Nacom Pejume Diwesi po diwesi pena jume diwesi xua Jesucristo yabara tinatsi

Guambiano New Testament

Contents

GÉNESIS 1
San Mateo 78
San Marcos 134
San Lucas 169
San Juan 228
Los Hechos 272
Romanos 326
1 Corintios 351
2 Corintios 373
Gálatas 388
Efesios 397
Filipenses 405
Colosenses 411
1 Tesalonicenses 416
2 Tesalonicenses 421
1 Timoteo 424
2 Timoteo 431
Tito 436
Filemón 439
Hebreos 441
Santiago 460
1 San Pedro 466
2 San Pedro 473
1 San Juan 477
2 San Juan 483
3 San Juan 484
San Judas 485
El Apocalipsis 487

Nacom Pejume Diwesi po diwesi pena jume diwesi xua Jesucristo yabara tinatsi

New Testament in Guambiano

copyright © 2010 Wycliffe Bible Translators, Inc.

© 2010, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

Language: Guambiano

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Copyright Information

© 2010, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.
This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (http:// creativecommons.org/ licenses/ by-nc-nd/ 3.0/) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.
You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.
The New Testament

in Guambiano
This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.
You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-04-25

ISBN 978-1-5313-0269-6

PDF generated on 21 Sep 2016 from source files dated 21 Sep 2016
7e6b2dfc-632e-5b6e-aeb4-3ed6877d71c9

This print-on-demand edition of Scripture is designed, produced, and provided at cost by the Digital Bible Society. This is made possible through partnerships with the Bible League of Canada, Open Doors International and other missions and translation agencies. We are deeply grateful for the sacrifices made in translating this edition of Scripture and the generosity of others in making this Bible available to you.

To order additional copies of this Bible or hundreds of translations like it or to learn more about our ministries and the mission of Scripture distribution in every language, we invite you to visit www.DBS.org (USA), www.BibleLeague.ca (Canada), and www.OpenDoors.org (Europe). May God bless your work in sharing and teaching these Scriptures, until, as it is written, the earth is *"filled with the knowledge of the glory of the LORD, as the waters cover the sea."* (Habakkuk 2:14)

Génesis

Srøsrø Pølbasrig

1 Ke srøtø chigucha chigaaben, Tiusbe srømbalameranba, pirøwanba marig køn. 2 Pirøbe
mumay kuinguen asamgaig chiguchagaig pasrøben, pimerabe purø trømbø løstiig pinø-
gasraig pasrabig køn. Inchen Tiuswei Espíritube pi palawan llirabig køn. 3 Tiusbe
trenchibig køn: "Tør kønrrain" cha. Inchen tørbe misrøbig køn. 4 Incha Tiusbe tørwane
tab kui asha, tørwane løstøyugurri nuingui mendamarøbig køn. 5 Tiusbe tørwane
"kwaløm" cha wamappe, løstiigwane "yem" cha wamabig køn. Inchen maabenba løtsøba
købig køn, tru srøsrø kwaløm.

6 Katø Tiusbe trenchibig køn: "Larrø lendiig chiguchagaig kønrrain cha, tru pimeran
nuingui, nuingui tarømartrabig tøbøtag pasrønrrai." 7 Incha Tiusbe tru larrø lendiig
chiguchagaigwan marøbig køn, tru pimeran tarømarøbigwan. Tru pimera pala købelanba,
umbu købelanba nuingui tarømarig kørrømisrtrai. 8 Incha Tiusbe tru larrø lendiig
chiguchagaigwane "srømbala" cha wamabig køn. Inchen maabenba, løtsøba køben, pa
kwaløm købig køn.

9 Katø Tiusbe trenchibig køn: "Srømbalamerai umbu pimera købeløbe kanbalatø
misrtrain cha, pur kenamisrtrai." Inchen treeg kuig køn. 10 Incha purwane Tiusbe "pirø"
cha wamappe, pimera kanbalatø misrigwane "marmera" cha wamig køn. Incha Tiusbe
tabig kui asig køn. 11 Incha Tiusbe trenchibig køn: "Pirøbe misringarubash cha, pilli
puzheelø chi kaumera køppe, treeg yellzheelø tøgar, mamig nigab tusrmera, chi tusr
køppe, treeg yell truyu tøgar pirau treeg kønrrai. Inchen treeg kuig køn. 12 Inchen pirøbe
pilli puzheelø chi kaumera køppe, treeg yellzhig nigar, mamig nigab tusrmera yellzheelø
truyu nigar misrøbig køn, nø chi tusr køppe, treekke. Inchen Tiusbe tabig kui asig køn.
13 Inchen maaben misra, løtsøgualmaben, pøn kwaløm købig køn.

14 Tiusbe katø trenchibig køn: "Tru srømbala larrø lendiig chiguchagaigube pilabelø
kønrrain cha, kwalømwanba, yemwanba tarømartrabelø, iiløbe chi utømera køben
amrrubelan ashib kømig kønrrai, kwalømmerawan, pilamerawan." 15 Incha truiløbe
srømbalasrø larrø lendiig chiguchagaigu pilabelø kønrrain cha, pirøwan pilønrrabelø."
Inchen treeg kuig køn. 16 Tiusbe pagatø pilabelø nørreelan marig køn: tru pilabig larrø
tøriibe kwaløm piløben, pilabig tre tør kømíibe yem piløben inchai, katø nøbe kønch-
abiimeragucha marig køn. 17 Tiusbe tru srømbalamera larrø lendiig chiguchagaigu iilan
pønsrøppe, pirøwan pilønrrai pønsraig køn. 18 Kwalømwan lata, yemwan lata pilamburab
pilabeløbe nøm pønrrønrrai marig køn, tørwanba, løstiigwanba tarømartrabelø. Incha
Tiusbe tabig kui asig køn. 19 Inchen maaben misra, løtsøgualmaben pib kwaløm købig
køn. 20 Incha Tiusbe trenchibig køn: "Pimerabe chigurrimbunø øsiguelø tøgagøbash cha,
katø illimera tru pirøbalawan llirabeløgucha kønrrain cha, tru larrø lendiig chiguchagaigu
srømbalamerawan amøñibelø." 21 Incha Tiusbe piyu ushamera kwaaramdø nørreelø marig
køn. Chigurrimbunø øsiguelø kønab purrønrrabelanba, chitøgucha nøm chimera køppe,
treelø kønrrai pimerabe treeg misringaruig køn, katø chigurrimbunø kwaldzariimera
tøgargucha nøm chi køppe, treeløtøwein kønrrai. Incha Tiusbe tabig kui asig køn.
22 Incha Tiusbe truilane mayanguen tabig kønrrai marabe, trenchibig køn: "Larrø nørrø
tøgagøb, larrø nørrø larrøbitchigay cha, marmerayu netsab, katø illimeragucha larrø
nørrø larrøbitchigay" cha. 23 Inchen maaben misra, løtsøgualmaben, truibe trattrø
kwaløm købig køn.

24 Incha Tiusbe trenchibig køn: "Pirøbe øsiguelø misringarubash cha, kusreeg ushamera
køben, namig ushamera køben, srala ambubelø køben, nøm chimera køppe, treelø
kønraingue." Inchen treeg kuig køn. 25 Tiusbe namig ushamera nøm chimera køppe, treelø
kønrrai marøb, katø kusreeg ushamera nøm chimera køppe, treelø kønrrai marøb, maya

ushamera pirau sralig ambubelø nøm chimera køppe, treelø kønrrai marøbig køn. Incha
Tiusbe tabig kui asig køn.
26 Incha Tiusbe trenchibig køn: “Møg misag margun cha, nam mailø køben ke tre
lataitøwein køb, katø nam lataitøwei isub, marøbelø kønrrai. Incha maryu piyaumeran,
srømbala amøñib illimeran, kusreeg ushameran, namig ushameran, pirau sralig ambub
ushameran, truilø nun chinchaingaig, nø ashib tøga pasrønrrain” cha.
27 Incha Tiusbe møwan marøppe nø maig køben ke tre lataitøwein kønrrai marig køn.
Pøs nøbe tre lataitøwein kønrrai marig køn. Møg misag, ishug misag treeg marig køn.
28 Incha Tiusbe mayanguen tabig nebuilø kønrrigay chib, trenchibig køn: “Srøig
larrøbitchabig yellmera tøgagøb, srøitø srøitø larrø nørrø nemisrtrigay cha. Ñimbe
pirøwan netsøgana, pirøwane ñim ashib tøga pønrramisra, chinchaingaig ñim ashib
karunrrigay cha, maryu piyaumeran, pala amøñib illimeran, katø maya ushamera pirau
srala ambubelan købengue.”
29 Incha Tiusbe trenchibig køn: “Asay cha, nabe ñimune pirau mamig nigab kauzheelø
yellmera tøgartø kønrrai tranar cha. Katø maya tusrmera mamig nigabelø, yell tøgarmera
tranar cha, iibe kerriguba ñim mab kømig kønrrai.” 30 Inchen pirau namig ushameranba,
pala amøñib illimeranba, katø maya ushamera pirau srala ambubelanba, truilane pilli
puzhigwan mab kømig tranar cha. Inchen treeg kuig køn.
31 Incha kerrigu Tius nø mariilan ashabe, truba truba tabig kui ashibig køn. Inchen
maaben misra, løtsøgualmaben, trattrø y kan kwaløm købig køn.

2

1 Inchen srømbalameranba, pirøwanba truyu kerriguh chi købelanba chab marig
kørrømisrig køn.
2 Incha Tiusbe kerrigu nui maramigwan yandø patsøga, trattrø y pa kwalømyube isrig
køn nø kerrigu chi marigwan. 3 Incha Tiusbe tru trattrø y pa kwaløm kønrrabyuigwane
mayanguen tabig kønrrai mara, nuyasig kønrrai tarømara pasrøbig køn, kaguende nø
chigurrimbunø mara pønsra tru kwalømbe nø isrig kua.
4 Srømbalawan køben, pirøwan køben mara pønsrailan øyeeg købig køn cha wamindig
iig køn.

Møg Misag Ellmarin Tulyu Inchen Jehová Pirøwanba Srømbalameranba Marmøwatøbe

5 piraube ka nøtø kal-lab tusrmera chigucha kawei, chigucha kaumera kal-laig kawein
købig køn, kaguende Jehová Tiusbe piraumay srewan pungarumø srø køben. Inchagucha
kwallchabig mu møg mugawein køben. 6 Pibe piraugurri webarrub, pirø palawan kerrigu
sømarøbig køn. 7 Inchen Jehová Tiusbe pirøyu usrøtøga møg misag mara, trugurrimbe
øsiguig kønrrai kimyu urrøben, møøbe øsiguig misrig køn.
8 Incha Jehová Tiusbe Eden taisrø kan ellmarin tul mara pasrøbig køn, tru pørr
neeshibgatømaysrø. Incha tru nø mari møwan truyu kørrømarøbig køn. 9 Incha Jehová
Tiusbe chi tusrkurrimbunø chull asamdø tab tusrmera pirau kal-langarubig køn, chull
mamdø mamiimera nigabelø. Inchen tru tul tøbøtabe tru kwamø øsig køm tusrwanba,
katø tru tabigwanba, kaigwanba nebua asam tusrwanba kal-langarubig køn.
10 Inchen tru Edenyugurrimbe pi webarrubig køn tru tulwan sømarøb lulrrabig. Incha
truyugurrimbe katø pippaløh pirisha webibig køn. 11 Tru srøsrø pibe Pisón munchi købig
køn, truibe tru Havila pirø muba kuimburab pøtøgatanwan pureb ibig køben, trusrømbe
oro tøgaikke.
12 (Incha pirø muba kuimburab tru pirau orobe larrø tabig købig køn, katø truyube
mayzhig irrabig bedelio køben, ónice køben tøgaikke.) 13 Inchen tru wendau pibe Kihón
taig, truibe tru Cus pirø muba kuimburab pureb ibig køn. 14 Inchen tru pøn kønrrabyu pibe
Tigris taig køn, Asiria pirau pørr neeshibgatøwansrø pureb ibig. Inchen tru pib kønrrabyu
pibe Eufrates køn.

15 Incha Jehová Tiusbe møwan pera arrua, tru Edén ellmarin tulyu kørrømarøbig køn,
pirøwan kwallib ashib tsunrrai. 16 Incha Jehová Tiusbe tru møwane trencha karua pasrøbig
køn:
—Tru tulyu chi tusryu mamiimerandøgucha ka manrrig cha. 17 Inchendø tru tabig-
wanba, kaigwanba nebua asamburab asam tusryu mamigwane manrrab kømø cha,
kaguende tru tusryuigwan ñi mab kwalømbe isa kømø, ñibe kwanrrabguen— cha.
18 Incha trugurrimbe Jehová Tiusbe trenchibig køn:
—Møg nøtø unamiibe chi tab kømøn cha, nun purugunrrabig nø maig palain køben,
treegwan martrab — cha. 19 Incha Jehová Tiusbe maya ushameranba, illimeranba
pirøwandøwei mara pønsra, møwei merrab pønsrøbig køn, chi munchi pønsramigwan nø
asha pønsrønrrai. Inchen møg tru øsiguelan treeg munchi pønsra wamiiløbe tru munchin
tøgar kørrømisrig køn. 20 Inchen møøbe maya ushamera namiguelan, pala amøñibelø
maya illimeran, katø tru kusreeg ushameran mayamba munchi pønsrøbig køn. Inchen
køben møwan nø maig palain køben, treegwan purugunrrabiibe mugaabig køn.
21 Inchen Jehová Tiusbe møwan purø mur kingarua, nø kib tsumnebe kan tømbul
tsutsigwan wesrawa, tru tsutsig wesrub kurigwane katøle treetøweih kasrøbig køn.
22 Inchen Jehová Tiusbe tru tømbul tsutsig wesraigwane ishug misag mara, møweimay pera
arrubig køn. 23 Inchen møøbe trenchibig køn:
—Iibe sí, nain tsutsigugurrin tsutsig køb, katø nai asryugurri asr køb indan cha. “Ishug
misag” cha wamig kønrrun chibig køn, kaguende nøbe møweinukkurri wesraig køn— cha.
24 Treekkurri møøbe møskawan, usran tarømisra, sraimba kandø misra, kan asrtø kønrrun.
25 Møøba, ishuubabe pailøba køsaateelø købig køn. Inchendø chi kørig kui
inchimeeløgue.

3

Adanba Evaba Mørmuig

1 Inchen tru ulbe maya ushamera lataguen kømø, chigøben maramigwane purø may isua
marøbig købig køn, Jehová Tius nø mariiløyu. Incha tru ulbe ishuwane trenchibig køn:
—¿Kabe Tiusbe ñimungan tru ellmarin tulyuigwan ni mø tusryuigwanguen kerriguwan
mamønrrain taig kuitarru?— cha.
2 Inchen ishuube ulwane trenchibig køn:
—“Tulyu pønrrab tusryu mamiimerane ka manrrigay” taig køn cha. 3 Inchendø tru
ellmarin tul tøbøtag pasrab tusryu mamigwane Tiusbe øyeeg taig køn cha: “Mamønrrigay
cha, ni katøramøwei inchigay taig køn cha, kwamig kømønrrai”.—
4 Inchene ulbe ishuwane trenchibig køn: —Ñimbe kwamønrrabguen cha. 5 Tiusbe asha
køn cha, ñim tru tusryuigwan mab kwalømbe, ¡katø! chinetø nebua asamigwan ñimui
isubig kuren, ñimbe Tius lataitøwein kønrrabguen cha, kaigwanba, tabigwanba nebua
ashibelø.—
6 Inchen ishuube tru tusryuigwan larrø chull mamdiig kui ashib, trurrigu tru tus-
ryu mamiibe larrø mayzhig kønraptiig kui ashib, katø chiwandøgucha larrø kusrebig
kuinrrabna isumig purø chull kønrraptø tusr kui ashib inchibig køn. Incha tru tusryu
mamigwan nemørøb, maptinchibig køn. Inchabe kewangucha srørren, truikkucha mabig
køn. 7 Inchen møimbe tru pailanba, ¡katø! chinetø nebua asamigwan nømui isubiibe
kurøptinchen, nømbe køsaateelø købrain kui wetøgørra, nømbe higuera ishiimeran
tsusha, søtøgasrailø marøbelø køn.
8 Inchen yandø mawab misrøb pishi isig ichibig webarruben, tru ellmarin tulyu Jehová
Tiusbe llirab arri møra, møøbe nui sraimba tusr utumerawansrø trubabelø køn Tius nø
pasrainukkurri. 9 Treendingucha Jehová Tiusbe møwan wamabe, payibig køn:
—¿Ñibe chu pasrøgu?— cha
10 Inchene møøbe trenchibig køn:
—Tru ellmarin tulyu ñi llirab arri nabe mørøptindinaben, nane truba kørig køtan cha,
kaguende nabe køsaatiig købrain købtinchen, treekkurri nabe trubar— cha.

11 Inchene Tiusbe trencha payibig køn:
—¿Ñune køsaatiig køn chabe, mu eshkata? cha. ¿Na mamønrrain taig tusryu
mamigwan ñibe mappeendi?— cha.
12 Inchen møøbe trenchibig køn:
—Tru ñi nan lincha pera uñchai trani ishug tru tusryu mamigwan nan srørren, nabe
mar— cha.
13 Inchene Jehová Tiusbe ishuwane trenchibig køn:
—¿Øyeebe chi margu?— cha

Inchene Ishuube
—Tru ul nan purø may wamincha isøben, nabe mar cha— trenchibig køn.
14 Inchen Jehová Tiusbe tru ulwane trenchibig køn:
—Ñi øyeeg marikkurrindø maya ushamerai utu ñibe larrø trømbøig nebuig kønrrig
cha, kusreeg ushamerai utu lata, namig ushamerai utu lata. Patsøtøgatø sraløb uña,
ñi chugatig øsig tsuingatiibe pirøyu usrøwan manrrig cha. 15 Incha ishuuba ñibabe
larrø ashig kømuindiyabelø kønrrai maramønrrun cha, ñuinukkurri amrrubeløba, katø
ishuweinukkurri amrrubeløba. Incha tru ishug misagweinukkurri srøig srøig kurrab
arrubiguig ñune turwan pusøbunøben, ñibe nune talunyu tsatchun— cha.
16 Incha ishuwane trenchibig køn:
—Ñune unø tøgamisrøbyu pusrkwabigwan masken trømbøig pusrkwanrrai ne-
maramønrrun cha. Purø trømbøig pusrkwai incha, ñui ureemeran tøgamisrtrabguen cha.
Inchen ñi ureg tøgagukkøb chull isuibe ñui kewein køben, ñui keebe ñune nø karub nø
ashchabig køn— cha.
17 Incha møwane trenchibig køn:
—Ñi ñui srawei wamwan manchitanmaptø mørøb pasrøwa, na mamønrrig tain tusryu
mamigwan ñibe main køn cha. Ñigurrindø pirøbe larrø trømbøig nebuig pasrønrrun
cha. Ñi chugatig øsig tsumnegatiibe ñibe ¡katø! isua møra marøb megawabe, truyugurri
manrrabguen cha. 18 Inchen pirøbe tsøshambah, kaldusrmerabatø misren, mappe, kau
umbu tusrmerandø manrrigay cha. 19 Ñibe pøsra, pøsra mara mamig tøgagønrrig cha, ñi
katøle pirøtøwei misramnegatikke, kaguendø ñibe pirøtøga mara pasrig køn cha. Ñibe
pirø usrø kuig køppe, katø ñibe usrøtøwei misrtrabig køn— cha.
20 Inchen Adánbe nui srawane Eva munchi pasrøbig køn, kaguende Evabe maya misagwei
usrin kønrrabig kuimba.
21 Jehová Tiusbe møweimba, nui sraweimba kemelø ushamerai kalusmeran mara,
kennøbig køn. 22 Incha Jehová Tiusbe trenchibig køn: “Møøbe møimbe kan møig køben
nam lataitøwei misra pasramisrin køn cha, tabigwanba, kaigwanba nebua ashibig. Pøs, nui
tasigwan larrøbitchain kømøn, chibig køn, tru øsig køm tusryu mamigwangucha nemøra,
truigwan ma, managatig øsig kønrrab.” 23 Incha Jehovábe tru Edén tulyugurri nømun
webusrøbig køn. Incha pirøwan kwallchain pasrig køn, tru nun mara pasrin pirøwan.
24 Incha møwan wambig wegucha, Edén tru tulyu pørr kal labgatømay querubinmera
pønsra, katø kan espada naarabig amburab, iburab llirabig pasrøbig køn, managatig tru
øsig køm tusryumay ambam maywan pumønrrai martrab.

4

Cainba Abelba
1 Adanbe nui srai Evaba unø tøgagønrrab pailø waramisrøbelø køn. Incha Evabe
kwanrriig kørrømisra, Cain kal labene, trenchibig køn: “Na unø tøgagømig Jehová treeg
kønrrain køben, kan møg-unø tøgaguinatan” cha. 2 Incha katø wendøbe Cainwei nuneg
Abelwan tøgamisrig køn. Abelbe ubisha ashibig køben, Cainbe pirøwan kwallibig kuig køn.
3 Inchen kan maya yana køsrøn puraiben, Cainbe Jehováwan ketamig nui kwaliiløyugurri
srua arrubig køn. 4 Inchen Abelgucha nui ubishamera ke srøsrø lluilan srua arrubig køn,
sebowanba. Inchen Jehovábe Abelwanba tru nui kettrab srua arrigwanba truba tab kui

ashibig køn. [5] Trune Cainwane tab kui ashmuig køn, tru nø keta tranigwan chigucha.
Inchen Cainbe truba trømbøig namuben, nui maløbe ke minchiptinchibig køn.
[6] Treenchene, Cainwane Jehovábe trenchibig køn:
—¿Chindimbarre namøgu? cha. ¿Chindimbarre ñui maløbe ke peg misrøptinnda? cha.
[7] Ñi sølwan isua marig kuimbe, ñibe utsøbasrmø kurraasha pasrabsruinrrun cha. Inchendø
ñi sølwan isua marmuikkurrimbeh, kaigwan matrai inchabiibe ñun megambunrrab ¡katø!
muniitø pasran cha. Inchen køben ñibe tru kaig marmumigwane ñi kananrrabguen— cha.
[8] Cainbe nui nuneg Abelwane trenchibig køn:
—Chugøben lliranrrab amun— cha. Indig yandø tru llirab amønaisrømbe Cainbe nui
nuneg Abelwan namappe, kweechibig køn.
[9] Inchene Jehovábe Cainwane trencha payibig køn:
—¿Ñui nuneg Abelbe chu unah?— cha. Inchen nøbe trencha løtabig køn:
—Chindindøbeh cha. ¿Nagan nai nunewan ke tru ashib wendautø pasrabig kuitarru?—
cha.
[10] Inchene Jehovábe trenchibig køn:
—¿Chi margu? cha. Ñui nunewei animbe piraugurri trashib nan wamøtan cha. [11] Ñibe
larrø trømbøig nebuinanrrabig kørrømisrøb, tru ñui nuneg Abelwan ñi kweechen ani
lusigwan muchib piraugurri ñune webya inrrai wegutsig kørrømisrøb inchabguen cha.
[12] Pirøwan kwallib megaingucha, yandø mamig misrmønrrabig køn cha. Inchen ñibe
piraube punø panrrø, punø panrrø ka lliraitø, lliraitø chuguen tsub tsumibe chigaig
ønrrabguen— cha.
[13] Inchene Cainbe Jehováwan trenchibig køn:
—Nan øyeeg møra pasrønrrai mariibe purø nuig køtan cha, pasramguengaikke. [14] Møi
na tsuinukkurri yandø nan weguchen; ñui merrabgurrimbe møimbe trubatø unamønrrun
cha, pirø muba kuimburab lliraitø, lliraitø chuguen tsub tsumig chigaikke. Inchen
mugøben nan ashibiibe nane kwetchautan— cha.
[15] Inchene Jehovábe trenchibig køn:
—Møikkøben Cainwan kweechibiibe siete pijisken purab trømbøig nebuin pasrønrrun
— cha. Incha Jehovábe Cainwane kan siñal asamdiig tøgaigønrrai marøbig køn,
mugøben ashagucha, nune kweechimønrrai. [16] Incha Cainbe Jehováwei merrabgurri yandø
tarømisra ya, Nod tain pirau Edén pørr kalabgatømaysrø tsubig køn.

Cainweinukkurri Amrrub Misaamera

[17] Cainbe nui sraimba unø tøgagønrrab pailøba waramisrøbelø køn. Inchen sraimbe
kwanrriig kørrømisra, unø tøgamisrig køn, tru Enocwan. Incha Cainbe kan ciuda mara
pasrabe, truigwane tru nui nusrkai Enocwei munchin pasrøbig køn. [18] Incha Enocbe
kan nusrkai Irad taig tøgaguig køn. Inchen tru Iradbe Mehujaelwei møskain køben,
Mehujaelbe Metusaelwei møskain køben, Metusaelbe Lamecwei møskain kuig køn.
[19] Incha Lamecbe nuyasig pagatø ishumburmera tøgaguig køn. Kan ishuwei munchibe
Ada købene, katøgan ishuwei munchibe Zila købig køn. [20] Adabe kan unø tøgamisrig
køn, tru Jabalwan. Tru merrabsrø kølli misag Jabalweinukkurri pølbasra amrrub mendig
kuig køn, carpa lasrua pønsraiIøyu warab, katø nømbe ushamera karrøgøb inchibelø.
[21] Jabalbe kan nuneg Jubal taig tøgaig køben, tru merrabsrø kølli misag Jubalweinukkurri
pølbasra amrrub mendig kuig køn, mayeelø arpa kønabeløba, lus urrabeløba. [22] Inchen
Zilagucha Tubal-Cainwan tøgaguig køn. Truibe chigurrimbunø bronce tsandzøntøgaba,
hierro tsandzøntøgaba larrø tabelø marøbig kuig køn. Katø Tubal-Cainwei nuchaabe
Naama købig køn.
[23] Kan piji Lamecbe nui sralan trenchibig køn:
—Adaba, Zilaba, nai wamwan mørtray cha. Lamecwei sralø, nai wamwan tab mørtray
cha. Nan kørriinchen, nabe kan møwan kweechib, nan mur kebachen, nabe kan matsinan
kweechar cha. [24] Cainwanma siete pijisken purab trømbøig nebunrrai pasrig kuibe,
Lamecbe sietebatø setenta pijisken treetø treetø purab trømbøig nebuin pasrønrrun" cha.
[25] Adánbe nui sraimba unø tøgagønrrab pailøba waramisrøbelø køn.

Incha Evabe kan nusrkai tøgagua, trunune Set munchi pasrig køn. "Tiusbe nane
katøgan nusrkai trandan cha, Cain Abelwan kweetsig købene truburø tøgagønrrai."
26 Incha Setgucha kan nusrkai tøgagua, truigwane Enós munchi pasrig køn.
Indig truyugurrimbunø yandø møgueløbe Jehováwei munchiwan wamab miabelø køn.

5

Adanweinukkurri Amrrub Ureemera

1 Iig køn tru Adánweinukkurri amrrub misaameran munchin merrarrailø, Tius møwan
nø mara pasrøb kwalømbe, møwane Tius lataitøwein kønrrai marig køn. 2 Incha møøba
ishuuba kønrrai Tiusbe treeg mara pønsra, katø mayanguen tabig nebuilø kønrrai mara,
tru nø mara pønsrøb kwaløm "Adan" cha wamig køn.
3 Adanbe pilamera ciento treinta tøgagua kan nusrkai tøgaguig køn chiyutøgucha
nø lataitøwei, treeg unø. Incha truigwane Set munchi pasrig køn. 4 Adanbe Setwan
tøgaguinukkurrimbunø pilamera ochocientos tøgaig kua, nusrkalø køben, nimbasrmera
køben tøgaguig køn. 5 Inchawei Adanbe pilamera novecientos treinta tøgagua, yandø
kwaig køn.
6 Setbe pilamera ciento cinco tøgagua, nusrkai Enóswan tøgaguig køn. 7 Setbe Enóswan
tøgaguinukkurrimbunø pilamera ochocientos siete tøgaig kua, nusrkalø køben, nimbas-
rmera køben tøgaguig køn. 8 Inchawei Set kerrigu øsig tsuin kwalømmerabe pilamera
novecientos doce kuig køn. Inchen yandø kwaig køn.
9 Enósbe pilamera noventa tøgaig kua, kan nusrkai tøgaguig køn, Cainán taig. 10 Enósbe
Cainánwan tøgaguikkurrimbunø pilamera ochocientos quince tøgaig kua, nusrkalø
køben, nimbasrmera køben tøgaguig køn. 11 Inchawei kerrigu Enós øsig tsuin kwaløm-
merabe pilamera novecientos cinco køben, yandø kwaig køn.
12 Cainánbe pilamera setenta tøgaig kua, nusrkai Mahalaleelwan tøgaguig køn.
13 Cainánbe Mahalaleelwan tøgaguikkurrimbunø pilamera ochocientos cuarenta tøgaig
tsua, nusrkalø køben, nimbasrmera køben tøgaguig køn. 14 Inchawei Cainán kerrigu øsig
tsuin kwalømmerabe pilamera novecientos diez køben, yandø kwaig køn.
15 Mahalaleelbe pilamera setenta y cinco tøgaig kua, nusrkai Jaredwan tøgaguig køn.
16 Incha Mahalaleelbe Jaredwan tøgaguikkurrimbunø pilamera ochocientos treinta tøgaig
kua, nusrkalø køben, nimbasrmera køben tøgaguig køn. 17 Inchawei Mahalaleelbe kerrigu
øsig tsuin kwalømmerabe pilamera ochocientos noventa y cinco køben, yandø kwaig køn.
18 Jaredbe pilamera ciento sesenta y dos tøgaig kua, nusrkai Enócwan tøgaguig køn.
19 Jared Enocwan tøgaguinukkurrimbunø pilamera ochocientos tøgaig tsua, nusrkalø
køben, nimbasrmera køben tøgaguig køn. 20 Inchawei Jared kerrigu øsig tsuin kwaløm-
merabe pilamera novecientos sesenta y dos køben, yandø kwaig køn.
21 Enocbe pilamera sesenta y cinco tøgaig kua, nusrkai Matusalénwan tøgaguig køn.
22 Matusalénwan tøgaguinukkurrimbunø Enocbe Tiusba maig unamig køben, treeg uñibig
kuig køn, pilamera trescientos tøgaig. Incha nusrkalø køben, nimbasrmera køben
tøgaguig køn. 23 Inchawei Enoc kerrigu øsig tsuin kwalømmerabe pilamera trescientos
sesenta y cinco tøgaguig køn. 24 Enocbe Tiusba maig unamigwan unig køn. Incha
chindinguen asiimíig pinaptindig kuig køn, kaguende Tius nune øsiibatø pera iben.
25 Matusalénbe pilamera ciento ochenta y siete øsig tsua, nusrkai Lamecwan tøgaguig
køn. 26 Incha Matusalénbe nusrkai Lamecwan tøgaguinukkurrimbunø pilamera sete-
cientos ochenta y dos tøgaig tsua, nusrkalø køben, nimbasrmera køben tøgaguig køn.
27 Inchawei Matusalén kerrigu øsig tsuin kwalømmerabe pilamera novecientos sesenta y
nueve køben, yandø kwaig køn.
28 Lamecbe pilamera ciento ochenta y dos øsig tsua, kan nusrkai tøgaguig køn. 29 Incha
truigwane Noé cha wamig køn, kaguende nøbe trenchibig køn: "Jehová pirøwan larrø
trømbøig nebunrrai mara pasrim pirau, nam chi mariiløyu purø trømbøig murig pui
melaigugurri namun i unøbe chairannrrun" chib. 30 Incha Lamecbe nusrkai Noéwan
tøgaguinukkurrimbunø pilamera quinientos noventa y cinco tøgaig tsua, nusrkalø køben,

nimbasrmera køben tøgaguig køn. 31 Inchawei Lamec kerrigu øsig tsuin kwalømmerabe
pilamera setecientos setenta y siete køben, yandø kwaig køn.
32 Noébe pilamera quinientos tøgaig kua, pøngatø nusrkalø tøgaguig køn: Semwanba,
Camwanba, Jafetwanba.

6

Misaamera Larrø Kaig Marøb

1 Inchen yandø møguelø pirau truørø larrøbichib menda, nømbe nimbasrmera tøgagøb
mendig køn. 2 Inchen Tiuswei nusrkaløbe, tru Tiuswan ashmø misaamerai nimbasrmerabe
truba truba tabzheelø kua asha, tru utu mas tab ishumburmeran lawa, nømuyasig sralø
marøbelø køn. 3 Inchene Jehovábe trenchibig køn: "Nai Espiritube misag øsig kønrrai
nuinuube managatikkucha pasrønrraamøn cha, kaguende møøbe patsønrrabig ka treetø
køn cha. Inchawei nøbe øsig tsumibe pilamera ciento veintebe tøgagønrrun" cha.
4 Tru kwalømmerawane purø nørrø møguelø warabig køn, larrø nørreelø. Inchen
katø tru Tiuswei nusrkaløbe tru møguelai nimbasrmeraba kasharawa, ureg tøgaguig
køn. Inchen tru i møgueløbe chish møguelø chiyugucha kørmeelø købig køn, truiløbe
merrabsrøngurri mumera kuilan nebua asi misaamera.
5 Inchen Jehovábe ashibig køn pirau misaamera larrø trømbøig marøb amrruibe chi
lamøtiig kømø, purø nuig kui, nømui manrraube chu uragucha kerrigu chi isuiløbe
kaigwandø, kaigwandø isubelø kuikkurri. 6 Inchen Jehovábe yeekkucha kuitamab isubig
køn, pirau misagwan tsunrrai marigwan. Nui manrraube purø kørrø isub pusrkwabig
køn. 7 Incha Jehovábe trenchibig køn: "Misagwan mara pønsrailan chigucha kaanrrai
patsøgønrrab cha, misagwan lata, ushameran lata, srala amøñibelan lata, pala amøñib
illimeran lata. Karrenguitamab isur cha, øsig kønrrai na mariilan." 8 Inchen køben Noébe
Jehováwein kabyu nøbe tabig kui asig kuig køn.

Noé Arcan Marøb

9 Iig køn, Noéwan maig pureb arrigwan waminchibig:
Noébe sølgandø maig maramigwan marøb, nøbaguetøtø nørrørawarmerai utu nøbe
sølgandø maig maramigwan marøb, katø Noébe Tiusba maig unamig køben treeg uñibig
købig køn. 10 Noébe pøngatø nusrkalø tøgaguig køn: Semwanba, Camwanba, Jafetwanba.
11 Inchen piraube larrø trømbøig minchib, katø melambuyab kalø marig truitø netsain
pasrabig køn Tiuswei merrab. 12 Tiusbe pirøwan ashene, truyube larrø trømbøig mincha
pasrabig køn, kaguende maya misaamerabe larrø trømbøig mincha pasrøben tru nømui
amønainug. 13 Inchen Tiusbe Noéwane trenchibig køn:
—Maya misagwan øyandø kønrrai nabe treeg isur cha. Kaguende nømgurrindø pirøbe
larrø trømbøitø netsaim pasran cha. Incha nømune pirøwanbañau pinishinrrab cha.
14 Incha ñibe gofer tsiitøga kan arca mar chibig køn. Incha truyube cuartomera mara,
umbuwan lata, wambigwan lata, pi larraimønrrai brea srølrrig cha. 15 Incha maløppe,
øyeeg martrig chibig køn: Yammaybe ciento cuarenta metrosig, lendømaybe veintitrés
metros tøgaig køben, palamaybe catorce metros tøgaikke. 16 Incha arcane pøn itøniisraig
mara, pala patsabsrøngurri pinag cincuenta centimetrosyuh pendanarrab pasrtrig cha.
Incha mumay malømay køben kan yaskab pasrtrig cha. 17 Kaguende nabe pirau pi
pulab arrubig ørtrab kur cha, tru srømbala umbuwan chigurrimbunø øsig warabelan
pinishinrrai. Inchawei pirau chigurrimbunø købiibe chishtø pinønrrun cha. 18 Inchendø
nabe ñune øyamay pasramønrrun cha, ñibe ñui sraimba, ñui nøsrkaløba ñui nusrkalai
sraløba tru arcayu kebamrrigay cha. 19 Incha chigurrimbunø øsig købigwan trumørig
truilan parchig, parchig kebambingarunrrig cha, chi ushamerandøgucha, kan ishuuba,
kan møøba, ñiba øsig kønrrai. 20 Chi illimerandøgucha, chi ushamerandøgucha, sraløb
amøñibelangucha trumørig parbatø øsig kønrrab ñiba kebamrrun cha. 21 Incha nøm chi
mabelø køben, chi mamikkurrimbunø ñi tulisha, esegau cha, truilaimba, ñuimba mab
kømig kønrrai. 22 Inchen Noébe Tius maig karuigwan kerriguh treeg marøbig køn.

7

Pirau Pi Pulab Netsab Arrubig

1 Incha Jehovábe Noéwan trenchibig køn: —Ñiba ñui yaueløba arcayu kebinrrø cha,
kaguendø nai merrab ñundøwei sølgandø tabigwan marøbig kui ashar cha, møi mis-
aamerai utu. 2 Inchen chi ushameratøgucha tabig chishelane trattrø y pagatøbatø møg
ushameraba, trattrø y pagatøbatø ishug ushameraba kertrig cha møøba ishuuba, møøba
ishuuba. Inchen chi ushameratøgucha chishig kømeelane, kan møøba, kan ishuuba,
pagatø, pagatø kertrig cha. 3 Katø treetøwei pala illimerangucha, trattrø y pagatøbatø
kertrig cha, møøba, ishuuba, pirau tru illimeran piniimíig tøgagønrrab. 4 Kaguendø
trattrø y pa kwalømyube yu pirau kwalømmera cuarenta, yemmera cuarenta purayamne
sre pungarumønrrun cha. Na mariilø chigurrimbunø øsig købigwane kerrigu chish
paluuncha pinisamønrrun cha.
5 Inchen Noébe Jehová maig karuigwan kerriguh treeg marøbig køn.
6 Tru uras Noébe pilamera seiscientos tøgaig købig køn, tru pi pulab arrubig pirøwan
chishtø kasrøb arrub uras. 7 Inchen Noébe nui srain køben, nusrkalø køben, yernamera
køben arcayu kebibig køn, tru pi pulab arrubigugurri kwamø, øsig webinrrab. 8 Inchen
chi ushameratøgucha tabig chishelø lata, chishig kømeelø lata, pala amøñib illimera lata,
katø pirau srala amøñibelø lata 9 Noéba arcayu kebambubelø køn, parbatø, parbatø, møøba
ishuuba, møøba ishuuba, Noéwan Tius mandø karuig, treekke. 10 Indig tru trattrø y pa
kwalømyu tru pi pulab arrubiibe pirau chishtø kasrøb netsab arrub mendabig køn.
11 Inchen Noéwei øsig tsuin pilamera seiscientos køben, tru pila kebyaig pa pølyu
diecisiete kwalømh, tru marmera mas purø nørreelø umbusrøngurri chab wesrurrøben,
tru srømbalasrø pimeran katab pønrrabelan truilangucha kuren, 12 piraube yemmera
cuarenta, kwalømmera cuarenta purayamne sre arrubig køn.
13 Inchen tru kwalømh arcayu kebambig køn Noé køben, nui nusrkalø Sem køben, Cam
køben, Jafet køben, Noéwei srain køben, nusrkalai pøngatø sralø købengue. 14 Incha nømba
kebambubelø køn, tru kau umbu namig usahamera trumørig, kusreeg ushamera trumørig,
pirau srala ambub ushamera trumørig, katø illimera trumørikke, katø kwaldzariibarmera
købendø pala ammeelø købengue. 15 Øyeeg kebambig køn arcayu Noéba, chigurrimbunø
øsig købeløbe parbatø, parbatøgue. 16 Inchen tru kebambubeløbe trumørig ishuuba,
møøba kebambig køn, Tius maig karuig, treekke. Inchen Jehovábe yaskabwan yandø
kasrøbig køn.
17 Inchen pirau tru pi pulab arrubiibe kwalømmera cuarenta nemisramnegatig pulab
iben; pimera pulab menda, tru pimerabe arcane piraugurri pala kusruig køn. 18 Inchen
pimerabe pirau nurabig nurab arruben, arcabe pi palawan uñibig køn. 19 Inchen pimerabe
piraube truba truba pulab nebib iben, maya srømbalamerai umbu tunmera purø paleelø
pønrrabeløguen chishtøh pinøgasraig kørrømisrøbelø køn. 20 Inchen tru purø pala
tunmerawan pimera chab pinøgasrainukkurri katøgucha pimerabe palabunø siete metros
purab neguchib pulabig køn. 21 Inchen chigurrimbunø pirau øsig warabeløbe kerriguh
chab kwabig køn, illimera lata, ushamera kusreeg ushamera lata, namig ushamera
patsøtøga srala ambubelø lata, trugurri maya misaamera lata. 22 Inchen chitøgucha
kimrrabmay israbig øsiguelø pirau warabeløbe mayambah chishtø kwaig køn. 23 Øyamay
chimeratøgucha pirau øsiguig warabeløbe chab pinisailø kuig køn. Misag lata, ushamera
lata, patsøtøga srala ambubelø lata, katø pala amøñib illimera lata pinisaig kørrømis-
rig køn. Øsig kørrømisrøppe, Noébah tru arcayu tru nøba kebambubeløtøwei øsig
kørrømisrig køn. 24 Inchen pimerabe tru pirø palawan kwalømmera ciento cincuenta
nemisramnegatig pi netsaig kørrømisrig køn.

8

1 Tiusbe Noéwanba, truyu kusreeg ushameranba, namig ushameranba kerriguba tru
arcayu Noéba purrabelan isubig køn. Incha Tiusbe pirau kan isig ichibig arringaruben,
pimerabe kørreb mendabig køn. 2 Pimera pirø umbusrøngurri wesrurrabeløbe kasrøben,

tru srømbalasrø pimeran katab pønrrabelan kuriiløgucha kasrøben, srømbalasrøngurri
sre arrubiibe yandø mas pumøben inchibig køn. [3] Inchen pimerabe pirau lamøh, lamø
kørreb ib mendøben, kwalømmera ciento cincuenta puraiben pimerabe chab lamørabig
køn. [4] Inchen trattrø y pa pøl misren, diecisiete kwalømh arcabe Ararat tunmerasrø
pasramisrøbig køn. [5] Inchen pimerabe pa trattrø pølgatig kørreibig kørreb arruben, tru
pa trattrø pøl ke srøsrø kwalømyuh tru nørrø tunmerain pala yuumerabe kenamisrøbig
køn.

[6] Indig truyugurrimbunø kwalømmera cuarenta nemisren, Noébe tru nø mari arcayu
pendanawan kura, [7] kan yalø illiwan øren, truibe yaitø, arriitø inchib uñibig køn pimera
pirau kølamnegatig. [8] Incha katø kan palomangucha inrrai ørøbig køn pirau pimera
køliitashchab ashchab. [9] Inchen palomabe arcayumay katø arrubig køn, kaguende ni
chugucha punamig chi kaaben. Pimerabe katøgucha pirø palawan kasraig srø køben.
Inchen Noébe nui kwalwan yuula, paloman kemøra, katø umbu kesrubig køn. [10] Incha
kan trune muniirawa, paloman arcayugurri katø inrrai ørøbig køn. [11] Indig tru palomabe
maaben misrøb køben arruppe, kan olivo ishiizhig kimtsigu mutaig arruptinchen, Noébe
pimera pirau yandø chab kølin kui wetøbeñibig køn. [12] Incha trugurrimbunø katøgan trune
muniirawa, katø paloman øriibe, yandø katøle truibe nuimay arrumøtø, pinab pinabig
køn.

[13] Noé øsig tsuin pilamerabe seiscientosba kan pilaba køben, tru srøsrø pølyu ke
pølbasrøb kwalømyuh pimerabe pirau chishtø chab kølabig køn. Inchen Noébe tru arcayu
pala kasraigwan kusrua ashene, møimbe pirøbe yandø pur køptinchibig køn. [14] Inchen katø
tru wendø pølyu tru veintisiete kwalømyube pirøbe yandø kerrigu pur købig køn. [15] Inchen
Tiusbe Noéwane trenchibig køn:

[16] —Arcayugurri ñiba, ñui sraimba, ñui nusrkaløba ñui nusrkalai sraløba webambay
cha. [17] Incha ushamera tru ñiba purrabelangucha mayamba chishtøh wer chibig køn;
maya illimeran køben, ushameran køben, katø pirau srala amøñibelan køben, pirau ørøba
truørø amrrain cha; pirau yellmera purø nørrø misrøb purø nu larrøbichib amrrain— cha.

[18] Inchen Noébe nui nusrkaløba, nui sraimba, nusrkalai sraløba webarrubig køn.
[19] Inchen kerrigu ushamera køben, srala amøñib ushamera køben, illimera køben, pirau
chimera køben øsig købeløbe trumørig, trumørig arcayugurri webambubelø køn.

[20] Incha trugurrimbe Noébe Jehováweyasig kan altar mara, tabig chish ushameran
møigwanguen palab kømø, kerriguba, katø chish illimeran møigwanguen palab kømø,
kerriguba, altarbala chishtø parrøb Jehováwan keta tranøbig køn. [21] Inchen larrø
mayzhig irrabig nuinug puben, Jehovábe trenchibig køn: "Misakkurrindø pirøwane
managuen katølebe larrø trømbøig nebuim pasrønrrai marmumønrrun cha, kaguende
møwei manrrøbe shushkurrimbunø kaigwandø, kaigwandø martrab isubelø køn cha. Katø
chigurrimbunø øsig købigwane katølebe kerriguba pinishimumønrrun cha, møi lataibe.

[22] Pirøbe ka pasraingatiibe ellmariilø køb, ellmariilan tulisamelø køb, chu urastøgucha
pachig købig køb, pishin købig køb inchun cha. Chu urastøgucha sre pølmera køb, kwarø
pølmera køb, katø yemmera køb, kwalømmera køb inchun" cha, trenchibig køn.

9

Tiusbe Noéba Øyamay Kønrrai Martrab Cha Kørrømisrig

[1] Tiusbe Noéwanba nui nusrkalanba mayanguen tabig nebuilø kønrrai trana, nømune
trenchibig køn:

—Ureemera nørrø tøgagøb pirøwan netsøganrrigay cha. [2] Pirau chi ushameratøgucha
ñimune larrø kørig kuinchib kwartrun cha. Pala illimeran lata, pirau chigurrimbunø
øsig warabelan lata, maryu piyaumeran lata, ñim ashib tøgagønrrai nabe ñimui tasku
pønsrar cha. [3] Chigurrimbunø kønabig øsiguelø købiiba, katø mamig tusrcheeløbabe
ñim mab kømig kønrrun cha. Iigwan kerrigu na ñimun tranar chibig køn. [4] Inchendø
yau animbaigwan aniwan lusøskaimíigwane mamønrrigay cha, kaguende øsig kømibe
aniyuweim pasran cha. [5] Inchawei nabe tru ñimui øsig kui aniwane nabe ulø payamønrrun

chibig køn. Ushamera pinisaig kui lata, kabe møguelai tasku pinisaig kui lata truigwane ulø payamønrrun cha. Nui mendaigwei øsig kuigwan pinishibigwane mu møwandøgucha ulø payamønrrun chibig køn.

6 Inchawei møikkøben misag aniwan lushibigwane nui aniwangucha katøgan møg lusig
kønrrain køn cha, kaguende møøbe Tius maig køppe, treetøwein kønrrai marig kuig kua.

7 Trune ñimbe ureg nørrø tøgagøb, larrø nørrø larrøbitsay chibig køn, pirau purø nørrø
misag karrab, pirau netsøganøb.—

8 Incha Tiusbe Noéwanba nui nusrkalanba katø treekkucha taig køn:

9 —Nabe ñimba, katø ñuikkurri amrrub misaameraba øyamay kønrrai martrab cha
kørrømaramønrrun cha, 10 katø tru chigurrimbunø øsig købelø ñimba pønrrabelø, kerrigu
tru arcayugurri werrubelø: tru illimeraba, kusreeg ushameraba, namig ushameraba,
pirau maya ushameraba. 11 Nabe ñimba øyamay kønrrai martrab cha pasramønrrun cha,
nabe kerrigu øsig warabelan pi pulab arrubiitøgabe katølebe chishtø pinishinrrab kømur
cha. Ni katø pirøwan pinishinrrab pi pulab attrabig katølebe chigaanrrabig køn— cha.

12 Incha katø trenchibig køn:

—Tru ñimba, katø trugurri tru chigurrimbunø chi øsig købeløba tru managatig na
øyamay kønrrai martrab cha pasrigwan isunanøb eshkab pasrønrrabiibe iig køn cha:

13 Nai køshømbøtøn nabe wañiyu pasrar cha, iibe pirøba na øyamay kønrrai martrab
cha pasrigwan treeg kuitamab ashib kømig kønrrai pasrønrrabig. 14 Inchawei wañiwan
na pirau pibøndøzhiibaig arringarubene, tru køshømbøtøbe wañiyu kenamisrtrun cha.
15 Inchen nabe ñimba katø chigurrimbunø øsig købeløba tru na øyamay kønrrai martrab
cha pasrigwan isumønrrun cha. Chigøben øsig købelan pinishinrrabig pi pulab arrubiibe
katølebe kaanrrun cha. 16 Inchawei køshømbøtø wañiyu kenamisrimørig maya misaam-
eraba, katø i pirau kerrigu øsig købeløba tru na managatig øyamay kønrrai martrab cha
pasrigwan isumønrrun— chibig køn.

17 Incha Noéwan trendaig køn:

—Maya misaameraba, pirau chigøben øsig købeløba tru na øyamay kønrrai martrab cha
pasrigwan treeg kuitamab asamiibe, iig køn— cha.

Noéwei Nusrkalø

18 Noéwei nusrkalø arcayugurri webambubeløbe Semba, Camba, Jafetba køn. Inchen
Cambe Canaánwei møskain kuig køn. 19 I tru pøngatøbe Noéwei nusrkalø kuig køn. I tru
pønelainukkurri amrrub misaamerayugurri pirau muba kuimburab misag netsaig køn.

20 Incha Noébe pirau kwallib menda kan uvas ellguain tra marøbig køn. 21 Indiibe
kan piji Noébe vino mucha mutsiirawa, tru nui carpa yau kebya, peña tsumisrøppe,
køsaatiig tsuben, 22 tru Canaánwei møskai Cambe, møskai køsaatiig tsui ashabe, nui pa
nunelan wambiisrø eshkanrrab webyain købig køn. 23 Inchen Semba, Jafetbabe kan
itøtsinsramig pamisra, nømui kildunyu pinøgucha, wendømaytø amba, møskai køsaatiig
tsuben, trutøga kasra trarrøbelø køn. Incha ashmønrrab wendømaytø amba, treeg
køsaatiig tsuben nui asr køsagwan ashmuig køn.

24 Incha Noébe tru mutsiguig kib tsua kiagasra, tru mas unø nusrkai treeg indigwan
wammørabe, 25 trenchibig køn:

Canaánbe larrø trømbøig nebuinanrrabig kønrrun cha. “Nunelø ka karuindiig megabig
mas chigucha kømíig købash” cha. 26 Incha katø trenchibig køn: “Jehová, Semwei
Tiuswane maya nuguen tab indig kønrrain cha. Inchen Canaánbe Sem manchiben, ka
karuindiig megabig kønrrain cha. 27 Inchen Jafetwane purø nuig kønrrai Tius kusrua
pasrig kønrrain cha. Incha Jafetbe Semwei carpa yamerayu tsubig kønrrain cha. Inchen
Canaánbe Jafet manchiben, ka karuindiig megabig købash” cha.

28 Indig Noébe tru pirau pi pulab arrubig arrinukkurrimbunø pilamera trescientos
cincuentagatig tsuig købig køn. 29 Inchen Noé kerrigu øsig tsuim pilamerabe novecientos
cincuenta kuig køn. Inchen yandø kwaig køn.

10

Noéweinukkurri Amrrub Misaamera

1 Iiløbe tru Noéwei nusrkalø Semweimba, Camweimba, Jafetweimba truilø nøm tøgagui
nusrkalø køn, tru pirau pimera pulabig arrua puraiben tøgaguilø.
2 Jafetwei nusrkaløbe iilø køn: Gomer køben, Magog køben, Maday køben, Javan køben,
Tubal køben, Mesec køben, Tiras købengue.
3 Inchen tru Gomerwei nusrkaløbe iilø køn: Askenaz køben, Rifat køben, Togarma
købengue.
4 Inchen Javanwei nusrkaløbe: Elisa køben, Tarsis køben, Kitim køben, Rodanim
købengue.
5 Inchen truilainukkurri amrrub misaamerabe mar puluwan pirømerawansrø warabelø
kuig køn. Truiløbe misag nørrø søtømeramørig, katø mu møskalø køben, yau misaamera
trumørig nømuin kui, nømuin kui pirømera waramig tøgartø købig køn, katø nømbe
trumørig nømuin trigwan waminchibeløgue.
6 Inchen Camwei nusrkaløbe iilø køn: Cus køben, Mizraim køben, Fut køben, Canaán
købengue.
7 Inchen Cuswei nusrkaløbe: Seba køben, Havila køben, Sabta køben, Raama køben,
Sabteca købengue. Inchen tru Raamawei nusrkaløbe: Sebaba, Dedánba kuig køn.
8 Inchen Cusbe Nimrodwei møskain kuig køn. Tru Nimrodbe pirau mugucha chin-
chaingaig ke nø karub pølbasrig køn, yu pirau ke srøsrøzhiitø. 9 Truibe Jehováwei
merrab kaambu ushameran pasraarøb kemøramibe ke piaig lataig købig køn. Inchawei
misaabe treeg taig tøgar købig køn: “Jehováwei merrab kaambu ushameran pasraarøb
kemøramigwan larrø may kemørammaybe, Nimrod lataig køn” cha. 10 Inchen nø karub
tøgagui ciudamera mas nørreeløbe iilø køn: Babel køben, Erec køben, Acad køben, Calne
købengue, tru Sinar pirau. 11 Incha Sinargurrimbe Nimrodbe Asursrømay webya, truyube
Ninive ciudameran mara pønsrøbig køn, tru Rehobot ciudawanba, Cala ciudawanba.
12 Trugurrimbe tru Niniveba tru Calaba tru i pa ciudamerai tøbøtag pasrabig tru Resen
purø nu ciudawan mara pasrig køn.
13 Inchen Mizraimweinukkurrimbe ludeos misaamera køben, anameos køben, lehabitas-
mera køben, naftuhitasmera køben, 14 patruseosmera køben, casluitas misaamera køben,
caftoritasmera køben købig køn. Tru i caftoritasmerai misaamerayugurri tru filisteos
misaamera amrruig købig køn.
15 Inchen Canaánbe tru nui mayur nusrkai Sidonweimba, Hetweimba møskain købig
køn. 16 Inchen tru i Canaánweinukkurri amrrub misaamerabe jebuseosmera køben,
amorreosmera køben, gergeseosmera køben, 17 heveosmera køben, araceosmera køben,
sineosmera køben, 18 arvadeosmera køben, zemareosmera køben, hamateosmera køben
købig køn. 19 Inchen tru Canaánweinukkurri amrrub misaamerabe chu pirausrøn køben
tru ørø, tru ørø chab ambubelø køn. Inchawei tru Canaán pirø muba kuimburab luløbiibe
Sidongurri Gazasrøngatig larrøbichib luløbig køn, tru Gerarguebsrø. Incha trugurrimbe
Lesasrøngatig luløbig køn, tru Sodomaba, Gomorraba, Admaba, Zeboimba truguebsrø.
20 Iilø kuig køn, tru Camweinukkurri amrrub misaamera, truiløbe misag nørrø søtømer-
amørig, katø mu møskalø køben, yau misaamera trumørig nømuin kui, nømuin kui
pirømera waramig tøgartø, katø nømbe trumørig nømuin trigwane waminchibeløgue.
21 Inchen tru Sem Jafetwei mayur nuneg truikkucha nusrkalø tøgaguig køn.
Semweinukkurri amrrub misaamera kuig køn tru Heberwei maya nusrkaløbe.
22 Semwei nusrkaløbe iilø køn: Elam køben, Asur køben, Arfaxad køben, Lud køben,
Aram købengue.
23 Inchen Aramwei nusrkaløbe: Uz køben, Hul køben, Geter køben, Mash køben kuig køn.
24 Inchen Arfaxadbe Selajwei møskain køben, Selajbe Eberwei møskain kuig køn.
25 Indig katø wendø Eberbe pagatø nusrkalø tøgaguig køn: tru srøsriibe Peleg munchi
købig køn, kaguende nø tsuin kwalømmerawan pirøwan pirisaig købig kua. Inchen kan
nuneebe Joctán taig købig køn.

[26] Inchen Joctánbe Almodadwan køben, Shelefwan køben, Hazarmavetwan køben,
Jeran køben, [27] Hadoramwan køben, Uzalwan køben, Diklan køben, [28] Obalwan køben,
Abimaelwan køben, Sheban køben, [29] Ofirwan køben, Havilan køben, Jobabwan køben
tøgaguig købig køn. Iiløbe kerriguba tru Joctánwei nusrkalø kuig køn. [30] Inchen tru
nøm waraig pirømerabe Mesagurri ibiibe, Sefarburabsrø puraya, trugurrimbe tru nørrø
tunmera tøga pirømera tru pørr neeshibgatøwansrøngatig ibig køn,

[31] Iilø kuig køn, tru Semweinukkurri amrrub misaamera, truiløbe misag nørrø søtømer-
amørig, katø mu møskalø køben, yau misaamera trumørig nømuin kui, nømuin kui
pirømera waramig tøgartø, katø nømbe trumørig nømuin trigwan waminchibelø.

[32] Iilø køn tru Noéwei nusrkalainukkurri mu møskalø køben, yau misaamera mumeratø
købig kuig, katø møigweinukkurri amrrub misaamera købig kuig, misag nørrø søtømera
møyuelø købig kuig, treekke. Inchawei tru pi pulabig chab pinisha puraiben, truiløbe
ambuurab, iburab larrøbichib amba, yu pirø muba kuimburab misaamera nørrø søtø
misrig købig køn.

11

Babel Pirau Purø Pala Ya Marøb

[1] Tru urassrømbe misaamerabe pirø muba kuimburab kan wamdø waminchibelø købig
køn. [2] Incha tru pørr neeshibgatøsrøngurri webamba ambub kuabe, tru Sinar pirausrømbe
kan purø tab chag pirø wetørrawa, yandø nømbe truyu waramisrøbelø køn. [3] Incha kan
kwaløm nømbe kangurri, kangurri trenchibelø køn: "Naarillusmera margun cha. Incha
nagu partrab" cha. Incha øyamay sruumeratøga marøbgunrriibe naarillutøga marig
køben, chilliitøga marøbgunrriibe asfaltotøga maramig købig køn. [4] Incha trugurrimbe
trenchibelø køn: "Kan ciuda margun cha, kan purø palaig marig tøgaig, truibe pala
patsabsrømbe srømbalasrøngatig kachibikke. Treekkurrimbe mugui nebua asiilø nør-
reelø misra, pirø muba kuimburab ke tru ørøtø amba waramig kaanrrun" cha.

[5] Inchen Jehovábe kørraarrubig køn, tru ciudawanba tru torrenba tru møguelai nusrkalø
marigwanba ashchab. [6] Incha Jehovábe trenchibig køn: "I misaamerabe kandø køb,
wamgucha kandø waminchib, katø tru maramigwangucha yandø martrab pølbasra køn
cha, trurrigu nøm martrab indigwane muguin katiasamørra cha. [7] Inchawei kørraamun
chibig køn, nømui wamindi wamwan ni chiwan wamindi møramgaig misrtrai martrab
cha, møikkurrindøgucha nømasiitø ni chi tainguen mørtrab kaimanrrai."

[8] Incha øyamay Jehovábe pirø muba kuimburab tru ørø larrøbichib amrrai maren, yandø
tru ciudawan marmøtø, yandø lelachibelø køn. [9] Incha treekkurri Babel cha wamig køn,
kaguende pirau muba kuimburab wamindi wamwan Jehová truyuh nøm mandø kuinguen
mørmønrrai marig købig kua. Incha trusrøngurri nømune pirau muba kuimburab tru ørø
amba warønrrai marig køn.

Semweinukkurri Amrrub Misaamera

[10] Iilø køn tru Semweinukkurri amrrub misaamera: Sembe pilamera cien tøgaig kua,
Arfaxadwan tøgaguig køn, tru pirau pi pulab arrubig purayaig pa pila køben. [11] Incha
Sembe tru Arfaxadwan tøgaguikkurrimbunø pilamera quinientos øsig tsua, nusrkalø
køben, nimbasrmera køben tøgaguig køn.

[12] Arfaxadbe pilamera treinta y cinco tøgagua, Salan tøgaguig køn. [13] Arfaxadbe
Salan tøgaguikkurrimbunø pilamera cuatrocientos treskatig øsig tsua, nusrkalø køben
nimbasrmera køben tøgaguig køn.

[14] Salabe pilamera treinta tøgagua, Eberwan tøgaguig køn. [15] Incha Salabe Eberwan
tøgaguinukkurrimbunø, pilamera cuatrocientos tres øsig tsua, nusrkalø køben, nimbas-
rmera køben tøgaguig køn. [16] Eberbe pilamera treinta y cuatro tøgagua, Pelegwan tøgaguig
køn. [17] Incha Eberbe Pelegwan tøgaguinukkurrimbunø pilamera cuatrocientos treinta
tøgaig tsua, nusrkalø køben, nimbasrmera køben tøgaguig køn.

18 Inchen Pelegbe pilamera treinta tøgagua, Reuwan tøgaguig køn. 19 Incha Pelegbe
Reuwan tøgaguinukkurrimbunø, pilamera doscientos nueve øsig tøgaig tsua, nusrkalø
køben, nimbasrmera køben tøgaguig køn.
20 Reube pilamera treinta y dos tøgagua, Serugwan tøgaguig køn. 21 Inchen Reube
Serugwan tøgaguinukkurrimbunø pilamera doscientos siete øsig tsua, nusrkalø køben,
nimbasrmera køben tøgaguig køn.
22 Serugbe pilamera treinta tøgaig tsua, Nacorwan tøgaguig køn. 23 Incha Serugbe
Nacorwan tøgaguinukkurrimbunø pilamera doscientos tøgaig tsua, nusrkalø køben,
nimbasrmera køben tøgaguig køn.
24 Nacorbe pilamera veintinueve tøgagua Térajwan tøgaguig køn. 25 Nacorbe Térajwan
tøgaguinukkurrimbunø pilamera ciento diecinueve tøgagua nusrkalø køben, nimbas-
rmera køben, tøgaguig køn.
26 Térajbe pilamera setenta tøgagua, Abramwan køben, Nacorwan køben, Haranwan
køben tøgaguig køn.

Térajweinukkurri Amrrub Misaamera

27 Iilø køn tru Térajweinukkurri amrrub misaamera: Térajbe Abramwan køben, Nacor-
wan køben, Haránwan køben tøgaguig køn. Inchen Haránbe tru Lotwan tøgaguig køn.
28 Inchen nui møskai Téraj kwamøwatø, tru Haránbe Caldeosmeraim pirausrø, tru nø kal-
laim pirau kwaig købig køn. 29 Inchen Abramba, Nacorbabe nømuyasig sralø laig køn. Tru
Abramwei sraimbe Sarai købene, Nacorwei sraimbe Milca taig købig køn, tru Haránwei
nimbasr. Tru Haránbe Milcaimba, Iscaimba møskain kuig køn. 30 Inchen Saraibe chi ureg
tøgagønrrabig kømíig kua, chi urekkaig købig køn.
31 Inchen tru Tarébe tru nui nusrkai Abramwanba, katø Haránwei nusrkai nui awelu
Lotwanba, nui yerna tru Abramwei srai Saraiwanba, pera webibig køn, caldeosmerai
pirau Ur tainukkurri tru Canaán pirausrømay inrrab. Inchendø tru Harán taig pirausrø
puabe, truyu kørrømisrøbelø køn. 32 Inchen tru Téraj øsig tsuin kwalømmerabe pilamera
doscientos cinco kuig køn. Incha Térajbe Harán pirausrø kwaig købig køn.

12

Abramwan Wamig

1 Jehovábe Abramwane trenchibig køn:
—Ñuim piraugurrimba, ñui yau misaamerainukkurrimba, trugurri ñui møskawei yau-
gurrimba inrrø cha, na ñun eshkam pirausrømay. 2 Nabe ñigurri purø nørrø misag
søtømera kønrrai marøb, katø mayanguen tabig nebuig kønrrai mara, ñui munchiwane
mayeelø nebua asig kønrrai maramønrrun cha, ñibe katøganelayasig maya nuguen tabig
kønrrai, ñibe treeg kønrrabguen cha. 3 Nabe ñun mayanguen tabig nebuig kønrrai
marøbelane, nømungucha mayanguen tabig nebuilø kønrrai maramønrrun cha. Ñun
trømbøig nebunrrai marøbelane, nømungucha trømbøig nebuilø kønrrai maramønrrun
cha. Incha pirau chi misaamera køben pirø muba kuimburab warabeløbe ñuinug
mayanguen tabig nebuilø kønrrai mariilø kønrrun— chibig køn.
4 Inchen Abrambe Jehová maig chiben ibig køn. Inchen nøbabe Lotgucha ibig køn. Tru
Harán piraugurri Abram webib urasbe nøbe pilamera setenta y cinco tøgaig kuig køn.
5 Incha Abrambe nui srai Saraiwan køben, nui nunewei nusrkai Lotwan køben pera ibig
køn, katø chigurrimbunø nø chi tøgaguilan køben, katø tru Harán pirau nui karuig mendig
melab misaameran købengue. Nøbe Canaán pirausrø truiløba pubig køn. 6 Incha Abrambe
Canaánsrø puabe, tru pirau kerrigu pureb ya, tru Siquénsrø pubig køn, tru Moré Tusr taig
pasramnug. Inchen tru urassrø tru cananeo misaamerabe Canaan pirau warabelø købig
køn. 7 Inchen Jehovábe Abramwan kenamisrabe trenchibig køn:
—Ñuinukkurri amrrub misaameran nabe truilan i pirøwan trananmønrrun — cha.
Inchen Abrambe kan altar kusrabig køn tru Jehová nun kenamisrøbigweyasig. 8 Incha
trugurrimbe tunmeragøba tøga pirømerasrømay ibig køn, tru Betel pørr neeshibgatø-
maysrø. Incha tru nui carpa yawan truyuh lasrua pasrøbig køn. Inchen Betelbe pørr

pinebgatømay kørrømisrene, Haibe pørr neeshibgatømaysrø kørrømisrøbig køn. Incha
nøbe Jehováweyasig kan altar kusrua, nui munchiwan isub wamabig køn. 9 Incha Abrambe
truyugurri webya, ibig køn, kørrømisrøb, kørrømisrøb tru Neguev pirausrøngatig.

Abram Egipto Pirausrø

10 Tru Neguev pirausrømbe parø arrum mendøben, Abrambe Egipto pirausrømay
kørraarrubig køn truyu tsunrrab, kaguendø tru Neguev piraube purø trømbøig parø
pasrøben. 11 Incha Abrambe ke Egiptosrø chab pub ib pasrøwabe, nui srai Saraiwane
trenchibig køn:

—Na ashen ñibe purø tab ishug køn cha. 12 Egipto misaamera ñun ashippe, trenchinrrun
cha: "Ñui srain køn" cha. Incha nane kweecha kuchippe, ñune øsig kønrrai ka uñbashchun
cha. 13 Inchawei tiusmanda ñibe naimbe nuchag kur chinrrig cha, ñigurri nan chigucha
kømø, tab kønrraimba, katø nan kweechimønrraimba.—

14 Indiibe yandø Abram Egiptosrø kebibene, tru egipciomerabe tru ishuube larrø tabzhig
kui ashibelø køn. 15 Inchen tru Faraonwei merrab nørreelø pønrrabelø ashabe, truiløgucha
Faraónwei merrab purø tab waminchib køben, tru ishuwane Faraón nø waig yaumay
pera ambubelø køn. 16 Incha tru Saraigurri tru Faraónbe Abramwan larrø tab inchib,
ubishamera køben, waaramera køben, burrumera køben, karuindiig mendig melabelø
møguelø køben ishumburmera køben, camellomera køben keta, tranøbig køn. 17 Inchendø
tru Abramwei srai Saraigurri Jehovábe tru Faraónwanba nui yau misaameranba murba
kebatig køn, purø trømbø kwanrrømeratøga. 18 Inchen Faraónbe Abramwan wama,
trenchibig køn:

—¿Nan øyeebe chi margu? cha. ¿Chindimbarre ñui srain køn cha eshkamugu? cha.
19 Chindimba trenchigu cha: "Nai nuchag køn" chabe. Nai srain kønrrai na treeg marig
kuimasr cha. Møimbe ñui sraimbe yu pasran cha. ¡Pereptsu!— chibig køn. 20 Incha
Faraónbe nui karuig pønrrab møguelan ørøbig køn ¡katø! webambi ashib pønrrønr-
raingue, Abramwanba nui srawanba nui chigurrimbunø købigwanbañau sruaamrrai.

13

Abramba Lotba Mendamisrøb

1 Incha Abrambe Egiptogurri nui sraimba katø nui chine tøgaguiløbañau Neguev
pirausrømay katø arruben, nui kuchiunø Lotgucha nøba arrubig køn. 2 Abrambe ushamera
tøga kuiløyu lata, an tøgaguiyu lata, oro tøgaguiyu lata purø pua møg købig køn. 3 Incha
Abrambe Neguevsrøngurri katøle arruppe kørrømisrøb, kørrømisrøb arrub tsubig køn
tru Betel misag søtømera waraisrøngatig, tru merrabwansrø nø tru carpa yawan lasrua
tsuig købiisrø, tru Betelba, Haiba misaamera warabnug tru tøbøtag. 4 Truyu kuig køn tru
merrabsrø nø kan altar mara kusruinug. Incha truyu Abrambe Jehováwei munchiwan isub
wamabig køn.

5 Lot tru Abramba lincha ibikkucha ubishamera køben, waaramera køben, carpa
yamera køben tøgaig købig køn. 6 Incha pirøbe kanbalatø lincha waramibe truburab tre
lendø kømíig køn, kaguende nøm tøgaguiløbe purø nørrø kua, trubalatøbe waramgaig
købig køn. 7 Indiibe kan kwaløm Abramwei ushameran ashibeløba, Lotwei ushameran
ashibeløba aleguiab kurrabelø køn. Inchagucha tru urasbe cananeosmeraba ferezeosmer-
aba truiløgucha truyu warabelø købig køn. 8 Inchen Abrambe Lotwane trenchibig køn:

—Nam pailainug lata, katø nai ubisha ashibeløba, ñui ubishameran ashibeløba tru-
iløgucha chi kwayab kømig chi kaanrrain cha, kaguende nambe nunelø ker cha. 9 ¿Pirøbe
asimburab kerriguba ñui merrab pasrømuitarru? cha. Tiusmanda nainukkurri tarømisr-
tra cha, ñi atsimay ibene, nabe kursmay yamønrrun cha, ñi kusrmay ibene, nabe atsimay
inrrur— cha.

10 Inchen Lotbe ashib pasrøwabe, tru Jordan chaabe kerriguba Zoarsrøngatig pizheelø
purø tøga pirømera kui ashibig køn. Jehováwei ellmarin tul lata tabzhikke; kabe tru Egipto
pirømera lataikke. Tru Jordanbe treeg kuig køn, Jehová Sodoma ciudawanba Gomorra
ciudawanba pinishimøwatøbe. 11 Incha Lotbe kerrigu Jordan chagwan nø merrarrawa,

Lotbe tru pørr neeshibguebwansrø ibig køn. Incha øyamay Abramba, Lotba nøørø
misrig køn. 12 Abrambe Canaán pirau kørrømisra tsuben, trune Lotbe tru Jordan chag
pirø ciudamerasrø tsunrrab ibig køn. Incha tru nui carpa yamerane Sodomasrøngatig
lasrua pønsrøb ibig køn. 13 Inchen tru Sodoma warab misaamerabe larrø kailø kua, larrø
trømbøgølig marøbelø købig køn, Jehováwan kalø marøb.
14 Inchen yandø Lotbe Abramwan tarømisringuen køben, Jehovábe Abramwane
trenchibig køn:
—Abram, kurrasha cha, ñi pasrainukkurri tab ash cha, waguebwansrø, walligueb-
wansrø, pørr neeshibgatøwansrø, pørr pinebgatøwansrø, 15 pirøwan muba kuimburab
mayamba ñi nebua asigwan ñunba, ñuinukkurri amrrub misaameranba managatig-
weyasig na ñun tranamønrrun cha. 16 Ñuinukkurri amrrub misaamerabe nørrø køptø
kan pirau usrøtui lataig kønrrai maramønrrun cha. Usrøwanma muguen mundamgaig
kuig køppe, ñuinukkurri amrrub misaameragucha mundamgaig kønrrun cha. 17 Kurra, tru
pirø yammay maya yab kuigwanba, lendømay mayan kuigwanba llirab inrrø chibig køn,
kaguende nabe ñun tranamig køn— cha.
18 Incha Abrambe tru nui carpa yameran picha kusrua, Manre tainug nørrø parøndzig
encinas tusrmera pønrrabnug tsunrrab ibig køn, tru Hebrónsrø. Incha truyube Je-
ováweyasig kan altar kusrubig køn.

14

Lotwan Wesrawa Srua Amben Abram Kerrab

1 Tru kwalømmerawan tru Amrafelbe Sinarsrø rey køben, Ariocbe Eleasarsrø rey
køben, Quedorlaomerbe Elamsrø rey køben, Tidalbe Goyimsrø rey købig køn. 2 Incha
truiløbe kwayabrren købig køn, Sodomasrø rey Beraba køben, Gomorrasrø rey Birsaba
køben, Admasrø rey Sinabpa køben, Zeboimsrø rey Semeberba køben, katø tru Belasrø
reyba købengue, truibe Zoargucha taig. 3 Incha tru i trattrøgatø reymerabe nømui
suldaumeraba tru Sidim chagu kanbalatø misrig køn kwayanrrab, tru Mar Trebi taisrø.
4 Tru rey Quedorlaomerbe nømune pa trattrø y pa pila nø karub tøgagøben, pa trattrø
y pøn pilayube tru trattrøgatø reymerabe tru Quedorlaomerwan mas karuig mørøb
meløm ønrrab mur pønrramisrøbelø køn.
5 Incha tru pa tratrø y pib pilayube Quedorlaomerbe tru reymera nuingatø pønrrabeløba
Astarot Karnaim pirausrømay amba, truyube refaitasmeran kanawa kørrømarøppe, Ham
taisrømbe zuzitasmeran, Save Quiriataimsrømbe emitasmeran, 6 Seir tunmerawansrømbe
horeosmeran kanawa kørrømara, tru Paran chaamerasrøngatig ambubelø køn, tru misag
waraimíig chi misrmø pirø puluwansrø. 7 Incha truiløbe katøle amrruabe, tru Gadessrø
Enmispat taisrø pua, amalecitasmerai pirømerasrømbe kerriguh chi købigwan chishtø
pinisha, katø tru Hazezon Tamar pirau amorreosmera warabelan treetøweih mara
kørrømarøbelø køn.
8 Inchen Sodoma rey køben, Gomorra rey køben, Adma rey køben, Zeboim rey
køben, Bela rey køben, Zoarsrø rey køben werrua, Sidim chaasrø tru reymeraba kwayab
mendabelø køn. 9 Tru Quedorlaomer Elamsrø reyba, Tidal Goyimsrø reyba, Amrafel
Sinarsrø reyba, Arioc Eleasarsrø reyba truilø nøm pib reymera tru trattrøgatø reymeraba
kwayabelø køn. 10 Inchen tru Sidim chaasrømbe asfaltos pisumera truba, truba tøganug
kuig køppe, tru Sodoma reyba Gomorra reyba tru kwayabyugurri nui suldaumeraba
wegørra lulen, møiløbe truyu chab kegørrøben, kan reymerabe tunmerasrømay trubab
chab luløbelø køn. 11 Inchen tru pib reymera kanabeløbe Sodomaba, Gomorraba ciudayu
chigurrimbunø købigwan, mamiimeran nømui mara wesrawabe, yandø truyugurri am-
bubelø køn. 12 Inchen tru Abramwei nunewei nusrkai Lotgucha sodomasrø tsubig kuig
køppe, nungucha merrarrawa, tøga srua ambuptinchibelø køn, nui chi tøgamisrigwan-
bañaungue.
13 Inchen møikkøsrøn truyugurri welula arrubiibe, tru hebreo Abramwan ígwan ker-
riguh eshkabig køn. Inchen Abrambe amorreo tru Mamre taigwei tru nørrø parøndzig

encinas tusrmera pønrrab puluwan tsubig kuig køn. Tru Mamrebe Escolweimba, Anerweimba nuneg køben, truiløbe Abramwanweingatø pønrrabelø treelø købig køn. [14] Incha Abrambe tru nui yautøwei kal-lawarmeran trescientos dieciocho tru kwayamigweyasig kusrenani møgueløba tulaamba, truiløba webya, tru pibgatø reymeran wetøgønrrab Dansrøngatig pasra ibig køn. [15] Incha yandø yem køben, Abrambe tru kwayamig kusrenni møgueløba, pesan københ kwayanrrab kegørra, Hoba taisrøngatig pasra ambubelø køn, Damasco tru waguebgatømay pasrab ciudasrø. [16] Treencha chigurrimbunø wesra srua ambiilan katøle chab kerrab, katø nui kasugunø Lotwan nui chigurrimbunø tøgamisriilanbañau kerriguh chab kerrabig køn, katø ishumburmeranba, katøganelanba.

Melquisedec Abramwan Mayanguen Tabig Nebuig Kønrrun Chib

[17] Abrambe Quedorlaomerwanba truigweingatø pønrrab reymeranba kanawa arruben, Sodoma reybe, tru Save taig chaasrø katønrrab webibig køn, truibe tru Reywein Chagu.

[18] Inchen tru Salemsrø rey Melquisedecbe, Tius Mayeelain Pala Pasrabigwei sacerdotebe pirrimba, vinoba wesrua, [19] Abramwan mayanguen tabig nebuig kønrrai marøbig køn, øyeeg wammeratøga: "Tius Mayeelain Pala Pasrabig Srømbalameranba, Pirøwanba Marøbig [20] Tius Mayeelain Pala Pasrabig Purø Nuigwan maya nuguen tabig wamindig kønrrain cha, tru ñun ashig kømui inchibelan ñui tasku tranøbigwan. Inchen Abrambe chigurrimbunø katøle wetørrawa srua arrigwan cienyugurri diezwane wesrawa, Melquisedecwan tranøbig køn.

[21] Inchene tru Sodomasrø reybe Abramwane trenchibig køn: —Misaamerane nan trannrra cha, chigurrimbunø købigwane ñi tøga kørrømisrtrig— cha.

[22] Inchene Abrambe tru Sodomasrø reywane trencha løtabig køn:

—Tius Mayeelain Pala Pasrabig Srømbalameranba Pirøwanba Marøbig Jehováwan ¡katø! nabe treebe marmumønrrun cha, nabe trendaig kuig køn cha. [23] Ni kan train pititøguen—, kabe nai alpargatis tsi-unøtøguen nabe ñuiwane chiwangucha nai marmumønrrun chibig køn, ñi managuen øyeeg chimønrrai: "Abrambe nagurrinrre pua misrig køn" cha. [24] Tru na pera pasraig møguelø mab mutsigwandø srørri maig kørrømistrain cha. Inchen tru naba amrrub møguelø Anerba, Escolba, Mamreba truiløbe si, nømuimburappe ka utønrrun— chibig kø n.

15

Tius Abramwan Øyamay Kønrrai Martrab Cha Kørrømisrøb

[1] Inchen øyeelø chab puraiben, kan piab lataigu Jehováweinukkurri wam Abramwan trenchibig køn:

—Abram, chi kørig kui inchimøta cha. Nabe ñun chi kømønrrai ashib tøga pasrabig truig kur cha. Ñun tranamibe purø nuig kønrrabig køn— cha.

[2] Inchendø Abrambe trenchibig køn:

—Jehová Tius ¿Ñi nan keta traniibe chi puruguimøriasamørra cha, na chi urekkaigwane? Inchen tru na chine tøgamisriilan merrarranrrabiibe tru Damascosrø Eliezer kømuitarru?— cha. [3] Incha katø Abrambe trenchibig køn:

—Ñi nan kan nusrkai tranmuig købene, kan nai yautøwei kal-lawei nai kan karuindiig mendig megabig, truig nai chi tøgaguilan ketig utønrrabig køn— cha.

[4] Inchen katø Jehovaweinukkurri wam trenchibig køn:

—Ñui chi købigwane truig ashchabig kømøtø, truilane ñui nusrkai utønrrabig køn— cha.

[5] Incha wambiisrø pera yabe, trenchibig køn:

—¡Au! srømbalaneb nesh cha, kønchabiimeran mundamdø køtamørtrig— cha. Incha katø trenchibig køn:

—Ñuinukkurri katøburø ureemerabe øyeetøwein kønrrun— cha.

[6] Inchen Abrambe Jehováwan køreben, treekkurri nune Tiusbe chi kaig marmíig lataig, tabig treeg asha pasrig køn. [7] Inchene nøbe trenchibig køn:

—Nabe Jehová kur cha, caldeosmeraim pirau tru Ur taisrøngurri wesrabig i Canáan pirøwan na ñun keta trannrab.—

8 Inchendø Abrambe trenchibig køn:

—Jehová Tius, ¿tru na truigwan nain kønrraitamappe nabe mandø incha asamerah?— cha.

9 Inchene Jehovábe trenchibig køn:

—Kan ishug waara-unøzhig pøn pilaiba, kan cabra pøn pilaiba, kan carnero pøn pilaiba, katø kan palomaba, kan paloma-unøzhiiba srua amø— cha.

10 Inchen Abrambe tru ushameran kerriguh srua arrua, truilan sølgørrab tab tøbøtag para, tru pariilan tru pinrrøgue, tru pinrrøgue warøbig køn. Inchendø tru illimerane tøbøtag parmuig køn. 11 Inchen yau mab illimerabe tru usha kweetsiilø warabelaimbal-awan kørrørrub amrruben, Abrambe kwaarøsrøbig køn.

12 Inchen yandø chab pilliraben, Abrambe truba mur kib tsubenba ¡møimbe ke yalø løstøgølig nun itøgasrøptinchen! nøbe truba kørig kui inchibig køn. 13 Inchene Jehovábe trenchibig køn:

—Isa kømøtø, ñuinukkurri amrrub misaamerabe, ka peguelaim pirautø warønrrabelø køn cha, nømbe truilø karub sruaguindeelø meløwa, pilamera cuatrocientos nebumne larrø kaig indinab melønrrabelø køn cha. 14 Inchendø tru nu søtø misaamera pasrabig nømun ka karuptø srua kønrrabelangucha numune møra melønrrai maramønrrun cha. Inchen trugurrimbunø tru ñuinukkurri amrrub misaamerabe yandø treeg melainukkurri wegørra ambuppe, purø tøga misaamera webamba amrrun chibig køn. 15 Trune ñibe ñui møskaløba pishindø tab israb tsumisrtrabguen cha, larrø køllizhig misra kwaben, sørøben.

16 Inchen tru pimmaygatig srøig srøig misag kurrab amrrubeløbe katøle i pirautøweih amrrunrrab køn cha, kaguende truilø pumuatøbe tru amorreosmera larrø kaig marøb amrruibe ke awentamgaikkatiibe pumø srø kønrrun cha.

17 Inchen yandø pørr pinaiben, chab pilliraben, kan horno naguish kuchibiiba kan nag tulun pilabiiba kenamisrøbig køn. Incha truiløbe tru ushameran kweecha tab tøbøtag pirisha ambumay, imay wari utøwan puraambubelø køn. 18 Tru kwaløm Jehovábe Abramba øyamay kønrrai martrab cha kørrømarabe, trenchibig køn:

—Ñuinukkurri amrrub misaamerane i pirøwan na tranamig køn cha, Egipto pirau piyugurrimbunø, Eufrates tru nu pisrøngatikke: 19 ceneosmeraim pirømeran køben, cenezeosmeraim pirømeran køben, cadmoneosmeraim pirømeran køben, 20 heteosmeraim pirømeran køben, ferezeosmeraim pirømeran køben, refaítasmeraim pirømeran køben, 21 amorreosmeraim pirømeran køben, cananeosmeraim pirømeran køben, gergeseosmeraim pirømeran køben, jebuseosmeraim pirømeran købengue.

16

Agarba Ismaelba

1 Abramwei srai Saraibe ureg tøgagønrrab kaimabig kuig køn. Inchende kan nui karuindiig megabig egipcia ishug Agar taig tøgaig kua, 2 Saraibe Abramwane trenchibig køn:

—Nane Jehovábe ureg chigaig kønrrai treeg martan cha. Inchendø tiusmanda tru namui karuindiig megabig tru Agarwan pera, ki chibig køn. Inchippa truikkurri na ureg tøgaguinabgun— cha.

Inchen Abrambe Sarai taigwan mørøbig køn. 3 Inchen Saraibe tru karuindiig megabig Egiptosrø Agarwan pera arrua, Abramwan srai lataig kønrrai tranøbig køn. Abram Canaán pirau pa trattrø pila tsuben, øyeeg purayaig køn. 4 Inchen Abrambe tru Agarba kib waramisren, tru ishuube kwanrriig misra, yandø unø tøgamisrarmab isua, nun karub pera købig Saraiwane namig ashib kebibig køn. 5 Incha Saraibe Abramwane trenchibig køn:

—Ñigurrindø køn cha, nan mandøguen kømui isui uñchai marøbiibe. Ñune ñui srai lataig kønrrai nai karuindiig megabigwan na tranig køn cha. Incha møimbe nøbe unø

tøga kønrrab køppe, nane namig ashib kebitan cha. Incha Jehová nø ashchun chibig køn,
na kalø marig kuin kui, ñi kalø marig kuin kui.—
6 Inchen Abrambe Saraiwane trenchibig køn:
—Ñui ka karuindiig megabiibe ñuin tasku køn cha. Ñun maig marøg køben, treeg mar
— chibig køn. Inchen Saraibe kaig inchib mendøben, Agarbe welula yam nebuig køn.
7 Indig Jehováwei ángelbe tru mu misag waraimø pirømerasrø kan pigab menda
Agarwane wetørrabig køn, Shursrømay ambi maywansrø. 8 Inchabe payibig køn:
—Agar, Saraiwei ka karuindiig megabig, ¿Chugurri arrugu? cha. ¿Chumay inrrab
inchigu?— cha. Inchene nøbe trenchibig køn:
—Nan karub pera købig Saraiwan nabe trubab welula arrur— cha.
9 Inchen ángelbe trenchibig køn:
—Ñui karub pera købigweimay katøle llirawa ya, tammay mur kurrashmø, nø maig
chiben nui tasku treeg mørøb megau— cha.
10 Incha katø ángelbe trenchibig køn:
—Ñuinukkurri amrrub misaameran purø nørrø kønrrai maramønrrun cha, purø nørrø
køptø mundamguengaikke.—
11 Incha ángelbe katø trenchibig køn:
—Ñibe kwanrriig køn cha. Ñibe kan nusrkai tøgagønrrun cha. Incha Ismael munchi
pasrtrig chibig køn, kaguendø ñi larrø isui miaben, Jehovábe mørig køn cha. 12 Nøbe
muguen kemalamgaig kønrrabig køn cha, kan kaambu mula-unø lataig. Incha nøbe
mayeelan kwayam lanrrabig køben, katø nungurringucha mayeelø kwayam lanrrun
chibig køn. Inchen nøbe nunelan, ka kwayam laptø, kwayam laptø tsunrrun— cha.
13 Incha Agarbe Jehovába wamindig køppe, nøbe nune trencha wamabig køn:
—Ñibe tru nan ashib wab Tius køn— cha. Kaguen Agarbe trenchibig køn: "Øsig Wab,
katø Nan Ashibigwan nabe ashar" cha.
14 Incha tru pisuwane treeg wamig købig køn: "Øsig Wab, Nan Ashib Inchibigwein Pisu"
cha. Inchen tru i pisube Gadesba, Beredba tøbøtagu kørrømisrøbig køn.
15 Indig Agarbe Abramwei kan møg-unø tammisren, Abrambe Ismael munchi pasrøbig
køn, tru unan.
16 Inchen tru Agar Ismaelwan tammisrøb uras Abrambe pilamera ochenta y seis tøgaguig
købig køn.

17

Tru Srøig Øyamay Kønrrai Martrab Cha Kørrømarigwanba Circunsicion Marigwanba Caminchibig

1 Abram pilamera noventa y nueve tøgagøben Jehovábe kenamisra trenchibig køn:
—Nabe Maramburab Marøbig Purø Nuig tru Tius kur cha. Ñibe nai merrab sølgandø,
mu mandamgaig uñ cha. 2 Nabe ñiba øyamay kønrrai martrab cha kørrømarøb, katø ñui
misaamera larrø nørrø larrøbitchai marøb indamønrrun— cha.
3 Inchen Abrambe maløwan pirau kebatamne utsøbasren, Tiusbe nune trenchibig køn:
4 —Iig køn cha, tru na ñiba øyeeg maramønrrun cha kørrømariibe, ñibe tru purø nørrø
chi misag søtømeraindøgucha ñi møskain kønrrai. 5 Ñibe mas Abram munchi kømøtø,
ñibe Abraham cha wamig kønrrun cha. Kaguende nabe ñune tru purø nørrø chi misag
søtømeraindøgucha ñibe nømui møskain kønrrai pasrar cha.
6 Ñuinukkurrimbe purø nørrø misag nemisrtrai maramønrrun cha. Ñuinukkurrimbe
misag søtømera nørrø køb, ñuinukkurri katø reymera køb inchun cha. 7 Katø nabe, ñiba
ñuinukkurri amrrub misaameraba øyeeg martrab cha kørrømaramønrrun cha, katøle
srøig, srøig misag kurrab amrruimørig katø øyeeg martrab cha mara pasramønrrun chibig
køn, managatig pasrønrrabig, nabe ñuimba, ñuinukkurri amrrub misaameraimba nabe
pasrabig pasrøwa, managatig nømuyasig Tius kømønrrun cha. 8 Ñunba, ñuinukkurri
amrrub misaameranba tru ñi ka arruatiig tsuin pirøwan tranamønrrun cha, Canaán

pirøwan muba kuimburab managatig tøgagønrrai. Inchen nabe pasrabig pasrøwa, managatig nømuyasig Tius kømønrrun— chibig køn.

9 Incha katø Tiusbe Abrahamwane trenchibig køn:

—Tru na ñun øyeeg martrab cha kørrømarigwane ñibe, maramig køn cha, ñiba, ñuinukkurri katøle srøig, srøig kurrab amrrub misaameraba. 10 Iig køn cha, tru na ñiba øyeeg martrab cha kørrømarig, katø ñiba tru wendø ñuinukkurri amrrub misaameraba. Inchen trunun maramig køben, ñimui utube mu møøtøgucha circuncidaig kønrrun chibig køn. 11 Ñimbe circuncidanrrigay cha, naba, ñimba tru øyeeg martrab cha kørrømarigwan treeg marigu asamig pasrønrrai. 12 Trune kwalømyube mu møguelandøgucha circuncidanrrigay cha, katøle katøle ureemera kurrab amrruimørig, ñui yau kal-laweig kui lata, kabe amrrub misaameran peniilø kui lata. 13 Inchawei ñui yau kal-laweig kui lata, kabe kan anwei penig kui lata nømbe circuncidaig kønrrabelø køn cha. Inchen, tru asru siñalbe tru treeg martrab cha kørrømarigwan managatigwein køn cha eshkabig køn.

14 Inchen tru circuncidamíigwane ñimui misag utugurrimbe wegutsig kønrrun chibig køn, kaguende na øyeeg martrab cha kørrømarigwan itøbunikkurri.—

15 Incha katø Tiusbe Abrahamwane trenchibig køn:

—Ñui sraimbe Sarai cha wamig kømøtø, yandø Sara cha wamig kønrrun cha. 16 Nabe nune mayanguen tabig nebuig kønrrai maren, nøbe ñui kan nusrkai tøgagønrrun cha. Nabe mayanguen tabig nebuig kønrrai maren, nøbe nørrø søtø misaamerai usrin kønrrabig køben, katø nuinukkurrimbe misag søtømerai reymera werrunrrun— chibig køn.

17 Inchen Abrahambe nui maløwan pirau kebatamne utsøbasrabe, nui manrrø umbutø intsab trenchibig køn: "¿Kan møg pilamera cien tøgaig kua, unø tøga kønrrautah? cha. ¿Katø Saragucha pilamera noventa tøgaig kua, unø tøgagømdø kønrrautah?" cha. 18 Inchene Abrahambe Tiuswan trenchibig køn: —Ñi treeg martrab cha kørrømisrigu Ismael truigwane nø tøga pasrønrrai tranø— cha.

19 Inchene Tiusbe trenchibig køn:

—Isa kømø, Sara ñui sraimbe kan nusrkai tøgagønrrab køn cha, truigwane Isaac munchi pasrtrig cha. Nabe tru øyeeg martrab cha kørrømarigwan Isaacweinukkucha katøle treetøwei marig kørrømisrtrai indamønrrun cha. Inchawei na treeg marigwane wendø nuinukkurri amrrub misaameraba managatig tøga pasramønrrun chibig køn.

20 Inchen Ismaelweimburabgucha nabe ñun mørar cha, nungucha mayanguen tabig nebuig kønrrai maramønrrun chibig køn. Nøgucha ureemera larrø nørrø tøgagønrrai marøb, purø nørrø misag søtø larrøbitchai marøb indamønrrun chibig køn. Ismaelbe karub ashib pønrrønrrabelø doce nørreelai møskain kønrrun cha. 21 Inchendø na tru øyeeg martrab cha kørrømarigwane Isaacba kønrrai mara pasramønrrun cha, tru Sara katø pila øyan kwalømmerawan tru tøgagønrrab kui unøyu.— 22 Incha Tiusbe Abrahamba chab waminchabe, nuinukkurri tarømisra ibig køn.

23 Inchen Abrahambe nui nusrkai Ismaelwan køben, tru nui karuig mendig melabelø nui yau kal-lawarmeran køben, anwei pena tøgaguilan køben, Abrahamwei yau mu møguelø purrabelane kerriguba wama, tru kwalømdøwei circuncidabig køn, Tius maig karuig køben, treekke.

24 Abraham tru circuncidab urasbe pilamera noventa y nueve tøgaig købig køn.

25 Inchen nusrkai Ismaelbe tru circuncidab urasbe pilamera pa trattrø y pøn pilaig købig køn.

26 Inchawei tru kwalømdø Abraham køben, nui nusrkai Ismael køben, 27 mayeelø tru nui yau purrab møguelø køben, katø nui yau kal-lawar kui lata, katø amrrub misaameran peniilø kui lata, mayeeløbah circuncidaig kuig køn.

18

Isaac Kal-lanrrun Cha Kørrømisrig Købig

1 Incha Jehovábe Abrahamwan kenamisrøbig køn tru Mamre tainug nørrø parøndzig encinas tusrmera pønrrab pulu, tru nui carpa yau yaskabu waben kwaløm tru mas purø

mur pørr asentab pasrøben. [2] Incha møimbe nø kurraashene, pøngatø møguelø nuin
pinrrøgue pønrraptinchen, nøbe tru møguelan amrruy chinrrab yaskabugurri luløb ya,
maløwan pirau kebatamne utsøbasrabe trenchibig køn:
[3] —Nai kasuku, na ñui karui megabigwan ñi nan tab indamdiig kui asønaig købene,
trube, ib imøtø, lincha kørrømisrtra cha. [4] Nabe pi srua amrrungarumønrrun cha, ñimui
katsiimeran kwalamig. Trugurrimbe tusr umbu isrønrrigay cha. [5] Na ñi maig chiben
purugunrraptøwei wabigwei yaburab puramrrab amrruig købene, nabe lamø mamig
manrrai sruaarrumønrrun chibig køn, ñimui ambamigwan chishtø ambamdø kønrrai.—
Inchen nømbe trenchibelø køn:
—Ñi maig taigwan mar— cha.
[6] Inchen Abrahambe tru Sara waig carpa yausrømay kørinatø lulabe, trenchibig køn:
—Petøzhiitø purø tab harinawan arroba y media menrra, nemøra, harinawan masawa,
trutøga pirrimera naarrøsryu kar— cha.
[7] Incha Abrahambe tru waara purrabsrømay luløb ya, kan truba tab waara-unøzhigwanh
merrarrawa, nui karuig mendig megabigwan tranen, truibe mamigweyasig ¡katø!
petøzhiitø tamarøbig køn. [8] Incha queso køben, pitsø køben, tru waara kweecha
tamarigwan køben, nømun manrrai pønsrøbig køn. Incha Abrahambe nøm mab kømne
tru tusr umbu ashib pasrøben,
[9] truiløbe payibelø køn:
—¿Ñui srai Sarabe chu wah?— cha.
Inchen Abrahambe:
—Yu carpa yau wainrrun— chiben, [10] kan møig køsrønbe trenchibig køn:
Nabe katø pila katø øyan kwalømmerawandøwei arrumønrrun cha. ¡Au! Tru urasbe
Sara ñui sraimbe kan nusrkai tøgagønrrun— chibig køn.
Inchen Sarabe, nømui wendau, tru carpa yau kebambi yaskabu tru wamindigwan
mørøb pasrabig køn. [11] Inchen Abrahamba Sarababe yandø mur køllireelø, Sarabe yandø
pabøguen pinig købig køn. [12] Inchen Sarabe intsaptinchibig køn, nui umbutø treeg isub:
"¡Paare! kan na yan køllliibe, ke trengatikkucha kønrrai indamdiig kønrraitarru cha katø
nai kekkucha yan kølligwein køben."
[13] Inchene Jehovábe Abrahamwane trenchibig køn:
—Sarabe trenchib intsan cha, ¿Kan isa kømø, treeg kønrrab kø chinder? chib. 'Na
yan køllig købendø, kan unø tøgagømig.' [14] ¿Kabe Jehováweingan kaimamdiig chi købig
kuitarru? cha. Inchawei katø pila arrubigu tru chu ura treeg kønrrun taiguh, na
katø ashchab arrubene, tru urasbe Sarabe kan nusrkai tøgaguen wanrrun— chibig køn.
[15] Inchen Sarabe kwaarøppa, trenchib isabig køn:
—Nabe intsømuig køn— cha.
Inchene Jehovábe trenchibig køn:
—Ñibe intsabwei indig køn— cha.

Abraham Sodomayasig Purøwaminchib

[16] Incha tru møgueløbe kurra, Sodomaguebsrø ashabe yandø truguebsrø ambub
mendøben, Abrahambe ungua chinrrab nømba lincha ibig køn.
[17] Inchen Jehovábe nuinøtø treeg isubig køn:
"¿Na chi martrab indigwan nagan Abrahamwan eshkamø maramuitarru? cha. [18] Nøbe
purø nørrø misag søtømera, trurrigu mu chindamgaig murig, katø nøgurri chi misaam-
eratøgucha pirø muba kuimburab warabeløbe mayanguen tabig nebuilø treeg kønrrab
køben. [19] Nabe nui ureemeranba nuinukkurri amrrub misaameranba kusrennrrai wesrawa
pasrar cha, tru nø martrai karua pønsraillan møra marøppe, tru tabig sølgandø mariguba,
nø tabig kui asamig mariguba kønrrain cha, tru øyeeg mariiløgurri Abrahamwan Jehova
maig martrab cha kørrømariibe kerrigu treeg nebunrrai".
[20] Incha Jehovábe Abrahamwan trenchibig køn:
—Sodomaimburappa, Gomorraimburappa, truyu misaamera yeeg kaig martan chib
trashib eshkab melaibe masken, masken køben, nømui kaig mariiløgucha masken, masken

nuraben, purø trømbøig mindin køn cha. [21] Møimbe na kørraarrumønrrun cha, tru
nøm øyeeg, øyeeg køtan chib trashib melaig nainug pubig isa kømøtø, treeg købwei
indiitashchab. Treeg kuin kuisruandøbe, trube, na asamønrrun— cha.
[22] Inchen tru pailø møgueløbe nøørø misra, Sodomaguebsrø amben, trune Abrahambe
Jehovába pasrabig køn. [23] Inchen Abrahambe Jehováwan kemallabe, trencha payibig køn:
—¿Sølgandø tabig marøbigwanba, kaig marøbigwanba tøgatø pinishinrrapteh?— cha.
[24] Inchippa tru ciudayu sølgandø tabigwan marøbelø cincuenta købene, ¿tru ciudawan
ka pinishinrrapteh? cha, tru ciudayu sølgandø tabigwan marøbelø tru cincuenteeløgurri
ciudawan pinishimø, ¿ka købasamdiig kømuitarru? cha. [25] Treekkatig maramibe chi-
gaaguinrrun cha, tabigwanba, kaigwanba kanbalatø kwanrrai indamig, kan pailøba treetø
kalø marig kui lataig. ¡Ñibe mana treeg martrab kø! cha. Pirau muba kuimburab kerriguba
maig kønrrabigwan ñi asha marøbig køppe, ¿ñibe maig maramigwan sølgandø tab asha
marmønrraitirru?— cha
[26] Inchene Jehovábe trencha løtabig køn:
—Sodoma ciudayu cincuenta sølgandø tabigwan marøbelø wetørrappe, truilan isua,
truyube chinchimø, kagøbasamønrrun— cha.
[27] Inchene Abrahambe trenchibig køn:
—Nabe nai Señorwan ke menrra inchib lata indinatan cha, nabe ka usrø tuindø
kuinabendø. [28] Inchen cuarenta y cincotø købene, trube cincuenta kømuikkurrindø
ciudawan kerrigu pinishinrrapteh?— cha.
Inchene Jehovábe trenchibig køn:
—Pinishimumønrrun cha, truyu na cuarenta y cinco sølgandø tabigwan marøbelø
wetørrappe.—
[29] Inchen Abrahambe katøgucha:
—¿Inchippa cuarenta wetørrappe?— chiben, Jehovábe trenchibig køn:
—Tru cuarenteelan isua, chinchimumønrrun— cha.
[30] Inchen Abrahambe katøgucha payibig køn:
—Nai Señor, na øyeeg chiben namømørrunrrig cha. ¿Inchippa truyu treinta
wetørrabeneh?— cha.
—Tru treinteelan isua, kagøbasamønrrun— chibig køn Jehovábe.
[31] Inchen Abrahambe katøgucha:
—Nabe nai Señorwan ke menrra indinatan cha, ¿truyu veinte wetørraimbe maig
købsruerah?— chiben,
—Veinteelan isua, nabe pinishimumønrrun— chibig køn.
[32] Incha katøle Abrahambe trenchibig køn:
—¡Nai Señor, nan namømørrunrrig cha, i piejindøh na ñun katølø trenchibashibsru-
muguh cha: ¿Inchippa truyu pa trattrø wetørraimbeh?— cha.
Inchene Jehovábe trenchibig køn:
—Tru pa trattrøn isuptø, pinishimumønrrun— cha.
[33] Incha Jehovábe Abrahamba øyeegwan chab waminchabe, yandø truyugurri iben,
Abrahambe nui carpa yaumay katø arrubig køn.

19

Sodomanba Gomorranba Pinishib

[1] Incha tru pagatø angelesmerabe tru Sodomasrømbe nøsig pineb iben, pubene, Lotbe
tru Sodoma ciudayu kebambi yaskabsrø wabig køn. Incha Lotbe truilan ashippe,
amrruy chinrrab pasramisrøptincha, maløwan pirausrø kebatamnegatig utsøbasrøbig
køn. [2] Inchabe trenchibig køn:
—Nai kasukumera, na ñui karui megabigwei yausrø kørrømisrtrab amrrurray cha.
Incha ñimui katsiimeran kwallchigay cha. Incha srønabe løtsø kurra ñimui ambamigwan
amrrigay— cha.
Inchen nømbe trenchibelø køn:

—Kah cha, møi yembe nambe yu umbu puinuutø, ka kørrømisrtrab ker— cha.
3 Inchen Lotbe truba truba inchen, nømbe nøba amba, nui yau kebamben, nøbe tab
mamiimera tamarøb, pirri chi levaduragailø karøb inchen, nømbe mabelø køn.
4 Inchen nømbe kinrrabguen waramisrmøwatø, tru ciudayu møgueløbe yawan kerrigu
chab tulsrubelø køn, maya misag matsøreløgurrimbunø kølleeløgatikke. 5 Incha Lotwane
trenchib trashibelø køn:
—Tru ñui yau kinrrab amrrub møgueløbe chu purra? chib. ¡Wambig webetay! chib.
Nambe nømba ishumburmeraba lataitøwei marøg kuin pønrrer— chib.
6 Inchen Lotbe wambig webya, yaskabwan kasrøb trenchibig køn:
7 —Nai misaamera, tiusmanda øyeekkatig trømbøgøliibe martrab inchimøtay cha.
8 Nabe pagatø nimbasrmera tøgaig kur cha, managuen kan mu møøba kimeelø. Nabe
truilane wertrur chibig køn, ñim truilan maig marøg køben martrigay cha. I møguelane
chigucha treebe marmørrunrrigay chibig køn. Kaguende truiløbe nai yaambu mugøben
kaig martrab inchib kønrrain kømøtø, na ashib tøgaguilø purran— cha.
9 Inchene nømbe trenchib løtabelø køn:
—¡Yugurrimbe mendatsu!— cha. Inchabe treekkucha chibelø køn:
—Ya peesriig namui utu ka tsunrrab arruatiig købendø, ¡paare! ¿namune maig
maramigwan ke ñi asha karunrrab indirru? cha. Møimbe truilan lataguen kømø, ñune
purø trømbøikken martrumøn— chibelø køn. Inchabe Lotwan melambua, yaskabsrø
kemalla, yaskabwan wesra kutchab inchibelø køn.
10 Inchen tru pailø møgueløbe yaambugurri taska kemørøppa Lotwane yaambumay
kesrub, trugurrimbe yaskabwan kasrøptinchibelø køn. 11 Incha tru møgueløbe tru yau
yaskabu melambub amrrubelane kammeran ashmeelø misrtrai marøptinchibelø køn, mas
unøtiigwangurrimbunø kølliwangatikke. Inchen nømbe yaskab lab ke mandøguen kømui
inchib købig køn. 12 Incha tru møguelø kørrømisrøbeløbe Lotwan trenchibelø køn:
—¿Ñigan ñui yauelø mas tøgagøtirru? cha. Ñui yernomeran køben, ñui nusrkalan
køben, ñui nimbasrmeran køben, yugurri wesru chibig køn. 13 Kaguende nambe i ciudawan
kerrigu pinisamig køn cha. Tru katøgan misaamera yeeg kaig martan chib trashib
eshkab melaibe Jehová nø waisrø puin køn cha. Inchagurri Jehovábe namune ciudawan
pinishinrrai ørig køn— cha.
14 Inchen Lotbe tru nui yerno kønrrabeløba waminchab webibig køn, tru nui nimbas-
rmeran kasharanrrab misrarmera købeløba. Incha trenchibig køn:
—¡Mallatø webambay! cha, kaguen Jehovábe i ciudawan pinishinrrab køn— cha. Trune
nui yerno kønrrabeløbe ka intsab trendaitamaptøh isubelø køn.
15 Inchen yandø tør— rrab arruben, ángelesmerabe Lotwan mallatø indingarub, trenchi-
belø køn:
—¡Mallatø inchi chiben! cha. Ñui srawanba, ñui pagatø nimbasrmeranba yu purrabelan
pera inrrø chibig køn, ciudayu trømbøig nebunrrai marigu ñim pinømønrrappe.—
16 Inchen Lotbe ke peguen inchimuben, tru pagatø møgueløbe nunba, nui srawanba, nui
pagatø nimbasrmeranba tasku kemøra, nømune ciudayugurri wambiisrø wesrubelø køn,
Jehováwei lastima asiitøga. 17 Incha yandø ciudayugurri wambiisrø wesrawa pasrabe, kane
trenchibig køn:
—¡Ñui øsig kuigwan ñi tøgønrrappe, welula inrrø! cha, wendømay keshmøwei, i
chagu chu pasramisrmøweingue. Ñui øsig kuigwan tøgagønrrab tunsrømay lul cha,
pinømønrrappe.—
18 Inchene Lotbe trenchibig køn:
—Kah, cha nai kasuku na ñim maig taigwan megabig tiusmanda, treebe kaimamønrrun
cha. 19 Nabe ñimuin kabyu tab kui asig kuinaig købene, nai øsig kuigwan na tøgagømig
kønrrai ñimbe nane purø nu lastima asig køn cha. Inchendø nabe tunsrømaybe lulrrab
kaimamønrrun chibig køn, inchippa na trusrø pumuatø kaig attrabig nan wetøgøben,
kwamig kømønrrai. 20 Yu puluwandø kan lamø ciudagøllig køn cha, trusrømaybe

lulamønrrun chibig køn nabe. Trusrømay ibashcha cha, pøs, truibe lamø ciudagøllig
kømuitarru cha— truyu na øsig kømigwan ka tøgagømig kønrrai.—
21 Inchen trenchibig køn:
—Ñi øyeeg miaigwangucha nabe mørar cha. Tru ñi wamindi ciudawane nabe pinishi-
mumønrrun chibig køn. 22 Trube, øsig kug købene, mallatø trusrømay lul chibig køn.
Kaguende ñi trusrø pumuatøbe, nabe chigucha martrab kaimamønrrun— cha. (Inchagurri
tru ciudawane Zoar cha wamig kuig køn.)
23 Inchen Lotbe Zoarsrø pubene, yandø pørrbe neeshib arrubig køn.
24 Inchen yandø Jehovábe srømbalasrøngurri azufreba, naaba sre pubig ørøbig køn
Sodomaimbalaba, Gomorraimbalaba. 25 Incha tru ciudameranba, katø truyu warab
misaameranba, tru chaameranba, katø tru pirau chi kal-lawa pønrrabelanbañau chishtøh
pinisaig købig køn. 26 Inchen Lotwei sraimbe møimbe wendømay keeshenba, nøbe maig
kuimaytiig tre srug misra pasrambuig køn.
27 Katø kwaløm Abrahambe løtsø kurra Jehovába tru nø waminchib pasraisrømay ya,
28 Sodomaba, Gomorraba katø trusrø muba chag kuimburab truguebsrø ashene, naguishbe
kan nu tra pachib lataig piraugurrimbe kurrab pasraptinchibig køn.
29 Øyamay tru muba chag kuimburab ciudameran Tiusbe pinisaig køn. Inchendø Tiusbe
Abrahamwane isua tøga pasrøwa, tru Lot tsuig ciudameran purø trømbøig pinishib
arrubigugurri Lotwane wesraig køn.

Lotba Nui Pagatø Nimbasrmeraba

30 Inchen Lotwane Zoarsrø kørrømisra tsumibe kørig køben, nui pagatø nimbasrmeraba
tunmera tøga pirømerasrø tsunrrab ya, nømbe pøneløba kan peña trab pasrabyu warøn-
rrab kørrømisrøbelø køn. 31 Indiibe kan kwaløm køli nimbasrbe tru wendø numøsrawane
trenchibig køn:
—Namui møskaimbe yandø kølliizhig køben, yu nam warainuube namba kasharanrra-
belø muguen møgueløbe kaagøn cha, yu piraube mutøgucha trendø treeg kasharamig
købig købene. 32 Namui møskawan vino mutsøsra mutsiirana, nøba kigun cha, trumay
namui møskaweinukkurri amrrub misaamera tøgagømig kønrrain— cha.
33 Incha tru yem møskawan mutsiirana, køli nimbasrbe kebya, møskaimba kibig køn.
Inchen møskaimbe nune kinrrab tsumisren, mørmøwei, ni katø kurra iben mørmøwei
indin købig køn.
34 Incha katø kwalømbe tru køli numøsraimbe wendø numøsrawane trenchibig køn:
—Nabe marig yem nai møskaimba kiaig køn cha, katø møi yemgucha mutsiirana,
møimbe ñi kebya kinrrig cha, trumay nam namui møskaweinukkurri amrrub misaamera
tøgagømig kønrrain— cha.
35 Incha tru yem katø møskawan vino mutsøsra mutsiirana, wendiibe kurra, katø
møskaimba kibig køn. Inchen møskaimbe chu uras nøba kinrrab tsumisri mørmøwei, ni
chu uras kurra, yai mørmøwei inchibig køn. 36 Incha Lotwei pa mimbasrmerabe pailøba
møskawei kwanrreelø kørrømisra, 37 køli nimbasrbe kan nusrkai tøgamisra, truigwane
Moab munchi pasrig køn. Treekkurri truibe møi ya moabitasmerai møskain køn. 38 Inchen
wendiikkucha kan nusrkai tøgamisra, truigwane Ben-ammi munchi pasrøbig køn. Inchen
truibe tru møi ya amonitasmerai møskain køn.

20

1 Incha Abrahambe tru nø tsuinukkurri Neguev pirausrømay ya, truibe Gadesba tru
Shur ciudameraba pønrrabnug tru utu kørrømisrøbig køn. Incha tru Gerarsrømbe ka
purainrrab arrubig lataitø tsuabe, 2 trusrømbe tru nui srai Sarane, "naimbe nøbe nuchag
køn" chibig køn. Inchen Abimélec tru Gerarsrø reybe Sarane wamønrrab øra, nui srain
kønrrai isua kørrømarøbig køn.
3 Inchen tru yem Abimélecbe kan piaig tøgaguiyu Tiusbe arrua, nune trenchibig køn:
—Ñibe kwanrrabguen cha, kaguende ñi ñui srain kønrrai ñi kørrømari ishuube
kasharaweig køn— cha.

4 Inchendø tru Abimélecbe tru ishuwane pera kib chi marmuig kua, nøbe trenchibig køn:
—Señor, ¿chi kalø marmíigwangucha ñigan kwetchab indirru? cha. 5 Yamba Abraham
nøtøwei ¿øyah chimuig kuitarru? cha: "Naimbe nøbe nuchag køn" cha. Inchen katø
ishug misakkucha: "Naimbe nuchagwein køn" cha trendaig køn cha. Nabe nai manrrø
umbugurri chi kaig isua kømøtø, nai tasiimeran chishig tøga pasrab, iigwan øyeeg marig
køn— cha.
6 Inchen Tiusbe piaigu trenchibig køn:
—Nagucha asha pasrar cha, ñui manrrø umbugurri tabig isua marigwan. Incha nabe ñi
nan kalø marmønrrai na ñun kebachibashmuig køn cha. 7 Inchawei ñi katøle nui keeba
inrrai ibashmuisruandøbe ñibe isa kømø, kwanrrabguen cha, ñui yau mutø purrabelø
køben truiløbañau. Kaguendø nøbe Tius maig karuigwan eshkabig køn cha. Incha ñi øsig
kønrrai ñuimburø purøwaminchun cha—
8 Indig katø løtsøbe Abimélecbe løtsø kurra, nui tru karub peraguilan wama, truilan
mayeelan nun chi purayaigwan kerriguh eshkabig køn. Inchen tru møgueløbe purø kørrø
kørig kui inchibelø køn.
9 Inchen Abimélecbe Abrahamwan wama, trenchibig køn:
—¿Ñibe namune chi mara pasrøgu? cha. ¿Pøs, nabe ñune chiyu kalø marta? cha. Ñibe
naimbalaba, na misagwan karub tøga waimbalaba purø trømbøig kalø maringarubsrutan
cha. Ñibe nane chi maraamíig mara pasrtan cha.— 10 Incha katø Abimélecbe Abrahamwane
trenchibig køn:
—¿Chi isuarre ñibe øyeeg marig kø?— cha.
11 Inchen Abrahambe trenchibig køn:
—Nabe nainetø treeg isuig køn cha: "Yusrømbe Tiuswan kørig tøgar muguen kaagua,
nai srawan nømui mara kørrømarøkkøptø nane kwetchaitamab". 12 Inchendø chiwei
isamø chibig køn: "nøbe naimbe nuchagwein køn" cha. Nai møskaweimbe nøbe
nimbasrwein køn cha, usrimbe katøgan usrin kuindøgucha. Inchagurri nabe nune nai
srain kønrrai marig køn cha. 13 Nai møskawei yaugurri nan Tius ka truørøtø, truørøtø
uñchai nan webingarub uras nabe Sarane trendaig køn cha: Na ñui keg kuitamab isua
ñi tøga pasrøwabe trube, øyeeg chirrunrrig cha. Nam chu pub ambiisrøndøgucha ñibe
øyah chirrunrrig cha, 'ñibe nai nuchag kur' "— cha.
14 Inchen Abimelecbe Abrahamwane ubishamera køben, waaramera køben, katø nui
karuig mendig melab møguelan køben, ishumburmeran køben tranøbig køn. Incha katøle
nui srai Sarangucha tranøbig køn. 15 Incha Abimelecbe trenchibig køn:
—Nai pirømerabe kerriguba ñui merrab pasran cha, ñun katøguchi tab tsumdønug,
truyu kørrømisra tsu— cha.
16 Incha Sarane trenchibig køn:
—Nabe ñui nuchawane tsantsøn anmera mil tranar cha, tru anbe øyeeg purayaigwan
truburø trani an køn cha, truibe ñi chi kalø marmíig kuin kui ashchai maya misagwei
malau kenamarig kønrrain cha. Trumaybe ñune mugucha kaig waminchippe kønrraamøn
— cha.
17 Inchen Abrahambe Tiusba waminchen, Tiusbe Abimelecwanba, nui srawanba trugurri
nui karuig mendig melab ishumburmeranba ureg tøgagønrrai tamarøbig køn. 18 Kaguende
Jehovábe Abrahamwei srai tru Saran øyeeg puraiben Abimelecwei yauelane ureg chigaan-
rrai mayeelai matrizwan kasraig kua.

21

Isaac Kal-laig

1 Nø maig taig købigwan trumay martrab Jehovábe Saran ashchab arrua, nune tru maig
trannrrab kørømisrigwan treeg marig købig køn. 2 Inchen Sarabe kwanrriig kørrømisra,
Abraham kølli misagwei kan nusrkai tøgaguig køn. Tius tru mana tøgagønrrun taig
tru uraske. 3 Inchen tru Sara tøgaguig unø tru møg-unø kal-labigwane Abrahambe
Isaac munchi pasrig køn. 4 Incha Abrahambe tru nui nusrkai Isaacwan trattrø y pøn

kwalømyu circuncidaig køn, Tius maig karuig køben, treekke. [5] Nui nusrkai Isaac kallaben, Abrahambe pilamera cien tøgaig købig køn. [6] Incha Sarabe trenchibig køn: "Tiusbe nane ka intsøg kønrrai marig køn cha. Møikkøben na unø tøgaguin kui wammørøbeløbe naba ketøtø intsønrrun cha. [7] ¿Abrahamwane mugui trenchinrrautah cha, Sara ureg mutsøsrønrrun? chabe. Inchen køben, Abraham ya køllig køben nabe kan nusrkai tranar" chibig køn.

Agarwanba Ismaelwanba Abrahamwei Yaugurri Webusriilø

[8] Inchen Isaacbe nurab iben, yandø pitsø kuchen, tru pitsø kuchib kwalømbe Abrahambe larrø tab mamiimera tamarøbig køn. [9] Inchen Sara ashene, møimbe tru Egiptosrø Agarwei nusrkai tru Abrahamba tøgaguig unø Ismaelbe, nui nusrkai Isaacwane ke ka intsatø ashen, [10] Sarabe Abrahamwane trenchibig køn:

—Ñui tru karuindiig megab ishuwane nui nusrkawanba yugurri weguchi cha, kaguende tru ka karuindiig megab ishuwei nusrkaimbe nai nusrkai Isaacbabe chi tøgaguigwan keta tranamigube tøgatø ashchabig kømøn— cha.

[11] Inchen øyeeg wammerabe Abrahamwane purø murig pubig køn, kaguen nui trag unan øyeeg nebuben. [12] Treeg kuindøgucha Tiusbe Abrahamwane trenchibig køn:

—Ñui karuindiig megab ishuweimburab lata unaimburab lata chi isumøta cha. Sara nø maig taigwan kerriguba ka møra, trunun treeg ka mar cha, kaguende ñuinukkurri amrrunrrab misaamerabe Isaackurri kønrrun cha. [13] Inchen tru ñui karuindiig megabigwei nusrkaweinukkurringucha truba truba nørrø søtø misaamera kønrrai nabe treeg maramønrrun cha, kaguende ñuinukkurri arrubig kuimba.—

[14] Indig katø kwalømbe Abrahambe løtsøzhig kurra, Agarwane pirrin køben, pi niguin kalusyu pi køben trana, kildunyu mutøsra, Ismaelwane yandø ñi ashchig cha nun tranabe, ka amrrigay chibig køn. Inchen nøbe webya ya, Beerseba tru mu misag warab waraimøsrø chu pumikkaig llirab uñibig køn. [15] Inchen tru kalusyu niguin pibe patsaptinchen, unane kan lamø tusr umbusrø wanna, [16] usrimbe truyugurri kan maya yabgøsrøn ashib wanrrab tarømisrøbig køn. Kaguende nøbe treeg isubig køn: "Nai unan kwai ashig kømøtan" cha. Inchen usri wamisren, unøbe trashib kishibig køn.

[17] Inchen Tiusbe unø trashib kisigwan møren, Tiuswei ángelbe Agarwan srømbalasrøngurri wama trenchibig køn:

—¿Agar, chinnda? cha. Chi kørig isumøta cha. Kaguende unø nø wainukkurri kisigwan Tiusbe mørin køn cha. [18] Kurra ya, unan tasku kemøra, srua pasramisr cha, kaguende nabe nuinukkurri misaamera purø nørrø søtø kønrrai maramønrrun— cha.

[19] Inchen tru uras Tiusbe Agarwan kammeran kurøptinchen, nøbe kan pisu waig ashiptinchibig køn. Inchen Agarbe tru pi niguin kalusyu pi netsøgana, unan pizhig srørrøbig køn.

[20] Inchen Tiusbe unan lincha pasrøben, unøbe nurab ya, mu misag warab waraimøsrø tsua, nøbe arcotøga søl øramibe kan piaig lataig købig køn. [21] Incha nøbe Paran tru mu misag warab waraimø pirausrø tsubig kuig køn. Inchen usrimbe nune kan Egipto pirausrø ishuuba kasharanig køn.

Abrahamba Abimelecba Øyamay Kønrrai martrab cha Kørrømarig

[22] Tru kwalømmerawandøwei Abimelecba katø tru nui suldaumeran nø asha karubig Ficolba Abrahamwan trenchibelø køn:

—Ñi chi marøb arrigutøgucha Tiusbe ñiba pasran cha. [23] Incha møi yutøwei ñibe Tiusken ashen ¡katø! nabe treeg marmø kømø, maramønrrun taitøga kalø marmørrumøn chirra chibelø køn, tru nan lata, nai nusrkawan lata, nainukkurri amrrub misaameran lata. Incha ¡katø! treeg maramønrrun chirra chibig køn nanba, møi ñi yu tsuim pirau misaameranba tru purainrrab arruatiigwan utabelan tab inchib tøgagørrunrrig cha, tru ñun mandø tab indig køben tru tab indiitøga treetøwei tab inchib.—

[24] Inchen Abrahambe trenchibig køn:

—¡Katø! nabe treeg marmø kømø, maramønrrun— cha.

[25] Inchendø Abrahambe Abimelecwane ‘ñibe nane øyeeg kalø marig køn’ cha trunun
wesrabig køn, tru Abimelecwei karuig mendig melabelø Abraham tru pirø umbugurri pi
wesraizhig købigwan nun kerraigwan. [26] Inchen Abimelecbe trenchibig køn:
—Nabe øyeegwane murreendi mørmur cha. Katø ñigucha nan wammørøsrømøwei
inchene, nabe møinguen wammørøb pasrar— cha.
[27] Inchen Abrahambe ubishamera køben waaramera køben srua arrua, Abimelecwan
tranøbig køn. Incha ambugurri, igurri øyamay kønrrab cha wamincha kørrømisrøbelø
køn. [28] Inchen Abrahambe nui ubisha søtømerayugurri ishug ubisha-ureezheelø trattrø y
par, nuingui tarømarøbig køn. [29] Inchene Abimelecbe trencha payibig køn:
—Iig tru ishug ubisha-ureezheelø trattrø y par tru ñi nuingui tarømariiløbe ¿maig
punrrabigwan eshkabig køh?— cha.
[30] Inchen Abrahambe trenchibig køn:
—Tru iig ishug ubisha-ureezheelø trattrø y par iilan na ñun tranen, ñi utiibe tru pirø
umbugurri pizhigwane na lalla wesraig købigwan trunun eshkab pasrønrrabig køn— cha.
[31] Incha treekkurri trusrømbe Beerseba cha wamig køn, kaguende tru pa møguelø truyu
ambugurri, igurri øyamay kønrrab cha wamincha kørrømisrig kua.
[32] Incha øyamay kønrrab cha kørrømisrøbelø køn tru Beersebasrø. Incha Abimelecba
katø tru suldaumeran nø asha karubig Ficolba katø filisteosmerai pirøsrømay katø
ambubelø køn. [33] Incha Abrahambe tru Beersebasrø kan tamarisco tusr ellguawa pasrabe,
Jehová, tru Managurri Managatig Wabigwei munchiwan isub wamabig køn. [34] Incha
Abrahambe filisteosmeraim pirausrø purø yana tsuig køn.

22

Tiusweyasig Isaacwan Kwetchai Abrahamwan Tius Karub

[1] Inchen kan maya yanagøsrøn puraiben, Tiusbe Abrahamwane nui isubigwan
Tiusweinug tøga pasraibe maig køtashchab ashchab marøbig køn. Incha Abrahamwan
trenchibig køn:
—Abraham— cha.
Inchen nøbe:
—Yu pasrar— chiben, [2] Tiusbe trenchibig køn:
—Møimbe ñui kandø nusrkai ñi truba undaaraigwan pera, Moriah pirausrømay ya,
truyu kweecha, nan keta trannrra chibig køn. Kan tunyu maramigwan na eshkarrumøn—
cha.
[3] Inchen Abrahambe katø kwalømbe løtsøzhig kurra, nui burrun tsølig pasra, trugur-
rimbe tru kweecha parramigweyasig trar para, nui karuig mendig melabelø pailanba
nui nusrkai Isaacwanba pera, Tius chumay inrrain taisrømay ibig køn. [4] Incha pøn
kwalømyube Abrahambe kurraashabe yabgurrindø trusrø nebua ashibig køn. [5] Inchabe
tru nui karub pera kuilane trenchibig køn:
—Ñimbe yutø burrun srua muniiranrrigay cha. Nabe unøbatø trusrøngatig amba,
Tiuswan tabig waminchib kua, katøle ñimuimay amrrumønrrun— cha.
[6] Incha Abrahambe tru kweetsigwan kerrigu parram trarwan tamara, nui nusrkai
Isaacwan niisra, nøbe nagwanba, kuchillunba nemøra srua, pailøba ambub mendabelø
køn. [7] Inchabe Isaacbe nui møskai Abrahamwane:
—Papá— chiben, møskaimbe:
—Nai nusrkai ¿chi chinrrab inchigu?— chiben, Isaacbe trenchibig køn:
—Nambe nagwanba, trarwanbabe tøgaguer cha. Inchendø tru kweecha keta tranam
ubisha unøbe ¿chu pasrah?— cha.
[8] Inchene Abrahambe trenchibig køn:
—Nai nusrkainzhig, tru keta tranam ubisha unane Tius nø ashchab kuinrrun— cha.
Incha pailøba ambub købelø køn.
[9] Incha Tius tru chu taisrø puabe, Abrahambe kan altar kusrua, tru pala trarwan
tamara wara, nui nusrkawan lusra, tru pala trarrøbig køn. [10] Incha Abrahambe nui

nusrkawan kwetchab kuchillun srua kwalwan kusrubene, [11] møimbe Jehováwei kan ángel
srømbalasrøngurri wamaptinchibig køn:
—¡Abraham! ¡Abraham!— chib.
Inchen nøbe:
—Yu pasrar— chiben, [12] ángelbe trenchibig køn:
—Ñui tasigwan ñui nusrkaweimbala kusramøta cha. Chigucha marmøta cha. Ñibe
Tiuswane kørig tøgaig maig købash inchimíig kui ashar cha, kaguende ñui nusrkai
kandiigwan treebe marøg kømøtan chimøn— cha.
[13] Incha Abraham ashene, nui wendaube kan carnero srar kwaliimerayu iløsrka megapt-
inchibig køn. Inchen Abrahambe tru carneron kemøra nui nusrkawaimburø, kweecha,
kerrigu parrøb Tiuswan keta tranøbig køn. [14] Incha Abrahambe truyube "Jehová Chi
Palabigwane Nø Ashibig Køn" cha munchi pasra wamig køn. Incha møin kwalømgatig
trenchibelø køn: "Tru tunyube chi palabigwane Tius nø ashchun" cha.
[15] Incha Jehováwei ángel srømbalasrøngurri Abrahamwan katøle wama, [16] trenchibig
køn:
—Na Jehovábe mui katøganwei merrab kømø, nabe naasiitø marig kørrømisrtrai
maramønrrun chib pasrar cha. Kaguende ñibe øyeeg maran cha, ñui kandø nusrkawan
øyeebe marøkkømøtan chib, nan trenchib pasrømøtø. [17] Inchawei nabe ñune mayanguen
tabig nebuig kønrrai tranamønrrun cha. Ñuinukkurri amrrub misaamerane purø nørrø
kønrrai maramønrrun cha, srømbalasrø kønchabiimera pønrrabig lataig, mar menda
pisrum lataig kønrrai nørrø køptø. Ñuinukkurri amrrub misaamerabe nømun ashig
kømui inchibelai ciudameran nøm merrarrawa tøga pønrramisrtrun cha. [18] Ñui yellyu
misaameragurri chu pirausrøn køben misaamera nørrø søtø warabeløbe mayanguen tabig
nebuig kønrrun chibig køn, nai wamwan ñi mørikkurri.—
[19] Incha Abrahambe tru pailø nui karui melabelø munig kørrømisrøbelaisrømay katø
ibig køn. Incha trugurrimbe ketøtø lincha Beersebasrømay ambubelø køn. Incha
Abrahambe yandø trusrø tsumisrig købig køn.
[20] Indig wendøsrø Abrahamwane treeg wam pubig køn: "Tru nui nuneg Nacorwei srai
Milcabe nusrkalø tøgagøn cha. [21] Ke srøsrø tøgagui nusrkaimbe Uz køben, tru wendaube
Buz køben, trugurrimbe Kemuel køben købig køn. [22] Tru wendau kal-labeløbe Hazo køben,
Pildas køben, Jidlaf køben, Betuel købengue. [23] Inchen tru Betuelbe Rebecai møskain købig
køn. Iilø køn Abrahamwei nuneg tru Nacorwei srai Milca tøgaguig nusrkalø trattrø y
pøngatøba. [24] Katø Nacorbe nui linchaig Reumába nusrkalø tøgaguig købig køn. Truiløbe
Teba taig køben, Gaham taig køben, Tahas taig køben, Maaca taig køben kuig køn.

23

Sara Kwaben Sørig

[1] Sarabe pilamera cientoveintisiete tøgaig tsua, [2] Canaan pirau Hebrón ciudayu Quiriat
Arbasrø kwaig købig køn. Incha nøbe Sara kwaben kisha, truba isuin kørrømisrøbig køn.
[3] Incha Abrahambe tru kwabig tsunukkurri webya ya, truyu hititasmeran trenchib
waminchibig køn:
[4] —Nabe ñimui utube ka peesrøngurri arruatiig kuinaindøgucha, nai srawan
søramigweyasig yanrra— chib.
[5] Inchen hititasmerabe trenchibelø køn:
[6] —Tiusmanda namui kølli misag namun mørtra cha: Ñibe namui utube chi maramigwan
ñi asha karubig kønrrai Tius wesra pasrig møg køn cha. Ñui srawane namuyasig purø
tabig tamarig pønrrabigu sørø chibelø køn. Namui utube møikkucha ñui srawan tru søra
tramigwane ka chimønrrun— cha
[7] Inchen Abrahambe kurra pasramisra, hititasmerai merrab utsøbasrøptinchabe
trenchibig køn:
[8] —Nai kwabigwan na yu sørønrrai ñimun tabig asønabene, Zoharwei nusrkai Efrónwan
tiusmanda naimburø wamincha kettray cha, [9] tru Macpela tain pirau linderomerayu

søramig srug trab lalig pasrabigwan nan yanrrai. Mayaweyig kønrraptiig køben treezhigwan ñim mayeelø ashen anwan na wartrab tan chirrunrrigay cha, trumay nai yau misaameran søramig tøgagønrrab— cha.

10 Inchen tru Efrón hititabe nui misag utu wawabe, truilø mørøb, katø tru nui ciudayu yaskabwan mayeelø kebambubelø mørøb inchai Abrahamwane trenchibig køn:

11 —Nai kølli misag, tiusmanda, pirøwane ka kettrumøn cha, katø tru søramig srug trab lalig tru pirau pasrabigwanba. Nai misaamerabe nømbe asha kørrømisran cha. Na pirøwane ñune ketig køben, ñui srawane ka sørø— chibig køn.

12 Inchen Abrahambe tru pirau maya misagwei merrab utsøbasra, 13 truyu warab misaamerai merrab tru Efronwan Abrahambe trenchibig køn:

—Ñi pirøwan nan yanrrab isuppe, tiusmanda mørtra cha. Tru pirø mayaweyig køn, chiben, nabe treegwan anwan wartrumøn cha. Trumay kørrømisrtra cha, treebe si, nai srawan na truyu søramønrrun— cha.

14 Inchene Efrónbe Abrahamwane trenchibig køn:

—Nai kølli--misag tiusmanda mørtra cha. 15 Pirøbe tsandzøn an cuatrocientosweyig køn cha. Inchendø anwan isumøtø tru kwabigwan ka sørø— chibig køn.

16 Inchen Abrahambe tru Efrón trendaigwan trumay kørrømisra, Efrón mayaweyig køn cha eshkaigwan tru hititasmerai merrab Abrahambe cuatrocientos tsantsøn anwan møi, møi unaashibig køn, tru penab, yanøb inchibelø maig marøbelø køben treetøweingue.

17 Inchawei tru Efrónweim pirø tru Mamre taisrø pørr neeshibgatømay Macpela taisrø pasrab pirøbe, tru søramig tru srug trab lalig lata, tru pirau pønrrab tusrmera lata, 18 yandø Abrahamwei kørrømisrig køn, tru hititasmeraba, katø tru ciudayu yaskabwan kebambubeløba ashen. 19 Incha trugurri Abrahambe nui srai Saran tru Mamre pørr neeshibgatømay Macpela tain pirau søramig tru srug trab lalig pasrabigu sørabig køn, tru Hebron Canaán pirausrø. 20 Inchawei tru pirøba tru sørig srug trab laliibabe yandø Abrahamweyasig yandø mu kønøgamgaig kørrømisrig køn, truibe tru hititasmera Abrahamwan yanig sørab tøgagønrrai.

24

Abraham Isaacwei Srain Kønrrabigwan Lab

1 Yandø Abrahambe kølliizhig pilameragucha tsabøtø tøgaig, chiyutøgucha Jehová mayanguen tabig nebuig kønrrai tranigwan tøgaig købig køn. 2 Incha kan piji Abrahambe tru nui karuig mendig megabig ke managurri peraguig nui chi købigwan nø asha marøb pasrabigwan wamabe, trenchibig køn:

—Ñui tasigwan nai srøptsim umbu estsartra cha. 3 Incha tru srømbalameranba, pirøwanba nø ashib pasrab Tiuswei merrab ¡katø! treegwan marmø kømø, nabe maramønrrun chirra chibig køn. Yu Canaán pirau na tsuinug ishuwan nai nusrkaweyasig srain kønrrai lab pasramig kømønrrain cha. 4 Treeg kømøtø, naim pirausrømay nai yau misaameraimay irrunrrig cha, nai nusrkai Isaácweyasig srain kønrrabigwan lanrrab.—

5 Inchen tru karub peraguibe trenchibig køn:

—¿Inchippa ishug unø i pirausrømay naba arrumønrrab misrene, trube, maig punrrerrah? cha. ¿Trube, ñui nusrkawan tru ñi webarrua arri pirausrømay nabe pera yam punrrautah?— cha.

6 Inchen Abrahambe trenchibig køn:

—Nai nusrkawane chiweinguen trusrømaybe pera imørrunrrig cha, 7 Jehová srømbalamerai nø Tius, nai møskawei yaugurrimba, nai yau misaamerai piraugurrimba nan wesrabiibe, ¡katø! treegwan marmø kømø, nabe maramønrrun taitøga nan øyah chib wamindig køn cha: "Ñuinukkurri amrrub misaameran i pirøwan tranrrumøn" cha. Inchawei nøbe nui ángelwan ñui merrab ørtrun cha, nai nusrkaweyasig srain kønrrabigwan trusrøngurri ñi pera attrai. 8 Inchene ishug-unø yandø arrumubene, trube, tru ¡katø! nabe treegwan maramønrrun cha, ñi kørrømisriibe ñuimburappe yandø ñibe chi

isumikkaig kørrømisrabguen chibig køn. Inchendø nai nusrkawanesi trusrømayguimbe
pera imørrunrrig— cha.
9 Inchen tru nui karub pera kuibe tru nui karubig Abrahamwei srøptsim umbu nui
tasigwan estsarøbig køn, tru chi martrab taigwan ¡katø! nabe treeg maramønrrun chib.
10 Incha nøbe tru nun karub pera købig Abrahamwei pa trattrø camellosmeran nemøra,
tru nui karub pera købigwei purø tabelan chine ketamig srua, Nacorwei ciudasrømay ibig
køn, tru Mesopotamiasrømay. 11 Incha ciudayu kømøtø, wambiisrø camellosmeran kan
pisu pulu tømbønsrøngarubig køn isrønrrai, yandø maaben køben, tru srusralmera pi
kalrrab werrum uras.
12 Inchabe trenchib Tiusba waminchibig køn:
—Nan karub peragøbig Abrahamwei Tius, møin kwaløm na purø tab purayamig
kønrrai martra cha. Nan karub peragøbig Abrahamwan ñi purø tab indigwan nun
kenamar cha. 13 Nabe yu pisu pulu pasrar cha, tru i ciudayu srusralmera pi wesranrrab
amrrumne. 14 Incha na tru srusran øyah taig truig kønrrain cha: "Na lamø pi mutsamig
kønrrai tiusmanda ñui køtsøn pinøsru" chiben, nøbe løtappe: "Muchi cha. Katø ñui
camellosmeran chigucha na pi mutsøsramønrrun" cha trenchibig, truig kønrrain cha, tru
ñi lawa wesruig, ñui karuig megabig Isaacweyasig. Øyamay nabe wetøbenamønrrun cha,
ñi nan karub peragøbigwan purø tab indigwan.—
15 Inchen nø Tiusba chab waminchimøwatø, møimbe kan srusrø nui køtsøn kildunyu
mutaig arruptinchibig køn, truibe Rebeca, Betuelwei nimbasr. Tru Betuelbe Milcaimba,
Nacorweimba nusrkain købig køn, Abrahamwei nunewei. 16 Inchen tru srusrøbe truba tab
ishug købig køn, mu møøbagucha kia kømíig købig køn. Tru srusrøbe pisuyu kørraarrub,
nui køtsøn pi netsøganøb katø inrrab iben, 17 tru Abrahamwei karuig mendig megabiibe
truigweimay lulabe, trenchibig køn:
—Ñui køtsøyu piwan kuchi srørrøbsrumuguh— cha.
18 Inchene nøbe:
—Nai kasuku, muchi— chibig køn.
Incha mallatø køtsøn pinøsrub, køtsøn tasku muta pasramisra srørrøbig køn. 19 Incha:
—Ñui camellosmeraingucha pi wesranrrab chibig køn, mutsamburab mutchai.— 20 Incha
mallazhiitø tru køtsøyu piwan tru pi kwarainug kwara treetø, treetø yambiji pi wesrawa,
mam camellos kuimba mutsamne kwarøbig køn. 21 Inchen tru Abrahamwei karuig mendig
megabiibe chigucha chimøtø, asig pasrabig køn, kaguende nøbe ke tab wetøbeñchab
inchib pasraig kua, tru nø arriibe ka kauløtø kømø arrig kønrrai Jehová nun puruguig
køtashig køb. 22 Inchen tru camellosmera piwan chab muchen, tru Abrahamwei karuig
mendig megabiibe kan oro surtigas seis gramos tøgaigwan kimyu mesrønrrai tranøb, katø
kwalmerayu pagatø orotøga mariilan treetøwei pønsrøb inchibig køn, kwatsiimaybe cien
gramos menrraikke. Inchabe trencha payibig køn:
23 —¿Ñibe mui nimbasr kugu? cha. Tiusmanda eshkarra cha. Katø ¿ñui møskawei yaube
naba, nan lincha amrrub møgueløba chu kørrømisramdiig kø chinderah?— cha.
24 Inchene nøbe trenchibig køn:
—Nabe Betelwei nimbasr kur cha, tru Milcaimba, Nacorweimba nusrkawei.— 25 Incha
katø trenchibig køn:
—Namui yaube ñim kørrømisra kiamiitø kømø, katø camellosmerai pu køben, para
kebusriilø menrraguen tøgaguer cha, katø ñimuyasig chigucha.—
26 Inchen tru møøbe tømbønsra utsøbasrabe, Tiuswan trenchib tabig waminchibig
køn: 27 "Jehovábe maya nugucha, tabig køn cha, nan karub peragøbig Abrahamwei Tius.
Nøbe nan karub peragøbigwan, purø nu tab indigwanba managuen elachimumigwanba
kenamarøb pasrain køn cha. Incha nan karub peragøbigwei nømmisaamerai yausrø
punrrai mariitan" cha.
28 Inchen tru srusrøbe luløbig køn, tru chi purayaigwan nui yauelan eshkanrrab.
29 Inchen tru Rebeca kan nuchag Laban taig tøgaguibe, truibe tru møwan lanrrab pisusrøn-
gatig luløbig køn, 30 kaguende Labanbe nuchawei tru surtigaswan køben, katø tru kwalyu

pønsraigwan køben ashib, katø 'tru møg øyah, øyah chitan' chib eshkaigwan mørøb indig kua. Incha Labanbe tru Abrahamwei karuig mendig megabigwein pulusrø kemallibig køn, truibe nui camellosmeraba pisu pulusrø srø pasramne. 31 Incha Labanbe trusrø pua:

—Jehová maya nuguen tabig nebuig kønrrai indi møg, amø chibig køn. ¿Ñibe wambiitøbe chinchib pasrønrragu? cha. Nabe yawane ñuyasig chab tamarar cha, katø ñui camellosmerain chigucha.—

32 Inchen tru Abrahamwei karuig mendig megabiibe yamay arruben, nømbe camellosmeran niisrailan chab picha warabe, manrrai pønsrøbig køn. Incha trugurrimbe pi srua arrubig køn, tru Abrahamwei karuig mendig megabiiba, tru nui lincha amrrubeløba nømui srømmeran kwallchai. 33 Incha manrrai mamiimera pønsrøben, Abrahamwei mendig megabiibe trenchibig køn:

—Nabe na chi wamindamigwan wammørøsrømøwatøbe uta manrrab kaimamønrrun— cha.

Inchen Labanbe:

—Trube, wammørøsrørra— chibene, 34 Tru Abrahamwei mendig megabiibe trenchibig køn:

—Nabe tru Abrahamwei mendig megab møg kur cha. 35 Nan karub peragøbig Abrahamwane Jehovábe mayanguen tabig nebuig kønrrai marig køn cha. Nøbe larrø pua møg køn cha. Nune ubishamera køben, waaramera køben, an køben, oro køben, karuindiig melab møguelø køben, ishumburmera køben, camellosmera køben, burrusmera køben tranig, treeg tøgagøn cha. 36 Inchen, nan karub pera købigwei srai Sarabe, køllimbala nui kan nusrkai tøgamisrig køn cha. Inchen nan karub peragøbiibe nui chi tøgaguilan kerriguba nui nusrkaweyasig kørrømaran cha. 37 Nane nan karub peragøbiibe, ¡katø! nane øyeegwan marmø kømø, maramønrrun tingaru tan cha, øyah chib: "Nai nusrkaweimbe yu Canaán pirau tru na tsuinug ishumburmerai utu ishuwan srai lanrrain kømøn" cha. 38 "Treeg kømøtø, nai møskawei yau misaameraimay ya, nai misagugurri amrrub ishumburmerai utu ishuwan nai nusrkawei srain kønrrai larrunrrig" cha.

39 Inchene nabe nun trenchibig kur cha: "¿Inchippa ishug-unø nai mendig arrumønrrab incheneh?" cha.

40 Inchen nøbe nane trenchibig køn cha: "Jehova maig chiben nabe trumay uninabig køben, truig ñune nui ángelwan ñiba inrrai ørtrun cha, ñi webya yaibe mayanguen tab punrrai, tru nai yau misaamerai yau ishug-unan nai nusrkawei srain kønrai lanrrai, tru nai møskawei yauelainug. 41 Inchen nai yauelø ishug unan tranøg kømuincheneguende ñi nan ¡katø! nabe treeg marmø kømø, maramønrrun taigwane trube, yandø ñibe chi isumikkaig kørrømisrabguen chibig køn." cha.

42 Inchen na møi pisuyu puabe, nabe Jehováwan øyah chib miaig køn cha: "Nan karub pera tøgagøbig Abrahamwei ñi Tius, ñi na arrigwan nan tab webyamig kønrrain kuabe trube, 43 na møi pisu pulu pasrøben, øyeeg purainrrain cha, tru pi wesrawa srua inrrab arrub srusran: 'Tiusmanda, ñui køtsøyu piwan nan kuchi srørrøbsrumugu' chiben, 44 nan øyah cha løtabig truig kønrrain cha: nan 'muchi' cha srørrøb, 'katø ñui camellosmerain-gucha pi wesrunrrur' chibig, truig kønrrain cha, tru nan karub peragøbigwei nusrkawei srain kønrrai Jehová lawa wesruig ishug unø."

45 Inchen nabe nai umbutø Tiusba chab waminchimøwatø, møimbe Rebecabe pi mutin køtsøn kildunyu mutaig, arruptindi ashibig kur cha. Incha pisuyu pi wesranrrab kørraiben, nabe trenchibig kur cha: "Tiusmanda, nan pi srøttra" cha.

46 Inchen nøbe tru urastø køtsøn pinøsrub, nan "muchi" cha srørrøb, "katø ñui camellosmerangucha pi mutsøsrønrrur" chiptinchibig køn cha. Na muchib pasramne nøbe camellosmeran pi mutsøsrøbig køn cha.

47 Inchen nabe "¿Ñibe mui nimbasr kugu?" cha payene, nøbe nane trenchibig køn: "Nabe Betuelwei nimbasr kur cha, tru Nacorweimba Milcaimba nusrkawei." Inchen nabe nune kan surtigas kimyu mesrøb, kualmerayu pønsraigwan pønsrøb inchibig kur. 48 Incha nabe Jehováwan tabig waminchab tømbønsrøbig kur. Jehováwan mayanguen,

tabig køn chib, nan karub tøga pasrabig Abrahamwei Tiuswan, nan tru muba arrum
maywan pera arrimburø; tru nø nan karub peragøbig Abrahamwei nusrkawan nui trag
yau misagwan srain kønrrai tranen. 49 Inchawei nai karub tøga pasrabigwan ñim yauelø
kermab pesannameelø køb, larrø tammayelø køb treelø kuabe, nan eshkarray cha. Inchen
treeg kønrrab kømubene, trube, trununguchа eshkarray cha. Trumaybe na mandø
indamigwan na isumig kønrrautan— cha.
50 Inchene Labánba, Betuelbabe trenchibelø køn:
—Pøs, øyeebe chiguen kømøtø, Jehováweinukkurri arriinrrun cha. Nambe søl køn cha
løtamig kømøwei, kabe kalø køn cha løtamig kømøwein køtan cha. 51 Rebecabe yu wan cha.
Ñun karub peragøbigwei nusrkawei srain kønrrai trube pera inrrø chibig køn, Jehová nø
maig kønrrai isuig, trumay.—
52 Inchen Abrahamwei karuig mendig megabiibe øyeeg taigwan mørøppe, Jehováwei
merrab tømbønsra pirausrøngatig utsøbasrøbig køn. 53 Incha tabzheelø orotøga mariilø
køben, andøga mariilø køben, kemelø køben, wesrawa Rebecan ketøbig køn, Incha
nuchawanba usranba truilangucha, chigøben ketøbig køn. 54 Incha tru Abrahamwei
karuig mendig megabiibe tru nui lincha pera yailøba uta mab, uta muchib incha, truyu
kørrømisra kibelø køn. Incha katø løtsø kurrabe, tru Abrahamwei karuig mendig
megabiibe trenchibig køn:
—Nan karub peragøbig Abrahamwei yausrømay ambashchay— cha.
55 Treeg kuingucha Rebecai nuchaaba, usrimbabe trenchibelø køn:
—Ishug unøbe kan pa trattrø kwalømdøguen namba ka kørrømisrtrain cha. Trugurrim-
beguendø ka ibwei inchun— cha.
56 Inchen tru Abrahamwei mendig megabiibe trenchibig køn:
—Nan kørrømisrtrai inchumørrunrrigay cha, na arrigwan Tiusbe yangucha tab punrrai
marig købene, trube, tru nan karub pera købigwei yamay katø ibashchunrrigay— cha.
57 Inchen nømbe trenchibelø køn:
—Trube, ishug unan wamønrrab cha, nø manchitashchab— cha.
58 Incha nømbe Rebecan wama, payibelø køn:
—¿I møøba inrraguh?— cha. Inchene nøbe:
—Øø, na lincha inrrur— chibig køn.
59 Inchen nømbe nuchag Rebecan ibashibelø køn, katø Rebecan lamíikkurri ashib
tøgagøb ishuwanba. Abraham karub peraguiba, katø tru nø lincha pera arriiløba inrrai.
60 Incha Rebecane mayanguen tabig nebuig kønrrai nømbe øyeeg chibelø køn:
—Ñi, namui nuchag, misaamera purø nørrø katøyug katøyug amrrubelai usrin kønrrai
isuer cha. Tru ñuinukkurri amrrub misaamerabe nømun ashig kømuinchibelai ciudam-
eran nøm merrarrawa tøga pønrramisrtrun— cha.
61 Incha Rebecabe tru nui karub tøgagui srusralmeraba, yandø camellosmeran itøguana,
tru Abrahamwei mendig megabigwei tru mendig ambubelø køn. Øyamay tru Abrahamwei
mendig megabiibe Rebecan pera ibig køn, truyugurri.
62 Inchen Isaacbe tru "Øsig Wab, katø Nan Ashibig" cha wamim pisuyugurri katø
arrin købig køn, kaguende nøbe Néguev pirau tsubig kua. 63 Isaacbe kan maaben
wambigwansrø lliranrrab webarrin købig køn. Incha møimbe kurraashene, camellosmera
pulu lutaurab amrruptinchibelø køn. 64 Inchen Rebecagucha kurraasha, Isaacwan ashabe,
camelloyugurri pinaarrua, 65 tru Abrahamwei mendig megabigwan payibig køn:
—¿Mugøh? cha, ø møg namun katønrrab øsrø arrubiibe.—
Inchene nøbe:
—Øibe nan karub pera købig truig køn— chiben, Rebecabe tru malø kasraitøga pinab
kasrøptinchibig køn.
66 Inchen tru karuig mendig megabiibe nø maitø marigwan kerriguh Isaacwan
waminchibig køn. 67 Incha Isaacbe tru nui usri Sara tsui carpa ya købiisrømay Rebecan pera
arrua, Rebecane nui srain kønrrai marøbig køn. Isaacbe Rebecane truba truba undaarawa,
øyamay Isaacbe nui usrin kwabigwan truba pesrøgui uniibe yandø tabgui

25

Abrahamweimba Srai Ceturaimba Ureemeragurri Amrrub Misaamera

1 Abrahambe katøgan srai tøgaguig købig køn, truigwei munchibe Cetura taig. 2 Truibe
Zimramwan køben, Jocsánwan køben, Medánwan køben, Madiánwan køben, Isbacwan
køben, Súajwan køben tøgaguig køn. 3 Inchen Jocsanbe Sebanba, Dedánwanba tøgaguig
køn. Inchen tru Dedánweinukkurri amrrub misaamerabe: asureosmera køben, le-
tuseosmera køben, leomeusmera køben kuig køn. 4 Inchen tru Madiánwei nusrkaløbe: Efa
køben, Efer køben, Janoc køben, Abida køben, Elda køben kuig køn, truiløbe mayamba
Ceturainukkurri amrrub misaamera.
5 Abrahambe nø kerrigu chi tøgaguilane Isaacwan chishtøh kørrømarig køn. 6 Inchen
nui linchatø ishumburmeraba tøgagui ureemerane chigøben ketiilø trana, incha nø øsig
wappatø nusrkai Isaacweinukkurri tarømara, truilane pørr neeshibgatømay pirømerasrø
warønrrai ørig køn.

Abraham Kwaigwanba, Sørigwanba Waminchib

7 Abraham øsig tsuibe pilamera ciento setenta y cinco kuig køn. 8 Larrø kølliizhig misra,
kwaig købig køn, larrø yam pilamera øsig tsua. Incha nui kølli misaameraba tsunrrab
yaig købig køn. 9 Inchen nui nusrkalø Isaacba, Ismaelba misra kusra sørabelø køn, tru
Macpela tainug, søramig peñayu trab lalig pasrabigu tru Mamre taig pinrrøguewansrø,
tru Zohar hititai nusrkai Efrónweim pirau. 10 Iibe tru Abraham hititasmeran penin pirø
købig kuig køn. Truyu Abrahamwan sørig købig køn, Sara sraweim pulutøwei. 11 Inchen
yandø Abraham kwaben, Tiusbe Isaac nui nusrkawane mayanguen tabig nebuig kønrrai
inchen, Isaacbe tru 'Øsig Wab, katø Nan Ashibig' taisrø pisu puluwan kørrømisra, tsubig
køn.

Ismaelweinukkurri Amrrub Misaamera

12 Abrahamwei nusrkai Ismaelweinukkurri amrrub misaamerabe iilø køn, tru Sarai
karuindiig megab ishug egipcia tru Agar Abrahamba tøgagui unai. 13 Iilø køn tru Ismaelwei
nusrkalai munchimera, tru kerrigu mayur kal-labigwei wendautø trumørig kal-lawa
amrrubelai. Ismaelwei kerrigu mayur nusrkaimbe Nebayot køben, trugurrimbe Cedar
køben, trugurrimbe Adbel køben, Mibsan køben, 14 trugurrimbe Misma køben, Duma
køben, Masa køben, 15 Hadar køben, Tema køben, Jetur køben, Nafis køben, Cedema køben
kuig køn. 16 Iilø køn tru Ismaelwei doce nusrkalø, tru nømui nørrø misag søtømørig
ashib pønrrabelai munchimera. Nømui pirømeraba nøm chu kørrømisra warailøbabe
tru munchimeratøgatøwei pønsra wamiilø. 17 Inchen Ismaelwei øsig kuin pilamerabe
ciento treinta y siete kuig køn. Inchen nui israbig luchen, yandø kwaig køn. Incha nui
kølli misaameraba tsunrrab yaig køn. 18 Incha ismaelitasmerabe Havilasrøngurri Shur
taisrøngatig waraig købig køn, Egipto pinrrøguewansrø, tru Asiriamay ambi maywansrø.
Inchen nøbe nunelan, ka kwayam laptø, kwayam laptø tsubig køn cha.

Jacobpa Esauba Kal-laig

19 Iig køn tru Isaacweimburab chi pureb arrigwan wamindig, tru Abrahamwei nus-
rkawan. 20 Isaacbe Rebecaba kasharab uras pilamera cuarenta tøgaig kuig køn, tru
Rebecabe Betuelwei nimbasr Labanwei nuchag købig køn. Inchen Betuelba Labanbabe
arameosmera Padan-aramsrø warabelø kuig køn.
21 Rebecabe trendø ureg chigagønrrabig køben, Isaacbe nui sraweyasig Jehováwan
miabig køn. Inchen Jehovábe nø miaigwan møren, Rebecabe kwanrriig kørrømisrig køn.
22 Inchen tru pa ureemerabe nui patsautø kwayab purrøben, Rebecabe treeg isubig køn:
"Øyeeg købene, ¿chiwein kui øsig uñibig unamøtah?" cha. Incha Jehováwan payrrab
ibene, 23 Jehovábe trenchibig køn:
—Ñui patsaube misaamera purø nørrøbatø pa søtø køn cha. Misagwan ashib karub
pønrrønrrabelø pailø nørreelø ñui patsau purraisrøngurri nøørømisrøbguen purran cha.
Kane katøgan lataguen kømø, mu chindamgaig kønrrabig køn cha.
Inchen mayur kal-labiibe wendiig nø karuig meganrrabig køn— cha.

[24] Indig yandø kal-lamig ura pubene, nui patsaube møg ureezheelø par kuin køptinchibig
køn. [25] Inchen tru srøsrø kal-labzhiibe ke pigø isig nabzhig købig køn, trurrigu asr ørøba
isikuzhikke. Treekkurri Esau munchi pasrig køn. [26] Inchen tru wendau nuneebe Esauwei
talunwan merrarraweig kal-laben, treekkurri Jacob munchi pasrig køn. Inchen Isaacbe
tru parcheelø kal-labene, pilamera sesenta tøgaig kuig køn.Nø Mayur Kal-laig Nusrkain
Kuimburø Nø Uta Tøgagømigwan Yanøb

[27] Inchen ureemerabe nørrørab amba, Esaube ushameran pasraara kemøramiibe ke kan
kaisab lataig inchibig købig køn, kaambumerawansrø unamig chull møg kua. Trune
Jacobpe treeg maramigwane chi isumø ka nuimburab uñibig køn, carpa yau kørrømisra
chigøben maramigwan chullig. [28] Incha Isaacbe Esaúwan mas undaarabig køn, kaguen nø
chi kemøra srua arriilan srørrig mabig kua. Trune Rebecabe Jacobwanrre mas undaarabig
køn.

[29] Indiibe kan kwaløm Jacobpe pigø mamig may tamariizhig nenøb wabene, Esaube
wabigwansrø llirab uña, larrø muraaraig puabe, [30] Jacobwane trenchibig køn:

—Ø pigø mamig may tamara ñi neniizhigwan tiusmanda srøttra cha, kaguende nabe
larrø muraaraig war— cha. (Inchagurri Edom cha wamig kuig køn.)

[31] Inchene Jacobpe trencha løtaptinchibig køn:

—Ñi mayur nusrkain kuimburø uta tøgagømigwan møin kwaløm, trube, yunømariya-
gun— cha.

[32] Inchen Esaube:

—Pøs, nane parøgwabiitø ke kwamdø køtan cha. ¿Na mayur nusrkain kuimburø uta
tøgaguatøbe chigui indamøtah?— chiben, [33] Jacobpe trenchiptinchibig køn:

—Møin kwaløm ¡katø! treegwan marmø kømø, maramønrrun chirra— cha.

Inchen nøbe: —¡Katø! treegwan maramønrrun— cha kørrømisra, nø mayur nusrkain
kuimburø uta tøgaguigwan Jacobpa yunømariyabelø køn.

[34] Inchen Jacobpe nuimburappe, pirrin køben, tru lentejas tamari mamiizhigwan køben
tranen; truigwan uta mab muchib inchabe, truyugurri kurrab ibig køn. Øyeeg mara,
Esaube nø mayur nusrkain kuimburø uta tøgagømigwan chiguen tabig kømui lataig indig
købig køn.

26

Isaacbe Gerarsrø

[1] Tru kwalømmerawan tru pirau parø purø trømbøig arrubig køn, tru Abraham tsub
urassrø parø arrub lataitøwei. Inchen Isaacbe Gerarsrømay ibig køn, tru filisteosmerai
rey Abimelec tsuisrømay. [2] Incha truyu Jehovábe Isaacwan kenamisra, trenchibig køn:

—Egiptosrømaybe imøta cha. Na chu tsunrrain chiben tru pirau kørrømisr cha. [3] I
pirautø ka tsu cha, ka petø purainrrab arruatiig lataitøweingue. Nabe ñiba pasramønrrun
cha. Incha nabe ñun mayanguen tabig nebuig kønrrai maramønrrun cha; kaguen
ñuinukkurri amrrub misaamerane i pirømeran kerriguh tranamønrrun cha. Øyamay
ñui møskai Abrahamwan ¡katø! nabe tru treegwan marmø kømø, martrab taigwane
maramønrrun cha. [4] Ñuinukkurri amrrub misaamerane kan srømbalasrø kønchabiimera
lataig nørrø kønrrai mara, i pirømeran kerriguh tranamønrrun. Incha chu pirausrøn
køben misaamera nørrø søtø warabeløbe mayanguen tabig nebuig kønrrai marig køn-
rrun cha tru ñui misaamera amrrubeløyugurri. [5] Kaguende Abrahambe tru na maig
taig wamwan nan møra, treeg kørrømisrtrai marig køn cha, tru øyeeg kømig køn
cha na wamindigwanba, martrai na karua pønsrailanba, mandø kømigwan eshkawa
pønsrailanba, katø mu chindamgaig martrai karua pønsrailanba.— [6] Incha Isaacbe Gerar
pirau kørrømisra tsuig købig køn.

[7] Inchen trusrø warab møguelø nui sraweimburab payene, nøbe trenchibig køn:

—Naimbe nuchag køn— cha, kaguende nøbe kørig kui inchibig køn ‘nai srain køn’
tamiibe. Nui srai Rebecan nømui marøg køptø trusrø møgueløbe nun kwetchaitamab
isubig køn, kaguende nøbe purø tab ishug køben.

8 Incha kan maya yana køsrøn Isaacbe trusrø tsuben, tru Abimelec filisteosmerai
reybe kan pendanayu ashib pasrøbene, møimbe Isaacbe nui srai Rebecane truba tabzhig
undaarab pasrai ashiptinchabe. 9 Abimelecbe Isaacwan wamabe, trenchibig køn:
—Chima øibe ñui srain kuirreh cha. Inchendø nane ¿chindimbarre, "naimbe nuchag
køn" chigu?— cha.
Inchene Isaacbe trenchibig køn:
—Kaguende nun nømui marøg køptø nabe pinisaig kømuitamab isua trendaig køn—
cha.
10 Inchene Abimelecbe trenchibig køn:
—Ñibe namune ¿chindimbarre øyeeg margu? cha. Katøguchimbe namui misagu møig
køben, ñui sraimba kaig marøb waramisrig kuimasrtø cha. Incha treeg kaig mariitøga
kangurrindø ñibe namune mayeelan kegørrøsrka pønsrøbsrutan— cha!.
11 Incha Abimelecbe maya misagwan trencha karua pasrøbig køn:
—Møikkøben i møwan kui, kabe nui srawan kui chigøben inchib kalø marøbiibe kwamig
kønrrain— cha.
12 Indiibe Isaac tru pirau ellmara, tru pilawan kan yellzhikkurrindø cien menrrabatø
purø nørrø tulishibig køn, kaguende Jehová nun mayanguen tabig nebuig kønrrai
inchen. 13 Incha nøbe maskken maskken pua misrøb, larrø nui misrøb ya, muguen treeg
tøgagømuinrrunig puaig misrig køn. 14 Incha Isaacbe ubisha søtømera køben, waara
søtømera køben, nun mara tranøbelø trurrigu nørrø tøgagøben filisteosmerabe pusrkwai
ashib mendabelø køn. 15 Incha nui møskai Abraham øsig wab urassrø, Abrahamwei karuig
mendig melabeløbe aljibesmera lalla, pi wesruilan, truilan filisteosmerabe pirøtøga netsø
kasra pønsrøbelø køn.
16 Inchen Abimelecbe Isaacwane trenchibig køn:
—Ñibe namuinukkurrimbe tarømisra, inrrø cha, kaguende ñibe nam lataguen kømø mu
chindamga nuig misrin køn— cha.
17 Inchen Isaacbe truyugurri ya, Gerar chag pirømerasrø tsumisrig køn. 18 Møskai
øsig wab urassrø pisumera lalla, wesruilø købigwan, katøle kura wesrubig køn; møskai
kwaimbala tru filisteosmera kasra pønsraig købelan. Incha tru pisumerane møskai chi
munchi pønsraig købelan tru munchimeratøgatøwein pønsra wamabig køn.
19 Indig kan kwaløm Isaacwei karuig mendig melabeløbe tru chaasrø lallib kuabe, luløb
pizheelø wetørrabelø køn. 20 Inchen tru Gerar pirau ubisha ashib warabeløbe Isaacwei
ubisha ashibeløba 'i pibe namuin køn' chib larrø mur aleguiyabelø køn. Incha treekkurri
Isaabe tru pisuwane 'Esek', ('Aleguiyaim Pi') cha munchi pasrig køn, kaguendø nømbe tru
pigurri aleguiyaig kua. 21 Inchen katøgan pisu lalla wesruben, katø truikkurri treetøwei
mur aleguiyabelø køn. Incha truigwane "Sitna" ('Ashig Kømui Indiyab Kørrømisrin
Pi') cha munchi pasrig køn. 22 Inchen Isaacbe truyugurri nøørømisra ya, katøgan pisu
lalla wesraben, yandø tru pisuwane "Rehobot" cha munchi pasrig køn ('Pishindø Tab
Waramdiig Køn' chib). "Møimbe chigømø llirab waramig kønrrai Jehovábe trandan cha
nam i pirau merraptø webambamig kønrrai"
23 Inchen Isaacbe truyugurri Beersebamay ibig køn. 24 Inchen tru yem Jehovábe Isaacwan
kenamisra, trenchibig køn:
—Nabe ñui møskai Abrahamwei Tius kur cha. Chi kørig kui inchimøta cha. Nabe
ñiba pasrar cha. Nai karuigwan marøb megabig Abrahamwan undag køptø nabe ñune
mayanguen tabig nebuig kønrrai marøb, ñuinukkurri amrrub misaamerane purø nørrø
kønrrai marøb indamønrrun— cha.
25 Inchen Isaacbe truyu kan altar kusrua, Jehováwei munchiwan wamab tabig
waminchibig køn. Incha tru nui tsumig carpa yawan truyu tamara, pasrøbig køn. Inchen
Isaacwei karuig mendig melabeløbe katø truyu lalla, pi wesrubelø køn.
26 Inchen Abimelecbe Gerarsrøngurri Isaac tsuisrømay arrubig køn. Inchen tru Ajuzat
tru nun trag linchib wam purugubiiba, tru nui suldaumeran nø karub pera pasrabig
Ficolba lincha amrrubelø køn. 27 Inchen Isaacbe trenchibig køn:

—¿Ñimbe naimaybe chinchab amrrugue? cha. Ñimbe nane tsalø køptø, ñimui piraugurringuen nan wegucha pønrrøbendøbe?—

28 Inchene nømbe trenchibelø køn:

—Nambe asha ker cha, Jehovábe ñiba pasrain kui. Pøs nambe treeg isuer cha: "Ñiba namba øyamay martrab kandø isua kørrømisram kønrrab kui. Inchen treeg isuigwane ¡katø! marmø kømø nabe øyamay maramønrrun taitøga maramig kønrrain cha. Inchen tru øyamay kønrrai martrab cha kørrømariibe møimbe øyeeg kønrrun cha"

29 Pøs ñibe namun chigucha kaig marmumig kønrrain cha. Pøs namma ñune chigucha chi kaig incha ashmøtø, nambe ñune tab tøgagua, ñune chigucha kømø tab webya inrrai marig kuig køn cha. Pøs møimbe ¡Jehová mayanguen tabig nebuig kønrrai indiibe ñi køn! — cha

30 Inchen Isaacbe truilayasig truba truba tab mamiimera tamaren, nømbe mab, muchib inchibelø køn. 31 Incha katø kwalømbe løtsøzhig kurra møingurrimbunøbe ambugurri igurri kwayab kømønrrab cha nømbe treeg kørrømisrøbelø køn, Inchen Isaacbe yandø ungua chiben, nømbe chi isumø, tab webamba ambubelø køn.

32 Inchen tru kwalømdøwei Isaacwei mendig melabeløbe tru nøm pi wesranrrab lallib kuigwan:

—¡Nambe pi wetørrer!— chib eshkab amrruptinchibelø køn.

33 Inchen Isaacbe i pisuwane "Seba" cha munchi pasrig køn trenchippe: ¡Katø! marmøgømø maramønrrun tain pisu cha. Inchawei tru ciudawane møin kwalømgatig "Beerseba" cha wamig køn.

34 Inchen Esaube pilamera cuarenta tøgagua, Judit taigwan nui srai marig køn, tru hitita Beeri taigwei nimbasrwan. Katø trugurri tru Basematwan srai marig køn, tru hitita Elónwei nimbasrwan. 35 Inchen Isaacweimba, Rebecaimbabe tru i pagatø ishumburmerabe larrø trømbøig isuindø, isuindø melønrrai marøbelø købig køn.

27

Møskai Isaac Mayanguen Tabig Nebuig Kønrrai Tranigwan Jacob Utab

1 Indig Isaac yandø larrø kølliizhig misren, nui kammerabe yandø pilømuben, yandø ashchab kaimabig købig køn. Kan kwaløm nui mayur nusrkai Esauwan wamabe, trenchibig køn:

—Nai nusrkain— cha. Inchen nøbe:

—Nabe yu war— chiben, 2 Isaacbe trenchibig køn:

—Nabe yandø køllig kur cha. Nabe chi kwaløm kwam kui mørmur cha. 3 Pøs, ñibe tru ñui usha kemørøb srua uniilan: tru ñui arconba ñui flechaswanba nemøra srua, wambigwansrø kan usha ørtrab inrrø chibig køn. 4 Trugurrimbe, na maig chullig kuaasha, kan mamig larrø mayzhig tamara, srua attra chibig køn, na manrrur cha. Trugurrimbe na kwamøwatø mayanguen tabig nebuig kønrrai ñuyasig na Tiuswan mianrrab— cha.

5 Inchen Rebecabe Isaac tru nui nusrkai Esaúwan waminchen, mørøb wabig køn. Inchen Esaúbe wambigwansrø ibig køn, møskaweyasig kan ushawan pasraara, kweecha, sruattrab. 6 Inchen Rebecabe nui nusrkai Jacobwane trenchiptinchibig køn:

—¡Au! nabe ñui møskai Isaacbe ñui nuneg Esaúba: "Kan usha kemøra larrø may mamiizhig tamara, srua attrig" chib øyeeg waminchen trunun mørar cha.

7 "Incha nø mamigwan ma, Jehováwei merrab mayanguen tabig nebuig kønrrai ñuyasig na Tiuswan mianrrab chitan cha, nø kwamøwatø."

8 Inchawei nai nusrkai na mandø cha karuben, trunun tab mørtra chibig køn. 9 Møimbe ubishameraba cabrameraba purrabsrømay ya, pagatø purø tab cabro ureemeran sruattra cha. Pøs, nabe ñui møskai maig mabig kui asha truilan larrø may mamiizhig tamaramønrrun cha.

10 Inchen ñibe nø manrrai srua inrrig cha, nø kwamøwatø, mayanguen tabig nebuig kønrrabigwan Tiuswan nuyasig miaben, trunun ñi utønrrig— cha.

11 Inchene Jacobpe usri Rebecane trenchibig køn:

—Nai nuneg Esaúbe ya isiitø møg køben, nabe ya chigucha isikkaibe cha. [12] Inchippa
nai møskaimbe nan katørawa, nan mugui mørabe, nane isa purø may kebenøsrkøptiig kui
martrautan cha. Trubeguende nane mayanguen tabig nebuig kønrrai nayasig Tiuswan
miai urasbe nane masken larrø kaig nebuig pasramigwanguen miawa pasrtrautan— cha.
[13] Inchene usrimbe trenchiptinchibig køn:
—Nai nusrkai, ñun trømbøig nebunrrabiibe nan nebunrrain cha. Na maig taigwan
mørøptø møra, srua amø— chibig køn.
[14] Inchen nøbe ya srua arrua, usran tranen, usrimbe møskai maig chullig kuaasha, treeg
tamarøbig køn. [15] Incha trugurrimbe usrimbe mayur nusrkai Esaú kewa uniilø purø tabig
yau purrabelan Jacob wendø nusrkawan kenanøbig køn. [16] Incha trugurrimbe tru usrimbe
Jacobwane tasiguba, katø nukaburab chi isikkayube tru cabro ureezhelai kalusmeratøga
pinøbula,
[17] trugurrimbe tru may mamiizhig tamarigwanba, tru pirrin tamarigwanba Jacobwan
tranøbig køn.
[18] Inchen Jacobpe møskaweimbulu puabe, trenchibig køn:
—¡Nai Papá!— cha.
Inchene Isaacbe trenchibig køn:
—Nabe yu war cha, nai nusrkai. ¿Ñibe mø nusrkain kugu?— cha.
[19] Inchene Jacobpe trenchiptinchibig køn:
—Nabe Esaú, ñui mayur nusrkain kur cha. Nabe ñi maig taigwan marar cha. Kurra,
wamisra na kemøra srua arrigwan ma chibig køn. Tru mayanguen tabig nebuig kømigwan
nayasig Tiuswan miaben na utønrrab— cha.
[20] Inchen Isaacbe nui nusrkawan trenchibig køn:
—Nai nusrkai, ¿Mandø incharre malla wetørragu?— cha.
Inchene Jacobpe trenchibig køn:
—Jehová ñui Tiusbe nan petø wetørramig purugutan— cha.
[21] Inchen Isaacbe Jacobwan trenchibig køn:
—Nai nusrkai møimbe kemall cha, na katøranrrumøn cha, isa kømø, nai nusrkai Esaú
køtamørtrab cha kabe peg kuin kui.—
[22] Inchen møskai Isaacwan Jacobpe kemallen, nøbe katørawabe, trenchibig køn: —
Wambe Jacobwein købendø, tasiimerabe Esaúwein købwain inndan— cha. [23] Pøs nøbe møig
kui mørtrab kaimabig køn, kaguende tasiimerabe Esaúwei tasiimera lataig isiiteelø køben.
Incha mayanguen tabig nebuig kømigwan yandø ke tranntrab inchabe,
[24] Isaacbe katøle payibig køn: —¿Ñigan isa kømø, nai nusrkai Esaú køtirru?— cha.
Inchen Jacobpe:
—Nabe truwein kur— chiben, [25] Isaacbe trenchibig køn:
—Ñi kemøra srua arrigwan na manrrab srua attra cha, na ñun mayanguen tabig nebuig
kømigwan tranrrumøn— cha. Inchen Jacobpe mamigwan srua kemallen, Isaacbe mabig
køn. Incha katø vinogucha srua arruben, trununguchа muchibig køn. [26] Inchen Isaacbe
nusrkawan trenchibig køn:
—Nai nusrkai, møimbe kemalla, nan mucharra— cha.
[27] Inchen Jacobpe kemalla, muchaben, Isaacbe tru nui nusrkai kewa pasrailan ir-
rømørabe, mayanguen tabig nebuig kømigwan tranøb trenchibig køn:
—Nai nusrkaimbe wambigwansrø chi købigwan Jehová mayanguen tabig kønrrai
mari lataig irrabig køtan cha. [28] Tiusbe tru ellmariiløyu srømbalasrøngurri serenu
peñibzhigwan tranrrun cha. Inchen pirøbe misramburab misren, tirigumera misrøb,
vinomeragucha nørrø weguchib inchun cha. [29] Tru misag søtømera nørrø pønrrabeløbe
ñun utsøbasrtrun cha. Inchen ñibe ñui nunelane ñi karubig kønrrig cha. Inchen truiløbe
ñui merrab utsøbasrtrun cha. Ñun 'trømbøig nebunrrain' chib pønrrabeløbe, nøm
trømbøig nebuilø kønrrun cha. Inchen ñun 'tabig nebunrrain' chib pønrrabeløbe, nøm
tabig nebuilø kønrrun— chib.

30 Inchen Isaac tru mayanguen tabig nebuig kømigwan Jacobwan chab tranen, Jacobpe
møskaweinukkurri webiben latatø, nuneg Esaúbe wambigwansrø usha kemørøb uña
puptinchibig køn. 31 Incha nøgucha kan mamig mayzhig tamara, nui møskaweimay srua
arruabe, trenchibig køn:

—Nai papá, wamisr cha. Na ñui nusrkai kemøra srua arrigwan manrrig cha, ñi
nan mayanguen tabig nebuig kømigwan nayasig Tius nan trannrrai miarrunrrig— cha.
32 Inchene Isaac møskaimbe trenchiptinchibig køn:

—¿Trube, ñibe mugugu?— cha.

Inchen nøbe:

—Nabe tru Esaú ñui mayur nusrkain kur— chiben, 33 Isaacbe itønab menda, purø kørrø
kwaarig, trenchibig køn:

—¡Paare! ¿Trube muguig køh? cha, tru usha kemøra srua arrubiibe. Pøs, ñi
arrumøwatø, srua arruben, nabe kerrigu chab maig køn cha. Incha nabe mayanguen tabig
nebuig kømigwan nun chab tranig køn cha. Pøs, tru mayanguen tabig nebuig kømigwan
tranigwane nøbe tøga kørrømisrtrun— cha.

34 Inchen Esaúbe møskai trendaig wamwan mørabe, truba mur wamab trashib, purø
kørrø isui inchib ¡karren kønrrab! chib kishibig køn, trenchib:

—Nai møskai, tiusmanda nangucha tru mayanguen tabig nebuig kømigwan trannrra—
cha.

35 Inchen Isaacbe trenchibig køn:

—Ñui nuneebe arrua, nane purø may isa, tru mayanguen tabig nebuig kømig ñuin
kønrrabigwan nø uta, tøga, yan— cha.

36 Inchene Esaube trenchiptinchibig køn:

—Nune Jacob cha wamappe, trendambuawei trendaig kuin køn cha. Pamayguen køn
cha, nan øyeeg isa kebenøsrkøb arrig, srøtøbe na mayur nusrkain kuimburø na uta
tøgagømigwan nø kerraig køn cha. Møimbe tru mayanguen tabig nebuig kømig naiwan
katø nøtøwei uta tøga yain køn— cha.

Inchabe katø trenchibig køn:

—¿Nayasikkan tru mayanguen tabig nebuig kømigwan tranamig maitøguen tø-
gagømøtirru?— cha.

37 Inchen Isaacbe trencha løtabig køn:

—Nabe ñune Jacob karub tøgagønrrai Tiuswan miar cha. Incha katø nui misaamerabe
Jacob manchiben marøb melabelø kønrrai miar cha. Trurrigu nøbe tirigumera nørrø
tøgagøb, vinomera tøgagøb inchai miar cha. Nai nusrkai, ¡Møimbe yandø ñuyasiibe chi
maramig kaatan!— cha.

38 Inchen Esaúbe møskawan trenchibig køn:

—Nai møskai, tru mayanguen tabig nebuig kømigwan tranamiibe kabe ke kanzhiitø kuig
kuitarru cha. Nai møskai, nangucha tru tabig nebuig kømigwan trannrra— cha. Incha
srawa, srawaa kishibig køn.

39 Inchene Isaacbe trenchibig køn:

—Ñibe misrøb pirømerasrøngurri purø yabsrø tsunrrabguen cha, katø srømbalasrøn-
gurri serenu peñibig nebumøsrø.

40 Ñibe ñui espadatøga kwayawatøwei øsig tsunrrabguen cha. Incha ñibe ñui nuneg
karuindiig megamig nebunrrun cha.

Inchendø ñun megamgaig misrøb arruben, ñibe truyugurri welulrrabguen— cha.

Jacob Esauwan Kørab Lulamig Nebub

41 Indig truyugurrimbunø Esaúbe Jacobwan purø trømbøig ashig kømui inchibig køn,
nui møskai tru mayanguen tabig nebuig kømigwan nun tranikkurri. Incha nøasi-
itøwei trenchibig køn: “Maya yanayutø namui møskai pinøben, larrø isuin pønrram
kwalømmeragucha attrun cha. Yandø trugurrimbe si, pinisamønrrun cha, nai nuneg

Jacobwan." [42] Inchen Rebecabe tru Esaú øyeeg martrab isub unigwan wammørabe,
Jacobwan wamønrrab øra, trenchibig køn:

—Ñui nuneg Esaúbe ñun nøgucha lata martrab ñune kwetchab tan cha. [43] Inchawei
nai nusrkai na maig taigwan møra mar cha. Nai nuchag Laban Haran pirau tsuisrømay
trubab inrrø chibig køn. [44] Trusrø kan maya yana køsrøn tsunrrig cha, ñui nunewan namig
købig purayamne. [45] Ñui nunewei namig købig yandø patsab, tru ñi nun chi mariilan
nø pesannabene, ñibe katøle attrai, trube, eshkawa øramønrrun chibig køn. Nai pagatø
nusrkalan ke kan kwalømyutø parba pini asha wag kømøtan— cha.

[46] Incha Rebecabe Isaacwan trenchibig køn:

—Nabe nai øsig unigu larrø trømbøig kui uñar cha, tru hititas ishumburmeragurrindø.
Jacob yu Canaán pirau hititasmeraba kasharabene, chinchib øsig tsumuinguen kønr-
rautan— chibig køn.

28

[1] Isaacbe Jacobwan wama, mayanguen tabig nebuig kønrrai tranabe, trencha karubig
køn:

—Nui srain kønrrai yu Canaán pirau ishumburmeran lanrrab kømø cha. [2] Kurra,
Padan-Aram pirausrømay inrrø cha, tru Betuel ñui usrai møskai waisrømay. Incha
ñui kuchimøskai Labanwei kan nimbasrwan ñui srain kønrrai lanrrig cha. [3] Inchen
Maramburab Marøb Tiusbe ñune mayanguen tabig nebuig kønrrai mara, ñune ureg larrø
nørrø tøgagønrrai tranøb, ñuinukkurri purø nørrø misag søtømera nemisramnegatig
martrun cha. [4] Katø Abrahamwan tru mayanguen tabig nebuig kønrrai trannrrab misrig
købigwan ñunba, ñuinukkurri amrrub misaameranba ñun trannrrain cha. Tru møiya ñi
peesrøngurri ka arruatø lataig tsuin pirøwan ñimui mara waramig kønrrai, tru pirøwan
Abrahamwein kønrai Tius nun keta trannrrabmisra kørrømisrig købigwan.—

[5] Øyamay Isaacbe Jacobwan Padan-Aramsrømay inrrai ørig købig køn, tru Betuel
arameowei nusrkai tru Labanwei yausrømay. Truibe Rebecaimbe nuchag købig køn,
Jacobweimba Esaúweimbabe usrin køben.

[6] Inchen Esaúbe wammørøbig køn, møskai Isaacbe tru mayanguen tabig nebuig køn-
rrai tranøb, sraingucha lappe, Padan-aramsrø lanrrai chiben. Incha tru mayanguen
tabig nebuig kømigwan møskai tranabe, øyeeg karua pasri ashibig køn: "Yu Canaán
ishumburmeran ñui srain kønrrai marøb pasrønrrab kømø" cha. [7] Inchen Jacobpe
møskawanba usranba møra, Padan-Aramsrømay yai ashibig køn Esaúbe. [8] Incha treekkurri
nui møskai Isaacbe tru Canaánsrø ishumburmerane chigucha tab kømui ashibig kuin kui
wetøbeña, [9] Esaúbe Abrahamwei nusrkai Ismael tsuisrømay ya, tru katøgan sralø kømnetø,
trusrø Mahalatwan nui srain kønrrai marøbig køn, tru Abrahamwei nusrkai Ismaelwei
nimbasrwan, tru Nebaiotwei nuchawan.

Tius Jacobwan Betelsrø Kenamisrøb

[10] Inchen Jacobpe Beersebagurri webya, Haran pirausrømay ibig køn. [11] Inchen yandø
kanbalø puabe, pørr pinaiben, truyu yem kørrømisrøbig køn. Incha truyu kan srug
tsubigwan kuña mara trarra, truyu kinrrab tsumisrøbig køn. [12] Inchen truyu nun
piappe treeg piabig køn: Kan escalera, srømbalasrøngurri pirausrø punøsrkain pasrappe,
tru kappe srømbalasrø kebacha pasrøben, møimbe truwane angelesmera nebambamba,
kørrørrumba inchib køben, [13] Jehovábe palasrø pasrøwabe, trenchibashib:

—Nabe Jehová kur cha, Abraham ñui aweluwei Tius, Isaac ñui møskawei Tius, ñi
uyu kib tsuig pirøwane ñunba, ñuinukkurri amrrub misaameranba tranamønrrun chib.
[14] Ñuinukkurri amrrub misaamerabe purø nørrø køptø, pirau kan usrø tui lataig kønrrun
cha, pørr pinebgatømaywansrø, pørr neeshibgatømaywansrø, walliguebwansrø, wagueb-
wansrø, misag larrøbicha warønrrun cha. Ñui yellyugurri pirau muba kuimburab maya
misaabe, ñigurri mayanguen tabig nebuilø kønrrun cha. [15] Nabe ñiba pasrar cha. Ñi chu
yaindøgucha nabe ñun chi kømønrrai ashib tøga pasrøwa, katøle i piraumay nabe ñune

pera arrumønrrun cha. Na ñun maig martrab taigwan na trunun maramnegatig nabe
ñune elachimumønrrun— taig køn tru piabyube.
16 Inchen Jacob tru piab tsuigugurri kiagasrabe, trenchibig køn: “Isa kømø, Jehovábe yu
pasrøben, nabe treeg kuitamappe isumubrain køn” cha. 17 Incha truba kørig kui inchabe,
trenchibig køn: “Yube si, purø kørig kømdiig køtan cha. Chi peg kømøtø, Tiuswei yaba,
srømbalasrø yaskappa køn” cha.
18 Inchen Jacobpe løtsøzhig kurrabe, tru nø kuña mari srugwan kusrua, kan pilar lataig
ølneb pasra, truyu øyeeg puigwan aschai trubala aceite itølushibig køn. 19 Incha truyube
Betel cha wamabig køn, merrabsrømbe tru ciudawane Luz cha wamig købig kuindøgucha.
20 Incha Jacobpe nuinetø øyeeg martrab cha kørrømisrøbig køn: “Tius naba lincha
pasrab, na møi øyeeg inrrab yaigu nan chigucha kømønrrai ashib, nan mamig, mutsamig
tranøb, pula pasramig tranøb, 21 katø na nai møskawei yausrø chigucha kømø, katøle
pishindø tab ka puinabene, Jehovábe nai Tius kønrrun cha. 22 Inchen i srugwan kan
pilar lataig ølgandø na kusrua pasriibe, Tiuswei ya kønrrun cha. Inchen Tius nan
chigurrimbunø tranigugurri nabe cienyu diezbatø, diezbatø nun tranamønrrun” chibig
køn, Jacobpe.

29

Jacob Haran Pirausrø Puig

1 Jacobpe nø chu yamsrømay ib ya, pørr kal-labgatømaywan misaamerain pirausrø
pubig køn. 2 Incha trusrø pua ashene, tru wambigwansrømbe kan pisu wabig køn. Inchen
tru pisu pulube ubishamera pøn søtø israb warabelø køn, kaguen truiløbe tru piwan
muchibelø kua. Inchen tru pisube larrø nu sruutøga kasraig pasrabig køn. 3 Inchen tru
ubisha søtømera truyu mayamba tuluntsunøbene, ubishameran pi mutsøsrønrrab tru
srugwan malsra, katø chab muchene, srugwan katøle kemalsra pisuwan kasrøbelø køn.
4 Inchen Jacobpe tru ubisha ashibelan:
—¡Nai nunelø! ¿Ñimbe chuelø køgue?— cha payene:
—Nambe Haransreelø ker— chiben,
5 Jacobpe katøle trencha payibig køn:
—¿Nacorwei awelu Labanwan ñimbe ashibelø kømøgueh?— cha.
Inchen nømbe:
—Truigwane nambe ashibeløwein ker— chibelø køn.
6 Inchen Jacobpe:
—¿Kwanrrø kømø, tab ka tsubig kuitarru?— cha katøyug payibig køn.
Inchen tru ubisha ashibeløbe trenchibelø køn:
—Nøbe tab ka tsubig køn cha. Au, ñiguen ash cha, møskawei ubishameran merrana
nimbasr Raquelbe uyu arrun— cha.
7 Inchene Jacobpe trenchibig køn:
—Kwalømdø srø køn cha. Ubishameran kanbalatø mara keramibe menrra tørbatø køn
cha. Pi mutsøsra, pu manrrai katø merranamdiig kømuita— cha.
8 Inchen truiløbe trenchibelø køn:
—Treeg maramgaig køn cha, maya ubisha søtømera kerrigu kanbalatø misramne,
tru ubisha ashibelø, tru pisu pala srug trarrig tsubigwan malsramne. Malsrøbendøwei
ubishameran nambe pi mutsøsramig køn— cha.
9 Inchen Jacob truiløba waminchib pasramne, Raquelbe møskawei ubishameran mer-
rana, arruptinchibig køn, kaguende ubishameran nø ashibig kua.
10 Inchen Jacobpe tru nui usraimbe nuchag Labanwei nimbasr Raquelwanba, katø
tru Labanwei ubishameraba arri ashabe, kemalla, tru pisuyu srug kasraig tsubigwan
malsra, nui kuchimøskai Labanwei ubishameran pi mutsøsrøbig køn. 11 Incha trugurrimbe
Raquelwan muchawabe, truba truba kishibig køn.
12 Incha nøbe:
—Rebecai nusrkain kur’ cha. Labanweimbe kuchiunø kur— chib waminchen,

Raquelbe nui møskawan eshkanrrab luløbig køn. [13] Inchen Labanbe tru nui nuchawei
nusrkai Jacobweimburab wamindi mørøppe, katønrrab luløb ya, ira, muchawa, nui yamay
pera ibig køn. Inchen Jacobpe nun chitø purayaigwan kerriguh eshkabig køn. [14] Inchen
Labanbe trenchibig køn:
—Ñibeguende nai anindøwein køn— cha.

Jacob Leaimba Raquelweimba Marøb Megaig

Inchen Jacobpe yandø Labanba pølguen tsuben, [15] Labanbe nune trenchibig køn:
—Ñi nai yauig kuimburøtø chi pagaraimíig ka mara tranøptø megamig kømøn cha.
¿Mayanzhig pagaramø?— cha.
[16] Inchen tru Labanbe nimbasrmera pagatø tøgaig købig køn, mayurbe Lea købene,
wendiibe Raquel. [17] Leabe kammera larrø tabzhig ashibig købene, trune Raquelbe larrø
tab malø pasraig, larrø tab ishuuzhig købig køn. [18] Incha Jacobpe Raquelwan purø chull
asha, nui kuchimøskawane trenchibig køn:
—Ñui wendø nimbasr Raquelwan nai srain kønrrai ñi tranamwei trattrø y pa pila
ñuyasig mara tranøb megarrumøn— cha.
[19] Inchene Labanbe trenchiptinchibig køn:
—Asiimíigwan tranøbgunrriibe ñi yauigwan tranrrumøn cha. Trube, naba kørrømisr—
cha.
[20] Øyamay Jacobpe trattrø y pabila Raquelwan tranamwei mara tranøb megabig køn.
Nøbe Raquelwane purø chull asha, megaig køppe, nune ni kan maya yanaguen kømub lata
inchibig køn. [21] Yandø Jacobpe pilamera trattrø y par nemisrene, Labanwane trenchibig
køn:
—Maya yana mara tranøb meganrrain taigwan yandø nemaran cha. Møimbe nai srai
kønrrai trannrra— cha.
[22] Inchene Labanbe truyu maya misaameran tulamrrai wama larrø tab fiesta marøbig
køn. [23] Indiibe yandø yem misren Labanbe nui nimbasr Lean pera arrua, Jacobwane
truigwan tranøptinchen, Jacobpe pera kibig køn. [24] Inchagucha Labanbe kan karuig
mendig megabig Zilpa taigwane Lean purugub meganrrai tranøbig køn.
[25] Indiibe løtsøbe, Jacoppe Leaba kib tsuptinchibrain kui ashibig køn. Incha Jacobpe
Labanwane trenchibig køn:
—¿Øyeebe nane ñibe chi margu? cha. ¿Yamba Raquelwan tranamwei nabe ñuyasig
marøb megaig kømuitarru? cha. ¿Nane chindimbarre øyeeg isa kebenøsrkugu?— cha.
[26] Inchene Labanbe trenchibig køn:
—Nam waraim piraube kasharanrrai wendiigwanmerrig tranamig kømøn cha, mayur-
guen ka tsumnetøbe. [27] Leaba tru kasharabyu tabig mab kasrag waramigwan trune
neigwan patsøgø chibig køn Labanbe. Trugurrimbe Raquelwangucha tranrrumøn cha,
trattrø y pa pila ñi nayasig katøle srøig marøb meganrrab købene.—
[28] Inchen Jacobpe treeg marøbig køn. Incha tru Leaba tru kasharabyu tabig mab
kasrag waramigwan tru trune neig maramigwan chab nemarene, Labanbe Raquel nui
nimbasrwan srain kønrrai tranøbig køn. [29] Inchen Labanbe kan karuig mendig megabig
Bilha taigwangucha Raquelwan purugub meganrrai tranøbig køn. [30] Inchen Jacobpe
Raquelbagucha kibig køn. Incha truigwane Lean lataguen kømø, masken undaarabig køn.
Incha Labanweyasig katøgucha srøig trattrø y pa pila mara tranøb megaig købig køn.

Jacobwei Nusrkalø

[31] Jehovábe Leane Jacobpe ke palabinø indi ashabe, truigwane ureg tøgagønrrai tranøbig
køn. Trune Raquelbe urekkaig kønrrabig købig køn. [32] Incha Leabe kwanrriig kørrømisra,
kan nusrkai tøgagua, truigwane Rubén munchi pasrøbig køn, kaguende nøbe trenchibig
køn: “Na yeekkucha isui megaben, Jehová nan isua ashtan cha. Møimbeguende nai keebe
nan undaaranrrautan” cha.
[33] Incha katøle kwanrriig kørrømisra, katø kan møg unø tøgaguig køn. Inchabe
trenchibig køn: “Jehovábe mørin køn cha, nan øyeeg undaaramuinab megaigwan.

Inchagurri i nusrkawangucha nan trandan” cha. Treekkurri truigwane Simeón munchi pasrig køn.

34 Incha katøle kwanrriig kørrømisra, katø kan nusrkai tøgagua trenchibig køn: “Møimbe nai keebe naba mas trakkandø linchautan cha, kaguen nabe nune chabguen pøn nusrkaløguen tranar” cha. Inchagurri truigwane Leví munchi pasrøbig køn.

35 Incha Leabe katø kwanrriig kørrømisra, katø kan nusrkai tøgaguig køn. Inchabe trenchibig køn: “Møi iyube Jehováwan mayanguen tabig wamindamønrrun” cha. Inchagurri truigwane Judá munchi pasrøbig køn. Incha trugurrimbe yandø kan maya yana køsrøn mas ureg chigaa guig køn.

30

1 Raquelbe Jacobwei ureg tøgagønrrab kaimappe, numøsrawane truba pusrkwai asha, Jacobwane trenchibig køn:

—Ureg tøgagønrrab trannrra cha, tren kømuisruandø nabe kwamønrrun— cha.

2 Inchen Jacobpe truba nama, trenchibig køn:

—¿Nagan Tius kuitarru cha, ñun chi ureg chigaig kønrrai marøbiibe?—

3 Inchene nøbe trenchibig køn:

—Bilha, nai karuig mendig megabigwan na ñun tranar cha. Truiba ki, chibig køn. Inchen truig ureg tøgamisren kal-laben, nai srøbchagu mutikkurrimbe na tøga misri lataitøweih køben, nabe nøgurri ureg tøgaig kømønrrun— cha.

4 Øyamay Raquelbe tru nui karui megabig Bilhan Jacobwan srai lataig kønrrai tranøbig køn. Inchen Jacobpe tru Bilhaba kibig køn. 5 Inchen Bilhabe kwanrriig kørrømisra, Jacobwei kan nusrkai tøgaguig køn. 6 Incha Raquelbe trenchibig køn: “Tiusbe naimburab maig maramigwan sølgandø martan cha. Incha nai miaigwan møra, kan nusrkai trandan cha. Treekkurri Incha Raquelbe tru unane Dan munchi pasrig køn.

7 Tru Bilha Raquel karui mørøb megabiibe, katø kwanrriig kørrømisra, Jacobwei katøgan nusrkai tøgamisrig køn. 8 Incha Raquelbe trenchibig køn: “Tius namun øyeeg kønrrain kuikkurri nabe nai numøsraimba purø murtø melambuyab megawa, na kanar” cha. Treekkurri Raquelbe tru unane Neftalí munchi pasrig køn.

9 Inchen Leagucha yandø mas ureg tøgagønrrab kaimappe, nui karuig mendig megabig Zilpan pera arrua, Jacobwan tranøbig køn, nui srain kønrrai. 10 Inchen tru Zilpa Leai karuig megab ishuube, Jacobwei kan unø tøgamisrøbig køn. 11 Inchen Leabe trenchibig køn: “Yangucha tabig pub attrabigwan tøgaguinatan” cha. Incha treekkurri Gad munchi pasrøbig køn.

12 Inchen Leai karuig mendig megabig tru Zilpabe Jacobwei katøgan nusrkai tøgaguig køn. 13 Incha katø Leabe trenchibig køn: “Nane larrø kasrag køtan cha. Ishumburmerabe: ¡kan yangucha tabgui unamigwan tøgaguita!” chinrrautan cha. Treekkurri tru unane Aser munchi pasrig køn.

14 Tirigu parøb kwalømmerawan Rubenbe wambigwansrø llirab yabe, mamig trulmera mandrágoras tailø wetørrawa usri Leayasig lurra, srua arrubig køn. Inchen Raquelbe Leane trenchibig køn:

—Tiusmanda, ñui nusrkai tru mandrágoras tailø srua arriilan srøttra— cha.

15 Inchene Leabe trencha løtabig køn:

—¿Ñibe nai kewan yeeg kerrawa pasraptøga ñungan chigucha kømui lataig mørøraitarru? cha. ¿Møimbe nai nusrkai mandrágoras srua arriilangucha nan kerranrrab indirru?— cha. Inchene Raquelbe trenchiptinchibig køn:

—Tru ñui nusrkai mandrágoras srua arriilan na merrarranrrur cha, truburø møi yem Jacobpa ñi ki pøs— cha.

16 Inchen yandø maaben køben, Jacob wambigwansrø uña katø arruben, Leabe katønrrab webyabe, trenchibig køn:

—Møi yembe ñibe naba kiamig kønrrab køn cha, kaguen nai nusrkai mandrágoras srua arriitøga nabe Raquelwan pagarawa, truburø møi yembe nabe ñiba kiamig køn— cha. Inchen tru yembe Jacobpe Leaba kibig køn.

17 Inchen tru Lea miab megaigwan Tius møren, Leabe kwanrriig kørrømisra, trattrøgatø
kønrrabyu nusrkawan Jacobwei tøgaguig køn. 18 Incha Leabe trenchibig køn: "Tiusbe tru
na pagaraikkurri nan keta trandan cha, kaguende nabe nai karuig mendig megabigwan
nai kewan tranig kua" Incha treekkurri unane Isacar munchi pasrig køn. 19 Incha Leabe
katø kwanrriig kørrømisra, Jacobwei katøgan nusrkai tøgaguig køn, truibe tru trattrø y
kanba kønrrabyu nusrkawan. 20 Incha Leabe trenchibig køn:

"Tiusbe nane purø tabigwan keta trandan cha. Møimbe nai keebe naba kørrømisra uñchun cha, kaguende nabe trattrø y kanba Jacobwan nusrkalø tranar" cha. Incha tru nusrkawane Zabulón munchi pasrig køn.

21 Incha trugurrimbe Leabe kan nimbasr tøgagua, truigwane Dina munchi pasrig køn.

22 Inchendø Tiusbe Raquelwan isub tøga wawa, nø miab megaigwan møra, ureg kønrrai
tranig køn. 23 Incha nøbe kwanrriig kørrømisra, tru srøsrø nusrkawan tøgamisrabe
trenchibig køn: "Na chi urekkaig tsaløbala indinab unig købigwan trunun møimbe
kerratan" cha. 24 Incha treekkurri trununе José munchi pasrabe, trenchibig køn: "Jehová
nan katøgan nusrkai trannrra chimubraita" cha.

Jacob Puamisrøb

25 Yandø Raquel Joséwan tøgamisren, Jacobpe Labanwan trenchibig køn:

—Na tsuig købig tru pirausrømay inrrab, ibashcha cha. 26 Nai sralan trannrra cha, na
truilaimburab mara tranøb megailan, nai nusrkalanba, nan yandø ibashcha chibig køn,
kaguende nabe ñuyasig yeeg marøb megaigwan ñibe asha køn— cha.

27 Inchen Labanbe trenchibig køn:

—Ñuin kabyu na tabig asønainabene tiusmanda naba ka kørrømisr cha. Pøs Jehová
nan øyeeg tabig nebub attrai mariibe ñigurri øyeeg kuin kui nabe tørgandø wetøbeña
pasrar cha. 28 Incha eshkarra chibig køn: ñi maya pagar utønrrab isuigwan, nabe treegwan
pagaramønrrun— cha.

29 Inchene Jacobpe trenchibig køn:

—Ñibe ashibig køn cha, nabe ñuyasig yeeg marøb megaigwan. Incha ñui ushameran
nabe yeeg tab ashib tøgaguigwan. 30 Kaguendø na yu marøb meganrrab arrumøwatøbe
ñibe trengatig nørrø tøga kømuig købig, møimbe yeeg nørrø nemisran cha, na yu
puikkurri Jehovábe ñune mayanguen tabiitø nebuig kønrrai maran cha. ¿Inchendø nai
ureemeraimbe nabe mana marøb pølbasramø?— cha. 31 Inchene Labanbe trencha payibig
køn:

—¿Ñun chi tranamø?— cha.

Inchen Jacobpe trenchibig køn:

—Chigucha tranmørrunrrig cha. Na ñun øyeeg martra taigwan ñi tregwan martrab
misrene si, nabe ñui ubishameran ashibig asamønrrun cha. 32 Nan møi ñui maya ubisha
søtø utuwan pureb arruben, tsurø ubishameranba, rayas tøga ubishameranba, yalø ubisha
— ureemeranba, katø maya cabra — ureezheelø tsureelanba rayas tøgarmeranba, ñi
tarømarømarøb inrrig cha, Nai pagarbe truilø kønrrun cha. 33 Pøs Srøna trumarsrø tru na
kanab megaigwan ñi ashchab arruben, tab marigwan kenamartrabibe truig kønrrun cha.
Kabe kan ubisha kui, kabe kan cabra-unø kui rayas tøgar kømøwei, tsureelø kømøwei,
kabe kan ubisha-unø yalig kømøwei, tru utu ñi treelø wetørrappe, trube, nabe ñuyelan
nilab megaig kønrrun— cha.

34 Inchene Labanbe trenchibig køn:

—Ñi trendaig tab køn— cha. Labanbe treeg kørrømisrøbig køn.

35 Inchen Labanbe tru kwalømdøwei møg cabramera sinda tøgarmeranba, tsureelanba,
ishug cabramera sinda tøgarmeranba, tsureelanba, katø puliig tøgarmeranba chishtø,
katø yalø ubisha-ureemeran kerriguba tarømara, nusrkalai tasku ashchai pønsrøbig køn.
36 Incha tru ubisha søtømerane Jacob tsuisrøngurri pøn kwaløm ambiisrø srua ambubelø

køn, nøm waraisrø. Trune Jacobpe nuimburappe Labanwei katøgan ubisha søtømeran ashib tsubig køn.

37 Incha Jacobpe alamo srarmeranba, almendro srarmeranba, palanda tusrwanba para, trugurrimbe kaluswan karrøbig køn, pulø sindazhig kena kønrrai. 38 Inchabe tru tsig karriilane tru ubishamera pi muchig kemalinug pønsrøbig køn. Incha ubishamera wambi-imisrar tru pi mutsinug pubene, 39 tru carneromerabe ubishameran truyu nesraløbelø købig køn. Incha tru tsig karra pønsrainug nesralig kuig køppe, ubishamera lluiløbe rayas tøgarmera køben, tsureelø køben, pulig tøgar køben, llubelø køn. 40 Incha Jacobpe tru ubisha-ureemerane nørømara, Labanwei ubishamerayu rayas tøgarmeranba yaleelanba Jacobpe nui ubisha søtømerayu keerøb ibig køn. Incha yandø nuyasig ubisha søtømera kønrrai marøb ibig køn. Labanweimba kanbalatø kømøtø. 41 Incha tru mas werus asr tøga ubishamera wambiimisra pønrraimørig, Jacobpe tru tsig karriilan ubishamera pi muchib kemalinug pønsrøbig køn, tru ushamerain pinrøgue. Tru tsig karrig pønsrailan ashib nesraliilø kønrrai. 42 Inchen tru tre asrka ushamera wambiimisra amrrubene, tru tsiimeran pønsrømíig køn. Inchagurri tru Labanweimbe tre asrkazheelø køben, tru mas werus asr tøgarmera larrø chisheløbe Jacobwein købig køn. 43 Incha Jacobpe larrø puaig misrig køn, ubisha søtømera lata, karuig mendig melab møguelø lata, ishumburmera lata, camellosmera lata, burrusmera lata purø nørrø tøgaikke

31

1 Jacobpe Labanwei nusrkalø øyeeg chib amønaigwan wam mørøbig køn: “Jacobpe namui møskaweiwan kerriguba nø tøgamisrøb kebya, truitøga møimbe larrø puaig misrin køn” chib kui. 2 Inchagucha Jacob Labanwei maløwan ashene, maløbe ke mindiitø uñibig køn, merrabwan lataig kømøtøgue. 3 Inchene Jehovábe Jacobwane trenchiptinchibig køn: —Merrabsrø ñui kølli misamerai pirausrømay katø inrrø cha. Ñui nammisaamera waraisrømay, nabe ñiba pasramønrrun— cha.

4 Inchen Jacobpe Raquelwanba, Leanba wamabig køn, tru nø ubishameran ashib tsuisrømay amrrunrrai. 5 Inchabe nømune trenchibig køn:

—Ñui møskaimbe nan merrabwan lataig kømøtø, maløbe ke mindindø, mindindø uni ashar cha. Inchendø nai møskawei Tiusbe naba pasraig køn chibig køn. 6 Ñimbe ashibelø køn cha, nabe ñimui møskawan na maya chish kuimburab chish kuitøga nabe mara tranøb megaig køn cha.

7 Inchen køben ñui møskaimbe, treeg martrab chib treeg martrab chib marmuig køn cha nai pagarwan ke pa tratrø piejes yunømarøb. Inchen køben Tiusbe na chi tøgaguigwan Laban kaig marmønrrai nan søtø pasraig køn cha. 8 Nøbe, “Ñui pagarbe tsurø ubishamera kønrrun” chibeneh, trube, ubishamera lata, cabramera lata mayamba tsurø ureezheelø llubelø køn cha. Inchen: “Ñui pagarbe sindaba ubishamera kønrrun” chibeneh, trube, ubishamera lata, cabramera lata truiløgucha mayamba sindaba ureezheelø llubelø køn cha. 9 Øyamay Tiusbe ñimui møskawei ubishameran lata cabrameran lata nørrø kerrawa, nan tranig køn cha.

10 Indiibe kan pijibe ubishamera lata cabramera lata wambiimisra pønrrøben, nan piappe, treeg piatan cha: tru møg cabrazheelø cabrameran nesraløbeløbe sindabar køben, tsureelø køben kagømønrraindø tsurøzheelø køben treelø købashib.

11 Inchen tru piabyube Tiuswei ángelbe nane trenchitan cha: “Jacob” cha. Inchen nabe trendainatan cha: “Nabe yu war” cha. 12 Inchen nøbe nane trenchitan cha: “Ñiguen tab ash cha, tru møg cabrazheelø cabrameran nesraløbeløbe, sindabar køben tsureelø køben, kagømønrraindø tsurøzheelø køben, treelø køn cha. Nabe ashibig kur cha, Labanbe ñune maitø marøb arrigwan. 13 Nabe ñi tru srugwan aceite itølusha katø ñi ñuinetø øyeeg martrab cha kørrømisrinug tru Betelsrø kenamisrøb Tius kur cha. Møimbe kurra, i piraugurrimbe webya, ñi kal-lain pirausrømay katø inrrø” cha, nane trenchitan— cha.

14 Inchene Raquelba, Leababe trencha løtabelø køn:

—Nambe yandø namui møskaweinuube chi ketig utamibe chiga ker cha. [15] ¿Pøs, namune
ka mendailø kui lataig indig kømuitarru? cha. ¿Namune nøbe yana, truburø mara tranøb
megaigwane nø chishtø maig kømuitarru? cha. [16] Inchawei nø purø nørrø tøgaguilan Tius
namui møskawan kerrawa ñun traniiløbe, kerriguba namuimba, namui nusrkalaimba kuig
købene, møimbeTius nø maig mar taigwane ñibe kerrigu treeg mar— chibelø køn.

Jacob Padan-Aramsrømay Ib

[17] Inchen Jacobpe tamarøb menda, nui nusrkalanba, nui sralanba camellosmerayu
itøguanøsra, [18] nui ushameran kerrigu merranøbig køn, katø tru nø Padan Aramsrø
chigurrimbunø tøgamisriilanbañau. Incha Canaán pirausrømay ibig køn, katøle nui
møskai Isaac tsui pirausrømay.

[19] Inchen tru Labanbe nøørøsrø ubisha isig partrab yaig mugaabenbatø Raquelbe tru yau
yau tøgagui tiusmeran søra wesrain købig køn. [20] Øyamay Jacobpe tru Laban arameowane
tru webya yamigwane chigucha mørø waminchimøtø, nilø purø may welula ibig køn.
[21] Incha Jacobpe nø kerrigu chi tøgaguilan srua, ashmøwatø welula ya, Eufrates nu piyu
chab larrayabe, trugurrimbe Galaad tun ureemeragøba pirømerawansrø inrrab ibig køn.

[22] Indiibe pøn kwalømyube Labanwane eshkaptinchibelø køn: "Jacobpe welula, yain
køn" cha. [23] Indig Labanbe nui nammisaameran lincha pera, Jacobwan wetøgønrrab pasreb
mendabig køn. Indigbe trattrø y pa kwaløm puraiben tru Gaalad pirau tunmerasrø chab
wetøgøb ibig køn.

[24] Inchen tru yem tru Laban arameowane Tiusbe kan piabyu kenamisra, trenchibig køn:
"Isuptø mar cha. Chigøben martrumøn chib tsag, tsag waminchab kømø."

[25] Indig Labanbe Galaad tunmerasrø wetøgøbig køn, tru Jacob nui yaueløba kørrømisri-
isrø. Incha Labangucha trusrøndøwei nui nam misaameraba kørrømisrabe,

[26] Jacobwane trenchibig køn:

—¿Chi mara pasrøgu? cha. ¿Nane chindimbarre øyeeg may kebenøsrkøgu? cha. Kan
ñigui nai nimbasrmerane kwayabyu kemøri ishumburmeran kui lataig srua yaitan cha.

[27] ¿Chindimbarre nane øyeeg kebenøsrkøb, trubatø nilø welula igu? cha. Nane chigucha
eshkamøtøbe. Nan eshkaig kuimbeh, tab amrrigay cha, kantab, palø ichib, arpa kønab
kasraatø ñimun treeg ungua cha ørøbsrubraig kuinrrun cha. [28] Ñibe nai awelu ureemeran
nai nimbasrmeran ungua cha muchanrrainguengaig maritan cha. Ñibe møimbe ni kan
chuguinguen mørmíig lataig marin køn cha. [29] Pøs nabe ñun chi marøg køben maramigwan
tøga pasrar cha. Inchendø ñui møskawei Tiusbe mira yem øyah chitan cha: "Jacobwane
isuptø mar cha. Chigøben martrumøn chib tsag, tsag waminchab kømø". [30] Ñui møskawei
yauwan truba isub pesrøgøben inrrab yabe, trube, ¿nai tiusmerane chinchab nila sruaigu?
— chibig køn.

[31] Inchene Jacobpe Labanwane trenchibig køn:

—Kaguen nane kørig kuig køn cha, inchippa ñi ñui nimbasrmeran nan namiimay kebya
kerraptinchaitamab. [32] Pøs tru ñui tiusmeran møig køben yu tøga wabiibe kwanrrain
chibig køn. Nai yauelø testigos kønrrai cha nai chi tøgaguigu, chitø ñuyelø køtashchab
ñiashib lau,— chibig køn.

Inchendø Jacobpe Raquel nemøra srua arritamappe chiguen isumuig køn.

[33] Inchen Labanbe Jacobwei carpa yasrø kebya, trugurrimbe Leain carpa yasrø, katø
tru pailø karui mørøb melab ishumburmeraisrø lab kebya, kalawa, tru Leai carpayugurri
webarruabe, yandø Raquel waisrø lab kebig køn. [34] Inchen Raquelbe tru tiusmeran nemøra
kan camelloi tsølig umbu warøppa, trubala wamisrøppa wabig køn. Inchen Labanbe tru
carpa yau kerriguh lawa, kalaben, [35] Raquelbe møskawane trenchibig køn:

—Nai møskai, na ñui merrab kurrømubene, ñi nan namømørrunrrig cha, kaguen nabe
chillig misraig war cha. Inchen Labanbe tru taska marig tiusmeran wetørranrrab kaima
lab uñen, [36] Jacobpe truba nama, øyeeg chib namab mendabig køn:

—¿Nabe ñune chi kalø marta? cha. ¿Naimbe chi kalø mari pasra? cha, ñi nan ke
chinchimmørø inchib nan wendautø pasra attraimbe. [37] Ñibe nai chi købeløyu chishtø

lawa, ¿ñui yau pønrrabelan chi wetørragu? cha. Inchawei ñi chi wetørrawabe, yu nai
yauelai merrappa, ñui yauelai merrappa pønsrø chibig køn, nam pailainug møig søl pasrai
kui nøm ashchai.
38 Na møi ya pib trattrø pilamera na ñuyasig marøb megaben, mana ñui ubishamera,
ñui cabramera lutø llumuig køn cha. Katø nabe ni managuen ñui ubisha søtømerayugurri
carnero kandøguen ma kømøwein kur cha. 39 Nabe managuen kan kaambu namig usha
kwabasiilanguen ñune srua arrumíig kur cha. Treeg kømøtø, truburøbe naguen ñun
pagaramig købig køn cha. Kan trutø kønrrab kuindø ¿kwaløm niligwan lata, yem
niligwan lata ñibe nan, nan ulø payibig kømøtirru? cha. 40 Kwaløm be nabe pachig
købiitø kwamdiig kui megab, yemmerawane kørrag købiitø kwamdø kui megainaben,
kiguen pumíig køn cha. 41 Pilamera pib trattrøh nabe ñui yau megaig køn cha. Ñui pa
nimbasrmeran nan tranamweimbe pilamera pa trattrø y pib pilaba mara tranøb megaig
køn cha. Inchen trattrø y kanbabe ñui ushameraimburø megaig købig køn cha. Inchen
nan pagaramigwane katø, katø peemayh, peemayh ñibe yunømarøbig køn cha, pa trattrø
piejes yunømarig køn cha. 42 Nai møskai Abrahamwei Tius, nai møskai Isaac truba kørig
tøga pasrai Tius naba pasrømuig kuimbeh isa kømøtø, ñibe nane chigucha chigaig inrrai
ørøbsruig kuitan cha. Inchen ñi nan yeeg kaig inchen isui megaig købigwanba, na mandø
mara tranøb megaiwan købigwanba, Tiusbe trunun ashib wawa, ñune mira yem øyeebe
kalø marmøta chib mur wamindiinrrun— cha.

Jacob Labanba Øyamay Kønrrain Cha Kørrømarig

43 Inchen Labanbe Jacobwan trenchibig køn:
—I ishumburmerabe nai nimbasrmera køben, nøm tøgaguig ureemerabe nai awelumera
køben, ubishamerabe nai ubishamera køben, cabramerabe, nain cabramera køben chigur-
rimbunø yu kena købiibe nayelø køn cha. Treeg kuindøgucha nabe nai nimbasrmeranba,
katø nøm tøgagui nusrkalanbabe nabe katøle nayelø kønrraimbe yandø chi maramgaig
køtan chibig køn. 44 Incha møimbe amø chibig køn, naba ñiba øyamay kønrrai mara
kørrømartrab cha. Tru treeg mariibe nainuuba, ñuinuuba øyah kørrømarigwan isunanøb
pasrønrrain— cha.
45 Inchabe Jacobpe kan nu srugwan malsra, ølneb kusrua pasrabe, 46 tru nui yau
misaamerane trenchibig køn:
—Sruumera tulisay— cha.
Inchen truiløbe sruumera tulisha, tun pasrabe, tru tun pasrim puluh kanbalatø
purramisra mabelø køn. 47 Inchen Labanbe truyu nuin triimaybe 'Jegar Sahaduta' cha
wamøbene, Jacobpe nui triimaybe 'Galaad' cha wamig køn. 48 Inchene Labanbe trenchibig
køn:
—I srug tun pasriibe møi naimba, ñuimba treeg kørrømisrigwan eshkab pasrønrrabig
kørrømisran— cha. Inchagurri truyube Galaad taig købig køn. 49 Incha katø Mizpagucha
taig købig køn, kaguen Labanbe trendaig købig køn:
—Nam ñiba kanikkurri, kanikkurri yandø katøbe asiyamig nebumuben, nam maig inchi-
belø køtashchab Jehová nø ashib pasrønrrain cha. 50 Inchippa nai nimbasrmeran ñi kaig
inchib, maig købash inchib, kabe nai nimbasrmera kømnetø ñi katøgan ishumburmeran
pera arrin kui inchen, namune mu katøgan ashib pasrømuingucha, ñuimba, naimba øyah
marig køn chib, Tius nø eshkab pasrønrrun— chibig køn.
51 Incha katøgucha Labanbe Jacobwan trenchibig køn:
—Ash cha, i tru srug tun pasrigwanba, katø tru srug ølneb pasrigwanba, na tru naimba,
ñuimba tøbøtag pasrigwan. 52 Iig tru srug tunbasriiba, srugwan ølneb kusrua pasriibabe
øyah marig køn chib isunanøb pønrrønrrabelø køn cha, nagurri ñuimay purøbunamig
kømønwei, katø ñigurri naimay purøbunamig kømøwei kønrrai. 53 Inchen ñui awelu
Abrahamwei Tiusba, katø ñui awelu Nacorwei Tiusba maig maramigwan namun nø asha
martrain— chibig køn.
Inchen Jacobpe tru nui møskai Isaac kørig tøga pasraig Tiuswei merrab: "¡Katø! marmø
kømø, nabe treeg maramønrrun" chibig køn. 54 Incha Jacobpe tru tunbalasrø Tiuswan keta,

trannrrai ushamera kweecha, tru nui yau misaameran mamiimeraba manrrab amrrunrrai
wamabig køn. Inchen truyu mayeeløba ma, tru tunyu kibelø køn.
55 Incha katø løtsø Labanbe kia kurra, nui awelu ureemeran, nui nimbasrmeran
muchawa, trugurrimbe mayanguen tabig nebuilø kønrrigay cha. Yandø nui pirausrømay
katøle inrrab ibig køn.

32

Jacob Esaúwan Katønrrab Inrrab Tamørøb

1 Inchen Jacobpe nui yamigwan legucha iben, nune Tiuswei kan angelesmera katønrrab
werruben, 2 Jacobpe truilan ashabe, trenchibig køn: "Yube Tius nui angeles søtømeraba
kørrømisra pasrainug køn" cha. Incha treekkurri truyube Mahanaim cha wamabig køn.
3 Incha Jacobpe tru Edom pirau tru Seirsrømay wan sruar merrab amrrai ørøbig køn,
Esaúwan katønrrabelø tru nabe punrrab arrumønrrun cha, nui nuneg eshkanrrabelø.
4 Incha øyeeg chinrrai karua ørøbig køn:
—"Ñi nai mayur nuneg Esaúwan Jacob na ñi maig chiben megabiibe, trendan cha: 'Nabe
møi øyangatig Labanba kørrømisra tsua, 5 møimbe waaramera køben, burrumera køben,
ubishamera køben, cabramera køben, karuig melabelø møguelø køben ishumburmera
køben, tøgaig kur' tan chinrrai. Pøs ñi nai mayur nunewan nabe ñun øyeeg eshkawa ørar
cha, ñi nan truba tabig utig pasramig kønrrai."—
6 Inchen tru wam srua ambubeløbe Jacobweimay katøle amrrua, trenchibelø køn:
—Ñui nuneg Esaú waisrø ashchab amber cha. Nøgucha ñun katønrrab arrun cha,
møguelø cuatrocientos lincha peraig.—
7 Inchen Jacob øyeeg taigwan mørabe, truba kørig kui inchib, truba isuin kørrømisra,
nøbe tru nui misag lincha perayailan pa søtø pirishibig køn, tru ubishameran, cabramera
køben, waarameran, camellomeran chigucha. 8 Pøs nøbe treeg isubig køn: "Inchippa Esaú
kan søtøwan kwayanrrab megambuingucha, katøgan søtøbe lulrrain" cha.
9 Incha Jacobpe Tiuswan trenchib miabig køn:
—Nai møskai Abrahamwei Tius, nai møskai Isaacwei Tius: "Tru nai pirausrømay, nai
yau misaameraisrømay katøle nan inrrø cha. Ñune truba truba tøgaig misrøb inrrai
maramønrrun" cha, ñi nan trendaig kuig køn cha. 10 Na ñi karuigwan marøb megabiibe
ñi larrø tab indigwanba, ñi trendø treeg tabig køppe treeg mariilanba na truigwan utab
pasramibe nabe trengatig truburab kømuinatan cha. Pøs, nabe i Jordan nu piyu larreb
urasbe i pøtønain tsiizhiitø srua pasraig køben, trune møimbe nuingui, nuingui pa søtø
tarømara pasramig tøga pasrar cha. 11 Nai nuneg Esaúwei taskugurri chi kømønrrai
marøbsrumuguh cha. Nane kørig køtan cha, inchippa nanba, usralmeranba, ureemeranba
kweecha petønrraitamab. 12 Ñitøwei nane trendaig køn cha: "Nane maya nuguen tabig
nebuig kønrrai mara, nainukkurri amrrub misaamerabe purø nørrø køptø, mar menda
kan pisrum lataig kønrrun cha, mundamguengaikke."—
13 Incha tru yembe Jacobpe truyu kia, nø truyu chi tøgaguigwan nui nuneg Esaúwan
ketamig lawa wesrabig køn. 14 Cabramera doscientas, pib trattrø turmøg cabramera,
ubishamera doscientas, turmøg ubishamera pib trattrø, 15 Camellasmera ureg perarcheelø
treinta, waaramera cuarenta, toro-ureemera pa trattrø, asnasmera pib trattrø, pa trattrø
burrusmera. 16 Incha tru nui karuig mendig melabelai tasku tru ushameran nuingui kan
søtø, kan søtø pønsra, tru nui mendig melabelane trenchibig køn:
—Nai merrab ambay cha. Incha tru tarømarig søtømerane kanguetøtø kømøtø, yabsrø,
yabsrø merranrrigay— cha.
17 Incha Jacobpe tru ke srøsrø merrana ibigwane trencha karua ørøbig køn:
—Nai nuneg Esaú ñun kata: "¿Ñibe muinukkurriig kugu chib, chumay inrrab arrugu?
chib. ¿Ñi merrana yaig ushamerabe muielø kø?" chib payene, 18 ñibe øyah chib løtønrrig
cha: "Ñun ketamig ñi nai ashib karubig ñi Esaúwein køn cha, iilane ñi maig chiben marøb
megabig, tru Jacob, keta trana øran cha, nui ushamerayugurri. Inchagucha nøbe namui
wendau arrun" chinrrig— chibig køn.

19 Incha tru srøsriigwei wendau ibigwan lata, pøn kønrrabyu ibigwan lata, tru wendau
ambubelan møilandøgucha treetø, treetø chinrrai karua pasrig køn. Esaúwan katabe,
øyeetøh chinrrigay cha. 20 Incha katø trenchinrrigay cha: "Ñui karuig megabig Jacobpe
namui wendau arrun" cha. Kaguen Jacobpe treeg isubig køn: 'Tru na keta trana
øriilanmerrig nun pungaruabe, tru nø namig kørrømisrig købig yandø kuchi tammisren,
trugurrimbe nui maløwan asamønrrun' cha. 21 Inchen tru keta tranameløbe merrab chab
amben, Jacobpe tru nui misaameraba, nui ushamerabañau kørrømisra tsuinug kinrrab
kørrømisrøbig køn.

Jacob Angelba Melambub Kemøriyab

22 Incha tru yemdøwei Jacobpe kurra, nui pagatø sralanba, nui pagatø linchatø melab
ishumburmeranba, pa trattrø y kan tru nui nusrkalanba, Jaboc taig nu piyu larraambubelø
køn. 23 Incha yandø truilan chab larrøørabe, katø chine købigwan kerrigu larrøørøbig køn.
24 Incha Jacobpe tru misaameraba, nui ushameraba kørrømisra tsuinug nøtø kørrømisra,
kan møøba tør-rramnegatig kwayab tranrriyabelø køn. 25 Inchen tru møøbe Jacobwane
chinchaguen kullaaranamgaig kui ashabe, srøptsim merrarrab srølwan kebachen safabig
køn, tru kemøriyab tranrriyabyu. 26 Inchen tru møøbe trenchibig køn:

—Yandø chab tør-rrab køn cha. ¡Elatcha!— cha.

Inchene Jacobpe trenchibig køn:

—Ñi nan maya nuguen tabig nebunrrabigwan tranmubene, nabe lelachimumønrrun—
cha.

27 Inchene tru møøbe:

—¿Ñibe chi munchi kugu?— cha payen,

Nøbe:

—Jacob munchi kur— chibig køn.

28 Inchene tru møøbe trenchibig køn:

—Ñibe yandø Jacob cha wamig kønrrabig kømøtø, Israel cha wamig kønrrabig køn cha.
Kaguende ñibe Tiusba, møgueløba truba melambuyab tranrriyaigu, ñibe kullaaramøn—
cha.

29 Inchene Jacobpe trencha payibig køn:

—¿Ñibe chi munchi kugu?— cha.

Inchene tru møøbe trenchibig køn:

—¿Nai munchiwane nane chinchab paygu?— cha.

Inchen tru møøbe truyutøwei tru mayanguen tabig nebuig kønrrabigwan nune
tranøbig køn.

30 Incha Jacobpe truyube Peniel cha wamabig køn; kaguen nøbe trendaig køn: "Nabe
Tiuswan malaugue ashendø, katøgucha ka øsig pasrainatan" cha. 31 Inchen Jacob Peniel-
srøngurri puraiben, pørrbe neeshib arrubig køn. Inchen nui pøytañig safaig pusrkwaben,
Jacobpe kebeñiptø, kebeñib arrubig køn. 32 Incha treekkurri Israelweinukkurri amrrub
misaamerabe møingatig tru ushamerayu pøytañig kemørøb srølwane mameelø køn,
kaguen Jacobwane tru srølyu kebatig kuig kua.

33

Jacobpa Esaúba Katøle Chi Kømui Lataig Tab Kørrømisrøb

1 Møimbe Jacob kurraashene, Esaúbe arruptinchibig køn, tru cuatrocientos møguelan
pera. Inchen Jacobpe nui ureezheelan kanelane Leai merrab, kanelane Raquelwei merrab,
kanelane pagatø nui tru karuig mendig melab ishumburmerai merrab øyamay pirisha
merranøbig køn. 2 Incha tru nui pagatø karub tøgagui ishumburmeran tru nømui
ureemeran ke merrabsrø pønsra, tru wendaube Lean tru nui ureemeranba, tru wendaube
Raquelwan tru nui Joséwanba pønsrøbig køn. 3 Incha Jacobpe kerrigu mayeelai merrabsrø
puraya, pirausrøngatig trattrø y pagatøgatig utsøbasrøbig køn, nuneg waisrø pumnegatig.
4 Trune Esaúbe nunewan katønrrab luløb ya, naashiburab ira, muchabig køn. Incha pailøba

kishibelø køn. [5] Incha møimbe Esaú kurraashabe ishumburmeranba, ureezheelanba
ashabe, trenchibig køn:
—Iilø ñiba pønrrabeløbe ¿mumeragøh?— cha.
Inchene Jacobpe trenchibig køn:
—Na, ñi maig chiben marøb megabigwan, iiløbe Tius nan trani ureezheelø køn— cha.
[6] Inchen tru pagatø karuig melab ishumburmera nømui ureezheeløba amrrua, utsøbas-
røbelø køn. [7] Trugurrimbe Lea nui ureezheeløba utsøbasren, tru wendaube Raquel nui
Joséba arrua, utsøbasrøbig køn. [8] Inchen Esaúbe trencha payibig køn:
—¿Tru na katab arrigu øyeeg nørrø søtø, merrana amrruiløtøgabe nan chi chinrrab
treenchigu?— cha.
Inchen Jacobpe trenchibig køn:
—Ñi nane kan chigucha inchimø, ñuin kabyu tab kui asig kønrrab øyeeg marar— cha.
[9] Inchene Esaúbe trenchibig køn:
—Nai nuneg, nabe tsabøtø tøgaig kur cha. Ñuimbe ñuin kønrrain— cha.
[10] Inchene Jacobpe trenchibig køn:
—Ñuin kabyu na tab kui asig kuinabene, tiusmanda na kettrab srua arrigwan utørra
chibig køn. Na ñui maløwan asiibe Tiuswan asi lataig køtan cha. Ñibe nane kan yangucha
tabig utøtan cha. [11] Na ñun ketamig srua arrigwan ka utørra cha. Tiusbe nane øyeeg nørrø
tøgaig kønrrai maren, nabe menrrazhikken tøgagur— cha.
Incha Jacobpe utønrrai truba inchen, Esaúbe tru ketiilan ka utabig køn. [12] Incha Esaúbe
trenchibig køn:
—Ambamigwan amun cha. Trube, naba lincha amun— cha.
[13] Inchene Jacobpe trenchibig køn:
—Nai nuneg, ñibe asiinrrabguen cha, nai ureemerabe kullaguelø srø køn cha. Katø
ubishamera køben, waaramera køben, ureezheelø perartø køn cha. Na menrra trømbøig
malla merranene, nai ubishamerabe kan kwalømyutø kerriguba chab kwanrrun cha. [14] Ñi,
nai ashib karubiibe, ñi karuigwan marøb megabigwei merrabmisra ka ashirrunrraguh cha.
Nabe nai ubishameran køben, cabrameran køben, waarameran køben, merraniilø maig
amben, nabe tsøndatø treeg arrumønrrun cha. Katø ureezheeløgucha nøm maig ambub
meløben, tsøndatø treetø arrumønrrun cha, Seirsrø ñun wetøgamsrøngatig.—
[15] Inchen Esaúbe trenchibig køn:
—Trube, treeg ka amrrab cha. Inchendø tru naba lincha amrrub møguelan møilan
køsrøn ñiba lincha amrrunrrai kørrømartrab— chibig køn.
Inchene Jacobpe trenchibig køn:
—Truburappe chi isumøta cha. Ñuin kabyu na tab kui asig kuinaig købene, truig mas
purø nuig køtan— cha.
[16] Incha tru kwaløm Esaúbe Seirsrømay inrrab ibig køn. [17] Inchen Jacobpe Sucotsrømay
ya, trusrømbe nuyasig kan ya marøb, nui ushamerai ranchu-ureemera marøb inchibig
køn. Incha treekkurri trusrømbe Sucot cha wamig kuig køn.
[18] Jacobpe Padan-Aramsrøngurri chigucha kømø, katø tab ka pubig køn, Canaán pirau
Siquén ciudasrø. Incha tru ciuda pinrrøguesrø kørrømisra warøwa, [19] kan tul penabig
køn, tru Hamorwei nusrkalan. Incha truibe Siquénwei møskawan, tsantsøn andøga mari
monedasmera sulu cien pagaraig køn. Incha truyu nui carpa yawan lasrua tsumisra,
[20] truyube kan altar mara, truigwane El Elohe Israel cha wamig køn.

34

Dinan Kan Møg Kemøra, Kaig Marøb

[1] Jacob Leaba kan nimbasr Dina taig tøgaguibe tru pirau ishumburmeran ashib pub
inrrab webya ibig køn. [2] Inchen tru heveo truyu ashib karubig Hamorwei nusrkai Siquém
ashabe, Dinane kemøra, kaig mara mindisha kørrømarøbig køn. [3] Incha nøbe Dinan purø
chull ashipptø, tabzhib waminchibig køn, Dina undaaraig kønrrab. [4] Incha Siquémbe nui
møskai Hamorwan trenchibig køn:

—I srusran nai srain kønrrai møskaløba waminchay— cha.
5 Inchen Jacobpe tru nui nimbasr Dinan Siquémbe kemøra, kaig mara mindisha
kørrømarin kui wammørøbig køn. Inchen nui nusrkaløbe tru purugubeløba trausrø
ushamera ashib warøben, tru nusrkalø katøle pumne chigucha waminchimíig køn.
6 Incha pumøwatø, tru Siquémwei møskai Hamorbe nui nusrkai pa misrtrab isuigwan
Jacobpa waminchab arrubig køn.
7 Inchen tru Jacobwei nusrkaløbe traugurri chab pua, tru treeg purayaigwan
wammørabe, karre øyeeg maritamab isub, larrø namig kuig mørøbelø køn, kaguende
Siquénbe Israelwei yau misagwan purø trømbøig mara pasren tru Jacobwei nimbsrwan
kemøra, øyeeg mindishib. Pøs øyeebe ni managuen maramig kømíigwan.
8 Inchen Hamorbe tru møskawanba nusrkalanba trenchib waminchib køn:
—Nai nusrkai Siquémbe ñui nimbasrwan purø chull asan cha, ishug-unø nøba kasha-
ranrrai treegwan isubsrumøgue chinrrab inchar cha. 9 Yau misaamera misrkun chibig
køn, ñimbe namui nimbasrmeran sralø maren, namuieløbe ñimui nimbasrmeran sralø
martrain cha. 10 Trumaybe ñimbe namui utu warøben, yu nam waraig pirøbe ñim chu
warag køben waramig pasrønrrun cha. Ñimbe truyu warab, penab, yanøb, katø pirømera
penab inchigay— cha.
11 Inchen Siquémbe nuimburappe tru Dinai møskawanba, nuchalanba trenchibig køn:
—Na ñimuin kabyu tab asønainabene, ñim maig miabendø, nabe tranamønrrun cha.
12 Tru srusran srain kønrai tranamwei maya nu kuindøgucha, ñim maya miamigwan
eshkab, maya ketig tranamelan eshkab inchay chibig køn. Inchendø tru srusrane naba
ka kasharabashchunrrigay— cha.
13 Inchen Jacobwei nusrkaløbe tru møskai Hamorwanba Siquémwanba purø may kegør-
røsrkønrrab isua løtabelø køn, kaguen nømui nuchag Dinan kaig kui lataig purø trømbøig
marøb mindisha kørrømarikkurri. 14 Incha nømbe trenchibelø køn:
—Nambe namui nuchawane kan møg circuncidamíigwane trannrrab kaimamønrrun
cha. Kaguen namuiwan purø trømbøig mindishib kørig marinab pønrramig køn cha.
15 Pøs, nambe treeg punrrai martrab cha ñim øyamay martrab kørrømisrene, ñimui utu
maya møgueløba circuncidawabe kønrrun cha, nam latailøwein kønrrab. 16 Trumaybe si
namui nimbasrmerabe ñimba kasharab, ñimui nimbasrmerabe namba kasharab, nambe
ñimui utu warab, kan søtø misaameratø kønrrab cha. 17 Inchen tru circuncidamigwan 'ka'
taingatiibe nambe namui nuchawane perøb, yu ñimui piraugurri ambuptindamønrrun—
cha.
18 Inchene Hamorwanba Siquémwanba tru øyeeg margun taigwane truba tabig mørørai
inchibelø køn. 19 Inchen tru matsinube mallatø circuncidabig køn, kaguen nøbe Jacobwei
nimbasrwane purø chull asha kuig kua. Inchagucha Siquembe nui yaube mas nuig kuig
asig møg købig køn. 20 Incha Hamorba Siquémba nømui ciudayu kebambi yaskabumay
amba, truyu warab misaameran trenchibelø køn:
21 —Tru møgueløbe kwa tammayelø køn cha, nømbe yu namuim pirau warønrrab
amrrua warab, namuin pirau penab, yanøb inchib kønrrain cha, kaguen pirømerabe
nøm kørrømisra waramig tsabøtø lendø køn cha. Nambe nømui nimbasrmeran sralø
maren, nømbe namui nimbasrmeran sralø martrun cha. 22 Inchendø namui utu nøm
kørrømisra, kan misag søtøtø misra waramibe nam øyamay kønrrab købendøwein
kønrrun cha, namui utu møgueløbe mayeeløba circuncidawar kønrrai, nøm mailø køben,
nam treeløtøweingue. 23 Inchawei nøm maig tailan ka løtøgun chibig køn, nøm namui
utu warønrrab kørrømisrtrain cha, kaguende nøm chi tøgaguiløba, nømui ushamerababe,
namuin kønrrun— cha.
24 Inchen tru chi maramigwan nøm ashibelø maya møguelø tru ciudayu kebambi
yaskabu tuluntsunabeløbe tru Hamorba, tru nusrkai Siquémba treegwan martrab pøn-
rramisrøbelø køn. Incha tru maya møgueløbe circuncidailø kørrømisrig køn.
25 Indiibe pøn kwalømyu tru circuncidailøbe pusrkwailø purrøbenh, Jacobwei pagatø
nusrkalø tru Dinai nuchaløbe Simeónba, Levíba nømbe espadan srua ambubelø køn, tru
ciudayumay, truiløbe ni chigucha chi isumø køben, maya møguelan chishtø kweecha

petabelø køn. [26] Incha Hamorwanba nui nusrkai Siquémwanba espadatøga kweecha
peta, Dinane Siquémwei yaugurri wesrawa, pera ambubelø køn. [27] Incha tru Jacobwei
katøgan nusrkaløbe amrrua, kwabelaim palawan itøbunab puraamba, ciudayu kegørra chi
købigwan chishtø wesrabelø køn, tru nui nuchawan øyeeg trømbøig mara mindisha kørrø-
marigwan trunun ulø payib. [28] Incha ubishameran køben, cabrameran køben, waarameran
køben, burrumeran køben, srua ambubelø køn, ciudayuigwan lata, wambigwan chi
købigwan lata. [29] Incha yaambumerayu chi købelane chishtø wesrawa, katø chigurrimbunø
chi tøgaguilan køben, møg-uregwan køben, ishumburmeran køben merrarrawa, srua
ambubelø køn.

[30] Inchen Jacobpe Simeónwanba, Levíwanba trenchibig køn:

—Ñimbe nane purø nuigu mumayguen kømíig meganrrai martan cha, cananeomeraba,
ferezeomeraba i pirau misaamera namun larrø tsalø asiilø pønrramig kønrrai ñimbe
treeg marøb. Nabe ya mamdø møguelø tøgagøben, nømbe kanbalatø lincha, namune
kwayanrrab melambua, nanba nai yau misaameranba pinisha petønrrautan— cha.

[31] Inchene nømbe trencha løtabelø køn:

—¿Nø isuppe, kabe namui nuchawane trømbøig martrab nui asrwan anwei yanøb ishug
kui lataig mara kutchain kuitarru?— cha.

35

Tius Jacobwan Betelsrø Maya Nuguen Tabig Nebuig Kønrrai Marøb

[1] Tiusbe Jacobwane trenchibig køn:

—Kurrab, Betelsrø tsunrrab inrrø cha. Trusrømbe, tru ñui nuneg Esaúwan ñi trubab
arruben kenamisrøb Tiuswan kan altar kusrunrrig— cha.

[2] Inchen Jacobpe tru nui yaambuelanba, nun lincha amrrubelanba trenchibig køn:

—Tru katøgan peg tiusmera ñim tøgaguilan ñimbe chishtø webetab, ñimui kalø
mariilan chish misrøb, ñimui kewaguilan yunømarøb inday cha. [3] Betelsrømay amun
cha, tru nan chine kaig nebuinab arrubengurri purugub Tiusweyasig trusrø kan altar
kusrunrrab cha, tru na chu unindøgucha nan lincha pasrabigwan.—

[4] Inchen nømbe tru taska marig peg tiusmera nøm tøgaguilan kerriguba Jacobwan
tranøbelø køn, katø kaluyu kandunga melsraguilan chigucha. Inchen Jacobpe kan encina
tusr keta truilan sørabig køn, tru Siquém pulu. [5] Inchen nøm truyugurri webamba ambene,
tru puluwan warab misaamerabe mayeeløba purø trømbøig kørig kui inchai Tiusbe treeg
marøbig køn. Inchagurri Jacobwei misaamerane nømbe chi kaig martrab inchimeelø køn.

[6] Incha Jacobpe maya misaameraba Luz cha wamiisrø pubig køn, tru Betelsrø Canaán
pirau. [7] Incha nøbe trusrø kan altar kusrua, El Betel cha wamig køn truyube, kaguende
Tius trusrø kenamisrig kuig kua, tru nui nunewan trubab welula ib uras.

[8] Inchen katø truyuh kwaig købig køn, Debora tru Rebeca lamíig køben asam purugubig
købig. Truigwane kan encina tusr katsiizhigu sørig køn, Betel pulu. Incha Jacobpe truyube
Elon Bacut cha wamig køn.

[9] Incha Jacob Padan Aramsrøngurri katøle arrubene, Tiusbe nune katøle kenamisra,
maya nuguen tabig nebuig kønrrai trannrrab misrøbig køn. [10] Incha Tiusbe trenchibig
køn:

—Ñibe Jacob munchi køn cha. Inchendø møimbe Jacob cha wamig kømøtø, ñui
munchibe Israel cha wamig kønrrabig køn— cha. Incha Israel cha wamig køn.

[11] Incha katø Tiusbe trenchibig køn:

—Nabe tru Maramburab Marøb Tius kur cha. Misag purø nørrø karrab, larrø nørrø
larrøbichig cha. Ñuinug kan larrø nu misag søtømera kal-lawa, ñuinukkurri misag
larrø nørrø søtømerabatø kurrab amrrunrrun cha. Incha ñuinukkurri amrrub misaam-
erayugurrimbe reymera kurrønrrun cha. [12] Incha Abrahamwanba, Isaacwanba tranin
pirøwane ñun tranamønrrun cha. Incha ñuinukkurri amrrub misaameran tranamønrrun
— chibig køn. [13] Incha Tiusbe nuimbulugurri ibig køn, tru nøba waminchib pasrainukkurri.

[14] Inchen Jacobpe kan srug nemøra, ølneb pasrøbig køn, Tius tru nun wamindinug. Incha
trubalabe pi lusha, aceitetøga itølushibig køn Tiuswan keta tranøb. [15] Incha Tius tru nun
wamindinuube Betel cha wamabig køn.

Raquel Kwaig

[16] Incha Betelgurri amba, katøgucha Efratasrø pumibe yab paløben, møimbe Raquelbe
unøzhigwan ke tammisrtrab kaimabsrua tammisrig køn. [17] Inchen ke purø lastimazhig
pusrkwai inchib megaben, tru patsø kørrøørøbiibe trenchibig køn:
—Chi kørig isumøta cha, ñibe katø møg-unøzhig tøgagønrrab køn— cha.
[18] Inchen nøbe yandø ke kwanrrab inchib ke srabe israb megawa, unøzhigwane Ben-
Oni cha wamabig køn. Inchendø møskai Jacobpe Benjamin munchi pasrig køn. [19] Incha
Raquelbe øyeeg kwamig nebuig kwaben, Efratamay amrrab ambi maysrø sørig køn, tru
Belén. [20] Tru kwabigwan sørimbalabe kan srug nemøra ølneb pasrig køn. Incha tru treeg
tamara kusrua pasrig købiibe tru Raquelwan sørig købig kui ashchai pasran møingatig.
[21] Incha Israelbe tru nø yamigwane ibig ya, Migdal Edargurri mas yab yaisrø nui carpa
yawan lasrua kørrømisrøbig køn. [22] Indiibe Israelbe tru pirausrø kørrømisra tsubene,
Rubénbe ya, Bilhaba kiain købig køn, tru nui møskawan lincha tsub ishuuba. Inchen
Israelbe øyeeg marigwan wammørøbig køn.

Jacobwei Nusrkalø

Israelwei nuskaløbe pa trattrø y par købig køn.
[23] Leai nusrkaløbe iilø køn: Jacobwei mayur nusrkai Ruben, Simeón, Leví, Judá, Isacar,
Zabulón.
[24] Raquelwei nusrkaløbe: Joséba, Benjaminba.
[25] Inchen Raquelwei tru karuig mendig megabig Bilhai nusrkaløbe iilø køn: Danba,
Neftaliba.
[26] Inchen Leai tru karuig mendig megabig Zilpai nusrkaløbe: Gadba, Azerba. Iilø køn tru
Jacobwei nusrkalø Padan Aramsrø kal-lawar.

Isaac Kwaig

[27] Incha Jacobpe Isaac nui møskawei yausrømay ibig køn, Mamre taisrømay Kiriat Arba
pulusrø, tru Hebrón cha wamiisrømay, Abrahamba, Isaacba tsuig købiisrømay. [28] Isaacbe
tru nø kwab uras pilamera ciento ochenta tøgaig købig køn. [29] Inchen Isaacbe yandø larrø
kølliizhig, larrø yana øsig tsua, yandø nui israbig luchen, nui nusrkalø Esaúba Jacobpa
misra kusra sørøben, nui kølli misaameraba isrønrrab tsumisrøbig køn.

36

Esaúweinukkurri Amrrub Misaamera

[1] Iilø køn tru Esaúweinukkurri amrrub misaamera, tru Edomwei.
[2] Esaúbe Canaán ishumburmeraba kasharaig køn. Tru Elon hititai nimbasr tru Adaba
katø Aholibamababe Anai nimbasr køben, truibe Zibeón heveowei awela kuig køn. [3] Katø
Basematwangucha nui srain kønrrai marig køn, truibe Ismaelwei nimbasr Nebaiotwei
nuchawan
[4] Esaúbe i ureemeran tøgaguig køn: Adababe Elifazwan Basematbabe Reuelwan;
[5] Aholibamababe Jeúswan køben, Jalánwan køben, Coréwan køben tøgaguig køn. Iilø kuig
køn tru Esaú Canaán pirau tsub uras tøgagui ureemera.
[6] Incha Esaúbe nui sralan køben, nusrkalan køben, nui nimbasrmeran køben katø tru
nøba lincha warab misaameran køben pera, tru Jacob nui nuneeba tarømisrtrab katøgan
paløsrømay ibig køn. Incha ushameran kerriguba katø Canaán pirau nø chi tøgamisriilane
chishtøh srua ibig køn. [7] Jacobpa Esaúbabe purø nørrø tøgamisrøptø, pailøba kanbalatøbe
waramgaig købig køn. Inchagucha tru nøm waraig pirøbe ushameran mannamig truburab
tranmíig køn. [8] Treekkurri Esaú tru Edom taibe Seir pirau tunmeragøba tøgasrø tsunrrab
yaig køn.
[9] Iilø køn tru Esaúweinukkurri amrrub misaamera: edomitasmerai møskai tru Seir
tunmeragøba tøga pirømerasrø warab misaamera.

[10] Inchen tru nui nusrkalai munchimerabe iilø køn:
Esaúwei srai Adai nusrkai Elifaz køben Esaúwei srai Basematwei nusrkai Reuel
købengue.
[11] Inchen Elifazwei nusrkaløbe Temán køben, Omar køben, Zefo køben, Gatan køben,
Kenaz køben købig køn.
[12] Inchen Timná ka linchatø ishug tru Esaúwei nusrkai Elifazwei kan nusrkai tøgaguig
køn, tru Amalecwan. Iiløbe kerriguba Esaúwei srai Adai awelumera kuin køn.
[13] Inchen Reuelwei nusrkaløbe iilø kuig køn: Najat køben, Zera køben, Sama køben, Mizá
købengue, truiløbe tru Esaúwei srai Basematwei awelumera købig køn.
[14] Inchen tru Esaúwei katøgan srai Anai nimbasr tru Sibeónweimbe awela tru Aholibamai
nusrkaløbe iilø kuig køn: Jeús køben, Jalán køben, Coré købengue tru Esaúwei nusrkalø.
[15] Iilø kuig køn tru Esaúweinukkurri amrrub misaamera, nørreelø nøm asha karubelø,
tru Esaúwei mayur nusrkai Elifazwei nusrkalø: Temán køben, Omar køben, Zefo køben,
Kenaz køben, [16] Coré køben, Gatán køben, Amalec købengue. Iilø kuig køn tru Edom pirau
Elifazweinukkurri amrrub misaamera nørreelø nøm asha karubelø, truiløbe kerriguba
Adai awelumera.
[17] Inchen Esaúwei nusrkai tru Reuelwei nusrkaløyu nørreelø nøm asha karubeløbe iilø
kuig køn: Najat køben, Zera køben, Sama køben, Mizá købengue. Iilø kuig køn tru
Edom pirau Reuelweinukkurri amrrub misaamera nørreelø nøm asha karubelø truiløbe
kerriguba, Esaúwei srawei Basematwei awelumera.
[18] Inchen tru Anai nimbasr tru Esaúwei srai Aholibamai nusrkalø nørreelø nøm asha
karubeløbe iilø kuig køn: Jeús køben, Jalán køben, Coré købengue.
[19] Iilø kuig køn tru Esaúweinukkurri amrrub misaamera, katø nune Edomgucha taigwei.
Trumørig nømui nørrø misag søtømera købelan nøm asha karubelø.
[20] Inchen tru horeo Seirweinukkurri amrrub misaamera tru pirausrø warabeløbe iilø
kuig køn: Lotán køben, Sobal køben, Zibeón køben, Aná køben, [21] Disón køben, Ezer køben,
Disán købengue. Iig tru Seirweinukkurri amrrub misaamera, Edom pirau horeosmeran
nøm asha karubelø nørreelø købig køn.
[22] Inchen Lotánwei nusrkaløbe iilø kuig køn: Horiba, Hománba. Inchen Timnabe
Lotánwei nuchag købig køn.
[23] Inchen Sobalwei nusrkaløbe Alván køben, Manajat køben, Ebal køben, Sefó køben,
Onam køben kuig køn.
[24] Inchen Zibeónwei nusrkaløbe iilø køn: Ayába, Anába. Tru Aná kuig køn, tru misag
warab waraimø pirømerasrø kuaalab pigammeran wetørrabig nui møskai Zibeónwei
burrumeran ashib uña.
[25] Inchen Anábe kan nusrkai Disón taig tøgaig købig køn, katø kan nimbasr Aholibama
taikkucha.
[26] Inchen Disónwei nusrkaløbe iilø kuig køn: Hemdán køben, Esbán køben, Itrán køben,
Kerán købengue.
[27] Inchen Ezerwei nusrkaløbe iilø køn: Bilán køben, Zaván køben, Acán købengue
[28] Inchen Disánwei nusrkaløbe iilø kuig køn: Uzba, Aránba.
[29] Inchen horeosmeran nøm asha karubeløbe iilø køn: Lotán køben, Sobal køben, Zibeón
køben, Aná køben, [30] Disón køben, Ezer køben, Disán købengue. Truiløbe nøm møitøgucha
nømui nørrø søtø misaameran nøm ashib karubelø treelø købig køn.

Edomsrø Reymera

[31] Israelitasmera rey tøgagømøwatø, tru Edom pirau reymera nebamba karub purra-
beløbe iilø kuig køn:
[32] Beorwei nusrkai Belabe Edomsrø rey kuig køn, nøbe tru Dinába taig ciudayugurri
arrubig.
[33] Inchen Bela kwabene, tru nuimburøbe Zerai nusrkai Jobab karunrrab nebyaig køn,
Bosra pirausriig.
[34] Inchen Jobab kwabene, tru nuimburøbe Jusán karunrrab nebyaig køn, Temán pirausriig.

35 Inchen Jusán kwabene, tru nuimburøbe Bedadwei nusrkai Hadad karub wanrrab
nebyaig køn, truibe tru Moab pirau madianitasmeran kanawa kørrømarøbig. Tru nø tsuig
ciudabe Avit taig kuig køn.
36 Inchen Hadad kwabene, tru nuimburøbe Masreca misag søtømera waraisriig Samla
karub wanrrab nebyaig køn.
37 Inchen Samla kwabene, tru nuimburøbe Rejobotsrø Saúl karunrrab nebyaig køn, tru
Eufrates pi menda.
38 Inchen Saúl kwabene, tru nuimburøbe Acoborwei nusrkai Baal-Janán karunrrab
nebyaig køn.
39 Inchen Acborwei nusrkai Baal-Janán kwabene, tru nuimburøbe nusrkai Hadad karun-
rrab nebyaig køn, tru nø tsuig ciudabe Pau taig køben. Inchen tru Hadadwei sraimbe
Mehitabel taig købig køn, Matredwei nimbasr, Mezabweimbe awela.
40 Iilø køn tru Esaúwei karub pønrrab møguelai munchimera, mu møskalø køben,
trumørig truilainukkurri amrrubelø, nøm waraigwan nømui munchitøgatøwei wamiilø:
Timná køben, Alvá køben, Jetet køben, 41 Aholibama køben, Elá køben, Pinón køben,
42 Kenaz køben, Temán køben, Mibzar køben, 43 Magdiel køben, Iram købengue. Iilø kuig
køn tru Edom pirau nørreelø nøm asha karubelø, nøm chu waraig pirømerayu, nømui
pønrrabigu.
Edombe Esaútøwein køn, tru edomitasmerai møskai.

37

Joséwei Piailø

1 Jacobpe nui møskai kørrømisra tsui pirau truyu kørrømisra tsuig købig køn, tru Canaán
pirau. 2 Iibe Jacobwanba nui yaambu misaameranba maig pureb arrigwan waminchibig
truig køn:
Josébe pilamera diecisiete tøgaig kua, ubishameranba, cabrameranba nui nuneløba
ashib tøgagøbig køn, tru møskawei ishumburmera Bilhaimba Zilpaimba truiløbe nusrkalø
køben. Incha Josébe tru nuneløbe søl kømøtiig marøbelø køn chib møskawane eshkabig
køn.
3 Incha kerrigu maya nusrkalan lataguen kømøtø, tru Israel Jacob taig købiibe Joséwane
truba undaguig købig køn, kaguende nø køllimbala tøgagui unø kuimba. Inchagurri pala
itø kemig larrø tab tsurøzhig maringarubig køn. 4 Inchen nømbe nøm kerriguelan lataguen
kømø, Joséwane mas undaarai ashabe, yandø tsalø ashib menda ni kan wamzhikken
tammaybe wamømeelø køn.
5 Indiibe Josébe kan piji kan piaig tøgagua, nunelan waminchen, trugurrimbe nuneløbe
masken tsalø ashibelø køn; 6 kaguen nøbe trenchib eshkabig køn:
—Nan piaigwan ñimun eshkanrrab inchar cha, mørtray cha: 7 Møimbe nam trausrø
warøwa, tirigu lusrømera lusrøb købene, møimbe nai tirigu lusrøbe pasramisrøppe, ke
ølgandøzhig pasramisrøptindan cha. Inchen ñimui tirigu lusrømerabe tru nai tirigu lusrø
pøtøgatan pønrramisrøppa, purø tab inchib ke nai tirigu lusrømaygøba utsøbasrøpt-
inchimøh— cha.
8 Inchene nuneløbe trencha kusrua løtabelø køn:
—¿Treekkan namui rey misra, namune ke ñi karub tøga pasrønrrab inchib pasrøtirru?
— cha. Incha masken ashig kømui inchibelø køn, tru piailan, nø waminchen.
9 Incha Josébe katøgan piaig tøgagua nunelan katø treeg eshkabig køn:
—Møimbe katø nan piappe, pørrba, pølba pa trattrø y kan kønchabiimeraba nan tab
inchib utsøbasrøb piatan— cha.
10 Incha møskawanba, nunelanba treeg eshkabene, møskaimbe øyeebe chisun
waminchab arrugu trenchiptinchibig køn:
—¿Tru ñi øyeeg piaig tøgaguitøgabe namune manchibrre inchigu? cha. ¿Ñui usrimba,
ñui nuneløba, naba, kabe ñun piraugatig utsøbasrtrain kønrrab kø chindah?— cha.
11 Inchen nuneløbe larrø pusrkwai inchibelø køn. Trune møskaimbe øyeeg piaibe
chiguermab wetøbeñimmørø chu uragucha isub sulu uñibig køn.

Joséwan Nunelø Yanig

12 Indiibe yandø treeg purayai wendø Siquémsrø nui nuneløbe møskawei ubishameranba, cabrameranba pu lawa mannrrab amben, 13 Israelbe Joséwane trenchibig køn:

—Ñui nuneløbe Siquémsrø ubisha ashib waran cha. Amø cha, trusrømay inrrig— cha.

Inchen Josébe:

—Øø, inrrur— chibig køn.

14 Inchen Israelbe trenchibig køn:

—Ashchab ya, tru ubishameraba cabrameraba, ñui nuneløba maig warai ashabe, wam srua attrunrrig— cha. Incha Hebrón chaasrøngurri inrrai ørøbig køn.

Inchen Josébe ya, Siquémsrø pubig køn. 15 Indiibe Josébe trusrø pua, truba lab llirab uña, pella pasrøbene, kan møg katabe, payibig køn:

—¿Chi lagu?— cha.

16 Inchene Josébe:

—Nabe nai nunelan lab uñar cha. Chu ubisha ashib warai ñibe tiusmanda eshkabsrumuguh— chiben, 17 tru møøbe trenchibig køn:

—Yugurrimbe chab ambubguen indig køn cha. Inchendø: "Dotánsrømay amrrab" taig nabe mørig køn— cha.

Inchen Josébe nunelan lab ya, Dotán tru misag søtømera warainug kømøtø, wambig nøørøsrø wetørrabig køn. 18 Inchen nømbe yabsrø arri ashabe, nømuimbulu pumøwatø, nømbe kwetchab waminchibelø køn. 19 Incha kangurri kangurri trenchibelø køn:

—Ñimguen asay cha, tru piainabiibe øsrø arrun cha. 20 Møimbe amrrui chibelø køn, kweecha, kan aljibe laligu kegutchab cha. Incha: "kan namig usha kweecha, main køn chinrrab" cha. Er nui piailøbe maig indashchab— chibelø køn.

21 Inchen Ruben iigwan mørabe, nømui taskabe chi marmønrrai isua:

—Kweechimugun chibig køn. 22 Ñimbe ani lushmøtø, mu misag warab waraimønug aljibe lalig pasrabnug kegutsay chibig køn. Inchendø ñimui taskabe chi marmøtay— cha. Rubénbe øyeeg chippe, Joséwane katøle wesrawa, møskaweisrø pegutchab isuig køn.

23 Inchen José nunelaimbulusrø pubene, nømbe Joséwane tru nø pala itøguewa pasraig tab tsurøzhigwane kerrawa, 24 nune kemøra, tru pi wesramig trab lalig pasrabigu keguchibelø køn. Inchendø tru trab laliibe chi pigaig pur pasrabig køn.

25 Inchabe yandø nømbe manrrab purramisrøbelø køn. Inchen nøm ashene, Galaadsrøngurri kan søtø ismaelitasmera amrruptinchibelø køn, camellosmerayu niisrar larrø may irrabzheelø, balsamo køben, mirra køben tru Egiptosrømay.

26 Inchen Judábe nui nunelan trenchibig køn:

—Namui nunewan kweechabe, chi mariasamø cha, kweecha tre marigwan søratø tøgaguabe. 27 Trembe ismaelitasmeran yangun chibelø køn. Namui taskabe chi kaig marmønrrab cha, kaguendø nøbe namui yaundøwei namui nuneg køn— cha. Inchen nuneløbe trumay kørrømisrøbelø køn.

28 Inchen tru madianitasmera chine penab, yanøb inchibelø amrruben, Joséwei nuneløbe tru aljibe trab lalig pasrabigugurri wesrawa, pib tratrø an pitiswei yanøbelø køn. Øyamay Joséwane Egiptosrømay srua ambig købig køn.

29 Indig yanayu Rubénbe tru aljibe trabsrømay arrubene, møimbe Josébe yandø mugaagøptinchen, nøbe isuptø nui kewa pasraigwan kølsrøptinchibig køn. 30 Incha nunelan trenchinrrab ibig køn:

—Yandø matsinube mugaagøn cha. ¿Nabe møimbe chindamer?— cha.

31 Incha nømbe kan cabro unø kweecha, José pala itøguewa unigwane tru aniyu kebisha, 32 tru Joséwei kewaguig tab tsurøzhigwane møskaweimay trana ørøppe, øyeeg cha ørøbelø køn:

—Nambe øyeeg wetørrer cha, ñui nusrkawein kui, ñui nusrkawein kømui muingøtashchab tab ashchig— cha.

33 Inchen Jacobpe trunun nebua ashippe:

—Nuiwein køn chibig køn. Kan namig usha webarrua kemøra, pitis mara, mainrrun—
cha.
34 Incha Jacobpe nui kewa kuigwan kølsra, trøsrkølig kewa, nui unø pinigwan purø
yanasrøngatig isub kørrømisrig købig køn. 35 Inchen nusrkaløba, nimbasrmeraba isumøn-
rrai maya, maya inchib melaingucha, nøbe trununе mørøg kømui inchibig køn. Incha
nusrkawan isub, kishib trenchibig køn:
—Kwabelø israb waraisrø na nøba tsunrrab yamnegatig nai nusrkawane isub tøga
kømønrrun— cha.
36 Inchen Egiptosrømbe tru madianitasmerabe tru Josewane Potifarwan yanøbelø køn,
tru Faraon lutø tranigwan marøb pasrabig, tru suldaumera reywan chigøben kømønrrai
ashib pønrrabelan nø asha karub pasrabigwan.

38

Judaba Tamarba

1 Tru urassrø Judábe nui nunelan mendamisra, kan Adulamsrø møwei yausrø tsunrrab
ibig køn, Hira taigweisrø. 2 Incha trusrømbe kan cananeo Súa taigwei nimbasrwan srain
kønrrai kabgucha, truigwan nui srain mara, pailø kibelø køn. 3 Inchen tru ishuube
kwanrriig kørrømisra, truigwei kan nusrkai tøgagua, truigwane Er cha wamig køn. 4 Incha
katø wendø kwanrriig kørrømisra, katøgan nusrkai tøgamisra, truigwane Onán cha wamig
køn. 5 Incha katø maya yanayu køsrøn katøgan nusrkai tøgamisra, truigwane Sela cha
wamig køn. Truibe tru unan tøgagøb urasbe Kezibsrø tsuig kuig køn.
6 Indiibe Judábe tru nui mayur nusrkai Erweimbe srai labig køn, tru Tamar taigwan.
7 Inchendø tru Er Judáwei mayur nusrkaimbe Jehováwein kabyu larrø kaig kuig køn.
Inchen Jehovábe nui øsig unigwan kerraptindig køn.
8 Inchene Judábe tru Onánwane trenchibig køn:
—Ñui nuneg kwabigwei srawan kasharamø kømø, kasharau cha, ñui nuneg kwabig
ñigurri ureg tøgaig kønrrain— cha.
9 Inchen Onánbe tru ureg kal-labeløbe nuin kuentailø kømønrrab kui asha kua, nui
nuneg kwabigwei sraimba kib waramisri mørig, kwanrriig kørrømisrmønrrai pirautø,
pirautø lushibig køn, nuneg kwabigweyasig chi ureg kaanrrai. 10 Inchen Jehováwane treebe
chigucha tabig asønamuben, truigwangucha øsig kuigwan kerraptindig køn.
11 Inchen Judábe tru nui yerna Tamarwane trenchibig køn:
—Ñui møskawei yau kasharamø, ka tsunrrig cha, nai nusrkai Sela kølig misramne.
— Inchendø Judabe treeg isubig køn: 'Inchippa Selagucha nuneg kwabelø lataitøwei
kwanrraitamab.' Incha treekkurri Tamarbe nui møskawei yausrø tsunrrab ibig køn.
12 Indig yandø yana puraiben, tru Súai nimbasr tru Judáwei sraimbe kwabig køn. Inchen
nøbe yandø tru isubig puraiben, Timnat pueblosrømay ibig køn, tru nui ubisha isig
parøbelø waraisrømay. Inchen tru adulamita Hira taig tru nun linchibiibe nune lincha
ibig køn.
13 Inchen Tamarbe tru nui sueeru Timnatsrø nui ubishameran isig partrab yan taig
wammørabe, 14 tru piuda kørrømisra pala keegwan wesrawa, incha muguinguen ashmøn-
rrai maløwan pinøgasraitøga nøbe pinøgasra, Enaim kebambi yaskabu wamisrøbig køn,
tru Timnatsrømay amrrab ambi mayuhke. Inchen nøbe øyeeg maløppe, tru Selabe yandø
kølig kui asha, treeg marig køn, inchen køben, nune tru Judábe nune tru nusrkaimba
kasharanmuben.
15 Inchen Judá truigwan ashabe, nøbe kaig maramig asrwan anwei yanøb ishug kuitamab
isubig køn, kaguen nøbe maløwan pinab kasraig waben. 16 Inchen nøbe tru nui yerna
kuitamab isumøtø, may menda waben kemallabe, trenchibig køn:
—Ñiba kigun— cha. Inchen nøbe:
—Ñiba, naba treeg maramig, na, øn tamibe ¿chi tranrrunrragu?— chibig køn.
Inchene nøbe trenchibig køn:
17 —Nai ubisha søtømerayugurri kan cabro-unøzhig trana øramønrrun— cha.

Inchene nøbe trenchibig køn:

—Kan chigøsrøn ñuiwan kørrømartra cha, ñi tru trannrrab misrigwan na utamnegatig.—

18 Inchene Judábe trencha payibig køn:

—¿Chi kørrømaramø?— cha.

Inchene nøbe trenchibig køn:

—Ñui sellon tru ilin tsiwanbañau, tru pøtønain tsig ñui tasku srua pasraigwanba kørrømartra— cha.

Inchen Judábe truilan tranabe, tru Tamarba kib waramisra treeg maren, nøbe kwanrriig kørrømisrig køn. 19 Incha nøbe kurra, truyugurri yabe, tru malø kasraigwane pinøsrua, tru keg kaig kørrømisra kewa unigwan katø kebig køn.

20 Incha mas wendø tru Judábe tru nui tab linchibig adulamitan tru cabro unan trana ørøbig køn, tru ishuwan tru nuyelan trana kørrømariilan katøle utønrrai. Inchen nøbe tru ishuwane wetørranrrab kaimaptinchibig køn. 21 Inchen nøbe truyu warab misaameran trencha payibig køn:

—¿Peg møgueløba kaig marøb ishug tru Enaim may menda wabiibe chu wah?— cha

Inchen nømbe trenchibelø køn:

—Peg møgueløba kaig marøb ishuuma yube mumaganug køn— cha.

22 Inchen tru møøbe katøle Judá waisrømay yabe, trenchibig køn:

—Nabe truigwane wetørranrrab kaimar cha. Inchagucha truyu warab møgueløbe nane trenchitan cha: “Yube peg møgueløba kaig marøb ishuube mugaaguig køppeh”— cha.

23 Inchen Judábe trenchibig køn:

—Kerriguba ka tøga kørrømisrbashshu cha, namun ke chinetø chib indza asiinab pønrramig kømønrraimbe. Inchendø tør kønrrain cha, nabe cabro unane tru ishuwan trana øren, tru ishuwane ñibe wetørramuigwan— cha.

24 Indiibe yandø pøn pøl puraibene, Judáwane trencha eshkaptinchibelø køn:

—Tamar ñui yernabe kaig marøb uña, treeg marøb unigu kwanrriig misrin køn cha, nui asrwan anwei yanøbig lataig misra waikkurrindø.—

Inchene Judábe trenchiptinchibig køn:

—Nune wesrawa, parray— cha.

25 Inchen yandø tru møgueløbe nun pattrab wesranrrab amben, nøbe nui sueerune trencha ørøbig køn:

“Nabe kwanrriig misra pasrappe, tru na i srua pasrailan nan tranøbigwei kwanrriig misra pasrar” cha. Inchabe katø trenchibig køn: “I sellon tru ilintsiwanbañau, i tsigwanba, muin køtashchab ash” cha.

26 Inchene Judábe nuin kui ashabe, trenchibig køn:

—Nøbe sølgandø tabigwan maren, naguen kalø marøbrain køn cha, nai nusrkai Selaba nabe nun kasharanmub.— Incha nøbe tru ishuuba katøløbe kimuig købig køn.

27 Indiibe yandø Tamarwan unø tøgamisramig puben, møimbe parchig tøgaig købrain kui wetøbeñibig køn. 28 Inchen tru yandø kal-lanrrab inchen tru parcheeløyu kane tasiizhi-imerrig kal-laptinchen, patsø kørrøørøbiibe unai tasiizhigu pigø tsizhig lichiptinchibig køn trenchib: ‘Iimerrig webarrig køn’ chib. 29 Inchen unøbe tasiizhigwan katø kesruben, kanzhiimerrig kal-laptinchibig køn. Inchen tru patsø kørrøørøbiibe trenchibig køn: ‘¡Mandø incharre puraarruh!’ cha. Inchagurri unane Fares cha wamig køn.

30 Inchen trugurrimbe tru nui nuneg tru tasiizhigu pigø tsi litsig kal-labig køn. Incha truigwane Zera cha wamig køn.

39

Joséba Potifarwei Sraimba

1 Joséwane Egiptosrømay srua amben, kan egipcio Potifar taig ismaelitasmeran Joséwane penabig køn, trusrømay truilø srua amrruin køben. Inchen Potifarbe tru Faraon

lutø tranigwan marøb pasrabig nuig, tru suldaumera reywan chigøben kømønrrai ashib
pønrrabelan nø asha karub pasrabig køn.
2 Jehovábe Joséwane tarømisrmø nøba pasrøben, chi mariiløtøgucha tabiitø, tabiitø pub
iben, nøbe tru egipcio tru nun penabigwei yau wabig køn.
3 Incha tru nun karub pera pasrabiibe Jehová Joséwane chi mariiløyutøgucha mer-
raptø webinrrai mari ashibig køn. 4 Øyamay tru Potifarbe Joséwane chi isumgaig larrø
tabikkui asha, Putifar nø chi palai waben trunun ashib pasrønrraimba, katø nui yau
chigurrimbunø tøgaguilan nø ashib pasrønrraimba treeg kørrømara pasra, nø chigur-
rimbunø tøgaguilan kerriguba nø asha martrai kørrømarøbig køn. 5 Inchen yawanba nø
chigurrimbunø tøgaguilanba Joséwan ashchai pasrikkurrimbunø, Jehovábe tru egipcione
Joségurri mayanguen tab inchen, Jehováwei maya nuguen tabiitø nebunrrai indiibe tru
egipcio kerrigu chi tøgaguimbala pasrabig køn, yau lata, wambigwansrø chi købigu lata.
6 Inchagurri Potifarbe kerriguba Joséwei tasku ashchaim pasra, nune chi isumig chigaabig
køn. Isumig køppe, nø mab mutsamigwan trununduøh isumig købig køn.
Inchen Josébe larrø tab asr tøgaig trurrigu larrø tab møg købig køn. 7 Indiibe kan maya
yanayu køsrøn, tru nun pena karub tøgagøbig tru Potifarwei sraimbe Joséwane chull ashib
menda, trenchibig køn:
—Naba waramisrkun— cha.
8 Inchen nøbe treegwane marmøtø, tru nun karub tøgagøbigwei srawane trenchibig
køn:
—Pøs, nai karubiibe yu yau chi købigwane nababe chi isumikkaig pasrøwa, treekkurri
chi købigwan kerriguba nai tasku ashchai pønsraig køn cha. 9 I yaube natøwei mas nuig
kur cha, chiwanguen ashmønrrai nane meriibe chigaagøn cha, ñundøh na chi asamig
kømønrrai nøørø køn taig køn cha, kaguende ñibe nui srain kuimba. ¿Nabe nune øyeeg
kaig marøb mandø pasramø cha, Tiuswan purø trømbøig marøb?—
10 Inchen ishuube kwalømmørig, kwalømmørig Joséwane 'naba waramisrkun' chib,
nuimbulu lincha wanrrai inchib maya, maya treendingucha, Josébe treegwane kandø,
kandø ka chib, webib, webig ibig køn.
11 Indiibe José kan kwaløm yau nui chi maramigwan martrab kebibenba, truyube
mugucha kaaben, 12 ishuube nui kewa pasraigu kemørøppa trenchiptinchibig køn:
—Naba waramisrkun— cha.
Inchene Josébe tru nui kewa pasraigwane nui tasku srua pasrønrraindø yaugurri
weluløppa iptinchibig køn.
13 Inchen Josébe tru nui kewa pasraigwane nui tasku kørrømisrtraindø welula yai
ashippe, 14 yau tru karuig mendig melabelan wamabe, trenchibig køn:
—Au, ñimguen asay cha, tru nai keg kan hebreo pera arriibe namune ke kan chigucha
kømeelø kui lataig mara kørrømartrab ka treetø arrin køn cha. Nainug kebarrua, nan
kemørtrab inndan cha. Inchen nabe truba truba mur trashiben, 15 na truba mur trasai
ashippe, nui kewaguigwan naimbulu tsumnetø, luløptindan— cha.
16 Incha tru ishuube tru José kewaguigwane nui keg yau pumnegatig trarra wawa,
17 kewangucha treetøweih chib eshkabig køn:
—Tru hebreo ñi karub tøgagømig pera arriibe nane kan larrø kaig kui lataig kemøra
ka kaig martraptø arrin køn chib. 18 Inchen nabe truba mur trashiben, nui kewaguigwan
naimbulu tsumnetø weluløptindan— cha.
19 Tru "ñi karub tøgagømig peniibe nan øyeeg martan" chib, sraimbe Potifarwan øyeeg
chib eshkaben, nøbe truba trømbøig namabig køn. 20 Inchen tru Joséwan penabiibe rey-
weimburab kalø marøbelan kemøra keeriilø purramnug, Joséwan truyu keera wannøbig
køn.

Inchendø Tru Kailan Keeri Yaugucha

21 Jehovábe Josába pasrøwa, nui lastima asigwane kenamarøbig kenamara, tru keerin
pønrrabelan ashib pasrabikken nune chi isumgaig larrø tabikkui ashchai, Jehovábe
treeg marøbig køn. 22 Inchen tru keeri pønrrabelan nø karubiibe, tru mayeelø keeriilø

pønrrabelan José nø ashchai pasren, katø truyu chi asha maramelane kerriguba José nø
asha marøbig køn. [23] Inchen tru keerin pønrrabelan nø karubiibe chi isua asamikken
palømíig køn, José nø asha marøb pasraigwane. Kaguende Jehovábe Joséba pasrøwa, nø
chi mariilane merraptø, merraptø webinrrai marøbig køn.

40

Piailøbe Øyeeg Chib Køn Cha José Tørmarøb

[1] Indig øyeeg chab purayaig yandø yana køben, reywan mutchai srørrøb pasrabiiba,
reywei pirri marøbiiba, nømui karubig Egipcio reywane namishibelø køn. [2] Inchen
Faraónbe tru i pagatø nørreelan nø lutø tranigwan marøb pønrrabelan namabig køn,
tru vino srørrøb pønrrabelan nø asha karubigwanba, tru pirri marøbelan nø asha
karubigwanba. [3] Incha tru suldaumera reywan chigøben kømønrrai ashib pønrrabelan nø
asha karubigwei yau nømune keera purrønnøbig køn, tru Joséwan keera wanninuutøwei.
[4] Inchen Faraónwan chigøben kømønrrrai ashib suldaumerai nø karubiibe tru pagatø
nørreelan keerilane José nø asha purugub pasrøbig køn.

Inchen truiløbe kan maya yanagøsrøn truyu keeriilø purrøwabe, [5] tru pailø nørreelø
tru lutø tranigwan marøb, katø tru reywan vino srørrøb pasrabiiba, tru pirri mara
srørrøbiiba tru keerin purrabeløbe kan yem nøm kan kan piaig tøgagøbelø køn, tru
piailøbe møitøgucha peg, peg eshkabig.

[6] Inchen Josébe løtsø nømun ashchab ibene, nømbe truba truba isuilø purraptinchen,
[7] nøbe trencha payibig køn:

—¿Ñimbe møimbe chindimbarre ke peg misriilø purrøgue?— cha.

[8] Inchene nømbe trenchibelø køn:

—Nambe pailøba piailø tøgagøbendø, muguen kan øyeeg køn cha eshkanrrabiibe
mugaagøn— cha.

Inchene Josébe trenchibig køn:

—¿Piailan 'øyeeg køn' chinrrabiibe Tius nø kømuitarru? cha. Er eshkarra pøs— chibig
køn.

[9] Inchen copamerayu srørrøbelan nø asha karubiibe trenchib eshkabig køn:

—Møimbe nane piappe, kan uvas tusr naim pinrrøgue pasrabiibe, [10] srarmera pøn
kwaliimera tøgaig pasraptindan cha. [11] Incha truibe ishiizheelø wegucha, uzheelø niga
tru lusrømerayube uvasmera srønan cha. Inchen nabe Faráonwei copan nai tasku muta,
tru uvasmerane tru copayu sunna, trugurrimbe natøwei Faraónwei tasku tranøb piatan—
cha. [12] Inchene Josébe trenchibig køn:

—Tru pøngatø srarmerabe pøn kwaløm køben, [13] pøn kwalømyube Faráonbe ñi chi kalø
marigwan ulø paymøtø, katøle ñune ñui lutøyutøwei pasren, ñibe Faraónwan katøle vinon
srøttrabguen cha, maramigwan maig marøbig købig kuig treetøwei. [14] Inchen ñun treeg
tab kørrømarene, trube, nan isurrunrrig chibig køn. Tiusmanda nan lastima tøgagua,
Faraónwan waminchunrrig cha, nan yugurri wesranrrai. [15] Kaguende nane hebreosmerai
pirausrøngurri nane namiimay merrarrawa, srua amrruig køn cha. Nabe yu Egipto pirau
chigøben kalø mara kømur cha, na yu merrarrawa keerig wamig.—

[16] Inchen tru pirri marøbelan asha karub pasrabiibe tru piaigwan ke chi isumgaig tabig
øya kønrrun chib eshkain kui ashabe, trenchibig køn:

—Naimburappe nane treeg piatan cha: Nai turbalabe pøngatø tasin-ureemera chi
pirrimera køben tøgar pønrrøbashib. [17] Inchen ke pala srabesrø pasrab tasinyube,
Faraónweyasig chine larrø may pirrimera sulu tøgaig pasrøbendø, illimera tru nai turbala
tasin pasrabiguigwan mabashib.—

[18] Inchene Josébe trenchiptinchibig køn:

—Iibe øyeeg cha eshkabig køn cha: Pøngatø tasin ureemerabe pøn kwaløm køn cha.
[19] Inchen pøn kwalømyube Faraónbe ñui turwan paringarua, kan tusryu mesringaruben,
ñui asrwane illimera amrrua, ñune manrrun— cha.

[20] Indiibe pøn kwalømyu Faraónbe nui tru kal-lain kwalømgurri mam pila nemisrigwan
trunun isunrrab marøbig køn. Incha nø lutø tranigwan marøb pønrrabelayasig truba
truba kasrag waramig mara, truilai merrab tru copasyu vino srørrøb pønrrabelan nø
karub pasrabigwanba, tru pirri marøbelan nø karub pasrabigwanba tru keera purrøn-
ninukkurri wesrangarubig køn. [21] Inchen tru copayu srørrøb pønrrabelan asha karub
pasrabigwane katøle nui lutøwan tøga pasrønrrai tranen, nøbe srøsrø maig marøbig
kuig katø treetøwei copan Faraónwan mutchai yuuløb pasrabig køn. [22] Inchen tru pirri
marøbelan asha karub pasrabigwane José maig purainrrun taimbala naashigu tsibasra
mesrøngaruig køn.
[23] Inchen køben, tru copayu srørrøb pønrrabelan ashibiibe Joséwane isumø, kerrigu
pesannaptindig køn.

41

Faraónwan Maig Piaigwan José Tørmarøb Eshkab

[1] Indig yandø katøle srørrøb pønrrønrrai pønsrai pa ila puraiben, Faraónbe kan piaig
tøgagøbig køn: Nune Nilo nu pi menda papsrøbashib. [2] Møimbe tru piugurrimbe trattrø y
parba larrø tabelø, tsal waaramera werruptincha, junco utuwan pu mab mendabelø køn.
[3] Inchen møimbe katø tru wendaube trattrø y par treetøwei waaramera larrø trømbøilø,
kalargøleelø piugurri werruabe, Nilo pi menda tru srøsrø werrub waarameraim pulu
pønrramisrøptincha, [4] tru larrø trømbøilø, kalar waaramerabe katø tru trattrø y par
larrø tab waaramera tsalelane mabashibgue. Inchen tru treeg piab tsuppa, Faraónbe
kasraptindinabig køn.
[5] Incha nøbe katø kibene, katøgan piaig mørøbig køn: Møimbe tirigu turmera larrø
tabelø, larrø may nigar, kan tsutsiizhigutø trattrø y par weguchar, treeg nørrørailø pønr-
røbashibgue. [6] Inchen tru wendaube tru tsutsigutøwei katøgan trattrø y par weguchibelø
køn, larrø pøndøzhig, tru kurag isig arrubig tustam itsiilø. [7] Inchen tru trattrø y par larrø
pøndøzheeløbe tru trattrø y par larrø may nigazheelø, larrø tabelan piñiptinchibelø køn.
Inchen Faraónbe kia kasraptindinaben, nøbe piabrre tsubrain kui wetøbeñibig køn.
[8] Inchen nøbe løtsø kia kasrappe, larrø isuig kia kurra, tru Egiptosrø mayeelø magia
kusrebelø mu mana mariimíigwan marøbelanba, larrø kusrebelanba amrrunrrai wamabe
nui piagwan eshkabig køn. Inchendø truiløbe tru piaigwane ni møikken 'øyeeg køn' cha
Faraonwane eshkanrrab kaimabelø køn.
[9] Inchen tru copayu vino srørrøb pønrrabelan nø karub pasrabiibe Faraonwane
trenchibig køn:
—Møimbe si, na chigøsrøn eshkamig tøgaguigwan eshakamubrain kuin isuptinndan
cha. [10] Pøs yanaguen køn cha nam ñui karui melabelan ñi namun nama, nanba tru pirri
marøbelan ashib karub pasrabigwanba, tru suldaumeran nø karub ashibigwei yau, nø
ashib tøgaguilø purrønrrai namune keeringaruig købig køn cha. [11] Indiibe wendø kan
piaig tøgaguig køn cha, truigwanba nanba tru yemdøwei. Inchen tru piaibe kane peg
peg eshkabig kuig køn cha. [12] Inchen truyube kan hebreo matsinan merrarrawa keerig
namba waig købig køn cha, tru suldaumeran nø karub tøga pasrabigwei karuig megabig.
Inchen nambe namui piailan nun eshkabene, nøbe namui piailan øyeegønrrabig køn cha
eshkabig køn mø piaitøgucha maigønrrabigwan. [13] Incha nø maigønrrun cha eshkaig
købiibe trubalawei purayaig købig køn cha: nabe nai lutøyu katøle puinabene, kanune
naashigu tsibasra mesraig kuig køn— cha.
[14] Inchen Faraónbe Josewan attrai wamønrrab øren, tru urastø Joséwane kalø marøbelan
merrarrawa keeriinukkurri wesraben, Josébe milisigwan mullib, kewaguilan yunømarøb,
Faraónweimay arrubig køn. [15] Incha Faraónbe Joséwane trenchibig køn:
—Nabe kan piaig tøgagøbendø, 'øyeeg køn' cha kelarrab eshkanrrabiibe muguen kaagøn
cha. Inchendø nabe wammørar cha, ñibe piaigwan wamindi mørabe, 'øyeegønrrab' køn
cha eshkabig kuin kui.—
[16] Inchene Josébe Faraónwane trenchibig køn:

—Tru treeg maramibe nainug pasrømøn cha. Faraón chi isumø pishindø tab wanrrai wam tranøb løtønrrabiibe Tius nø køn cha.—

17 Inchen Faraónbe Joséwane trenchibig køn:

—Nan piappe, nabe Nilo nu pi menda pasrøbene, 18 tru piugurrimbe waaramera trattrø y par larrø tabelø, tsalelø werruptincha, tru juncos utu pu mab køben, 19 møimbe katø tru wendaube trattrø y par treetøwei waaramera larrø trømbøgøleelø, ke tsutsiiba, kalusbateelø, ¡katø! itapteelø piugurri werrubelø køn cha. Kan managuen Egipto pirau nabe øyeeg kalargølig trømbøgøleeløbe ashmuig køn cha. 20 Inchen tru waaramera larrø trømbøgøleelø kalargøleeløbe tru srøtø trattrø y par tsal waaramera pønrrabelan maptinchibelø køn cha. 21 Inchendø truilan mappe, mabendø, kan chigucha mamøwa lataitøweih pønrrabelø køn cha. Kaguende maig købeløbe treeg trømbøig kalargøleetøweih pønrrabelø køn. Inchen nabe kasraptindinabig køn cha.

22 Inchen nan katø piappe: Møimbe tirigu turmera larrø tabelø, larrø may nigar, kan tsutsiizhigutø trattrø y par weguchar, treeg nørrøwar pønrrøbashib piabig køn cha. 23 Inchen tru wendaube tru tsutsigutøwei katøgan trattrø y par weguchibelø køn, larrø pøndøzhig, tru kurag isig arrubig tustam itsiilø. 24 Inchen tru larrø pøndø tirigube tru larrø tab tirigu turmeran kebinab, kebinab piñbashib piabig køn cha. Inchen nabe tru magia kusrebelø mu mana mariimíigwan marøbelan payen, muguen truiløbe tru piaibe øyeeg chibig køn chabe eshkamøtan— chibig køn.

25 Inchen Josébe Faraónwane trenchibig køn:

—Faraónwei tru pagatø piailøbe parba trununduøwei eshkabig køn cha. Tiusbe nø maig martrab pasraigwan tru piabyu kenamarin køn cha. 26 Tru truba tab waaramera trattrø y par, katø tru larrø tab tirigu turmera tru trattrø y parbabe pilamera trattrø y parwan eshkan cha. Tru piaibe trutøwei kandø eshkabig køn cha. 27 Inchen tru waaramera larrø trømbøgøleelø kalargøleelø tru tab waaramerai wendau nerrubeløba, katø tru tirigu turmera larrø pøndøzhig tru kurag isig arrubig tustam itsiiløba, truiløbe pilamera trattrø y par køn cha. Inchendø truibe pilamera trattrø y par larrø trømbøig parø attrabigwan eshkabig køn cha.

28 Nabe ñi Faraónwan øyeeg eshkar cha, Tiusbe nø maig maramigwan ñune kenamarøb pasran cha. 29 Pilamera trattrø y par Egipto pirau muba kuimburab mamig purø misrøb pilamera kønrrab køn cha. 30 Inchen katø tru wendaube pilamera trattrø y par purø trømbøig parø attrabig køn cha, truba truba mamiimera misrig købelanguen chi misrmuig kui lataig pesannawa kømgue, kaguende tru parø arrubiibe tru Egipto pirøwane purø lastimaig mara kørrømartrun cha. 31 Inchawei parø purø trømbøig arruptø, tru merrabwan truba truba mamiimera misrig købeløbe ni kan kenaguen kønrraamøn cha, purø trømbøig køptø. 32 Pøs, ñi Faraónbe pamay treetø, treetø piaig mørig køn cha, kaguen Tiusbe iigwan ñi asha kønrrai ¡katø! martrab pasran cha, trurrigu chi srarrømøtø.

33 Incha treekkurri ñi Faraónbe kan larrø kusreb møg, chigui asha tab marøb møg lanrrain cha, Egipto pirau kerrigu chi maramigwan nø karub ashib tøga pasramisrtrai.

34 Incha nabe trendamønrrun cha, ñi faraónbe Egipto muba kuimburab tru ellmarig tulisailan ashib amrrabelø wesrawa pønsrø cha, Egipto pirau ellmarig tulisailan cien cargasyu veintene eseganrraingue tru trattrøba parba truba truba misrøb pilamerawan.

35 Tru mamig misrøbig larrø tab pilamera amrruben, tru Faraón maig chiben trumay tru ellmarig misrigwan ashibeløbe mamigwan kanbalatø tulisha, ciudamørig esegamig kønrrun, misaamerayasig mamig kønrrai. 36 Inchawei tru i esegawa pønsrai mamiimerabe, tru Egipto pirau pilamera trattrø y par larrø trømbøig parø arrubigu purugunrrun cha, trumay misaamera parøgwab kwamønrrain— cha.

José Egipto Pirau Kubenadur

37 Inchen tru øyeebe Faraónwanba tru nø karuigwan marøbelanbabe truba tabig mørøraben, 38 Faraónbe tru nui karuilane trenchibig køn:

—¿Tiuswei espíritu nuinug arrua pasrainabig, katøgan øyeeg møg wetørranrrautah?— cha.

39 Incha Faraónbe Joséwane trenchibig køn:
—Ñi lataig kusrebig chigui asha tab martrabiibe mugucha katøgane kaagøn cha.
Kaguende Tiusbe ñune kerrigu iigwan nebua asingaruin køn cha. 40 Ñi kønrrabig køn cha,
nai purø tab yau na mubøraptø nebua karub tøgaguigwan ashib karub wanrrabiibe, nai
maya misaamerabe ñi maig chiben møramig kønrrun cha; ñuimbalabe natøh mas nuig
kømønrrun cha, kaguende nabe rey kuikkurri.—
41 Incha Faraónbe Joséwane trenchibig køn:
—Nabe ñune Egipto pirau kerriguba ñi asha karub wanrrai neera wannar cha, naimburø
ashib wanrrai.—
42 Incha Faraónbe surtigas sellobañauigwan nui taskugurri wesrawa, Joséwan pasrøbig
køn. Incha trugurrimbe keilø linotøga marig purø tabig kenanøb, katø kan oro naashigu
iløsrøb inchibig køn. 43 Incha trugurrimbe tru Faraónwei wendau katøgan tru ashib karub
wabig unin karruyu Joséwane nebingarua misagwan øyah chib trashinrrai karubig køn:
"¡Tømbønsray! ¡Tømbønsray!" chib. Øyamay Josébe Egipto pirau kerriguwan nø karub
wanrrab nebyaig køn.
44 Incha Faraónbe Josewane trenchibig køn:
—Nabe Faraón kur cha. Inchendø kerriguba Egipto piraube chi maramigwan ñi treeg
martrig chimuingatiibe, mugucha kønønrraamøn— cha. 45 Incha Faraónbe Joséwane
munchin yunømara Zafenat Panea cha wamababig køn. Incha Asenatwan nui srain
kønrrai tranøbig køn, truibe On ciudasrø sacerdote lataig Potifera taigwei nimbasrwan.
Øyamay Josébe Egipto pirøwan ashchab pasramisrig køn.
46 Josébe pilamera treinta tøgaig købig køn, Egipto rey Faraónwei merrab pera ambub
uras. Incha Josebe rey Faraonwei merrabgurri webya, tru Egipto pirau pirø muba
kuimburab ashib llirabig køn. 47 Tru trattrø y par misrøb pilamerawane pirøbe truba
truba misren, 48 tru trattrø y pa pilamerawan Egipto pirau truba truba misriilan Josébe
tulisingarua, ciudamerasrø kan mayangøsrøn esegawa pønsrøbig køn, tru ciudamørig tru
pøtøgatanwan tirigu trameran tulisailan truyu truyu esegab. 49 Josébe tirigumera nørrø
køptø kan maryu pisrum lataig nørrø tulishibig køn. Tirigu purø nørrø køptø yandø
mayan køn tamgaig køben, ka kørrømarøbig køn, nørrø køptø øyan køn chib eshkab
tøgagømgaig kuikkurri.
50 Tru parø attrab pila ke srøsrø pila pølbasrmøwatø Josébe nui srai Asenat, tru
Onsrø sacerdote Potiferai nimbasrba, pagatø ureezheelø tøgaguig køn. 51 Incha mayur
nusrkawane Manasés munchi pasrig køn, kaguende nøbe trenchibig køn: "Nai møskawei
yaugurri webya iben, chine chine nebuinab unig købigwan Tiusbe trunun isubguengaig
pishindø unamig kønrrai martan" cha. 52 Incha tru wendau katøgan unane Efrain munchi
pasrig køn;. kaguendø i munchibe: "Na yeeg isuig tsuim pirausrø Tiusbe nane ureg
tøgagønrrai marig køn" chibikkurri.
53 Inchen tru Egipto pirau mamig larrø misrøb pilamera trattrø y par chab puraiben,
54 José maig eshkaimbala tru purø trømbøig parø attrabig tru trattrø y pa pilamerabe
yandø kebibig køn. Inchen chu pirausrøndøgucha parø arrub mendøben, trune Egipto
piraube muba kuimburab mamig købig køn. 55 Inchen Egipto pirau kerrigu misaabe parø
arrub mendi mørabe, misaamerabe Faraónwan mamig kaatan cha, miab mendaptinchen,
Faraónbe maya egipciosmeran trenchibig køn:
—Joséweimay amba, nø maig taigwan maray— cha.
56 Inchen parøbe tru pirau muba kuimburab puim pasrøben, Josébe tirigu esegaig
pønrrabeløørig kura, egipciosmeran yanøbig køn. Kaguende mamig kaagøb arrubiibe
chu pirausrøndøgucha, masken, maskenig trømbøig misrøb arruben. 57 Inchen chu
pirausrø misaameratøgucha Joséwan tirigu penønrrab amrrubelø køn, kaguen tru parø
arrubiibe yandø munaørøba arrub pasrøben.

42

Joséwei Nunelø Egiptosrø Mamig Lanrrab Ambub

1 Inchen Jacobpe Egiptosrømbe mamiimera køn tai wammørabe, nui nusrkalane
trenchibig køn:
—Mailø køh cha, kangurri kangurri asiyab purrønrrappe. 2 Egiptosrømbe mamig køn
tai wammørar cha. Trusrømay kørraamba, namuyasig mamig penay cha, kwamø, øsig
waramig kønrraimbe.—
3 Inchen tru Joséwei nunelø tru pa trattrøeløbe Egiptosrø mamig penønrrab kørraam-
bubelø køn. 4 Inchendø Jacobpe tru Joséwei nuneg Benjaminwane ørmíig køn, tru nui
nuneløba: "Inchippa mayu chigøbendø nebubgun" cha. 5 Inchen Israelwei nusrkaløbe
mamig penønrrab ambubelø køn, tru katøganelø penønrrab ambubeløba, kaguende
Canaán piraube parø purø trømbøig pasrøben.
6 Inchen Josébe tru pirau nø ashib karubig købig køn, katø chu pirausreelan køben maya
misaameran tirigu yanøbig. Inchen Joséwei nunelø trusrø puabe, nømui kappaløméran
pirausrøngatig kebachib utsøbasrøbelø køn. 7 Inchen Josébe tru urastø nømune nui nunelø
kui møi møi nebua ashibig køn. Inchendøgucha ashmíig misrøppa, nømune purø tsag
waminchib trencha payibig køn:
—¿Ñimbe chugurri amrrugue?— cha.
Inchen nømbe:
—Canaán pirausrøngurri tirigu penønrrab amrruer— chibelø køn.
8 Inchen Josébe nui nunelø kui ashen, nømgurrimbe ashmeelø køn. 9 Inchen Josébe nun
tru nømuimburab piaig købigwan isuptinchibig køn. Inchabe trenchibig køn:
—Ñimbe i pirau kwayanrrab mubørab mas may kegørramdiig køtashib ka larønrrap-
tørre amrrun— cha.
10 Inchen nømbe trenchibelø køn:
—Ñi, namui karubig, chi treeg kømøn cha, nam ñui karuig melabeløbe tirigu penønrrab
amrruig køn cha. 11 Nambe mayeeløba kan møskaweindø nusrkalø ker cha, nambe
chigøben kalø marøb pønrrømø misaamera, nam ñi karuig melabeløbe maisrøn køtashib
kalø martrab larab amøñimø misaamera ker— cha.
12 Inchene Josébe trenchibig køn:
—Kah cha, ñimbe i pirau kwayanrrab mubørab mas may kegørramdiig køtashib trunun
ashchaptøwei amrruin køn— cha.
13 Inchen nømbe trenchibelø køn:
—Nam ñi maig chiben pønrrabelø pa trattrø y par købelø kuig køn cha, nambe søteeløba
kan møskaweindø nusrkalø Canaán pirau tsubigwei. Inchen mas unøbe namui møskaimba
kørrømisren, kane yandø pinig mugaagøn— cha.
14 Inchen Josébe katøle trenchibig køn:
—Na maig taig ñimbe maisrøn køtashchab nilø ka larønrraptørre amrrun cha. 15 Incha
isa kømø, ñimui wamindig cierto kuitashchab Faraónwei merrab, ¡katø! nabe øyeeg
maramønrrun cha, trendamønrrun chibig køn, ñimui wendø nuneg-unan yumay pera
amrrumuingatiibe ñimbe yugurrimbe webamrraamøn cha. 16 Ñim møigwan køben øray
chibig køn, tru ñimui wendø nunewan pera attrai. Inchen katøganelane keera purrønniilø
purrønrrain cha, trumaybe asamdiig kønrrun cha ñim sølwan waminchibelø kuin kui.
Inchen ka isatø indin kuisruandøbe, ñimbe maisrøngøtashchab ka larønrraptørre
amrruar køn cha, nabe Faraónwei munchiyu trendamønrrun— cha. 17 Incha tru nøm pa
trattreelane Josébe pøn kwaløm ørøba keerig purrønrrai marøbig køn.
18 Inchabe pøn kwaløm puraibene, trenchibig køn:
—Nabe Tiuswane larrø køriibala pasrabig kur cha. Øyamay maray chibig køn, ñim
øsig webamrrappe: 19 Ñim isa kømø, chigøben kalø marøb pønrrømø misaamera kuabe,
møikkøben ñimui kan nunewan keera awannig kørrømisra wanrrain cha. Inchen
kaneløbe ñim ñimui yau misaameran parø purørmønrrab mamiimera srua ambay cha.
20 Incha ñimui wendø nuneg-unan pera amrrurrunrrigay cha. Trumaybe isa kømø ñimbe
sølwan waminchibelø kui asha, ñimbe kwamig kømønrrun— cha.
Inchen nømbe treegwan martrab kørrømisrøbelø køn.

21 Inchabe kangurri kangurri trenchibelø køn:

—Isa kømø, nambe namui nuneweimburab larrø trømbøig kalø marig køn cha. Pøs øyeekkatiibe marmørrunrrigay chib nø namun truba truba trenchib megaben, nambe trendaigwane ni mørøkkuinguen kømuin pønrraig købig køn cha, yeeg lastima isui indi ashatøgucha. Truburø møimbe øyeeg isuin pønrramig namuimbala itøarrin pønrrer— cha.

22 Inchene Rubénbe trenchibig køn:

—Unane chi kaig marmøtay chiben, ñimwei nan mørmuig køn cha. Møimbeguende namune nui animbe ulø payinab pønrramig kønrrab køn— cha. 23 Inchen Josébe nø wamindi wamwan nui nunelan katøburø lliska waminchabig katøgan pera pasrabig køn. Inchagurri nuneløbe nøm chi chib pønrrailane Josébe mørøb pasraitamappe isumeelø køn.

24 Inchen Jøsebe nømuim pulugurri tarømisra ya, truba kishababe, trugurri katøle nømuimay arrua, nømba wamincha, Simeónwane nøørø mara, nøm ashib pønrramne lusringarubig køn.

25 Incha trugurrimbe Josébe nømui kustalmerayu tirigu netsøganingarua, katøle tru nømui tiriguburø pagarai anmerane kanun, kanun tru nømui tirigu kustalyu pusringarub, katø mayuwei ishin tamara traningarub inchibig køn. Inchen treeg marig køn. 26 Inchen nømbe nømui tirigumeran burrumerayu niisra truyugurri ambubelø køn.

27 Incha nømbe tru kørrømisra kiamsrø puabe, møikkøsrøn nui burrun tirigu mannrrab kustalwan pichene, møimbe nui anbe kustalrrigu ka wai ashiptinchibig køn. 28 Inchen nøbe nui nunelan trenchibig køn:

—Nai anwane nane katøle pusrin kømøh cha. Yu nai kustalyu ka purran— cha.

Inchene nømbe larrø kørrø kwariilø, nømui manrrøbe ke webørsrab lata inchen, kangurri, kangurri trendiyabelø køn:

—¿Namun øyeeg nebuinab pønrramig kønrrai kabe Tius treeg mara chinderah?— cha.

29 Inchen nømbe Canaán pirausrø møskai Jacob waisrø chab puabe, nømun kerrigu chi purayaigwan eshkab trenchibelø køn:

30 —Tru pirausrø karub wab møøbe namune purø tsag wamincha, nui pirøwan maig køtashib namune larab amrruig treeg kemesrøtan cha. 31 Inchen: “Nambe chigøben kalø marøb pønrrømø misaamera, managuen maig køtashib larab amøñimeelø ker cha, nambe trender cha. 32 Incha katø nambe nune trenchibelø ker cha: “Nambe pa trattrø y pa nunelø, katø søteeløba kan møskaweindø nusrkalø, kane yandø pinig mugaaben, srabeibe ñiba Canaánsrø kørrømisran” cha.

33 Inchene tru pirausrø karub wab møøbe namune trenchitan cha: “Nabe ñimune øyamay marigu asamønrrun cha, ñim chigøben kalø marøb pønrrømø misaamera kuitashchab ashchab, møigwan køben, ñimui nunewan yu naba kørrømaray cha, kaneløbe nømui yauelan parø purammønrrai tirigu niisra amrrai. 34 Inchendø katø amrruppe, wendø nunewan pera amrrunrrigay chitan cha. Trumaybe ñim isa kømø chigøben kalø marøb pønrrømø misaamera, ka maig køtashchab ashib ka larønrraptø amrrumuin kui asamønrrun cha. Trugurrimbe ñui katøgan nunewan elachen, ñimbe i pirau mu chi taimíig yanøb, penab amønamig kønrrun” chitan— cha.

35 Inchen tru Joséwei nunelø tru kustalmeran kwarøb mendøbene, nømui kustalmørig kan talegu-unøzhigu nømui tru tiriguburø pagarai anbe ka purraptinchen, nøm lata, nui møskai lata tru an pusri talegu-unøzhigwan kura ashabe, purø kørig isubelø køn.

36 Inchene møskai Jacobpe nømune trenchibig køn:

—Ñimbe nane yandø chi nusrkaløgaig kørrømarøb amrrutan cha. Josébe yandø pinig mugaaben, Simeóngucha mugaaben, møimbe Benjaminwan pera amrrab indan cha. Iibe kerriguba naimbalatø pureb attan— cha.

37 Inchen Rubénbe møskawan trenchibig køn:

—Benjaminwane na ashchur cha. Na Benjaminwan ñuimay katøle pera pumubene, nai pagatø nusrkalan kwetchig— cha.

38 Inchene Jacobpe trenchibig køn:
—Nai nusrkaimbe ñimba inrraamøn cha. José nuneebe yandø kwaig mugaaben, møimbe nøtøwein kørrømisra megan cha. Mayu chigøben kaig nebubene, chi martrague cha, trube, ñimgurrindø kønrrun cha, køllig waacha isubigutø kuabene.—

43

Benjamínwan Pera Joséwei Nuneløbe Egiptomay Katø Ambub

1 Inchen tru piraube parøbe masken trømbøig misrøb arruben, 2 tru Egiptogurri srua amrruin tirigube yandø chab patsøbene, møskaimbe trenchibig køn:
—Egiptomay katøle amba, namuyasig tirigu nubah penønrrigay— cha.
3 Inchene Judábe trenchibig køn:
—Tru møøbe namune ¡katø! ke kandø cha pasrig kuig køn cha: "Tru ñimui wendø nunewan ñim pera amrrumuingatiibe trube, nan kuimbe kenamisrmørrunrrigay" cha. 4 Ñí namui nunewan ka pera ambasheneh, trube, nambe ñuyasig mamig penønrrab kørraambamønrrun cha. 5 Inchen ñi namun nun pera ambashmubene, trube, nambe ambamig kømønrrun cha. Kaguende tru møøbe namune trendaig kuig køn cha: "Ñimui nunewan ñim pera amrrumuingatiibe trube, kenamisrmørrunrrigay"— cha.
6 Inchene Israelbe trenchibig køn:
—Ñimgui nane purø trømbøig kalø mariitan cha. ¿Tru møwane katøgan nuneg tøgaguer chabe, chinchabrre eshkainguaasamørra?— cha.
7 Inchene nømbe trenchibelø køn:
—Kaguende tru møøbe namuimburappa, namui yauelaimburappa ke chine tab, tab payibig køn cha. Inchabe trenchibig køn cha: "¿Ñimui møskaimbe ka øsig wabig køh? cha ¿Ñimbe katøgan nuneg tøgagøgueh?" cha. Pøs nambe, nø mancha payiilan ka løtamiitøwein kuig køn cha. "Ñimui nunewan pera amrrunrrigay" chinrraitamappe, ¿kan nambe mu isua pønrraig køtah?— cha.
8 Inchene Judábe møskai Israelwane trenchibig køn:
—Matsinane na asamønrrun cha. Matsinane naba ka ingaru cha, nambe yandø ambamønrrun cha, ñi lata, nam lata, namui ureemera lata kwamønrrappe. 9 Chi kømønrrai nune na asamønrrun cha. Na yumay nun katøle pera arrumuinabene, trube, nagurrindø kønrrun cha, na chu uraskatig nai øsig tsuigu. 10 Inchawei namun øya srarrøbashmuig kuinguen, katøguen amba pubsruinrrun— cha.
11 Inchen møskai Israelbe trenchibig køn:
—Pøs mumay katøgan peemay maramdiig chigaaguig købene, trube øyamay ka maray cha: Ñimui kustalmerayu tru møwei ketamelø i pirau chigøben tabig misriilan srua ambay cha, kan lamø bálsamo køben, lamø miel køben, mayzhig irrabelø køben, mirra køben, nueces køben, almendras købengue. 12 Angucha srua ambuppe, maya srua ambig kømnetø katø treetøweih srua ambay cha. Ñimui tirigu kustalyu tru anmeran katøle pusrig købigwane trannrrab katøle srua ambay cha. Inchippa pella treenchib kuin købgun cha. 13 Incha ñimui wendø nunewan pera, tru Egipto pirau nø karub wabigweimay katø ambay chibig køn. 14 Maramburab Marøb Tiusbe tru møg ñimun lastima tøgagønrrai martrain cha. Inchen ñimui katøgan nunewan lelachen, Benjamíngucha katø ñimba attrain cha. Inchen nan nai nusrkalan trubisamig nebubene, chinchibig kui ¡ka treeg nebunrraita!— cha.
15 Inchen nømbe tru ketamelanba, katø angucha maya srua ambig kømnetø katø treetøweih srua, Benjamínwan pera, Egiptosrømay kørraamba, Joséwei merrab pubelø køn. 16 Inchen Josébe Benjamín nømba arrin kui ashabe, tru nui yau ashibigwane trenchibig køn:
—I møguelan nai yamay pera ya, kan waara kweecha tamaray cha, kaguen i møgueløbe kwaløm tøbøtaabe naba manrrab køn— cha.
17 Inchen tru møøbe José maig taigwan mara, Joséwei yamay nømune pera ibig køn. 18 Inchen nømbe Joséwei yausrømay pera ambi mørabe, kørrø køriimata trenchibelø køn:

—Marig merrabwan namui kustalmerayu tru anwan katøle pusrikkurri namune pera ambiinrrun cha. Møimbe namune merrarrawa, chigøben maramba, namune øyeeg, øyeeg mara pønrran tamba, katø namune nømui karua srua kuilø kønrrai maramba inchautan cha, namui burrumeranbañau.—
19 Incha yandø kebambi yaskabu puabe, tru Joséwei yawan ashibigwan nømbe waminchab kemallabe, 20 trenchibelø køn:
—Tiusmanda, namui karubig, nambe tru srøtø kørrørruppe tirigu penønrraptø kørrørruig køn cha. 21 Indiibe tru nam werrua amrrua, tru yem kørrømisramsrø puabe, namui kustalmeran kura ashene, møimbe tru tirigu kustalmerayube møilaindøgucha namui anmerabe kerriguba ka purraptindin køn cha, maya unaasiibe, treekke. Møimbe nambe tru anwan trannrrab katøle srua amrruer cha. 22 Incha tirigu penamig anbe katø srøig sruamrruer cha. Inchendø nambe tru srøsrø srua amrrui anwane kustalmerayu mu kebusri mørmer— cha.
23 Inchen tru Josewei yau chi købigwan nø ashibiibe trenchiptinchibig køn:
—Chi isumøtay cha. Chi kørig isumøtay cha. Ñimui Tius, katø ñimui møskawei Tius nøbe ñimui kustalmerayu tru anwan pusriinrrun cha. Nabe ñim pagarai anwane utig kuig køn— cha. Incha tru Joséwei yau chitø tøgaguilan ashibiibe Simeónwan wesrawa, nøm purraisrømay pera arrua, 24 trugurrimbe José waisrømay pera ya, nømui srømmeran kwalamig pi tranøb, burrumeran mannamig pønsrøb inchibig køn. 25 Inchen nømbe ketamelan tamara, José israyu pumnegatig muniirabelø køn, kaguen mamiibe truyu kønrrabig kui nømbe wammøra purrøwa.
26 Inchen yandø José yau pubene, nømbe tru ketamelø srua amrruilan keta, nømbe Joséwei merrab pirausrøngatig maløwan trarrøb utsøbasrøbelø køn. 27 Inchen Josébe payibig køn:
—¿Maig meløgue? cha, ¿Tru ñim wamindig ñimui møskai kølli misaazhikkan katøgucha ka øsig wabig kuitarru?— cha.
28 Inchene nømbe trenchibelø køn:
—Tru namui møskai, ñi maig chiben martrabiibe, chigucha kømø, tab ka wan cha. Ka øsig wabig køn— chabe, nune tab indig kønrrai utsøbasrøbelø køn.
29 Inchen Josébe nuin pøtøgatan ashabe, tru kan møskaindø, kan usrindø kuikkurri nuimbe trag nuneg Benjamín pasrai ashabe, trenchibig køn:
—¿I tru ñimui wendø nuneg kuitarru cha, tru ñim nan wamindig?—
Inchabe trenchibig køn:
—Tius maya nuguen ñun tab indig kønrrain cha, nai nusrkai.—
30 Inchen nui nunewan ashene, kishig købiibe yandø pasramgaig køben, Josébe mallatø webya, nui kwartuyu kebya, kisamburab kishibig køn.
31 Incha yandø awentawa, nui maløwan kwalla, webarruabe, trenchibig køn:
—Mamiimera nøm manrrai pønsray— cha.
32 Inchen José mab wamisramibe nøørø køben, katø nunelane nøørø tamara purrønana, egipciosmera tru Joséba mabelane katø nøørø mab purramig tamarøbelø køn, kaguende egipciosmerabe nøm kørewa tøgaguigube hebreosmerababe trubalatø purramisra mamig kømíig kua, kaguen nømuimbe treebe larrø trømbøig købig køben. 33 Inchen Joséwei nuneløbe nui merrab purrabelø køn, José maig purramisringaruben, treekke. Kerrigu mayurmerrig, trugurrimbe tru wendauig treetø, treetø nøm maya yanailø køben, trumay treeg purrønnøbig køn. Inchen nømbe truba kwaariilø purrabelø køn, nømbe ¡katø! kangurri, kangurri asiyab. 34 Incha Josébe tru nui mishatsigu chi mamiimera pønsraigwan tru mamiimeran nømun pirishibig køn. Inchen Benjamínweyasiibe trattreelaimburabigwan nuyasiitø pasrøbig køn, kanelan lataitøguen kømø. Incha nømbe Joséba kanbalatø mab, muchib truba truba kasraarabelø køn.

44

Josewei Copa

1 Incha mas yanayu Josébe nui yawan ashibigwan trencha karubig køn:

—Tru møguelai kustalmerayu maya kemnegatig tirigun netsøganay cha. Incha nømui
pagarai anmeran tirigu kustalmerayu trumørig pusrtrig cha. [2] Incha tru wendø nunewei
tirigu kustal trigube nai copa andøga marigwan wayrrig cha tru tiriguburø nø an
pagaraigwanba kanbalatø.—
Inchen tru yau ashib wabiibe José maig karuigwan marøbig køn.
[3] Inchen yandø ke chab tør-rrabendø tru møguelane Josebe ambasingarubig køn, nømui
burrumeranba. [4] Inchen tru møgueløbe tru ciudayugurrimbe ke tre yab ammø, srø køben,
Josébe nui yau ashib wab møwane trenchiptinchibig køn:
—Tru møguelan wetøgønrrab møi møi malla inrrø cha. Incha wetøgabe, trenchinrrig
cha: "Namgurrimbe yeeg tab inchen, ñimbe chindimbarre kaig mara amgue? cha.
¿Andøga marin copan chindimbarre nila srua amgue? cha. [5] Nan karub pera pasrabig
truyu muchib, chi purainrrabigwan truyu nebua ashib indin copan. Ñimgui purø kalø
marin køn"— cha.
[6] Inchen tru yau ashib wab møøbe wetøgabe, José maig taigwan treetøweih chibig køn.
[7] Inchene nømbe trencha løtabelø køn:
—¿Tru namun ashib karubiibe namune chindimbarre øyeeg chinetø tah? cha. ¡Kan!
nambe managuen treekkøliibe mara kømer cha. [8] Yamba nambe Canaán pirausrøngur-
ringuen tru namui tirigu kustalmerayu an wetørrailanguen katøle trannrrab srua amrruig
køn cha. Ñui karubigwei yaugurrimbe mas mandø incha tru oro køben, an køben, nila
srua amrrunrraitamah? cha. [9] Inchen nam ñui karuig melabelainug møigweinug køben,
tru copan wetørrainabiibe, truibe kwamig kønrrain cha. Inchen namguen ñui karuindiig
melabelø kønrrab kørrømisramønrrun— chibelø køn.
[10] Inchen tru yau chiwan køben nø ashib wabiibe trenchibig køn:
—Ñim maig taig treeg kønrrain cha. Tru copan wetørrainabiitøh na karub tøgagømig
meganrrab kørrømisrtrun cha. Inchen ñim kaneløbe chi kalø mara pønrran tamiibe
chigar kørrømisrtrun— cha.
[11] Inchen nømbe mallazhiitø niisraigwan chab pinøsrua, møitøgucha kustalmeran
pirau pønsra tsusaigwan pichibelø køn. [12] Inchen tru ya ashibiibe tru mayur nunewei
kustalyugurri lab pølbasra, tru srabe nuneg Benjamínweisrøngatig lam mendøbene,
møimbe tru copane truigwein kustalyuh wetørraptinchibig køn. [13] Inchen nuneløbe
nømui kewa pønrraigwan larrø isuin pønrrai ashchai kenamartrab kølsrøptinchibelø køn.
Incha nøm møitøgucha nømui burrumeran katø niisra, ciudasrømay katøle chab llirabelø
køn.
[14] Inchen Judábe nui nuneløba Joséwei yausrø pubig køn, nøbe yau srø wamnetø. Inchen
nømbe nui merrab maløwan pirausrø kebatamnegatig utsøbasrøbelø køn.
[15] Inchene Josébe trenchibig køn:
—¿Ñimbe øyeebe mumay marøb pønrrøngue? cha. Kan møg chi chippe treegwan køn-
rrai inchibig na lataibe ñim chi kalø martrab indigwan kabe wetøbeñmønrraitamagueh—
cha.
[16] Inchene Judábe trenchibig køn:
—Namui karubigwan, ñune ni chitamguen kømøtan cha. Mumaygucha kan treeg
marmuig køn chib pønrramibe kaatan cha. Nam ñui karuig melabelainug trømbøig kalø
marigwan Tiusbe kenamaran cha. Møimbe nambe namui karubigwei karuindiig melabelø
misramønrrun cha, katø tru copan wetørrainabig chigucha.—
[17] Inchene Josébe trenchibig køn:
—Kan nabe treebe mana marøb pasramø cha. Tru copan nuinug wetørrainabiitøh nai
karuindiig meganrrab kørrømisrtrun cha. Ñimbe chi isumø, ñimui møskaweisrømay ka
ambay— chibig køn.

Judá Benjamínwan Purøwaminchib

[18] Inchen Judábe Joséweimay kemallabe, trenchibig køn:
—Nai karubig, nan namumørrunrrig cha. Ñundø na kan chigøsrøn chinrrab, nan tius-
manda utø ketøbsrumuguh cha, kaguende ñibe Faraón køb lataitøwei chi maramigwane

martrain karubig køn cha. [19] Ñi namui karubiibe namune øyeeg chib payig købig køn
cha: "¿Ñimbe katøgucha møskawan ka wannar køgueh, kabe katøgan nuneg kui tøgar
køgueh?" chib. [20] Inchen nambe ñi namui karubigwane øyeeg cha løtab pønrraig kuig
køn cha: "Nambe namui møskai kølli misazhiiba, kan matsinø nuneg-unøba tøgar ker
cha, truibe namui møskai kølli misag køben kal-lawaig. Inchagurri tru i srabeigwane
møskaimbe purø undaguig køn" cha; kaguendø kan usraindø nusrkain kuikkurri kan
nuneebe yandø kwain kaaben, nøtø kørrømisra pasran cha.
[21] Inchene ñi maig chiben nam treeg pønrrabelane ñibe trendaig kømøh cha: "Na
ashchab tru wendø nunewane pera amrrunrrigay" cha. [22] Inchen nambe namui karu-
bigwan yamba trendaig køppeh cha: "Matsinøbe møskawane chincha elatchaamøn
cha, kaguende nø elachene, møskaimbe kwanrrun" cha. [23] Inchene nam ñui karuig
melabelane ñibe trendaig køn cha: "Ñimui wendø nuneg ñimba arrumuingatiibe, trube,
kenamisrmørrunrrigay" cha.
[24] Incha nambe namui møskai tru ñi maig chiben marøbigwei yausrø puabe, ñi namui
karubig ñi maig taigwan nambe kerrigu eshkabelø ker cha.
[25] Inchene namui møskaimbe namune trenchibig køn: "Katøle amba, namuyasig
tirigu nubah penønrrigay" cha. [26] Inchen nambe namui møskawane trendaig køn cha:
"Namui wendø nuneg arrumuingatiibe nambe chincha ambamgaig køn cha. Namun nø
linchimubene, tru karubigwane asamig kaagøn" cha.
[27] Inchen nai møskai ñui karuig megabiibe trendaig køn cha: "Ñimbe ashibelø køn cha,
nai sraimbe pagatø nai nusrkalø tøga misrigwan. [28] Indig kane nainukkurri ya yandø
pinøben, katøbe managuen ashmur cha. Namig ushamera pitis marig kuitamab isur tan
cha. [29] Katø iigwangucha pera amben, katø chigøben køptinchene, na køllig waachawan
isubiitøgatø kwamig kønrrai marøbeløbe ñim kønrrabguen" cha, nane trendaig køn cha.
[30] Nai møskaimbe matsinø-unøbabe purø trag pønrrabelø kuig køppe, nambe katøle
amben, matsinø-unø namba arrumubene, [31] namui møskaimbe nun ashmuppe, kwanrrun
cha. Inchen nam kømønrrun cha, namui møskai kølli misagwan isubiitøgatø kwamig
kønrrai marøbeløbe. [32] Incha na ñui karuig megabiibe matsinan na purøbasramisrøb na
ashchab misrig køn cha, nai møskawei merrab. Incha nabe nai møskawane trendaig køn
cha: "Na katøle ñuimay pera arrumuinabene, trube, nagurrindø kønrrun cha, na chu
uraskatig nai øsig tsuigu" cha.
[33] Inchawei tiusmanda, nabe ñun treeg marøbsrumu chinrrab cha, matsinaimburø na
purøbasramisrtrur cha, na ñui karuindiig meganrrab, matsinø-unøbe nui nuneløba katø
inrrai. [34] ¿Nabe mandø yamø cha, matsinø-unø naba arrumubene? Trube, nane nai
møskawane larrø lastimazhig isui indi ashig kømøtan— chibig køn.

45

José Nui Nunelan Nø Muguigwan Eshkab

[1] Inchen Josébe nuim pøtøgatan pønrrabelai merrab yandø mas awentanrrab kaima,
mur wamabig køn:
—¡Mayeelanba yu nai merrabgurri webambingaruy!— chib. José nui nunelan nøbe
ñimui nuneg kur cha eshkabene, nuim pulube ni mugucha mugaaguig køn. [2] Incha nøbe
trasha, trasha kishen, egipciosmerabe wammøren, katø Faraónwei yau misaameragucha
wammøren inchibelø køn.
[3] Incha Josébe nui nunelane trenchiptinchibig køn:
—Nabe José kur cha. ¿Nai møskaingan tab ka wabig kuitarru?— cha.
Inchen nuneløbe larrø kørrø kwaara, ni chigucha løtønrrab kaimaptinchibelø køn,
nømbe nui merrab ni mumayguen kømuilø pønrrøwa.
[4] Inchen Josébe:
—Naimay kemalay— chiben, nømbe kemallen, nøbe trenchiptinchibig køn:
—Nabe tru ñimui nuneg José kur cha, tru ñim nan Egiptosrømay yana ørig købig.
[5] Inchendø ñimbe chi kullaarab isui inchimøtay cha. Ñim nan yusrømay yanig købigwan

karrengucha øyeeg marøbraitamab isumøtay cha. Nane Tius ørig køn cha, manawei
nanmerrig inrrai, misaameran kwamø ka øsig puramrrai martrab. 6 Kaguende pirau pa
pilaguen parø arrub pasrøben, katøgucha trattrø pila palan cha, tru pilamerawane ellmar-
trab aramelø kønrrab kømøwei, ellmarig tulisamig kønrrab kømøwein kønrrabig køn cha.
7 Incha Tiusbe manawei nanmerrig ørig købig køn cha, ñim pirau ka øsig warøwa, larrø tab
webamba pønrramig puben, trumay misaamera larrøbichibig larrøbichib kønrrai.

8 Inchawei nane yusrømay ørøppe, Tius nø ørig køn cha, ñim kømøtø.Tru Faraónwan chi
maramigu na isum purugubig kønrraimba, nui yau kerriguwan na ashib tøga wanrraimba,
katø kerrigu Egipto pirau na karub wamig kønrraimba nø pasrig køn cha. 9 Inchawei ñimbe
mallatø incha, nai møskawei yamay amba, trenchinrrigay cha: "Ñui nusrkai Josébe øyah
tan cha: 'Tiusbe nane Egipto pirau kerriguba na karub wanrrai wandan' cha. Incha 'nan
ashchab 'pebatø' amø' tan chinrrigay cha. 10 'Ñibe nai puluwandø Gosén pirau tsunrrig
tan cha, ñui nusrkaløba, ñui awelu ureemeraba, katø ñui ubishamera køben, cabrasmera
køben, ñui waaramera køben, katø ñui chigurrimbunø tøgaguiløbañau. 11 Nabe ñun truyu
ashib tøgagørrumøn cha, kaguen katøgucha trattrø pila ørøba tru parøbe arrubig attrab
køn cha. Trengømuisruandøbe ñiba, ñui ureemeraba, ñui kerrigu chi tøgaguiløbañau
larrø lastimailø misra kørrømisrtrabguen' cha.

12 Inchagucha ñim lata, nai nuneg Benjamin lata, ñimashib asha pønrran' cha,
waminchippe na waminchib pasrai. 13 Nai papáwan eshkanrrigay cha Egipto pirau ker-
riguwan ashib na karub waigube chigurrimbunø køn cha katø ñim kerrigu chi asiilanba.
¡Ñimbe mallatø amba!, yusrømay nai papáwan pera amrrunrrigay— chibig køn.

14 Incha Josébe nui nuneg Benjamínwan ira pasramisra, kishen, katø Benjamíngucha
treetøwei nuneg Joséwan ira pasramisra, kishibig køn. 15 Incha Josébe nunelan muchawa,
truba truba kishib irabig køn. Inchen nunelane wamindamig wam larraibig køn.

16 Inchen Faraón nø waig yausrømbe wam pubig køn: "Josewei nunelø chab puin
køn" tan chib. Inchen Faraónba tru nui maramigwan marøb purrabelø nørreeløbabe
kasraarabelø køn. 17 Incha Faraónbe Joséwane trenchibig køn:

—Ñui nunelan Canaán pirausrømay nømui ushamerayu niisra amrrai karu cha. 18 Incha
ñui møskawanba ñui yau misaameranba naimay pera amrrunrrai. Nabe yu Egipto purø
tab pirøwan tranamønrrun cha. Inchen nømbe i pirau purø tab mamiimera misriilan
manrrun cha.

19 Katø ñibe nømune treeg karunrrig cha: "Yu Egipto pirau carretillas nørreelø weytøga
sruilan srua ambingaru cha, nømui sralan køben, ureemeran køben ñui møskawan køben
pera amrrumig. 20 Incha nømui chi tøgaguilan lelacha, amrrumig chi isumønrray cha,
kaguende yu Egipto pirau purø tabiibe nømuin kønrrun"— cha.

21 Inchen Israelwei nusrkaløbe treeg marøbelø køn. Pøs Faraón maig karuben Josébe
carretillas nørreelø weytøga sruilan pønsrøb, mayuwei ishiimera tranøb inchibig køn.
22 Incha nømun kanun, kanun kemelø srøizhig kan, kan keta trana, Benjamínwane tsantsøn
anmera trescientosba, katø yunømarøb kemelø trattrøgatøba keta tranøbig køn. 23 Incha
nui møskaweyasiibe iilan trana ørøbig køn: Egipto pirau purø tabelø tøgaguilan pa trattrø
burrusmerayu niisra øriiløba, katø pa trattrø cargas burramerayu tirigu niisra øriiløba,
katø pirrimera køben, mamiimera køben niisra ørøbig køn, møskai maywan mab arrumig.
24 Incha yandø amrrai ørøbig køn. Incha yandø webamba ambene, Josébe trenchibig køn:

—Mayube chinetø, chinetø tiyab, kwayab amrrab kømø— cha.

25 Inchen nømbe Egipto piraugurri nebambub amba, Canaán pirausrø pubelø køn, nømui
møskai Jacob waisrø. 26 Incha trusrø puabe, trenchiptinchibelø køn:

—Josébe ka øsig wan cha. Egipto pirau muba kuimburab nø karub ashib wabig kuin
kømøh— cha.

Inchen Jacobwei manrrøbe pasram kwarøptinchibig køn, kaguen nøbe køremuig kua.
27 Inchen nømbe José mandø tailan, mandø tailan chishtøh eshkaben, katø nømun pera
ambamig carretillas nørreelø weytøga sruilan trana øriilan ashib inchene, nune asrchiibe
katøle chish misrøbig køn. 28 Incha Israelbe trenchibig køn:

—Nai nusrkai José katøgucha øsig wabig kuin kui yandø tsabø ashar cha. Na kwamøwatø nabe ashchab yamønrrun— chibig køn.

46

Jacob Nui Ureemeraba Egipto Pirausrø

1 Incha Jacobpe mayeelø nøba warabeløba nui chi tøgaguiløbañau webya, yandø Beersebasrø puabe, truyu Jacobpe ushamera kweecha Isaac nui møskawei Tiuswan tranøbig køn.
2 Inchen Tiusbe yem kan piab lataigu Israelwane trenchib waminchibig køn:
—Jacob, Jacob— cha
—Inchene nøbe:
—Yu pasrar— chiben,
3 Tiusbe trenchibig køn:
—Nabe Tius kur cha, tru ñui møskawei. Tius. Egipto pirausrømay kørrayamig chi kørig isumøta cha. Nabe ñune ñigurri purø nørrø misag søtømera kønrrai maramønrrun cha trusrø. 4 Nabe ñiba Egiptosrømay kørraarrua, katø natøwei Egiptogurri werrunrrai maramønrrun cha. Incha ñi kwabene, Josebe nøashib nui taska ñui kammeran kasrønrrun — chibig køn.
5 Incha yandø Jacob Beersebagurri webibene, Israelwei nusrkaløbe nømui møskai Jacobwan køben, nømui ureemeran køben, nømui sralan køben, tru Faraón amrrunrrai carretillas nørreelø weytøga sruilø trana øriiløyu amrrab nebambingarubelø køn. 6 Incha katø Canaán pirau tøgamisriilø nømui ushameran køben, chine købelan køben, tøga srua ambig købig køn. Øyamay Jacob kerrigu nui yaueløba Egipto pirausrømay yaig køn. 7 Nui nusrkalø køben, nui nimbasrmera køben, nui awelu ureemera køben, nui awela ureemera køben mayeelø nuinukkurri amrrub misaamera nøba ambig køn.
8 Tru israelitasmera Egipto pirau kebambubelai munchimerabe iilø køn, tru Jacob nuinukkurri amrrub misameraba:
Rubén Jacobwei mayur nusrkai.
9 Katø trugurri Rubenwei nusrkaløbe iilø køn: Hanoc køben, Falu køben, Hezrón køben, Carmí købengue.
10 Inchen Simeónwei nusrkaløbe Jemuel køben, Jamin køben, Ohad køben, Jaquin køben, Zohar køben, katø kan Canaánsrø ishuwei nusrkai Saúl købengue.
11 Inchen Leviwei nusrkaløbe iilø køn: Gersón køben, Coat køben, Merari købengue.
12 Inchen Judáwei nusrkaløbe iilø køn: Er køben, Onán køben, Sela køben, Fares køben, Zera købengue. (Inchendø Erbaba Onánbabe Canaán pirausrøndø kwaig købig køn). Inchen Fareswei nusrkaløbe Ezrónba Hamulba kuig køn.
13 Inchen Isacarwei nusrkaløbe iilø kuig køn: Tola køben Fúva køben Job køben, Simrón købengue.
14 Inchen Zabulónwei nusrkaløbe iilø køn: Sered køben, Elón køben, Jahleel købengue.
15 Truilø kuig køn tru Padan-aramsrø warab uras Lea Jacobwei tøgagui nusrkalø, katø tru Dina nui nimbasrba. Inchawei truyugurri amrrub misaamera møguelan køben, ishumburmeran køben munchene kerrigube treinta y tres kuig køn.
16 Inchen Gadwei nusrkaløbe iilø køn: Zifión køben, Hagui køben, Ezbón køben, Suni køben, Eri køben, Arodi køben, Areli købengue.
17 Inchen Aserwei nusrkaløbe iilø køn: Imna køben, Isva køben, Isvi køben, Beria køben, katø nømui nuchag Sera taikkuchague. Inchen tru Beriai nusrkaløbe iilø køn: Heber køben, Malquiel købengue.
18 Iilø kuig køn tru Zilpa Jacobwei tøgagui nusrkalø. Tru Zilpabe karuindiig mendig megabig kuig køn, tru Laban nui nimbasr Lean keta trani ishug. Tru Zilpainukkurri amrrub ureemerabe kerrigube dieciséis kuig køn.
19 Inchen Jacobwei srai Raquelwei nusrkaløbe iilø køn: Joséba, Benjamínba.
20 Inchen Joséwei nusrkalø Azenatba tøgagui ureemerabe iilø køn: Manasésba, Efrainba Egipto pirau kal-lawar. Tru Azenatbe Onsrø sacerdote Potiferai nimbasr kuig køn.

[21] Inchen Benjamínwei nusrkaløbe iilø køn: Bela køben, Bequer køben, Asbel køben, Gera
køben, Naamán køben, Ehi køben, Ros køben, Mupim køben, Hupim køben, Ard købengue.
[22] Iilø køn tru Jacobweimba Raquelweinukkurrimba amrrub ureemera kerrigube
catorcegue.
[23] Inchen Danwei nusrkaimbe Husin taig køn.
[24] Inchen Neftaliwei nusrkaløbe iilø køn: Jahzeel køben, Guni køben, Jezer køben, Silem
købengue.
[25] Iilø køn tru Bilha Jacobpa tøgagui ureemera. Tru Bilhabe karuindiig mendig megabig
kuig køn, tru Laban nui nimbasr Raquelwan keta trani ishug. Inchen tru Bilhainukkurri
amrrub ureemerabe kerrigu trattrø y par kuig køn.
[26] Inchen mayeelø Jacobpa Egipto pirau nuikkurri amrrub misaamerabe pubeløbe
sesenta y seis kuig køn, nui aniyugurri ureemera nusrkalai sralan munchimuben. [27] Inchen
Joséwei ureemerabe pagatø kuig køn, Egipto pirau kal-lawar. Inchawei Jacobwei yau
misaamerabe Egiptosrømbe setenta puig købig køn.
[28] Incha Jacobpe Judámerrig Joséweisrø merrab punrrai ørøbig køn, Joséwan eshkaben
Gosénsrø nun katønrrab attrai. Incha Gosén pirausrø chab pubelø køn. [29] Inchen Josébe nui
møskawan utønrrab yamig niga luløb kaullimera sruigwan tamara, Israel nui møskawan
Gosénsrø utønrrab webibig køn. Incha møskawan ashippe, naashiburab ira, pasramisra,
truba truba yana kishibig køn.
[30] Inchen Israelbe Joséwane trenchibig køn:
—Møimbe ñun na ashib asha, ñi øsig ka wabig kuin kui wetørrawabe, nabe chi isumø,
ka kwamønrrun— cha.
[31] Incha Josébe nui nunelanba nui møskawei yau misaameranba trenchibig køn:
—Na Faraónwan ashchab inrrab inchar cha, nun wammørøsrkønrrab: "Nai nuneløba,
nai møskawei yau misaameraba Canaán pirausrø warabeløbe naba kørrømisra warønrrab
amrrun chinrrab". [32] Pøs nømbe ubisha ashibelø waara karrøgøbelø treelø køn chinrrab.
Incha nømui ubishameran køben, waarameran køben chigurrimbunø nøm tøgaguilan
køben srua amrrun" cha.
[33] Inchawei Faraón ñimun wama: "¿Ñimbe chi marøbelø køgue?" cha payene, [34] ñimbe
øya løtønrrigay chibig køn: "Nam ñui karuiløbe matsøreg ureemera kurri møingatig
nam lata, namui kølli misaamera lata waara karrøgøbelø ker" cha. Trumaybe ñimbe
Gosén pirau warønrrabguen chibig køn. kaguende egipciomerabe ubisha ashibelane purø
trømbøig kui inchibelø køn cha.

47

[1] Inchen Josébe Faraónwan wammørøsrkønrrab yabe, trenchibig køn:
—Nai møskaimba, nai nuneløba Canaán pirausrøngurri amrruin køn cha, nømui
ubishamera køben, cabrasmera køben, nømui waaramera køben, nømui chi tøgaguilø
kerriguba. Incha yandø Gosén pirausrøn chab puaguen køn— cha.
[2] Incha Goséngurri attraptø trattrøgatø nui nunelan lawa wesrua, Faraónwei merrab
pera arrubig køn, 'nai nunelø køn' cha eshkanrrab.
[3] Inchen Faraónbe trencha payibig køn:
—¿Ñimbe chi marøbelø køgue?— cha.
Inchen nømbe Faraónwan trenchibelø køn:
—Nam ñui karuig melabeløbe ubishamera køben cabrasmera køben karrøgøbelø treelø
ker cha, namui merrabsrø møskalø lataitøwei.— [4] Incha katø trenchibelø køn:
—Nambe i pirau kan maya yanatø warønrrab amrruer cha, kaguende nam ñui
karuig melabelai ubishameraimbe Canaán pirau nam waraisrømbe chi pu kaagøn cha.
Trusrømbe parøbe ni chindamguchagaig pasran cha. Inchagurri nam ñui karuig mela-
belan tiusmanda Gosén pirau namun warøbashibsrumøgue chinrrab inder— cha.
[5] Inchene Faraónbe Joséwan trenchibig køn:
—Ñui møskaimba, ñui nuneløba ñiba warønrrab amrruin køn cha. [6] Egipto pirøbe ñi
asha maramig ñuin tasku pasran cha. Mas purø tab pirau warønrrai war chibig køn, tru

Gosén pirau. Egipto pirau truibe purø tab pirø køn cha. Truyu warønrrab kørrømisrtrain cha. Truilai utu purø tab asha martraptø møguelø købene, truilan nai ushameran nøm ashib tøgagønrrai nømun pønsrø— chibig køn.

7 Trugurri Josébe nui møskai Jacobwangucha pera ya, Faraónwan, 'iibe nai møskain køn' cha eshkabig køn. Inchen Jacobpe Faraónwan 'mayanguen tabig nebuig kønrrig' chibig køn.

8 Inchen Faraónbe Jacobwan trencha payibig køn:

—¿Mam pila tøgaig kugu?— cha.

9 Inchen Jacobpe Faraónwan trenchibig køn:

—Na amburab, iburab llirab uniibe pilamera ciento treinta køn cha. Na øsig uniibe menrra yam pilamera kømøwei, katø murig kuig køn cha. Tru nai kølli misaamera nøm llirab amønain pilamerababe trugatig nebumum køtan. —cha.

10 Incha Jacobpe Faraónwan mayanguen tabig nebuig kønrrig chib, truyugurri ungua cha ibig køn.

11 Inchen Josébe Egipto pirau purø tab pirømeran tranøbig køn, truyu warønrrai, Faraón maig karuig, treekke. Treekkurri nui møskaimba nui nuneløba Ramesés pirau, pirømera tøgaguig købig køn. 12 Incha katø Josébe nui møskawanba, nui nunelanba, nui møskawei yau misaameranba nui karuig peraguilanba mamiimera mab kømig pønsrøbig køn, nømun kanun, kanun maig paløben, treekke.

José Mandø Asha Maramig Køben Trumay Marøb

13 Yandø muba pirø kuimburab chigucha mamig chigaaben, trune parøbe chindamdiig køben, Egipto pirau lata, Canaán pirau lata parø arrubigu yandø misaamerabe kwamitø palabig køn. 14 Inchen Josébe tru Egipto pirau misaameraba, Canaánsreeløba tirigu penab pagarai anmeran kerrigu tulisha, tru anwane Faraónwei tab yau esegabig køn. 15 Inchen yandø Egipto pirau lata, Canaán pirau lata chigucha anga patsøben, maya egipciomerabe Joséweimay amrrua trenchibelø køn:

—Namun ñi mamiimera pønsrørra cha. ¿Namgan ñui merrab kwamig kuitarru? cha, namun kerrigu an patsinukkurrindø.

16 Inchen Josébe trenchibig køn:

—Ñimun an chab patsøbene, ñimui ushameran tranay cha. Nabe tru ushameraba yunø-marøb ñimune tirigu tranamønrrun cha. 17 Inchen egipciosmerabe nømui ushameran srua amrrubelø køn; kaullimera køben, ubishamera køben, cabrasmera køben, burrumera køben, waramera køben. Incha tru ushameraba yunømara, tru pilawan mamiimera tranøbig køn.

18 Inchen tru pila puraiben, wendø pilayu nømbe amrruabe, trenchibelø køn:

—Namune an patsøben, namune ni chinchaguen søramgaatan cha, kørrømisrmøtø, an patsøtan cha, ñun eshkaig køn cha. Yandø namui ushameragucha ñuindø misren, nambe chigøben tranamibe chigar misrer cha, namui pirømerabah, katø nambe ka pønrraiteelø pønrrer cha. 19 Namui pirømerabañau ¿ñigan nam kwanrrai kønrraindeh? cha. Ñi namunba, namui pirømeranba penørray cha, mamiiba yunømariilø kønrrai. Trumaybe nambe namui pirømerabañau nambe Faraónwei misra karuindeelø melamønrrun cha. Inchendø yellmera nam mamig køben, ellguamelø køben, trannrra cha, nam øsig waramig kønrraimbe, katø pirømeragucha lelatsiilø pønrrømønrrai.—

20 Inchen Josébe Egipto pirømeran kerrigu Faraónweyasig penabig køn, kaguende egipciomerabe tru parø arrubikkurri nømui pirømeran yanen. Inchagurri pirømerabe kerriguba Faraónwei tasku purayaig købig køn. 21 Incha egipciosmerabe Egipto pirau muba kuimburab nømbe ka karuindeelø melønrrab melamisrig købig køn. 22 Inchen pirømera peniimeelø kørrømisrøppe, sacerdotemeraindøh peniimeelø, ka kørrømisrig køn, kaguende nømbe Faraónweinukkurri mamig traniilø utabelø kuig kua. Inchagurri nømbe nømui pirømeran yanmuig købig køn, nømbe Faraón pønsraigwan mabelø kua.

23 Incha Josébe misaameran trenchibig køn:

—Møimbe ñimba ñimui pirømerababe Faraónweyelø køn cha, nabe nuyasig penig køn
cha. Ñimbe yu yellmera tøgagøn cha, pirømeran ellmaray chibig køn. [24] Incha yandø
ellmarig tulisamig pubene, tru cienyugurri veinte tarømarøb tulisaigwane Faraónwan
tranrrigay cha. Inchen truyugurri kørrømisrøbigwane tramerayu tsuramiba, katø ñimba,
ñimui ureemeraba, ñimui yau misaameraba, katø mayeelø ñimba warabeløba mab kømig
kønrrain— cha.
[25] Inchen nømbe trenchibelø køn:
—Ñibe nam øsig warønrrai martan cha. Nø yangucha tab indigwan nambe uta tøga
pønrrer cha. Nambe Faraón karuindø melabelø kømønrrun— chibelø køn.
[26] Incha Josebe øyeeg marøb kømig wesrawa pasrig køn, ellmarigu misriilan tru cien
cargasyugurri veintebatø wesruigwane Faráonwein kønrrai treeg marig køn, tru møi
kwalømgaatig. Inchen Sacerdotesmerai pirømeratøh Faraónwei kørrømisrmuig købig
køn.
[27] Øyamay israelitasmerabe Egipto pirau warønrrab kørrømisrig kuig køn, Gosén pirau.
Incha nømbe truyu pirømera merrarrawa waramisra, nømbe truyube wereg nørrø
tøgagua, larrø nu misrig køn.
[28] Incha Jacobpe Egipto pirau pilamera diecisiete tsuig køn. Inchen kerrigu Jacob nø
øsig tsuin kwalømmerabe pilamera ciento cuarenta y siete kuig køn. [29] Israel øsig tsum
kwalømmera yandø patsønrrab køben, nui nusrkai Joséwan wamønrrab ørabe, trenchibig
køn:
—Na ñuin kabyu tabig asønaig kuinabene, tiusmanda ñui tasigwan nai srøptsim umbu
estsar cha. Treeg marøppe na maig miaigwane trunune martrunrrig cha undaatøga.
Incha nan purø nu lastima ashib, martrab kørrømisrigwane martrunrrig chibig køn.
Tiusmanda nane Egiptosrømbe sørømørrunrrig chibig køn. [30] Incha na nai møskaløba
israb tsumisrene, Egiptogurrimbe srua ya, nømun esegawa wariinuutøwei wairrunrrig—
chibig køn.
Inchen Josébe trenchibig køn:
—Ñi maig taigwan nabe treeg maramønrrun— cha.
[31] Inchen Israelbe trenchibig køn:
—'¡Katø! Marmø kømø, maramønrrun' chirra— cha.
Inchen Josébe:
—¡Katø! Marmø kømø, maramønrrun— chibig køn.
Inchen Israelbe nui pøtønaig tsig pala utsøbasrøptinchibig køn.

48

Manaseswanba Efrainwanba Jacob Mayanguen Tabig Kønrrai Tranøb

[1] Indig kan maya yanayugøsrøn Joséwane trenchibelø køn:
—Ñui møskaimbe kwanrrø tsun— cha.
Inchen Josébe nui møskawan ashchab ippe, nui pagatø nuskalø Manaseswanba, Efraín-
wanba pera ibig køn.
[2] Inchen Jacobwane eshkabelø køn:
—Ñui nusrkai José ñun ashchab pun— cha. Inchen nøbe ke kaimatøzhig købendø, truba
tranrra, camayu kurra, wamisra, [3] Joséwan trenchibig køn:
—Maramburab Marøb Tiusbe Canaán pirau Luz ciudayu kenamisra, nane mayanguen
tabigwan trana, [4] øyeeg cha kørrømisrig køn cha: "Nabe ñune ureg purø nørrø tøgagønrrai
marøb, misag søtømera purø nørrø kønrrai maramønrrun cha. Incha nabe ñuinukkurri
amrrub misaamerane i pirøwan tranen, managatig i pirøbe nømuin kønrrun" taig køn
cha.
[5] Na ñiba tsunrrab arrumøwatø, ñui pagatø nusrkalø yu Egipto pirau kal-lawa ureemera
tru Efraínba, Manasesbabe nai ureemera misran cha, Rubénba, Simeónba naielø køb
lataitøwei. [6] Inchen ñi tru wendau ureemera tøgagui nusrkaløbe ñuielø kønrrun cha. Incha
nømbe Efraínweimba, Manasesweimba nunelø kuig køppe, truilai munchiyu pirø ketig
utønrrun cha

7 Nabe Padan Aramgurri katøle arrub megaben, ñui usri Raquelbe kwaig købig køn cha,
Efrata ciudayu pumig ke lamøtø paløben. Inchen nabe Efrata may menda sørig køn cha.
Truibe tru Belén kuinrre.—
8 Incha Israelbe Joséwei nusrkalan ashiptinchabe, payibig køn:
—¿Iiløbe mumera køh?— cha.
9 Inchene Josebe trenchibig køn:
—Iiløbe nai nusrkalø køn cha, nan yu Egipto pirau Tius keta traniiløˍ—
Inchen Israelbe trenchibig køn:
—Naimay kemalingaru cha, na purø tab indigwan trannrrab— cha.
10 Israelbe yandø purø kølliizhig kuig kua, yandø nui kabzheeløbe tør pilømuben,
tab ashchab kaimabig købig køn. Inchen Josebe nui ureemeran nui møskaweim pulu
kemalsrøben, nøbe muchab, irab inchibig køn.
11 Inchabe Israelbe Joséwan trenchibig køn:
—Nabe ñun asamuitamappe isumuig køn cha. Inchendø Tiusbe nane ñui ureemeran-
baguen asamig kønrrai martan— cha.
12 Inchen Josébe uregwan nui møskawei srøb utøyugurri tarømarøppa, kappaløwan
pirausrø kebatamnegatig utsøbasrøbig køn
13 Incha Josébe nui pa nusrkalan Efraínwane nui kusrmay tasiitøga, Manaseswane
nui atsitøga kemøra møskawei pulu pønsrøbig køn. Tru øyamay Efraínbe Israelwei
atsimaygatømay pasramisren, Manasesbe kusrmaygatømay pasramisrøbig køn. 14 Treeg
pønsraindøgucha Israelbe nui kwalmeran ambumay imay yunømarøppa nui kusrmay
tasigwane Efrainwei turbala estsarøbig køn, wendø nusrkain kuindøgucha. Nui atsimay
tasigwane Manaseswei turbala estsarøbig køn, truibe mayur nusrkain kuindøgucha.
15 Incha Joséwane i wammeratøga maya nuguen tabiitø, tabiitø nebuig kønrrai øyeeg
chib tranøbig køn:
—Nai møskalø Abrahamba, Isaacba nui merrab amønai Tius, tru nan kal-lainukkurri
møingatig nan chi kømønrrai ashib tøga pasrab, katø na muba yamigwan eshkab pasrab
Tius, 16 tru nan chine kaig pubigugurri wesrub Ángel i pagatø matsøreg-ureemeran
maya nuguen tabiitø nebuig kønrrai martrunrrig chib. Incha iiløgurri nai munchiba,
nai møskalø Abrahamweimba Isaacweimba munchimerabe pønrrabig pønrrønrrun cha.
Nømbe pirau nørrø karrab purø nørrø larrøbitchai.
17 Inchen Josebe nui møskaimbe nui kusrmay tasigwan Efraínwei turbala estsari ashabe,
tab kømui inchibig køn. Incha møskawei tasigwan Efraínwei turbalagurrimba Manaseswei
turbalagurrimba yunømara, estsartrai inchibig køn. 18 Incha Josébe møskawane trenchibig
køn:
—Øyan kømøtø cha, iig køn cha, mayurbe iigweimbala ñui kusrmay tasigwan estsar—
cha.
19 Inchen møskaimbe treeg marmønrrab trenchibig køn:
—Ashar cha, nai nusrkai, ashar cha. Manaseskucha misag nørrø larrøbitchabiitøwein
køn cha, katø nøgucha larrø nuitøwein kønrrabig kua. Inchendø wendø nuneebe nø
lataikken søtømera kønrrun— cha.
20 Incha tru kwaløm Jacobpe mayanguen tabiitø nebuig kømigwan øyah chib tranøbig
køn:
—Israel misaamera mayanguen tabig nebuig kømigwan nøm tranøppe, ñimui munchi-
wan wamab tøga pønrrønrrun cha: “Efraínwanba, Manaséswanba lataitøwei, Tius ñimun
treeg martrain”— chib. Incha Manaséswan wendau pasra, Efraínwan merrab pasrig køn.
21 Incha trugurri Israelbe Joséwan trenchibig køn:
—Nabe yandø kwanrrainchar cha. Inchendø Tiusbe ñimba pasrøwa, nøbe ñimune
ñimui møskalai pirømerasrømay katøle amrrai martrun chibig køn.
22 Incha nabe ñui nunelan lataguen kømø, ñibe purab nuig kuikkurri Siquén pirøwan,
amorreosmeraba na truba truba nai espadatøgaba, nai arcotøgaba kwayawa tøgaguim
pirøwan tranar— cha.

49

Jacob Nurskaleimburab Wendøsrø Maig Pub Attrabigw An Waminchib

1 Jacobpe nui nusrkalan wama trenchibig køn:
—Tulaambay cha. Nabe wendø kwalømmerawansrø ñimun maig purainrrabigwan
eshkanrrab inchar cha.
2 Kemalay cha, mørtrab, Jacobwei nusrkalø. Møray cha, ñimui møskai Israel wamindig-
wan.
3 Ñi, Ruben, nai mayur nusrkai, na unøtø misag larrø chishig kua ke srøtø tøgaguig unø,
tabig kui asig kømiguba, katø chi maramig nuig kømiguba ñimerrig køn cha.
4 Ñibe kan pimera køramdiig latøgushib amrrubig lataig, møimbe yandø ñi mayurbe
maskucha nuibe kømønrrabguen cha. Kaguende nai kamayu nai sraimba trømbøig mara,
ñui trag møskawei kamawan, kaig kuig lataig mara kørrømarig køn cha.
5 Simeónba Levíbabe nunelø køben, nømui espadamerabe ka kwayab misag kweechib
tøgagømiitø køn cha.
6 Nøm chigøben kaig martrab waminchib kuigu na truyu pasrønrrab kømøwei, nøm
nørrø tuliambinug na linchab kømøwein kur, nai isubigwan na chishig tøgaguigwan
mindisaig kømønrrab. Kaguende nømbe larrø namikkøleelø pønrrøwa, misagwan
kweecha petab, mørøkkømubiitø ke kagatø, toromerai chambesrølmeran para petig køn.
7 Larrø tsag inchib namig kurriiba, nømui namikkøbigu lastimagaig trømbøig mariibabe
larrø trømbøig nebuig købash cha.Nabe Jacobwei piraugurrimbe ke nuinguindø misrtrai
mara, Israel pirau ke truørø amba warønrrai maramønrrun.
8 Ñi Judábe ñui nunelø chi tamgaig, katø tabig wamindig kønrrabguen. Ñui ashig
kømui inchibelane ñi kanawa tøgagønrrun. Inchen ñui trag nuneløguen ñui merrappe
utsøbasrtrun.
9 Inchen ñi, nai nusrkai Judábe, kan matsinø leon lataig, nø kemørigwan chab mabe,
kan køli leon lataig pirau purø møg ashib tsumisrøptinchibig lataig køn. ¿Nune mugui
kebacha ashchautah?
10 Judáwane nui karub sraua wain Pørøtsigwane kerraig kønrramøn, katø nui karub tø-
gaguin pørøtsigwan lata tru nui srøb utøyugurri, tru cierton rey arrumnegatig. Truiwane
yu pirau pirø muba kuimnburab maya misaaba nune mørig kønrrabig køn.
11 Judabe nui burrune uvas tusryu lichippe, lluig lamø burru unøzhigwane purø tab tusr
srølyu licha pasran. Nui kewa kuigwane vinotøga tsarøppe, nui pala itø kewa kuigwane
uvas anim piyu tsaran.
12 Nui kammerabe vino lataguen kømø, mas yaløbigøzheelø køn. Inchen nui trugulmer-
abe pitsø lataguen kømø, mas puløzheelø køn.
13 Inchen Zabulónweinukkurri amrrub misaamerabe mar mendawan warønrrabelø
køben, truyube barcosmera chi isumgaig pub lliramig kønrrabig køn. Inchen nui
linderosmerabe Sidonsrøngatig lulrrabelø køn.
14 Isacarbe kan burru larrø murig lataig køn, kan muba webya yamga tul— unøyu keerig
pigaya tsub lataig.
15 Tru muba webya yamga tul-unøbe larrø tabig, pirøbe larrø chull asamdø pirø køb, katø
pishindø tab tsumdiig køb køben, nøbe karga niga inrrab lligwan kegucha, ka karuindø
megabig misrig køn.
16 Inchen Danbe nui misaameran maig kønrrabigwan asha martrabig køn. Israelwei tru
doce nusrkalai misag søtømerayu kan møikkøsrøn lataitøwei.
17 Danbe kan may menda tsub ul lataig køn, tsachippe kwetchab tsachib ul may menda
tsubig lataig, kaullin chiñimerayu tsacha, itøguana wabigwan wendømay palasig kebinab
kutsingarubig.”
18 “¡Jehová, ñi kaiyugurri wesraig kømigwan muniirar!”
19 Gadwane kaig marøb misag søtømera amrrua melambub kwayaindøgucha, nøbe
wendautø pasraørøb ya, kwayanrrun.

[20] "Aserbe larrø may mamiimera mabig kønrrun. Incha nøbe reywei mamiimera lataig manrrai pønsrønrrun.
[21] Neftalíbe kan ishug panzhig chi iløsrkaimíig uñibig lataig køn, larrø tab panureezheelø peraig.
[22] "Inchen Josébe kan larrø may utiguitsin tusr lataig køn, may utiguichib pi menda pasrab lataig. Tsiurøzheelø nebib ibiibe tru pirøbanrrimerasrø nebib ib lataig.
[23] Nune arcostøga kwayabeløbe, lastimaguengaig flechasmeratøga søl ørøb, kwayam laben,
[24] nø srua pasrai arcone chigucha kullaaramø srua pasraig køn, tru Jacobwei maramburab marøb kwalmeragurri. ¡Mayanguen ungua ungua tru Jacobwei Mugucha Chindamga Tiuswan. Truikkurrin køn, tru Ubisha Ashibig, tru Israelwei kan peña lataig.
[25] ¡Mayanguen ungua ungua ñui møskawei Tius ñun purugubigwan! ¡Mayanguen ungua ungua Maramburab Marøb Tius ñun mayanguen tabig nebuig kønrrai marøbigwan! ¡Mayanguen tabig nebuig kønrrai Srømbalasrøngurri arrubiitøga! ¡Mayanguen tabig nebuig kønrrai maryu purø umbusrøngurri arrubiitøga! Pitsø mutsøsrøb tøgagøb katø usrai patsau tøgagøb indingurri mayanguen tabig nebuig kønrrai arrubiitøgaba. [26] Ñui møskaimbe tru maya nuguen tabig nebuig kømigwan ñun tranøppe, nai møskalø tru maya nuguen tabig nebuig kømigwan nan trani lataitøguen kømø tranig køn; managatig tru pønrrab tunmerasrøngatig. Tru iig mayanguen tabig nebuig kønrrai traniiløbe, Joséwei turbala kønrrain køn, nui nunelai utugurri tru lawa wesruigweinug.
[27] Inchen Benjamínbe kan larrø namig lobo lataig køn, løtsøbe nui kemøra mamigwan ma, maabene unchibelan pirishibig."
[28] Iilø køn tru Jacobwei doce nusrkaløgurri misag nørrø søtø amrrubelø, tru nømunba, katø nuikkurri amrrub misaameranba wendøsrø nømun kanun kanun maig pub attrabigwan eshkawa pasrig kuig køn.

Jacob Kwaig

[29] Incha katø Jacobpe øya eshkawa pasrøbig køn:
—Nabe nai misaameraba tsunrrab yamig yandø lutau køtan cha, nai kølli misaameraimbulu sørørrunrrig chibig cha, tru heteo Efronwein pirau peña trab pasrabigu, [30] tru Mamre pinrrøguesø Macpela pirau peña trab lalig pasrabigu Canaán pirausrø, Abraham tru Efron hititan peninug nui yau misaameran kwaben, sørab kømig nømui pasrønrrai. [31] Truyube Abrahamwanba, nui srai Saranba sørab, katø Isaacwanba nui srai Rebecanba sørab indig køn. Katø nagucha Lean truyu sørig kuig køn. [32] Pøs tru pirøwanba tru peña trab lalig pasrabigwanbabe, Hititasmeran penig kuig køn.—
[33] Incha Jacob mandø marøb kømigwan chab waminchabe, katøle kamayu tsumisra, neesrappe, kwaptinchibig køn. Incha merrabsrø nømui møskaløba isrønrrab t sumisrig køn.

50

[1] Inchen Josébe nui møskawei asrwan ira, kishib muchabig køn. [2] Incha Josébe tru mø marøbelø nun purugub pønrrabelan nui møskawei asrwan minchib irrøramønrrai mø marøb tamarøngarubig køn. Inchen tru mø marøbeløbe treeg marøbelø køn. [3] Tru treeg tamarøb kømibe kwalømmera cuarenta nemisramne købig køn. Inchen egipciosmerabe kwalømmera setenta nemisramne isub kishibelø køn.
[4] Inchen yandø tru isub kisam kwalømmera patsøben, Josébe Faraon karub wainug purrab misaameran trenchibig køn:
—Ñim truyu purrabelai merrab ñim nan tab indamdiig kuinabene, tiusmanda Faráonwan trenchirrunrrigay cha: [5] "Nai møskaimbe nø kwamøwatø, øyeegwan marmø kømø, ¡katø! nane maramønrrun tingaruig køn cha: 'Canaan pirausrø søramig nø ashib tamarig pasrabigu, nun trusrø søramig kønrrai.' Inchawei nai møskawan trusrø sørønrrab ibashcha" tan chinrrigay cha, nabe katø arrumønrrun— cha.
[6] Inchene Faraónbe trenchibig køn:

—Ñui møskai øyeegwan marmø kømø, ¡Katø! Martrurrunrrig cha trendaigwan ñi treeg martrab misrig købene, trube, sørønrrab inrrø— cha.

7 Inchen Josébe møskawan sørønrrab nebiben, Faraonwan tru nø karub waigu purugub purabelø nørrø kølli misaameraba, katø Egipto pirau nørrø kølli misaameraba, nune linchibelø køn. 8 Katø Joséwei yau misaamera mayamba, katø nui nunelø køben, møskawei yau misaamera køben, nebambubelø køn. Gosén piraube nømui ureemeranbah, ubishameranbah, cabrameranba, waarameranbahtø kørrømara. 9 Incha nøbabe kaulli sruin karretillamerayu suldaumera køben, suldaumera kaulli palar køben tsimaytø lincha nebambubelø køn, misag purø nørrøgue.

10 Incha Atat taigwei tirigu itsiisrø, tru Jordan pi pulusrø puabe, tsusrømbe mayangucha nu isub kishib treeg marøbelø køn. Trusrømbe Josébe møskainzhig yandø muga misren, trattrø y pa kwaløm isuin inchib kishibig køn. 11 Inchen truigwan tru Canaán pirau warab misaamera ashabe, tru Atadwei tirigu chish marin tulyu truba truba isuig kishib kui ashabe, trenchibelø køn:

—Egipciosmera øyeekkatig kishib kuibe purø nuig kørren— cha. Inchagurri tru Jordan pi ambøgatømaysrømbe Abel Mizraim cha wamig køn. (Trenchippe: "Egipciosmera purø isui inchib puraambinug køn" chib.)

12 Inchen Jacobwei nusrkaløbe nømun maig martrai nø miaigwan treeg marøbelø køn. 13 Nui nusrkaløbe Canaán pirausrømay srua amba, Macpela pirau peñayu trab lalig pasrabigu sørabelø køn, tru Efron hititan Abraham pirøwanbañau peninug, nui yau misaameran sørab tøgagømig, tru Mamre pulusrø. 14 Yandø møskawan chab sørabe, Josébe Egiptomay katø nebarrubig køn, nui nuneløba, katø maya misamera sørønrrab lincha amrrubeløba.

15 Inchen Joséwei nuneløbe møskai kwaig yandø mugaabene, trunun isub mendabe, trenchibelø køn:

—¿Josébe namune katøgucha namig isub srø unin kønrrab kø chinderah cha, nam nun øyeeg kalø marigwan trunun isua?—

16 Inchabe José waisrømay trencha karua ørøbelø køn:

"Ñui møskaimbe nø kwamøwatø, namune trencha karua pasrig køn cha: 17 'Ñimbe Joséwan øyeeg chinrrigay cha: Ñui nunelø yeeg kaig marøb, ñun kalø marigwan Tiusmanda ulø paymø pesannarrunrrig cha' Inchawei møimbe tiusmanda, nam ñui møskawei Tius karuigwan marøb melabeløtøwein kuinaig købene tru trømbøig kalø mariilane pesannarrunrrig" cha. Inchen øyeeg wamindigwan mørabe, Josébe kishibig køn.

18 Inchen nuneløgucha Joséwei merrab chab pua, utsøbasrabe, trenchibelø køn:

—Nambe ñi ka karuindiig melabelø kønrrer— cha.

19 Inchene Josébe trenchibig køn:

—Chi kørig kui inchimøtay cha. ¿Nagan Tius nø marigwan na pasramisra marøb pasramuitarru? cha. 20 Ñimbe nane kaig martrab isua maren, trune Tiusbe tru kaig marigwane tabig punrrai yunømaran cha, tru møi nam ashib pønrraigwan martrab, misag nørrø pasrabigwan øsig tøgagønrrab. 21 Inchawei ñimbe chi kørig kui inchimøtay cha, nabe ñimunba, ñimui ureemeranba ashib tøgagømønrrun— cha. Øyamay nui manrraugurri undaatøga, chi isui inchimønrrai waminchibig køn.

José Kwaig

22 Josébe nui møskawei yau misaameraba Egipto pirau tsuig købig køn. Nøbe pilamera ciento diezkatig øsig tsuig købig køn. 23 Incha Josébe Efrainwei katøburø awelu ureemeranguen nebua ashib, katø Manaséswei nusrkai tru Maquirwei ureemeranguen nai ureemeratøwein misran chib, srøbchagu mutab indig kuig køn.

24 Incha Josébe wendøsrø nui nunelan trenchibig køn:

—Nane yandø kwamig lutau køtan cha. Inchendø Tiusbe ñimune ashchab arrua, purugunrrun cha, Abrahamwanba, Isaacwanba Jacobwanba, ¡Katø! nabe tranmø kømø, tranamønrrun cha kørrømisrin pirausrømay ñimune i piraugurri pera inrrab køn cha.—

[25] Incha Josébe Israelwei nusrkalan, '¡Katø! nambe treeg maramønrrun' tingarubig køn.
Incha Josébe nømun trenchibig køn:
—Isa kømø, Tiusbe ñimun ashchab arrua, purugunrrun cha. Treeg pubene, ñimbe nai
tsutsiimerane yugurri srua ambamig køn— cha.
[26] Incha Josébe kwaig køn pilamera ciento diez nemisren. Inchen nui asrwane minchib
irrømønrrai mø marøb tamara, kan taulyu wayig køn Egipto pirau.
Fin

San Mateo

Jesucristoi merrab misaamera
(Lc 3.23-38)

1 Iibe Jesucristoi merrabsrø misaamerai munchimera køn, tru Davidweinukkurrimba,
Abrahamweinukkurrimba amrrub misag.

2 Abrahambe Isaacwei møskain køben;
Isaacbe Jacobwei møskain køben;
Jacobpe Judába, nui nunelaimba møskain købig køn.
3 Judábe Faresweimba, Zaraimba møskain køben, tru uregwei usrimbe Tamar købig køn.
Faresbe Esromwei møskain køben;
Esrombe Aramwei møskain købig køn.
4 Arambe Aminadabwei møskain køben;
Aminadabpe Naasónwei møskain købig køn.
Inchen Naasónbe Salmónwei møskaingue.
5 Salmónbe Boozwei møskain køben, nui usrimbe Rahab købig køn.
Boozbe Obedwei møskain køben, nui usrimbe Rut købig køn.
Obedbe Isaíwei møskain køben;
6 Isaíbe Davidwei møskain købig køn.

Inchen rey Davidba, Uríaswei srain købiibabe Salomónwei møskalø købig køn.
7 Salomónbe Roboamwei møskain køben;
Roboambe Abíaswei møskain køben;
Abíasbe Asaiwei møskain købig køn.
8 Inchen Asabe Josafatwei møskain køben;
Josafatbe Joramwei møskain køben;
Jorambe Uzíaswei møskain købig køn.
9 Uzíasbe Jotamwei møskain køben;
Jotambe Acazwei møskain køben;
Acazbe Ezequíaswei møskain købig køn.
10 Ezequíasbe Manaséswei møskain køben;
Manasésbe Amonwei møskain køben;
Amonbe Josíaswei møskain købig køn.
11 Inchen Josíasbe Jeconíasweimba, nunelaimba møskain købig køn, tru israelitasmeran
Babiloniamay merrarrawa srua ambub uras.

12 Øyeeg chab srua amben, Jeconíasbe Salatielwei møskain køben;
Salatielbe Zorobabelwei møskain køben;
13 Zorobabelbe Abiudwei møskain køben;
Abiudbe Eliaquimwei møskain køben;
Eliaquimbe Azorwei møskain købig køn.
14 Azorbe Sadocwei møskain køben;
Sadocbe Aquimwei møskain købig køn.
Inchen Aquimbe Eliudwei møskaingue.
15 Inchen Eliudbe Eleazarwei møskain køben;
Eleazarbe Matánwei møskain køben;
Matánbe Jacobwei møskain køben;
16 Jacobpe Joséwei møskain købig køn. Inchen tru Josébe Maríai keg køben, tru
Maríagurri Jesús kal-laig købig køn, tru Cristo taig.

17 Inchawei Abraham køb uraskurri merrabsrø kølli misaamerai ureemera katøle srøig,
srøig kurrab arrubig David køb uraskatiibe catorce købig køn. Inchen David køb uraskurri

tru israelitasmeran Babiloniamay merrarrawa srua ambub uraskatig katøgan catorce treetøwei katøle srøig, srøig misaamera kurrab arrig købig køn. Incha tru israelitasmeran Babiloniamay srua ambub uraskurri tru Cristo kal-lamnegatiibe misaamera katøgan catorce treetøwei kurrab arrig køn.

Jesucristo kal-laig
(Lc 2.1-7)

18 Jesucristo kal-laibe øyeeg kuig køn: María nui usrimbe Joséba kasharanrrab misra uñen, Josébe kasharanrrab permøwatø Maríabe Espíritu Santogurri kwanrriig kenamis-
røptinchibig køn. 19 Inchen José tru nui keg kønrrabiibe sølgandø tabig kua, Maríane
maya misagwei malau 'øyeeg kuin køn' chib kenamarmønrrab, nuinetø niløtø tarømis-
røptinchab isubig køn. 20 Nøbe treeg martrab chab isubguen inchen, Señorwei kan ángel
piabyu kenamisrabe trenchibig køn:
—José, ñi Davidwei misagugurri arrubig, Marían ñui srain kønrrai utamigwan kørig kui
inchimøta cha. Kaguende tru unø tøgagømibe Espíritu Santoin køn cha. 21 Nøbe kan møg-
unø tøgagøben, truigwane Jesús munchi pasrtrig chibig køn. Nøbe øyeeg wamig kønrrun
chibig køn, kaguende nui misagwan kaig mariiløyugurri wesranrrabig kuimba.—
22 Kerrigu øyeeg pureppe, Tius maig karuigwan eshkabigwan Señor truigwan øyah taig
nebunrrai treeg kuig køn:
23 "Kan srusrø mu møøbagucha kimíig kwanrriig kørrømisra, kan unø tøgagønrrun taig.
Truibe Emanuel cha wamig kønrrun" cha, trenchibig køn.
(Tru Emanuel munchibe "Tiusbe namba pasran" taig.) 24 Incha José tru piabyugurri
kiagasrabe, Señorwei ángel maig karuig køben treeg mara, Maríane nui srain kønrrai
kørrømarøbig køn. 25 Incha Josébe Marían nui nusrkawan tøgagømnegatig keeba, sraimba
lataig nømui asrtøga chi marmuig køn. Incha Josébe unane Jesús munchi pasrøbig køn.

2

Pørr kal-labgatøsreelø tru estrellameran ashib kusrebelø Jesúswan ashchab amrrub

1 Jesúsbe Judea pirau Belén puebloyu kal-labig køn, Herodes tru pirau rey køb uras.
Inchen tru uras pørr kal-labgatøsrø kusreb møguelø tru estrellameran ashib kusrebelø
Jerusalén puabe, 2 trenchib payibelø køn:
—¿Judíosmerai tru rey kal-labiibe chu tsuh? cha. Kaguende nambe nui estrellan
webarri asha, køriibala nune tabig waminchab amrruer— cha.
3 Inchen rey Herodesbe trendaigwan mørabe, ni mumaygucha kømui inchibig køn.
Inchen katø Jerusalén misaamerangucha treetøweim pubig køn. 4 Inchen reybe sacer-
dotesmeran karubelanba, tru Moisés pørigwan kusrenanøbelanba wama, payibig køn:
—¿Cristobe chu kal-lanrrabig kø?— cha.
5 Inchen nømbe trenchibelø køn:
—Judea pirau Belén cha. Kaguende Tius maig karuigwan eshkabig øyah pørig køn cha:
6 Judea pirau, ñi Belén pueblo-unøbe,
tru pirau purø wamindig ciudamerai utu
ñibe chigucha kømøzhig lataig kønrrab kømø,
purø nuig køn cha.
Kaguende ñuinukkurrimbe misagwan ashib karunrrabig kan webattrun cha,
nai Israel misagwan nø pera marøb ashib pasrønrrabig.—
7 Inchen Herodesbe tru srømbalasrø estrellameran ashib kusrebelan mu ashmøwatø
wama, estrellabe tappe chu uras kenamisrigwan payibig køn. 8 Incha nømune Belénmay
ørabe, trenchibig køn:
—Trusrømay amba, tru unaimburab tab payrrigay cha. Incha wetørrawabe, eshkarrun-
rrigay cha, nagucha køriibala tabig waminchab inrrab— cha.
9 Tru kusrebeløbe rey øyeeg eshkailø ambubelø køn. Inchen estrella tru pørr kal-
labgatøsrø asiibe nømui merraptø ya, yandø tru unø tsuim pala pasramisren, 10 tru kusreb
møguelø estrellan ashabe, truba truba kasraarabelø køn. 11 Incha yau kebambabe, unamba,

usri Maríanba ashabe, tømbønsra, køriibala tabig wamincha, nømui ketamelan kura,
oro køben, incienso køben, mirra køben ketøbelø køn. [12] Incha yandø nømune piabyu
Herodesweimburab ammønrrain cha, eshkailø kua, nømui pirausrømaybe peg maywan
ambubelø køn.

Egiptosrømay trubab ambub

[13] Yandø tru kusreb møguelø chab amben, Señorwei kan ángel Joséwan piabyu ke-
namisrabe, trenchibig køn:

—Kurra, unan usranba perøb Egiptosrømay trubab inrrø cha. Incha trusrø na eshkam-
negatig kørrømisrtrig cha. Kaguende Herodesbe unan kwetchab lanrrab køn— cha.

[14] Inchen Josébe kurra, unan usranba pera, yem Egiptosrømay webya, ya, [15] trusrø
tru Herodes kwamnegatig waraig købig køn. Øyeeg nebuppe, Tius maig karuigwan
eshkabikkurri øyah taig, truig nebunrrain kuig køn: "Nai Nusrkawan Egiptogurri wamar"
taig.

Herodes uregwan kwetchai karub

[16] Inchen Herodes nun tru kusreb møguelø isin kui mørabe, truba truba nama, tru
kusreb møguelø tru ureg chu uras kal-laigwan eshkaigwan, trunun cuenta mara kal-
laingurrimbunø pa pilagatiguelø Belén pøtøgatan warabelan kerriguba kwetchain karubig
køn. [17] Øyamay nebuig køn Tius maig karuigwan eshkabig Jeremías øyah pørig:
[18] Ramá pueblosrø kan wam mørig køn cha.
Truibe kan truba truba isuig wamab kishib,
tru Raquel nui uregweimburab isua, kishibig køn.
Incha 'kishmø, ka awentau' taingucha, awentanrrab kaimabig køn cha,
kaguende yandø ureemera chab kwaikken køben.

Egiptogurri katø amrruig

[19] Inchen yandø Herodes kwaben, Señorwei kan ángel Joséwan Egiptosrø piabyu
kenamisra, trenchibig køn:

[20] —Kurra, unanba usranba pera, Israel pirausrømay katø inrrø cha. Kaguende unan
kwetchab inchibeløbe yandø chab kwan— cha.

[21] Inchen Josébe kurra, unanba usranba Israel pirausrømay pera, ibig køn. [22] Inchen
Herodeswein cuentabe nui nusrkai Arquelau Judea pirau truig karub wan taig mørøppe,
Josébe trusrømay yamig køriimatøben, Tius piabyu Judeasrømay imønrrai eshkaben,
Galileasrømay ambig køn. [23] Incha Josébe trusrø puabe, Nazaret pueblosrø tsunrrab ibig
køn. Iig øyeeg nebuppe, Tius maig karuigwan eshkab møguelø øyah taig nebunrrain kuig
køn: "Jesúsbe nazaretsriig cha wamig kønrrun" taig.

3

Juan Bautista mu misag warab waraimønug eshkab kusrenanøb
(Mc 1.1-8; Lc 3.1-9, 15-17; Jn 1.19-28)

[1] Tru kwalømmerawan Juan Bautista Judea pirau mu misag warab waraimønug [2] trenchib
eshkab kusrenanøb arrubig køn:

—Kaig mariilan isua møra, Tiusweimay lliray chib. Kaguende srømbalasrø Tius nø ashib
karub waibe lutau pasran— cha.

[3] Tru Tius maig karuigwan eshkabig Isaías øyah pørig Juanbe truig kuig køn:
Kan wam mu misag warab waraimønug trenchib trasan, taig: "Señorwei maywan
tamarøb,
nuyasig maymerane ølmarøb inday," chib.

[4] Juan kewagúibe camello isiitøga marig købig køn. Inchen nui pørønaibe kaluswan
marig køben, nui mamibe nørrø chapullba kaambu mielba købig køn. [5] Jerusalén
misaameraba, mayeelø Judea pirau misaameraba, Jordán pi puluwaneløba nun mørtrab
werrubelø køn. [6] Incha nømui kaig mariilan 'kaig marig køn' chib eshkaben, Juanbe truilan
Jordán piyu piu umbu ulsrøbig køn.

[7] Inchen Juanbe fariseosmera køben, saduceosmera køben, truba nørrø nø piu umbu
ulsrailø kønrrab amrrui ashabe, trenchibig køn:
—¡Ñimbe ul lataig inchib misaamera! ¿Ñimune mu eshkata cha, Tiuswei purø kørig
kømdiig ñimuim pala attrabig pub pasrabigugurri wegørrønrraimbe? [8] Ñimui kaig
mariilan isua møra, Tiusweimay llirawar kuy, chibig køn, tørgandø asamdiig kønrrain cha.
[9] Incha ñimbe ñimasiitø øyeeg chib mendømøtay cha: "Nambe Abrahamwei misaamera
ker" chib. Kaguende nabe trendamønrrun cha: Tiusbe i sruumeranguen Abrahamwei
misaamera kønrrai marøg købene, martrun cha. [10] Katø waløm be tusrmeran srølba
para øramig chabguen srølyu pasringuen pasran cha. Chi tusrwandøgucha tab mamig
niimíigwane para, nagu kegutsan cha. [11] Nabe ñimune ciertonwei pi pinøbulrrai piu
umbu ulsrar cha, kaig mariilan isua møra, Tiusweimay llirain kønmab asamdiig kønrrai.
Trune nai wendau arrubiibe si, Espíritu Santotøgaba, naatøgaba pinøbulrrun cha. Truibe
si, na lataguen kømø, maramburab marøbig køben, nabe truburab kømíig kua, nui
alpargatiswanguen srua inrrabgaig kur cha. [12] Nøbe tirigun isig øra tarømartrab tru kala
kutsamig tsig utigwan sruaguen pasran cha. Incha truyu tru tirigu chishmari yabaløwan
kerrigu chab chishmarabe, tirigune tirigu esegainug esegappe, shauwane mana kwamø
nagu pattrun— chibig køn Juanbe.

Jesúswan piu umbu ulsrøb
(Mc 1.9-11; Lc 3.21-22)

[13] Jesúsbe Galileasrøngurri Jordán piyumay arrubig køn, tru Juan uninuumay nun piu
umbu ulsrønrrai. [14] Srøtøbe Juanbe nune piu umbu ulsrøg kømui incha, trenchibig køn:
—Nane ñiguen treeg marig kømdiig købendø, ¿ñiguen nan attirru?— cha.
[15] Inchen Jesúsbe trenchiptinchibig køn:
—Møimbatøbe øyamay ka mar cha. Tius tru sølgandø tabig maramigwane nambe
kutøgue øyamay maramig køn— cha.
Inchen Juanbe ka treeg marøbig køn. [16] Incha Juanbe Jesúswan piu umbu ulsrøben,
piyugurri webibig køn. Inchen møimbe srømbalabe kurøptinchen, Jesúsbe Tiuswei
Espíritu nuim pala kan paloma lataig kørraarri ashibig køn. [17] Inchen srømbalasrøngurri
kan wam trenchib waminchibig køn:
—Iibe nai Nusrkai undaaraig køn cha. Nabe nuimburab truba tab kui war— cha.

4

Satanás Jesúswan chinchibig køtashchab inchib
(Mc 1.12-13; Lc 4.1-13)

[1] Inchen Espíritu Santobe mu misag warab waraimøsrømay Jesúswan pera yaig køn,
nugwaimandzig nun kebenøsrkønrrab inchai. [2] Inchen cuarenta días yem kwaløm
chigucha mamøwa, yandø parøgwai mørøbig køn. [3] Inchen tru kebenøsrkønrrab inchibi-
ibe Jesúswan kemallabe, trenchibig køn:
—Isa kømø, tru ñi Tiuswei Nusrkain kuabe, i sruumeran pirri misringaru— cha.
[4] Inchen Jesúsbe trencha løtabig køn:
—Tiuswei wamwan pørigube trenchibig køn cha: "Møøbe pirrindøgatø øsig tsumøtø,
kerrigu Tiuswei wamdøgagucha tsumig køn"— cha.
[5] Incha nugwaimandziibe Jesúswan Jerusalén tru Tiusweindø tarømari ciudasrømay
srua ya, tru Tiuswei yau purø palasrø pasrabe, [6] trenchibig køn:
—Isa kømø, tru ñi Tiuswei Nusrkain kuabe, pirausrø pørsrau cha. Kaguende Tiuswei
wamyube trenchibig pørig pasran cha:
Tiusbe nui ángelesmeran ñun ashchai ørtrun chibig.
Incha ñui srøbwan srugu srurrengwamønrrai
nømui tasiimeratøga ñun kusranrrun— chibig.
[7] Inchen Jesúsbe trenchibig køn:
—Katø Tiuswei wamwan pørigube treekkucha chibig køn cha: "Ñui Señor Tiuswane ke
chinchibig køtashchab lataikkucha maramig kømøn"— cha.

[8] Katøbe nugwaimandziibe kan truba pala tunsrømay srua yabe, yu pirau chutøgucha
nørreelø tru nøm ashib karub purrailanba, katø nømui chigurrimbunø tabig tørig
tøgagúigwanba kenamarabe, [9] trenchibig køn:
—Iigwan nabe kerriguba tranrrumøn cha, ñi nan srala, køriibala tabig waminchene.—
[10] Inchene Jesúsbe trencha løtabig køn:
—¡Satanás, møi møi iptsu! cha. Kaguende Tiuswei wamwan pørigube trenchibig køn
cha: "Señor ñui Tiuswandø køriibala tabig waminchib, nuyasiitø marøb megamig køn"—
cha.
[11] Inchen nugwaimandziibe nuinukkurri tarømisren, ángelesmera amrrua, purugubelø
køn Jesúswan.

Jesús tru nui maramigwan Galilea pølbasrøb
(Mc 1.14-15; Lc 4.14-15)

[12] Juan Bautistan kailan keeri yau keerin køn taig Jesús wammørabe, Galileamay ibig køn.
[13] Incha Nazaret puebloyugurri webyabe, Capernaum pueblosrø pisu menda, Zabulónwei
misag warainuuba, Neftalíwei misag warainuuba tru pirau tsunrrab ibig køn. [14] Øyeeg
nebuppe, Tius maig karuigwan eshkabig Isaías øyah taig nebunrrain kuig køn:
[15] Zabulónwei misag warainuuba, Neftalíwei misag warainuuba tru pirau,
Jordán pi ambøgatø tru nu pisugatømaysrø,
Galilea tru judío kømeelø warainug,
[16] misaamera løstøyu warabeløbe
kan truba tørig asan chib.
Kwamig nømuim pala itøgasraig lataig warabelø købelane
kan tørig kebilin køn, chib pørig.
[17] Trugurrimbunø Jesúsbe eshkab kusrenanøb trenchibig køn:
—Kaig mariilan isua møra, Tiusweimay lliray cha. Srømbalasrø Tius nø ashib karub
waibe lutau pasran— cha.

Jesús pibgatø peskabelan wamab
(Mc 1.16-20; Lc 5.1-11)

[18] Jesús Galilea nu pisu mendawan ib pasrøwabe, pa nunelan ashibig køn, kane Simón,
truigwane katø Pedrogucha taig, kane Andrés taig. Truiløbe peskabelø kua, nømui
atarrayameran piyu keguchib warøben, [19] Jesúsbe trenchiptinchibig køn:
—Nai mendig amrruy cha. Nabe ñimune misaameran peskabelø kønrrai maramønrrun
— cha.
[20] Inchen tru urastø nømbe nømui atarrayasmeran warøb, nøba ambuptinchibelø køn.
[21] Incha Jesúsbe katøguchi mas ambuurø yabe, katøgan pa nunelø warai ashibig køn,
truiløbe Zebedeowei nusrkalø, Santiagoba, Juanba. Nømbe nui møskaimba barcoyu atar-
rayamera kølsrailan tamarøb purrøbene, Jesúsbe tru nusrkalan wamabig køn. [22] Inchen
nømbe tru urastø barconba, nømui møskawanba kørrømarøppa, Jesúswei mendig am-
buptinchibelø køn.

Misag truba nuwan Jesús kusrenanøb
(Lc 6.17-19)

[23] Jesúsbe Galilea pirau ørøba llirab ibig køn, judíosmera tulundzuni yamørig Tius nø
ashib karub pasrainuguig tabig srø wamwan eshkab kusrenanøb. Incha misaameran chi
kwanrreelan køben, chi pusrkwailan køben tamarøbig køn. [24] Jesúswane Siria pirausrø
kerrigu wammøra kua, mayan kwanrreelan srua amrrubelø køn. Tru chi kwanrrø køben
tøgarmeran, katø ni mumayguen tab kømui mørøb inchibelan, tru kwaimandziimera
tøgarmeran køben, itønab pesannabig tøgarmeran køben, kønønrrab kaimabelan køben
srua amrrubelø køn. Inchen Jesúsbe tamarøbig køn.
[25] Inchen misaamera galileasreelø køben, decápolissreelø køben, jerusalénsreelø køben,
judeasreelø køben, Jordán pi tru pørr kal-labgatøsreelø køben Jesúswei mendig truba nu
ambubelø køn.

5

Jesús nu tunyu wamisra kusrenanøb wamindig

1 Incha Jesúsbe misag truba truba nuwan ashabe, kan tun pala nebya wamisren, nui
kusrenanøb pera uniilø kemallen, 2 nøbe øyeeg chib kusrenanøb mendabig køn:
3 —Mayanguen tab kuilø køn cha, tru Tiusweimburabigwan ke kagømønrraindøzhig
tøgaguermab isua palai mørøbelaimbe.
Kaguende srømbalasrø Tius nø ashib karub waibe nømuiwein køn cha.
4 Mayanguen tab kuilø køn cha, tru truba isuig kishibelaimbe.
Kaguende Tiusbe nømun chi isui inchimønrrai tab købigwan tranrrun cha.
5 Mayanguen tab kuilø køn cha, tru larrø tammayelø lata lata inchimeelaimbe.
Kaguende nømbe tru pirøwan Tius trannrrab misrigwan ketig utønrrun cha.
6 Mayanguen tab kuilø køn cha, tru sølgandø tabigwan kan parøgwaig mørøb lataig, pi
mulgwaig mørøb lataig inchibelaimbe.
Kaguende maig isua palai melaigwan Tiusbe nømun nørrø traniilø kønrrun cha.
7 Mayanguen tab kuilø køn cha, katøganelan lastima ashibelaimbe.
Kaguende nømungucha Tiusbe treetøwei lastima ashib tøgagønrrun cha.
8 Mayanguen tab kuilø køn cha, chi kaig isumø manrrømera chishig tøgarweimbe.
Kaguende nømbe Tiuswan ashchun cha.
9 Mayanguen tab kuilø køn cha, tru ambugurri igurri tab kømigwan lab marøbelaimbe.
Kaguende truilane Tiusbe 'nai ureg køn' chinrrun cha.
10 Mayanguen tab kuilø køn cha, tru Tius mandø martrai miaigwan marikkurri kaig
martraindinab kaig nebui melabelaimbe.
Kaguende srømbalasrø Tius nø ashib karub waibe nømuin køn cha.
11 'Ñimbe mayanguen tab kuilø køn cha, nagurrindø misaamera tsalø waminab, kaig
marinab, katø ñimun chine, chine isa wamindinab melabelaimbe. 12 Pøs truba kasraarab
tab kui møray cha. Kaguende srømbalasrømbe truba truba nuig ketig utamig tøgagønrrun
cha. Ñimguen kømøwatøsrøwei tru Tius maig karuigwan eshkabelan øyeetøwei kaig
marig købig køn cha, trenchibig køn Jesúsbe.

Tiuswei ureebe yu pirau treba, tørba lataig køn
(Mc 9.50; Lc 14.34-35)

13 'Ñimbe yu pirau tre latailø køn. Inchendø yandø tre larrmíig misrabe, ¿katøbe chincha
kui larrøbig misriasamø? Yandø mas chiweingucha larrmíig misrene, wambig petøben,
misaamerabe itøbunan, chibig køn.
14 'Ñimbe yu pirauelayasig tør latailø køn. Kan ciudama tun palasrø pasrabiibe
trubønrrab kaiman cha. 15 Katø kan aceite lámparan chigucha piløgøppe, køtsø umbu
pasrtrab piløgømøn cha. Treeg kømøtø, masken pala pasrene, mayeelan yau purrabelan
pilan chibig køn. 16 Øyeetøwei ñimgucha misaamerai merrab ñimui tør pilønrrai inday
chibig køn, ñimui tabig mariilan asha, nømbe ñimui Møskai srømbalasrø wabigwan truba
tabig waminchain cha.

Maig maramigwan martrai Moisés pørigwan Jesús kusrenanøb

17 'Nabe arruppe, maig maramigwan martrai Moisés pørigwanba, Tius maig karuigwan
eshkabelø kusrenaniilanba na patsøgønrrab arritamab isumøtay chibig køn. Nabe
treeg kømøtø, arruppe, tru Moisés pørigu maig chibig køben, trunun newan mara
kørrømartrab arrig køn. 18 Pøs nabe ñimun cierton trendamønrrun: Srømbalaba, pirøba
pønrrøbenbatøbe, tru maig maramigwan martrai Moisés pørigu maya lamøzhig pørig
pønrrabeløguen pinappe, purainrraamøn cha, kerrigu tru pørigu maig taig nebum-
negatig. 19 Inchawei møikkøben tru maig maramigwan martrai Moisés pøriiløyu karua
pønsrailan møigu køben maya lamøzhigwandøguen kalø marøb, katø misagwan treetøwei
kalø martrai kusrenanøbiibe srømbalasrø Tius nø ashib karub waisrømbe truibe purø
lamíig kui asig køn taig kønrrun. Trune møikkøben martrai karua pønsrailan marøb, katø

treetøwei martrai kusrenanøbiibe, truibe si, srømbalasrø Tius nø ashib karub waisrømbe
nuig kui asig kønrrun cha.
20 'Inchawei nabe ñimune eshkar: Ñimui sølgandø marigwan tru Moisés pørigwan
kusrenanøbeløba, fariseosmeraba marøb pønrrai lataitøguen kømø, katøguchi tabig mar-
muisruandøbe, srømbalasrø Tius nø ashib karub waisrømbe managuen kebamrraamøn
cha.

Trømbøig namiguelø kømumigwan Jesús kusrenanøb
(Lc 12.57-59)

21 'Ñimbe mørøbelø kuinrrun ñimui merrabsreelane trendaigwan: "Kweechimøta cha.
Møikkøben kweechibiibe kaigyu pasrønrrai pasrig kønrrun" cha. 22 Trune nabe tren-
damønrrun: Møikkøben nui nunewan namig kørrømisrøbiibe kaigyu pasrønrrai pasrig
kønrrun cha. Nunewan tsalø wamabigwane tru Setenteelø maig maramigwan asha
marøbelø asha marig kønrrun cha. Inchen møikkøben nunewan trømbøig inchib: "Larrø
kaig chugúi mørmíig køn" chib wamabiibe, tru kwamø nagu møra melamnug kegutsig
kømigwan lab pasran cha.
23 'Inchawei ñi Tiuswei tranamigwan altaryumay srua arrua, ñui nunewan ñi chigøben
kaig mara tøgagúigwan ñi isuptinchabe, 24 tru ñi Tiuswan tranamigwan altaryu pasrøppa,
ñui nuneeba tab kørrømisramigwanmerrig lanrrab yamig køn. Trugurrimbe si, altaryu-
may arrua, ñui tranamigwan tranø.
25 'Møikkøben ñun kejawa, juezweimay merranene, tru kejabiiba mayu ib pasrappatø,
tammay kørrømisrkun cha, petø wamindam lau, tru juezwei tasku tranmønrraimbe.
Inchippa juezbe policíameran tranen, truiløbe ñun kailan keeri yau kegutsinamønrrappe.
26 Pøs nabe ñimun cierton trendamønrrun: Truyugurri webinrrappe, maig pagaramigwan
chishtø pagarawatøwei webinrrabguen cha.

Kasharawaig itølulmumigwan Jesús waminchib

27 'Merrabsrø øyah taigwan ñimbe mørøbelø kuinrrun: "Møikkøben kasharawaig
købendø, peg ishuuba itølulamig kømøn", taigwan. 28 Trune nabe trendamønrrun:
Møikkøben kan ishuwan trømbøig martrab isub chull ashibiibe nui manrraube yandø
chabguen itølulig lataig kørrømisran cha.
29 'Inchawei treekkurri ñui kusrmay kab kaig maringarua, kaigu ñun kebenøsrkøbene,
wesrua, kuchi chibig køn. Trembe ñui asru kanbaløtø palab misrikken chi kømønrrun
cha, tru møra melamnug asr ørøba kegutsig købgunrriibe. 30 Ñui kusrmay tasig kaig
maringarua, kaigu ñun kebenøsrkøbene, tasigwane para, kuchi, chibig køn. Trembe ñui
asru kanbaløtø palabikken chi kømønrrun cha, tru møra melamnug asr ørøba kegutsig
købgunrriibe.

Kasharawar petiyamumigwan Jesús waminchib
(Mt 19.9; Mc 10.11-12; Lc 16.18)

31 'Katø merrabsrømbe trendaig købig køn: "Møikkøben nui srawan kucha, tarømis-
rtrappe, kan kilga tarømisrtrab chibig mara, nun purøøramig køn" cha. 32 Trune nabe
trendamønrrun: Mu møøtøgucha nui srai, itølulmubendø, srawan kucha, tarømisrøbiibe,
nui srawane itøluløb uñchai maran cha. Inchen mu møøtøgucha kan tarømisra ishuuba
kasharabiibe nøgucha treetøwei itølulan cha.

Isa waminchimumigwan Jesús kusrenanøb

33 'Katø ñimbe møriinrrun ñimui merrabsreelan øyah tailan 'Señorwei merrab, ¡katø!
marmø kømø, nabe maramønrrun' cha kørrømisrigwane wamindiitø kømø, maramig
køn taigwan. 34 Inchendø nabe ñimun trendamønrrun: '¡katø! marmø kømø, nabe
maramønrrun' chib mumaygucha ke treeg chimøtay cha. Srømbalawei merrab pas-
ramisra '¡katø! marmø kømø, nabe maramønrrun' chimøtay cha. Kaguende srømbalabe
Tius nø wamisra waig køn cha. 35 Katø ñimbe pirøwei merrab pasramisra, '¡katø! marmø
kømø, nabe maramønrrun' chimøtay cha. Kaguende pirøbe Tius itøbuna waig køn
cha. Ni katø Jerusalénwei merrab chigucha treeg maramig kømøn. Kaguende truibe

Tius, tru purø nu Reywei ciuda køn. [36] Ni katø ñimui turwan '¡katø! marmø kømø,
nabe maramønrrun' chimøtay chibig køn. Kaguende ñimbe pusrugwan ni kandøguen
puliig martrab kaimabwei, ni kandøguen yaliig martrab kaimabwei inchun cha. [37] Inchen
ñimbe martrappe: "Øø" tamig køn. Inchen marmønrrappe: "Ka" tamig køn. Pøs
yandø i trendaigugurri mas nemarøb, '¡katø! marmø kømø, nabe maramønrrun' taibe
nugwaimandzigweinukkurri arrubig køn.

Kaig inchen lata marmumigwan Jesús kusrenanøb
(Lc 6.29-30)

[38] 'Katø ñimbe merrabsrø trendaigwan mørøbelø kuinrrun: "Katøganui kabwan
mindishibigwane nuin kabwangucha mindisamig køn", taigwan. "Katøganui trugulwan
lanchibigwane nuin trugulwangucha landamig køn", taigwan. [39] Trune nabe trendamøn-
rrun: Møikkøben ñun kaig marene, lata inchimøta cha. Treeg kømøtø, møikkøben
ñun kusrmay maløbøtø pashene, kandarømayigwangucha yul cha. [40] Møikkøben kejawa
kewagúigwan kerranrrab inchene, turiwangucha srua ibasingaru cha. [41] Møikkøben ñun
nama, kan kilómetro chigøben niguingarubene, trube, pa kilómetro nig cha. [42] Inchen
møikkøben ñun chi miabigwane tranø cha. Møikkøben 'pebrra' cha, miabene, 'ka' chimø,
peb cha.

Ashig kømui inchibelan undaaramigwan Jesús waminchib
(Lc 6.27-28, 32-36)

[43] 'Ñimbe katø merrabsrø trendaigwan mørig kuinrrun: "Ñui tab linchibigwane isua,
undaaramig køn chippe. Ñun tsaliigwane ashig kømui indamig køn", taigwan. [44] Trune
nabe ñimun trendamønrrun: Ñimun ashig kømui inchibelane undaaray cha. Inchen
ñimun kaig martrabgøba inchibelaimbe nømuyasig Tiusba wamindamig køn cha. [45] Treeg
marabe, ñimbe Møskai srømbalasrø wabigwei ureg kønrrabguen. Kaguende nøma
nui nøsigwan kailaim pala lata, tabelaim pala lata pørr patingarub, katø sølgandø
tabig marøbelaim pala lata, chi sølgandø tabig marmeelaim pala lata sre punrrai
ørøb inchibig køn cha. [46] Kaguende ñimun undaarabelandø undaarawabe, ¿truburøbe
chigúi utønrrague? ¿Romasreelayasig an utabeløguen treetøweimbe marøbelø kø-
muitarru? [47] Inchen ñimui nunelandø tab wamabiibe, ¿chigúi srøig peg marig kønrrautah?
Kaguende ¿Tiuswan ashmeelø tru judíos kømø misaameraguen treetøweimbe marøbelø
kømuitarru? [48] Ñimbe sølgandø newan tabelø kuy, ñimui Møskai srømbalasrø wabig
newan tabig køb lataitøweingue.

6

Tabig maramigwan Jesús kusrenanøb

[1] 'Ñimui tabig mariilan misaamerai malau marmøtay, misaamera ka ashchaindø lataig.
Ñim treeg marene, ñimui Møskai srømbalasrø wabiibe chigucha truburøbe tranrraamøn.
[2] Inchawei palai inchibelan ñi puruguppe, mayeelø wammørtrai waminchib kenamarmøta.
Tru palatø tab inchibelø latawei judíosmera tulundzuni yamerayu, callesmerayu misaam-
era nømun tabig waminchai marøbelø lataig marmøta. Kaguende nabe ñimun cierton
trendamønrrun: Yandø treeg marøbeløbe nømui truburø ketig utamigwane utabguen
indan cha. [3] Inchen palai inchibelan ñi puruguppe, ñui kusrmay tasig marigwane atsimay
tasig asha kønrrai marmøta. [4] Inchen ñi mun kenamarmøtø mariilan Tius ñui Møskai
ashibiibe ñun truburø ketamigwan kettrun.

Tiusba mandø wamindamigwan Jesús kusrenanøb
(Lc 11.2-4)

[5] 'Ñim Tiusba waminchib pønrrappe, tru palatø tab inchibelø lataig kømøtay. Truiløma
judíosmera tulundzuni yamerayu køben, plazayu ya tsøbmerasrøn køben pønrramisra,
Tiusba wamindamig chullelø køn, misaamera ashchai. Nabe ñimun cierton trendamøn-
rrun: Nømun misaamera tabig wamindiibe, truibe truburø ketig chabguen utabguen
indan cha. [6] Trune ñibe Tiusba waminchappe, ñui kwartuyu kebya, yaskabwan kasra,

ñui Møskai Tiusba waminchi cha, mu asiimíig truyu ñibatø pasrabigwan. Inchen ñi mun kenamarmøtø marigwan Tius ñui Møskai ashibiibe ñun truburø ketamigwan kettrun.

7 'Tiusba waminchib pasrappe, trunundø katøle, katøle ka yandø wama mørmøta, judíos kømeelø latawei. Kaguende truiløbe truba truba waminchene, Tiusbe katøguchinguen mørtraitamab isubelø køn. 8 Ñimbe nøm latailøwein kømøtay. Kaguende ñimui Møskai Tiusbe ñim miamøwatø ñimui chi palai indigwane chab ashaguen wan. 9 Ñimbe Tiusba waminchib pønrrappe, øyah chinrrigay:

Namui Møskai srømbalasrø wabig, ñui munchibe tabigweindø tarømara, newan tab indig
konrrun.
10 Ñi ashib karub pasraibe pirau larrøbitchab amø,
srømbalasrø latawei yu piraugucha,
ñi maig maramdiig køben, treegwei marig kønrrai.
11 Kwalømmørig nam mamig maig palabigwan møi tranøb,
12 namui kaig mariilan ulø paymø, pesannarrunrrig chib,
nam namun kaig marøbelan ulø paymø, pesannawa kørrømisrøb lataitøwei.
13 Chigøben namun kegørrøsrkønrraptiig pønrrøbene, truwane namun ambashmørrun-
rrig. Masken tru kaigweinukkurrimbe tarømartra. Kaguende, tru ashib karub
waiba, maramburab mariiba, purø nuig, purø tabiibabe managatig ñuin køn chib.

14 'Kaguende katøganelø ñimun kaig maren, truilan ñim ulø paymø, ñim pesannabene, ñimui Møskai srømbalasrø wabikkucha ñimun ulø payamigwan paymønrrun cha. 15 Inchen katøganelan ñim pesannamø, ulø payene, ñimui Møskai srømbalasrø wabikkucha pesannamø, ñimui kaig mariilan ulø payrrun chibig køn Jesúsbe.

Ayunamigwan Jesús kusrenanøb

16 'Ñim ayunappe, malømera kwa isuig lataig misrmøtay. Tru palatø tab inchibeløma malømerabe kwa isuig latailø kenamarøbelø køn, misaamera nømbe ayunab kui ashchai. Treeløwein kønrrab kømø. Pøs nabe ñimun cierton trendamønrrun: Yandø nømun misaamera tabig wamindiibe, truibe truburø keti lataig chabguen utabguen indan cha. 17 Inchen ñibe ayunappe, maløwan kwalla, pusrugwan tabig tamar cha, 18 misaamerabe ñun ayunab wain kønmab ashmønrrai. Ñuinetø marigwan ñui Møskai ashib pasrabiibe trunun asha, nøbe ñune truburø tranamigwan tranrrun chibig køn.

Srømbalasrø chigurrimbunø pønrrabig
(Lc 12.33-34)

19 'Yu pirau chine, chine tulishimøtay, pullillamera mab, trerawa pinab, nileelø kebamba nilab indinug. 20 Trembe srømbalasrøwei tøgamisrøb tulisay, pullilla mamøwei, trerawa pinømøwei, nileelø nilønrrab kebammøwei indinug. 21 Kaguende ñimui chi tøgagúilø chu esegaig pønrrøbene, ñimui manrrøgucha ke truyutø isub pasrønrrun cha.

Kabmerabe asrwei lámpara køn
(Lc 11.34-36)

22 'Asru kappe kan lámpara køn cha. Inchawei ñui kab tabig købene, ñui asrube kerriguba tørsulu kønrrun. 23 Inchen ñui kab kaig købene, ñui asrube kerriguba løstiig kønrrun. Inchawei tru tør ñuinug pasrabikken løstiig købene, tru løstiibe mas maig løstøgølig kerah chibig køn Jesúsbe.

Møigwanmerrig mas isua tøgagømig
(Lc 16.13)

24 'Nun karunrrabelø muguen pagatøbe tøgagønrrab kaimanrrun. Kaguende kanune tsalø ashippe, kanune undaaranrrun cha. Kanune chiyugucha truba tab mørøb megappe, kanune kaashib webinrrun cha. Inchawei Tiusweimburabigu marøb pasrønrrab isumba, anweimburabigu marøb pasrønrrab isumba inchibiibe martrab kaimanrrun cha, pa-
baløbabe.

Tiusbe nui uregwan ashibig køn
(Lc 12.22-31)

25 ’Inchawei nabe ñimun trendamønrrun: Øsig amønamig, ñim mamigwanba, mut-
samigwanba, asru chi kemermab isumigwanba menrra isumøtay cha. Øsig amønamikkan
kan mamig lataitø kuitarru cha. Kabe asrkan kan asru keelø lataitø kuitarru cha. 26 Pala
amøñibelø illimeran asay chibig køn. Ellguamøwei, ellmarig tulishimøwei, ellmarig
tulisaigwan esegainug esegamøwei inchibelanguen, truilanma ñimui Møskai srømbalasrø
wabiibe manrrai mannøbig køn cha. ¿Ñimbe illimera lataguen kømø, maselø kømøtirru?
chibig køn. 27 ¿Ñim møiløgøben maya, maya incha katøgan tøbø metrotøguen nurab-
sruguh? cha.

28 ’¿Chindimbarre ñimbe asru keegwan truba truba isubelø køgue? cha. Wambig
umeranma asay chibig køn. Kwallmøwei, kumøwei inchibelø købendø, tabig nørrøran
cha. 29 Inchendø nabe trendamønrrun: Rey Salomónguen nui chine purø tabzhig tøgagua,
umera lata tabzhiibe kemuig køn cha. 30 Wambig kaumera, møi ka pønrrøwa, srønabe
nagu parrig kønrrabigwanguen Tiusbe øyeeg tabzhig kenanøb lataig marøbiibe, ñimune
treetøguen kømøtø, masken marmønrraitarru cha, ñim ya ñimui isubigwan Tiusweinug
pasra ke kagømønrraindøzhig tøgarwan. 31 Inchawei øyeeg chib chi isumøtay chibig køn:
“¿Chi mamer?” chib; “¿Chi mutsamer?” chib; “¿Chi kemer?” chib. 32 Kaguende tru
Tiuswan ashmeelø judíos kømø misaamerabe iigwandø isub labelø køn. Inchen ñimui
Møskai srømbalasrø wabiibe ñimui chi palabelan ashaguen wabig køn. 33 Inchawei Tius nø
ashib karub wainuguigwanba, katø tru sølgandø tabigwanba, truilanmerrig lab maramig
køn. Trumaybe tru katøgan chi palabelangucha ñimbe nemarig kerrigu utønrrun.
34 Inchawei srøna kwalømweyigwane chi isumøtay. Kaguende srøna kwalømweyigwane
srøna isumig nøørø køn. Kaguende kwalømmørig chi pub arrubiitø tsabø køn isumibe.

7

Katøganelan ‘øyeelø, øyeelø køn’ chimøtay
(Lc 6.37-38, 41-42)

1 ’Ñimbe katøganelan ‘øyeeg, øyeeg marøbelø køn’ chib waminchimøtay, ñimungucha
‘øyeelø køn’ tainamønrrappe. 2 Ñim katøganelan ‘øyeelø, øyeelø køn’ chib wamindiibe,
ñimungucha treetøwei martrun. Ñim kanelan maig unaasha traniibe, ñimungucha
treetøwei unaasha tranrrun. 3 ¿Chindimbarre ñui nunewan kabyu shauzhig wabig-
wangøba ashku cha, tru ñuin kabyu nu tsig wabigwanguen ashmubendøbe? 4 Inchawei
ñitøweinguen ñuin kabyu nu tsigwan ashmubendøbe, ñui nunewane chincha øyeeg
chinrragu: “Nai nuneg, ¿ñuin kabyu shauzhig wabigwan wesrarruah?” cha. 5 Ñi, palatø
tabig, ñuin kabyu nu tsig wabigwanmerrig wesru chibig køn. Treenchabe si, ñui nunewein
kabyu shauzhig wabigwan wesrumig tab ashchabguen cha.

6 ’Chigøben Tiusweindø tarømarigwane werameran tranmøtay. Katø ñimui perlasmer-
ane kuchimeran kebusrmøtay, inchippa truilan itølula, llirawa, amrrua, kurmillustøga
kwanaguchib ñimun pitis marinamønrrappe.

Tiuswan miab, nun lab, katø yaskabu wamab inday
(Lc 11.9-13; 6.31)

7 ’Miabene, Tiusbe ñimune tranrrun. Lawabe, wetørranrrun. Yaskabu wamubene,
ñimune kurtrun. 8 Kaguende mugucha miabiibe utøben, labiibe wetørraben, yaskabu
wamabigwane kurtrun.

9 ’Kabe ñimma møikkøben ñui nusrkai pirri miabene, kabe, ¿kan pillisrugwan tranøb-
sruguh? 10 Kabe kan peskau miabene, ¿kan ulwan tranøbsruguh? 11 Pøs ñimma ya
kailø købenguen ñimui uregwane tabig keta tranøbelø køben, kan mas ñimui Møskai
srømbalasrø wabiibe nun miabelane, maig tabig tranrrer chibig køn.

12 ’Inchawei ñimma katøganelø ñimuyasig tabig maramig palai inchibeløbe, ñimgucha
katøganelan treetøwei maray chibig køn. Kaguende maig maramigwan martrai Moisés
pørigu lata, Tius maig karuigwan eshkabelø pøriiløyu lata iigwanwei martrai karubig køn.

Trag yaskappa, lendø yaskappa
(Lc 13.24)

13 'Trag yaskabwan kebambay chibig køn. Kaguende tru kan lendø yaskappa, tru lendø
maybabe managuen werrumikkaig kegørra pønrramsrømay pera ibig køben, truwane si,
møiløgøben truba nu kebamban cha. 14 Inchen tru trag yaskappa, trag mayba managuen
patsømø øsig purramsrømay pera ibiibe, truiløbe traguelø, trurrigu murelø køben, trunun
wetørrabeløbe mamdø køn chibig køn.

Tusrbe mamikkurri asamdiig køn
(Lc 6.43-44)

15 'Tab asha kuy, chibig køn, 'Tius maig karuigwan eshkabelø ker' chibelø isa waminchi-
belan, ñimuimay kan ubisha lataig amrrubendø, nømui umbube kan namig lobosmera
latailø køn cha. 16 Trune ñimbe nømui maig mariiløyutøguen tsabø ashchun, tusryu mamig
niguigwan latawei. Kaguende kal tusryugurrima uvas lurrmøwei, katø kaldø misrøb
tusryugurri yashig lurrmøwei indan. 17 Inchawei kan tab tusrbe tab mamig niguen. Trune
kan kaig tusrbe kaig mamitøwei nigan cha. 18 Inchawei kan tab tusrbe kaig mamig niirrab
kaimabwei, katø kan kaig tusrbe tab mamig niirrab kaimabwei indan cha. 19 Inchawei
chi tusrwandøgucha tab mamig niimíigwane para, nagu kegutsan. 20 Inchawei nømui
mariiløyu ñimbe ashchabguen chibig køn.

Tius nø ashib karub waisrømbe mayeeløba kømøtø kebamrrun
(Lc 13.25-27)

21 'Nan: "Señor, Señor" chibelø srømbalasrø Tius nø ashib karub waisrømbe mayeeløba
kømøtø kebamrrun. Treeg kømøtø, nai Møskai srømbalasrø wabig maig maringaruben,
trunun marøbeløtøwei kebamrrun. 22 Tru srabe kwalømbe nane møiløgøben truba nu
trenchinrrun: "Señor, Señor, yamba nambe ñui munchiyu ñi maig karuigwan eshkab, ñui
munchiyu kwaimandziimeran webetab, ñui munchiyu maramburab mariilan marig købig
køn" cha. 23 Inchene nabe trendamønrrun: "Managuen nabe ñimune ashmíig kur cha. Ñim
larrø kaig marøbeløbe, nainukkurri tarømisray" cha.

Pailø ya marøbelan kemesra wamindig
(Mc 1.22; Lc 6.47-49)

24 'Møikkøben na wamindigwan mørøb, na maig taigwan møra marøbigwane kan møg
tab isua marøbig lataig køn chinrrab. Nui yawan srug pala marøbig lataikke. 25 Sre
pub, pimera nurab, yawan isig megambub itsingucha, yabe peñmøn cha, kaguen srug
pala marig pasrøwa. 26 Inchen nan mørøppe, mørendø, na maig taigwan marmíigwane,
kan møg tab isua marmíig lataig køn tamønrrun cha, nui yawan pisrum palatø marøbig
lataikke. 27 Sre puben, pimera nuraben, yawan isig megambub ichen, yabe peña, purø
isumdiig mindisaig kørrømisran— cha, trenchibig køn Jesúsbe.

28 Inchen Jesús iilan kerrigu chab waminchen, maya misaaba kwaara asha kørrømisrø-
belø køn øyeeg kusrenaniilan. 29 Kaguende nøbe kusrenanøppe, nuinukkurrindøwei mu
mandamgaig kusrenanøbig køn, tru Moisés pørigwan nømui kusrenanøbelø lata kømø.

8

Asr trerab kwanrrø tøgaigwan Jesús tamarøb
(Mc 1.40-45; Lc 5.12-16)

1 Yandø Jesús tun palasrøngurri kørraarruben, misag truba nu mendig amrrubelø køn.
2 Inchene kan møg asr trerab kwanrrø, lepra taig, tøgaig kemallippa, Jesúswei merrab
tømbønsrabe trenchibig køn:
—Señor, nan ñi tamaramdiig købene, tamartra— cha.
3 Inchen Jesúsbe tasigwan larrøbicha estsarabe, trenchibig køn:
—Tamarøg køtan cha. Tamarig kørrømisr— cha.
Inchen tru urastø nui trerab kwanrrøbe chishig kørrømisren, 4 Jesúsbe trenchibig køn:

—Au, mungøben eshkawabesin cha. Inchendø ya, ñui asrwan sacerdotendø kenamara, katø Tiusweyasig tru Moisés tranrrig taigwane srua ya, tranrrig cha, mayeeløba ñui kwanrrøwan chishig kørrømisrin kui ashchain— cha.

Suldau søtøwan nø karub pera pasrabigwei mendig megabigwan Jesús tamarøb
(Lc 7.1-10; Jn 4.43-54)

5 Yandø Jesús Capernaumsrø kebibene, romanosmerai suldau cienelan ashibig, kan
centurión taig, nuimay arruabe, nun purugurra chib, 6 trenchibig køn:
—Señor, nai mendig megabiibe yau kwanrrø tsun cha, truba truba pusrkwai inchib,
kerrigu kønønrrab kaimaig.—
7 Inchene Jesúsbe trenchibig køn:
—Nabe arrua, tamaramønrrun— cha.
8 Inchen tru centuriónbe trenchibig køn:
—Señor, ñi nai yau kebattraimbe, nabe trengatig kømuinatan cha. Tammisr cha, treetø
chirra cha. Nai karuindiig megabiibe tammisrtrun cha. 9 Kaguende nagucha mas nørreelø
karuig kur cha. Katø treeg køben na karub tøgagúilø suldaumera tøgagur cha. Truilanma
na møigwan køben: "Inrrø" chibene, ib; katø na møigwan køben: "Amø" chibene, arrub;
katø nai karuindiig megabigwan chigøben: "Mar" chibene, marøb inchibig køn— cha.
10 Jesús iigwan møra, kwaara asha kørrømisrabe, nui mendig amrrubelan trenchibig køn:
—Nabe ñimun cierton trendamønrrun: Israelsrø møigweinukken isubigwan nainug
pasra tøgagúig øyangatig nuig wetørramur cha, i møwei lataig. 11 Incha nabe ñimune
trendamønrrun chibig køn: Pørr kal-labgatøsrøngurrin køben, pørr kebibgatøsrøngurrin
køben truba nu amrrua, Abrahamba, Isaacba, Jacobpa manrrab purramisrtrun cha,
srømbalasrø Tius nø ashib karub waisrø. 12 Trune Tius nø ashib karub waisrø purrønrrab
ureemerabe wambig purø trømbø løstøyu webusriilø kønrrun cha. Truyube kishib,
trugulmeran tsatsamig kønrrun— cha.
13 Incha Jesúsbe tru centuriónwan trenchibig køn:
—Yamay inrrø cha. Ñi maig køreig treeg kønrrun— cha.
Inchen tru urastø tru mendig megabiibe tammisrig køn.

Jesús Pedroi sueeran tamarøb
(Mc 1.29-31; Lc 4.38-39)

14 Jesús Pedroi yamay arrua, kebyabe, Pedroi sueerabe camayu pachiiba tsui ashibig køn.
15 Incha Jesúsbe tru ishuwei tasigwan katørabene, pachiibe weetaptinchen, nøbe kurra, tru
pubelayasig chi maramigwan marøb mendabig køn.

Kwanrreelø truba nørrøwan Jesús tamarøb
(Mc 1.32-34; Lc 4.40-41)

16 Yandø yem misren Jesúsweimay truba yamelan kwaimandzig tøgarwan misaabe srua
amrruben, kan wamitøgatø tru kwaimandziimeran webetab, katø chi kwanrrø køben
tøgarwan mayeelan tamarøbig køn. 17 Øyeeg pureppe, Tius maig karuigwan eshkabig Isaías
øyah taig nebunrrain kuig køn:
Nøtøwei namui pusrkwabelanba,
namui kwanrrømeranba kerran, taig.

Jesucristoi mendig ambamibe murig køn
(Lc 9.57-62)

18 Jesúsbe nuin pøtøgatan misaamera truba nu tulsrua kui ashabe, nui kusrenanøb pera
uniilane pisu ambøgatømaysrø larramrrai karubig køn. 19 Inchen tru maig maramigwan
martrai Moisés pørigwan kan kusrenanøbig kemallabe trenchibig køn:
—Kusrennøbig, ñi chu ibendø, nabe mendig arrumønrrun— cha.
20 Inchene Jesúsbe trencha løtabig køn:
—Zorramerabe waramig trab tøgagøben, katø pala amøñib illimeragucha nømui lemera
tøgar køn cha. Trune na, Møg Misra Arrubiibe ni nai turwan chu nerrarramikken chigaig
kur— cha.
21 Inchen katøgan møikkøsrøn, Jesúswan mendig uñibiibe, trenchibig køn:

—Señor, nai møskawan sørønrrabmerrig ibashcha— cha.
22 Inchene Jesúsbe trenchibig køn:
—Ñibe nai wendau amø cha. Tiusweimburabigu kwaig latailøbe nømui kwailan
sørøbash— cha.

Jesús isig ichibigwanba, pi latøgushibigwanba kønøbashmub
(Mc 4.35-41; Lc 8.22-25)

23 Jesús yandø barcoyu nebiben, nui kusrenanøb pera uniiløbe nun lincha ambubelø køn.
24 Inchene møimbe maryube truba trømbøig mur isig ichib kurra, pi welarmera barcoyu
mas, mas negutsingucha, Jesúsbe kib tsubig køn. 25 Inchen nui kusrenanøb pera uniiløbe
kasrønanrrab amba, trenchibelø køn:
—¡Señor, namun wesrurra chib, chab asentab meler!— cha.
26 Inchen nøbe trenchibig køn:
—¿Chindimbarre kørig køta? cha. Ñim kui ñimui isubigwan nainug ke kagømønr-
raindøzhig pasra tøgar— cha.
Incha kurrabe, isigwanba, marwanba kønømønrrai kandø wamuben, ¡katø! yandø
kerrigu wasrønzhig kørrømisrøbig køn. 27 Inchen nømbe kwaara asha kørrømisra,
trenchibelø køn:
—¿Øyeebe chi møg kerah? cha. ¡Isig ichibig lata, mar lata, iiløguen nun mørtrappe!—

Jesús Gadarasrø pailø kwaimandzig tøgarmeran tamarøb
(Mc 5.1-20; Lc 8.26-39)

28 Jesús pisu ambøgatø Gadara pirausrø larraibene, pailø kwaimandzig tøgarmera sørin
trabmerayugurri werrua, Jesúswan kemallibelø køn. Truiløbe truba namiguelø køptø, tru
maywane mugucha puramrrab kaimabelø køn. 29 Inchabe trenchib trashibelø køn:
—Tiuswei Nusrkai, ¿namune chi martrab inchigu? cha. ¿Namun ¡katø! purø trømbøig
møra melønrrai martrab attirru cha, tru treeg maramig pumøwatøbe?—
30 Truyugurri maya yab køsrøn kuchimera truba nu lawa mab amøñibelø køn. 31 Inchen
tru kwaimandziimerabe Jesúswan trenchib rugabelø køn:
—Namun webetappe, trube, tru kuchimerayu kebambingarurrunrrig— cha.
32 Inchene Jesúsbe trenchibig køn:
—Ambay pøs— cha.
Inchen tru kwaimandziimerabe møguelainukkurri webamba, kuchimerayu kebamben,
tru urastø kuchimerabe luløb mendappe, truba trømbø lendeyu lula, chab pinøgørrapt-
incha, larrø nu pisuyu kegørra, pi keesra, chab kwabelø køn.
33 Inchen tru kuchi ashibeløbe chab lula, pueblosrø puabe, tru kwaimandzig tøgar
købelan maig purayaigwan kerriguh waminchib mendabelø køn. 34 Inchen puebloyu
maya misaabe Jesúswan katønrrab webamba, nun ashabe, tru piraugurri 'irra' cha, truba
rugabelø køn.

9

Jesús kan kønønrrab kaimabigwan tamarøb
(Mc 2.1-12; Lc 5.17-26)

1 Inchen Jesúsbe kan barcoyu nebya, pisu ambøgatøsrø larraya, nui puebloyu pubig køn.
2 Inchen truyube kan møg kønønrrab kaimabigwan kan tsigalyu muta amrruben, Jesúsbe
nømui isubigwan ke nuinuutø pasra pønrrai ashabe, kwanrriigwane trenchibig køn:
—Nai nusrkai, kullaaramøta cha. Ñui kaig mariilan ulø payamig kømíig, pesannaig
kørrømisran— cha.
3 Inchen møiløgøsrøn tru Moisés pørigwan kusrenanøbeløbe treeg isubelø køn: "Nøbe
Tiusweimburab purø trømbøig waman" chib. 4 Inchen Jesúsbe nøm chi isub kuilan ashabe,
trencha payibig køn:
—¿Ñimbe ñimui manrraube chindimbarre øyeeg kaig isub køgue? cha. 5 ¿Møigwan
mas kørmø trendamdiig købsruerah? cha. Kabe: "Ñui kaig mariilan ulø payamig kømíig

pesannaig kørrømisran", ¿tamiteh? Kabe: "Kurrab, inrrø", ¿tamiteh? cha. [6] Pøs, na,
Møg Misra Arrubiibe yu pirau kaig mariilan ulø payamig kømíig pesannaig kønrrai mu
mandamgaig marøbig kui møimbe ñim ashchai kenamaramønrrun— chibig køn.
Inchabe tru kønønrrab kaimabigwane trenchiptinchibig køn:
—¡Kurrø! cha. ¡Ñui tsigalwan mutab, ñui yamay inrrø!— cha.
[7] Inchen kwanrriibe kurra, nui yamay ibig køn. [8] Inchen misaamera iigwan ashabe, truba
kørig kui inchibelø køn, Tiusbe møguelan øyeeg mu mandamgaig maramig tranitamab
isua. Incha øyeeg marikkurri Tiuswan truba tabig waminchibelø køn.

Jesús Mateowan wamab
(Mc 2.13-17; Lc 5.27-32)

[9] Jesús truyugurri yabe, kan Mateo taig møwan romasreelayasig an utabelø purrainug
wai ashabe, trenchibig køn:
—Nai mendig amø— cha.
Inchen nøbe kurrab, nui mendig ibig køn.
[10] Indiibe Jesúsbe tru Mateowei yau mab wabene, truba yamelø romasreelayasig an
utabelø køben, katøganelø kaig marøb misaamera køben puabe, Jesúsba, nui kusrenanøb
pera uniiløba mishatsigu trubalatø purrøben, [11] møiløgøsrøn fariseosmera trunun ashabe,
nui kusrenanøb pera uniilan trencha payibelø køn:
—¿Ñimui kusrennøbiibe an utabeløba, kaig marøbeløba mab, muchib wappe, øyeebe
maig marøb wah?— cha.
[12] Inchene Jesús trunun mørabe, trenchibig køn:
—Tabelø kwanrrøgarbe mø marøbig palain kømøn cha. Kwanrreeløbeguende palain
køn cha. [13] Amba, i pørigu chi chibig kuigwan kusrey cha, tru Tiuswei wamyu øyah
chibigwan: "Animal kweecha, nan tranøb kømøtø, ñimbe lastima ashibelø kønrrai inchar"
taigwan. Kaguende nabe sølgandø amøñibelan wamønrrab arrumøtø, kaig marøbelan
wamønrrab arrig køn— chibig køn Jesúsbe.

Ayunamigweimburab Jesúswan payib
(Mc 2.18-22; Lc 5.33-39)

[14] Juan Bautistai mendig amøñibelø Jesúswan kemallabe, trencha payibelø køn:
—Namba, fariseosmerababe ayunamigwan katø katø marer cha. ¿Inchen ñui kusre-
nanøb pera uniiløbe chindimbarre trunun marmeelø køh?— cha.
[15] Inchene Jesúsbe trenchibig køn:
—¿Kan novios yaumay linchai eshkailanma novio nømba wabengan isuin purrønr-
raitarru? cha. Inchendø yandø novion srua ambam kwalømmera punrrun cha. Inchen
ayunabwei inchun cha.
[16] 'Muguen kan køllin camisanma kølsraigu srø llensu søtiimíigwan waya, tsushimøn
cha. Kaguende tru srø llensube kesruppa, kølli llensune kølsrøben, mas trømbøikken
kølsraig kørrømisrtrun cha. [17] Katø srø vinonma køllin kalusmerayu usrmøwei inchibelø
køn cha. Kaguende treeg marene, kalusmerabe srurrøben, vinobe lushen, yandø
kalusmerabe ka pinønrrun cha. Inchawei srø vinone srø kalusmeran marigu usramig køn
cha. Trumaybe møigwandøgucha chi mindisaig kømønrrun— chibig køn Jesúsbe.

Jesús kan ishuwan kwanrrøwan tamarøb
(Mc 5.21-43; Lc 8.40-56)

[18] Jesús waminchib pasramne, judíosmeran chi maramigwan kan karubig puabe, nui
merrab tømbønsra, trenchibig køn:
—Nai nimbasr ke møindø kwan cha. Øyeeg kuindøgucha, ñi arrua, tasigwan nuim pala
estsarene, katø øsiiranrrun— cha.
[19] Inchen Jesúsbe kurra iben, nui kusrenanøb pera uniilø nun lincha amben, nøbe tru
møøba ibig køn. [20] Indiibe kan ishug doce años ørøba ani ib kwanrrø tøgaig chiguen
tab kømui megawa, Jesúswan wendaugurri kemallippa, Jesús nø kewagúig urøzhigwandø
katørabig køn. [21] Kaguende nøbe treeg isubig køn: "Nui kewagúigwan ka katøraitø

tammisrig kørrømisramønrrun” cha. [22] Inchen Jesúsbe keesha asha, tru ishuwan ashabe,
trenchibig køn:
—Chi isumøta cha. Nimbasr, ñui isubigwan nainuutø pasra tøgagúikkurri tamarig
kørrømisran— cha.
Indiibe tru uraskurri yandø tammisrig kørrømisrig køn.

Kan ishug-unan Jesús øsiiranøb

[23] Incha Jesús tru judíosmeran karubigwei yau pubene, lus urrabelø køben, katø
misaamera truba trashib kishib kui ashibig køn. [24] Inchabe trenchibig køn:
—Yugurri webambay cha. Ishug-unøbe kwaig kømøtø, ka kiptø tsun— cha.
Inchen misaamerabe Jesúswane ka indzatø mørøbelø køn. [25] Incha nømun we-
bambingaruben, Jesúsbe kebya, ishug-unan tasigu kemørene, unøbe kurraptinchibig køn.
[26] Inchen tru piraube muba kuimburab treeg purayaigwan wammørig kørrømisrøbig køn.

Pailø kabgailan Jesús tamarøb

[27] Jesús truyugurri webya ibene, pailø kabgailø trenchib trashib wendautø amrrubelø
køn:
—¡Namun lastima ashcha chib, merrabsrø Davidwei Nusrkai!—
[28] Inchen Jesúsbe yau kebiben, tru kabgailø kemallene, nøbe trencha payibig køn:
—¿Ñimbe na øyeegwan martraitamab køregueh?— cha.
Inchen nømbe:
—Señor, øø— cha, løtabelø køn.
[29] Inchene Jesúsbe nømui kabmeran katørawabe, trenchibig køn:
—Ñim ñimui isubigwan nainug maig tøgagúig treeg kønrrain— cha.
[30] Inchen nømui kabmerabe ashibelø misren, Jesúsbe trenchib karubig køn:
—Mun køben eshkab kønrrab kømø cha, i marigwan.—
[31] Trendaingucha nømbe webambuptø, Jesús nø chi marigwan tru pirau mayeelan
waminchibelø køn.

Kwaimandzig tøgaig waminchab kaimabigwan Jesús tamarøb

[32] Inchen tru kabgailø købeløbe webambub kømnetø, møiløgøsrøn Jesúsweimay kan
wamgaig kwaimandzig tøgaigwan srua amrrubelø køn. [33] Inchen Jesús tru kwaimandzig-
wan weguchen latatø, tru wamgaibe waminchiptinchen, misaabe kwaara asha kørrømisra,
trenchibelø køn:
—¡Managuen nam Israel misaamerai utube øyeekkatiibe ashmer!— cha.
[34] Inchen fariseosmerabe trenchibelø køn:
—Kwaimandziimeran ke nøasha karub pasrabikkurri kwaimandziimeran nøbe webus-
røbig køn cha.—

Jesús misagwan yeekkucha nebuig melaitamab lastima ashib

[35] Jesús maya pueblomerasrø, yamera tsitsø pønrrabsrø, judíosmera tulundzuni yamørig
kusrenanøb, tabig srø wam Tius nø ashib karub wainuguigwan eshkab waminchib, chi
kwanrrømeragurrimbunø tøgarwan pusrkwabelan tamarøb llirab ibig køn. [36] Incha truba
nu søtø misagwan ashabe, lastima isui inchibig køn. Kaguende nømbe truba isuilø,
chinchabguen kaimar, kan ubishamera mu ashchabig chigar latailø køben. [37] Incha nui
kusrenanøb pera uniilan trenchibig køn:
—Ellmarig tulisamibe truba nørrø køben, trune tulishinrrabeløbe mamdø køn cha.
[38] Inchawei tru ellmarig puaig Tiuswan miay chibig køn, nui ellmarigwan tulishinrrabelø
ørtrai.—

10

Jesús nøashib karua øramelø doce lawa wesrub
(Mc 3.13-19; Lc 6.12-16)

[1] Jesús nui doce kusrenanøb pera uniilan wamabe, mu mandamgaig maramig tø-
gagønrrai tranøbig køn, trømbøig maringarub kwaimandziimeran webusrøb, katø chine
kwanrrømeranba, pusrkwabelanba tamartrai.

[2] Iilø køn tru doce nøashib karua øriilai munchimera: Srøsriibe Simón truigwane katø
Pedrogucha taig, nui nuneg Andrésba, Zebedeowei nusrkai Santiagoba, nui nuneg Juanba,
[3] Felipe køben, Bartolomé køben, Tomás køben, Mateo tru romasreelayasig an utabig
køben, Alfeowei nusrkai Santiago køben, Tadeo køben, [4] Simón tru Cananistameraingatiig
køben, Judas Iscariote tru wendø Jesúswan ashig kømui inchibelaingatø misra tranøbig
købengue.

Jesús tru doceelan kusrenanrrai ørøb
(Mc 6.7-13; Lc 9.1-6)

[5] Jesús i doceelan øyah martrigay chib karua ørøbig køn:
—Judíos kømeelø waraisrø ammøwei, samaritanosmerai pueblomerasrø kebammøwei
inchigay cha. [6] Trembe tru Israel misaamerai utu tru ubisha trubiilø latailaimaytø
amrrigay cha. [7] Trusrø ambabe, srømbalasrø Tius nø ashib karub waibe lutau pasran
chib eshkab kusrenanrrigay cha. [8] Kwanrreelane tamarøb, kwailan øsiiranøb, asr trerab
kwanrrø tøgarwan tamarøb, kwaimandziimeran webetab inchigay cha ñimbe. Ñimun
øyeeg martrai tranigwan ñimma ka ketig utig køn cha, ñimgucha katø treegwei marøppe,
anwei marmøtay cha.
[9] 'Oro køben, an køben, cobre køben ñimui pørønailøyu pusra ammøwei, [10] katø mayuwei
murral ila ammøwei, turingucha yunømaramiba kømøtø, kandø tøga; alpargatiskucha
keeta kømøwei; ni pøtønain tsikkucha srua ammøwei inday cha. Kaguende chigøben
marøbiibe nui marimburøbe mu chi chinrrainga mamigwane utamig køn cha.
[11] 'Ñim kan puebloyu kui, ya tsitsø pønrrabyu kui puabe, kan misag chi isumgaig
tabigwan lawa, truigwei yau kørrømisrtrigay ñim truyugurri ambamnegatig. [12] Yau
kebambuppe, 'ñimun chi isumgaig tab køn' chib wamønrrigay. [13] Tru yau misaamera
truburab tabelø købene, tru ñimui tab købiibe nømuim pala treegønrrun. Inchen
trengatigønrrabgailø købene, ñimui tab købiibe ñimuinuutøweinønrrun. [14] Inchen
ñimun wamømøwei, ñim wamindigwan mørmøwei inchene, nømui yaugurrin kui, nømui
puebloyugurrin kui webambuppe, srøbyu usrøwan chishtø kørrøga webamrrigay chibig
køn. [15] Inchawei nabe ñimun cierton trendamønrrun: Srabe kwalømbe tru puebloimbe
Sodomaimba, Gomorraimba pirau lataitøguen kømø, Tiuswei tru maigønrrabigwan asha
maram kwaløm attrabiibe mas purø trømbøigønrrun cha.

Wendøsrø kaig indinab melamig attrabig

[16] 'Au, nabe ñim ubishamera latailan lobosmerai utu ørar. Chiyugøben kegørrømønrrab
ñimbe ul latailø kuy. Inchen chi kaig inchimeelømaybe palomamera latailø kømig
køn. [17] Ashiptøønrrigay misaameran. Kaguende nømbe ñimune karubelai tasku
tranøb, katø judíosmera tulundzuni yamerayu ñimune ichabetab inchun. [18] Katø karubelø
nørreelai merrab, reymerai merrab nagurrindø srua amrrun, trumay ñimbe nømunba,
judío kømeelanba naimburabigwan wamindamigønrrai. [19] Inchen tru karubelan ñimun
tranene, ñimbe mandø løtamigwan chi isumøwei, mandamermab chi isumøwei inchigay.
Kaguende tru wamindamig pubene, wamindamig tøgagønrrai Tius tranrrun, chibig
køn. [20] Kaguende ñim waminchain kømøtø, Tius ñimui Møskawei Espíritu ñimgurri
waminchun.
[21] 'Inchen nuneebe nømui nunewandøwei kwetchai tranen, møskaimbe nusrkawan
tranen, ureemerabe møskalan namig kurra, kwetchai tranrrun cha. [22] Maya misaabe
ñimune nagurrindø tsalø indiiløønrrabguen cha. Inchen srabe kwalømgatig chigúin-
gucha megabig megabiibe kebeñchabig kømíig kaigyugurri wesraigønrrun chibig køn.
[23] Ñimun kan ciudayu chigøben kaig martrab inchene, katøgansrømay wegørra ambay. Pøs
nabe ñimun cierton trendamønrrun: Møg Misra Arrubiibe Israel pirau ciudamerayu ñim
kerrigu naimburab eshkab lliramøwatø attrun cha.
[24] 'Kan kusreb mendig megabiibe nui kusrenanøbigwan purab nuig kømøn. Katø kan
karuindiig megabiibe nui ya puaigwan purab nuig kømøn. [25] Kan kusreb mendig megabiibe
nui kusrenanøbig lataitøwei misrabe, trutø tsabø kui møramig køn. Inchen tru karuindiig
megabiibe tru ya puaig lataitøwei misrabe, trutø tsabø kui møramig køn. Yau møskai

ashib wabigwanguen kwaimandzig Beelzebú cha wamibe, mas nui yau purrabelane chitø
tai asamø chibig køn.

Mun kørig tøgagømig
(Lc 12.2-7)

26 'Inchawei misaameran kørig kui inchimøtay. Pøs chitøgucha søriibe søriitø kørrømis-
rmø, kenamisrtrun. Katø kan søratø tøgagúibe søratø kørrømarig kømø, wammørig
kørrømisrtrun. 27 Na ñimun løstøyu wamindigwane ñimbe kwaløm tøryu waminday. Katø
na ñimun nilø wamindigwane ñimbe yabalasrøngurri trasay. 28 Asrwandø kweechibelane
kørig kui inchimøtay. Kaguende ñui møsigwane kwetchab kaimanrrun. Treeg kømøtø,
asrwanba, møsigwanba managatig tru møra melamnug pinishinrrabigwan, tru Tiuswane
si, kørig tøgaguy, chibig køn.
29 '¿Pagatø illinzheelan kan centavozhigweindø yanøbelø kømuitarru? Treweindøzhig-
wanguen ñimui Møskai pirau kørrøbashmubene, ni kanzhikken kørrømøn. 30 Pøs,
ñimuimburappe ñimui turyu pusruumeranguen kan kan mundziizheelø køn. 31 Inchawei
ñimbe chi kørig kui inchimøtay. Truba yam illimera lataitøguen kømø, ñimbe mas purø
nuweyelø køn.
32 'Møikkøben misaamerai merrab 'Jesúsweingatiig kur' chibigwane nagucha nai Møskai
srømbalasrø wabigwei merrab treetøwei truigwane 'nuingatiig kur' tamønrrun. 33 Inchen
misaamerai malau 'Jesúsweingatiig kømur' chibigwane nagucha nune nai Møskai srøm-
balasrø wabigwei merrab 'nuingatiig kømur' cha, trendamønrrun chibig køn, Jesúsbe.

Jesúskurri misaamera nøørøtø misrøb
(Lc 12.51-53; 14.26-27)

34 'Nabe piraumay arruppe, ambumay imay tab købigwan srua arritamab isumøtay. Nabe
truigwan srua arrumøtø, kwayab kømigwan srua arrur cha. 35 Nabe arruppe,
møøbe møskaimba namig kurrøben, nimbasrbe usrimba namig kurrøben, yernabe sueer-
aba namig kurrønrrai martrab arrur.
36 Inchawei møigwandøgucha ashig kømui inchibeløbe yaueløtøwein kønrrun.
37 'Møikkøben møskawan kui, kabe usran kui, nan lataguen kømø, mas undaarabiibe
truburab chincha nain kønrrabgaig køn. Nui nusrkawan, kabe nui nimbasrwan, nan
lataguen kømø, mas undaarabiibe truburab chincha nain kønrrabgaig køn. 38 Inchen
møikkøben kuruswan mutab nai mendig arrumíibe truburab chincha nain kønrrabgaig
køn. 39 Inchen møikkøben øsig kømigwan wetørrabiibe yandø pinab pinamig nebunrrun
cha. Inchen nagurrindø kwabiibe managatig øsig kømigwan wetørrawa tøgagønrrun cha.

Ketigwan utab
(Mc 9.41)

40 'Møikkøben ñimun tab wamab utabiibe nan utan. Inchen nan utabiibe nan karua
ørøbigwan utan. 41 Inchen møikkøben Tius maig karuigwan eshkabig kui ashiptø nun
tab wamab utabiibe, tru Tius maig karuigwan eshkabigwan ketigwandøwei nøbe Tius
tranig utønrrun chibig køn. Katø møikkøben kan sølgandø tabig marøbigwan, sølgandø
tabig marøbig kuimburø utabiibe, sølgandø tabig marøb møwan ketigwandøwei Tius
tranig utønrrun cha. 42 Inchen møikkøben nai mendig amøñibelø kui ashiptø trengatig
kømøzheelan kan pi pishi pasuzhiitøguen srørrøbiibe, truburø nui ketig utamigwane
utømø kømø, utønrrun cha, ñimun trendamønrrun.—

11

1 Jesús yandø nui doce kusrenanøb pera uniilan øyeeg, øyeeg marøb amøñinrrigay cha,
chab kusrenanabe, truyugurri ibig køn, tru pirau katøgan pueblomerasrø nui srø wam
tabigwan kusrenanøb katø eshkab waminchib inchab.

Juan Bautistai kusrenanøb pera uniilø
(Lc 7.18-35)

[2] Juan Bautista kailan keeri yau keerig pasrøwa, Cristo chi marøb uniilan wammørøbig køn. Inchabe møilan køsrøn nui mendig amøñibelan Jesúswan trencha payrrai ørøbig køn:
[3] —¿Tru Cristo attrabig købiibe ñi kuin kui, kabe nambe katøganun muniiramøh? chinrrai.—
[4] Inchene Jesúsbe nømun løtappe trenchibig køn:
—Amba, ñim chi mørigwan, ñim chi asigwan Juanwan eshkanrrigay cha. [5] Kabgailøbe ashen, cojosmerabe amben, asr trerab kwanrrø tøgarmerane nømui kwanrrøwan tamara chishmariilø køben, kalu mørmeeløbe mørøbelø misren, kwailøbe øsiiraben, waachamerane Tiuswei tabig srø wamwan eshkab kusrenaniilø køn cha. [6] Mayanguen tab kuig køn chibig køn, nan peg kuitamab isumøtø, na kuitamab isubigweimbe.—
[7] Inchen yandø nøm amben, Jesúsbe Juanweimburab misagwan trenchib waminchib pølbasrøbig køn:
—¿Mu misag warab waraimøsrømbe ñimbe chi ashchab webamgue? cha. ¿Kan caña ambumay imay ka isig srua yainaptiigwandeh? cha. [8] Trube, ¿chi ashchab webamgue? cha. Kabe, ¿kan møg truba tabig keweigwandeh? cha. Ñimbe ashibelø køn, truba tabig kebeløbe reymerai yau purrabelø kui. [9] Trube, treeg købene, ¿chi ashchab webambig kø? Kabe, ¿Tius maig karuigwan kan eshkabigwandeh? Øø, nabe ñimun trendamønrrun cha: Treegwanwei ashchab webambig køn cha, katø treetøguen kømø, trurrigu Tius maig karuigwan eshkabigwan lataguen kømø, mas purø nuigwan. [10] Juanbe tru Tiuswei wamwan pørigu øyah taig truig køn:
Au, nabe nai wam srua inrrabigwan ñui merrab ørar cha, truibe ñui maywan tamartrai ñui merrab.
[11] 'Nabe ñimun cierton trendamønrrun: Maya møguelø kal-laelai utu Juan Bautista lata nuibe muguen kurrømuig køn cha. Inchendø treeg kuindøgucha, srømbalasrø Tius nø ashib karub wainuube chigucha kømíikken mas nuig køn cha, Juan lataguen kømø.
[12] 'Juan Bautista marøb pølbasrøb uraskurri møingatig srømbalasrø Tius nø ashib karub waibe truba kaig indinab pasran. Inchen tru treeg kaig marøbeløbe treeg mara, trunun nøm kanammørø indan. [13] Mayeelø Tius maig karuigwan eshkabeløba, tru maig maramigwan martrai Moisés pøriibabe Juan arrumnegatig Tius maig karuigwan eshkaig købig køn. [14] Ñim iigwan kørewa utønrrappe; Juanbe Tius maig karuigwan eshkabig Elías attrabig købig, truigwein køn. [15] ¡Møramig kalu pønsraibe mør!
[16] '¿Møin kwaløm misaamerane chi latailø køn chinrrab køh? chibig køn. Kan plazayu ureemera esheerrab purramisra, nømui linchibelan øyah chib trashib purrabelø latailø køn cha:
[17] Nambe ñimuyasig luswan urringucha,
ñimbe pailamuig køn chib.
Cantailø isumdeelø cantaben,
ñimbe miirab kishmuig køn, chib.
[18] Pøs Juan mamøwei, muchimøwei inchibig arrubene, nømbe: "Kwaimandzig tøgaig køn" chibelø køn cha. [19] Inchen Møg Misra Arrubig mab, muchib inchibig arrubene, trube, nømbe: "Menrra maptiig køn", tamba: "Menrra muchiptiig køn", tamba: "Romasreelayasig an utabeløba, kaig marøb misaameraba linchibig køn", tamba inchibelø køn nømbe. Inchendø mu møkken nebua isumgaig Tius marøb pasraibe nui mariiløtøga treeg kuitamab ashchai tørgandø kenamaran— chibig køn.

Isua mørmø misaameran isumdiig nebunrrabig
(Lc 10.13-15)

[20] Incha Jesúsbe maramburab mariilan nø truba mari pueblomerasrø namig waminchibig køn, kaguende tru pueblomerayu warab misaamerabe nømui kaig mariilan isua møra, Tiusweimay lliramuikkurri. Incha Jesúsbe trenchibig køn:
[21] —¡Ay, ñi Corazín pueblo waacha! ¡Ay, ñi Betsaida pueblo waacha! Kaguende Tirosrø Sidónsrø tru maramburab mariilan na ñimui utu lataitøwei marig kuimbe, manawei

truiløbe nømui kaig mariilan isua møra, Tiusweimay llirabsruig kuinrrun cha. Incha kaig marmønrrab yandø isua mører chib kenamartrab, trøsrkøleelø keb, nagusrøwan itøbusrøb inchibsruinrrun cha. [22] Pøs nabe trendamønrrun: Tiuswei tru maig kønrrabigwan asha maram kwalømbe Tiroba, Sidónba misaamera lataitøguen kømø, ñimbe mas purø trømbøigwan utønrrun cha. [23] ¿Inchen ñi Capernaum pueblogan, purø tab incha srømbalasrøngatig kusruig kønrrurmab isutirru? Treeg kømøtø, tru møra melamnug kegutsig kønrrabguen ñibe. Kaguende ñimui utu maramburab mariilan Sodomasrø na marig købig kuimbe, møingatig tru ciudabe pinømubsruinrrun cha. [24] Inchawei nabe ñimun trendamønrrun: Tiuswei tru maig kønrrabigwan asha maram kwaløm attrabiibe tru Sodoma pirausrø misaamerai lataitøguen kømø, ñimuimbe mas purø trømbøig kønrrun— cha.

Naimay amrrua isray
(Lc 10.21-22)

[25] Tru uras Jesús trenchibig køn:

—Nai Møskai, srømbalawanba, pirøwanba ashib karubig, ñun tabig waminchar cha, kaguende ñibe kusrebelø chigúi mørøbelan ashmønrrai tru sørig pønrrabelane tru chigucha kømeelø kusremeelan kenamarikkurri. [26] Treegwein køn, nai Møskai, ñi treeg kønrrai maramig tab kuig kua.

[27] 'Nai Møskaimbe chiwandøgucha nan trandan. Mugucha na Nusrkawane mu ashmuben, Møskaindøwei asan. Mugucha Møskawane mu ashmuben, na Nusrkaimbah, møiløgøben na kenamariilø truiløbatø asan. [28] Ñim mayeeløba ñimui amønailøyu chine chine nebuig truba muraarailø, trurrigu kwatsig nigarbe naimay amrruy, nabe ñimun isramig tranrrumøn. [29] Arau merrarrabig tru nai nukabala trarrigwan kashmø, uta, naba latatø srua amun chibig køn. Incha na maig køben nan treeg asha kusrey cha. Nama purø tammayig, manrraugurri newan tabig chish inchimíig, nabe treeg kur cha. Øyamaybe ñimui møsiimerayasig isramig wetørranrrun cha. [30] Kaguende nuka pala trarrig arau merrarrab tsig naimbe kwatsiguig kømø, ka niga ambamdiig køn— chibig køn Jesúsbe.

12

Jesúswei kusrenanøb pera uniilø isrin kwaløm tirigu tur lurrøb
(Mc 2.23-28; Lc 6.1-5)

[1] Inchen tru uras kan isrin kwaløm Jesús tirigu ellmari utuwan pureb ibene, nui kusrenanøb pera uniiløbe parøgwaben, tirigu turwan lurra, trulwan mab mendabelø køn. [2] Inchen fariseosmerabe asha, Jesúswan trenchibelø køn:

—Au, ñui kusrenanøb pera uniiløbe isrin kwaløm chigøben marmønrrai merigwan marøb køn— cha.

[3] Inchene nøbe trencha løtabig køn:

—¿Ñimgan lemeelø køtirru cha, mana køsrøn Davidwanba nui linchibelanba parøgwaben mandø indigwan? [4] Pøs truima Tiuswei carpa ya tabzhigu kebya, nøba nui linchibeløba Tiusweyasiitø tarømarig pirrimeran maig købig køn tan cha, ni nun lata, nui linchibelan lata mamønrrai merigwan, tru sacerdotesmeratø mamigwan. [5] ¿Kabe ñimgan tru maig maramigwan martrai Moisés pørigu lemeelø køtirru cha, isrin kwaløm kuindøgucha sacerdotesmera Tiuswei yau marøb purrappe, isrin kwaløm kømui lataig, isrømø, marøb purrøben, truigwanma Tiusbe kalø kui asig kuitarru? cha.

[6] 'Inchen køben nabe ñimune trenchar: Tiuswei ya lataitøguen kømøtø, mas purø nuikken kur cha, na yu pasrabiibe. [7] Ñimbe ni chi tainguen mørmuin køn: "Animal kweecha, Tiuswan tranøb kømøtø, ñimbe lastima ashibelø kønrrai inchar" taigwan. Tru trendaigwan ñim mandø kui mørig kuimbe, kaig mara kømeelane 'øyeeg kaig marøbelø køn' chimubsruinrrun cha. [8] Inchawei na, Møg Misra Arrubiibe isrin kwaløm nan nø karunrrain kømøtø, maramdiigwane marøb, maramgaigwane marmub, nabe na asha karubig kur— chibig køn, Jesúsbe.

Kan møg tasig mul-laig
(Mc 3.1-6; Lc 6.6-11)

9 Incha Jesúsbe truyugurri ya, judíosmera tulundzuni yau kebibene, 10 truyube kan møg
tasig mul-laig wabig køn. Inchen kaguen møiløgøsrøn Jesúswan chigøben chi køptø,
Jesúswane trencha payibelø køn:
—¿Isrin kwaløm kan kwanrriigwan ka tamartrain kø chindah?— cha.
11 Inchene Jesúsbe trenchibig køn:
—¿Ñimma møikkøben kan ubisha tøgagua, isrin kwaløm trabyu kebeñene, ya, kemøra,
wesramønrraguh? cha. 12 Pøs kan møøbe kan ubisha lataitøguen kømø, purab nuikken køn
cha. Inchawei treeg købene, isrin kwalømmerawangucha tabig maramigwane merømø, ka
marbasamig køn— chibig køn.
13 Incha tru møwane trenchibig køn:
—Kwalwan larrøbichi— cha.
Inchen nøbe larrøbichene, kandarø kwal latawei tabig kørrømisrøptinchibig køn.
14 Inchen fariseosmerabe webamba, Jesúswan namig kurra, mandø incha pinisamigwan
waminchib mendabelø køn.

Jesúsweimburab maig nebunrrabigwan wamindig

15 Inchen Jesús iigwan wammørabe, truyugurri iben, misag truba nu mendig ambubelø
køn. Inchen Jesúsbe mayan kwanrreelan tamarøbig køn. 16 Incha nune mu køn cha, mun
køben misaameran mørø waminchimønrrain karubig køn. 17 Iibe tru Tius maig karuigwan
eshkabig Isaíaskurri øyeeg taig nebunrrain kuig køn:
18 Iibe tru nai karuig marøb megabig køn cha, tru na lawa wesruig,
na undaaraig, truigweimburappe nabe truba tab kui mørøb kasrag war taig.
Nabe nai Espíritun nuim pala pasren,
chu pirausreelø køben maya misaameran tru sølgandø tabigwan nø eshkab kusre-
nanrrun taig.
19 Nøbe kwayam lamøwei, trashimøwei,
callesmerayu nui wamwan wamindi mørmøwei indig kønrrun taig.
20 Kan caña kegurisaigwan nøbe kebinab lanchimøwei,
katø mecha ke chab kwab pilab pasrabigwan kweechimøwei inchun taig,
tru sølgandø tabigwan kerrigu kanawa wesrawa pasramnegatig.
21 Inchen judíos kømø misaamerabe nui munchiyutø isua muniirab kønrrun, taig.

Jesúswan kwaimandzigwei maramburab mariitøga maran chib
(Mc 3.20-30; Lc 11.14-23; 12.10)

22 Inchen Jesúsweimay kan møg kabgaig, wamgaig kwaimandzig tøgaigwan srua amben,
nøbe nun tamarene, tru wamgaibe waminchib, ashib inchibig køn. 23 Inchene mayeeløba
kwaara ashib trenchib payiyabelø køn:
—¿Iibe tru merrabsrø Davidwei Nusrkain køppeendi?— cha.
24 Inchen fariseosmera iigwan mørabe, trenchibelø køn:
—Nugwaimandzig, Beelzebú, tru kwaimandziimeran ke nøasha karubig treeg martrai
tranig kua, truikkurri kwaimandziimeran weeran— cha.
25 Inchen Jesúsbe nøm chi isub pønrraigwan ashabe, trenchibig køn:
—Kan rey karub tøgaweim pirauma misag nømasiitø nøørøtø misrøb kurrabe, pinøn-
rrun cha. Katø kan ciuda lata, katø kan yauelø lata nømasiitø nøørøtø misrøb kurrabe,
warønrrab kaimanrrun cha. 26 Øyeetøwei Satanáskucha Satanáswandøwei weguchabe,
nøasiitø nøørøtø misran cha. Inchen nø ashib karub waibe, trube, ¿chincha pasrabig
pasrønrrab kø? cha. 27 Tru kwaimandziimeran na webetappe, Beelzebúgurri webetig
købene, trube, ¿ñimui mendig amøñibeløbe kwaimandziimerane mu webetingaruitøgarre
webetah? cha. Inchawei, treeg købene, maig kuigwan ñimun uyube nøm kusrenrrun
chibig køn. 28 Trune na Tiuswei Espíritutøga kwaimandziimeran webetøbene, Tius nø ashib
karub pasraibe ñimui utube puaguen pasran cha.

[29] 'Kabe kan møikkøben kan mur møwei yauma kebya, tru mur møwan lusrøbmerrig
lusrmøwatøbe, ¿nui chi tøgagúigwan chincha kerranrrab kø? cha. Lusra trarratøwei nui
chi tøgagúilan kerranrrun chibig køn.
[30] 'Naingatø pasrømíibe, nan tsaleelaingatø maran. Inchen naba tulishimíibe truørøtø
wiitan.
[31] 'Inchawei nabe ñimun trendamønrrun: Misaamera kaig mariilan lata, chigøben
Tiuswan purø trømbøig wamab wamindiilan lata Tiusbe kerriguh pesannawa ulø paymøn-
rrun cha. Trune Espíritu Santon purø trømbøig wamab wamindiilane si, Tiusbe pesan-
namø, ulø payrrun chibig køn. [32] Møikkøben na, Møg Misra Arrubigwan chigøben kaig
waminchibigwane Tiusbe ulø paymønrrab pesannanrrun. Trune møikkøben Espíritu
Santon kaig waminchibigwaneguende ni møi yu lata, ni kansrø lata pesannamø, ulø
payrrun cha.

Tusrwane mamikkurri asan
(Lc 6.43-45)

[33] 'Pøs kan tab tusrbe, tab mamitøwei niirrun. Inchen kan kaig tusrbe kaig mamitøwei
niirrun. Kaguende kan tusrwane mamig niguinug asan. [34] ¡Ul lataig inchib misaamera!
¿Ñim chincha tabig waminchague, trendø kailøbe? Kaguende nui manrrau chine isua
tøgagúilø pinøguchen, nui triibe treeg wamindan. [35] Kan møg tabiibe tabig isuilan
nui manrrau esegabig kua, truyugurrimbe tabig wesrub wamindan. Inchen kan møg
kaibe kaig isuilan nui manrrau esegabig kua, truyugurrimbe kaig wesrub wamindan.
[36] Inchawei nabe trendamønrrun: Chigøben wamindamgailan misag ke ka wamincha
møriilan Tiuswei tru maig kønrrabigwan asha maram kwaløm mayeeløba tru urasbe
kerriguh maig kuigwan eshkamig kønrrun cha. [37] Pøs ñui wamindiitøgatøwei 'tabig køn'
tain kui, kabe 'kaig køn' tain kui Tius treeg marig kørrømisrtrabguen.—

Jesúswan mu køremgaig mana asiimíig martrai miab
(Mc 8.12; Lc 11.29-32)

[38] Inchen møiløgøsrøn Moisés pørigwan kusrenanøbeløba, fariseosmeraba Jesúswan
trenchibelø køn:
—Kusrennøbig, Tius ñiba pasrain kui nam asha kønrrab mar— cha.
[39] Inchene Jesúsbe trencha løtabig køn:
—Møin kwaløm kaig misaamera, kan kasharawar peeba itøluløpteelø lataitøwei Tius-
batø pønrrømø misaamera kailø, Tius naba pasrain kui ashchab maramig miatan cha.
Inchendø asha kønrrai katøgan chigøben peg kenamara tranmøtø, Tius maig karuigwan
eshkabig Jonásweiwandø eshkamønrrun cha. [40] Tru Jonás truba nu peskau umbu pøn
kwaløm, pøn yem wab lataitøwei Møg Misra Arrubikkucha pøn kwaløm, pøn yem pirø
umbu wanrrab køn cha. [41] Tru Nínive ciudasrø misaamerabe Tiuswei tru maig kønrra-
bigwan asha maram kwalømbe kenamisrtrun cha, tru møin kwaløm misaameran kaiyu
pønsrønrrab. Kaguende nínivesreeløbe Jonás eshkaigwan møra, nømui kaig mariilan isua
møra, Tiusweimay lliraig køn cha. Inchen yu pasrabiibe Jonás lataitø kømø, mas nuig kur
cha.
[42] 'Tru ambø umbu pirausrø reinagucha Tiuswei tru maig kønrrabigwan asha maram
kwalømbe kurrønrrun cha. Incha nøbe tru møin kwaløm misaamera ñimun møra
melønrrai maringarunrrun. Kaguende nøma purø yabsrøngurringuen pirau arrig købig
køn, Salomón, tru purø kusrebig wamindigwan mørtrab. Inchen yu pasrabiibe Salomón
lataitø kømø, mas nuikken kur chibig køn.

Kwaimandzig møweinuumay katøle arrub
(Lc 11.24-26)

[43] 'Kan trømbøig maringarub kwaimandzig møweinukkurri webippe, chugøben
purmerasrø isramig lab uña, yandø wetørranrrab kaimappe, treeg isun: [44] "Katø nai
yamay inrrab cha, na chugurri webarrua arrinuumaytøwei". Incha katø arruabe, tru
møwane kan yawan chiguchagaig chishtø paluuncha tamara pasrig lataig wetørranrrun
cha. [45] Incha ippe, katøgan kwaimandziimera, nø lataguen kømø, mas larrø trømbøig

marøbelan sieteba tulundzuna, søteeløba trubalatø tru møweinug purrønrrab kebamrrun cha. Inchen tru møøbe yandø srabebe mas purø kaikken kørrømisrtrun cha, tru srøsrø lataitøguen kømø. Inchawei i møin kwaløm misaameran kailan treetøwei purainrrun— chibig køn Jesúsbe.

Jesúswei usrimba, nui nuneløba
(Mc 3.31-35; Lc 8.19-21)

46 Jesús misaameran waminchib srø pasramne nui usrimba, nui nuneløba pua, nøba
waminchig kui wambiitø pønrrabelø køn. 47 Inchen møikkøsrøn Jesúswan eshkabig køn:
—Ñui usrimba, ñui nuneløba wambig pønrran cha, ñiba waminchab ñun payib.—
48 Inchene Jesúsbe tru eshkabigwane trenchibig køn:
—¿Nai usri, nai nuneløbe mumera køh?— cha.
49 Inchabe nui kusrenanøb pera uniilan kwaneshkab trenchibig køn:
—Nai usri, nai nuneløbe iilø køn cha. 50 Kaguende møikkøben nai Møskai srømbalasrø
wabig maig martrai karuben, treeg marøbig, truibe sí, nai nuneg, nai nuchag, nai usrin
køn— cha.

13

Kan ellmarøb kwallibigwan 'øyeeg lataitøwein køn' cha, kemesra wamindig
(Mc 4.1-9; Lc 8.4-8)

1 Tru kwalømdøwei Jesús yaugurri webya, nu pisu menda wamisrøbig køn. 2 Inchen
misag truba nu tulundzunikkurri, Jesúsbe kan barcoyu kebya wamisren, maya misaabe
tru pisu mendatø pønrrabelø køn. 3 Inchen nøbe waminchib pølbasrøbig køn 'øyeeg
lataitøwein køn' chib wamindiiløtøga chineh kemesra kusrenanøb.
Incha trenchibig køn:
—Kan kwallibiima tsurøb kwallchab webyan cha. 4 Incha tsurøb ibene, kanbalø yellbe
mayu kørrøben, illimera amrrua, man cha. 5 Katøganbaløbe sruurrøldø pirau pirø tre
chiganug kørra, pirø palatiikkurri tru yellbe kal-lappe, petø kal-labendø, 6 pørr webar-
ruabe, mergurangaruben, srøl tre chigaig kua, mul-laptindan cha. 7 Katøganbalø yellbe
kal shau utu kørrøben, kalmera nørrørab mendappe, chab kasrøb tsibisan cha. 8 Inchen
katøganbalø tab pirau kørrabiibe si, tabig ellmarig misra, møiløbe kan yellgurrindø mamig
trulzheelø cien niguen, møiløbe sesenta niguen, katøganeløbe kan trulzhikkurrindø
treinta nigan cha. 9 ¡Kalu pønsraibe, mør!— chibig køn.

Mandøgurri 'iilan øyeeg lataig køn' cha Jesús wamindig
(Mc 4.10-12; Lc 8.9-10)

10 Inchen nui kusrenanøb pera uniiløbe Jesúswan kemalla, trenchib payibelø køn:
—'Øyeeg lataitøwein køn' chib, ¿misaamerane chindimba øyamay waminchigu?— cha.
11 Inchene Jesúsbe trencha løtabig køn:
—Srømbalasrø Tiusbe nø ashib karub wainug mu asiimíig tøgagúilan ñimun ashchai
tranan cha. Trune katøganelane treeg kømøn cha. 12 Kaguende tøgaigwane masken
tranen, uñchaguen tøgagønrrun cha. Trune chigaigwane nui lamøtiig tøgagúigwanguen
kerranrrun cha. 13 Inchawei nabe 'øyeeg lataitøwein køn' chib wamindiiløtøga chineh
kemesra waminchar chibig køn. Kaguende:
nømbe ashendø, ashmøn cha,
mørendø mørmøwei, ni katø chigúinguen mørmøwei indan cha.
14 Inchawei nømune øyeeg køben, Tius maig karuigwan eshkabig Isaías øyah wamindig
ciertonwei nebun cha:
Maya, maya mørendø, ni chi tainguen mørmønrrun cha.
Ashippe, ashendø, chigúi ashmønrrun cha.
15 Kaguende i misaamerai manrrøbe larrø tranrreelø srug lataig misrin køn cha.
Kalumera, kabmera kasrailø tøgar køn cha,
ashmøwei, mørmøwei,
ni chi tainguen mørmøwei,

nuimay amrrumøwei inchai,
katø na tamariilø kømøwein kønrrain taig.
16 'Trune ñimbe mayanguen tab kuilø køn, kaguende ñimui kabmera Tiusweimburabig-
wan ashib, kalumera nuimburabigwan chigúi mørøb inchibelø tøgarbe. 17 Inchawei nabe
ñimun cierton trenchar: Tius maig karuigwan eshkabelø køben, sølgandø tabig marøb
misaamera køben, truilø truba nu, i ñim asigwan asinrrabna kui inchendø, ashmuig køn
cha. I ñim mørigwan mørinrrabna kui inchendø, mørmuig køn cha, trenchibig køn.

'Øyeeg lataig køn' cha, kemesra wamindigwan Jesús tab eshkab
(Mc 4.13-20; Lc 8.11-15)

18 'Au, ñim møray, tru kwallibigwan 'øyeeg lataitøwein køn' cha, kemesra wamincha pas-
rigwan na eshkanrrab. 19 Tiuswei tru srø wam srømbalasrø karub waisriigwan mørendø,
chigúinguen mørmeelane tru nugwaimandziibe arrua, tru manrrau ellgwaigwane kerran
cha. Inchen truiløbe tru yell mayu kørrabelø latailø køn. 20 Inchen tru sruurrøldø
pirau pirø tre chiganug kørrab yellbe tru misag Tiuswei wamwan tru urastøbe truba
tab kui mørøb utabelan trunun eshkabig køn. 21 Inchendø srøl tre umbu keetiimíig
kua, maya yanaguen amøñimøn. Incha tru Tiuswei wamgurrindø chigøben puben, katø
chigøben kaig nebub arruben, møi møin kørran. 22 Inchen tsuren, tru kal shau utu
kørrab yellbe øyeeg misagwan eshkabig køn: Tiuswei wamwan mørøppe, mørendø, i
pirau chine købigwan menrra isubiibah, nømui chine palømø tøgagúilø purø tabig lataig
asønaikkurrimbatø, tru Tiuswei wamwan mørigwane kerrigu truitø kasrøben, chigucha
nømbe ellmarig misrmøn cha. 23 Inchen tru yell tab pirau tsuriiløbe tru misag Tiuswei
wamwan møra, katø tab chigúi møra, truibe sí, tab ellmarig misrigwan eshkabig køn.
Truiløbe tru kan yellgurrindø mamig trulzheelø cien, kaneløbe sesenta, kaneløbe treinta
nigabelø latailø køn— cha, trenchibig køn Jesúsbe.

Tirigu utu arrucillu kal-labigwan kemesra wamindig

24 Incha Jesús katøgan 'øyeeg lataitøwein køn' cha eshkawa pasrøb trenchibig køn:
—Srømbalasrø Tius nø ashib karub waibe kan møg nui trau tab yellwan tsuri lataig køn
cha. 25 Inchen søteeløba kib waramne nun kan ashig kømui inchibig arrua, tirigu tsuri
utu kaig yellwan wiitappa, yan cha. 26 Inchen tirigu nørrørawa, urø weetøbene, tru kaig
kau arrucillugucha kenamisrøptindan cha. 27 Inchen tru tra puaigwei marøb melabeløbe
nune trenchinrrab ambubelø køn: "Señor, ñi trau tru tsurig yellbe tabig købendøbe,
¿tru kaig kaube chugurrin kal-lah?" cha. 28 Inchene tru ellmarig puaibe trenchibig køn:
"Mutø tsaliig øyeeg mariinrrun" cha. Inchen truyu marøb melabeløbe trencha payibelø
køn: "¿Kabe tru kaig kauwan nam kitønrrab ambamøh?" cha. 29 Inchene nøbe trenchibig
køn: "Kagøbasay cha. Inchippa kaig kauwan kitønrrab incha, tirigungucha tøga kitabgun
cha. 30 Trembe paramnegatig trubalatø ka nørrørabasay chibig køn. Tru uras tru
tulishinrrabelan øra, tru kaig kauwanmerrig tulisha, lusrø mara, pattrai karumønrrun
cha. Incha tirigune nai tirigu esegainug keeringarumønrrun", tan— cha, trenchibig køn
Jesúsbe.

Murtasa yellwan kemesra wamindig
(Mc 4.30-32; Lc 13.18-19)

31 Jesús katøgan 'øyeeg lataitøwein køn' cha, kemesra waminchibig køn:
—Srømbalasrø Tius nø ashib karub waibe kan murtasa yell lataig køn cha, kan møg nui
trau tsurig. 32 Maya yellmerai utu purø lamø yellzhig købendø, nurappe, tru ellmarig shush
tusrmerai utu mas nuibe murtasa køn cha. Yandø kan tusrburabig misren, nuig køptø,
illimera pala amøñibeløguen amrrua, tru srarmerayu le marøbelø køn— chibig køn.

Levaduran 'øyeeg lataitøwein køn' cha, kemesra wamindig
(Lc 13.20-21)

33 Katø Jesúsbe katøgan 'øyeeg lataitøwein køn' cha, kemesra waminchibig køn:

—Srømbalasrø Tius nø ashib karub waibe levadura lataig køn cha, kan ishuuma pa arruba harina sømara, levaduran pusren, maya sømarigwan trunun ørøba pulingarub lataig køn— cha.

Mandøgurri 'iilan øyeeg latailø køn' chib Jesús kemesra wamindig
(Mc 4.33-34)

34 Jesúsbe misaamera nørrø pasrabigwan kerrigu iigwan kusrenanøppe, 'øyeeg lataitøwein køn' chib wamindiitøga eshkabsulu waminchibig køn. 'Øyeeg lataitøwein
køn' cha, eshkawa pønsra kømuppe, waminchimíig køn. 35 Øyeeg nebuppe, tru Tius maig
karuigwan eshkabig maig taig nebunrrain kuig køn, tru øyah taig:
Waminchib kusrenanøppe, 'øyeeg lataitøwein køn' chibgøba eshkab wamindamønrrun
cha.
Tius pirøwan marøb uraskurri sørig pønrrabelan tørgandø eshkab wamindamønrrun
cha.

Tirigu utu arrucillu kauwan kemesra wamindigwan 'øyeeg lataitøwein køn' cha, Jesús tab eshkab

36 Incha Jesús tru nu søtø misagwan ungwa cha, yau kebibene, nui kusrenanøb pera
uniiløbe kemallabe trenchibelø køn:
—Tru ellmarinug kaig kauwan 'øyeeg lataitøwein køn' cha, namun eshkab wamindig-
wan tab eshkarra— cha.
37 Inchene Jesúsbe trenchibig køn:
—Tru tab yellwan ellmarøbiibe Møg Misra Arrubigwan eshkabig køn cha. 38 Inchen tru
ellmarig trabe yu pirau maya misagwan eshkabig køben, tru tab yellbe Tius nø ashib karub
waigwei ureemeran eshkabig køn cha. Inchen tru kaig kaube nugwaimandzigwei ureg
køn cha, eshkabig køn. 39 Inchen tru ashig kømui inchib tsaliig tru kaig kauwan ellguawa
pasrøbiibe nugwaimandzigwan eshkabig køn cha. Inchen tru ellmarig srønøbe srabe
kwaløm patsønrrabigwan eshkabig køben, tru ellmarigwan tulishibeløbe ángelesmeran
eshkabig køn cha. 40 Tru kaig kauwan tulisha, nagu pattrai kebetab lataitøwei srabe
kwaløm patsab uraskucha øyeeg punrrun chibig køn. 41 Tru Møg Misra Arrubiibe tru
katøganelan kaig maringarub pønrrabelanba, ke kaigwandø marøb pønrrabelanba nø
ashib karub wainukkurri truilane mayamba nui ángelesmeran tulishinrrai ørtrun cha.
42 Inchen nu nag naarabigu kebusren, truyube kishib, trugulmeran tsatsamig kønrrun cha.
43 Inchen tru sølgandø tabig marøbeløbe nømui Møskai ashib karub waisrømbe kan nøsig
pilab lataiło pilønrrun cha. ¡Kalu pønsraibe, mør! chibig køn.

Purø tabig søra tøgagúigwan kemesra wamindig

44 'Srømbalasrø Tius nø ashib karub wainuguiibe kan chigøben truba tabzhigwan pirø
umbu søra pasrig lataig køn. Kan møg tru tabig sørig pasrabigwan wetørrawa, katøle
truyutøwei søra pasran. Incha truba kasrag ya, nui chi tøgagúilan kerrigu yanabe, tru
pirøwan penaptindan.

Tørguebilab sruuzheelø truba nuweyig lataitøwein køn cha, kemesra wamindig

45 'Katø tru srømbalasrø Tius nø ashib karub wainuguiibe kan tørbilab sruuzheelan lawa,
penab, yanøb inchibig lataig køn cha. 46 Incha kan tørbilab sruuzhig truba truba tabzhig
nuweyig wetørrappe, ya, nui chi tøgagúigwan kerriguh yana, tru purø tab sruuzhigwan
penan, chibig køn.

Atarraya lataitøwein køn cha, kemesra wamindig

47 'Katø tru srømbalasrø Tius nø ashib karub wainuguiibe kan atarrayan maryu
keguchen, chi peskaugurrimbunø kemørøb lataig køn cha. 48 Incha atarrayayu peskau
netsabene, tru peskabeløbe pi menda wesrua, peskaumeran lawa tarømartrab purramis-
ran cha, tabelane tasinyu pusrøppe, kailane petaptø petan cha. 49 Srabe kwaløm patsab
uraskucha øyeetøweih purainrrun, chibig køn. Inchen ángelesmera webamrrun cha,
kailanba, sølgandø tabig marøbelanba nøørø tarømartrab. 50 Incha kailane nu nag
naarabigu kebetønrrun cha, truyube kishib, trugulmeran tsatsamig kønrrun— cha.

Kusrenaniilø kølliiba, srøiløba

51 Incha Jesúsbe trencha payibig køn:
—¿Ñimbe iilan kerriguba chigúi mørgueh?— cha.
Inchene nømbe:
—Señor, øø— cha, løtabelø køn.
52 Inchene Jesúsbe trenchibig køn:
—Mutøgucha Moisés pørigwan kan kusrenanøbig srømbalasrø Tius nø ashib karub wainuguigweimburab kusrebig misrabe, kan ya puaig møskai latawei nui tabzheelø esegaig tøgagúinukkurri srøilø køben, kølleelø køben wesrub lataitøwei maran— cha.

Jesús Nazaretsrø
(Mc 6.1-6; Lc 4.16-30)

53 Yandø Jesús tru 'øyeeg lataitøwein køn' chib iilan eshkab chab waminchabe, truyugurri webya ibig køn. 54 Incha nuim pirausrøndøwei puabe, tru judíosmera tulundzuni yau kusrenanøb mendøbene, misaamerabe truba kwaara ashib trenchibelø køn:
—¿I møøbe øyeeløbe churre øyeeg kusreh? cha. ¿Katø tru maramburab mariilan chincharre marerah? cha. 55 ¿Iibe tru tsiimeratøga chine marøbigwei nusrkai, katø nui usrimbe María taig kømuitarru? cha. ¿Santiagoin køben, Joséwein køben, Simónwein køben, Judaswein køben nuneg kømuitarru? cha. 56 ¿Yamba nui nuchaløgucha kerriguba namui ututøwei warabelø kømuitarru? cha. ¿Trube, kerrigu iigwane i møøbe chugurrinrre øyeelø tøgaguerah?— cha.
57 Treeg isua nune kaashibelø køn. Inchen Jesúsbe trenchibig køn:
—Chutøgucha Tius maig karuigwan kan eshkabigwane tab indan cha. Inchendø nui piraueløba, nui yaueløba, truiløbe chi tab inchimøn— cha.
58 Incha truyube maramburab mariilø tre marmíig køn, kaguende truyu misaamerabe nømui isubigwan nuinug pasrmuikkurri.

14

Juan Bautista kwaig
(Mc 6.14-29; Lc 9.7-9)

1 Tru kwalømmerawan Galilea pirau karubig Herodesbe Jesúsweimburabgøba wamindi mørabe, 2 nui karuindiig melabelane trenchibig køn:
—Truibe tru Juan Bautista kuinrrun cha, kwailai utugurri katø kurriinrrun cha. Incharre øyeeg maramburab maramig tøgaig kuinrrun— chibig køn.
3 Kaguende Herodesbe tru Juanwan kemøringarua, lusra, kailan keeri yaumay kertrai srua ambingaruig købig køn, tru nui nuneg Felipei srai Herodíaskurrindø. 4 Kaguende Juan Bautistabe Herodeswane trendaig købig køn:
—Tru Herodíaswan ñui srai mara tøgagømibe merig pasran— cha,
5 Herodesbe Juanwan kwetchab inchendø, misagwan køriimatabig køn, kaguende mayeeløba Juanbe Tius maig karuigwan eshkabig kui kørewa køben. 6 Inchen tru Herodeswei kal-lain kwalømwan isub kasrag waram kwaløm, tru Herodíaswei nimbasrbe tru linchai eshkailø mayeelø purrabelai merrab pailaben, Herodeswane truba tabig asønaptø, tru srusrane:
7 —¡Katø, tranmø kømø! chi miabendø tranrrumøn— chibig køn.
8 Inchen tru srusrøbe usri øyeeg chinrrig cha eshkaig køppe, Herodeswane trenchiptinchibig køn:
—Juan Bautistai turwan kan platilloyu trannrra— cha.
9 Inchen reybe truba isui inchendø, tru mayeelø lincha purrabelai malau, treeg tranrrumøn cha, trannrrab misrig køppe, traningarubig køn. 10 Incha Juanbe kailan keeri yau waben, Herodesbe turwan paringarubig køn. 11 Inchen tunwan para, kan platilloyu srua ya, srusran tranen, nøbe usran tranøbig køn.
12 Inchen Juanwei mendig amøñibeløbe amrrua, Juanwei asrwan srua amba, sørabelø køn. Incha Jesúswan trunun eshkanrrab ambubelø køn.

Trattrø mil misagwan Jesús manrrai tranøb
(Mc 6.30-44; Lc 9.10-17; Jn 6.1-14)

13 Inchen Jesús Juanwan kweetsin kui wammørabe, truyugurri nøtø kan barcoyu nøørø
mu misag warab waraimøsrømay ibig køn. Inchen misaamerabe truba nu wammørøppe,
pueblomerayugurri webamba, nuimay katsikkatø ambub mendabelø køn. 14 Inchen Jesús
barcoyugurri pinaya, truba nu misag pasrai ashabe, nømun lastima køben, nømui utu
kwanrreelan tamarøbig køn. 15 Inchen yandø mawabrab købene, nui kusrenanøb pera
uniiløbe Jesúswan kemallabe, trenchibelø køn:
—Yube mu misakkanug køn cha. Inchagucha yandø maabenwein køn cha, misagwan
amrrai 'ungwa' chi cha, yamera pønrrabsrø amba, nømuyasig mamig pena manrrain—
cha.
16 Inchene Jesúsbe trenchiptinchibig køn:
—Chi ambamibe palømøn cha. Manrrai ñim mannay— cha.
17 Inchene nømbe trenchibelø køn:
—Nambe trattrøgatø pirrimbah, pagatø peskaubatø tøgaguer— cha.
18 Inchene Jesúsbe trenchibig køn:
—Yu srua amrrurray— cha.
19 Incha tru nu misagwan pubilayu purramisringarua, tru trattrøgatø pirrimeranba, pa-
gatø peskaumeranba, tasku muta, srømbalaneb neesha, Tiuswan 'mayanguen pay' chibig
køn. Incha pirrimeran pirisha, nui kusrenanøb pera uniilan tranen, nømbe misagwan
pirishibelø køn. 20 Inchen mayeeløba øska ma kørrømisren, katøgucha pitis undailan
tasinmerayu netsøbatø doce tulishibelø køn. 21 Inchen tru mabeløbe ishumburwan,
uregwan munchimuben, møgueløtø trattrø mil købig køn.

Jesús pi palawan arrub
(Mc 6.45-52; Jn 6.16-21)

22 Incha yandø Jesúsbe nui kusrenanøb pera uniilan pisu ambøgatøsrømay merrab
amrrai barcoyu nebambingarubig køn, tru nu misagwan 'ungwa' chib pasrappatø. 23 Incha
yandø misagwan chab 'ungwa' chabe, nøbe nøtø kan tunbalasrø Tiusba waminchab
ya, yem køben nøtø trusrø wabig køn. 24 Trune yandø barcobe pisuyu yabsrønguen
iben, pi welarmerabe barcongøba megambubig køn, kaguende isiibe nømui malaugøba
megambub ichen. 25 Inchen løtsøzhig yemdø Jesús pi palawan katsikka nømuimay kemallib
ibene, 26 nui kusrenanøb pera uniilø pi palawan arri ashippe, truba kwaarøb kørig købiitø
trenchib trashibelø køn:
—Kan møsig køn— cha.
27 Inchen Jesúsbe møi møi nømune waminchib trenchibig køn:
—¡Kørmø, mur isua purray! cha. Na kur cha. Kørig kui inchimøtay— cha.
28 Inchene Pedrobe trenchiptinchibig køn:
—Señor, trube, ñi kuabe, nan ñuimay pi palawan: "Amø" chirra— cha.
29 Inchene Jesúsbe trenchibig køn:
—Amø pøs— cha.
Inchen Pedrobe barcoyugurri pinaya, pi palawan Jesúsweimay ib mendabig køn. 30 Incha
tru mur isig ichibigwan tab ashippe, køriimataptinchibig køn. Inchen nune asentab
mendaptinchen trashibig køn:
—¡Señor, wesrurra!— chib.
31 Inchene Jesúsbe møi møi tasigu kemørabe, trenchibig køn:
—Ñi kui ñui isubigwane nainug ke ka kømønrraindiitø pasra tøgaig cha. ¿Chindimbarre
kaimamuitamab isugu?— cha.
32 Incha barcoyu nebamben latatø, isiibe wasrøngandø pasramisrøptinchen, 33 barcoyu
purrabeløbe nune køriibala tabig waminchib trenchibelø køn:
—Isa kømø, ñibe Tiuswei Nusrkain køn— cha.

Jesús Genesaretsrø kwanrreelan truba nu tamarøb
(Mc 6.53-56)

[34] Incha yandø tru pisuyu chab larraamba, Genesaret pirausrø pubene, [35] misaamera
Jesús kui nebua ashabe, wammørøsrøngarubelø køn tru pirau ørøba. Inchen nuimay maya
kwanrreelan srua amrrua:
[36] —Ñi pala itøguewa kuig urøzhigwan namun katørabashcha— chib, rugabelø køn.
Incha mayeeløba katørabeløbe tabig kørrømisrøbelø køn.

15

Møwan trømbøig kaig marøbiibe ¿chi kerah?
(Mc 7.1-23)

[1] Møiløgøsrøn Jerusalénsrøngurri amrrubelø fariseosmeraba, Moisés pørigwan kusre-
nanøbeløba Jesúswan kemallabe, trencha payibelø køn:
[2] —¿Ñui kusrenanøb pera uniiløbe namui merrabsreelø trendø treeg marøb tøgagúig-
wane chindimbarre itøbunabelø køh? cha; pøs mappe, nømbe tasigwan kinømø mabelø
køn— cha.
[3] Inchene Jesúsbe trencha payibig køn:
—Trube, ¿ñimgucha Tius maig maramigwan martrai pønsrailane chindimbarre
marmeelø køgue cha, ñim ñimuimburab trendø treeg marigwan marøg købiitø?
[4] Kaguende Tiusbe trendaig køn: "Ñui møskai, ñui usrane maig købash inchimø, tab in-
damig køn" cha. Katø: "Møskawan kui, kabe usran kui trømbøig nebunrrai wamabigwane
trununе kwanrrai pasrig kønrrun" cha. [5] Trune ñimbe trenchibelø køn: "Kan møøbe
møskawan kui, kabe usran kui trenchinrrun cha: 'Na ñimun purugumig tøgagúigwan
Tiuswan tranar cha. Ñimune purugunrrab kaimamønrrun' chinrrun cha. [6] Incha
møikkøben øyeeg taikkurrimbe, yandø møskawan, usrane lastima ashib purugumibe
chi palømøn" cha, ñimbe trenchibelø køn cha. Øyeeg marøppe, ñimbe Tius martrai
karua pasrigwane chigucha kømíig kui lataig mara srua køn cha, ñimui trendø treeg
marøb tøgagúilan marøg køptø. [7] ¡Palatø tabelø! Tius maig karuigwan eshkabig Isaías
ñimuimburab sølwein tain køn øyah chippe:
[8] I misaamerabe nan ka triitøgatø tab inndan cha.
Inchendø nømui manrrøbe nainukkurrimbe yab pønrran cha.
[9] Nan køriibala tabig waminchib taibe chiweingucha chi tabig marig kømøn cha,
møguelø martrai karua pønsrailan øyeeg maramig køn chib kusrenanøb.—
[10] Incha Jesús misagwan nuimay wama trenchibig køn:
—Kalutøga mørøb, katø chigúi mørøb inday cha. [11] Møwan trigu kebibiibe nune chi
kaig trømbøig marmøn cha. Treeg kømøtø, møwan kaig trømbøig marøbiibe trigugurri
webibig, truibe si, nune trømbøig maran— chibig køn.
[12] Inchene nui kusrenanøb pera uniiløbe Jesúswan kemallabe trenchibelø køn:
—¿Ñi øyeeg tailan fariseosmera mørabe, namig mørigwan ashtirru?— cha.
[13] Inchene nøbe trenchibig køn:
—Chi tusr køben nai Møskai srømbalasrø wabig ellgwaimíigwane srølbañau kitig
kønrrun cha. [14] Nømune kagøbasay cha. Kaguen nømbe kabgailø katøgan kabgailandøwei
srua ambubelø køn cha. Kan kabgaima katøgan kabgaigwan srua yabe, trabyu pailøba
kegørrønrrun— cha.
[15] Inchene Pedrobe Jesúswan trenchibig køn:
—Tru 'øyeeg lataitøwein køn' cha, kemesra wamindigwan namun tab eshkarra— cha.
[16] Inchene Jesúsbe trenchibig køn:
—¿Ñimgucha chigúinguen mørmøwa pønrrøtirru cha? [17] ¿Chitøgucha trigu kebibiibe
patsau kørraibig kui ashmeelø køtirru? cha, katø asrugurri webinrrab. [18] Trune trigugurri
webarrubiibe si, møwei manrraugurri arrubig kua, truibe nune trømbøig marøb mindisan
cha. [19] Kaguende møwei manrrø umbugurrimbe kaig isuilø køben, kweetsamelø køben,
kasharawarmera itølulamig køben, kasharameelø købendø ishumburba, møgueløba
trømbøig maramelø køben, nilamelø køben, isa wamindiilø køben, tsalø wamiilø køben,
øyeelø kerriguh werrun cha. [20] Iiløbe si, møwan kaig trømbøig maran cha. Inchen

manrraptø tasigwan kinømuitøbe møwane chi trømbøig marøb mindishimøn— cha, trenchibig køn Jesúsbe.

Kan ishug peg pirausriig Jesúswan køreig
(Mc 7.24-30)

21 Incha Jesúsbe truyugurri tarømisra, Tiroba, Sidónba tru ciudamera pønrrab piraumay
ibig køn. 22 Inchen kan ishug canaansriig tru pirau tsubiibe arrua, Jesúswan trenchib
wamab kemallibig køn:
—Señor, merrabsrø Davidwei Nusrkai, nan lastima ashcha chib. Nai nimbasrbe kan
kwaimandzig ni mumayguen tab uñchaingaig indinab megan— cha.
23 Inchen Jesúsbe chigucha løtømuben, nui kusrenanøb pera uniiløbe kemallabe,
trenchibelø køn:
—Tiusmanda, ishuwane 'inrrø' chi cha, namui wendautø trashib arrun— cha.
24 Inchene Jesúsbe trenchibig køn:
—Nane Israel misaamerai utu tru ubisha trubiilø latailaimaytø ørig køn— cha.
25 Inchene tru ishuube nui merrab arrua, tømbønsrøb trenchibig køn:
—¡Señor, purugurra!— cha.
26 Inchene Jesúsbe trenchibig køn:
—Pirriwan uregwan kerrawa, wera-ureezheelan kebusramibe søl kømøn— cha.
27 Inchene ishuube trenchibig køn:
—Øø, Señor, treebe treegwein købendø, wera-ureezheeløguen nømui puarwei mishat-
sigugurri kørrabzhigwan man— cha.
28 Inchene Jesúsbe trenchibig køn:
—¡Ishug, ñui isubigwan nainug pasra tøgagúibe purø nuig køn! cha. Ñi maig palain
pasraig, treeg kønrrun— cha.
Inchen tru uraskurri nui nimbasrbe tabig kørrømisrig køn.

Kwanrreelø truba nørrøwan Jesús tamarøb

29 Jesús truyugurri webya, Galilea pisu puluwan purayabe, kan tunbalasrø nebya, truyu
wamisrøbig køn. 30 Misag truba truba nørrø nø wainug tulundzuna, cojosmera køben,
kabgailø køben, asru chiyu køben kesruilø køben, waminchab kaimabelø køben, katøgan
chi kwanrrø køben tøgarmera truba nu treelan køben Jesúswei merrab srua amrrua,
pønsrøben, nøbe tamarøbig køn. 31 Treekkurri tru nu misaabe ashippe, ke kwaara asha
kørrømisrøbelø køn, waminchab kaimabeløbe wamindamba, asru chiyu køben kesruiløbe
tabig kørrømisramba, cojosmerabe ambamba, kabgailøbe asamba indi ashabe, nømbe
Israel misaamerai Tiuswan truba tabig waminchibelø køn.

Jesús pib mil misagwan manrrai tranøb
(Mc 8.1-10)

32 Incha Jesús nui kusrenanøb pera uniilan wamabe, trenchibig køn:
—Misaameran lastima køtan cha. Chabguen yu pøn kwalømguen naba warøwa, yandø
chi mamig chigar køn cha. Nømui yamay chi mameeløbe ambashig kømøtan cha.
Kaguende mayutø pesannabgun— cha.
33 Inchene nui kusrenanøb pera uniiløbe trenchibelø køn:
—Ya nu misagweimbe ¿nambe chincha mamig wetørrayasamø? cha, ya yu mu misag
warab warømøsrømbe.—
34 Inchene Jesúsbe payibig køn:
—¿Ñimbe pirri mam tøgagøgue?— cha. Inchene nømbe:
—Pirri sietebah, katø mamdø peskau-ureebatø tøgaguer— chibelø køn.
35 Inchen nøbe misagwan pirau purramisringarua, 36 nui tasigu tru pirri sietenba,
peskaumeranba muta, Tiuswan 'mayanguen pay' chabe, pirisha, nui kusrenanøb pera
uniilan tranen, nømbe misagwan pirishibelø køn. 37 Inchen mayeeløba øska ma kør-
rømisren, katøgucha tru pirisaig undailan tasinmerayu siete netsøbateelø tulishibelø
køn. 38 Inchen tru mabeløbe ishumburwan, uregwan munchimuben, møgueløtø pib mil

købig køn. [39] Incha Jesúsbe yandø misagwan chab ungwa chabe, barcoyu kebya, Magadan
pirausrømay ibig køn.

16

Fariseosmeraba, saduceosmeraba kan mana asiimíig martrai miab
(Mc 8.11-13; Lc 12.54-56)

[1] Fariseosmera køben, saduceosmera køben Jesúswan ashchab ambabe, nun chiyugøben
kebenøsrkøg køptø, mana asiimíig miabelø køn Tius nøba pasrain kui ashchab.
[2] Inchene Jesúsbe trencha løtabig køn:
—Yandø maaben misrene, ñimbe øyah chibelø køn cha: "Tab kwaløm kønrrab asønan
cha. Kaguende srømbalabe ke pigøzhig pasran" cha. [3] Inchene løtsøbe ñimbe trenchibelø
køn cha: "Møimbe kaig kwaløm kønrrab asønan cha. Kaguende srømbalabe ke wañindø
kasraim pasran" cha. Pøs pala wañi maig pasrai asha, ñim 'øyeeg kønrrun' chib, 'øyeeg
kønrrun' chib waminchibeløbe, ¡Møin kwaløm chi pureb arrubigwane, trube, 'øyeeg
kønrrun' chinrrab wetøgørrønrrab kaimabeløbe mailø køgue! cha. [4] Møin kwaløm kaig
misaamera, kan kasharawar peeba itøluløpteelø lataitøwei Tiusbatø pønrrømø misaamera
kailø, Tius naba pasrain kui ashchab marig miatan cha. Inchendø asha kønrrai katøgan
chigøben peg kenamara tranmøtø, tru Jonásweiwandø eshkamønrrun— cha.
Incha nømune pønrramnetø, iptinchibig køn.

Fariseosmeraba, saduceosmeraba kusrenanigwan ashiptø kuy
(Mc 8.14-21)

[5] Nui kusrenanøb pera uniilø pisu ambøgatøsrø chab larraambabe, pirri srua amrru-
migwan pesan amrrubrain kui isuptinchibelø køn. [6] Inchen Jesúsbe trenchibig køn:
—Au, ñimbe levadura fariseosmeraiwanba, saduceosmeraiwanba ashiptø kuy— cha.
[7] Inchene nui kusrenanøb pera uniiløbe kangurrin kangurri trenchibelø køn:
—Nam pirriwan srua amrrumuimbarre trenda chindah— cha.
[8] Inchene Jesúsbe nøm trenchib purrai ashabe trenchibig køn:
—¿Chindimbarre kangurrin kangurri 'pirringar ker' chib purrøgue? cha. Ñim kui
ñimui isubigwan nainug ke kagømønrraindøzhig pasra tøgar cha. [9] ¿Katøgucha ni
chigúinguen mørmeelø kø chindah? cha. ¿Tru na trattrøgatø pirriwan trattrø mil
møguelan pirishiben, undailø mam tasin tulisaigwan ni trunundøguen ke isumeelø kø
chindah? cha. [10] Katø tru siete pirriwan tru pib milwan pirishiben, ¿tru unchibigwan
mam tasin tulisaigwan isumeelø kø chindah? cha. [11] ¿Ñimbe mandeelø køh cha,
chigúinguen mørmønrrappe, na pirriwan waminchib wamubendøbe, nabe tru levaduran
fariseosmeraiwanba, saduceosmeraiwanba ashiptø kuy cha, nabe trunun waminche?—
[12] Inchen nømune 'tru pirriyu pusri levaduran ashiptø kønrrigay' chimøtø, 'tru
fariseosmeraba, saduceosmeraba kusrenaniilan ashiptø kønrrigay' tain kui yandø
wetøgørrabelø køn nømbe.

Pedrobe Jesúswan: "Cristo køn" chib
(Mc 8.27-30; Lc 9.18-21)

[13] Jesús Filipo pirau Cesareasrø puabe, nui kusrenanøb pera uniilan payibig køn:
—¿Misaamerabe Møg Misra Arrubigwane mu køn tah?— cha.
[14] Inchene nømbe trencha løtabelø køn:
—Møiløbe 'Juan Bautista køn' chiben; møiløbe 'Elías køn' chiben; møiløbe 'Jeremías
kuinrrun' tan cha, kabe møikkøben 'Tius maig karuigwan eshkabig kui'.—
[15] Inchene nøbe trencha payibig køn:
—¿Trune ñimbe nane mu køn chinrrague?— cha.
[16] Inchen Simón Pedrobe trencha løtabig køn:
—Ñibe tru Cristo, Øsig wab Tiuswei Nusrkain køn— cha.
[17] Inchene Jesúsbe trenchibig køn:
—Ñibe mayanguen tab kuig køn cha, Simón Jonáswei nusrkai. Kaguende ñune iigwane
yaumbaig, animbaig, ka møg kenamarøb eshkamøtø, nai Møskai srømbalasrø wabig

eshkan cha. [18] Inchen nagucha ñune, ñibe Pedro køn char cha. Nai iglesian i srug pala mara
pasramønrrun cha. Inchen kwamig kønrrai marøb pasrabigwei maramburab marøbikken
tru iglesiane ni chinchaguen kananrrab kaimanrrun cha. [19] Srømbalasrø Tius nø ashib
karub wainug llavimeran ñun tranamønrrun cha. Ñi yu pirau lusrøb lataig marene,
srømbalasrøngucha lusrøb lataitøwei martrun cha. Ñi yu pirau pichib lataig marene,
srømbalasrøngucha pichib lataitøwei martrun— cha.
[20] Incha Jesúsbe nui kusrenanøb pera uniilan mungøben eshkab kønrrain kømø karua
pasrøbig køn, nøbe tru Cristo kui.

Jesús nø kwamigwan eshkab
(Mc 8.31–9.1; Lc 9.22-27)

[21] Incha tru uraskurrimbunø Jesúsbe nui kusrenanøb pera uniilan 'øyeeg kønrrabig køn'
cha, eshkab mendabig køn. Nune Jerusalénsrømay yamig nebuben, misagwan karubelø
kølli misaamera, sacerdotesmeran karubelø køben, Moisés pørigwan kusrenanøbelø
køben, truba truba kaig indinab megawa, kweetsig kømig nebunrrun cha. Inchendø pøn
kwalømyube katø øsiiranrrun chibig køn. [22] Inchen Pedrobe nun nøørøsrø pera ya, murtø
waminchib mendabig køn:
—Tius ashib wawa, Señor, ñun øyeeg puraimuimbe— cha.
[23] Inchen Jesúsbe keeshabe Pedrone trenchibig køn:
—Satanás, nainukkurri tarømisr cha. Ñibe nane peñchai ke ka srurrengwangarub attan
cha. Kaguende ñibe isuppe, Tius lataig isumøtø, møguelø isuimay isun— cha.
[24] Inchabe Jesúsbe nui kusrenanøb pera uniilan trenchibig køn:
—Møikkøben nai mendig uñig købene, nøasiitø nuimburabigwangøba isumøtø, nui
kuruswan mutab, nai mendig arrum nebunrrun cha. [25] Inchen møikkøben øsig
kømigwangøba isubiibe yandø pinab pinamig nebunrrun cha. Inchen nagurrindø kwabi-
ibe managatig øsig kømigwan wetørrawa, tøgagønrrun cha. [26] ¿Kan møg yu pirau chine
købigwan kerrigu nuindø maringucha, nui øsig kømigwan trubisaibe, chiwein kui tabig
kønrrab kø? cha. Kabe ¿kan møøbe kwamønrrappe, chi tranøbsruerah? cha. [27] Kaguende
tru Møg Misra Arrubiibe Møskawei purø nuig tørguegwalmabigu nui ángelesmeraba
arrua, møilandøgucha nøm maig marig køben treeg tranrrun cha. [28] Pøs nabe ñimun
cierton trendamønrrun: Møiløgøben yu purrabelø tru Møg Misra Arrubig nø ashib
karunrrab attrab kenamisren, trunun nebua ashmøwatøbe, kwanrraamøn— cha.

17

Jesús ke peemayig misrøb
(Mc 9.2-13; Lc 9.28-36)

[1] Øyeeg taig yandø trunewei kan kwalømdø paløben, Jesúsbe Pedronba, Santiagonba,
nui nuneg Juanwanba nøørø kan pala tunsrømay pera ibig køn. [2] Incha trusrø nømui
merrab Jesúsbe ke peg lataig misrøbig køn. Inchen nui maløbe nøsig lataig tørbilabig
misren, nui kewagúiløbe puløzhig pilabig lataig misrøbig køn. [3] Inchene møimbe
Moisésba, Elíasba, Jesúsba waminchib pønrrai ashiptinchibelø køn. [4] Inchen Pedrobe
Jesúswane trenchibig køn:
—Señor, nam yu pønrramibe purø tab køtan cha. Ñi martrain købene, pøngatø ya-ureg
na maramøh cha, kan ñui, kan Moiséswei, kan Elíasweingue.—
[5] Inchen Pedro waminchib pasramnetø, kan wañi tørbilabig nømun pinøbulen, wañi
umbugurri kan wam trenchibig køn:
—Iibe nai Nusrkai undaaraig køn cha. Nabe nuimburab truba tab kui war cha. Nune
møray— chibig køn.
[6] Inchen iigwan mørøppe, nui kusrenanøb pera uniiløbe truba truba kørig kuilø,
maløwan pirau kebatamnegatig utsøbasrøbelø køn. [7] Inchen Jesúsbe nømun kemalla
katørab trenchibig køn:
—Chi køriimatømøtø, kurray— cha.
[8] Inchen nøm kurraashene, mugucha kenamuben, Jesúswane nøtø pasrai ashibelø køn.

[9] Incha tru tunsrøngurri kørrørrub amrruabe, Jesúsbe trenchib karubig køn:
—Mungucha waminchib kønrrab kømø cha, tru asigwan, tru Møg Misra Arrubig kwailai utugurri øsiirawa katø kurramnegatig.—
[10] Inchen nui kusrenanøb pera uniiløbe Jesúswan payibelø køn:
—Trube, treeg købene, Moisés pørigwan kusrenanøbeløbe ¿chindimba Elíasmerrig arrumig køn tah?— cha.
[11] Inchene Jesúsbe trenchibig køn:
—Elíasbe arrubwei inchun cha. Incha nøbe kerrigu katøyug tamara pønsrønrrun cha.
[12] Inchendø nabe trendamønrrun: Elíasbe arrubguen inchen, nune mu kui nebua ashmøtø, nømun maig marøg købendø, marig køn cha. Møg Misra Arrubikkucha treetøwei nømui tasku kaig marinab meganrrun— cha.
[13] Inchen nui kusrenanøb pera uniiløbe Jesúsbe tru Juan Bautistan wamindin kui wetøgørrabelø køn.

Kwaimandzig tøga unan Jesús tamarøb
(Mc 9.2-13; Lc 9.28-36)

[14] Misag truba nu pasrainug nøm chab pubene, kan møg pua, nui merrab tømbønsrabe, trenchibig køn:
[15] —Au, nai nusrkawan lastima ashcha cha. Kaguende pesannabig tøgaig kua, truba trømbøig nebuinab megabig køn cha. Katø katø nagu kebeñib, piyu kebeñib inchibig køn cha. [16] Na ñui kusrenanøb pera uniilaimay pera arrubendø, tamartrab kaiman— cha.
[17] Inchene Jesúsbe trencha løtabig køn:
—¡Kan ñim møi misaamera kørenrrab inchimeelø larrø kailø! cha, ¿nabe managatig ñimba unamig kønrrerah? cha. ¿Kan øyeeg ashiptø managatig ñimba unamerah? cha. Unan yusrø naimay srua amrruy— chibig køn.
[18] Inchen Jesúsbe tru kwaimandzigwan nama, unainukkurri wambig weguchen latatø, unøbe tabig kørrømisrøbig køn.
[19] Inchen nui kusrenanøb pera uniiløbe nømdø nøørø Jesúswan kemalla, trencha payibelø køn:
—¿Nambe kwaimandzigwan wambig weguchappe, chindimba kaimah?— cha.
[20] Inchene Jesúsbe trenchibig køn:
—Kaguende ñimbe ñimui isubigwan nainug ke ka kømønrraindiig pasra tøgar køn cha. Pøs nabe ñimun cierton trendamønrrun: Ñim kan murtasa yellburaptiitøguen ñimui isubigwan nainug pasra tøgar kuimbe, ñim i tunwan: "Yugurri mendamisra, katøgansrø purainrrø" chibene, tru tunbe purainrrun cha. Pøs ñimuimbe chitøgucha kaimamdiibe chi kaagøn cha. [21] Kaguende øyeeg kwaimandziibe Tiuswan purugurra chib miaitøgaba, ayunab indiitøgaba treeg marendøwei webibig køn— cha.

Jesús katøle nui kwamigwan eshkab
(Mc 9.30-32; Lc 9.43-45)

[22] Galilea pirausrø ketøtø amøñippatø Jesúsbe trenchibig køn:
—Tru Møg Misra Arrubigwane møguelai tasku tranig kønrrun cha. [23] Inchen kweechen, pøn kwalømyube katø øsiirawa kurrønrrun— cha.
Iigwan wammørabe, nømbe truba isui inchibelø køn.

Tiuswei yawan tøgagúimburø an pagaramigwan Jesús pagarangarub

[24] Jesúsba nui kusrenanøb pera uniiløba Capernaumsrø pubene, Tiuswei yaburø trendø an pagaranrrain taigwan an utabelø Pedroimay ambabe trenchibelø køn:
—¿Ñimui kusrennøbikkan Tiuswei yaburø trendø truburø an pagarab kømigwan pagaramíig kuitarru?— cha.
[25] Inchen Pedrobe:
—Øø, pagarabwei inchibig køn— cha løtabig køn.
Incha Pedro yau kebibene, Jesúsbe øyeemerrig trenchib waminchibig køn:

—¿Simón, ñibe maig isuguh? cha. ¿Yu pirau reymerabe trendø pagaramigwan pagaraig utappe, mumeran utah? cha: ¿Nømui misaamerandøweindeh? Kabe: ¿Peesrøngurri amrrub misaamerandeh?— cha.
[26] Inchene Pedrobe trenchibig køn:
—Peesrøngurri amrrub misaameran utabelø køn— cha.
Inchene Jesúsbe trenchibig køn:
—Trube, treeg købene, tru pirau misaameratøweimbe chi pagaramikken palømuinrrun cha. [27] Treeg kuingucha, nambe mungucha namishimønrrab, nu pisuyumay ya, anzuelun ke keguchendø, megamisrøb peskauwan wesrunrrig, chibig køn. Incha peskauwei trigwan kurabe, kan an wetørranrrabguen cha, maya tranamigwan neikke. Incha naimburøba, ñuimburøba srua ya, pagarau— chibig køn.

18

¿Tiuswei merrab mas nuibe mu kerah?
(Mc 9.33-37; Lc 9.46-48)

[1] Inchen tru urastøwei nui kusrenanøb pera uniilø Jesúswan kemallabe, trencha payibelø køn:
—¿Srømbalasrø Tius nø ashib karub waisrømbe mas nuibe mu køh?— cha.
[2] Inchene Jesúsbe kan unan wama, nømuin tøbøtag pasrabe, [3] trenchibig køn:
—Pøs nabe ñimun cierton trendamønrrun cha: Ñim peemayelø misrøb, ureg lataig misrmuisruandøbe, srømbalasrø Tius nø ashib karub wainuube managuen kebamrraamøn cha. [4] Nøasiitø 'nuig kurmab' isumíig, i unø lataig misrøbiibe, srømbalasrø Tius nø ashib karub waigu mas nuig køn cha. [5] Inchen møikkøben kan i unø lataigwan nai munchiyu tab wamab utabiibe, nan utan chibig køn.

Kaig mara kebenamibe kørig kømdiig køn
(Mc 9.42-48; Lc 17.1-2)

[6] 'Møigwan køben i shushmera latailan nan kørebelan kaig mara kebenøsrkøbigweimbe, trembe tru tirigu kitsig nu srugwan naashigu mesra, mar umbusrø kegucha, pi keesra kwangaruinguen søl købsruinrrun cha. [7] Yu nam waraig pirøwaimburappe kan yeekkucha kuita, chine pønrrabelø misagwan kaig martrai inchib pønrrøben, trune kaigwan nø pera mara kebenøsrkøb møwaimbe ¿maig kønrrerah?
[8] 'Inchawei ñui tasig kui, ñui srøb kui kaig maringarua kaigu ñun kebenøsrkøbene, para, kuchi. Managatig øsig wamsrø tasig palabig kui, cojo kui kebyamikken søl kønrrun, pa tasig tøgaig, pa srøb tøgaig tru managuen kwamø nagu kegutsig købgunrriibe. [9] Inchen ñui kab kaig maringarua kaigu ñun kebenøsrkøbene, wesrua, kuchi chibig køn, managatig øsig wamsrø kan kaptø tøgaig kebyamikken søl kønrrun cha, pa kab pusraig møra melamnug kwamø nagu kegutsig købgunrriibe.

Kan ubisha trubigwan kemesra wamindig
(Lc 15.3-7)

[10] 'Au, i shushmeran møilandøgucha kashmøtay. Kaguende srømbalasrø nømui ángelesmerabe nai Møskai srømbalasrø wabigwei maløwan chu urastøgucha ashib pønrran char nabe. [11] Kaguende Møg Misra Arrubiibe tru trubig købigwan kaigyugurri wesranrrab arrig køn cha. [12] ¿Ñimune maig asønata? chibig køn. Kan møg cien ubishamera tøgagua, kan pella ya, trubøbenma, noventa y nueven tunbalawan waramnetø, tru pella trubabigwan kabe ¿chugøben lanrrab imønrraitarru? cha. [13] Incha nabe ñimun cierton trendamønrrun: Wetørrappe, tru trubabigweimburab mas purø kasraaranrrun cha, tru noventa y nueve ka amøñibelaimburab lataguen kømø. [14] Øyeetøwei ñimui Møskai srømbalasrø wabiibe i shushmeran ni kanguen trubømuimbemab indan chibig køn.

Ñui nuneg ñun kalø maren, ulø paymø mandø pesannamig
(Lc 17.3)

15 'Inchawei ñui nuneg ñun chigøben kaig marene, ya, ñibe nundø mara, waminchi.
Incha nui kalø marigwan kalø marig kui ashchai nebua isungaru. Inchen ñun mørene,
ñibe ñui nunewane tab kørrømisrtrai kusrawa pasran. 16 Inchen ñundø mørøg kømui
inchene, trube, kandø kui, pagatø kui wamø, chi pub arrubigwandøgucha pailø kui, pønelø
kui maig kuigwan nøm wamindigu treeg kørrømarig kønrrai. 17 Inchen truilangucha
mørøg kømui inchene, trube, iglesiayuelan eshkau chibig køn. Inchen katø iglesiayuelan
mørøg kømui inchene, trubeguende, yandø Tiuswan ashmíig judío kømíig lataig, kabe kan
romasreelayasig an utaptø wabig lataig mara kørrømaray cha.

18 'Pøs nabe ñimun cierton trendamønrrun: Ñim yu pirau lusrøb lataig marene,
srømbalasrøngucha lusrøb lataitøwei martrun cha. Inchen ñim yu pirau pichib lataig
marene, srømbalasrøngucha pichib lataitøwei martrun cha.

19 'Nabe katø ñimun trendamønrrun: Ñim møikkøben pailø yu pirau chigøben Tiuswan
mianrrab lata kandø isua purramisra, miabene, nai Møskai srømbalasrø wabiibe ñim
miaigwan tranrrun cha. 20 Kaguende pailø kui, pønelø kui nai munchiyu tulundzuna
purrainuube nabe nømui utu pasrar— cha.

21 Inchen Pedrobe Jesúswan kemalla, trencha payibig køn:

—Señor, nai nuneg nan chigøben kaig marøbig marene, nabe ¿mam piejegatig pesannab
ulø paymumig kønrrab kø? cha. ¿Kabe sietegatiitøteh?— cha.

22 Inchene Jesúsbe trenchibig køn:

—Nabe siete nebumnegatiitø chimur cha. Treeg kømøtø, sietebatø setenta piejeskatig
char— chibig køn.

Karuig megabig larrø kaigwan kemesra wamindig

23 —Srømbalasrø Tius nø ashib karub waibe kan rey nui karuindiig melabelø nømui ulø
misriilan mayambatø ulø køtashchab ashchab wamisrøb lataig køn. 24 Incha truigwan
ashib mendøbene, kan truba truba nu an ulø misraigwan pera amrrubelø køn. 25 Inchen
tru i møøbe katøburø anwan ungwa chinrrab kaimaptinchene, nui reybe nunba, nui
srawanba, nui uregwanba nui chi tøgagúigwanbañau yanrrai karubig køn, tru ulømisri
anwan wartrai. 26 Inchen nui karuindiig megabiibe reywei merrab tømbønsra trenchibig
køn: "Au, nai rey, tiusmanda, nan øyeeg nebui megaben lastima ashibsrumugu cha,
kerrigu nai uløwan wartrumøn" cha. 27 Inchene reybe waachawan yeeg nebuitamab isua,
nui ulø misrigwan paymønrrab kaabasha, ka inrrai, ka elachibig køn.

28 'Inchen tru karuindiig megabiibe webya ya, katøgan nøba lincha karuindiig megabig
nun lamøtiig ulø misraigwan katappe, naashigu merrarrawa, ke chab isrømbuløsrkøb
trenchibig køn: "Nai uløwan trannrra" chib. 29 Inchene tru nøba lincha karuindiig megabi-
ibe nui merrab tømbasra trenchibig køn: "Tiusmanda, nan lastima ashcha chib. Uløwan
tranrrumøn" cha. 30 Inchen kane kagøbashig kømuptø, kailan keeri yau keeringarubig køn
nui uløwan tranamnegatikke.

31 'Inchen katøganelø tru karuindiig lincha melabeløbe øyeeg inchen trunun asha,
nømune truba pusrkwaben, chi purayaigwan kerriguh reywan eshkanrrab ambubelø
køn. 32 Inchen reybe tru kagøbashmø ulø payiptiigwan wamønrrab øra trenchibig
køn: "¡Karuindiig megabig, larrø kaig! cha. Ñi nan ulø kuigwan nagurrima ñun ulø
paymø, pesannar cha, ñi kaabashcha chib truba truba rugaben. 33 Pøs ñigucha tru
karuindiig ñui lincha megabigwane maindi lastima asambala chibig køn, na ñun lastima
ashib lataitøwei." 34 Incha reybe truba namaptø, maya ulø kuigwan kerrigu anwan
waramnegatig kaigyu møra meganrrai marøbelan tranøbig køn cha. 35 Inchabe Jesúsbe
trenchibig køn:

'Nai Møskai srømbalasrø wabikkucha ñimune øyeetøwei martrun cha, ñim møitøgucha
ñimui nunewan manrraugurri kerrigu newan pesannab, kagøbashmuisruandøbe.—

19

Sraimba, keeba petiyamumigwan kusrenanøb
(Mc 10.1-12; Lc 16.18)

1 Jesús øyeelan chab waminchabe, Galileasrøngurri ya, Judea pirausrø pubig køn,
Jordán pi ambøgatø pørr kal-labgatøsrø. 2 Inchen misag truba nu mendig amben, truyu
kwanrreelan tamarøbig køn.
3 Inchen fariseosmera Jesúswan kemallabe, chincha køben kebenøsrkønrrab isua, tren-
cha payibelø køn:
—¿Ka chigurrin køben srawan kutsamig chi merømíig kø chindah?— cha.
4 Inchene Jesúsbe trenchibig køn:
—¿Ñimgan Tiuswei wamwan pørigu lemeelø køtirru cha, tru srøsrø marøb uras marøbig
Tiusbe: "Møwanba, ishuwanba ellmarigwan"? 5 Incha Tiusbe trendaig køn: "Øyeekkurri
møøbe møskawanba, usranba elatchun cha, nui sraimba kandø kønrrab. Incha tru pailøbe
kan asrtø kønrrun" cha. 6 Inchawei yandø pailø kømø, kan asrtø køn. Inchawei treeg
købene, Tius kandø mara lindisaigwane møøbe tarømaramig kømøn— chibig køn.
7 Inchene nømbe trencha payibelø køn:
—¿Trube treeg købene, Moisésbe chindimba kilga mara, purørtrain karuig køh? cha,
srawan tarømisrtrab— cha eshkabig.
8 Inchen Jesúsbe trenchibig køn:
—Ñimui manrrømera isumíig larrø mureløgurri Moisésbe ñimui sralan ka treeg
marbasig køn cha. Inchendø srøsrøbe øyeeg kømuig købig køn cha. 9 Trune nabe
trendamønrrun: Kan møg, nui sraimbe katøgan møøba trømbøig marøb itølulmubendø,
nui srawan kucha, katøgan ishuuba kasharabiibe, itølulan— cha.
10 Inchen nui kusrenanøb pera uniiløbe trenchibelø køn:
—Srawanba, kewanba øyeeg pubig købene, trembe kasharamuinguen— cha.
11 Inchene Jesúsbe trenchibig køn:
—Kasharamønrrab tamibe mayeelain kømøn cha. Tius truburab kønrrai trani-
ilaindøwein køn cha. 12 Møguelane kasharamumig chigurrin køben øyeeg katabelø lataig
pønrran cha. Kan utueløbe kasharamigwane chi palai mørtrabgailø usrai patsaugurri
treeg kal-lawar køn cha. Inchen kan utuelane sralø palai mørmønrrai kapawa kørrø-
mariilø køben, kan utueløbe srømbalasrø Tius nø ashib karubweimburabikkurri ka trendø
nømuinetø tre latailøtøwei misran cha. Møikkøben Tiusweimburabeløyu marøb uñchab
treeg kørrømisramdiig kui mørabe, treeg kørrømisr— chibig køn.

Uregwan Jesús mayanguen tab kuilø kønrrain chib
(Mc 10.13-16; Lc 18.15-17)

13 Inchen Jesúsweimay ureemeran srua amrrubelø køn, nømuim pala tasigwan estsara,
nømuimburab Tiuswan mianrrai. Inchen nui kusrenanøb pera uniiløbe tru srua amrrube-
lan namaptinchibelø køn. 14 Inchene Jesúsbe trenchibig køn:
—Uregwane merømø, naimay ka amrrubasay cha. Kaguende srømbalasrø Tius nø ashib
karub waibe nøm latailaiwein køn— cha. 15 Incha tasigwan uregweim pala estsarabe, nøbe
truyugurri ibig køn.

Kan pua møg Jesúsba waminchib
(Mc 10.17-31; Lc 18.18-30)

16 Kan møg Jesúswan ashchab yabe, trencha payibig køn:
—Kusrennøbig, managatig øsig kømigwan na tøgagønrrappe, ¿chigøben tabiibe chi
maramø?— cha.
17 Inchene Jesúsbe trencha løtabig køn:
—¿Ñibe nane tru tabigweimburappe chindimba paygu? cha. Mugucha tabiibe kaaben,
Tiustøwein køn cha, tabiibe. Inchawei managatig øsig kømigwan tøga pasrønrrappe, Tius
maig maramigwan martrai pønsraigwan møra, mar— chibig køn.
18 Inchen matsinøbe:
—¿Møilø køh?— chibene,

Jesúsbe trenchibig køn:
—Kweechimøwei, itølulmøwei, nilømøwei, katøganuimburab isa waminchimøwei,
19 usri møskawan maig købash inchimø, tab inchib, katø ñima ñiasiitøwei maig undaguig
køppe, ñui mendaigwangucha treetøwei undaarab inchi— chibig køn.
20 Inchene matsinøbe trenchibig køn:
—Nabe iilane kerriguh marøbig kur cha. Masbe ¿chitø palerah?— chiben,
21 Jesúsbe trenchibig køn:
—Chigucha palømíig newan tabig kønrrappe, ya, ñui chi tøgagúigwan yana, waachameran tranø cha. Treeg marabe, srømbalasrømbe chigurrimbunø tøgagønrrabguen cha. Trugurrimbe arrua, nai mendig amø— chibig køn.
22 Inchen tru matsinøbe iigwan mørøppe, truba isui ibig køn, kaguende truba puaig kua.

Chi tøgagúigwangøba isubigweimbe køramdiig køn

23 Incha Jesúsbe trenchibig køn nui kusrenanøb pera uniilan:
—Nabe ñimun cierton trendamønrrun cha: Srømbalasrø Tius nø ashib karub wainug kan puaig kebyamibe truba murig køn cha. 24 Kan camelloguen tsusain kal trabyu illmø larrayandiig køben, kan puaibe Tius nø ashib karub waisrø kebinrrab kaimanrrun— cha.
25 Inchen nui kusrenanøb pera uniiløbe iigwan mørabe, truba kwaarøb trenchibelø køn:
—Treeg købene, ¿kaigyugurrimbe mu kui wesraig kønrrautah?— cha.
26 Inchen Jesúsbe nømun ashabe, trenchibig køn:
—Møgueløbe iigwan martrab kaimanrrun cha. Trune Tiusweimbe si, chitøgucha maramdiitø køn— cha.
27 Inchen Pedrobe trenchibig køn:
—Au, nambe chi tøgagúigwan kerrigu elacha, ñui mendig amrruig køn cha. ¿Nambe, trube, chi utamig kønrrerah?— cha.
28 Inchene Jesúsbe trencha løtabig køn:
—Pøs nabe ñimun cierton trendamønrrun cha: Katøyug chi købigwan srøig tamarøb uras tru Møg Misra Arrubig nø wamisrig tørguegwalmabigu nø wamisrøb uras, ñim nai mendig amøñibeløbe tru purramisra karub purraig doce pønrrabeløyu purramisra, tru doce nusrkalø Israelwainukkurri karrab misaameran ñim ashib karub purramisrtrun cha.
29 Inchen mayeeløba yameran, nunelan, nuchalan, usri møskawan, uregwan, pirømeran nai munchigurrindø elachibeløbe cien piejes menrraguen utab, katø managatig øsig kømigwangucha Tius tranig utønrrun cha. 30 Inchen møiløgøben møi ya yu pirau nømmerrig pønrrabeløbe trusrømbe srabe melønrrun cha. Inchen yu pirau srabe melabeløbe, trusrømbe nømmerrig pønrrønrrun— chibig køn Jesúsbe.

20

Uvas trau kwallibelan kemesra wamindig

1 —Srømbalasrø Tius nø ashib karub waibe øyeeg lataig køn, kan pirø puaig truba løtsøzhig nui uvas ellguailøyu kwallchabelø lanrrab webibig lataikke. 2 Incha tru piunmeran mawawan mayan pagaramig køben treeg pagaranrrab misra, incha nui uvas ellgwainug kwallchay øran cha. 3 Incha tru løtsø las nueve katøyug webarruabe, katøganelø plazayu chi maramikkar purrai ashabe, 4 trenchibig køn cha: "Ñimgucha nai uvas ellgwainug kwallchab ambay cha, maig pagaramigwan treeg pagararrumøn" cha. Inchen nømbe ambubelø køn. 5 Incha puaibe katøyug kwaløm tøbøtag webya, katø maaben las treskucha webya, treetøwei marøbig køn. 6 Incha maaben las cinco køsrøn katøyug plazayumay yabe, katø møiløgøsrøn chigucha maramikkar purrai ashabe, trencha payibig køn: "¿Ñimbe mawa ørøba chi marmøbe yube chinchib purrøgue?" cha. 7 Inchene nømbe trencha løtabelø køn: "Namune muguen chi maramig tranmøtan" cha. Inchen nøbe trenchibig køn: "Ñimgucha ambay cha, nai uvas ellgwainug kwallchab."
8 'Inchen yandø yem misren, tru ellmarig puaibe nui kwallibelan ashibigwane trenchibig køn: "Kwallib melabelan wama, pagarau cha. Tru srabe kerrubelanmerrig pølbasra,

srøsrø kerrubelane srabe pagaranrrig" cha. [9] Tru maaben las cinco lutau køben kebambubelømerrig kemalla, møitøgucha mawa ørøba marøb meløwa lataitøwei neig utabelø køn. [10] Inchen yandø merrab kebambubeløbe mas utamuitamab isua meløbenba, nøm møitøgucha mawa ørøba marøb melaigwandøwei utabelø køn. [11] Incha tru marøb melaimburø anwan utabe, tru ellmarig puaigwane nømdø truba namig waminchib mendabe, [12] tru puaigwane trenchibelø køn: "I tru srabe kerrubelø kan urazhiitø marendø, ñibe truilangucha nam pørryu mawa mawa marøb melabelan lataitøwei lata pagaran" cha. [13] Inchen tru tra puaibe nømun møigwan køsrøn trenchibig køn: "Kasuku, nabe ñune chigucha chi kalø marmur cha. ¿Yamba mawa marigwan ñune øyah pagararrumøn chiben, ñibe treeg kørrømisrømmørgøppeh? cha. [14] Ñui an kanaigwan cha, chibig køn. Møimbe inrrø cha. I srabe martrab kebarrubigwan ñun lataitøwei pagarag køben treeg pagarar cha. [15] ¿Nan maig maramdiig køben, naiwane nabe na asha maramig kømuitarru? cha. ¿Kabe na merøgømíig menrra tabig kui ashiptø ñibe pusrkwai ashkuh?" cha.

[16] 'Inchawei møi ya srabe melabeløbe nømmerrig pønrrøben, møi ya nømmerrig pønrrabeløbe srabe melønrrun— cha.

Jesús nui kwamigwan pønmayguen eshkab
(Mc 10.32-34; Lc 18.31-34)

[17] Jesús yandø Jerusalénsrømay nebib yabe, nui doce kusrenanøb pera uniilan nøørø wama, trenchibig køn:

[18] —Au, nambe Jerusalénmay nebambub amber cha. Trusrømbe Møg Misra Arrubigwane sacerdotesmeran karubelanba, tru Moisés pørigwan kusrenanøbelanba tranen, truiløbe nune kwanrrai pasrtrun cha. [19] Incha nømbe nun indzatø ashib, kurraguchib, kurusyu mesrøb inchai judíos kømeelan tranrrun cha. Inchen pøn kwalømyube katø øsiirawa kurrønrrun— chibig køn.

Santiagonba, Juanwanba pinrrø menda purrønnøbsrumugu cha, Señorwan usri treeg miab
(Mc 10.35-45)

[20] Zebedeowei nusrkalai usrimbe nui nusrkaløba Jesúswei merrab chigøsrøn mianrrab, nøbe tømbasrøbig køn. [21] Inchene Jesúsbe payibig køn:

—¿Chi paløta?— cha.

Inchene nøbe trenchibig køn:

—Ñi ashib karub wainug nai nusrkalan, kanun kusrmay, kanun ñui atsimay purramisringarurra— cha.

[22] Inchene Jesúsbe trencha løtabig køn:

—Ñimbe chi miab pønrrermabguen mørmøn cha. ¿Na tru copayu mutsam piwan, kabe ñim muchibsrugueh?— cha.

Inchene nømbe trenchibelø køn:

—Øø, mutsamønrrun— cha.

[23] Inchen Jesúsbe trenchibig køn:

—Na mutsim piwane si, ñimbe muchibwei inchun cha. Inchendø tru kusrmayba, atsimayba purrønnamigwane na tranamig kømøn cha. Tru purramibe nai Møskai tru purrønrrabelayasig tamariilaindøwein køn— cha.

[24] Inchen tru nui kusrenanøb pera uniilø diezeløbe trunun mørabe, tru pa nunelane namabelø køn. [25] Inchen Jesúsbe nømun wamabe trenchibig køn:

—Ñimguen ashen, judíos kømø misaameran karub purrabeløbe nøm karub tøgagúilane maig købash inchib ke nøm karub purran cha. Inchen truyu møguelø nørreelø nøm karub purrabeløbe mungucha manchinrraingaig karub purrabelø kui ashchai nømbe kenamaran cha. [26] Trune ñimui utube ñimbe øyeelø kømumig køn cha. Treeg købgunrriibe, ñimui utu mas nuikkug købene, katøganelø karuindiig megamig køn cha. [27] Inchen ñimui utu møikkøben ñimmerrig melag købene, katøganelø karuindiig megamig køn cha. [28] Kaguende øyeetøwei tru Møg Misra Arrubikken katøganelø nuyasig marøb melønrrai

arrumøtø, nøguen katøganelayasig marøb meganrrappa, nø kwaitøga truba nu misagwan purøbagarawa, kaigyugurri wesranrrappa arrig køn— chibig køn.

Pailø kabgailan Jesús tamarøb
(Mc 10.46-52; Lc 18.35-43)

29 Nøm Jericógurri webamba ambene, misaamerabe truba nu wendautø ambubelø
køn. 30 Inchen pailø kabgailø may menda purrøwabe, Jesús purayai mørøppe, trenchib
trashibelø køn:
—¡Namun lastima ashcha chib, merrabsrø Davidwei Nusrkai!—
31 Inchen misaamerabe niløtø purrønrrai namingucha, nømbe mas mur trashib trenchi-
belø køn:
—¡Señor, namun lastima ashcha chib, Davidwei Nusrkai!—
32 Inchen Jesúsbe pasramisra, kabgailan wamabe, trencha payibig køn:
—¿Ñimuyasig na chi maramig paløta?— cha.
33 Inchene nømbe trenchibelø køn:
—Señor, namune namui kabmera ashibig misrimbe køtan— cha.
34 Inchen Jesúsbe nømun lastima asha, nømui kabmeran katørabene, tru urastø kab-
gailøbe ashibelø misra, Jesúswei mendig ambubelø køn.

21

Jesús Jerusalénsrø kebib
(Mc 11.1-11; Lc 19.28-40; Jn 12.12-19)

1 Yandø Jerusalénsrø chab pub amba, Betfagé pueblo tru Olivos Tunsrø chab puabe,
Jesúsbe nui kusrenanøb pera uniilø pailan 2 trenchib karua ørøbig køn:
—Ø pinrrøguesrø yamera tsitsø pønrrabsrømay ambay cha. Trusrømbe pubyutø kan
burra, burro-unøzhig peraig, litsig wetørranrrun cha. Incha picha, srua amrrunrrigay
cha naimay. 3 Inchippa møikkøben chigøben chibene, øyah chinrrigay chibig køn: "Señor
palai indan" cha. Inchen truibe pebrrun— cha.
4 Øyeeg pureppe, Tius maig karuigwan eshkabig maig taig treeg nebunrrain kuig køn,
tru øyah chib pørig:
5 Sion ciudayuelan øyah chib eshkau cha:
"Asay chib, ñimui Rey ñimuimay arruppe,
chigucha chi nuig kømíig lataig kan burroyu,
burro-unøyu itøguana arrun taig, kan carga nigab animal lluig unøyu."
6 Inchen nui kusrenanøb pera uniiløbe Jesús maig karuigwan treeg mara, 7 burran
unanbañau srua amrrua, nømbe nømui kewagúilan burranba, unanba kayen, Jesúsbe
itøguanabig køn. 8 Inchen misag truba nu pasrabiibe møiløbe nømui kewagúilandøwei
maywan kayen, møiløbe kullag srarcheelø lutiicha kayibelø køn. 9 Inchen merrab
amrrubelø lata, wendau amrrubelø lata, øyah chib trashib amrrubelø køn:
"¡Rey Davidwei Nusrkai Hosanna! chib.
¡Señor Tiuswei munchiyu nø ørig arrubiibe mayanguen tab kuig køn! chib.
¡Srømbalasrømbe Hosanna!" chib.
10 Jesús Jerusalénsrø kebibene, maya misaamera ke chi indi asamgaig inchib, møiløgøben
trenchib payibelø køn:
—¿Iibe mu køh?— chib.
11 Inchen tru nu misag søtøbe trenchibelø køn:
—Iibe Tius maig karuigwan eshkabig Jesús Galilea pirau nazaretsriig køn— cha.

Jesús Tiuswei yawan chish marøb
(Mc 11.15-19; Lc 19.45-48; Jn 2.13-22)

12 Jesús Tiuswei yau kebya, truyu mayeelø yanøb, penab inchib warabelan søtøba
wambig webetabig køn. Katø misagwan an yunømarøbelai mishatsiimeran utsøbetab,
palomamera yanøbelø purraigwan utsøbetab inchibig køn. 13 Incha trenchibig køn:

—Tiuswei wamwan pørigube trenchibig køn cha: “Nai tab yabe Tiuswan wamindi ya
køn cha, trencha wamig kønrrun” cha. Trune ñimbe nileelø warain trab marin køn— cha.
[14] Inchen tru Tiuswei yau kabgailø køben, cojosmera køben Jesúswan kemallen, nøbe
tamarøbig køn. [15] Inchen sacerdotesmeran karubeløba, Moisés pørigwan kusrenanøbeløba
Jesúswei tru purø nørreelø mariilan ashib katø Tiuswei yau shush ureemera: “¡Rey
Davidwei Nusrkai Hosanna!” chib trasai mørabe, truba namabelø køn. [16] Incha Jesúswan
trenchibelø køn:
—¿Iilø øyeeg chib køben mørtirru?— cha.
Inchene Jesúsbe trenchibig køn:
—Øø, mørar cha. ¿Ñimgan Tiuswei wamwan pørigu iig øyeeg chibigwan managuen
lemeelø køtirru? cha:
Pitsø muchib shush ureemeran køben katø nørrø ureemeran køben
ñun newan tabzhig waminchai, ñi Tius treeg marin køn taigwan.—
[17] Incha nømun pønrramnetø, ciudayugurri webya, Betaniasrømay yabe, trusrø kør-
rømisrøbig køn.

Higuera tusr mamig niimíigwan Jesús kaig nebunrrai wamab
(Mc 11.12-14, 20-26)

[18] Incha løtsø katø ciudayumay arruabe, Jesúsbe parøgwai mørøbig køn. [19] Incha kan
higuera tusr may pulu pasrai asha, kemallabe, tru higuera tusrbe ka ishiitø tøgaig kui
ashabe, Jesúsbe tru higuerane trenchibig køn:
—¡Møingurrimbe yandø managucha mas mamig niimubash!— cha.
Inchen tru urastø higuerabe mul-laptinchibig køn. [20] Inchen tru chi purayaigwan nui
kusrenanøb pera uniiløbe ashabe, truba kwaarøb, Jesúswan trenchib payibelø køn:
—Higuerabe møi møi mul-lanrrappe ¿mandø indah?— cha.
[21] Inchene Jesúsbe trenchibig køn:
—Pøs nabe ñimun cierton trendamønrrun cha: Ñim ñimui isubigwan Tiusweinuutø
pasra tøgagua treeg kømuptinchaitamab isumubene, na higueran øyeeg mari lataitøguen
kømøtø, ñim i tunwanma: “Yugurri mendamisra, maryu kebeñ” chibene, treeg purain-
rrun cha. [22] Inchawei ñim Tiusba waminchib miappe, chiwandøgucha nø martraitamab
kørewa, miawabe, ñimbe utønrrun— chibig køn.

Jesúswei karumburab karuig mu mandamgaig
(Mc 11.27-33; Lc 20.1-8)

[23] Jesús Tiuswei yau kebya, kusrenanøb wamnetø, sacerdotesmeran karubeløba, misag-
wan karubelø kølli misaameraba Jesúswan kemallabe, trencha payibelø køn:
—¿Ñi mariilane mu karua pasriitøgarre margu? cha. ¿Ñi øyeeg maramigwane mu karua
pasrta?— cha.
[24] Inchen Jesúsbe løtappe, trenchibig køn:
—Nagucha ñimun kan chigøsrøn payrrab inchar cha. Ñim iigwan løtøbene, trube,
nagucha eshkarrumøn chibig køn, iilan mu karuitøga marar cha. [25] ¿Misagwan Juan
piu umbu ulsraibe chugurri arrig køh? cha: ¿Srømbalasrøngurrin kønrrab køh? Kabe:
¿Møgueløgurrin kønrrab kø chindah?— cha.
Inchen kangurrin kangurri payiyab mendabelø køn: “ ‘Srømbalasrøngurrin kuig køn’
chibene, nøbe namune trenchinrrun cha: Trube, ‘¿chindimba nune køremøgue?’ cha.
[26] Katø: ‘Møgueløgurrin kuig køn’, tamgawein køn cha. Kaguende misagwan namune kørig
køtan cha. Kaguen ya mayeeløba Juanbe Tius maig karuigwan eshkabig købig kui asha
tøgar køn” cha. [27] Treekkurri Jesúswane trencha løtabelø køn:
—Maig kuindøbeh— cha.
Inchene Jesúsbe trenchibig køn:
—Trube, nagucha eshkamumønrrun cha, iilan na mu karuitøga marigwan.—

Pagatø nusrkalø lataitøwein køn cha, kemesra wamindig

[28] Jesúsbe payibig køn:

—¿Ñimbe iigwan maig isugue? cha. Kan møg pagatø nusrkalø tøgagua, kanunmerrig trendan cha: “Nai nusrkai, nai uvas ellgwain trau møi kwallchab inrrø” cha. [29] Inchene nøbe trencha løtabig køn cha: “Ig kømøtan” cha. Inchendø nøbe yanayube treeg marmønrrurmab isua møra, ka yan cha. [30] Inchen møskaimbe katøgan nusrkaweimay yabe, katø treetøwein chiben, nusrkaimbe: “Øø, Papa, na inrrur” chibendø, imøn cha. [31] Trube, tru i pa nusrkaløyu møskai maig maringaruigwan ¿møig marerah?— chiben, nømbe:

—Tru srøsrø karuinab nusrkai— chibelø køn.

Inchen Jesúsbe trenchibig køn:

—Pøs nabe ñimun cierton trendamønrrun cha: Romasreelayasig an utabeløba, ishumburmera asrwan anwei yanøbeløba Tius nø ashib karub waisrømbe nømmerrikken kebamrrun cha, ñimguen kebammøwatø. [32] Kaguende Juan Bautistabe sølgandø tabig mandø amønamigwan kusrenanrrab arruben, ñimbe køremuig køn cha. Trune tru an utabeløba, tru ishumbur an pagarwei trømbøig marøptø warabeløba, truiløguen køreig køn cha. Trune ñimbe iilan kerrigu ashendø, kørenrrab isua mørmuig køn chibig køn.

Kwallibelø larrø kailan kemesra wamindig
(Mc 12.1-12; Lc 20.9-19)

[33] ’Incha møray, chibig køn, katøgan ‘øyeeg lataitøwein køn’ cha, kemesra wamindigwan. Kan møg pirø puaig uvas tra mara, trugurrimbe panig pasra, uvas piwan chu wesrumigwan truyu tamara pasra, incha tru ellmarigwan ashib laramig kan ya-unø palaig mara pasran chibig køn. Incha nui pirøwan katøganelan misrigwan pirishinrraptø kwallchai tranabe, yabsrømay yan cha.

[34] ’Incha yandø tru mamig misrigwan lurramig lutauraben, møilan køsrøn nui karuindiig melabelan tru nuimburabigwan tru kwallchab utabelan mianrrab øriibe, [35] tru kwallibeløbe karua øriilan merrarrawa, kanune kurraguchib, kanune kweechib, kanune sruutøga petab inchibelø køn cha. [36] Inchen tru pirø puaibe srøsrø lataguen kømø, katøbe karuindiig melabelan mas yam øren, tru kwallibeløbe søteelanba treetøweih maran cha.

[37] ’Incha yandø trugurrimbe nui trag nusrkawan ørøbig køn cha, treeg isub: “Nai nusrkawane chinchimønrrun” cha. [38] Treendingucha tru kwallibeløbe nusrkawan ashippe, nømdø trenchibelø køn: “Pirøwan ketig utønrrabiibe iigwein køn cha. Kwetchab amun chibelø køn, nuimburab nø utamigwan nam tøga kørrømisrtrab” cha. [39] Incha merrarrawa, uvas traugurri wegucha, nune kweechibelø køn cha.

[40] ’Møimbe, trube, ¿tru uvas tra puaig arruabe, tru kwallibelane chi martrerah?— chibig køn.

[41] Inchene nømbe trenchibelø køn:

—Tru larrø kailane treetøwei kaig mara kwetchun cha. Incha tru uvas trawane katøgan mendailan tranrrun cha, lurrimørig nuimburabigwan trannrrai.—

[42] Inchene Jesúsbe trenchibig køn:

—¿Ñimgan Tiuswei wamwan pørigu øyeeg chibigwan managuen lemeelø køtirru? cha:

Ya marøbelø kaasig sruube
katsiisrø pølbasra wayamig mas purø tab srukken misrin køn taigwan.
Señor Tius øyeeg marene,
namuin kabyube truba tabig asønatan cha.

[43] Inchawei nabe ñimune trenchar: Tius nø ashib karub waigwane ñimune kerrawa, katøgan peg misaameran Tius tranrrun cha, ellmarig maig misrtrabig køben, treeg ellmarig misrtrabelan. [44] Inchen møikkøben tru srug pala peñippe, pitis misrtrun cha. Inchen tru srug muim pala køben peñippe, nune usrø tuindø martrun— chibig køn.

[45] Inchen tru sacerdotesmeran karubeløba, fariseosmeraba tru ‘øyeeg lataitøwein køn’ chib Jesús eshkab wamindiilan mørabe, nømun kemesra wamindin kui wetøgørrabelø køn. [46] Incha Jesúswan merrarranrrab inchendø, misag søtøwan køriimatabelø køn, kaguende misaamerabe Jesúswane Tius maig karuigwan eshkabig kui treeg tøgagøben.

22

Kasharab yaumay linchab amrrunrrai eshkai lataitøwein køn cha, kemesra wamindig (Lc 14.15-24)

1 Katø Jesúsbe nømun ‘øyeeg lataitøwein køn’ cha, kemesra kusrenaniilan waminchib
mendappe trenchibig køn:
2 —Srømbalasrø Tius nø ashib karub waibe øyeeg lataig køn cha. Kan rey nui nusrkai
kasharaben fiesta marøbig lataikke. 3 Incha nui karuindiig melabelan novios yaumay
linchunrrigay cha eshkailan wamønrrab øriibe, tru linchab amrrunrrai eshkailøbe amrrug
kømui indin køn cha. 4 Inchen nui karuindiig melabelan katøganelan katøyug trencha
karua ørøbig køn: “Nai tsal-lanin toromeran kweetsingarua mamigwane yandø chab
tamaraguen war cha, møimbe si yandø kerrigu ke chab tamarikken pønrran cha, novios
yaumay linchubash tan” chinrrai. 5 Trune tru linchai eshkailøbe cuentaguen marmø,
møikkøsrønbe nui trausrømay iben, katøgane penab, yanøb inchab ibig køn cha. 6 Inchen
katøganeløbe tru reywei karua øriilan merrarrawa, truba kaig marøb kurrabetab køptø
kweechibelø køn cha. 7 Inchen reybe truba namaptø, tru kweechibelane nui suldaumeran
truilane kweetsingarua, nømui pueblone parringarun cha.
8 ’Incha nui karuindiig melabelane trendan cha: “Isa kømø, tru noviosmerai fiesta
maramibe chab tamarig pønrrøben, tru linchab amrrunrrai eshkailøbe treegube linch-
abgailø kuig kua, amrrumuig køn cha. 9 Incha mas nørrø callesmerawan amba, mun
wetørrabashtø novios yaumay linchab amrrunrrai eshkanrrigay” tan cha. 10 Inchen tru
karuindiig melabeløbe callesmerawan webamba, mun wetørrabashtø tulundzunabelø
køn, tabelan køben, kailan købengue. Inchen kasharabelø purrai salayube ¡katø! misaatø
netsaptinchibig køn.
11 ’Inchen reybe tru linchab amrrunrrai eshkailan ashchab kebyabe, kan møg noviosyu
linchab keegwan keweig pasrømui ashabe, trenchiptinchibig køn: 12 “Au, kasuku,
kasharabyu keegwan keweig kømubendøbe, ñibe ¿chincha kebarrugu?” cha. Inchen
nøbe ke wamguen pinim pasramisrøbig køn cha. 13 Inchen reybe tru mishatsigu ashib
pønrrabelane trenchiptindan cha: “Srøbwanba, tasiimeranba lusra, wambig purø trømbø
løstøyu wegutsay cha. Truyube kishib, trugulmeran tsatsamig kønrrun” cha. 14 Kaguende
wamiiløbe truba nu køben, lawa wesruiløbe mamdø køn— chibig køn.

Tiuswein kønrrabigwane Tiuswan tranøppe, Césarwein kønrrabigwane Césarwan tranøb (Mc 12.13-17; Lc 20.20-26)

15 Øyeelø chab puraiben, fariseosmerabe nøørø mendamisra, nømdø waminchibelø køn,
Jesúswan chigøben payen, kalø løtøbene, kebenøsrkønrrab cha. 16 Inchabe møilan køsrøn
nømui mendig amøñibelanba, Herodesweingateelanba øyah chinrrai ørøbelø køn:
—Kusrennøbig, ñibe ciertonigwan waminchib møg, Tius maig amøñinrrai karuigwan,
isa kømø, trunun treeg kusrenanøb, katø misag maig chitanmaptø mørøb pasrømíig kui
ashibelø ker cha. Kaguende ñibe mundøgucha nømun mailø køtasha kandarøtø imøwei
inchibig køn cha. 17 ¿Ñune maig købsruerah? cha, namun eshkarra chibelø køn. ¿Tru
Romasrø maya misagwan karub wabigwan nam an pagaramig merig køh, kabe merømuig
køh, chinderah?— chinrrai.
18 Inchen Jesúsbe nømun ka kaig martraptø isua inchib pønrrain kui ashabe, trenchibig
køn:
—Ñim palatø tabelø, ¿nane chindimbarre kebenøsrkønrrab inchigue? cha. 19 Tru
pagaram anwan eshkarra— chibig køn.
Inchen nømbe kan an srua amrruben, 20 Jesúsbe trencha payibig køn:
—¿I anyu maløba, i munchi pøriibabe muin køh?— cha.
21 Inchene nømbe trenchibelø køn:
—Tru Césarwein køn— cha.
Inchene Jesúsbe trenchiptinchibig køn:
—Inchawei Césarwein købene, Césarwan tranay cha. Inchen Tiuswein købene, Tiuswan
tranay— cha.

22 Inchen iigwan mørabe, kwaara asha kørrømisra, nømbe nune pasramnetø, ambupt-
inchibelø køn.

Kwawa katø øsiiramigwan payib
(Mc 12.18-27; Lc 20.27-40)

23 Tru kwalømdøwei kan møiløgøsrøn saduceosmera Jesúswan ashchab ambubelø køn,
truiløbe tru kwabeløbe øsiiramønrrun chibelø kuabe, Jesúswane øyeeg payibelø køn:
24 —Kusrennøbig, Moisésbe trendaig køn cha: "Møikkøben kan møg urekkaig kwabene,
nuneebe tru piudan kasharam nebunrrun cha, tru nuneg kwabigweimburab ureg kør-
rømartrab." 25 Pøs yu namui utuma sieteelø nunelø købig køn cha. Indiibe srøsriibe
kasharawa, urekkaig kwawa, srawane nunewan kørrømaran cha. 26 Katø tru wendø
nunewan treetøweim puraiben, katø tru wendau nunewan treetøweim puraiben, sieteelanba treetø treetø puraibig køn cha. 27 Yandø srabebe tru ishukkucha kwan cha. 28 ¿Pøs
treeg købene, tru kwabelø katø øsiirabene, tru maya nunelø tru ishuwan kasharaig kuig
køppe, nøbe sieteelai utu møigwei srain kønrrerah?— chibelø køn.
29 Inchen Jesúsbe trencha løtabig køn:
—Ñimbe mandø kuinguen mørmøwa, pella pønrran cha, kaguende Tiuswei wamwan
pørigwan lata, Tiuswei maramburab marøbigwan lata nebua ashmeelø kua. 30 Kaguende
kwailø katøyug øsiirappe, kasharamøwei, kasharanrrab kømøwein kønrrun cha. Treeg
kømøtø, srømbalasrø ángelesmera latailøtøwein kønrrun chibig køn. 31 Inchen tru kwailø
øsiiranrrun taigweimburappe, ¿ñimgan lemeelø køtirru? cha, Tius nøtøwei øyah taigwan:
32 "Nabe Abrahamwei Tius, Isaacwei Tius, Jacobwei Tius kur" cha, trendaigwan. Inchawei
Tiusbe kwailai Tius kømøtø, øsiguelai Tius køn— chibig køn.
33 Inchen misag truba nu pasrabiibe iigwan mørabe, Jesús kusrenanigwan ke kwaara asha
kørrømisrøbelø køn.

Martrai karua pasrig mas nuig
(Mc 12.28-34)

34 Fariseosmera tru saduceosmeran Jesús niløtø pønrram wamindin kui wammørabe,
tulundzuna, 35 kan møikkøsrøn tru maig maramigwan martrai Moisés pørigwan kusre-
nanøbiibe Jesús kalø løtøbene kebenøsrkønrrab isua, trencha payibig køn:
36 —Kusrennøbig, ¿maig maramigwan martrai Moisés pørigu karua pønsrailø, mas nuibe
møig køh?— cha.
37 Inchen Jesúsbe trenchibig køn:
—"Señor ñui Tiuswane ñui manrraugurri kerrigu newan undaaraitøgaba, kerrigu ñui
øsig pasraitøgaba, kerrigu ñui turtøga isumburab isuitøgaba undaaramig køn, chibig køn"
cha. 38 Tru maig maramigwan martrai pønsrailøyu, iimerrig køn cha, trurrigu mas nuibe.
39 Inchen tru wendauikkucha treeg lataitøwei chibig køn: "Ñima ñiasiitøwei maig undaguig
køppe, ñui mendaigwangucha treetøwei undaaramig køn" cha. 40 Tru maig maramigwan
martrai Moisés pørigu kerrigu pønrrabig lata, Tius maig karuigwan eshkabelø kerrigu
kusrenaniilø lata i pagatø maig maramigwan martrai pønsrailøyugurri pølbasra amrrubig
køn— cha, trenchibig køn.

¿Cristobe mui misagugurri arrubig kerah?
(Mc 12.35-37; Lc 20.41-44)

41 Inchen fariseosmera tulaamba srø purramnetø, 42 Jesúsbe trencha payibig køn:
—¿Ñimbe Cristoimburab maig isugue? cha. ¿Mui misagugurri arritamague?— cha.
Inchen nømbe trenchibelø køn:
—Davidwei misagugurri arrub nusrkain køn— cha.
43 Inchen Jesúsbe trenchibig køn:
—¿Trube, treeg købene, Davidbe Cristone chindimba Señor tah? cha, nun Espíritu
trendingaruben. Kaguende Davidbe trendaig køn:
44 Señor Tiusbe tru nai Señorwane trendan cha:
"Nai kusrmaygatø wamisr cha,

ñui ashig kømui inchib tsalø inchibelan
ñi itøbunønrrai ñui srøb umbu na pønsramnegatig.”
45 Cristone Davidbe: “Señor” cha, øyeeg wamøbene, trube, ¿mandøgurri Cristobe Davidwei
nusrkain kønrrab køh? — chiben, 46 muguen mancha kusrua løtønrrab kaimabelø køn.
Incha tru kwalømgurri mugucha chigøben mas payrrab inchimeelø køn.

23

Fariseosmeranba, Moisés pørigwan kusrenanøbelanba Jesús ‘øyeelø køn’ chib
(Mc 12.38-40; Lc 11.37-54; 20.45-47)

1 Øyeelø chab puraiben, Jesúsbe misaameranba, nui kusrenanøb pera uniilanba
trenchibig køn:
2 —Moisés pørigwan kusrenanøbeløba, fariseosmerababe tru Moisés pørigwan øyeeg
chibig køn cha eshkab nømui marøb purramibe truig køn cha. 3 Inchawei nøm ñimun chi
maringaruben, kerrigu møra marøb esegay cha. Inchendø nøm maig marigwane, trunun
asha marmønrrigay chibig køn. Kaguende nømbe chigøben tabig martrappe chibendø,
peemaytø marøbelø køn cha. 4 Incha nømbe tru pørigu mas nemarøb, mutamguenga
kwatsiguelø latailø mara, katøganelane kildunyu muta ambub lataitøwei inchai marendø,
nømgurrimbe ni tasig-unøtøgaguen kebachig kømui inchibelø køn cha. 5 Chiwandøgucha
marøppe, misaamera ka ashchaindø marøbelø køn, cha. Tiuswei wamwan pørigwan
kappaløyu køben, kwalmerayu køben nørriig kena melsra amønamig tab kui inchibelø
køn cha, katø u tulurmera yab srølmera melsra amønamiba. 6 Lincha tabig mabyugucha
nørreelø purrainug purø tabigu purrag kui indamba, judíosmera tulundzuni yamerayube
purø tab purramdønug purrag kui indamba inchibelø køn cha. 7 Incha misaamerabe penab
yanøb indinug nømune purø tabzhig wamønrrai inchibelø køn cha, trurrigu nømune
“Kusrennøbig” cha, wamønrraingue.
8 ’Trune ñimbe “Kusrennøbig” cha, wamønrrai inchimumig køn. Kaguende ñimbe
søteeløba nunelø latailø køn. Incha ñimbe kusrennøbiibe kandø tøgar køn cha. 9 Katø
ñimbe yu piraube mungucha, “Møskain” chimøtay. Kaguende ñimbe Møskaimbe kandø
tøgar køn, truibe srømbalasrø wabig. 10 Katø ñimune “Kusrennøbig” cha, wamønrrain
kømøwein kui, kaguende ñimuimbe ashibig mas nuibe Cristo, nøtø køn. 11 Ñimui utu
mas nuibe katøganelø karuindiig megamig køn. 12 Kaguende nøasiitø ‘nuig kurmab’
isubigwane, ka kørig martrun cha. Inchen chigucha kømíig ‘nuig kurmab’ isumíigwane
‘i møøbe si, nuig køn’ taig kønrrun, chibig køn.
13 ’¡Ay, ñim waachamera Moisés pørigwan kusrenanøbeløba, fariseosmeraba, palatø
tabelø! Srømbalasrø Tius nø ashib karub wainug kebambam yaskabwan katøganelø
kebammønrrai kasrøb, ni ñimdøweinguen kebammøwei, ni katøganelø kebambug kui
inchen kebambashmøwei inchibelø køn cha ñimbe.
14 ’¡Ay, ñim waachamera Moisés pørigwan kusrenanøbeløba, fariseosmeraba, palatø
tabelø! Pøs ñimbe piudasmeran nømui yameran kerrawabe, tabelø misrøb ke ka yandø
truba yana Tiuswan waminchibelø køn cha. Øyeekkurri ñimbe møra melamig mas
nuigwan utanrrun chibig køn.
15 ’¡Ay, ñim waachamera Moisés pørigwan kusrenanøbeløba, fariseosmeraba, palatø
tabelø! Pirau lata, maryu lata munabatsø ambubelø køn cha, kandøguen ñimuingatø
purøsrunrrab. Incha yandø ñimuingatø purøsruabe, ñim lataitøguen kømø, purab tabelø
chibelø kønrrai mara, truigwane tru managuen kwamø nagu kegutsam unø kønrrai
marøbelø køn cha.
16 ’¡Ay, ñim waachamera chigúinguen ashmeelø købendø, katøganelan pera ambubelø!
“Møikkøben Tiuswei yawei merrab pasramisra, ‘¡katø! marmø kømø, nabe maramønrrun’
taigwan treeg marmuingucha, ñimbe chigucha kømøn chibelø køn. Inchendø tru Tiuswei
yau oro pasrabigwei merrab pasramisra, ‘¡katø! marmø kømø, nabe maramønrrun’
taigwan trenchibig, trube, martrab taigwane nune maramig nebunrrun” cha, trenchibelø

køn, ñimbe. [17] ¡Tontos, chigúinguen ashmeelø! ¿Møimerrig mas nuig kerah? cha.
¿Oroteh? Kabe ¿tru oron Tiusweyasig tabig kønrrai nøørø tarømarøbig, Tiuswei yateh?
[18] 'Katø ñimbe trenchibelø køn: "Møikkøben, chigøben martrab cha altarwei merrab
pasramisra, '¡katø! marmø kømø, nabe maramønrrun' taigwan, marmuingucha, chigøn-
rraamøn cha. Inchendø tru altar pala Tiusweyasig trana pasrigwan truigwei merrab
pasramisra, '¡katø! marmø kømø, nabe maramønrrun' taigwane, nune maramitøwei
nebunrrun" cha, trenchibelø køn. [19] ¡Chigúinguen ashmeelø! ¿Mas nuibe chigø? ¿Tiuswan
traniiteh? Kabe ¿tru Tiusweyasig tranigwan tabig kønrrai nøørø tarømarøbig, tru
altarteh? [20] Altar merrab pasramisra, '¡katø! marmø kømø, nabe maramønrrun' chibiibe,
altarwandø ke treeg maramønrrun chimøtø, tru pala chi pønrrabigwangucha kerriguba
treeg maramønrrun cha, tøga trendan cha. [21] Tiuswei yawei munchiyu '¡katø! marmø
kømø, nabe maramønrrun' chibiibe, tru yawandø kømøtø, Tius truyu pasrabigwangucha
tøga trenchib pasran cha. [22] Inchen srømbalawei munchiyu '¡katø! marmø kømø,
nabe maramønrrun' chibiibe, purø tabzhig Tius wamisra waigwanba, katø tru tabzhigu
wamisra wabigwanba tøga trencha pasran chibig køn.
[23] '¡Ay, ñim waachamera, Moisés pørigwan kusrenanøbeløba, fariseosmeraba, palatø
tabelø! Ñimbe erbabunanba, aniswanba, cominoswanba, truilane Tiusweyasig diezmørig
kanzhig, kanzhig wesrawa tranøbelø køn cha. Inchendø tru maig maramigwan martrai
Moisés pørigu kusrennøbig mas nørreelø pønrrabigwane marmø, pinab amban cha, tru
sølgandø tabig maramigwanba, lastima ashibelø kømigwanba, isubigwan Tiusweinug
pasra tøgagømigwanba. Ñimbe marøppe, iilanwei maramig kuig køn cha, tru diezmørig
kan kan wesrawa Tiuswan tranamigwangucha pesannamø, tøgatø marøb. [24] ¡Ñim
chigúinguen ashmeelø købendø, katøganelan pera ambubelø! Pøløm-unøzhigwane tøga
muchimønrrab larruusra muchendø, camellone kebinab pinan cha.
[25] '¡Ay, ñim waachamera Moisés pørigwan kusrenanøbeløba, fariseosmeraba, palatø
tabelø! Pasunba, platillonba wambiimaybe pillmabendø, ñimui umbube ñimbe misagwan
kwaarøsra kerranrrab isuiløba, chigurrimbunø tøgagønrrab parø isuiløba, trutø netsailø
køn cha. [26] ¡Fariseo chigúinguen ashmíig! Pasun umbumaymerrig chish mar cha,
wambiimaygucha chishig kørrømisrtrai.
[27] '¡Ay, ñim waachamera Moisés pørigwan kusrenanøbeløba, fariseosmeraba, palatø
tabelø! Kwaig sørin trabmera wambiimaybe puløzhig pisig latailø tabzhig latailø købendø,
umbumaybe kwabelain tsutsiimerabah, chigøben køsøngønrraptiibatø netsailø, ñimbe
tre latailø køn cha. [28] Ñimbe øyeeg latailø køn: Misaamerai merrappe sølgandø tabelø
lataig asønabendø, wambiimay maig køben treegwein kømøtø, umbumaybe isatø tabig
lataig indiiløbah, larrø kaibatø netsailø køn cha ñimbe.
[29] '¡Ay, ñim waachamera Moisés pørigwan kusrenanøbeløba, fariseosmeraba, palatø
tabelø! Tius maig karuigwan eshkabelai søriiløyu ñimbe tamara pønsrøb, sølgandø tabig
amøñibelan sørim pala tabzhig tamarøb inchibelø køn cha. [30] Inchabe ñimbe trenchibelø
køn: "Namui merrabsreelø warab uras nam warabelø kuig kuimbe, Tius maig karuigwan
eshkabelan kweechib ani lushib nømba tøgatø marøb pønrrømubsrubrainrrun" cha. [31] Pøs
øyeeg taikkurri ñimbe Tius maig karuigwan eshkabelan kweechibelainukkurri amrrub
misaamera ker cha ñimdøweinguen wamindan cha. [32] Inchawei ñimui merrabsreelø
pølbasra marig købigwane, trube, ñimbe patsøga pasray chibig køn.
[33] '¡Ulmera latailø, ñim namig ulmera latailainukkurri karrab misaamera! Inchawei
ñimbe tru møra melamnug kebusriilø kømønrrab ¿chincha wegørrønrrague? cha.
[34] Inchawei asay chibig køn. Nabe Tius maig karuigwan eshkabelø køben, nørrø kusrebelø
køben, Moisés pørigwan kusrennøbelø køben ñimuimay øren, møilan køben ñimbe
truilane kweechib, kurusyu melsrøb inchun cha. Katø judíosmera tulundzuni yamerayu
maig købash marøb ichabetab, pueblosmørig chu amben, chu amben, ñimbe pasraørøb
wendautø amrrun cha. [35] Øyeekkurri tru sølgandø tabig amøñibelan kweetsiilai ani
mayamba pirau lusiibe ñimuim pala kønrrun cha, tru Abel sølgandø tabigwei ani

lusikkurrimbunø, Berequíaswei nusrkai Zacarías tru altarba, santuarioba pønrrabnug, tru tøbøtag pasrøben, ñim kweecha, truigwei ani lusigwangatig. 36 Pøs nabe ñimun cierton
trendamønrrun: Kerrigu øyeeg marikkurri Tiusbe møi ya misagwan ulø payrrun cha.

Jesús Jerusalénwan isua kishib
(Lc 13.34-35)

37 '¡Jerusalén! ¡Jerusalén! ¡Tius maig karuigwan eshkabelan kweechibig, katø ñimuyasig
Tius karua øriilan sruutøga petabig! ¡Nabe yamba, kan piejetø kømø, kan atøwall nui
pullichu-uregwan kwaldzarig umbu kanbalatø mara, maatanab lataitøwei ñui uregwan
tulundzunønrrab inchen, ñibe nane kaasig køn! cha. 38 Au, ñim waraig yamerabe elatsig
muguchagaig kørrømisrtrun cha. 39 Kaguende nabe trendamønrrun chibig køn: Nane
katøbe mas ashchaamøn cha, øya tamnegatig: "¡Señorwei munchiyu nø ørig arrubiibe
mayanguen tab kuig køn!" cha.—

24

Jesús Tiuswei yawan pinisaig kønrrun chib
(Mc 13.1-2; Lc 21.5-6)

1 Jesús Tiuswei yaugurri webya iben, nui kusrenanøb pera uniiløbe nun kemallibelø køn,
tru Tiuswei yau yameran eshkanrrab. 2 Inchene Jesúsbe nømune trenchibig køn:
—¿Iilan kerrigu ashke? cha. Pøs nabe ñimun cierton trendamønrrun cha: Yube ni kan
srukken katøgan srug palabe kørrømisrmønrrun cha. Kerriguba pøtiitsig kønrrun— cha.

Chigurrimbunø købig misaabañau patsam lutau chigøben køb
(Mc 13.3-23; Lc 21.7-24; 17.22-24)

3 Incha Jesús Olivos Tunsrø wabene, nui kusrenanøb pera uniiløbe nundø nøørø trencha
payrrab kemallabe trenchibelø køn:
—Øyeebe mana purainrrab kui namun eshkarra cha. Katø ñi katøle arrumigwanba,
yandø srabe kwaløm punrrabigwanba asamibe ¿chitø kenamisrtrerah?— cha.
4 Inchene Jesúsbe trencha løtabig køn:
—Ashiptø kuy cha, mugøben ñimun peløsrkønrrain kømø. 5 Kaguende møiløgøben
nai munchiyu truba nu amrrua trenchinrrun cha: "Nabe Cristo kur" chib. Trumay
misaameran isa wamincha, truba nu peløsrkønrrun cha. 6 Incha 'misaamera katøgan
peesrø misaameraba purø trømbøig kørig kømdiig kwayab kweetsiyab køn' chib, katø
'purø trømbøig kørig kømdiig kwayanrrab køn' chib ñim wamindi mørabe, mandøguen
kømui inchib kwarmøtay cha. Kaguende øyeebe trendø treeg purainrrabigwein køn cha.
Inchendø katøgucha patsamibe pumø srø kønrrun chibig køn. 7 Peg misaamerabe katøgan
peg misaameraba kwayaben, katø rey karumburab ashib karuim piraueløbe katøgan
reywei misaameraba kwayanrrun cha. Trune parø arruben, chusrøn køben pirø trømbøig
kønønrrun cha. 8 Inchendø kerrigu øyeeg pureb arrubiibe kan ishuwan unø tammisrtrab
pusrkwab pølbasri lataitø kønrrun cha.
9 'Inchen ñimune maig købash inchib kaig marøb srua kønrrai tranen, ñimune
kwetchun. Katø chu piraueløb køben maya misaamerabe nagurrindø ñimun tsalø asiilø
kønrrun cha. 10 Inchen tru kwalømmerawane møiløgøben truba nu nan tarømisra,
kangurrin kangurri tsalø inchibelai tasku pønsrøb, kangurrin kangurri ashig kømui
indiyab inchun chibig køn. 11 'Tius maig karuigwan eshkabelø ker' chib isatø eshkabelø
truba truba kurra, isatø misagwan truba nu peløsrkønrrun cha. 12 Kaibe purø trømbøig
larrøbichib arruptø, misaamerabe kerrigu lutau kangurrin kangurri katøganelan isua
undaaramigwane yandø isumønrrun cha. 13 Inchen srabe kwalømgatig chigúingucha
megabig megabiibe kebeñchabig kømíig kaigyugurri wesraig kønrrun cha. 14 Tius nø ashib
karub waigwei tabig srø wambe yu pirau pirø muba kuimburab chi misaamerandøgucha
eshkab kusrenanig kønrrun, chigúi nebua ashchai misaamera. Inchen yandø srabe
kwaløm punrrun chibig køn
15 'Inchawei Tius maig karuigwan eshkabig Daniel wamindig tru pinishinrrabig trøm-
bøig køsøngønrraptiig Tiusweyasiitø marinug marøb pasramisrin kui ashabe, (lebiibe

iigwan tab chigúi mør), [16] yandø treeg pubene, Judea pirau warabeløbe tunmerasrømay
wegørra lulay. [17] Katø nui ya pala wambig wabiibe kørraarrua chigucha wesranrrab
kebimumig køn. [18] Katø chugøben trausrø uñibiibe nui itøtsinigwan tranrrab arrumumig
køn. [19] ¡Ishumbur waachamera, tru kwalømmerawan patsø kwanrreelø, kabe muchib
ureg tøgarmeraimbe maigønrrer! chibig køn. [20] Ñimbe Tiuswan miay cha, pishin
kwalømmerawan wegørra lulamig nebumøwei, katø isrin kwaløm nebumøwei inchain
cha. [21] Kaguende tru kwalømmerawane purø trømbøig nebuinab melamig attrun. Pirøwan
pølbasra marøb uraskurri møingatig øyeebe kaagúig, katøbe managuen øyeebe kaanrrun
chibig køn. [22] Tius tru kwalømmerawan landøranmuisruandøbe, mugucha øsig waramgaig
ønrrun cha. Inchendø tru nuyasiitø tarømariiløgurri landøranrrun cha.

Ka isatø 'Cristo ker' chibeløba, 'Tius maig karuigwan eshkabelø ker' chibeløba

[23] 'Incha møikkøben ñimun: "Au, Cristo yu pasran" chib, kabe: "Au, Cristo uyu pasran",
taingucha, køremøtay. [24] Kaguende møiløgøben 'Cristo ker' chib isatø inchibeløba, katø,
'Tius maig karuigwan eshkabelø ker' chib isatø inchibeløba amrrunrrun cha. Incha
nømui maramburab mariilø truba nørreelø asha kømig kenamariiløba, kwaara asha
ønrrai nørreelø mariiløba martrun cha, misagwan treeg incha peløsrkønrrab. Incha Tius
nuyasiitø tarømariilanguen kegørrøsrkamdiig kuimbe, kegørrøskønrrab inchun. [25] Au,
nabe ñimune øyeelø puraimøwatø chab eshkar. [26] Inchawei ñimun møikkøben: "Au, øsrø
mu misag warab waraimønug pasran" chibene, ashchab webammøtay cha. Kabe: "Yu
yaambusrø wan", taingucha, køremøtay cha. [27] Kaguende kan palaig pilabig wagurri walli
umbusrø kebilab lataitøwei, tru Møg Misra Arrubig arruppe, treeg attrun chibig køn.
[28] Kwaig chu tsubene, truyube kallinasumera tulundzunønrrun cha.

Møg Misra Arrubig mandø arrumigwan waminchib
(Mc 13.24-37; Lc 17.26-30, 34-36; 21.25-33)

[29] 'Inchen tru treeg isumdø kwalømmera chab puraiben latatø,
nøsiibe yandø kwaben,
pølbe yandø pilømuben,
estrellamerabe srømbalasrøngurri kørrøben,
katø srømbalasrø purø nørreelø pønrrabelane kønøgøb sruagutsiiløønrrun chibig
køn.

[30] 'Inchen Møg Misra Arrubig tru arrumigwan eshkabig srømbalasrø kenamisren, chu pi-
rausrøn køben misag nørrø pønrrabelø truba truba isub kishchun cha. Inchen Møg Misra
Arrubiibe maramburab maramig tøgaig srømbalasrøngurri purø nuig tørguegwalmabig
wañiyu arruben ashchab køn, chibig køn. [31] Inchen trompetan truba mur urrøben, nøbe
nui ángelesmeran amrrai ørtrun chibig køn, ambugurri, igurri, walligurri, wagurri, srøm-
balasrø kandarømaysrøngurri katøgandarømaysrøngatig nui lawa wesruilan kanbalatø
tulishinrrai.

[32] 'Kan higuera tusrwanma asha kusrey. Nui srarmera uturcheelø misrøb, ishiimera
weguchene, ñimbe pachig kwalømmera arrumig yandø lutau kui ashibelø køn cha.
[33] Øyeetøwei ñim kerrigu iilan ashabe, attrabiibe attrab yaskabuguen pasraitamab isua
kuy, chibig køn. [34] Pøs nabe ñimun cierton trendamønrrun: Møin kwaløm misaamera
pinømøwatø, øyeeløbe kerrigu purainrrun cha. [35] Srømbalaba, pirøbabe patsøben, na
wamindiibe ka wamindiitøbe purainrraamøn cha.

[36] 'Inchen tru treeg punrrab kwalømwanba, uranbabe mugucha ashmøn cha. Srøm-
balasrø ángelesmeraguen ashmøwei, ni Tiuswei Nusrkai ashmøwei indan cha. Trunun
ashippe, Møskaindøwei asan chibig køn. [37] Noé tsub kwalømmerawan maig purayaibe tru
Møg Misra Arrubig katø arrum kwalømgucha treetøwei purainrrun cha. [38] Kaguende tru
kwalømmerawan sre puben pi pulabig attrab srø købenbatø, tru urasma misaamerabe
mab, muchib, kasharab, kasharanøb waraig købig køn cha, Noé nui truba nu barcoyu
kebyam kwalømgatikke. [39] Incha treeg pumnegatig øyeegønrraitamab isumø warøbenba
tru pi pulab arrubiibe maya misagwan patsø srua yaig købig køn cha. Øyeetøwei
purainrrun chibig køn, tru Møg Misra Arrubikkucha katøle arruben. [40] Incha tru uras

pailø møguelø trau warøben, kanune srua iben, kanune kørrømarig kønrrun cha. [41] Pailø
ishumburmera kitsøsrugu kichib køben, kanune srua iben, kanune kørrømarig kønrrun
chibig køn.
[42] 'Ñimbe pesannamø, isua, ashiptø kuy. Kaguende ñimui Señor chi kwaløm attrab
kui ashmøwa køn. [43] Trube, treeg købene, iigwan isua kuy, kan ya puaima niliig yem
chu uras attrab kui mørimbe, ashib megawa, yau nilønrrab kebibashmubsruinrrun cha.
[44] Inchawei ñimgucha tamara melay chibig køn. Kaguende tru Møg Misra Arrubiibe chi
isumø købenba arruptinchun cha.

Mendig megabig maig taigwan marøbigwanba, maig taigwan marmíigwanba kemesra wamindig

(Lc 12.41-48)

[45] 'Kan karuindiig megabig maig taigwan møra marøb, katø chi maramelan nøtø
tsabø asha marøbigwan, ya puaig nui yau warabelan mannam ura puin kuindø nømui
mamigwan srøttrab muniitø wabig kønrrai ashai wanninabiibe ¿møig kerah? cha.
[46] Truibe mayanguen tab kuig køn nun karua pasrigwan marøb megabenh ya puaig
puptindinabigweimbe. [47] Pøs nabe ñimun cierton trendamønrrun: Ya puaibe nui chi
tøgagúigwan kerrigu nø asha marøb pasrønrrai tranrrun cha. [48] Inchen karuindiig
megabig larrø kaibe nuinetø treeg isubig køn: "Nai ashib karubiibe peguen attraamøn"
cha. [49] Katøgan karuindiig melabelan kurrabetab menda, katø mutsigueløba mab, muchib,
tsubenba, [50] nui ya puaibe ni attraitamab isuinguen kømø kwaløm, ni ø uras punrraitamab
isumø tsubenba, puptincha, [51] purø trømbøig ichagucha, palatø tabelø pønrrainug kertrun
cha. Truyube kishib, trugulwan tsatsamig kønrrun chibig køn Jesúsbe.

25

Diez srusralmera novian linchab webambubelø lataitøwein køn cha, kemesra wamindig

[1] 'Srømbalasrø Tius nø ashib karub waibe øyeeg lataig kønrrun: Diez srusralmera
mu møøba kimeelø aceite lámparameran piløga muta, tru keg misrtrabigwan linchab
katønrrab webambubelø lataikke. [2] Truilø tru trattrøgatøbe ni chiguen tre isumeelø
køben, katøgan trattrøgatøbe tamara isuatø muniitø melabeløgue. [3] Tru trattrøgatø chi
tre isumeeløbe lámparamerane srua ambendø, aceitebe srua ammuin købig køn, tru
patsøben katø usramig. [4] Trune tru isuptø melabeløbe lámparamerayu usriilø kømnetø,
katø usramig nøørø køtsø-ureezhigu srua ambubelø køn. [5] Inchen tru keg misrtrabig
peguen arrumubene, nømune søteelanba yandø ki kanaben, søteeløba kiptindin købig
køn.
[6] 'Inchen yem tøbøtasrømbe trenchib trasay møran: "¡Keg misrtrabiibe yu arrun cha.
Katønrrab amrrab werruy!" chib. [7] Inchen søteeløba tru srusralmerabe kurra, nømui
lámparameran tamarøb mendabelø køn. [8] Inchen tru trattrøgatø tre isumeeløbe, tru
trattrøgatø isuatø melabelane trenchibelø køn cha: "Ñimui aceiten kuchi namun ketøb-
srumugu cha, namui lámparamerabe ke chab kwab amrrun" cha. [9] Inchen tru srusralmera
tamara isuatø melabeløbe trencha løtabelø køn: "Kaimaysruandøbe cha. Kaguende ñimui
lata namui lata nebunrraamøn cha. Trembe yanøbelaisrø penønrrab ambay chibelø køn,
ñimuyasiitøwei." [10] Inchen tru trattrøgatø srusralmera aceiten penønrrab ambamnetø tru
keg misrtrabiibe puptinchen, tru trattrøgatø isuatø melabeløbe keg misrtrabiiba kasharab
fiestayumay kebamben, yandø yaskabwan kasrøbig køn.
[11] 'Inchen yana wendau tru kan srusralmeragucha trenchib pubelø køn: "¡Señor, Señor,
namun yaskabwan kurtra!" chib. [12] Inchen nøbe trencha løtabig køn: "Pøs nabe isa kømø,
ñimune mumera kui ashmíig kur" cha.
[13] 'Inchawei ñimbe pesannamø, ashiptø melay chibig køn Jesúsbe. Kaguende tru Møg
Misra Arrubig arrumigwane ñimbe chi kwaløm attrab kui mørmøwei, ni chu uras attrab
kui mørmøwei indan cha.

Anwan uta øyeeg marøbig lataig køn cha, kemesra wamindig
(Lc 19.11-27)

14 'Tius nø ashib karub waibe øyeeg lataig køn cha: Kan møg yabsrømay inrrab, nui
karuindiig melabelan wama, nui chi tøgagúilan asha marøb kønrrai trana ib lataikke.
15 Kan møigwan køsrønbe an trattrø mil tranøppe, møigwan køsrønbe pa mil, møigwan
køsrømbe milgue, møigwandøgucha nøm maig martrapteelø køben treeg trana, yandø
inrrab yan cha. 16 Tru karuindiig megabig an trattrø mil utabiibe trutøga penab, yanøb
incha, katøgan trattrø mil nemaran cha. 17 Inchen katø tru pa milwan utabikkucha katøgan
pa mil nemaran cha. 18 Inchen tru milwan utabiibe pirau kan trab lalla, tru an tranøbigwei
anwane truyu søraptindan cha.
19 'Indiibe yandø truba yana misrøb iben, tru karuindiig melabelan treeg marøb
melønrrai karua pasrøbiibe katø arrua, nøm chitø maritashchab wamisra ashib mendan
cha. 20 Inchen tru an trattrø mil utabig puabe, trendan cha: "Nai ashib karubig, ñibe nan
trattrø mil tranig kømøh cha. Møimbe tru kømnetø nabe katøgan trattrø mil nemara,
yu srua arrur" tan cha. 21 Inchen truibe trendan cha: "Øyambesin cha, ñi nai karuindiig
megabig tabig, chi isumgaig maig maramigwan marøbig. Ñi lamøtiigwanma chi isumgaig
øya søl mariibe, mas nuwan martrai pasrtrumøn tan chibig køn. Incha kebarrua, naba
truba kasraarau" tan cha.
22 'Inchen tru karuindiig megabig pa mil utabiibe trendan cha: "Nai ashib karubig, ñi
nan pa mil tranig kømøh cha. Møimbe katøgan pa mil nemara, yu tøgagur" tan cha.
23 Inchen tru an tranøbiibe trendan cha: "Øyambesin cha, ñi nai karuindiig megabig
tabig, chi isumgaig maig maramigwan marøbig. Ñi lamøtiigwanma chi isumgaig øya søl
mariibe, mas nuwan martrai pasramønrrun cha, trendan cha. Kebarrua, incha naba truba
kasraarau" tan chibig køn.
24 'Inchen tru mendig megabig tru milwan utabiibe trendan cha: "Nai ashib karubig, ñibe
ñiashib ellgwaig kømubendø, ellmarigwan tulishib, ñiashib tsurig kømubendø, parøb,
katø ñibe chiwandøgucha chi chippe, ke kandø chibig kui nabe ashibig kuabe, treekkurri
nane kørig køben, 25 ñui anwan srua ya, pirau sørig køn cha. Inchendø ñui anwan utørra"
tan chibig køn. 26 Inchene nui ashib karubiibe trendan cha: "Karuindiig megabig larrø
kaig, trurrigu pøig køn cha. Pøs naashib ellgwainug kømubendø, ellmarigwan tulishib,
naashib tsurinug kømubendø, parøb inchibig kui ashabe, 27 trube, maindi nai anwan
bancoyu an utabelan pastrai tranamdiigwan tan chibig køn, na katøle arrua, nai anwan
nemisrigwanbañau utamig kønrrain cha. 28 Inchawei, nai anwan kerrawa, tru an diez mil
tøgaigwan tranay tan. 29 Kaguende tøgaigwane masken tranen, uñchaguen tøgagønrrun
cha. Inchen chigaigwane nui lamøtiig tøgagúigwanguen kerranrrun cha. 30 Incha i
karuindiig megabig chigucha chi marmíigwane wambig purø trømbø løstøyu wegutsay
tan chibig køn. Truyube kishib, trugulwan tsatsamig kønrrun" cha.

Chu pirausrø misaamerandøgucha Tius maig kønrrabigwan asha marøb

31 'Møg Misra Arrubig nui tørguegwalmabigu tru maya ángelesmeraba arrua, wamisra
nui ashib karub waig tørguegwalmabigu wamisrtrun. 32 Inchen yu pirau chi misaamer-
atøgucha nui merrab tulundzunøben, nøbe nøørø, nøørø tarømartrun cha, kan ubisha
ashibig ubishameranba, kabrameranba nøørø, nøørø tarømarøb lataitøweingue. 33 Incha
ubishamerane kusrmay pønsrøppe, kabramerane atsimay pønsrønrrun.
34 'Incha Reybe tru kusrmay pønrrabelane trenchinrrun: "Nai Møskai ñimun
mayanguen tab indiiløbe naimay amrruy cha. Incha Tius pirøwan marøb uraskurri
ñimuyasig tamarig pasrabig tru ashib karub wainuguigwan ñimuyasig utay chinrrun cha.
35 Kaguende na parøgwai uñen, ñimbe na manrrai nan srørrig køn cha. Na pi mulgwai
inchen, ñimbe pi mutchai srørrig køn cha. Na arruatiig chugucha pumikkaig uñen, ñimbe
tab wamab, ya pebøb indig køn cha. 36 Asru chi kemig chigaig uñen, ñimbe nan tranig
køn cha. Na kwanrrø tsuben, nan ñimbe ashchab amrruig køn cha. Kailan keeri yau na
pasrøben, nan ñimbe neshchab amrruig køn" chinrrun cha.

37 'Inchen tru sølgandø tabig marøbeløbe trenchib løtab pønrrønrrun cha: "Señor, ¿ñi
parøgwai uñen, nambe mana mamig srørrøb, katø ñi pi mulgwai indi ashabe, nambe pi
mutchai mana srørrig køh? cha. 38 ¿Arruatiig chugucha pumikkaig uñen, nambe ñune tab
wamab mana ya pebig køh? cha. ¿Asru kemig palai uñene, nambe mana tranig køh? cha.
39 Kabe ¿kwanrrø tsuben kui, kailan keeri yau keerig pasrøben kui, nambe mana neshchab
amrrubrah?" chinrrun cha. 40 Inchen Reybe trencha løtønrrun cha: "Pøs nabe ñimun
cierton trendamønrrun cha: I nai nunelan chigucha kømøzheelø latailan mariibe, nan
marig køn" cha.
41 'Incha katø atsimay pønrrabelangucha Reybe trenchinrrun cha: "Ñimbe nainukkurri
tarømisray cha; kaigyu pønrrønrrai pønsrailøbe, nugwaimandzigweimba, nui ángelesweimba tru managuen kwamø nag tamarig pasrabigumay ambay cha. 42 Na parøgwai uñen,
ñimbe mamig srørrmuig køn cha. Pi mulgwai inchen, pi mutchai srørrmøwei indig køn
cha. 43 Na arruatiig chugucha pumikkaig uñen, tab wamab nan ya pebmuig køn cha. Asru
chi kemikkaig uñen, ñimbe nan tranmuig køn cha. Na kwanrrø tsub, katø kailan keeri yau
na pasrab inchen, ashchab amrrumuig køn" chinrrun cha.
44 'Inchen nømbe trenchib pønrrønrrun cha: "Señor, ñune parøgwai uni ashib, pi
mulgwai uni ashib, kabe chugucha pumikkaig uni ashib, asru chi kemikkaig uni ashib, kabe
kwanrrø tsui ashib, kailan keeri yau pasrai ashib inchendø, ¿namgan ñun purugumuig
kuitarru?" chinrrun cha. 45 Inchen Reybe trencha løtønrrun chibig køn: "Pøs, nabe
ñimun cierton trendamønrrun cha: I nai nunelan chigucha kømøzheelø latailan ñim
chigucha marmuibe, nan treeg marmuig køn cha. 46 Iiløbe managatig purø trømbøig
møra melamnuumay tarømisra amrrun cha. Inchen tru sølgandø tabeløbe managatig øsig
purramsrømay amrrun" chinrrun— cha, trenchibig køn Jesúsbe.

26

Jesúswan kemøra kwetchab waminchib
(Mc 14.1-2; Lc 22.1-2; Jn 11.45-53)

1 Jesús iilan kerrigu chab waminchabe nui kusrenanøb pera uniilan trenchibig køn:
2 —Ñimguen ashen pa kwalømyube Pascua Fiestan martrab køn cha. Inchen tru Møg
Misra Arrubiibe kurusyu mesraig kønrrai tranig kønrrun— cha.
3 Inchen tru urastøwei sacerdotesmeran karubeløba, misagwan karubelø kølli mis-
aameraba Caifás, tru maya sacerdotesmeran nø karub sacerdotei palacioyu tulundzun-
abelø køn. 4 Incha Jesúswan chinchagøben tammaytø chi isa køben kemøra, kwetchab
waminchendø, 5 trenchibelø køn:
—Fiesta utu marmønrrab cha, misaamera ke chindi asamgaig inchimønrrain— cha.

Betaniasrø kan ishug may irrabigwan Jesúswan itølushib
(Mc 14.3-9; Jn 12.1-8)

6 Betaniasrø tru Simón leproso taigwei yau Jesús wabene, 7 kan ishug alabastro limetayu
truba may irrabig netsiig truba nuweyigwan srua, kemalla, Jesús mishatsigu wamnetø, tru
may irrabigwan tur pala itølushibig køn. 8 Inchen nui kusrenanøb pera uniiløbe ashabe,
ishuwan trenchib namabelø køn:
—¿Ke ka yandøbe iigwane chinchabrre lushibig køh? cha. 9 Waachameran purugumig
purø nuwei yanøbsruinrrun— cha.
10 Inchen Jesús wetøbeñabe, trenchibig køn:
—¿Ishuwane chi chibrren purrøgue? cha. Pøs iig nan mariibe truba tabig maran
chibig køn. 11 Kaguende waachamerane chu uragucha ñimui utu tøgagønrrun cha.
Trune nane treeg kønrraamøn cha. 12 Ishug tru may irrabigwan nan asru itølusiibe
nan søramigweyasig tamaran cha. 13 Pøs nabe ñimun cierton trendamønrrun: Yu pirau
chutøgucha Tiuswei tabig srø wam kaigyugurri wesrabigwan eshkab kusrenaniisrømbe
tru nø marigwangucha tøga waminchun cha, nun pesannamø, isuig kønrrain— chibig køn.

Judas Jesúswan ashig kømui inchibelan tranøb
(Mc 14.10-11; Lc 22.3-6)
14 Judas, tru Iscariote taig, Jesús doce kusrenanøb pera uniilai utuig, sacerdotesmeran
karubelan ashchab yabe, 15 trenchibig køn:
—¿Jesúswan ñimui tasku tranene, nane chi tranrrunrrague?— cha.
Inchen nømbe an treinta tranøbelø køn. 16 Inchen tru uraskurri Judasbe Jesúswan
mandø incha tranamigwan yandø lab mendabig køn.

Señorwei Pascua mamig
(Mc 14.12-25; Lc 22.7-23; Jn 13.21-30; 1 Co 11.23-26)
17 Tru Pirri Levaduragaig Maig Fiesta pølbasrøb kwaløm Jesúswei kusrenanøb pera uniilø
nun kemallabe, trencha payibelø køn:
—¿Pascua mamigwan ñuimbe nambe chu tamaramø?— cha.
18 Inchene nøbe trenchibig køn:
—Ciudayu kan møweimay ambabe trenchinrrigay cha: "Kusrennøbiibe trendan cha:
'Nai urabe yandø puin køn' cha. 'Pascua maramigwan nai kusrenanøb pera uniiløba ñui
yau martrab' tan"— cha.
19 Inchen nui kusrenanøb pera uniiløbe Jesús maig karuigwan mara, tru Pascuan
tamarøbelø køn.
20 Inchen yandø yem køben, nui kusrenanøb pera uniiløba mishatsigu wawa, 21 mab
wappe, trenchibig køn:
—Pøs nabe ñimun trendamønrrun cha: Ñim møikkøsrøn nan ashig kømui inchibelain-
gatø misra, nan trannrrab køn— cha.
22 Inchen nømbe truba truba isui incha, kan kan nun payib mendabelø køn:
—¿Señor, kabe na købra chinderah?— chib.
23 Inchen Jesúsbe trencha løtabig køn:
—Kan møikkøsrøn pirriwan i nindagutøwei naba kebishibig, truig nan ashig kømui
inchibelaingatø misra, trannrrautan cha. 24 Tru Møg Misra Arrubiibe Tiuswei wamwan
pørigu maig pørig pasrøben, truwan pureb iben, trune ¡tru møg waacha! tru Møg Misra
Arrubigwan ashig kømui inchibelan trannrrabigweimburappe, yeekkucha kuita chibig
køn, trembe truibe kal-lamuig kuinguen søl købsruinrrun— cha.
25 Inchen tru Judas, tru ashig kømui inchibelaingatø misra trannrrabiibe:
—¿Kusrennøbig, kabe na købra chinderah?— cha payene, Jesúsbe:
—Ñibe sølwein tan— chibig køn.

Señor nui doce pera uniiløba mab
26 Incha mab purrappatø, Jesúsbe pirriwan muta, Tiuswan 'mayanguen pay' cha, pirisha,
nui kusrenanøb pera uniilan trenchib srørrøbig køn:
—Cha, may cha. Iibe nai asr køn— cha.
27 Incha katø copan muta, Tiuswan 'mayanguen pay' cha, nømun trenchib purøørøbig
køn:
—Søteeløba i copayuigwan mutsay cha. 28 Kaguende iig, nai animbe, Tius tru misag-
weyasig srø acuerdon mari anin køn cha. Tru animbe truba nu misagweyasig kaig mariilan
ulø paymø pesannaig kønrrai lusig køn cha. 29 Incha nabe ñimun trendamønrrun chibig
køn: Uvas piwane mas muchimumønrrun cha, nai Møskai nø ashib karub waisrø katøyug
ñimba mutsam kwalømgatig.—

Jesús Pedron, nan 'ashmíig kur' chinrrautan cha, kanmaytø eshkab
(Mc 14.26-31; Lc 22.31-34; Jn 13.36-38)
30 Incha yandø kan himnon chab cantawabe, Olivos Tunsrømay amba, 31 Jesúsbe
trenchibig køn:
—Ñimbe mayeeløba nagurrindø møi yembe nainug isua pønrraigwan trubishinrrun
cha. Kaguende Tiuswei wamwan pørigu øyeeg chibig pørig pasran cha:
Ubisha ashibigwan na kweechen,

ubishamerabe nøørøtø chab lulrrun, chibig.
32 Inchendø nabe katøyug øsiirappe, ñimguen ammøwatø, nabe Galileasrømay yamønrrun
— chibig køn.
33 Inchen Pedrobe trenchibig køn:
—Mayeeløba ñuinug isua pønrraigwan trubisaingucha, na kuimbe managuen tarømis-
rmumønrrun— cha.
34 Inchen Jesúsbe nune trenchibig køn:
—Pøs nabe cierton ñun trendamønrrun cha: Møi yemdøweinguen kallu wamømøwatø,
ñibe pønmayguen nan 'ashmíig kur' chinrrautan— cha.
35 Inchen Pedrobe trenchibig køn:
—Ñiba nan kwamig nebuinguen, nabe managuen ñun 'ashmíig kur' chimumønrrun—
cha.
Inchen mayeeløba nui kusrenanøb pera uniiløgucha treetøwein chibelø køn.

Jesús Getsemanísrø Tiusba waminchib
(Mc 14.32-42; Lc 22.39-46)

36 Incha Jesúsbe nui kusrenanøb pera uniiløba, kanbalø Getsemaní taisrømay ambabe,
trenchibig køn:
—Yu purramisray cha, na øsrø nai Møskaimba waminchab yamne.—
37 Incha Pedronba, Zebedeowei nusrkalan pailanba pera yabe, truba isui, ni mumayguen
tab kømui inchib menda, 38 trenchibig køn:
—Nai manrraube isubiitø kwabguen ka kwamdiig køtan cha. Ñimbe yutø kørrømisra,
naba ñimgucha kimø, purray— chibig køn.
39 Incha Jesúsbe katøguchi ambuurø ya, nui maløwan piraugatig kebachib sraløptinch-
abe, trenchib Tius Møskaimba waminchibig køn:
—Nai Møskai, i copan nan tarømartra cha. Inchendø na maig isuig køben, treeg
kønrrain kømøtø, ñun maig maramdiig køben, treeg kønrrain— cha.
40 Incha katø nui kusrenanøb pera uniilaimay arrua, kib purrai wetørrawabe, Pedrone
trenchibig køn:
—¿Kan uratøguen kimø, naba kasrig purrønrrab kaimatirru? cha. 41 Kimø, Tiusba
waminchib purray chibig køn, chiyugøben kaigyu kegørrømønrrappe. Ñimbe tabigwan
martrabwei isuingucha, ñimui asrbe kullaguig køn— cha.
42 Incha katøle Jesús Tius Møskaimba waminchab ya, trenchibig køn:
—Nai Møskai, i copan na muchimønrrai tarømaramgaig købene, trube, ñun maig
maramdiig køben treeg martra— cha.
43 Incha katø arruabe, katøguen nui kusrenanøb pera uniilane kiptøweim purrain kui
wetørrabig køn, kaguende nømui kabmerabe kigøbiitø ke kanain purrøwa. 44 Incha nømun
purramnetø katø pønmay kønrrabyu Tius Møskaimba waminchab ya, srøsrø mandø
wamindig treetøwein chib waminchibig køn. 45 Incha nui kusrenanøb pera uniilaimay
arruabe, trenchibig køn:
—¿Katøgucha ñimgan israb, kib srø warøtirru? cha. Yandø ura pun cha, tru Møg Misra
Arrubigwan kaig marøbelai tasku tranamig. 46 ¡Kurray, chibig køn, amrrab! cha. Nan ashig
kømui inchibelaingatø pasramisrøbig nan trannrrab arrubguen indan cha. ¡Asay!— chibig
køn.

Jesúswan kemøra srua ambub
(Mc 14.43-50; Lc 22.47-53; Jn 18.2-11)

47 Jesús waminchib pasramne, Judas, tru doce kusrenanøb pera uniilai utuibe truba truba
nu misaaba arrubig køn, nømbe espadamera køben, tsiimera køben sruargue. Truiløbe
sacerdotesmeran karubeløba, misagwan karubelø kølli misaameraba misra, karua øriilø
købig køn. 48 Tru Judas Jesúswan ashig kømui inchibelaingatø pasramisrøbiibe nømune:
"Merrarramig kuitamab ñim ashchai, na chi siñal køsrøn maren, ashib pønrrønrrigay cha,
eshkain købig køn. Tru na muchaig, truig kønrrun cha. Kemørtrigay" cha. 49 Incha Judasbe
møi møi Jesúsweim pulu kemallib trenchibig køn:

—¡Kusrennøbig, yandø yem køn!— cha.

Incha muchabene, [50] Jesúsbe trenchibig køn:

—Nai trendø lincha uñibig, chi martrab arruabe, mar— cha.

Inchen kaneløbe kemalla, Jesúswan kemøra, sruamrrab merrarrabelø køn.

[51] Inchen møikkøsrøn Jesúsba pasrabiibe espadan wesrub, maya sacerdotesmeran nø karub sacerdotei karuindiig megabigwan kaluwan kelarrab lutiichiptinchibig køn. [52] Inchen Jesúsbe trenchibig køn:

—Ñui espadane wayinug way cha. Kaguende mutøgucha espadatøga kwayabiibe, espadatøgatøwei kweetsig kønrrun cha. [53] Ñi isubgan nai Møskawan miamønrraitamatirru cha. Na miabene, nøbe møindøweinguen ángelesmera muguen nebua mundzamgaig ørøbsruinrrun cha. [54] Pøs treeg købene, Tiuswei wamwan pørigu øyeeg purainrrun taibe, trube, ¿chincha purainrrab kø?— cha.

[55] Incha tru urastø Jesúsbe misaameran payibig køn:

—¿Chindimbarre ñimbe espadamera køben, tsiimera køben sruar werrugue cha, nan kemørtrab, nabe kan niliig kui lata? Nabe kwalømmørig Tiuswei yau kusrennøb waben, ñimbe managuen nane kemørmuig køn chibig køn. [56] Inchendø iig kerrigu øyeeg nebuppe, Tius maig karuigwan eshkabelø Tiuswei wamwan pørigu maig taig treeg nebunrrain kuig køn— cha.

Inchen nui kusrenanøb pera uniiløbe nundø elachippa, mayeeløba chab luløptinchibelø køn.

Jesús tru Setenteelø maig maramigwan asha marøbelai merrab
(Mc 14.53-65; Lc 22.54-55, 63-71; Jn 18.12-14, 19-24)

[57] Incha Jesúswan merrarrabeløbe tru maya sacerdotesmeran nø karub sacerdote Caifáswei yamay nune srua ambubelø køn, tru Moisés pørigwan kusrenanøbeløba, misagwan karubelø kølli misaameraba tulundzuna pasrainuumay. [58] Inchen Pedrobe Jesúswei wendau yaptø, yaptø tru maya sacerdotesmeran nø karub sacerdotei ya wambiisrøngatig ya, umbu kebyabe, tru ashchay pønsraig pønrrabeløba wabig køn maig kørrømisrtashchab ashchab.

[59] Inchen sacerdotesmeran karubeløba, tru Setenteelø maig maramigwan asha marøbelø mayeeløbabe Jesúswan kwanrrai pasrtrab møilan køben 'Jesúsbe kaig maren, nambe ashibwei indig køn' chib isa waminchabelø labendø, [60] wetørranrrab kaimabelø køn, møiløgøben 'øyeeg køn' chib, 'øyeeg marøbig køn' chib isa waminchibelø, truba werruppe werrubendø. Yandø truinchib køptø, pailø werrua, [61] trenchibelø køn:

—I møøbe øyah taig køn cha: "Nabe Tiuswei yawan pøtiicha, pøn kwalømyutø katø mara pasramønrrun"— cha.

[62] Inchen tru maya sacerdotesmeran nø karub sacerdote Caifásbe kurra, Jesúswan payibig køn:

—¿Chigucha løtømønrrapteh? cha. ¿Ñune øyeebe chi kalø maran charre inchib køh?— cha.

[63] Inchen trendaingucha, Jesúsbe chigucha løtømuben, tru maya sacerdotesmeran nø karub sacerdotebe trenchibig køn:

—Øsig wab Tiuswei munchiyu nabe ñun, ñi Cristo Tiuswei Nusrkain kuabe, 'truig kur' cha, namun eshkau tamønrrun— cha.

[64] Inchene Jesúsbe trencha løtabig køn:

—Ñitøweinguen chab trendan cha. Katø nabe ñimune trendamønrrun cha: Møg Misra Arrubiibe tru maramburab marøb Tiuswei kusrmay waben ñim ashib, katø srømbalasrøngurri wañiyu arruben ashib inchun— cha.

[65] Inchen tru maya sacerdotesmeran nø karub sacerdotebe nui kewagúigwandøwei kølsrøb, trenchibig køn:

—I møøbe Tiuswane purø trømbøig waman cha. ¿Namun nuimburab waminchabelø mas chiwein kui palønrrab kø? cha. Ñimdøweinguen Tiuswan tru purø trømbøig wamab

wamindigwan møran chibig køn. [66] Incha ¿ñimune maig asønata? — chiben, nømbe
trencha løtabelø køn:
—Kaigwein køn cha. Kwabash— cha.
[67] Inchen nømbe malau illimbi itøtutamba, kurramba inchen, katøganeløbe pashaguchib
[68] trenchibelø køn:
—¡Cristo, mu kurragutsin kui, namun kelarrab eshkau pøs!— chib.

Pedro Jesúswan 'ashmíig kur' cha isab
(Mc 14.66-72; Lc 22.56-62; Jn 18.15-18, 25-27)

[69] Inchen Pedrobe ya wambig wabene, kan mendig megabig srusrø kemallabe, trenchibig
køn:
—Ñigucha galileasriig Jesúsba uñibig kuig kømøh— cha.
[70] Inchen Pedrobe mayeelai merrab 'ashmíig kur' chib trenchibig køn:
—Ñibe ni chi waminchib pasrainguen mørmur— cha.
[71] Incha yaskabyu Pedro webibene, katøgan srusrø nun ashabe, katøganelan trenchibig
køn:
—Øikkucha Nazaretsrø Jesúsba uñibig kuig kømøh— cha.
[72] Inchene Pedrobe katøyug:
—'Tiusken ashen, katø nabe isa waminchibgucha pasrømur' chib, trenchibig køn. Nabe
tru møwane ashmíig kur— cha.
[73] Inchen yanayu truyu purrabeløbe Pedron kemallabe, trenchibelø køn:
—Isa kømø, ñigucha truilai utuigwein køn cha. Waminchibyutøguen møramdiig
waminchibig køn— cha.
[74] Inchen Pedrobe:
—'Na isab pasraig købene, trube, nan chigøben nebunrrappe nebubash chib, Tiusken
ashen katø nabe isa waminchibgucha pasrømur chibig køn'. Tru møwane nabe ashmíig
kur— chib.
Inchen tru urastø kan kallu wamaptinchen, [75] Pedrobe Jesús øyah taig kømørramab
isuptinchibig køn: "Kalluguen wamømøwatø, ñibe nan pønmayguen ashmíig kur chin-
rrun", taigwan. Incha Pedrobe truyugurri webya, truba truba isuig kishibig køn.

27

Jesúswan Pilaton tranøb
(Mc 15.1; Lc 23.1-2; Jn 18.28-32)

[1] Yandø tør-rraben, sacerdotesmeran karubeløba, misagwan karubelø kølli misaamer-
aba mayeelø Jesúswan kwetchab treeg martrab kandø isua pønrramisrøbelø køn. [2] Inchen
nun lusra, srua amba, kubenadur Pilaton tranøbelø køn.

Judas kwaig

[3] Judas, tru Jesúswan ashig kømui inchibelaingatø pasramisrøbiibe, Jesúswan kwanrrai
pasrig kui ashabe, treeg marmumøtømab, truba truba isua, sacerdotesmeran karube-
lanba, misagwan karubelø kølli misaameranba tru an treintan [4] trenchib katø kebusrøbig
køn:
—Nabe kaig marar cha, chi kaig marmø møwan kwanrrai tranøb.—
Inchene nømbe trencha løtabelø køn:
—Øibe ñuimburab køn cha, namune trunune manguaasamø— cha.
[5] Inchene Judasbe anwan Tiuswei yau kebetappa, truyugurri webya yabe, naashigu tsi
pasra, megamisrøppa, kwaptinchibig køn.
[6] Inchen tru sacerdotesmeran karubeløbe tru anwan tulishabe, trenchibelø køn:
—I anbe yandø ani lushaig kaig an køn cha, Tiusweyasig an pusrinuube pusrmønrrai,
merig køn— cha.
[7] Incha nømbe tru andøga køtsø marøbigwei tulwan penønrrab cha, treeg martrab
kandø isua kørrømisrøbelø køn, tru peesrøngurri amrrub misaameran søramig tøgagøn-
rrab cha. [8] Inchawei tru pirøbe møin kwalømgatig "Ani Lusra Tul" cha wamig køn.

[9] Øyamay tru Tius maig karuigwan eshkabig Jeremías øyah taig treeg nebuig køn: "Tru an
treinta, tru israelitasmera nune an øya pagaranrrab taig anwan nøm srua pønrramisra,
[10] trutøgabe køtsø marøbigwei tulwan penan taig, Señor nan maig karuig køben treeg"
taig.

Pilato Jesúswan '¿øyeebe maig kø?' cha payib
(Mc 15.2-5; Lc 23.3-5; Jn 18.33-38)

[11] Incha Jesúsbe yandø kubenadurwei merrab pasrøben, nøbe trencha payibig køn:
—¿Ñigan judíosmerai rey køtirru?— cha.
Inchen Jesúsbe trenchibig køn:
—Ñitøweinguen chab trendan— cha.
[12] Inchen sacerdotesmeran karubeløba, misagwan karubelø kølli misaameraba 'øyeeg
køn' chib, 'øyeeg marøbig køn' chib kømne, Jesúsbe chigucha løtømíig køn. [13] Inchene
Pilatobe trencha payibig køn:
—¿Ñun chigøben yeeg chib kømne mørmøtirru?— cha.
[14] Inchen Jesúsbe ni chi chib kuingucha manchagucha løtømuben, tru kubenadurbe
'øyeebe maig kermab' ke kwaara asha kørrømisrøbig køn.

Jesúswan yandø kwanrrai pasrøb
(Mc 15.6-20; Lc 23.13-25; Jn 18.38–19.16)

[15] Tru fiesta kwalømmerawane kubenadurbe kailan keeri yau pønrrabelan misag møig-
wan elatchai miaben, trendø treeg marøb elachibig købig køn. [16] Inchen truyu Barrabás
taig mayeelø mu kui asig kailan keerig yau pasrabig køn. [17] Inchen tru nøm tulundzuna
kømne, Pilatobe trencha payibig køn:
—¿Ñimbe møigwan na elatsamig palain køgue cha, Barrabáswandeh, kabe Jesús tru
Cristo taigwandeh?— cha.
[18] Kaguende Pilatobe Jesúswane uni ashig kømuptø nun tranin kui ashibig køn.
[19] Inchen Pilatobe nø wamisra karub waigu srø wamnetø, nui sraimbe trenchinrrai
eshkawa ørøbig køn: "Ñibe ñuimburappe chigucha marmøta cha, ø møwan sølgandø
tabigwane. Kaguende mira yem purø trømbøig nan piaig køn cha, ø møkkurrindø."
[20] Inchen sacerdotesmeran karubeløba, misagwan karubelø kølli misaameraba misaam-
erane miamne indingarubelø køn, Barrabáswane elatchai miappe, Jesúswane kweetsin-
garunrrai. [21] Incha kubenadurbe katøle payibig køn:
—¿Ñimbe i pailan møigwan elatsamig palain køgue?— cha.
Inchene nømbe trenchibelø køn:
—¡Barrabáswan!— cha.
[22] Inchen Pilatobe trencha payibig køn:
—¿Jesús, tru Cristo køn taigwane, nabe mandø indamø?— cha.
Inchene mayeeløba:
—¡Kurusyu mesraig kønrrain!— chiben,
[23] Pilatobe trenchibig køn:
—¿Chindimba øyeeg martreenchigue? cha. ¿Nøbe chi kalø marig kø?— cha.
Inchen nømbe masken mur trashibelø køn:
—¡Kurusyu mesraig kønrrain!— chib.
[24] Inchen Pilatobe mumaygucha yandø chi maramgaig kui asha, trune mas mas trømbøig
inchen, pi tranrrab øra, mayeelai malau trenchib tasigwan kinabig køn:
—Nabe naimburappe i kwanrrabigweimburappe, chi marig kaagøn cha. Iibe ñimuim-
burab kønrrun— chib.
[25] Inchen maya misaabe trencha løtabelø køn:
—Nø kwawa ani lusiibe namuimburappa, namui uregweimburappa kønrrun— cha.
[26] Inchen yandø Pilatobe Barrabáswan ka inrrai elacha, Jesúswane chab ichagutsingaru-
abe, kurusyu mesrønrrai tranøbig køn.

27 Incha tru kubenadurwei suldaumerabe tru palacioyu Jesúswan mas umbusrø srua
amba, maya suldau søtø nuim pøtøgatan tulundzunøben, 28 Jesúswan nui kewagúigwan
wesrua, kan keeg kørrabig piguiig kørrabig itøguenanøbelø køn. 29 Incha kan kaldiig
corona mara, petsøsra, kusrmay taskube kan caña tsig trana, nui merrab tømbønsrabe,
ka indzatø ashib trenchibelø køn:
—¡Judíosmerai Rey, viva!— chib.
30 Katø illimbi tutamba, tru cañatøga turbøtø itsamba inchibelø køn. 31 Nun øyeeg
marøb ka indzatø ashib srua køptø, tru kørrabig kenanigwan wesrawa, nuiwan kenanabe,
kurusyu mesrønrrab srua ambubelø køn.

Jesúswan kurusyu mesrøb
(Mc 15.21-32; Lc 23.26-43; Jn 19.17-27)

32 Incha truyugurri webamba amben, kan møg Simón taig cirenesriig arrub pasrain
køben, tru møwane Jesúswei kuruswan ke mutamne incha mutøsrøbelø køn.
33 Incha kanbalø Gólgota tainug pubelø køn (tru trenchippe, "Calaverasrøn" tainug).
34 Incha truyu Jesúswan vinoba, purø trømbø møb piba lindisaigwan mutchai yuuløbelø
køn. Inchen Jesúsbe kaizhig muchamørabe, muchimuptinchibig køn.
35 Incha yandø kurusyu chab mesrabe, suldaumerabe Jesúswei kewagúilan mu merrar-
ramig køtashchab suerte kuchibelø køn. 36 Inchabe truyu chindashchab ashib purrabelø
køn. 37 Inchen nui tur palabe kan pørig mesrøbelø køn, chigurrin kwanrrai mesraig køn
cha eshkabig. Truibe trenchibig pørig købig køn:

IIBE JUDIOSMERAI TRU REY JESUS KØN

chibig.
38 Katø pagatø nileelangucha nøba kurusyu melsrøbelø køn, kanun kusrmay, ka-
nune atsimaygue. 39 Inchen truwan puraambubeløbe tsalø wamab, turwandø kønøgøb,
40 trenchibelø køn:
—¡Ñi tru Tiuswei yawan pøtiicha, katø pøn kwalømyutø kusranrrabiibe ñi kwamønrrab
ñitøwei chigøben mar! cha. ¡Tiuswei Nusrkain kuabe, kurusyugurri pinaamø!— chib.
41 Incha sacerdotesmeran karubeløba, Moisés pørigwan kusrenanøbeløba, misagwan
karubelø kølli misaameraba misra, ka indzatø ashib trenchibelø køn:
42 —Kanelane kaigyugurri wesrubendø, nøasiitøweimbe kaiman cha. Israel misagwei rey
kuabe, møimbe kurusyugurri kørraarrubash cha, treenchene, nambe nun køremønrrun
chibelø køn. 43 Nøbe ¡katø! Tiuswandø isun cha. Trube, Tius nun undaguig kuabe, møimbe
nun kwamønrrai marbash cha. Kaguende nøbe: "Tiuswei Nusrkain kur" taig køn— cha.
44 Inchen nileelø nøba kurusyu melsraig melabeløguen treetøwei nun tøga tsalø wama-
belø køn.

Jesús kwaig
(Mc 15.33-41; Lc 23.44-49; Jn 19.28-30)

45 Inchen kwaløm tøbøtakkurri maaben las treskatig pirø ørø kerrigu løstiig kørrømis-
røbig køn. 46 Tre uras Jesúsbe truba mur trashib trenchibig køn:
—Elí, Elí ¿lama sabactani?— cha. (Trenchippe, "Nai Tius, nai Tius ¿chindimba nandø
elachigu?" chib.)
47 Inchen møiløgøsrøn truyu pønrrabelø mørabe, trenchibelø køn:
—Øibe Elíaswan wamøtan— cha.
48 Inchen møi møi nømui utu møikkøsrøn kan ñab esponja lataigwan tranrrab lula,
trunun køchiibiyu kebisha, kan caña tsigu pucha, trunun mutchai trig pulusrøngatig nun
yuuløbig køn. 49 Inchene kaneløbe trenchibelø køn:
—Kagøbasay cha. Inchippa kwamønrrai pinøsranrrab Elías attashchab— cha.
50 Inchen Jesús katøle mur trashabe, kwaptinchibig køn. 51 Inchen tru urastø Tiuswei
yau tru purø tab llensuzhig kelarrab søtø mesraibe pabaliig misrøb palasrøngurri kørrab
kølsrøbig køn. Inchen pirøbe mur kønøben, nørrø sruumerabe pushen, 52 kwabelan
sørin trabmerabe kuren inchibig køn. Inchen Tiuswei tarømari misaamera truba nørrø
kwabelai asrmeraguen øsiiraig købig køn. 53 Inchen Jesús kwawa, yandø katø øsiirabene,

nømbe tru sørin trabmerayugurri webamba, tru Tiuswei tarømari ciuda Jerusalénsrø
kebambubelø køn. Incha misaameran mamdeelandø kømø, kenamisrøbelø køn.
54 Inchen tru Roma suldau cienelan nø karubiiba, truyu Jesúswan chindashchab ashib
pønrrabelø katøganeløba pirø kønabigwan køben, chine purayaigwan køben ashabe, ¡katø
kørig købiitø! ke chinchimmørø inchib trenchibelø køn:
—¡Isa kømø, iibe Tiuswei Nusrkain købwei indin køn!— cha.
55 Inchen truyube ishumburmera truba nu yabsrøngurrindø ashib pønrrabelø køn.
Truiløbe Galileasrøngurri Jesúswei mendig amrruar, katø nømbe nun purugub linchibelø
købig køn. 56 Inchen tru ishumburwei utube María Magdalena køben, katø Santiagoimba,
Joséweimba usri María køben, katø Zebedeowei nusrkalai usrin køben pønrrabelø køn.

Jesúswan sørig
(Mc 15.42-47; Lc 23.50-56; Jn 19.38-42)

57 Yandø yem misren, kan truba pua møg Arimatea pirausriig José taig pubig køn,
truikkucha Jesúswei mendig uñibig købig. 58 Truibe Pilatoimay yabe, Jesúswei asrwan
miaben, Pilatobe truigwan traningarubig køn. 59 Inchen Josébe asrwan srua ya, kan lino
llensu chishchiitøga kirra, 60 kan peñayu José tru nuyasig søramig trab lalig srøig pasrabigu
wayibig køn. Incha tru trabyu truba nu srugwan merrana, kebambinug kasra pasrabe,
yandø ibig køn. 61 Inchen María Magdalenaba, katøgan Maríaba sørinug pinrrøgue
purrabelø køn.

Jesúswan sørinug ashib pønrrønrrai pønsrailø

62 Inchen katø kwaløm tru isram kwalømweyasig tamarøb kuin kwaløm chab puraiben,
katø kwaløm, tru sábado isrin kwalømbe, tru sacerdotesmeran karubeløba, fariseosmer-
aba kanbalatø misra Pilaton ashchab ambabe, 63 trenchibelø køn:
—Au, namui kubenadur, nambe isua ker cha; tru isa waminchiptiibe øsig uñippatø
trendaig køn cha: "Kwawa, pøn kwalømyube katø øsiiramønrrun" cha. 64 Inchawei
treeg købene, ñibe pøn kwalømgatig sørigwan tab ashib tøgagønrrai karu, chibelø køn.
Inchippa nui kusrenanøb pera uniilø yem amrrua, nui asrwan nilabgun cha. Incha
misaameran 'katø øsiirain køn' chimønrrai. Treeg purayaisruandøbe si, trube, srøsrø isa
wamindi lataikken kømø, katøbe purø trømbøig isa wamindig kønrrun— cha.
65 Inchen Pilatobe trenchibig køn:
—Suldaumera pønrrabelan pera ambay, cha. Ñim maig tamaramdiig køben, treeg
tamartrigay— cha.
66 Incha ambabe, tru sørin trabwan mu chinchimønrrai may tamarøbelø køn. Tru kasrøb
srugwane kan sello mesrøb, katø truyu suldaumera ashib pønrrønrrai pønsrøb, treeg
inchibelø køn.

28

Jesús kwawa katø øsiirab
(Mc 16.1-8; Lc 24.1-12; Jn 20.1-10)

1 Indiibe yandø isrin kwaløm puraiben, tru srø trune pølbasrøb kwaløm ullarbatø,
María Magdalenaba, katøgan Maríaba tru sørinug ashchab ambubelø køn. 2 Inchen
møimbe pirø truba mur kønaptinchibig køn, kaguende Señorwei ángel srømbalasrøngurri
kørraarruben. Inchabe sørin trabyu kemalla, tru srug truyu kasrøbigwan wemalsra,
tru srug pala wamisrøbig køn. 3 Tru ángelbe kan sre pilabig lataig tørbilabzhig købig
køn, nui kewagúibe puløzhig kan pulø wañi latazhikke. 4 Inchen suldaumerabe trunun
ashabe, kørig købiitø itønab, ke kwailø latailø warambuben, 5 ángelbe tru ishumburmerane
trenchibig køn:
—Kørig kui inchimøtay cha. Ñimbe tru Jesús kurusyu mesraigwan lab kui, nabe ashar
cha. 6 Yube mu kaagøn cha. Nøbe kwailai utugurri katø øsiirain køn cha, nø maig taig. Nun
wayinug ashchab amrruy cha. 7 Incha møimbe malla ambay chibig køn, nui kusrenanøb
pera uniilan øyah chinrrab: "Jesúsbe øsiirawa, Galileasrømay ñimguen ammøwatø,

nømerrig inrrun tan chinrrigay cha. Trusrø ñimbe nun ashchun tan” chinrrab. Nabe ñimune yandø chab eshkar— cha, ángelbe trenchibig køn.

Jesús ishumburmeran kenamisrøb

8 Inchen ishumburmerabe tru sørinukkurri truba kwaariilø webambuppe, webambendø, truba kasrag luløb ambubelø køn, nui kusrenanøb pera uniilan eshkanrrab. 9 Inchen trunetø Jesúsbe nømun kenamisra, wamaptinchibig køn. Inchen nømbe Jesúswan kemalla, nui srøbmeran ira, køriibala tabig waminchibelø køn. 10 Inchen nøbe trenchibig køn:

—Chi kørig kui inchimøtay cha. Nai nunelan Galileasrømay amrrai eshkanrrab ambay chibig køn. Nømbe trusrø nan ashchun— cha.

Maig purayaigwan mørø waminchimønrrai suldaumeran an nørrø pagarab

11 Incha ishumburmera ambub kømne, suldaumera møiløgøsrøn tru ashib pønrrabelø ciudayumay ambabe, tru chi purayaigwan sacerdotesmeran karubelan kerriguh eshkabene, 12 truiløbe tru misagwan karubelø kølli misaameraba maig maramigwan wamincha kørrømisrtrab tulundzunabe, suldaumerane an truba nørrø pagarabelø køn. 13 Incha:

—Ñimbe øya chinrrigay chibelø køn: “Nam kib waramnetø, nui kusrenanøb pera uniilø amrrua, Jesúswei asrwane nilin køn” cha. 14 Inchippa kubenadur wammørøb chinchene, trube, trunune nam asamønrrun chibelø køn. Ñimun chi puraimønrrai.—

15 Inchen suldaumerabe anwan uta, maig karuben treeg marøbelø køn. Incha øyeeg purayaig køn chib wamindiibe judíosmerai utube møin kwalømgatig wambe larrøbitsig pasrabig køn.

Jesús nui kusrenanøb pera uniilan martrai purø nuig karua pasrig
(Mc 16.14-18; Lc 24.36-49; Jn 20.19-23)

16 Inchen tru once kusrenanøb pera uniiløbe Galilea pirau tunsrø Jesús eshkainuumay ambubelø køn. 17 Incha Jesúswan ashippe, køriibala tabig waminchibelø køn, møiløbe ‘¿truig køh? kabe, ¿peg køh? chindermab’ isuatøgucha.

18 Inchen Jesúsbe nømun kemallabe, trenchibig køn:

—Tiusbe srømbalasrø lata, pirau lata chiwandøgucha mu mandamgaig marøb karumigwane nan tranig køn cha. 19 Treeg købene, yu pirau maya misaameran mundøgucha na kusrenanigwan marøb melabelø kønrrai martrab amrrigay cha, Møskaweimba, Nusrkaweimba, Espíritu Santoi munchiyuba misaameran piu umbu ulsrøb. 20 Incha na ñimun maig karuigwan kerriguh trunun møra martrai kusrenrrigay chibig køn. Inchen nabe naimburappe kwalømmørig srabe kwalømgatig ñimba pasramønrrun— cha, trenchibig køn Jesúsbe.

San Marcos

Juan misagwan piu umbu ulsrøbig mu misag warab waraimønug eshkab kusrenanøb
(Mt 3.1-12; Lc 3.1-9, 15-17; Jn 1.19-28)

1 Tiuswei Nusrkai Jesucristoimburab tru tabig srø wambe øyamay pølbasrig køn: 2 Tru
Isaías Tius maig karuigwan eshkabig maig pørimbala:
Au, nabe nai wam srua inrrabigwan ñui merrab ørar cha, truibe ñui maywan tamartrai.
3 Mu misag warab waraimøsrø kan wam trenchib trasan chib:
"Señorwei maywan tamarøb, nuyasig maymerane ølmarøb inday" tan, chib.
4 Treekkurri Juan Bautistabe mu misag warab waraimønug kenamisra, misaameran
mas kaig marmønrrab isua møra, Tiusweimay llirain kønmab asamig piu umbu ulsrailø
kømigwan eshkab kusrenanøbig køn, kaig mariilan ulø payamig kømíig pesannailø
kønrrai. 5 Inchen maya misag Judea pirausreelø køben, Jerusalén ciudasreelø køben
nuimay mørtrab amrruabe, nømui kaig mariilan 'øyeeg marig køn' chib eshkabene,
truilan Juanbe Jordán piyu piu umbu ulsrøbig køn.
6 Juan kewagúibe camello isiitøga marig købig køn. Inchen nui pørønaibe kaluswan
marig køben, nui mamibe nørrø chapullba, kaambu mielba købig køn. 7 Incha misagwan
eshkab waminchibig køn:
—Nai wendaube katøgan na lataguen kømø, maramburab marøbig maskenig attrun cha.
Trunune nabe nui alpargatisyu tsiwan utsøbasra, pichibguen pitchabgaig kur chibig køn.
8 Nabe ñimune pi pinøbulrrai piu umbu ulsrar cha. Trune nøbe ñimun Espíritu Santotøga
pinøbulrrun— chibig køn.

Jesús piu umbu ulsraig
(Mt 3.13-17; Lc 3.21-22)

9 Inchen tru kwalømmerawan Galilea pirau, Nazaret puebloyugurri Jesús webiben, nune
Jordán piyu Juan piu umbu ulsrøbig køn. 10 Inchen piu umbugurri webarrub latatø, Jesúsbe
srømbala kuri ashib, Espíritu Santo nuim pala kan paloma lataig kørraarri ashib inchen,
11 Srømbalasrøngurrimbe kan wam treeg mørø waminchib trenchibig køn:
—Ñibe nai Nusrkai undaaraig køn cha. Nabe ñuimburab truba tab kui war— cha.

Nugwaimandzig Jesúswan chindashchab inchib
(Mt 4.1-11; Lc 4.1-13)

12 Inchen tru urastø Espíritu Santobe Jesúswan mu misag warab waraimøsrø møi møi
ingarubig køn. 13 Inchen Jesúsbe truyu kwalømmera cuarenta nemisramne tsuben, Sa-
tanásbe kebenøsrkønrrab ke chinetø maringarunrrab inchibig køn. Inchen ángelesmera
purugubelø køn, Jesúsbe namig animalmerai utu tsuben.

Jesús Galilea pirau nui chi maramigwan pølbasrøb
(Mt 4.12-17; Lc 4.14-15)

14 Juanwan kailan keeri yau keeri wendø, Jesúsbe Tiusweimburab tabig srø wamwan
Galilea pirausrø eshkab kusrenanøb ya, 15 trenchibig køn:
—Yandø øyeeg kønrrabig puben, Tius nø ashib karub pasraibe lutau pasran cha. Ñimui
kaig mariilan isua møra, Tiusweimay llirab, tabig srø wamwan kørey— cha.

Jesús pibgatø peskabelan nui mendig amrrunrrai wamab
(Mt 4.18-22; Lc 5.1-11)

16 Jesús Galilea nu pisu mendawan ib pasrøwabe, Simónwanba, nuneg Andréswanba, tru-
iløbe peskabelø kua, nømui atarrayameran pisuyu keguchib warai ashibig køn. 17 Inchabe
Jesúsbe trenchibig køn:
—Nai mendig amrruy cha. Nabe ñimune misaameran peskabelø kønrrai maramønrrun
— cha.

18 Inchen nømbe møi møi nømui atarrayameran waramnetø Jesúswei mendig ambubelø
køn.
19 Inchen Jesúsbe katøguchi ambuurø yabe, Zebedeowei nusrkalø Santiagonba, nuneg
Juanwanba ashibig køn. Truiløbe kan barcoyu nømui atarrayameran tamara tsushib
purrabelø køn. 20 Inchabe tru urastø wamøben, nømbe nømui møskai Zebedeowanba,
purugubelanba barcoyu purramnetø, Jesúswei mendig ambuptinchibelø køn.

Kan møg kwaimandzig tøgaigwan Jesús tamarøb
(Lc 4.31-37)

21 Incha Capernaum puebloyu pua, tru isrin kwalømbe Jesúsbe judíosmera tulundzuni
yau kebya, kusrenanøb mendøben, 22 nø wamindiilan møra, misaamerabe kwaara ashibelø
køn. Kaguende kusrenanøppe, nuinukkurrindøwei mu mandamgaig kusrenanøbig køn,
tru Moisés pørigwan kusrenanøbelø lata kømø. 23 Inchen tru puebloyu judíosmera
tulundzuni yaube kan møg trømbøig maringarub kwaimandzigwan tøgaig wawa, trenchib
trashibig køn:
24 —¿Nambabe ñibe chi asamig tøgagugu cha, Nazaretsrø Jesús? ¿Namun pinishinrrab
attirru? cha. Nabe ñune mu kui ashar chibig køn. Ñibe tru Tiuswei Newan Tabig, truig
køn— cha.
25 Inchen Jesúsbe kwaimandzigwan namab trenchibig køn:
—¡Ñibe trashimøtø, møweinukkurrimbe webinrrø!— cha.
26 Inchen trømbøig marøngarub kwaimandziibe møwan truba mur sruagucha, tru
møweinukkurri mur trashib webibig køn. 27 Inchen mayeeløba kwaara asha, nømasiyaitø
trenchib payiyabelø køn:
—¿Øyeebe chi kerah? cha. ¡Kusrenanig iibe ke srøig, trurrigu nø maig chippe ke
treegønrrai maran! cha. I møøbe trømbøig maringarub kwaimandziimeranguen mu
chindamgaig wamøben, nune møran— cha.
28 Inchen petø Galilea pirau ørøba misaamerabe Jesús nø chi marigwan wammørøbelø
køn.

Jesús Simón Pedroi sueeran kwanrrøwan tamarøb
(Mt 8.14-15; Lc 4.38-39)

29 Incha tru urastø judíosmera tulundzuni yaugurri webambabe, Jesúsbe Jacoboba,
Juanba, Simónweimba, Andrésweimba yamay amben, 30 Simónwei sueerabe camayu pachi-
iba tsuben: "Kwanrrø tsun" cha, tru urastø Jesúswan eshkaben, 31 Jesúsbe kemalla, tasigu
kemørøb kusrabene, pachiibe weetaptinchen, nøbe tru pubelayasig chi maramigwan
marøb mendabig køn.

Jesús truba yam kwanrreelan tamarøb
(Mt 8.16-17; Lc 4.40-41)

32 Yandø pørr pinaiben, chab pilliraben, Jesúsweimay mayeelø kwanrrø tøgarmeranba,
kwaimandziimera tøgarwanba srua amrruben, 33 puebloyu maya misaaba yaskabugøba tu-
lundzuna pasrøben, 34 Jesúsbe truba yameløchi kwanrrø køben tøgarmeran tamarøb, katø
truba yam kwaimandziimeran misaamerainukkurri webusrøbig køn. Incha kwaimandzi-
imerane waminchibashmíig køn, kaguende truiløbe nune mu kui ashibelø køben.

Jesús Galilea pirau truørø srø wam tabelan eshkab kusrenanøb
(Lc 4.42-44)

35 Incha løtsøzhig ullarbatø, Jesúsbe kurra, ciudayugurri wambig mu misakkasrø, trusrø
Tius Møskaimba waminchib wabig køn. 36 Inchen Simónba, nui linchibeløba lanrrab
webamba, 37 wetørrawabe, trenchibelø køn:
—Mayeeløba ñune lab køn— cha.
38 Inchen nøbe trencha løtabig køn:
—Misaamera puluwandø katøganbalømera warabsrømay amrrab cha. Trusrøngucha
srø wam tabelan eshkab kusrennrrab, kaguende nabe truweiwei arrur— cha.

39 Incha Jesúsbe Galilea pirau ørøba judíosmera tulundzuni yamerayu chutøgucha
eshkab kusrenanøb, katø kwaimandziimeran misaamerainukkurri webusrøb inchibig køn.

Asr trerab kwanrrø, lepra taig, tøgaigwan Jesús tamarøb
(Mt 8.1-4; Lc 5.12-16)

40 Kan møg asr trerab kwanrrø, lepra taig, tøgaig Jesúswan kemalla, tømbønsrabe
trenchibig køn:
—Ñi nan tamaramdiig købene, tamartra— cha.
41 Inchen Jesúsbe lastima asha, tasigwan larrøbicha estsarabe, trenchibig køn:
—Tamarøg køtan cha. Tamarig kørrømisr— cha.
42 Inchen møi møi nui trerab kwanrrøbe pinøben, nøbe chishig kørrømisren, 43 Jesúsbe
yandø 'inrrø' cha, nune kuchi murtø waminchib trenchibig køn:
44 —Au, mungøben eshkawabesin cha. Inchendø ya, ñui asrwan sacerdotendø kenamara,
tru ñi yandø chishig kørrømisrimburø tru Moisés trannrrig taigwane srua ya, trannrrig
cha, mayeeløba ñui kwanrrøwan chishig kørrømisrin kui ashchain— cha.
45 Trendaingucha møøbe ya, chi purayaigwan mayeelan waminchib mendøben,
treekkurri Jesúsbe chu puebloyutøgucha misag ashene, yandø kebinrrab kaima, men-
dawansrø misakkanug uñibig køn. Inchen chugurrielø køben nun ashchab amrrubelø køn.

2

Jesús nui maramburab mariitøga kaig marigwan ulø paymumig kønrrai marøbig kui ashchai kenamarøb
(Mt 9.1-8; Lc 5.17-26)

1 Mam kwaløm wendau køsrøn, Jesús katø Capernaum puebloyu kebiben, nø yau wan
taig wammørøppe, 2 misaabe petø truba nu tulundzuna, ni yaskabuguen kemuben, nøbe
Tiuswei srø wam tabelan waminchibig køn. 3 Inchen pibgatø møguelø kan møg kønønrrab
kaimabigwan muta, puben, 4 menrra misag køptø, Jesúsweim pulugatig kemallchab
kaimappe, tru nø pasraim pala yawan picha, trugurrimbe tru trabyu kwanrriigwane kan
tsigalyu kørrøørøbelø køn. 5 Inchen Jesúsbe nømui isubigwan ke nuinuutø pasra pønrrai
ashabe, Jesúsbe kwanrriigwane trenchibig køn:
—Nai nusrkai, ñui kaig mariilan ulø payamig kømíig, pesannaig kørrømisran— cha.
6 Inchen møiløgøsrøn tru Moisés pørigwan kusrenanøbeløbe nømui manrrautø truba
isub purrabelø køn: 7 "¿Nøbe øyeebe chi waminchib pasrarmah? cha. Øyeeg chib
pasrappe, Tiusweimburab purø trømbøig wamab pasran cha. Kaig mariilane ulø payamig
kømíig pesannaig kønrraimbe ¿mu kuin treeg mariasamø? cha. Tiustøwei øyeeg
martrun" chib. 8 Inchen tru urastø Jesúsbe nømuinetø øyeeg isub pønrrailan kelarrab
ashabe, trencha payibig køn:
—¿Ñimbe ñimui manrraube chindimbarre øyeeg isugue? cha. 9 ¿Møigwan mas kørmø
trendamdiig købsruerah? cha, tru kønønrrab kaimabigwan: "Ñui kaig mariilan ulø
payamig kømíig pesannaig kørrømisran" ¿tamiteh? Kabe: "Kurrab, ñui tsigalwan muta,
inrrø" ¿tamiteh? cha. 10 Pøs, na, Møg Misra Arrubiibe yu pirau kaig mariilan ulø
payamig kømíig pesannaig kønrrai mu mandamgaig marøbig kui møimbe ñim ashchai
kenamaramønrrun— chibig køn.
Inchabe tru kønønrrab kaimabigwane trenchibig køn:
11 —Nabe ñun trenchar cha: Kurrab, ñui tsigalwan mutab, yamay inrrø— cha.
12 Inchen truibe kurrappa, nui tsigalwan muta, mayeelø ashen, truyugurri webibig
køn. Inchen trugurrimbe mayeeløba truba kwaara ashib, Tiuswan truba tabig waminchib
trenchibelø køn:
—Managuen nambe kan øyeekkatiibe ashmuig køn— cha.

Jesús Levíwan wamab
(Mt 9.9-13; Lc 5.27-32)

13 Incha katø Jesús nu pisu mendasrømay iben, maya misag nuim pulu kemallen, nøbe
kusrenanøbig køn. 14 Incha pureb ya, Alfeowei nusrkai Leví, romasreelayasig an utabelø
purrainug wai ashabe, trenchibig køn:

—Nai mendig amø— cha.

Inchen nøbe kurrab, nui mendig ibig køn.

15 Indiibe Jesúsbe Levíwei yau mab wabene, truba yamelø romasreelayasig an utabelø
køben, katøganelø kaig marøb misaamera køben Jesúsba, nui kusrenanøb pera uniiløba
mishatsigu trubalatø purrøben, kaguende truba nu købig køn nui mendig amøñibeløbe.
16 Inchen fariseosmerai utu tru Moisés pørigwan kusrenanøbeløbe Jesúswane mayeelø tru
kaig marøbeløba, an utab purrabeløba mishatsigu mab wai ashabe, nui kusrenanøb pera
uniilane trencha payibelø køn:

—¿Nøbe an utaptø purrabeløba, kaig marøbeløba mab, muchib wappe, øyeebe maig
marøb wah?— cha.

17 Inchene Jesúsbe trunun mørabe, nømun trenchibig køn:

—Tabelø, kwanrrøgarbe mø marøbig palain kømøn cha. Kwanrreeløbeguende palain
køn cha. Nabe tru sølgandø amøñibelan wamønrrab arrumøtø, kaig marøbelan wamøn-
rrab arrig køn— cha.

Ayunamigwan payib
(Mt 9.14-17; Lc 5.33-39)

18 Juanwei mendig amøñibeløba, fariseosmerai mendig amøñibeløbabe ayunab køben,
møiløgøsrøn amrrua, Jesúswan payibelø køn:

—Juanwei mendig amøñibeløba, fariseosmerai mendig amøñibeløbabe tru ayu-
namigwan katø katø maren, ¿ñui kusrenanøb pera uniiløbe chindimbarre trunune
marmeelø køh?— cha.

19 Inchene Jesúsbe trenchibig køn:

—¿Kan novios yaumay linchai eshkailanma keg mistrabig nømba wabengan, mamø
purrønrraitarru? cha. Keg misrtrabig nømba wabene, manrrun cha. 20 Inchendø keg
misrtrabigwan srua ambam kwalømmera punrrun cha. Tru kwaløbeguende, trube,
nømbe ayunabwei inchun cha.

21 'Muguen kan køllin camisanma kølsraigu srø llensu søtiimíigwan waya tsushimøn
chibig køn. Treeg marene, srø llensube kesruppa, kølli llensune kølsrøben, mas trøm-
bøikken kølsraig kørrømisrtrun cha. 22 Katø muguen srø vinonma køllin kalusmerayu
usrmøwei indan cha. Kaguende treeg marene, srø vinobe køllin kalusmeran srurrøgøben,
vinobe lushen, kalusmerabe ka kølsrønrrun cha. Inchawei srø vinone srø kalusmeran
marigu usrøbelø køn— cha.

Isrin kwaløm maramgaigwan maran cha, Jesúswan alegab
(Mt 12.1-8; Lc 6.1-5)

23 Kan isrin kwaløm Jesús tirigu ellmari utuwan pureb ibene, nui kusrenanøb pera
uniiløbe puraambub ambuppe, tirigu tur lurrøb mendøben, 24 fariseosmerabe Jesúswan
trenchibelø køn:

—Au, ¿ñui kusrenanøb pera uniiløbe isrin kwaløbe chigøben marmønrrai merigwan
chindimba øyeeg marøb køh?— cha.

25 Inchen Jesúsbe trenchibig køn:

—¿Ñimgan managuen lemeelø køtirru cha, mana køsrøn Davidwanba, nui linchibelanba
chindamgaig palabig arruben, parøgwaben, mandø indigwan? 26 Abiatar, tru maya
sacerdotesmeran nø karub sacerdote køben, Davidbe Tiuswei carpa ya tabzhigu kebya,
Tiusweyasiitø tarømarig pirrimera, tru sacerdotesmeratø maim pirrimeran mendaibe mu
mamønrrai merigwan nø mab, katø nøba purrab misagwangucha srørrøb indigwan.—

27 Incha Jesúsbe katø trenchibig køn:

—Isrin kwalømwane møweyasig marig køn cha, møwan isrin kwalømweyasig kømøtø.
[28] Inchawei na, Møg Misra Arrubiibe isrin kwaløm nan nø karunrrain kømøtø, maramdiig-
wane marøb, maramgaigwane marmub, isrin kwalømwanguen nabe na asha karubig kur
— chibig køn.

3

Tasig mul-laig møwan Jesús tamarøb
(Mt 12.9-14; Lc 6.6-11)

[1] Jesús katø judíosmera tulundzuni yau kebibene, truyu kan møg tasig mul-laig tøgaig
waben, [2] Jesúswan larab købelø køn, isrin kwaløm tamarøbig køtashchab, chigøben chi
køptø. [3] Inchen Jesúsbe tru tasig mul-laig tøga møwane trenchibig køn:
—Kurra, yu tøbøtag pasramisr— cha.
[4] Inchabe katøganelan trenchibig køn:
—¿Tru maig maramigwan martrai Moisés pøriiløyube isrin kwalømbe chiwan martrain
taig køh cha, tabiiteh, kabe kaiteh? cha. ¿Kwamønrrai indamig køh, kabe kweetsamig kø,
chindah?— cha.
Inchen nømbe chigucha chimuben, [5] Jesúsbe nuingatan pønrrabelan namig ashib, truba
isui inchibig køn, kaguende nømui manrrømerabe purø murelø kuimba. Incha tru møwan
trenchibig køn:
—Kwalwan larrøbichi— cha.
Inchen nøbe larrøbichene, nui kwalbe tabig kørrømisrøbig køn. [6] Inchen fariseosmer-
abe webamba, tru urastø Herodesweingateeløba Jesúswan namig kurra, mandø incha
pinisamigwan waminchib mendabelø køn.

Nu pisu menda misag truba nuwan Jesús kusrenanøb

[7] Inchen Jesúsbe nui kusrenanøb pera uniiløba tarømisra, nu pisu mendasrømay iben,
misag truba nu Galilea pirausreelø nui mendig ambubelø køn. [8] Inchen nø chinetø nørreelø
marigwan wammørabe, judeasreelø køben, jerusalénsreelø køben, idumeasreelø køben,
Jordán pi tru pørr kal-labgatøsreelø køben, tirosreelø køben, sidónsreelø køben, truba
nu ashchab amrrubelø køn. [9] Incha tru treeg nu misakkurri Jesúsbe nui kusrenanøb
pera uniilan kan barco ke tamara tøgagønrrai eshkabig køn, tru nu misag nun menrra
trag marmønrrai. [10] Kaguende Jesúsbe kwanrreelan truba truba tamarin køben, mayan
kwanrreeløba katøranrrab nuimaygøba kemallchab tranrrabelø køn.
[11] Inchen trømbøig maringarub kwaimandziimera nun ashippe, nui merrab tømbønsra,
trenchib trashibelø køn:
—Ñibe Tiuswei Nusrkain køn— chib.
[12] Inchen Jesúsbe nune mu køn cha, mun køben misaameran mørø waminchimønrrain
karubig køn.

Jesús nøashib karua øramelan doce lawa pønsrøb
(Mt 10.1-4; Lc 6.12-16)

[13] Incha Jesúsbe kan tunsrø nebya, nø wamønrrab asiilan wamøben, nømbe nuimay
amrrubelø køn. [14] Incha doce wesrawa pønsra treeg kørrømara, iilane nøashib karua øriilø
køn cha, wamabig køn, nøba amøñibelø kønrraimba, katø eshkab kusrenanrrab amrrai
øramigweyasiiba, [15] katø kwaimandziimeran webusramig mu chindamgaig marøbelø
kønrraimba. [16] Tru doce wesrawa pønsrailøbe iilø køn: Simón, nundøwei katø Pedro
cha, munchi pasrig køben, [17] Zebedeowei nusrkai Santiagoba, nui nuneg Juanba, truilane
Boanerges cha, munchi pasriilø, tru treeg munchibe: "palaig trashibig taigwei nusrkalø",
[18] katø Andrés køben, Felipe køben, Bartolomé køben, Mateo køben, Tomás køben,
Alfeowei nusrkai Santiago køben, Tadeo køben, Simón Cananistameraingatiig køben,
[19] katø Judas Iscariote, tru wendø Jesúswan ashig kømui inchibelaingatø pasramisra,
trannrrabig købengue.

Møiløgøsrøn Jesúswan Beelzebúwei maramburab marigwan tøgaig køn chib
(Mt 12.22-32; Lc 11.14-23; 12.10)

[20] Inchen Jesús katø nui kusrenanøb pera uniiløba kan yau kebiben, katø misag menrra
tinmarøb tulundzunaptø, manrrabguen kaima købig køn. [21] Inchen Jesúswei yaueløbe
treeg inchib køn taig wammørabe, nune merrarrawa, sruamrrunrrab ambubelø køn.
Kaguende lukiain køn chib køben.
[22] Inchen tru Moisés pørigwan kusrenanøbelø Jerusalénsrøngurri amrrubeløgucha
trenchibelø køn:
—Nugwaimandzig, tru Beelzebúwan tøgaig køn cha. Treekkurri, tru kwaimandziimeran
nøasha karubigwan tøgaig kua, i møøbe kwaimandziimeran weeran— cha.
[23] Inchen Jesúsbe nømun wama, 'øyeeg lataitøwein køn' chib, kemesra wamindiiløtøga
trenchib waminchibig køn:
—¿Satanásbe Satanáswandøweimbe chincha wegutchaitamague? cha. [24] Kan rey karub
tøgaweim pirau misaama nømasiitø nøørøtø misrøb kurrabe, warabig warønrrab kaiman-
rrun cha. [25] Katø kan yauelø nømasiitø nøørøtø misrøb kurrabe, chab pinønrrun cha.
[26] Inchawei Satanás nøasiitøwei nøørø, nøørø misrøb kurrabe, treegu yandø pasrønrrab
kaimaben, truyu patsønrrun, chibig køn.
[27] 'Kabe kan møikkøben kan mur møwei yauma kebya, tru mur møwan lusrøbmerrig
lusrmøwatøbe, nui chi tøgagúigwan kerranrrab kaimanrrun cha. Lusra trarratøwei
nui chi tøgagúilan kerranrrun chibig køn. [28] Nabe ñimun cierton trendamønrrun cha:
Misaamera chi kaig mariilan lata, chigøben Tiuswan purø trømbøig wamindiilan lata
Tiusbe kerriguh pesannawa, ulø paymønrrun cha. [29] Trune Espíritu Santon purø trømbøig
wamab waminchibigwane ulø payamigwane managuen pesannaimíig kønrrun cha. Treeg
kømøtø, nui kaig marigwan managatig tøga kørrømisrtrun— chibig køn.
[30] Jesúsbe øyah chippe, kaguende nømbe nun trømbøig marøngarub kwaimandzigwan
tøgaig køn chib køben, trendaig køn.

Jesúswei usrimba, nuneløba
(Mt 12.46-50; Lc 8.19-21)

[31] Inchen Jesúswei usrimba, nuneløba pua, wambiitø pønrramisra, wamønrrab øren,
[32] Jesúsweim pøtøgatan truba nu purrabeløbe trenchibelø køn:
—Au, ñui usrimba, ñui nuneløba wambig pønrran cha, ñun payib.—
[33] Inchen nøbe trencha løtabig køn:
—¿Nai usri nai nuneløbe mumera køh?— cha.
[34] Incha nuim pøtøgatan purrabelan ashabe, trenchibig køn:
—Nai usri nai nuneløbe iilø køn cha. [35] Kaguende møikkøben Tius maig martrai karuben,
treeg marøbig, truibe sí, nai nuneg, nai nuchag, nai usrin køn— cha.

4

Kan møg mandø kwaligwan trunun Jesús kemesra wamindig
(Mt 13.1-9; Lc 8.4-8)

[1] Jesús katø nu pisu menda kusrenanøb mendøben, nø wainug misag truba nu tu-
lundzunøben, treekkurri Jesúsbe pisuyu kan barcoyu kebya wamisren, maya misaabe
tru pisu mendatø kørrømisrøbelø køn. [2] Inchen nøbe nømun 'øyeeg lataitøwein køn'
chib wamindiiløtøga chineh kemesra, kusrenanøbig køn. [3] Inchabe nui kusrenanigube
trenchibig køn:
—Iigwan møray cha. Kan kwallibiima tsurøb kwallchab webyan cha. [4] Incha tsurøb
ibene, kanbalø yellbe mayu kørrøben, illimera amrrua, man cha. [5] Inchen katøganbaløbe
srug trøldø pirau pirø tre chiganug kørrøben, pirø palatiig kua, tru yellbe kal-lappe, petø
kal-labendø, [6] pørr webarrua, mergurangaruben, srøl tre chigaig kua, mul-laptindan cha.
[7] Katøganbalø yellbe kal shau utu kørrøben, kalmera nørrørab mendappe, chab kasrøb
tsibishiben, truibe chigucha misrmøn cha. [8] Inchen katøganbalø tab pirau kørrabiibe
sí, kal-lawa, tabig nørrørawa, truba nu nigan cha. Møiløbe kan yellgurrindø mamig
trulzheelø treinta niguen, møiløbe sesenta niguen, møiløbe cien nigan— chibig køn.
[9] Incha trenchibig køn:

—¡Møramig kalu pønsraibe, mør!— cha.

Mandøgurri Jesús 'iigwan øyeeg lataig køn' cha, kemesra wamindig
(Mt 13.10-17; Lc 8.9-10)

10 Jesús yandø nøtø kørrømisren, tru doce kusrenanøb pera uniiløba kanbalatø
Jesúsweim pulu pønrrabeløbe trenchibelø køn:
—¿Tru 'øyeeg lataitøwein køn' chib kemesra wamindiiløbe chi chibig køh?— cha.
11 Inchen nøbe trenchibig køn:
—Tiusbe nø ashib karub wainug mu asiimíig tøgagúilan ñimune ashchai tranan
cha. Inchendø misaamera nøøreelø truyuilø kømeelane 'øyeeg lataitøwein køn' chib
kemesragøba wamindiiløtøga wamindig køn cha,
12 nømbe ashippe ashendø, ashmøwa lataig kørrømisrøb;
mørøppe mørendø, chi tainguen mørmøwa lataig kørrømisrøb inchain cha.
Incha isua møra Tiusweimay lliramøwei, nømui kaig mariilan Tius ulø payamigwan
pesannamø,
ulø payamig kønrrain kuig køn— cha.

Tru kwaliibe 'øyeeg lataig køn' cha, kemesra wamindigwan Jesús øyeeg køn cha eshkab
(Mt 13.18-23; Lc 8.11-15)

13 Incha katø trenchibig køn:
—Ñimgan 'øyeeg lataitøwein køn' cha, tru kemesra wamincha pasrigwane ¿chigúi
wetøgørrøtirru? cha. Katøgan 'øyeeg lataitøwein køn' cha, kemesra tru wamindiilan-
gucha kerriguba ¿chincha wetøgørrønrrague? cha. 14 Tiuswei wamwan waminchibiibe
yellwan tsurøbig lataig køn cha. 15 Inchen tru mayu kørrab yellmerabe iilø latailø køn
cha. Nømbe Tiuswei wamwan møren latatø, Satanásbe arrub, tru tab wamwan nømuinug
ellmarigwane kerran cha. 16 Inchen tru srug trøldø pirau pirø tre chiganug tsuri yellmera
latailøbe iilø køn cha: Tiuswei wamwan møra, tru urastøbe truba tab kui utøbendø,
17 nømasiitø srøl tre umbu keetiimeelø kua, maya yanaguen amøñimøn cha. Incha tru
Tiuswei wamgurrindø chigøben puben, katø chigøben kaig nebub arruben, nømbe møi
møin elachiptindan cha. 18 Inchen katøganeløbe tsuren, tru kal shau utu kørrab yell
latailø køn cha. 19 Tiuswei wamwam mørøppe mørendø, i pirau chine købigwan menrra
isubiibah, nømui chine palømø tøgagúilø purø tabig lataig asønaikkurrimba, trugurri
chine tøgagømmørø chull inchib isuiløbatø Tiuswei wamwan mørigwane kerrigu truitø
kasrøben, chigucha nømbe ellmarig misrmøn cha. 20 Inchen tru tab pirau tsuriiløbe tru
Tiuswei wamwam møra, ellmarig misrøbelø, truilø køn: kan trulzhikkurrindø treinta,
kabe sesenta, kabe kan trulzhikkurrindø cien nigabelø latailøgue.—

Lámparan kemesra wamindig
(Lc 8.16-18)

21 Katø Jesúsbe trenchibig køn:
—¿Kabe kan lámparanma køtsø umbu pasrtrab, kabe cama umbu pasrtrab srua
kerrubelø kuitarru? cha. Treeg kømøtø, ¿tør kønrraimbe, pala pasramig kømuitarru?
cha. 22 Chigøben sørig pasrabiibe søriitø pasrømøtø, kenamaramig kønrrun cha. Katø
chinchaguen asamgaig kasra pasrigwane ashchai tøryu wesraig kønrrun cha. 23 Møikkøben
møramig kalu pønsraig kuabe, mør— cha.
24 Incha katø trenchibig køn:
—Ñim chi mørigwane tab isua kuy cha. Ñim kanelan maig unaasha traniibe,
ñimungucha treetøwei unaasha trana, ñimune nemariibaguen tranrrun cha. 25 Kaguende
tøgaigwane masken tranen, trune chigaigwane nui lamøtiig tøgagúigwanguen kerranrrun
— cha.

Yell nurab lataitøwein køn cha, kemesra wamindig

26 Jesúsbe katø trenchibig køn:
—Tius nø ashib karub pasraibe kan møg pirau yellwan tsuri lataig køn cha. 27 Incha kib
tsui lata, kurra uni lata, yem kui lata, kwaløm kui lata, yellbe kal-lawa nuran cha, møøbe

mandø indinguen ashmøwatø. [28] Kaguende pirøbe nøasiitø mamig niguingarubig køn cha.
Srøsrøbe ishiimerrig kal-laben, trugurrimbe urø weetøben, urøyube trulmera netsan cha.
[29] Inchen yandø trul srønøben latatø, usestøga paran cha, kaguende yandø param kwaløm
puin køben.—

Iibe murtasa yell lataitøwein køn cha, kemesra wamindig
(Mt 13.31-32; Lc 13.18-19)

[30] Katø Jesúsbe trenchibig køn:
—¿Tius nø ashib karub pasraibe chi lataig asøna cha, kabe chiwan kemesra, 'øyeeg
lataitøwein køn' chinrrab køh? cha. [31] Kan murtasa yell lataig køn cha. Tsurøb uras truibe
yu pirau maya yellmerai utu purø lamøzhig købendø, [32] tsurinukkurrimbe shush mamig
tusrmerai utu katøguchinguen palaig nu tusr-unø srarmerabaig nuraben, illimera pala
amøñibeløguen truyu le martrun— cha.

Jesús 'iibe øyeeg latailø køn' cha, kemesra wamindig
(Mt 13.34-35)

[33] Jesúsbe Tiuswei wamwan øyamay kusrennøbig køn, 'øyeeg lataitøwein køn' chib,
truba yambalø kemesra eshkab. Møi eshkaig latailø, nøm mayangatig chigúi nebua
mørtrapteelø køben, treetøh marøbig køn. [34] 'Øyeeg lataitøwein køn' chib kemesrømøbe,
waminchimíig køn. Inchendø nui kusrenanøb pera uniilane nømundø nøørø kerrigu tør
marøb eshkabig køn.

Isig ichibigwanba, pi welar kurrabigwanba Jesús pasramisringarub

[35] Incha tru kwalømdøwei yandø pilliraben, nui kusrenanøb pera uniilan trenchibig køn:
—Pisu ambøgatøsrømay larraamun— cha.
[36] Inchen nømbe misagwan 'ungwa' cha, Jesúswan tru nø waig barcoyutøwei pera
amben, katøgan barcomeragucha lincha ambubelø køn. [37] Inchen truba mur isig ichibig
webarruben, pi welarmerabe barcoyu keguchen, yandø ke pitø netsab arruben, [38] Jesúsbe
wendau kan labzhigu ne kib waben, nømbe kasrønanabe trenchibelø køn:
—¡Au, Kusrennøbig! ¿nam asentanrreenchib melamne, ñigan isubguengaig watirru?—
cha,
[39] Inchen Jesúsbe kurra, isigwan kønømønrrai kandø wama, piwane trenchibig køn:
—¡Wanrrømø, møi møi wasrørau!— cha.
Inchene isiibe pasramisren, yandø kerrigu wasrønzhig kørrømisrøbig køn. [40] Inchen
Jesúsbe nui kusrenanøb pera uniilan:
—¿Chindimbarre kørig køta? chibig køn. ¿Ñimui isubigwan nainuutø pasra kømeelø kø
chindah?— cha.
[41] Inchen nømbe truba kwaariilø kørrømisra, kangurrin kangurri trenchibelø køn:
—¿Iibe mu kerah cha, isig ichibig lata, mar lata, nun mørtrappe?—

5

Gerasasriig kwaimandzig tøga møg
(Mt 8.28-34; Lc 8.26-39)

[1] Pisu ambøgatømaysrø larraamba, Gerasa pirausrø puben, [2] Jesús barcoyugurri webiben
latatø, kan møg trømbøig maringarub kwaimandzig tøgaig sørin trabmerayugurri webar-
rua, Jesúswan kemallibig køn. [3] Tru møøbe sørin tulyutø tsubig, muguen lusrtrab kaimaig
købig køn, ni cadenastøgaguen. [4] Kanmaybe srøbmeran tasiimeran cadenastøga køben,
katø chitøga køben lusrendø, lusrimørig pitischig marøb lurren, muguen kaimabelø køn.
[5] Incha yem kwaløm chu uragucha tunmerasrø, sørin tulmerasrø trashib, sruutøga nøasiitø
kørriinchib uñibig køn. [6] Incha Jesúswane yabgurrindø asha, lula, nui merrab tømbønsra,
[7] trenchib trashibig køn:
—¿Ñibe nane chi martrab inchigu? cha, Jesús, Tius Mayeelaim Pala Pasrabigwei
Nusrkai. Purø trømbøig møra megamig kømønrrai Tiuswei munchiyu ka købash cha, chib
miarrumøn— cha.

[8] Pøs øyeeg chippe, kaguende Jesúsbe:
—¡Ñi, trømbøig maringarub kwaimandzig, i møweinukkurri webinrrø!— chib pasrøben, trendaig køn.
[9] Inchene Jesúsbe nun trencha payibig køn:
—¿Chi munchi kugu?— cha
Inchen nøbe:
—Legión munchi kur, chibig køn. Kaguende nambe purø nu ker— cha.
[10] Inchabe tru piraugurri nøørø peesrømay ørmørrunrrig chib, Jesúswan truba truba rugabig køn. [11] Inchen tru tun puluwan kuchimera lawa mab truba nu amøñibelø køn. [12] Inchen tru kwaimandziimerabe rugab trenchibelø køn:
—Kuchimeraimay ambingarurra cha, nam truilainug kebamrrab— cha.
[13] Inchen Jesúsbe ka kebambashen, trømbøig maringarub kwaimandziimerabe møweinukkurri webamba, kuchimerayu kebambene, truyu kuchimerabe pa milburab warabeløbe truba trømbø lendeyu lula, chab pinøgørraptincha, larrø nu pisuyu kegørra, pi keesra, chab kwabelø køn.
[14] Inchene kuchi ashibeløbe kwaariilø lula, puebloyu køben, wambig nøørøwansrøn køben eshkab ambubelø køn. Inchen misaamerabe chi purayaigwan ashchab amrrubelø køn. [15] Incha Jesús waisrø pubene, tru kwaimandzig tøgaig købiibe møimbe køsaatiig kømø, keweig, tabig wai ashabe, truiløbe kørig kui inchibelø køn. [16] Inchen tru kwaimandzig tøgaig købigwanba, kuchimeranba maig purayaigwan ashibeløbe nømun eshkaben, [17] nømbe Jesúswan nømuim piraugurri 'irra' chib truba rugabelø køn.
[18] Inchen Jesús barcoyu kebibene, tru kwaimandzig tøgaig købiibe:
—¿Ñui mendig arruah?— cha, truba inchen,
[19] Jesúsbe arrubashmøtø, trenchibig køn:
—Ñui yamay inrrø cha, ñui yau misaameraimay Señor ñun yeeg nørriig mara, mandø lastima asigwan nømun eshkanrrab.—
[20] Inchen tru møøbe ya, Decápolis pueblosrø Jesús nun yeeg nørriig marigwan truba eshkab mendøbene, mayeeløba kwaara ashibelø køn.

Jesús kan ishuwan kwanrrøwan tamarøb
(Mt 9.18-26; Lc 8.40-56)

[21] Jesús barcoyu katø pisu ambøgatømay larraibene, nuim pøtøgatan misag truba truba nu tulundzunøben, nøbe pisu mendatø kørrømisrøbig køn. [22] Inchen judíosmera tulundzuni yau ashib karubig, Jairo taig, puabe, Jesúswan ashippe, nui srøb pulu tømbønsra, [23] arrubsrumugu chib truba inchib, trenchibig køn:
—Nai nimbasr-unø kwanrrab inchib tsun cha. Kwanrrø tammisren, katø øsig uñchai ñui tasigwan nuim pala estsartrab attra— cha.
[24] Inchen Jesúsbe nøba iben, menrra misag mendig ambuptø nun trag maren, [25] tru misag utube kan ishug doce años ørøba ani ib kwanrrø tøgaig kua, [26] chu uraskucha purø trømbøig kui uña, mø marøbelai yam tasku pureb megawa, nui chi tøgagúigwan kerrigu patsøgøben, chiweingucha puraimø, kwanrrøbe masken inchib iben, [27] Jesúswan wamindi mørøppe, tru ishuube misag utu wendaugurri Jesúsweim pulu kemallippa, nø kewagúigwan katørabig køn. [28] Kaguende nøbe treeg isubig køn: "Kewagúilandøguen katøraitø, tammisrig kørrømisramønrrun" cha. [29] Inchen tru ani ibiibe møi møi pasramisrøptinchen, asru nui kwanrrøbe yandø purayai møren, [30] Jesúsbe nø mun køsrøn nui maramburab mariitøga tamarøbrain kui mørabe, nu misag søtøwan keeshabe, payibig køn:
—¿Na kewagúigwane mu katørah?— cha.
[31] Inchene nui kusrenanøb pera uniiløbe trenchibelø køn:
—Misag søtø yeeg trag mari ashatø, ñibe: "¿Mu katørah?" taibe— cha.
[32] Inchen Jesúsbe mu katøraitashchab ambumay, imay ashene, [33] tru ishuube kørig købiitø itønab, nun maig purayaigwan møra, ya, Jesúswei merrab tømbønsrøb srala, isømø, kerriguwan eshkaben, [34] Jesúsbe trenchibig køn:

—Nimbasr, ñui isubigwan nainuutø pasra tøgagúikkurri tamarig kørrømisran cha. Chi isumø, inrrø cha. Ñui kwanrrøbe yandø purayaig køn— cha.

Jesús Jairoi nimbasrwan øsiiranøb

35 Trune Jesús waminchib pasramnetø, tru judíosmera tulundzuni yau ashib karubigwei yaugurri møiløgøsrøn amrruppe, unai møskawane trenchibelø køn:

—Ñui nimbasrbe kwabguen indan cha. ¿Kusrennøbigwan mas chinrrabrre øyeeg chigu? — cha.

36 Inchen nøm trenchib kuingucha Jesúsbe trunun mørøb pasrømøtø, tru tulundzuni yau ashibigwane trenchibig køn:

—Chi kørig kui inchimøtø, køreptø køreu— cha.

37 Incha mas mungucha amrrubashmøwa, Pedronbah, Jacobonbah, Jacoboi nuneg Juanwanbatø amrrungarubig køn. 38 Incha tru judíosmera tulundzuni yau ashibigwei yau puabe, ke chindi asamgaig misaabe kishib, miirab, trashib inchib kui ashabe, 39 Jesúsbe kebya, trenchibig køn:

—¿Chindimbarre øyeeg inchib, kishib køh? cha. Unøbe kwaig kømøtø, ka kiptø tsun— cha.

40 Inchen misaamerabe Jesúswane ka indzatø mørøbelø køn. Inchen Jesúsbe mayeelan møi møi webambingarua, møskawanbah, usranbah, tru nøba ambubelanbatø pera ya, tru ishug-unø tsuinug kebya, 41 tasigu kemørabe, trenchibig køn:

—Talita, cumi— cha. (Trenchippe: "Ishug-unø, ñun kurrø char" chib.)

42 Inchene tru doce años tøga ishug-unøbe møi møi kurrappa, llirab mendøben, misaamerabe truba truba kwaara asha kørrømisrøbelø køn. 43 Inchen Jesúsbe mun køben eshkab kønrrab kømø cha, unan mamig srøttrai karubig køn.

6

Jesús Nazaret pueblosrø

(Mt 13.53-58; Lc 4.16-30)

1 Jesúsbe truyugurri webya, katø nui pirausrømay iben, nui kusrenanøb pera uniiløbe nøba ambubelø køn. 2 Incha isrin kwaløm pubene, Jesúsbe judíosmera tulundzuni yau kusrenanøb mendøben, møiløgøben mørøbeløbe truba kwaara asha, trenchibelø køn:

—¿I møøbe kerrigube churre øyeeg kusreh? cha. ¿Iig nui øyeeg truba truba kusreibe chiguerah? cha. ¡Kan i møg nui tasiimeratøga maramburab mariilø yeekkucha kuita! cha. 3 ¿Iibe tru tsiimeratøga chine marøbig kømuitarru? cha, tru Maríai nusrkai. Katø ¿Santiagoimba, Joséweimba, Judasweimba, Simónweimba nøbe nuneg kømuitarru? cha. ¿Yamba nui nuchaløgucha yu namui ututøwei warabelø kømuitarru?— cha.

Treekkurri nømbe nune chinetø cha mørøbelø køn. 4 Inchen Jesúsbe trenchibig køn:

—Chutøgucha peesrømbe Tius maig karuigwan eshkabigwane tab indan cha. Trune nui piraueløba, nømmisaameraba, nui yaueløbabe chi tab inchimøn— cha.

5 Incha truyube maramburab marig chi martrab kaima, mamdø kwanrreelan nui tasiitøga estsara, trutøh tamarøbig køn. 6 Inchen Jesúsbe yeekkucha køremø misaamera kønrrabmab ke kwaara ashibig køn.

Jesús nui doce pera uniilan kusrenanrrai ørøb

(Mt 10.5-15; Lc 9.1-6)

Incha Jesúsbe tru puluwan yamera tsitsø pønrrabwan kusrenanøb uñibig køn. 7 Incha nøbe nui doce kusrenanøb pera uniilan wama, pagatø, pagatø ørøb menda, trømbøig maringarub kwaimandziimeran mu chindamgaig marøb amrrai tranøbig køn. 8 Incha treeg karubig køn:

—Mayuweimbe chigucha sruammønrrain cha. Kan pøtønain tsiitø srua amrrain cha. Pirri srua ammøwei, wasr ila ammøwei, pørønailøyu an pusra ammøwei inchain cha. 9 Alpargatistø keeta amrrain cha. Pala itøgueikkucha yunømaramiba kømøtø, kandø kewa amrrain— cha.

10 Incha Jesúsbe katø trenchibig køn:

—Ñim kan yau kebambuppe, tru puebloyugurri ambamnegatig kørrømisrtrigay cha.
11 Inchen ñimun wamømøwei, ñimun mørøg kømui indinuube, trube, tru puebloyugurri
webamrrappe, ñimui srøbyu usrøwan chishtø kørrøgønrrigay cha. Treeg marøppe, trube:
"Ñim kaasig købene, møimbe ñim kusrenrrigay" chib eshkab.—
12 Inchen nømbe webamba, misagwan:
—Ñim kaig mariilan isua mørøb, Tiusweimay lliray— chib eshkab kusrenanøbelø køn.
13 Incha misagweinukkurri kwaimandziimeran truba yam webetab, truba yam kwanr-
reelan aceite srøla, tamarøb inchibelø køn.

Juan Bautista kwaig
(Mt 14.1-12; Lc 9.7-9)

14 Rey Herodesbe Jesúswan wamindi mørøbig køn, kaguende Jesúswei munchiwane
misaamerabe nun, nun waminchib køben. Inchen møiløbe trenchibelø køn:
—Juan Bautista kwailai utugurri katø kurriinrrun cha. Incharre tru maramburab øyeeg
maramig tøgaig kuinrrun— cha.
15 Inchen katøganeløbe trenchibelø køn:
—Tius maig karuigwan eshkabig Elías kuinrrun— cha. Inchen kaneløbe:
—Nøbe Tius maig karuigwan eshkabig kuinrrun, chibelø køn, tru møikkøben merrab-
sreelø lataitøwei.—
16 Inchen Herodes trunun mørabe, trenchibig køn:
—Iibe Juan, na tru turwan paringaruig kuinrrun cha. Møimbe kwailai utugurri katø
kurriinrrun— cha.
17 Kaguende Herodesbe tru Juanwane kemøringarua, kailan keeri yau lusra wan-
ningaruig købig køn, tru nui nuneg Felipei srai Herodíaskurrindø. Tru Herodíasbe
Herodeswei nuneg Felipei srain købig køn. Inchen Herodesbe truigwane nui srai marin
køben, 18 Juanbe Herodeswane trenchibig køn:
—Ñi ñui nunewei srawan ñui srai mara tøgagømibe merig pasran— cha.
19 Inchen tru ishug Herodíasbe Juanwan tsalø køptø kwetchab inchendø, kaimabig
købig køn. 20 Kaguende Herodesbe Juanwane sølgandø tabig, katø Tiusweindø tarømari
møg kwaasha, køriimata, trugurri nune mu chinchimønrrai ashib tøgagøbig køn. Incha
Herodesbe Juan wamindigwane mandøguen kømui inchendø, tammay ka mørøbig køn.
21 Indiibe Herodíasbe Juanwan maig maramigwan yandø treeg maramdiig puin kui ashibig
køn. Kaguende Herodesbe tru chiwangucha nøm asha karubelaimba, suldaumeran
karubelø nørreelaimba, Galilea mas kusreb møguelaimba nui kal-lain kwalømwan isub
kasrag waram kwaløm tabig maren, 22 møimbe Herodíaswei nimbasrbe truyu kebya,
pailaben, Herodeswanba, truyu mab purrabelanba tru pailaibe truba tabig asønaben,
reybe tru srusrane trenchibig køn:
23 —Ñun chi miag købendø, miarra cha. Na tranrrumøn cha. ¡Katø! ñune tranmø kømø,
nabe trunun tranamønrrun chib. Ñi chi miaben, tranrrumøn cha. Na muburab ashib
karub waigwan tøbøtakkatikken tranrrumøn— chibig køn.
24 Inchen nimbasrbe webya, usran:
—¿Chi miamø?— cha payen, usri Herodíasbe trenchibig køn:
—Juan Bautistai turwan miau— cha.
25 Inchen tru srusrøbe tru urastø tru rey waisrø petøzhiitø kebyabe, trenchib miabig køn:
—Møindøwei Juan Bautistai turwan kan platilloyu trannrra— cha.
26 Inchen reybe truba truba isui inchendø, tru mayeelø lincha purrabelai malau
'treeg tranrrumøn' cha, trannrrab misrig køppe, tru miaigwan ka chimø, ka tranøbig
køn. 27 Incha tru urastø reybe kan suldauwan Juanwei turwan para, srua arringaruben,
28 truibe tru kailan keeri yaumay ya, Juanwei turwan para, kan platilloyu srua arruabe,
srusran tranen, nøbe usran tranøbig køn. 29 Inchen Juanwei mendig amøñibelø iigwan
wammørabe, amrrua, nui asrwan kusrua, srua amba sørabelø køn.

Jesús trattrø mil møguelan manrrai tranøb
(Mt 14.13-21; Lc 9.10-17; Jn 6.1-14)

30 Inchen Jesús nøashib karua øriilø katø amrrua, nøba tulundzuna, nøm chi marig-
wanba, kusrenanigwanba kerriguh eshkaben, 31 Jesúsbe trenchibig køn:
—Nøørøsrø mu misakkasrø kuchi isrønrrab ñimbe amrruy— cha.
Kaguende menrra misag køptø amben, amrruben inchen, nømune mab purramikken
nebumíig køn. 32 Incha Jesúsba, nui nøashib karua øriiløba nømdø kan barcoyu mu
misakkasrømay ambubelø køn. 33 Inchen møiløgøben nøm amben asha, Jesúswan mu kui
nebua asha, chu puebloyuelø køben trusrømay lula, nømmerrig pubelø køn. 34 Incha Jesús
barcoyugurri pinaya, truba nu misag pasrai ashabe, lastima isui inchibig køn, kaguende
nømbe ubishamera mu ashchabig chigar latailø køben. Incha chine truba kusrenanøb
mendabig køn. 35 Inchen yandø menrra maaben køben, nui kusrenanøb pera uniiløbe
Jesúswan kemallabe, trenchibelø køn:
—Yube mu misakkanug køn cha. Inchagucha yandø kwa maaben køn cha. 36 Misagwan
amrrai, 'ungwa' chi cha, chugøben nøørøsrøn køben, puluwandø yamera pønrrabsrøn
køben amba, nømuyasig chigøben pena manrrain— cha.
37 Inchen Jesús løtappe trenchibig køn:
—Manrrai ñim mannay— cha.
Inchene nømbe trenchibelø køn:
—¿Manrrai mannamig kan møg doscientos días ørøba marøb megawa an pagaraig
utiitøga pirrim penønrrab ambam nebunrrautah?— cha.
38 Inchen Jesúsbe trenchibig køn:
—¿Ñimbe mam pirrin tøgagøgue? cha. Ashchab ambay— cha.
Inchen nømbe ashabe, trenchibelø køn:
—Trattrøgatø pirrimbah, pagatø peskaubatø tøgaguer— cha.
39 Inchen Jesúsbe misaameran kan søtø, kan søtø pillim pubilayu purramisringaru-
big køn. 40 Inchen kan søtømørig cienbatø, cienbatø purramisren; kan søtømerabe
cincuentabatø, cincuentabatø purramisrøbelø køn. 41 Inchen Jesúsbe tru trattrøgatø
pirriwanba, pagatø peskaumeranba nui tasku muta, srømbalaneb neesha, Tiuswan
'mayanguen pay' chabe, pirrimeran pirisha, nui kusrenanøb pera uniilan misagwan
pirishinrrai trana, katø tru pagatø peskaumerangucha mayeelan pirishinrrai tranøbig
køn. 42 Inchen mayeeløba øska ma kørrømisren, 43 tru pirrim pitis, peskau pitis pirisaig
undailan tasinmerayu tulishiben, tasinmera doce netsabig køn. 44 Inchen tru pirriwan
mabeløbe møgueløtø trattrø mil købig køn.

Jesús pi palawan arrub
(Mt 14.22-27; Jn 6.16-21)

45 Incha tru urastø Jesúsbe nui kusrenanøb pera uniilan pisu ambøgatø Betsaidasrømay
merrab amrrai barcoyu nebambingarubig køn, nø tru nu søtø misagwan 'ungwa' chib
pasrappatø. 46 Incha yandø misagwan chab 'ungwa' chabe, tunsrø Tius Møskaimba
waminchab ibig køn. 47 Incha yem køben, barcobe chabguen pisu tøbøtaasrønguen
iben, Jesúsbe nøtø pirau kørrømisrøbig køn. 48 Inchen kaguen isiibe nømui malaugøba
megambub ichen, nømbe barcoyu amrrab kaima, muraaraig remab melai ashib pasrabig
køn Jesúsbe. Incha løtsøzhig yemdø nøbe pi palawan katsikka nømuimay kemallib
ya, purab inrrab lataig inchen, 49 pi palawan arri ashippe, nømbe møsig kønmab isua,
trashibelø køn. 50 Kaguende mayeeløba ashagurri purø trømbøig kørig kui inchen, Jesúsbe
møi møi nømune waminchib trenchibig køn:
—¡Kørmø, mur isua purray! cha. Na kur cha. Kørig kui inchimøtay— cha.
51 Incha nø barcoyu nebibene, isiibe wasrøngandø pasramisrøptinchen, kan øyeebe chi
maig kermab nømbe truba kwaarøbelø køn. 52 Kaguende tru pirriwan øyeeg marigwanma
katøgucha nømbe tab chigúi mørmøwa kørrømisrin købig køn, larrø mur manrrømera
tøgar srø kua.

Jesús Genesaretsrø kwanreelan tamarøb
(Mt 14.34-36)

53 Incha yandø tru pisuyu chab larraamba, Genesaret pirausrø pua, truyu barcon pi
menda licha pasrøbelø køn. 54 Incha barcoyugurri nøm webamben latatø, misaamerabe
Jesús kui nebua asha, 55 nømbe tru pirau truørø lula, Jesús chu wan taig mørøppe,
trusrømay kwanrreelan tsigalyu muta, amrrub mendabelø køn. 56 Inchen Jesúsbe yamera
tsitsø pønrrabsrø, pueblomerasrø, wambig nøørøsrø chugøben kebibene, penab, yanøb
indiisrø kwanrreelan wara:

—Ñi pala itøguewa kuig urøzhigwandøguen namun katørabashcha— chib, Jesúswan
rugabelø køn.

Incha mayeeløba katørabeløbe yandø tamariilø kørrømisrøbelø køn.

7

Fariseosmerai kusrenaniilø
(Mt 15.1-20)

1 Inchen fariseosmeraba, Jerusaléngurri amrrubelø møiløgøsrøn tru Moisés pørigwan
kusrenanøbeløbabe Jesúsweim pulu kemallibelø køn. 2 Incha truiløbe Jesúswei kusre-
nanøb pera uniilø møiløgøsrøn nømui tasigwan kinømø mai ashibelø køn, tru kaigwan
chish misrøb chib, tasig kinigwan. 3 Kaguende fariseosmeraba, maya judíosmeraba
merrabsreelø maig marøb, amrruilane ke tindøga pønrrabelø kua, maig taigwan tasigwan-
merrig kinømuppe, mameelø køn. 4 Katø penab, yanøb indiisrøngurri amrrua chigucha,
tru tasig kinønrrain taigwan kinømuppe, mameelø køn. Katø nømbe chigøben katøgan
trendø treeg mariilan pesannamø marøb tøgagøbelø kuabe, mutsim pasumeran pillmab,
katø køtsømeran, tsandzøn nindaameran pillmab, manrrab purramisriilan chishmarøb
inchibelø køn. 5 Incha fariseosmeraba, katø tru Moisés pørigwan kusrenanøbeløbabe
Jesúswan trencha payibelø køn:

—¿Ñui kusrenanøb pera uniiløbe namui merrabsrø kølleeløgurrimbunø trendø treeg
marøb amrruig købigwan treegwan marøb amøñimøtø, kaigwan chish misrøb tasigwan
kinømø, maptø manrrappe, chindimba treelø køh?— cha.

6 Inchene Jesúsbe trencha løtabig køn:

—Tru Tius maig karuigwan eshkabig Isaíasbe ñim palatø tabelaimburab maig kønrra-
bigwan kanmaytø trenchippe, sølwein tain køn cha, øyah chib pørøppe:
I misaamerabe nane ka triitøgatø tab inndan cha.
Inchendø nømui manrrøbe nainukkurrimbe yab pønrran cha.
7 Nan køriibala tabig waminchib taibe chiweingucha chi tabig marig kømøn cha,
møguelø martrai karua pønsrailan øyeeg maramig køn chib kusrenanøb.
8 Kaguende ñimbe Tius maig maramigwan martrai pønsraigwan elacha, møguelø ka trendø
treeg marøb tøgagúilangøba kebasrøbelø køn— cha.

9 Incha katø Jesúsbe trenchibig køn:

—Ñimbe ñim trendø treeg marøb kuilan tøgagøbig tøgagug køptø, Tius maig
maramigwan martrai pønsraigwane elachippa, møguelø marøb amrruigwangøba marø-
belø køn cha.

10 'Kaguende Moisésbe trendaig køn: "Ñui møskai, ñui usrane maig købash inchimø,
tab indamig køn" cha. Katø: "Møskawan kui, kabe usran kui trømbøig nebunrrai wam-
abigwane trunune kwanrrai pasrig kønrrun" cha. 11 Trune ñimbe trenchibelø køn: "Kan
møøbe møskawan kui, kabe usran kui trenchinrrun cha: 'Na ñimun purugumig tøgagúibe
Korban køn cha, (trenchippe, "Tiuswan keta, tranig køn" chib) ñimune purugunrrab
kaymamønrrun' chinrrun" cha. 12 Treeg chippe, yandø ñimbe usri møskawane isua
ashib purugumibe chi palømøn tan cha. 13 Treekkurri Tius martrai karua pønsraigwane
chigucha kømíig kui lataig mara srua køn cha, ñimui kusrenaniilø kanun kanun puraarrub
arrubiitøga. Incha ñimbe katøgan øyeelø latailøtøwei truba marøbelø køn— cha.

14 Incha katø Jesúsbe misagwan nuimay wama, trenchibig køn:

—Ñim mayeeløba nan mørøb, katø chigúi mørøb inday cha. 15 Chitøgucha
møwan wambikkurri kebibiibe truigwane kaig trømbøig marøb mindishinrraamøn cha.

Møwei manrrøyugurri webarrubiibe sí, nun trømbøig marøb mindishibwei indan cha.
16 ¡Møikkøben møramig kalu pønsraig kuabe, mør!— chibig køn.
17 Incha Jesús misagwan tarømisra, kan yau kebiben, nui kusrenanøb pera uniiløbe:
—¿Tru 'øyeeg lataitøwein køn' chib kemesra kusrenanigwan chi chibig køh? — cha payene, 18 nøbe trenchibig køn:
—¿Ñimgucha chigúinguen mørmøwa pønrrøtirru? cha. ¿Møwan chitøgucha wambikkurri kebibiibe kaig trømbøig marøb mindishimíig kui ashmeelø køtirru? cha.
19 Kaguende manrrau kebimøtø, patsau kørraya, katø asrugurri webinrrun— cha.
Iigwan øyah chippe, chi mamitøgucha kaig marmíig 'chishelø' køn, chibig køn. 20 Incha katø Jesúsbe trenchibig køn:
—Møweinukkurri webarrubiibe sí, nune kaig trømbøig marøb mindishibwei indan cha. 21 Kaguende umbu manrraugurri webarrubiibe sí, kaig isuilø køben, ishumburba, møgueløba trømbøig maramelø køben, nilamelø køben, kweetsamelø køben, kasharawarmera peeba itølulamelø køben, 22 katøganuiwan tøgagønrrab isumelø køben, trømbøig kaig maramelø køben, may wamincha isamelø køben, chine kaig marøg købiitø srua yaig kømig køben, chigurrin køben pusrkwai asamelø køben, chi purayailan trømbøig wam kusramelø køben, ke purø nuig kømmørø indamelø køben, chugúi mørmíig lataig unamelø køben werrun cha. 23 Iiløbe si, kerriguba umbugurri webarrubig kua, møwan kaig trømbøig marøb mindisha kørrømaran— chibig køn.

Judío kømø ishug nui isubigwan Jesúsweinuutø pasra tøgagøb
(Mt 15.21-28)

24 Incha Jesúsbe kurra, truyugurri Tiroba, Sidónba, tru ciudamera pønrrab piraumayba yabe, kan yau kebya, mugucha wammørmønrraimab isubig køn. Inchendø trubønrrab kaimabig køn. 25 Inchen trømbøig maringarub kwaimandzig kebyainab ishug-unai usri, tru urastø wammørabe, arrua, Jesúsweim pulu tømbønsrøbig køn. 26 Tru ishuube griega Sirofenicia pirausriig købig køn. Truibe arrua, nui nimbasrweinukkurri kwaimandzigwan wegutcha chib, Jesúswan miab megaben, 27 Jesúsbe trenchibig køn:
—Nusrkalømerrig pirriwan mamne mabash cha. Kaguende pirriwan uregwan kerrawa, wera-ureezheelan kebusramibe søl kømøn— cha.
Inchene ishuube trenchibig køn:
28 —Øø, Señor, pøs treebe treegwein køn cha. Inchendø tru mishatsig umbu wera-ureezheeløguen pitischigwan man cha, nusrkalø kørrøgaigwan.—
29 Inchen Jesúsbe trenchibig køn:
—Ñi ya may isua tab løtiitøgabe, møimbe inrrø cha. Tru kwaimandziibe ñui nimbasrweinukkurri webyainguen køn— cha.
30 Inchen nøbe yau pubene, kwaimandziibe unainukkurri webyainguen køben, nui nimbasr-unøbe camayu tsuin købig køn.

Kalu mørmøwei, waminchimøwei inchibigwan Jesús tamarøb

31 Jesús katø Tiro piraugurri webya, Sidónwansrø pureb ya, trugurrimbe Decápolis pirau pueblomerawan puraarrub arrua, Galilea nu pisuyu pubig køn. 32 Inchen truyube kan møg kalu mørmøwei, tør waminchimøwei inchibigwan srua amrrua, truba inchibelø køn:
—Ñui tasigwan nuim pala estsarøbsrumuguh— chib.
33 Inchen Jesúsbe menda nøørøsrø pera ya, tasig-uregwan kalumerayu keera, illimbi tucha, niløwangucha katørawabe, 34 srømbalaneb neesha, nu israbe, trenchibig køn:
—¡Efata!— cha, (trenchippe, "¡Kur!" chib).
35 Inchene tru mørtrab kaimabigwein kalumerabe møi møi kuren, nilø kemendikkucha kønab tammisren, yandø tab waminchibig køn. 36 Inchen Jesúsbe nømune mungucha waminchimønrrain karua, maya eshkamønrrain taingucha, nømbe masken wam larrøbichibelø køn. 37 Incha misaamerabe truba kwaara ashib trenchibelø køn:
—Chiwandøgucha nøbe tab maran cha. Kalugarwanguen møringarub, waminchimeelanguen wamindingarub indan— cha.

8

Jesús misag pib milwan mannrrai tranøb
(Mt 15.32-39)

1 Tru kwalømmerawan misag truba nu tulundzuna pasrøben, mamibe chigucha kaaben,
Jesúsbe nui kusrenanøb pera uniilan nuimay wamabe, trenchibig køn:
2 —Misaameran lastima køtan cha. Chabguen yu pøn kwalømguen naba warøwa, yandø
chi mamig chigar køn cha. 3 Chi mameelan na nømui yamay ka ambashendøbe, mayu
parøgwab chab pesannanrrun cha. Kaguende kan utueløbe yabsrøngurri amrruar køn—
cha.
4 Inchen nui kusrenanøb pera uniiløbe trencha løtabelø køn:
—¿Yu ya mu misag warømønuube pirri manrrai nømun chincha srøttrab?— cha.
5 Inchen Jesúsbe trencha payibig køn:
—¿Ñimbe mam pirrin tøgagøgue?— cha.
Inchen nømbe løtappe:
—Siete tøgaguer— chiben,
6 Jesúsbe misagwan pirau purramisringarua, nui tasku tru pirri sieten muta, Tiuswan
'mayanguen pay' chabe, pirisha, nui kusrenanøb pera uniilan tranen, nømbe misagwan
pirishibelø køn. 7 Katø peskau-urekkucha mamdø tøgagøben, Jesúsbe trunun Tiuswan
'mayanguen pay' chabe, katø trunungucha misagwan pirishinrrai karubig køn. 8 Inchen
mayeeløba øska ma kørrømisren, katøgucha pitis undailan tasinmerayu netsøbateelø
siete tulishibelø køn. 9 Inchen tru mabeløbe pib milburab købig køn. Incha Jesúsbe
misagwan 'ungwa' chabe, 10 nui kusrenanøb pera uniiløba barcoyu kebya, Dalmanuta
pirausrømay ibig køn.

Fariseosmera Jesúswan kan mana asiimíig martrai miab
(Mt 16.1-4; Lc 12.54-56)

11 Inchen fariseosmera amrruabe, Jesúswan '¿øyeebe maig køh?' chib payib menda,
nune srømbalasrøngurriigwan asamig martrai miabelø køn, Tius nøba pasrain kui
ashchab, ke chinchibig køtashchab ashig køptø. 12 Inchen Jesúsbe truba isui inchib, nu
israbe, trenchibig køn:
—¿Møin kwaløm misaamerabe Tius naba pasrain kui ashchab chindimba maramig
miah? cha. Nabe ñimun cierton trendamønrrun cha: Møin kwaløm misaameran ashig
kui indigwane chigucha marig kømønrrun— cha.
13 Incha nøbe nømun pønrramnetø, katø barcoyu kebya, pisu ambøgatøsrømay ibig køn.

Fariseosmerai levadura
(Mt 16.5-12)

14 Inchen nui kusrenanøb pera uniiløbe pirri srua amrrumigwan pesan amba, barcoyube
pirri kandø tøgar purrabelø køn. 15 Inchen Jesúsbe nømune trenchib eshkabig køn:
—Au, ñimbe levadura fariseosmeraiwanba, saduceosmeraiwanba ashiptø kuy— cha.
16 Inchen nui kusrenanøb pera uniiløbe kangurrin kangurri trenchibelø køn:
—Kaguen nam pirrin chigar kuimba, nøbe trendan— cha.
17 Inchen Jesúsbe nøm trenchib purrai ashabe, trenchibig køn:
—¿Chindimbarre ñimasiyaitø 'pirringar ker' chib purrøgue? cha. ¿Katøgucha ni
chigúinguen mørmøwei, chiwan wamindinguen mørmøwei inchigueh? cha. ¿Katøgucha
ñimui manrrømerane mur mara tøga pønrrøtirru? cha. 18 ¿Ñimbe kabmera tøgar købendø
ashmøwei, kalumera tøgar købendø mørmøwei inchigue? cha. ¿Yamba isumuitarru? cha.
19 Tru na trattrøgatø pirriwan trattrø mil møguelan pirishib urasma tasinyu netsøbatø
ñimbe ¿mam tasin tulisaig køh?— cha.
Inchen nømbe løtappe:
—Doce— chibelø køn.
20 Inchen Jesúsbe trenchibig køn:

—¿Tru na siete pirriwan pib mil misagwan pirishib uras chigucha netseelø mam tasin tulisaig køh?— cha payene:
—Siete— chibelø køn:
21 Inchen nømune Jesúsbe trenchibig køn:
—¿Inchendø katøgucha chigúi mørmøwa køtirru?— cha.

Betsaidasriig kabgaigwan Jesús tamarøb

22 Incha Betsaida pueblosrø pubene, Jesúsweimay kan kab ashmíigwan srua amrrua, kabyu katørabsrumugu chib, meløben, 23 nøbe nun tasku kemøra, puebloyugurri wambiisrø srua ya, kabyu illimbitøga srøla, nui tasigwan kabgaigweim pala estsarabe:
—¿Maytøguen ashkuh?— cha payibig køn.
24 Inchen tru møøbe ashabe, trenchibig køn:
—Møguelan ashar cha. Tusrmera latailø købendø, amønan— cha.
25 Inchen Jesúsbe katøyug nui tasiimeran kab pala estsarabe, nune asingaruben, yandø tabig ashibig kørrømisra, chiwandøgucha tørgandø nebua ashibig misrøbig køn. 26 Inchen Jesúsbe nui yamay ørøppe, trencha ørøbig køn:
—Puebloyu kebimøwei, truyu mungucha eshkamøwei inchig— cha.

Pedro Jesúswan: "Cristo køn" chib
(Mt 16.13-20; Lc 9.18-21)

27 Incha Jesúsbe nui kusrenanøb pera uniiløba Filipo pirau Cesareasrø yamera tsitsø pønrrabsrømay webamba ambabe, mayu nømun trencha payibig køn:
—¿Misaamerabe nane mu køn tah?— cha.
28 Inchen nømbe trencha løtabelø køn:
—Møiløbe Juan Bautista køn chiben; katøganeløbe Elías køn chiben; møiløbe møikkøben Tius maig karuigwan eshkabig kuinrrun tan— cha.
29 Inchen Jesúsbe trencha payibig køn:
—¿Trune ñimbe nane mu køn chinrrague?— cha.
Inchene Pedrobe trencha løtabig køn:
—Ñibe Cristo køn— cha.
30 Inchen Jesúsbe nømun mungucha eshkamønrrain karubig køn.

Jesús nø kwamigwan eshkab
(Mt 16.21-28; Lc 9.22-27)

31 Incha nø tru Møg Misra Arrubiibe truba truba kaig indinab megamig nebunrrun chib, kusrennøb mendabig køn. Misagwan karubelø kølli misaamera køben, sacerdotesmeran karubelø køben, tru Moisés pørigwan kusrenanøbelø køben nune kaasig kømig nebunrrain køn chib. Nune kweechen, pøn kwalømyube øsiiranrrun chib. 32 Iigwane Jesúsbe nømune tørgandø eshkabig køn. Inchen Pedrobe nun nøørøsrø pera ya, murtø waminchib mendabig køn. 33 Inchen Jesúsbe keesha asha, nui kusrenanøb pera uniilan ashabe, Pedrone trenchib namabig køn:
—Satanás, ¡nainukkurri tarømisr! cha. Kaguende ñibe isuppe, Tius lataig isumøtø, møguelø isuimay isun— cha.
34 Incha Jesúsbe nui kusrenanøb pera uniilanba, misagwanba wama, trenchibig køn:
—Møikkøben nai mendig uñig købene, nøasiitø nuimburabigwangøba isumøtø, nui kuruswan mutab, nai mendig arrum nebunrrun cha. 35 Inchen møikkøben øsig kømigwangøba esegabiibe yandø pinab pinamig nebunrrun cha. Inchen nagurrimba, Tiuswei tabig srø wamgurrimba kwabiibe, managatig øsig kømigwan esegawa tøgagønrrun cha. 36 ¿Kan møg yu pirau chine købigwan kerrigu nuindø maringucha, nui øsig kømigwan trubisaibe, chiwein kui tabig kønrrab kø? cha. 37 ¿Kabe kan møøbe kwamønrrappe, chi tranøbsruerah? chibig køn. 38 Inchawei møikkøben i møin kwaløm misaamera itøluløpteelø, kaig marøb misaamerai merrab naimburappa, na wamindiilaimburappa kørig isub kørig kui inchibigwane, nungucha kørig purørtrun, chibig køn, Møg Misra

Arrubig tru nui Møskawei tørguegwalmabigu Tiusweindø tarømari ángelesmeraba arrua.
—

9

1 Incha Jesúsbe katø trendaig køn:

—Nabe ñimun cierton trendamønrrun cha: Møiløgøben yu purrabelø Tius nø ashib karub waig maramburab marøb arri ashmøwatøbe kwanrraamøn— cha.

Jesús ke peemayig misrøb
(Mt 17.1-13; Lc 9.28-36)

2 Øyeeg taig yandø trunewei kan kwalømdø paløben, Jesúsbe Pedronba, Santiagonba, Juanwanba nømundø kan pala tunsrømay pera ibig køn. Incha trusrø nømui merrab Jesúsbe ke peg lataig misrøbig køn. 3 Inchen nui kewagúiløbe pulø tørchig tør pilabig misrøbig køn, muguen i pirau kewagúigwan tsara, øyeeg puløzhig mariinrraamønikke. 4 Inchen Elíasba, Moisésba kenamisra, truiløbe Jesúsba waminchib pønrrai nømbe ashibelø køn. 5 Inchen Pedrobe Jesúswane trenchibig køn:

—¡Kusrennøbig, nam yu pønrramibe purø tab køtan! cha. Pøngatø ya-ureg margun, chibig køn, kan ñui, kan Moiséswei, kan Elíasweingue.—

6 Kaguende nømbe kwariilø pønrrøwa, Pedrobe ni chi chib pasrarmabguen isumíig køn. 7 Inchene kan wañi nømun pinøbulen, wañi umbugurrimbe kan wam trenchibig køn:

—Iibe nai Nusrkai undaaraig køn cha. Nune møray— cha.

8 Inchen møimbe nømuim pøtøgatan ashene, mu katøgan peebe nømba kenamuptinchen, Jesústø pasrai ashibelø køn.

9 Incha tru tunsrøngurri kørrørrub amrruabe, Jesúsbe trencha karubig køn:

—Mungucha waminchib kønrrab kømø cha, tru ñim asigwane, Møg Misra Arrubig kwailai utugurri katøle øsiiramnegatig.—

10 Inchen nømbe truigwane nømuinetø isub esegabendø, tru kwailai utugurri øsiiramnegatig taigwane, treebe mandø cha trendermab nømdø payiyabelø køn. 11 Inchabe Jesúswane trencha payibelø køn:

—Tru Moisés pørigwan kusrenanøbeløbe ¿chindimba Elíasmerrig arrumig køn tah?— cha.

12 Inchen Jesúsbe nømun trencha løtabig køn:

—Elíasmerrig arrubwei inchun cha, kerrigu katøyug tamara kørrømartrab. Katø Tiuswei wamwan pørigube tru Møg Misra Arrubiibe truba kaig indinab, kaasinab indig kønrrun chippe, ¿mandøgurrin trendah? cha. 13 Inchendø nabe ñimune trendamønrrun, chibig køn: Elíasbe manawei arrubguen inchen, nømbe maig marøg købendø nun kerrigu treeg marig køn cha, Tiuswei wamyu Elíasweimburab maig taig treekke.—

Jesús kan unan kwaimandzig tøgaigwan tamarøb
(Mt 17.14-21; Lc 9.37-43)

14 Incha nømbe katøle nui kusrenanøb pera uniilø purrainuumay amrrubene, nømune misag truba nu pøtøgatan tulundzuna kuin købig køn. Inchen truyube katø møiløgøsrøn tru Moisés pørigwan kusrenanøbeløgucha Jesúswei kusrennøb pera unielane øyeebe maig kø chib kuin købig køn. 15 Incha Jesúswan ashippe, maya misaaba truba kwaara ashib ‘manguen attirru’ chinrrab luløbelø køn. 16 Inchen Jesúsbe trencha payibig køn:

—¿Nømbabe chi køn chibrren køgue?— cha.

17 Inchen møikkøsrøn tru nu misag utu pasrabiibe trenchibig køn:

—Kusrennøbig, yu nai nusrkawan kan kwaimandzig waminchimíig marig srua arrur cha. 18 Chugøben pasrøben, kwaimandziibe kemøra, pirausrøn kuchen, nøbe triimay chall kuchib, trugulwan tsachib ¡katø! tinrranrrig misrøbig køn cha. Inchen nabe ñui kusrenanøb pera uniilan kwaimandzigwan wegutcha chiben, nømbe kaiman— cha.

19 Inchene Jesúsbe trencha løtabig køn:

—¡Kan møi misaamera øyeebe mailø kwaasamø cha, chigucha køremeeløbe! ¿Nabe managatig ñimba unamig kønrrerah? cha. ¿Kan øyeeg ashiptø managatig ñimba unamerah? cha. Unan naimay srua amrruy— chibig køn.

20 Inchen srua amrruben, kwaimandziibe Jesúswan ashippe, unan møi møi purø trøm-
bøig sruaguchen, unøbe pirau peña, latøgushib triimay chall kuchibig køn. 21 Inchen
Jesúsbe møskawan trencha payibig køn:

—¿Øyeeg indiibe maya yana køh?— cha.

Inchen møskaimbe trenchibig køn:

—Unøgurri treeg kuig køn cha. 22 Katø katø kwaimandziibe kwetchab nagu kui, piyu kui
keguchibig køn cha. Ñi chi maramdiig købene, namun øyeeg kui meløben lastima asha,
purugurra— chiben,

23 Jesúsbe trenchibig køn:

—Ñibe: "Chi maramdiig købene, martra" taibe cha, pøs, ke treeg martraitamab
kørebigweimbe chitøgucha maramdiitø køn— cha.

24 Inchen tru urastø unai møskaimbe øyah chib trashibig køn:

—¡Treeg martraitamab kører cha. Kørenrrab inchimíig kømønrrab purugurra!— chib.

25 Inchen Jesúsbe misag ke kanbalatø tulundzunab amrrui ashabe, trømbøig maringarub
kwaimandzigwan trenchib namabig køn:

—Kwaimandzig wamgaig, kalugaig, na ñun i unainukkurri møi møi webinrrø tamønr-
run cha. Katøbe yandø nuinug kebarrumønrrabgue.—

26 Inchene kwaimandziibe trashib, unan purø trømbøig sruagucha, webiben, unøbe
kwaig lataig kørrømisren, møiløgøben trenchibelø køn: "Kwain tsun" cha.

27 Inchen Jesúsbe kwalyu kemørøb kusrabene, unøbe pasramisrøptinchibig køn.

28 Incha Jesúsbe yau kebibene, nui kusrenanøb pera uniiløbe nundø trencha payibelø
køn:

—Nambe kwaimandzigwan wambig weguchappe, ¿chindimba kaimah?— cha.

29 Inchen Jesúsbe trenchibig køn:

—Øyeeg kwaimandzigwane Tiusba waminchib miawatøwei weeramig køn— cha.

Jesús nø kwamigwan katø eshkab
(Mt 17.22-23; Lc 9.43-45)

30 Incha truyugurri ambabe, Galileawan puraambub amba, Jesúsbe mugucha wammør-
mønrrai inchibig køn. 31 Kaguende nui kusrenanøb pera uniilan trenchib kusrenanøb arrig
køn:

—Tru Møg Misra Arrubigwane møguelai tasku tranen, nømbe kwetchun cha. Inchendø
kwaig pøn kwalømyube katø øsiiranrrun— chib.

32 Inchen nømun treeg wamindigwane nømbe chi tainguen mørmøwa, payamibe kørig
kui inchibelø køn.

¿Mas nuibe mu kerah?
(Mt 18.1-5; Lc 9.46-48)

33 Incha Capernaumsrø pua, Jesúsbe yau kebyabe, nui kusrenanøb pera uniilan trencha
payibig køn:

—¿Mayube chi charre payiyab amrrub køgue?— cha.

34 Inchen nømbe chigucha løtømeelø køn, kaguende mayube nømui utube møig mas
nuig kønrrerah charre payiyab kuig kua. 35 Incha Jesúsbe wamisra, tru doceelan wamabe,
trenchibig køn:

—Møikkøben nømerrig merrab pasrag købene, mayeelai wendau pasramisra, mayeelø
karuindiig megamig køn— cha.

36 Incha kan unan srua ya, nømui tøbøtag pasra, nui kwalyu mutabe, trenchibig køn:

37 —Møikkøben i unø lataigwan nai munchiyu tab wamab utabiibe, nan utan cha. Inchen
nan utabiibe, nan utømø, nan karua ørøbigwan utan— cha.

Katøganelaingatiig kømíibe namuingatiig køn
(Mt 10.42; Lc 9.49-50)

38 Inchene Juanbe trenchibig køn:
—Kusrennøbig, kan møikkøsrøn ñui munchiyu kwaimandziimeran webusri aser cha.
Inchendø namba uñibig kømubene, nambe truigwane merer— cha.
39 Inchene Jesúsbe trenchibig køn:
—Merømøtay cha. Kaguende mugøben kan maramburab marig nai munchiyu mara,
katøburøbe nan trømbøig waminchaamøn cha. 40 Namun namig kurrømíibe namuingatiig
køn cha. 41 Nabe ñimun cierton trendamønrrun cha: Møikkøben ñimun Cristoielø kua
asha, kan pi pasutøguen nai muchiyu ñimun srørrøbiibe, truburø nui ketigwane utømø
kømø, utønrrun cha.

Katøganun kaig mariiløyu kebenøsrkamibe kørig kømdiig køn
(Mt 18.6-9; Lc 17.1-2)

42 'Møigwan køben i shushmera latailan nan kørebelan kaig mara kebenøsrkøbigweimbe
trembe tru tirigu kitsig nu srugwan naashigu iløsrka, mar umbusrø kegutsig kuinguen søl
købsruinrrun cha. 43 Pøs ñui tasig kaig maringarua kaigu ñun kebenøsrkøbene, par, chibig
køn. Trembe managatig øsig wamsrø kan tasiitø tøgaig kebyamikken søl kønrrun cha, pa
tasig tøgaig tru møra melamnug tru managuen kwamø naasrø kebibgunrriibe; 44 truyube
nømui yau mab kushimera kwamøwei, katø nag managuen kwamøwei inchibsrø.
45 'Katø ñui srøb kaig maringarua kaigu ñun kebenøsrkøbene, trununguchа par, chibig
køn. Trembe managatig øsig wamsrø kandarø srøbgaig kebyamikken søl kønrrun cha, tru
møra melamnug pa srøppaig kegutsig købgunrriibe, 46 truyube nømui yau mab kushimera
kwamøwei, katø nag managuen kwamøwei inchibsrø.
47 'Kabe ñui kab kaig maringarua kaigu ñun kebenøsrkøbene, trunun wesru, chibig køn.
Trembe Tius nø ashib karub wainug kan kaptø tøgaig kebyamikken søl køn cha, pa kab
pusraig tru møra melamnug kegutsig købgunrriibe;
48 nømui yau mab kushimera kwamøwei,
nag managuen kwamøwei inchibsrø.
49 'Kaguende mayeeløba tretøga larrøsrkøb lataitøwei naatøga larrøsrkailø kønrrun cha.
50 Trebe tabig køn. Inchendø yandø tre larrmíig misrene, ¿katøbe ñimbe chincha larrøbig
martrague? Incha ñimbe ñimasiitø tre may larrig latailø kuy. Inchawei ñimbe ambugurri
igurri lata tab waramig køn— cha, Jesúsbe trenchibig køn.

10

Keeba, sraimba petiyamumigwan Jesús waminchib
(Mt 19.1-12; Lc 16.18)

1 Jesúsbe truyugurri webya, Judea pirausrømayba, Jordán pi ambøgatø pørr kal-
labgatøsrømayba iben, katø trusrøngucha misaamera tulundzunab mendøben, nøbe
trendø treeg marøbig kua, katø nømun kusrenanøb mendabig køn. 2 Inchen møiløgøsrøn
fariseosmera Jesúswan kemallabe, trencha payibelø køn, maig inchibig køtashchab:
—¿Keebe srawan kutsamig chi meriimíig kø, chindah?— cha.
3 Inchen nømune trencha løtabig køn:
—¿Moisésbe ñimune maig karuig køh?— cha.
4 Inchen nømbe trenchibelø køn:
—Moisésbe ka tarømisriyabasig køn cha. Srawan treeg martrab cha, eshkabig kilga
marabe, ka tarømisramig køn taig køn— cha.
5 Inchene Jesúsbe trenchibig køn:
—Moisés treeg marbashippe, ñimui manrrømera isumíig larrø mureløgurri ka treeg
martrai ñimun pørig køn cha. 6 Inchendø srøsrø kwaløm chiwandøgucha marøb uras:
"Tiusbe møwanba, ishuwanba ellmarig køn cha. 7 Øyeekkurri møøbe møskawanba,
usranba elatchun cha, nui sraimba kandø kønrrab. 8 Incha tru pailøbe kan asrtø kønrrun"

cha. Inchawei yandø pailø kømø, kan asrtø køn cha. [9] Inchawei treeg købene, Tius kandø
mara lindisaigwane møøbe tarømaramig kømøn— chibig køn.
[10] Incha yausrø purrøwabe, nui kusrenanøb pera uniiløbe trunun katøyug payen,
[11] Jesúsbe trencha løtabig køn:
—Møikkøben srawan kucha, tarømisra, katøganba kasharabiibe nune itølula kør-
rømaran cha. [12] Kabe sraingurringucha kewan kucha, tarømisra, katøganba katø
kasharawabe, treetøwei itølulan— cha.

Uregwan Jesús mayanguen tab kuilø kønrrain chib
(Mt 19.13-15; Lc 18.15-17)

[13] Inchen ureemeran Jesúsweimay srua amrrubelø køn, nø estsartrai. Inchen kusre-
nanøb pera uniiløbe tru srua amrrubelane namaptinchen, [14] Jesúsbe trunun ashabe, nama,
trenchibig køn:
—Ureemerane merømø, naimay ka amrrubasay cha. Kaguende Tius nø ashib karub
waibe nøm latailaiwein køn cha. [15] Nabe ñimun cierton trendamønrrun cha: Møikkøben
Tius nø ashib karub wainuguigwan kan unø lataitøwei utaptinchimíibe managuen truyube
kebinrraamøn— cha.
[16] Incha nui kwalyu muta, tasigwan uregweim pala estsarabe, 'mayanguen tabelø
kønrrigay' chibig køn.

Kan pua møg Jesúsba waminchib
(Mt 19.16-30; Lc 18.18-30)

[17] Jesús nui maywan inrrab ibene, kan møg luløb arrua, nui merrab tømbønsrabe,
trencha payibig køn:
—Kusrennøbig tabig, ¿managatig øsig kømigwan Tius tranig tøgagønrrappe nabe chi
maramerah?— cha.
[18] Inchen Jesúsbe nune trencha løtabig køn:
—¿Chindimba nane: "tabig" cha wamøgu? cha. Tabiibe kandø køben, truibe Tiustø
køn cha. [19] Ñibe Tius maig maramigwan martrai pønsrailane yandø ashibig køn cha:
"Kweechimøwei, itølulømøwei, nilømøwei, katøganelaimburab isa waminchimøwei, may
wamincha chiyugøben kebenøsrkømøwei, ñui usri møskawane maig købash inchimø, tab
indamig køn" tailan.—
[20] Inchen tru møøbe trencha løtabig køn:
—Kusrennøbig, nabe iilane kerriguh matsinø-unøgurri marøbig kur— cha.
[21] Inchen Jesúsbe tru matsinan tab ashabe, nun undag køptinchen, nøbe trenchibig køn:
—Kan chigøsrøndø palan cha. Ya, ñui chi tøgagúigwan yana, waachameran tranø
cha. Treeg marabe, ñibe srømbalasrømbe chigurrimbunø tøgagønrrun cha. Trugurrimbe
arrua, nai mendig amø— chibig køn.
[22] Inchen tru møøbe øyeeg taigwan mørøppe, nui maløbe minchiptinchibig køn. Incha
truba isui ibig køn, kaguen truba puaig kua.
[23] Inchen Jesúsbe pøtøburab ashabe, nui kusrenanøb pera uniilan trenchibig køn:
—¡Tius nø ashib karub wainug puarmera kebambamibe truba murig kønrrun!— cha.
[24] Inchen nui kusrenanøb pera uniilø trunun mørabe, truba kwaaren, Jesúsbe katøyug
nømun trenchibig køn:
—Ñim nai ureezheelø, Tius nø ashib karub wainug kebambamibe truba murig køn cha.
[25] Kan camelloguen tsusain kal trabyu illmø larrayandiig køben, kan puaibe Tius nø ashib
karub waisrø kebinrrab kaimanrrun— cha.
[26] Inchen iigwan mørabe, nømbe masken kwaara, nømasiyaitø trenchib payiyabelø køn:
—Treeg købene, ¿kaigyugurrimbe mu kui wesraig kønrrautah?— cha.
[27] Inchen Jesúsbe nømun ashabe, trenchibig køn:
—Møgueløbe iigwan martrab kaimanrrun cha. Trune Tiusweimbe, chi treeg kømøn cha.
Kaguen Tiusweimbe chitøgucha maramdiitø køn— cha.
[28] Inchen Pedrobe trenchib mendabig køn:
—Au, nambe chi tøgagúigwan kerrigu elacha, ñui mendig amrruig køn— cha.

29 Inchen Jesúsbe trencha løtabig køn:
—Nabe ñimun cierton trendamønrrun cha: Møikkøben nui yawan, nunelan, nuchalan,
kabe usri møskawan, ureemeran, pirømeran nagurrimba, Tiuswei tabig srø wamgurrimba
elachibiibe, 30 møi yu piraube cien piejes menrraguen yamera, nunelø, nuchalø, usral,
nusrkalø, pirømera utønrrun cha, chigøbendø indinab melamig kuindøgucha. Inchen
kansrømbe managatig øsig kømigwan utønrrun cha. 31 Inchen møiløgøben møi ya yu
pirau nømmerrig pønrrabeløbe trusrømbe srabe melønrrun cha. Inchen yu pirau srabe
melabeløbe trusrømbe nømmerrig pønrrønrrun— chibig køn Jesúsbe.

Jesús katøyug nø kwamigwan eshkab
(Mt 20.17-19; Lc 18.31-34)

32 Katø Jerusalénmay nebambub amba, Jesúsbe nui kusrenanøb pera uniilai merrab ib
pasrøbene, nømbe truba kwaariilø ambub køben, kaneløbe wendau kørig kuilø ambubelø
køn. Inchen Jesúsbe katø tru doceelan nøørø wama, nun chi purainrrabigwan eshkab
menda trenchibig køn:
33 —Au, nambe Jerusalénmay nebambub amber cha. Trusrømbe tru Møg Misra Arru-
bigwane sacerdotesmeran karubelanba, tru Moisés pørigwan kusrenanøbelanba tranen,
truiløbe nune kwanrrai pasra, judíos kømeelan tranrrun cha. 34 Inchen nune indzaashib,
illimbi tuchib, ichib srua kua, kweechen, pøn kwalømyube katøle øsiiranrrun— chibig køn.

Jacoboba, Juanba kan chigøsrøn nømuyasig miab
(Mt 20.20-28)

35 Inchen Zebedeowei nusrkalø Santiagoba, Juanba, Jesúswan kemallabe, trenchibelø
køn:
—Kusrennøbig, namuyasig nam kan chigøsrøn mianrreender cha. Kan treeg marøbsru-
muguh— cha.
36 Inchen Jesúsbe trencha payibig køn:
—¿Ñimuyasig chi maramig palain køgue?— cha.
37 Inchen nømbe løtappe:
—Ñi wainug tørguegwalmabiisrø namun kanun ñui kusrmay, kanun atsimay purrøn-
nøbsrumuguh— cha trenchibelø køn.
38 Inchen Jesúsbe nømune trenchibig køn:
—Ñimbe chi miab pønrrermabguen mørmøn cha. ¿Na tru copayu mutsam piwan kabe
ñim muchib, katø nan treeg chine trømbøig nebub pinøbuløb arrubig na utamigwan ñim
trunun utab inchague?— cha.
39 Inchen nømbe løtappe:
—Øø, maramønrrundø— chibelø køn.
Inchene Jesúsbe trenchibig køn:
—Na mutsim piwane ñimbe muchibwei inchun cha. Katø tru nan purø trømbøig
nebub pinøbuløb arrubig na utamigwangucha ñimbe utabwei inchun cha. 40 Inchendø
tru kusrmayba, atsimayba purramigwane, na tranamig kømøn cha. Tru purramibe nøm
purrønrrabelayasig tamariilaindø køn— cha.
41 Inchen tru nui kusrenanøb pera uniilø diezeløbe trunun mørabe, Juanwanba, Ja-
cobonba namab mendabelø køn. 42 Inchen Jesúsbe nømun wamabe, trenchibig køn:
—Ñimguen ashen judíos kømø misaameran karub purrabeløbe nøm karub tøgagúilane
maig købash inchib, ke nøm karub purran cha. Inchen truyu møguelø nørreelø nøm
karub purrabeløbe mungucha manchinrraingaig karub purrabelø kui ashchai nømbe
kenamaran cha. 43 Trune ñimui utube ñimbe øyeelø kømumig køn cha. Treeg købgunr-
riibe, ñimui utu mas nuig kukkøbene, katøganelø karuindiig megamig køn cha. 44 Inchen
ñimui utu møikkøben ñimmerrig melag købene, mayeelø karuindiig megamig køn cha.
45 Pøs tru Møg Misra Arrubikken katøganelø nuyasig marøb melønrrai arrumøtø, nøguen
katøganelayasig marøb meganrrappa, nø kwaitøga truba nu misagwan purøbagarawa,
kaigyugurri wesranrrappa arrig køn— chibig køn.

Tru kabgaig Bartimeowan Jesús tamarøb
(Mt 20.29-34; Lc 18.35-43)

46 Incha Jericósrø pua, Jesúsbe tru ciudayugurri nui kusrenanøb pera uniiløba misag
truba nu peraig webya iben, kan kabgaig Bartimeo taig Timeowei nusrkai, 'anzhig kettra'
chib, miab may menda wawabe, 47 Jesús nazaretsriig kemallib arri mørøppe, trashib
mendabig køn:
—¡Jesús, merrabsrø Davidwei Nusrkai, nan lastima ashcha!— chib.
48 Inchen ke møiløgøben niløtø wanrrai namingucha, nøbe trenchib mas mur trashibig
køn:
—¡Merrabsrø Davidwei Nusrkai, nan lastima ashcha!— chib.
49 Inchen Jesúsbe pasramisrabe:
—Wamay— chiben, nømbe kabgaigwane trenchibelø køn:
—¡Chi isumø, kurraptinchi! cha. Kaguende ñune wamab pasran— cha.
50 Inchene nøbe nui tsina waigwan kuchib, pørtrappe, pasrambua, Jesúsweim pulusrø
pubig køn. 51 Inchen Jesúsbe trencha payibig køn:
—¿Ñuyasig na chi maramig paløta?— cha.
Inchen tru kabgaibe trencha løtabig køn:
—Kusrennøbig, nai kabmera ashibig misrimbe køtan— cha.
52 Inchen Jesúsbe trenchibig køn:
—Inrrø cha, ñui isubigwan nainug pasriitøgatø, tabig kørrømisran— cha.
Inchen tru urastø tru kabgaibe ashibig misra, Jesúswei mendig ibig køn maywan.

11

Jesús Jerusalén kebib
(Mt 21.1-11; Lc 19.28-40; Jn 12.12-19)

1 Yandø Jerusalénsrø chab pub amba, Betfagéba, Betaniaba pueblomerayu tru Olivos
Tunsrø chab puabe, Jesúsbe nui kusrenanøb pera uniilø pailan trenchib karua ørøbig køn:
2 —Ø pinrrøguesrø yamera tsitsø pønrrabsrømay ambay cha. Trusrømbe pubyutø kan
burro-unø muguen itøguaniimíig litsig wetørranrrabguen cha. Picha, srua amrrunrrigay
cha. 3 Inchippa møikkøben: "¿Chinchainchigue?" cha payene: "Señor palai indan cha.
Katø petø pegutchun" chinrrigay— cha.
4 Inchen nømbe ambene, burrobe mayu kan yaskab pulu litsig pasrain købene, nømbe
pichen, 5 møiløgøsrøn truyu pønrrabeløbe trenchibelø køn:
—¿Burrone chinchab pichigue?— cha.
6 Inchen nømbe Jesús maig taigwan treeg løtøben, truiløbe ka sruambashen, 7 nømbe
Jesúsweimay burro-unane srua amba, nømuim pala kewagúilan burron kayen, Jesúsbe
itøguanabig køn. 8 Inchen truba yamelø nømui pala kewagúilan maywan kayen, kaneløbe
chugøben nøørøsrø kullag srarcheelø lutiicha, maywan kayen, 9 merrab amrrubelø lata,
wendau amrrubelø lata trenchib trashibelø køn:
—¡Hosanna! chib;
¡Señor Tiuswei munchiyu nø ørig arrubiibe mayanguen tab kuig køn! chib.
10 ¡Namui merrabsrø møskai David nø ashib karub waig købig arrubiibe mayanguen tab
indig køn! chib.
¡Srømbalasrømbe Hosanna!— chib, trashibelø køn.
11 Inchen Jesúsbe Jerusalén pua, Tiuswei yau kebyabe, truyu chiwan køben ambumay
imay tab ashabe, yandø maaben køben, Betaniasrømay nui doce kusrenanøb pera uniiløba
ibig køn.

Jesús mamig niimø higuera tusrwan kaig nebunrrain chib
(Mt 21.18-19)

12 Katø kwaløm Betaniagurri webamba, Jesúsbe parøgwai møra, 13 yabgurri kan higuera
tusr ishiibaig pasrai ashabe, mamig niga tusr køtashchab ibene, tru higos nigam pølmera
kømuben, ka ishiitø tøgaig wetørrabig køn. 14 Incha Jesúsbe tru higuerane trenchibig køn:

—Managuen ñuinukkurri mamig niguigwan muguen manrrab tamibe chi kaanrrun—
cha. Inchen nui kusrenanøb pera uniiløbe nø trendaigwan mørøbelø køn.

Tiuswei yawan Jesús chish marøb
(Mt 21.12-17; Lc 19.45-48; Jn 2.13-22)

15 Incha nømbe Jerusalénsrø pua, Jesúsbe Tiuswei yau kebyabe, truyu yanøb, penab
inchib warabelan wambig webetab mendaptinchibig køn. Katø misagwan an yunømarøb
purraig mishatsiimeran utsøbetab, palomamera yanøbelø purraigwan utsøbetab incha,
16 katø mungucha truyube chigøben srua puramrramamíig køn. 17 Incha trenchib kusre-
nanøbig køn:
—Tiuswei wamwan pørigube trenchibig kømuitarru cha:
"Nai tab yabe mayeelø chu pirausrø misaameraindøgucha
Tiuswan wamindi ya køn cha wamig kønrrun" taig.
Trune ñimbe nileelø warain trab marin køn— cha.
18 Inchen sacerdotesmeran karubeløba, tru Moisés pørigwan kusrenanøbeløba mørabe,
mandø incha kweetsamdiig køtashchab lab mendabelø køn, nun køriimata, kaguende
maya misaamera Jesús kusrenanigwan ke kwaara asha køben. 19 Inchen yandø yem køben,
Jesúsbe nui kusrenanøb pera uniiløba ciudayugurri webya ibig køn.

Higuera tusr mamig niimíig yandø mul-laig
(Mt 21.20-22)

20 Incha katø løtsø truwan puraamben, tru higuerabe kutøgue srølbañau mul-lain kui
ashabe, 21 Pedrobe Jesús trendaigwan isua, nune trenchibig køn:
—Au, Kusrennøbig, tru ñi kaig nebubash cha trendaig higuerabe chab mul-labguen
indin køn— cha.
22 Inchen Jesúsbe trenchibig køn:
—Ñimui isubigwan ke Tiusweinuutø pasra pønrray cha. 23 Nabe ñimun cierton
trendamønrrun cha: Møikkøben i tunwanma øyah taimbe: "Yugurri mendamisra,
maryu kebeñ" cha. Incha nui manrrøyu treeg kømuptinchaitamab isumøtø, maig taig
ke treeg marig kønrraitamab kørebene, treeg marig kønrrun cha. 24 Inchawei nabe
ñimun trendamønrrun chibig køn: Ñim chiwandøgucha Tiusba waminchib miappe,
chabguen trunun utabguen indermab kørewabe, ñimbe utønrrun cha. 25 Incha ñim
Tiusba waminchib pønrrappe, møigwan køben namig isuig tøgaguabe, nø kaig marigwan
ulø paymønrrab, pesannamig køn cha, srømbalasrø wabig ñimui Møskaingucha ñimui
kaig mariilan treetøwei ulø paymø, pesannaig kønrraimbe. 26 Kaguende katøgan ñimun
kaig maren, ñimma pesannamø, ulø payene, ñimui Møskai srømbalasrø wabikkucha
pesannamø, ñimui kaig mariilan ulø payrrun— chibig køn.

Jesúswei karumburab karuibe mu mandamgaig
(Mt 21.23-27; Lc 20.1-8)

27 Incha katøle Jerusalénmay amrrua, Jesúsbe Tiuswei yau llirab uñene, sacerdotes-
meran karubeløba, tru Moisés pørigwan kusrenanøbeløba, misagwan karubelø kølli
misaameraba nun kemallabe, trencha payibelø køn:
28 —¿Ñi mariilane mu karua pasriitøgarre margu? cha. Kabe ¿øyeeg maramelane mu
karua pasrta?— cha.
29 Inchen Jesúsbe trencha løtabig køn:
—Na ñimun kan chigøsrøn payrrab inchar cha. Nan løtøbene, øyeelan martraimbe nan
i mu mandamgaig marig chugurriig kuig na ñimun eshkarrumøn cha. 30 Juan misagwan
piu umbu ulsrøb uniibe ¿srømbalasrøngurrin kuig kø chindah, kabe møguelø gurrin kuig
kø chindah? cha. Løtørray— chibig køn.
31 Inchene nømdø trenchib payiyab mendabelø køn:
—Trube, nam: "Srømbalasrøngurrin kuig køn" chibene, nøbe namune trenchinrrun
cha: "¿Chindimba nune køremøgue?" cha. 32 Kabe: "Møguelø gurrin kuig køn chinrrab
ashendø, ¿maig købsruerah?"— cha. Øyan chippe, kaguende nømbe misagwan kørig

isuarre inchibelø køn, kaguende mayeeløba Juanwane cierton Tius maig karuigwan
eshkabig kui asha tøgagøbelø køben. 33 Treekkurri Jesúswane trenchibelø køn:
—Maig kuindøbeh— cha.
Inchen Jesúsbe trenchibig køn
—Trube, nagucha eshkamumønrrun cha, iilan na mu karuitøga marigwan.—

12

Kwallibelø larrø kailan kemesra wamindig
(Mt 21.33-46; Lc 20.9-19)

1 Incha Jesúsbe 'øyeeg lataitøwein køn' chib kemesra wamindiiløtøga eshkab menda,
trenchibig køn:
—Kan møg nuim pirau uvas tra mara, trugurrimbe panig pasra, uvas piwan wesru-
mikkucha pirau tamara pasra, katø tru ellmarigwan ashib laramig kan ya-unø palaig mara
pasran cha. Incha nui pirøwan katøganelan misrigwan pirishinrraptø kwallchai tranabe,
yabsrømay yan cha. 2 Incha yandø lurramig puben, nui kan karuindiig megabigwan tru
kwallchab utabelan tru kanbalø lurrigwan utønrrai karua øriibe, 3 nømbe nun kemøra,
kurragucha, chiguchagaig ørøbelø køn cha. 4 Inchen tru puaibe katøgan karuindiig
megabigwan øren, truigwane turyu larrøgucha, nømbe tsalø wamabelø køn. 5 Inchen tru
ellmarig puaibe katøgucha katøgan karua øren, truigwane kweetsin køben, katøbe mas
yam øren, kanelane kurrabetab, kanelane kweechib inchibelø køn.
6 'Inchen srabe yandø katøgucha kandø kørrømisrøbig køn, truibe nui trag nusrkai,
undaaraig. Incha yandø srabebe truigwan ørøbig køn, trenchib: "Nai nusrkawane
chinchimønrrun" cha. 7 Treendingucha tru kwallibeløbe kangurrin kangurri nømasiyaitø
trenchibelø køn: "Pirøwan ketig utønrrabiibe iigwein køn cha. Kwetchab amun cha.
Pirøbe namuin kørrømisrtrun" cha. 8 Incha nusrkawane kemøra, kweecha, asrwane tru
uvas traugurri weguchibelø køn— cha.
9 Incha Jesúsbe trenchibig køn:
—¿Tru uvas tra puaibe chi martrerah? cha. Arrua, tru kwallibelane kweecha, tru uvas
trawane katøganelan tranrrun cha.
10 '¿Ñimgan Tiuswei wamwan pørigu iigwan mana lemeelø køtirru? cha:
Tru ya marøbelø kaasig sruube katsiisrø pølbasra wayamig
mas purø tab srukken misrin køn taigwan.
11 Señor Tius øyeeg marene,
namuin kabyube truba tabig asønatan cha.—
12 Inchen Jesúswan merrarrawa sruamrrab kemørtrab inchibelø køn, kaguende tru
'øyeeg lataitøwein køn' cha waminchippe, nømun kemesra wamindi møra. Inchendø
nømbe misag truba nuwan køriimata, kagøbasha, pasramnetø ambuptinchibelø køn.

Tiuswein kønrrabigwane Tiuswan tranøppe, Césarwein kønrrabigwane Césarwan tranøb
(Mt 22.15-22; Lc 20.20-26)

13 Incha Jesúsweimay mø fariseosmeran køsrønba, Herodesweingateelanba ørøbelø
køn, chigøben wamindingarua, nø kalø løtøbene, truyu kebenøsrkønrrab isua. 14 Inchen
truiløbe amrrua, trenchibelø køn:
—Kusrennøbig, ñibe ciertonigwan waminchib møg kui aser cha. Katø misag maig
chitanmaptø mørøb pasrømíig køn cha. Kaguende ñibe mundøgucha nømun mailø
køtasha kandarøtø imøtø, Tiuswei maywan ñibe maig kusrenanamigwan cierton sølwan
kusrenanøbig køn cha. Trube, ¿tru Roma maya misagwan karub wabigwan nam an
pagaramig merømuig køh? Kabe, ¿merig køh, chinderah? cha. ¿Tranrrautah? Kabe
¿tranmønrrautah?— chibelø køn.
15 Inchen Jesúsbe nømune ka isatø, palatø tab inchib chib pønrrai ashabe, trenchibig
køn:
—¿Nane chindimbarre kebenøsrkønrrab inchigue? cha. Kan pagaram anwan srua
amrruy cha, na ashchab.—

16 Inchen srua amrruben, Jesúsbe trenchibig køn:
—¿I anyu maløba, i munchi pøriibabe muin køh?— cha.
Inchen nømbe:
—Tru Césarwein køn— chiben,
17 Jesúsbe trencha løtabig køn:
—Césarwein købene, trube, Césarwan tranay cha. Inchen Tiuswein købene, Tiuswan tranay— cha.
Inchen nune ke kwaara ashibelø køn.

Kwailø katøle øsiiranrrab kuigwan payib
(Mt 22.23-33; Lc 20.27-40)

18 Inchen mø saduceosmera køsrøn Jesúswan ashchab ambubelø køn. Truiløbe tru kwabeløbe øsiiramønrrun chibelø kuabe, Jesúswane øyeeg payibelø køn:
19 —Kusrennøbig, Moisésbe namun treeg pøra kørrømarig køn cha: "Møigwei nuneg køben kwawa, srawan urekkaig kørrømarene, trube, tru nuneebe piudaba kasharawa, nuneg kwabigweimburab ureg tøgagømig køn" chibig. 20 Trube, siete nunelø købig køn cha. Indiibe srøsriibe kasharawa, chi urekkaig kwaben, 21 tru wendauikkucha tru piudaba kasharawa, katø chi urekkaitøwei kwaben, katø tru pøn kønrrabyuigwangucha treetøwei nebuben, 22 yandø søteeløba tru ishuuba kasharawa, møikkucha ureg kørrømarmøn cha. Inchen yandø srabebe ishukkucha kwan cha. 23 Trube, tru kwabelø katø øsiirabene, ¿nøbe møigwei srain kønrrerah? cha payibelø køn, tru sieteeløba nune srai mara tøgagúig købene.—
24 Inchene Jesúsbe trencha løtabig køn:
—Ñimbe mandø kuinguen mørmøwa pella pønrrappe, ¿Tiuswei wamwan pørigwanba, katø Tiuswei maramburab marigwanba tab nebua ashmeelø kuarre pella pønrrømøtirru? cha. 25 Kaguende kwailø katøyug øsiirappe, kasharamøwei, kasharanmøwei inchun cha. Treeg kømøtø, srømbalasrø ángelesmera latailøtøwein kønrrun cha. 26 Inchen tru kwailø katø øsiiramigweimburappe ¿ñimgan Moisés pørigu lemeelø køtirru? cha, tru tusr-unø naarabigugurri Tius nun øyah taigwan: "Nabe Abrahamwei Tius, Isaacwei Tius, Jacobwei Tius kur" cha trendaigwan. 27 Tiusbe kwailai Tius kømøtø, øsiguelai Tius køn cha. Inchawei ñimbe purø nu pella pønrran— chibig køn.

Tius karua martrai pønsrailai utuig mas nuig
(Mt 22.34-40)

28 Inchen tru Moisés pørigwan kan kusrenanøbig tru 'maig køh' cha, payiyab køben mørøb pasrabiibe, Jesúsbe søl løti møra, nun kemallabe, trencha payibig køn:
—¿Tius martrai karua pønsrailai utuig mas nuibe møig køh?— cha.
29 Inchen Jesúsbe trencha løtabig køn:
—Tru martrai karua pasrig mas nuibe iig køn cha: "Au, Israel misag, møray cha. Namui Señor Tiusbe, Señor nøtø køn cha. 30 Señor ñui Tiuswane ñui manrraugurri kerrigu newan undaaraitøgaba, kerrigu ñui øsig pasraitøgaba, kerrigu ñui turtøga isumburab isuitøgaba, katø kerrigu ñui asru chishkømburab chish kuitøgaba undaaramig køn" tan cha. 31 Inchen tru wendauibe iig køn cha: "Ñima ñiasiitøwei maig undaguig køppe, ñui mendaigwangucha treetøwei undaaramig køn" cha. Tru maig maramigwan martrai pønsrailø i pagatø lataig nørreeløbe katøgane chi kaagøn— cha, trenchibig køn.
32 Inchen tru Moisés pørigwan kusrenanøbiibe trenchibig køn:
—Kusrennøbig, ñibe sølwein tan cha. Tiusbe kandø køn chib, katøgane mu kaagøn chib, 33 Tiuswan kerrigu ñui manrrøtøgaba, kerrigu ñui isumburab isuitøgaba, kerrigu ñui asru chish kømburab chish kuitøgaba undaarab, katø mendaigwangucha nøasiitø lataitøwei undaarab indamig køn cha trenchippe. Iilan mariibe Tiusweyasig traniiba, katø animalmeran kweecha Tiusweyasig parriiløba lataitøguen kømøtø, mas nuig køn— cha.
34 Inchen Jesúsbe truibe ke tab isua løti ashabe, nune trenchibig køn:
—Tius nø ashib karub pasrainug pumibe ñibe ke tre yab pasrømøn— cha.
Inchen yandø katøbe Jesúswane mugucha chi payrrab inchimeelø køn.

¿Cristobe mui Nusrkain køh?
(Mt 22.41-46; Lc 20.41-44)
35 Jesús Tiuswei yau kusrenanøb pasrøwabe, trencha payibig køn:
—¿Tru Moisés pørigwan kusrenanøbeløbe chindimba tru Cristone Davidwei mis-
agugurri arrubig køn tah? cha. 36 Kaguende Davidtøweinguen Espíritu Santo eshkaig
trendaig køn cha:
Señor Tiusbe tru nai Señorwane trendan cha:
"Nai kusrmaygatø wamisr cha,
ñui ashig kømui inchib tsalø inchibelan
ñi itøbunønrrai ñui srøb umbu na pønsramnegatig."
37 Pøs Cristone David nøtøweinguen: "Señor" cha wamøbene, trube, ¿mandøgurri Cristobe
Davidwei nusrkain kønrrab køh?— chibig køn.
Inchen misaamera truba nu pasrabiibe truba chull mørøbelø køn.

Moisés pørigwan kusrenanøbelan nøm mailø kuigwan Jesús waminchib
(Mt 23.1-36; Lc 11.37-54; 20.45-47)
38 Jesús kusrenanøb pasrøwabe trenchibig køn:
—Tru Moisés pørigwan kusrenanøbelane ashiptø kuy cha. Truiløbe kørrabelø kewa
llirab amønamig chullelø køn cha, katø penab, yanøb indiisrø nømune maig købash
kømø, truba tab wamønrrai inchib, 39 katø judíosmera tulundzuni yamerayube purø tab
purramdønug purrag kui indamba, katø lincha tabig mabyugucha nørreelø purrainug
purø tabigu purrag kui indamba inchibelø køn cha. 40 Incha katø piudasmeran nømui
yameran kerrawabe, tabelø misrøb ke ka yandø truba yana Tiuswan waminchibelø køn
cha. Truiløbe møra melamig mas nuigwan utønrrun— chibig køn.

Waacha piudai an kegutsig
(Lc 21.1-4)
41 Mana køsrøn Jesús Tiuswei yau Tiusweyasig an kebusrinug tru pinrrøgue wabene,
truba nu misaabe truyu an kebusrøb køben, truba yamelø puarmerabe truba nørrøweyig
an kebusri ashibig køn. 42 Inchen truyu kan waacha piuda arruabe, truyu pagatø øskø andø
purø lamøzhig kebusren, 43 Jesúsbe nui kusrenanøb pera uniilan wamabe, trenchibig køn:
—Nabe ñimun cierton trendamønrrun cha: I waacha piudabe cajayu pusrøbelø kanelø
lataguen kømø, mas nu kebusran cha. 44 Kaguen mayeeløba nømbe undaigwandø tranen,
trune nøbe waacha køptø, nui kerrigu tøgagúigwan tranan cha, tru nui øsig tsumig kerrigu
tøgagúigwan.—

13

Tiuswei yawan pinisaig kønrrun cha, Jesús eshkab
(Mt 24.1-2; Lc 21.5-6)
1 Jesús Tiuswei yaugurri webibene, møikkøsrøn nui kusrenanøb pera uniilai utuibe,
trenchibig køn:
—¡Kusrennøbig, ñiguen ash cha, kan yeeg nørrø sruumera, yeeg nørrø yamera kuita!—
cha.
2 Inchen Jesúsbe trencha løtabig køn:
—¿Yeeg nørrø yamera mariilan ñigan ashkuh? cha. Yube ni kan srukken katøgan srug
palabe kørrømisrmønrrun cha. Kerriguba pøtiitsig kønrrun— chibig køn.

Señor arrum lutau chigøben kønrrabig
(Mt 24.3-28; Lc 21.7-24; 17.22-24)
3 Incha Jesús Olivos Tunsrø Tiuswei ya pasrab pinrrøguesrø wabene, Pedroba, Jacoboba,
Juanba, Andrésbabe nundø nøørø trencha payibelø køn:
4 —Øyeebe mana purainrrab kui namun eshkarra cha. ¿Tru kerrigu treeg nebunrrabig-
wan asamibe chitø kenamisrtrerah?— cha.
5 Inchen Jesúsbe trenchibig køn:

—Ashiptø kuy cha, mugøben ñimun peløsrkønrrain kømø. [6] Kaguende møiløgøben nai
munchiyu truba nu amrrua trenchinrrun cha: "Nabe truig kur" chib. Trumay misaameran
isa wamincha truba nu peløsrkønrrun chibig køn. [7] Incha, 'misaamera katøgan peesrø
misaameraba purø trømbøig kørig kømdiig kwayab kweetsiyab køn' chib, katø, 'purø
trømbøig kørig kømdiig kwayanrrab køn' chib ñim wamindi mørabe, mandøguen kømui
inchib kwarmøtay cha. Kaguende øyeebe trendø treeg purainrrabigwein køn cha.
Inchendø katøgucha patsamibe pumø srø kønrrun chibig køn. [8] Peg misaamerabe katøgan
peg misaameraba kwayaben, katø rey karumburab ashib karuim piraueløbe katøgan
reywei misaameraba kwayanrrun cha. Trune chusrøn køben pirø trømbøig kønøben, parø
arruben, iiløbe kan ishuwan unø tammisrtrab pusrkwab pølbasri lataitø kønrrun cha.

[9] 'Inchawei ñimasiyaitø tab ashiptø kuy cha. Kaguende ñimune karubelai tasku tranen,
katø judíosmera tulundzuni yamerayu ichabetab inchun cha. Katø ñimune karubelø
nørreelai merrab, reymerai merrab nagurrindø pønrramig kønrrai martrun cha, trumay
ñimbe naimburabigwan wamindamig kønrrain cha. [10] Srabe kwaløm pumøwatø Tiuswei
tabig srø wamwan yu pirau maya misaameran eshkab kusrenanamig nebunrrun cha.
[11] Inchen ñimun merrarrawa, tru misagwan ashib karub purrabelaimay trannrrab srua
ambene, chi tamermab merrabwei isumønrrigay cha. Tru uras wamincheenchen Tius
maig waminchai tranen, treeg waminchigay cha. Kaguende ñim kømøtø, Espíritu Santo
waminchun, chibig køn. [12] Inchen nuneebe nømui nunewandøwei kwetchai tranen,
møskaimbe nusrkawan tranen, ureemerabe møskalan namig kurra, kwetchai tranrrun
cha. [13] Maya misaabe ñimune nagurrindø tsalø indiilø kønrrabguen cha. Inchendø srabe
kwalømgatig chigúingucha megabig megabiibe kebeñchabig kømíig kaigyugurri wesraig
kønrrun, chibig køn.

[14] 'Tru pinishinrrabig trømbøig køsøngønrraptiig truig nø pasramnug kømubendø, ñim
truyu pasrai ashabe (lebiibe iigwan tab chigúi mør), trube, Judea pirau warabeløbe tun
palasrømay wegørra lulay cha. [15] Inchen tru kwaløm nui ya pala wambig wabiibe chigøben
wesrunrrab kørraarrua, umbu kelulmumig køn cha. [16] Katø chugøben trausrø uñibiibe
nui itøtsinigwan tranrrab arrumumig køn. [17] ¡Ishumbur waachamera, tru kwalømmer-
awan patsø kwanrreelø, kabe muchib ureg tøgarmeraimbe maig kønrrer! chibig køn.
[18] Inchawei ñimbe Tiusba waminchib miay cha, trømbøig pishin kwalømmerawan lulamig
nebumønrrai. [19] Kaguende tru kwalømmerawane purø trømbøig nebuinab melamig attrun
cha. Tius chigurrimbunø købigwan marøb uraskurri møingatig øyeebe kaagúig, katøbe
managuen øyeebe kaanrrun cha. [20] Señor tru kwalømmerawan landøranmuisruandøbe,
mugucha øsig waramgaig kønrrun cha. Inchendø nuyasiitø kønrrai tarømariilø, tru nø
lawa wesruiløgurri landøranin køn cha.

[21] 'Inchawei tru kwalømmerawan møikkøben ñimun: "Asay, yu Cristo pasran" chib,
kabe: "Asay, uyu pasran" taingucha, køremøtay cha. [22] Kaguende møiløgøben 'Cristo ker'
chib, isatø inchibeløba, katø 'Tius maig karuigwan eshkabelø ker' chib isatø inchibeløba
amrrunrrun cha. Incha nømui maramburab marøb mariilø, nørreelø asha kømig
kenamariiløba, nørreelø kwaara asha kønrrai mariiløba martrun cha, misagwan treeg
incha peløsrkønrrab. Incha Tius nuyasiitø tarømariilanguen kegørrøsrkamdiig kuimbe,
kegørrøskønrrab inchun, chibig køn. [23] Inchawei ñimbe tab isua ashiptø kuy cha. Nabe
ñimune iigwan kerriguba puraimøwatø chab eshkar cha.

Møg Misra Arrubig mandø arrumigwan waminchib
(Mt 24.29-35, 42, 44; Lc 21.25-36)

[24] 'Inchen tru kwalømmerawan, tru treeg isumdø kwalømmera chab puraibene,
nøsiibe yandø kwaben, pølbe yandø pilømuben,
[25] estrellamerabe srømbalasrøngurri kørrab amrruben,
katø srømbalasrø purø nørreelø pønrrabelan
kønøgøb sruagutsiilø kønrrun chibig køn.

[26] Inchen tru Møg Misra Arrubiibe purø nuig maramburab maramig tøgaig tørguegwalmabig wañiyu arruben, misaamerabe ashchun chibig køn. [27] Incha nøbe nui ángelesmeran øra, ambugurri, igurri, walligurri, wagurri pirau maya yabsrøngurri kandarø srømbalasrøngatig nui lawa wesruilan kanbalatø tulishinrrun cha.

[28] 'Kan higuera tusrwanma asha kusrey. Nui srarmera uturcheelø misrøb, ishiimera weguchene, ñimbe pachig kwalømmera arrumig yandø lutau kui ashibelø køn cha. [29] Øyeetøwei ñim iilan purayai ashabe, attrabiibe attrab yaskabuguen pasraitamab isua kuy, chibig køn. [30] Pøs nabe ñimun cierton trendamønrrun cha: Møin kwaløm misaamera pinømøwatø, øyeeløbe kerrigu purainrrun cha. [31] Srømbalaba, pirøbabe patsøben, na wamindiibe ka wamindiitøbe purainrraamøn cha.

[32] 'Inchendø tru treeg punrrab kwalømwanba, uranbabe mugucha ashmøn cha. Srømbalasrø ángelesmeraguen ashmøwei, ni Tiuswei Nusrkai ashmøwei indan cha. Trunun ashippe, Møskaindøwei asan, chibig køn.

[33] 'Inchawei ñimbe pesannamø, tab ashiptø kuy cha, kaguende ñimbe øyeebe mana purainrrabig kui ashmøwabe. [34] Kaguende iibe kan møg nui yaugurri yabsrømay webya inrraptø, nui karuindiig melabelane nui yawan ashibønrrai kørrømara, kanun kanun nømui maramigwan marøbønrrai karua pønsra, tru yaskabu ashib pasrabigwane chigøben kømønrrai ashib pasrønrrai karua pasra ibig lataitøwein køn cha. [35] Inchawei ñimbe ashiptø kuy, chibig køn. Ya puaig pilliraben kui, kabe yem tøbøtag kui, kabe kallu wamøben kui, kabe løtsø kui, mana attrab kui mørmøwabe. [36] Inchippa møi møi arrua, kib warøben wetørrainanrrab kømø cha. [37] Inchawei na ñimun maig taibe, mayeelan katø treetøwein tamønrrun: ¡Munig, kasriitø kuy!— cha.

14

Jesúswan mandø incha kemøramigwan waminchib
(Mt 26.1-5; Lc 22.1-2; Jn 11.45-53)

[1] Pascua fiestan maramiba, tru Pirri Levaduragaig maig Fiestan maramiba yandø pa kwalømdø paløben, sacerdotesmeran karubeløba, tru Moisés pørigwan kusrenanøbeløbabe Jesúswan kwetchab chigøben isa mandø incha kemøramdiig køtashchab inchib kuabe, [2] trenchibelø køn:

—Fiesta utu marmønrrab cha, misaamera ke chindi asamgaig inchimønrrain— cha.

Kan ishug Jesúswan may irrabzhiitøga itø lushib
(Mt 26.6-13; Jn 12.1-8)

[3] Betaniasrø tru Simón Leproso taigwei yau Jesús wabene, kan ishug alabastro limetayu nardotøzhig chi undisaimíig, netsiig, truba may irrabig, purø nuweyigwan srua, kemalla, Jesús mishatsigu wamnetø, limetan pushippa, tru may irrabigwan tur pala itølushibig køn. [4] Inchen møiløgøsrøn truyu purrabeløbe nama, nømdø trenchibelø køn:

—¿Purø may irrabzhigwan ke ka yandøbe chinchabrre lusah? cha. [5] Waachameran purugumig kan trescientos denarios menrraweinguen yanøbsruinrrun— cha.

Nømbe tru ishuwane truba namig waminchib købelø køn.

[6] Inchen Jesúsbe trenchibig køn:

—¡Kagøbasay! cha. ¿Chinchabrre inchigue? cha. Nøbe nayasig truba tabzhig maran cha. [7] Waachamerane chu uragucha ñimui utu tøgagua, ñim nømun tabig maramdiig købene, tabig martrun cha. Trune nane yube chu uragucha tøgagønrraamøn cha. [8] I ishuube nun maig maramdiig nebuben treeg maran cha. Nai asrwan manawei kanmaytø may irrabzhigwan srølan cha, nan søramigweyasig. [9] Nabe ñimune cierton trendamønrrun chibig køn: Yu pirau chutøgucha Tiuswei tabig srø wam kaigyugurri wesrabigwan eshkab kusrenaniisrømbe, tru nø marigwangucha tøga waminchun cha, nun pesannamø, isuigønrrai.—

Judas Jesúswan ashig kømui inchibelan tranøb
(Mt 26.14-16; Lc 22.3-6)

[10] Inchen Judas Iscariote, tru doce Jesús kusrenanøb pera uniilai utuig, sacerdotesmeran
karubelan Jesúswan nømui tasku trannrrab waminchab ibene, [11] nømbe trunun mørøppe,
truba kasraarawa, an trannrrab misrøbelø køn. Inchen Judasbe Jesúswan mandø incha
tranamigwan yandø lab mendabig køn.

Señorwei Pascua mamig
(Mt 26.17-29; Lc 22.7-23; Jn 13.21-30; 1 Co 11.23-26)

[12] Tru Pirri Levaduragaig maig Fiesta pølbasrøb kwaløm, tru Pascuayasig ubisha-unan
kweechib kwaløm, Jesúswei kusrenanøb pera uniiløbe nun trencha payibelø køn:
—¿Pascua mamigwan ñuimbe chu tamartrab ambamø?— cha.
[13] Inchen nøbe nui kusrenanøb pera uniilan pailan trencha karua ørøbig køn:
—Ciudayumay ambay cha. Truyube kan møg pigøtsø mutaig ñimun katøben, truigwei
wendautø amrrigay cha. [14] Incha truig kebyainug kebambabe, ya puaigwane ñimbe
trenchinrrigay cha: "Kusrennøbiibe ñun trendan cha: '¿Nai kusrenanøb pera uniiløba
pascua mamigwan mab purram salabe chu køh?' " cha. [15] Inchene ya puaibe pala pisusrø
kan nu sala chiguen palømíig yandø ke chab tamarikken ñimun eshkanrrun cha. Inchen
ñimbe namuyasig truyu tamartrigay— chibig køn Jesúsbe.
[16] Inchen nømbe amba, ciudayu puabe, Jesús nømun maig taig treeg wetørrawa, tru
Pascuan tamarøbelø køn.
[17] Inchen yandø yem køben Jesúsbe nui doce kusrenanøb pera uniiløba pua, [18] mishatsigu
mab purrøwabe, Jesúsbe trenchibig køn:
—Nabe ñimun cierton trendamønrrun cha: Ñim møikkøsrøn naba mab wabig nan ashig
kømui inchibelaingatø misra, nan trannrrab køn— cha.
[19] Inchen nømbe truba isui inchib menda, Jesúswan kan kan payibelø køn:
—¿Kabe na købra, chinderah?— chib.
[20] Inchen Jesúsbe trencha løtabig køn:
—Ñim doceelai utuig køn cha, naba i nindagutøwei pirriwan kebishibig. [21] Pøs, tru Møg
Misra Arrubiibe Tiuswei wamwan pørigu maig pørig pasrøben, truwan pureb iben, trune
¡tru møg waacha! tru Møg Misra Arrubigwan ashig kømui inchibelan trannrrabigweimbu-
rappe, yeekkucha kuita, chibig køn. Trembe truibe kal-lamuig kuinguen søl købsruinrrun
— cha.
[22] Incha mab purrappatø, Jesúsbe pirriwan muta, Tiuswan 'mayanguen pay' cha,
pirishabe, nømun trenchib srørrøbig køn:
—Cha, may cha. Iibe nai asr køn— cha.
[23] Incha katø copan muta, Tiuswan 'mayanguen pay' chabe, nømun purøørøbig køn.
Inchen tru copayuigwan søteeløba muchibelø køn. Inchen nøbe nømun trenchibig køn:
[24] —Iig, nai animbe, Tius tru misagweyasig srø acuerdon mari anin køn cha. Tru animbe
truba nu misagweyasig lusig køn cha [25] Nabe ñimun cierton trendamønrrun cha: Uvas
piwane mas muchimumønrrun cha, nai Møskai nø ashib karub waisrø katøyug ñimba
mutsam kwalømgatig.—

Pedro nan 'ashmíig kur' chinrrautan cha, Jesús trenchib
(Mt 26.30-35; Lc 22.31-34; Jn 13.36-38)

[26] Incha kan himnon chab cantawabe, Olivos Tunsrømay amba, [27] Jesúsbe trenchibig køn:
—Ñimbe mayeeløba nainug isua pønrraigwan trubishinrrun cha. Kaguende Tiuswei
wamwan pørigu øyah chibig pørig pasran cha:
"Ubisha ashibigwan na kweechen,
ubishamerabe nøørøtø chab lulrrun" chibig.
[28] Inchendø nabe katøyug øsiirappe, ñimguen ammøwatø, nabe Galileasrømay yamønrrun
— cha.
[29] Inchen Pedrobe trenchibig køn:
—Mayeeløba ñuinug isua pønrraigwan trubisaingucha, na kuimbe tarømisrmumønr-
run— cha.
Inchen Jesúsbe trencha løtabig køn:

30 —Nabe ñun cierton trendamønrrun cha: Møi yemdøweinguen kallu pamay
wamømøwatø, ñibe pønmayguen nan ‘ashmíig kur’ chinrrautan— cha.
31 Inchen Pedrobe truba inchib trenchibig køn:
—Ñiba nan kwamig nebuinguen, nabe managuen ñun ‘ashmíig kur’ chimumønrrun—
cha.
Inchen søteeløba treetøwein chibelø køn.

Jesús nui Møskaimba Getsemanísrø waminchib
(Mt 26.36-46; Lc 22.39-46)

32 Incha nømbe kanbalø Getsemaní taisrø puabe, Jesúsbe nui kusrenanøb pera uniilan
trenchibig køn:
—Yu purramisray cha, nai Møskaimba na wamindamne.—
33 Incha Pedronba, Jacobonba, Juanwanba pera yabe, truba truba isui, ni mumayguen
tab kømui inchib menda, 34 trenchibig køn:
—Nai manrraube isubiitø kwabguen ka kwamdiig køtan cha. Ñimbe yutø kørrømisra,
kimø purray— chibig køn.
35 Incha Jesúsbe katøguchi ambuurø ya, pirau sraløptincha, Møskaimba waminchib
miabig køn:
—Tru purø trømbøig attrabig nan treeg punrrain kømubene, treeg pumugasam— chib.
36 Katø Tiuswan trenchib miabig køn:
—Abba, nai Møskain chib, ñuimbe chitøgucha kaimamø, maramdiitø køn cha. I copan
nan tarømartra cha. Inchendø na maig isuig køben, treeg kønrrain kømøtø, ñun maig
maramdiig køben, treeg kønrrain— chib.
37 Incha nui kusrenanøb pera uniilaimay arrua, kib purrai wetørrawabe, Pedrone
trenchibig køn:
—Simón, ¿kib watirru? cha. ¿Kan uratøguen kimø, kasriibe wanrrab kaimatirru? cha.
38 Kimø, Tiusba waminchib purray, chibig køn, chiyugøben kaigyu kegørrømønrrappe.
Ñimbe tabigwan martrabwei isuingucha, ñimui asrbe kullaguig køn— cha.
39 Incha katøle Jesúsbe ya, treetøwein chib Møskaimba waminchibig køn. 40 Incha
katø arruabe, katøguen nui kusrenanøb pera uniilane kiptøwei purrain kui wetørrabig
køn, kaguende nømui kabmerabe kigøbiitø ke kanaim purrøwa. Incha nømbe mancha
løtønrrab kaimabelø køn. 41 Inchen Jesúsbe pønmay kønrrabyu arruabe, trenchibig køn:
—¿Katøgucha ñimgan israb, kib srø warøtirru? cha. Yandø tsabø køn cha. Ura pun cha.
Yandø tranan, chibig køn, tru Møg Misra Arrubigwan kaig marøbelai tasku. 42 ¡Kurray,
chibig køn. Amrrab! cha. Nan ashig kømui inchibelaingatø pasramisrøbig nan trannrrab
arrubguen indan cha. ¡Asay!— chibig køn.

Jesúswan merrarrawa srua ambub
(Mt 26.47-56; Lc 22.47-53; Jn 18.2-11)

43 Incha Jesús waminchib pasramne, tru Judas, tru doce kusrenanøb pera uniilai utuibe
truba nu misaaba arrubig køn, nømbe espadamera køben, tsiimera køben sruargue.
Truiløbe sacerdotesmeran karubeløba, tru Moisés pørigwan kusrenanøbeløba, misagwan
karubelø kølli misaameraba misra, karua øriilø købig køn. 44 Tru Judas Jesúswan ashig
kømui inchibelaingatø pasramisrøbiibe nømune: “Merrarramig kuitamab ñim ashchai, na
chi siñal køsrøn maren, ashib pønrrønrrigay” cha, eshkain købig køn. “Tru na muchaig,
truig kønrrun cha. Truigwan kemøra, suldaumeraba sruamrrigay” cha. 45 Inchen Judas
puabe, møi møi Jesúsweim pulu kemallib trenchibig køn:
—¡Nai Kusrennøbig!— cha.
Inchabe muchabig køn. 46 Inchene nømbe Jesúswan kemøra, sruamrrab merrarrabelø
køn.
47 Inchen møikkøsrøn truyu pasrabiibe nui espadan wesrub, maya sacerdotesmeran
nø karub sacerdotei karuindiig megabigwan kaluwan kelarrab lutiichiptinchibig køn.
48 Inchen Jesúsbe misaameran trenchibig køn:

—¿Chindimbarre ñimbe espadamera køben, tsiimera køben sruar werrugue cha, nan
kemørtrab, nabe kan niliig kui lata? 49 Nabe ñimba kwalømmørig Tiuswei yau kusrennøb
waben, ñimbe managuen nane kemørmuig køn cha. Inchendø Tiuswei wamwan pørigu
maig taig treeg nebunrrain kuig køn— chibig køn.
50 Inchene nui kusrenanøb pera uniiløbe nundø pasramnetø, mayeeløba chab luløpt-
inchibelø køn. 51 Inchen kan matsinube køsaatiig llensutø tsinaig tru wendautø iben, nune
kemørøptinchen, 52 nøbe llensun wesølønnøb, køsaatiig ¡katø! pinaptinchibig køn.

Jesús tru Setenteelø maig maramigwan asha marøbelai merrab
(Mt 26.57-68; Jn 18.12-14, 19-24)

53 Incha Jesúswan tru maya sacerdotesmeran nø karub sacerdoteimay srua ambubelø
køn. Inchen mayeelø sacerdotesmeran karubeløba, misagwan karubelø kølli misaam-
eraba, tru Moisés pørigwan kusrenanøbeløba kerriguh tulundzunabelø køn. 54 Inchen
Pedrobe Jesúswei wendau yaptø, yaptø tru maya sacerdotesmeran nø karub sacerdotei ya
wambiisrøngatig ya, tru ashchai pønsraig pønrrabeløba pachiirab naabulu wamisra wabig
køn.
55 Inchen sacerdotesmeran karubeløba, tru Setenteelø maig maramigwan asha marø-
belø mayeeløba misra Jesúswan kwanrrai pasrtrab, møilan køben 'Jesúsbe kaig maren,
nambe ashibwei indig køn' chib, waminchabelø labendø, treeg waminchabelø wetørran-
rrab kaimabelø køn. 56 Inchen møiløgøben nuimburab chigøben isa waminchendø, nøm
wamindiibe ka peetø, peetø webibig køn. 57 Inchen møiløgøben kurra, isatø Jesúswan
trenchibelø køn: 58 —Nambe nø trendai mørig køn cha: "Nabe i Tiuswei yawan møguelø
marigwan pinisha, pøn kwalømyube Tiuswei ya katøgan, møguelø marig kømøtø, mara
pasramønrrun" tan— chib.
59 Inchen treendingucha, katøgucha nømui wamindiibe peetø, peetø webiben, 60 tru
maya sacerdotesmeran nø karub sacerdotebe mayeelai utu kurra pasramisra, Jesúswane
payibig køn:
—¿Chigucha løtømønrrapteh? cha. ¿Ñune øyeebe chi kalø maran charre inchib køh?—
cha.
61 Inchen Jesúsbe niløtø pasrøwa, chigucha løtømuben, tru maya sacerdotesmeran nø
karub sacerdotebe katøyug trencha payibig køn:
—¿Ñigan tru Cristo køtirru cha, tru Tius mayanguen Tab Indigwei Nusrkai?—
62 Inchen Jesúsbe trenchibig køn:
—Nabe truigwein kur cha. Inchagucha tru Møg Misra Arrubig tru maramburab marøb
Tiuswei kusrmay waben ñim ashib, katø srømbalasrøngurri wañiyu arruben ashib inchun
— cha.
63 Inchen tru maya sacerdotesmeran nø karub sacerdotebe nø kewagúigwandøwei
kølsrøb, trenchibig køn:
—¿Namun nuimburab waminchabelø mas chiwein kui palønrrab kø? cha.
64 Ñimdøweinguen Tiuswan purø trømbøig wamab wamindigwan møran cha. ¿Ñimune
maig asønata?— chibig køn.
Inchen nømbe mayeeløba treeg kaig kuin kui mara, kwanrrai kørrømara pasrøbelø køn.
65 Inchen møiløgøben nun illimbi tuchib, maløwan kasra, nun kurraguchib mendabe
trenchibelø køn:
—¡Namun kelarrab eshkau pøs, chib, mu kurragutsin kui!—
Inchen tru Tiuswei yau ashchay pønsraig pønrrabeløbe Jesúswan merrarrawa, pash-
aguchibelø køn.

Pedro Jesúswan 'ashmíig kur' chib
(Mt 26.69-75; Lc 22.56-62; Jn 18.15-18, 25-29)

66 Inchen Pedrobe pinaamay yawambig waben, trunetø tru maya sacerdotesmeran nø
karub sacerdotei mendig megabig kan srusrø puabe, 67 Pedro nag pulu pachiirab waben,
nun tab ashabe, trenchibig køn:

—Ñigucha tru nazaretsriig Jesúsba uñibig kuig kømøh— cha.
68 Inchen Pedrobe trenchib isabig køn:
—Ashmíig kur cha. Ni chi wamindinguen mørmur— cha.
Incha wambig kerruisrø webibene, kan kallu wamabig køn. 69 Inchen tru srusrøbe katøle
Pedron ashabe, truyu purrabelan katø eshkab mendappe:
—Iibe truilai utuigwein køn— chiben,
70 Pedrobe katøguen 'ashmíig kur' chib isabig køn. Inchen truyu purrabeløbe yanayutø
katøguen Pedrone trenchibelø køn:
—Isa kømø, ñigucha truilai utuigwein køn cha; kaguende ñibe galileasriig køn— cha.
71 Inchen Pedrobe:
—Na isab pasraig købene, trube, nan chigøben nebunrrappe nebubash chib. Tiusken
ashen, katø nabe isa waminchibgucha pasrømur, chibig køn. Ñim waminchib kui møwane
ni ashibguen ashmíig kur— cha.
72 Inchen trenchiben latatø kallube katøganguen wamaptinchibig køn. Inchene Pedrobe
Jesús øyah taig kømørramab isuptinchibig køn: "Kallu pamayguen wamømøwatø, ñibe
nan pønmayguen 'ashmíig kur' chinrrautan" taigwan. Incha trunun isuabe, truba truba
isuig kishibig køn.

15

Jesús Pilatoi merrab
(Mt 27.1-2, 11-14; Lc 23.1-5; Jn 18.28-38)

1 Inchen yandø chab tør-rrabendø sacerdotesmeran karubeløba, misagwan karubelø
kølli misaameraba, katø tru Moisés pørigwan kusrenanøbeløba, tru Setenteelø maig
maramigwan asha marøbelø kerrigueløba tulundzunabelø køn. Incha nømbe Jesúswane
lusra, srua amba, Pilaton tranøbelø køn. 2 Inchen Pilatobe Jesúswan trenchibig køn:
—¿Ñigan judíosmerai rey køtirru?— cha.
Inchen Jesúsbe trencha løtabig køn:
—Ñitøweinguen chab trendan— cha.
3 Inchen sacerdotesmeran karubeløbe nune chine, chine 'øyeeg marøbig kuig køn'
chiben, 4 Pilatobe katøyug trenchibig køn:
—¿Chigucha løtømønrrapteh? cha. Ñiguen ash cha, ñune chigøben yeeg waminchib
køn cha, nømbe.—
5 Inchen Jesúsbe treeg indingucha løtømuben, Pilatobe 'kan øyeebe maig kermab' isub
kørrømisrøbig køn.

Jesúswan kwanrrai pasrøb
(Mt 27.15-31; Lc 23.13-25; Jn 18.38–19.16)

6 Fiesta kwalømmerawane kubernadurbe kailan keeri yau pønrrabelan misag møigwan
elatchai miaben, trendø treeg marøb elachibig køn. 7 Inchen tru keeri yaube kan møg
Barrabás taibe keerig pasrabig køn, nøbe larrø kailøba søtømisra, ashib karubelan namig
kurrabyu misag kweechaig. 8 Inchen misaamerabe amrrua:
—Ñi trendø treeg marøbiibe, treeg mar— chib, Pilatone miab mendøben,
9 Pilatobe trencha løtabig køn:
—¿Ñimbe judíosmerai reywan na elatsamig palain køgue?— cha.
10 Kaguende Pilatobe tru sacerdotesmeran karubeløbe Jesúswane uni ashig kømuptø
nun tranin kui ashibig køn. 11 Inchen sacerdotesmeran karubeløbe Jesúswan kømøtø,
nømbe Barrabáswane elatchai inchibelø køn. 12 Inchen Pilatobe katøyug payippe,
trenchibig køn:
—Trube, ¿ñim tru judíosmerai rey køn taigwane nabe mandø indamø?— cha.
13 Inchen nømbe katø trenchib trashib løtabelø køn:
—¡Kurusyu mesrø!— chib.
14 Inchen Pilatobe trenchibig køn:
—¿Nøbe chi kalø marindørre øyeeg martrainchigue?— cha.

Inchen nømbe masken mur trashibelø køn:
—¡Kurusyu mesrø! ¡Kurusyu mesrø!— chib.
15 Inchen Pilatobe tru nu misagwan ka tab kønrrai inchig køptø Barrabáswan ka inrrai
elacha, Jesúswane ichagutsingaruabe, kurusyu mesrønrrai tranøbig køn.

Suldaumera Jesúswan indzatø ashib

16 Inchen suldaumerabe palacioyu mas umbusrø srua amba, maya suldau søtøwan
tulundzuningarua, 17 kan yalø piguiig itøguenana, kaldiigwan corona mara, petsøsrøbelø
køn. 18 Incha trugurrimbe trenchib trashib mendabelø køn:
—¡Judíosmerai Rey, viva!— chib.
19 Incha cañatøga turbøtø itsamba, illimbi tutamba, tab inchib chib, nui merrab
tømbønsramba inchibelø køn. 20 Incha øyeeg marøb ka indzatø ashib srua køptø, tru
yalø piguiig itøguenanigwan wesrawa, nuiwan katøle kenana, kurusyu mesrønrrab nune
wesrubelø køn.

Jesúswan kurusyu mesraig
(Mt 27.32-44; Lc 23.26-43; Jn 19.17-27)

21 Kan møg cirenesriig Simón taig, Alejandroimba, Rufoimba møskai wambig nøørøs-
røngurri purainrrab arruben, nune Jesúswei kuruswan ke mutamne incha mutøsrøbelø
køn.
22 Incha kanbalø Gólgota taisrømay nune srua ambubelø køn, (tru trenchippe, "Calav-
erasrø" tainug). 23 Jesúswane vinoba, mirraba lindisaig yuulingucha, Jesúsbe muchimíig
køn. 24 Inchen kurusyu mesra, suldaumerabe Jesúswei kewagúilan mu merrarramig
nebutashchab suerte kuchibelø køn.
25 Inchen løtsø las nuevetø købig køn, tru Jesúswan kurusyu mesrøben. 26 Incha kan pørig
mesrøbelø køn, chigurrin kwanrrai mesraig køn cha eshkabig:

JUDIOSMERAI TRU REY KØN

chibig. 27 Incha katø pagatø nileelangucha kanun kusrmay, kanun atsimay nunba kurusyu
melsrøbelø køn. 28 Inchen tru Tiuswei wamwan øyah chib pøriibe nebuig køn: "Tru kailai
utu nune tøga pasrig kønrrun" taig.
29 Inchen truwan puraambubeløbe tsalø wamab, turwandø kønøgøb trenchibelø køn:
—¡Au, ñi Tiuswei yawan pøtiicha, katø tru pøn kwalømyutø kusranrrabiibe,
30 kwamønrrab ñitøwei chigøben mar! cha. ¡Kurusyugurri pinaamø!— cha.
31 Inchen tru sacerdotesmeran karubeløba, tru Moisés pørigwan kusrenanøbeløba
treetøweih nun indzatø ashib kangurrin kangurri trenchibelø køn:
—Kanelane kaigyugurri wesrabendø, nøasiitøweimbe kaiman cha. 32 Tru Cristo, Israel
misagwei reybe, møi kurusyugurri pinaarrubash cha, nam asha, nø kuitamab kørenrrab
— cha.
Inchen nøba kurusyu melsraig melabeløgucha Jesúswan tsalø wamabelø køn.

Jesús kwaig
(Mt 27.45-56; Lc 23.44-49; Jn 19.28-30)

33 Yandø kwaløm tøbøtag misrene, maaben las treskatig pirau ørøba løstiig kørrømisren,
34 tre uras Jesúsbe truba mur trashibig køn:
—¡Eloi, Eloi! ¿Lama sabactani?— cha. (Trenchippe: "¡Nai Tius, nai Tius! ¿Chindimba
nandø elachigu?" chib.)
35 Inchen møiløgøsrøn truyu pønrrabelø mørabe, trenchibelø køn:
—Møray cha. Elíaswan wamøtan— cha.
36 Inchen møikkøsrøn lulabe, ñab esponjan køchiibiyu kebisha, kan caña tsigu pucha,
mutchai pulusrø yuuløb trenchibig køn:
—Kagøbasay cha. Inchippa kwamønrrai pinøsranrrab Elías attashchab— cha.
37 Inchene Jesúsbe mur trashippe, yandø isrømuptinchibig køn. 38 Inchen Tiuswei yau
tru purø tab llensuzhig kelarrab søtø mesraibe palasrøngurri kørrab kølsra, yandø paig
misrøbig køn. 39 Inchen tru Roma suldau cienelan nø karubiibe Jesúsweim pinrrøgue
pasrøwa, øyeeg trasaigwan mørøb, mandø kwaigwan ashib inchabe, trenchibig køn:

—Isa kømø, i møøbe Tiuswei Nusrkaiwein kuin køn— cha.
40 Inchen ishumburmera møiløgøsrøn yabsrøngurrindø ashib pønrrabelø køn. Tru
utube María Magdalena køben, tru Wendiig Santiagoimba, Joséweimba usri María køben,
katø Salomé købengue. 41 Inchen tru ishumburmerabe Jesús Galileasrø uñen, nui mendig
amøñib, purugub inchibelø købig køn. Inchen truyube truiløtø kømøtø, katøgan ishum-
burmera Jerusalénmay Jesúsba nebamba yam pasrabig køn.

Jesúswan sørig
(Mt 27.57-61; Lc 23.50-56; Jn 19.38-42)

42 Inchen yandø yem misrøb køben, tru isram kwalømweyasig tamarøb kuin kwaløm
købig køn, kaguende katø kwalømbe isram kwaløm kønrrab køben. 43 Inchen José
arimateasriig, tru Setenteelø maig maramigwan asha marøbelai utuig truba nuig tabig kui
asig møg, nøgucha Tius nø ashib karub wainuguigwan muniirabig arrua, Pilato wainug
kørmø kebinrrab isua, nøbe kebya, Jesúswei asrwan miabig køn. 44 Inchen Pilatobe,
trube, kwabguen inditamab isua, nøbe truba kwaara, kan suldau cienelan nø karubigwan
wama, kwabguen inditarru cha, payibig køn. 45 Inchen truibe nun eshkaben, Pilatobe
Jesúswei asrwan Joséwan pinøsrungarubig køn. 46 Inchen Josébe kan lino llensutøga
kirra, Jesúswei asrwan pinøsrua, truyu pulabe, kan peñayu søramig trab lalig pasrabigu
waya, trugurrimbe kan nu srugwan merrana, kebambinug kasrøbig køn. 47 Inchen María
Magdalenaba, María Joséwei usrimbabe chu sørøben ashibelø køn.

16

Jesús øsiiraig
(Mt 28.1-10; Lc 24.1-12; Jn 20.1-10)

1 Inchen sábado kwaløm puraiben, María Magdalenaba, katø Jacobwei usri Maríaba,
Salomeba Jesúswei asrwan srølrrab ambamig may irrabzheelø penabelø køn. 2 Incha tru
srø trune pølbasrøb kwaløm be, ullarbatø ambubelø køn søriisrømay. 3 Inchendø nømbe
kangurrin kangurri trenchibelø køn:

—¿Sørin trabyu kebambamnug srugwane namune mu tarømara traniasamø?— cha.
4 Incha møimbe ashene, tru sørinug truba nu srug kasraibe truyu kømøtø, manawei mal-
srainguen tsuptinchen, 5 umbu sørinug kebambabe, kan matsinø puliig kørrabig keweig
truyu kusrmay wai ashiptinchibelø køn. Inchen nømbe kwaaren, 6 truibe trenchibig køn:

—Kwarmøtay cha. Ñimbe Jesús nazaretsriig tru kurusyu mesraigwan lan cha. Øsiirain
køn cha. Yube mu kaagøn cha. Ñimguen asay, chibig køn, yu nun wayinug. 7 Møimbe
ambay, chibig køn, nui kusrenanøb pera uniilanba, katø Pedrongucha øyah chinrrab:
"Galileasrømay ñimguen ammøwatø, nømerrig inrrun tan chinrrigay cha. Trusrø ñimbe
nun ashchun tan cha, ñimun nø maig taig."—
8 Inchene tru ishumburmerabe sørinukkurri wegørra ambuppe, kwaarøptø ke itønab
chab luløbelø køn. Incha mungucha chigucha eshkameelø køn, kaguende kwaariilø kua.

Jesús María Magdalenan kenamisrøb
(Jn 20.11-18)

9 Tru truaaløm ullarbatø Jesúsbe katøyug øsiirawabe, María Magdalena tru siete
kwaimandziimeran webusrinabigwanmerrig kenamisrøbig køn. 10 Inchen nøbe ya, Jesúsba
amøñibelan eshkabig køn, truiløbe isuilø kishib køben. 11 Inchen nømbe 'Jesús øsiirain køn'
taigwanba, katø María 'nø ashar' taigwanba mørabe, nømbe køremeelø køn.

Jesús nui pagatø kusrenanøb pera uniilan kenamisrøb
(Lc 24.13-35)

12 Indiibe iilø chab puraiben, kusrenanøb pera uniilø pailø wambig nøørøsrømay ambub
pønrrøbene, Jesúsbe, nø kømø, peg lataig kenamisrøbig køn. 13 Inchen nømbe amba,
katøganelan eshkaben, truiløgucha nømune køremeelø køn.

Jesús nui pera uniilan nøashib karua ørøb
(Mt 28.16-20; Lc 24.36-49; Jn 20.19-23)

[14] Indiibe mas wendøbe tru once pera uniilø mishatsigu mab purramnetø Jesúsbe truyu
nømun kenamisrabe, namabig køn, tru ‘nø katøle øsiirawa uni aser’ cha eshkabelan
nømui manrrømera murelø kuikkurrimbah, katø kørenrrab inchimeelø kuikkurrimbatø.
[15] Inchabe trenchibig køn:
—Ñimbe yu pirau truørø amba, Tiuswei tabig srø wamwan mu misagwandøgucha
eshkab kusrenanrrigay cha. [16] Inchen møikkøben køreb, katø piu umbu ulsraig køb
inchibiibe kaigyugurri wesraig kønrrun cha. Inchen møikkøben køremíigwane kaigyu
pasrønrrai pasrig kønrrun cha. [17] Inchen nan kørebelane, nabe nømba pasrain kui
asamig iig tru øyeeg asha kønrrai mariiløbe nømba pønrrabig pønrrønrrun cha: nai
munchiyube kwaimandziimeran webusrøb, srøig peg wammera waminchib, [18] nømui
taska ulmeran kemørinaingucha, chinchimub, katø inchippa chigøben kwetchaptiig
tøga mutsinaingucha, chi kømub, katø nømui tasiimeran kwanrreelaim pala estsarene,
truiløbe tabelø kørrømisrøb inchun— cha, trenchibig køn Jesúsbe.

Jesús srømbalasrømay nebib
(Lc 24.50-53)

[19] Incha Señor Jesúsbe nømun chab waminchene, nune srømbalasrømay kusraben,
Tiusweim pulu kusrmay wamisrøbig køn. [20] Inchen nømbe webamba, Jesucristoimbura-
belan chutøgucha truørø eshkab kusrenanøbelø køn. Inchen Señorbe nømba marøb
pasrabig køn, nøm wamindigwane nui wam kui asig kønrrai maramburab mariiløtøga
kenamarøb.

San Lucas

Maig kuigwan eshkab pølbasrøbig

1 Pøs møiløgøben maig purayaigwan eshkabig kan pørig tamara kørrømartrab indig
købig køn lutøgurri, namui utu isa kømøtø, cierton treeg purayeelan. 2 Tru srøsrøgurri
nømui kaptøga nømashib ashibelø, katø Tiuswei wamwan nøm waminchib pønrrabelø
namun maig eshkaig køben, treeg. 3 Inchen nagucha kerriguba chitø purayailø maig
kuigwan srøsrøgurriigwan tab nebua ashene, nangucha tabig asønaben, lutøgurri tamara
ñun pørtrab inchar, ñi nai purø tab Teófilon, 4 tru ñun maig kusrenanig købigwan, tru
ciertonigwan ñi tab nebua asamig kønrrai.

Kan ángel Juan kal-lamigwan eshkab

5 Herodes Judea rey køben, judíosmerai kan sacerdote Zacarías taig merrabsrø Abíaswei
sacerdotesmerai utuig tsubig køn. Sraimbe Aarónwei misagugurri arrubig købig køn,
Elizabet taig. 6 Tiuswei merrab pailøba sølgandø amøñibelø kua, Señor chi martrain
taigwanba, katø chi maramigwan martrai karua pønsrailanba muguen chi tamgaig
marøbelø købig køn. 7 Inchendø chi urekkar købig køn, kaguende Elisabetbe trendø ureg
chigaig, pailøba yandø kølleelø kua.

8 Indiibe kan kwaløm Zacaríaswei sacerdotes søtøwan Tiuswei merrab Tiusweiwan
maramig nømun nebuben, 9 sacerdotesmerai utu trendø treeg marøbelø kua, suerte
kucha ashene, Zacaríaswan Tiuswei yau incienso pattrab kebyamig nun nebubig køn.
10 Inchen incienso parrøb pasramne, maya misaabe wambig Tiusba waminchib købig køn.
11 Inchen møimbe incienso parri altar pulu kusrmaygatømay Señorwei ángel Zacaríaswan
kenamisrøptinchen, 12 Zacaríasbe ángelwan ashabe, ¡katø! mandøguen kømuptinchen, ke
chinchimmørø inchib kørig kui inchibig køn. 13 Inchen ángelbe trenchibig køn:

—Zacarías, kørig kui inchimøta cha. Kaguende Tiusbe ñi nun miaigwan mørig kua,
ñui srai Elisabetbe kan nusrkai tøgagønrrun cha, truigwane ñibe Juan munchi pasrtrig
chibig køn. 14 Inchen ñibe truba tab kui mørøb kasraaraben, nø kal-labene, katøganelø
møiløgøben tab kui mørtrun cha. 15 Kaguende ñui nusrkaimbe Tiuswei merrab truba
nuig kønrrun cha, managuen vino muchimøwei, mutsiiranrraptiig kørap pi muchimøwei
inchabig. Incha usrai patsau wappatøwei Espíritu Santotø netsaig kua, 16 møilan køben,
Israelwei misaameran nømui Señor Tiusweimay truba nu llirangarunrrun cha. 17 Tru
Juanbe Señorwei merrab ippe, tru merrabsrø Tius maig karuigwan eshkabig Elías maig
isubig køben treetøwei isubig, katø truigwei maramburab marigwan tøgaig inrrun cha.
Møskaløbe nusrkaløba katøle tabig waramig kønrrai marøb, katø kailø mørmeeløbe
sølgandø amøñibelø misaasun marigu amøñinrrab lliranrrai inchun cha. Kan nu søtø
misaamera Señorwan utønrrab ke muniitø melønrrabelø kønrrai tamarøb.—

18 Inchen Zacaríasbe ángelwan payippe:

—¿Iigwane mandø incha treeg kønrraitamab isumø? cha, trencha payibig køn.
Kaguende nabe yandø køllig køben, nai sraingucha treetøwein køn— cha.

19 Inchen ángelbe trencha løtabig køn:

—Na, Gabrielbe Tiuswei merrab pasrabig kur cha. Incha nane i tabig srøigwan
ñun wammørøsrkønrrai ørtan cha. 20 Incha møimbe tru treeg nebum kwalømgatig
ñibe wamgaig, chigucha waminchab kaimabig kørrømisrtrabguen cha, na maig taigwan
køremikkurri. Tru na trendailøbe treeg pum kwaløm punrrun— cha.

21 Trune misaabe wambig munig kua, Zacarías Tiuswei yaugurri ke peguen webarru-
muben, chindermab isub købene, 22 Zacarías webarruppe, waminchab kaimabig webar-
ruptinchen, Tiuswei yau chitø kenamisren, asiitamab isubelø køn. Inchen nøbe wamgaig
kørrømisra, nømune ka señas maratø eshkabig køn.

23 Inchen Zacaríasbe Tiuswei yau Tiusweiwan maram kwalømmera chab patsøben,
nøbe nui yamay iben, 24 tru kwalømmera puraiben, Elisabetbe kwanrriig kørrømisra, nui

yaugurri trattrø pøl webimíig køn, øyeeg isub: [25] "Møi i kwalømmerawan Señor nayasig
øyeeg tabig martan cha, misaamera kaasiinab megamig kømønrrai martrab."

Kan ángel Jesús kal-lamigwan eshkab

[26] Indiibe tøbø pilayu ángel Gabrielwan Galilea, kan pueblo Nazaret tainuumay Tiusbe
ørøbig køn, [27] kan managuen mu møøba kimø srusrø, María taigwan ashchai. Truibe kan
møg, José taig, merrabsrø rey Davidweinukkurrin karrab misaaba kasharanrrab misraig
købig køn. [28] Inchen ángelbe María wainug kebyabe, trenchibig køn:

—¡Ka watirru! cha. ¡Tius mayanguen tab indig! Señorbe ñiba pasran cha. Katøgan
ishumburmeran lata kømø, ñundø purø tab indig køn— cha.

[29] Inchen Maríabe ángel wamindiilan mørabe, kan øyeeg chib tab wamibe maig kermab
isubig køn. Katø ángel øyeeg chib tab wamibe chi chibig kermab isubig køn. [30] Inchen
ángelbe trenchibig køn:

—María kørig kui inchimøta cha. Kaguende ñibe Tiuswei merrab mayanguen tabig
asønaig køn cha. [31] Møimbe kwanrriig kørrømisra, kan nusrkai kal-labene, Jesús munchi
pasrtrig chibig køn. [32] Nøbe purø nuig, Tius Mayeelaim Pala Pasrabigwei Nusrkain cha
wamig kønrrun cha. Inchen Señor Tiusbe tru møskai David wamisra ashib karub waigwan
tranrrun cha. [33] Inchen nøbe Jacobwei misaameran managatig ashib karub wanrrun cha.
Inchen tru nø ashib karub wamibe managuen patsønrraamøn— chibig køn.

[34] Inchene Maríabe:

—¿Na mu møøbagucha kimíigwane øyeebe chincha purainrrab kø? — cha, payene,
[35] ángelbe trenchibig køn:

—Espíritu Santo ñuim pala kørraarruben, Tius Mayeelaim Pala Pasrabigwei maram-
burab marøbig kan wañi lataig ñun pinøbulen, treekkurri tru newan tabig kal-lanrrabiibe,
Tiuswei Nusrkain cha wamig kønrrun chibig køn. [36] Katø ñimui Elisabetgucha ya køllim
palasrø kan nusrkai tøgagønrrab køn cha. Chi ureg tøgagønrrab kaimabig køn taikken seis
mesesken kwanrriig køn cha. [37] Kaguende Tiusweimbe chitøgucha kaimamdiibe kaabig
køn— cha, trenchibig køn.

[38] Inchene Maríabe trenchibig køn:

—Nabe Señor maig karuigwan marøb megabig kur cha. Ñi nan maig taig treeg kønrrain
— chiben, yandø ángelbe truyugurri ibig køn.

María Elisabetwan ashchab ib

[39] Tru kwalømmerawan Maríabe tamara, Judea pirau tunmeragøba tøga pirømerasrø
kan puebloyumay petø ya, [40] Zacaríaswei yau kebyabe, Elisabetwan 'ka undirru' chibig køn.

[41] Inchen Elisabet María 'ka undirru' taigwan mørene, unøbe patsø umbu kønaptinchen,
Elisabetbe Espíritu Santo netsaig kørrømisra, [42] nøbe truba mur wamab trenchibig køn:

—Tiusbe maya ishumburmerai utu ñune mayanguen tab kuig kønrrai indig køben,
katø ñui patsau tøgagúig unangucha mayanguen tab kuig kønrrai indig køn cha. [43] ¿Nan
øyeeg lastima asiibe chugurri arrerah? cha, ¿Nai Señorwei usri nan ashchab punrraimbe?
[44] Kaguende ñi nan 'ka undirru' cha wamigwan møren latatø, nai unøbe kasrag køptø nai
patsø umbu kønaptinndan cha. [45] Kørebigweimbe mayanguen tab køn cha. Kaguende
Señor maig kønrrun cha, chi taibe, nøbe treeg nebunrrai martrun— chibig køn.

[46] Inchen Maríabe trenchibig køn:

"Nai møsiibe Señorwan maya nuguen tabig wamindan cha.
[47] Katø nai espíritube Tius nai Kaigyugurri Wesrabigweinug truba kasraaran cha.
[48] Kaguende Tiusbe na nø karuigwan marøb megabig, na chigucha kømø waachawan isua
asin køn cha. Pøs møingurrimbunøbe misaamera srøig srøig kurrab amrrubeløbe
nane mayanguen tab kuig køn chinrrautan cha.
[49] Kaguende Tius maramburab marøbiibe nan purø nørriig tabelø marin køn cha, nui
munchibe newan tabig køben.
[50] Inchen nui lastima asiibe, nun køriibala melabelaimbe, srøig srøig misag kurrab
arrimørig truilain kønrrun cha.

[51] Nui taska chigøben purø nørreelø mara, tru nørreelø truba møg inchib, chigøben martrab isuilane chindinguen møriimíig ka isuitø purainrrai kørrømarin køn cha.
[52] Karumburab karub purrabelane nøm purramisra karub purraigwan kerrawa, chigucha kømeelan tabigu neerin køn cha.
[53] Parøgúilane tabig tøgagønrrai unchaguen tranøppe, puarmerane chiguchagar ambasan cha.
[54] Katø nø karuigwan marøb megabig Israelwan purugun cha, nø lastima asigwan isub,
[55] tru merrabsrø namui kølli misag Abrahamwanba, nuinukkurri karrab misaameranba maig wamindig managatig treeg kønrrai."
[56] Incha Maríabe Elisabetba pøn pølburab kørrømisra, nui yamay katø ibig køn.

Juan kal-laigwan waminchibig

[57] Yandø Elisabetwan unø kal-lam kwaløm puben, kan nusrkai tøgagøbig køn. [58] Inchen nui ya puluelø̈ba, nui yaueløba Señor nun truba lastima asin kui ashabe, nømbe Elisabetba truba kasraarabelø køn. [59] Indiibe ke trune kwalømyube unan circuncidanrrab srua amba, unane munchi pasrøppe, møskawei munchi Zacarías pasrtrab inchen, [60] usrimbe trenchibig køn:

—Kah, treeg kømøtø, unøbe Juan munchi kønrrun— cha.

[61] Inchen nømbe trenchibelø køn:

—Mugucha ñimui yaueløbe treeg munchi tøgarbe kaagøn— cha.

[62] Incha møskawan: "¿Chi munchi pasrtrab?" cha, señas maratø payene, [63] Møskaimbe pøramig kan tabla-unø miawabe: "Nui munchibe Juan køn" chib, pørøbig køn. [64] Inchen tru urastø Zacaríaswane nilø kemendikkucha kurrøben, wam larraiben, Tiuswan tabig waminchib mendabig køn. [65] Treekkurri mayeeløba nui ya puluelø̈be truba truba kwaariilø kørrømisren, tru Judea pirau tunmeragøba tøga pirømerasrø warab misaamerabe, øyeelø purayaigwangøba waminchib købelø køn. [66] Inchen mayeelø wammørøbeløbe nømui manrrautø esegab trenchibelø køn:

—¿I unøbe chi maig kønrrabig kerah?— cha.

Kaguende Señorwei tasiibe nøba pasrøben.

Zacarías cantaig

[67] Zacarías tru unai møskawane Espíritu Santo netsaben, maig pub attrabigwan øyah chib waminchibig køn:
[68] "Israelwei Señor Tiusbe mayanguen tabig wamindig kønrrain cha. Kaguende namun ashchab arrua, nui misagwane katøle nuielø kønrrai wesrun cha.
[69] Maramburab Marøbig Kaigyugurri Wesranrrabig kusrain køn cha, tru karuigwan marøb megabig Davidwei yaugurri.
[70] Tru merrab manasrøngurri tru Tiusweindø tarømariilø Tius maig karuigwan eshkabeløgurri nø maig taig:
[71] Namun tru ashikken kømui inchibelainukkurrimba, katø mayeelø namun tsalø inchibelainukkurrimbe wesranrrab cha trendaigwan.
[72] Merrabsrø namui kølli misaameran truba lastima asigwanba, katø Tius tru misaaba øyeeg martrab cha, tru newan tabig nuinukkurri nø lata kandø isua martrab pasrigwan isumig kønrraimba,
[73] tru namui kølli misag Abrahamwan treeg marmø kømø ¡katø! treeg marig kønrrun cha kørrømarig købigwan.
[74] Tru namun ashig kømui inchibelai taskugurri namun wesraikkurrimbe, chigucha chi kørig kuin kømø, nuiwan marøb,
[75] katø nam amønain kwalømmerawan kwalømmørig chu urastøgucha nui merrab kerrigu newan tabig, sølgandø marøb kømig kønrrai.
[76] Inchen ñi nai unøzhiibe, Tius maig karuigwan eshkabig tru Mayeelaim Pala Pasrabigweimburab waminchibig køn taig kønrrun cha. Kaguende ñibe Señorwei merrab inrrabig køn cha, nui maymeran tamarøb,

[77] katø kaigyugurri wesrailø kømigwan misaameran nebua ashchai kenamarøb
inchab, tru nømui kaig mariilan ulø paymø pesannab indikkurri.
[78] Namui Tius purø nu lastima asikkurri, kan srø kwaløm pørr tørguegwalmabig neeshibig
lataig kal-lanrrun cha,
[79] purø løstøyu warabelanba, katø kwamitø itøgasraig warabelanba kebilønrrab.
Incha ambumay imay tabig amønam maywan ambamig kønrrai martrab."
[80] Inchen unøbe nurab ippe, Tiusweimburabeløyu treetøwei mur pasrabig nurab ya,
Israel misaameran kenamisram kwalømgatig mu misag warab waraimøsrø tsubig køn.

2

Jesús kal-laigwan eshkab
(Mt 1.18-25)

[1] Tru kwalømmerawan Roma maya misagwan ashib karub wabig César Augustobe treeg
maramig kønrrai kan kilga treeg pøra weerig købig køn, chutøgucha misaamera maya nu
køtashchab munchimeran tulisamig. [2] Iig køn, tru srøsrøwan munchimeran tulisingaruig,
Cirenio Siria pirausrø kubenadur køb uras. [3] Inchen mayeeløba tru trendø nømuim pirau
pueblomerasrø munchiwan pøra kørrømartrab ambamig nebubig køn.
[4] Treekkurri Josébe Galilea pirau Nazaret puebloyugurri webya, Judea pirau Belén tru
Davidweim pueblo tainuumay ibig køn, kaguende nøbe merrabsrø Davidwei misagugurri
arrubig kua. [5] Incha Maríaba Belénsrø nømui munchiwan pøra kørrømartrab ibig køn.
Maríabe Joséba kasharanrrab misraig kwanrriig købig køn. [6] Indiibe Belén waramnetø,
Maríane unan tammisramig ura puben, [7] nui mayor nusrkawan tøgamisra, may pula,
animal maig kan patiayu wayibig køn, kaguende nømuimbe ya pebøbelainuube chu
kørrømisramig kaaben.

Angelesmera ubisha ashibelan eshkab

[8] Inchen tru pirau Belén pulu møiløgøsrøn ubisha ashibelø ubisha ashib yem warøbene,
[9] møimbe Señorwei ángel nømun kenamisren, Señorwei tørguegwalmabig nømuim pøtø-
gatan kebiløben, nømbe truba truba kørig kui inchibelø køn.
[10] Inchen ángelbe trenchibig køn:
—Kørig kui inchimøtay cha. Kaguende ñimun wammørøsrkønrrab kan tabig srøig wam
srua arrur cha, mayeelø kasraaramig kønrrai. [11] Møi Davidwei puebloyu ñimuyasig kan
Kaigyugurri Wesrabig kal-lain køn cha, Cristo tru Señor. [12] Incha truig kuitamab asamibe,
unane pula, animal maig kan patiayu wayig wetørranrrabguen— cha, trenchibig køn
ángelbe.
[13] Inchen møimbe tru urastø ángelweim pulube katøgan ángelesmera srømbalasreelø
kenamisra, Tiuswan tabig waminchib trenchibelø køn:
[14] "¡Srømbalasrømbe Tiusweimbe purø tabig køn chib kasraarab,
katø piraube misaamera Señor nø mayanguen tab kui wamig kønrrai,
treeg pønrrabelaimbe ambumay imay mayanguen tab køn!" chib.
[15] Inchen ángelesmera katø srømbalasrømay amben, ubisha ashibeløbe kangurrin
kangurri trenchibelø køn:
—Chi purayaitashchab, Señor namun chi taitashchab, møindøwei Belénsrø ashchab
amun— cha.
[16] Incha malla amba, Maríanba, Joséwanba wetørrabelø køn, unane animal main patiayu
wayig. [17] Incha ashabe, ángel tru unaimburab chi taigwan tru ubisha ashibeløbe eshkaben,
[18] mayeeløba chi eshkaigwan mørabe, truba kwaarøbelø køn.
[19] Inchen Maríabe chi tailane treebe maig kermab isub, nuinetø esegabig køn. [20] Inchen
ubisha ashibeløbe katøle ambuppe:
—Tiusbe maya nuguen tabig køn chib— truba tabig waminchib ambubelø køn, nøm chi
mørigwan nøm chi asigwan, tru ángelesmera maig taig treeg purayaigwan asha.

Jesús-unan Tiuswei yaumay srua ambub

21 Inchen trune kwalømyube unan circuncidamig puben, treeg mara, Jesús munchi
pasrøbelø køn. María kwanrriig kømøwatø ángel chi munchi pasringaruig, treeg pasrig
købig køn.
22 Inchen tru maig maramigwan martrai Moisés pørigu maig chibig køben, tru chilliguig
kørrømisrigwan chish maram kwalømmera puben, unan Jerusalén ciudayu Señorwan
'nuin kønrrai tranrrumøn' chinrrab srua ambubelø køn. 23 Tru maig maramigwan martrai
Señor pasrigu maig chibig køben treeg: "Mutøgucha srøsrø kal-lab nusrkawane Señor-
weindø tarømarig kønrrain" taigwan. 24 Tru maig maramigwan martrai Señor pasrigu
maig chibig køben, pagatø nushin kui, kabe pagatø paloma-ureezheelø kui Tiusweyasig
trannrrab ambubelø køn.

Simeón cantaig

25 Inchen tru kwalømmerawan kan møg Jerusalén Simeón taig tsubig køn, sølgandø
tabig, Tiuswan chu uragucha pesannamíig, Israel misaamera tab kømui melaigugurri
webambamigwan muniirabig. Inchen Espíritu Santobe Simeónba pasrabig køn. 26 Incha
nune Espíritu Santobe maig kønrrabigwan eshkain købig køn, Criston tru Señorwan
ashmøwatøbe ñibe kwanrraamøn cha. 27 Inchen tru møøbe Espíritu Santo inrrai inchen
Tiuswei yaumay ya, tru Jesús-unai møskalø tru maig maramigwan martrai Moisés pørigu
maig chibig køben, nuimburab martrab Tiuswei yaumay srua amrrubene, 28 Simeónbe
Jesús-unan nui kwalyu muta, Tiuswan tabig waminchib, trenchibig køn:
29 "Señor, Mayeelaim Pala Pasrabig,
na ñi karuig megabigwan
chi isumø pishindø tabig kwabashcha chib,
ñi nan maig eshkaig købiibe yandø treeg nebui ashar cha.
30 Kaguende nai kaptøga kaigyugurri ñi wesraig kømigwan ashar cha.
31 Truigwane maya misaamera ashen, ñi tamara pasrin køn cha.
32 Iibe tru maya misag judíos kømeelaimbe ñun kenamaramig tør køben,
katø ñui misag israelitasmeraimbe maya nuguen tabig køn" cha.
33 Inchen Joséba, Jesúswei usrimba unaimburab tru Simeón maig taigwan mørabe, kan
øyeebe maig kermab isub kwaara ashen, 34 Simeónbe mayanguen tab kuilø kønrrain chabe,
Jesúswei usri Maríane trenchibig køn:
—Au, i unøbe Israel misagwan truba nuwan møilane nørreelø kuigwan chigucha
kømeelø kønrrai marøb, møilane nørreelø kønrrai marøb inchabig, treeg køn cha.
Tiusweimburabigwan nø kenamaren, misaamera nun kashchab kui asamig, nøbe truig køn
cha. 35 Truba nu møilaiwan køben, nømui manrrømerayu maig isubelø kuigwan kenamarig
kønrrain cha. Inchen ñibe ñui manrrau isubigube kan espadatøga kelarrab kwani lataig
isub pusrkwaig kørrømisramig kønrrun— chibig køn.

Ana maig kuigwan waminchibig

36 Inchen truyu kan ishug, Tius maig karuigwan eshkabig, Fenuelwei nimbasr, Aserwei
misagugurri arrubig, Ana taikkucha wabig køn. Truibe yandø truba køllig købig køn.
Truba unø kasharawa, siete años keeba tsua, 37 yandø keg kwaben nøtiig kørrømisra, yandø
ochenta y cuatro años tøgaig købig køn. Tiuswei yaugurri managucha tarømisrmíig købig
køn, Tiuswan køriibala tabig waminchib, ayunab, katø Tiusba waminchib yem, kwaløm
Tiusweyasig treeg marøb. 38 Inchen Anabe tru urastøwei arrua, Tiuswan 'mayanguen
ungwa, ungwa' chibig køn. Incha nøbe tru unaimburab waminchib mendabig køn
tru mayeelø Jerusalén misag Tiusweilø kønrrai kaigyugurri wesrailø kømigwan isub
muniirabelane.

Nazaretmay katø ambub

39 Incha tru maig maramigwan martrai Señor pasrigu maig karuilan kerrigu chab
marabe, Galilea pirau Nazaretsrømay ambubelø køn, tru nømuim puebloyumay. 40 Inchen
unøbe nurab ippe, murig chishig, purø kusrebig misrøb iben, Tiuswei tru ka yandø tab
indiibe nuim pala pasrabig køn.

Jesús-unø kusrebeløba waminchib Tiuswei yau

41 Inchen nui møskaløbe Jerusalén pascua fiestayumay pilamørig ambubelø købig køn.
42 Incha Jesúsbe doce años tøgaig misren, fiestayumay ambubelø køn, trendø maig marø-
belø køben, treeg martrab. 43 Inchen fiesta chab patsøben, nømbe yamay katø amrruben,
Jesús-unøbe Jerusalén kørrømisrin køben, møskaløbe ashmuin købig køn. 44 Nømbe tru
misag utu unøbe arritamab isua, mawa ambiisrø amba, nømui nømmisaamerai utuba,
asiilai utuba lab menda, 45 kalawabe, Jerusalénmay katø llirabelø køn, trusrø lanrrab.
46 Incha pøn kwalømyube Tiuswei yau tru Moisés pørigwan kusrenanøbelai utu mørøb,
nøgurri payib wabyu wetørrabelø køn. 47 Inchen mayeeløba mørøbeløbe truba truba
kusrebig kui ashib, katø nø maig løtiilan mørøb inchabe, ke kwaara ashibelø køn. 48 Inchen
møskalø ashabe, ke kwaara asha, Jesúswei usrimbe trenchibig køn:

—¿Nai nusrkai, namun chindimbarre øyeeg margu? cha. Ñui møskaimba, nababe truba truba isuilø lab ker— cha.

49 Inchene Jesúsbe trenchibig køn:

—¿Nane chinchabrre lague? cha. ¿Nabe nai Møskawei chi maramelan na marøb wamigwan ñimgan ashmeelø køtirru?— cha.

50 Inchen nømbe ni chi tainguen mørmeelø køn.

51 Inchabe nui møskaløba Nazaretsrømay katø mendig ya, maig karuben treeg mørøb megabig køn. Inchen nui usrimbe kutøgue iilan nui manrrautø isua esegabig køn. 52 Inchen Jesúsbe trurrigu kusrebig misrøb, nurab ibig køn, Tius lata, misaamera lata mayanguen tab indinab.

3

Juan Bautista mu misag warab waraimønug waminchib
(Mt 3.1-12; Mc 1.1-8; Jn 1.19-28)

1 Roma maya misagwan ashib karub wabig Tiberio chabguen quince años karub waben,
Pilatobe Judea pirau kubenadur køben, Herodesbe Galilea pirau ashib karub wabig
køn. Inchen Herodeswei nuneg Felipebe Iturea pirøwanba, Traconite pirøwanba karub
waben, Lisaníasbe Abilinia pirau ashib karub wabig køn. 2 Inchen Anásba, Caifásbabe
maya sacerdotesmeran tru uras nøm karubelø køben, Zacaríaswei nusrkai Juanwan Tius
wamindig køn, mu misag warab waraimønug tsuben. 3 Inchen Juanbe Jordán pi puluwan
chuguen palømø pureb ippe, misaameran mas kaig marmønrrab isua møra, Tiusweimay
llirain kønmab asamig piu umbu ulsrailø kømigwan eshkab kusrenanøbig køn, kaig
mariilan ulø paymø pesannailø kønrrai. 4 Truibe merrabsrø Tius maig karuigwan eshkabig
Isaías pørigu maig taig øyeeg:

"Kan wam mu misag warab waraimønug trenchib trasan cha:
'Señorwei maywan tamarøb, nuyasig maymerane ølmarøb inday tan chib.
5 Kullimera købeløbe netsøganiilø køben, nørrø tunmeraba, shush tunmerababe kangue-
larrøtø chag mariilø køben,
andul maymerabe ølmariilø køben, mitør maymerabe min mariilø kønrrun chib.
6 Inchen maya misaabe Tius misagwan kaigyugurri wesranrrai ørigwan ashchun' " taig
køn.

7 Inchen misaamera Juan piu umbu ulsrailø kønrrab webambene, trenchibig køn:

—¡Ñimbe ul lataig inchib misaamera! ¿Ñimune mu eshkata cha, Tiuswei purø kørig kømdiig ñimuim pala attrabig pub pasrabigugurri wegørrønrraimbe? 8 Ñimui kaig mariilan isua møra, Tiusweimay llirawar kuy tørgandø asamdiig kønrrai treelø kua, ñimbe ñimasiitø øyeeg chib mendømøtay cha: "Nambe, Abrahamwei misaamera ker" chib. Kaguende nabe trendamønrrun cha: Tiusbe i sruumeranguen Abrahamwei misaamera kønrrai marøg købene, martrun cha. 9 Katø walømbe tusrmeran srølba para øramig chabguen srølyu pasringuen pasran cha. Chi tusrwandøgucha tab mamig niimíigwane para, nagu kegutsan— cha.

10 Inchene misaamerabe truba nu pasrabiibe trencha payibelø køn:

—¿Nambe chi maramø?— cha.
11 Inchen Juanbe trencha løtabig køn:
—Møikkøben pa turin tøgaibe chiguchagaigwan kan tranø cha. Inchen møikkøben mamig tøgaibe, chigaigwan pirishi— cha.
12 Inchen katø møiløgøsrøn tru romasreelayasig an utabelø piu umbu ulsrailø kønrrab amrruabe, Juanwane trencha payibelø køn:
—Kusrennøbig, ¿nambe chi maramø?— cha.
13 Inchen Juanbe trenchibig køn:
—Anwan maya utønrrai karua pasrigwan menrra utønrrab kømø, maig utamigwandø utønrrigay— cha.
14 Inchen katø mø suldaumera køsrøn trencha payibelø køn:
—¿Nambe chi maramig kønrrerah?— cha.
Inchene nøbe trenchibig køn:
—Mun køben 'chigøben martrumøn' cha kwaarøsra chigøben kerramøwei, katø mun køben ka isatø chigøben kemesra kebenøsrkømøwei inday cha. Ñim chigøben marøb kuimburø ñimun maig pagaraitøgatø kasraaray— cha, trenchibig køn.
15 Inchen misaamerabe ke nungøba isua ashib kuig køppe, Juanwane nømuinetøbe Cristo køppeendimab isub købelø køn. 16 Inchen Juanbe mayeelan trenchibig køn:
—Nabe ñimune pi pinøbulrrai piu umbu ulsrar cha. Trune nai wendau arrubiibe si, Espíritu Santotøgaba, naatøgaba pinøbulrrun cha. Truibeguende, na lataguen kømø, maramburab marøbig køben, nabe truburab kømíig kua, nui alpargatisyu tsiwanguen pitchabgaig kur chibig køn. 17 Nøbe tirigun isig øra tarømartrab tru kalagutsamig tsig utigwane sruaguen pasran cha. Incha truyu tru tirigu chishmari yabaløwan kerrigu chab chishmarabe, tirigune tru esegainug esegappe, shauwane mana kwamø nagu pattrab.—
18 Incha maig melamigwan treeg marøb melay chib, katøgan øyeelø latailøba misaameran waminchibig køn, Tiuswei tabig srø wamwan. 19 Inchen tru Galilea pirau ashib karub wabig Herodesbe nui nuneg Felipei srai Herodíaswan nø pera tsumba, katø chigurrimbunø kaig mariiløgurrimba Juanbe Herodeswane 'øyeebe kalø køn' chib namuben, 20 Herodesbe møri urasbe, trubalatø mas kaig marøb, Juanwane merrarrawa, kailan keeri yau pasrøbig køn.

Jesúswan piu umbu ulsraig
(Mt 3.13-17; Mc 1.9-11)

21 Inchen Juan maya misagwan piu umbu ulsrøb uñib uras, Jesúswangucha piu umbu ulsraig kuig køn. Inchen Jesús Tius Møskaimba waminchib pasramne, srømbalabe kuren, 22 Espíritu Santobe nuim pala kan paloma lataig kørraarruben, srømbalasrøngurrimbe kan wam treeg mørø waminchib trenchibig køn:
—Ñibe nai Nusrkai undaaraig køn cha. Nabe ñuimburab truba tab kui war— cha.

Jesucristoi merrab misaamera
(Mt 1.1-17)

23 Jesúsbe nui maramigwan pølbasrøppe chabguen treinta años køsrøn tøgaig købig køn.
Jesúsbe Joséwei nusrkain kuitamab isubelø køn.
24 Joséwei møskaimbe Elí køben,
Elíwei møskaimbe Matat købig køn.
Matatwei møskaimbe Leví køben,
Levíwei møskaimbe Melqui køben,
Melquiwei møskaimbe Jana køben,
Janai møskaimbe José købig køn.
25 Joséwei møskaimbe Matatías køben,
Matatíaswei møskaimbe Amós køben,
Amóswei møskaimbe Nahum køben,
Nahumwei møskaimbe Esli køben,
Esliwei møskaimbe Nagai købig køn.

[26] Nagaiwei møskaimbe Maat køben,
Maatwei møskaimbe Matatías køben,
Matatíaswei møskaimbe Semei køben,
Semeiwei møskaimbe José køben,
Joséwei møskaimbe Judá købig køn.
[27] Judáwei møskaimbe Joanan køben,
Joananwei møskaimbe Resa køben,
Resai møskaimbe Zorobabel køben,
Zorobabelwei møskaimbe Salatiel køben,
Salatielwei møskaimbe Neri købig køn.
[28] Nerii møskaimbe Melqui køben,
Melquiwei møskaimbe Adi køben,
Adii møskaimbe Cosam køben,
Cosamwei møskaimbe Elmodam køben,
Elmodamwei møskaimbe Er købig køn.
[29] Erwei møskaimbe Josué køben,
Josuéwei møskaimbe Eliezer køben,
Eliezerwei møskaimbe Jorim køben,
Jorimwei møskaimbe Matat købig køn.
[30] Matatwei møskaimbe Leví køben,
Levíwei møskaimbe Simeón køben,
Simeónwei møskaimbe Judá køben,
Judáwei møskaimbe José køben,
Joséwei møskaimbe Jonám køben,
Jonámwei møskaimbe Eliaquim køben,
Eliaquimwei møskaimbe Melea købig køn.
[31] Meleai møskaimbe Mena køben,
Menai møskaimbe Matata køben,
Matatai møskaimbe Natán købig køn.
[32] Natánwei møskaimbe David køben,
Davidwei møskaimbe Isaí køben,
Isaíwei møskaimbe Obed køben,
Obedwei møskaimbe Booz køben,
Boozwei møskaimbe Salomón køben,
Salomónwei møskaimbe Naasón købig køn.
[33] Naasónwei møskaimbe Aminadab køben,
Aminadabwei møskaimbe Admin køben,
Adminwei møskaimbe Arni køben,
Arnii møskaimbe Esrom køben,
Esromwei møskaimbe Fares køben,
Fareswei møskaimbe Judá købig køn.
[34] Judáwei møskaimbe Jacob køben,
Jacobwei møskaimbe Isaac køben,
Isaacwei møskaimbe Abraham køben,
Abrahamwei møskaimbe Taré køben,
Taréwei møskaimbe Nacor køben,
Nacorwei møskaimbe Serug købig køn.
[35] Serugwei møskaimbe Ragau køben,
Ragauwei møskaimbe Peleg køben,
Pelegwei møskaimbe Heber køben,
Heberwei møskaimbe Sélaj køben,
Sélajwei møskaimbe Cainán købig køn.
[36] Cainánwei møskaimbe Arfaxad køben,
Arfaxadwei møskaimbe Sem køben,
Semwei møskaimbe Noé køben,
Noéwei møskaimbe Lamec købig køn.

[37] Lamecwei møskaimbe Matusalén køben,
Matusalénwei møskaimbe Enoc køben,
Enocwei møskaimbe Jared køben,
Jaredwei møskaimbe Mahalaleel køben,
Mahalaleelwei møskaimbe Cainán købig køn.
[38] Cainánwei møskaimbe Enós køben
Enóswei møskaimbe Set køben,
Setwei møskaimbe Adán køben,
Adánwei Møskaimbe Tius køn.

4

Nugwaimandzig Jesúswan chinchibig køtashchab marøb
(Mt 4.1-11; Mc 1.12-13)

[1] Jesús Espíritu Santotø netsaig Jordán piyugurri katø arruben, Espíritu Santobe mu misag warab waraimøsrømay pera iben, [2] truyu kwalømmera cuarenta nemisramne tsuben, nugwaimandziibe ke kebenøsrkønrrab marøbig køn. Tru kwalømmerawan chigucha mamøwa, yandø parøgwai møren, [3] nugwaimandziibe:

—Ñi isa kømø, Tiuswei nusrkain kuabe, i srugwan 'pirri misr' cha, trenchi— chibig køn.

[4] Inchene Jesúsbe trencha løtabig køn:

—Tiuswei wamwan pørigube trenchibig pørig pasran cha: "Møøbe pirrindøgatø øsig tsumig kømøn" chibig.—

[5] Inchen nugwaimandziibe kan tun palasrømay pera ya, yu pirau chutøgucha nørreelø nøm ashib karub purrailan kerriguba ke pestø Jesúswan eshkab kenamarabe, [6] trenchibig køn:

—Nabe ñi karumburab karumigwan kerrigu ñun tranøb, katø nømui chigurrimbunø purø tabig tørigwan tranøb inchumøn cha. Kaguende nane iilan kerrigu tranig køn cha. Incha nabe mun tranøg køben, tranamønrrun cha. [7] Inchawei ñi nan tømbasra, køriibala tabig waminchene, iibe kerriguba ñuin kønrrun— cha.

[8] Inchene Jesúsbe trencha løtabig køn:

—Trenchibig pørig pasran cha: "Señor ñui Tiuswandø køriibala tabig waminchib, nuyasiitø marøb megamig køn" chibig.—

[9] Inchen trugurrimbe nugwaimandziibe Jerusalén ciudasrømay pera ya, tru Tiuswei yau purø palasrø pasrabe, trenchibig køn:

—Isa kømø, ñi Tiuswei Nusrkain kuabe, yugurri pirausrø pørsrau cha, [10] kaguende Tiuswei wamyube trenchibig pørig pasran cha:
"Tiusbe nui ángelesmeran ñun chinchimønrrai ashchai ørtrun chibig.
[11] Incha ñui srøbwan srugu srurrengwamønrrai nømui tasiimeratøga ñune kusranrrun" chibig.—

[12] Inchen Jesúsbe trencha løtabig køn:

—Øyeeg chibig pasran cha: "Ñui Señor Tiuswane ke chinchibig køtashchab lataikkucha maramig kømøn" chibig.—

[13] Inchen nugwaimandziibe øyeeg chiyutø kebenøsrkønrrab indamigwan kerrigu chab marabe, Jesúsweim pulugurri maya yana køsrøn tarømisrøbig køn, katøle treeg maramdiig pumnegatig.

Jesús Galilea nui maramigwan pølbasrøb
(Mt 4.12-17; Mc 1.14-15)

[14] Jesús Espíritu Santoi maramburab maramigwan tøgaig Galileamay katø arruben, tru pirau tru pøtøgatanbe chutøgucha nungøba, nungøba waminchib købelø køn. [15] Inchen judíosmera tulundzuni yamørig nøbe kusrenanen, mayeeløba nun truba tabig waminchibelø køn.

Jesús Nazaretsrø
(Mt 13.53-58; Mc 6.1-6)

16 Incha Jesúsbe nø nurainuumay Nazaretsrømay ya, nø trendø treeg marøbig køppe,
isrin kwalømbe judíosmera tulundzuni yau kebya, lenrrab pasramisren, 17 Tius maig
karuigwan eshkabig Isaíaswei pørigwan lenrrai tranen, larrøbicha kurøppe, øyeeg pørig
pasrabigu kurøbig køn:
18 "Señor Tiuswei Espíritube naim pala pasran cha.
Kaguende nane waachameran tabig srøigwan
eshkanrrai aceite itølusha tarømarig køn cha;
merrarraig pønrrabelan 'Elatsiiløønrrun' chinrraimba,
katø kabgarwan ashibeløønrrai martraimba,
katø kaig indinab melabelane, amrrai wesrab inchaimba,
19 katø Señorwei truba tab pila attrabigwangucha
eshkanrraimba nane ørig køn" chibigwan.
20 Incha Jesúsbe tru pørig tøgaigwan judíosmera tulundzuni yau purugubigwan katøle
kirra tranabe, wamisrøbig køn. Inchen mayeeløba judíosmera tulundzuni yau purra-
beløbe ke nungøba ashib purrabelø køn. 21 Inchen nøbe trenchib eshkab mendabig køn:
—Na leben ñim mørig, i Tiuswei wam pøriibe, ñimui merrab møi yandø treeg nebun—
cha.
22 Inchen misaabe mayeeløba nuimburab tabig waminchib, katø nui trigugurri purø
tabzhig wamindi wammeran ke kwaara ashib trenchibelø køn:
—¿Iibe Joséwei nusrkain kømmørgøppeh?— cha.
23 Inchen Jesúsbe trenchibig køn:
—Ñimbe nane indzabelø chibgunrrig øyeeg chinrrautan cha: "Ñi mø marøbiibe
ñiasiitøwei mø mar" cha. Katø nane: "Ñi Capernaumsrø chine, chine mariilan nam tru
wammørigwan, yu ñuim piraugucha treegwei mar",— cha.
24 Inchabe katø trenchibig køn:
—Nabe ñimun cierton trendamønrrun cha: Tius maig karuigwan eshkabigwane
møigwanguen nui piraueløtøweimbe chi tab indiimíig køn cha. 25 Isa kømø, Tius maig
karuigwan eshkabig Elías uñib uras tru pøn pila y tøbø pila sre pumubenma, tru
pirau ørøba truba truba parø pasrøben, Israel misaamerai utube piudamera truba yam
waraingucha, 26 Tiusbe Elíaswane Israel pirau warabelan purugunrrab ørmøtø, Sidón ciuda
pulu Sareptasrø tsub piudan purugunrrab ørig købig køn cha. 27 Katø Tius maig karuigwan
eshkabig Eliseo uñib uras chigucha, Israel misaamerai utube lepra kwanrreelø truba nu
kuig køn cha. Inchendø truiløbe ni kanguen kwanrrøwan chishmariimeelø køben, Siria
pirausriig Naamánwane kwanrrøwan chishmarig købig køn— cha.
28 Inchen iigwan mørøppe, judíosmera tulundzuni yau purrabeløbe namig købiitø ke
chinchimmørø incha, 29 kurra pønrramisra, puebloyugurri weera, tru nøm waramig ciuda
marim pasrab tunyu pala trømbøsrømay pera ambubelø køn, trusrø pinørtrab. 30 Inchen
Jesúsbe nømuin tøbøtagwan pureppa, iptinchibig køn.

Kan møg kwaimandzig tøgaig
(Mc 1.21-28)

31 Incha Jesúsbe Galilea pirau Capernaum puebloyumay ya, isrin kwalømmerawan mis-
agwan kusrenanøbig køn. 32 Inchen nø kusrenanigwane kwaara ashibelø køn, kaguende
nø wamindiiløbe mu mandamgaig wamindig køben.
33 Inchen judíosmera tulundzuni yau kan trømbøig maringarub kwaimandzig tøgaig
wawabe, mur trashib trenchibig køn:
34 —¡Au! ¿Nambabe ñibe chi asamig tøgagugu cha, Nazaretsrø Jesús? ¿Namun
pinishinrrab attirru? cha. Nabe ñune mu kui ashar chibig køn. Ñibe tru Tiuswei Newan
Tabig, truig køn— cha.
35 Inchen Jesúsbe kwaimandzigwan namab trenchibig køn:
—¡Ñibe trashimøtø, møweinukkurrimbe webinrrø!— cha.

Inchen kwaimandziibe nøm mayeelai merrab møwane pirau penøsrka, tru
møweinukkurri webibig køn, chigucha chi kørriinchimøtø. [36] Inchen mayeeløba kwaara,
kangurrin kangurri:
—¿Kan øyeeg wamindi wammerabe chi køh? chibelø køn. ¡I møøbe mu mandamgaig
karuitøgaba, maramburab mariitøgaba trømbøig maringarub kwaimandziimeranguen
webingaruben, truilø webamrrappe!—
[37] Inchen nune tru pirau ørøba chutøgucha nun, nun waminchibelø køn.

Jesús Pedroi sueeran tamarøb
(Mt 8.14-15; Mc 1.29-31)

[38] Incha Jesús judíosmera tulundzuni yaugurri webya, Simónwei yau kebibene, Simón-
wei sueerabe mur pachiiba kwanrrø tsuben, nømbe kwanrriigweyasig Jesúswan:
—Purugurra— cha, rugaben,
[39] Jesúsbe kwanrriigweimbala utsøbasrabe, pachigwan webinrrai kandø wamøben,
pachiibe weetaptinchen, nøbe tru urastø kurra, tru pubelayasig chi maramigwan marøb
mendabig køn.

Jesús truba yam kwanreelan tamarøb
(Mt 8.16-17; Mc 1.32-34)

[40] Yandø nøsig pinaiben mayeeløba chi kwanrrø køben tøgarmeran misaamerabe
Jesúsweimay srua amrruben, kwanrreelømørig nøbe nui tasiimeran nømuim pala estsara,
tamarøbig køn. [41] Inchen katø truyu møilan køben truba yamelainukkurri kwaimandzi-
imerabe trenchib trashib webambubelø køn:
—Ñibe Tiuswei Nusrkain køn— chib.
Inchen Jesúsbe kwaimandziimerane kandø wamab, waminchibashmíig køn, kaguende
nømbe Cristo kui ashibelø køben.

Jesús Galileasrø eshkab kusrenanøb
(Mc 1.35-39)

[42] Yandø chab tør-rraben Jesúsbe ciudayugurri webya, katøganbalø mu misakkasrø
tarømisra iben, misaamerabe lab kua, nø waisrø puabe, ibashmønrrab inchen, [43] Jesúsbe
trenchibig køn:
—Misag søtømera katøganbaløsrø warabelangucha nabe Tius nø ashib karub pasrain-
uguigwei tabig srøigwan eshkab kusrenanamig køn cha. Kaguende truweiwei ørig kur—
cha.
[44] Incha Judeasrø judíosmera tulundzuni yamerayu Jesúsbe eshkab kusrenanøb uñibig
køn Tiuswei wamwan.

5

Mana øyeeg asiimíig peskaumera purø nørrø wesrub
(Mt 4.18-22; Mc 1.16-20)

[1] Kan kwaløm Jesús Genesaret nu pisu menda pasrøbene, misaamerabe Tiuswei wamwan
mørtrab nuingatan ke nømdø trawaguchib tulundzunøben, [2] nøbe tru pisu mendabe
pagatø barcomera mu misakkar pønrrai ashibig køn, kaguende peskabeløbe truyugurri
webamba, nømui atarrayameran chishmarøb warøben. [3] Inchen Jesúsbe tru pagatø bar-
comera pønrrabyu tru Simónwei barcoyu kebyabe, pi mendagurri katøguchi amburøsrø
ørtra cha, nøbe tru barcoyu wamisra, truyugurri misagwan kusrenanøb mendabig køn.
[4] Incha yandø chab waminchabe, Simónwane trenchibig køn:
—Barcon amburø mas umbu pisrø øra, peskanrrab ñimui atarrayameran kebetay— cha.
[5] Inchen Simónbe trencha løtabig køn:
—Kusrennøbig, nambe kwalma kwalma peskab meløbendø, kanguen wesranrrab
kaymer cha. Inchendø ke ñi trendaig køptø, atarrayan kegutchab— cha.
[6] Incha keguchene, peskaube nu kegørraptø atarrayabe kølsrøb mendøben, [7] nømbe
nømui lincha amøñibelø katøgan barcoyu purrabelan, purugunrrab amrrunrrai keberen,
nømbe amrrua, pa barcomeran peskautø netsøganen, barcomerabe piu ke asentanrraptiig

inchibelø køn. [8] Inchen trunun ashabe, Simón Pedrobe Jesúswei srøb pulu tømbønsrøb
trenchibig køn:
—Señor, naim pulugurri tarømisrtra cha. Kaguen nabe kaig marøb møg kur— cha.
[9] Peskau treeg nørrø wesraikkurri Simónbe truyu mayeelø nøba pønrrabeløba
kwaarøbiitø ke chindamdiig kui inchibelø køn. [10] Katø tru Zebedeowei nusrkalø Jacoboba,
Juanba, tru Simónwei trendø lincha peskab amøñibeløgucha treetøwein kørig kui inchi-
belø køn. Inchene Jesúsbe Simónwan trenchibig køn:
—Chi kørig kui inchimøta cha, møingurrimbunøbe misaameran peskabigønrrig— cha.
[11] Inchen nømbe barcomeran pisu mendasrø wesrawabe, kerrigu pønrramnetø, Jesúswei
mendig ambuptinchibelø køn.

Jesús kan lepra kwanrrø tøgaigwan tamarøb
(Mt 8.1-4; Mc 1.40-45)

[12] Jesús mø pueblomerayu køsrøn tsubene, kan møg asr trerab kwanrrø, lepra taig, tø-
gaig pua, Jesúswan ashabe, tømbønsra, maløwanguen pirau kebatamnegatig utsøbasrabe,
trenchib miabig køn:
—Señor, nan ñi tamaramdiig købene, tamartra— cha.
[13] Inchen Jesúsbe tasigwan larrøbicha estsarabe, trenchibig køn:
—Tamarøg køtan cha. Tamarig kørrømisr— cha.
Inchen tru urastø nui trerab kwanrrøbe chishig kørrømisren, [14] Jesúsbe trencha karubig
køn:
—Au, mungøben eshkawabesin cha. Inchendø ya, ñui asrwan sacerdotendø kenamara,
tru ñi yandø chishig kørrømisrimburø tru Moisés trannrrig taigwane srua ya, tranrrig cha,
mayeeløba ñui kwanrrøwan chishig kørrømisrin kui ashchain— cha.
[15] Treendingucha Jesúswane ke nun, nun waminchen, nune mas wammørig kørrømis-
ren, misaamerabe truba nørrø nun mørtrappa, katø nømui kwanrrømeran tamariilø
ønrrappa tulundzunabelø køn. [16] Inchendø Jesúsbe chugøben mu misakkasrø ya, truyu
Tius Møskaimba waminchibig køn.

Jesús kønønrrab kaimabigwan tamarøb
(Mt 9.1-8; Mc 2.1-12)

[17] Kan kwaløm Jesús kusrenanøb wabene, møiløgøsrøn fariseosmeraba, tru maig
maramigwan martrai Moisés pørigwan kusrenanøbeløba truyu purrabelø køn. Truiløbe
Galilea pirau maya pueblosrøngurrimba, Judea pirausrøngurrimba, Jerusaléngurrimba
amrruar. Inchen Tiuswei maramburab maramibe Jesúsba pasrabig køn kwanrreelan
tamarøb. [18] Inchen mø møguelø køsrøn katøgan møg kønønrrab kaimabigwan tsigalyu
muta pua, yau keera, Jesúswei merrab pasrtrab inchendø, [19] mumayguen kebambamig
wetørranrrab kaimabelø køn. Kaguende menrra misag pasrøben, trugurri ya pala
nebamba, tejameran picha, trab kura, kwanrriigwan tsigalbañau misag utu Jesúswei
merrab kørrøørøbelø køn. [20] Inchen Jesúsbe nømui isubigwan ke nuinuutø pasra ashabe,
kwanrriigwane trenchibig køn:
—Au, kasuku, ñui kaig mariilane yandø ulø payamig kømíig pesannaig kørrømisran—
cha.
[21] Inchene tru Moisés pørigwan kusrenanøbeløba fariseosmerababe treeg isub mend-
abelø køn: "I møg Tiusweimburab purø trømbøig wamab waminchibiibe, ¿mu køh?
cha. Kaguende kaig mariilan ulø payamig kømíig pesannaig kønrraimbe ¿mu kuin treeg
mariasamø? cha, Tiustøweimbe treeg martrun" chib, isubelø køn.
[22] Inchen Jesúsbe nøm chi isub pønrrailan kelarrab ashabe, trenchibig køn:
—¿Ñimbe ñimui manrraube chindimba øyeeg isugue? cha. [23] ¿Møigwan mas kørmø
trendamdiig købsruerah? cha. Kabe: "Ñui kaig mariilan ulø payamig kømíig pesannaig
kørrømisran" ¿tamiteh? Kabe: "Kurrab, inrrø" ¿tamiteh? cha. [24] Pøs, na, Møg Misra
Arrubiibe yu pirau kaig mariilan ulø payamig kømíig pesannaig kønrrai mu mandamgaig
marøbig kui møimbe ñim ashchai kenamaramønrrun— chibig køn.
Inchabe tru kønønrrab kaimabigwane trenchibig køn:

—Nabe ñun trenchar cha: Kurrab, ñui tsigalwan mutab, ñui yamay inrrø— cha.
[25] Inchen tru urastø tru kwanrriibe nømui merrabgurri kurra, nø tsuig tsigalwan muta,
Tiuswan truba tabig waminchib nui yamay ibig køn. [26] Inchene mayeeløba kwaara asha
kørrømisra, Tiuswan truba tabig waminchib, truba kwaariilø:
—Møin kwaløm kan yeekkucha tabelø mari aser— cha trenchibelø køn.

Jesús Levíwan wamab
(Mt 9.9-13; Mc 2.13-17)

[27] Øyeeg purayaig wendø Jesús webyabe, kan møg Leví taig, romasreelayasig an utabelø
purrainug wai ashabe, trenchibig køn:
—Nai mendig amø— cha.
[28] Inchen Levíbe chi tøgagúigwan kerrigu kørrømarabe, kurrappa, Jesúswei mendig ibig
køn.
[29] Incha trugurrimbe Levíbe Jesúsweyasig nui yau truba nu fiesta maren, tru romasree-
layasig an utabelø truba yameløba, katøganeløba mishatsigu nømba truba nu purrabelø
køn. [30] Inchen fariseosmeraba, tru Moisés pørigwan kusrenanøbeløbabe nui kusrenanøb
pera uniilane namig, Jesúsweimburab chinetø chib, trenchibelø køn:
—¿An utabeløba, kaig marøbeløba ñimbe truiløbabe chindimba lincha mab, muchigue?
— cha.
[31] Inchene Jesúsbe nømune trencha løtabig køn:
—Tabelø, kwanrrøgarbe mø marøbig palain kømøn cha. Kwanrreeløbeguende palain
køn cha. [32] Nabe tru sølgandø amøñibelan wamønrrab arrumøtø, kaig marøbelan
wamønrrab arrig køn cha, yandø nømui kaig mariilan isua mørøb, Tiusweimay lliranrrai.
—

Ayunamigwan Jesúswan payib
(Mt 9.14-17; Mc 2.18-22)

[33] Inchen kaneløbe Jesúswan trencha payibelø køn:
—Juanwei mendig amøñibeløbe katø katø truba ayunab, katø Tiusba waminchib
indamigwan marøbelø køn cha. Katø fariseosmerai mendig amøñibelø treetøwei maren,
trune ñuieløbe ka mab, ka muchib inchibelø køn— cha.
[34] Inchene Jesúsbe trencha løtabig køn:
—¿Kan novios yaumay linchai eshkailanma keg mistrabig nømba wabengan, mamø
purrønrrai inchaitarru? cha. [35] Inchendø yandø keg mistrabigwan srua ambam kwaløm-
mera punrrun cha. Inchen tru kwalømmerawane ayunabwei inchun— cha.
[36] Incha katø Jesúsbe 'øyeeg lataitøwein køn' cha, kemesra trenchibig køn:
—Mugucha kan srø camisanma para wesrumøn cha, køllin camisayu waya tsushinrrab.
Treeg marene, srø camisabe ka minchen, inchagucha srøigwan waya tsusaibe køllin
camisayube chi tab punrraamøn chibig køn. [37] Katø muguen srø vinonma køllin kalusmer-
ayu usrmøwei indan cha. Kaguende treeg marene, srø vinobe kalusmeran srurrøgøben,
vinobe lushen, kalusmerabe ka kølsran cha. [38] Inchawei srø vinone srø kalusmeran marigu
usramig køn cha. [39] Katø mugucha øl-laig vinon muchibiima srø vinone mugucha muchig
kømui indan cha. Kaguende: "Øl-laibe mas mayig køn" chibelø køn— cha, trenchibig køn
Jesúsbe.

6

Jesúswei kusrenanøb pera uniilø isrin kwaløm tirigu tur lurrøb
(Mt 12.1-8; Mc 2.23-28)

[1] Kan isrin kwaløm Jesús tirigu ellmarig utuwan pureb ibene, nui kusrenanøb pera
uniiløbe tirigu turmeran lurrøb ambabe, tirigu turwan tasiitøga katsøsra, mabene, [2] mø
fariseosmera køsrøn nømune trenchibelø køn:
—Ya isrin kwaløm chigøben marmønrrai merigwan ¿ñimbe chindimba øyeeg margue?
— cha.
[3] Inchene Jesús trencha løtabig køn:

—¿Ñimgan lemeelø køtirru cha, tru mana køsrøn Davidwan parøgwab, nui linchibelan
parøgwab inchen, nø mandø indigwan? [4] Nøbe Tiuswei carpa ya tabzhigu kebya,
Tiusweyasiitø tarømarig pirrimera, tru sacerdotesmeratø maim pirrimeran mendaibe mu
mamønrrai meriilan nø mab, katø nøba purrab misagwangucha srørrøb indigwan.—
[5] Incha katø trenchibig køn:
—Møg Misra Arrubiibe tru isrin kwaløm nan nø karunrrain kømøtø, maramdiigwane
marøb, maramgaigwane marmub, nabe na asha karubig kur— cha.

Kan møg tasig mul-laig
(Mt 12.9-14; Mc 3.1-6)

[6] Indiibe katøgan kwaløm isrin kwalømdøwei Jesúsbe judíosmera tulundzuni yau kebya,
kusrenanøb pasrøbene, truyube kan møg nui kusrmay tasig mul-laig tøgaig waben, [7] tru
Moisés pørigwan kusrenanøbeløba, fariseosmerababe Jesúswan larab købelø køn, isrin
kwaløm tamarøbig køtashchab, chigøben chi køptø. [8] Inchen nøbe chi isub pønrrailan
asha, tru tasig mul-laig tøga møwane:
—Kurra, uyu tøbøtag pasramisr— cha trenchibig køn.
Inchen tru møøbe nømuin tøbøtag kurra pasramisrøbig køn. [9] Inchen Jesúsbe katø-
ganelan trenchibig køn:
—Na ñimun payrrab inchar cha: ¿Maig maramigwan martrai Moisés pøriibe isrin
kwalømbe chiwan martrain taig køh cha, tabiiteh, kabe kaiteh cha; kwamønrrai indamig
køh, kabe kweetsamig kø, chindah?— cha.
[10] Incha Jesúsbe mayeelø nuim pøtøgatan pønrrabelan ashabe, tru møwan trenchibig
køn:
—Kwalwan larrøbichi— cha.
Inchen møøbe treeg inchen, nui kwalbe tabig kørrømisrøptinchibig køn. [11] Inchen
treekkurri kaneløbe truba nama, kangurrin kangurri Jesúswan chi kaig maramdiig
køtashchab payib mendabelø køn.

Jesús nøashib karua øramelø doce lawa wesrub
(Mt 10.1-4; Mc 3.13-19)

[12] Tru kwalømmerawan Jesús kan tun palasrø Tius Møskaimba waminchab ya, kwalma
ørøba treeg marøb wawa, [13] tør-rrabene, nui kusrenanøb pera uniilan wama, truilai utu
doce lawa, wesrawa, truilane nøashib karua øriilø køn cha, wamabig køn. [14] Truiløbe
iilø køn: Simón, nundøwei katø Pedro cha munchi pasrig køben, Simónwei nuneg
Andrés køben, Santiago køben, Juan køben, Felipe køben, Bartolomé køben, [15] Mateo
køben, Tomás køben, Alfeowei nusrkai Santiago køben, Simón Zelote cha wamig køben,
[16] Judas Santiagoi nusrkain køben, Judas Iscariote, tru wendø Jesúswan ashig kømui
inchibelaingatø pasramisra, trannrrabig købengue.

Misag truba nuwan Jesús kusrenanøb
(Mt 4.23-25)

[17] Incha Jesús tun palasrøngurri nømba kørraarrua, kan chagu pasramisrøbig køn.
Inchen truyu nui mendig amøñibeløbe truba nu tulundzuna, pasrabig køn, Judea pirauelø
kerrigu, jerusalénsreelø køben, Tiroba, Sidónba tru mar pulusreelø køben, [18] truiløbe
Jesúswan mørtrab amrruin købig køn, nømui kwanrrømeran tamartraimba. Inchen
tru kwanrreelø trømbøig maringarub kwaimandziimera larrø trømbøig kuig melønrrai
marinabeløbe tamariilø køben, [19] maya misaabe nun katøranrrab inchibelø køn, kaguende
Jesúswei maramburab marøbig nuinukkurri webarrua, mayeelanba tamaren.

Kasrag købiiba, chigucha tab kømíiba
(Mt 5.1-12)

[20] Incha Jesús nui kusrenanøb pera uniilan ashabe trenchibig køn:
—Mayanguen tab kuilø køn cha, ñim waachamerabe.
Kaguende Tius nø ashib karub waibe ñimuiwein køn cha.
[21] Mayanguen tab kuilø køn cha, ñim møi ya parøgwailøbe.

Kaguende maig palai melaigwan Tiusbe nømun unchaguen traniilø kønrrun cha.
Mayanguen tab kuilø køn cha, ñim møi ya kishibeløbe.
Kaguende wendøbe indzønrrabguen cha.
22 Mayanguen tab kuilø køn cha,
ñimun misaamera tsalø ashib,
ñimune nøørø kønrrai tarømarøb,
ñimun tsalø waminab,
ñimui munchiwan ke kaigwan lataig indinab,
tru na, Møg Misra Arrubikkurrindø ñimun treeg marene.
23 'Treeg pureb kwaløbe ñimbe truba truba tab kui mørøb, truba kasraarab pørtray chibig køn. Kaguende truburø ñimbe srømbalasrømbe truba nuig ketig utamig tøgagønrrun cha. Kaguende merrabsrø nømui kølli misaamerama Tius maig karuigwan eshkabelan øyeegwei kaig marøbelø kuig køn cha.
24 ¡Ay, ñim waacha, puarmeraimbe!
Kaguende yandø tsabøtø utarguen køn cha, kasrag købigwan.
25 ¡Ay, ñim waacha, møi ya chi palømø tøgarbe!
Parøgwai mørtrun cha.
¡Ay, ñim waacha, møi ya indzabeløbe!
Ñimbe wamamøra isub kishchun cha.
26 ¡Ay, ñim waacha, ñimun mayeelø tabig wamindinabelaimbe!
Kaguende ñimui merrabsrø kølli misaamerama treetøwei tabig waminchibelø købig køn cha, tru 'Tius maig karuigwan eshkabelø ker' chib isabelan.

Ñimun ashig kømui inchibelan tsalø ashmumig
(Mt 5.38-48; 7.12)

27 'Inchendø ñim nan mørøbelane nabe trendamønrrun: Ñimun ashig kømui inchibelane undaarab, ñimun tsalø kui inchibelane tabig marøb inday cha. 28 Ñimun 'trømbøig nebubash' chib wamabelaimbe ñimbe nømune 'mayanguen tabig nebunrray' chib trenday cha. Ñimun kaig marøbelaimbe, nømuyasig Tiusba wamindamig køn cha. 29 Møikkøben ñun kandarø maløbøtø pashene, kandariigwangucha yul cha. Møikkøben ñui turiwan kerrabene, ñui camisangucha ka srua ibasingaru cha. 30 Ñun mu chi miabigwane tranøb, chiwan køben ñuiwan kerrabene, miamøta cha. 31 Ñimgurrima katøganelø ñimuyasig tabig maramig palai inchibeløbe, ñimgucha katøganelan treetøwei tab inday chibig køn.
32 'Ñim ñimun undaarabelandø undaarawabe, ¿ñimbe chigúin tabig martrague? cha. Kaguende kaig marøbeløguen nømun undaguelane nømgucha undaarabelø køn cha. 33 Ñim ñimun tab inchibelandøwei tab inchabe, ¿ñimbe chigúin tabig martrague? cha. Kaguende kaig marøbeløgucha treetøweimbe marøbelø køn cha. 34 Peba tranøppe, katø utamdeelandø pebøbeløbe, ¿ñimbe chigúin tabig martrague? cha. Kaguende kaig marøbeløgucha katøganelø kaig marøbelandøweimbe, katø kerriguwan treetøwei utønrrab pebøbelø køn cha. 35 Trune ñimbe ñimui ashig kømui inchibelan undaarab, tabig marøb, pebøb indamig køn, katøyug utønrrab isua kømøtø. Treeg marene, ñimui utamibe truba nuig køben, ñimbe Tius Mayeelaim Pala Pasrabigwei ureemera kønrrun chibig køn. Kaguende nøma chiweinguen ungwaguengarwan, larrø kailan, tab inchibig køn cha. 36 Ñimui Tius Møskaima lastima ashibig købene, ñimgucha treetøwei lastima ashibelø kuy cha.

Katøganelane 'kailø køn' chib
(Mt 7.1-5)

37 'Ñimbe katøganelan 'øyeeg køn, øyeeg marøbelø køn' chib waminchimøtay, ñimungucha 'øyeelø, øyeelø køn' chimønrraimbe. Katøganelan kaigyu pønrrønrrai pønsrømøtay, ñimun treetøwei kaigyu pønrrønrrai pønsrømønrraimbe. Ñimun kaig maren, ulø paymø pesannay, ñimungucha Tius ulø paymø pesannailø kønrrappe. 38 Katøganelan tranay; ñimungucha tranrrun, talegayu tab unaasig tingandø kørrøguana, pinølusam

netsøganig. Kaguende ñim kanelan maig unaasha traniibe, ñimungucha treetøwei
unaasha tranrrun— chibig køn.
39 Incha katø Jesúsbe 'øyeeg lataitøwein køn' cha, kemesra trenchibig køn:
—¿Kan ashchab kaimabiima katøgan ashchab kaimabigwandøwei srua inrrautah? cha.
¿Pailøba treeløtøbe trabyu kegørrømønrraitarru? chibig køn. 40 Kan kusreb mendig
megabiibe nui kusrenanøbigwan purab nuig kømøn. Inchendø chi kusremigwan ne
kusrewabeguende, nun kusrenanøbig lataitøweinønrrun.
41 '¿Chindimbarre ñui nunewan kabyu shauzhig wabigwangøba ashku cha, tru ñuin
kabyu nu tsig wabigwanguen ashmubendøbe? 42 Inchawei ñitøweinguen ñuin kabyu nu
tsigwan ashmubendøbe, ñui nunewane chincha øyeeg chinrragu: "Nai nuneg, ¿ñuin
kabyu shauzhig wabigwan wesrarruah?" cha. ¡Ñi, palatø tabig! Ñuin kabyu nu
tsig wabigwanmerrig wesru chibig køn. Treenchabe si, ñui nunewein kabyu shauzhig
wabigwan wesrumig tab ashchabguen cha.

Tusrbe mamikkurri asig køn
(Mt 7.17-20; 12.34-35)

43 'Kan tab tusrbe kaig mamig niimíig køben, katø kan kaig tusrbe tab mamig niimíig
køn cha. 44 Kaguende tusrmørig chi mamig niguen tabig kui, kaig kui truyu asan
cha. Kal tusrmerayugurri yashig lurrmøwei, kaldø misrøb tusryugurri uvas lurrmøwei
inchibelø køn cha. 45 Inchawei kan møg tabiibe tabig isuilan nui manrrau esegabig kua,
truyugurrimbe tabig wesrub wamindan. Inchen kan møg kaibe kaig isuilan nui manrrau
esegabig kua, truyugurrimbe kaig wesrub wamindan. Inchawei nui manrrau chine isua
tøgagúilø pinøguchen, nui triibe treeg wamindan chibig køn.

Pailø ya marøbelan kemesra wamindig
(Mt 7.24-27)

46 '¿Ñimbe nane chindimba: "Señor, Señor" chib wamøgue cha, na maig karuigwane
møra marmeelø købendøbe? 47 Mugucha naimay arrua, nan møra, na maig taigwan
marøbigwane, øyeeg møg lataig køn tamønrrun cha: 48 Truibe kan møg yawan martraptø
pirøwanmerrig srugu larrayamnegatig umbu lalla, trugurrimbe tru srug pala yawan niga
pasrønrrabigwan marøbig lataig køn cha. Inchen pibe nurawa, arrua, tru yawan purø
trømbøig neguchib megambuagucha, kønøgønrrab kaiman cha, kaguende purø may mara
pasrig kua. 49 Inchen kan møg nan mørendø, na maig karuigwan marmíibe, nui yawan niga
pasrønrrabig srug pusrmøtø, ka pirø palatø kusrubig lataig køn cha. Pi nurawa arrubig,
tru yawan mur megambub neguchene, tru yabe kebeñen, kerrigu pinisaig kørrømisran—
cha, trenchibig køn.

7

Suldau søtøwan nø karub pera pasrabigwei mendig megabigwan Jesús tamarøb
(Mt 8.5-13; Jn 4.43-54)

1 Yandø misagwan Jesúsbe chab waminchabe, Capernaumsrø kebibene, 2 truyu kan
romanosmerai suldau, cienelan ashibig, centurión taig, kan karuindiig megabig truba
undaaraig tøgagúibe, truibe kwanrrøtøga yandø ke pinamdø palabig tsubig køn. 3 Inchen
tru cien suldaumeran ashibiibe, Jesúswan wamindi mørabe, judío misaameran karubelø
kølli misaameran karua ørøbig køn, nui kwanrriigwan tamartrab attrai. 4 Inchen nømbe
amba, Jesúsweim pulu kemallabe, ke tiusmanda chib truba inchib trenchibelø køn:
—Tru møwane ñi treeg ka purugumdiig treeg møg køn cha. 5 Kaguende yu nam
warain pirau maya misagwan undaguig kua, nøashib nam judíosmera tulundzuni yawan
maringaruig køn— chib.
6 Inchen Jesúsbe nømba iben, yandø yau pub lutau ambene, tru suldaumeran ashibiibe
nui trendø linchibelan møilan køsrøn trenchinrrai karua ørøbig køn:
—Señor, øyangatiizhiitø attra tan chinrrai. Kaguende ñi nai yau kebattraimbe, nabe
trengatig kømuinatan cha. 7 Incha treekkurri ni naashibguen ñun lanrrab arrumur cha.

Tammisr cha, treetø chirra chibig køn. Nai karuindiig megabig tammisrig kønrrai.
[8] Kaguende nagucha mas nørreelø karua pasrig kur cha. Katø treeg køben na karub
tøgagúilø suldaumera tøgaig kur cha. Truilanma na møigwan køben: "Inrrø" chibene,
ib; katø na møigwan køben: "Amø" chibene, arrub; katø nai karuindiig megabigwan:
"Chigøben mar" chibene, marøb inchibig køn cha. Nøbe trendan— chibelø køn.
[9] Inchen Jesús iigwan mørabe, tru møwan nøguen kwaara asha, nui mendig truba nu
misag amøñibelan keesha ashabe, trenchibig køn:
—Nabe ñimun trendamønrrun cha: israelitasmerai utuguen isubigwan nainug pasrig
øya nuig wetørramur cha, i møwei lataig.—
[10] Indiibe tru karua øriilø katøle yau pubene, tru karuindiig megabiibe tabikken
waptinchibig køn.

Jesús kan piudai nusrkawan katø øsiirangarub

[11] Yandø øyeeg chab puraiben, Jesúsbe kan pueblo Naín taisrømay iben, nui kusrenanøb
pera uniiløba, truba nu misaaba linchibelø køn. [12] Inchen tru puebloyu kebambam yaskab
pulu pubene, kan kwaigwan sørønrrab muta, amrrubelø køn, tru kwabiibe kandø nusrkain
køben, usrimbe piuda. [13] Inchen Señorbe tru ishuwan lastima ashabe, trenchibig køn:
—Kishmøta— cha.
[14] Incha Jesúsbe kemalla, taulwan katøraben, muta ambubeløbe pønrramisren, Jesúsbe
kwaigwane trenchiptinchibig køn:
—Matsinø, na ñun ¡kurrø! char— cha.
[15] Inchen tru kwabiibe kurra, wamisra, waminchib mendøben, Jesúsbe usran tranøbig
køn, pera inrrai.
[16] Inchen iigwan ashene, nømune mayeelanba kørig købiitø ke chindamdiig køben,
Tiuswan truba tabig waminchib trenchibelø køn:
—¡Tius maig karuigwan eshkabig purø nuig namui utu kurrin køn! chib. ¡Tiusbe nui
misagwan purugunrrab arrin køn!— chib.
[17] Inchen Judea pirau kerriguba, katø tru pirau tru pøtøgatanwan kerriguba Jesús chi
marigwan wammørøbelø køn.

Juan Bautistai kusrenanøb pera uniilø
(Mt 11.2-19)

[18] Inchen Juanwei kusrenanøb pera uniiløbe øyeeg purayailan kerrigu nun eshkaben,
Juanbe nui mendig amøñibelan pailan wama, [19] Jesúswan trencha payrrai ørøbig køn: ¿Tru
Cristo attrabig købiibe ñi kuin kui, kabe nambe katøganun muniiram kuin kui? [20] Inchen
tru Juanwei kusrenanøb pera uniiløbe amrrua, Jesúswan kemallabe, trenchibelø køn:
—Juan Bautistabe, ñun payrrai, namun karua ørtan cha. ¿Tru attrabig købiibe ñi kuin
kui, kabe nambe katøganun muniiramig kuin chindi?—
[21] Inchen tru uras, Jesúsbe kwanrreelø truba yamelan tamarøbig køn, chigurrimbunø
kaig kwanrrø tøgarmeran køben, kwaimandzig tøgarmeran købengue. Katø truba yam
kabgailan ashchai tamarøb inchibig køn. [22] Inchabe Jesúsbe Juan karua øriilan trenchibig
køn:
—Amba, ñim chi mørigwan, ñim chi asigwan Juanwan eshkanrrigay cha. Kabgailøbe
ashen, cojosmerabe amben, asr trerab kwanrrø tøgarmerane nømui kwanrrøwan tamara
chishmariilø køben, kalu mørmeeløbe mørøbelø misren, kwailøbe øsiiraben, waachamer-
ane Tiuswei tabig srø wamwan eshkab kusrenaniilø køn cha. [23] Mayanguen tab kuig køn
chibig køn, nan peg kuitamab isumøtø, na kuitamab isubigweimbe.—

Juan Bautistaimburab maig kuigwan Jesús waminchib

[24] Incha Juanwei kusrenanøb pera uniilø ambene, Jesúsbe Juanweimburab truba nu
misagwan trenchib waminchib pølbasrøbig køn:
—¿Misag warab waraimøsrømbe ñimbe chi ashchab webamgue? cha. ¿Kan caña
ambumay, imay isig srua yainaptiigwandeh? cha. [25] Trube, ¿chi ashchab webamgue?
cha. ¿Kabe kan møg truba tabig keweigwandeh? cha. Ñimbe ashibelø køn cha, truba

tabig kebeløbe nømun maig marøg købendø marøb, reymerai yau purrabelø kui cha.
[26] ¿Trube, treeg købene, chi ashchab webambig kø? chibig køn. ¿Kabe Tius maig karuigwan
kan eshkabigwandeh? cha. Øø, nabe ñimun trendamønrrun cha: Treegwanwei ashchab
webambig køn cha, trurrigu Tius maig karuigwan eshkabigwan lataitøguen kømø, mas
nuigwan. [27] Juanbe tru Tiuswei wamwan pørigu øyah taig truig køn cha:
"Au, nabe nai wam srua inrrabigwan ñui merrab ørar taig, ñui maywan ñui merrab
tamartrai."
[28] Nabe ñimun trendamønrrun chibig køn: Maya møguelø kal-labelai utu tru Juan lata
nuibe muguen kaagúig køn cha. Inchendø treeg kuindøgucha, Tius nø ashib karub
wainuube kan møg chigucha kømíikken mas nuig køn cha, Juan lataguen kømø.—
[29] Inchen maya misaameraba, tru romasreelayasig an utabeløba Jesús wamindigwan
mørabe, Tiusbe maig kønrrabigwan tabig sølgandø marøbig kuin køn chibelø køn, tru
Juan piu umbu ulsrainabeløbe. [30] Trune tru fariseosmeraba, tru maig maramigwan martrai
Moisés pørigwan treeg maramig køn chib kusrenanøbeløbabe nømuimburab Tius maig
martrab isua indigwan kaashibelø køn, kaguende truiløbe Juan piu umbu ulsraimeelø kua.
[31] Katø Señorbe trenchibig køn:
—¿Møin kwaløm møguelane chi latailø køn chinrrab køh? cha. ¿Chi lataig asønan
chinrrab køh? cha. [32] Kan plazayu ureemera esheerrab purramisra, kangurrin kangurri
øyeeg chib trashib purrabelø latailø køn cha:
"Nambe ñimuyasig luswan urringucha,
ñimbe pailamøwei;
cantailø isumdeelø cantaben,
ñimbe miirab kishmøwei indan" chibelø latailø.
[33] Pøs Juan Bautista pirri mamøwei, vino muchimøwei inchibig arrubene, ñimbe nune,
kwaimandzig tøgaig køn, chibelø køn. [34] Inchen tru Møg Misra Arrubig mab, muchib
inchibig arrubene, trube, ñimbe menrra maptiig køn tamba, menrra muchiptiig køn
tamba, romasreelayasig an utabeløba, kaig marøb misaameraba linchibig køn tamba
inchibelø køn. [35] Inchendø mu møkken nebua isumgaig tru Tius marøb pasraigwane nui
ureemerainug ashchai kenamaran— chibig køn.

Jesús Simón fariseowei yau

[36] Kan møikkøsrøn fariseo Jesúswan nøba lincha manrrab attrai eshkaben, Jesúsbe
truigwei yau kebyabe, mishatsigu wamisrøbig køn. [37] Inchen tru puebloyutøwei kan kaig
marøb ishug tsubig, tru fariseowei yau Jesús mab wan tai wammørøppe, kan alabastro
limetayu truba may irrab aceite srua puabe, [38] kishib Jesúswei wendau srøb pulu wamisra,
nui kappinwan Jesúswei katsig tambal pala kørrøgøb sømara, trugurrimbe nui pusruutøga
pinømøra, katsigu muchawa, yandø tru may irrab aceiten nui srøb pala itølushibig køn.
[39] Inchen tru fariseo Jesúswan manrrab attrai eshkabig ashabe, nuinetø treeg isubig køn:
"I møg Tius maig karuigwan eshkabig kuimbe, nun katørabiibe mu ishug kui, kaig marøb
ishug kui asin kømbala" cha. [40] Inchen Jesúsbe fariseowan trenchibig køn:
—Simón, ñun chigøsrøn tamig tøga war— cha.
Inchen fariseobe:
—Kusrennøbig, eshkarra— chiben,
[41] Jesúsbe trenchibig køn:
—Kan an pebigwan pailø møguelø nun ulømisrar købig køn cha, kane quinientos
denarios ulø købene, kane cincuenta ulø købig køn cha. [42] Indiibe truiløbe chugurringuen
trannrrabgailø køben, tru an pebøbiibe pailanba paymønrrab kagøbashiptindig køn cha.
Treeg købene, ¿i pailøbe tru an pebøbigwan møig mas undaarerah?— cha.
[43] Inchen Simónbe trenchibig køn:
—Tru mas nu anwan ulø paymø, kagøbasinabig, na møren truig kømmørgøtan— cha.
Inchen Jesúsbe trenchibig køn:
—Søl isua trendan— cha.
[44] Inchen Jesúsbe ishuwan keesha ashabe, Simónwane trenchibig køn:

—¿I ishuwan ashkuh? cha. Nabe ñui yau kebarruben, nai katsigwan kwalamig ñibe
nan pi tranmuben, trune i ishuube nui kappinwan kørrøga sømara, nui pusruutøga
pinømørtan cha. 45 Ñibe nan muchamuben, trune nøbe na kebarrinukkurri nai srøbmeran
muchab wan cha. 46 Ñibe nai tur pala aceite srølmuben, nøbe may irrab aceiten nai
srøb pala itø lushtan cha. 47 Inchawei ñun trendamønrrun chibig køn: I ishuwei
truba nørrø kalø mariilan nun ulø paymø pesannaikkurri nøbe truba truba undaaran
cha. Inchen møikkøben tre nu kømíigwan ulø paymø pesannainabiibe, tru ulø paymø
kagøbashibigwane tre undaaramøn— cha.

48 Inchabe tru ishuwane trenchibig køn:

—Ñui kaig mariiløbe payamig kømíig, pesannaig kørrømisran— cha.

49 Inchen truyu lincha mab nøba purrabeløbe, nømasiyaitø trenchib mendabelø køn:

—¿Chigøben kaig mariilanguen ulø paymø pesannamig kønrrai marøbiibe, iibe mu møg
køh?— cha.

50 Inchen Jesúsbe ishuwan trenchibig køn:

—Ñi ñui isubigwan nainuutø pasra tøgagúikkurri, kaigyugurri wesraig kørrømisran cha,
møimbe chi isumø, inrrø— cha.

8

Ishumburmera Jesúswan mendig amøñibelø

1 Yandø iig chab puraiben, Jesúsbe tru tabig srø wam Tius nø ashib karub wainuguigwan
eshkab kusrenanøb pueblomerasrø yamera tsitsø pønrrabsrø uñibig køn, nui doce
kusrenanøb pera uniiløba. 2 Inchen katø mø ishumburmera køsrøn nø kwaimandziimeran
webusriiløba, kwanrrømeran tamariiløba linchibelø køn. Inchen truilai utube tru siete
kwaimandziimera webambinabig, María Magdalena køben, 3 Herodeswei yau ya ashib
tsubig Cuzai srai Joana køben, Susana køben, katøgan ishumburmera køben linchibelø
køn. Iiløbe nømui chi tøgagúiløtøga Jesúswanba, nui kusrenanøb pera uniilanba pu-
rugubelø købig køn.

Kan kwallibig mandø kwaligwan kemesra kusrenanøb
(Mt 13.1-9; Mc 4.1-9)

4 Misag truba nørrø tulundzuna, chu puebloyuelø køben, Jesúswan itømaytø ashchab
webamben, nøbe ‘øyeeg lataitøwein køn’ cha, kemesra waminchib trenchibig køn:

5 —Kan kwallibiibe nui yellwan tsurøb kwallchab webyan cha. Incha tsurøb ibene,
kanbalø yellbe mayu kørrøben, itøbunøben, illimera amrrua, man cha. 6 Inchen katøgan-
baløbe srug trølyu kørra, kal-lappe, kal-labendø, pirø søig kømøwagurri mul-lan cha. 7 Kan
utu yellmerabe kalshau utu kørra, kal-laben, kalbe kanbalatø nørrørawa, chab tsibisan
cha. 8 Inchen kanbaløbe yell tab pirau kørra, nørrørawa, tabig misra, kan yellgurrindø
trulzheelø ciengatig nigan— cha.

Iigwan trenchabe, Jesúsbe truba mur waminchib trenchibig køn:

—¡Møramig kalu pønsraibe, mør!— cha.

Mandøgurri ‘iibe øyeelø latailø køn’ cha Jesús wamindig
(Mt 13.10-17; Mc 4.10-12)

9 Inchen nui kusrenanøb pera uniiløbe:

—¿Tru ‘øyeeg lataitøwein køn’ cha wamindiibe tappe, mandø køh?— cha payen,

10 Jesúsbe trenchibig køn:

—Tiusbe nø ashib karub wainug mu asiimíig tøgagúilan ñimun ashchai tranan cha.
Trune katøganelane ‘øyeeg lataitøwein køn’ chib wamindiiløtøga eshkab waminchar cha,
“nømbe ashippe ashendø,
ashmøwa lataig kørrømisrøb;
mørøppe mørendø,
chigúi mørmøwa kørrømisrøb inchain” cha.

'Iibe kan ellmarøbig lataitøwein køn' cha wamincha pasrigwan Jesús tab eshkab
(Mt 13.18-23; Mc 4.13-20)

11 'Tru 'øyeeg lataitøwein køn' cha, kemesra wamindiibe øyeeg chibig køn cha: Tru yellbe
Tiuswei wamwan eshkabig køben, 12 tru may pulu kørrab yellmerabe, tru Tiuswei wamwan
mørøbelan truilan eshkabig køn cha. Inchen nugwaimandziibe arruppa, nømui manrrau
tru wam ellmarigwan kerran cha, nøm Tiuswan køreben, kaigyugurri wesrailø kømønrrai.
13 Inchen srug trølyu kørrab yellbe tru Tiuswei wamwan møra, truba truba tab kui mørøb
utabelan, truilan eshkabig køn cha. Inchendø truiløbe chi srølgar kua, maya yanagatiitø
kørewa amøña, chigøben maig inchibelø køtashchab pubene, tarømisrøptinchibelø, truilø
køn cha. 14 Inchen tru kal shau utu kørrab yellbe tru wamindigwan mørøbelan eshkabig
køn cha. Inchendø truiløbe nømui ambam maywan ambub køben, tru chine, chine menrra
isubiibah, puamisrøg købiibah, chigurrimbunø marøb kasrag amøñinrrab treeg marøg
købiibatø kasran cha. Incha tru ellmarigwane nørrørabashmøn cha. 15 Inchen tru tab pirau
kørrabiibe tru nømui manrrau purø tabig isub, trurrigu sølwan isub, Tiuswei wamwan
møra, truigwan elachimø, tøgagua, melabig meløwa, ellmarig misrøbelan eshkabig køn
cha.

'Aceite lámpara lataitøwein køn' cha, kemesra wamindig
(Mc 4.21-25)

16 'Mugucha kan aceite lámparan piløgøppe, chitøgagøben kasrømøwei, kabe cama
umbu pasrtrab kømøweim piløgøbelø køn cha. Treeg kømøtø, kerrubelan tør kønrrai,
pala pasrøbelø køn cha. 17 Inchawei chitøgucha søriibe søriitø kørrømisrmø, kenamisrtrun
cha. Katø chigøben ashmønrrai kasra pasriibe, nebua asiimíig kørrømisrmøtø, tøryu
webattrun cha.
18 'Inchawei ñim mørigwane tab isua asha kuy cha. Kaguen tøgaigwane masken tranen,
trune chigaigwane nui lamøtiig tøgagurmab isuigwanguen kerraig kønrrun— chibig køn,
Jesúsbe.

Jesúswei usrimba, nuneløba nun lab
(Mt 12.46-50; Mc 3.31-35)

19 Inchen Jesúswei usrimba, nuneløba nø wainug pubendø, menrra nu misag pasrøwa,
nuim pulugatig kemallchab kaima køben, 20 møikkøsrøn Jesúswan trencha eshkabig køn:
—Ñui usrimba, ñui nuneløba wambig pønrran cha, ñun ashchab isua amrrua.—
21 Inchene Jesúsbe løtappe trenchibig køn:
—Tiuswei wamwan møra, trunun marøbeløbe, nai usri, nai nunelø køn— cha.

Isig ichibigwanba, pi welarmeranba Jesús kønøbashmub
(Mt 8.23-27; Mc 4.35-41)

22 Kan kwaløm Jesús nui kusrenanøb pera uniiløba barcoyu kebyabe, trenchibig køn:
—Pisu ambøgatøsrømay larraamun— cha.
Inchabe ambubelø køn. 23 Incha larraambub ambub købene, Jesúsbe barcoyu kipt-
inchen, møimbe tru nu pisuyube isig ichibig purø trømbøig namab webarruben, pibe
barcoyu michab mendøben, yandø ke asentanrraptiig inchibig køn. 24 Inchen Jesúswan
kasrønanabe trenchibelø køn:
—¡Kusrennøbig! ¡Kusrennøbig! ¡Nambe piu ke chab asentab meler!— cha.
Inchen Jesúsbe kurra, isig ichibigwanba, pi welar trømbøig latøgushib kurrabelanba
pasrambunrrai kandø wamabig køn. Inchen truiløbe pønrrambuben, yandø kerrigu
wasrønzhig kørrømisrøbig køn. 25 Inchen Jesúsbe nui kusrenanøb pera uniilan trenchibig
køn:
—¿Ñimui isubigwan nainuutø pasra tøgagúigwane chinchigue?— cha.
Inchen nømbe truba kwaariilø, kan øyeebe mandø kermab isub kangurrin kangurri
trenchibelø køn:
—¿Iibe mu kerah cha, isig ichibig lata, pi latøgushib kurrabig lata, nø pasrambun-
garubene, iiløguen nun mørtrappe?—

Kan gadarasriig kwaimandzig tøgaig
(Mt 8.28-34; Mc 5.1-20)

26 Incha yandø gadarenosmeraim pirausrø larraambubelø køn, tru Galilea nu pisu
ambøgatømaysrø. 27 Incha Jesús barcoyugurri pirau pinaiben latatø, tru puebloyuig kan
møg kwaimandziimera tøgaig katønrrab webibig køn, truibe manasrøngurri chigucha
kemøwei, yau tsumøwei inchibig, sørin trabmerayutø tsubig. 28 Incha Jesúswan ashippe,
nui merrab mur trashib tømbasrøb peñabe, trenchibig køn:

—¿Ñibe nane chi martrab inchigu cha, Jesús, Mayeelaim Pala Pasrabigwei Nusrkai? ¡Ñi
nan purø trømbøig møra megamig kømønrrai marmørrunrrig!— chib.

29 Kaguende Jesúsbe tru trømbøig maringarub kwaimandzigwane: "Møweinukkurri
webinrrø" chibguen indin køben nøbe trendaig køn, kaguende truigwane kwaimandziibe
katø katø nø merrarrawa sruaig købig kua. Inchen chu imønrrai, misaamerabe tasiimeran
srøbmeran cadenastøga lusra tøgagúingucha, nøbe cadenasmeran lurren, kwaimandziibe
mu misag warab waraimøsrø ingarubig køn. 30 Inchen nune Jesúsbe payibig køn:

—¿Chi munchi kugu?— cha.

Inchen nøbe løtappe:

—Nabe: "Legión", munchi kur— chibig køn, kaguende tru møweinuube kwaimandzi-
imera purø nu kebamba kua. 31 Incha tru kwaimandziimerabe 'tru purø trømbø umbu
trabyumay ørmørrunrrig' chib truba rugabelø køn, Jesúswane. 32 Inchen tru tunyube
kuchimera truba nu søtø mab llirab amøñiben, tru kwaimandziimerabe 'tru kuchimerayu
kebambingarurra' chiben, Jesúsbe ka kebambashibig køn. 33 Inchen kwaimandziimerabe
møweinukkurri webamba, kuchimerayu kebambene, tru kuchi søtøbe truba trømbø
lendeyu lula, chab pinøgørraptincha, pisuyu kegørra, pi keesra chab kwabelø køn.

34 Inchen tru kuchi ashibelø treeg purayaigwan ashabe, kwaariilø lula, puebloyu
køben, wambig nøørøwansrøn køben eshkab ambubelø køn. 35 Inchen misaamerabe chi
purayaigwan ashchab werrua, Jesús waisrø pubene, tru kwaimandzig tøga møg købiibe
Jesúswei srøb pulu, yandø asru keweig ke yandø tabig wai ashibelø køn. Inchabe truba
kørig kui inchibelø køn. 36 Inchen tru treeg purayaigwan ashibeløbe tru kwaimandzig
tøga møwan Jesús mandø incha tamarigwan katøganelan eshkaben, 37 tru Gadara pirau
maya misaamerabe Jesúswan nømuinukkurri 'irra' chib truba rugabelø køn, kaguende
nømbe truba truba kørig kuilø kua. Inchen Jesúsbe barcoyu kebya ibig køn. 38 Inchen tru
kwaimandziimera webambinab møøbe:

—¿Ñui mendig arruah?— chib truba inchen,

Jesúsbe trenchibig køn:

39 —Ñui yamay katø inrrø cha, ñun Tius chigøben yeeg nørriig mariilan kerriguh
eshkanrrab.—

Inchen tru møøbe, Jesús nun øyeeg nørreelø marigwan kerrigu eshkab ibig køn tru
pueblo ørøba.

Kan ishuwei kwanrrøwan Jesús tamarøb
(Mt 9.18-26; Mc 5.21-43)

40 Incha katø Jesús pisu ambøgatøsrømay larraibene, mayeeløba munig kuig køppe,
misaabe nune truba kasrag utabelø køn. 41 Inchen kan møg judíosmera tulundzuni
yau chi maramigwan ashibig, Jairo taig, puabe, Jesúswei katsig pulu tømbønsra, nui
yamay tiusmanda arrubsrumugu chibig køn, 42 kaguende nui kandø nimbasr doce añosig
tøgagúibe ke kwanrrab inchib tsuben.

Inchen Jesús ibene, nu misag søtøbe nui mendig trag marøb ambubelø køn. 43 Inchen
tru ututø kan ishug doce años ørøba ani ib kwanrrø tøgaig kua, nui chi tøgagúigwan
kerrigu patsøgøben, mugucha tamartrab kaimaig købig køn. 44 Tru ishuube Jesúswan
wendaugurri kemallippa, Jesús nø kewagúig urøzhigwandø katørabene, tru urastø tru ani
ibiibe pasramisrøptinchibig køn. 45 Inchen Jesúsbe trenchibig køn:

—¿Nane mu katørah?— cha.

Inchen mayeeløba: "Ñune mu katøramer" chiben, Pedrobe trenchibig køn:

—Kusrennøbig, misag søtøbe ñun yeeg tinmarøb ambumay imay trawagutsan— cha.
46 Inchen Jesúsbe trenchibig køn:
—Møikkøben nan katørainrrun cha. Kaguende nai maramburab marig nainukkurri webrain kui mørar— cha.
47 Inchen ishuube nø treeg marigwan chi søramgaig kuin kui ashabe, itønab arrua, Jesúswei merrab tømbønsrøb srala, maya misagwei merrab chindimba katøraigwanba, katø tru urastø mandø tabig kørrømisrigwanba eshkabene, 48 Jesúsbe trenchibig køn:
—Nimbasr, ñui isubigwan nainuutø pasra tøgagúikkurri tamarig kørrømisran cha. Chi isumø, inrrø— cha.

Jairoi nimbasrwan Jesús øsiiranøb

49 Inchen Jesús waminchib pasramnetø, tru judíosmera tulundzuni yau ashib karubigwei yaugurri møikkøsrøn puabe, unai møskawane trenchibig køn:
—Ñui nimbasrbe kwabguen indan cha. Kusrennøbigwan mas chi chimøta— cha.
50 Inchen Jesúsbe mørabe trenchibig køn:
—Kørig kui inchimøtø, køreptø køreu cha, ñui nimbasrbe tammisrtrun— cha.
51 Incha yau puabe, Jesúsbe mungucha kerrubashmøtø Pedronbah, Jacobonbah, Juanwanbah unai møskalanbatø kerrubashibig køn. 52 Inchen mayeeløba unan isub waminchib truba kishib køben, Jesúsbe trenchibig køn:
—Kishmøtay cha, unøbe kwaig kømøtø, ka kiptø tsun— cha.
53 Inchen nømbe kwain tsui asha kua, Jesúswane ka indzatø mørøbelø køn. 54 Inchen unan Jesúsbe tasigu kemøra, mur wamab trenchibig køn:
—Ishug-unø, ¡kurrø!— cha.
55 Inchen espíritube katø nuinug puben, øsiirawa tru urastø kurraptinchen, Jesúsbe manrrai manningarubig køn. 56 Inchen møskaløbe ke kwaara asha kørrømisren, Jesúsbe chi purayaigwan nømune mungucha eshkamønrrain karubig køn.

9

Jesús nui doce kusrenanøb pera uniilan karua ørøb
(Mt 10.5-15; Mc 6.7-13)

1 Jesús nui doce kusrenanøb pera uniilan wama, tulundzunabe, mayan kwaimandziimeran wambig webusrøb, kwanrrømeran tamarøb inchai, maramburab maramigwanba, mu chindamgaig karumigwanba tranøbig køn. 2 Incha Tius nø ashib karub wainuguigwan eshkab kusrenanrraimba, kwanrreelan tamartraimba karua ørabe, 3 nømune trenchibig køn:
—Mayuweimbe chigøben srua ammønrrigay cha. Pøtønain tsig srua ammøwei, wasr ila ammøwei, pirri srua ammøwei, an srua ammøwei, turingucha pagatø kømø, kandø kewa ambay cha. 4 Chugøben puebloyu yau puppe, webamba ambamnegatig truyutø kørrømisrtrigay cha. 5 Inchen ñimun wamab utag kømui indinuube, trube, tru puebloyugurri webamrrappe, ñimui srøbyu usrøwan chishtø kørrøgønrrigay cha. Treeg marøppe, trube 'ñim kaasig købene, møimbe ñim kusrenrrigay' chib eshkab.—
6 Inchen nømbe webamba, pueblomørig puraambub ambuppe, Tiuswei tabig srø wamwan eshkab kusrenanøb, chutøgucha kwanrreelan tamarøb ambubelø køn.

Jesúswan Herodes mu kuinguen mørmub
(Mt 14.1-12; Mc 6.14-29)

7 Inchen Galilea pirau ashib karub wabig Herodesbe Jesúsweimburab wamindi mørøb nø chi mariilan kerrigu wammørabe, chi isum kuinguen mørmíig køn, kaguen møiløgøsrøn: "Juan Bautista kwailai utugurri katø kurriinrrun" chiben. 8 Inchen kan utueløbe: "Tius maig karuigwan eshkabig Elías kenamisrin køn" chiben, kan utueløbe: "Tius maig karuigwan eshkabig merrabsriig møikkøben katø øsiirain køn" chiben, inchibelø køn. 9 Inchen Herodesbe trenchibig køn:
—Juanwane natøwei turwan paringaruig køn cha. ¿Trube, chigøben na yeeg wamindig wammøriiløbe mu kønrrab køh?— cha.

Incha Herodesbe Jesúswan ashig kui inchibig køn.

Trattrø mil møguelan Jesús mamig tranøb
(Mt 14.13-21; Mc 6.30-44; Jn 6.1-14)

10 Jesús nøashib karua øriilø katø amrruabe, nøm chi marigwan nun eshkaben, nømune
Jesúsbe Betsaida pueblosrømay nømundø nøørø pera ibig køn. 11 Inchendø tru nu misag
søtøbe wammørøppe, wendautø amben, Jesúsbe tabig wamab uta, nømun Tius nø ashib
karub wainuguigwan waminchib, kwanrrøwan tamaramig palai melabelane tamarøb
inchibig køn.
12 Inchen yandø mawab misrøb arruben, nui doce kusrenanøb pera uniiløbe Jesúswan
kemallabe, trenchibelø køn:
—Misaameran yandø amrrai, ungwa chi cha, puluwandø yamera pønrrabsrøn køben,
chugøben nøørøsrøn køben, ya peba kørrømisrtrappa, mamig penønrrappa amrrain cha.
Kaguende yube nambe mugucha warømønug pønrrer— cha.
13 Inchene Jesúsbe trenchiptinchibig køn:
—Manrrai ñim mannay— cha.
Inchen nømbe trenchibelø køn:
—Nambe trattrøgatø pirrimbah pagatø peskaubatø tøgaguer cha. Ya nu misagweimbe
søig penønrrab ambatøwein kønrrun— cha.
14 Kaguende møguelø tø trattrø milburab købig køn. Inchen Jesúsbe nui doce kusrenanøb
pera uniilan trenchibig køn:
—Kan søtø, cincuentabatø, cincuentabatø purramisringaruy— cha.
15 Inchen treeg maren, misaabe mayeeløba chab purramisrøbelø køn. 16 Inchen Jesúsbe
tru trattrøgatø pirriwanba, pagatø peskaumeranba nui tasku muta, srømbalaneb neesha,
Tiuswan 'mayanguen pay' cha, pirrimeran pirishabe, nui kusrenanøb pera uniilan misag-
wan pirishinrrai tranøbig køn. 17 Inchen mayeeløba øska ma kørrømisren, pitis undailan
tasinmerayu netsøbatø doce tulishibelø køn.

Pedrobe Jesúswan: "Cristo køn" chib
(Mt 16.13-19; Mc 8.27-29)

18 Kan kwaløm Jesús nøørøsrø Tius Møskaimba waminchib wabene, nui kusrenanøb pera
uniiløbe nøba purrøben, Jesúsbe trencha payibig køn:
—¿Misaamerabe nane mu køn tah?— cha.
19 Inchen nømbe trencha løtabelø køn:
—Møiløbe: "Juan Bautista køn" chiben, møiløbe: "Elías køn" chiben, møiløbe: "Tius
maig karuigwan kan eshkabig merrabsriig katø øsiirainrrun" chiben indan— cha.
20 Inchen Jesúsbe trencha payibig køn:
—¿Trune ñimbe nane mu køn chinrrague?— cha.
Inchene Pedrobe trencha løtabig køn:
—Ñibe Tiuswei tru Cristo køn— cha.

Jesús nø kwamigwan eshkab
(Mt 16.20-28; Mc 8.30–9.1)

21 Inchen Jesúsbe iigwane mungøben eshkamønrrain karubig køn. 22 Inchabe trenchibig
køn:
—Møg Misra Arrubiibe chinetø kaig indinab megamig nebunrrun cha. Katø misagwan
karubelø kølli misaamera køben, sacerdotemeran karubelø køben, Moisés pørigwan
kusrenanøbelø køben nune kaasig kømig kønrrab køn cha. Incha kweechen, pøn
kwalømyube kusraig kønrrun— chibig køn.
23 Incha mayeelan trenchibig køn:
—Møikkøben nai mendig uñig købene, nøasiitø nuimburabigwangøba isumøtø,
kwalømmørig nui kuruswan muta, nai mendig arrum nebunrrun cha. 24 Inchen møikkøben
øsig kømigwangøba esegabiibe yandø pinab pinamig nebunrrun cha. Inchen nagurrindø
kwabiibe managatig øsig kømigwan esegawa tøgagønrrun cha. 25 ¿Kan møg yu pirau
chine købigwan kerrigu nuindø maringucha, nøasiitø minchib, nøasiitø pinamigwei

marøb indiibe, chiwein kui tabig kønrrab kø? [26] Pøs møikkøben naimburappa, na
wamindiilaimburappa kørig isub kørig kui inchibigwane, nune kørig purørtrun chibig
køn, tru Møg Misra Arrubig tru nui tørguegwalmabiiba, nui Møskawei tørguegwalmabiiba,
Tiusweindø tarømari ángelesmerai tør pilabiiba arrua. [27] Nabe ñimun cierton trendamøn-
rrun chibig køn: Møiløgøben yu purrabelø Tius nø ashib karub pasraigwan ashmøwatøbe
kwanrraamøn— cha.

Jesús ke peemayig misrøb
(Mt 17.1-8; Mc 9.2-8)

[28] Øyeeg taig trune wendau køsrøn Jesúsbe Pedronba, Juanwanba, Santiagonba pera, kan
tun palasrø Tius Møskaimba waminchab nebibig køn. [29] Inchen Jesúsbe Tiusba waminchib
pasramnetø, nui maløbe ke peg lataig misrøptinchen, nui kewagúiløbe truba puløzhig
tørgwalmabelø misrøbig køn. [30] Inchen møimbe pailø møguelø nøba waminchib kenamis-
røptinchibelø køn. Truiløbe Moisésba, Elíasba, [31] nømbe tørguegwalmabig pinøgasrailø,
Jesús Jerusalénsrø mandø kaig indinab megawa, kwamigwan waminchib pønrrabelø
køn. [32] Inchen Pedroba, nui linchibeløba kigøbiitø ke chindamdø kuim purrøwagucha,
kimø kasrig ka purrøwa, Jesúswei tørguegwalmabigwanba, tru pagatø møguelø nøba
pønrrabelanba ashibelø køn. [33] Inchen tru møguelø yandø Jesúsweim pulugurri tarømisra
ambene, Pedrobe nøtøwei chi chib pasrarmabguen mørmubendø, trenchibig køn:

—Kusrennøbig, ¡nam yu pønrramibe purø tab køtan! cha. Pøngatø ya-ureg margun cha,
kan ñui, kan Moiséswei, kan Elíaswei.—

[34] Inchen tru waminchib pasramnetø kan wañi arrua, nømun kasrøben, nømbe wañi
umbu kørrømisra, Pedroba, Juanba, Santiagobabe truba truba kørig kui inchibelø køn.
[35] Inchen wañi umbugurrimbe kan wam trenchibig køn:

—Iibe nai Nusrkai, nai lawa wesruig køn cha. Nune møray— cha.

[36] Tru wambe yandø mas mørø waminchimuptinchen, Jesúsbe katø nøtø pasrai ashibelø
køn. Incha nømbe tru chi asigwane tru kwalømmerawane mungucha maizhikken mørø
waminchimeelø køn.

Jesús kan kwaimandzig tøga unan tamarøb
(Mt 17.14-21; Mc 9.14-29)

[37] Katø kwaløm tunbalasrøngurri kørrørrubene, Jesúswan katønrrab truba nu misag
werruben, [38] møimbe kan møg tru misaamerai utugurri truba mur wamab trenchibig køn:

—Au, Kusrennøbig, kabe tiusmanda nai nusrkawan ashibsrumuguh cha, nai kandø
nusrkain køn cha. [39] Nune kwaimandziibe merrarraben, nøbe møi møin trashibig køn
cha. Inchen kwaimandziibe pirausrø kucha, itønangarub, triimay chall kutsingarub,
purø trømbøig lastimaig marøb, ¡katø! elachimøsraatø inchibig køn cha. [40] Inchen ñui
kusrenanøb pera uniilan kwaimandzigwan webusrtrai na rugaben, kaiman— cha.

[41] Inchen Jesúsbe trenchibig køn:

—¡Kan ñim møi misaamera kørenrrab inchimeelø larrø kailø! cha, ¿Nabe managatig
ñimba unamig kønrrerah cha, ñimun øyeeg ashiptø? Ñui nusrkawan yu srua amø— chibig
køn.

[42] Inchen unøbe kemallib iben, kwaimandziibe unan pirausrø kucha, sruaguchen,
Jesúsbe trømbøig maringarub kwaimandzigwan nama, webingarua, unane tamara,
møskawan tranøbig køn. [43] Inchen Tiuswei purø nuig tabigwan mayeeløba kwaara ashibelø
køn.

Jesús nø kwamigwan katø eshkab
(Mt 17.22-23; Mc 9.30-32)

Inchen mayeeløba Jesús øyeeg marigwan kwaarøb kømne Jesúsbe nui kusrenanøb pera
uniilan trenchibig køn:

[44] —Pesannanrrab kømø, iigwan tab møray cha, tru Møg Misra Arrubigwane møguelai
tasku tranig kønrrabigwan.—

45 Inchen nømun øyeeg taigwane nømbe chi tainguen mørmeelø køn, kaguende Tius
chigúinguen mørmønrrai indiilø kua. Incha nø øyeeg taigwan chi chibig kø cha payamibe
nømbe kørig kui inchibelø køn.

Mas nuibe mu kerah
(Mt 18.1-5; Mc 9.33-37)

46 Inchen nui kusrenanøb pera uniiløbe nømui utu nømbe møig mas nuig kønrraptiig
kuin kui waminchib payiyab mendabelø køn. 47 Inchen nøm chi isub purraigwan Jesúsbe
wetøbeña, kan unan srua ya, nuim pulu pasrabe, 48 trenchibig køn:
—Møikkøben i unan nai munchiyu tab wamab utabiibe, nan utan cha. Inchen nan
utabiibe, nan karua ørøbigwangucha utan cha. Inchawei ñimui utu mas chigucha kømíig
lataig kui asiibe, truibe si, mas nuig køn— chibig køn.

Namun maig købash inchimíibe namuingatø pasran
(Mc 9.38-40)

49 Inchene Juanbe trenchibig køn:
—Kusrennøbig, kan møikkøsrøn ñui munchiyu kwaimandziimeran webusri aser cha.
Inchendø namba uñmíig købene, nambe truigwane merer— cha.
50 Inchen Jesúsbe nun løtappe trenchibig køn:
—Merømøtay cha. Kaguende ñimun namig kurrømíibe ñimuingatiig køn— cha.

Jesús Jacobonba, Juanwanba namab

51 Yandø Jesús srømbalasrø utig kømig lutau køben, Jerusalénmay ke punrrab isua ib
menda, 52 eshkanrrabelø wam sruar merrab øren, nømbe Samaria pirau kan pueblosrø
chigøben nuyasig tamartrab ambene, 53 samaritanosmerabe Jesúswane utømeelø køn,
kaguende nøbe Jerusalénsrømay inrrab arri asha. 54 Inchen nui kusrenanøb pera uniilø
Jacoboba, Juanba øyeeg indi ashabe, trenchibelø køn:
—¿Señor, nømun pinishinrrab srømbalasrøngurri nam nag kørraarringaruah cha, Tius
maig karuigwan eshkab møg Elías latawei?—
55 Inchen Jesúsbe nømun keesha ashabe, namabig køn. 56 Incha katøganbalø yamera
tsitsø pønrrabsrømay ambubelø køn.

Jesúswei mendig ambamibe murig køn
(Mt 8.19-22)

57 Nøm maywan ambub købene, kan møg Jesúswan trenchibig køn:
—Señor, ñi chu ibendø, nabe mendig arrumønrrun— cha.
58 Inchen Jesúsbe trencha løtabig køn:
—Zorramerabe waramig trabmera tøgar køben, katø pala amøñib illimeragucha nømui
lemera tøgar køn cha. Trune na, Møg Misra Arrubiibe ni nai turwan chu nerrarramikken
chigaig kur— cha.
59 Incha Jesúsbe katøganun trenchibig køn:
—Nai mendig amø— cha.
Inchen nøbe:
—Señor, nai møskawan sørønrrabmerrig ibashcha— chiben,
60 Jesúsbe trenchibig køn:
—Ñibe nai wendautø amø cha. Tiusweimburabigu kwaig latailøbe nømui kwailan
sørøbash cha. Inchen ñibe ya, Tius nø ashib karub wainuguigwan katøganelan eshkab
kusrenan— cha.
61 Inchen katøgangucha trenchibig køn:
—Señor, ñui mendig arrug køtan cha. Inchendø nai yauelanmerrig ungwa chinrrab
ibashcha— cha.
62 Inchen Jesúsbe trencha løtabig køn:
—Mutøgucha arauwan kemøra arab pasrøbendø, wendømaygøba keeshibiibe, Tius nø
ashib karub wainuguigwane chi tab martrabgaig køn— cha.

10

Jesús setenteelan karua ørøb

1 Øyeeg chab puraiben, Señor katø setenta lawa wesrua, pagatø pagatø pueblosmørig
katøganbalømerasrø nø yamsrømay nui merrab ørøbig køn.
2 Incha nømun trenchibig køn:
—Ellmarig tulisamibe truba nørrø køben, trune tulishinrrabeløbe mamdø køn cha.
Inchawei tru ellmarig puaig Tiuswan miay chibig køn, nui ellmarigwan tulishinrrabelø
ørtrai. 3 Ñimbe ambay cha. Au, nabe ñim ubishamera latailan lobosmerai utu ørar cha.
4 An pusramig urasr ila ammøwei, wasr ila ammøwei, alpargatis katø nøørø srua ammøwei,
ñim maywan ambuppe, mun køben wamab waminchib pønrrømøwei inchigay cha.
5 'Incha kan yau kebambuppe, øyeemerrig chinrrigay cha: "I yaube chi isumgaig
mayanguen tab kønrrun" cha. 6 Inchen truyu chi isumgaig tab købigwan tøga møg wabene,
tru: "Chi isumgaig tab kønrrun" cha ñim trendaibe nuinug kørrømisrtrun chibig køn.
Inchen treeg møg kaabene, tru ñim trendaibe ñimuinuutøwei kørrømisrtrun cha. 7 Inchen
ñimbe tru yautøwei kørrømisra, nøm chi srørrendø mab, mutchigay cha. Kaguen chi
marøbiibe nui marimburøbe mu chi chinrrainga, utamig køn cha. Yamørig, yamørig
ammønrrigay cha. 8 Ñim kan puebloyu kebamben, ñimun wamab utøbene, chi srørrendø
manrrigay cha. 9 Incha truyu kwanreelan tamarøb, tru misaameran: "Tius nø ashib karub
wainuguiibe ñimuinuube lutaurab pasran" chinrrigay cha.
10 'Inchen ñim kan puebloyu puben, ñimun wamømubene, trube, callesmerayu we-
bamba, misagwan øyeeg chinrrigay cha: 11 "Ñimui puebloyu usrø namui srøbmerayu
mendigwan møimbe trube, ñim kusrenrrigay chib pabørrguer chib. Inchendø møimbe
yandø ñimbe isua kuy cha, Tius nø ashib karub wainuguiibe ñimuinuube lutaurain køn"
chib. 12 Inchawei nabe ñimun trendamønrrun: Srabe kwalømbe tru puebloimbe Sodomai
lataitøguen kømø, Tiuswei tru maig kønrrabigwan asha maram kwaløm attrabiibe mas
purø trømbøig kønrrun cha.

Isua mørmø misaameran isumdiig nebunrrabig
(Mt 11.20-24)

13 '¡Ay, ñi Corazín pueblo, waacha! ¡Ay, ñi Betsaida pueblo, waacha! Kaguende Tirosrø,
Sidónsrø tru maramburab mariilan na ñimui utu lataitøwei marig kuimbe, manawei
truiløbe nømui kaig mariilan isua møra, Tiusweimay llirabsruig kuinrrun cha. Incha
kaig marmønrrab yandø isua mører chib kenamartrab, trøsrkøleelø keb, nagusrøyu
purramisrøb inchibsruinrrun cha. 14 Pøs Tiuswei tru maig kønrrabigwan asha maram
kwalømbe Tiroba, Sidónba misaamera lataitøguen kømø, ñimbe mas purø trømbøigwan
utønrrun cha. 15 Inchen ñi Capernaum pueblogan, ¿purø tab incha srømbalasrøngatig
kusruig kønrrurmab isutirru? cha. Treeg kømøtø, ñibe tru møra melamnug kegutsig
kønrrabguen— chibig køn.
16 Incha nui pera uniilan trenchibig køn:
—Ñimun mørøbiibe, nan møran cha. Inchen ñimun kaashibiibe, nan kaasan cha. Inchen
tru nan kaashibiibe, nan karua ørøbigwan kaasan— cha.

Karua ørig setenteelø katø amrrub

17 Inchen tru setenteeløbe truba kasrag katø amrruabe, trenchibelø køn:
—Señor, ñui munchiyube kwaimandziimeraguen namune mørtan— cha.
18 Inchene Jesúsbe trenchibig køn:
—Satanásbe srømbalasrøngurri kan palaig peñib lataig peñen, nabe asig køn cha.
19 Nabe mu mandamgaig maramburab maramigwan ñimun tranamønrrun cha, ulmeran,
alacránmeran itøbunønrrai, katø tru ashig kømui inchibig, Satanás, nø kanawa, chi
martrab kaimanrraimba. Inchen ñimbe chi indiimeelø puramrrun cha. 20 Inchen ñimbe,
kwaimandziimera ñimun mørimba kasraaramøtø, ñimui munchimera srømbalasrø pørig
pønrraimba kasraaray— chibig køn.

Jesús nuielaimburab kasraarab
(Mt 11.25-27; 13.16-17)

21 Incha tru uras Jesúsbe Espíritu Santogurri truba kasraarawa, trenchibig køn:
—Nai Møskai, srømbalawanba, pirøwanba ashib karubig, ñun tabig waminchar cha, kaguende ñibe kusrebelø chigúi mørøbelan ashmønrrai tru sørig pønrrabelane tru chigucha kømeelø kusremeelan kenamarikkurri. Treewein køn, nai Møskai, ñi treeg kønrrai maramig tab kuig kua.
22 'Nai Møskaimbe chiwandøgucha nan trandan cha. Mugucha na Nusrkawane mu kui ashmuben, Møskaindøwei asan cha. Mugucha Møskawane mu kui ashmuben, na Nusrkaimba, møiløgøben na asingaruilø truiløbatø asan— chibig køn.
23 Incha nui kusrenanøb pera uniilan ashabe, nømundø trenchibig køn:
—Tru ñimui kabmera nebua asigwan ñim ashibeløbe mayanguen tab kuilø køn cha.
24 Kaguende nabe ñimun trendamønrrun cha: Truba nørrø Tius maig karuigwan eshkabelø køben, reymera køben, i ñim asigwan asinrrabna kui inchendø, ashmuig køn cha; i ñim mørigwan mørinrrabna kui inchendø, mørmuig køn— cha.

Kan tabig marøb samaritanon Jesús kemesra wamindig

25 Inchen tru maig maramigwan martrai Moisés pørigwan kan kusrenanøbig Jesúswan mandø inchibig køtashchab nøba waminchab kurra yabe, trencha payibig køn:
—Kusrennøbig, ¿managatig øsig kømigwan Tius tranig tøgagønrappe, nabe chi maramerah?— cha.
26 Inchen Jesúsbe trencha løtabig køn:
—Maig maramigwan martrai Moisés pørigube ¿chi pørig pasrah? cha. ¿Ñibe truigwane mandø taitamab isugu?— cha.
27 Inchen nøbe trenchibig køn:
—"Señor ñui Tiuswane ñui manrraugurri kerrigu newan undaaraitøgaba, kerrigu ñui øsig pasraitøgaba, katø kerrigu ñui asru chishkømburab chish kuitøgaba, kerrigu ñui turtøga isumburab isuitøgaba undaaramig køn cha. Katø ñima ñiasiitøwei maig undaguig køppe, ñui mendaigwangucha treetøwei undaaramig køn" cha, trenchibig pørig pasran— cha.
28 Inchen Jesúsbe trenchibig køn:
—Ñibe sølwei løtan cha. Iigwan mar cha. Treeg marabe si, ñibe managatig øsig kømigwan Tius tranig tøgagønrrabguen— cha.
29 Inchen tru møøbe nø payigwan tab webig køb, Jesúswane trencha payibig køn:
—¿Naimbe mendaibe mu kerah?— cha.
30 Inchene Jesúsbe trencha løtabig køn:
—Kan møg Jerusalénmay ambi maywan Jericómay kørraarrub arrubene, nileelø merrarrawa, kerrigu nui kewagúigwanbañau nila, kurragucha, kwaig lataig mara trarra ambubelø køn cha. 31 Inchen kan judíosmerai sacerdote tru maywandøwei chi isumø purainrrab arrub pasrøwa, tsui ashippe, yabwansrøndø purayan cha. 32 Katø treetøwei kan levitagucha truyu pubendø, ashabe, mendawansrøndø pureppa ib ibig køn cha. 33 Trune kan Samariasrø møg tru maywandøwei purainrrab arrua, nun ashabe, lastima isua, 34 møwan kemallabe, nui pisrøwan aceiteba, vinoba srøla, llensutøga lusra, trugurrimbe nui burroyutøwei itøguanøsra, kan ya pebøbelainuumay srua ya, truyu ashib tøgagúig køn cha. 35 Incha katø kwaløm samaritanobe inrrappe, tru ya puaigwan pagatø an wesrawa, trana: "I møwan ashchunrrig tan cha. Ñi mas kastain købene, katø arruabe, pagararrumøn" tan— cha.
36 Incha Jesúsbe tru Moisés pørigwan kusrenanøbigwane trenchibig køn:
—¿Tru nileelø kemørinab møwan, tru i pønelø nøasi lataitøwei isua ashibiibe, ñune møig truig kønrraptiig køta?— cha.
37 Inchen nøbe løtappe trenchibig køn:
—Tru møwan lastima ashibig, truig kømmørgøtan— cha.
Inchen Jesúsbe trenchibig køn:

—Ñigucha ya, treetøwei mar— cha.

Jesús Martaba, Maríaba waminchib

38 Incha Jesúsba, nui kusrenanøb pera uniiløba nui maywan amba, yamera tsitsø
pønrrabsrø pubene, truyube kan ishug, Marta taig, nui yaumay amø cha, utabig køn.
39 Martabe kan numøsrai María taig tøgaig købig køn. Inchen truibe Jesúswei srøb pulu nø
chi taigwan mørtrab wamisren, 40 trune Martabe, ke chi maram kuinguen mørmíig wawa,
Jesúswan kemallabe, trenchibig køn:

—Señor, chi maramelan nai numøsrai ke nandø keguchen, ñungan isumuitarru cha, nan
puruguptøguen wau taindø— cha.

41 Inchen Jesúsbe trenchibig køn:

—Marta, Marta, ñi kui ke chinsraatø inchib, ñui chigurrimbunø maramelangøba isun
cha. 42 Inchendø kanbaløtø mas isumig pasran cha. Inchen Maríabe tru mas tabigwan
trunun lawa wan cha. Truigwane kerraig kømønrrun— chibig køn.

11

Jesús Tius Møskaimba mandø wamindamigwan kusrenanøb
(Mt 6.9-15; 7.7-11)

1 Kan pieje kanbaløsrø Jesúsbe Tius Møskaimba waminchib wawa, chab patsøgøbene,
møikkøsrøn kan nui kusrenanøb pera uniibe trenchibig køn:

—Señor, tru Juan nui kusrenanøb pera uniilan kusrennøb lataitøwei, namungucha
Tiusba wamindam kusrenanrra— cha.

2 Inchen Jesúsbe trenchibig køn:

—Ñim Tiusba waminchib pønrrappe, øyah chinrrigay cha:
"Namui Møskai,
ñui munchibe tabigweindø tarømara, newan tab indig kønrrun.
Ñi ashib karub pasraibe pirau larrøbitchab amø.
3 Kwalømmørig nam mamig maig palabigwan namun møi tranøb,
4 namui kaig mariilan ulø paymø, pesannarrunrrig chib.
Kaguende namma namun kaig marøbelan mayeelan ulø paymø, pesannabelø ker
chib.
Chiyugøben namun kegørrøsrkønrraptiig pønrrøbene, truwane ambashmørrunrrig chib.
Masken tru kaigweinukkurrimbe tarømartra"—
chib.

5 Incha Jesúsbe katø trenchibig køn:

—Ñimma møikkøben kan trendø asig tøgagua, yem tøbøtag truigwei yamay ya: "Au, nai
kasuku, pøngatø pirrim pebøbsrumugu chinrrun cha. 6 Pøs nai trendø asig inrrab arrua,
nai yau puben, chigucha srørramig chi kaagur" cha. 7 Inchen kane yaambugurri trencha
løtimbeh: "Yaskappe yandø kasraig pasran cha. Mas wamab fregamørrunrrig chib. Nabe
nai ureemeraba camayuguen warøwa, chigucha pebrrab kurrønrrab kaimamønrrun" cha.
8 Pøs nabe ñimun trendamønrrun: Pebrrab kurrappe, nui trendø asig kuimbatø pebrrab
kurrømøtø, ke wamabig wamab tsuikkurri kurra, chi palabigwan nøbe kerriguh tranrrun
cha. 9 Inchawei nabe ñimune trendamønrrun: Miabene, Tiusbe ñimune tranrrun cha.
Lawabe, ñimbe wetørranrrun cha. Yaskabu wamubene, ñimune kurtrun cha. 10 Kaguende
mugucha miabiibe utøben, labiibe wetørraben, yaskabyu wamabigwane kurtrun cha.

11 '¿Ñimma møikkøben, møskain kua, ñui nusrkai pirri miaben, pisrugwan tranrraitirru?
¿Kabe peskau miabene, ulwan tranøbsruguh? 12 ¿Kabe kan atøwall srug miabene,
alacránwan tranøbsruguh? 13 Pøs ñimma ya kailø købenguen ñimui uregwane tabig keta
tranøbelø køben, ¿kan mas ñimui Møskai srømbalasrø wabiibe nun miabelane Espíritu
Santon tranmønrraitarru?— chibig køn.

Møiløgøsrøn Jesúswan kwaimandzigwei maramburab marigwan tøgaig køn chib
(Mt 12.22-30; Mc 3.20-27)

[14] Kan møwan kan kwaimandzig wamgaig marigwan Jesúsbe wambig weguchen,
kwaimandzig webibene, tru wamgaibe waminchiptinchen, misaamerabe truba kwaara
ashen, [15] kan utueløbe trenchibelø køn:
—Kwaimandziimeran ke nøasha karub pasrabig, tru Beelzebúgurri kwaimandziimeran
nøbe webusrøbig køn— cha.
[16] Inchen kaneløbe Jesúswan maig inchibig køtashchab ashig køptø, nune srømbalas-
røngurriig asamig martrai miabelø køn, Tius nøba pasrain kui ashchab. [17] Inchen Jesúsbe
nøm chi isub pønrraigwan ashabe, trenchibig køn:
—Kan rey karub tøgaweim pirauma misag nømasiitø nøørøtø misrøb kurrabe, pinøn-
rrun cha. Katø kan yauelø nømasiitø nøørøtø misrøb kurrabe, chab pinønrrun cha.
[18] Inchawei Satanáskucha nøasiitø nøørøtø misrene, nui ashib karub waibe ¿chincha pasra-
big pasrønrrab kø? cha. Kaguende ñimbe nane trendan, chibig køn, Beelzebú martrai
tranikkurri kwaimandziimeran webetan cha. [19] Tru kwaimandziimeran na webetappe,
Beelzebúgurri webetig købene, trube, ¿ñimui mendig amøñibeløbe kwaimandziimerane
mu webetingaruitøgarre webetah? cha. Inchawei, treeg købene, maig kuigwan ñimun
uyube nøm chibig køn. [20] Trune na Tiuswei tasig-unøtøga kwaimandziimeran webetøbene,
Tius nø ashib karub pasraibe ñimui utube puaguen pasran cha.
[21] 'Kan mur møøma iitøgabe chinchamamønrrurmab may tamara, nui tab yawan
tab ashib tøgagøbene, truyu nui chigurrimbunø tøgagúibe chi isumgaig pasran cha.
[22] Inchen katøgan møg, nø lataguen kømø, mas murig arrua, nun merrarrawa kanawa,
tru chinchamamumig, iiløtøgabesimab isua tøgagúilan kerrawa, tru nø chi tøgagúilane
katøganeløba pirisan cha.
[23] 'Naingatø pasrømíibe, nan tsaleelaingatø maran. Naba tulishimíibe truørøtø wiitan
cha, trenchibig køn Jesúsbe.

Kaig espíritu katøle møweimay arrub
(Mt 12.43-45)

[24] 'Kan trømbøig maringarub kwaimandzig møweinukkurri webippe, chugøben
purmerasrø isramig lab uña, yandø wetørranrrab kaimappe, trenchibig køn: "Katø nai
yamay inrrab cha, na chugurri webarrua arrinuumaytøwei." [25] Incha katø arruabe, tru
møwane kan yawan chishtø paluuncha, tamara pasrig lataig wetørranrrun cha. [26] Incha
ippe, katøgan kwaimandziimera, nø lataguen kømø, mas larrø trømbøig marøbelan
sieteba tulundzuna, søteeløba trubalatø tru møweinug purrønrrab kebamrrun cha.
Inchen tru møøbe yandø srabebe mas purø kaikken kørrømisrtrun cha, tru srøsrø
lataitøguen kømø.—

Isa kømø, purø tab købig

[27] Jesús iilan waminchib pasramne, misag utu kan ishug øyeeg chib trashibig køn:
—¡Ñun tøgagøb, mutsøsrøb ishuube mayanguen tab kuig køn!— cha.
[28] Inchen Jesúsbe trenchibig køn:
—Tius maig taigwan mørøb, maig karuilan mørøbelø, truiløbeguende mayanguen tab
kuilø køn— cha.

Kaig misag Jesúswan mana asiimíig martrai miab
(Mt 12.38-42; Mc 8.12)

[29] Misaamera Jesúsweim pøtøgatan mas mas tulundzunøben, nøbe trenchib waminchib
pølbasrøbig køn:
—Møin kwaløm larrø kaig misaamera, Tius naba pasrain kui ashchab marig miatan cha.
Inchendø asha kønrrai katøgan chigøben peg kenamara tranmøtø, tru Jonásweiwandø
eshkamønrrun cha. [30] Jonásma Nínivesrø warab misaameraimbe chigøben kønrrab
kuitamab isua asha kømig kønrrai nune treeg pasrig køn cha. Treetøwei na, Møg Misra
Arrubikkucha møin kwaløm misaameraimbe isua asha kømig kønrrai pasrig kønrrun
cha. [31] Tru ambø umbu pirausrø reinagucha Tiuswei tru maig kønrrabigwan asha maram
kwalømbe kurrønrrun cha. Incha nøbe tru møin kwaløm møguelø ñimun møra melønrrai

maringarunrrun. Kaguende nøma purø yabsrøngurringuen arrig købig køn, Salomón,
tru purø kusrebig wamindigwan mørtrab. Inchen yu pasrabiibe Salomón lataitø kømø,
mas nuikken kur chibig køn. 32 Tru Nínive ciudasrø misaamerabe Tiuswei tru maig
kønrrabigwan asha maram kwalømbe kenamisrtrun cha, tru møin kwaløm misaameran
kaiyu pønsrønrrab. Kaguende Nínivesrø misaamerabe Jonás eshkaigwan møra, nømui
kaig mariilan isua møra, Tiusweimay lliraig køn cha. Inchen yu pasrabiibe Jonás lataitø
kømø, mas nuig køn— cha, trenchibig køn.

Kabmerabe asru kan lámpara latailø køn
(Mt 5.15; 6.22-23)

33 —Muguen kan aceite lámparan piløga srørrøyu pasrmøwei, ni køtsø umbu pasrmøwei
indan, masken kerrubelan tør kønrraimbe, pala pasran. 34 Asru kappe kan lámpara lataig
køn. Inchawei ñui kab tabig købene, ñui asrube kerriguba tør kebilig kønrrun. Inchen ñui
kab kaig købene, ñui asrube kerriguba løstiig kønrrun. 35 Inchawei ashiptø kuy, ñim tør
tøgagúibe løstiig købgunmab. 36 Kaguen asru kerriguba tør køben, katø truyu chigucha
løstiig kaabene, ñibe kerriguba tørgandø ashchun chibig køn, kan lámpara purø tørig,
ñun piløben lataitøwei.—

Jesús fariseosmeranba, maig maramigwan martrai pørigwan kusrebelanba øyeelø køn chib
(Mt 23.1-36; Mc 12.38-40; Lc 20.45-47)

37 Yandø Jesús chab waminchene, kan fariseo nui yau lincha manrrab attrai eshkaben,
Jesúsbe kebya, mishatsigu wamisrene, 38 fariseobe Jesús mamigwan mamøwatø, tasig
kinømø mai ashabe, truba kwaaren, 39 Señorbe trenchibig køn:

—Trube, ñim fariseosmerabe pasunba, platillonba wambiimaybe pillmabendø, ñimui
umbube ñimbe misagwan kwaarøsra kerranrrab isuiløba, chigurrimbunø tøgagønrrab
parø isuiløba, trutø netsailø køn cha. 40 ¡Ñim chugúinguen mørmeelø! Tiusbe palamay
asrwanma marig køppe, ¿katø umbuigwangucha nøtøwei marig kømuitarru? cha. 41 Treeg
inchibgunrriibe, tru umbu tøgagúigwan waachameran lastima asha, srørray chibig køn,
treenchene, ñimune kerriguba chishig kørrømisrtrun cha.

42 '¡Ay, ñim fariseos waachamera! Ñimbe erbabunan, rudan, chigurrimbunø katø-
gan shush tusrmeran Tiusweyasig diezmørig kanzhig, kanzhig wesrawa, tranendø, tru
sølgandø tabig maramigwanba, katø Tiuswei tru undag købigwanbabe, ñimbe pinab
marøbelø køn cha. Ñimbe marøppe, iilanwei maramig kuig køn cha, tru diezmørig kan
kan wesrawa, Tiuswan tranamigwangucha pesannamø, tøgatø marøb.

43 '¡Ay, ñim fariseos waachamera! Judíosmera tulundzuni yamerayu purø tab misaamera
purrainug purramig chullelø, katø penab, yanøb indinug ñimune maig købash kømø, purø
tabzhig wamønrrai inchibelø køn cha.

44 '¡Ay, ñim waachamera, kwaig sørin trabmera latailø, chi kenameelø! Misaamera tru
sørim palawan chigúinguen ashmø llirab kuilø latailø køn— chibig køn.

45 Inchen tru maig maramigwan martrai Moisés pørigwan kusrennøbiibe trencha løtabig
køn:

—Kusrennøbig, ñi øyeeg chippe, namungucha tøga wamøtan— cha.

46 Inchen Jesúsbe trencha løtabig køn:

—¡Ay, ñim waachamera, tru maig maramigwan martrai Moisés pørigwan kusrennø-
belø chigucha! Ñimbe katøganelane niga ambamga kwatsiguelø neguanendø, ñimbe
ñimdøweinguen ni kan tasig-unøtøgaguen kuñab kebachig kømui indan cha.

47 '¡Ay, ñim waachamera! Tius maig karuigwan eshkabelan ñimui merrabsrø misaamer-
atøwei kweecha, søriilø købelan ñimbe tamara pønsrøbelø køn cha. 48 Treeg mariitøga
ñimbe ñimui merrabsreelø treeg marigwane lata kandø isubelø kui kenamaran cha.
Kaguende nømuimburappe kweechen, ñimuimburappe tru sørin trabmeran tamaran cha.

49 'Inchawei Tius nø kusremburab kusrebig kuigu, trendaig køn: "Na maig karuigwan
eshkabelanba, katø naashib karua øriilanba nabe øren, truilan kan utuelane kweechen,
kanelane kaig martrun" cha. 50 Inchawei pirøwan marøb uraskurri Tius maig karuigwan

eshkabelan mayeelan kweetsiilai ani lusigwan Tiusbe møin kwaløm misaameran ulø
payrrun cha, [51] tru Abelwan kweecha ani lusigwangurrimbunø, tru Zacarías altarba, san-
tuarioba pønrrabnug, tru tøbøtag pasrøben kweetsig, tru Zacaríaswei ani lusigwangatig.
Inchawei nabe ñimun trendamønrrun chibig køn: Tru misaameran kweetsiilan Tiusbe
møi ya misagwan ulø payrrun cha.
[52] '¡Ay, ñim waachamera, tru maig maramigwan martrai Moisés pørigwan kusrennøbelø!
Kaguen tru nebua ashib kusreb kømig kan llavi lataig tøgagúigwan ñim kerrawa tøgagua,
ñimdøweinguen kebammøwei, ni kebambug kui inchibelan chigucha kebambashmøwei
indan— chibig køn.
[53] Jesús truyugurri webibene, tru Moisés pørigwan kusrenanøbeløba, fariseosmeraba
Jesúswan truba nama, ke chine payib mendabelø køn, [54] kebenøsrkøg køptø, nø chi kusrua
løtøbene, chigøben tamig tøgagønrrab.

12

Jesús palatø tabelø kømønrrai kusrenanøb
(Mt 10.26-27)

[1] Trune misaabe truba truba nørrø tulundzuna, nu køptø ke nømdø melambub
itøbuniyaben, Jesúsbe nui kusrenanøb pera uniilan nømunmerrig trenchib pølbasrøbig
køn:
—Au, fariseosmerai levaduran ashiptø kuy cha, tru palatøbe truba tab indigwan.
[2] Pøs chitøgucha søra pasriibe søriitø kørrømisrmø, ashchai kenamarig køben, katø
wammørmønrrai søra tøgagúibe wammøriimíibe kørrømisrtraamøn cha. [3] Inchawei
ñim løstøyu wamindigwane tøryu wammørøbguen inchen, ñim yaskabwan kasra nilø
wamindigwane yabalasrøngurri trasaig kønrrun cha.

Jesús møigwan kørig tøgagømigwan waminchib
(Mt 10.28-31)

[4] 'Na ñim nai linchibelane trenchar: Asrwandø kweechibelane kørig kui inchimøtay cha.
Kaguen asrwane kweechendø, mas trømbøibe chi martrab kaiman cha. [5] Inchendø nabe
ñim møigwan kørig tøgagømigwan eshkarrumøn cha. Kweecha, mu manchinrrainga tru
møra melamnug kegutchabig, truigwane kørig tøgaguy cha. Nabe katøle trendamønrrun:
Trunune si, kørig tøgaguy cha.
[6] '¿Trattrøgatø illinzheelan pa centavozhigweindø yanøbelø kømuitarru? chibig køn.
Inchendø Tiusbe treelanguen pesannamø, ashibig køn cha. [7] Pøs ñimuimburappe ñimui
turyu pusruumeranguen kan kan mundziizheelø køn cha. Inchawei chi kørig kui
inchimøtay chibig køn. Truba yam illimera lataitøguen kømø, ñimbe mas purø nuweyelø
køn cha.

Misaamerai malau 'Jesucriston ashmíig kur' chib pønrrømeelø
(Mt 10.32-33; 12.32; 10.19-20)

[8] 'Katø nabe ñimun trendamønrrun: Møikkøben misaamerai merrab 'Jesúsweingatiig
kur' chibigwane na, tru Møg Misra Arrubikkucha Tiuswei ángelesmerai merrab treetøwei
truigwane 'nuingatiig kur' cha, nabe trendamønrrun cha. [9] Inchen misaamerai malau
'Jesúsweingatiig kømur' chibigwane Tiuswei ángelesmerai merrab nabe nungucha 'nuin-
gatiig kømur' tamønrrun cha.
[10] 'Møikkøben na, Møg Misra Arrubigwan chigøben kaig waminchibigwane Tiusbe
uløwan paymønrrab pesannanrrun. Trune møikkøben Espíritu Santon purø trømbøig
waminchibigwaneguende pesannamø, ulø payrrun cha.
[11] 'Ñimun payrrab judíosmera tulundzuni yamerayumay, kabe juezmeraimay, kabe
karubelaimay srua ambene, mandø cha løtamermab, mancha løtamermab, chi tamermab
chi isumøtay chibig køn. [12] Kaguende yandø wamindamig puben, Espíritu Santobe maig
tamigwan ñimun kusrenanrrun— cha.

Kan pua møg chugúi mørmíig lataigwan kemesra wamindig

13 Kan møikkøsrøn misag utu Jesúswan trenchibig køn:
—Kusrennøbig, nai nunewan naimburabig kønrrabigwan pirisha, nan tranø chirra—
cha.
Inchen Jesúsbe trenchibig køn: 14 —Au, kasuku, ¿nan kan juez lataig, kabe kan pirø
pirishibig lataig kønrraimbe nane mu pasrah?— cha.
15 Incha katø trenchibig køn:
—Parø indamigwane treenchimønrrab ashiptø kuy cha. Kaguende kan møg øsig kømibe
chi nørrø tøgagúinug pasrømíig køn— cha.
16 Incha katø 'øyeeg lataitøwein køn' cha, kemesra waminchib trenchibig køn:
—Kan truba pua møwan nui pirømerayu truba truba ellmarig misren, 17 tru puaibe
nuinetø isub mendabe trendan cha: "¿Chindamer? cha. Nai ellmarig tulisailan yandø
chu esegamig chigagur" cha. 18 Inchabe treeg isubig køn cha: "Møimbe sí chi maram kui
ashar cha. Nai mamig keerøb esegailan picha, mas nørreelø mara, truyu nai ellmarig
tulisailanba, chi tøgagúilanba kerrigu esegamønrrun cha. 19 Incha nabe naasiitøwei
trendamønrrun tan cha: 'Møimbe si, chigøben truba nørrø esegailø yam pilawei pønsra
war cha. Møimbe israb, mab, muchib kasraarau' tamønrrun" cha. 20 Inchene Tiusbe
trendan: "Chugúinguen mørmø møg, møi yemdøwei ñui møsigwan miaben, kwamig
nebuben, ñi esegawa tøgagúibe, ¿muin kørrømisrtrerah?" cha.
21 'Kan møøbe nuyasiitø chine palømø, tun pønsraindøgucha, Tiusweimburabigwan
chiguchaga waachawane øyeeg purainrrun— chibig køn, Jesúsbe.

Tiusbe nui uregwane chi palabigwan tranøbig køn
(Mt 6.25-34)

22 Incha Jesúsbe nui kusrenanøb pera uniilan trenchibig køn:
—Ñimune trendamønrrun cha: Øsig amønamig, ñim mamigwanba, asru chi kemermab
isumigwanba menrra isumøtay cha. 23 Pøs øsig amønamikkan kan mamig lataitø kuitarru
cha. Kabe asrkan kan asru keelø lataitø kuitarru cha. 24 Pøñiimeranma asay cha, chi
ellguamøwei, ellmarig tulishimøwei, mamig esegamig chi kawei, mamig nørrø keera tun
pønsra esegamig chi kaweyelanguen Tiusbe manrrai mannøbig køn cha. Ñimbe illimera
lataguen kømø, maseløguen køn cha. 25 ¿Ñim møiløgøben, maya maya incha, katøgan
tøbø metrotøguen nurabsruguh? cha. 26 Ñim yandøzhigwanguen martrab kaimabeløbe,
¿katøgan peg maramelane chinchabrre isugue? cha.
27 'Umeranma asay chibig køn, kwallmøwei, kumøwei inchibelø købendø, tabig nørrøran
cha. Inchendø nabe ñimune trendamønrrun: Rey Salomónguen nui chine purø tabzhig
tøgagua, umera lata tabzhiibe kemuig køn cha. 28 Wambig kaumera, møi ka pønrrøwa,
srønabe nagu parrig kønrrabigwanguen Tiusbe øyeeg tabzhig kenanøb lataig marøbiibe,
ñimune treetøguen kømøtø, masken marmønrraitarru cha, ñim isubigwan Tiusweinug
pasra tøgagúigwan ke kagømønrraindøzhig tøgarwan. 29 Inchawei chindamermab isuptø
menrra isui inchib lamøtay chibig køn, chi mamermab, chi mutsamermab. 30 Kaguende
yu pirau misaamerabe mutøgucha iilan isua labelø køn cha. Trune ñimui Møskaimbe
ñimui chi palabelan ashaguen wabig køn cha. 31 Treeg kømøtø, ñimbe Tius nø ashib karub
wainuguigwan isua lay chibig køn. Trumaybe tru katøgan chi palabelangucha ñimbe
nemarig utønrrun cha.

Srømbalasrø chigurrimbunø pønrrabelø
(Mt 6.19-21)

32 'Nai mamdø ubishazheelø, chi kørig kui inchimøtay. Kaguende ñimui Møskaimbe nui
karub wainuguigwan tranamig tab kui indin køn. 33 Chi tøgagúilan yana, chigarwan tranay,
treeg marabeguende, an pusrig urasrmera, pinønrrabig kømeelø tøgagønrrabguen, chi
tøgagúilø managuen pinønrrabgailan srømbalasrø eseganrrab. Truyube niliig kebinrrab
kaimabwei, ni pullilla parmøwei inchibnug. 34 Kaguende ñimui chi tøgagúilø chu esegaig
pønrrøbene, ñimui manrrøgucha ke truyutø isub pasrønrrun cha.

Tamara muniitø kømig køn

35 'Ñimbe kewa, tamara, pørønawa, martrab ke muniitø kuy; katø ñimui aceite usri
lámparamerangucha piløga kuy; 36 ñimbe kan mendig melabelø latailø kønrrigay ya
puaig novios yaugurri attrab køben muniirabelø latawei. Incha pua, nø yaskabwan
pinrrøgøbene, kurtrab muniitø melabelø latailø kømig køn. 37 Mayanguen tab kuilø køn
tru karuindiig melabelø ya puaig nømun kib køben kømø, kasrig purrabyuh puinabeløbe.
Nabe ñimun cierton trendamønrrun: Ya puaig nøashib tamara pørønawa, mishatsigu
nømun purramisringarua, mamigwan nøashib pirishinrrun cha. 38 Yem tøbøtag pui
lata, løtsø pui lata nømun kib kømø, kasrig purrøben puinabeløbe mayanguen tab
kuilø kønrrun cha. 39 Kan ya puaima niliig chu uras attrab kui mørimbe, yau nilønrrab
kebibashmubsruinrrun cha. 40 Ñimgucha tamara melay chibig køn. Kaguende tru Møg
Misra Arrubiibe chi isumø købenba arruptinchun— cha.

Mendig megabig maig taigwan marøbigwanba, maig taigwan marmíigwanba kemesra wamindig
(Mt 24.45-51)

41 Inchene Pedrobe trencha payibig køn:
—Señor, ¿iig 'øyeeg lataitøwein køn' cha, kemesra wamindigwangan namuyasiitø
waminchitirru? cha, kabe ¿mayeelain kuitarru?— cha.
42 Inchen Señorbe trenchibig køn:
—Kan karuindiig megabig maig taigwan møra marøb, katø chi maramelan nøtø
tsabø asha marøbigwan, ya puaig nui yau warabelan mannam ura puin kuindø nømui
mamigwan srøttrab muniitø wabig kønrrai ashai wanninabiibe ¿møig kerah? cha.
43 Truibe mayanguen tab kuig køn cha, nun karua pasrigwan marøb megabenh ya puaig
puptindinabigweimbe. 44 Pøs nabe ñimun cierton trendamønrrun: Ya puaibe nui chi
tøgagúigwan kerrigu nø asha marøb pasrønrrai tranrrun cha. 45 Inchen tru karuindiig
megabig nuinetø ya puaibe peguen arrumønrraitamab isua, katøgan karuindiig melabelan
møguelan lata, ishumburmeran lata kurrabetab menda, katø mab, muchib, mutsiirab
tsubenba, 46 nui ya puaibe ni attraitamab isuinguen kømø kwaløm, ni ø uras punrraitamab
isumø tsubenba, puptincha, purø trømbøig ichagucha, maig taigwan marmeelø pønr-
rainug kertrun cha.
47 'Inchen tru karuindiig megabig nun karua pasrøbig ya puaig maig maramig palai
indi ashibig købendø, tamarmøwei maig chiben mørmøwei inchibigwane truba yam
ichagutsig kønrrun cha. 48 Inchen tru karuindiig megabig nun karua pasrøbig ya puaig
maig maramig palai indi mørmøwa, kørrø ichagutsamdiig marøbigwane trengatig yam
ichagutsig kømønrrun cha. Inchen møigwan køben maramigwan mas nu tranøppe,
treetøwei nu ulø payrrun cha. Inchen møigwan køben mas purø nørrø maramig
traninabigwane, trunune masken nu ulø payrrun chibig køn.

Jesúskurri misaamera ke nøørøtø misrøb
(Mt 10.34-36)

49 'Nabe yu pirau nag lataig kegutchab arrig køn. ¡Nabe yambe manawei pilabguen
pasrømønrrammab truba isur! 50 Nane purø trømbøig pinøbuløb arrubigu pureb yamig
nebunrrautan. ¡Nane purø isutan treeg nebumnegatiibe! 51 ¿Ñim isubgan nabe piraumay
arruppe, ambumay imay tab købigwan srua arritamab isugueh? Nabe treeg kømøtø,
nøørøtø, nøørøtø inchib kønrrai arrur cha trendamønrrun. 52 Kaguen møingurrim-
bunøbe kan yau trattrøgatø purramnuube nøørøtø inchib kønrrun cha, pøneløbe pailan
namig kurra tarømisren, pailøbe pønelan namig kurra tarømisrtrun cha. 53 Møskaimbe
nusrkawan namig kurrøben, nusrkaingurrimbe møskawan namig kurrøben, usrimbe
nimbasrwan namig kurrøben, nimbasrkurrimbe usran namig kurrøben, sueeragurrimbe
yernan, katø yernagurrimbe sueeran namig kurrønrrun— cha, trenchibig køn.

Maig pub attrabigwan wamindig
(Mt 16.1-4; Mc 8.11-13)

54 Incha katø Jesúsbe misagwan trenchibig køn:

—Wañimera pørr kebibsrø kurrab arrubene, ñimbe trenchibelø køn cha: “Sre punrrun” cha. Inchen pubwei inchibig køn cha. 55 Inchen isig ambø umbusrøngurri webarrubene: “Pachigønrrun” chiben, treegwein købig køn cha. 56 ¡Palatø tabelø! Pala wañi maig pasrai asha, pirau maig kui asha ñim øyeegønrrun chib, øyeegønrrun chib waminchibelø købendø, ¿møin kwaløm chi pureb arrubigwane, trube, øyeegønrrun chinrrab wetøgørrønrrab kaimabeløbe mailø køgue? cha.

Ñui ashig kømui inchibiiba ambumay imay lata tab kønrrai mar
(Mt 5.25-26)

57 ’¿Sølgandø tabig maig kønrrabigwan ñimasiyaitøwei chindimba asha tamarmøgue? 58 Ñun maig maramigwan asha marig kønrrai tru kejabiiba, tru maig maramigwan asha marøbigweinuumay ambub pønrrappatø, mallatø trunun mayutø nøba tamara kørrømisrtrab inchi. Inchippa ñun juezweimay srua amben, juezbe policíameran trana øren, truiløbe ñun merrarrawa kailan keeri yau keera pasrmønrraimbe. 59 Pøs nabe ñimun trendamønrrun: Truyugurri webinrrappe, maya ulø misrigwan ke chishtø pagarawatøwei webinrrabguen— cha.

13

Kaig marmønrrab isua mørtrai wamiilø

1 Inchen tru urastøwei møiløgøsrøn truyu pønrrøwabe Jesúswan trenchibelø køn:

—Pilatobe mø møguelan køsrøn galileasreelan kweecha, truilai aniwane tru nøm Tiuswan tranamig animal kweetsiilai animba lindisain køn— cha.

2 Inchen Jesúsbe trenchibig køn:

—¿Ñim isuppe, Galilea møguelø treeg nebuinabeløbe, tru nømui pirau katøganelø lataguen kømø, purab kailø kuimbarre treeg nebuitamab isugueh? cha. 3 Nabe ñimune treeg kømøn tamønrrun. Ñimdøweinguen ñimui kaig mariilan isua møra, Tiusweimay lliramuisruandøbe, ñimgucha mayeeløba truilø lataitøwei kwanrrabguen cha. 4 ¿Kabe ñim isubgan Siloésrø tru purøbala ya itøguebeñen kwabelø tru dieciochoeløgan Jerusalénsrø maya misag warabelan purab kailø kuitamatirru? chibig køn. 5 Nabe ñimune chi treeg kømøn tamønrrun. Ñimdøweinguen ñimui kaig mariilan isua møra, Tiusweimay lliramuisruandøbe, truilø lataitøwei ñimgucha mayeeløba kwanrrabguen— cha.

Higuera tusr mamig niimíigwan kemesra wamindig

6 Incha Jesús katø ‘øyeeg lataitøwein køn’ chib, iigwan kemesra waminchibig køn:

—Kan møg nui pirau kan higuera tusr ellguawa, tøgagua, higos niguitashchab ashchab ya, chigucha wetørramíig lataig køn cha. 7 Inchabe tru pirø ashib møwane trendan cha: “Au, na pøn pilawan mamig lanrrab i tusryu arrua, managuen wetørramur cha. ¡Lutiichi! tan cha. ¿Tusrwan pirøyu ke ka yandøbe chinchib pasrøbashchab?” tan cha. 8 Inchen tru pirø ashibiibe trenchibig køn cha: “Au, nai ashib karubig, møim pilatøbe ka pasrøbashchab cha. Na pirøwan alaaranøb, animal pøy pusrtrab cha. 9 Inchippa, treenchene mamig misrøbgun cha. Inchendø katøgucha misrmubene, trube, lutitchig” tan cha, trendan— chibig køn.

Kan ishug kesruig kurrashchab kaimabigwan isrin kwaløm Jesús tamarøb

10 Kan isrin kwaløm Jesús judíosmera tulundzuni yau kusrenanøb pasrøbene, 11 truyube kan ishug dieciocho años ørøba kwanrrø uñibig wabig køn, kwaimandzig utsømay kesrungaruig, ni chinchagucha kurrashchab kaimabig. 12 Inchen Jesúsbe nun asha, wamabe trenchibig køn:

—Au, ishug, yandø ñibe kwanrrø kømø, tabig kørrømisran— cha.

13 Incha nui tasigwan tru ishuweim pala estsarene, ishuube møi møi ølmisrøb, kurraashibig køn. Incha Tiuswan truba tabig waminchib mendabig køn. 14 Inchen tru tulundzuni yau ashib karubiibe, Jesús isrin kwaløm treeg tamarikkurri truba nama, misaamerane trenchibig køn:

—Chigøben maramigwan maram kwalømmerabe seis días køn cha. Ñimui kwanrrømeran tamariilø kønrrappe, tru kwalømmerawan tamartrai amrrumbala cha, isrin kwaløm kømøtø.—

15 Inchen Señorbe kusrub trenchibig køn:

—¡Palatø tabelø! ¿Ñimma møikkøben ñimui weywan, kabe ñimui burron isrin kwaløm pi mutsøsrønrrab sruamrrab pichimeelø køtirru? cha. 16 I ishug Abrahamwei misagwan Satanás kwanrrøtøga dieciocho años ørøba lusra lataig tøgagúigwan, ¿Kabe isrin kwaløm køn chiptø i kwanrriigwane øyeeg iløsrkaig megaigugurri elatsamig kømø, chindah?— cha.

17 Jesús nø øyeelan waminchene, nui ashig kømui inchibeløbe søteeløba køriimisra kørrømisren, trune katøganeløbe Jesús tabig mana asiimíig mari ashabe, truba kasraarabelø køn.

Iibe murtasa yell lataig køn cha, kemesra wamindig
(Mt 13.31-32; Mc 4.30-32)

18 Incha katø Jesúsbe trenchibig køn:

—¿Tius nø ashib karub pasraibe chi lataig asønan chinrrab køh? cha. Kabe ¿møig lataig køn chinrrab køh? cha. 19 Pøs kan murtasa yellwan kan møg nui trau tsurøb lataig køn cha, nurawa, kan tusr-unøburabig misren, pala amøñibelø illimeraguen tru srarmerayu le maran— cha.

Iibe levadura lataig køn cha, kemesra wamindig
(Mt 13.33)

20 Katø Jesúsbe trenchibig køn:

—¿Tius nø ashib karub pasraigwane chi lataig køn chinrrab køh? cha. 21 Pøs levadura lataig køn cha. Kan ishug pa arruba harina sømara, levaduran pusren, maya sømarigwan trunun ørøba pulingarub lataig.—

Trag yaskab
(Mt 7.13-14, 21-23)

22 Pueblomerasrømba, yamera tsitsø pønrrabsrømba Jesúsbe kusrenanøb Jerusalénsrømay pureb ibig køn. 23 Inchen møikkøsrøn trencha payibig køn:

—¿Señor, kaigyugurri wesrainanrrabeløgan mamdeelø kønrrab kuitarru?— cha.

24 Inchene nøbe trenchibig køn:

—Trag yaskabwan kebambamigwan ñimbe kebamrrab tranrray cha. Kaguende nabe ñimun trendamønrrun: Mayamba kebamrrab inchendø, kaimanrrun cha. 25 Ya puaig kurra, yaskabwan kasrøbene, ñim wambig kørrømisrøbeløbe yaskabwan pinrrøgøb trenchinrrun cha: "Señor yaskabwan kurtra" cha. Inchen nøbe ñimune trencha løtønrrun cha: "Nabe ñimune chuelø kui ashmíig kur" cha. 26 Inchen ñimbe trenchinrrun cha: "Nambe ñiba mab, muchib inchen, katø ñibe namui callesmerayu kusrenanøb indig kømøh" cha. 27 Inchene nøbe ñimune trencha løtønrrun: "Nabe ñimune chuelø kui ashmur cha. Kaig marøbeløbe mayeeløba nainukkurrimbe tarømisray" cha. 28 Inchen ñimbe truyube kishib, trugulmeran tsatsamig kønrrun cha, Abrahamwan, Isaacwan, Jacobwan, katø mayeelø Tius maig karuigwan eshkabelan, Tius nø ashib karub waisrø nøm trusrø purrøben ñim asha, ñimbe wambig webetiilø kua. 29 Kaguen pørr kal-labgatøsrøngurrielø køben, pørr kebibgatøsrøngurrielø køben, ambøgurrielø køben, igurrielø køben, yu pirau chugurrieløtøgucha amrrunrrun, Tius nø ashib karub wainug purramisra manrrab. 30 Inchen møiløgøben møi ya yu pirau srabe melabeløbe srømbalasrømbe nømmerrig pønrrønrrun. Inchen møi ya yu pirau nømmerrig pønrrabeløbe srømbalasrømbe srabe melønrrun— chibig køn Jesúsbe.

Jesús Jerusalénwan isua kishib
(Mt 23.37-39)

31 Inchen tru kwalømdøwei mø fariseosmera køsrøn puabe, Jesúswan trenchibelø køn:

—Ñiguen yugurri webya, inrrø cha. Kaguende Herodesbe ñune kweechig kuin køn—
cha.
32 Inchen Jesúsbe trencha løtabig køn:
—Ø zorra lataigwan trenchinrrab ambay cha: “Au, møimba, srønaba nabe kwaimandzi-
imeran webetab, kwanrreelan tamarøb, trumarbe nai maramigwan patsøgamønrrun”
tan chinrrab. 33 Inchendø nabe møimba, srønaba, trumarba nai maywan ib yamig køn
cha. Kaguen Tius maig karuigwan kan eshkabiibe nøørøsrøn kømø, Jerusalénsrø kwamig
nebunrrun chibig køn.
34 ’¡Jerusalén! ¡Jerusalén! ¡Tius maig karuigwan eshkabelan kweechib, katø ñimuyasig
Tius karua øriilan sruutøga petabig! ¡Nabe yamba, kan piejetø kømø, kan atøwall nui
pullichu-uregwan kwaldzarig umbu kanbalatø mara, maatanab lataitøwei ñui uregwan
tulundzunønrrab inchen, ñibe nane kaasig køn! cha. 35 Au, ñim waraig yamerabe elatsig
kørrømisrtrun cha. Inchawei nabe trendamønrrun chibig køn: Nane mas ashchaamøn
cha, øyah tamnegatig: “¡Señorwei munchiyu nø ørig arrubiibe mayanguen tab kuig
køn!”— cha.

14

Kan møg parab kwanrrø tøgaigwan Jesús tamarøb

1 Kan isrin kwaløm Jesúsbe kan fariseo chi maramigwan nø ashibigwei yausrø manrrab
kebya wabene, kaneløbe ke chindashchab ashibelø køn. 2 Inchene truyube kan møg
Jesúswei merrab parab kwanrrø tøgaig wabene, 3 Jesúsbe tru maig maramigwan martrai
Moisés pørigwan kusrenanøbelanba, fariseosmeranba trencha payibig køn:
—¿Isrin kwaløm kan kwanrriigwan tamarmønrrai merig kø, chindah, kabe merømuig
kø, chindah?— cha.
4 Inchen nømbe chigucha løtømeelø køn. Inchene nøbe kwanrriigwan srua arrua,
tamarabe, yandø inrrai ‘ungwa’ chibig køn. 5 Incha nømune trenchibig køn:
—¿Ñimma møikkøben, ñui nusrkain kui, kabe ñui wey kui pisuyu kebeñenma, isrin
kwaløm kuingucha, tru urastø wesramønrraitirru?— cha.
6 Inchen nømbe øyeelan chigucha løtønrrab kaimabelø køn.

Novios yaumay linchab amrrunrrai eshkailø

7 Linchab amrrunrrai eshkaig misaamera mishatsigu mas tab purramdønug, tab
purramdønug laben, Jesúsbe treeg indi ashabe, øyeeg kømig køn chib eshkab waminchibig
køn:
8 —Møikkøben ñun kan novios yaumay linchab attrai eshkabene, mas tab wamdønug
merrarramøta cha. Inchippa ñi lataguen kømø, mas nuigwan linchab attrai eshkaig
kua, truig puben, 9 tru ñunba, truigwanba linchai eshkabiibe arruppa: “Ñi waigwan
ønun tranø” chibene, ñibe køriimisra wendausrø wanrrab purainrrabguen cha. 10 Treeg
inchimøtø, masken ñun lincha cha eshkabene, wendausrø wamisr cha, tru ñun lincha
chibig arrua: “Ñi, kasukube, yu merrabsrø wanrrab puraamø” cha, ñun trenchinrrai.
Inchen ñibe tru mishatsigu ñiba purrabelai merrab truba tab indig kønrrabguen cha.
11 Kaguen møikkøben nøasiitø ‘nuig kurmab’ isubigwane, ka kørig martrun cha. Inchen
nøasiitø ‘nuig kurmab’ isumíigwane ‘i møøbe si, nuig køn’ taig kønrrun— chibig køn.
12 Incha katø Jesúsbe tru lincha cha eshkab møwangucha trenchibig køn:
—Ñi kan mamig srørrøppe, ñui asiilandø kømøwei, ñui nunelandø kømøwei, ñui mis-
agwandø kømøwei, ñui ya pulu puarmerandø kømøwei wama srøsr cha. Kaguen truiløbe
ñungucha treetøwei linchai wama, nømgurringucha treetøwei marene, truburø ñibe
utamigwan uta kørrømisrtrun cha. 13 Treeg kømøtø, ñi kan fiesta marøppe, waachameran
køben, kønønrrab kaimabelan køben, cojosmeran køben, kabgarmeran køben linchab
amrrunrrai eshkawabe, 14 ñibe mayanguen tab indig kønrrabguen cha. Kaguende truiløbe
ñune katøburø treetøwei marmuindøgucha, sølgandø tabigwan marøbelø katø øsiirab
kwalømbe, tru ututø ñungucha Señorbe truburø tranamigwan tøgatø tranig kønrrun—
chibig køn.

Iibe mamig truba nu tamara kuigwan kemesra wamindig
(Mt 22.1-10)

15 Inchen iigwan mørabe, tru kan mishatsigu wabiibe Jesúswan trenchibig køn:
—Tius nø ashib karub waisrø mamigwan mabiibe mayanguen tab kuigønrrun— cha.
16 Inchen Jesúsbe nun trenchibig køn:
—Kan møg truba nørrø mamimera mannamig tamara, misaamera truba nu linchab
amrrunrrai eshkawa, 17 yandø mam urasbe nui karuindiig megabigwane tru lincha tailan
trenchinrrab ørøbig køn cha: "Yandø ke chab pønsrainguen pønrran cha, amrruy"
chinrrai. 18 Inchene møitøgucha ke chine kemesrøb mendabelø køn cha. Srøtiibe:
"Kanbalø pirø ke møindø chab pena, trunun ashchab inrrab war tan cha. Treekkurri
kaimamønrrun tan chirrunrrig cha", trendan cha. 19 Inchen kane: "Weymera diez
arabelø pena, maig marøbelø køtashchab ashchab inrrab war tan cha. Treekkurri attrab
kaimamønrrun tan chirrunrrig" tan cha. 20 Inchen katøgane: "Ke srø kasharawa kua,
trugurri attrab kaimamønrrun tan, chirrunrrig" tan cha.
21 'Inchen karuindiig megabiibe ya, tru nun karub pera wabig ya puaigwan kerrigu
eshkaben, nøbe namappe, karuig megabigwane trenchibig køn cha: "Malla inrrø cha,
ciudayu calleswanba, maywanba ya, waachameran køben, kønønrrab kaimabelan køben,
cojosmeran køben, kabgarwan køben yu pera attrig" cha. 22 Inchen mas yanasrø tru
karuindiig megabiibe trenchibig køn cha: "Ñi nan karub pera wabig, ñi maig karuigwan
maren, katøgucha aldø pasran" cha. 23 Inchen nøbe tru karuindiig megabigwane: "Ciudayu
wambiisrø nørrø maymerawan køben, shush maywan køben ya, nai ya netsanrrai
katøganelan amrrumø kømø, ke amrrumne wamønrrig cha, trendan cha. 24 Kaguende nabe
trendamønrrun: Tru srøsreelø na lincha cha wamiiløbe møikkucha nai mamigwane maig
mamig kuinguen mørtraamøn" cha trendan— chibig køn Jesúsbe.

Jesúswei mendig yamibe murig køn
(Mt 10.37-38)

25 Misag truba nørrø Jesúswei mendig amben, nøbe keesha ashabe trenchibig køn:
26 —Møikkøben naimay arrua, nui møskawan, nui usran, nui srawan, nui uregwan, nui
nunelan, nui nuchalan lataitøguen kømø, nan mas undaarab, katø nui øsig kømigwan
lataitøguen kømø, nan mas isub undaaramíibe nai mendig uñibig kønrraamøn cha.
27 Inchen katø møikkøben nui kuruswan nø muta arrumigwan muta, nai mendig arrumíibe,
nai mendig uñibig kønrraamøn chibig køn. 28 Ñimma møikkøben, kan truba pala ya
martrab inchabe, ¿patsøgamdiig køtashchab anwanmerrig ashchab wamisrmønrraitirru?
cha. 29 Treenchimøtø, pøtøburab pølsrugwandø pølbasra, patsøgønrrab kaimabene,
mayeelø ashibeløbe ñune indzatø ashib trenchinrrun cha: 30 "Ø møøbe yawan martrab
pølbasra, patsøgønrrab kaiman" cha. 31 Kabe kan reyma katøgan reyba kwayanrrab
webinrraptø, ¿suldaumera diez mil nø tøgagúitøgaba, katø tru nøba kwayanrrabig
suldaumera veinte mil pera arrubiiba, ka kwayamdiig køtashchab trununmerrig isunrrab
wamisrmønrraitarru? cha. 32 Pøs kaimappe, tru katøgan rey yabsrø srø pasrøbenbatø,
kwayamø, tammay kørrømisrkun chinrrai karuilø ørtrun cha. 33 Inchawei ñim møikkøben
chi tøgagúigwan kerrigu elachimíibe, nai mendig uñibig kønrraamøn chibig køn.

Tre yandø larrmíig misrøb
(Mt 5.13; Mc 9.50)

34 'Trebe tabig køn. Inchendø yandø tru trebe larrmíig misrabe, ¿katøbe chincha kui
larrøbig misriasamø? 35 Pirø tamisrtrai pirøyu wiitamdiig kømøwei, animal pøywan abono
marigu pusramdiig kømøwein køben, yandø petig kønrrun cha. ¡Møramig kalu pønsraibe
mør!— chibig køn.

15

'Iibe ubisha trubabig lataitøwein køn' cha, kemesra wamindig
(Mt 18.10-14)

1 Romasreelayasig an utabeløba, kaig marøbeløba Jesúswan mørtrab mayeelø kemallen,
2 fariseosmeraba, tru Moisés pørigwan kusrenanøbeløbabe yeeg marøbig køn chib,
trenchibelø køn:
—I møøbe kaig marøbelan wamab, truiløba mab inchibig køn— chib.
3 Inchen Jesúsbe 'øyeeg lataitøwein køn' cha, kemesra waminchibig køn:
4 —¿Ñimma møikkøben ubishamera cien tøgagua, truilø kan palab misrene, noventa y
nueven wambig nøørøsrø nømdø warønrrai warøbashippa, wetørramnegatig tru ubisha
trubabigwan lanrrab imønrraitirru? cha. 5 Incha wetørrappe, kasrag købiitø, ñui kildunyu
muta, arrua, 6 yandø yau puabe, ñui ya puluelanba, ñui trendø asielanba tulundzuna,
trenchinrrun cha: "Naba kasraaragun cha. Kaguende nai ubisha trubabigwan wetørrar"
cha. 7 Inchawei nabe trendamønrrun chibig køn: Srømbalasrøngucha treetøwei kasraaran
køn cha, kan kaig marøbig nui kaig mariilan isua møra, Tiusweimay llirabene, tru noventa
y nueve sølgandeelø tabelø isua møramig chi palømeelaimburab lataguen kømø.

An trubigwan kemesra waminchib

8 'Kabe ¿kan ishuuma anzheelø diez tøgagua, truyu kan trubøbene, kan lámpara piløga,
yawan paluunchib wetørramnegatig, tab lamønrraitarru? cha, 9 Incha wetørrappe, nui
trendø asielanba, nui ya puluelanba tulundzuna, trenchinrrun cha: "Kaguen nai an
trubigwan wetørrar cha, naba kasraaragun" cha. 10 Inchawei kan kaig marøbig nui kaig
mariilan isua møra, Tiusweimay llirabene, Tiuswei ángelesmerai utugucha treetøwei
kasraaranrrun— cha trendamønrrun.

Kan nusrkai chi tøgagúigwan maramgaig marøbigwan kemesra wamindig

11 Jesúsbe katø trenchibig køn:
—Kan møg pagatø nusrkalø tøgagúibe, 12 wendiibe møskawane trenchibig køn cha: "Nai
møskai, nan keta tranig naimburab kønrrabigwan pirishirra" cha. Inchen møskaimbe
chi tøgagúilan nømun pirisha, tranen, 13 mam kwalømyutø tru wendø nusrkaimbe
nuimburabigwan kerrigu tulisha, yabsrø katøgan pirausrømay ya, trusrø chigøben kaig
marøbyutø patsø pinishibig køn cha. 14 Inchen nui anwan yandø chab patsøgøbenba,
tru pirausrømbe chutøgucha parøbe truba nuig arruben, nune yandø palabig arrub
mendabig køn cha. 15 Inchen tru pirausrø kan møweinug maramig lanrrab ibene, truibe
nui kuchimera waraisrø, kuchi ashib meganrrai ørøbig køn cha. 16 Inchen nøbe tru
kuchi maig mamimeran øska mainrrabna isuben, nune muguen chi srørrmeelø køn cha.
17 Inchen nøbe katøle isua mørabe trenchibig køn cha: "¡Kan nai møskawei yau marøb
melabeløbe mamig yeeg nørrø uncha tøgagøben, trune nabe yu parøgwab kwamønrrun!
cha. 18 Trembe nai møskawei yamay katø kurrab ya, nune trendamønrrun cha: 'Nai møskai,
Tiusweimburappa, ñuimburappa kalø mara pasrar cha. 19 Møimbe yandø kan ñui nusrkain
kui lataig tøgagømgaig kur cha, ñui marøb melabelan lataitøwei tøgagørra' chinrrab tan"
cha. 20 Incha møskawei yamay ib mendabig køn cha.
'Inchen møskaimbe yab arrubendø, nebua asha, kan nai unan yeekkucha nebuita-
mab lastima ashabe, katønrrab lula, irab, muchab indan cha. 21 Inchen nusrkaimbe
møskawane trendan cha: "Nai møskai, Tiusweimburappa, ñuimburappa kalø mara pasrar
cha. Møimbe yandø nai nusrkain køn cha wamigønrrabgaig kur" cha. 22 Inchen nui
møskaimbe nui karuig mendig melabelan wama, trendan cha: "Kenanamelan mas tabelan
petø wesrua kenanøb, tasigu surtigas pasrøb, alpargatis keetøsrøb inday cha. 23 Incha tru ø
tsal-lanin toron srua amrrua, kweetsay tan cha. Incha fiesta marøb, mab kasraaragun cha.
24 Kaguen i nai nusrkaimbe kwaig lataig kua, katø øsiirain køn cha, trubig lataig kuigwan
katø wetørrar" tan cha. Incha fiesta marøb mendabelø køn cha.
25 'Inchen tru mayor nusrkai tru trau uñibiibe arrua, ya pulu pub kuabe, truba may
wanrrøb, palø ichib, katø pailab kui mørabe, 26 truyu kan møigwan køsrøn karuindiig
megabigwan wama payibig køn cha: "¿Chinchibrren køh?" cha. 27 Inchen truibe
trenchibig køn cha: "Ñui nuneg puben, ñui møskaimbe tru tsal-lanin toron kweetsingarun
cha, kaguen chigucha kømø, tabig ka øsig puben." 28 Inchene mayor nuneebe namaptø,

kebarrumønrrab inchen, møskaimbe webya, kebattrai truba inchibig køn cha. [29] Inchen
nøbe møskawane trendan cha: “Yamba nabe ñun yeeg yam pila chu uragucha ñi maig
karuigwan møra marøb megaben, trune nane managuen kan cabro-unøtøguen ketømíig
køn cha, nai linchibeløba fiesta maramig. [30] Trune møimbe ñui nusrkai ñui anwan kaig
ishumburmeraba chab patsøga pubene, ñibe tru tsal-lanin toron kweetsin køn” cha.
[31] ’Inchene møskaimbe trendan chibig køn: “Nai nusrkai, ñibe chu uragucha naba
waben, na chigurrimbunø chi tøgagúibe ñuiwein køn cha. [32] Trune ñui nuneebe kwaig
lataig kua, katø øsiirain køn cha; trubig lataig kuigwan, katø wetørrar cha. Treekkurri
møimbe fiesta marøb, kasraaramibe søl køn” tan— cha, trenchibig køn Jesúsbe.

16

Iibe tru chi købigwan ashib tsunrrai trarrig søl marmíigwan kemesra wamindig køn

[1] Incha katø Jesúsbe nui kusrenanøb pera uniilan trenchibig køn:
—Kan pua møg nui chi købigwan ashib tsunrrai trarrig tøgagøbig køn cha. Indiibe
møiløgøsrøn tru pua møwan trencha eshkanrrab ambubelø køn cha: “Tru ñui chi købig-
wan ashib tsunrrai trarriibe ñi chi tøgagúigwan ke ka yandø chine marøb ka patsøgøb
tsun” cha. [2] Inchen tru pua møøbe tru ashib tsunrrai trarrigwan wamabe, trenchibig køn:
“¿Chigúindørre ñune øyeeg waminchib køh? cha. Trube møimbe, ñi nai chi købigwan
ashib tøgagúigwan nan lutøgurri eshkarra tan cha. Kaguen yandø nai chi købigwan
ñibe ashib tsumibe mas kaanrrab køn” cha. [3] Inchen tru ashib tsunrrai trarrinabiibe
nuinetø treeg isubig køn cha: “¿Nan øyeegwan martrai tranøbig tru maramelan yandø
nan kerrabene, trube, møimbe chi maramerah? cha. Yandø kwallchabgaig kur cha.
‘Chigøben kettra’ cha, miab unamibe kørig køtan cha. [4] Nan yandø ashib tsumønrrai
weguchene, mugøben nømui yamerayu nan wamab utønrrai, møimbe si, nabe chi maram
kui asha pasrar” tan cha.
[5] ’Inchabe nui ashib karubigwan ulø misrarwan kan kan wama, srøsriigwane trencha
payibig køn cha: “¿Nai ashib karubigwan ñibe maya ulø kugu?” cha. [6] Inchen nøbe: “Olivo
aceite cien galones ulø kur” chiben, tru chi maramigwan ashib tsubiibe: “Ñui ulø misrig
pørin kilgawan cha chiptinchibig køn. Petøzhiitø wamisrøb møimbe cincuentaindiig
kørrøørøb pørøptinchi” tan cha. [7] Incha katøganune: “¿Ñibe maya ulø kugu?” chiben,
nøbe: “Tirigu cien cargas ulø kur” chiben, tru maramigwan ashib tsubiibe: “Ñui
ulø misrig pørin kilgawan utørra chibig køn. Møimbe ochentaindiig truyu pør” cha.
[8] Inchen nui ashib karubiibe tru chi købigwan ashib tsunrrai trarrig maig maramigwan
marmíigwane ke chi maramdiig køtasha ashib megawa marin kui ashabe, kan trengucha
møg isua marøbigønrrab tan cha. Pøs yu pirauigwandø isum misaamerabe nøm treeløtø
misrøppe, purø møg isua marøbelø køn chibig køn, tøryuelai ureemera lata kømøtø.
[9] ’Nabe ñimune trendamønrrun cha: Yu tabig kømø pirau ñim an tøgamisriiløtøga
misaamera asiimeelan asiilø mara tøgagønrrab inday cha. Treeg maren, ñimui tru chi
tøgagúilø chab patsindøgucha, ñim managatig purramnug srømbalasrømbe nøm ñimun
utønrrabelø purrønrrain cha.
[10] ’Inchen lamøtiigu søl marøbiibe nuwangucha treetøwei søl martrun chibig køn.
Inchen lamøtiigu søl marmíibe nuwangucha treetøwei søl marmønrrun cha. [11] Inchawei
yu pirau chi købig tabig kømíigwanguen ñim maig maramigwan søl asha marmeelane,
¿mas tru newan tabigwane ashib tøgagønrraimbe ñimune mu traniaasamø? cha. [12] Ñimuin
kømíig pegwanguen ñim chi tab asha marmeelane, ¿mas ke ñimuyasig tøgagønrraimbe
mu traniaasamørra? cha.
[13] ’Kan karuindiig megabiima muguen pailanbabe tab mara tranrrab kaimanrrun cha.
Kaguende kanune tsalø ashippe, kanune undaaranrrun cha. Kanune chiyugucha truba
tab mørøb megappe, kanune kaashib webinrrun cha. Inchawei Tiusweimburabigu marøb
pasrønrrab isumba, anweimburabigu marøb pasrønrrab isumba inchibiibe martrab
kaimanrrun cha, pabaløbabe.—

14 Inchen fariseosmera anwane ke chinchimmørø inchib undaarabelø iigwan kerrigu
mørøb pønrrøwabe, Jesúswan indzatø ashen, 15 Jesúsbe trenchibig køn:

—Ñimwein køn cha, misag malaube ñim ñimasiitøwei sølgandø amøñibelø tabelø
misrøb pønrrabeløbe. Trune Tiusbe ñimui manrrømerayu chi isuilan asan cha. Kaguen
møguelø purø tabig asønai indigwane, Tiuswein kabyube ashikken kønrrabgaig trømbøig
køn cha.

Maig maramigwan martrai Moisés pøriiba, Tius nø ashib karub waiba

16 'Maig maramigwan martrai Moisés pørigwanba, Tius maig karuigwan eshkabelø
kusrenaniilanbabe Juan arrub kwalømgatig møra maramig købig køn cha. Inchen tru
uraskurrimbunøbe Tius nø ashib karub waigwan tabig srø wamwan eshkab kusrenanen,
mayeeløba kebamrrab tranrrabelø køn cha.

17 'Srømbalaba, pirøba pønrrabelø pinamikken chigucha kømuben, trune tru maig
maramigwan martrai Moisés pørigu maya lamøzhig pønrrabikken ka yandøbe, purain-
rraamøn chibig køn, Jesúsbe.

Keeba, sraimba petiyamumigwan waminchib
(Mt 19.1-12; Mc 10.1-12)

18 'Mu møøtøgucha nui srawan kucha, tarømisra, katøganba kasharabiibe, itølulan cha.
Inchen katø tru keg kucha ishuuba kasharabiibe, katø treetøwei itølulan— chibig køn.

Pua møøba, Lázaroba

19 Katø Jesúsbe trenchibig køn:

—Kan truba pua møg købig køn cha, larrø tab yalø pigøzheelø kemba, linotøga mariilø
nuweyelø kemba, kwalømmørig purø tab fiestamera maramba inchibig. 20 Inchen katø kan
truba waacha møg Lázaro taibe, asru pisrøtø netsaig chu uragucha puaigwei yau wambig
kerruinug yaskabu wamisra, 21 tru waachabe tru puaigwei mishatsigugurri kørriitøga øska
mainrrabna isuben, trune pisrømerane weramerateø kemalla, nerab købelø køn cha.

22 'Indiibe kan kwaløm tru waachabe kwaben, purø tabzhiisrø Abrahamba wanrrai
ángelesmera pera ambubelø køn cha. Inchen tru puaikkucha kwaben, sørabelø køn
cha. 23 Inchen tru puaibe tru kwabelø amba møra melainug purø trømbøig kui megawa,
kurraasha, yabgurri Abrahamwanba, Lázaronba purrai ashabe, 24 trashibig køn cha:
"Abraham, merrabsrø nai møskai, nan lastima asha, Lázaron ørtra chib, nui tasig-
unandøguen piyu keguana, nai niløwan sømartrab attrai. Kaguende nabe yu i nag naara-
bigu mumaygucha kømui purø trømbøig kui megar" cha. 25 Trendaingucha Abrahambe
trenchibig køn: "Nusrkai, ñiguen isu cha. Ñi pirau øsig tsub urasbe ñibe tabiitø, tabiitø
utøben, Lázarobe treetøwei kaitø, kaitø utig køn cha. Møimbe Lázarobe yube chi isumgaig
tabig wamig utøben, ñibe mumaygucha kømui purø trømbøig kui megan cha. 26 Treeg
køben katøgucha, namuimba, ñimuimba tøbøtag kan purø trømbø umbu kulli pasran
cha. Yugurri ñimuimay ambug kui inchibelø puramrrab kaimabwei, katø ñimuinukkurri
namuimay purørrug kui inchibelø kaimabwei inchai."

27 'Inchen tru puaibe trenchibig køn: "Treeg købene, trube, Lázaron nai møskawei
yamay inrrai ørtra cha. 28 Trusrø nunelø trattrøgatø tøgagur cha, nøm isua kønrrai truilan
waminchai, nømgucha yusrø mumaygucha kømíig purø trømbøigumay amrrumønrrain"
cha. 29 Inchen Abrahambe trenchibig køn: "Nømbe Tius maig karuigwan eshkabelø
pøriilan køben, Moisés pørigwan køben tøgar køn cha. ¡Truilan mørbash!" cha.
30 Inchen tru pua møøbe trenchibig køn: "Nai møskai Abraham, kah, treeg kømøtø,
møikkøben nømuimay kwailai utugurri kurra ibenesi, nømbe nømui kaig mariilan isua
møra, Tiusweimay lliranrrun" cha. 31 Inchen Abrahambe trenchibig køn: "Moiséswanba,
Tius maig karuigwan eshkabelanba, truilanma mørmuibe, kwailai utugurri møikkøben
katø øsiiraingucha mana kørenrrab kø" tan— cha, Jesúsbe trenchibig køn.

17

Kalø marigwan ulø paymumigwan eshkabig
(Mt 18.6-7, 21-22; Mc 9.42)

1 Jesúsbe nui kusrenanøb pera uniilan trenchibig køn:
—Chine chinetø iløsrkøb kegørrøsrkøb attrabigwane arrumønrrai chincha katamgaig
køn cha. Inchendø ¡møg waacha! tru kaigwan nø pera mara kebenøsrkøbigweimbe
¡kan maig kuaasamørra! cha. 2 Trembe kan tirigu kitsig nu srugwan naashigu iløsrka,
mar umbusrø kegutsig kuinguen søl købsruinrrun cha, i shushmeran kaig mara kegør-
røsrkøbgunrriibe. 3 Inchawei ñimdøwei ashiptø kuy cha. Ñui nuneg ñun chigøben kaig
marene: "Ñi øyeeg marmumbala" cha, alegau, chibig køn. Inchen nø nui kaig mariilan
isua møra, Tiusweimay llirabene, ñibe trunun yandø mas ulø paymønrrab, pesannau cha.
4 Mawawan nøbe katøle, katøle siete nebumnegatig ñun kaig mara, tru kaig marimørig
ñun: "Øyeeg maramgaigwan marar" chib arrubene, ñibe trunun mas ulø paymønrrab,
yandø pesannamig køn— cha, trenchibig køn Jesúsbe.

Isubigwan nainuutø pasra tøga pønrraibe maramburab martrun

5 Jesús nøashib karua øriiløbe nun trenchibelø køn:
—Namui isubigwan ñuinug mas tøga melaigwan nemartra— cha.
6 Inchen Señorbe trencha løtabig køn:
—Ñim kan murtasa yellburaptiitøguen isubigwan nainug pasra tøgar kuimbe, i sico-
moro tusrwan: "Yugurri ucha, maryu ellgwawa pasrambu" chibene, tusrbe maig chiben
mørøbsruinrrun cha.

Karuig mendig megabig chi maramelø

7 'Ñimma møikkøben, kan karuindiig megabig tøgagua arab uña, traugurrin kui, kabe
ubisha ashib uña kui pubene: "¿Puraarrua, kabe yusrø manrrab wamisr" chinrraitirru?
cha. 8 Treeg chimøtø: "Nai mamigwanmerrig nena, pala itøgueigwan kewa, pørønawa,
na chab mab, chab mutsamnegatig chi palain kuindø purørtrab ashib pasrau cha, treebe
chinrrun cha. Incha trugurrimbe si, ñigucha mab, muchib inchig" chinrrun cha. 9 Kabe nui
karuindiig megabigwanma nø maig karuigwan maren, ¿truburø 'ungwa' chibelø kuitarru?
cha. 10 Ñimgucha treetøwei Tius maig karuigwan kerrigu marabe, trenchinrrigay chibig
køn: "Nambe mendig melabelø chiguen trengatig marmeelø ker cha. Kaguende ke maig
karuizhigwandø nebua marer"— cha.

Diezelø asr trerab kwanrrø tøgarwan Jesús tamarøb

11 Jesús Jerusalénsrømay ippe, Samaria pirøwanba, Galilea pirøwanba pureb maywan
pureb ya, 12 kan yamera tsitsø pønrrabnug pubene, møguelø diezelø lepra kwanrrø asr ørø
trerabig tøgar katønrrab werruppe, werrubendø, yaptø pønrramisra, 13 trashibelø køn:
—¡Jesús, ñi Kusrennøbig, namun lastima ashcha!— chib.
14 Inchen Jesús ashabe, trenchibig køn:
—Judíosmerai sacerdotesmeran eshkanrrab ambay— cha.
Inchen nøm ambub pønrramnetø nømui kwanrrøbe tammisra, chishmisrikken kør-
rømisrøbig køn. 15 Inchen møikkøsrøn nun chishmisrin kui ashabe, truba mur trashib
Tiuswan truba tabig waminchib katø arruabe, 16 Jesúswei merrab tømbønsra 'ungwa,
ungwa' chib maløwan piraugatig utsøbasrøbig køn. Tru møøbe judíoguen kømøtø,
samariasriig købig køn. 17 Inchene Jesúsbe trenchibig køn:
—¿Kwanrrøwan chishmariilø kørrømisrøbeløbe yamba diez kømmørgøppeh? cha.
¿Nueveeløbe chu ambah? cha. 18 ¿Mu katøgan møikken Tiuswan maya nuguen tabig køn
chib waminchab arrumuben, i peg pirausriitø Tiuswan 'ungwa' chinrrab arru chindah?—
cha.
19 Incha tru møwane trenchibig køn:
—Kurra, inrrø cha. Kaguende ñui isubigwan nainuutø pasra tøgagúikkurri tabig
kørrømisran— cha.

Tius Nø ashib karub wainuguiibe møi ya pasrabguen indan
(Mt 24.23-28, 36-41)

20 Fariseosmera Jesúswan Tius nø ashib karub wainuguiibe chu ura punrrerah cha,
payen, Jesúsbe trencha løtabig køn:
—Tius nø ashib karub wainuguig pubiibe kaptøga ke asha kønrrai attrabikkucha kømøn
cha. 21 Kabe: "Yu pasran" chimøwei: "Uyu pasran" chimøwei inchun cha. Kaguen Tius nø
ashib karub wainuguiibe ñimui umbuguen pasran— cha.
22 Incha nui kusrenanøb pera uniilane trenchibig køn:
—Na, Møg Misra Arrubig ñimui utu unin kwalømmera, katø kan kwalømzhiitøguen
pumønrrabmab, ñim isum kwaløm attrun cha. Inchendø treebe asamig kaanrrun chibig
køn. 23 Ñimun: "Yu pasran" tantø: "Uyu pasran" tantø indingucha, ashchab ammøwei,
mendig ammøwei inchigay cha. 24 Kaguen kan palaig pilabig kandarø srømbalasrøngurri
katøgandarøsrø kebilab lataitøwei, tru Møg Misra Arrubig arrub kwalømbe treeg kønrrun
chibig køn. 25 Inchen treeg pumøwatøbe, nabe chigøben marinab, kaashib indig kømig
nebunrrun cha, møi misaamera. 26 Noé tsub kwalømmerawan maig purayaibe tru Møg
Misra Arrubigwein kwalømmerawangucha treetøwei purainrrun cha. 27 Misaamerabe chi
isumø mab, muchib, kasharab, kasharanøb inchib kuig køn cha, Noé nui nu barcoyu
kebib kwalømgatig. Inchen sre kwarømíig pub menda, mayeelanba chab pinisaig købig
køn cha. 28 Katø Lot tsub uras chigucha treetøweim purayaig køn cha. Misaamerabe chi
isumø mab, muchib, penab, yanøb, ellmarøb yamera marøb inchib købenba, 29 Lot Sodoma
ciudayugurri yandø webibene, srømbalasrøngurri naaba, azufreba sre pua, mayeelan
patsø pinisaig købig køn cha. 30 Na, Møg Misra Arrubig kenamisrøb kwalømgucha
treetøwein kønrrun chibig køn.
31 'Tru kwalømbe ya pala wambig wabiibe, yaambu chigøben tøgaguabe, wesranrrab
kørraarrumøta cha. Inchen møikkøben trau uñibiibe, yamay arrumøta cha. 32 Lotwei
srawanma ñimguen isuy chibig køn. 33 Inchen møikkøben chigøben køben kwamønrrab
inchibiibe pinab pinamig nebunrrun cha. Trune tru kwawa pinabiibe nui øsig kømigwan
esegawa tøgagønrrun cha.
34 'Inchawei nabe trendamønrrun: Tru arrub yembe pailø kan camayutø kib warøben,
kane pera yaig køben, kane kørrømarig kønrrun cha. 35 Katø ishumburmera pailø
kitsøsrugu kichib køben, kanune srua iben, kane kørrømarig kønrrun cha. 36 Møguelø pailø
trau warøben, kane pera yaig køben, kanune kørrømarig kønrrun— cha, trenchibig køn.
37 Inchen iigwan mørabe, nømbe payibelø køn:
—¿Señor, øyeebe churre purainrrerah?— cha.
Inchene Jesúsbe trencha løtabig køn:
—Kwaig chu tsubene, truyu kallinasumera tulundzunønrrun— cha.

18

Maig kønrrabigwan asha marøb wabigwanba, piudanba maig indigwan waminchibig

1 Chu urastøgucha Tiusba wamindamigwane elachib kullaaramø melamig truba palabig
køn chinrrab, Jesúsbe nui kusrenanøb pera uniilan 'øyeeg lataitøwein køn' cha, kemesra
waminchib 2 trenchibig køn:
—Kan puebloyu kan juez wabig køn cha, truibe: "Tiuswan kørmøwei, ni møguelan
naimburab kømøbashtømab" isubig. 3 Inchen tru puebloyutøwei kan piudagucha wabig
køn cha. Truibe tru juezweimay trenchinrrab arruptø arrubig: "Nan kalø marøbigwan
maig maramigwan tamara kettra" chib. 4 Inchen tru juezbe kan maya yana køsrøngatig
ke mørøg kømui inchibig køn cha. Inchabe yandø truibe treeg isubig køn cha: "Nabe
Tiuswan kørmøwei, ni møguelan naimburab kømøbashtømab isubig kuagucha, 5 i piudabe
ke menrra pub llirab, ke pesrøølig inchib ke katø katø arrumønrrai, ka tamara tranrrab
isur" tan— cha.
6 Inchabe Señorbe trenchibig køn:

—Tru sølgandø tabigwan marmø juezken, nø øyeeg taigwan møray cha. [7] ¿Inchawei
Tiusbe nuindø kønrrai lawa wesruilø yem kwaløm nun miabelane, nømuyasig sølgandø
maig kønrrabigwan marøb purømisrmønrraitarru? cha. Kabe ¿muniitø, muniitø meløn-
rrai inchautah? cha. [8] Pøs nabe trendamønrrun cha: Tiusbe sølgandø maig kønrrabigwan
petø tamara kettrun cha. Inchen treeg køben, na, tru Møg Misra Arrubig yu piraumay
katø arrub kwalømbe ¿isubigwan nainuutø tøga misag pirau katøgucha wetørranrrautah?
— chibig køn.

Chigøben tøgagúimburø an utab wabigwanba, Fariseowanba kemesra wamindig

[9] Møiløgøben nømdø sølgandiig tabelø kermab isua, katøganelane kaashibelaimburab
Jesúsbe 'øyeeg lataitøwein køn' chib kemesra waminchib trenchibig køn:

[10] —Pailø møguelø Tiuswei yau Tiusba waminchab ambubelø køn cha, kane fariseo
køben, kane romasreelayasig an utabig. [11] Tru fariseobe pasramisra, øyah chib Tiusba
waminchibig køn cha: "Nai Tius, ungwa, ungwa chib, kaguen nabe kanelø lata niliig
kømøwei, kalø marøptiig søl marmíig kømøwei, itøluløptiig kømøwei, ni i an utabig lataig
kømøwein kur cha. [12] Nabe truneyu pa kwaløm ayunab, na chi tøgagúigugurri diezmørig
kan kan tranøb inchibig kur" chib. [13] Trune tru an utabiibe wendausrøndø pasramisra, ni
nui kabmeranguen srømbalaneb neeshig kømui inchib, nui pechondø kurrøb, trenchibig
køn cha: "Tius, nan lastima ashcha chib. Nabe kaig marøbig kur" cha. [14] Inchawei nabe
trendamønrrun chibig køn: Tru an utabiibe nui yamay katø ippe, Tiusba chi kaig kømíig
lataig Tius tabig kørrømarig yan cha. Trune fariseobe treeg kømø yan cha. Kaguen
møikkøben nøasiitø 'nuig kurmab' isubigwane ka kørig martrun cha. Inchen nøasiitø 'nuig
kurmab' isumíigwane 'i møøbe si, nuig køn' taig kønrrun— cha.

Uregwan Jesús mayanguen tab kuilø kønrrain chib
(Mt 19.13-15; Mc 10.13-16)

[15] Ureezheelan chigucha Jesúsweimay srua amrrubelø køn, nø estsartrai. Inchen
nui kusrenanøb pera uniilø trunun ashabe, srua amrrubelan namøben, [16] trune Jesúsbe
ureemerane nuimay wama, trenchibig køn:

—Ureemerane merømø, naimay ka amrrubasay cha. Kaguende Tius nø ashib karub
waibe nøm latailaiwein køn cha. [17] Inchawei nabe ñimun cierton trendamønrrun chibig
køn: Møikkøben Tius nø ashib karub wainuguigwan kan unø lataitøwei utaptinchimíibe
managuen truyube kebinrraamøn— cha.

Kan pua møg Jesúsba waminchib
(Mt 19.16-30; Mc 10.17-31)

[18] Kan møikkøsrøn chi maramigwan nø ashibiibe Jesúswan trencha payibig køn:

—Kusrennøbig tabig, ¿managatig øsig kømigwan Tius tranig tøgagønrrappe, nabe chi
maramerah?— cha.

[19] Inchen Jesúsbe trenchibig køn:

—¿Chindimba nane tabig cha wamøgu? cha. Tabiibe kandø køben, truibe Tiustø
køn cha. [20] Tius maig maramigwan martrai pønsrailane ñibe yandø ashibig køn cha:
"Itølulmøwei, kweechimøwei, nilømøwei, katøganelaimburab isa waminchimøwei, ñui
usri møskawan maig købash inchimø, tab indamig køn" tailan.—

[21] Inchen tru møøbe:

—Nabe iilane kerriguh matsinø-unøgurri marøbig kur— chiben,

[22] Jesús iigwan mørabe trenchibig køn:

—Katøgucha kan chigøsrøndø palan cha. Ñui chi tøgagúigwan kerrigu yana, waacham-
eran pirishi cha. Treeg marabe, srømbalasrømbe chigurrimbunø tøgagønrrabguen cha.
Trugurrimbe arrua, nai mendig amø— chibig køn.

[23] Inchen tru møøbe iigwan mørabe, truba isui inchibig køn, kaguen truba puaig kua.
[24] Inchen Jesúsbe nun ashabe, trenchibig køn:

—¡Tius nø ashib karub wainug puarmera kebambamibe purø murig køn! cha. [25] Kan
camelloguen tsusain kal trabyu illmø larrayamdiig køben, kan puaibe Tius nø ashib karub
waisrø kebinrrab kaimanrrun— cha.
[26] Inchen mørøbeløbe trenchibelø køn:
—Trube, treeg købene, ¿kaigyugurrimbe mu kui wesraig kønrrautah?— cha.
[27] Inchen Jesúsbe løtappe:
—Møguelø martrab kaimaigwane Tiusbe sí, martrun— chibig køn.
[28] Inchen Pedrobe trenchibig køn:
—Au, nambe namui chi tøgagúilan elacha, ñui mendig amrruig køn— cha.
[29] Inchen Jesúsbe trenchibig køn:
—Pøs nabe ñimun cierton trendamønrrun cha: Møikkøben nui yawan, srawan, nunelan,
møskalan, uregwan Tius nø ashib karub waigweimburabigwan isua elachibiibe, [30] møi
yu piraube øyeetøguen kømø, mas purø nu uta tøgagua, kansrømbe managatig øsig
kømigwan utønrrun— cha.

Jesús katøyug nø kwamigwan eshkab
(Mt 20.17-19; Mc 10.32-34)

[31] Jesús nui doce kusrenanøb pera uniilan nøørø wamabe, trenchibig køn:
—Au, nambe Jerusalénmay nebambub amber cha. Trusrømbe tru Møg Misra Arru-
bigweimburab Tius maig karuigwan eshkabig pøriibe kerrigu maig taig punrrun cha.
[32] Kaguende nune judíos kømeelan tranen, indzaashib, tsalø wamab, illimbi tuchaashib,
[33] ichaguchib srua kua, yandø kwetchun cha. Inchendø pøn kwalømyube katø øsiiranrrun
— chibig køn.
[34] Inchen nømbe trunun mandø kuinguen mørmøwei, ni wamindigwan chi tainguen
mørmøwei inchibelø køn. Kaguende iig wamindiiløbe nømune sørin pasrøben, nømbe
ni chiwan tainguen mørmeelø køn.

Jesús kan jericósriig kabgaigwan tamarøb
(Mt 20.29-34; Mc 10.46-52)

[35] Jesús yandø Jericó ciuda pub lutau ibene, may menda kan kabgaig 'anzhig kettra' chib,
miab wawabe, [36] misag truba nu puraambi mørabe, kabgaibe:
—¿Chindah?— cha, payene:
[37] —Nazaretsrø Jesús pureb yan— cha, trenchiptinchibelø køn.
[38] Inchen kabgaibe trenchib trashibig køn:
—¡Jesús, merrabsrø Davidwei Nusrkai, nan lastima ashcha!— chib.
[39] Inchen tru merrab ambubeløbe niløtø wanrrai namingucha, nøbe trenchib mas mur
trashibig køn:
—¡Merrabsrø Davidwei nusrkai, nan lastima ashcha!— chib.
[40] Inchen Jesúsbe pasramisra, srua amrrungaruben, nuim pulu pubene, trencha payibig
køn:
[41] —¿Na ñuyasig chi maramig paløta?— cha.
Inchen kabgaibe trencha løtabig køn:
—Señor, nai kabmera ashibig misrimbe køtan— cha.
[42] Inchen Jesúsbe nun trenchibig køn:
—¡Ashibig misr! cha. Ñui isubigwan nainug pasriitøga tabig kørrømisran— cha.
[43] Inchen tru urastø kabgaibe ashibig misra, Jesúswei mendig Tiuswan truba tabig
waminchib iben, mayeelø iigwan ashibeløbe nømgucha Tiuswan tabig waminchibelø køn.

19

Jesúsba, Zaqueoba

[1] Incha Jesús Jericó ciudayu kebya, truyu pureb ibene, [2] kan truba pua møg romasree-
layasig an utabelan nø asha karubig, kan Zaqueo taig, [3] Jesúswan truba ashig kui inchibig
wabig køn. Inchendø menrra misag køben ashchab kaimabig køn, Zaqueobe lamøtø møg

kua. [4] Incha merrab lula, Jesús purayam puluwan, kan sicomoro tusryu ashchab nebiben,
[5] Jesúsbe tru puluwan puraya, palabunø neeshabe, trenchibig køn:
—Zaqueo, mallatø pinaamø cha. Kaguen møi ñui yau kørrømisram kønrrab køn— cha.
[6] Inchen Zaqueobe mallatø pinaarrua, Jesúswan truba tab kui inchib wamab utabig køn.
[7] Inchen iigwan ashabe, mayeeløba Jesúswan trenchib nømdø namig mullib mendabelø
køn:
—Kan kaig marøbigwei yau kørrømisrtrab yan— chib.
[8] Inchen Zaqueobe pasramisra, Señorwan trenchibig køn:
—Au Señor, waachameran na kerrigu chi tøgagúigwan tøbøtagwan trannrrab cha.
Inchippa na møigwan køben isatø menrra utab, na kalø marig købene, trube, katøburø
pibmaybatø menrra tranamønrrun— cha.
[9] Inchen Jesúsbe nun trenchibig køn:
—Kaigyugurri wesrailø kømig møi yu yau puin køn cha. Kaguende i møkkucha Abra-
hamwei misagugurrindøwein kal-laweig køn cha. [10] Kaguende tru Møg Misra Arrubiibe
trubigwan lanrrappa, kaigyugurri wesranrrappa arrig køn— cha.

Anmera diez trubigwan kemesra wamindig

[11] Jesús øyeeg tailan misaamera mørøb pønrramne, nøbe 'øyeeg lataitøwein køn' cha,
kemesra waminchibig køn. Kaguen nøbe Jerusalén pub lutau iben, nømbe Tius nø ashib
karub wainuguiibe møi møi punrraitamab isubelø køn.
[12] Inchen treekkurri Jesúsbe trenchibig køn:
—Kan møg, truba tab misagugurri arrubig, yabsrø katøgan peg pirausrø 'rey kønrrai
mara kørrømarig kønrrab ibig køn' cha, katø nuim piraumaytøwei attraptø.
[13] 'Incha inrraptø nui karuindiig melabelan diezelan wama, kanun kanun kan kan an
truba nuweyelø tranabe, trenchibig køn cha: "I anwan nemisrøb larrøbitchai marøb
kønrrigay" cha, na arrumnegatiibe. [14] Inchendø nuim pirau misaamerabe tsaleelø kua,
møilan køsrøn nui wendautø amrrai wesrawa ørøbelø køn cha, øyah chinrrigay chib:
"Nambe i møwane namui rey kønrraimbe palain kømer" cha.
[15] 'Inchen treeg indingucha, nøbe Rey kønrrai mara kørrømarig, katøle nuimbiraumay
arruabe, tru nui karuindiig melabelan tru nø an traniilan, nuimay amrrungarubig køn cha,
tru anwan kan kan utabelø mayambatø mariitashchab ashchab. [16] Inchen srøsriig arruabe
trendan cha: "Nai ashib karubig, ñi nan kan anzhig traniitøgatø møimbe diez nemarar"
cha. [17] Inchen reybe: "Øyambesin tan cha, nai karuindiig megabig tabig. Ñi lamøtiiguma ñi
øya søl mariibe, møimbe pueblomera diezwan karubig kønrrai martrumøn" cha, trendan
cha. [18] Inchen katøgan karuindiig megabig arrubiibe trenchibig køn cha: "Nai rey, ñi
nan kan anzhig traniitøgatø møimbe trattrøgatø nemarar" cha. [19] Inchen trununguchа
trenchibig køn cha: "Trube, ñigucha trattrø pueblomeran karubig kønrrabguen" cha.
[20] 'Inchen katøgan karuindiig megabig arruppe, trenchibig køn cha: "Ñi, nai ashib
karubig, ñiguen ash cha, ñui anwane kan pañeluyu pula ka esegawa tøgagur cha, [21] pøs
ñun kørig køben, kaguende ñibe chiwandøgucha chi chippe kandø chibig kuimba; pøs ñi
pønsrømubendø, ñi merrarrab; ñibe ñiashib ellgwaig kømubendø, ellmarigwan tulishib,
treeg inchibig kuimba." [22] Inchen nøbe trenchibig køn cha: "Karuindiig megabig larrø
kaig, pøs ñi nan øyeeg køn chib, treeg køn taig kuig købene, trube, ñui trig maig
wamindiitøgatøwei møimbe ñun trubalawei nebunrrai maig kønrrabigwan marar cha.
Nabe chiwandøgucha chi chippe kandø chibig kui ashib, na pønsrømubendø, na mer-
rarrab; na ellgwaig kømubendø, tulishib inchibig kui ashabe, [23] trube, maindi nai anwan
bancoyumay srua ya, pasrambala tan cha, na katøle arrua, nai anwan nemisrigwanbañau
utabsrubrainrrun" cha. [24] Incha truyu purrabelan trenchibig køn cha: "Nune anwan
kerrawa, tru diez tøgaigwan tranø" cha. [25] Inchen nømbe trendan cha: "Namui ashib
karubig, truibe diezken tøgagøn" cha. [26] Inchen tru an tranøbiibe trencha løtabig køn cha:
"Nabe trendamønrrun cha: Tøgaigwane masken tranen, trune chigaigwane nui lamøtiig
tøgagúigwanguen kerranrrun tan cha. [27] Incha tru nan tsaleelø nømui rey kømønrrai
inchibelane yu nai merrab srua amrrua, kweetsay" tan— cha, trenchibig køn Jesúsbe.

Jesús Jerusalén kebib
(Mt 21.1-11; Mc 11.1-11; Jn 12.12-19)

28 Iigwan chab waminchabe, Jesúsbe Jerusalénmay ibig køn. 29 Incha yandø Betfagéba,
Betaniaba pueblomerayu tru Olivos Tun taisrø, trusrø pub ambabe, nøbe nui kusrenanøb
pera uniilø pailan 30 trenchib karua ørøbig køn:

—Ø pinrrøguesrø yamera tsitsø pønrrabsrømay ambay cha. Truyu puabe, kan burro
muguen itøguaniimíig litsig wetørranrrabguen cha. Picha, yumay srua amrrunrrigay
cha. 31 Inchippa møikkøben: "¿Chinchab pichigue?" cha payene: "Señor palai indan"
chinrrigay— chibig køn.

32 Inchen nui kusrenanøb pera uniiløbe amba, Jesús nømun maig taig treeg wetørrawa,
33 burron pichib pønrrøbenba, puarbe trenchibelø køn:

—¿Chinchab pichigue?— cha.

34 Inchen nømbe:

—Señor palai indan— cha løtabelø køn.

35 Incha Jesúsweimay srua amba, nømui kewagúilan burro-unøyu kaya, itøguanøsrøben,
36 Jesús pureb ibene, misaamerabe nømui kewagúilan maywan kayibelø køn. 37 Incha yandø
Olivos Tun lendesrø misrøb ambuppe, mayeelø tru nu søtø nui mendig amøñibeløbe tru
maramburab mariilan kerrigu asikkurri Tiuswan truba tabig wamab kasraarab trashib
mendappe, trenchibelø køn:

38 —¡Señor Tiuswei munchiyu Rey arrubiibe mayanguen tab kuig køn! cha. ¡Srømbalas-
rømbe mayanguen tab kuinrrun! chib. ¡Srømbalasrømbe tørguegwalmabig kuinrrun!—
cha.

39 Inchen mø fariseosmera køsrøn, tru misag utu pønrrabeløbe trenchibelø køn:

—Kusrennøbig, ñui mendig amøñibelan niløtø pønrrønrrai namø— cha.

40 Inchen Jesúsbe trenchibig køn:

—Nabe trendamønrrun cha: Iilø chi chimø, niløtø pønrrøbene, sruumeraguen trashin-
rrun— cha.

41 Incha Jesús Jerusalén pulusrø pua, ciudawan ashabe, trunun isua, kishib 42 trenchibig
køn:

—¡Chi isumgaig tab købig tøgagømigwan kan møin kwalømdøguen ñigucha nebua
isuimbe køn! cha. Inchendø truigwane møimbe ñi ashmønrrai sørin pasran cha.
43 Kaguende larrø kaig kwalømmera ñun puben, ñui ashig kømui inchibeløbe ñuim
pøtøgatan chamba mara, ambumay imay ñun kata kønøbashmønrrun cha. 44 Incha ñune
pirau pøtiicha, tru ñui umbu warab misaameran kweechen, ni kan sruutøguen katøgan
srug palabe kørrømisrmønrrun chibig køn, kaguen ñi, Jerusalénbe, Tius kaigyugurri
wesranrrab arrub uras ke ka arrua uni lataitø indikkurri.—

Jesús Tiuswei yawan chish marøb
(Mt 21.12-17; Mc 11.15-19; Jn 2.13-22)

45 Incha Jesúsbe Tiuswei yau kebya, truyu yanøb warabelan wambig webetab mendabe,
46 nømun trenchibig køn:

—Tiuswei wamwan pørigube trenchibig køn cha: "Nai yabe Tiuswan wamindi ya køn"
cha. Trune ñimbe nileelø warain trab marin køn— cha.

47 Incha Jesúsbe kwalømmørig Tiuswei yau kusrenanøbig køn. Inchen tru sacer-
dotesmeran karubeløba, tru Moisés pørigwan kusrenanøbeløba, katø maya misagwan
karubeløbabe Jesúswan mandø incha kwetsamdiig køtashchab labendø, 48 chinchaguen
martrab kaimabelø køn, kaguende misaabe mayeeløba Jesús wamindigwane purø tab
møren.

20

Jesús karumburab karuig
(Mt 21.23-27; Mc 11.27-33)

[1] Kan kwaløm Jesús misaameran Tiuswei yau kusrenanøb, tabig srø wamwan eshkab pas-
røbene, sacerdotesmeran karubeløba, tru Moisés pørigwan kusrenanøbeløba, misagwan
karubelø kølli misaameraba kemallabe, [2] nune trenchibelø køn:
—Namun eshkarra cha: ¿Ñi mariilane mu karua pasriitøgarre margu? cha. ¿Ñi øyeeg
maramigwane mu karua pashta?— cha.
[3] Inchene Jesúsbe løtappe, trenchibig køn:
—Nagucha ñimun kan chigøsrøn payrrab cha. Løtørray pøs cha. [4] ¿Misagwan Juan piu
umbu ulsrøb uniibe srømbalasrøngurrin kuig kø chindah, kabe møguelainukkurrin kuig
kø chindah?— cha.
[5] Inchen nømbe nømasiyaitø trenchib payiyab mendabelø køn: "Nam: 'Srømbal-
asrøngurrin kuig køn' chibene, nøbe namune trenchinrrun cha: '¿Chindimba nune
køremøgue?' cha. [6] Kabe: 'Møguelainukkurrin kuig køn' chibene, misaamerabe may-
eeløba namune sruutøga petønrrun cha. Kaguen misaabe Juanwane Tius maig karuigwan
eshkabig kui ke yandø tsabø asha tøgar køn" cha. [7] Incha nømbe trencha løtabelø køn:
—Maig kuindøbeh— cha.
[8] Inchen Jesúsbe trenchibig køn:
—Trube, nagucha eshkamumønrrun cha, iilan na mu karuitøga marigwan.—

Kwallibelø larrø kailan kemesra wamindig
(Mt 21.33-44; Mc 12.1-11)

[9] Incha Jesúsbe misaameran pølbasra waminchib mendappe 'øyeeg lataitøwein køn' chib
kemesra iigwan waminchibig køn:
—Kan møg uvas tra mara, trugurrimbe nui misrigwan pirishinrraptø pirøwan katø-
ganelan kwallchai tranabe, yabsrømay truba yana yan cha. [10] Incha yandø lurramig
puben, nui kan karuindiig megabigwan tru kwallchab utabelan tru kanbalø lurrigwan nøm
trannrai karua ørøbig køn. Inchen treeg øringucha, nømbe nun kurragucha, chiguchagaig
ørøbelø køn cha. [11] Inchen puaibe katøgan karuindiig megabigwan øren, truigwangucha
tsalø wama, kurragucha, chiguchagaig inrrai øran chibig køn. [12] Inchen puaibe pønmay
ønrrabyu katøgan øren, tru kwallibeløbe trununguchа kørriincha, truyugurri wambig
weguchibelø køn cha.
[13] 'Inchen yandø tru pirø puaibe trendan cha: "¿Chindamer? cha. Nai undaaraig
nusrkawan ørtrab tan cha. Nune inchippa chinchimubgun" cha. [14] Inchen tru kwallibelø
nun ashabe, nømdø trenchibelø køn cha: "Pirøwan ketig utønrrabiibe iigwein køn cha.
Pirøwan namui martrab nune kweechigun" tan cha. [15] Inchabe uvas traugurri wegucha,
nune kweechibelø køn cha.
'¿Trube tru uvas tra puaibe tru kwallibelane chi martrerah? cha. [16] Arrua, tru
kwallibelane kweecha, tru uvas trawane katøganelan tranrrun— chibig køn Jesúsbe.
Inchene misaamera iigwan mørabe:
—¡Managuen kan trengatikkucha puraimuimbe!— chibelø køn.
[17] Inchene Jesúsbe nømun ashabe trenchibig køn:
—Trube, treeg købene, ¿Tiuswei wamwan pørigu øyah chibiibe mandø cha trendah?
cha:
"Tru ya marøbelø kaasig sruube katsiisrø pølbasra wayamig
mas purø tab srukken misrin køn" chippe.
[18] Inchawei møikkøben tru srug pala peñippe, pitis misrtrun cha. Inchen tru srug muim
pala køben peñippe, nune usrø tuindø martrun— chibig køn.
[19] Inchen tru uras tru Moisés pørigwan kusrenanøbeløba, sacerdotesmeran karubeløba
tru 'øyeeg lataitøwein køn' cha waminchippe nømun kemesra wamindi møra, Jesúswan
¡katø! møi møi kemørtrab inchendø, misaameran kørig kui inchibelø køn.

Tiuswein kønrrabigwane Tiuswan tranøppe Césarwein kønrrabigwane Césarwan tranøb
(Mt 22.15-22; Mc 12.13-17)

[20] Inchabe kan møilan køsrøn larønrrai ørøbelø køn, sølgandø amøñibelø misrøb,
Jesús chigøben wamindigu kebenøsrka trumay kubenadurwei tasku purørtrab, nui mu
mandamgaig mariitøga nø asha martrai. [21] Inchabe nømbe payibelø køn:
—Kusrennøbig, ñibe søl waminchib, søl kusrenanøb indi nambe ashibelø ker cha.
Ñibe misaameran mumera køtasha asha kusrenmø, Tiuswei maywan ñibe maig kusre-
nanamigwan cierton sølwan kusrenanøbig køn cha. [22] Trube, ¿tru Roma maya misagwan
karub wabigwan nam an pagaramig merig køh, kabe merømuig køh, chinderah?— cha.
[23] Inchen Jesúsbe nømune ka kaig isuatørre inchib pønrrai ashabe, trenchibig køn:
[24] —Kan anwan eshkarra cha. ¿I anyu maløba, i munchi pøriibabe muin køh?— cha.
Inchen nømbe trencha løtabelø køn:
—Tru Césarwein køn— cha.
[25] Inchen Jesúsbe trenchiptinchibig køn:
—Césarwein købene, Césarwan tranay cha. Inchen Tiuswein købene, Tiuswan tranay—
cha.
[26] Inchen misagwei malau nø chi tailøyu chiyugucha kebenøsrkønrrab kaimabelø køn.
Tru nø løtiilan nømguen kwaara asha, niløtø kørrømisrøbelø køn.

Kwailø katøle øsiiranrrab kuigwan payib
(Mt 22.23-33; Mc 12.18-27)

[27] Inchen møiløgøsrøn saduceosmera Jesúswan ashchab amrrubelø køn. Tru sa-
duceosmerabe kwailøbe katøbe øsiiramønrrun chibelø kua, Jesúswane øyeeg chib payi-
belø køn:
[28] —Kusrennøbig, Moisésbe namune øyeeg pøra kørrømarig køn cha: "Møigwei nuneg
køben kwawa, srawan urekkaig kørrømarene, trube tru nuneebe piudaba kasharawa,
nuneg kwabigweimburab ureg tøgagømig køn" chibig.
[29] 'Trube, siete nunelø købig køn cha. Indiibe srøsriibe kasharawa, chi urekkaig kwaben,
[30] tru wendauikkucha tru piudaba kasharawa, katø chi urekkaitøwei kwaben, [31] katø tru
pøn kønrrabyuigwangucha treetøwei nebuben, yandø søteeløba tru ishuuba kasharawa,
møikkucha urekkar kwabelø køn cha. [32] Inchen yandø srabebe tru ishukkucha kwan cha.
[33] Pøs treeg købene, trube, tru kwabelø katø øsiirabene, ¿nøbe møigwei srain kønrrerah?
cha, payibelø køn, tru sieteeløba nune srai mara tøgagúig købene.—
[34] Inchen Jesúsbe trencha løtabig køn:
—Møi yu piraube kasharab, katø kasharanøb inchibelø køn cha. [35] Trune tru kansrø kan-
maytø kebamrrai tøgagúinabeløbe trunun nebub, katø kwabelai utugurri øsiiramigwan
nebub incha, truiløbe kasharanrrab kømøwei, kasharanøb kønrrabelø kømøwein køn cha,
[36] kaguende nømbe katøle kwanrrabelø kømøwa. Pøs nømbe ángelesmera latailø, katø
Tiuswei ureemera køn cha, kwabelai utugurri øsiirab ureg kua. [37] Inchen tru tusr-unø
naaraigu maig purayaigwan pøra pasriguma, tru kwabeløbe katø øsiiranrrab kuigwan
Moisésken kenamarig køn, tru Señorwan øyah cha wamappe: "Tiusbe Abrahamwei Tius,
Isaacwei Tius, Jacobwei Tius køn" cha. [38] Pøs Tiusbe kwailai Tius kømøtø, øsiguelai Tius
køn cha. Inchawei mayeeløba nuimbe øsigueløtø køn— chibig køn.
[39] Inchen møiløgøsrøn tru Moisés pørigwan kusrenanøbeløbe trenchibelø køn:
—Kusrennøbig, ñibe sølwein tan— cha.
[40] Trugurrimbe yandø mas payrrab inchimeelø køn.

¿Cristobe mui misagugurri arrubig kerah?
(Mt 22.41-46; Mc 12.35-37)

[41] Jesúsbe trencha payibig køn:
—¿Misaabe chincha Cristone Davidwei misagugurri arrub nusrkain køn tamig kønrrab
køh? cha. [42] Kaguende Davidbe nøtøweinguen Salmoswan pørigu trenchibig køn cha:
"Señor Tiusbe tru nai Señorwane trendan cha:
[43] 'Nai kusrmaygatø wamisr cha,
ñui ashig kømui inchibelan ñi nebuna wamig na pønsramnegatig.' "

44 Cristone Davidbe: “Señor” cha, øyeeg wamubene, trube, ¿mandøgurri Cristobe Davidwei
nusrkain kønrrab køh?— chibig køn.

Moisés pørigwan kusrennøbelø nøm mailø kuilan Jesús waminchib
(Mt 23.1-36; Mc 12.38-40; Lc 11.37-54)

45 Maya misaamera mørøb pønrrøben, Jesúsbe nui kusrenanøb pera uniilan trenchibig
køn:
46 —Tru Moisés pørigwan kusrenanøbelan ashiptø kuy cha. Kaguen nømbe kørrabelø
kewa llirab amønamig chullelø, penab yanøb indiisrø maig købash kømø, truba tab
wamønrrai indamigwan chullelø køn cha. Katø judíosmera tulundzuni yamerayube purø
tab purramdønug purrag kui indamba, katø lincha tabig mabyugucha nørreelø purrainug
purø tabigu purrag kui indamba inchibelø køn cha. 47 Katø piudasmeran nømui yameran
kerrawabe, tabelø misrøb ke ka yandø truba yana Tiusba waminchibelø køn cha. Truiløbe
møra melamig mas nuigwan utønrrun— chibig køn.

21

Kan waacha piuda Tiusweyasig an tranøb
(Mc 12.41-44)

1 Tiuswei yau an kebusrinug, puarmera an kebusrøb køben Jesúsbe ashib wabig køn.
2 Inchen katø kan waacha piudagucha, øskø an pagatøtøh kebusri ashabe, 3 Jesúsbe
trenchibig køn:
—Nabe ñimun cierton trendamønrrun cha: I waacha piudabe mayeelø lataitøguen
kømø, menrraguen tranan cha. 4 Kaguen mayeeløba nømbe undaigwandø tranen, trune
nøbe waacha køptø, tru nui øsig tsumig tøgagúigwanguen kerrigu tranan— cha.

Jesúsbe Tiuswei yawan pinisaig kønrrun chib
(Mt 24.1-2; Mc 13.1-2)

5 Møiløgøsrøn Tiuswei yau tru tab sruuzheelanba, chigøben tabzheelø Tiusweyasig
tranig pønrrabelanba, truilan waminchib køben, Jesúsbe trenchibig køn:
6 —Iig ñim ashib kuigwan pinisam kwaløm attrun cha. Yube ni kan srukken katøgan
srug palabe kørrømisrmønrrun cha. Kerriguba pøtiitsig kønrrun— chibig køn.

Chigurrimbunø købig misaabañau patsam lutau chigøben køb
(Mt 24.3-28; Mc 13.3-23)

7 Inchene nømbe trencha payibelø køn:
—Kusrennøbig, ¿øyeebe mana purainrrerah? cha. ¿Truilø ke yandø treeg purainrra-
bigwan asamibe chitø kenamisrtrerah?— cha.
8 Inchen Jesúsbe trenchibig køn:
—Ashiptø kuy cha, ñimun peløsrkønrrain kømø. Kaguende møiløgøben nai munchiyu
truba nu amrrua trenchinrrun cha: “Nabe truig kur” chib, katø: “Møi ya srabe kwaløm
punrrabiibe lutau køn” chib amrrubene, truilan mendig ammøtay, chibig køn. 9 Incha
‘misaamera katøgan peesrø misaameraba purø trømbøig kørig kømdiig kwayab kweet-
siyab køn’ chib; ‘misaamera tru piraueløtøwei trømbøig namig kurra kwayab køn’ taig
ñim wamindi mørabe, ñimbe kwarmøtay cha. Kaguende iilømerrigwei trendø treeg
purainrrabigwein køn cha. Inchendø katøgucha patsamibe ke møi møin kønrraamøn—
chibig køn.
10 Inchabe katø trenchibig køn:
—Peg misaamerabe katøgan peg misaameraba kwayaben, katø rey karumburab
ashib karuim piraueløbe katøgan reywei misaameraba kwayanrrun cha. 11 Trune pirø
purø trømbøig kønabelø arrumba, chu pirausrøn køben parø amrrumba, kaig kwanr-
rømera amrrumba inchen, kørig kømdiig chigøben arrumba, katø srømbalasrøngurrimbe
chigøben truba nørreelø kenamisrøb inchun cha.
12 ’Inchendø øyeelø arrumøwatø, ñimune kemørøb, larrø kaig marøb inchun cha.
Katø ñimune judíosmera tulundzuni yamerayumay payib sruagønrrab srua ambamba,

kailan keeri yau keera pønsramba inchun cha. Incha nagurrindø reymerai merrab køben, karubelai merrab køben srua amben, [13] naimburab ñim wamindamig kønrrun chibig køn. [14] Ñimui manrrøyube øyeegwan isua pønrrønrrigay chibig køn, mandø løtamigwan ke kanmaytø isua tøga pønrrønrrab inchimønrrab. [15] Kaguen ñimun ashig kømui inchibelø mayeelø, nøm manchaguen løtønrrain kømøwei, nøm ñimun purab waminchib kasrønrrain kømøwei, nabe ñimun muguen øyeeg waminchimuinrrunig wamindamig tranamønrrun chibig køn. [16] Inchen ñimui møskalø køben, nunelø køben, ñimui ñimmisaamera køben, ñimui trendø linchibelø køben, ñimun ashig kømui inchibelan tranen, ñimun møilane kwetchun cha. [17] Maya misaabe ñimune nagurrindø tsalø indiilø kønrrabguen cha. [18] Inchendø ñimui turyu kan pusruuzhikken chi indiimíig kønrrun chibig køn. [19] Ñim chi arringucha melabig meløwabe, ñimasiitøwei ñimui møsiimerane øsiguig wesranrrabguen cha trenchibig køn.

Jerusalénwan pinisaig kømig

[20] ’Jerusalén ciudawan pøtøburab suldautø tulsruig kui ashabe, petø pinisaig kønrraitamab isua, [21] Judea pirau warabeløbe tunmerasrømay wegørra lulay. Inchen ciudayu warabeløbe truyugurri webambamig køn. Inchen ciudayugurri yabsrø warabeløbe ciudayumay katø ammøtay. [22] Kaguende trømbøig møra melønrrai maram kwalømmera kønrrun, Tiuswei wamwan pørigu maig taig kerrigu treeg nebunrrai. [23] ¡Ishumbur waachamera, tru kwalømmerawan patsø kwanrreelø, kabe muchib ureg tøgarmeraimbe maig kønrrer! chibig køn. Kaguen yu pirau purø isumdiig arruben, katø i misaameraimburab namig købig purø kørig kømdiig attrab køn. [24] Møiløbe espadatøga kweetsiilø køben, møiløbe chugøben asiimø pirausrømay kemøra srua ambiilø kønrrun chibig køn. Inchen tru judíos kømeelø Jerusalén ciudawan mindishib itølulrrun, tru nømui treeg maram kwalømmera patsamnegatiitø.

Tru Møg Misra Arrubig katø arrumig
(Mt 24.29-35, 42-44; Mc 13.24-37)

[25] ’Inchen chigøben truba nørreelø kenamisrtrun nøsigu køben, pølyu køben, estrellamerayu køben. Inchen pirau misaamera nørrø pønrrabiibe purø trømbøig isui inchun, mar purø trømbøig wanrrab mullib, trømbøig latøgushib kurrøben. [26] Katø misaamerabe yu pirau maig purainrrabelan isubiibah kørig købiibatø pesannanrrun, kaguende srømbalasrø purø nørreelø pønrrabelan kønøgøb sruagutsiilø køben. [27] Inchen tru Møg Misra Arrubiibe maramburab maramig tøgaig purø nuig tørguegwalmabig wañiyu arruben ashchun, chibig køn. [28] Inchawei iilø pureb arrub mendøbene, ølgandø pønrramisra, kurraasay chibig køn. Kaguen yandø ñim kaigyugurri wesruilø kømig lutau kønrrun—cha.

Higueran kemesra wamindig

[29] Incha katø ‘øyeeg lataitøwein køn’ cha, kemesra trenchibig køn:

—Higueranma asay cha, katø mayan tusrmeranba, [30] ishiimera weguchib mendøbene, ñimbe pachig kwalømmera arrumig lutau kui asan cha. [31] Øyeetøwei ñim iilan purayai ashabe, Tius nø ashib karub pasraibe yandø lutau kuitamab isua kuy cha.

[32] ’Pøs nabe ñimun cierton trendamønrrun chibig køn: Møin kwaløm misaamera pinømøwatø, kerriguh purainrrun cha. [33] Srømbalaba, pirøbabe patsøben, na wamindiibe ka wamindiitøbe purainrraamøn cha.

[34] ’Ñimbe ñimdøwei ashiptø kuy cha, ñimui manrrømerayu øyeeløtø netsailø kømønrrab, mamburab mab, mutsiirab, yu pirau øsig waramig chigøben tøgagømigwangøba isub indiilø, tru Señor arrin kwalømbe ñimun kan ilagu kegørrøsrka merrarrab lataig arrindø mørmønrrappe. [35] Kaguen tru kwalømbe yu pirau muba kuimburab mayeelaim pala treeg attrun chibig køn. [36] Inchawei ñimbe ashiptø melay chibig køn, chu uragucha Tiuswan purugurra chib, øyeelø kerrigu pureb arrubigu kullaaramø, mur pønrramig kønrraimba, tru Møg Misra Arrubigwei merrab kemalla, pønrramig kønrraimba.—

[37] Incha Jesúsbe kwalømmerawane Tiuswei yau kusrenana, yembe Olivos taig tunsrø
kørrømisrtrab ibig køn. [38] Inchen kwalømmørig ke løtsøzhig, løtsøzhig maya misaamerabe
Tiuswei yau nun mørtrab pubelø køn.

22

Jesúswan kemørtrab waminchib
(Mt 26.1-5, 14-16; Mc 14.1-2, 10-11; Jn 11.45-53)

[1] Pirri Levaduragaig maig Fiesta, tru Pascua Fiesta taig, lutau køben, [2] sacerdotesmeran
karubeløba, tru Moisés pørigwan kusrenanøbeløbabe Jesúswan mandø kweetsamigwan
labendø, misagwan køriimatabelø køn.
[3] Inchen Jesús tru doce kusrenanøb pera uniilai utuig, Judas, tru Iscariote cha
wamigwan, Satanásbe kebiben, [4] Judasbe webya, sacerdotesmeran karubelanba, tru
Tiuswei yau ashib pønrrab suldaumeran karubelanba ashchab ya, Jesúswan mandø
incha nømui tasku tranamigwan waminchene, [5] nømbe truba kasraarawa, an trannrrab
misrøbelø køn. [6] Inchen nøbe treeg martrab misra, misag tre nu kaaben Jesúswan mandø
incha tranamigwan yandø lab mendabig køn.

Señorwei pascua mamig
(Mt 26.17-29; Mc 14.12-25; Jn 13.21-30; 1 Co 11.23-26)

[7] Yandø Pirri Levaduragaig main kwaløm puben, tru Pascua ubisha-unan kweecha
tranamig købig køn. [8] Inchen Jesúsbe Pedronba, Juanwanba trencha karua ørøbig køn:
—Pascua Fiesta mamigwan manrrab tamartrab ambay— cha.
[9] Inchen nømbe:
—¿Nambe chu tamaramø?— cha payen,
[10] Jesúsbe trenchibig køn:
—Ñim ciudayu kebambene, kan møg pigøtsø mutaig ñimun katøben, truigwei wendautø
amrrigay cha, nø kebyam yaugatig. [11] Incha tru ya puaigwane trenchinrrigay chibig køn:
"Kusrennøbiibe ñun trendan cha: ¿Nai kusrenanøb pera uniiløba pascua mamigwan mab
purram salabe chu køh?" cha. [12] Inchen ya puaibe pala pisusrø kan nu sala chab tamarikken
ñimun eshkaben, truyu tamartrigay— chibig køn.
[13] Inchen nømbe amba, Jesús maig taig treeg wetørrawa, tru Pascuan tamarøbelø køn.

Señor nui doce pera uniiløba mab

[14] Incha yandø ura puben, Jesúsbe nui karua øriiløba mishatsigu wamisrabe, [15] trenchibig
køn:
—¡Nan øyeeg kaig nebuig megamig pumøwatø, Pascua Fiesta mamigwan ñimba man-
rrab truba truba isuig køn! cha. [16] Kaguende ñimun trendamønrrun chibig køn: Tius
nø ashib karub wainug katøle ñimba manrrab wamisramnegatig nabe i mamigwane
mamumønrrun— cha.
[17] Incha copan muta Tiuswan 'mayanguen pay' chabe, trenchibig køn:
—Cha iigwan, larrabelø mutsay cha. [18] Kaguende ñimun trendamønrrun cha: Møingur-
rimbunøbe uvas piwane mas muchimumønrrun cha, nai Møskai nø ashib karub waisrø
katøyug ñimba mutsam kwalømgatig.—
[19] Incha pirriwan muta, Tiuswan 'mayanguen pay' cha, pirisha, nømun trenchib
srørøbig køn:
—Iibe nai asr køn cha, ñimuyasig tranig. Iigwan øyeeg marøppe, nan isunrrab maray—
chibig køn.
[20] Inchen chab ma, katø treetøwei copan mutabe, trenchibig køn:
—Iibe tru nai anindøga Tius tru misagweyasig srø acuerdon marig, tru copa køn cha,
tru ñimuyasig na ani lusig.
[21] 'Inchendø asay chibig køn. Nan ashig kømui inchibelan trannrrabigwei tasiibe i
mishatsigutøwei nain tasiiba trubalatø trarra wan cha. [22] Tru Møg Misra Arrubiibe
muwan inrrai pasrig, truwan iben, trune ¡tru nun ashig kømui inchibelan trannrrab møg
waachaweimbe, kan maig kønrrer!— chibig køn.

23 Inchen nømasiyaitø:
—¿Treeg martrabiibe mu kerah?— cha payiyab mendabelø køn.

Møig mas nuig kerah cha payiyab

24 Inchabe nømbe nømui utu møig mas nuig kønrraptiig kerah cha, payib aleguiyab købelø køn. 25 Inchen Jesúsbe kusrub trencha løtabig køn:
—Tru reymera judíos kømeeløbe nøm karub tøgagúilane maig købash inchib purran cha. Inchen tru nømun ashib karub purrabelane 'misaamerayasig tabig marøb møguelø køn' chib wamiilø køn cha. 26 Trune ñimbe øyamay kømøtø kømig køn chibig køn. Masken ñimui utu tru mas nuibe matsinø-unø lataitø misramig køn cha. Inchen tru chi maramigwan nø ashibiibe kan karuig marøb megabig lataitø misramig køn cha. 27 Pøs trube, øyeeg købene, ¿møig mas nuig kønrrab køh? cha. ¿Mishatsigu manrrab wamisrøbiiteh? Kabe ¿tru mishatsigu mamigwan pønsrøbiiteh? cha. ¿Pøs mishatsigu manrrab wamisrøbig, truig mas nuig kømuitarru? cha. Øyeeg kuingucha, nabe ñimui utube tru mishatsigu manrrai pønsrøb megabig lataig kur chibig køn.
28 'Ñim køn chu uragucha nan elachimø, chigøben murig pub arringucha treegu wendautø lincha melabeløbe. 29 Incha nai Møskai tru ashib karub waigwan nan tranøb lataitøwei, nabe ñimun tranamønrrun chibig køn, 30 tru na ashib karub waisrø nai mishatsigu mab, muchib, katø tru ashib karub purramigu purramisra, ñim tru doce nusrkalø Israelweinukkurri karrab misaameran ashib karub purramig kønrrain— cha.

Pedro nan 'ashmíig kur' chinrrautan cha, Jesús eshkab
(Mt 26.31-35; Mc 14.27-31; Jn 13.36-38)

31 Incha Señorbe katø trenchibig køn:
—Au, Simón, Simón cha, Satanásbe ñimun miain køn cha, kan tirigu trulmeran latawei kønishib sruagutchab. 32 Inchendø nabe ñuimburappe ñui isubigwan nainuutø tøga pasraigwan elachib pasrømønrrai ñuyasig Møskawan miar chibig køn 'purugurrunrrig' chib. Ñi nan wendøbasra ya, naimay katøle arruabe, ñibe ñui nunelan chiyutøgucha kullaaramø, mur pønrrønrrai purugunrrig— cha, trenchibig køn.
33 Inchene Simónbe:
—Señor, ñun kailan keeri yau keeren, nabe ñiba truyu pasrønrrab treetø attrab pasrømøtø, nagucha ñiba tøga kwanrrab attrab pasrar— cha, trencha løtabig køn.
34 Inchen Jesúsbe trenchibig køn:
—Pedro, nabe ñune trendamønrrun cha: Møin kwalømdøwei kallu wamømøwatø, ñibe pønmayguen nan, 'ashmíig kur' chinrrautan— cha.

Purø trømbøig kuim pasramig lutaurab

35 Incha Jesúsbe trencha payibig køn:
—Na ñimun wasrkaig, katø an pusramig chigaig, alpargatiskaig ørenma, ¿ñimun chi palappuig køh?— cha.
Inchen nømbe:
—Chigucha chi palappumuig køn— cha løtabelø køn.
36 Inchen Jesúsbe trenchibig køn:
—Møimbe treeg kømøtø, an pusrig tøgaibe, srua inrrø cha. Inchen wasr tøgaibe, ila inrrø cha. Inchen espadagaibe, trube, nui pala itøgueigwan yana, kan penø cha. 37 Kaguende nabe ñimun trendamønrrun cha: Tiuswei wamwan pørigu naimburab iig øyeeg chibig pasrabiibe treeg nebunrrain køn cha: "Larrø kailai utu treeg kui lataitøwei asha tøgagúig køn" taig. Kaguen naimburab chi nebunrrai pørig pasrabiibe kerriguh treeg nebunrrabig køn— cha.
38 Inchen nømbe:
—Señor, yuguen pagatø espadamera køn— chiben,
Jesúsbe:
—Øiløtø tsabø køn— cha, løtabig køn.

Jesús Getsemanísrø Tius Møskaimba waminchib
(Mt 26.36-46; Mc 14.32-42)

39 Incha Jesúsbe nø trendø treeg marøbig kuig køppe, Olivos Tunsrømay iben, nui
kusrenanøb pera uniiløgucha mendig ambubelø køn. 40 Incha truyu puabe, trenchibig køn:
—Tiusba waminchib purray cha, chiyugøben kaigyu kegørrab pønrrømønrrappe.—
41 Incha Jesúsbe kan srug kutsimburab lataitø ya, Tius Møskaimba waminchab tømbøn-
srabe, 42 trenchibig køn:
—Nai Møskai, i copan nan tarømaramdiig købene, tarømartra cha. Inchendø na maig
isuig køben, treeg kønrrain kømøtø, ñi nan maig maramdiig køben, treegwan maramig
kønrrain— cha.
43 Inchen srømbalasriig kan ángel Jesúswan mas kullaaramønrrai purugunrrab kenamis-
røbig køn. 44 Inchen truba truba trømbøig køben, katøgucha ¡katø! miabig, miabig køn.
Inchen nui pøsrimbiguen pirau kan anim pirrab lataig nørriig pirrabig køn.
45 Incha kurra, nui kusrenanøb pera uniilan ashchab yabe, isubiitø kamariilø, kib purrain
kui wetørrawabe, Jesúsbe trenchibig køn:
46 —¿Chindimba kib køgue? cha. Kurra, Tiusba waminchib purray cha, chiyugøben
kaigyu kegørrab pønrrømønrrappe.—

Jesúswan kemøra srua ambub
(Mt 26.47-56; Mc 14.43-50; Jn 18.2-11)

47 Inchen Jesús waminchib pasramne, truba nu misag puben, Judas taig, tru doce
kusrenanøb pera uniilai utuibe, truilan pera arrua, Jesúswan muchanrrab kemallen,
48 Jesúsbe trenchibig køn:
—Judas, ¿Møg Misra Arrubigwan nan ashig kømui inchibelan kan muchawa trannr-
reendirru?— cha.
49 Inchen Jesúsba pønrrabeløbe tru treeg purainrrabigwan ashabe, nune payibelø køn:
—Señor, ¿nam espadatøga kørriincha petamøh?— cha.
50 Inchen nømui utu møikkøsrøn tru maya sacerdotesmeran nø karub sacerdotei
karuindiig megabigwan kusrmay kaluwan kelarrab lutiichiptinchibig køn. 51 Inchen
Jesúsbe trenchibig køn:
—Au, øyeebe marmøtay— cha.
Incha kaluwan katørawa, treetøwei tamarøbig køn. 52 Incha sacerdotesmeran karube-
lanba, misagwan karubelø kølli misaameranba, Tiuswei yau ashib pønrrabelø policíamer-
anba nun tru sruamrrab amrrubelan trenchibig køn:
—Nabe kan niliig kui lata ñimbe espadamera køben, tsiimera køben sruar werrunr-
rappe, ¿chindimba treeg werrugue? cha. 53 Nabe ñimba kwalømmørig Tiuswei yau waben,
kemørmuig køn cha. Inchendø yandø møimbe tru kaig maringarubig tru løstøyuig nø
merrarrawa nø karub pasramisren, ñimuimburab ñim maramig ura puin køn— cha.

Pedro Jesúswan 'ashmíig kur' cha isab
(Mt 26.57-58, 69-75; Mc 14.53-54, 66-72; Jn 18.12-18, 25-27)

54 Incha Jesúswan kemøra, tru maya sacerdotesmeran nø karub sacerdotei yamay srua
amben, Pedrobe yaptø, yaptø mendig ibig køn. 55 Incha tru yawambigu nag urra, tru
pøtøgatan purramisren, Pedrogucha nømui utu wamisren, 56 kan srusrø mendig megabiibe
naabilabig tøryu Pedron wai ashabe, ashib pasraptø, ashib pasraptø trenchibig køn:
—I møkkucha Jesúsba uñibiitøwein køn— cha.
57 Inchen Pedrobe trenchib isabig køn:
—¡Paare ishuube, nagan ashibig kuitarru!— cha.
58 Inchen yanazhigutø Pedron katøgan ashabe, trenchibig køn:
—Ñigucha truilai utuigwein kørreh— cha.
Inchene Pedrobe:
—¡Paare møøbe! nagan truig kuitarru— chibig køn.
59 Katø kan ura wendau køsrøn katøgan trenchibig trenchig køn:

—Isa kømø, i møkkucha Jesúsba uñibigwein kørreh cha. Kaguende nøbe galileasriitøwein køn— cha.
60 Inchen Pedrobe trenchibig køn:
—¡Paare møøbe! ñibe ni chi waminchib pasrainguen mørmur— cha.
Inchen tru urastø Pedro waminchib pasramnetø, kan kallu wamaptinchibig køn.
61 Inchen Señorbe keesha, Pedron ashene, Pedrobe Señor øyah taig kømørramab isuptinchibig køn: "Møi kallu wamømøwatø nan pønmayguen, 'ashmíig kur' chib isønrrautan"
taigwan. 62 Inchabe Pedrobe webya, truba truba isuig kishibig køn.

Jesús tru Setenteelø maig maramigwan asha marøbelai merrab
(Mt 26.59-68; Mc 14.55-65; Jn 18.19-24)

63 Inchen tru møguelø Jesúswan ashib srua købeløbe nun indza ashib, kurrøb incha,
64 kabwan lusra, maløbøtø pashabe, trenchibelø køn:
—¿Mu kurragutsin kui? Namun kelarrab eshkau pøs— cha.
65 Incha trømbøig tsalø wamab, katø chineh chibelø køn.
66 Yandø tør-rraben tru misagwan karubelø kølli misaameraba, sacerdotesmeran karubeløba, tru Moisés pørigwan kusrenanøbeløba trubalatømisra, nømui tru Setenteelø tru maig maramigwan asha marøbelai merrab Jesúswan srua amben, 67 nømbe trenchibelø
køn:
—¿Ñi Cristo køtirru? cha. Namun eshkarra— cha.
Inchen nøbe trencha løtabig køn:
—Na ñimun: "Truig kur" cha, trenchibene, ñimbe køremøwei, 68 katø na chigøben payene, ñimbe løtømøwei inchautan cha. 69 Inchen møingurrimbunøbe na, Møg Misra Arrubiibe tru maramburab marøb Tiuswei kusrmaygatø wamisrtrun— chibig køn.
70 Inchene mayeeløba trencha payibelø køn:
—¿Trube, ñibe Tiuswei Nusrkain køtirru?— cha.
Inchene Jesúsbe trencha løtabig køn:
—Ñimdøweinguen nabe truigwein køn cha chab trendan— cha.
71 Inchene nømbe trenchibelø køn:
—¿Trube, nuimburab waminchabelø mas chiwein kuin palønrrab kø? cha. Nui triitøgatøwei wamindigwan namashib mører— cha.

23

Jesús Pilatoi merrab
(Mt 27.1-2, 11-14; Mc 15.1-5; Jn 18.28-38)

1 Incha mayeeløba truyu tulundzuna pasrabiibe kurra, Pilatoimay Jesúswan srua amba,
2 truyu 'øyeeg køn, øyeeg marøbig køn' chib mendabelø køn:
—I møøbe namui misagwei isuigwan kaig isubelø kønrrai ke peemaytø chab yunømarøb, Roma maya misagwan karubig Césarwan nam trendø an pagarab kuigwan pagaramumig køndamba, katø nøbe tru Cristo, kan rey kurtamba indi aser— cha.
3 Inchen Pilatobe Jesúswane trenchibig køn:
—¿Ñigan judíosmerai rey køtirru?— cha.
Inchen Jesúsbe trencha løtabig køn:
—Ñitøweinguen chab trendan— cha.
4 Inchen Pilatobe sacerdotesmeran karubelanba, misaameranba trenchibig køn:
—I møwane nabe chigucha chi kaig mariibe wetørramur— cha.
5 Inchen nømbe masken, masken inchib, trenchibelø køn:
—Judea pirau kerriguba, maya misaameran nui kusrenaniiløtøga ke chindi asamgaig maran cha. Galilea pirausrø pølbasra, møimbe yusrø treeg inchib arrun— cha.

Jesús Herodeswei merrab

6 Inchen Pilatobe trunun mørabe, trencha payibig køn:
—¿Trube, nøbe galileasriig kø chindah?— cha.
7 Inchen:

—Trusriigwein køn— chiben,

Pilatobe Jesúswane tru Galileasrø Herodes karub waim pirauig kuin kui ashabe, nune Herodesweimay purøørøbig køn, kaguen Herodeskucha tru kwalømmerawane Jerusalén-srøwei waben.

[8] Inchen Herodesbe Jesúswan ashabe, truba kasraarabig køn, kaguende mas merrab-srøwei ashimmørø inchibig købig kua. Pøs Jesúsweimburab chigøben wamindi mørøbig kua, nøgurri Tius maramburab marigwan mari ashig kui inchibig køn. [9] Incha chigøben truba truba payen, Jesúsbe chigucha kusrua løtømuben, [10] sacerdotesmeran karubeløba, tru Moisés pørigwan kusrenanøbeløbabe ‘øyeeg køn’ chib; ‘øyeeg marøbig køn’ chib, truiløbe truba truba trenchib truyu purrabelø køn. [11] Inchen Herodesbe nui suldaumeraba Jesúswan truba kaig inchib, indzatø ashib srua kua, truba tabzheelø kenana, Herodesbe Pilatoimay katøle ørøbig køn. [12] Tru kwalømbe Pilatoba, Herodesba tab linchibelø misrøbelø køn, merrappe tsaleelø købig kuig.

Jesúswan yandø kwanrrai pasrøb
(Mt 27.15-26; Mc 15.6-15; Jn 18.39–19.16)

[13] Inchen Pilatobe sacerdotesmeran karubelan køben, tru pirau ashib karub purrabelan køben misaameran køben tulundzunønrrai wama, [14] trenchibig køn:

—Ñimbe nan i møwan misaameran ke chine martrab isunrrai marøb unan chib, naimay srua amrrutan cha. Inchen nabe ñimui merrab maig kuitashchab ashchab paya ashen, nuinuube chigucha chi kalø mariibe wetørramur cha, tru ñim ‘øyeeg, øyeeg kalø marøptiig køn’ chib pønrraigwane. [15] Katø Herodeskucha chi maramgaig kui asha, katøle nøbe namuimaytøwei ørin køn cha. Ñimguen ashke cha, ke kwanrraingatig maramdiibe chigucha chi kaig mariibe kaagøn cha. [16] Treekkurri nun ichaguchabe, elatchab— chibig køn.

[17] Fiesta kwalømmerawane Pilatobe kan merrarrawa keerig pasrabigwan inrrai elat-samig nebubig køn. [18] Inchen mayeeløba trenchib trashib mendabelø køn:

—¡Øigwane patsøgay! cha. ¡Barrabáswan inrrai elachi!— chib.

[19] Pøs, tru Barrabásbe tru kailan keerinug pasrappe, tru Jerusalén ciudayu misaameran pera kaig marøb kurrikkurrimba, katø kweetsikkurrimba merrarrawa keerig pasrabig købig køn. [20] Incha Pilatobe Jesúswan elatchab isua, katøyug nømun waminchen, [21] nømbe mas mur trashibelø køn:

—¡Kurusyu mesrø! ¡Kurusyu mesrø!— chib.

[22] Inchen pønmayyu Pilatobe katø trenchibig køn:

—¿Chindimba øyeeg martrainchigue cha? ¿I møøbe chi kalø mara pasra? cha. Kwamnegatig maramdiibe nuinuube chigucha chi kaig mariibe nabe wetørramur cha. Ichaguchabe, inrrai lelatchab— chibig køn.

[23] Inchen nømbe:

—¡Kurusyu mesrø, mesrø!— chib, mur trashib miab køptø, nøm maig marøg kui indig-wan treeg martrab uta pønrramisrøbelø køn. [24] Inchen Pilatobe tru nøm miaigwane treeg kønrrai kørrømarøbig køn. [25] Incha tru misaameran pera kaig marøb kurrikkurrimba, katø kweetsikkurrimba tru kailan keeri yau pasrab møwan nøm elatchai miaigwan, trunun inrrai elacha, Jesúswane nømun maig marøg køben martrai tranøbig køn.

Jesúswan kurusyu mesramsrømay srua ambub
(Mt 27.32-44; Mc 15.21-32; Jn 19.17-27)

[26] Yandø Jesúswan kurusyu mesrønrrab srua amba, kan Cirenesrø møg, Simón taig, nøørøsrøngurri arruben, nun kemørabe, kuruswan mutøsra, Jesúswei wendautø mer-ranøbelø køn.

[27] Inchen misaamera truba nu mendig amben, truba yam ishumburmera nun isua wamamøra kishib, isuilø trashib amrruben, [28] Jesúsbe nømun ashabe, trenchibig køn:

—Jerusalén ishumburmera, nan isua kishmøtø, ñimuyasiiba, ñimui uregweyasiiba isua kisay cha. [29] Kaguende kwalømmera attrun cha, øyah tamig: “Ureg tøgagønrrab

kaimabelø, mana patsø kwanrriig kømeelø købelø, mana urekkar kua mutsøsrøb nørrøranmeelaimbe mayanguen tab kuilø køn" tailø kømig. [30] Katø misaamerabe nørrø tunmeran: "Namuim pala itøgørrørray" chib, shush tunmerane: "Namun itøgasrørray" chib mendønrrun cha. [31] Kaguen ¿tsøg tusrwanguen øyeeg marøbeløbe, mas mulwane chitø martrerah?— chibig køn.

[32] Katø pagatø kaig marøbelangucha Jesúsba kegøtø kwetchab srua ambubelø køn.

Jesúswan kurusyu mesrøb

[33] Incha kanbalø Calavera tainug puabe, truyu Jesúswane kurusyu mesrøbelø køn, tru pagatø nileelangucha, kanun kusrmay, kanun atsimaygatø. [34] Inchen Jesúsbe trenchibig køn:

—Nai Møskai, nømun ulø paymø, pesannanrrig cha. Kaguende nømbe chi marermabguen isumøn— cha.

Inchen suldaumerabe Jesús kewagúilan suerte kucha, pirishibelø køn. [35] Inchen misaamera truyu ashib køben, tru ashib karubelø købenguen Jesúswan indzatø ashib trenchibelø køn:

—Kanelanma kaigyugurri wesrabiibe nøasiitøwei pinaarrubash cha, nø tru Cristo, Tius Lawa Wesruig kuabe.—

[36] Inchen suldaumeragucha indza ashib, køchiibiwan mutchai yuuløb kemallabe, [37] trenchibelø køn:

—¡Ñi tru judíosmerai rey kuabe, kwamønrrab ñitøwei chigøben mar!— chib.

[38] Inchen Jesús megaim palagucha kan pørig mesraig megabig køn, griegomay køben, latínmay køben, hebreomay købengue:

IIBE JUDIOSMERAI TRU REY KØN

chibig.

Jesúsba, tru pailø kailøba

[39] Inchen truyu melsraig melabeløgucha kane trenchib tsalø wamabig køn:

—¿Ñibe tru Cristo kømøtirru? cha. ¡Kwamønrrab ñitøwei chigøben mara, namungucha treetøwei martra!— cha.

[40] Inchen kane tru katøganun namig trenchibig køn:

—Ñigucha treegutøwei mesraig megabendø, ¿ñungan Tiuswan kørig kømuitarru? cha. [41] Kaguende nambe øyeeg marig melappe melsrambuawei melsrai meler cha. Kaguende nambe kaig marimburø øyeeg melambuawei møra meløben, trune i møøbe chigucha chi kaig marig kømøn— chib.

[42] Inchabe Jesúswan trenchibig køn:

—Jesús, ñi ashib karub wamigwan ñi ashib karub pølbasrabe, nan isurrunrrig— cha.

[43] Inchen Jesúsbe trencha løtabig køn:

—Nabe ñun cierton trendamønrrun cha: Møindøweinguen naba purø tabzhiisrø wanrrabguen— cha.

Jesús kwaig

(Mt 27.45-56; Mc 15.33-41; Jn 19.28-30)

[44] Inchen yandø kwaløm tøbøtag køsrøn køben, tre uraskurri maaben las treskatig pirau ørøba løstiig kørrømisren, [45] pørrbe løtsøraben, Tiuswei yau tru purø tab llensuzhig kelarrab søtø mesraig megabiibe tøbøtakkørrab kølsrøbig køn. [46] Inchen Jesúsbe mur trashib trenchibig køn:

—Nai Møskai, nai espíritun ñui tasku tranar— chib.

Trenchabe yandø isrømuptinchibig køn.

[47] Inchen tru Roma suldau cienelan nø karubiibe øyeeg purayaigwan ashabe, Tiuswan trenchib truba tabig waminchibig køn:

—I møøbe, isa kømø, sølgandø tabig uñibig kuin køn— chib.

[48] Inchen maya misaamera øyeeg purayailan truyu ashib pønrrabeløbe, truba isub nømui pechondø kurramørøb truyugurri ambubelø køn. [49] Inchen mayeelø Jesúswei

asiiløba, ishumburmera Galileasrøngurri nui mendig amrrubeløbabe yabsrøngurrindø ashib pønrrabelø køn truyu treeg puraiben.

Jesúswan sørig
(Mt 27.57-61; Mc 15.42-47; Jn 19.38-42)

50 Kan møg José taig Judea pirau Arimatea pueblosriig købig køn, truibe tru Setenteelø
maig maramigwan asha marøbelai utuig truba tabig, katø sølgandø uñibig. 51 Katø tru
Josébe Tius nø ashib karub wainuguigwan muniirabigwein kuabe, tru Setenteelø maig
maramigwan asha marøbelø 'øyeelø martrab' chib kørrømara pønsraigwanba, nøm chi
mariilanbabe chi tab kømui asig køn. 52 Incha nøbe Pilaton ashchab ya, Jesúswei asrwan
miawa, 53 kurusyugurri pinøsrawabe, kan lino llensutøga kirra, peñayu søramig trab
lalig munguen søriimíig pasrabigu sørabig køn. 54 Katø judíosmerai isram kwaløm tru
sábadoweyasig tamaram kwaløm maaben købene, yandø tru sábado kwaløm pumibe ke
pølbasramitø palabig køn.
55 Inchen ishumburmera Jesúswan Galileasrøngurri mendig amrrubeløbe nømgucha
mendig amba, sørigwan ashib, Jesúswei asrwan mandø wayigwan ashib inchibelø køn.
56 Incha nømbe katøle ambabe, may irrabzheeløba, srølameløba tamarabe, tru maig
maramigwan martrai Moisés maig karuig køben, tru sábado kwaløombe israbelø køn.

24

Jesús øsiiraig
(Mt 28.1-10; Mc 16.1-8; Jn 20.1-10)

1 Srø trune pølbasrøb kwaløm tru ishumburmerabe ullarbatø løtsøzhig søriinuumay
amrrubelø køn, nømui may irrabzheelø nøm tamariilan srua. Inchen nømba katøgan
ishumburmeragucha amrrubelø køn. 2 Incha nøm truyu pua, ashene, tru sørinug kasraig
sruube yandø truyu kømø, malsrain tsuptinchen, 3 nømbe kebambabe, Señor Jesúswei
asrwane kalaptinchibelø køn. 4 Inchen, treeg køben, kwaariilø chinchabguen kaima
pønrrøbene, møimbe pailø møguelø, tør pilabelø kewar, nømuim pulu pønrraptinchen,
5 nømbe kørig køptø maløméran pirausrøngatig kebachen, tru møgueløbe trenchibelø
køn:
—¿Ñimbe øsiguigwane kwailai utube chindimba lague? cha. 6 Yube mu kaagøn cha.
Katø øsiiraig køn cha. Nø Galileasrø uñib urassrøwei ñimun maig wamindiilan isuy chibelø
køn, 7 tru nø øyeeg taigwan: "Na, Møg Misra Arrubigwane kaig marøbelai tasku tranig
kømig nebuben, kurusyu mesrøben, pøn kwalømyube katø øsiiranrrun" taigwan.—
8 Inchen ishumburmerabe Jesús chi wamindiilan isua, 9 sørinukkurri katøle amrrua, tru
onceelanba, katø mayeelanba maig purayaigwan kerrigu eshkabelø køn. 10 Inchen tru chi
purayaigwan tru Jesús nøashib karua øriilan eshkab ishumburmerabe iilø købelø køn,
María Magdalenaba, Joanaba, Jacoboi usri Maríaba, katøgan ishumburmeraba. 11 Inchen
nømune tru ishumburmera wamindiibe ke ka indzøkken kønrraptiig mørøraben, nømbe
køremeelø køn.
12 Inchendøgucha Pedrobe søriisrømay ashchab luløb ya, sørinug trarraashene, tru kirra
sørig llensumeratø waraptinchen, treeg purayaigwan ashabe, 'kan øyeebe maig kermab'
truba kwaarig, yamay ibig køn.

Jesús Emaússrømay ambi mayu arrub
(Mc 16.12-13)

13 Inchen tru kwalømdøwei pailø Jesúswan lincha amøñibelø købeløbe Emaús taig
pueblosrømay ambubelø køn, Jerusaléngurri once kilómetrosburab ambiisrø, 14 tru pu-
rayailan nømdø kerriguh waminchib. 15 Inchen nøm waminchib payiyab ambub pønrram-
netø, Jesúsbe nøashib kemalla, nømba ib mendøben, 16 nømbe nømui kabmerabe kasrailø
latailø kua, nune mu kuinguen nebua ashmeelø køn. 17 Inchene Jesúsbe trencha payibig
køn:
—¿Ambub pønrrappe, ñimbe chiwan waminchibrre amgue?— cha.

Inchen nømbe pønrramisrøppe, isubiitø ke maløguen mindiilø købig køn. [18] Inchen
møikkøsrøn, Cleofas taibe, nune trenchibig køn:
—Møin kwalømmerawan Jerusalén chi purayaigwan mayeeløba wammøra køben, ¿ke
ñitøgan wammørmíig truyu arruatiig pua tsutirru?— cha.
[19] Inchen Jesúsbe:
—¿Chi purayah?— cha payen, nømbe trenchibelø køn:
—Nazaretsrø Jesúsweimburab waminder cha. Truibe Tius maig karuigwan kan eshk-
abig, nui mariiløyu, nui wamindiiløyu maramburab marøbig købig køn cha, Tiuswei
merrab lata, katø maya misagwei merrab lata. [20] Inchen truigwane sacerdotesmeran
karubeløba, namun ashib karub purrabeløba kurusyu mesra, kweetsig kønrrai tranan cha.
[21] Nam isuppe, Israel maya misagwan kaigyugurri wesranrrabiibe nøwein kønrraitamab
isua muniiraig købig køn cha. Møimbe yandø kweetsig pøn kwalømguen purayan cha.
[22] Inchagucha namui utu ishumburmerabe namune kwaarøsrøtan cha, tru ullarbatø søri-
isrø ashchab ambubeløbe. [23] Incha nui asrwan wetørramuig kuig køppe, namune trenchib
amrrubelø køn cha, nømune: “Angelesmera kenamisra: ‘Jesúsbe øsig unan’ chitan” chib.
[24] Inchen møiløgøsrøn namui lincha amøñibelø søriinuumay amba, ishumburmera maig
eshkaig treeg wetørrabwei inchendø, Jesúswane ashmuin køn— chibelø køn.
[25] Inchene Jesúsbe trenchibig køn:
—¡Ñim kui, chugúinguen mørmeelø! cha. ¡Tius maig karuigwan eshkabelø chi
wamindiilan kørenrraptøgucha ke yaandø, yaandø amøñibelø køn! cha. [26] ¿Nui tør-
guegwalmabigu nø wamnug kebimøwatø, Cristogan øyeeløyumerrig trømbøig marinab
purayamig palømuig kuitarru?— cha.
[27] Incha nøbe tru Moisés pøriiløyugurri pølbasra Tius maig karuigwan eshkabelø
pøriiløyu chishtø eshkab pureb ya, Tiuswei wamyu nuimburab waminchibig pørig pøn-
rrabelan kerriguba øyeeg køn cha nømun eshkabig køn.
[28] Incha tru Emaús pueblosrø pub ambabe, Jesúsbe nui maywan ke merrabmisra, ib
inrrab lataig inchen, [29] nømbe ke kørrømisri ashchab inchibelø køn. Inchabe trenchibelø
køn:
—Namba kørrømisr cha. Kaguen yandø maaben køben, yandø pilliranrraindan— cha.
Inchen Jesúsbe nømba kørrømisrtrab kebya, [30] nømba mishatsigu wawabe, pirriwan
muta, Tius Møskawan ‘mayanguen pay’ cha, pirishabe, nømun srørrøbig køn. [31] Inchen
nømbe Jesús kui nebua ashiptindinaben, Jesúsbe waitø kenamuptinchibig køn. [32] Inchen
nømbe kangurrin kangurri trenchibelø køn:
—Au yamba, nø namun maysrø Tiuswei wam pørig pønrrabelan øyeeg køn chib eshkab
arrubene, namune namui manrraube ke nøs, nøs indig kømøh— cha.
[33] Inchen nømbe tru urastø Jerusalénmay katø amba, trusrømbe tru once Jesús kusre-
nanøb pera uniiløba, truyu nømba lincha purrabeløba tulaamba purrabyuh pubelø køn.
Inchen truyu purrabeløbe trenchibelø køn:
[34] —Isa kømø, Señorbe katø øsiirain køn cha. Incha Simónwan kenamisrin køn— cha.
[35] Inchen tru pailø pubeløbe maysrø maig purayaigwan kerrigu eshkabelø køn, katø
Jesús pirriwan pirishiben, yandø nø kui nebua ashiptindigwanba.

Jesús nui kusrenanøb pera uniilan kenamisrøb
(Mt 28.16-20; Mc 16.14-18; Jn 20.19-23)

[36] Inchen nøm tru waminchib purramnetø, Jesúsbe nømuin tøbøtag pasramisrøb:
—Ñimun chi isumgaig, tab køn— chibig køn.
[37] Inchen nømbe kwariilø truba kørig kuilø kan møsigwan asermab isubelø køn. [38] Inchen
Jesúsbe trenchibig køn:
—¿Chindimbarre kørig kui inchigue? cha. ¿Ñimui manrraube chindimbarre na
kømuitamab isugue? cha. [39] Nai tasiimeranba, srøbmeranba asay cha. Peg kømø, natøwein
kur cha. Nan katørab ashib inday chibig køn. Kan møsiibe yaungawei, ni tsutsikkawayig
køn cha, ñim nan asi lataig kømø.—

40 Incha iigwan chab trenchabe, tasiimeran srøbmeran eshkab kenamaren, 41 nømbe kas-
rag købiibah kan øyeebe maikkermab kwaarøbiibatø, katøgucha køremø srø pønrrøben,
Jesúsbe trenchibig køn:
—¿Ñimbe yu chigøben mamig tøgagømøgueh?— cha.
42 Inchen nømbe nun peskau piti tsirigwan srørren, 43 nøbe uta, nømui malau mabig køn.
44 Inchabe trenchibig køn:
—Na ñimba uñippatøwei nabe ñimun iilan wamindig køn cha, tru maig maramigwan
martrai Moisés pøriiløyu lata, Tius maig karuigwan eshkabelø pøriiløyu lata, Salmosyu
lata naimburab waminchibig pønrrabiibe truyu maig taig kerriguh treeg nebunrrabig køn
— chib.
45 Incha nømune Tiuswei wamwan pørigwan tørgandø øyeeg kuitamab isunrrai nømui
isubigwan kura, 46 nømune trenchibig køn:
—Øyah chibig pørig pasran cha, Cristobe trømbøig marinab megamig nebuben,
pøn kwalømyube kwailai utugurri katø øsiiraben, 47 mas kaig marmønrrab isua
møramigwanba, nømui kaig mariilan ulø paymø pesannailø kømigwanba nui munchiyu
eshkab kusrenanamig kønrrai Jerusalénsrøngurri pølbasra, chu pirausreelandøgucha ker-
riguba. 48 Inchen møi øyeeg purayaigwan ashibeløbe ñim køn chibig køn. 49 Au, nai Møskai
trannrrab misra kørrømisrigwane nabe øramønrrun cha, ñimuim pala. Inchendø ñimbe
yu Jerusalén ciudayutø ka kørrømisray cha, maramburab marøbig srømbalasrøngurri
arrua, ñimun pinøbulamnegatig.—

Jesús srømbalasrømay nebib
(Mc 16.19-20)

50 Incha Jesúsbe ciudayugurri wambig Betaniasrøngatig nui kusrenanøb pera uniilan
pera ya, tasiimeran kusruabe, nømuimburab ‘mayanguen tabig kønrrain’ chibig køn.
51 Incha trenchib pasraimaytø nømuim pulugurri tarømisren, nune srømbalasrømay srua
yaig køn. 52 Inchen nømbe Señorweimburab truba tabig wamincha, Jerusalénmay katø
truba truba kasrag amba, 53 nømbe chu uragucha Tiuswei yau Tiuswan tabzhig waminchib
købelø køn.

San Juan

Wambe kan møg misrig

1 Chigucha kaabenbatø tru Wambe manawei pasrabguen inchibig køn. Tru Wambe
Tiusba pasrøben, katø tru Wambe Tius købig køn. 2 Tru Wambe srøsrøgurri Tiusba
pasrabig købig køn. 3 Tiusbe chiwandøgucha marøppe, tru Wamgurriwei marig køn.
Inchen chitøgucha Tius mariilø pønrrabiibe, tru Wamgurrin kømíibe chigucha mariilø
kaagøn. 4 Øsig kømibe nuinug pasrøben, tru øsig kømig pasrabiibe mayeelayasig tør købig
køn. 5 Inchen tru tørbe løstøyu piløben, tru tørwane løstiibe chinchaguen kasrønrrab
kaimaig køn.
6 Kan møg købig køn, Tius karua ørig, truibe Juan taig, 7 tru maig kuigwan waminchabig.
Nøbe tru tørweimburab maig kuigwan waminchen, nøgurri mayeeløba kørenrrai. 8 Juanbe
nøashib tru tør kømøtø, tru tørweimburab maig kuigwan ka waminchaptø arrig købig køn.
9 Tru tør ciertonig maya misagwan pilabiibe yu pirau kebarrub arrubig køn.
10 Inchen truibe yu pirau pasrøben, katø Tiusbe pirøwan truikkurri marig kuindøgucha,
pirau misaamerabe nune mu kuinguen ashmuig købig køn. 11 Trendø nuinuumay nøbe
arrubendø, nui misaamerabe utømøtø, kaasig køn. 12 Trune mutøgucha nun kashmø, utab,
nui munchiyu kørebelane Tiuswei ureg misra pønrramig kønrrai tranig køn. 13 Truiløbe yu
pirau maig kal-labelø køben treeg kal-lawar kømøwei, ureg tøgagug køben tøgagúig ureg
latailø kømøwei, katø møwei isuig maig køben, trumay kømøtø, Tiusweinug kal-lawar køn.
14 Tru Wambe kan møg misra, namui utu unig købig køn. Inchen nambe tru nui
tørguegwalmabigwan tab asig købig køn, tru Møskaweinukkurri arrubig Kandø Nusrkawei
ka yandø tab indiiba, ciertoniibatø netsigwan. 15 Juan truigweimburab maig kuigwan
eshkappe, trenchib waminchibig køn:
—Iig køn cha, tru na øyah taig købiibe, nai wendau arrubiibe, na lataguen kømø, nøbe
purø nuig køn cha, kaguende naguen kømøwatø, nømerrig købig kua.—
16 Kaguende tru chigucha palømíig nui tab indigugurri nambe mayeeløba tru ka tab
indigwane srøig, srøig itø uter. 17 Tru maig maramigwan martrai pørigwane Moiséskurri
tranig købig køn. Inchen tru ka yandø tab indiiba, newan ciertoniibabe Jesucristogurri
arrig køn. 18 Tiuswane mugucha managuen ashmuinrrun. Inchendø nui Kandø Nusrkai
Tius, managucha Møskaweim pulu trag lincha pasrabig, truig namun kenamaran, Tiuswan
ashibelø kønrrai.

Juan Bautista Jesucristoimburab waminchib
(Mt 3.11-12; Mc 1.7-8; Lc 3.15-17)

19 Iig køn, tru Jesúsweimburab maig kuigwan Judíosmeran Juan eshkaig. Judíosmerabe
Jerusalénsrøngurri sacerdotesmeranba, levitasmeranba karua ørøbelø køn, Juanwan:
"¿Ñibe mu kugu?" cha payrrab. 20 Inchen Juanbe sørømø, maig kuigwan eshkab, masken
maig kuigwan kelarrab eshkaig køn.
—Nabe Cristo kømur— chib.
21 Inchen nømbe katøle payibelø køn:
—Trube, ¿mu kugu? cha. ¿Kabe Tius maig karuigwan tru eshkabig Elíasteh?— cha.
Inchen Juanbe:
—Tru kømur— chibene, nømbe payibig payibelø køn:
—Trube ñigan, ¿Tius maig karuigwan tru eshkabig køtirru?— cha.
Inchen nøbe:
—Kah— chibig køn.
22 Inchen:
—Trube, ¿mu kugu? chibelø køn. Kaguende nambe tru namun karua ørøbelan
eshkamig køn cha. Trube, ¿ñuimburappe, ñibe mu kur chinrragu?— cha.
23 Inchen nøbe trenchibig køn:

—Kan wam mu misag warab waraimønug trenchib trashibig, truig kur cha: “Señorwei maywan ølgandø kuray” chib, tru Tius maig karuigwan eshkabig Isaías maig taig, treekke.
—
[24] Inchen tru Juanwan payrrai karua ørøbeløbe fariseosmera købelø køn. [25] Tru karua øriiløbe trenchib payibelø køn:
—Trube, ¿misagwan chindimba piu umbu ulsrøbig kugu cha, Cristo kømøwei, Elías kømøwei, Tius maig karuigwan tru eshkabig kømøwein købendøbe?—
[26] Inchene Juanbe trencha løtabig køn:
—Nabe pitøga pi pinøbulrrai ulsrøbig kur cha. Inchendø ñimui utube, ñim asiimíig, kan mugøsrøn pasran cha, [27] tru nai wendau attrabig. Nabe trununе nui alpargatisyu tsiwanguen pichib pasramig truburab kømuinatan— cha.
[28] Øyeelø kerrigu pureppe, Betaniasrøn purayaig køn, Jordán pi ambøgatøsrø, tru Juan misagwan piu umbu ulsrøb uniisrø.

Jesús, tru Tiuswei Ubisha-unø

[29] Indiibe katø kwaløm Juanbe Jesús nuim pulumay pub arri ashabe, trenchibig køn:
—Asay cha, iibe Tiuswei tru Ubisha-unø pirauelø kaig mariilan kerranrrabig køn cha. [30] Iig køn, chibig køn, tru na øyah taig: “Nai wendau attrab møøbe na lataguen kømø, mas nuig køn cha. Kaguende naguen kømøwatø, nøbe manawei købig kuig køn” cha. [31] Natøweinguen nabe nune mu kui ashmíig kuig køn cha. Inchendø Israel misaameran mu kui nebua ashchai kenamartrab, misagwan piyu ulsrøb arrur— cha.
[32] Katø Juanbe maig kuigwan trenchib eshkabig køn:
—Nabe Espíritu Santon kan paloma lataig srømbalasrøngurri kørraarrua, nuim pala pasramisri ashar cha. [33] Inchen nabe katøgucha nune mu kui ashmuig køn cha. Inchen misaameran pitøga pinøbulrrai piu ulsrønrrai nan Karua Ørøbiibe trendaig købig køn cha: “Tru ñi ashen Espíritu Santo nuim pala kørraarrua, pasramisrinabig, truig kønrrun cha, Espíritu Santotøga pinøbulrrabiibe.” [34] Inchen nabe yandø trununnai kaptøga asha, truibe Tiuswei Nusrkain kui nabe eshkabig kur— chibig køn Juanbe.

Jesúswei kusrenanøb pera uniilø srøsreelø

[35] Katø kwaløm Juanbe tru nui mendig amøñibelø parba katøle truyu pasrøwabe, [36] Jesús pureb pasrai ashabe, Juanbe trenchibig køn:
—Au, asay cha, øibe Tiuswei tru Ubisha-unø køn— cha.
[37] Inchen tru Juanwei pailø mendig amøñibeløbe tru trendaigwan mørabe, Jesúswei mendig ambubelø køn. [38] Inchen Jesúsbe keesha asha, nui mendig amrrui ashabe, trenchibig køn:
—¿Chi lague?— cha.
Inchen nømbe trenchibelø køn:
—¿Kusrennøbig, chu wabig kugu?— cha.
[39] Inchene Jesúsbe trenchiptinchibig køn:
—Ashchab amrruy— cha.
Inchen nømbe amba, chu wabig kui ashabe, tru kwalømbe truyu nøba kørrømisrøbelø køn, kaguende yandø las cuatro lutau køben.
[40] Tru pailø Juan wamindigwan mørøbelø Jesúswei mendig ambubeløbe, kane Simón Pedroi nuneg Andrés købig køn. [41] Incha Andrésbe nuneg Simónwanmerrig lanrrab ya, wetørrawabe, trenchibig køn:
—Nambe si, Mesíaswan wetørrer— cha, (Mesías chippe, Cristo taig).
[42] Incha Andrésbe Simónwan Jesúsweisrømay pera iben, Jesúsbe Simónwan ashabe, trenchibig køn:
—Ñibe Simón køn cha, Juanwei nusrkai. Inchendø møimbe yandø Cefas taig kønrrun— cha, (trenchippe, Pedro cha wamig).

Felipenba, Natanaelwanba Jesús wamab

43 Katø kwaløm Jesúsbe Galilea pirausrømay inrrab isua, Felipen wetørrawabe,
trenchibig køn:
—Nai mendig attra— cha.
44 Tru Felipebe Betsaida pueblosriig købig køn, tru Andrésba, Pedroba waraisriig.
45 Inchen Felipebe Natanaelwan lanrrab yabe, trenchibig køn:
—Tru maig maramigwan martrai Moisés pøriguba, katø Tius maig karuigwan eshkabelø
pøriguba, truiløyu nuimburab pørig pasrab møwan nambe wetørrer cha. Truibe Nazaret
puebloyu Joséwei nusrkai, Jesús køn— cha.
46 Inchen Natanaelbe trenchibig køn:
—¿Nazaretkurringan chi tappaig webattraitarru?— cha.
Inchen Felipebe trenchibig køn:
—Trube, ashchab amø pøs— cha.
47 Inchen Jesúsbe Natanael kemallib arri ashabe, trenchibig køn:
—Øibe si, isa kømø, israelita kui asamdiig køn cha. Nuinuube treeg kønmab ashchaindø
indiibe chigaig køn— cha.
48 Inchene Natanaelbe trencha payibig køn:
—¿Nane treeg kuimbe mandø incha ashku?— cha.
Inchene Jesúsbe trenchibig køn:
—Felipeguen ñun wamømøwatø, ñi higuera tusr umbusrø wabenwei nabe ñun asig køn
— cha.
49 Inchen Natanaelbe trenchibig køn:
—Kusrennøbig, ñibe Tiuswei Nusrkai, Israel misagwei Rey køn— cha.
50 Inchene Jesúsbe trenchibig køn:
—¿Na ñun: "Higuera tusr umbusrø waben ashar" cha, na trendaimba, ñigan nan
køretirru? cha. Øyeetø kømø, purø nørreeløguen ñibe ashchabguen— cha.
51 Incha katø Jesúsbe trenchibig køn:
—Pøs nabe ñimun isa kømø, cierton trendamønrrun cha: Srømbalabe kurim pasrøben,
Tiuswei ángelesmerabe Møg Misra Arrubigweinukkurri nebambub, katø nuimay kørrør-
rub, inchib køben ñimbe ashchabguen— cha.

2

Caná pueblosrø kasharab

1 Pøn kwalømyu Galilea pirau Caná puebloyu kasharab køben, Jesúswei usrimbe truyu
wabig køn. 2 Inchen Jesúswanba, nui kusrenanøb pera uniilanba, truilangucha kasharab
yaumay linchab amrrunrrai eshkaig købig køn. 3 Inchen vinobe patsaptinchen, Jesúswei
usrimbe trenchibig køn:
—Vinone chab patsøgain køn— cha.
4 Inchen Jesúsbe løtappe trenchibig køn:
—Ishug, ¿nane chindimba iigwan maringarunrrab inchigu? cha. Kaguende na treeg
maramig urabe pumø srø køn— cha.
5 Inchen usrimbe truyu mendig melabelan trenchibig køn:
—Nø maig chiben, trunun treeg maray— cha.
6 Truyube srug køtsømera seis pønrrabig køn, judíosmera tru nøm kaig marigwan chish
misramigweyasig pi usrøb tøgagúilø. Tru køtsømerabe setenta, kabe cincuenta litros
kebelø købig køn. 7 Inchen Jesúsbe tru pirishibelan trenchibig køn:
—I køtsømeran pi netsøganay— cha.
Inchen netsøzheelø netsøganen, 8 Jesúsbe trenchiptinchibig køn:
—Møimbe lamø truyugurri wesrawa, tru novios yau chi maramigwan ashib pasrabig-
wan srua amba, tranay— cha.
Inchen nømbe treeg marøbelø køn. 9 Inchen tru ashib pasrabiibe tru pibe vino
misrigwan mucha mørendø, chugurri srua amrruimbe ashmíig køn. Truyu purugub

pønrrabelø truiløbe asha købig køn, piwane nøm wesraig kua. Inchen truyu ashib
pasrabiibe tru novion wama, [10] trenchibig køn:
—Mutøgucha srøsrøbe tab vinon sørrøbelø køn cha. Inchen yandø tru linchai eshkailø
lincha purrabelø tsabø muchene, tab vino kømíigwan ka srørrøbelø køn cha. Trune ñibe
tab vinon møingatig esegain køn— cha.
[11] Iig, tru srøsrøzhiitø Tius nøba pasrain kui asha kønrrai Jesús pølbasra mariibe Galilea
pirau Caná pueblosrø marig kuig køn. Tru treeg mariitøga nui tørguegwalmabigwan
ashchai kenamaren, nui kusrenanøb pera uniiløbe nun kørebelø køn.
[12] Inchen øyeelø chab puraiben, Capernaum pueblosrømay ambubelø køn, Jesúsbe nui
usrimba, nui nuneløba, nui kusrenanøb pera uniiløba. Incha truyu mam kwalømdø
warabelø køn.

Tiuswei yawan Jesús chish marøb
(Mt 21.12-13; Mc 11.15-18; Lc 19.45-46)

[13] Yandø tru judíosmerai Pascua Fiestan maramig pub lutau køben, Jesúsbe Jerusalén
ciudasrømay ibig køn. [14] Inchen Tiuswei yaube møimbe waaramera køben, ubishamera
køben, palomamera køben yanøbelø purrai ashib, katø misagwan an yunømarøbelø køben
purrai ashibig køn. [15] Incha trunun ashippe, Jesúsbe ichabetamig kan latigo mara, mayee-
lanba tru Tiuswei yaugurri webetabig køn, tru nømui ubishameranba waarameranbañau.
Incha tru an yunømarøbelai anwane pirau wiita, mishatsiimeran utsøbetabig køn. [16] Incha
tru paloma yanøbelane trenchibig køn:
—Iilane yugurri wesruy cha. Nai Møskawei yawane kan penab, yanøb indi ya maramig
kømøn— cha.
[17] Inchene nui kusrenanøb pera uniiløbe Tiuswei wamwan pørigu trenchibigwan
isuptinchibelø køn: "Ñui yabe ñuindø kønrraimab isuptø, nane ke chindamdø køtan"
chibigwan.
[18] Inchen judíosmerabe trencha payibelø køn:
—¿Ñi øyeema mariibe, Tius ñiba pasrain kui asamibe namun chi kenamartrunrragu?—
cha.
[19] Inchene Jesúsbe kusrub løtappe trenchibig køn:
—I Tiuswei yawan pøtiitsay cha. Inchen nabe pøn kwalømyutø katøyug mara pas-
ramønrrun— cha.
[20] Inchene judíosmerabe trenchibelø køn:
—Tiuswei yawane marøb meløwa cuarenta y seis añosyu chab marig købig køn cha.
¿Ñigan pøn kwalømyutø kusranrrurmab isutirru?— cha.
[21] Jesúsbe tru Tiuswei yawan waminchippe, nui asrwan wamindig kuig køn. [22] Inchawei
Jesús katøyug øsiirabene, nui kusrenanøb pera uniiløbe tru nø trendaigwan isua, Tiuswei
wamwan pørigwanba, Jesús nø maig wamindigwanba kørebelø køn.

Jesús mayeelan newan ashibig

[23] Jesús Jerusalén ciudasrø Pascua Fiestayu wabene, møiløgøben, truba nu, nui
munchiyu kørebelø køn, Tius nøba pasrain kui asamig nørreelø nø mariilan ashabe.
[24] Inchendø Jesúsbe ka isatø inchib pønrrai asha køremíig køn, kaguende nøbe mayeelan
mailø kuigwan asha pasrøwa. [25] Katø misagweimburab øyeelø køn cha, mu eshkam palaim
pasrømíig køn, kaguende nøbe nøashib misaamera maig isubelø kuigwan tørguelarrab
asha pasraig kua.

3

Jesús Nicodemoba waminchib

[1] Kan fariseo Nicodemo taig købig køn, judíosmerai utu nø karub møg. [2] Truibe
Jesúsweimay yem ashchab arruabe, trenchibig køn:
—Kusrennøbig, ñibe kusrenanøbig Tiusweinukkurri arruaig kui asha ker cha. Kaguende
mugucha Tius maramburab mariilan asha kønrrai martrab kaiman cha, ñi mari lataibe,
Tius nøba pasrømubene.—

3 Inchene Jesúsbe løtappe trenchibig køn:

—Nabe ñun isa kømø, cierton trendamønrrun cha: Katøyug srøig kal-lamíibe Tius nø ashib karub waisriigwan ashchab kaimanrrun— cha.

4 Inchen Nicodemobe payibig køn:

—¿Kan møg yandø kølig misra, katøyuube mandø incha kal-layasamø? cha. ¿Kabe katøyug usrai patsau kebinrrautah cha, katøyug kal-lanrrab?—

5 Inchene Jesúsbe trenchibig køn:

—Nabe ñun isa kømø, cierton trendamønrrun cha: Pigurrimba, Espíritu Santogurrimba kal-lamíibe Tius nø ashib karub wainug kebinrrab kaimanrrun cha. 6 Møskaløgurrin kal-labiibe, misag maig køben treetøwein køn cha. Inchen Espíritu Santogurrin kal-labiibe, espíritu maig køben treetøwein køn cha. 7 "Mayeelø katøyug srøig kal-lamig køn" cha, na trendaigwan, kan treebe maig kermab isub kwaara ashmøta chibig køn. 8 Isig ichibiima muba køben itsan cha, wanrrimbe mørendø, chugurri arri mørmuwei, ni muba yai mørmuwei indan cha. Øyeetøwein køn chibig køn, mayeeløba Espíritu Santogurrin kal-labeløbe.—

9 Inchene Nicodemobe katøyug payibig køn:

—¿Treebe maig kønrrab køh?— cha.

10 Inchene Jesúsbe trenchibig køn:

—¿Ñi Israel misaamerai utu kusrennøb møg købendø, ñigan øyeelan chigúi mørmíig køtirru? cha. 11 Nabe ñune isa kømø, cierton trendamønrrun cha: Nambe maig kui asha waminchib, katø namashib namui kaptøga asigwan waminchen, nam eshkaigwan ñim utømøn cha. 12 Na yu pirau chine pønrrabelan waminchen, ñim trununguen køremuibe, trube ¿srømbalasrøn pønrrabelan waminchene, chincha kørenrrague? cha.

13 'Srømbalasrømaybe mugucha nebimuben, tru srømbalasrøngurri kørraarrubig, tru Møg Misra Arrubiitøwei nebyan cha.

14 'Moisésma mu misag warab waraimønug tsandzøn ulwan tsigu mesra kusruibe, øyeetøwei tru Møg Misra Arrubigwangucha mesra kusraig kømig palønrrab køn cha. 15 Mutøgucha nun kørebiibe tru managatig øsig kømigwan tøgagønrrai.

Tiuswei undag købig maya misagweyasig

16 'Tiusbe yu pirau misagwan truba truba isua undag køptø, nui kandø Nusrkawanguen tranig køn cha, møikkøben nun kørebiibe kaigyu kebeña pinab pinømøtø, masken managatig øsig kømigwan tøgagønrrain cha. 17 Kaguende Tiusbe nui Nusrkawan yu piraumay ørøppe, yu pirau misagwan kaigyu pønrrønrrai pønsrønrrab kømøtø, masken nøgurri yu pirau misaameran kaigyugurri wesranrrai ørig køn cha.

18 'Tiuswei Nusrkawan kørebigwane kaigyu pasrønrrai pasrimíig køben, trune nui Nusrkawan køremíigwane manaweinguen kaigyu pasrønrrai pasrikken køn cha, kaguende Tiuswei kandø Nusrkawei munchiwan køremuikkurri. 19 Inchen tru kaigyu pønrrønrrai pønsrøppe, treekkurrin køn cha: tru tørbe piraumay arruben, misaamerabe tørwan kømø, løstiigwangøba undaarabelø køn cha, kaguen nømui mariiløbe tabig kømø, kailø kuikkurri. 20 Mutøgucha kaig marøbiibe tørwane ashig kømub, tsalø kuinchib, tøryumaybe kemallmøn cha, nømui kaig mariilø kenamisrtraitamab kørig køptø. 21 Inchen møikkøben tru ciertonig maig køben, treeg uñibiibe tøryumay kemalan cha, nui mariiløbe Tius maig kønrrain køben treeg mariilø kuin kui tørgandø kenamisrtrai.—

Juan Bautista katøyug Jesúsweimburab waminchib

22 Tru øyeelø chab puraiben, Jesúsbe nui kusrenanøb pera uniiløba Judea pirausrømay ya, truyu maya yana kørsrøn nømba misagwan piu umbu ulsrøb uñibig køn. 23 Inchen Juangucha treetøwei marøb uñibig køn, Enon taisrø, Salim pulu, kaguende truyube truba pi køben. Misaamerabe nørrø amrrua, piu umbu ulsrailø købig køn. 24 Øyeeg pureppe, Juanwan kailan keeri yau pasrmøwatø kuig køn.

25 Inchen møiløgøsrøn Juanwei mendig amøñibeløbe kan judíoba payiyab aleguiyab
mendabelø køn, tru kaig marigwan chish maramig køn taigweimburab. 26 Inchabe
Juanweimay amrruabe, trenchibelø køn:
—Kusrennøbig, tru møg Jordán pi ambøgatømaysrø ñiba uñibig, tru ñi namun wamindi
møøbe, møimbe misaameran piu umbu ulsrøb uñen, mayeeløba nuimaygøba amban—
cha.
27 Inchene Juanbe trenchibig køn:
—Mugucha chi utønrrab kaimanrrun cha, srømbalasrøngurri tranmubene. 28 Na øyeeg
taigwane pøs ñimdøweinguen mørar køn: "Nabe Cristo kømøtø, nui merrab attrai karua
ørig kur" taigwan. 29 Tru srai misrtrabigwan pera pasrabiibe keg misrtrabig truig pera
pasran cha. Inchen tru keg misrtrabigwei trendø trag linchibiibe truyu mørøb pasrøwa,
nui wamwan mørabe, truba truba kasraaran cha. Pøs øyeetøwei, nai kasrag købiibe
møimbe neig køn cha. 30 Nøbe purø nuig misrøb yamigwein køben, trune nabe chigucha
kømíig misrøb yamig køn— cha.

Palagurri arrubiibe mayeelaim pala pasran

31 Palagurri arrubiibe kerrigu mayeelaim pala pasran. Inchen piraugurri arrubiibe,
pirauig kua, waminchippe, pirauigwan wamindan. Inchen srømbalasrøngurri arrubiibe
kerrigu mayeelaim pala pasran. 32 Incha nøbe tru maig asigwan, maig mørigwan treeg
køn chib waminchene, tru nø treeg køn taigwane mugucha utag kømui indan. 33 Inchen
møikkøben tru nø trendaigwan utabiibe, Tiusbe ciertonig køn cha, treeg kørrømara
pasran. 34 Kaguende Tius karua øriibe Tiuswei wamwan wamindan, pøs Tiusbe nui
Espíritun tøgagømburab tøgagønrrai tranøbig kua. 35 Møskaimbe Nusrkawane undaguig
kua, chiwandøgucha nø ashchai nui tasku pønsraig køn. 36 Nusrkawan kørebiibe, mana-
gatig øsig kømigwan tøgagønrrun. Trune Nusrkawan kaashibiibe srøig øsig kømigwan
ashmønrrun. Inchen Tiuswei purø trømbøig namig købiibe nuim pala pasran.

4

Jesús Samariasrø ishuuba waminchib

1 Fariseosmerabe wammørin købig køn Jesúsbe Juan lataguen kømø, mendig amøñibelø
mas tøgagømba, piu umbu ulsrailø mas tøgagømba indin kui. 2 (Inchendø piu umbu
ulsrøppe, Jesús nøashib kømøtø, nui kusrenanøb pera uniilø marøbelø køn.) 3 Treeg
wammøra kuin kui Jesúsbe trunun wammøra, Judea piraugurri webibig køn, katø Galilea
pirausrømay inrrab.
4 Incha nø pureb yamibe Samaria pirauwan pureb yamig nebunrrab købig køn.
5 Treekkurri Samariasrø kan Sicar taig puebloyu pubig køn, merrabsrø Jacob nui nusrkai
Joséwan tranig pirø pulu. 6 Truyube kan pisu, "Jacobwein køn" taig waben, Jesúsbe
muraaraig arrua, tru pisu pulu wamisrøbig køn, yandø kwaløm tøbøtag misrøb køben.
7 Inchen kan ishug samariasriibe pi wesrunrrab arruben, Jesúsbe trenchiptinchibig køn:
—Nan pi srøttra— cha.
8 (Pøs nui kusrenanøb pera uniiløbe mamig penønrrab pueblosrømay ambin køben.)
9 Inchene tru ishug samariasriig løtappe, trenchibig køn:
—Ñibe judío købendø, na ya samariasriigwan: "Pi srøttra" taibe— cha.
(Kaguende judíosmerabe samaritanosmerababe linchimeelø købig køn.) 10 Inchene
Jesúsbe trenchibig køn:
—Tius tranamigwan ñi nebua ashib, katø tru: "Pi srøttra" chibigwan ñi mu kui ashib
indimbe, ñibe nun miabsruinrrun cha. Inchen managuen kølømø piwan srørrøbsruinrrun
— cha.
11 Inchene ishuube trenchibig køn:
—Au, kasuku, ñibe piwan chitøga wesramig chigaig wan cha. Katø pisube purø umbu
wan cha. ¿Trube, ñibe tru kølømø piwane chugurri wesranrragu? cha. 12 ¿Tru merrabsrø
namui kølli misag Jacob, nø muchib, nui ureemera muchib, nui animalmera muchib indim
piwan namun keta kørrømarøbig lataguen kømø, kabe ñigan mas nuig køtirru?— cha.

13 Inchene Jesúsbe trencha løtabig køn:
—Møikkøben i piwan muchibiibe katøyug pimulgwai inchun cha. 14 Trune tru na
tranim piwan muchibiibe managuen pimulgwai inchimønrrun cha. Kaguende tru na
tranim pibe nuinuube kan pigab pørsrab weguchib lataig kønrrun cha, tru managatig øsig
kømigweyasig.—
15 Inchene ishuube trenchibig køn:
—Trube, kasuku, tru piwan srøttra cha, nagucha pimulgwai mørmøwei, katø mas yusrø
wesranrrab arrumøwei inchab— cha.
16 Inchene Jesúsbe trenchibig køn:
—Ñui kewan wamønrrab ya, katø amø— cha.
17 Inchen ishuube trenchibig køn:
—Nabe kekkaig kur— cha.
Inchene Jesúsbe trenchiptinchibig køn:
—"Kekkaig kur" chippe, ñibe sølwein tan cha. 18 Kaguende ñibe trattrøgatø kelø tøgaig
købig køn cha. Inchen møi ya tøgagúibe ñui keg kømøn cha. Isømø, ñibe sølwein tan—
cha.
19 Iigwan mørøppe, ishuube trenchibig køn:
—Au, kasuku, ñibe Tius maig karuigwan eshkabig treeg møg kømmørgø cha. 20 Namui
merrabsreelø samaritanosmerabe i tunyu Tiuswan køriibala tabig waminchibelø køben,
trune ñim judíosmerabe Tiuswan Jerusalénsrø treeg martrab ambamig køn chibelø køn—
cha.
21 Inchene Jesúsbe trencha løtabig køn:
—Ñiguen ishug, iigwan kørerra cha. Møskawan køriibala tabig waminchib maramig
ura punrrab kui, i tunyu amrrua kømøwei, kabe Jerusalénsrø amba kømøweingue. 22 Ñim
samaritanomerabe chigúi ashmubendø køriibala tabig waminchibelø køn cha. Inchen
nambe køriibala tabig waminchippe, chigúi asha marøbelø ker cha. Kaguende kaigyugurri
wesraig kømibe judíosmerai misagugurri arrubig køn cha. 23 Pøs treeg maram kwalømbe
punrrun cha; Inchen truibe møiweinguen pubguen indan cha, tru cierton køriibala tabig
waminchibelø Møskawan køriibala tabig wamindamig espíritutøga, cierton isua. Pøs
Møskaimbe køriibala tabig waminchibelø øyamay marøbelan lan cha. 24 Tiusbe Espíritu
køben, køriibala tabig waminchibeløbe, espíritutøga, cierton isua wamindamig køn— cha.
25 Inchen ishuube trenchibig køn:
—Mesías attrab kui, nabe asha kur cha (tru Cristo taig). Truig arruppe, namune maig
kuigwan kerriguba tørgandø eshkanrrun— cha.
26 Inchene Jesúsbe trenchiptinchibig køn:
—Truibe nawein kur cha, tru ñiba waminchib wabig.—

Jesús kusrenanøb pera uniilø katø nuimay amrrub

27 Inchen waminchib pasramnetø nui kusrenanøb pera uniiløbe katø amrruabe, truba
kwaarøbelø køn, Jesús kan ishuuba waminchib pasrain kui ashippe. Inchendø nømbe
møikkucha chigucha payrrab inchimeelø køn: "¿Chi palai inchigu?" cha. Kabe: "¿Nøbabe
chi waminchigu?" cha.
28 Inchene ishuube nui pi mutingøtsøn pasrøb, pueblosrømay ya, misagwan trenchib
eshkabig køn:
29 —Kan møwan ashchab amrruy cha. Na maig mariilan kerriguh eshkatan cha.
¿Inchippa Cristo køppeendi?— chib.
30 Inchen puebloyueløbe webamba, Jesúsweisrømay ambubelø køn. 31 Trunetø nui
kusrenanøb pera uniiløbe Jesúswan truba inchib trenchibelø køn:
—Kusrennøbig, maytøguen manrraurren— cha.
32 Inchen nøbe trenchibig køn:
—Nabe mamig tøgagur cha, ñim asiimíig.—
33 Inchen nui kusrenanøb pera uniiløbe nømasiitø trenchibelø køn:
—¿Mugøben kabe mamig srua amrrua srørra chindah?— cha.

34 Inchen Jesúsbe trenchibig køn:

—Nai mamibe, tru nan Karua Ørøbig maig kønrrain køben, trunun marøb, katø nui maramigwan patsamnegatig marøb indamig, truig køn cha. 35 Ñimbe trenchibelø kømøtirru chibig køn: “Tirigun paramibe pib pøl palan” cha. Trune nabe ñimun trendamønrrun cha: ¡Ñimguen kabwan larrøbicha tab asay cha, ellmarig warabelan! Kaguende yandø chab øskøraikken waran cha, paramdø palabelø. 36 Parøb, tulishib megabiibe tru parøb megaimburø pagaraig an uta, tru ellmarig misrigwane managatig øsig kømigweyasig tulisan cha, tru tsurøb ellmarøbig lata, parøb tulishibig lata kanguetøtø kasrag purramig kønrrai. 37 Kaguende misaamera øyan chippe, sølwein tan cha: “Kane tsurøb ellmaren, katøgane parøb tulisan” cha. 38 Nabe ñimune parøb tulishinrrai ørar cha, ñim chigucha chi mariimønug. Murig maramigwan marøb kwallibeløbe kanelø køben, truilø kwaligwane ñim tulishinrrab pønrramisrin køn— cha, trenchibig køn Jesúsbe.

39 Samaria puebloyu warabelø truba yamelø Jesúswan kørebelø køn, maig kuigwan tru ishug eshkaikkurri: “Na maig marig købigwan kerriguh eshkatan” chib. 40 Inchen samariasreeløbe amrruabe, Jesúswan nømba kørrømisr chib truba rugaben, truyu nøbe pa kwaløm nømba kørrømisrøbig køn. 41 Inchen nø wamindigwan mørabe, masken yamelø kørebelø køn. 42 Inchabe ishuwane trenchibelø køn:

—Møimbe ñi trendaigwan trunun ka møratø kørewa pønrrømøtø, møimbe yandø nambe namashib nun møra, isa kømø, i møøbe yu pirau misagwan Kaigyugurri Wesrabig kuin kui aser— cha.

Kan kusreb møwei nusrkawan Jesús kwanrrøwan tamarøb
(Mt 8.5-13; Lc 7.1-10)

43 Tru pa kwaløm puraiben Jesúsbe Samariagurri Galilea pirausrømay ibig køn, 44 kaguende Jesús nøtøweinguen trendaig købig køn: “Tius maig karuigwan eshkab møwane nuim piraueløtøweimbe chi tab indimíig køn” cha. 45 Incha Galilea pubene, truyueløbe truba tab utabelø køn, kaguende Jerusalén Pascua Fiestayu nømgucha amønaig kua, Jesús tru chine mariilan nømbe ashagurri.

46 Incha Jesúsbe Galilea pirau Canásrømay katø arrubig køn, tru piwan vino kønrrai mariisrømay. Inchen truyube reyweyasig marøb wab møøbe nui nusrkawan kwanrrø trarra købig køn, Capernaumsrø. 47 Inchen tru møøbe Jesús Judeagurri Galileasrø pun taig wammørabe, nui nusrkawan tamartrab nui yamay ‘tiusmanda kørraarrubsrumugu’ chinrrab ashchab ibig køn, kaguende yandø ke patsønrraptiig tsuben. 48 Inchene Jesúsbe trenchibig køn:

—Chigøben Tius naba pasrain kui asamig mari ashmøwei, katø purø nørreelø mariilø ashmøwei inchabe, ñimbe managuen kørenrraamøn— cha.

49 Inchen tru reyweyasig marøb wab møøbe trenchibig køn:

—Señor, petø amun cha, nai unø pinømøwatø.—

50 Inchen Jesúsbe trenchibig køn:

—Inrrø cha, ñui nusrkaimbe kwanrraamøn— cha.

Inchen tru møøbe Jesús trendaigwan kørewa ib menda, 51 nui yausrø pub ibene, nui karuindiig melabeløbe katønrrab werruabe, trenchiptinchibelø køn:

—Ñui nusrkaimbe ka øsig tsun— cha.

52 Inchen møøbe nømun payibig køn:

—¿Chu uraskurri tammisrøb ya?— cha. Inchene nømbe trenchibelø køn:

—Pachiibe marig kwaløm la una weetan— cha.

53 Inchene møskaimbe tre uraswei Jesús øyah taig kømømab isubig køn, tru: “Ñui nusrkaimbe kwanrraamøn” taigwan. Incha nøba, nui yauelø kerrigueløba Jesúswan kørebelø køn.

54 Iig køn, tru srøsrø marigwei wendau katøgan Tius nøba pasrain kui asamig kønrrai mara eshkaig Jesús Judeagurri Galileasrømay arrua.

5

Betesdasrø kan kwanrriigwan Jesús tamarøb

1 Yandø øyeelø chab puraiben, Jesúsbe Jerusalénsrømay nebibig køn judíosmerai
fiestayumay. 2 Inchen Jerusalén ciudayu tru Ubishamerai Yaskab cha, wamim pulube, kan
pisu wabig køn, pøtøgatan ya-ureezheelø trattrøgatø wambiiteelø tøgaig, hebreomaybe
Betesda taig. 3 Truiløyube kwanrreelø truba nu warabig køn, kabgar køben, cojosmera
køben, kønønrrab kaimabelø købengue piwan kønøgamne munig. 4 Kaguende kanmay
kanmay kan ángel pisuyu kørraarrua, piwan kønøgøben, møikkøben nømerrig tru piyu
kebibiibe chi kwanrrø tøgaitøgucha tammisrig kørrømisrøbig køn. 5 Inchen kan møg
treinta y ocho años ørøba kwanrrø megabig, truyu pirau tsubig køn. 6 Inchen Jesúsbe truyu
tsui ashabe, øyeetø truba yana kwanrrø tsubig kuin kui ashabe, trenchibig køn:

—¿Tammisrøg køtah?— cha.

7 Inchene tru kwanrriibe trenchibig køn:

—Kasuku, nane muguen srua ya, pisuyu kertrabig kaatan cha, tru piwan kønøgøben. Na
kebinrrainchib megamne, katøganguen kebiptø kebibig køn— cha.

8 Inchene Jesúsbe trenchibig køn:

—¡Kurrø! cha. ¡Ñui tsigalwan mutab, punab inrrø!— cha.

9 Inchen tru urastø tru møøbe tabig kørrømisra, nui tsigalwan muta, punab ib mendabig
køn. Inchen tru kwalømbe isrin kwaløm købig køn. 10 Treekkurri judíosmerabe tru
tamarinabigwane trenchibelø køn:

—Møin kwalømbe isrin kwaløm køben, tru maig maramigwan martrai Moisés pøriibe
ñui kaya tsuigwan muta inrrain kømø merabig køn— cha.

11 Inchene tru møøbe trenchibig køn:

—Tru nan tamarøbiitøwei trenchitan cha: "Ñui kaya tsuigwan kusrua muta, inrrø"—
cha.

12 Inchene nømbe:

—"Ñui kayigwan tulisha, muta, inrrø" chippe, ñune ¿mu møg trenchita?— chibelø køn.

13 Inchen tru tamarinab møøbe mu kuinguen mørmíig køn, kaguende Jesúsbe truyugurri
tarømisrin køben, katø truyube purø nu misag pasrøben.

14 Inchen yanayu Jesúsbe tru tamarig møwan Tiuswei yau ashabe, trenchibig køn:

—Au, ñi møi yandø tabig kørrømisrabe, møingurrimbe katø mas kaig martrab kømø
cha, katøbe ñun masken trømbøig nebumønrraimbe.—

15 Inchene tru møøbe ya, judíosmeran eshkabig køn:

—Tru nan tamarøbiibe Jesús kuin køn— cha.

16 Incha treekkurri judíosmerabe Jesúswan kaig martrab wendautø llirab mendabelø
køn, kaguende øyeelan isrin kwaløm maren. 17 Inchen Jesúsbe trenchibig køn:

—Nai Møskaima chu uraskucha nui maramigwane møin kwalømgatig marøb wabig
køben, nagucha marøbig kur— cha.

18 Trenchibene, judíosmerabe masken inchibelø køn Jesúswan kwetchab, kaguende isrin
kwalømbe chi maramig kømøn cha, mera pasrigwandø kalø marmøtø, Tiuswangucha:
"Nai trag Møskain køn" chib, Tiusba lataig misren.

Jesús nun mu chi tamgaig martrai tranigwan waminchib

19 Inchen Jesúsbe nømun løtappe, trenchibig køn:

—Nabe ñimun isa kømø, cierton trendamønrrun cha: Tiuswei Nusrkaimbe ka nuim-
buraptøbe chigucha marmøn cha. Møskai chi mari asha, trunundø maran cha. Møskai
chi marin kuindø Nusrkaingucha treetøwei maran cha. 20 Kaguende Møskaimbe Nus-
rkawan undaguig kua, nø chi mariilan kerrigu kenamaran cha. Incha treetø kømøtø,
mas purø nørreelø marig kenamartrun cha, ñim kwaara asha kørrømisramnegatig.
21 Kaguende Møskaima kwailan øsiirana øsig kømigwan traniibe, treetøwei Nusrkaingucha
tru øsig kømigwan møilan tranamdiig asønaben, tranan cha. 22 Katø Møskaimbe maig
maramigwan mungucha nø asha marøb wamøtø, tru maig maramigwane Nusrkai nø asha

martrai tranig køn cha, [23] mayeeløba Nusrkawangucha purø tab inchai Møskawan purø
tab inchib lataitøwei. Nusrkawan tab inchimíibe, Møskai karua ørøbigwangucha chi tabig
inchimøn cha.
[24] 'Nabe ñimun isa kømø, cierton trendamønrrun: Møikkøben na wamindigwan mørøb,
nan Karua Ørøbigwan køreb inchibiibe managatig øsig kømigwan tøgagønrrun cha.
Incha truigwane kaigyu pasrønrrai pasrig kømønrrun cha, kaguende kwamigugurri
øsig kømigumay yandø puraya pasramisrikkurri. [25] Nabe ñimun isa kømø, cierton
trendamønrrun: Treeg maramig urabe punrrun cha. Inchen truibe møindøweinguen
pubguen indan cha, tru kwabelø Tiuswei Nusrkawei wamwan møramig. Inchen tru
mørøbeløbe øsig kønrrun cha. [26] Kaguende Møskaimbe nøashib øsig kømigwan tøgaig
kua, Nusrkawangucha treetøwei nøashib øsig kømigwan tøgagønrrai tranan cha. [27] Katø
Møskaimbe Nusrkawan maig kørrømisrtrabigwan mu mandamgaig maramigwangucha
tranan cha, kaguende nøbe Møg Misra Arrubig kuimba. [28] Iig na trendaigwan maig
kønrrermab isub kwarmøtay cha, kaguende treeg kømig urabe punrrun cha, mayan
kwabelø søriilø purrabelø nui wamwan møra, [29] truyugurri webambamig. Inchen tru tabig
marøbeløbe katøyug øsiirawa kurrappe, srøig øsig kømigwan tøgagønrrab kurrøbene,
trune kaig marøbeløbe katøyug øsiirawa kurrappe, kaigyu pønrrønrrai pønsrailø kønrrab
kurrønrrun cha.

Jesúsweingatø waminchib

[30] 'Nabe ka naimburaptøbe chigucha chi marmíig kur cha. Nabe maig kønrrabigwan na
asha marøppe, tru nai Møskai maig taig mørigwandø asha maren, tru maig kønrrabigwan
na asha mariibe sølgandø marig køn cha. Kaguende nan treeg marøg kuimba treeg
marmøtø, nan karua ørøbig maig martrain køben, trunun marar cha. [31] Na naasiitø
maig kuigwan ka naimburaptø wamindiibe, trube, tru na wamindiibe ka wamindiitø
købsruinrrun cha. [32] Inchen naimburab maig kuigwan eshkabiibe katøgan køn cha. Inchen
nø tru naimburab eshkab wamindiibe isa kømø, maig kuigwan wamindig kui nabe asha kur
cha. [33] Ñimbe Juanweisrø payrrai øren, nøbe tru newan cierton maig kuigwan eshkabwei
indig køn cha. [34] Pøs nabe kan møg naimburab 'øyeeg køn' cha wamindiitøga pasrømíig
kur cha. Inchendø nø trendaigwan na trenchippe, ñim kaigyugurri wesrailø kønrrain
trenchar cha.
[35] 'Juanbe kan lámpara naarab pilabig lataig kuig køn cha. Inchen kan maya yanatø
ñimbe tru nui tøryu kasraaramig tab kui mørig købig køn cha. [36] Inchendø naimburab
Juan wamindi lataitøguen kømø, mas nuig tøgagur cha. Kaguende nai Møskai nan martrai
traniilø, truiløtøwei naimburab na maig kuigwan eshkan cha, nane nai Møskai karua ørig
kuin kui. [37] Katø nai Møskai nan karua ørøbikkucha naimburab na maig kuigwan eshkan
cha. Ñimbe managuen nui wamwan mørmøwei, nui maløwan ashmøwei indan cha. [38] Katø
ñimbe nui wamindigwan ñimui manrrau chigar køn cha, kaguende nø karua ørigwan ñim
køremuikkurri. [39] Ñimbe Tiuswei wamwan pørigwan ashippe, maig køtashchab truba tab
ashib labelø køn cha, kaguende managatig øsig kømigwan truyu wetørranrrab isubelø kua.
Inchen tru pøriiløbe nan mu kui ashchai naimburab waminchibelø køn cha. [40] Inchendø
ñimbe naimay amrrug kømuindan cha, tru srøig øsig kømigwan tøgagønrrab.
[41] 'Nabe misaamera nan maya nuguen tab inchib taiwane utømíig kur cha. [42] Inchagucha
nabe ñimune mailø kui ashib, Tiuswei undag købigwan ñimuinug chigar kui ashar
cha. [43] Nabe nai Møskawei munchiyu ørig arruben, ñimbe nane utømøtan cha. Inchen
katøgan ka nuimburab nui munchiyutø arrubigwane si, trube, ñimbe utønrrun cha.
[44] ¿Ñim mandø incha nan kørenrrague? cha, kangurrin kangurri maya nuguen tab
indig kømigwangøba ñim labeløbe, Tius kandø wabigweinukkurri maya nuguen tab
indig arrubigwan lamøtø. [45] Nai Møskawei merrab na ñimun 'øyeeg kailø kuig køn'
chinrraitamab isumøtay. Moisés, ñim ke trunundø isua melaig, nui pøriiløtøgatøwei
ñimune 'øyeeg kaig marøbelø kømøtirru' chinrrun. [46] Kaguende Moisés maig taigwan
ñim køreig kuimbe, nan kørebsruig kuinrrun cha. Kaguende Moisésbe naimburabweim

pørig køn cha. 47 Tru nø pørigwanma ñim køremeeløbe, na wamindigwangucha chincha
kørenrrague— cha, trenchibig køn Jesúsbe.

6

Jesús trattrø mil møguelan manrrai mamig tranøb
(Mt 14.13-21; Mc 6.30-44; Lc 9.10-17)

1 Incha Jesúsbe Galilea pisu ambøgatøsrømay ibig køn, tru Tiberias pisu taisrømay.
2 Inchen truba nu misag Jesúswan mendig ambubelø køn, kaguende Tius nøba pasrain kui
asamig kønrrai kwanrreelan tamaren asha kua. 3 Inchen Jesúsbe kan tun palasrø nebya,
nui kusrenanøb pera uniiløba truyu wamisrøbig køn. 4 Inchen yandø judíosmerai Pascua
Fiestabe lutau købig køn. 5 Incha Jesúsbe kurraasha, truba nu misag mendig amrruin kui
ashabe, Felipene trenchibig køn:

—¿Yeeg nu misagweimbe nambe mamig pirrimbe chu penønrrab?— cha.

6 Trenchippe, Felipe ka manchitamørtraptø trenchibig køn, Jesúsbe maig maramigwan
asha købendø. 7 Inchene Felipebe trenchibig køn:

—Ni kan møg doscientos días ørøba marøb megawa an pagaraig utiitøga pirrim pena,
piti piti srørramikken nebunrraamøn— cha.

8 Inchen kusrenanøb pera uniilai utuig Andrés, Simón Pedroi nuneebe trenchibig køn:
9 —Yube kan matsinø-unø trattrøgatø cebada pirrimbah pagatø peskaubatø sruaig
pasran cha. Inchendø kan yandiibe ya nu misagweimbe mayanguen kømøn— cha.

10 Inchen Jesúsbe trenchiptinchibig køn:

—Mayeelanba purramisringaruy— cha.

Truyube pu truba tsitsig køben, møguelø trattrø milburab purramisrøbelø køn.
11 Inchen Jesúsbe tru pirrimeran muta, Tiuswan ‘mayanguen pay’ chabe, maya misag truyu
purrabelan pirishabe, katø treetøwei peskaumerangucha maya mag kui inchen srørrøbig
køn. 12 Inchen yandø øska maben, Jesúsbe nui kusrenanøb pera uniilan trenchibig køn:

—Pitis unchibelane pirau ka petig warømønrrai, pitiswane tulisay— cha.

13 Inchen tru trattrøgatø cebada pirri pirisaigwan maben, yandø tru undailan tulishiben,
tasinmera doce netsabig køn. 14 Inchen misaamerabe Tius maramburab marigwan Jesús
mari ashabe, trenchibelø køn:

—Tru Tius maig karuigwan eshkab møg tru yu piraumay attrabig køn taibe, isa kømø,
iigwein køn— cha.

15 Inchen Jesúsbe misaamera nun rey martrab ke merrarrawa sruamrrab amrrunrrab
kui wetøbeñippe, nøbe katøyug tunbalasrømay inrrab nøtø tarømisrøptinchibig køn.

Jesús pisu palawan ib
(Mt 14.22-27; Mc 6.45-52)

16 Yandø pillirab arruben Jesúswei kusrenanøb pera uniiløbe pisuyu kørrørruabe, 17 kan
barcoyu kebamba, Capernaumsrø larramrrab ambub mendabelø køn. Inchen yandø
chab pilliraben, Jesúsbe katøgucha nømuimay arrumø srø køben, 18 yandø truba mur
isig ichibig webarruben, pi welarmera kurrab mendabig køn. 19 Incha yandø kan trattrø
kilómetros, kabe kan seis køsrøn remab ambabe, Jesúswane barco pulusrømay pi palawan
arri ashiptinchibelø køn. Inchabe truba kørig kui inchen, Jesúsbe:

20 —¡Na kur cha. Kørmøtay!— chibig køn.

21 Inchen nømbe barcoyu Jesúswan truba tab kui wamab uta, petøzhiitø tru pum
pirausrø pubguen inchibelø køn.

22 Katø kwaløm tru nu misag søtø tru pisu igatømay kørrømisrøbeløbe truyu barco
kandøzhiitø pasrabigu Jesúswei kusrenanøb pera uniiløbe tru barcoyu amben, Jesúsbe
nømba tøga imuin kui ashibelø køn. 23 Inchendøgucha Tiberias ciudasrøngurrimbe
katøgan barcomera pua pønrrabelø køn, Señor pirriwan ‘mayanguen pay’ chiben, tru
maim pulusrø. 24 Incha tru nu misaabe Jesús truyu mu kawei, nui kusrenanøb pera uniilø
mu kawein kui ashippe, tru barcomerayu kebamba, Capernaumsrø Jesúswan lanrrab chab
ambubelø køn.

Jesús tru øsig kømigwan tranøb pirri

25 Incha pisu ambøgatøsrø chab pua, Jesúswan wetørrawabe, trenchibelø køn:
—Kusrennøbig, ¿yusrømbe ñibe mana pugu?— cha.
26 Inchene Jesúsbe trenchiptinchibig køn:
—Nabe ñimun isa kømø, cierton trendamønrrun cha: Ñimbe nane lappe, Tius naba pasrain kui asha kønrrai mariilan asha kømøtø, tru pirrimeran øska mamne maig kua, trugurrinrre lan cha. 27 Ñim marøppe, mamig ka petø patsønrrabigwandø isua marmøtø, managatig øsig køm mamigwan isua maray chibig køn. Truigwane tru Møg Misra Arrubig ñimun tranrrun cha. Kaguende treeg maramigwan tranig kui asig kønrrai Tius Møskaimbe nui sellon nuinug pasrig køn— cha.
28 Inchene nømbe trenchibelø køn:
—¿Tiuswei maramelan marøb pølbasrtrappe, nambe chi maramig palerah?— cha.
29 Inchene Jesúsbe trenchibig køn:
—Tiuswei maramibe iig køn cha, Tius tru nø karua ørigwan køremig.—
30 Inchene nømbe trencha payibelø køn:
—¿Tius ñiba pasrain kui nam ashib, ñun køreb inchaimbe, chi martragu? cha. Trube, ¿chi marøbig kugu? cha. 31 Namui merrabsrø kølli misaamerabe mu misag warab waraimønug maná taigwan maig købig køn cha, Tiuswei wam maig pørigu trendaim pala: "Nøbe nømune srømbalasrø pirriwan manrrai tranig køn"— cha.
32 Inchene Jesúsbe trenchibig køn:
—Nabe ñimun isa kømø, cierton trendamønrrun cha: Srømbalasrøngurri arrub pirri ciertonigwan nømun tranøbiibe, Moisés kømuig køn cha. Treeg kømøtø, tru cierton pirri srømbalagurri arrubigwan ñimun tranøppe, nai Møskai, nø tranig køn cha. 33 Kaguende Tiuswei pirrimbe tru srømbalasrøngurri yu piraumay kørraarrua, katø misaameran srøig øsig kømigwan tøgagønrrai tranøbig, truig køn— cha.
34 Inchene nømbe trenchibelø køn:
—Señor, chu uragucha tru pirriwan srøttra— cha.
35 Inchene Jesúsbe trenchibig køn:
—Tru øsig køm pirrimbe na kur cha. Naimay arrubiibe managuen parøgwai mørmøwei, katø nan kørebiibe managucha pimulgwai mørmøwei inchun cha. 36 Inchendø na ñimun trendaim pala ñimbe nan ashippe, ashendø, nane køremøn cha. 37 Møitøgucha Møskai nan traniibe naimay attrun cha. Inchen naimay arrubigwane nabe managuen wambig weguchimumønrrun cha. 38 Pøs, nabe srømbalasrøngurri kørraarruppe, nan maig maramdiig køben treeg martrab arrumøtø, nai Møskai nan karua ørøbig na maig martrain køben, treeg martrab kørraarrig køn cha. 39 Inchen nan karua ørøbig martrai isuibe iig køn cha: Nø nan traniilane ni kanguen trubishimø, srabe kwaløm katøyug na nømun øsiirangarunrrain køn cha. 40 Nai Møskai martrai isuibe øyeeg køn cha: mutøgucha Nusrkawan nebua asha, nun kørebiibe managatig øsig kømigwan tøgagønrrain køn cha. Inchen nabe srabe kwaløm nun katøyug øsiirangarunrrain køn— cha.
41 Inchen judíosmerabe namig nømdø nilø chigøben chib mullib mendabelø køn, tru: "Pirri srømbalasrøngurri kørraarrubiibe na kur" taikkurri. 42 Incha trenchibelø køn:
—¿Øibe tru Jesús Joséwei nusrkain kømuitarru? cha. Nambe usri møskawan ashibelø ker cha. ¿Møimbe mandøgurri nøbe øyeeg tah cha: "Nabe srømbalasrøngurri kørraarrig køn" cha, trenchippe?—
43 Inchene Jesúsbe trenchibig køn:
—Ñimguen ñimdø mas namig mulla mørmøtay cha. 44 Mugucha naimaybe attraamøn cha, Møskai nan karua ørøbig naimay attrai inchimubene. Inchen naimay arrubigwane nabe srabe kwaløm katø øsiirangarumønrrun cha. 45 Tru Tius maig karuigwan eshkabelø pørigube treeg chibig pørig pasran cha: "Mayeelanba Tius nø kusrenaniilø kønrrun" chibig. Inchawei mayeeløba Møskawan mørøb, nuiwan kusreb inchibeløbe naimay amrrunrrun cha.

46 ’Pøs Møskawane mugucha asiibe kaagøn cha. Tiusweinukkurri arrubig, truitøwei
Møskawan ashibwei indan cha. 47 Nabe ñimun isa kømø, cierton trendamønrrun cha: Nan
kørebiibe managatig øsig kømigwan tøgagøn cha. 48 Tru øsig køm pirrimbe na kur cha.
49 Ñimui merrabsrø kølli misaamerabe mu misag warab waraimønug tru maná taigwan
mabendø, kwaig købig køn cha. 50 Trune tru srømbalasrøngurri kørraarrub pirrimbe
yu pasran cha, møikkøben tru pirriwan mabiibe, kwamønrrai. 51 Tru srømbalasrøngurri
øsig køm pirrimbe na kur cha. Møikkøben i pirriwan mabiibe managatig øsig wanrrun
cha. Inchen yu pirau tru maya misagwan srøig øsig kønrrai tru na tranam pirrimbe nai
asrtøwein køn— chibig køn, Jesúsbe.
52 Inchene judíosmerabe nømasiyaitø namig trenchib mendabelø køn:
—¿I møøbe nui asrwandøwei manrraimbe namune mandø trannrrab indah?— cha.
53 Inchene Jesúsbe trenchibig køn:
—Nabe ñimun isa kømø, cierton trendamønrrun cha: Tru Møg Misra Arrubigwei
asrwan mab, katø nui aniwan muchib inchimeeløbe srøig øsig kømigwan ñimuinug
tøgagønrraamøn cha. 54 Møikkøben nai asrwan mab, nai aniwan muchib inchibiibe
managatig øsig kømigwan tøgagøben, nabe srabe kwaløm nune katø øsiirangarumønrrun
cha. 55 Kaguende nai asrbe si, cierton mamig køben, katø nai animbe si, mutsamig ciertonig
køn cha. 56 Nai asrwan mab, nai aniwan muchib inchibiibe nainug pasrabig pasrøben, katø
nagurringucha nuinug pasramønrrun cha. 57 Nan karua ørøbig Øsig Wab Møskaingurri tru
øsig kømigwan na tøgagøb lataitøwei, nagurri nøgucha tru øsig kømigwan tøgagønrrun
cha tru nai asrwan mabiibe. 58 Iibeguende tru srømbalasrøngurri kørraarrub pirrin køn
cha, tru ñimui merrabsrø kølli misaamera maig lataig kømøtø, nømbe mappe, mabendø,
kwaig købig køn cha. Trune i srømbalasrøngurrim pirriwan mabiibe managatig øsig
kønrrun— chibig køn.
59 Jesús øyeelan kusrenanøppe, judíosmera tulundzuni yau Capernaumsrø kusrenanig
køn.

Møiløgøben Jesúswei mendig amba katøyug llirab

60 Møiløgøben Jesúswei mendig amøñibelø i kusrenanigwan mørabe, trenchibelø køn:
—Nø øyeeg kusrenaniibe maramga menrra murig køn cha. ¿Mu kui møriasamø?— cha.
61 Inchen Jesúsbe nømdø chigøben chib mullib kui ashabe, trenchibig køn:
—¿Ñimun øyeeg chibene pusrkwatah? cha. 62 Tru Møg Misra Arrubig tru nø srøsrø
waisrøndøwei katøle nebiben asimbe, trube, ¿maig købsruerah? cha. 63 Øsig kømigwan
tranøbiibe Espíritu køben, asrbe truburappe chigucha chi purugumíig køn cha. Na ñimun
wamindiibe Espíritu køb, øsig kømig køb køn cha. 64 Inchendø katøgucha ñimui utu
møiløbe køremeelø køn— cha, trenchibig køn.
Kaguende Jesúsbe manawei srøsrøgurri asig købig køn, mumeratø nun køremeelø
kuigwan, katø tru nun ashig kømui inchibelan trannrrabiibe møig kuigwan. 65 Incha katø
Jesúsbe trenchibig køn:
—Inchawei treekkurri nabe ñimune trenchar cha: Mugucha naimaybe amrrunrraamøn
cha, nai Møskai amrrunrrai inchimubene.—
66 Inchen yandø trugurrimbe møiløgøben nui mendig amøñibeløbe chab llirawa, yandø
Jesúsba amøñimeelø køn. 67 Inchen Jesúsbe nui doceelan trenchibig køn:
—¿Kabe ñimgucha treetøwei llirawa ambug køtah?— cha.
68 Inchen Simón Pedrobe trencha løtabig køn:
—¿Señor, nambe muimay kui ambamø? cha. Tru managatig øsig køm wamwane
ñitøwein tøgaig køben, 69 nambe ñun køreb, katø tru Tiuswei Newan Tabiibe ñi kui ashib
inder— cha.
70 Inchene Jesúsbe trenchibig køn:
—¿Yamba, na ñimun doce lawa wesrab mørgøppeh? cha. Treeg kuindøgucha ñimui utu
kane kwaimandzig køn— cha.
71 Øyah chippe, Simón Iscariotei nusrkai, Judaswan waminchibig køn. Kaguende tru
doceelai utuig kuatøgucha, tru Jesúswan ashig kømui inchibelan nø trannrrab pasrøben.

7

Jesúswei nunelø nun køremub

1 Yandø øyeelø chab purayaig wendø, Jesúsbe Galilea pirausrø uñibig køn, Judea pirau
llirab uñmønrrab, kaguende judíosmera truyube kwetchab lab køben. 2 Tru judíosmerai
Ya-ureg Maram Fiesta yandø pub køben, 3 Jesúswei nuneløbe nun trenchibelø køn:
—Yugurri Judea pirausrømay inrrø cha. Ñui mendig amøñibelø ñi chi mariilan ashchain
cha. 4 Pøs kan møikkøbenma misaamera mu kui nebua asig kønrrappe, chiwandøgucha
søratø marmøn cha. Tru ñi øyeelø marøbiibe, trube, maya misaamera ashchai martraur-
ren— cha.
5 Pøs Jesúswei nuneløtøweinguen nune køremeelø køn. 6 Inchene Jesúsbe nømune
trenchibig køn:
—Na treeg maramibe pumø srø køn cha. Trune ñimuimbe chu ura marøg køben
maramig chi kømøn cha. 7 Yu piraueløbe ñimune chi tsalinchab kaimanrrun cha.
Trune nane tsalinndan chibig køn; kaguende nøm marøb kuigwan kaig køn cha, na
eshkaben. 8 Ñimbe fiestayumay ambay chibig køn. Nabe katøgucha tru fiestayumaybe
nebarrumumønrrun cha, kaguende na treeg maramibe pumø srø køben.—
9 Incha trenchabe, Galileasrø kørrømisrøbig køn.

Jesús Ya-ureg Maram Fiestasrø

10 Inchen yandø nunelø fiestayumay chab amben, Jesúskucha ippe, ibendø, mayeelø
ashchain kømøtø, ibig køn. 11 Inchen judíosmerabe fiestayu nun lab kua, trenchibelø køn:
—Tru møøbe ¿chu unerah?— cha.
12 Inchen misag utube Jesúsweimburab mutøgucha niløzhiitø truba waminchib købelø
køn, kaneløbe: “Tru møøbe truba tabig køn” chiben, kaneløbe: “Tabig kømøn cha.
Misagwan may wamincha, ka isaptiig køn” chibelø køn.
13 Inchendø møitøgucha nuimburab waminchippe, waminchendø, ke mayeelø mørtrain
kømøtø waminchibelø køn, judíosmeran kørig køptø.
14 Yandø fiestabe tøbøtakken pureb iben, Jesúsbe tru Tiuswei yau kebya, kusrenanøb
mendaptinchibig køn. 15 Inchen judíosmerabe truba kwaarøb trenchibelø køn:
—¿I møøbe kan øyeebe chincharre kusrebig køh cha, chu kusreweig kømubendø?—
chib.
16 Inchene Jesúsbe trencha løtabig køn:
—Na kusrenaniibe nain kømø, nan karua ørøbigwein køn cha. 17 Møikkøben Tius maig
martrain køben trunun marøg kui inchibiibe na kusrenaniilane Tiusweinukkurri arrubig
kuin kui, kabe naimburaptø kusrenanøbig kuin kui nebua ashchun cha. 18 Møikkøben
nuimburaptø waminchibiibe, misaamera ka nun maya nuguen tab inchaindø lan cha.
Inchen møikkøben tru karua ørøbigwan maya nuguen tab indig kønrrai labiibe, truibe
si, cierton waminchibig, nuinuube chigucha kalø marig chigaig køn cha.
19 ’¿Tru maig maramigwan martrai pørigwane ñimune Moisés nøwein tranig kø-
muitarru? cha. Inchen ñimbe møikkucha tru martrai pørigwane møra marmøn cha.
¿Nane chindimba kwetchab lague?— chibig køn.
20 Inchene misaamera nu pasrabiibe trencha løtabelø køn:
—Ñibe kwaimandzig tøgaig køn cha. ¿Ñune mu kwetchab lab kø?— cha.
21 Inchene Jesúsbe trencha løtabig køn:
—Isrin kwaløm kan mana asiimíig asha kønrrai marigwandø ñimbe mayeeløba kwaara
asha køn cha. 22 Pøs inchawei Moisésbe circuncidanrrai ñimune karua pasrig køn cha,
(truibe Moisésweinukkurri arrubig kømøtø, ñimui merrabsrø kølli misaamerainukkurri
pølbasra arrubigwan). Inchen ñimbe isrin kwaløm kuindøgucha kan møg-unan circun-
cidabelø køn cha. 23 Inchawei tru maig maramigwan martrai Moisés pøriilan maig taigwan
kalø mara kørrømarmønrraptø, kan møwan isrin kwaløm kuindøgucha ñimma circun-
cidabelø købendø, na isrin kwaløm kan møwan kwanrrøwan kerrigu newan tamarene,
trube, ¿ñimbe nane chindimba namøgue cha? 24 Ñimuin kabyu maig misag asønaben ke

trununduø asha marøb pønrrømøtø, maløppe, maig kønrrabigwan sølgandø asha maramig køn— cha, trenchibig køn Jesúsbe.

¿Jesús tru attrabig Cristo kø chinderah?

[25] Inchen møiløgøben jerusalénsreeløbe trenchibelø køn:

—¿Øigwanweinrre kwetchab lab amøñimuitarru? cha. [26] Au, ya mayeelai malau waminchib pasrøben, mugucha chi chimøn cha. ¿Kabe tru ashib karubeløbe øibe Cristo kui asha treeg mara tøgagø chinderah? cha. [27] Inchendø nambe ø møøbe chugurri arrig kui asha ker cha. Trune Cristo arrubene, chugurri arrin kui mugucha ashchaamøn— chibelø køn.

[28] Inchen Jesúsbe Tiuswei yau kusrenanøb pasrøwa, truba mur waminchib trenchibig køn:

—Ñimbe nane mu kui ashib, katø nabe chugurri arrig kui ashawein køn cha. Nabe arrua pasrappe, naimburaptø arrua pasrømøtø, tru ciertonig nø karua ørig pasrar cha, tru ñim mu kui nebua asiimíig. [29] Inchen nabe nune mu kui ashibig kur cha, kaguende nabe nuinukkurri arrub, katø nø nan karua ørig kua.—

[30] Inchen nun merrarrawa, sruamrrab inchendø, mugucha merrarrameelø køn, kaguende nun treeg maramig ura pumø srø køben. [31] Inchen puebloyu misaamera truba nu nun kørewabe, trenchibelø køn:

—Cristo arruppe, ¿Tius nøba pasrain kui asha kømig mariilø i møg lataig maskucha mana martrab kø?— cha.

Fariseosmera Jesúswan merrarranrrab inchib

[32] Fariseosmerabe misag truba nørrø Jesúsweimburab niløtø truba waminchamørøb kui mørabe, nømbe judíos sacerdotesmeran karubeløba misra, Tiuswei yau ashib pønrrabelan ørøbelø køn Jesúswan merrarranrrai. [33] Inchene Jesúsbe trenchibig køn:

—Yu ñimbabe katøgucha kan maya yanatø uñchab kur cha. Trugurrimbe nan karua ørøbigweisrømay katø inrrab kur cha. [34] Inchen na ibene, ñimbe labendø, nane wetørranrrab kaimanrrun cha. Katø tru na wanrrab yaisrømbe ñimbe amrrab kaimanrrun— cha.

[35] Inchene judíosmerabe nømasiyaitø trenchib payibelø køn:

—Ø møøbe ¿chumay inrraindah? cha, nam wetørramgaibe. Kabe ¿tru judíosmera griegosmerai utusrø amba warabelaisrømay ya, tru griegosmeran kusrenanrrab inrrab inda, chindah cha? [36] ¿Øyeebe mandø tah? cha, tru: "Nan lappe, labendø, nane kalanrrun" chib. Katø: "Na waisrømbe ñimbe amrrunrrab kaimanrrun" chippe.—

Øsig kømigwan tranøb pi

[37] Incha tru srabe kwaløm, fiesta purø tabig purayam kwaløm Jesúsbe pasramisra, mur waminchib trenchibig køn:

—Møikkøben pimulgwaibe naimay arrua, muchi cha. [38] Tiuswei wamwan pørigu maig taig, møikkøben nan kørebiibe nui manrraugurrimbe managuen kølømø pimera lulrrun — cha.

[39] Øyeeg chippe, Jesúsbe tru nun kørebeløbe Espíritu Santon utønrrab køn cha, truigweimburab trendaig køn. Pøs katøgucha Espíritun tranimíig srø køben, kaguende Jesúsbe purø nuig purø tabig tørigwan utømø srø kua.

Misaamera nøørøtø misrøb

[40] Inchen møiløgøsrøn tru nu misag søtøyuelø nø wamindiilan mørabe, trenchibelø køn:

—Iibeguende, Tius maig karuigwan eshkabig, tru møg køn— cha.

[41] Inchen kaneløbe trenchibelø køn:

—Iibe Cristo køn— cha.

Inchen katøganeløbe trenchibelø køn:

—¿Cristogan Galileagurri attraitarru? cha. [42] Cristobe Davidwei misagugurri arrub, katø tru David tsui pueblo, Beléngurri attrabig køn cha. ¿Tiuswei wamwan pørigube yamba trenchibig kømuitarru?— cha.

43 Incha misaabe Jesúskurrindø nømdø ke nøørøtø misrøb chab tarømisra, 44 møiløbe
kemørtrab inchendø, møikkucha chinchimeelø køn.

Judíosmeran karubelø Jesúswan køremub

45 Incha tru Tiuswei yau chigøben puraimønrrai ashib pønrrabeløbe tru sacerdotes-
meran karubeløba, fariseosmeraba purraisrø katø pubene, truiløbe nømune trenchibelø
køn:
—¿Jesúswane chindimba sruamrrumøgue?— cha.
46 Inchen tru ashib pønrrabeløbe trencha løtabelø køn:
—¡Kan managuen ø møg lataibe muguen wamindig kaagøn!— cha.
47 Inchene fariseosmerabe trenchibelø køn:
—Kabe ¿may waminchen ñimgucha tabig chitanmab tru kuindø kørewa pønr-
rappeendi? cha. 48 Kabe ¿namui ashib karubelø kui, fariseosmera kui møikkøben truiløma
nun køreitarru? cha. 49 Pøs i misag søtø tru maig maramigwan martrai Moisés pørigwan
ashmeeløbe larrø kaig nebuim pønrrønrrai pønsrailø køn— cha.
50 Inchen Nicodemo, tru srøtøzhiitø Jesúswan yem ashchab ibig, tru fariseosmerai utuibe
trenchiptinchibig køn:
51 —¿Tru maig maramigwan martrai namui pørikkan kan møwan chi marig kuitashchab
ashchab, nø wamindigwan mørøbmerrig mørmubendøgan kaigyu pasrønrrai pasrøbig
kuitarru?— cha.
52 Inchene nømbe trencha løtabelø køn:
—¿Kabe ñigucha galileasriitøwein køtirru? cha. Tiuswei wamwan pørigwan maig
chibig køtashchab ñiguen tab ashchig chibelø køn, Tius maig karuigwan eshkab møg
Galileagurrimbe muguen kurrømuig kuin kui, ñiguen ashchabguen— cha.
53 Inchabe yandø møitøgucha yamay chab ambubelø køn.

8

Ishug keebaig købendø, katøganba kaig marøb tsuben merrarrainabig

1 Inchen Jesúsbe Olivos Tunsrømay ya, 2 katø kwaløm tør-rraben, katø Tiuswei yaumay
arrubene, maya misaabe nun kemallen, nøbe wamisra, kusrenanøb mendabig køn.
3 Inchen tru Moisés pørigwan kusrenanøbeløba, fariseosmerababe kan kasharawa ishug
kaig marøb tsuin køben merrarrawa, Jesúsweimay srua amrrua, truyu purrabelai tøbøtag
pasrabe, 4 Jesúswan trenchibelø køn:
—Kusrennøbig, i ishuwane kaig marøb tsuben ke truyu merrarraig køn cha. 5 Trube,
tru maig maramigwan martrai Moisés pøriibe øyeeg ishumburmerane sruutøga peta,
kweetsingarubig køn cha. Treeg købene, trube, ¿ñibe manchinrragu?— cha.
6 Nømbe øyamay payippe, mandø inchibig køtasha, chigøben chi køptørre trencha
mørøbelø køn. Inchene Jesúsbe utsøbasra, tasig-unøtøga pirau pørøb mendabig køn.
7 Inchen ke payibig payen, katø kurraashabe, nømune trenchibig køn:
—Ñim møikkøben kaig marig chigaibe, truimerrig pølbasra sruutøga nun petø pøs—
cha.
8 Incha katø Jesúsbe utsøbasra, pirau pørøbig, pørøbig køn. 9 Inchen nømbe tru
nø trendaigwan mørabe, mas kølleelømerrig kan kan pera pølbasra, webamba ambub
mendabelø køn, Jesúsba tru ishug truyu pasrabiibatø kørrømisram. 10 Inchen Jesúsbe
kurraashabe, trenchibig køn:
—Au, ishug ¿kaneløbe chu ambah? cha. ¿Mugucha ñune møra meganrrai chi
marmuitarru?— cha.
11 Inchene nøbe trenchibig køn:
—Kasuku, mugucha nane treeg marmøtan— cha.
Inchene Jesúsbe trenchibig køn:
—Katø nagucha ñune chi marmumønrrun cha. Inrrø, chibig køn. Møingurrimbe katø
kaig martra kømø— cha.

Jesús yu pirau maya misagwei tør

12 Jesúsbe katø fariseosmeran trenchib waminchibig køn:
—Nabe yu pirau misagwei tør kur cha. Inchen nai mendig uñibiibe managuen løstøyu uñmøtø, tru øsig kømig tørwan tøgagønrrun— cha.
13 Inchene fariseosmerabe trenchibelø køn:
—Ñibe maig kuigwan eshkab waminchippe, ka ñuimburaptø wamindan cha. Treekkurri ñui wamindiibe ka isatø køn— cha.
14 Inchene Jesúsbe trencha løtabig køn:
—Maig kuigwan na naimburaptø wamindinguen, na wamindiibe isa wamindig kømøn cha. Kaguende nabe na chugurri arrigwan ashib, katø chumay yamigwan ashib inchar cha. Trune ñimbe na chugurri arrigwan ashmøwei, ni chumay yainguen ashmøwei indan cha. 15 Ñimbe maig maramigwan asha marøppe, møguelø maig isua marøbelø køben, ñimbe treeg isua marøbelø køn cha. Trune nabe mungucha maig maramigwan treeg mara ashmíig kur cha. 16 Inchen tru maig maramigwan na asha maringuen, truibe maig maramigwan sølgandø asha marig isa kømø, treeg køn cha. Kaguende nabe natø kømøtø, nai Møskai nan karua ørøbiiba misra marar cha. 17 Maig maramigwan martrai ñimui pøriiløyuma, trenchibig pørig pasran cha, maig kuigwan ashibelø møguelø pailø treetøweih eshkaikkurrimbe, isa kømøn chibig. 18 Pøs naimburabigwan maig kuigwan eshkabiibe natøwein køben, katø nai Møskai nan karua ørøbikkucha naimburabigwan maig kuigwan eshkan— cha, trenchibig køn Jesúsbe.
19 Inchene nømbe trencha payibelø køn:
—Ñui møskaimbe ¿chu pasra?— cha.
Inchene Jesúsbe trencha løtabig køn:
—Ñimbe nan ashmøwei, nai Møskawan ashmøwei indan cha. Nan ashibelø kuimbe, nai Møskawangucha ashibelø købsruinrrun— cha.
20 Iilan waminchib pasrappe, Jesúsbe tru Tiuswei yau Tiusweyasig an pusrim pulu kusrenanøb pasrøwa, trendaig køn. Inchen mugucha kemørtrab inchimeelø køn, kaguende nun treeg maramig pumø srø køben.

“Na yamsrømbe ñimbe amrrunrraamøn”

21 Incha Jesúsbe katø trenchibig køn:
—Nabe inrrainchar cha. Inchen ñimbe nane lappe, labendø, ñimbe ñimui kaig marøb amønainuutø kwanrrun cha. Pøs na yamsrømbe ñimbe amrrunrrab kaimanrrun— cha.
22 Inchene judíosmerabe nømdø trenchibelø køn:
—¿Kabe nøasiitø kwanrrainchippeendi? cha: “Na yamsrømay iben, ñimbe amrrunrrab kaimanrrun” chinrrappe.—
23 Inchene Jesúsbe nømune trenchibig køn:
—Ñimbe yuelø køben, nabe palasriig kur cha. Ñimbe yu pirauelø køben, trune nabe yu pirauig kømur cha. 24 Inchawei treekkurri nabe ñimun trendaig køn cha: “Ñimbe kaig marøb amønailøyutø kwanrrun” cha. Kaguende ñim nan na kuitamab isua køreimuikkurrimbe, ñimui kaig marøb amønailøyutø ñimbe kwanrrun— cha.
25 Inchene nun trencha payibelø køn:
—Trube, ¿ñibe mu kugu?— cha.
Inchene Jesúsbe trencha løtabig køn:
—Srøsrøgurri na ñimun maig eshkab arrig, truig køn cha. 26 Nabe ñimun chigøben wamindamig truba tøgagur cha, ñimbe øyeelø køn tamig. Inchen nan karua ørøbiibe isa kømø, cierton waminchibig køn cha. Inchen na yu pirauelan wamindiibe na nun wamindi mørigwan, trunun waminchar— cha.
27 Inchen Jesúsbe nui Møskawan waminchen, nømbe ni chiwan wamindinguen wetøgørrømeelø køn. 28 Treekkurri Jesúsbe nømune trenchibig køn:
—Ñimbe tru Møg Misra Arrubigwan mesra pala kusrabene si, nabe na kui ñimbe nebua ashib, katø chiwandøgucha marøppe, ka naimburaptø marmøtø, iilan waminchippe, nai Møskai maig kusrenanigwan waminchibig kuin kui nebua ashib inchun cha. 29 Kaguende

nan karua ørøbiibe naba pasrab, katø nøbe nandø elachimøwei indig køn cha. Pøs nabe
managucha marøppe, nø tab kui wanrrai treegwandø marøbig kur— cha, trenchibig køn.
30 Jesús iigwan waminchene, truba yamelø nun kørebelø køn.

Tiuswei ureemeraba, kaig marøptø amøñibeløba

31 Incha tru judíosmera nun kørebelane Jesúsbe trenchibig køn:
—Na maig wamindiilan ñim trunun møra marøb pønrrøwabe, isa kømø, nai mendig
amøñibelø kønrrabguen cha. 32 Incha ñimbe tru newan ciertonigwan nebua ashene, tru
ciertoniibe ñimune iløsrkøbeløyugurri elatsiilø kønrrai martrun— cha.
33 Inchen nømbe trencha løtabelø køn:
—Nambe Abrahamweinukkurri amrrub misaamera ker cha. Nambe managuen mu
karua srua kuindiig melømø misaamera ker cha. Ñibe øyeebe ¿mandø chigu? cha, 'namun
elatsiilø kønrrun' chinrrappe.—
34 Inchene Jesúsbe trenchibig køn:
—Nabe ñimun isa kømø, cierton trendamønrrun cha: Mutøgucha kaigwan marøb
pasrabiibe, tru kaig marøb pasraig, truitø kanawa srua yaig pasran cha. 35 Kan karuindiig
megabiima yaube managatig kørrømisrmuben, trune kan nusrkaimbe si, managatig truyu
kørrømisran cha. 36 Inchawei Tiuswei Nusrkai ñimun kaig marøb melaigugurri elachene,
ñimbe isa kømø, newan elatsiilø kønrrabguen cha. 37 Ñimbe Abrahamweinukkurri amrrub
misaamera kui nabe ashaweim pasrar cha. Inchendø ñimbe nane kwetchab inndan cha.
Kaguende na wamindiibe ñimuinuube kørrømisrmøn cha. 38 Nabe nai Møskaimba pasrøwa
asigwan, truigwan waminchen, ñimbe ñimui møskawan mørigwan trunun maran— cha.
39 Inchen nømbe trencha løtabelø køn:
—Namui møskaimbe Abraham køn— cha.
Inchen Jesúsbe trenchibig køn:
—Ñim Abrahamwei nusrkalø kuimbe, trube ñimgucha, Abraham mari lataigwei marøb-
sruinrrun cha. 40 Inchendø ñimbe møimbe nane kwetchab inndan cha, Tius mandø taig
mørigwan na tru newan cierton waminchib møwane. ¡Abrahambe managuen øyeebe
marmuig købig køn cha! 41 Ñimbe ñimui møskai mariilan marøbelø køn— cha, trenchiben,
nømbe trencha løtabelø køn:
—Nambe mu mendaigwei tøgamisri ureemeragucha kømer cha. Nambe møskaimbe
kandø tøgar ker cha, truibe Tius.—
42 Inchene Jesúsbe trenchibig køn:
—Ñimui møskai Tius kuimbe, trube, ñimbe nane undaarabsruinrrun cha. Kaguende
nabe Tiusweinukkurri arrua, yu pasrar cha. Nabe ka naimburaptø arrig kømøtø, nane
Tius ørig køn cha. 43 Ñimbe na wamindigwane ¿chindimbarre chugúinguen mørmeelø køh
cha? Na wamindigwan ñimbe mørmeelø kuarre treendan cha. 44 Ñimbe ñimui møskai
nugwaimandzigwei ureg kua, ñimui møskai maig palain køben, ñimbe trunun marøb
pønrran cha. Nugwaimandziibe srøsrøgurri kweechiptiig kua, managuen tru newan
ciertonigube pasramisra marmíig køn cha, kaguende nuinuube ciertoniibe chigaa kua.
Inchawei nø chigøben isa waminchippe, nø maig kua, treeg wamindan cha. Kaguende
nøbe purø isaptiig køn cha. Incha nøbe isa wamindigwei møskain køn cha. 45 Trune nabe
ñimun tru newan cierton waminchene, ñimbe nane køremøn cha. 46 ¿Ñim møikkøben na
chigøben kaig mara pasrai ashkeh? cha. Trube na isa kømø cierton waminchene, ñimbe
nane ¿chindimba køremøgue? cha. 47 Kaguende Tiuswei unøbe, Tius wamindiilan møran
cha. Trune ñimbe Tiusweyelø kømøwa, treekkurri Tius wamindigwane mørmeelø køn—
cha.

Abrahamguen kømøwatø Cristobe manawei købig

48 Inchene judíosmerabe Jesúswan trenchibelø køn:
—Ñibe samaritano kan kwaimandzig tøgaig køn chippe, nambe sølwein chibrain køn—
cha.
49 Inchene Jesúsbe trenchibig køn:

—Nabe kwaimandzig tøgaig kømur cha. Treeg kømøtø, nabe marøppe, nai Møskawan
tab indig kønrrai marar cha. Trune ñimbe nane maig købash inndan cha. [50] Nabe
nan maya nuguen tab inchaindø lamur cha. Inchendø kan køn cha, naimburab nan
tab inchai lab, katø maig maramigwan asha marøb inchibig. [51] Nabe ñimun isa kømø,
cierton trendamønrrun cha: Na maig taigwan møra marøbiibe managuen kwamigwan
ashchaamøn— cha.
[52] Inchene judíosmerabe trencha løtabelø køn:
—Møimbe si, aser cha, ñibe kan kwaimandzig tøgaig kui. Abraham lata, Tius maig
karuigwan eshkabelø lata chab kwaben, trune ñibe: "Na maig taigwan møra marøbiibe
managuen kwanrraamøn" tan cha. [53] ¿Kabe ñigan namui møskai Abraham lataguen kømø,
mas nuig køtirru? cha. Truibe kwaben, katø tru Tius maig karuigwan eshkabelø lata chab
kwaig køn cha. ¿Ñibe mu kurmab isugu?— cha.
[54] Inchen Jesúsbe trencha løtabig køn:
—Na naasiitøwei maya nuguen tab inchib pasraibe, trembe chi marmuinguenig køn cha.
Nan maya nuguen tab kønrrai marøbiibe nai Møskain køn cha, tru ñim ñimui Tius køn
taig, truig. [55] Inchendø ñimbe nune ashmeelø køn cha. Trune nabe si, ashibig kur cha.
Na 'nun ashmíig kur' taimbe, trube, ñim latawei isaptiig købsrubrainrrun cha. Pøs nabe
nun ashib, katø nø maig taigwan møra marøb inchibig kur cha. [56] Merrabsrø ñimui møskai
Abrahambe nain kwaløm punrrabigwan asha, truba kasraaraig køn cha. Incha ashabe,
truba kasrag kui indig køn— cha.
[57] Inchene judíosmerabe Jesúswan trenchibelø køn:
—Ni cincuenta añosikken kømubendø, ¿ñigan: "Abrahamwan nebua ashibig kur"
chitirru?— cha.
[58] Inchene Jesúsbe løtappe trenchiptinchibig køn:
—Nabe ñimun isa kømø, cierton trendamønrrun cha: Abrahamguen kømøwatø, Na Kur
— cha.
[59] Treekkurri nømbe Jesúswan sruutøga petønrrab srug kusruben, nøbe trubabig køn.
Incha Tiuswei yaugurri webya, ibig køn.

9

Kan møg kerrigu ashmíigwan Jesús tamarøb

[1] Jesús kanbalø pureb pasrøwabe, kan møg srøsrøgurri kerrigu ashmíig kal-laweigwan
ashibig køn. [2] Inchen nui kusrenanøb pera uniiløbe trenchibelø køn:
—Kusrennøbig, ¿ø møg ashchab kaimabig kal-lanrraimbe, møig kaig marig kerah? cha.
¿Møskalø kaig marikkurrin køh? Kabe: ¿nøasiitøwei kaig marikkurrin kø, chinderah?—
cha.
[3] Inchene Jesúsbe trencha løtabig køn:
—Nø kaig marikkurrin kømøwei, kabe møskalø kaig marikkurrin kømøwein køn cha.
Treeg kømøtø, Tiusbe nui maramburab mariilø tru ashmíigweinug kenamisrtrain kuig
køn cha. [4] Kwaløm købenbatø nan karua ørøbigwei maramigwan nambe marmø kømø,
maramigwein køn cha; kaguende yembe attrun cha, mugucha maramgaikke. [5] Na yu pirau
uñippe, pirauelai tør kur— cha.
[6] Incha Jesúsbe øyah chib pasrøwabe, pirau illimbi tucha, tru illimbitøga kaizhig chillig
marabe, trutøga ashmíigwein kabyu srøløbig køn. [7] Inchabe trenchibig køn:
—Siloé pisusrø maløwan kwallchab inrrø— cha. ("Siloé" chippe, "karua ørig" chib.)
Inchen tru ashmíibe ya, maløwan kwalla, katø arruppe, ashibig arruptinchibig køn.
[8] Inchen nui ya puluelø ba, katø tru 'chigøben kettra' cha, miab wabigwan ashibelø
købeløbabe trenchibelø køn:
—¿Tru 'chigøben kettra' chib, miab wabiibe øigwein kømuitarru?— cha.
[9] Inchen kaneløbe trenchibelø køn:
—Nøwein køn— cha.
Inchen katøganeløbe trenchibelø køn:

—Truig lataig asønabendø, nø kømøn— cha.
Inchen nøbe nøashib trenchiptinchibig køn:
—Nawein kur— cha.
10 Inchene nømbe trenchib payibelø køn:
—¿Chincha ashibig misrku?— cha.
11 Inchene nøbe trenchibig køn:
—Kan møg, munchibe Jesús taig, chillig mara, nan kabmerayu srølabe, trenchitan cha: "Siloé pisusrømay ya, maløwan kwallchig" cha. Inchen nabe ya, maløwan kwallene, nai kabmerabe ashibig misrøptinndan— cha.
12 Inchen nune trencha payibelø køn:
—¿Tru møøbe chu yah?— cha.
Inchen nøbe:
—Chindindø— chibig køn.

Fariseosmera tru ashmíig købigwan truba payib srua køb

13 Incha tru kerrigu ashmíig købigwan fariseosmerai merrab pera ambubelø køn.
14 Kaguende tru Jesús chillig mara, ashmíigwan tamarin kwalømbe isrin kwaløm købig køn.
15 Incha fariseosmeragucha tru møwan katøyug payibelø køn:
—¿Mandø incha, ashibig misrku?— cha.
Inchene nøbe trenchibig køn:
—Kappala nane chillig srøldan cha. Inchen nabe maløwan kwaliitø, ashibig misrinatan — cha.
16 Inchen møiløgøben fariseosmerabe trenchibelø køn:
—Kan øyeeg marøb møøbe Tiuswein kømuinrrun cha. Kaguende isrin kwalømwan ke isrin kwaløm kømui lataig marøbig køn— cha.
Trune katøganeløbe trenchibelø køn:
—¿Kan kaig marøb møøbe øyeeg Tius nøba pasrain kui asha kømig mariilø mana martrab kø?— cha.
Incha yandø nømdø ke nøørøtø misrøbelø køn. 17 Inchawei tru ashmíig købigwane katøle payibelø køn:
—Ñibe, ¿tru møweimburab manchinrragu cha, tru ñui kabmeran tamarig købene?—
Inchen nøbe løtappe trenchibig køn:
—Nabe Tius maig karuigwan kan eshkab møg køn tamønrrun— cha.
18 Inchen katøgucha judíosmerabe kørenrrab inchimeelø køn ke ashmíig købig kua, katøle ashibig misritamappe. Incha tru tamarinabigwei møskalanguen amrrunrrai wama,
19 nømune trenchib payibelø køn:
—¿Iig tru ñimui nusrkain kuitarru cha, tru ñim kerrigu ashmíig kal-lan? taig. ¿Trube, møimbe mandø incha ashibig misrah?— cha.
20 Inchene møskaløbe trenchibelø køn:
—Namui nusrkaiwein køn cha, tru kerrigu ashmíig kal-labig. 21 Inchendø ashibig misrtrappe, mandø indigwane nambe trunune ashmer cha. Katø ya ashibig misrtraimbe kabmerane mu tamarin kui namgucha ashmer cha. Ñimbe nunashib payay chibelø køn, yandø kølig køn cha, nøashib maig kuigwan eshkanrrun— cha.
22 Møskalø øyeeg chippe, judíosmeran kørig køptørre øyeeg chibelø køn, kaguende judíosmerabe møikkøben: "Jesúswan Cristo køn" chibigwane nømui tulundzuni yaugurri wegutchab waminchaguen køben. 23 Incha treekkurri møskaløbe trendaig købig køn:
—Nunashib payay cha, yandø kølig køn— cha.
24 Incha judíosmerabe tru ashmíig køb møwane katøle wama, trenchibelø køn:
—Tiuswane maya nuguen tabig waminchi cha. Nambe tru møøbe kaig marøbig kui asha ker— cha.
25 Inchene nøbe trenchibig køn:

—¿Kaig marøbig køh? Kabe: ¿Kaig marmíig kø, chindi? Nabe trunune ashmur cha. Nabe kerrigu ashmíig købig kuig, møimbe yandø na ashibig misrigwan nabe trunune isua pasrar— cha.

[26] Inchen katøyug payibelø køn:

—¿Chi marta? cha. ¿Ashibig misrtraimbe mandinda?— cha.

[27] Inchene nøbe løtappe, trenchibig køn:

—Yamba chab eshkaben, ¿mørmeelø kø chindah? cha. ¿Chindimbarre katøyug møramig palaingøgue? cha. ¿Ñimgucha kabe nui mendig amøñibelø misrøg køtah?— cha.

[28] Inchene nømbe nun trømbøig tsalø wamabe, trenchibelø køn:

—Ñibeguende tru møwei mendig pasran cha. Trune namuimburappe, nambe Moisés maig chiben treegwan pønrrabelø ker cha. [29] Moiséswane Tius wamindig kui nambe ashibelø ker cha. Trune tru møwane chuig kuinguen nambe ashmeelø ker— cha.

[30] Inchen tru møøbe trencha løtabig køn:

—Pøs, kan øyeegweinrre mandø kuinguen møramgaig, ke kwaara asamdiig tabig køn cha. Ñimbe chugurri arringuen ashmuben, trune nane kabmeran ashibig martan cha. [31] Nambe trendø ashibelø ker cha, kaig marøbelane Tiusbe mørmíig kuin kui, trune møikkøben nun køriibala tabig waminchibigwane nøbe mørøbig kui. [32] Managuen kan kal-lainukkurri ashmíig kal-labigwan mu tamaran taig manasrøngurri mugucha wammøra kømøn cha. [33] Tru møg Tiusweinukkurri arrubig kømuimbe, chigucha martrab kaimain kømbala— chibig køn.

[34] Inchene nømbe trenchibelø køn:

—Ñi, yeeg kaig mariitø netsaig kal-lawaig købendø ¿namungan ñibe kusrenanrrab indirru?— cha.

Incha nømbe nune judíosmera tulundzuni yaugurri weguchibelø køn.

Tiusweiwan ashibelø ker chibendø, ashmeelø

[35] Inchen Jesúsbe tru ashmíig købigwan judíosmera tulundzuni yaugurri wegutsin køn taig wammøra, nun katabe, trenchibig køn:

—¿Ñigan tru Møg Misra Arrubigwan køretirru?— cha.

[36] Inchene tru møøbe trencha løtabig køn:

—Au, Kasuku, ¿truibe mu køh? cha, na nun kørenrrab— cha.

[37] Inchene Jesúsbe trenchiptinchibig køn:

—Ñibe ashibguen indan cha. Ñiba waminchib pasrabig, nabe truig kur— cha.

[38] Inchene tru møøbe trenchibig køn:

—¡Señor, nabe ñun kører!— cha.

Incha nun køriibala tabig waminchibig køn. [39] Inchen Jesúsbe trenchibig køn:

—Nabe yu piraumay arruppe, maig kønrrabigwan asha martrab arrig køn cha, ash-meeløbe ashibelø misrtrai; Inchen ashibeløbe ashmeelø misrtrain— cha.

[40] Inchen møiløgøsrøn fariseosmera Jesúsba pønrrabelø tru trendaigwan mørabe, trenchibelø køn:

—¿Kabe namgucha kabgar ashmeelø købra chindah?— cha.

[41] Inchene Jesúsbe løtappe trenchiptinchibig køn:

—Ñim ashmeelø kuig kuimbe, ñim kaig marig chigar købsruinrrun cha. Inchendø møimbe ñim 'ashibelø ker' chib pønrraikkurri ñimui kaig mariiløbe ñimuinug pasrabwei indan cha.

10

Ubishameran tulisha kanbalatø keerigwan kemesra waminchib

[1] 'Nabe ñimun isa kømø, cierton trendamønrrun cha: Ubishameran tulisha kanbalatø keerinug tru yaskabwan kebimøtø, nøørø pegwan kebibiibe, truibe niliig, katø maig købash marøb wesrabig, treeg køn cha. [2] Trune tru yaskabmay kebibiibe si, tru ubisha ashibig køn cha. [3] Yaskab kurøb pasrabiibe nø kebinrrai yaskabwan kuren, ubishamerabe

tru ubisha ashibigwei wamwan mørøbelø køn cha. Incha nøbe nui ubishameran nømui
munchiwan, nømui munchiwan wama, tru keerinukkurri wambig wesrun cha. [4] Yandø
kerrigu nuielan chab wesrawabe, nøbe ubishamerai merrab iben, ubishamerabe wendautø
ambubelø køn cha, kaguende nui wamwandø tsabø mørøbelø kua. [5] Trune kan asiimíig
pegwane managuen wendautø amrraamøn cha. Nuinukkurrimbe luløptinchun cha,
kaguende asiimeelai wamwane mu kui mørmeelø kua.—

[6] Jesúsbe iigwan 'øyeeg lataitøwein køn' cha, kemesra waminchene, øyeeg chippe,
chiwan wamindinguen mørmeelø køn.

Jesús, tru Ubisha Ashibig Tabig

[7] Incha Jesúsbe katø nømun trenchibig køn:

—Nabe ñimun isa kømø, cierton trendamønrrun cha: Ubishamera kebambig yaskappe
na kur cha. [8] Mayeeløba na arrumøwatø amrrubeløbe nileelø, maig købash marøb nila
wesrabelø køben, ubishamerabe nømune mørmuig køn cha. [9] Nabe yaskab kur cha.
Møikkøben nai yaskabwan kebarrubiibe kaigyugurri wesraig kønrrun cha. Truibe kebib,
webarrub llirab uña, pumera mamelø wetørranrrun cha.

[10] 'Kan niliibe nilønrrappah, kwetchappah, ka pinishinrrappatø arruben, trune nabe
arruppe, srøig øsig kømigwan tøgagønrrai arrur cha, trurrigu tøgagømburab tøgagønrrai.
[11] Nabe ubishameran tru purø tab ashibig truig kur cha. Tru ubishameran tab ashibiibe
nui øsig kuigwan ubishamerayasig purøbasran cha. [12] Trune tru ka anweindø ashibiibe
ubisha mabig lobo arri ashippe, ubishamerane chinchaindø luløptinchun cha, kaguende
tru ubisha ashibig kømøwei, katø ubishameragucha nuielø kømøwein kuimba. Inchen
lobobe ubisha søtøyu kelula, merrarraben, yandø tru ubishamerabe nøørøtø misran cha.
[13] Tru anweindø ashibiibe luløptindan cha, kaguende anwandø isubig kua, ubishamerane
nøm kusrenrraindø.

[14-15] 'Nabe ubishameran tru purø tab ashibig truig kur cha. Nai Møskaimbe nan tab
ashen, nagucha nai Møskawan tab ashar cha. Øyeetøwei nabe nai ubishameran ashen,
nømgurringucha nane ashibelø køn cha. Incha nabe nai øsig kuigwan ubishamerayasig
purøbasrar cha. [16] Nabe katøgan ubishamera tøgagur cha, i tulyuig kømeelø. Truilangucha
nane pera arrumig palønrrautan cha. Truiløbe nai wamwan mørtrun cha. Trumaybe
ubisha søtømera kandø misren, ubishameran ashibikkucha kandø kønrrun cha.

[17] 'Inchawei nai Møskaimbe nan undaguig køn cha, kaguende katøle utønrraptø,
nabe natøwei nai øsig kømigwan tranig kuimba. [18] Nane nai øsig kuigwan mugucha
kerranrraamøtan cha. Treeg kømøtø, na naashib tranar cha. Nabe øsig kuigwan mu
mandamgaig tranamig tøgagøb, katø mu mandamgaig katøle na utamig tøgaig kur cha.
Øyeeg maramigwane nabe nai Møskawan utig køn— cha, trenchibig køn Jesúsbe.

[19] Inchen øyeeg wamindigwan judíosmera mørabe, katøguen nøørøtø misrøbelø køn.
[20] Incha møiløgøben trenchibelø køn:

—Kwaimandzig tøgaig kua, chugúinguen mørmíig pasran cha. ¿Chinchabrre mørgue?
— cha.

[21] Trune kaneløbe trenchibelø køn:

—¿Mu kan kwaimandzig tøgaikkan øyeeg waminchaitarru? cha. ¿Kabe kan
kwaimandzikkan ashmeelan tamartraitama chindah?— cha.

Judíosmera Jesúswan kaashib

[22] Inchen Jerusalénsrømbe fiesta marøb købig køn, tru merrabsrø Tiuswei yawan
Tiusweindø kønrrain cha tranøb marigwan katøle trunun isunrrab. Inchen larrø pishim
pølmera købig køn. [23] Inchen Jesúsbe tru Tiuswei yau tru yaguetawan, Salomónwei yaskab
tainug llirab uñene, [24] truyu judíosmera tulsruabe, trencha payibelø køn:

—¿Nam mu kuinguen mørmíig melønrrai managatiirre øyeetø, øyeetø namun tøgagøn-
rragu? cha. Isa kømø, ñi Cristo kuabe, trube, kanmaytø kelarrab eshkau pøs— cha.

[25] Inchene Jesúsbe trencha løtabig køn:

—Yamba ñimun eshkaben, ñimbe na Cristo kuitamab køremøn cha. Na nai Møskawei
munchiyu na chigøben mariilø, truiløbe naimburab treegwein køn chib eshkan cha.

[26] Inchendø ñimbe nai ubisha utuelø kømøwa, nane køremøn cha. [27] Nai ubishamerabe
nai wamwan mørøbelø køben, nagucha nømun ashibig kur cha. Incha nømbe nai
mendig amrrubelø køn cha. [28] Nabe nømune managatig øsig kømigwan tranen, managuen
pinønrrabelø kømøwei, katø nai taskugurrimbe mugucha kerranrraamøn cha. [29] Nai
Møskai nan truilan tranøbiibe mayeelan purab nuig køben, Møskawei taskugurrimbe
mugucha kerranrrab kaimanrrun chibig køn. [30] Naba, nai Møskaimbabe kandø ker— chibig
køn.

[31] Inchene judíosmerabe kwetchab srug muta petønrrab katøguen srug kusruben,
[32] Jesúsbe trenchibig køn:

—Nabe nai Møskaweimburabelan ñimui merrab chigøben purø nørreelø marøb ke-
namarig køn cha. ¿Tru na treeg tabig mariiløyu, møig kalø kuindørre nane sruutøga
petønrrainchigue?— cha.

[33] Inchene tru judíosmerabe trenchibelø køn:

—Nam sruutøga petappe, ñi tabig marikkurrin kømøtø, ñi Tiusweimburab purø
trømbøig wamab, tru ñibe ka møøtø købendø: "Tius kur" chib pasraikkurrindø nambe
petønrrab inder— cha.

[34] Inchene Jesúsbe nømune trenchibig køn:

—¿Tru maig maramigwan martrai ñimui pørigube øyeeg chibig pørig pasrømuitarru
cha: "Ñimbe tiusmera køn" cha, Tiusbe trendan taig. [35] Tru Tiuswei wam pørigwan
wamindinabelandøguen: "Tiusmera køn" cha wamig købene, (katø tru Tiuswei wamwan
pørigwane ka treeg kønmab ashatø tarømarøptindamig kømøn cha,) [36] trube, Møskai
nuyasiitø tarømara, yu piraumay karua ørig: "Na Tiuswei Nusrkain kur" chibene: "Ñibe
purø trømbøig wamab pasran" cha, ñimgan trenchib køtirru? cha. [37] Nai Møskai mariilan
na marmubene, trube, køremørrunrrigay cha. [38] Inchen nai Møskai mariilan na marene,
trube, nan nui Nusrkain kuitamab køremuindøgucha, tru na mariilandøguen kørey chibig
køn. Nai Møskaimbe nainug pasrøben, katø nabe nai Møskaweinug pasrabig kuin kui
nebua ashib, chigúi mørøb inchappe.—

[39] Inchen nømbe katøguen Jesúswan merrarrawa, sruamrrab inchen, nøbe nømui
utugurri iptinchibig køn.

[40] Incha Jesúsbe tru Jordán pi ambøgatøsrømay katø ya, truyu kørrømisrøbig køn, Juan
tru srøtøzhiitø misaameran pi umbu ulsrøb uniisrø. [41] Inchen misaamerabe Jesúsweimay
truba nu ambabe, nømdø trenchibelø køn:

—Juanbe Tius nøba pasrain kui asha kønrrai mariilø marøppe, marmuindøgucha, ø
møweimburab nø chi wamindiiløbe kerriguba isa kømubwei indin køn— cha.

[42] Incha misaamerabe Jesúswan truba nu kørebelø køn, truyube.

11

Lázaro kwaig

[1] Kan møg Lázaro taig Betania pueblosriig tru Maríaimba, Martaimba nuchaabe kwanrrø
tsubig køn. [2] Tru Maríabe, Señorwei srøb pala tru purø may irrabzhigwan lusha, nui
srøbwan pusruutøga pinømørøbig købig, truig køben, tru Lázaro kwanrrø tsubiibe nui
nuchag købig køn. [3] Inchen tru nui pa nuchaløbe Jesúsweisrømay karua ørøbelø køn:

—Señor, ñi undaaraibe kwanrrø tsun— cha, eshkanrrai.

[4] Inchen Jesúsbe trunun mørabe, trenchibig køn:

—Tru kwanrrøbe kwam kwanrrø kømøtø køn cha. Treeg kømøtø, Tiuswei maya
nuguen tabigwan kenamaramigweyasig køn cha, treeg mariitøga Tiuswei Nusrkawan
maya nuguen tabig marig kønrrai.—

[5] Jesúsbe Martanba, numøsrawanba, nuchawanba truba undaguig kwagucha, [6] tru
Lázarobe kwanrrø tsun taingucha, tru nø tsuinug katøgucha Jesúsbe pa kwaløm srarrabig
køn. [7] Incha nøbe nui kusrenanøb pera uniilan trenchibig køn:

—Judeasrømay katø amun— cha.

[8] Inchene nømbe trenchiptinchibelø køn:

—Kusrennøbig, judíosmera trusrø yamba ñun srug muta, peta ñun kwetchab inchib kuig yandø yanatø køben, ¿trusrømay katø inrrapteh?— cha.

9 Inchene Jesúsbe trenchibig køn:

—¿Kan mawabe doce uras tøgaig kømuitarru? cha. Pøs, kan kwaløm uñibiibe srurrengwamøn cha, kaguende yu pirau tør pilimba. 10 Trune kan yem uñibiibe srurrengwanrrun cha, kaguende yembe tør chigaig løstiig kua.—

11 Inchabe katø Jesúsbe trenchibig køn:

—Lázaro namui trendø asiibe kiain køn cha. Inchendø nabe nun kasrønanrrab inrrab— cha.

12 Inchene nui kusrenanøb pera uniiløbe trenchibelø køn:

—Señor, trube, kiptø tsuibe, treebe tammisrtrab kuinrrun— cha.

13 Jesúsbe Lázaro kwain køn cha waminchib pasrøben, trune nui kusrenanøb pera uniiløbe: "Ka kib tsun" chitanmab isua pønrrabelø køn. 14 Inchabe Jesúsbe tørgandø trenchibig køn:

—Lázarobe kwabguen indan cha. 15 Nane ñimuimburappe tabguen køtan chibig køn, truyu na mu kaagúikkurri, kaguende trumaybe ñim nan kørenrrain cha. Trube, nun ashchab amun— chibig køn.

16 Inchene Tomás, tru Gemelo taibe, tru katøgan kusrenanøb pera uniilan trenchibig køn:

—Namgucha, trube, amun cha, nøba kegøtø kwanrrab.—

Jesúsbe kwabelanguen øsiiranøbig

17 Incha Jesús puabe, Lázarone sørig chabguen pib kwalømguen purayain kuin kui ashibig køn. 18 Betaniabe Jerusalén pulutø købig køn, truyugurri kan pøn kilómetro køsrønsrø. 19 Inchen judíosmerabe Martanba, Maríanba nuchag kwain køben menrra isui inchimønrrai, lincha purrønrrab truba yam amrruin købig køn. 20 Inchen Martabe Jesús pub arrun taig mørøppe, katønrrab webiben, trune Maríabe yau ka kørrømisrøbig køn. 21 Inchabe Martabe Jesúswan trenchibig køn:

—Señor, ñi yu tsuig kuinguen nai nuchag kwamumba cha. 22 Inchendø møingucha Tiuswan ñi chi miabendø, trannrrab kui ashar— cha.

23 Inchene Jesúsbe Martane trenchibig køn:

—Ñui nuchaabe katøle øsiiranrrun— cha.

24 Inchen Martabe trenchibig køn:

—Nabe ashaweim pasrar cha, tru kwabelø srabe kwaløm katøle øsiiraben, Lázarobe øsiirabwei inchab kui.—

25 Inchene Jesúsbe nune trenchibig køn:

—Katøle øsiiramiba, øsig kømibabe na kur cha. Nan kørebiibe kwawagucha, øsig kønrrun cha. 26 Inchen mutøgucha øsig uñibig nan kørebiibe managucha kwanrraamøn chibig køn. ¿Iigwan køretirru?— chibig køn.

27 Inchene Martabe trenchibig køn:

—Nai Señor, øø, cha. Ñibe tru Cristowein kuin kui kørewa pasrar cha, tru Tiuswei Nusrkai yu piraumay attrabig købig.—

Jesús kishib

28 Truigwan chab trenchabe, Martabe numøsrai Marían wamønrrab ya, nundø nilø trenchibig køn:

—Kusrennøbiibe yu pua, ñun waman— cha.

29 Inchen Maríabe møra mallatø kurra, Jesúswan ashchab ibig køn. 30 Inchen Jesúsbe katøgucha puebloyu pumø, tru Marta katinuutø srø pasrabig køn. 31 Inchen María truba mallatø kurra, webyai ashippe, judíosmera tru yau nun menrra isui inchimønrrai lincha purrabeløbe wendautø ambubelø køn, sørin tulsrø kishchab yaitamab isua.

32 Inchen Maríabe Jesús pasrainug puabe, nui merrab trenchib tømbønsrøbig køn:

—Señor, ñi yu tsuig kuimbe, nai nuchag kwamumba— chib.

[33] Inchen Jesúsbe Maríaba, katø tru lincha amrrubelø judíosmeragucha kisi ashabe, nuinetø truba truba isui inchibig, kan mandøguen kømui inchib køn. [34] Incha nømun trencha payibig køn:

—¿Chu sørøgue?— cha.

Inchene nømbe:

—Señor ashchab amø— chiben,

[35] Jesúsbe kishibig køn. [36] Inchen judíosmerabe trenchibelø køn:

—Au, truba undaguig kwaasøna— cha.

[37] Inchen møiløgøsrønbe nømdø trenchibelø køn:

—I møg tru kab ashmíigwanma tamarøbiibe, ¿Lázarongucha kwamønrrai inchibsrumøshta?— cha.

Lázaro katø øsiirab

[38] Inchen Jesúsbe katøle nuinetø truba truba isuim pasrøwa, tru sørinug kemallibig køn. Truibe kan nu trab købig køn, kebambinuube kan nu sruutøga kasraikke. [39] Inchene Jesúsbe trenchibig køn:

—Srugwan kusruy— cha.

Inchen Marta tru kwabigwei nuchaabe trenchibig køn:

—Señor, yandø irrøraig kuinrrun cha. Kaguende kwaibe chabguen pib kwalømguen køn — cha.

[40] Inchen Jesúsbe nun trenchibig køn:

—¿Yamba na ñun trenchib mørgøppeh cha, ñi nan kørewabe, Tiuswei tørguegwalmabigwan ashchabguen?— cha.

[41] Inchen yandø srugwan mendamaren, Jesúsbe srømbalaneb neeshabe trenchibig køn:

—Nai Møskai, mayanguen ungwa, ungwa cha, kaguen nan mørtan cha. [42] Ñibe chu uraskucha nane mørøbig køn cha. Inchendø nabe øyeeg chippe, misaamera yu pøtøgatan pønrraikkurri trenchar cha, nane ñi karua ørig kui kørenrrai.—

[43] Incha iigwan chab trenchabe, truba mur wamabig køn:

—¡Lázaro, webamø!— cha.

[44] Inchene tru kwabiibe tasiimeran srøbmeran llensumeratøga kirrig, maløwane llensutøga pinappulig webarruptinchibig køn. Inchene Jesúsbe nømun trenchibig køn:

—Picha, ibasay— cha.

Jesúswan kemørtrab waminchib
(Mt 26.1-5; Mc 14.1-2; Lc 22.1-2)

[45] Inchen judíosmera truba nu tru Marían ashchab amrrubeløbe, Jesús treeg marigwan asha, Jesúswan kørebelø køn. [46] Inchen truyu møiløgøsrøn fariseosmeraisrømay ambabe Jesús chi marigwan nømun waminchen, [47] sacerdotesmeran karubeløba, fariseosmeraba misra, tru maig maramigwan asha marøbelø Setenteelan wama, tulundzunabe, trenchibelø køn:

—¿Nambe mandø inchab? cha. Kaguende tru møøbe Tius nøba pasrain kui asamig truba truba mariilø kenamaran cha. [48] Øyeetø martrai nam elachene, mayeeløba nun køreben, Romasrø karubeløbe amrrua, namui Tiuswei yawanba, namui maya misagwanba chab pinishinrrun— cha.

[49] Inchen møikkøsrøn nømui utuig, Caifás taig, tru pilawan maya sacerdotesmeran nø karub sacerdotebe trenchibig køn:

—Kan ñimbe ni chigúinguen mørmøwa køn cha. [50] Maya misagwan ørøba pinisailø købgunrriibe, nam maya misagweyasig kan møøtø kwamikken søl kui, treegwandøguen ashmeelø kø chindah— cha.

[51] Incha Caifásbe trenchippe, ka nø trenchig køptø trenchimuig køn. Kaguende tru pilawan nøbe tru maya sacerdotesmeran nø karub sacerdote kuig køppe, Tius trenchinrrai isungaruben trendaig køn, maya judíosmerayasig Jesúsbe kwanrrab køn cha. [52] Katø tru

i maya misagweindø kømøtø, mayeelø Tiuswei ureemera truørø amba warabelan kan-
balatø tulundzunamig kønrrai, treegweyasiiba køn cha. [53] Tru kwalømgurri judíosmeran
karubeløbe Jesúswane kwetchab cha waminchibelø køn.
[54] Treekkurri yandø Jesúsbe judíosmerai utube mayeelø ashchai uñmíig køn. Incha
Judea piraugurri webya, kanbalø mu misag warab waraimønug tru puluwansrø, Efraín
taig pueblosrømay ibig køn. Incha trusrø nui kusrenanøb pera uniiløba kørrømisrøbig
køn.
[55] Inchen tru judíosmerai Pascua Fiesta pumig yandø lamø paløben, wambig nøørøs-
røngurri misaamerabe Jerusalénsrømay truba nebambubelø køn, kaig marigwan chish
misrtrab, tru Pascua Fiesta pumøwatø. [56] Jesúswan lab amøña, Tiuswei yau purrøwabe,
nømdø kangurrin kangurri trenchib payiyabelø køn:
—¿Ñimbe maig isugue? chib ¿fiestayumaybe ni arrubguen inchimuisruandø?— chib.
[57] Inchen sacerdotesmeran karubeløba, fariseosmerababe karuin købig køn, møikkøben
Jesúswan chu wai ashibiibe, eshkanrrain cha, Jesúswan kemørtrab.

12

Kan ishug purø may irrabzhigwan Jesúswan itølushib
(Mt 26.6-13; Mc 14.3-9)

[1] Pascua Fiesta maramig trunewei pa kwaløm paløbenba Jesúsbe Betaniasrømay ibig
køn, tru kwabelai utugurri nø øsiirangaruig møg, Lázaro tsuisrømay. [2] Truyube Jesúswan
tab inchab kan mamig tamara nena, Martabe pirishiben, Jesúsba mishatsigu purrabelai
utu Lázarogucha wabig køn. [3] Inchene Maríabe purø may irrabzhig nardotøzhig marig
libraburab srua arrubig køn, truibe truba nuweyig. Incha nøbe Jesúswei katsig tambalyu
itølushabe, nui pusruutøga pinømørøbig køn. Inchen tru may irrabzhiitø ya ørø kebig
køn. [4] Inchen Judas Iscariote, Jesús kusrenanøb pera uniilai utuig, tru Jesúswan wendø
nun ashig kømui inchibelan trannrrabiibe trenchibig køn:
[5] —¿Waachameran purugumig i may irrabzhigwan kan trescientos denarioswei
yanamdiig kømø, chindah?— cha.
[6] Inchendø Judasbe waachameran isubig kua kømøtø, niliig kua, trendaig køn.
Katøgucha nømui anwane nø esegab srua uñibig kua, truyu pusrigwan wesrubrre inchibig
køn. [7] Inchene Jesúsbe trenchibig køn:
—Ka marbash cha. Nan søram kwalømwei esegawa tøgagúin køn cha. [8] Waachamerane
chu uragucha ñimui utube tøgagønrrun cha. Trune nane ñimui utube ñimbe chu uragucha
tøgagønrraamøn— cha.

Lázaron kwetchab inchib

[9] Truba nu søtø judíosmera Jesús Betaniasrø unan taig wammørøppe, trusrømay
ambubelø køn, nun ashchab isuatø kømøtø, tru kwailai utugurri nø øsiiranig Lázaron
ashchappa. [10] Inchene sacerdotesmeran karubeløbe Lázarongucha kwetchab wamin-
cha kørrømisrøbelø køn, [11] kaguende Lázarogurrindø judíosmerabe truba nu tarømisra,
Jesúswan køreben.

Jesús Jerusalénsrø kebib
(Mt 21.1-11; Mc 11.1-11; Lc 19.28-40)

[12] Indiibe katø kwaløm Jesús Jerusalénmay attrab køn taig wammørøppe, misaamera tru
fiestayumay purø nu søtø amrrua pasrabiibe, [13] palma ishiimeran muta, Jesúswan trenchib
trashib katønrrab webambubelø køn:
"¡Hosanna! chib.
¡Señor Tiuswei munchiyu nø ørig arrubiibe,
tru Israel misagwei Rey, mayanguen tab kuig køn!" chib.
[14] Jesúsbe kan burro-unøzhig pasrain køben, trunun itøguana ibig køn, Tiuswei wamyu
maig pørig køben treekke:
[15] "Jerusalén, kørig kui inchimøta cha.
Asay cha, ñimui Reybe kan burra lluig burro-unøyu itøguana attrun" taig.

16 Srøbatøbe Jesúswei kusrenanøb pera uniiløbe øyeeg mariilane chi chibig kuinguen
ashmeelø køn. Inchen yandø Jesúswan purø nuig, purø tabig mara kusruben, truyu
wetøgørrabelø køn, tru øyeeg pørig pønrrabiibe, nuimburab pørig pønrrøwa, nun tru
øyeeg mariilan eshkabig kuin kui.
17 Tru Lázaro kwaben sørig truyu waben, tru misaamera Jesúsba pønrrabelø købeløbe
nøm maig asigwan eshkab waminchibelø køn. 18 Inchagurri tru nu misag søtøgucha Tius
nøba pasrain kui asamig i tru marigwan wammørabe, Jesúswan katønrrab webambubelø
køn. 19 Inchene fariseosmerabe kangurrin kangurri trenchibelø køn:
—Au, chiguen maramgaig køn cha. Ñimguen asay cha. Maya misaabe kerriguba nui
wendautø chab amban— cha.

Møiløgøsrøn griegosmera Jesúswan lab

20 Misaamera Jerusalén fiestasrø Tiuswan køriibala tabig waminchab nebambubelai utu
truyu møiløgøsrøn griegosmeragucha tøgagøbig køn. 21 Incha truiløbe tru Felipe Galilea
pirau betsaidasriigwan kemallabe, trenchibelø køn:
—Kasuku, namune Jesúswan ke asinrrabna køtan— cha.
22 Inchen Felipebe ya, Andréswan eshkaben, nømbe pailøba Jesúswan eshkanrrab
ambene, 23 Jesúsbe trenchibig køn:
—Møg Misra Arrubigweyasig purø nuig, purø tabigwan kenamaramig yandø uta pun
cha. 24 Nabe ñimun isa kømø, cierton trendamønrrun cha: Kan tirigu trulma pirau peña
kwamøwabe, chu uragucha kan truldø kønrrun cha. Trune pirau peña kwawabe si, truba
nu larrøbichib misran cha. 25 Møikkøben nui øsig kømigwan undaguibe yandø pinab
pinamig nebunrrun cha. Trune møikkøben yu pirau nui øsig kømigwan tsalø inchibiibe,
managatig øsig kømigweyasig esegawa tøgagønrrun cha. 26 Inchen møikkøben naiwan
marøb megabiibe, nai mendig arrumig køn cha. Incha na chu pasrøben, nai mendig
megabikkucha truyutøwei pasrønrrun cha. Møikkøben naiwan marøb megabigwane nai
Møskaimbe nune truba tab inchun chibig køn.

Jesús nui kwamigwan eshkab

27 'Møimbe nane manrrau isubiitø purø trømbøig køtan chibig køn. ¿Nabe mandø
chinrrab køh? cha: "¿Nai Møskai, nan øyeeg trømbøig møi pumønrrai purømisrtra"
chinrrab kø, chindah? cha. Treeg kømøtø, nabe øyeeg punrrabigu pasrønrrabwei arrur
cha. 28 Nai Møskai, ñui munchiwan maya nuguen tabig kønrrai mar— cha, trenchibig køn.
Inchene srømbalasrøngurri kan wam mørø, trenchibig køn:
—Nabe nai munchiwan yandø maya nuguen tabig kønrrai marar cha. Katøyukken maya
nuguen tabig kønrrai maramønrrun— cha.
29 Inchen misag truyu mørøb purrabeløbe trenchibelø køn:
—Kan palaig trashitan— cha.
Inchen kaneløbe trenchibelø køn:
—Nune kan ángel wamindinrrun— cha.
30 Inchen Jesúsbe trenchibig køn:
—I wam mørø wamindiibe, nayasig kømøtø, ñimuyasig køn cha. 31 Møin køn chibig køn,
yu pirau maig kønrrabigwan asha maramig. Katø møin køn, chibig køn, yu pirau nø karub
pasrabig, Satanáswan wambig wegutsamig. 32 Incha nabe piraugurri kusruig kua, mayeelø
naimay amrrug kui inchai maramønrrun— chibig køn.
33 Øyamay Jesúsbe mandø kwamigwan eshkabig køn. 34 Inchen misaabe nune trenchibelø
køn:
—Tru maig maramigwan martrai pøriiløyube trenchibig køn taig nambe mørøbelø ker
cha: "Cristobe managatig wanrrabig køn" cha. Inchen ¿ñibe mandø chigu cha: "Tru Møg
Misra Arrubiibe kusruig kømig nebunrrun" chippe? ¿Tru Møg Misra Arrubiibe mu køh?
— cha.
35 Inchene Jesúsbe nømun trenchibig køn:

—Katøgucha kan maya yanatø tørbe ñimui utu pasrønrrun cha. Tør tøgagøppatø tøryu amønay cha, løstiig ñimun ke ka inchib latatø merrarramønrraimbe, kaguende løstøyu uñibiibe chumay ib pasrarmabguen ashmøn cha. [36] Ñim tru tørwan tøgagøppatø, tørwan kørey, chibig køn, tørwei ureemera kønrrappe.—

Øyeelan chab trenchabe, Jesúsbe tarømisra, nømuinukkurri trubabig køn.

Judíosmera Jesúswan tru Cristo kømuitamab køremub

[37] Yeeg nørreelø chigøben Tius nøba pasrain kui asha kømig mariilø nømui merrab Jesúsbe kenamaringucha, nune køremeelø køn. [38] Kaguende Isaías, tru Tius maig karuigwan eshkab møg øyah chib pørig nebunrrain kuig køn:
"Señor Tius, ¿namui eshkaigwane mu køreitarru? cha.
¿Señor Tiusbe nui maramburab maramigwan mun kenamarah?" cha.
[39] Inchawei nømbe treeg kuitamappe køremeelø køn. Kaguende Isaíasbe trencha pørig købig køn:
[40] "Tiusbe nømun kabmeran ashmeelø kønrrai marøb,
katø nømui manrrømeran murelø kønrrai marøb indig køn cha,
kaptøga chigúi ashmøwei,
nømui manrrøtøga chigúinguen mørmøwei inchain cha,
nøm nuimay llirawa amrruben, tamariilø kømønrrain" chib.
[41] Isaías øyah chippe, Jesúswei tørguegwalmabigwan nøbe asha kua, nuimburab treeg wamindig købig køn.

[42] Treeg kuingucha tru utu ashib karubeløguen nun truba nu kørebelø køn. Inchendø nømbe fariseosmeran kørig køptø nøm kørewa pønrrain kui ashchai mayeelai merrappe chi kenamarmeelø køn, tru judíosmera tulundzuni yaugurri webusriilø kømønrrab. [43] Kaguende nømbe misaamera maya nuguen tab indiilø kømigwan chullelø købig køn, Tius maya nuguen tab indig kømigwan kømøtø.

Jesús wamindiibe misagwan maig kønrrabigwan asha mara kørrømarøb

[44] Inchen Jesúsbe truba mur waminchib trenchibig køn:

—Møikkøben nan kørebiibe nan køremøtø, nai Møskai nan karua ørøbigwan køren cha. [45] Inchen nan ashibiibe, nan karua ørøbigwan asan cha. [46] Nabe arruppe, yu piraumay kan tør lataig arrig køn chibig køn, mutøgucha nan kørebiibe løstøyu kørrømisra pasrømønrrai. [47] Inchen møikkøben nai wamwan mørendø, maig taigwan møra marmíigwane, nun maig maramigwane na asha marmur cha. Kaguende nabe yu pirauelan maig maramigwan na asha mara kørrømartrab arrumøtø, misagwan kaigyugurri wesranrrab arrig køn cha. [48] Inchen møikkøben nan kaashib, na wamindigwan mørmub inchibiibe, maig kønrrabigwan asha kørrømartrabig chabguen nøbe tøgaguen pasran cha. Tru na nun wamindi wamdøwei tru srabe kwalømbe nun maig kønrrabigwan asha mara kørrømartrun cha. [49] Kaguende nabe waminchippe, naimburaptø waminchimøtø, Møskai nan karua ørøbig chi tamigwan chiwan wamindamigwan nane nø karuig køn cha. [50] Incha tru nø martrai karua pasriibe managatig øsig kømig, treeg kui, nabe ashar cha. Inchawei na waminchippe, nai Møskai nan maig wamindingaruigwan nabe treeg waminchar— cha, trenchibig køn Jesúsbe.

13

Jesús nui kusrenanøb pera uniilan srøbwan kwallib

[1] Yandø tru Pascua Fiesta pumig kan kwalømdø paløben, yandø yu piraugurri Møskaweisrømay yamig puin kui Jesúsbe ashibig køn. Yu pirau amøñibelan nuielane chu uragucha nøbe undaarabig kua, møimbe øyeeg newan srabegatig undaaraig køn.

[2] Inchen mab purramnetø nugwaimandziibe Simónwei nusrkai, Judas Iscariotei manrraube, Jesúswan ashig kømui inchibelan trannrrai isungarubig køn. [3] Inchen Jesúsbe chiwandøgucha nø asha martrai Møskaimbe nui tasku pønsrain kui ashib, katø nøbe Tiusweinukkurri webarrua arrua, katø Tiusweimaytøwei yamig kui ashib inchibig køn.

[4] Incha Jesúsbe mab wainukkurri kurra pasramisrøb, pala kewa pasraigwan wesrawa, kan
toallan nemøra, pørønawa, [5] trugurrimbe kan paila-unøyu pi usrøb, nui kusrenanøb pera
uniilan srøbmeran kwalla, nui pørønawa pasraig toallatøga pinømørøbig køn.
[6] Incha tru Simón Pedron srøbwan kwallchab inchene, nøbe trenchibig køn:
—¿Señor, ñigan nan nai srøbmeran kwallchaindirru?— cha.
[7] Inchene Jesúsbe trencha løtabig køn:
—Na møi marøb waigwane ñibe chigúinguen ashmøn cha. Inchendø tsøndasrømbe
chigúi ashchun— cha.
[8] Inchen Pedrobe trenchibig køn:
—Nan kuimbe, managuen ñibe nai srøbmerane kwallchaamøn— cha.
Inchene Jesúsbe trenchibig køn:
—Na ñui srøbmeran kwallmubene, ñibe nainuube chi asamig tøgagømønrrabguen—
cha.
[9] Inchen Simón Pedrobe trenchibig køn:
—Señor, trube, treeg købene, srøbwandø kwallmøtø, tasigwan kinøsrøb, turwan chishtø
pirtra— cha.
[10] Inchene Jesúsbe trenchibig køn:
—Chab piraibe srøbwandøwein kwalamig palan cha. Kaguende asr ørøba chishtø køn
cha. Ñimbe yandø chishelø køn cha, søteeløbabe treetø kømuingucha.—
[11] Nun tru ashig kømui inchibelan trannrrabiibe nøbe manawei mu kui asha kua:
"Søteeløbabe chishelø kømøn" cha trendaig køn.
[12] Yandø Jesúsbe nømui srøbmeran chab kwalla, nui pala kewagúigwan katøle kewa,
mishatsigu wamisrabe, trenchibig køn:
—¿Na ñimun øyeeg marigwan ñimbe chigúi mørgueh? cha. [13] Ñimbe nane: "Kusren-
nøbig" cha wamamba, katø: "Señor" cha wamamba indan cha, trumaybe sølwein tan cha.
Kaguen nabe treegwein kur cha. [14] Pøs na Señor, na Kusrennøbikken ñimui srøbmeran
kwallene, ñimgucha kangurrin kangurri srøbmeran kwalamig køn cha. [15] Nabe ñim asha
kusrenrrai mara pasrar cha, na mari lataitøwei ñimgucha martrai. [16] Pøs nabe ñimun isa
kømø, cierton trendamønrrun cha: Kan mendig megabiibe nun martrai karubigwan purab
nuig kømøn cha. Katø kan karua øriinabiibe tru karua ørøbigwan purab nuig kømøn cha.
[17] Ñim iilan chigúi asha, treegwan marabe, mayanguen tab kuilø køn cha.
[18] 'Nabe ñimun øyeeg waminchippe, søteelanbabe øyeeg chimur cha. Kaguende møilan
na lawa wesruilø kui nabe asha pasrar cha. Inchendø, Tiuswei wamwan pørigu øyeeg
pasrabig nebunrrain køn cha: "Tru naba lincha mab wabiibe nan srøb kusrawa eshkan"
taig. [19] Inchawei nabe møingurri nabe ñimun eshkar cha, øyeeg puraimøwatø, øyeeg
puraibene, tru Nabe Na kuin kui kørenrrai. [20] Pøs nabe ñimun isa kømø, cierton
trendamønrrun: Na karua ørigwan tab wamab utabiibe nan utan cha. Inchen nan utabiibe
nan karua ørøbigwan utan— chibig køn Jesúsbe.

Judas ashig kømui inchibelaingatø pasramisrtrab køn cha, Jesús eshkab
(Mt 26.20-25; Mc 14.17-21; Lc 22.21-23)

[21] Jesúsbe iilan chab trenchabe, nune chindamguengaig isuben, maig kuigwan kelarrab
eshkab trenchibig køn:
—Nabe ñimun isa kømø, cierton trendamønrrun cha: Ñim møikkøsrøn nan ashig kømui
inchibelaingatø misra, nan trannrrab køn— cha.
[22] Inchen nui kusrenanøb pera uniiløbe mun waminchib waig mørmøwa, nømbe
kangurrin kangurri malau asiyabelø køn. [23] Inchen møikkøsrøn nui kusrenanøb pera unig
mas undaaraibe Jesúsweim pulu mab wabene, [24] Simón Pedrobe mun waminchib wain kui
pay chib, señas marøbig køn. [25] Inchen tru pulu wabiibe pechoyu kemenda, Jesúswan
payibig køn:
—Señor, ¿møig kerah?— cha.
[26] Inchene Jesúsbe trenchibig køn:
—Na pirrim pitin kebisha, møigwan tranen, truig kønrrun— cha.

Incha pirrim pitin kebisha, Simón Iscariotei nusrkai Judaswan tranøbig køn. [27] Inchen
Judas pirriwan utøben latatø, Satanásbe nui manrrau kebiben, Jesúsbe trenchiptinchibig
køn:
—Tru ñi marøb pasraigwane petø mar— cha.
[28] Inchen mishatsigu mab purrabeløbe chindimba trendermab møikkucha chi tainguen
mørmeelø køn. [29] Katøgucha Judasbe anwan nø esegawa sruaig købene, møiløbe treeg
isubelø køn: "Jesúsbe fiestayuwei chi palabigwan penøtah, kabe waachameran maitøguen
tranø" ta, chindermab.
[30] Inchen yandø Judasbe pirriwan utaptø webiben, yandø yem købig køn.

Kan srøig martrai karua pasrig

[31] Inchen yandø Judas webiben, Jesúsbe trenchibig køn:
—Møimbe tru Møg Misra Arrubiibe maya nuguen tabig indig kønrrai maren, Tiusbe
nuinug maya nuguen tabig indig kønrrai maran cha. [32] Tiusma Cristoinug maya nuguen
tabig marig kuig køppe, Tius nøgurringucha Nusrkawane nuinuutøwei maya nuguen
tabig martrun cha. Tru purø nuig tabig kønrrai maramigwane petø martrun chibig køn.
[33] Nai ureezheelø, yandø ñimbabe maya yanatø unamønrrun cha. Ñimbe nane lanrrun
cha. Inchendø na judíosmeran trendaig købigwandøwei møimbe ñimun trendamønrrun
cha: "Na yamsrømay ibene, ñimbe amrrunrrab kaimanrrun" cha. [34] Nabe ñimune
kan srøig martrai karua pasrar cha: kangurrin kangurri undaarayamig. Na ñimunma
mandø undaaraibe, treetøwei ñimgucha kangurrin kangurri undaaramig køn cha. [35] Ñim
kangurrin kangurri undaguelø købene, maya misaamera ñimune nai kusrenanøb pera
uniilø kui ashchun— chibig køn.

Pedron Jesúsbe nan ashmíig kur chinrrautan chib
(Mt 26.31-35; Mc 14.27-31; Lc 22.31-34)

[36] Inchen Simón Pedrobe Jesúswan trencha payibig køn:
—Señor, ¿Chumay inrrainchigu?— cha.
Inchene Jesúsbe trenchibig køn:
—Na yamsrømay ibene, ñibe nai mendig attraamøn cha møimbe. Inchendø tsøndatøs-
rømbe si, attrabguen— cha.
[37] Inchene Pedrobe trencha løtabig køn:
—Señor, ¿møimbe nabe chindimba arrumønrrain køh? cha. Nabe ñuimburab nai øsig
kuigwan trannrraptøweim pasrar— cha.
[38] Inchene Jesúsbe trenchiptinchibig køn:
—¿Ñigan isa kømø, naimburab ke kwanrraptø pasrar chitirru? cha. Pøs nabe isa kømø,
cierton trendamønrrun cha: Kallu wamømøwatø, ñibe pønmayguen nan 'ashmíig kur'
chinrrautan cha.

14

Jesúsbe Møskaweinug pumig may køn

[1] 'Ñimbe ñimui manrrau ke kan mandø kuinguen kømui lataig isui inchimøtay cha.
Tiuswan køreb, katø nangucha kørey chibig køn. [2] Nai Møskawei yaube purramig
truba truba pønrran cha. Treeg pønrrømuimbe, trube, kanmaytø eshkabsrubrainrrun
cha. Nabe ñimuyasig purramig trusrø tamartrab yar chibig køn. [3] Incha nabe ya, tru
purramigwan chab tamarabe, katøle nabe natøwei ñimune pera inrrab arrumønrrun cha,
na chu waben, ñimgucha truyutøwei purrønrrai. [4] Ñimbe tru na chumay yamigwan ashib,
katø maywan ashib inchibelø køn— chibig køn.
[5] Inchene Tomásbe Jesúswan trenchibig køn:
—Señor, ñibe chumay inrrab kuinguen mørmer cha. ¿Mas maywane nambe mandø
incha asig kwaasamørra?— cha.
[6] Inchene Jesúsbe trenchibig køn:

—Nabe may køb; tru newan ciertonig køb; katø øsig kømig køb kur cha. Inchawei
Møskaweimaybe nagurrin kømíibe mugucha attraamøn cha. 7 Ñim nan isa kømø nebua
ashibelø kuig kuimbe, nai Møskawangucha nebua ashibelø købsruig kuinrrun cha.
Møingurrimbe Møskawan nebua asan cha. Møimbe yandø ñimbe kaptøga asin køn— cha.
8 Inchene Felipebe trenchibig køn:
—Señor, Møskawan namun asingarurra cha. Trutøgabe tsabø kønrrautan— cha.
9 Inchene Jesúsbe trenchibig køn:
—Felipe, ¿katøgucha nane mu kui ashmøtirru? cha, na ñimui utu ya yana uñen.
Nan ashibiibe, Møskawangucha asan cha. Treebe ¿ñibe mandø chigu cha: "Møskawan
asingarurra" chippe? 10 ¿Nabe nai Møskaweinug pasrøben, nai Møskaimbe nainug pasrain
kui ñigan køremøtirru? cha. Na ñimun wamindiiløbe ka naimburaptø wamindiilø
kømøn cha. Treeg kømøtø, Møskai nainug pasrabig nui maramelan marøbig køn cha.
11 Nabe nai Møskaweinug pasrøben, nai Møskaimbe nainug pasrabig kuin kui kørerray cha.
Trengømuppe, na mariilandøguen isua asha, kørey chibig køn. 12 Pøs nabe ñimun isa kømø,
cierton trendamønrrun cha: Nan kørebiibe nøgucha na mariilan martrun cha. Incha
treetøguen kømø, mas nørreeløguen martrun cha. Kaguende nabe Møskaweisrømay
inrrainchar cha. 13 Chiwandøgucha nai munchiyu miabene, trununе nabe maramønrrun
cha, Nusrkai Møskawan maya nuguen tabig kønrrai martrab. 14 Chiwan køben ñim nai
munchiyu miabene, nabe maramønrrun, chibig køn Jesúsbe.

Jesús Espíritu Santon ørtrab misrøb

15 'Ñim nan undaguelø kuabe, na maig maramigwan martrai pønsrailan møra martrun
cha. 16 Inchen nabe Møskawan miamønrrun cha. Inchen nøbe katøgan chi isumønrrai
Purømisrøb Lincha Pasrønrrabig ñimun tranrrun cha, managucha ñimba lincha pasrøn-
rrai, 17 tru Espíritu newan ciertonigwan. Truigwane tru Tiuswan ashmø misaamerabe
utønrrab kaiman cha, kaguende nune ashmøwei, mu kui mørmøwei inchibelø kua. Trune
ñimbe nun ashibelø køn cha. Kaguende nøbe ñimba pasrab, katø ñimuinug pasrabig
pasrønrrab køn cha.
18 'Nabe ñimundø peta kørrømarmøtø, nabe katøle ñimuimay arrumønrrun cha. 19 Kan
maya yanayutø nane yu pirau misaamerabe nane mas ashmuben, trune ñimbe nan
ashchun cha. Na øsig waikkurri, ñimgucha øsiguelø kønrrun cha. 20 Inchen ñimbe tru
kwalømbe nai Møskaweinug nabe pasrabig kui ashib, katø ñimbe nainug pønrrøben,
nagurrimbe ñimuinug pasrabig kui ashib inchun chibig køn. 21 Møikkøben na maig
maramigwan martrai karuilan uta tøgagua, trunun møra marøbiibe, truibe nan undaguig
køn cha. Inchen nan undaguigwane nai Møskai undaaraig kønrrun cha. Inchen
nagurringucha nun undaarawa, na maig kuigwan nuinug kenamisrtrai maramønrrun—
cha.
22 Inchen Judas (tru Iscariote kømø, katøgan Judasbe) trenchibig køn:
—¿Señor, pirau misaamerane ñi maig kuigwan kenamarmubendø, namune ñi maig
kuigwan mandøgurri kenamartrab inchigu?— cha
23 Inchene Jesúsbe trenchibig køn:
—Møikkøben nan undaguibe na maig taigwan møra martrun cha. Inchen nai
Møskaimbe nun undaaranrrun cha. Incha naba, nai Møskaimba nuinuumay amrrua,
nambe nuinug purramønrrun cha. 24 Nan undaguig kømíibe na maig taigwan mørmíig
køn cha. Na eshkab wamindigwan ñim mørøb kuibe nain kømøtø, nai Møskai nan karua
ørøbigwein køn cha.
25 'Øyeelan nabe ñimun kerriguh trenchar cha, na ñimba pasrappatø. 26 Inchendø
tru Espíritu Santo, tru chi isumønrrai Purømisrøb Lincha Pasrønrrabig, Møskai nai
munchiyu øramig, truibe ñimun chiwandøgucha kusrenanøb, na chi tailane kerriguh
katøle isunanøb pasrønrrun cha.
27 'Nabe ippe, ambumay imay chi isumgaig purø tab købigwan ñimun kørrømarøb, katø
nai chi isumgaig purø tab købigwan ñimun tranøb inchar cha. Tru ambumay imay tab
købigwan na traniibe, yu pirauelø tranig lataig kømøtø køn cha. Ñimui manrrau ke mandø

kuinguen kømui lataig isui inchimøwei, kørig kui inchimøwei inday cha. [28] Na ñimun
øyeeg taigwan ñimbe mørig køn cha: “Nabe ya, katøle ñimuimay arrumønrrun” cha
trendaigwan, ñim nan, undaguelø kuimbe: “Møskaweimay inrrainchar” taig mørøppe,
ñimbe kasraarabsruinrrun cha. Kaguende nai Møskaimbe na lataitøguen kømø, mas
nuig køn cha. [29] Øyeeg puraimøwatø, nabe ñimune kanmaytø iigwan eshkar cha, treeg
puraibene, nan kørenrrai.
[30] ’Møimbe yandø ñimbabe menrra waminchimumønrrun cha. Kaguende Satanás, yu
pirau ke nø karub pasrabiibe yandø arrun cha. Truibe nababe chigucha chi asamig chigaig
køn cha. [31] Inchendø pirau misaamerabe asam kusremig køn cha, nabe nai Møskawan
undaguig køb, trurrigu nabe Møskai maig martrai karuigwan treeg marøbig kuin kui.
’Kurray, chibig køn, yugurri amrrab— cha.

15

Uvas tusrba, nui srarmeraba

[1] Jesúsbe katø trenchib waminchibig køn:
—Tru uvas tusr ciertoniibe na køben, nai Møskaimbe tru ellmarøb kwallibig køn cha.
[2] Nøbe nainug srarmera uvas niimeelane lutiicha, petappe, trune tru uvas nigabelane
katøguchinguen may niirrai tamara parøb chishmarøbig køn cha. [3] Ñimbe yandø chishelø
køn cha, tru na ñimun wamindig tru wamgurri. [4] Ñimbe naba kanbalatø pønrrabig pønrray
cha. Inchen nabe ñimba kanbalatø pasrabig pasramønrrun cha. Kan srarma nøasiitøbe
chigucha mamig niimøn cha, tusryugue pasrømøwabe. Ñimgucha treetøwei chigucha
martrab kaimanrrun cha, naba kanbalatø pønrrabig pønrrømøwabe.
[5] ’Nabe uvas tusr køben, ñimbe truyu srarmera køn cha. Møikkøben naba kanbalatø
pasrabig pasrøben, na nuinug pasrøbene, truibe truba truba mamig nigan cha. Inchen
nainukkurri ñim nøørøtø pønrraisruandøbe, ñimbe chigucha martrab kaimanrrun cha.
[6] Nainug naba kanbalatø pasrabig pasrømíigwane srarwan latawei wambig weguchen,
mul-lan cha. Incha treeg srarmerane tulisha, nagu parriilø køn cha.
[7] ’Ñimbe naba kanbalatø pønrrabig pønrrøben, katø na wamindiilø ñimuinug pønrrabig
pønrrøbene, ñimun chi miag købendø, miay chibig køn, ñimune tranig kønrrun cha.
[8] Ñim øyeeg maren, nai Møskaimbe maya nuguen tab indig utønrrun chibig køn, ñim
truba truba mamig misrig nigab, øyamay isa kømø nai mendig amøñibelø kui kenamaren.
[9] Nai Møskai nan undaguig køb lataitøwei, nagucha ñimun undaaraig køn cha, nai
undag købig tøgagúigu truyu pønrrabig pønrray cha. [10] Na ñimun maig maramigwan
martrai pønsrailan møra marabe, nai undag købigu pønrrabig pønrrønrrun cha. Nai
Møskai martrai nan karua pønsrailan na møra mara, nui undag købigu pasrabig pasrab
lataitøweingue.
[11] ’Nabe øyeelan ñimun waminchippe, nai kasrag købiibe ñimuinug pasrøben, tru
ñimui kasrag købiibe ka palabinøtiig kømø, newanig kønrrai inchar cha. [12] Inchen na
maig maramigwan martrai pasriibe iig køn cha, ñim kangurrin kangurri undaguelø
kønrrai, na ñimun undaarab lataitøwei. [13] Kan muguen undag købig iigwan purab nuibe
tøgagømuinrrun cha, nui øsig kuigwan nui trendø tab lincha amøñibelayasig purøbasra
kwamig. [14] Martrai tru na karua pønsrailan marabe, ñimbe nai trendø tab lincha amøñibelø
køn cha. [15] Nabe ñimune yandø ka karuindiig melabelø cha wamømur cha. Kaguende kan
karuindiig megabiibe nui karub pera wabiibe ni chi marøb uninguen mørmøn cha. Treeg
kømøtø, nabe ñimune masken nai trendø tab lincha amøñibelø cha wamar chibig køn,
kaguende nabe nai Møskawan na chi møriilane ñimune kerriguh eshkab kenamarikkurri.
[16] Nane ñim lawa wesrumøtø, nabe ñimunguen lawa wesrua, ñimune amrrai wesrua
pønsraig køn cha, truba truba mamig niirrai. Trurrigu tru mamig misriibe pinømø,
misrøbig misrtrain cha. Treekkurri ñim chiwandøgucha nai Møskawan nai munchiyu
miabene, nøbe ñimune tranrrun cha. [17] Nabe ñimun martrai karua pasrøppe, iigwan karua
pasrar cha: kangurrin kangurri undaarayanrrai.

Tiuswan ashmø misaamera Jesúswanba, nuielanba ashig kømui inchib

18 'Ñimun yu pirauelø tsaliinchene, nanmerrig tsalø indig købigwan isunrrigay cha.
19 Ñim yu pirauelø kuimbe, yu pirau misaamerabe ñimune undaarabsruinrrun cha, nø-
muielan undaarab lataitøwei. Inchendø nabe ñimune yu pirauelai utugurri lawa, wesruig
køn cha. Treekkurri yu piraueløbe ñimune ashig kømui indan cha, kaguende yandø ñimbe
i pirauelø kømuben. 20 Na ñimun øyah taig købigwan isua kui chibig køn: "Kan mendig
megabiibe nui karubigwan purab nuig kømøn" cha, trendaigwan. Inchawei nanguen kaig
martrabgøba, kaig martrabgøba indiibe ñimungucha treetøwei kaig martrabgøba inchun
cha. Na wamindiilan ñim møra marøbelø kuisruandøbe, ñim wamindiilangucha møra
martrun cha. 21 Pøs chine ñimun øyeelø marøppe, nagurri øyeeg martrun cha, kaguende
nan karua ørøbigwan ashmeelø kua.

22 'Na arrumøwei, katø na nømun waminchimøwei indig kuimbe, chi kaig mara pøn-
rrømubsruinrrun cha. Inchendø møimbe nømui kaig marøb pønrraigwane chigøben
kemesratø, øyeekkurrin køn chib puraambamig kaanrrun cha. 23 Nan tsalø inchibiibe nai
Møskawangucha tsalø indan cha. 24 Katøgan mu møkken øyeelø mariimeelan na nømui utu
marmuig kuimbe, nømbe chigucha chi kaig marar pønrrømubsruinrrun cha. Inchendø
na mana asiimeelø mariilan møimbe asha pønrrøbendø, nan ashig kømui indamba, nai
Møskawan ashig kømui indamba indan cha. 25 Pøs øyeeg pureppe, tru maig maramigwan
martrai nømui pøriiløyu maig pørig pasrabig treeg nebunrrain kuig køn cha: "Chigucha
kømubendø, nan ka tsalø indan" taig.

26 'Inchendø tru chi isumønrrai Purømisrøb Lincha Pasrønrrabig, tru Møskaweinukkurri
na ñimuimay øramig, tru Espíritu newan ciertonig, truibe Møskaweinukkurri arrubiibe,
naimburab maig kuigwan waminchun cha. 27 Inchen ñimgucha naimburab maig købigwan
waminchun chibig køn, kaguende ñimbe srøsrøgurri naba amøñibelø kuikkurri.

16

1 'Nabe ñimun iilan waminchippe, ñimui isubigwan nainuutø pasra pønrraigwan ni
chindinguen mørmøwa pønrrømønrrai waminchar cha. 2 Ñimune judíosmera tulundzuni
yamerayugurri webetab inchun cha. Inchen møikkøben ñimun kweechabe, truibe
'Tiusweyasig tabig mararmab' inchib pasramig, treekkatikken punrrab køn cha. 3 Ñimun
øyeeg marøppe, Møskawan lata, nan lata ashmeelø kuarre, treeg martrun cha. 4 Na
ñimun iilan eshkappe, yandø tru øyeelø pubene, ñimbe manawei na tru eshkaigwane isua
pønrrønrrai eshkar chibig køn, Jesúsbe.

Espíritu Santoi chigøben maramelø

'Inchendø øyeelane nabe ñimun srøsrøgurri eshkamuig købig køn cha, kaguende nabe
ñimba unig kua. 5 Incha møimbe nan karua ørøbigweisrømay na inrraindingucha, ñimbe
møikkucha nane paymøtan cha: "¿Chumay inrrainchigu?" cha. 6 Na iilan ñimun trenchib
eshkabene, ñimui manrrøbe purø isui indan cha. 7 Inchendø nabe ñimun isa kømø, cierton
trendamønrrun cha: Na yamibe ñimuimbe mas tabguen køn cha. Kaguende na imubene,
tru chi isumønrrai Purømisrøb Lincha Pasrønrrabiibe ñimba pasrønrrab arrumønrrun
cha. Inchen na yabe, ñimuyasig nun øramønrrun cha. 8 Inchen nø arruppe, yu pirau
misaamerane tru kaig mariibe chi købig kuin kui ashchai tørgandø kenamarøb, misagwan
Tiusba sølgandø mandø pønrramigwan kenamarøb, natøwei kaig mara pasraibe chu
pasrig kømigwan kenamarøb inchun chibig køn: 9 Tru kaig marigwan kenamarøppe,
nan køremuikkurrin køben, 10 misagwan Tiusba sølgandø mandø pønrramigwan kena-
marøppe, nabe Møskaweisrømay iben, ñimbe nan mas ashmønrrab kuikkurrin køben,
11 natøwei kaig mara pasraigwan tru chu pasrig kømigwan kenamariibe, tru Satanás,
yu pirau nø karubigwan, nune chu pasramigwan pasrønrrai kørrømara pasrabguen
indikkurrin køn cha.

12 'Nabe ñimune chigøben eshkamig katøgucha truba truba tøgagøbendø, ñimbe
møimbatøbe trengatig nebua chigúi mørtrab kaimanrrun cha. 13 Inchen tru Espíritu
newan ciertonig arruppe, truibe kerriguwan ciertonigumay ñimune pera inrrun cha.

Kaguende nøbe ka nuimburaptø waminchimøtø, nø maig mørigwan kerrigu waminchib,
katø chigøben maig pub attrabigwan ñimune eshkanrrun cha. [14] Nøbe nane maya nuguen
tabig kønrrai martrun cha. Kaguende nøbe naiwan uta, ñimun maig kuigwan asha
kønrrai kenamartrun cha. [15] Chitøgucha nai Møskai tøgagúibe nain køn cha. Inchawei
nabe trendaig køn, Espíritube naimburabigwan uta, ñimun maig kuigwan asha kønrrai
kenamartrun cha.

Isuig melaibe katølebe kasrag købig misrtrun

[16] 'Maya yanayutø ñimbe nane yandø ashchaamøn cha. Inchendø katø yana kømøwatø
ñimbe nane katø ashchun cha. Kaguende nabe nai Møskai waisrømay inrrainchar— cha.
[17] Inchen møiløgøsrøn nui kusrenanøb pera uniiløbe nømdø kangurrin kangurri payi-
belø køn:
—¿Øyeeg chippe, mandø terah? cha: "Maya yanayutø ñimbe nane yandø ashmønrrun
chib; katø yana kømøwatø ñimbe nane katø ashchun chib. Kaguende nabe nai Møskai
waisrømay inrrainchar" chib. [18] "Maya yanayutø" chippe, ¿mandø chibrreendah? cha.
Nøbe ni chi waminchib pasrainguen mørmer— chibelø køn.
[19] Inchene Jesúsbe trunun payig køb inchib kui mørabe, trenchibig køn:
—¿Ñimgan na ñimun øyeeg taigwanrre payib køtirru? cha, tru: "Maya yanayutø
ñimbe nane ashchaamøn" taigwan: "Yana kømøwatø ñimbe nane katø ashchun" taigwan.
[20] Pøs nabe ñimun isa kømø, cierton trendamønrrun cha: Ñimbe isuig wamamøra kishib
kømnebe, yu piraueløbe kasraaranrrun cha. Ñimbe truba isuig kullaaraig melønrrun cha.
Inchendø tru isuig kullaaraig melaibe katølebe kasrag købig misrtrun cha. [21] Kan ishuuma
tammisrtrappe, truba pusrkwai inchib kullaaran cha, kaguende yandø tru tammisramig
ura puben. Inchen yandø unø kal-labene, kasrag købiitø tru treeg pusrkwaigwane
isubguen inchimøn cha, kaguende kan srø misaazhig yu pirau kal-laben. [22] Inchawei
ñimgucha møimbe øyeetøwei isub kullaaran cha. Inchendø katøle na ñimun ashene,
ñimui manrrøbe truba truba kasraaranrrun cha, kasrag købigwan kan muguen kerram-
gaikke.
[23] 'Tru kwalømbe ñimbe nane yandø chigucha paymønrrun cha. Nabe ñimun isa kømø,
cierton trendamønrrun cha: Ñim chiwandøgucha nai Møskawan miappe, nai munchiyu
miabene, nøbe ñimune tranrrun cha. [24] Møingatig ñimbe nai Møskawan nai munchiyube
chigucha miamuig køn cha. Miay, chibig køn, utønrrabguen cha, ñimui kasrag købigwan
chigucha palømíig newanig kønrraimbe.

Jesucristobe yu pirau kaig puingucha, treegu puraya pasramisrøb

[25] 'Nabe ñimun iilan waminchippe, iibe øyeelø latailø køn chib, kemesratø wamindig
køn cha. Inchendø øyeelø latailø køn chib kemesra waminchimumig punrrun cha,
nai Møskaweimburabigwan tørgandø kelarrab wamindamig. [26] Tru kwalømbe ñimbe
nai munchiyu Tiuswan mianrrigay cha, pøs nabe ñimuyasig Møskawan miamønrrun
chimur. [27] Pøs Møskai nøashib ñimune undaaran cha, kaguende ñimbe nan undaarab,
katø nabe Møskaweinukkurri webarrua arrig kui køreb indikkurrimba. [28] Nabe nai
Møskaweinukkurri webarrua, yu piraumay arrig køn cha. Incha møimbe katøle yu
piraugurri, nai Møskaweimay yamønrrun— chibig køn.
[29] Inchen nui kusrenanøb pera uniiløbe trenchibelø køn:
—Møimbeguende ñibe chigøben 'iibe øyeeg latailø køn' chib, ka kemesratø
waminchimøtø, tørgandø kelarrab wamindan cha. [30] Ñibe chiwandøgucha newan ashibig
kuin kui møimbeguende nambe aser cha. Mugøben ñune chi paya ashib pønrramikken
palømøn cha. Øyeekkurriwei, ñibe Tiusweinukkurri arrubig kuin kui kørewa pønrrer—
chibelø køn.
[31] Inchene Jesúsbe trencha løtabig køn:
—¿Møimbesi køregueh? cha. [32] Pøs øyeeg punrrab kuig yandø møiwei pubguen
indan cha, ñimbe nøørøtø, kan kan chab tarømisra, nane yandø nandø kørrømara
ambamig. Inchendø nabe natø pasrømur cha, kaguende nai Møskaimbe naba pasrøben.

[33] Øyeelan nabe ñimun waminchar cha, naba kanbalatø pønrrøwabe, chi isumø purø tab
pønrramigwan tøgagønrrai. Yu piraube chigøben isumdiig puig melønrrabguen cha.
Treeg kuindøgucha kullaaramø, mur isua pønrrønrrigay cha. Nama yu pirau chine
kaigwan kanawa pasrar— cha, trenchibig køn Jesúsbe.

17

Jesús nui kusrenanøb pera uniilayasig Møskaimba waminchib

[1] Yandø iilan chab trenchabe, Jesúsbe srømbalaneb neesha trenchibig køn:
—Nai Møskai, yandø treeg maramig pun cha. Ñui Nusrkawan maya nuguen tabig
indig kønrrai mar cha, ñui Nusrkaingucha ñun maya nuguen tabig indig kønrrai martrai.
[2] Tru maya misagweim pala nø karub pasrønrrai ñi trana, tru mayeelan ñi nun traniilane
managatig øsig kømigwan tranrraima tranig kuig køppe. [3] Inchen tru managatig øsig
kømibe iig køn: ñi Tius ciertonig kandø wabigwan mu kui nebua ashib, katø Jesucriston
tru ñi karua ørigwan mu kui nebua ashib indamig.
[4] 'Nabe yu pirau ñune maya nuguen tabig kønrrai marar cha, tru ñi nan martrai
karua pasrigwan na chab patsøgøb. [5] Trube møimbe, nai Møskai, ñui merrab nan
tørguegwalmabig kønrrai martra cha, tru chigurrimbunø købigwan marig kaabenbatø
manasrøwei ñui merrab tru tørguegwalmabigwan na tøga waig købiitøgatøwei.
[6] 'Yu pirauelai utu ñi nan trannrrab lawa wesruilane ñun mu kui ashchai nabe asingarur
cha. Truiløbe ñuielø køben, ñibe nan tranen, nømbe ñi maig wamindigwan møra, maran
cha. [7] Møimbe nømbe ashibelø køn chibig køn, chigurrimbunø ñi nan traniibe ñuinukkurri
arrubig kuin kui. [8] Kaguende nabe ñi nan eshkaigwan nømun eshkaben, nømbe mørig køn
cha. Incha isa kømøtø, nabe ñuinukkurri webarrua arrig kui nebua ashib, katø nane ñi
karua ørig kuin kui nømbe køreb indig køn cha.
[9] 'Nabe nømuyasig ñun miar chibig køn. Nabe yu pirauelaimburab miamøtø, ñi nan
traniilayasig miar chibig køn, kaguende ñuielø kuimba. [10] Kerriguba naimbe ñuin køben,
katø kerriguba ñuimbe nain køn cha. Incha nømgurri maya nuguen tab indig pasrar cha.
[11] 'Yandø nabe naimburappe yu pirau uñmuben, trune nømbe yu pirau amøñibig
amøñinrrun cha, nabe ñuimay arruben. Nai Møskai Newan Tabig, ñi nan traniilane
ñui munchi maramburab marøbiitøga chi nebumønrrai ashib tøgagørra cha, naba,
ñiba kanbalatø pønrrab lataitøwei nømgucha mayamba kanbalatø pønrrønrrain cha.
[12] Na yu pirau nømba uñib urasma, ñi nan traniilane ñui munchiyu nømune chigøben
nebumønrrai, nabe ashib tøgagúig køn cha. Na tab ashib tøgagøben, møikkucha nømbe
tarømisra, pinømuig køn cha. Tarømisra pinappe, tru manawei treeg pinønrrab pasrabig
truitøwei pinig køn cha, tru Tiuswei wamwan pørigu maig taig, truig nebunrrai.
[13] 'Incha møimbe yandø nabe ñi waisrømay katø attrainchar cha. Incha na yu pirau
pasrappatø iilan waminchar cha, nai kasrag købigwan nømgucha nømuinug newan
tøgagønrrai. [14] Nabe ñui wamwan nømun eshkab waminchen, piraueløbe nømune tsalø
kuindan cha, kaguende na i pirauig kømub latawei, nømgucha yu piraueløø kømuimba.
[15] Nabe ñun miappe, yu piraugurri nømun wesrunrrai miamøtø, Satanás, tru larrø kaig,
nømun chinchimønrrai, treegwan miar cha. [16] Na i pirauig kømub latawei, nømgucha
i piraueløø kømøn cha. [17] Tru newan ciertoniitøga ñuyasiitø tarømariiløø kønrrai martra
chibig køn. Ñui wambe tru newan ciertonig køn cha. [18] Ñi nan piraueløø karua ørøb
lataitøwei, nagucha nømun piraueløø karua ørar cha. [19] Incha nabe naasiitø nømuyasig
ñuindø kønrrab pasramisrar cha, nømgucha treetøwei tru newan ciertonigu ñuindø
kønrrab pønrramisrtrain cha.
[20] 'Inchendø nabe nømuyasiitø miamøtø, katø wendøsrø nøm wamindigwan møra,
nan kørenrrabelayasikkucha tøga miar chibig køn, [21] mayeeløba nømgucha kandø lataig
kønrrai, ñi nai Møskai, naba, ñiba kandø køb lataitøweingue. Katø nømgucha namuinug
kanbalatø pønrrønrrai miar cha, pirau misaabe nane ñi karua ørøbwei indig kui kørenrrai.
[22] Ñi nan tørguegwalmabig tranigwane nabe nømun tranar cha, nømgucha mayamba
kandø lataig kønrrai, naba, ñiba kandø køb lataitøweingue. [23] Nabe nømuinug pasrøben,

ñibe nainug pasrøben, trumaybe newan ke kanbalatø pønrramigwan nebua tøgagønrrain cha. Pirau misaabe ñi nan karua ørig købig kuin kui ashib, katø ñibe nan undaarab lataitøwei nømungucha undaguig kuin kui ashib inchai.

[24] 'Nai Møskai, ñi nan traniiløbe, na chu waben nømgucha truyutøwei naba purrønrrai inchar cha, tru tørguegwalmabig ñi nan tranig købigwan nøm ashchain cha, tru chiwanguen marmøwatøsrøwei ñi nan undaguig kua, tranigwan. [25] Nai Møskai sølgandø tabig, yu piraueløbe ñune mu kui ashmuindøgucha, nabe, ñun ashibig kur cha. Inchen iiløgucha yandø nane ñi karua ørig kuin kui ashibelø køn cha. [26] Nabe nømune ñui munchiwan mu kui nebua asingarur cha. Katøgucha nabe asingarubig asingarumønrrun cha, tru ñui undag købig ñi nayasig tøgagúigwan nømgucha lata tøgagønrrai. Inchen nabe nømuinug pasramønrrun— cha, trenchibig køn Jesúsbe.

18

Jesúswan merrarrawa srua ambub
(Mt 26.47-56; Mc 14.43-50; Lc 22.47-53)

[1] Jesús iilan Tiusba chab waminchabe, nui kusrenanøb pera uniiløba webya ibig køn, Cedrón pi ambøgatøsrø larramrrab. Tru pi ambøgatømaysrømbe kan olivos tul pasrøben, Jesúsbe nømba truyu kebibig køn. [2] Inchen tru Judas Jesúswan ashig kømui inchibelaingatø pasramisrøbiibe nøgucha tru tulwan ashibig købig køn, kaguende Jesúsbe katø katø nui kusrenanøb pera uniiløba truyu tulundzunabig købig køben. [3] Incha Judasbe kan søtø Roma misaamerai suldaumeraba, policíameraba pubig køn, sacerdotesmeran karubeløba, fariseosmeraba misra karua øriilø, espadamera køben, lámparamera køben sruar, nag piløga mutar. [4] Inchene Jesúsbe kerrigu nun øyeeg purainrrabigwan ashaguen kua, nømerrig webippa, payibig køn:

—¿Mun lague?— cha.

[5] Inchene nømbe trencha løtabelø køn:

—Nazaretsrø Jesúswan ler— cha.

Inchene Jesúsbe trenchibig køn:

—Truibe na kur— cha.

Inchen Judas, tru Jesúswan ashig kømui inchibelaingatø pasramisrøbiibe, truyu nømba pasrabig køn. [6] Inchene Jesúsbe: "Truibe na kur" chiptinchene, nømbe wendømay amba, pirausrøn kørrabelø køn. [7] Inchene katøle nøbe payibig køn:

—¿Mun lague?— cha.

Inchene nømbe:

—Nazaretsrø Jesúswan ler— cha, trenchiben,

[8] Jesúsbe katøle trenchibig køn:

—Yamba nabe, truibe na kur, chimmørgøppeh cha. Nan lab amrruabe, trube iilane ambasay— cha.

[9] Øyeeg puppe, Jesús nøtøwei øyah taig truig nebunrrain kuig køn: "Nai Møskai, ñi nan tranielane møigwangucha kanguen trubishimur" taig. [10] Inchene Simón Pedrobe espada srua kua, wesrawa, tru maya sacerdotesmeran nø karub sacerdotei karuindiig megabig, Malco taigwan, kusrmay kaluwan kelarrab lutiichiptinchibig køn. [11] Inchen Jesúsbe Pedron trenchibig køn:

—¡Espadane painayu way! cha. Tru purø trømbøig punrrabig nai Møskai mutchai tranin copan, ¿nagan muchimumuitarru?— cha.

Jesús Anáswei merrab
(Mt 26.57-58; Mc 14.53-54; Lc 22.54)

[12] Inchen tru Roma suldau søtømeraba, nømun nø karub pera pasrabiiba, katø Tiuswei yau pønrrabelø judío policíameraba Jesúswan merrarrawa, lusrøbelø køn. [13] Incha tru Anásweisrømaymerrig srua ambubelø køn. Anásbe Caifáswei sueeru køben. Katø tru Caifásbe tru pilawan maya sacerdotesmeran nø karub sacerdote købig køn. [14] I

Caifás nø købig køn, øyeeg marene tab kønrrun cha, judíosmeran waminchibig: “Maya misagweyasig kan møøtø kwamikken søl kønrrun” chib.

Pedrobe Jesúswan ‘ashmíig kur’ chib
(Mt 26.69-70; Mc 14.66-68; Lc 22.55-57)

15 Simón Pedroba, katøgan Jesús kusrenanøb pera uniiba Jesúswei wendautø ambubelø
køn. Tru kane maya sacerdotesmeran nø karub sacerdotei asig kuig køppe, Jesúsba
truigwei ya wambiisrøngatig kebiben, 16 trune Pedrobe wambig yaskabutø kørrømisrøbig
køn. Inchen Jesús kusrenanøb pera unig kane tru maya sacerdotesmeran nø karub
sacerdotei nøbe trendø asig kua, katøle webarrua puramrrai, tru yaskab kurøb pasrab
srusran wamincha, Pedron umbu pera kebibig køn. 17 Inchene tru srusrøbe Pedron trencha
payibig køn:
—¿Ñigucha tru ø møwei mendig uñibig kømmørgøppeh?— cha.
Inchene Pedrobe trenchibig køn:
—Kah, nabe tru kømur— cha.
18 Inchen karuindiig melabeløba, tru Tiuswei yau pønrrabelø policíamerababe nag urra
kua, pishi yem køben, pønrramisratø pachiirab køben, Pedrogucha truyu nømba nag pulu
pachiirab pasrabig køn.

Maya sacerdotesmeran nø karub sacerdote Jesúswan maig kuitashchab payib
(Mt 26.59-66; Mc 14.55-64; Lc 22.66-71)

19 Inchen maya sacerdotesmeran nø karub sacerdotebe Jesúswan payibig køn tru
nui mendig amøñibelaimburab maitø kuigwanba, kusrenanøppe, chitø kusrenaniilanba,
truilan. 20 Inchene Jesúsbe trencha løtabig køn:
—Nabe maya misaamerai malau wamindig køn cha. Judíosmeran tulundzuni yamer-
ayuba, Tiuswei yau judíosmera tulundzuninuuba chu uraskucha kusrenanøbig kur cha.
Inchawei chigucha na søratø wamindiibe kaagøn cha. 21 ¿Nane chindimba paygu? cha.
Tru na maig tailan wamindi mørøbelan pay, chibig køn. Truiløbe na maig tailan ashibelø
køn— cha.
22 Jesús iigwan trenchibene, kan policía truyu pulu pasrabiibe Jesúswane maløbøtø
pashabe, trenchibig køn:
—¿Maya sacerdotesmeran nø karub sacerdotengan øyeeg løtamig kuitarru?— cha.
23 Inchene Jesúsbe trenchibig køn:
—Trube, na chigøben kaig taig købene, chiyu kalø tain kui eshkau pøs cha. Inchen tru
na trendaig chi kalø kømubene, trube, nane ¿chindimba pashku?— cha.
24 Inchen Anásbe Jesúswan lusrimbatiig tru maya sacerdotesmeran nø karub sacerdote
Caifásweisrømay ørøbig køn.

Pedro katøle Jesúswan ‘ashmíig kur’ chib
(Mt 26.71-75; Mc 14.69-72; Lc 22.58-62)

25 Trune Pedrobe tru nag pulu pasramisra, pachiirab pasrøben, trenchibelø køn:
—¿Ñigucha tru møwei mendig uñibig kømmørgøppeh?— cha.
Inchen Pedrobe trenchibig køn:
—Kah, nabe tru kømur— cha.
26 Inchene tru maya sacerdotesmeran nø karub sacerdotei kan karuindiig megabig, tru
Pedro kaluwan lutiitsinab møwei nømmisaabe, Pedrone trenchiptinchibig køn:
—¿Nabe ñune tru olivos ellguain tulyu Jesúsba pasrøben ashib mørgøppeh?— cha.
27 Inchene Pedrobe katøyug ‘ashmíig kur’ cha isøben, møimbe tru urastø kan kallu
wamaptinchibig køn.

Jesús Pilatoi merrab
(Mt 27.1-2, 11-14; Mc 15.1-5; Lc 23.1-5)

28 Inchen yandø tør-rram lutauguen køben Caifáswei yaugurrimbe tru Pilato waig pala-
ciosrømay Jesúswane srua ambubelø køn. Inchendø judíosmerabe tru yaube kebammeelø
køn, trømbøig marig chillig indi lataig kørrømisrmønrrab, nøm kebammuikkurrimbe tru

pascua mamigwan chi kømø ka mamig kønrrai. [29] Inchene Pilatobe nømun payrrab webya
trenchibig køn:
—¿I møwane ñimbe chitø kalø maran chibrre inchigueh?— cha.
[30] Inchene nømbe trencha løtabelø køn:
—Larrø kaig kømuimbe, ñui merrab nam mana srua amrrubsru— cha.
[31] Inchene Pilatobe trenchibig køn:
—Ñim srua ambay cha. Tru maig maramigwan martrai ñimui pørig maig chibig køben,
treeg asha maray— cha.
Inchene nømbe trenchibelø køn:
—Nam judíosmerane ka namuimburaptøbe mungucha kweechib pønrrømønrrai merig
køn— cha.
[32] Inchen øyeeg puppe, Jesús tru nui kwamig chiyu punrrab pasrabigwan, tru nø maig
wamindig treeg nebunrrain kuig køn. [33] Inchen Pilatobe katøyug tru palacioyu kebya,
Jesúswan wamabe, payibig køn:
—¿Ñigan tru judíosmerai rey køtirru?— cha.
[34] Inchene Jesúsbe trenchibig køn:
—¿Iigwangan ka ñiasiitø trenchitirru? Kabe ¿katøganelø naimburab ñun mu
trendaimba trenchitirru?— cha.
[35] Inchene Pilatobe trenchibig køn:
—¿Kabe nagan judío kuitarru? cha. Ñui piraueløba, katø tru sacerdotesmeran
karubeløba naimay ñune sruamrruig køn cha. ¿Chi kalø mara pasrøgu?— chibig køn.
[36] Inchene Jesúsbe trencha løtabig køn:
—Na ashib karub tøgagúig naimbe yu pirauig kømøn cha. Tru na ashib karub tøgagúig
yu pirauig kuimbe, trube, nai mendig melabeløbe nan judíosmerai tasku tranig kømønrrai
kwayabsruinrrun cha. Pøs na karumburab ashib karub tøgagúig naimbe yu pirauig kømøn
— chibig køn.
[37] Inchene Pilatobe trenchibig køn:
—Trugan, ¿ñibe rey køtirru?— cha.
Inchene Jesúsbe trenchibig køn:
—Ñibe nane rey køn cha, trendan cha. Nabe truweiwei kal-lab, yu piraumay arruppe,
truweiwei arrig køn cha, tru newan ciertonigwan eshkanrrab. Mutøgucha tru ciertonig-
weingatø pasrabiibe, nai wamwan møran— cha, trenchibig køn Jesúsbe.
[38] Inchene Pilatobe trenchibig køn:
—¿Tru newan ciertoniibe, chi køh?— cha.

Jesúswan kwanrrai pasrøb
(Mt 27.15-31; Mc 15.6-20; Lc 23.13-25)

Iigwan chab trenchabe, Pilatobe katøle webya, judíosmeran trenchibig køn:
—Nabe tru møweinuube chigucha chi kalø mariibe wetørramur cha. [39] Inchendø ñimbe
trendø treeg maramig tøgar køn cha, Pascua Fiesta kwalømbe kan kailan keeri yau
pasrabigwan na elacha wertrai. ¿Trube, tru judíosmerai reywan na elatsamig palain
køgue?— cha, trenchibig køn.
[40] Inchene nømbe mayeeløba katø trenchib trashibelø køn:
—¡Øigwan kømøtø, Barrabáswan elachi!— chib.
Tru Barrabásbe niliig købig køn.

19

[1] Inchene Pilatobe Jesúswan merrarrawa, itsingarubig køn. [2] Inchen suldaumerabe
kaldiigwan corona mara, Jesúswei turyu petsøsra, katø asru kan keeg kørrabig yalø piguiig
itøguenanøbelø køn. [3] Inchabe nuim pulu kemallabe, trenchibelø køn:
—¡Judíosmerai rey, viva!— chib.
Incha maløbøtø pashagutsamba inchibelø køn.
[4] Inchene Pilatobe katøyug webya, misaamerane trenchibig køn:

—¡Au! Nun wambiisrø pera arrumønrrun cha, nuinuube chigucha chi kalø marig nabe
wetørramuin kui ñim ashchai.—
5 Inchen Jesúsbe, tru corona kaldiigwan marigwan petsaig, tru yalø piguiigwan keweig
webibig køn. Inchen Pilatobe trenchibig køn:
—¡Asay! cha, i møøbe yu pasran— cha.
6 Inchen tru sacerdotesmeran karubeløba, tru policíameraba Jesúswan ashippe,
trashibelø køn:
—¡Kurusyu mesrø! ¡Kurusyu mesrø!— chib.
Inchen Pilatobe trenchibig køn:
—Treeg købene, trube, ñimdøwei srua amba, kurusyu mesray cha. Pøs, nabe naimbu-
rappe, nuinuube chigucha chi kalø mariibe wetørramur— cha.
7 Inchen judíosmerabe nune trenchibelø køn:
—Nambe maig maramigwan martrai pørig tøgar ker cha. Inchawei truyu maig chibig
køben, nøbe kwamitøwein køn cha, kaguende nøbe nøasiitø: "Tiuswei Nusrkain kur" chib
pasraikkurri.—
8 Inchen Pilatobe tru trendaigwan mørabe, mas kørig kui inchibig køn. 9 Incha katøle
palacioyu kebya, Jesúswan payibig køn:
—¿Ñibe chuig kugu?— cha.
Inchen Jesúsbe niløtø pasrøben, 10 Pilatobe trenchibig køn:
—¿Nanguen løtømønrrapteh? cha. Nabe ñun elatsamdiig købene, elachib, kurusyu
mesramdiig købene, mesrøb indamig mu mandamgaig maramigwane na asha marøbig
kui ¿ashmøtirru?— cha.
11 Inchene Jesúsbe trencha løtabig køn:
—Nan øyeeg punrrai ñi marøb wamigwane chigaig købsruinrrun cha, ñun srømbalas-
røngurri treeg marøb wanrrai tranmuig kuimbe. Inchawei tru nan ñui tasku tranøbiibe
purab kaikken mara pasran— cha.
12 Trugurrimbe Pilatobe Jesúswan mandø incha elatsamdiig køtashchab labig køn.
Trune judíosmerabe trenchib trashibelø køn:
—Ñi nun elachabe, Roma maya misagwan karub wabig Césarweingatiig kømøn køn
chib. Kaguende møikkøben: "Rey kur" chib pasrabiibe Roma maya misagwan karub wabig
Césarweingatiig kømøn— chib.
13 Inchene Pilatobe trunun mørøppe, Jesúswan wambig wesrungarua, maig kønrrabig-
wan asha martrab wamisrinug wamisrøbig køn, tru "Sruutøga Kayig" tainug, hebreo-
maybe Gabata cha waminug. 14 Pascua Fiesta maramig kan kwalømdø paløben, kwaløm
tøbøtag køsrøn købig køn. Inchen Pilatobe judíosmeran trenchibig køn:
—¡Au, ñimui rey yu pasran!— cha.
15 Inchene nømbe trashibelø køn:
—¡Kwabash! ¡Kwabash! chib. ¡Kurusyu mesrø!— chib.
Inchen Pilatobe trenchibig køn:
—¿Nagan ñimui reywan kurusyu mesrønrrab waitarru?— cha.
Inchen sacerdotesmeran karubeløbe trencha løtabelø køn:
—Nambe katøgan rey tøgar kønrrab kømøtø, Roma maya misagwan karub wabig
Césarwandø rey wannar ker— cha.
16 Inchen yandø Pilatobe Jesúswan kurusyu mesrønrrai nømun tranøbig køn.

Jesúswan kurusyu mesraig
(Mt 27.32-44; Mc 15.21-32; Lc 23.26-43)

Inchen nømbe Jesúswan kemøra, srua amben, 17 Jesúsbe nui kuruswan muta, tru
Calavera cha wamiisrømay webibig køn, hebreomaybe Gólgota taig. 18 Incha truyu kurusyu
mesrøbelø køn, katø pailan pinrrømenda kan kan, Jesúswane tru tøbøtakke. 19 Incha
Pilatobe kurusyu kan pørig mesrønrrai karubig køn:

JESUS NAZARETSRIIG, JUDIOSMERAI TRU REY KØN

chibig. [20] Inchen tru pøra mesraigwane judíosmera mugøben truba yamelø lebelø køn,
kaguende tru Jesúswan kurusyu mesraibe ciuda pulu køben. Inchagucha tru pørig
megabiibe hebreomay køben, latínmay køben, griegomay køben pørig købig køn. [21] Incha
treekkurri judío sacerdotesmeran karubeløbe Pilatone trenchibelø køn:
—"Judíosmerai rey køn" cha pøra mesrømøta cha. Treeg kømøtø: " 'Nabe judíosmerai
rey kur' cha, nø trendaig køn" chibig, treeg pør— cha.
[22] Inchen Pilatobe trencha løtabig køn:
—Na pøriibe, pørig megabasay— cha.
[23] Incha suldaumerabe Jesúswan kurusyu chab mesrabe, nui kewagúigwan kusrawa, pip-
palø pirishibelø køn, kanui kan kangue. Incha trugurrimbe tru pala kewagúigwangucha
kusrabelø køn. Inchen truibe kemesra tsusaimíig kørrappa kandiig pasrig købig køn.
[24] Suldaumerabe kangurrin kangurri trenchibelø køn:
—Kølsrømugun cha. Trembe tru kewagúigwan muin kørrømisrtashchab suerte kucha
ashkun— cha.
Øyeeg maren, Tiuswei wamwan pørigu øyah chibig truig nebuig køn:
"Nai kewagúilan nømdø pirisha,
tru nai pala itøgueigwane muin kørrømisrtashchab
suerte kucha asan" taig.
Suldaumerabe øyeeg marig købig køn.
[25] Jesúswei kurus pulube nui usrin køben, nui usrai numøsrain køben, Cleofaswei srai
María køben, katø María Magdalena køben pønrrabelø køn. [26] Inchen Jesúsbe nui usran
ashib, katø nui undaaraig kusrenanøb pera uniibe nui usraim pulu pasrai ashib inchabe,
usrane trenchibig køn:
—Au, ñui nusrkai lataigwan uyu ñi pera pasran— cha.
[27] Inchabe katø tru nui kusrenanøb pera unigwan trenchibig køn:
—Ñui usri lataigwane uyu ñibe pera pasran— cha.
Indig tru uraskurrimbunø tru kusrenanøb pera unig købiibe nui yau pera kørrømisrøbig
køn.

Jesús kwaig
(Mt 27.45-56; Mc 15.33-41; Lc 23.44-49)

[28] Yandø øyeeg chab puraiben, Jesúsbe kerrigu treeg chab nebui ashabe, Tiuswei
wamwan pørigu øyah taig nebunrrai trenchibig køn:
—Pimulgwatan— cha.
[29] Inchen truyu kan køtsøyu køchiibi netsiig tøgaig pasrøben, kan ñab espunjan tru piyu
kebisha, kan hisopo srarchigu pucha, mutchai Jesúswei triisrø yuuløbelø køn. [30] Inchen
Jesúsbe tru vinon yuulen, chab webishabe, trenchibig køn:
—Yandø chab marig kørrømisran— cha.
Incha turwan utsøbasra, yandø nui espíritun tranøbig køn.

Kan suldau lanzatøga Jesúswan tømbulyu larrab kwanøb

[31] Inchen yandø Pascua Fiesta punrrabigweyasig tru tamarøb kuin kwaløm køben,
judíosmerabe tru asrmeran isrin kwalømbe kurusyu melsraig melømønrrai inchibelø
køn, kaguende tru kwalømbe, tru isrin kwaløm, purø nu kwaløm kønrrab køben.
Treekkurri Pilatone, melabelai srøbmeran landiitsingarunrrai rugabelø køn, asrmeran
kurusyugurri pinøsrumig kønrrai. [32] Inchen suldaumerabe amba, kanunmerrig srøbmeran
landiicha, trugurrimbe Jesúsba kurusyu mesraig megabigwan kanungucha landiichibelø
køn. [33] Incha Jesúswan kemalla ashene, yandø kwainguen megaptinchen, treekkurri nune
srøbmeran landiichimeelø køn.
[34] Inchendøgucha kan suldaube Jesúswane tømbulyu lanzatøga larrab kwanen latatø,
animba, piba weguchibig køn. [35] Inchen nui kaptøga ashibiibe maig kuigwan wamindan.
Inchen maig kuigwan tru nø wamindiibe cierton wamindig køn. Nøbe ka isatø waminchib
pasrømurmab isua pasran, ñimgucha Jesúswan kørenrrai. [36] Kaguende øyeelø pureppe,
Tiuswei wamwan pørigu øyah taig nebunrrain trenchibig køn: "Nui tsutsigwane kanguen

landig kømønrrun” taig. [37] Katøganbaløsrø Tiuswei wamwan pørigugucha katø trenchibig køn: “Misaamerabe tru lanzatøga kwaninabigwan ashchun” cha.

Jesúswan sørab
(Mt 27.57-61; Mc 15.42-47; Lc 23.50-56)

[38] Øyeeg chab puraiben, José Arimatea pueblosriibe Jesúswei asrwan srua inrrab cha, Pilaton miabig køn, tru Josébe judíosmeran kørig køb Jesúswan nui isuigutø uñibig kuagucha. Inchen Pilatobe ka srua ibashen, Josébe asrwan srua ibig køn. [39] Inchen tru Nicodemo, tru merrabsrø Jesúswan yem waminchab ibikkucha, kan treinta kilosburab may irrabzhig mirraba, áloesba lindisaig srua arrubig køn. [40] Incha Joséba, Nicodemoba Jesúswei asrwan srua amba, llensutøga kirrøbelø køn. Tru may irrabzheelantøga, judíosmera sørønrrab maig marøbelø køben, treeg tamara sørabelø køn. [41] Inchen Jesúswan kurusyu mesraim pulube kan tul ellmarig pasrabig køn. Tru tulyube søramig kan trab srøig mungucha wayiimíig, ka pasrabig køn. [42] Kaguende yandø judíosmerai isrin kwaløm pølbasramig lutau køben, katø tru søramikkucha pulutø køben, truyu Jesúswei asrwan wayibelø køn.

20

Jesús øsiirab
(Mt 28.1-10; Mc 16.1-8; Lc 24.1-12)

[1] Incha tru srø trune pølbasrøb kwaløm María Magdalenabe løtsøzhig søriisrømay ullarbatø ibene, tru sørin trabyu nu srug kasraibe kusruim pasraptindi ashibig køn. [2] Inchen nøbe luløb ibig køn tru Simón Pedroba, katøgan kusrenanøb pera unig, tru Jesús undaaraig købiiba, truilø purrainuumay. Inchabe Maríabe trenchiptinchibig køn:

—Sørinukkurri Señorwei asrwane srua ambin køn cha. Nambe chu srua amba wayig mørmer— cha.

[3] Inchene Pedroba, tru katøgan kusrenanøb pera uniibabe webamba, søriisrømay ambubelø køn. [4] Pailøba kegøtø luløb ambendø, kane Pedro lataguen kømø, katøguchinguen mur lula, tru søriisrø nømerrig luløb pubig køn. [5] Incha trusrø trarraasha ashene, tru llensu kirriiløbe truyu warai ashibig køn. Inchendø kebimíig køn. [6] Inchen nui wendautø Simón Pedrobe pua, sørin trabyu kebyabe, tru llensumerane truyu warai ashibig køn. [7] Inchagucha tru Jesúswei turwan pinøbulig llensugucha, tru kirri llensumeraba trubalatø kømø, nøørø kurisaig trarrig tsubig køn. [8] Inchen tru kusrenanøb pera unig tru sørinug nømerrig merrab pubikkucha, yandø umbøsrøngatig kebya, ashabe, kørebig køn. [9] Pøs katøgucha nømbe tru Tiuswei wamwan pørigu Jesúsbe kwabelai utugurri katøle øsiiramig palønrrab køn taigwane chigúi mørmuin købig køn. [10] Incha tru kusrenanøb pera uniiløbe nømui yamay katø ambubelø køn.

Jesús María Magdalenan kenamisrøb
(Mc 16.9-11)

[11] Inchen Maríabe sørim pulu wambig kishib pasramisrabe, kishib sørin trabyu trarraasha ashene, [12] pagatø ángelesmera puliig kørrabig kewar, tru Jesúswei asrwan wayig købigube kane turgabøryu, kane katsigu purrai ashiptinchibig køn. [13] Inchen ángelesmerabe payibelø køn:

—Ishug, ¿chindimba kishku?— cha.

Inchene nøbe trenchibig køn:

—Pøs nai Señorwan srua ambin køn cha. Incha chu wayig mørmur— cha.

[14] Iigwan chab trencha, nø keesha ashene, truyu Jesúsbe pasraptinchibig køn. Inchendø, nøbe Jesús kuitamappe isumíig køn. [15] Inchene Jesúsbe payibig køn:

—Ishug, ¿chindimba kishku? cha. ¿Mun lagu?— cha.

Inchene nøbe tru tulyu ellmarig ashibig kuitamab isua, trenchibig køn:

—Au, kasuku, inchippa ñi srua yabe, trube, chu wayigwan eshkarra cha. Na srua inrrab — cha.

[16] Inchene Jesúsbe trenchiptinchibig køn:

—¡María!— cha.
Inchene nøbe keesha ashabe, hebreomay:
—¡Rabuni!— chibig køn, (trenchippe, “Kusrennøbig” chib).
17 Inchene Jesúsbe trenchibig køn:
—¡Elatcha! cha. Kaguende nabe nai Møskai waisrø nebimø srø pasrar cha. Inchendø ñibe ya, nai nunelan trenchinrrig cha: “Naimba, ñimuimba Møskaweisrømay, naimba, ñimuimba Tiusweisrømay nabe inrrab kur tan” cha, eshkanrrab.—
18 Inchen María Magdalenabe yabe, tru kusrenanøb pera uniilan:
—¡Nabe Señorwan ashar!— chibig køn.
Incha Señor nun maig tailangucha nømun eshkabig køn.

Jesús nui kusrenanøb pera uniilan kenamisrøb
(Mt 28.16-20; Mc 16.14-18; Lc 24.36-49)

19 Tru truaalømdøwei yandø yem misren, Jesúswei kusrenanøb pera uniiløbe tulundzuna purrabelø køn, yaskabmerane mu kurtraingaig kasra pønsra, judíosmeran kørig køb. Inchene Jesúsbe truyu kebib, nømuin tøbøtag pasramisrøb, trenchibig køn:
—¡Chi isumgaig tab købiibe ñimba kønrrain!— cha.
20 Incha chab trenchabe tasiimeranba, nui tømbulwanba kenamarene, nui kusrenanøb pera uniiløbe Señorwan ashippe, truba truba kasraarabelø køn. 21 Inchen Jesúsbe katøle trenchibig køn:
—¡Chi isumgaig tab købiibe ñimba kønrrain! cha. Nabe ñimun karua ørar cha, nai Møskai nan karua ørøb lataitøwei.—
22 Incha iigwan chab trenchabe, Jesúsbe nømuim pala urra, trenchibig køn:
—Espíritu Santon utay cha. 23 Ñim møilan køben nømui kaig mariilan ulø paymø kagøbashene, truilai kaig mariiløbe ulø payamig kømíig kørrømisran cha. Inchen ñim truilai kaig mariilan pesannamø ulø payene, nømune pesannamø ulø payamig kønrrun— chibig køn.

Jesúsba, Tomásba

24 Inchen Tomás, Gemelo taig, tru doce kusrenanøb pera uniilai utuig, truibe tru Jesús arrubene, nømba wamuig kuig køn. 25 Inchen tru kusrenanøb pera uniilø kaneløbe trenchibelø køn:
—Nambe Señorwan aser— cha.
Inchene Tomásbe trenchibig køn:
—Nabe nui tasku kølabus larrøøriilan ashmøwei, katø tru kølabus larrøøriiløyu tasig-unan kegwanmøwei, katø tru nui tømbulyu nai tasigwan kegwanmøwei inchimuppe, nabe køremumønrrun— cha.
26 Indig trune wendau tru kusrenanøb pera uniiløbe katøle umbu tulundzuna purrøben, Tomáskucha nømba wabig køn. Inchene yaskabmerabe mu kurtraingaig kasrailø pønr-raingucha, Jesúsbe kebya, nømuin tøbøtag pasramisrøb, trenchibig køn:
—¡Chi isumgaig tab købiibe ñimba kønrrain!— cha.
27 Inchabe Tomáswane trenchiptinchibig køn:
—Ñui tasig-unan yu kegwanøb, nai tasiimeran ash cha. Incha ñui kwalwan larrøbicha, yu nai tømbulyu tasigwan kegwan cha. Ke truig kømuitamaptø isub uñmøtø, ñiguen kørebig ku— cha.
28 Inchene Tomásbe trencha løtabig køn:
—¡Nai Señor! ¡Nai Tius!— cha.
29 Inchene Jesúsbe trenchibig køn:
—Tomás ¿møi ke nan ashagan køretirru? cha. Mayanguen tab kuilø køn cha, ashmøwagucha, kørebeløbe.—

Mandøgurri i kilgameran pørig

30 Jesúsbe truiløtø kømøtø, katøgan Tius nøba pasrain kui asha kømig mariilø truba kenamarøbig køn nui kusrenanøb pera uniilai merrab. Truiløbe i kilgamerayube pørig

kaagøn. [31] Inchendø iilan pøriilø køppe, Jesúsbe tru Cristo Tiuswei Nusrkain kuin
kui kørenrrain pørig køn. Incha tru treeg køreitøgabe srøig øsig kømigwan nøgurri
tøgagønrrai indig køn.

21

Nui kusrenanøb pera uniilan Jesús Galileasrø kenamisrøb

[1] Inchen treeg chab puraiben, Jesúsbe nui kusrenanøb pera uniilan katøle kenamisrøbig
køn Tiberias nu pisu menda. Nøbe øyamay kenamisrig køn: [2] Simón Pedro køben, Tomás
tru Gemelo taig køben, Natanael tru Galilea pirau canásriig køben, Zebedeowei nusrkalø
køben, katøgan pailø Jesúswei kusrenanøb pera uniiløba, trubalatø lincha warøben.
[3] Incha Pedrobe trenchibig køn:

—Nabe peskanrrab inrrainchar— cha.

Inchene nømbe trenchibelø køn:

—Namgucha ñiba amrrunrrab— cha.

Incha ambabe, kan barcoyu nebamba, tru yembe chigucha wesrunrrab kaimabelø køn.
[4] Inchen yandø tør-rrab arruben, Jesúsbe pi menda nømun kenamisren, tru kusrenanøb
pera uniiløbe nune mu kui ashmeelø køn. [5] Inchene Jesúsbe trenchibig køn:

—Au, nai ureezheelø, ¿chigucha chi peskau kemørtrab kaimatirru?— cha.

Inchene nømbe:

—Kah— chibelø køn.

[6] Inchene Jesúsbe trenchiptinchibig køn:

—Atarrayan barcoyu kusrmaygatømay kegutsay cha. Treenchabe ñimbe wesran-
rrabguen— cha.

Inchen nømbe atarrayan keguchibelø køn. Inchabe piyugurri atarrayan wesranrrab
kaimaptinchibelø køn, peskau nu køptø. [7] Inchene tru kusrenanøb pera unig Jesúswei
undaaraibe Pedrone trenchibig køn:

—¡Au, Señor køn!— cha.

Inchene Pedrobe: "Señor køn" taig mørøppe, nui pala itøgueigwan wesrawa tsuig
køppe, truigwan kewa, pørønab, piyu pørsraptinchibig køn. [8] Inchen tru kusrenanøb
pera uniilø kaneløbe barcon srua pubelø køn, atarrayan peskautø netsiig keetab sruar.
Kaguende nømbe pi mendagurri cien metros køsrøndø waraig købig køn. [9] Incha nømbe
pirau pinaambabe, kan trøsr nag pasrai ashibelø køn, tru palabe peskauba, pirrimba warig.
[10] Inchen Jesúsbe trenchibig køn:

—Mamdø tru ñim møi wesruim peskaumeran srua amrruy— cha.

[11] Inchen Simón Pedrobe barcoyu nebya, atarrayan nørrø peskaumeratø ciento cin-
cuenta y tres netsiig tøgaigwan pi mendagatig keetab srua ibig køn. Inchen maya nu
kuingucha, atarrayabe kølsrømíig køn. [12] Inchene Jesúsbe nømun trenchibig køn:

—Manrrab amrruy— cha.

Inchen møikkucha kusrenanøb pera uniiløbe: "¿Ñibe mu kugu?" cha payamig kørig kui
inchibelø køn, kaguende nømbe Señor kui asha kua. [13] Inchene Jesúsbe kemalla, pirriwan
nui tasku srua pasramisrabe, nømun srørrøbig køn, katø peskauwan chigucha.

[14] Iibabe chabguen pønmay købig køn, Jesús kwailai utugurri katøle øsiirawa kurra, nui
kusrenanøb pera uniilan nø kui ashchai kenamisrig.

Jesús Simón Pedroba waminchib

[15] Yandø chab mabe, Jesúsbe Simón Pedron payibig køn:

—Simón, Juanwei nusrkai, ¿iilø lataguen kømø, nan mas undaguig kuguh?— cha.

Inchen Pedrobe trenchibig køn:

—Øø, Señor, nabe ñun undaguig kui ñibe ashibig køn— cha.

Inchene Jesúsbe trenchibig køn:

—Nai ubisha-ureemeran mannøb ashib tøgagørrunrrig— cha.

[16] Katøle Jesúsbe payibig køn:

—Simón, Juanwei nusrkai, ¿nan undaguig kuguh?— cha.

Inchen Pedrobe trenchibig køn:
—Øø, Señor, nabe ñun undaguig kui ñibe ashibig køn— cha.
Inchene Jesúsbe trenchibig køn:
—Trube, nai ubishameran tab ashib tøgagørrunrrig— cha.
[17] Pønmay kønrrabyu katøle payibig køn:
—Simón, Juanwei nusrkai, ¿nan undaguig kuguh?— cha.
Inchen Pedrobe kullaarab isui inchibig køn, kaguende chabguen pønmayguen: "¿Nan undaguig kuguh?" chib payen. Inchen nøbe trenchibig køn:
—Señor, ñibe chiwandøgucha kerrigu ashibig køn cha. Nabe ñun undaguig kui ñibe ashibig køn— cha.
Inchene Jesúsbe trenchibig køn:
—Nai ubishameran mannøb ashib tøgagørrunrrig cha. [18] Nabe ñun isa kømø, cierton trendamønrrun cha: Ñibe matsinøtiig køb urasbe, ñui pørønaigwan ñiasiitø pørønawa, ñun chuikkøben ibig kuig køn cha. Inchendø yandø ñi køllig misrene, ñui kwalmeran ñi larrøbichen, katøgan mendaig ñune pørønana, ñi ig kømui indiisrømay srua inrrun— cha.
[19] Øyan chippe, Pedro nø mandø kwamig nebuben, treeg kwaitøga Tiuswan maya nuguen tabig indig kønrrai martrab køn cha, trendaig køn Jesúsbe. Inchabe Pedrone trenchibig køn:
—Nai mendig amø— cha.

Jesús kusrenanøb pera unig tru undaaraig

[20] Inchen Pedrobe keesha ashene, Jesús tru kusrenanøb pera unig undaaraibe nui wendau arri ashibig køn. (Truibe tru mab purrab uras Jesúswan pechoyu ne tsumisra: "Señor, ¿ñun ashig kømui inchibelan trannrrabiibe mu køh?" cha, payibig, truig købig køn.) [21] Inchen Pedrobe truigwan ashabe, Jesúswan payibig køn:
—Señor ¿inchen øigwane ñibe mandø inchainchigu?— cha.
[22] Inchene Jesúsbe trencha løtabig køn:
—¿Na arrumnegatig nune ka uñchai indingucha, ñuimburappe treegwane chi asamig kaagøn cha? Ñibe nai mendig amø— chibig køn.
[23] Indiibe tru trendaigwane nunelai utube treeg wam larrøbitsig købig køn, tru kusrenanøb pera unig, truibe kwamønrrab køn tan cha. Inchen Jesús trenchippe: "Truibe kwamønrrab", køn cha kømøtø, trenchippe, ka: "Na arrumnegatig nune ka uñchai indingucha, ñuimburappe treegwane ñibe chi asamig kaagøn" cha, treebe taig købig køn.
[24] Tru kusrenanøb pera unig trendainabig nøtøwei iilane maig kuigwan eshkab wamincha, katø nøtøwei pørøb indig køn. Incha maig kuigwan nø eshkab wamindiibe isatø kømø, cierton kui asha pønrrer.
[25] Katø chigøben Jesúsbe truba truba marig købig køn. Lutøgurrih trumørig pørimbe, tru pørig kilgamerabe yu pirau ørøbaguen kemubsruitamab isur.

Los Hechos

Jesucristo Espíritu Santon trannrrab misrig

1 Nai Teófilo, nai srøsrø pørigube maig purayaigwan eshkab pørig kuig køn, Jesús tru
chigurrimbunø marøb pølbasriilanba kusrenaniilanba. 2 Katø nøashib karua øramelø lawa
wesruilan Espíritu Santogurri chitø maramelan martrai karua pønsra, srømbaløsrømay
srua yain kwalømgatig købigwan pørig køn. 3 Incha nøbe kwaig tsua, øsiirawa, nømune
øsiguig kenamisrøbig køn, nø kuin kui asamdiig kønrrai chine marøb. Incha nøbe kwaløm-
mera cuarenta nemisramne nømun kenamisrøb uña, Tius nø karub waigweimburabigwan
waminchibig køn.

4 Incha Jesúsbe nømba trubalatø purrøwabe:

—Jerusalénsrømaybe ammønrrigay cha karubig køn, nai Møskai trannrrab misra
kørrømisrigwan treeg pumnegatig munugunrrain cha, 5 tru ñim nan øyah taig mørig
købigwan. Pøs Juanbe isa kømøtø, pitøga pinøbuliilø kønrrai ulsrain køn cha. Trune
ñimbe mam kwalømyutø Espíritu Santotøga pinøbuliilø kønrrun— chibig køn.

Jesús srømbalasrømay ib

6 Jesúsba truyu tulaamba purrøwabe, trencha payibelø køn:

—¿Señor, Israel misaamera merrabsrø nøm ashib karub tøgagúig købigwan katøle
treetøwei nøm karub tøgagømig punrrai møi yan tamara pasrtraindirru?— cha.

7 Inchene Jesúsbe trencha løtabig køn:

—Treeg maramibe mana punrrabigwanba, Møskai nøashib nui maram purab mariitø-
gatøwei chi kwaløm treeg punrrai mara kørrømaramigwanbabe, ñimbe wammøra kømig
chi palømøn cha. 8 Inchendø Espíritu Santo yandø ñimuim pala arrubeneguende maram-
burab maramigwan ñim uta, Jerusalénsrø, Judea pirau kerrigu, Samaria pirausrø, pirø
muba kuimburab purø yabsrønguen naimburab maig kuigwan waminchab webamrrun
— chibig køn.

9 Incha yandø iigwan chab waminchene, nøm ashib pønrramne, Jesúswane pala kus-
ruben, kan wañi arrua, nun pinøbulen, yandø mas ashchab kaimabelø køn. 10 Inchen Jesús
iben, nøm srømbalaneb neeshib pønrramnetø, møimbe pagatø møguelø puløzheelø kewar
nømuim pulu kenamisrabe, 11 trenchibelø køn:

—¿Galileasrø møguelø, chindimba srømbalaneb neeshib kørrømisrke? cha. I
Jesústøwei ñimui utugurri srømbalasrømay srua yainabiibe, ñim maig yai asig katø nøbe
treetøweih attrun— chibelø køn.

Judasweimburø purøbasramig Matíaswan lawa wesrab

12 Inchen tru nøashib karua øriiløbe tru Olivos taig tunsrøngurri Jerusaléngatig katø
ambubelø køn, tru maig maramigwan martrai Moisés pørigu isrin kwalømbe maya
yabgatig amrrain chibig køben, treezhiitø. 13 Jerusalén ciudayu puabe, tru nøm pui yau,
pala pisusrø nebambubelø køn, truyube Pedro køben, Juan køben, Jacobo køben, Andrés
køben, Felipe køben, Tomás køben, Bartolomé køben, Mateo køben, Alfeowei nusrkai
Jacobo køben, Simón Zelote køben, Jacoboi nusrkai Judas køben, tru iilø ya peba warainug.
14 Truiløbe Tiusba wamindamigwane søtøba kandø isua, maikken elachimø marøbelø
købig køn, Jesúswei usri María køben, nui nunelø køben, katøgan ishumburmera køben
kanbalatø misra.

15 Inchen tru kwalømmerawan Jesucristo kusrenanigwan marøbelø kan ciento veinte
køsrøn tulundzuna køben, Pedrobe truilai utu pasramisra trenchibig køn:

16 —Nai nunelø, Tiuswei wamwan pørigu maig taig, truibe nebumig palaig kuig køn
cha. Tru pørigube Espíritu Santobe David wamindigu kanmaytø Judasweimburab treeg
nebunrrun cha wamindig kuig køn. Jesúswan kemøra, sruamrrabelan mandø indamigwan
eshkab pasrabigwan. 17 Pøs Judasbe namui utuitøwei, katø namui marameløyu maramig
tøgaig købig køn cha. 18 (Indiibe tru nø kaig marimburø an utiitøga kan tul penig køn cha.

Inchabe ippa, turmay peñippe, patsøwan srurram peñen, pøitsimerabe kerrigu webølabig køn cha. [19] Inchen Jerusalén mayeelø warabelø wammørabe, tru pirøwane, “Acéldama”
cha wamabelø køn, nømuin trikkabe, “Ani Lusin Tul” chibig.) [20] Kaguende Salmosyube
trenchibig pørig pasran:
“Nui yabe mugucha waraimíig kutsi ya kørrømisren,
katø truyube muguen tsunrrabig kaanrrain” cha.
Katø:
“Nø chi marøb pasraig købigwane katøgan peg utønrrain” cha.
[21] ’Inchawei øyeeg købene, tru namui utu Jesús trendø namba lincha llirab uñen, [22] tru
Juan Jesúswan piu umbu nun ulsraikkurrimbunø, katø nun namuinukkurri kusraben, nun
srømbalasrø utig kømnegatig namba managucha tin lincha amøñibelø yu møguelø køn
cha. Incha kan treeg lincha uñibigwan, tru Jesús kwawa, katøle øsiiraigwan treeg køn
chib waminchib, namba tøgatø pasrønrrai maramibe ke søldøwein køn— chibig køn.
[23] Incha pailan wesrawa pønsrøbelø køn: Matíaswanba, Joséwandøwei Barsabás cha
wamab (katø Justo cha wamab indi) møwanba. [24] Inchabe øyeeg chib Tiusba waminchibelø
køn:
—Señor, ñibe mayeelai manrrømeran ashibiibe, i pailan ñi mønun lawa wesrua tøga
pasraigwan eshkarra chib, [25] Cristo nøashib karua ørigwei maramigwan uta pasramisra
martrabiibe mu kuin kui. Kaguende Judasbe nui yamsrømay inrrab, tru maramigugur-
rimbe tarømisra pella, peg maywan yaig køn— cha.
[26] Inchawei møigweim pala pendashchab suerte kuchene, Matíasweim pala peñen,
truibe yandø tru Cristo once nøashib karua øriilai utuig kørrømisrig køn.

2

Espíritu Santo arrigwan waminchibig køn

[1] Judíosmerai Pentecostés taig tru kwaløm yandø puben, nømbe mayeeløba kanbalatø
tulundzuna købene, [2] møimbe ¡katø! srømbalasrøngurrimbe wanrrabig kan truba mur
isig ichibig lataig arrubig køn, tru purrainuube ¡katø! ya ørø tru wanrrabiitø kasramgue.
[3] Inchene nømun kanun kanun traniilø kan nagurømera latailø kenamisra, nømun kanuim
pala, kanuim pala pønrramisrøbelø køn. [4] Inchene nømbe mayeeløba Espíritu Santotø
netsailø kørrømisra, peg, peg wammera waminchib mendabelø køn, Espíritu nømun maig
wamindingaruben.
[5] Inchen Jerusalénsrømbe judíos misaamera warabelø køn, Tiusweimburabelan
maizhikken elachimø marøbelø, chu pirausrøngurringuen paløméíkke. [6] Inchen tru misag
søtøbe tru wanrrabigwan mørabe, tulundzunabelø køn. Inchabe ¡paare! kan øyeebe
chi mandø kermab isubelø køn, kaguende nøm mørene, tru Jesucriston kørebeløbe
møitøgucha peg wam peg wam tru nøm mørøb pønrrabelai wamwan, trunun, trunun
waminchiptinchene. [7] Inchen nømbe truba kørrø kwaariilø, kangurrin kangurri ¡paare!
kan mandø kermab isub, trenchibelø køn:
—¿I mayamba waminchib pønrrabeløbe Galileasrø misaamera kømuitarru? chib. [8] Pøs
kan namuin triimay, namuin triimay nam wamindi mørtrappe ¿mandø kerah? cha.
[9] Yube Parto pirausreelø køben, medosmera køben, elamsreelø køben, mesopotamiasreelø
køben, judeasreelø køben, capadociasreelø køben, pontosreelø køben, Asia pirausreelø
køben, [10] frigiasreelø køben, panfiliasreelø køben, egiptosreelø køben, tru Cirene pirø pulu
Libia pirausreelø køben, katø Romasrøngurri amrrubelø ka petø amrruarteelø judíosmera
køben, judíos kømeelø Tiusweiwan judíosmera marigu pønrrønrrab purørruwarmera
køben, [11] katø cretasreelø køben, arabiasreelø køben, treeg yam paløsreelø købendø,
nambe mayeeløba Tius truba nørreelø mariilan namuin triimay, namuin triimay wamindi
mører— chibelø køn.
[12] Incha mayeeløba nømbe kwariilø ¡kan paare! øyeebe mandø kermab isub kangurrin,
kangurri trenchibelø køn:
—¿Kan øyeebe chi kerah?— chib.

[13] Trune kaneløbe indzatø ashib trenchibelø køn:
—Mutsiguelørre inchib waran— cha.

Espíritu Santo kørraarruben, Pedro misagwan maig kønrrabigwan waminchib

[14] Inchen Pedrobe Cristo tru once karua øriiløba kurra pasramisra, nøbe mur waminchib trenchibig køn:
—Judea møguelø køben, katø mayeelø yu Jerusalén warab misaamera køben, iigwan ñim chigúi nebua ashchain køn cha. Na wamindamigwan tab mørtrai chibig køn. [15] Ya løtsø las nuevetø køben, i møguelan ñimbe mutsiguelø kønmab isuinrrun cha, [16] treeg kømøtø, Tius maig karuigwan eshkabig Joelgurri Tius tru øyeeg taig købig, iibe tru køn cha:
[17] "Srabe kwalømmerawane treeg pub attrun cha,
Tiusbe trendan chib,
mu misagweim palatøgucha nai Espíritun uncha tøgagønrrai øramønrrun cha.
Ñimui nusrkalø, ñimui nimbasrmerabe
Tius nømun chi eshkaigwan eshkaben,
ñimui matsøreløbe kan piab lataigu chigøben ashen,
ñimui kølleeløbe piailø tøgagønrrun cha.
[18] Tru kwalømmerawane katø ishumbur lata, møguelø lata,
nai karuindiig melabelaim pala
nai Espíritun uncha tøgagønrrai tranen,
nømbe na nømun chi eshkaigwan eshkanrrun cha.
[19] Inchen srømbalasrømbe nabe kwaara asha kønrrai mariilø marøb,
katø yu piraube na maramburab mariilan asha kømig kenamaramønrrun cha,
anin køben, nag køben, naguish kurrabig købengue.
[20] Nøsiibe larrø løstiig misren,
pølbe ani lataig misrtrun cha.
Señor arrum kwaløm truba nuig purø tab kwaløm pumøwatø, treeg kønrrun cha.
[21] Inchen Señor Tiuswei munchiwan wamab, purugurra chib miab pasrabiibe, kaigyugurri wesraig kønrrun" cha, trendaig.
Iibe tru køn, chibig køn.

[22] 'Ñim Israel misaamera, na wamindigwan møray chibig køn: Nazaretsrø Jesúsbe Tius nø karua øri møg kui ashchai, nø treeg trani møg købig køn cha, nøgurri ñimui merrab maramburab mariitøgaba, kwaara asha kønrrai mariitøgaba, Tius nøba pasrain kui asha kømig mariiløtøgaba. Pøs ñimdøweinguen ashibelø køn cha. [23] I møwandøwei Tiusbe merrabsrøngurri manawei nø maig martrab isuilane tøgaguen kua, ñimun tranen, ñimbe nune kurusyu mesra, ñim kweetsig køn cha, tru larrø kailai tasku purøøra. [24] Inchen nune kwailai utugurri Tiusbe kusraig køn cha, øyeeg purø trømbøig indinawa kwaig tsuigugurri. Kaguende tru kwab kwanrrai marøb pasrabiibe nune chinchagucha nø merrarrawa tøgagønrrab kaimaig køn cha. [25] Pøs merrabsrø rey Davidbe Jesúsweimburab waminchippe, trendaig købig køn cha:
"Nabe Señorwane chu uragucha nai merrab wai ashibig kur cha.
Kaguende nøbe nai kusrmay pasran cha,
nan amburab, iburab sruagutsig mandøguen kømui pasramig chigaanrrai.
[26] Treekkurri nai manrrøbe truba kasraaraben,
nai niløbe truba truba tabig waminchib kasraaran cha.
Inchen nai asrken, chi isumø muniiramigwan muniirab isrønrrun cha.
[27] Kaguende ñi, Tiusbe, nan kwabelø pønrrainug pasrønrrain kønrrain kømøwei,
katø ñui Newan Tabigwan trerab tsunrrain kønrrain kømøwei inchun cha.
[28] Ñibe nan øsig køm maymeran nebua asingarua,
ñi naba waikkurri nane truba truba kasraarangarunrrautan" taig køn cha, trenchibig køn.

[29] 'Nai misaamera, nabe maig kuigwan tørgandø kelarrab ñimun trendamønrrun: Merrabsrø namui kølli misag Davidbe kwaben, sørig køn cha. Inchen tru nui søriibe møin

kwalømgatig namui utu pasran cha. [30] Inchendø Davidbe, Tius maig karuigwan eshkabig købig kua, tru kan nuinukkurri kurrab misagwan David nø wamisra karub wainug wanrrai wannamigwan, Tiusbe: "¡Katø! treeg marmø kømø, treeg kønrrai maramønrrun" cha, trendaigwan ashibig kuig køppe, [31] Davidbe manawei Cristo øsiiramigwane chab asha kua, tru Cristo katøle øsiiramigwan trencha wamindig købig køn cha 'kwabelø pønrrainug truyutø pasrønrrai kørrømarig kømøwei, katø nui asrbe treraig kømøwein kønrrai indig kønrrun' cha. [32] Inchawei Tiusbe tru Jesúswandøwei katø øsiirangaruben, nambe mayeeløba tru øyeeg purayaigwane namashib asha pønrrer chibig køn. [33] Incha nune Tiusweim pulu kusrmay wanrrab attrai kusraben, Møskai trannrrab misra kørrømisrig tru Espíritu Santon uta, uncha tøgagønrrai trunun tranan chibig køn. Inchen ñim møi ashib, mørøb inchib kuibe, tru køn cha. [34-35] Kaguende Davidbe srømbalasrømaybe nebimuig køn cha. Inchendø Davidbe trendaig køn cha:

"Señor Tiusbe nai Señorwane trendan cha:
'Nai kusrmaygatø wamisr cha,
ñun ashig kømui inchib tsalø inchibelan
ñi ñui srøbmeran truilaim pala nebuna wamig kønrrai na pønsramnegatig.' "

[36] 'Israel misaamera mayeeløba treeg kømuitamab asha pønrray cha, tru Jesús ñim kurusyu mesraigwandøwei Tiusbe nune Mayeelaim Pala Pasrabig kønrrai maramba, Cristo kønrrai maramba indin køn— chibig køn, Pedrobe.

[37] Incha øyeeg tailan mørøppe, truba kullaarab isui inchibelø køn nømui manrrau kebachen. Inchabe Pedronba, trugurri Cristo nøashib karua ørig katøganelanba payibelø køn:

—Ñim nai misaamera, ¿nambe chi maramig kønrrerah?— cha.

[38] Inchen Pedrobe trenchibig køn:

—Ñim møitøgucha nimui kaig mariilan isua møray cha. Incha Tiusweimay llirawa, Jesucristoi munchiyu piu umbu ulsrailø kuy chibig køn, ñimui kaig mariilan ulø payamig kømíig, pesannaig kørrømisrtraimbe. Inchen Tiusbe ñimune Espíritu Santon tranrrun cha. [39] Kaguende i tranamigwan nø trannrrab misra kørrømisriibe, ñimuyasig køb, ñimui ureemerayasig køb, katø mayeelø chu uras tsøndatøsrø kønrrabelayasig køb, katø mayeelø namui Tius nun mun wamag køben wamamelai, truilayasig køb køn— chibig køn.

[40] Incha Pedrobe øyeelø wamindig kømnetø, katø srøitø waminchib, øyamay melamig køn chib trenchibig køn:

—Yeeg larrø kaig marøb misaamerainukkurrimbe wemallib ambay— cha.

[41] Inchen tru nø wamindigwan møra utabelane piu umbu ulsrailø kørrømisren, tru kwalømbe Jesucriston kørewa pønrramisrøbeløbe kan pøn mil køsrøn nemisrig købig køn. [42] Incha nømbe mayeeløba Cristo nøashib karua øriilø kusrenanigwane tindøga marøb pønrrabelø køn, kanbalatø lincha kømigu lata, mamig pirisha kanbalatø mab kømigu lata, katø kanbalatø misra Tiusba waminchib kømigu lata.

Jesucriston kørebelø srøsreelø mandø waraig

[43] Inchen nømune mønundøgucha ka nøs nøstø købig køn, tru Cristo nøashib karua øriiløgurri kwaara asha kønrrai marøb, katø Tius nømba pasrain kui asha kønrrai truba truba marøb inchen. [44] Inchen mayeeløba Criston kørebeløbe kanbalatø lincha tulundzunab, katø chimerandøgucha ke kanguelarrøtø tøgagøb inchibelø køn. [45] Incha nømui pirømeran, yameran, katø chi tøgagúilan køben yana, søteelan pirishibelø køn, møitøgucha maig palain køben, treetø. [46] Incha kwalømmørig, kwalømmørig Tiuswei yau søteeløba tulundzunabelø køn. Incha mamigwan nømui yamørig truba truba kasrag, kanbalatø lata pirisha mabelø køn, tabig isua, ka treeg maranmab ashchaindø kømø, [47] manrraugurri tabig isub Tiuswan truba tabig waminchib, katø nømbe maya misaamera truba tabig wamindinabelø køn. Inchen Señorbe kaigyugurri wesraig kønrrabelan wesrawa, kwalømmørig nømuinuube srøitø, srøitø nemarøbig køn.

3

Kan uñchab kaimabigwan tamarøb

1 Kan kwaløm Pedroba, Juanba, maaben las tres pailøba kegøtø Tiuswei yaumay
nebambubelø køn, Tiusba wamindam uras købene. 2 Inchene truyube kan møg tru kal-
lainukkurri uñchab kaimabig wabig køn. Truigwane Tiuswei yau tru "Tab Yaskabzhig
køn" cha waminug kebambubelan 'an kettra' cha miab wanrrai, kwalømmørig srua amba
wannig wabig køn. 3 Inchen tru uñchab kaimabiibe Pedronba, Juanwanba Tiuswei yau
kebamrrab inchen ashabe 'an kettra' cha miaben, 4 nømbe nun ashabe, Pedrobe trenchibig
køn:

—Namun ash— cha.

5 Inchen tru uñchab kaimabiibe chi trannrrab indermab isua, truba tab ashene, 6 Pedrobe
trenchibig køn:

—Angawei, orogawein kur cha. Inchendø na tøgagúigwaneguende tranrrumøn cha.
Nazaretsrø Jesucristoi munchiyu kurrab, inrrø— chibig køn.

7 Incha Pedrobe kusrmay tasigu kemøra kusrabene, tru urastø nui srøbmeraba, nui
yetølømeraba mur misren, 8 tru uñchab kaimabiibe ¡katø! kan pørsrappe pasrambua, ib
menda, Tiuswan 'Tabiibe ñitø køn' chib, trashib, pørsrab Tiuswei yau Pedroba, Juanba
kebibig køn. 9 Inchen maya misaamerabe nune uñibig misrin kui ashib, katø Tiuswan
'Tabiibe ñitø køn' chib, truba tabig wamindi ashib inchibelø køn. 10 Incha tru Tiuswei yau
tru "Tab Yaskabzhig" cha waminug tru 'an kettra' cha, miab wabigwan truig kui ashabe,
truba kwaarøbelø køn, ¡kan paare! øyeebe mandø kermab isub tru treeg purayain køben.

Pedro maig pub arrigwan Tiuswei yau waminchib

11 Inchen tru uñchab kaimabig købiibe Pedronba, Juanwanba kemøra pasramnebe,
misaabe mayamba kwariilø luløbelø køn Pedromeraimay, tru Tiuswei yau Salomónwei
Yaskabumay.

12 Inchen Pedro iigwan ashabe, misagwan trenchibig køn:

—Namui Israel misaamera ¿øyeegwan asha ñimbe chindimbarre kwargue? cha. Kabe
tru maramburab maramigwan nam namashib tøgar kua, kabe nam Tiuswei merrab
purø tabelø kuikkurri i møwan uñibig kønrrai nam mari lata ¿chindimbarre namungøba
ashke? cha. 13 Treeg kømøtø, Abrahamwei, Isaacwei, Jacobwei Tius namui merrabsrø
kølli misaamerai Tiusbe tru nui marøb megabig Jesúswane tørguegwalmabig kønrrai
maran cha. Truigwane tru misagwan ashib karub purrabelan ñimbe kemøra, tranøb,
katø Pilatobe nune elatchab inchen, ñimbe elachibashmub indig købig køn cha. 14 Tru
Newan Tabig katø Kerriguwan Sølgandiigwane ñimbe kaasha, tru kweechiptiigwane,
trube, kelachai miaig køn cha. 15 Incha tru øsig kømigwan nø tøga pasrabigwane ñimbe
kweechen, truigwan Tiusbe kwailai utugurri katøle øsiirangaruben, nambe tru treeg
purayaigwane namashib ashibelø ker chibig køn. 16 Pøs Jesúswei munchibe tru ñim trendø
asi møg ñim møi ashib pønrraigwan øyah chishig kønrrai tamaran cha, nui isubigwan
tru munchiyu pasrikkurri. Tru isubigwan Jesús tøgagønrrai marig, truibe nune newan
tamaran cha, pøs ñim mayeelø asiinrrabguen chibig køn.

17 'Pøs, trube, møimbe ñim nai misaamera, ñimbe chugúi mørmøwa, øyeeg marøb pøn-
rrain kuin kui ashar chibig køn, katø ñimun ashib karub purrabelø chigucha. 18 Inchendø
mayeelø Tius maig karuigwan eshkabelø wamindiitøga nui Cristobe kwamnegatig purø
trømbøig indinab meganrrun cha, manawei Tius eshkawa pasrig købigwan treeg nebun-
rrai marig køn cha. 19 Inchawei treeg købene, nimui kaig mariilan isua møra, Tiusweimay
lliray chibig køn, ñimui tru kaig mariilan chi kaig mariimíig lataig kørrømisrtraimbe.
Trumaybe Señorbe chi isumø, tabig pishindø waram kwalømmera ørøb, 20 katø tru
muniirab kui Criston, tru Jesúswan, ñimuyasig manawei nø tarømara wesrua pasrigwan
trunungucha ørtrun cha. 21 Inchendø nøbe møimbatøbe srømbalasrø ka wamig køn cha,
Tius tru chiwandøgucha lutøgurri tamara pønsramnegatig, tru Tius nuindø tarømariilø
nø maig karuigwan eshkabeløgurri nø manasrøwei maig taig, treeg. 22 Inchawei Moisésma

trendaig købig køn: “Señor ñimui Tiusbe ñimui misag utugurrindøwei Tius maig
karuigwan kan eshkabig na lataitøwei katøgan kusranrrab køn cha. Inchawei nø maig
wamindiilane chiyutøgucha møramig køn cha trendaig købig køn. 23 Kaguende møikkøben
Tius maig karuigwan tru eshkabigwan mørmíigwane, Israel misaamerainukkurri kanguen
kaagøm, pinisaig kønrrun” taig køn cha.
24 ’Inchawei Samuel tsub uraskurrimbunø mayeeløba Tius maig karuigwan eshkabelø
truilø chigucha møin kwalømmera øyeeg punrrabigwan wamindig købig køn cha. 25 Pøs
ñimbe tru merrabsrø Tius maig karuigwan eshkabelai ureemera køb, katø tru namui kølli
misaameran tru nuinukkurri acuerdo marigwan tøgagøb indan cha. Abrahamwan tru
trenchib uras: “Ñigurri karrab larrøbichib misaamerabe pirau maya misaaba mayanguen
tab indiilø kønrrun” chib. 26 Inchawei Tius nui Marøb Megabigwan kusrua, trugurri
Tiusbe ñimuimaymerrig ørig købig køn, ñim møitøgucha tru kaigwan marmønrrab llirawa
pønrramisren, mayanguen tab indiilø kønrrain— chibig køn, Pedrobe.

4

Pedroba, Juanba tru Setenteelø maig maramigwan asha marøbelai merrab

1 Pedroba, Juanba misagwan waminchib srø pønrramne, judíosmerai sacerdotes-
mera køben, Tiuswei yau policíamera ashib pønrrabelan nø karub pasrabig køben,
saduceosmera køben truba namikkøleelø pubelø køn, 2 kaguende Pedroba, Juanba mis-
aameran kusrenanøb, katø tru kwabeløbe katøyug kwailai utugurri øsiiramibe Jesu-
cristoinug køn chib, eshkab kusrennimba. 3 Incha tru karubeløbe Pedronba, Juanwanba
kemøra, yandø maaben købene, katø kwalømgatig kailan keeri yau keerøbelø køn.
4 Inchendø møiløgøben Tiuswei wamwan wamindi mørøbeløbe Criston køreben, møgue-
landø munchen trattrø milburab nemisrig købig køn.
5 Incha katø kwalømbe tru nømun ashib karub purrabelø køben, misagwan karubelø
kølli misaamera køben, tru Moisés pørigwan kusrenanøbelø køben, Jerusalén tulundzun-
abelø køn. 6 Truyube maya sacerdotesmeran nø karub sacerdote tru Anás køben, Caifás
køben, Juan køben, Alejandro køben, maya sacerdotesmeran karubigwei yauelø køben
mayamba, truyu purrabelø køn. 7 Incha Juanwanba, Pedronba nømuin tøbøtag pønsrabe
payibelø køn:
—¿Ñimbe iigwane maramburab marig muindøgarre margue? cha. ¿Iilane mui
munchiyurre margue?— cha.
8 Inchen Espíritu Santotø netsaig Pedrobe trenchibig køn:
—Misaameran ashib karub purrabelø, katø ñim misagwan karubelø kølli misaamera,
9 kan møg kwanrriigwan nam tabig marigwan chi wetøgørramdiig køtashchappa, i møwan
mandø incha tamarig kuitashchappa, ñim namun payib srua kuig købene, 10 trube, ñim
mayeeløba, katø Israel maya misaameraba nebua asig kønrrai eshkanrrab cha. Tru i møg
ñim mayeelai merrab pasrabiibe tru Nazaretsrø Jesucristoi munchiyu tabig tammisrig
kuig køn cha, tru ñim kurusyu mesra kweechen, Tiusbe katø øsiirangaruig, truigweinug.
11 Jesúsbe ñim
“ya marøbelø tru kaasig srug køn cha.
Inchendø tru katsiisrømbe pølbasra wayig mas purø tab srukken misrin køn” cha.
12 ’Pøs nam kaigyugurri wesrailø kømibe mu katøgan pegwei munchiyube chi kaagøn cha;
kaguende kaigyugurri wesramigwane yu piraube mungucha treeg martrai tranig kaagøn
— chibig køn.
13 Inchen tru payibeløbe Pedronba, Juanwanbabe chigucha chi kørig kuin kømø, løtab
pønrrai ashib, katø mana chu kusreb purrømeelø, chigucha kømeelø kuin kui ashib
inchabe, truba kwaara asha, nømune Jesúswei mendig amøñibelø kuin kui nebua ashibelø
køn. 14 Inchagucha tru tamari møøbe nømuim pulu kurra pasrabwei indi ashabe,
treekkurri Pedronba, Juanwanbabe chigucha chi tamgaig købig køn. 15 Incha nømune
tru Setenteelø maig maramigwan asha marøbelø purrainukkurri webambingarua, nømdø
kangurrin kangurri payiyab waminchib kørrømisrabe, 16 trenchibelø køn:

—¿Møguelane nambe chi martrab? cha. Kaguende Jerusalén mayeelø warab misaameraimbe Tius nømba pasrain kui asamig marig kan truba nuig kenagøn cha, nømgurri marig. Inchawei nambe chinchagucha chi treeg kømøn tambegaig køn cha. 17 Inchendø tru treeg marigwan misag utu mas mas wam larrøbichimønrraimbe, møingurrimbunøbe mungucha Jesúswei munchiyube waminchimønrrai 'chigøben ñimune maramønrrun' chinrrab— cha, nømbe trenchibelø køn.

18 Incha Pedronba, Juanwanba katø wamabe, chiweingucha Jesúswei munchiyube waminchimøwei, kusrenanmøwei inchai, ¡katø! kandø mera pasrøbelø køn.

19 Trune Pedroba, Juanbabe trencha løtabelø køn:

—Ñimguen tab isuy cha, Tiuswei merrab søl købig kuitashchab nun mørmøtø, ñimun mørøb pønrramig. 20 Kaguende nam ashib, nam mørøb indigwane nambe elachimø, wamindamønrrun— chibelø køn.

21 Inchen tru karubeløbe:

—Ñim namun mørmøwabe, møimbe chi maramigwane nam asamønrrun — chatø, elachibelø køn, tru maya misaameragurri chinchaguen ichabetønrrab kaima. Kaguende truiløbe tru treeg purayaigwan asha, Tiuswan truba tabig waminchib købelø køn. 22 Pøs tru purø nuig tabig marøb, tamarinab møøbe cuarenta años menrra tøgaig købig køn.

Tiuswei ureemera nundø kemenda kørmø pønrrønrrab Tiuswan miab

23 Pedroba, Juanba yandø ka elatsiilø kua nømui lincha amøñibelaisrømay ambabe, tru sacerdotesmeran karubeløba, misagwan karubelø kølli misaameraba nømun maig taigwan kerrigu eshkaben, 24 tru lincha amøñibelø nøm iigwan mørabe, søteeløba ke kandø isua pønrramisra, Tiusba trenchib waminchibelø køn:

—Ñi mayeelaim pala ñi ashib pasrabig srømbalawan lata, pirøwan lata, marwan lata, chigurrimbunø truyu chi purrabelan chigucha marøbig, 25 Espíritu Santogurri namui merrabsrø David, ñi karuigwan marøb megabigwan ñi øyeeg chib wamindingaruig købig køn cha:

"¿Judíos kømeelø truba truba namig kurramba,
katø chi misaamera køben ke ka yandø chi marmuinguenig martrab kurramba inchippe, chindimbarre indah? cha.
26 Pirau reymerabe yandø kwayanrrab lutømaytø pønrramisren,
katø tru ashib karubeløgucha waminchа kanbalatø misra,
Señor Tiuswanba, nui Cristonba
kaig martrab namig kurran" cha.

27 'Kaguende isa kømøtø, Herodesba, Poncio Pilatoba, judíos kømø misaameraba, katø maya israelitasmeraba ñui newan tabig marøb megabig, Jesúswan, tru ñi aceitetøga itølusig lawa wesraigwan tsalø køb, chigøben martrab isub i ciudayu tulundzunig kuig køn cha, 28 ñi Tius manasrøwei øyeelø purainrrai maig martrab isua tøgagúilan treeg nebunrrai, martrab. 29 Señor møimbe tru nøm namun chigøben øyeelø martrumøn cha trencha pønsrailan ashib, katø nam ñuiwan marøb melabelan maikkucha kullaaramø ñui wamwan kørmø waminchib pønrramig kønrrai trannrra chib. 30 Ñui tasigwan larrøbichi cha, tru ñui newan tabig marøb megabig, Jesúswei munchiyu kwanrreelan tamarøb, ñi namba pasrain kui ashchai mara kørrømarøb, katø kwaara asha kørrømistrai marøb inchi — cha, trenchibelø køn.

31 Incha Tiusba chab waminchene, tru nøm tulaamba purrainuube mur kønøben, mayeeløba Espíritu Santotø netsailø kørrømisra, Tiuswei wamwan maikkucha kullaaramø nømbe waminchibelø køn.

Kanguelarrøtø tøgagøb

32 Incha tru nu misag søtømera mayeeløba tru Jesúswan kørebeløbe møitøgucha lata kan manrrøtø lataig lincha pønrrab, kandø isubelø køn. Møitøgucha nømui chi tøgagúigwane 'nain køn' chimøtø, chi købigwane kanguelarrøtø tøgagøbelø køn. 33 Inchen Cristo tru nøashib karua øriiløbe Señor Jesús øsiirawa kurrigweimburab maig kuigwan waminchippe ¡katø! muguen chindamgaig waminchibelø køn. Incha nømbe warappe,

kan møitøgucha tab købigwan tøgagømburab tøgagønrrai traniilø purø tab warabelø køn. [34] Inchawei nømui utube chigøben palai inchibiibe muguen kaabig køn. Kaguende
møiløgøben pirømera, yamera tøgarbe yana, maig yanigwan anwane srua amrrua, [35] Cristo
tru nøashib karua øriilø nøm ashchai tranøbelø køn. Inchen nømbe trunune nømun maig
palain køben kanun kanun treeg pirishibelø køn. [36] Inchen kan levita José taig pi tøbøtag
pirø pasrabig Chipre pirausriig, Cristo tru nøashib karua øriiløbe truigwane Bernabé cha
wamig (trenchippe, "Isui meløben, isui inchimønrrai tabig waminchib nusrkain køn"
taig). [37] Tru møøma kan pirø tøgagua trunun yanabe, anwane srua arrua Cristo tru nøashib
karua øriilø nøm asha martrai tranøbig køn.

5

Ananíasba, Safiraba isønrrab indigwan waminchib

[1] Inchen kan møg Ananías taiba, srai Safiraba kan pirø tøgagúigwan yanøbelø køn.
[2] Inchabe i møøbe nui sraimba misra, tru anwane tøbøtø trannrrab cha, wamincha,
tøbøwane kørrømara, Cristo tru nøashib karua øriilaimay tøbøwandø nøm ashchai
trannrrab srua ibig køn. [3] Inchen Pedrobe trenchibig køn:

—Ananías, ¿Satanás ñui manrrau nø kebya pasramisra, ñigan øyeekkatig martramab
pasrøtirru? cha, ñi Espíritu Santon isab pasramig kønrrai, tru pirø yani anwan kerriguwan
tranmøtø kørrømara trannrrappe. [4] ¿Pirøbe ñuiwein kømuitarru? cha. ¿Katø yanen,
tru angucha ñi asamig kømuitarru? cha ¿Ñui manrrau chindimba øyeeg martrab isua
pasramisrku? cha. Ñibe møguelan isab pasrømøtø, Tiuswan isan— chibig køn.

[5] Inchen Ananíasbe iig trendaigwan mørabe, kwain peñiptinchibig køn. Inchen may-
eeløba trunun wammørøbeløbe truba truba kørig kui inchibelø køn. [6] Inchen matsøreløbe
amrrua, asrwan tamara pula, sørønrrab srua ambubelø køn.

[7] Indiibe pøn ura wendau køsrønyu Ananíaswei srai tru treeg purayaigwan chi
wammørmø, kebarrubenba, [8] Pedrobe payibig køn:

—Eshkarra cha, tru ¿ñim pirøwan øyawei yaner cha trendaigwan trewei yangueh?—
cha.

Inchen nøbe trenchibig køn:

—Øø, treweiwei yanøbwei indig køn— cha.

[9] Inchene Pedrobe trenchiptinchibig køn:

—¿Ñim pailømisra chindimbarre treeg martrab isua pønrramisrke? cha, Señorwei
Espíritun ke maig inchibig køtashchab ashchab inchib. ¡Ñiguen mør! cha, ñui kewan
sørønrrab srua ambubeløbe chabguen yaskabyuguen amrrutan cha, møimbe ñungucha
sørønrrab srua amrrun— cha.

[10] Inchen tru urastø Pedroi srøb pulu Zafiragucha kwain peñiptinchibig køn. Inchen tru
matsørelø kerruabe kwaikken wetørrawa, srua amba, keweim pulu sørabelø køn. [11] Inchen
tru iglesian kerriguelanba, katø mayeelø tru treeg purayaigwan wammørøbelanbabe purø
trømbøig kørig kui indamig arrubig køn.

Cristo nøashib karua øriilø chine asha kønrrai marøbelø

[12] Cristo nøashib karua øriiløbe misaamerai utu chine Tius nømba pasrain kui ashchai
mariilan maramba, kwaara asha kønrrai maramba inchibelø køn. Inchen Tiuswei ure-
emerabe Salomónwei Yaskabyu mayeeløba maig isuppe, treeg kandø isua tulundzunabelø
køn. [13] Inchendø katøganeløbe nømbabe linchab inchimeelø køn, tru maya misaamerabe
nømune truba truba tab inchib tøgagúingucha. [14] Inchen misaamera Señorwan kørebeløbe
møguelø lata, ishumbur lata katøguchinguen katøguchinguen nemisrøb ambubelø køn.
[15] Incha kwanrreelanguen tru puraambub lliraig calleswan camamerayu, tsigalmerayu
srua amrrua pønsrøbelø køn, Pedro puraiben, nui pørr møsiitøguen møigwan køben
kwanrreelaim pala kasrønrrai. [16] Inchen Jerusalén ciuda puluwansreelø misag truba nørrø
amrrubelø køn, kwanrreelø køben, trømbøig maringarub kwaimandziimera tøgar kan
mandøguen kømui inchibelø, treelø køben sruar. Inchen mayeeløba tamariilø købelø køn.

Pedroba, Juanba kaig indiilø

17 Inchen maya sacerdotesmeran nø karub sacerdoteba, saduceosmeraingateelø truyu
nøba purrabeløba purø pusrkwai ashiptø namig kurra, 18 Cristo nø ashib karua øriilane
merrarrawa tru kailan keeri yau keerøbelø køn. 19 Inchen kan Señorwei ángel tru keeri
yau yaskabmeran yem kura, wambiisrø wesrawabe, trenchibig køn:
20 —Amba, Tiuswei yau pønrramisra, i srøig øsig kømigweimburab wamwan misaameran
trunun kerrigu eshkab waminday— cha. 21 Inchen nømbe iigwan mørabe, yandø tør-
rabene, Tiuswei yau kebamba, kusrenanøb mendabelø køn.
Tru inchib kømnetø tru maya sacerdotesmeran nø karub sacerdoteba, truyu nøba
purrabelø katøganeløba amba, tru Setenteelø maig maramigwan asha marøbelan tu-
lundzuningarubelø køn, katø tru maig maramigwan ashibelø israelitasmerai kølli mis-
aameran mayamba. Inchabe tru kailan keeri yau purrabelan nømuimay merrana,
amrrunrrabelø ørøbelø køn. 22 Inchen policíamerabe amba, tru kailan keeri yausrømbe
muganug pua, katøle amrruppe, treeg wam srua amrrubelø køn:
23 —Truyube mugucha chindamgaig kasraig pasrøben, wegørrømønrrai, ashibeløgucha
yaskabmerayu pønrrøbendø, yaskabmeran nam kurene, umbusrømbe mugucha
kaagøptindig køn— cha.
24 Inchen iigwan mørabe, tru Tiuswei yau policíameran ashib pera pasrabiiba, sacer-
dotesmeran karubeløba, ¡kan paare! øyeebe mandø kermab isubelø køn, kan øyeebe
chugatig punrrai indamab isubgue. 25 Trunetø møikkøsrøn trenchib puptinchibig køn:
—Ñim tru merrarrawa keerig møgueløbe Tiuswei yau misagwan kusrenanøb purran—
cha.
26 Inchene Tiuswei yau policíameran ashib pera pasrabiibe, nui policíameraba ya,
Pedronba, Juanwanba katø merrana ambendø, maig købash tsag inchimøtø merranøbelø
køn, kaguen misaamera nømun srug muta petamigwan køriimata. 27 Incha merrana
amrruabe, tru Setenteelø maig maramigwan asha marøbelai merrab pønsrøben, maya
sacerdotesmeran nø karub sacerdotebe, trenchib payibig køn:
28 —Yamba nambe ñimune Jesúswei munchiyube kusrenanmønrrai, ¿kandø mera pasrøb
mørgøppeh? cha. ¿Ñimbe chi margue? cha. Ñimbe Jerusalén ørøba ñimui kusrenanigwan
larrøbitsingarua, tru møwan kweecha ani lusigwane namungøba, namungøba kemesrøtan
— cha.
29 Inchen Pedroba, katøgan Cristo nøashib karua øriiløba løtappe trenchibelø køn:
—Namuimbe Tiuswanmerrig møramig køn cha, møguelø taigwan kømøtø. 30 Ñim
kurusyu mesra kweetsig tru Jesúswandøwei namui merrabsrø kølli misaamerai Tiusbe
katø øsiirangaruig køn cha. 31 Incha Tiusbe nune purø nuig kønrrai marøb nui kusrmay
wangarua, Kerrigu Nø Merrab Pasrabig, Kaigyugurri Wesrabig kønrrai marig køn cha,
Israel misaameran nømui kaig mariilan isua møra, Tiusweimay lliranrrai marøb, katø
nømui kaig mariilan ulø payamig kømønrrai marøb inchaimba, treeg marig køn chibelø
køn. 32 Nambe øyeeg purayaigwane namashib asha pønrrer cha. Inchen nun tru
mørøbelan Tius tranig Espíritu Santo chigucha asha pasrainrrun— cha.
33 Inchen iigwan mørøbeløbe, truba trømbøig nama, kwetchab inchibelø køn. 34 Inchen
kan møg tru Setenteelai utuig kan fariseo Gamaliel taig, tru maig maramigwan martrai
Moisés pørigwan kusrennøbig, maya misag nune mu chi taimíig, kurra pasramisra, tru
Cristo nøashib karua øriilan kan petøzhiitø wambig wesrangaruabe, 35 nømune trenchibig
køn:
—Namui Israel møguelø, purø ashiptø maray cha, i møguelan ñim chi martrappe.
36 Ñimguen isuy cha, mana køsrøn kan Teudas taig ‘kan truba nu kusreb møg kur’ chibig
kurrøben, truigwanma møguelø cuatrocientos mendig amønaig køn cha. Inchendø nune
kweechen, mayeeløba mendig amøñibeløbe chab tarømisren, chab pinig køn cha. 37 Katø
wendøsrø misag mayan køtashchab munchi tulishib kwalømmerawan galileasriig Judas
kurra, misag nui mendig amøñinrrabelø truba nu pera kurrig købig køn cha. Indig
truig chigucha kwaben, mayeeløba mendig amøñibeløbe nøørøtø chab tarømisrig købig
køn cha. 38 Inchawei møi øyeeg puim pasrøbene, nabe ñimun trendamønrrun cha: Tru

møguelane kagøbashippa, ñimguen ka ambasay cha. Kaguende tru nøm chi martrab
isua tøgagúig nøm chi marøb amønaibe, ka møguelaindø kuisruandøbe, patsønrrun cha.
39 Inchen Tiuswein kuisruandøbe, ñimbe pinishinrrab kaimanrrun cha. Inchippa ñimbe
Tiusba kwayanrrab inchib pønrrabgun— chibig køn.

40 Gamaliel wamindiibe treegwein kuitamab isua, Cristo nøashib karua øriilan wama,
ichabetabe, Jesúswei munchiyube mas waminchimønrrai mera, yandø elachibelø køn.

41 Inchen nømbe tru Setenteelø maig maramigwan asha marøbelai merrabgurri, truba
kasrag webamba ambubelø køn, Jesúswei munchigurri øyeeg kaig indinab pønrram-
buawei pønrrønrrai Tius i nømun treeg pønsraig kuitamab isua. 42 Incha nømbe kwaløm-
mørig, kwalømmørig Tiuswei yau kusrenanøb, katø yamørig kusrenanøbelø køn, tru tabig
srø wambe, Jesúsbe tru Cristo køn chib, maikken elachimøgue.

6

Tiuswei ureemeran chi palabigwan ashchabelø sieteelø wesrawa pønsrailø

1 Inchen tru kwalømmerawan Jesucristoi kusrenanigwan marøb melabeløbe nørrø ne-
misrøb iben, judíosmera griegosmerai wamwan waminchibeløbe mørønnatø waminchib
namig kurrabelø køn tru judíosmerai wamwan waminchibelane. Tru kelø peta kwailø
nømui utueløbe, kwalømmørig mamig pirishibyu chi lata asiimeelø køn chib. 2 Inchen
Cristo nøashib karua øriilø tru doceeløbe, tru nu misag Jesucristoi kusrenanigwan marøb
melabelan tulundzuningarua trenchibelø køn:

—Nam Tiuswei wamwan eshkab kusrenanamigwan elacha, mishatsigu tru mamig
pirisamigu ashib pønrramibe søl kømøn cha. 3 Inchawei, namui nunelø, ñimui utu siete
møguelø lawa wesruy cha. Mugucha øyeelø køn tainab pønrrømeelø, Espíritu Santotø
netsailan, maig kønrrabigwan asha maram kusrebelan. Incha truilan i maramigwan trana
pønsrønrrab cha. 4 Inchen nambe namuimburappe Tiusba wamindamigwan elachimø
marøb, katø Tiuswei wamwan eshkab kusrenanøb amøñibig amøñinrrab— cha trenchi-
belø køn.

5 Øyeeg chibene, tru misag søtø nu pasrabigwane truba tabig mørøraben, Esteban tru
nui isubigwan Tiusweinuutø newan tøga pasrabig Espíritu Santotø netsaig møwan lawa
wesrabelø køn. Trugurri Felipen køben, Procoron køben, Nicanorwan køben, Timónwan
køben, Parmenaswan køben, kan møg antioquíasriig tru Tiusweiwan judíosmera marøb
pønrraigu puraarruaig Nicoláswan købengue. 6 Incha yandø tru Cristo nøashib karua øriilø
docelaimay pera amrruben, nømbe Tiusba wamincha, nømui tasiimeran truilaim pala
nømun tabig kønrrai estsarøbelø køn.

7 Inchen Tiuswei wambe mas mas larrøbichib iben, Jesucristoi kusrenanigwan marøb
melabeløbe Jerusalénsrø nørrø nemisrøb arruben, sacerdotesmeraguen truba yam nømui
isubigwan Tiusweinug pasra tøgagønrrab pønrramisrøbelø køn.

Estebanwan kailan keeri yau pasrtrab srua ambub

8 Inchen Esteban Tiuswei tru ka yandø tab indigwanba, katø maramburab
maramigwanba newan tøgaig, truibe kwaara asha kønrrai maramba, Tius nøba pasrain
kui ashchai purø nørreelø mariilø maramba inchibig køn, tru misaamerai utu. 9 Inchen
møiløgøsrøn mu karuimíig "Elatsiilø" cha wamiilai tulundzuni yaugurrielø namig
kurrabelø køn, sirenesreelø køben, alejandríasreelø køben, ciliciasreelø køben, Asia
pirausreelø køben misra, Estebanwan '¿Maig kø?' chib, payiyab. 10 Inchendø Esteban
kusremburab kusrebig kuigwanba, Espíritu nun wamindingaruitøga wamindigwanbabe,
muguen kanab waminchab kaimabelø køn. 11 Inchabe kan mu møguelan køsrøn an keta
tranøbelø køn nømuingatø misra, øyeeg chinrrai: "Nambe Moiséswan purø trømbøig
wami mørøb, Tiuswan purø trømbøig wami mørøb inder" chinrrai, tru Estebanbe.
12 Inchabe truiløbe misaameran køben, katø misagwan karubelø kølli misaameran
køben, tru Moisés pørigwan kusrebelan køben, ke nøm isuigwan marøb kønrrai inchen,
truiløbe namig amrrua, kemøra, tru Setenteelø maig maramigwan asha marøbelaimay

srua ambubelø køn. [13] Katø trugurrimbe nømui kaptøga maig kui ashmubendø, isa
waminchabelø øyeeg chibelø pera amrrubelø køn:
—I møøbe chu uragucha i Tiusweyasiitø tarømarig tab yawanba, katø tru maig
maramigwan Moisés pøriilanba, trømbøig tsalø wami mører chib. [14] Kaguende nambe
trendai mører chib: "Tru Nazaretsrø Jesúsbe i Tiuswei yawane pinishib, Moisés namun
maig martrai karua kørrømariilane chishtø yunømarøb inchun" tan mørøb inder—
chibelø køn.
[15] Inchen mayeelø tru Setenteelø maig maramigwan asha marøb purrabelø Estebanwan
ashene, møimbe nui maløbe kan ángelwei malø lataig kui ashibelø køn.

7

Esteban nø 'treeg mara pasrømur' chib waminchib

[1] Inchen tru maya sacerdotesmeran nø karub sacerdotebe Estebanwan trencha payibig
køn:
—¿Isa kømø, nøm trenchib kuibe treeg kuitarru?— cha.
[2] Inchen nøbe trencha løtabig køn:
—Nai misaamera, nai kølli misaamera, nan mørtray cha: Tius tørguegwalmabiibe
namui kølli misag Abrahamwan Harán pirausrø tsunrrab imøwatø, Mesopotamia pirau
kenamisrig køn cha. [3] Inchabe trendaig købig køn cha: "Ñui pirøwan elachib, ñui yauelan
elachib, na eshkam pirøsrømay inrrø" cha. [4] Inchen Abrahambe Caldea misaameraim
piraugurri webya, Haramsrø tsunrrab iben, yandø møskai kwabene, Tiusbe Abrahamwan
møi ñim waraim pirausrø tsunrrai ørig købig køn cha. [5] Inchendø nune i pirøwan
nui srøb trarramikken, nuyasiibe keta tranmuig køn cha. Inchendø nune 'i pirøwane
tranrrumøn' cha kørrømisrig købig køn cha, katø nuinukkurri karrab misaameraimba.
Tru urasbe Abrahambe nusrkainguen chigaig købenbatøsrøwein købig køn. [6] Incha
Tiusbe trendaig købig køn cha: "Ñuinukkurri karrab misaamerabe peg pirausrø ka
ambatø warøben, nømune ka karua srua kuindiig melabelø kømig kønrrun cha, larrø
kaig indinab cuatrocientos años ørøba." [7] Inchendø Tiusbe: "Tru nømun karua srua
kuindiig melønrrai marøb misaameran nømune maig kønrrabigwan asha maramønrrun
cha. Inchen trugurrimbe yandø tru pirausrøngurri webamba, nømbe i pirautøwei nane
køriibala tabig waminchib kønrrun" cha. [8] Incha Tiusbe Abrahamwan tru circuncisión
maram acuerdon tranig køn cha. Treekkurri nui nusrkai Isaac kal-labene, Abrahambe
Isaacwan trune kwalømyube asru circuncidabig køn cha. Inchen Isaackucha nui nusrkai
Jacobwan treetøwei maren, Jacobgucha nui nusrkalan treetøwei marig købig køn cha, tru
doce nusrkalø Israelweinukkurri karrab misaamerai møskalan.
[9] 'Tru Jacobwei nusrkalø namui merrabsreeløbe nømui nuneg Joséwan pusrkwai ashib
tsalø køptø, Egipto pirausrømay srua amrrai yanøbelø køn. Inchendø Tiusbe Joséba
pasrøwa, [10] nune chine puben isuig megainukkurri treetø megamønrrai wesrawa, Egip-
tosrø rey Faraónwei merrab nøbe tab indamdiig kui asig kønrraimba, katø larrø kusrebig
kønrraimba Tiusbe tranen, Faraónbe Joséwane Egipto pirau maya misagwan ashib karub
wanrrai neera wannig køn cha, katø nui purø nuig purø tab yawan chigucha kerriguwan
nø ashchai.
[11] 'Inchen tru urassrø parø arrubig køn, purø trømbøig isuig melamig Egipto pirau ørøba,
katø Canaan pirausrøn chigucha. Inchen namui kølli misaamerabe chigucha mamig
kalawa købelø køn. [12] Inchen Jacobpe Egiptosrømbe tirigu pønrran tai wammørabe, nui
nusrkalø, tru namui kølli misaameran ke srøsrøzhiitø ørøbig køn. [13] Incha katø wendø
ambene, Josébe nui nunelane nøbe tru nømui nuneg kuin kui asingaruben, øyamay
tru Egipto rey Faraónbe Joséwei misagwane mumera kui nebua asig købig køn cha.
[14] Incha Josébe nui møskai Jacobwanba, nui yauelan mayamba Egiptomay amrrunrrai
pertrab ørig købig køn cha, kerrigu yauelø setenta i cincoelan. [15] Pøs øyamay Jacobpe
Egiptomay yaig købig køn cha, tru nø lata namui merrabsrø kølli misaamera lata chab
kwaisrømay. [16] Inchen nømui asrmerane Siquemsrømay srua ambig købig køn cha,

tru merrabsrø Abraham Hamorwei nusrkalan søramig anwei penig pasrabigu, Siquem
pirausrø sørønrrab.
[17] 'Inchen yandø, Tius Abrahamwan nø treeg trannrrab cha kørrømisriibe pumig yandø
lutaurab køben, Israel misaamerabe Egipto pirau nørrø larrøbichib nurab yaig købig køn
cha. [18] Inchen Egiptosrømbe kan rey Joséwan ashmíig ashib karunrrab pølbasra, [19] tru
reybe søratø purø møg isua, namui misaameratøga møg inchib pasrøwa, namui kølli
misaamerane maig købash indig købig køn cha, tru nømui srø kal-laig møg-ureezheelan
kweetsingarub. [20] Inchen tru kwalømmerawan Moisés kal-labig køn cha, tru unøbe
Tiuswein kabyu larrø tab unøzhig. Inchen møskaløbe nømui yau pøn pølgatig nurana,
[21] yandø kwanrrai elatsamig nebuben, Egipto reywei nimbasr tru unan wetørrawa, nui
nusrkawan lataitøwei nuranig købig køn cha. [22] Inchen Moisésbe tru Egipto misaamera
maig kusrebelø køben, treeg kusrenanig kusreweig købig køn cha, trurrigu wamindiiløyu
lata nui chi mariiløyu lata purø nuikke.
[23] 'Incha yandø cuarenta años tøgaig misra, Moisésbe nui manrraube nui misag is-
raelitasmeran ashchab inrrab isuig købig køn cha. [24] Inchen truyu kan egipcio israelitan
truba kaig inchen ashabe, purømisra, Moisésbe truburø ulø payib tru egipcione kweetsig
købig køn cha. [25] Øyeeg kaig indinab melainukkurri Moisés nømun pera webinrrai Tius
pasrigwan nui misaamera truigwan nebua ashchaitamab isua inchene, nømbe treeg
kønrrabig kuitamappe isubguen inchimeelø køn cha. [26] Inchen katø kwalømbe pailø
israelitasmera kwayab kuin køben, Moisésbe tammay kørrømartrab isua, trenchibig
køn: "¡Au ñimbe! ¿Mu peguelø kømøtø, ñimmisaatøwein køn cha, kangurrin kangurri
chindimbarre øyeeg kaig inchib køgue?" cha. [27] Inchene tru kanun kaig marøbiibe
Moiséswane trawagucha trenchibig køn: "¿Ñi namun ke ñi asha karubig kønrraimba,
katø maig kønrrabigwan ñi asha marøbig kønrraimbabe ñune treebe mu pasrta? cha.
[28] ¿Kabe nangucha marig kwaløm egipcion latawei ñune kweechig køtah?" cha. [29] Inchen
Moisés trunun mørabe, Madian pirausrømay trubab ya, trusrømbe kan peg pirausriig
lataig tsubig køn. Incha trusrø pagatø nusrkalø tøgagúig købig køn.
[30] 'Indig truig yandø cuarenta años puraiben, Sinaí Tun pulu mu misag warab
waraimønug Moiséswan kan ángel kaldusr naarabigu kenamisrig køn cha. [31] Inchen
Moisésbe tru treeg kenamisrigwan ashabe, truba kwaara, ashchab katøguchi kemallene,
Señorwei wam trenchib mørø waminchibig køn cha: [32] "Nabe ñimui merrabsrø møskalai
Tius kur cha, Abrahamwei, Isaacwei, Jacobwei Tius". Inchene Moisésbe kørig køb
itønab menda, kurrashmíig køn cha. [33] Inchene Señorbe trendaig købig køn cha: "Ñui
srøbyu alpargatiswan wesru cha. Kaguende ñi pasraig pirøbe Tiusweindø tarømarig køn
cha. [34] Nabe nai misag Egiptosrø yeeg isuig kullaarailø melaigwan tab ashib, katø purø
murig nebuptø ke mulliptøø tranrrab melailan mørøb incha, wesranrrab kørraarrur cha.
Møimbe ¡amø! taig købig køn, ñune Egiptomay ørtrumøn" cha.
[35] '"¿Ñi asha karubig kønrraimba, katø maig kønrrabigwan ñi asha marøbig kønrraim-
babe ñune treebe mu pasrta?" chib, nøm trenchib kaashib kuig Moiséswandøwei, Tiusbe
nømun nø asha karubig kønrraimba, katø treeg kaigyugurri pera webattraimba ørig køn
cha, tru kaldusr naarabigu ángel kenamisrøbikkurri. [36] Inchen nøbe Tius nømba pasrain
kui ashchai maramburab mariilan marøb Egiptosrøngurri wesruig købig køn cha, mar
Rojoyu lata, mu misag warab waraimønug lata cuarenta años ørøba treeg marøb. [37] Mu peg
kømøtø, iibe tru Moiséstøwein køn cha israelitasmeran øyah chibig: "Tius maig karuigwan
kan eshkabig nan kusrub lataitøwei, Tiusbe ñimui misag utugurrindøwei kusrunrrun"
cha trenchibig. [38] Moisés nøtøwein kuig køn cha, mu misag warab waraimønug, tru
israelitasmera kanbalatø amrrub købeløba pasrab, katø Sinaí Tunyu ángelba waminchib,
katø nømui merrabsrø kølli misaameraba pasrab inchibiibe. Incha nøbe tru øsig køm
wammeran utig købig køn cha, tru namun trannrrab.
[39] 'Inchen namui kølli misaamerabe mørøg kømui inchib, kaasha, nømui manrrøwane ke
Egiptosrøndø pasra købelø købig køn cha. [40] Incha Aarónwane trenchibelø køn cha: "Na-
mui merrab amrrabelø namuyasig tiusmera mar cha. Kaguende Egipto piraugurri namun

wesrabig Moiséswane chindinguen mørmer” cha. [41] Inchabe tru kwalømmerawan kan
toro-unø mara pasra, truigweyasig animalmera kweecha, tranig købig køn cha. Inchabe
tru nømui tasiitøga mari tiuswane truba kasraarab tøgagøbelø køn cha. [42] Treeg inchen,
Tiusbe nømuinukkurri tarømisrøppa, chigøben srømbalasrø chigurrimbunø pønrrabelan
tius kui lataig køriibala tabig waminchib warønrraindø elachiptindig køn cha, Tiusbe.
Inchawei Tius maig karuigwan eshkabelai pøriiløyu maig taibe treeg køn cha:
“Israel misaamera ¿ñim mu misag warab waraimønug
cuarenta años ørøba ambub kua,
animal kweetsiilan tranøb,
katø chigøben nayasig kabe nan tranig kø chindah? taig.
[43] Nan trani urasbe tru tius Moloc pasraig carpa yawan muta ambub,
tius Refánwei estrellan muta ambub inchibelø kømøgue taig,
køriibala tabig waminchib kønrrab,
ñimashib ñimui taska mariilan.
Treekkurri Babiloniatøguen kømø,
purø yabsrø warønrrai webetamønrrun” cha.
Tius trendaig købig køn cha.
[44] ’Merrabsrø namui kølli misaamerabe mu misag warab waraimøsrø amøñib uras, Tius
nø pasrai carpa ya tabzhigwan tøgar købig køn cha, Tius tru Moiséswan maig karuig køben
treekke, Moisés maig asigwan tru treezhigwei maringaruigwan. [45] Inchen merrabsrø
namui kølli misaamerabe tru yawan nømun ketig uta, Josué tru nø karubig køben, tru
judíos kømø misaamera waraisrø muta kebambig køn cha, Tius tru namui kølli misaamerai
merrabgurri tru judíos kømø misaameran nømuim piraugurri webetiisrø. Inchen tru
carpa yabe David tsub kwalømmerawangatig trusrø pasraig købig køn. [46] Tiuswein kabyu
Davidbe tabig kui asig kua, nøbe Jacobwei Tius truyu pasrønrrai kan ya tranøbsrumugu
cha, miaig købig køn cha. [47] Inchendø Tiuswei yawan marøppe, Salomón marig købig køn
cha. [48] Inchen køben Tius Mayeelaim Pala Pasrabiibe, mu møguelø taska mari yamerayu
pasrømíig køn cha. Tius maig karuigwan eshkabig øyah taimbala:
[49] “Srømbalabe na wamisra waig købene,
pirøbe na itøbuna waig køn cha.
¿Nayasiibe maig ya martrab inchigue? cha.
¿Na israb wamibe chu køh? cha, Señorbe.
[50] ¿Kerrigu iilane nai tasiitøga marig kømuitarru?” cha trendaig.
[51] ’Incha waminchibig wamincha Estebanbe trenchibig køn: Ñim kui ke purab, purab
pønrramisrøb misaamera køn cha, manrraube nøsken kebati mørmeelø, møramig kalu-
gailø latailø. Incha chu uragucha Espíritu Santone mørøg kømub purø mur pønrra-
belø køn cha. Ñimui kølli misaamera mailø købig køben, ñim treeløtøwein køn cha.
[52] ¿Ñimui kølli misaamerama Tius maig karuigwan eshkabelan kabe kanundøguen chi kaig
marmeelø tabelø købig kuitarru? cha. Tru Kerriguwan Sølgandiig attrabigweimburab
manawei eshkab amrrubelane nømbe kweetsig købig køn cha. Inchen møi truig arrubene,
ñimbe kailø køptø tsaleelaingatø pønrramisra, kweetsan cha. [53] Tru maig maramigwan
martrai Moisés pøriilan ñimbe ángelesmeragurri uta tøgar købendø, truigwane chi-
weinguen møra marmeelø køn— cha, trenchibig køn Estebanbe.

Esteban kwaigwan waminchib

[54] Inchen øyeeg tailan mørøppe, nømui manrraube ke kan chinchimmørø inchib
purø trømbøig namig kuilø, ke trugulwandø tsacha mørøbelø køn, Estebanwan namig
købiitø. [55] Trune Estebanbe Espíritu Santotø netsaig srømbalaneb neeshabe, Tiuswei
tørguegwalmabigwan ashib, katø Jesúswane Tiuswei kusrmaygatø pasramisra pasrai
ashib inchibig køn. [56] Inchabe trenchibig køn:
—¡Asay! cha. ¡Srømbalamerabe kurin pønrrøben, Møg Misra Arrubiibe Tiuswei
kusrmay pasrai ashar!— cha.

57 Inchen nømbe nømui kalumeran kasrøb truba mur trashib, ¡katø! mayamba Este-
banweim palatø itø ambubelø køn. 58 Incha ciudayugurri wegucha, sruutøga petabelø køn.
Inchen tru øyeeg punrrai waminchib kurrabeløbe nømui kewagúilan wesrua, kan matsinø
Saulo taigweim pulu warøbelø køn.
59 Inchen tru nøm sruutøga petab kømne, Estebanbe Tiuswan trenchib wamab miabig
køn:
—Señor Jesús, nai espíritun utørra— chib. 60 Incha yandø tømbønsra mur trashib wamab
trenchibig køn:
—¡Señor, nøm øyeeg kaig marigwan chi treeg marmuig kui lataig kørrømar!— cha.
Yandø chab trenchabe, kwaptinchibig køn.

8

Saulo Jesucriston kørebelan kaig martrab pasraarøb

1 Inchen Saulobe Estebanwan kweechen, kan øyeeg maramigweim palaig kuig kømømab
isub pasrabig køn.
Inchen tru kwalømdøwei Jerusalénsrømbe iglesiayuelan purø trømbøig martrab yandø
kønab kurrab mendøben mayeeløba Judea pirausrømay køben, Samaria pirausrømay
køben, ke kan ørøtø chab ambubelø køn, Cristo nøashib karua øriiløtøh ammø Jerusalén
ka kørrømisrøbelø køn. 2 Inchen mø møguelø køsrøn Tiusweimburabelan maizhikken
elachimø marøbelø Estebanwan isub truba kishib sørabelø køn. 3 Inchen Saulobe iglesi-
ayuelan purø trømbøig inchib, pinishinrrab inchib, yamørig kebya, ishumburwan lata,
møguelan lata kemøra, unchib warambatø srua webya, kailan keeri yausrø pønsrøbig køn.

Tiuswei wam Samariasrø larrøbitsig

4 Inchen tru Jerusaléngurri webamba ke kan ørøtø chab ambubeløbe chu ambatøgucha
Tiuswei tabig srø wamwan eshkab kusrenanøbelø køn. 5 Inchen tru utuig Felipe Samaria
ciudasrømay ya, trusrø Cristoimburabigwan eshkab kusrennøbig køn. 6 Inchen misaam-
erabe tulundzuna, Felipe maig wamindigwan mørøb, Tius nøba pasrain kui ashchai Felipe
tru mariilan ashib, mørøb inchabe, mayeeløba ke kandø isub, Felipe wamindigwane truba
truba tab mørøbelø køn. 7 Kaguende truba yam misaamerainukkurri trømbøig maringarub
kwaimandziimera purø trømbøig trashib webamben, katø truba yam kønønrrab kaima
warabelø køben, cojosmera køben, tamariilø købig køn. 8 Trugurri misaabe tru ciudayube
truba truba kasraarabelø køn.
9 Inchen manasrøngurri kan møg Simón taig tru ciudayube tsubig køn, kaig libron kus-
rewa, kwaimandzigweimburabigwan marøbig. Samaria misaameran chine mariiløtøga
chull asøskøb, nøbe purø nuig misrøb tsubig køn. 10 Inchen nune mu amrrubiitøgucha,
kusrebelø lata, chi treeg kømeelø lata nø chi martashchab ke nundø ashibelø kua,
trenchibelø køn:
—I møøbeguende Tiuswei tru maramburab marig truig køn cha, tru "Purø Nuig", kui
asig.—
11 Incha nune ke chi martashchab ashib melabelø køn, kaguende tru nø magia kusrewa
mariiløtøga manasrøngurri nømune keerøba, kwaara ashib kønrrai mara srua køben.
12 Inchen Tius nø ashib karub wainuguig tru tabig srø wamwanba, Jesucristoi munchi-
wanba Felipebe eshkab kusrennen, trunun kørewabe, ishumbur lata, møguelø lata piu
umbu ulsrøbelø køn. 13 Inchen tru Simóndøweinguen trunun køreb, piu umbu ulsraig køb
incha, Felipeba lincha, uñibig køn. Tius nøba pasrain kui ashchai Felipe mariilanba, katø
nø maramburab truba nørreelø mariilanba ashabe, Simónbe truba kwaarøb uñibig køn.
14 Inchen Cristo nøashib karua øriilø Jerusalénsrø warabelø tru samariasreelø Tiuswei
wamwan uta pønrramisrin køn tai wammørabe, Juanwanba, Pedronba trusrømay ørøbelø
køn. 15 Inchen nømbe trusrø puabe, tru kørebelø Espíritu Santon utønrrai, Tiusba
waminchibelø køn. 16 Kaguende møigwandøgucha nømuim palabe Espíritu Santo kør-
raarrumø srø køben, Señor Jesúswei munchiyutø piu umbu ulsrailø købig køn. 17 Incha
Pedroba, Juanba truilaim pala tasigwan estsaren, Espíritu Santon utabelø køn.

[18] Inchen Cristo nøashib karua øriilø tasigwan truilaim pala estsara, Espíritu Santon
kanelan trani ashabe, Simónbe ‘an pagararruah’ chibig køn:
[19] —Nangucha øyeeg maramburab maramigwan trannrra cha, nagucha møigweim pala
køben nai tasigwan estsarene, truibe Espíritu Santon utønrrain— chib.
[20] Inchene Pedrobe trenchibig køn:
—Ñui anbe ñiba tøgatø pinøbash cha. Kaguende Tius keta tranigwane ñibe andøga pena
tøgagømdiig kuitamab indan cha. [21] Ñibe namui utube chi asamig kawei, chi marøb unamig
kawein køn cha. Kaguende ñui manrrøbe Tiuswein kabyube chi sølgandø tabig kømøn
cha. [22] Inchawei iig øyeeg trømbøig isuigwan isua møra, Tiusweimay llirau cha. Incha ñui
manrrau øyeeg isuigwan Tius ñun ulø payiimíigønrrai treeg mara kørrømartashchab
Tiuswan miau chibig køn. [23] Kaguende ñibe purø trømbøig kan køndzø srurri lataig
møbgøliitø netsaig kui ashib, katø kaig maramigugurrimbe webinrraingaig pasrig kui
ashib inchar— cha.
[24] Inchene Simónbe trencha løtabig køn:
—Señorwan nayasig ñim miarray cha. Ñi møi øyeeg chib pasrailøbe møikken nan treeg
nebumønrrain— cha.
[25] Incha nømbe maig købigwan eshkab, katø Tiuswei wamwan eshkab waminchib kuabe,
Jerusalénmay katø amrrubelø køn tru Cristo nøashib karua øriiløbe. Incha Samariasrø
truba yambalø misaamera tsitsø warabsrø, tru tabig srø wamwan eshkab kusrenanøbelø
køn.

Felipeba, kan Etiopíasrø møøba

[26] Inchen Felipeimburappe kan Señorwei ángel Felipene trenchib waminchibig køn:
—Kurra, Jerusaléngurri Gazamay kørreb maywan tru pørr pineppurab inrrø— cha.
Truibe tru mu misag warab waraimø may køn. [27] Inchene Felipebe kurrab ibene, mayube
kan Etiopía pirausrø kan møg eunuco katabig køn. Truibe, Etiopíasrø reina Candacei
kan møg karubig nui reinai anwan kerriguba nø esegabig købig køn. Nøbe Jerusalénsrø
Tiuswan køriibala tabig waminchab ya, [28] trusrøngurri katøle arrub pasrappe, kaullimera
sruin karruyu Tius maig karuigwan eshkabig Isaíaswei pørigwan leb arrub pasrabig køn.
[29] Inchen Espíritu Santobe Felipene trenchibig køn:
—Wetøga ø karruyu kemalla linchi— cha. [30] Inchen Felipebe luløb ya, wetøgabe,
Tius maig karuigwan eshkabig Isaías pørigwan leb arri mørøbig køn. Inchabe Felipebe
trenchibig køn
—¿Ñi leb arrigwan chi taig mørtirru?— cha.
[31] Inchene nøbe trenchibig køn:
—¿Kan nan mu ‘øyeeg køn’ cha eshkamubene, nabe mandø kui møramø?— cha.
Incha nøbe Felipen:
—Tiusmanda naim pulu wanrrab nebamø— chibig køn. [32] Tru Tiuswei wam pørigwan
nø leb arriibe iig købig køn:
“Kan ubishawan latawei kwetchab srua ambig køn cha.
Inchen isig parøb kømne,
kan ubisha-unø niløtø tsub lataitøwei,
nøgucha manchibgucha inchimuig køn cha.
[33] Incha nømui merrab israbig luchimubashtø niløtø megaben,
tru sølgandø tabigwan nune treeg asha martrab inchimøtø,
kagøbashiptindig køn cha.
Nuinukkurri katø srøig misag karrab kurrønrrun tamibe kaanrrun cha.
Kaguende nui øsig kuigwane yu piraube kerraig købig køn” taigwan.
[34] Incha tru eunucobe Felipen payibig køn:
—Tiusmanda eshkarra cha, ¿Tius maig karuigwan eshkabig nøasiitøwein trenda chin-
dah, kabe mu katøganun trenda chindah?— cha.

35 Inchen Felipebe tru nø Tiuswei wam pørigwan leb yaigwan truyugurri pølbasra,
Jesúswei tabig srø wamwan eshkab kusrenanøbig køn. 36 Incha maywan ambub kua kan
pi wabnug puabe, tru møøbe trenchibig køn:
—Yube pi wan cha. ¿Na piu umbu ulsraig købsrutah?— cha.
37 Inchen Felipebe trenchibig køn:
—Ñi ñui manrrau newan kørebene, treeg marig kønrrun— cha:
—Inchen møøbe trenchibig køn Jesucristobe Tiuswei Nusrkain kui isua pasrar— cha.
38 Incha nøm ambub kuin karrun Felipebe tru møwan pasramisringaru chibig køn.
Incha pailøba piumay pinaamba, Felipebe nun piu umbu ulsrøbig køn. 39 Incha piugurri
webambene, Señorwei Espíritube møi møi Felipen kusrua, srua iben, tru møøbe Felipen
mas ashippe ashmubendø, nui maywan kasrag inrraibig køn. 40 Incha Felipebe Azoto
ciudasrø pasraptindinaben, trusrø Jesucristoi tabig srø wamwan ciudamørig eshkab
kusrenanøb pureb ya, Cesarea ciudasrø pubig køn.

9

Saulon Tiusbe peemayig kønrrai yunømarig
(Hch 22.6-16; 26.12-18)

1 Trune Saulobe tru Jesucristoi kusrenanigwan marøb melabelane kaig maramigwanba,
kweecha petamigwanbabe namig købiitø ke chinchimmørø inchib uña, treekkurri maya
sacerdotesmeran nø karub sacerdoten ashchab yaig køn. 2 Incha Damascosrø tru
judíosmera tulundzuni yamerasrø treeg marøb kebyamig kilgamera pøriilø tru sacer-
dotesmeran karubigwan miabig køn, tru srø maywan amrrab pønrramisra pønrrabelane
ishumbur kui lata møguelø kui lata, Jerusalénsrø kailan keeri yau pønsrønrrab srua yamig
kønrrai. 3 Incha ib menda yandø Damasco pub lutausrø ibene, ¡katø! møi møi nuingatanbe
srømbalasrøngurrimbe kan tørgwalmabig arrua, nuin pøtøgatan piløben, 4 Saulobe pirau
peña tsua, kan wam trendaig mørøbig køn:
—¿Saulo, Saulo chindimbarre nane kaig marøb lliragu?— cha trenchibig.
5 Inchene Saulobe trenchibig køn:
—¿Señor, ñibe mu kugu?— cha. Inchene nøbe trenchibig køn:
—Nabe Jesús tru ñi nan kaig marøb unig, truig kur cha. 6 Kurrab, Damasco ciudayu
kebinrrø chibig køn. Truyube ñi chi maramigwan ñune eshkanrrun— cha.
7 Inchen møguelø Sauloba ambubeløbe truyutø pønrrambua, ¡katø! wamguen piniilø
pønrrabelø køn, mungucha ashmubendø, wamindigwan møra. 8 Inchen yandø Saulone
piraugurri kusraben, kabwane kurendø, chigucha ashchab kaimabig køn. Inchen kwalyu
kemøra, srua Damascosrømay ambubelø køn. 9 Truyube pøn kwaløm ørøba ashchab
kaimabwei, manrrab kaimabwei mutchab kaimabwei inchibig køn.
10 Damasco ciudadyube kan Jesucristoi kusrenanigwan marøb megabig Ananías taig
tsubig køn. Inchen truigwane Señorbe kan piab lataigu kenamisra, trenchibig køn:
—¡Ananías!— cha. Inchene nøbe løtappe:
—Señor, yu war— cha trenchiben,
11 Señorbe nune trenchibig køn:
—Kurra, "Ølgandø" cha wamin callewan pureb inrrø cha. Incha Judaswei yau puabe:
¿Kan møg tarsosriig Saulo taig wah? cha, payrrig chibig køn, truibe Tiusba waminchib
wan cha. 12 Tru møøbe kan piab lataigu asin køn cha, kan møg Ananías taig kebarruabe,
nui kabmeran katøle pilønrrai, nuim pala tasigwan estsarøbig.—
13 Inchene Ananías iigwan mørøppe trenchibig køn:
—Señor, i møweimburappe, mugøben wamindi wammøra kur cha, ñui misaameran
Jerusalénsrø chitø, chitø kaig marøb uniilan. 14 Møima yusrønguen mayeelø, ñui
munchiwan wamab tøga pønrrabelane merrarranrrab sacerdotesmeran karubelø nun
treeg martrai ørig arrin køn— cha.
15 Inchene Señorbe trenchibig køn:

—Inrrø cha. Kaguende i møøbe na øyeeg marøb tøgagønrrab na lawa wesruig møg køn cha, judíos kømø misaameran køben, reymeran køben, Israelwei misaameran køben nai munchiwan asingarunrrabig. [16] Kaguende nabe nun kenamaramønrrun cha, nai munchigurri chugatig kaig nebuig megamigwan.—

[17] Inchene Ananíasbe tru Saulo tsui yamay yabe, kebya, tasigwan nuim pala estsarabe, trenchibig køn:

—Cristogurri nai nuneg Saulo, Señor Jesús mayu arrub pasrøben kenamisrøbiibe ñi katøle ashibig misrøb, katø Espíritu Santotø netsaig kørrømisrøb inchaimba nan ørtan — cha.

[18] Inchen tru urastø Sauloi kabmerayugurrimbe kalus pitis latailø kørrøben, katø ashibig misrig køn. Incha kurrøben, Saulone piu umbu ulsraig køn. [19] Incha Saulobe maben, katøle nui asrbe tammisrøbig køn. Incha Damascosrø Jesucristoi kusrenanigwan marøb melabeløba mam kwaløm køsrøn tsubig køn.

Saulo Damascosrø Tiuswei wamwan eshkab kusrenanøb

[20] Incha tru urastø Saulobe judíosmera tulundzuni yamerayu Jesúsweimburab eshkab waminchib pølbasrøbig køn: "I Jesúsbe Tiuswei Nusrkain køn" chib. [21] Inchen mayeeløba mørøbeløbe truba truba kwaariilø trenchibelø køn:

—¿I møg kømmørgøppeh cha, tru Jerusalénsrø purø trømbø inchib pinishinrrab inchibig, i munchiwan wamab tøga pønrrabelane? ¿Yusrømaybe tru inchabwei arrub mørgøppeh? cha, judíos sacerdotesmeran karubelaimay merrarrawa nømun srua inrrab — chib.

[22] Inchen Saulobe kusrenanøb eshkaimørig katøguchinguen katøguchinguen mur pasramisrøb ya, judíosmera Damascosrø warabelane, ¡kan paare! øyeebe mandø kuinguen mørmøwa kønrrai marøbig køn, Jesúsbe tru Cristo muniirab kuig, tru køn chib kenamarøb.

Saulo judíosmeran chinchamamub

[23] Inchen yandø yam kwalømyu judíosmera Saulon kwetchab wamincha køben, [24] Saulobe wammørin købig køn. Incha nømbe yem, kwaløm ciudayu yaskabmerayubaguen larab, kwetchab muniirabelø køn. [25] Inchen nui kusrenanigwan marøb melabeløbe Saulone yem pera amrrua, tru ciuda pøtøgatan sruubirøbanrrig palaig marinug kan nu tasinyu waya, kørrøørøbelø køn.

Sauloba, Señorgurri nuneløba Jerusalénsrø

[26] Incha Saulobe Jerusalénsrø puabe, Jesucristoi kusrenanigwan marøb melabeløba linchab inchen, mayeeløba kørig kui inchibelø køn. Kaguende nømbe køremeelø køn Saulobe Jesucriston kørewa unitamappe. [27] Trune Bernabébe nune kashmø uta Cristo nøashib karua øriilaimay pera ya, Saulobe Señorwan maysrø mandø nebua asigwan, Señor nun mandø wamindigwan, Jesúswei munchiyu Damascosrø chigucha kørmø eshkab kusrenanigwan nømun eshkabig køn. [28] Øyamay Saulobe nømba Jerusalénsrø kebib, katø webarrub llirab uñibig køn. [29] Inchen Señorwei munchiyu chigucha kørmø, Tiuswei wamwan eshkab kusrenanøb, katø judíosmera griegosmerai wamwan waminchibeløba waminchib, øyeebe maig kø chib payib inchen, trune nømbe nune kwetchabgøba larabelø køn. [30] Inchen nunelø trunun wammørabe, Saulon Cesareasrøngatig lincha amba, truyugurrimbe Tarsosrømay ørøbelø køn.

[31] Inchen Judea pirau kerrigu, katø Galilea pirausrø, Samaria pirausrø kerrigu iglesiabe ambumay imay tab købigwan tøgagøbelø køn. Incha nømbe Tiusweimburabeløyu nørrørab, Señorwei merrab køriibala amøñib inchibelø køn. Inchen Espíritu Santo purugub waminchib pasraitøgabe purø nørrø nemisrøb ibig køn.

Pedro Eneaswei kwanrrøwan tamarøb

[32] Pedrobe truørø llirab uñabe, katø Tiuswei misaameran Lidasrø warabelangucha ashchab ibig køn. [33] Inchen trusrømbe kan møg Eneas taig kønønrrab kaimabig kua, ocho años ørøba camayu kwanrrø tsuben, Pedrobe pubig køn. [34] Incha Pedrobe trenchibig køn:

—Eneas ¡Jesucristobe ñune tamaran! cha. Kurrab, ñui tsuigwan kusru— cha.

Inchen Eneasbe tru urastø kurrøben, [35] mayeelø Lida pirausrømba, Sarón pirausrømba warabeløbe trunun asha, Señorweimay llirawa, pønrramisrøbelø køn.

Dorcas øsiiraigwan waminchib

[36] Tru urassrø Jupe ciudayu kan ishug Jesucristoi kusrenanigwan marøb megabig Tabita taig, griegomaybe Dorcas cha wamig, tsubig køn. Tru ishuube chigøben tabig maramelangøba marøb, katø chugurrin kømui melabelane purugub inchibig købig køn. [37] Indiibe tru kwalømmerawan Dorcasbe kwanrrø peñippa, kwaptinchen, yandø asrwan chab pirabe, pala katøgan pisosrø kan salayu trarrøbelø køn. [38] Inchen tru Lida ciudabe, Jope pulutø købene, Pedrobe Lidasrø unan tai wammørabe, tru Jesucristoi kusrenanigwan marøb melabeløbe pailø møguelan trenchinrrai ørøbelø køn:

—Ke tiusmanda yu nam warainukkatig peba attra tan— chinrrai.

[39] Inchen Pedrobe truiløba kurrab ya, trusrø pubene, tru kwabig tsuisrømay pera amben, mayeelø kelø peta kwailøbe Pedroim pulu tulundzuna, tru Dorcas øsig uña, kewa amønamelø køben, katø pala itøgueelø køben mariilan eshkab truba truba kishibelø køn. [40] Inchen Pedrobe mayeelan wambig webambingarua, tømbønsra, Tiusba wamincha, tru kwaig tsubigwan keesha ashabe, trenchibig køn:

—Tabita ¡Kurrø!— cha.

Inchen nøbe larraashippa, Pedron ashabe, kurra, wamisrøptinchibig køn. [41] Inchen Pedrobe tasigu kemøra, kusrua, Tiuswei misaameranba, tru kelø peta kwailanba wama, øsiguig nømun kenamarøbig køn. [42] Inchen øyeeg marigwane Jope ciuda ørøba wammøra, møiløgøben Señorwan truba nu kørebelø køn. [43] Inchen Pedrobe yam kwaløm tru Jope ciudayu kørrømisrøbig køn, kan møg Simón taig tru kalusmeran kullaarana, tabzhig tamarøbigwei yausrø.

10

Cornelio kan piab lataig asigwan waminchibig

[1] Cesarea ciudayu kan møg Cornelio taig tsubig køn, suldau "Søtøwan Italiano" cha wamig søtøyu, tru suldau cienelan nø karub pera pasrabig. [2] Truibe Tiuswan truba isua pasrabig Tiuswan køriibala marøb megabig købig køn, mayeelø nui yaueløba kerrigu. Katø misaameran chugurrin kømuielan isua asha purugub tabig marøb, katø managucha Tiusba wamindamigwane pesannamø, marøb megabig købig køn. [3] Indiibe kan maaben las tres køsrøn kan piab lataigu Tiuswei ángel tørgandø kenamisri ashibig køn, nø wainug kebarrua trenchibig:

—¡Cornelio! — cha. [4] Inchen Corneliobe ángelwan ke tab ashabe, truba kwaarig trenchibig køn:

—¿Señor, chinda?— cha.

Inchen ángelbe trenchibig køn:

—Tiusbe ñi nøba wamindiilan mørøb, katø tru chugurrin kømuielan ñi isua asha purugub tabig mariilan pesannawa, wamøwei indan cha. [5] Møimbe Jope ciudasrømay møguelø ør cha, Simón taigwan wamønrrab, katø nøbe Pedrogucha munchi køn cha. [6] Truibe katøgan Simónwei yau, ya peba tsun cha, Simónbe tru kalusmeran kullaarana tabzhig tamarøbig mar pulu ya pasraig køn— cha.

[7] Inchen tru ángel nun waminchibig iben latatø, Corneliobe pagatø nui karuindiig melabelanba, katø kan suldau nui trendø trag melabelai utuig Tiuswan truba isua pasrabigwanba wamabig køn. [8] Incha maig kuigwan nømun kerrigu eshkawabe, Jopemay amrrai ørøbig køn.

[9] Indiibe katø kwaløm Cornelio øriilø maywan ambub kua, yandø Jopesrø pub ambub køben, Pedrobe kwaløm tøbøtag lutau køsrøn wambig yabala Tiusba waminchab nebibig køn. [10] Inchen nune truba mag isub parøgwaben, nuyasig mamig nenøb kømne, kan piab lataig tøgagøbig køn. [11] Srømbalabe kurim pasrøben, kan nu llensu lataig pib tsøbmerayu

litsig piraumay kørraarri ashibig køn. [12] Inchen tru llensuyube chi animalgurrimbunø tøgaig købig køn, pib srøppar køben, pirau srala amøñibelø køben, pala amøñib illimera køben ke. [13] Inchen kan wam trendai mørøbig køn:

—¡Pedro kurrab, kweecha, ma!— cha.

[14] Inchene Pedrobe trenchibig køn:

—¡Señor, paare, kan treekkucha mana maramø! cha. Kan nabe managuen maimíig mamønrrai merigwan ma kømøwei, chish mariimíigwan ma kømøwein kur — cha. [15] Inchen tru wambe katøyug waminchippe trenchibig køn:

—Tius tabig chishig mara kørrømarigwane, ñibe mamgaig trømbøig kønmab asha tøgagømøta— cha.

[16] Treetø treetø pønmay kenamisren, tru llensune ¡katø! møi møi srømbalasrømay kusruptindig købig køn. [17] Inchen Pedrobe tru nø piab lataig asiibe chi chibig kønrrabgømab isub, nuinetø mumayguen kømui wamnetø, Cornelio ørig møgueløbe Simónwei ya chugúin kui paya, yaskabu chabguen pubguen inchibelø køn. [18] Inchabe:

—Kuaje chabe, payibelø køn: ¿Kan Simón, katø nundøwei Pedrogucha taig, yu ya peba tsuita?— cha.

[19] Inchen Pedrobe tru nø piab lataig asigwan maig kermab isubsrø wamnetø, Espíritu Santobe nun trenchibig køn:

—¡Au! ñune pøngatø møguelø lab køn cha. [20] Kurrab, yugurri kørraya, kan mandø inchab kømab isuptø pasrømøtø, nømba inrrø cha. Kaguende nømune na ørar— cha.

[21] Inchen Pedrobe tru Cornelio øri møguelan wamønrrab ashchab kørraarruabe, trenchibig køn:

—Tru ñim lab kuibe, na kur cha. ¿Kan chindamig lataig palai amrrugue?— cha.

[22] Inchen nømbe trenchibelø køn:

—Nambe Cornelio ørig amrruer cha. Truibe suldau søtø cienwan nø karub pera pasrabig, katø sølgandø tabig, Tiuswan køriibala pasrabig, katø truigwane maya judíosmera truba tabig køn chib wamindinab møg køn cha. Truigwane kan Tiusweindø tarømari ángelgurri maig indamigwan kenamarin køn cha, ñun nui yamay arringarua, tru ñi wamindigwan nø mørtrai.—

[23] Inchen Pedrobe kebera, ya peba kørrømara, katø kwaløbe nøbe truiløba kurra iben, nunelø tru Jopesrø warabeløgucha Pedron lincha ambubelø køn.

[24] Incha katø kwaløbe Cesareasrø pubelø køn, Cornelio nui nammisaameran køben, nui ke trendø linchibelan køben lincha cha pera munig waben. [25] Inchen Pedro yau pubene, Corneliobe wamønrrab webarrua, nui merrab tømbønsrøb, køriibala tabig waminchen, [26] trune Pedrobe nun trenchib kusrabig køn:

—¡Kurra, pasramisr! cha. Nagucha ñi lataitøwei ka møøtø kur— cha.

[27] Incha Pedrobe Cornelioba waminchib, waminchib kebyabe, truba nu misag tulundzuna pasrain kui ashibig køn. [28] Inchabe Pedrobe trenchibig køn:

—Ñimbe ashibelø køn cha, kan judíobe judío kømeeløbabe linchimønrrai, merig kui. Inchendø nane Tiusbe kenamartan cha, mu misagwandøgucha chigucha kømíig kui lataig mara wamømøwei, køsøgønrrapteelø køn tamig kømøwein køn cha. [29] Inchawei treekkurri nan wamøben latatø, chi chib pasrømøtø, arrur cha. Inchawei ñimun payrrab inchar chibig køn. ¿Chigurri nan wama ørig kuin kui?—

[30] Inchene Corneliobe løtappe trenchibig køn:

—Pib kwaløm køn cha, øya uras lata, tru las tres Tiusba wamindam ura købig købene, nai yau treuras na Tiusba waminchib wabene, møimbe kan møg tørgwalmabig keweig nai merrab pasramisra, [31] trenchitan cha: "Cornelio, Tiusbe ñi nun wamindiilan mørøb, katø chigøben palai melabelan isua ashib purugub indiilan chigucha, Tiusbe pesannamø, isua køn cha. [32] Inchawei Jope ciudasrømay karua ør chibig køn, Simónwan wamønrrab, katøgan munchibe truigwane Pedrogucha taig. Truibe tru Simón kalusmeran tabzhig kullaarana tamarøbig mar pulu ya pasraigweinug ya peba tsun" cha. [33] Inchen nabe tru

urastø ñuimay øriibe, manguen arrin køn cha. Møimbe mayeeløba nambe Tiuswei merrab purrer chibig køn, Señor ñun chitø wamindingaruigwan nam kerrigu mørtrab.—

Pedro Cornelioi yau waminchib

34 Inchen Pedrobe waminchib pølbasra, trenchibig køn:

—Møimbe ciertonwei wetøbeñar cha, Tiusbe møilane ørømara katøganelandø tab inchimøtø lata isubig kuin kui. 35 Misaamera nørrø pønrrabig chu pirausreeløtøgucha nun køriibala marøb, sølgandø tabig marøbigwane Tiusbe kashmíig køn cha. 36 Tiusbe Israelweinukkurri amrrub misaameran chi isumø tab amønamig kønrrai marøbig tabig srø wamwan Jesucristogurri eshkab kusrenananig køn cha. Nøbe Mayeelaim Pala Nø Karub Nø Ashib Pasrabig køn cha. 37 Pøs ñimbe ashibelø køn cha, tru srø wamwane Galileasrø pølbasra, Judea pirau kerriguba wammøra kønrrai marig køn cha, tru piu umbu ulsramigweimburabigwan Juan eshkab kusrenanikkurrimbunø. 38 Nabe tru Nazaretsrø Jesúsweimburab truigwan waminchar cha, Tiusbe nune Espíritu Santotøgaba, nui maramburab mariitøgaba itølushen, nøbe tabig marøb, nugwaimandzig mandøguen kømui melønrrai srua kuilan tamarøb unig købig køn cha, Tius nøba pasraikkurri. 39 Inchen nambe Judea pirausrø lata, Jerusalénsrø lata, Jesús chitø mariilane nambe namashib chishtø ashibelø ker cha. Katø nune kurusyu mesra, kweetsig købig køn cha. 40 Inchendø Tiusbe pøn kwalømyube katøle kusrua, nune kenamisringaruig køn cha. 41 Ke maya misagwangucha kenamisrmøtø, tru maig kuigwan nømashib ashib pønrrabelan Tius tru manasrøwei nø lawa wesruilandø kenamisrig køn cha, Jesús tru kwaig tsua, katøle kwailai utugurri kurra, tru namba lincha nøba mab muchibelan. 42 Incha Tiusbe namune misaameran eshkab kusrenanrrai karuig køn cha, tru øsiguelan lata, kwabelan lata maig kønrrabigwan asha martrai Tius pasriibe nø køn chib, nam waminchib eshkanrrai. 43 Katø mayeeløba Tius maig karuigwan eshkabelø Jesúsweimburab waminchippe, tru mayeeløba nun kørebeløbe Jesúswei munchiyu kaig mariilan ulø payamig kømíig pesannaig kørrømisrtrun taig køn— cha.

Judíos kømeelø Espíritu Santon utab

44 Inchen Pedro øyeeg waminchib pasramnetø, Espíritu Santobe kørraarrubig køn, tru mayeelø Tiuswei wamwan wamindi mørøb pønrrabelaim pala. 45 Inchen Pedroba amrrubelø tru circuncidawar kørewarmerabe, truba kwaariilø kørrømisrøbelø køn, judíos kømø misaamerangucha Espíritu Santon keta nømuim pala itølushib uncha tøgagønrrai trana kørrømaren. 46 Kaguende nømbe møriimíig peg wam wamindi møramba, Tiuswan tabig wamindamba indi ashibelø køn. 47 Inchene Pedrobe trenchibig køn:

—¿I misaameran piu umbu ulsrailø kømønrrai kabe mu købgan merønrraitarru? cha, nam latatøwei Espíritu Santon nøm utøben.—

48 Incha Pedrobe Jesucristoi munchiyu nømun piu umbu ulsrøngarubig køn. Inchen nømbe Pedron:

—Katøgan mam kwaløm køsrøn tiusmanda namba kørrømisr— chibelø køn.

11

Pedro Jerusalénsrø chitø purayaigwan eshkab

1 Cristo nøashib karua øriiløba, nunelø Judeasrø warabeløba tru judíos kømø misaameragucha Tiuswei wamwan utin kui wammørøbelø køn. 2 Incha Pedro Jerusalénsrø katø nebibene, tru asru circuncidawar kørewarbe nune øyeebe maig marøb pasrøgu chib, 3 trenchibelø køn:

—¡Kan ñibe judíos kømø misaamera tru circuncidameelai yau kebya, truiløba lincha main køn!— cha.

4 Inchen Pedrobe lutøgurri maig purayaigwan eshkab, trenchibig køn:

5 —Na Jope ciudasrø tsua, na Tiusba waminchib wabene, kan piab lataigu na øyeeg kenamisri ashibig kur cha. Truyube kan nu llensu lataig pib tsøbmerayu litsig srømbalasrøngurri kørraarrub arrua, naim pulugatig kørraarrubig køn cha. 6 Inchen umbu chi tøgaig køtashchab na tab ashene, animalmera pib srøb tøgailø køben, namiguelø køben,

pirau srala ambubelø køben, pala amøñib illimera køben tøgaig asinabig køn cha. [7] Katø
kan wamgucha trendai mørinabig køn cha: “Pedro, kurrab kweecha, ma” cha. [8] Inchene
nabe trenchibig kur cha: “¡Señor, paare, kan treekkucha mana maramø! cha. Kan nabe
managuen nai trigube mamønrrai merigwanba, chish mariimíigwanbabe mugabguen
muga kømur” cha. [9] Inchen srømbalasrøngurrimbe wambe nane katøle løtab trenchibig
køn cha: “Tius tabig chishig mara kørrømarigwane ñibe mamgaig trømbøig kønmab asha
tøgagømøta” cha. [10] Truibe pønmay treetø treetø incha, katø kerriguba srømbalasrømay
nebibig køn cha.

[11] ’Inchen trunetø pøn møguelø Cesareasrøngurri nan lanrrab øriilø nam purrai yau
puptinchibelø køn cha. [12] Inchen Espíritu Santobe nane: “Mandø inchab kømab isuptø
pasrømøtø, nømba inrrø” chiben, katø i seiselø nuneløgucha naba lincha amrruig købig
køn cha. Incha nambe søtøba Cornelioi yausrø kebambubelø ker cha. [13] Inchen nøbe
nui yau kan ángel pasramisra, tru nun øyah chib pasraig asigwan namun eshkabig
køn cha: “Jopesrømay ør cha, Simónwan, trununduøwei katø Pedrogucha taigwan attrai
wamønrrab. [14] Truibe ñiba, ñui yauelanba kaigyugurri mandø incha ñimun wesrailø køm
wammeran waminchun” chitan, chibig køn.

[15] ’Inchen na pua, truyu waminchib mendøbene, tru srøsrøzhiitø Espíritu Santo namuim
pala kørraarrub lataitøwei nømuim pala kørraarruptinchibig køn cha. [16] Inchene nane
Señor øyah taigwan isuptinchibig køn cha: “Juanbe piu ulsra pitøga pinøbulingaruben,
trune ñimbe Espíritu Santotøga pinøbuliilø kønrrun” taigwan. [17] Nam judíosmera Señor
Jesucriston kørebelan Tius keta tranigwan nøm judíos kømeelangucha trununduøwei keta
tranene, ¿Tiuswan treeg marmøta chib pasrønrrappe, nabe mu købrai køh?— chibig køn.

[18] Inchen Tiuswei misaamera jerusalénsreelø iilan mørabe, yandø chi chimøtø, Tiuswan
truba tabig waminchib trenchibelø køn:

—Trube, Tiusbe judíos kømø misaamerangucha øsig kømigwan nebua tøgagønrrai kaig
marigwan isua møra, nuimay lliranrrai marin køn— chib.

Siria pirau Antioquíasrø Tiuswei ureemera

[19] Inchen tru Estebanwan kweechen isumdiig kaig pub mendøben trugurri, ke kan
ørøtømisra chab ambubeløbe, Feniciasrøn køben, Chipresrøn køben, Antioquíasrøn køben
øyasrøngatig ambig købig køn, mungucha mendailane Tiuswei wamwan waminchimøtø,
judíosmerandø waminchib. [20] Inchendø nømui utuelø møiløgøsrøn, chipresreeløba,
cirenesreeløba Antioquía ciudayu puabe, griegosmerangucha waminchibelø køn, Señor
Jesúsweimburab eshkab kusrenanøb. [21] Inchen Señorwei tasiibe nømba pasrøben, misaabe
truba nu kørewa, Señorweimay lliirabelø køn.

[22] Inchen Jerusalénsrø iglesiayueløbe trunun wammøra, nømbe Bernabéwane Antio-
quíasrøngatig ørøbelø køn. [23] Inchen Bernabé trusrø puabe, Tius ka yandø tab indin kua
asha, nøbe truba kasraarawa, Señorwei mayu pønrrappe nømui manrrau tab isua mur
pønrrønrrai mayeelan waminchibig køn. [24] Kaguende Bernabébe tabig, Espíritu Santoba,
nui isubigwan Cristoinug pasriiba truitø netsaig købig køn. Inchen Señorweyasig misaabe
nørrø nemisrig købig køn.

[25] Incha yandø Bernabébe Saulon lanrrab Tarsosrømay ya, yandø wetørrawabe, Antio-
quíasrømay pera ibig køn. [26] Incha nømbe trusrø pila ørøba iglesiayueløba tulundzunab
kua, misagwan nørrø kusrenanøbelø køn. Tru Antioquíasrøn kuig køn, tru Jesucristoi
kusrenanigwan marøb melabelan ke srøsrøzhiitø pølbasra “Cristoielø” cha munchi pasra
wamig.

[27] Inchen tru kwalømmerawan møiløgøsrøn Tius maig karuigwan eshkabelø Jerusalén-
gurri Antioquíamay kørrørrubelø køn. [28] Inchen kan tru ambubelai utuig Agabo taibe,
Espíritu Santo nun maig tamigwan isunrrai inchen, trenchibig køn:

—Pirau ørøba parø truba nuig attrab køn— cha. Indiibe treeg kønrrun taibe Claudio
karubig køben treeg purayaig købig køn. [29] Inchawei Antioquíasrø Jesucristoi kusrenanig-
wan marøb melabeløbe nømun kanun kanun maig tranamdiig køben an treeg purugua
trana, ørtrab chibelø køn, nunelø tru Judeasrø warabelayasig. [30] Incha treeg mara, Judeasrø

Tiusweimburabelan pera marøb pønrrabelan trannrrai, Bernabéwanba, Saulonba tru ketamig tulisaigwan trana ørøbelø køn.

12

Jacobo kwaigwanba, Pedron kailan keeri yau keerigwanba waminchib

1 Inchen tru kwalømmerawan rey Herodesbe møilan køsrøn iglesiayuelan kemørøbig
køn, kaig inchib sruaønrrab. 2 Incha Juanwei nuneg Jacobone espadatøga kweetsin-
garubig køn. 3 Treeg marigwane judíosmerane truba tabig asønain køben, Herodesbe
Pedrongucha merrarrangarubig køn. Truibe tru Pirri Levaduragaig Maig Fiesta kwaløm-
merawan purayaig køn. 4 Incha Pedron merrarrawabe, Herodesbe kailan keeri yau
keerøbig køn, suldaumera pib søtø ashib pønrrønrrai pønsra kan søtøyu pib suldaubatø.
Herodesbe tru Pascua Fiesta puraiben, Pedrone misagwei merrab wesranrrab isua treeg
inchibig køn. 5 Inchawei Pedrobe kailan tru keeri yaugurri webimønrrai truba may ashib
tøgagúig waben, iglesiabe nuyasig ¡katø! elachimø, Tiusba waminchib miab købelø køn.

Pedron kailan keeri yaugurri Tius wesrab

6 Herodes Pedron misagwei merrab løtsø wesramig køben tru kwalmab yem, Pedrobe
pagatø suldaumerai tøbøtag pa cadenatøga merrarraig, kib tsuben, katøgan suldaumerabe
yaskabu tru kailan keeri yawan ashib pønrrabelø køn. 7 Inchen møi møi kan Señorwei
ángel kenamisren, tru kailan keeri yaube kan tørguegwalmabig kebiløben, ángelbe Pedron
tømbulyu kønøga kasrønanabe, trenchibig køn:

—¡Mallatø kurrø!— cha. Inchen cadenasmerabe Pedroi taskugurri kørraptinchibig køn.
8 Inchabe ángelbe trenchibig køn:

—Tamara pørønab, ñui alpargatiswan keetab inchi— cha.

Inchen Pedrobe treeg marene, ángelbe trenchibig køn:

—Pala itøguewagúigwan keb, nai mendig amø— cha.

9 Inchen webyabe ángelwei wendautø ibendø, tru ángel øyeeg punrraig marigwane
ka inditamaptø isub, nøbe tab chigúi nebua ashmíig køn, pøs øyeebe nune kan piaig
lataitø køben. 10 Incha suldaumera ashib pønrrainug srøtiigu puraamba, trugurrimbe
katøganbalø puraamba, trugurri yandø wambig callegatømaysrø tsandzøn yaskabyu
pubene, tru yaskappe nøtø kurøptinchibig køn. Inchen webamba, kan yabgatig ambene,
tru ángelbe nøtø inrrai tarømisrøptinchibig køn.

11 Inchen Pedrobe yandø chigúi møra trenchibig køn:

—Møimbeguende, Señor nui ángelwan øra, Herodeswei taskugurrimba, katø maya
judíosmera nan maig martashchab ashig kui inchib pønrraigugurrimba wesratan— cha.

12 Incha Pedrobe yandø iigwan maig kui ashabe, Maríai yamay ibig køn, tru Juanwan
katø Marcoskucha taigwei usraimay. Inchen truyube truba yamelø tulundzuna, Tiusba
waminchib købelø køn.

13 Incha Pedrobe yagueta pua, yaskabwan pinrrøgøbene, kan srusrø-unø truyu mendig
mendabig, Rode taibe, mu køtashchab arruabe, 14 Pedroi wam kui mørøppe, kasrag købiitø
yaskabwanguen kurmøtø, katøle umbusrø kelula:

—¡Pedro yaskabu pasrøtan!— cha, eshkabig køn.

15 Inchene nømbe trenchibelø køn:

—¡Paare! ñibe loca asønan— cha.

Inchen nøbe:

—¡Truigwein køtan!— chiben, nømbe trenchibelø køn:

—Pedro kømøtø, nui møsig kuinrrun— cha.

16 Trune Pedrobe katøgucha yaskabwan pinrrøgøbig, pinrrøgøben, kura ashabe, truba
kwaarøbelø køn. 17 Inchen nøbe 'niløtøønrray' siñal mara, tru kailan keeri yaugurri Señor
mandø wesraigwan eshkawabe, trenchibig køn:

—Jacobonba, nunelø katøganelanba iigwan wammørøsrkønrrigay— cha.

Incha webyabe, peesrømay ibig køn. 18 Inchen yandø tør-rraben, suldaumerabe
¡katø! mamdøguen kømuilø truba truba waminchib købig køn, Pedrone ni chindinguen

mørmøwa. [19] Inchen Herodesbe langarua, wetørranrrab kaimappe, tru suldau ashib
pønrrabelan maig purayaigwan nømun paya ashib srua kuabe, kweetsingaruig købig køn.
Incha Herodesbe Judeagurri webya, Cesareasrømay ya, trusrø tsubig køn.

Herodes kwaigwan waminchib

[20] Herodesbe Tiroba, Sidónba warab misagwan larrø namig tsuben, trusreeløbe sø-
teeløba maig maramigwan lata ke kandø isua pønrramisra, tru rey Herodeswei yau
ke nøashib trag megabig Blasto taigwan nømuingatø misrtrai ubønanøb wamincha,
truikkurri ambugurri, igurri lata tab warønrrab cha miabelø køn. Kaguende Tiroba,
Sidónbabe tru reyweim piraugurri mamig weerigwan purøsrubelø købig kua. [21] Inchen
Herodesbe kan kwaløm treeg martrab cha wesrua pasra, tru kwaløm be Herodesbe tru
keilø purø tabelan kewa, tru wamisra ashib karub wainug wamisra chull møramdiig purø
may waminchibig køn. [22] Inchen misaamerabe trashib mendappe, trenchibelø køn:

—¡Iigwan waminchibiibe møg kømøtø, kan tius køn! — chib. [23] Inchen tru urastø
Señorwei kan ángel Herodeswane kwanrrø penøsrkøbig køn, kaguende tru maya nuguen
tab kønrrai indigwan Tiuswein kønrrain kømøtø, nuyasig kønrrai inchib wabenba. Incha
nøbe pøløm mera maig kwabig køn.

[24] Trune Tiuswei wambe larrøbichib nurab ibig køn.

[25] Inchen Bernabéba, Saulobabe tru ketamig tulisha trana øriilan chab peguchabe,
Jerusalénsrøngurri Antioquíasrømay katø ambubelø køn Juanwan pera, truitøwei Marcos
taigwan.

13

Bernabéwanba, Saulonba lawa wesrub

[1] Antioquía iglesiayube Tius maig karuigwan eshkabelø køben, kusrennøbelø køben
købig køn: Bernabé køben, Simón (trununduøwei Níger taig) køben, cirenesriig Lucio
køben, Manaen køben (tru misagwan ashib karubig Herodesba trubalatø nuraweig), Saulo
købengue. [2] Indiibe kan kwaløm Señorwan nøm køriibala tabig waminchib, ayunab
købene, Espíritu Santobe trenchibig køn:

—Bernabéwanba, Saulonba tarømartray cha, na nømun chi martrai wamigu marøb
pønrrønrrain— cha.

[3] Inchen nømbe ayunab, Tiusba waminchib kuabe, tab kønrrai tasiimeran nømuim pala
estsara, yandø, 'trube, ka amrrigay' cha ørøbelø køn.

Bernabéba, Sauloba Chipre pirausrø

[4] Inchen Espíritu Santo øriilø Bernabéba, Sauloba Seleucíasrømay amba, truyugurrimbe
barcoyu Chipre pirausrømay ambubelø køn. [5] Incha Salaminasrø puabe, judíosmera
tulundzuni yamerayu Tiuswei wamwan eshkab kusrenanøbelø køn. Incha Juanwangucha
nømun purugub uñchai pera amøñibelø køn.

[6] Incha tru pi tøbøtag Chipre pirø pasrabigu kandarømaysrø Pafossrøngatig larraam-
babe, truyube kan judío Barjesús taig, kaig libron kusrewa, kwaimandzigweimburabigwan
marøbig, ka isatø 'Tius maig karuigwan eshkabig kur' chibigwan wetørrabelø køn. [7] Tru
møøbe Sergio Paulo kubenadur maig kømigwan purø tab isua marøbig treeg møøba,
tsubig køn. Inchen tru Sergio ashib karubigwane Tiuswei wamwan nune mørøg køben,
Bernabéwanba, Saulonba wamønrrab ørøbig køn. [8] Inchen tru Barjesús, griegomaybe
Elimas cha wamig, tru kaig libron kusrebig, truibe tru karubig nui isubigwan Tiusweinug
pasrmønrrai truba søtø luløb megabig køn. [9] Inchen Saulo, katø Pablogucha taibe, Espíritu
Santotø netsaig, tru Elimaswan malau ke tab ashabe, trenchibig køn:

[10] —¡Kan ñi kui! ¡Misagwan kegørrøsrkamig, isatø indiibah, larrø kaig maramibatø
netsaig møg, nugwaimandzigwei nusrkai! ¡Chigurrimbunø sølgandø tabigwane larrø
tsaliig ashig kømui inchib pasrabig køn! cha. ¿Ñibe Señorwei tab maymerane managatig
mindishibig mindishinrragu? cha. [11] Møimbe Señorwei tasiibe ñun trømbøig nebunrrai

martrun cha. Møimbe maya yanagatig kabgaig kørrømisra, pørrwan ashchab kaiman-
rrabguen— chibig køn.

Inchen møi møi nune kabyu wañim peñib løstiig misren, srølamøratø ibig misra,
møikkøben tasku nun kemøra srua amrrai labig køn. 12 Inchen treeg purayaigwan ashabe,
tru kubenadur Señorweimburabelø kusrenaniilan ke kwaara asha, Señorwan kørebig køn.

Pablo Antioquía ciudasrø tsuig

13 Pabloba, nui linchibeløba Pafos ciudayugurri barcoyu nebamba amba, Panfilia pirau
Perge ciudasrø puben, trune Juanbe truyu nømun tarømisra, katø Jerusalénsrømay arru-
big køn. 14 Incha Pergegurrimbe nømbe Pisidia pirau Antioquía ciudasrømay amba, truyu
sábado isrin kwaløm judíosmera tulundzuni yau kebamba, purramisrøbelø køn. 15 Inchen
tru maig maramigwan martrai Moisés pørigwanba, Tius maig karuigwan eshkabelai
pøriilanba chab lebene, judíosmera tulundzuni yau chi maramigwan ashib karubeløbe
møigwan køsrøn øyeeg chinrrab, 'inrrø' chibelø køn:

—Ñim, namui misaamera, mandø melamigwan øyeeg melønrrigay chib misagwan
wamindamig tøgaguabe, waminday— chinrrai.

16 Inchen Pablobe pasramisra, tasigwan kusrawabe, trenchibig køn:

—Ñim, Israelwei misaameraba, katø ñim Tiuswan køriibala tøga pønrrabeløba mørtray
cha. 17 Iig Israel misaamerai Tiusbe, namui merrabsrø kølli misaameran lawa wesrawa,
tru misaamerane truba nørreelø kønrrai marig købig køn cha, nømbe Egipto pirausrø
ka ambateelø warøben. Incha tru Egipto pirausrøngurri nui tasiitøga ashig kui ashchai
marøb wesruig købig køn cha. 18 Incha mu misag warab waraimønug Tiusbe cuarenta
añosburab nømune ka awentab tøgagúig købig køn cha. 19 Incha Tiusbe Canaan pirausrø
misaamera siete nørrø søtø pønrrabigwan pinisha, truilaim pirømera købelan nømui
mara tøgagønrrai tranig købig køn cha, 20 kan cuatrocientos cincuenta añosburab.

'Inchen trugurrimbe tru maig kønrrabigwan asha marøb purrønrrabelø 'asha mar-
trabelø' cha wamiilø Tiusbe tranig købig køn cha, Tius tru maig karuigwan eshkabig
Samuel køb uraskatig. 21 Inchen trugurrimbunøbe, israelitasmerabe nømun ashib karub
wanrrabig kan rey miaben, Tiusbe Benjaminweinukkurri karrab misagúig Quiswei nusrkai
Saulwan cuarenta años ørøba karub wanrrai tranig købig køn cha. 22 Incha trugurrimbe
Tiusbe rey Saulwan nø ashib karub waigwan kerrawa, Davidwan rey kønrrai kusruig
købig køn cha. Incha trunune Tiusbe nuimburab trendaig købig køn cha: "Isaíwei
nusrkai Davidbe na maig isubig køben, treeg isub møg kui asha kur cha. Truibe na chi
martrai inchen, treeg martrun" cha. 23 Tru Davidweinukkurri srøig karrab misaameran nø
maig martrab cha kørrømisrig købig maig køben, Israel misaamerayasig kan Kaigyugurri
Wesranrrabig Jesúswan ørig købig køn cha. 24 Inchen Jesús nø arrumøwatøbe, mayeelø
Israel misaameran Juanbe mas kaig marmønrrab isua møra, Tiusweimay llirain kønmab
asamig piu umbu ulsrailø kømigwan eshkab kusrenanøb arrig købig køn cha. 25 Incha
Juanbe nui maramigwan yandø chab patsøgøb arruabe trendaig købig køn cha: "¿Nabe
mu kuitamab isugue? cha, nabe tru ñim isub kuig truig kømur cha. Inchendø nai
wendaube katøgan attrun cha, trunune nabe nui alpargatiswan tsiwan pitsamikken
truburab kømuinatan" cha, Juanbe trendaig købig køn cha.

26 'Ñim, nai misaamera, Abrahamweinukkurri srøig larrøbicha amrrubeløba, katø ñimui
utu Tiuswan køriibala marøb melabeløba: tru tabig srø wam kaigyugurri wesrabigwane
yamba namuiwei ørig kuin køn cha. 27 Kaguende Jerusalénsrø warab misaameraba,
katø nømun ashib karub purrabeløbabe, Jesúswane mu kuinguen nebua ashmøwei,
katø tru isrin kwalømmørig Tius maig karuigwan eshkabelø wamindi wamwan leigwan
chigucha, nømbe truigwan chi mørøg kømuindiig kua, nøm Jesúswan øyeeg kwanrrai
marøb pønrrappe, tru pørig maig taimbala nømbe treeg nebunrrai marig købig køn
cha. 28 Jesúswan chigurri kwanrrai maramdiig nuinuube chi kalø marig wetørramubendø,
Pilaton nømbe kwetchai miaig købig køn cha. 29 Inchen nuimburab maig pørig pønrrabelø
kerrigu treeg puraiben, kurusyugurri pinøsrua, sørabelø køn cha. 30 Inchendø Tiusbe

katø kwailai utugurri øsiirangarubig køn cha. [31] Inchen Jesúsbe kwamøwatø, tru Galileas-
røngurri Jerusalénsrøngatig nun lincha nerrubelane katø øsiirappe, nømune truba yam
kwalømgatig kenamisrøb unig købig køn cha. Incha truiløbe møimbe nømashib maig
asigwan misagwei merrab nuiwan waminchibelø, nøm køn cha.
[32] 'Inchawei namgucha tru merrabsrø namui kølli misaameran Tius trannrrab misra
kørrømisrig, tru tabig srø wamwan ñimun wammørøsrkøb eshker cha. [33] Nam tru truilai
ureemerane treeg martrab kørrømisrigwane maran cha, Jesúswan Tiusbe øsiirangarua.
Inchen katø Salmo dosyugucha øyeeg pørig pasran cha:
"Ñibe nai Nusrkain køn cha.
Møi nabe ñui Møskai misra pasrar" cha.
[34] Katøbe mana treranrrabig kømíig Tiusbe Jesúswane kwailai utugurri katøle kusrua, tru
treeg marigweimburappe Tiusbe trencha pasrig købig køn cha:
"Tru newan tabig, ciertonig treeg martrab cha,
Davidwan trannrrab kørrømisriilane ñun tranrrumøn" cha.
[35] Inchawei katøganbaløsrøngucha trenchibig køn:
"Ñui Newan Tabigwei asrwane trerabashmønrrun" cha.
[36] 'Pøs Davidbe Tius maig kønrrain køben tru nø tsuin kwalømmerawan misaameran
ashib purugub wawa, yandø kwawa, nui møskaløba tsumisrene, nui asrbe treraig købig
køn cha. [37] Trune Tius tru kwailai utugurri katøle kusruigwei asrbe treramuig købig
køn cha. [38] Inchawei ñim, nai misaamera, ñim nebua asig kønrrai inder cha, tru kaig
mariilan ulø payamig kømíig pesannaig kønrrun chib eshkab kusrenniibe Jesúskurrin
kui. [39] Inchawei tru maig maramigwan martrai Moisés pøriiløtøga chi kaig kømíig
lataig, tabig kørrømisra pønrrønrrab kaimaigwane, mutøgucha Jesucriston kørebeløbe
nuinuubeguende chi kaig kømeelø lataig, tabig kørrømisrtrun cha. [40] Inchawei ashiptø kuy
chibig køn, Tius maig karuigwan eshkabelø øyeeg chib pøriibe ñimun nebuig warønrrab
kømøtø:
[41] "Au, ñim chiwandøgucha ke ka indzatø mørøbelø,
¡katø! ke kwaara ashib kenaguen kømø, pinay taig.
Kaguende nabe, ñim warain kwalømmerawan purø nuig maramønrrun taig,
ñimun mugøben treeg købig køn chib wamindingucha,
treeg marig købig kuitamappe ke køremgaikke."—
[42] Incha Pabloba, nui linchibeløba judíosmera tulundzuni yaugurri webambene:
—Wendø truwan isrin kwalømgucha øyeelandøwei waminchurrunrrigay— chibelø
køn. [43] Incha truyu misag tulundzuna pasrabigwan yandø nømbe 'ungwa' cha ambene,
møiløgøben truba yam judíosmeraba, katø møiløgøben judíosmera nøm Tiusweiwan
marøb pønrraigu purørrua Tiuswan purø isua melabeløbabe, Pablonba, Bernabéwanba
mendig amben, nømbe:
—Tiuswei tru ka yandø tab indigu maizhikkucha elachib pønrrønrrab kømøtø, melabig
melønrrigay— chib waminchibelø køn.
[44] Inchen wendø truwan isrin kwaløm tru ciudayu ke maya misag lutau Tiuswei wamwan
mørtrab tulundzunøben, [45] judíosmerabe misag truba nørrø tul yai ashabe, truba namig
pusrkwai asha, Pablo tru trenchib wamindigwane 'treeg kømøn' chib, tsalø wamabelø køn.
[46] Inchen Pabloba, Bernabébabe chigucha kørmø trenchibelø køn:
—Tiuswei wamwane ñim judíosmeranmerrigwei eshkamig kuig køn cha. Inchendø
ñim yandø kaashib, managatig øsig kømigwan ñim tøgagømig truburab kømui indig kuig
købene, trube, nambe møimbe judíos kømeelaimay katø amrrab chibelø køn. [47] Kaguende
Señorbe namun trencha karua pasrig køn cha:
"Judíos kømø misaamerayasig kan tør lataig kønrrai ñune pasrar cha,
kaigyugurri wesrailø kømigwan eshkab pirau munabatsø srua inrrai."—
[48] Inchen iigwan mørabe, judíos kømø misaamerabe truba kasraarawa, Señorwei
wamwan truba tabig waminchibelø køn. Incha tru managatig øsig kømigwan tøgagøn-
rrai chabguen tarømariilø købeløbe møiløtøgucha Jesucriston kørebelø køn. [49] Inchen

Señorwei wambe tru pirau kerrigu larrøbichibig køn. 50 Inchen judíosmerabe tru ciudayu
møiløgøsrøn ishumburmera, Tiuswan purø isua melabelø trurrigu nøm mailø kui asi-
ilanba, katø ciudayu møguelø nørreelø ashib karubelanba kaig marøb kurrønrrai nømune
ke treeg isumne incha, Pablonba, Bernabéwanba nømuim piraugurri webusrøbelø køn.
51 Inchen nømbe nømui srøbyu usrøwan pabørrgøbelø køn, ñim øyeeløgurri uyube
møimbe ñim kusrenrrigay chib eshkab. Incha Iconio ciudasrømay ambubelø køn. 52 Inchen
tru Jesucristoi kusrenanigwan marøb melabeløbe kasrag købiibah, Espíritu Santobatø
netsailø købig køn.

14

Pabloba, Bernabéba Iconio pirausrø

1 Iconiosrø Pabloba, Bernabéba judíosmera tulundzuni yau kegøtø kebamba, purø may
waminchib kusrenanen, judíosmera køben, griegosmera køben truba nørrø Jesucriston
kørebelø køn. 2 Trune judíosmera Jesucriston køremeeløbe tru judíos kømeelane ke
kaig isumne inchibelø køn tru Pabloimburappa, Bernabéweimburappa. 3 Inchen treeg
kuingucha, Pabloba, Bernabébabe truyu yana warøwa, Tiuswei wamwan chigucha chi
kørig kuin kømø waminchibelø køn. Inchen nui wamwan tru ka yandø tab indigwan treeg-
wein kui ashchai, Señorbe nømui tasiimeratøga mariilø truba nørreelø marøb, kwaara
asha kønrrai mariilø marøb inchai tranig køn. 4 Inchen tru ciudayu misaamerabe kan
utueløbe judíosmeraingatø køben, møiløbe Cristo nøashib karua øriilaingatø købig køn.
5 Inchen judíosmera køben, judíos kømeelø køben, nømun ashib karub purrabeløba kandø
misra, nømun trømbøig kaig inchib, sruutøga petønrrab kurrøben, 6 Pabloba, Bernabébabe
trunun wammøra Licaonia pirau tru Listraba, Derbeba, pueblomerasrømayba, katø tru
puluwan katøganbalømerasrømayba trubab ambubelø køn. 7 Incha trusrø tru tabig srø
wamwan eshkab kusrenanøbelø køn.

Listrasrø Pablon sruutøga petab

8 Inchen Listrasrømbe kan møg kal-lainukkurri managuen uñchab kaimabig srøbmera
tulundzunig wabig køn. 9 Inchabe tru møøbe Pablo waminchen mørøb wabig køn. Inchen
Pablobe nun ke tab asha, ke tamarig kømuitamab isub wai ashabe, 10 mur wamab trenchibig
køn:

—¡Ølgandø kurrab, pasramisr!— cha.

Inchene tru møøbe pørsrappe, pasrambua, llirab mendabig køn. 11 Inchen misaamerabe
Pablo chi marigwan ashippe, nømui Licaonia triimay trenchib trashib mendabelø køn:

—¡Møguelø lataig, tiusmera namuinug kørrørruin køn!— chib.

12 Incha Bernabéwane tius Zeus køn chippe, Pablone tius Hermes køn cha wamabelø
køn, kaguende Tiuswei wamwan waminchibiibe Pablo køben. 13 Inchen tru tius Zeuswei
tab ya, tru ciudayu kebambinuutø pasrabigu ashib wab sacerdotebe, toromera køben,
umera purø tabzheelø tamariilø køben, tru ciudayu kebambi yaskabmerasrø srua arrua,
tru toromeran kweecha, misaamerabamisra, Pablonba, Bernabéwanba, nømune tiusmera
kui mara trannrrab mendabelø køn. 14 Inchen Cristo nøashib karua øriilø Bernabéba,
Pabloba nømun treeg martrab indi mørabe, nømui kewagúilan kølsrøb, misag utusrø
kegørra, 15 trenchibelø køn:

—¡Au, yu mayeelø pønrrabelø! ¿Chindimba øyeeg martrab inchigue? cha. Nambe ñim
latailøtøwei ka møgueløtø ker cha. Ke ka treeg maranmab ashchaindø mariilan elacha,
øsig wab Tius srømbalawan køben, tru pirøwan køben, marwan køben, chigurrimbunø
truyu pønrrabelan marøbigweimay llirawa pønrramisrtrai, tru tabig srø wamwan nambe
ñimun waminchab amrruer chib. 16 Merrabsrø misag srøig, srøig kurrab amrrubelane
misaamera nørrø pønrrabelan chuelandøgucha kerriguelan, nømun maig amøñig køben,
treeg ka amøñibasig køn cha. 17 Inchen køben managucha nuimburabigwane maig
kuigwan eshkab wamindig købig køn cha, tabig marøb. Srømbalasrøngurri srewan ørøb,
ellmariilø misram pølmera pubene, tru kuindø, tru kuindø misringarunrrun cha, chi

palømø unchaguen mamig tøgagønrrai tranøb, ñimui manrrømeran truba kasraaranøb.
—
18 Inchen nøm øyeeg chib waminchagucha, nømbe misaameran ke trendø merønrrab
kaimabsrubelø køn, tru nømun tiusmera kui mara toromeran kweecha tranmønrrai.
19 Inchen Antioquíagurrimba, Iconiogurrimba møiløgøsrøn judíosmera puabe, misag
purø nu pasrabigwan ke kaig maramne inchai wamincha, Pablon kwetchab srug muta
peta, ciudayugurri wambiisrømay ke paluunchib megam srua webambubelø køn, yandø
kwaig kønmab. 20 Trune Jesucristoi kusrenanigwan marøb melabeløbe nuin pøtøgatan
tulundzunøben, nøbe kurra, katø ciudayu kebibig køn. Incha katø kwalømbe Pabloba,
Bernabéba Derbesrømay ambubelø køn.
21 Incha Derbesrø Jesucristoi tabig srø wamwan eshkab kusrenana, Jesucristoi kus-
renanigwan marøb melabelø nørrø nemisrtrai mara, trugurrimbe Listramayba, Ico-
niomayba, Antioquíamayba katø amrruig købig køn. 22 Incha trusrømbe tru Jesucristoi
kusrenanigwan marøb melabelan kullaaramø mur pønrrønrrai waminchib, isubigwan
Tiusweinug pasragúigwane elachib pønrrømø, tindøga pønrrønrrai chib waminchibelø
køn. Incha nømune trenchibelø køn: “Tius nø ashib karub waisrø kebambamibe
chinetø chinetø murelø puben, truyu puraambub meløwawei kebambamig køn” cha.
23 Incha iglesiamørig nømbe Tiusweimburabelan pera marøb pønrrabelø wesrawa pønsra,
Tiusba waminchib, ayunab kuabe, nømune tru nøm kørewa pønrraig Señor nø ashchai
pønsrøbelø køn.

Antioquía ciudasrømay katø ambub

24 Incha trugurrimbe Pabloba, Bernabébabe Pisidia pirauwan puraambub amba, Panfilia
pirau pubelø køn. 25 Incha Perge ciudayu Tiuswei wamwan eshkab kusrenana, trugurrimbe
Ataliasrømay amrrubelø køn. 26 Incha truyugurrimbe barcoyu nebamba, Siria pirau
Antioquíasrømay ambubelø køn. Tru nøm møi ya patsøga pønrraigwan martrab amrrai
Tiuswei tru ka yandø tab indiitøga tabig ashib tøgagúilø kønrrigay chib, tru nømun
pønsraig købiisrømay. 27 Incha trusrø puabe, iglesiayuelan tulundzuningarua, Tius nømba
chinetø, chinetø mariilanba, tru judíos kømø misaameragucha isubigwan Señorweinug
pasra tøgagønrrai yaskabmeran mandø kurøb arrigwanba waminchibelø køn. 28 Incha
Pabloba, Bernabéba Jesucristoi kusrenanigwan marøb melabeløba truyu truba yana
kørrømisra waraig købig køn.

15

Jerusalén waminchab tulundzunab

1 Inchen tru uras møiløgøsrøn Judeagurri Antioquíasrømay amba, nunelan treeg
kusrenanin købig køn:
—Moisés kusrennig tru circuncisión maramigwan marmøwabe, kaigyugurrimbe wes-
railø kønrraamøn— chib. 2 Inchen Pabloba, Bernabéba tru treeg kusrenanøbelan ‘øy-
eebe maramig kømøn’ chib, nømba purø mur aleguiyabelø køn. Treekkurri Pablonba,
Bernabéwanba katø truyu nømui utuelø møilan køsrønbamara, Jerusalénsrømay ørtrab
wesrawa pønsrøbelø køn, tru øyeeg pub arrigwan Cristo nøashib karua øriiløba, Tiusw-
eimburabelan pera marøb pønrrabeløba trusrø waminchai.
3 Inchen tru iglesiayuelø tru amrrai karua øriiløbe Fenicia pirøwanba, Samaria
pirøwanba puraambub ambubelø køn, judíos kømø misaamera nømui trendø marøb
kuilan elacha, Tiuswei maywan amøñinrrab nøm mandø pønrramisrigwan eshkab.
Treekkurri trusrø tru mayeelø nuneløbe truba kasraarabelø køn.
4 Incha Pabloba, Bernabéba, tru lincha ambubeløba Jerusalénsrø chab pubene, trusrø
iglesiayueløba, Cristo nøashib karua øriiløba, katø truyu Tiusweimburabelan pera marøb
pønrrabeløba nømune wamab utøben, nømbe Tius maig marigwan kerriguh waminchi-
belø køn. 5 Inchene møiløgøsrøn merrappe fariseosmeraingateelø købelø kua, møimbe
Jesucriston kørebeløbe trenchibelø køn:

—Tru judíos kømø misaamera Jesucriston kørebelane tru circuncidamigwan
maringarub, katø tru maig maramigwan martrai Moisés pøriilan maringarumig palan—
cha.
6 Inchen Cristo nøashib karua øriiløba, Tiusweimburabelan pera marøb pønrrabeløba
tru øyeeg puigwan maig køtashchab ashchab tulundzunabelø køn. 7 Inchen purø trømbøig
mur aleguiyab kømig puben, Pedrobe kurra pasramisra, trenchibig køn:
—Nai nunelø, ñimbe srøsrø kwalømmerawangurri ashibelø kuinrrun cha, Tiusbe ñimui
utugurri nan lawa wesruig køn cha, judíos kømø misaamera tru tabig srø wamwan
na waminchen møra, kørenrrai. 8 Tiusbe nømui manrrømeran ashibig kuabe, nam
judíosmeran tranøb lataitøwei Espíritu Santon nømungucha tranøb, nømuingatø pasrar
chib kenamarig køn cha. 9 Tiusbe nømun nøørø mara namuingatøtø inchib pasrømuig køn
cha, nømui isubigwan Tiusweinug pasra tøgagúitøgatø nømui manrrømeran chishmarig
købig kua. 10 ¡Ñim kui! ¿Ke Tiuswane chinchibig køtashchab inchib pønrrøtirru? cha,
tru nam lata, namui merrabsrø kølli misaamera lata, øyeeg maramigwan marøb kønrrab
kaimaigwane tru Jesucristoi kusrenanigwan marøb melabelan, trunun nøm niga amrrai
møimbe nømun neguanøb. 11 Treeg kømøtø, Señor Jesús tru ka yandø tab incha ketiitøgatø
nambe kaigyugurri wesrailø kermab kørewa pønrrer cha, nøm lataitøwei.—
12 Inchen truyu maya misag tulundzuna pasrabiibe niløtø kørrømisra, mørøb purrabelø
køn, Bernabéba, Pabloba tru judíos kømø misaamerai utusrø, Tiusbe nømba pasrain kui
ashchai nømgurri mariilanba, kwaara asha kønrrai mariilanba waminchen. 13 Inchen nøm
chab waminchen, Jacobobe trenchibig køn:
—Nai nunelø, mørtray cha: 14 Simónbe wamindan cha, judíos kømø misaameran
srøtøgurri nømungucha isua pasranmab ashchai, truilai utugurri nui ureg søtømera
kønrrai mara, nui munchin nømuinug tøgagønrrai marigwan. 15 Pøs møi øyeeg pubiibe,
tru merrabsrø Tius maig karuigwan eshkabelø maig pøriiba ke kandø køn cha. Tru øyeeg
pørig pasraimbala:
16 "Øyeeg purayaig wendøbe tru Davidwei ya penin tsuigwan
katøle kusrua pasramønrrun chib.
Chab pinabsruigwan katøle tamara kusrub,
srøig mara pasramønrrun taig.
17 Maya misaamera katøganelø uncha pønrrabelø
Señorwan lanrrain cha,
mayeelø judíos kømø misaamerainug
nai munchiwan nømuinug pasra wamig kønrrun cha.
18 Tru Señor iilan marøbig øyeeg tan taig,
tru manasrøngurri øyeeg martrab isua tøgaguen waig købigwan."
19 'Inchawei nabe, ke treeg maramne inchib pønrramgaig kui ashar cha, judíos kømø
misaamera nømui merrabsrø marøb kuilan elacha, Tiusweinug pønrrønrrab llirawa amr-
rubelan. 20 Treeg kømøtø, taska mari tiusmera tøgagúilan pønsraig mamimeran mamøwei,
katø møguelø lata ishumbur lata larrø trømbøig marøb kømigwan marmøwei, kweetsig
kømøtø, ka melamisratø kwaig animalmerai yauwan mamøwei, katø aniwan mamøwei
indamig køn chibig, treegwan eshkawa, pøramitø palan cha. 21 Kaguende merrab man-
asrøngurri Moiséswei pøriilan ciudamørig judíosmera tulundzuni yamerayube eshkab
kusrenanøbelø tøgagøben, truiløbe isrin kwalømmørig tru maig maramigwan martrai
pørigwane lebelø købig køn— cha.

Pabloba, Bernabéba Siria pirau Antioquíasrømay katø ambub

22 Inchen Cristo nøashib karua øriiløba, Tiusweimburabelan pera marøb pønrrabeløba,
katø iglesia mayeeløba tru nømui utugurri lawa wesrawa, øramig tabig asønai inchibelø
køn, Antioquíasrømay Pabloba, Bernabéba amrrai. Incha Judas, katø nundøwei Barsabás
taigwanba, Silaswanba amrrai wesrubelø køn, nunelai utu tru mas nørreelø kui asi
møguelan. 23 Incha nømune ørøppe, kan kilga øyeeg chibig pøra, trana ørøbelø køn:

Nam Cristo nøashib karua øriiløba, Tiusweimburabelan pera marøb pønrrabelø,
nam ñimui nunelø ñim judíos kømeelø Antioquíasrømba, Siriasrømba, Ciliciasrømba
warabelø nunelan 'ka amøñigueh' chinrrab inder.
24 Møiløgøsrøn yu namui utuelø amba, namma chigucha treebe marøb kønrrai
karumubendø, chinetø cha, ñimune ¡katø! kan ørøba mandøgucha kømuielø melønrrai
marin køn. 25 Incha treekkurri nam mayeeløba kandø isua pønrramisra, namui utuelan
mø møguelan køsrøn lawa wesrua, namui undaaraig nunelø Bernabéba, Pabloba
kegøtø nømun ñimuimay ørtrab inder. 26 Tru Pabloba, Bernabébabe Señor Jesucristoi
munchigurri ke kwamig nebuinanrraptiikken inchib meløwar køn. 27 Incha nambe Ju-
daswanba, Silaswanba ñimuimay ører. Truiløbe nam pørigwan, nømashib trunundøwei
waminchun. 28 Espíritu Santon lata, namun lata tabig asønatan katøgan srøig, srøig
maramelø ñimun negwanmøtø, iig tru maramig palønrrapteelandøh martrai karumig:
29 tru taska mari tiusmeran animal kweecha pønsrai yaumeran mamøwei, katø aniwan
mamøwei, kweetsig kømøtø ka melamisratø kwaig animalmerai yauwan mamøwei,
katø møguelø lata ishumbur lata larrø trømbøig marmøwei indamigwan. Ñim øyeelan
marøb pønrrømuikkurrimbe, søl marøb pønrrønrrabguen.
Trube, ungwa, mayanguen tab kuilø kønrrigay, chib
pørig køn.
30 Incha yandø nømun, 'trube, ka amrrigay' cha øren, Siria pirausrø Antioquíamay amba,
tru asamigwan ashchab eshkailø tulundzunøben, tru kilga ørigwan nømbe tranøbelø køn.
31 Incha trunun nøm lewabe, truba kasraarabelø køn øyeeg purugub wam tabig wamindig-
wan møra. 32 Inchen Judasba, Silasba nømgucha Tius maig karuigwan eshkabeløtøwein
kua, tru tabig purugub wam nu wamincha ketiitøga trusrø nunelan kullaaramø ambub
melamig kønrrai kørrømarøbelø køn. 33 Incha truyu maya yana køsrøn nømbe kørrømisra
warøben, nuneløbe 'chi isumgaig tab kuilø kønrrigay' chib, nømun karua ørøbelaisrømay
'ungwa' cha, katøle ørøbelø køn. 34 Inchen Silasbe trusrø nø kørrømisramig tab punrrab kui
isubig køn. 35 Inchen Pabloba, Bernabébabe Antioquíasrø kørrømisrøbelø køn, trusreelø
truba yameløba Señorwei wamwan kusrennøb, katø trunun wammørøsrøb.

Pablo nui martrab yamigwan katøle marøb pølbasrøb

36 Yandø mam kwalømyu køsrønbe Pablobe Bernabéwan trenchibig køn:
—Ciudamørig nam Señorwei wamwan eshkab kusrenaniisrø nunelan maig inchib
meløtashchab katø ashchab amun— cha.
37 Inchen Bernabébe Juanwan, katø nundøwei Marcos taigwan, pera inrrab inchen,
38 trune Pablobe pera ambamgaig kui ashibig køn, kaguende tru srøsrø ambenma Marcosbe
Panfiliatø nømun tarømisra, nømba tru maramigwan martrab imuinukkurri. 39 Inchen
ke mumayguen kømíig peemaytø puptinchen, møikkurrindøgucha tarømisra, Bernabébe
Marcoswan pera barcoyu Chipresrømay ibig køn. 40 Incha Pablobe nuimburappe Silaswan
lawa wesrawa, tru nunelø: "Señorwei ka yandø tab indiitøga tabig ashib tøgagúilø
kønrrigay" cha øriilø ambubelø køn. 41 Inchen Siria pirauwanba, Cilicia pirauwanba pureb
ibig køn, Tiuswei ureemera tru iglesia truørø pønrrabelan kullaaramø, mur pønrrønrrai
purugub waminchib.

16

Timoteo Pablonba, Silaswanba lincha ib

1 Pablo Derbesrømba, Listrasrømba pueblomerayu pubene, truyube kan Jesucristoi
kusrenanigwan marøb megabig Timoteo taig tsubig køn, truibe Criston køreweig judía
ishugwei nusrkai. Inchendø møskaimbe griego købig køn. 2 Inchen Timoteobe tru
Listrasrø, Iconiosrø nunelai utu, chigucha tamgaig tabig købig køn. 3 Inchen Pablobe
Timoteowan nøba lincha attrai incha, tru trusrø warabelø judíosmeragurri nune asru
circuncidamigwan marøbig køn, kaguende mayeeløba møskaimbe griego kui ashibelø
kuimba. 4 Incha nømbe tru pueblomerawan puraambub ambimørig, Cristo nøashib
karua øriiløba, Tiusweimburabelan pera marøb pønrrabelø tru Jerusalénsrø purrabelø,

maig marøb kønrrai karuilane isua mørøb kønrrai eshkab ambubelø køn trusrø Tiuswei
ureemeran. 5 Inchen trusrø tru iglesiamera pønrrabeløbe nømui isubigwan Tiusweinug
pasra pønrramigu, kullaaramø, mur pønrramisren, misaabe kwalømmørig nemisrøb ibig
køn.

Kan møg macedoniasriig Pablon piab lataigu kenamisrøb

6 Incha nømbe Frigia pirøwanba, Galacia pirøwanbabe ka purab ambubelø køn,
kaguende Asia pirausrømbe Espíritu Santo Tiuswei wamwan waminchibashmuben.
7 Incha Misia linderosrø puabe, Bitinia pirausrø kebamrrab inchen, Jesúswei Espíritube
trusrø kebambashmuben, 8 Misia pirø puluwan yabwandø puraamba, Troassrø kørraam-
bubelø køn. 9 Indig trusrø Pablobe yem kan piab lataig asig tøgagúig køn. Truyube kan møg
Macedonia pirausriig pasramisra trenchib miab pasrai ashibig køn: "Macedoniasrømay
larraamø cha, namun purugunrrab." 10 Inchawei Pablobe tru piab lataigu treeg asin køben
latatø, nambe Macedoniasrømay amrrab inchibelø ker, namun Tius nui tabig srø wamwan
eshkab kusrenanrrai wamitamaptøwei isua.
11 Indiibe Troaskurri barcoyu nebamba, Samotraciasrømay kanmaytø ke purab amba,
katø kwalømbe Neápolissrø pua, 12 truyugurrimbe Filipossrø pubelø ker. Tru ciudabe
Macedonia pirau mas nuig køb, katø kan søtø Roma misaamera truyube kebamba warab
inchibelø køn. Incha tru ciudayu nambe mam kwaløm køsrøn kørrømisrøbelø ker.
13 Inchen kan isrin kwaløm tru ciudayu nu yaskabu wambiisrø webambubelø ker kan
pi mendasrømay, truyube judíosmera Tiusba waminchab tulundzuninug kuitamab isua.
Incha nambe truyu purramisra, ishumburmera tulaamba purrabelan waminchibelø ker.
14 Inchen tru utube kan ishug, Lidia taig mørig waben, Señorbe nui manrrøwan kurøbig
køn Pablo chi chitamørtrab ke tab mørig wanrrai. Truibe, Tiatira ciudasriig, yalø pigø
llensumera purø tabig yanøbig, trurrigu Tiuswan køriibala tabig waminchib megabig
købig køn. 15 Incha nøba, nui yaueløba piu umbu ulsrailø kørrømisra, ke tiusmanda chib
namune trenchibig køn:

—Na, Señorwan cierton kørein kui ashabe, trube, ñim nai yamay amrrua, kørrømisrtri-
gay— cha.

Incha namune ke kørrømisramne inchibig køn.

16 Nam Tiusba wamindinuumay ambub købene, kan srusrø karuindiig megabig, kebasra
tranøb kwaimandzig tøgaig namun katønrrab arrubig køn. Truibe tru nun karub pera
købelane truba nørrø an asingarubig købig køn, nø misagwan kebasra ketiiløtøga. 17 Incha
tru srusrøbe Pablonba, namunba wendautø trenchib trashib arrubig køn:

—¡I møgueløbe Tius Mayeelaim Pala Pasrabigwei karuindiig melabelø, kaigyugurri
wesrailø køm maywan ñimun eshkab kusrenanøbelø køn!— chib.

18 Inchen ke treetø treetø purø yam kwaløm uñen, yandø Pablon ke pesriikken inchen,
nøbe keesha, tru kwaimandzigwane trenchibig køn:

—Jesucristoi munchiyu i srusrainukkurri nabe webinrrø tamønrrun— cha.

Inchen tru urastø kwaimandziibe elachibig køn.

19 Inchen tru karub pera købelø tru treeg an marøb pønrramibe yandø patsi asha,
Pablonba, Silaswanba kemøra, misag tulundzuninuumay ke paluunchib waram srua am-
bubelø køn, tru misagwan ashib karubelaisrømay. 20 Incha merrab pønsrabe, trenchibelø
køn:

—¡Kan i møgueløbe ya judíoskøleelø købendø, namui ciudawane ke chi maringuen
asamgaig marøb amrrun! cha. 21 Nøm waminchib kusrenanøppe ke peemaytø mariilø nam
uta tøgagømig kømøwei, katø treegwan marøb kømig kømøwei inchai namune meriilan
kusrenanan cha, nam ya romanosmeran.—

22 Inchen misaabe mayamba kanbalatø misra namig kurrøben, maig kønrrabigwan
asha marøb purrabeløbe, Pablomera kewagúilan tsakkandø wesrawabeta, tsiitøga itchai
karubelø køn. 23 Incha nømune truba yam ichabeta, kailan keeri yau kebusra, truyu ashib
pasrabigwane webamrraingaig purø may ashib tøgagungarubelø køn. 24 Inchen tru treeg

martrai karuigwan mørabe, truyu ashibiibe katøguchi umbusrø keera, srøbmeran cepoyu kegwana, purrønnøbig køn.

25 Inchen yem tøbøtasrømbe Pabloba, Silasbabe Tiusba waminchib, Tiusweyasig cantab køben, katøganelø truyu keerig pønrrabeløbe mørøbelø køn. 26 Inchene ¡katø! møin kagúitø mur pirøgønabig arruptinchen, tru kailan keeri yawan niga pasrabigwan tru-ilanguen punø panrrø sruaguchen, ¡katø! tru urastø truyu maya yaskabmeraba kurig pønrramisren, tru keerig pønrrabelai cadenasmerabe mayeelaimba picha kørrabelø køn. 27 Inchen truyu keeriilan ashib pasrabig kiagasrøbene, møimbe tru kailan keeri yau yaskabmerabe kurim pønrraptindi ashabe, nui espadan wesrawa, ¡katø! nøasiitø ke yandø kwanrrab inchibig køn, kaguende truyu pønrrabelø chab wegørra chab lulitamab isua. 28 Inchene Pablobe mur trashib trenchibig køn:

—¡Ñiguen øyeeg kaig marmøtø kagøbash! cha. ¡Søtøba nambe yu ka purrer!— cha.

29 Inchene tru kailan keeri yawan ashib pasrabiibe kan pela piløgaig miawa, umbusrø luløb kebya, Pabloimba, Silasweimba merrab itønab tømbønsrøbig køn. 30 Incha wambig pera webyabe, payibig køn:

—¡Au kasukumera! ¿na kaigyugurri wesraig kømibe chi maramig palønrrerah?— cha.

31 Inchene nømbe trenchibelø køn:

—Señor Jesucriston køreu cha. Incha ñiba, ñui yaueløbañau kaigyugurri wesrailø kønrrabguen— cha.

32 Inchen nømbe Señorwei wamwan nunba, nui yau purrabelø søteelanba waminchibelø køn. 33 Incha nømun ichabeta tru pisrø mariilan tru yemdøwei tre uras pillmawa, tru urastø nøba, nui yauelø kerrigueløba piu umbu ulsrailø købig køn. 34 Incha trugurrimbe Pablonba, Silaswanba nui yamay pera ya, manna, nøba, nui yaueløbañau Tiuswan køreikkurri truba kasraarabelø køn.

35 Indiibe tør-rrabene, tru maig maramigwan asha marøb purrabeløbe tru policíameran karua ørøbelø køn, tru kailan keeri yawan ashib pasrabigwan, trenchinrrai: "Pablonba, Silaswanbabe elatchain" cha. 36 Inchen tru yawan ashib pasrabiibe Pablone trenchibig køn:

—Tru maig kønrrabigwan asha marøb purrabeløbe yandø ñimun weeriilø kønrrai karua ørin køn cha. Pøs treeg købene, webamba, chi isumøtø, ka ambay— cha.

37 Trune Pablobe trenchibig køn:

—Nam ya Roma pirausrø kal-lawar køb lataitøwei kal-lawarwan, namun maig kuitashchab payaguen ashmubendø, maya misagwei merrab namun ichabeta, namun kailan keeri yau kebusra ¿møingan mugucha wammøriimøzhig namun nilø wertrab inditarru? cha. ¡Pøs chi treeg kønrraamøn! chibig køn. Pøs truiløtøwei namun wesrunrrab amrrubash— cha.

38 Inchen tru policíamerabe tru maig kønrrabigwan asha marøb purrabelan tru treeg taigwan eshkabene, truba kwaarøb kørig kui inchibelø køn, truiløbe Roma kal-lawar lataitøwei kal-lawar kuin kui wammørøppe. 39 Inchen nømbe Pablonba, Silaswanba 'kan nambe treeg kømui tamab isua indig køn' chib amba, kailan keeri yaugurri wesrawabe, 'ciudayugurri ke tiusmanda amrray' chibelø køn. 40 Incha truyugurri webambabe, nømbe Lidiai yamay amba, truyu Jesucristogurri nømui nunelan ashabe, maig melamigwan treeg marøb melønrrigay chib wamincha, yandø ambubelø køn.

17

Pabloba, Silasba Tesalónicasrø

1 Pabloba, Silasba ambuppe, Anfípoliswanba, Apoloniawanba puraambub amba, Tesalónica ciudasrø judíosmerai kan tulundzuni ya pasrabnug pubelø køn. 2 Incha Pablobe nøbe trendø treeg marøbig kua, tru judíosmera tulundzuni yausrø nømun ashchab kebya, pøn sábado ørøba tru judíosmeraba Tiuswei wamwan pørigugurri 'øyeeg køn' chib, 'øyamay køn' chib, waminchibig køn. 3 'Øyeeg kuig køn' cha, tab eshkab:

—Tru Cristo ñim muniirab kuibe truba kaig indinab megawa, kwawa, katø kwailai utugurri kurrab indamig, trendø treeg purayamig palønrrabig kuig køn— chib.

Incha nøbe trenchibig køn:

—I Jesús na ñimun eshkab wamindiibe, Cristo truitøwein køn cha, tru ñim muniirab kuig.—

4 Inchen møiløgøsrøn tru Pablo wamindigwan yandø treegwein kuitamab isua,
Pablonba, Silaswanba linchen, katø griegosmera Tiuswan truba isua melabelø truba
yameløba, katø ishumburmera truba kusrebelø yameløba truiløgucha linchibelø køn.
5 Inchen judíosmerabe truba pusrkwai namig kui asha, larrø kaig møguelø ka lliraptø
pønrrabelan wama, kan nu søtø trubalatømisra, ciudayu misaameran chinetø isunr-
rai trømbøig inchib kurrabelø køn. Incha Jasónwei yau kegørrabelø køn, Pablonba,
Silaswanba merrarrawa, misaamerai merrab wesrunrrab. 6 Incha truyu wetørranrrab
kaimappe, Jasónwanba, nunelø katøganelanba kemøra, paluunchib waram srua ambubelø
køn, ciudayu misaameran ashib karub purrabelaimay, trenchib trashib:

—Yu pirau kerriguba maya misaameran ¡katø! kan ørøba mandøgucha kømuielø
melønrrai marøb møgueløbe yusrøngucha amrruin køn chib. 7 Inchen Jasónbe nui yau
wama pera wain køn cha. Iiløbe tru Roma maya misagwan ashib karub wabig César tru
maig maramigwan martrai pøra wariilane, mørøg kømub utsøbetab ka nømuimburaptø
marøbelø køn cha, katøgan rey køn chib, kan Jesús taig.—

8 Inchen iigwan mørabe, maya misaameraba katø tru misagwan ashib karub purra-
beløbabe truyu nømgucha ke mandøguen kømui inchibelø køn. 9 Inchendø Jasónwanba,
tru kanelanba elatsamig kønrrai truburø an utabe, elachibelø køn.

Pabloba, Silasba Berea ciudasrømay ambub

10 Inchen nuneløbe ke pillirabendø Pablonba, Silaswanbabe Bereasrømay webambin-
garuben, trusrø puabe, judíosmera tulundzuni yau kebambubelø køn. 11 Tru Bereasrø
judíosmerabe tesalónicaelø lata kømø, maig isumigwan isummay isubelø kuabe, Jesu-
cristoi wamindigwan truba chull inchib uta, tru nøm trendaibe ka isatø kømuitashchab
ashchab, kwalømmørig Tiuswei wam pørigwan chi køtashchab maig køtashchab ashibelø
køn. 12 Inchawei treekkurri truiløbe Criston truba nu køreben, kusreb ishumburmera
griegasmera køben, katø møguelø truba yameløba kørebelø køn. 13 Inchen Tesalónicasrø
judíosmerabe, Tiuswei wamwan Bereasrøngucha Pablo eshkab kusrenanøb unan taig
wammørøppe, trusrø misag nørrø pønrrabigwan namig kui inchib kurrønrrai mar-
trab ambubelø køn. 14 Inchen tru urastø nuneløbe Pablone mar pulusrønmay øren,
Silasba, Timoteobatø Berea kørrømisrøbelø køn. 15 Inchen Pablon pera ambubeløbe
Atenassrøngatig pera amba pegucha, yandø tru Silaswanba, Timoteowanba ke petø nøba
tulundzunønrrab amrrunrrain cha, Pablo trencha karuigwan mørabe, nømbe katøle
Bereamay legucha amrrubelø køn.

Pablo Atenassrø

16 Incha Pablobe Silaswanba, Timoteowanba Atenassrø muniirab uña, ke taska mari
tiusmeratø netsaig ciuda kui ashabe, nuinetø chiguen tab kømui inchibig køn. 17 Incha
treekkurri judíosmera kusrenani yau judíosmeraba, katøganelø Tiuswan truba isua
melabeløba ‘iibe øyeeg køn’ chib, ‘iibe øyamay køn’ chib ambugurri igurri waminchibelø
køn, katø mayeelø misaamera tulundzuninug kwalømmørig truyu amrrubeløba chigucha.
18 Inchen nørrø kusreb møguelø, tru filósofos “epicúreosmera” tailø, nømui nørrø isuigu
asrwan ka tab kønrrai marøb tøgagúinuutø tabig køn chibeløba, katø tru filósofos
“estoicosmera” tailø nørrø isuigwan kusrebeløba ‘iibe øyeeg køn’ chib; ‘iibe øyamay køn’
chib, Pabloba waminchibelø køn. Inchabe kan utueløbe trenchibelø køn:

—¿I møg ya wamdø nigaibe namune chi wamincherah?— cha.

Inchen kaneløbe:

—Katøgan peg pirausrø tiusmeraiwan eshkab kusrennøbig køb asønan— chibelø køn,
kaguende Pablobe Jesúswei tru tabig srø wamwanba, kwawa katø øsiiraigwanba eshkab
kusrenanen.

19 Incha nune kanbalø Areópago taig, tru kusrebelø tulundzuninuumay merrarrawa pera
amrrua, trencha payibelø køn:

—¿Tru srøig peetø kusrenanøb ñi waminchib arrigwan namun wammørøsrkøbsrumuguh? cha. [20] Pøs namui kalumerayube ñibe chigøben ke ka peesrøtiitø waminndan cha. Inchawei trunun tab chi chibig kui wetøgørrag kuin ker— cha.

[21] Kaguende mayeeløba Atenas warab misaameraba, katø tru petø ka amrruatø warabeløba ¡katø! chi peg isumøtø, chigøben ke srøig isuigwandø waminchib kua, nømbe truigwangøba wamindi mørøg kui inchib købig køn.

[22] Inchen Pablobe Areópago taig tru kusrebelø tulundzuninug nømuin tøbøtag pasramisra, trenchibig køn:

—Atenas misaamera, ñimbe chiyutøgucha Tiuswan isuer taigu ke maizhikken pinab marmønrrab inchibelø kuin kui ashar cha. [23] Kaguende na truørø llirab ashib uñene, tru tiuswan køriibala tabig waminchib mariiløsrø, kanbaløsrømbe altargucha wetørrar cha. Truyube trenchibig pørig tøgaig,

TIUS ASIIMIIGWAN

chibig. Tru ñim ashmubendø køriibala tabig waminchib marøb tøgagúig, tru Tiuswan nabe ñimun eshkab waminchar, chibig køn.

[24] 'I Tius køn cha, tru pirøwan marøbig, katø truyu chine købelan chigucha. Inchawei srømbalawan lata, pirøwan lata, nøwei ashib pasrabig kuig køppe, nøbe møguelai taska marig tab yamerayu wamíig køn cha. [25] Katø misag nømui taska mariiløtøga tab inchaim palai wamíig køn cha, chi palai wamíig kuabe. Kaguende nø køn cha, mayeelan øsig kømigwan tranøb, israb amønamig kønrrai tranøb, katø chigurrimbunø tranøb inchibiibe.

[26] 'Kan møkkurrindø truyugurri chi misaatø larrøbichib inrrabigwan nøbe marig købig køn cha, pirø muba kuimburab warønrrai. Incha merrabsrøwei nøm maya yana waramigwanba, chutø, chutø waramigwanba kanmaytø chab asha pønsraig købig køn cha. [27] Øyeeg marøppe, ka srølamøratøguen Tiuswan lawa inchippa, wetørratashchab indig køn cha. Pøs isa kømø, Tiusbe nam møigweinuutøgucha chi yab pasrømøn cha. [28] Kaguende nambe Tiusweinug øsig pønrrab, nøgurri llirab amøñib, nøgurri misag pønrrer cha. Katø kan ñimui utuitøwei, chiwan køben purø tabzhig isua waminchibiima trendaig købig køn cha: "Nambe Tiusweinukkurri larrøbicha amrrub misaamera ker" cha. [29] Pøs trube, nam Tiuswei ureemera kuig køppe, Tius nø trendø maig kuigwane kabe oron, kabe anwan, kabe srugwan møguelai isuitøga taska purø tabzhig mari lataig kuitamab isumgaig køn. [30] Chigucha nebua ashmeelø køb urassrø øyeeg waraig købigwane, Tiusbe ka treeg purainrraindø kagøbashippa, møi yan kwalømmerawane maya misaameran chuelandøgucha nømui kaig mariilan isua møra, Tiusweimay lliranrrai karua pasran cha. [31] Kaguende nøbe pirau maya misaameran maig asha maramig kan kwaløm wesrua pasran cha, tru sølgandø tabig maig kønrrabigwan maramig tru kan møg treegwan martrai nø lawa wesrua pasriitøga martrab. Incha treeg purainrraitamab isua pønrramig kønrraimbe, tru møwane kwailai utugurri kusruig købig køn— cha.

[32] Inchen tru mørøbeløbe, tru kwailø katøle øsiiranrrun taigwan mørøppe, kan utueløbe ke ka indzatø møren, katøganeløbe trenchibelø køn:

—I wamindigwane katøwan chi mørtrumøn— cha.

[33] Inchen yandø Pablobe nømui utugurri webya ibig køn. [34] Inchen køben, møiløgøsrøn møguelø Pablon mendig amba, Tiuswan kørebelø køn. Inchen tru ututø Dionisio tru Areópagoyu kusreb møguelai utuiba, katø kan ishug Dámaris taiba, katøganeløba Tiuswan kørebelø køn.

18

Pablo Corintosrø

[1] Inchen treeg puraiben, Atenaskurri Pablobe Corinto ciudasrømay webibig køn. [2] Incha trusrømbe kan judío Aquilas taig Ponto pirausriigwan wetørrabig køn, tru Aquilasba, nui srai Priscilababe Italiagurri Corinto ke srø puatø warøben. Kaguende tru Roma maya misagweim pala ashib karub wabig Claudiobe treeg karuin købig køn, judíosmerabe mayamba Romagurri webusriilø kønrraingue. Incha Pablobe truilaimay ibig køn. [3] Inchen

Aquilasba, Priscilababe Pablo nø marigwandøwei tru carpas ya-ureg marøb tsushibelø
købene, nømba kørrømisra tru marøb warabelø køn. Pøs nøbe carpas ya-ureg marøb
tsushibiitøwein købig kua. 4 Incha judíosmera tulundzuni yau isrin kwalømmørig Pablobe
øyeeg køn chib, øyamay køn chib waminchibig køn, judíosmeran, griegosmeran maig
kuigwan nebua asøskønrrab inchib.
5 Inchen Silasba, Timoteoba Macedoniagurri pubene, Pablobe Jesúsweimburab eshkab
kusrenanamigutø kebya pasramisrøbig køn, tru judíosmeran: "Jesúsbe tru ñim muniirab
kuig tru Cristo køn" cha eshkab. 6 Inchen judíosmerabe mørøg kømub chi treeg kø-
mubendø indan chib namig kurra, nun tsalø wamøben, Pablobe nui kewagúilan pabørrgøb
trenchibig køn:
—¡Ñimui animbe ñimuim palatøwei peñchai møimbe ñimdøwei lawa pønrramisran!
cha, ¡Yandø møimbe tru animbe naim pala attraingaig chishig webya pasrar! cha.
Møingurrimbunøbe judíos kømø misaameraisrømay yamønrrun— chibig køn.
7 Incha truyugurri webya, kan møg Tito Justo taigwei yamay ibig køn. Truibe Tiuswan
køriibala tabig waminchibig købig køn. Inchen nui yabe tru judíosmera tulundzuni
ya mendatøweim pasrabig køn. 8 Inchen tru judíosmera tulundzuni yau ashib pera
pasrabig, Crispobe, nui yaueløba kerrigu Señorwan køreben, møiløgøben truba yamelø
corintosreeløgucha Pablo wamindigwan mørøbeløbe Criston kørewa, piu umbu ulsrailø
kuig køn. 9 Inchen Señorbe Pablon yem kan piab lataigu trenchibig køn:
—Kørig kui inchimøta cha; waminchibig waminchi cha; ka købashiptinchimøtø.
10 Kaguende nabe ñiba pasrar cha, ñune mugucha kaig martrab kebatchab kaimanrrun cha.
Kaguende i ciudayube nabe misag truba nu tøga pasrar— cha.
11 Inchen Pablobe Corintosrø pila y tøbø pila kørrømisrøbig køn, Tiuswei wamwan
kusrenanøb.
12 Galión Acaya pirau maya misagwan ashib karubig køb uras judíosmerabe søteeløba ke
kandø isua pønrramisra, Pablon ashig kømub namig kurra, tru maig maramigwan asha
marøb purrainuumay srua ambubelø køn, 13 trenchib:
—Tiuswan køriibala tabig wamindamig tru maig maramigwan martrai Moisés pørig
maringaruimay kømøtø, nøbe misaameran ke peemay maramne inchib unan— chib.
14 Inchen Pablobe ke waminchabguen inchen, Galiónbe judíosmeran trenchibig køn:
—¡Au, ñim judíosmera! Kan chigøben truba nu kalø marig kui, kabe purø trøm-
bøig marig treeg chigúimbe, trube na ñimun treegwan mørøb wabsrubrainrrun cha.
15 Inchendø iibe chi treeg kømøtø, ka wamindiilanbah, katø tru munchimera chabah, tru
ñimui maig maramigwan martrai pøra wariilø chabatørre inchib kuig købene, uyube ñim
asay cha, øyeegwane nabe asha tranrrabgucha wamur— chibig køn.
16 Incha tru maig maramigwan asha marøb purrainukkurri wambig weguchibelø køn.
17 Inchen mayeelømisra judíosmera tulundzuni yau ashib pera pasrabig Sósteneswan
kemøra, tru maig maramigwan asha marøb purraig merrab truba kurraguchibelø køn.
Inchen Galiónbe trunune chigucha isua ashmø, chinchibgucha warøbashmab ashibig køn.

Pablo katøle Siria pirau Antioquíasrømay ib

18 Inchen køben Pablobe katøgucha truyu yam kwaløm kørrømisra, nunelan yandø
'ungwa' chibig køn. Incha yandø Siria pirausrømay barcoyu iben, Priscilaba, Aquilasba
nøba ambubelø køn. Incha Cencreasrømbe Pablobe pusrugwan chishchig parøbig køn,
Tiuswan 'nø maig martrab cha kørrømisrigwan treeg maramønrrun' chib. 19 Incha Efeso
ciudasrø puabe, Priscilanba, Aquilaswanba tarømisra, judíosmera tulundzuni yau kebya,
judíosmeraba maig kuitashchab payiyab waminchibig køn. 20 Inchen nømbe katøguchi
nømba truyu kørrømisrtrai tiusmanda chib kuingucha, nøbe kørrømisrmøtø, 21 nøbe
yandø:
—Ka inrrab inchar cha 'ungwa' chabe, trenchibig køn: Tius nan katø yusrømay attrain
købene, katø arrumønrrun— cha.
Incha barcoyu nebya, Efesogurri ibig køn. 22 Incha Cesarea ciudasrø puabe, tru iglesian
'ka warøgueh' chinrrab nebya, trugurrimbe Antioquíamay kørraarrubig køn. 23 Incha

truyu kan maya yana køsrøn tsuabe, Galacia pirauba, Frigia pirauba, trusrø lutøgurri llirab inrrab webibig køn, mayeeløba tru Jesucristoi kusrenanigwan marøb melabelan kullaaramø, mur pønrrønrrai purugub waminchib.

Apolos Efeso ciudasrø eshkab kusrenanøb

[24] Inchen tru uras kan judío alejandríasriig, Apolos taig, purø may waminchib møg Tiuswei wam pørigwangucha treetøwei purø nu nebua ashibig, Efeso pubig køn. [25] Nøbe Señorwei maywan muba amønamigwan kusrenanigwan kusreweig kua, nøbe ¡katø! treegwan martrab isua marøb, Jesúsweimburab waminchib kusrennøppe, maig kuigwan treeg kusrenanøbig køn. Juan tru misaameran piu umbu ulsrailø kømig kusrennigwandø nebua ashibig kuagucha. [26] Incha Apolosbe judíosmera tulundzuni yau mungucha kørmø waminchib kusrennøb pølbasren, Priscilaba, Aquilasba tru wamindigwan mørabe, Apoloswane nøørø pera amba, Tiuswei maywan katøguchinguen tab nebua asingarub maig kuigwan eshkabelø køn. [27] Inchen Apolos Acaya pirausrømay inrrab inchen, nuneløbe masken ka martrai inchib, trusrø tru Jesucristoi kusrenanigwan marøb melabelan kan kilga pørøbelø køn, Apoloswan nøm tabig wamab utønrrai. Inchen nøbe Acayasrø puben, Tius tru nø ka yandø tab indiitøgatø Tiuswan kørebelayasiibe kan maya nuguen tab købig køn. [28] Kaguende judíosmera tru nøm 'treeg kømøn' chib amrruigwane mayeelai merrab Apolosbe mu mandamgaig 'treeg køn' chib waminchibig køn. Tiuswei wamwan pørigu treeg chibig køn cha eshkab: "Jesúsbe tru Cristo ñim muniirab kuig, truig køn" chib.

19

Pablo Efeso ciudasrø Jesucristoiwan eshkab kusrenanøb

[1] Apolos Corinto tsumne, Pablobe tru pirauwandøwei pureb ya, Efesosrø kørraarrua, kan møiløgøsrøn Jesucristoi kusrenanigwan marøb melabelan wetørrabig køn. [2] Inchabe trencha payibig køn:

—¿Ñimbe Criston køreb uras Espíritu Santon utøgueh?— cha.

Inchene nømbe:

—Espíritu Santo købig kuin kui nambe wammørøbguen wammørmeelø ker — cha trenchibelø køn.

[3] Inchene Pablobe trenchibig køn:

—Trube, ñimun tru piu umbu ulsraibe ¿chi køn chibigwan utig køh?— cha.

Inchene nømbe trenchibelø køn

—Nambe Juanwei piu umbu ulsraigwandø utig køn— cha.

[4] Inchen Pablobe trenchibig køn:

—Juanbe nøm mas kaig marmønrrab isua møra, Tiusweimay llirain kønmab asamig piu umbu nømun ulsrailø kuig køn cha, tru nui wendau attrabig Jesúswan nø kuitamab isua, misaamerabe nun køreinrrain— chib.

[5] Inchen misaamerabe øyeegwan mørabe, Señor Jesúswei munchiyu piu umbu ulsrailø købelø køn. [6] Incha Pablo tasigwan nømuim pala estsarene, nømuim palabe Espíritu Santo kørraarruben, møriimø wammera waminchib menda, Tius maig karuigwan nømbe waminchibelø køn. [7] Truiløbe kerrigube møguelø doceburab købig køn.

[8] Incha Pablobe pøn pøl ørøba judíosmera tulundzuni yau nøbe chigucha kørmø kusrenanøb 'øyeeg kømøn' chib, 'øyamay køn' chib waminchibig køn, maig kuigwan nebua asamne inchib Tius nø ashib karub pasraigweimburab. [9] Inchen kan utueløbe nømui manrrømeran mur marøb, trunun treeg kømuitamab isub kaashib, maya misagwei merrab trømbøig wamabelø køn tru srø maywan. Inchen Pablobe nømun tarømisra, tru Jesucristoi kusrenanigwan marøb melabelan nøørø pera ya, kan Tirano taigwei kusrenani yau kwalømmørig 'iibe øyamay køn' chib eshkab waminchibig køn. [10] Treetø pa pila ørøba maren, trugurri Asia pirau warab misaamerabe mayeeløba, judíosmera lata, griegosmera lata Señorwei wamwan mørøbelø køn. [11] Incha Tiusbe Pabloi tasikkurri maramburab mariilø purø nørreelø marøbig køn. [12] Pabloi pañelumeran katø chigøben

marøb pasramisrtrab pala itøgueelø nui asr kebatiilan, truilanbaguen kwanrreelaim pala
wartrab srua amben, treetøgatø nømui kwanrrømerabe chab tammisriilø kørrømisren,
kwaimandziimerabe nømuinukkurri webamben inchibelø køn.
13 Inchen mø judíosmera køsrøn kwaimandziimeran tru misaamerainukkurri webusrøb
truørø, truørø amøñibeløgucha tru treeg maramig Señor Jesúswei munchitøga mara
ashchab inchibelø køn, tru kwaimandziimeran trenchib:
—¡Tru Pablo eshkab kusrenanig Jesúswei munchiyu, nabe webambay tamønrrun!—
chib.
14 Inchen tru iigwan marøbeløbe kan judío Esceva taig, tru sacerdotesmeran karubigwei
nusrkalø siete købig køn. 15 Inchendø nøm treeg maren, tru kwaimandziibe nømune
trencha løtabig køn:
—Jesúswane mu kui ashib, katø Pablongucha mu kui ashib inchibig kur cha. ¿Inchen
ñimbe mumera kermah?— cha.
16 Inchen tru kwaimandziitøga møøbe nømuim pala itøbørsrawa, nømune mayeelanba
kamaren, ¡katø! nømbe tru yaugurri kegøsaateelø kørriindiilø chab luløbelø køn. 17 Inchen
tru øyeeg purayaigwane tru Efeso warab misaamera mayeeløba wammørig kørrømisrøbig
køn, judíosmera lata, griegosmera lata. Inchen mayeeløba truba truba køriimatøben,
Señor Jesúswei munchibe masken, masken wammørig kørrømisrøb ibig køn.
18 Inchen møiløgøben truba yamelø Criston kørebeløbe øyeeg maramgailanrre marøbelø
ker chib mayeelai merrab eshkab amrrubelø køn. 19 Inchen tru kaig libron kusrewa,
kwaimandzigweimburabelan marøbeløbe truba yamelø truiløgucha treetøwei tru nømui
kaig libromeran srua amrrua, mayeelai merrab chab parrøbelø køn. Inchen tru libro peni
anmeran mayan køtashchab ashene, cincuenta mil købig køn. 20 Incha øyamay Señorwei
wambe larrøbichib nurab, mu chindamgaig kørrømisrøb ibig køn.
21 Inchen øyeelø chab puraiben, Pablobe Macedonia pirauwan køben, Acaya pirauwan
køben llirab yabe, nuinetø Jerusalénsrømay inrrab isua, trenchibig køn: "Jerusalénsrømay
yabe, Romasrømaygucha yamig tab punrrautan" cha. 22 Incha Macedoniamaybe nui
pagatø purugubelan Timoteowanba, Erastonba øra, nøbe Asia pirau katø kan maya yana
køsrøn kørrømisrøbig køn.

Efeso misaamera ke chindi asamgaig inchib kurrab

23 Tru kwalømmerawan tru srø mayweimburappe truba namig waminchib kurrabelø
køn. 24 Kaguende kan møg, Demetrio taig, andøga chigøben marøbiibe, tiusa Dianai ya-
ureemera andøga mariilø tabzheelø marøbig kua, tru katøganelø treeløwei marøbelane
tru yaniiløtøga purø kørrø anmera maringarubig købig køn. 25 Incha tru treeg marøbe-
lanba, katøganelø treeg lataitøwei marøbelanba tulundzuna, Demetriobe trenchibig køn:
—¡Ñim mayeelø! nam puarmera misrøb ambamibe øyeeg mariiløyugurri an arrubig kui
ñimbe ashibelø køn cha. 26 Katø ñimbe ashib, mørøb indiinrrun cha, Efesotø kømøtø, Asia
pirau kerrigu lutau Pablobe: "Møguelø taska mariiløbe tiusmera kømøn" chib, ke treeg
kuitamab isumne inchib wamincha, misagwan truba nørrø tarømarin køn cha. 27 Kan nam
iitøga yeeg yanøb an marøb kuibe øyeeg inchene, chi tabig kømui ashib kaashib kebamben
nambe kegørramsun køn cha. Katø trutø kønrrab kuindø, tru purø nu tiusa Dianai tab
yagucha, chigucha kømíig lataig kørrømisrøb iben, Diana, tru purø nuig, purø tabiibe
petø pinab inrrun chibig køn, Asia pirau mayamba, yu pirau katø maya misaameraba, nun
køriibala tabig waminchib tøgagúig.—
28 Inchen øyeeg wamindiilan mørabe, purø trømbøig nama, trenchib trashibelø køn:
—¡Efesosmerai Dianabe purø nuig køn!— chib.
29 Inchen tru ciudayu maya misaabe ke chindinguen asamgaig inchib mendappe,
misaabe ke kanbalatø amba, Pabloi linchibelø Macedoniasrø møguelan, Gayonba,
Aristarconba kemøra, ¡katø! paluunchib waram srua ambubelø køn, tru chigøben
waminchab misag tulundzuniisrømay. 30 Inchen Pablobe truyu misagwan waminchab
kebinrrab inchen, Jesucristoi kusrenanigwan marøb melabeløbe kebibashmeelø køn.
31 Katø møiløgøsrøn Asia pirau misaameran ashib karub purrabelø Pabloi trendø asiilø

chigucha, nuimay ørøbelø køn: “Tru chigøben waminchab tulundzuniisrømbe tiusmanda
kebimønrrig” cha eshkanrrai. 32 Inchen misaamera truyu tulundzuna pasrabiibe ke
chindinguen asamgaig inchib kuig køppe, kaneløbe peg chib trashiben, katøganeløbe katø
peg chib trashiben, tru mayeelø lutau tøbø pasrabiibe chinchab tulundzunin kuinguen
mørmøwa købig køn. 33 Inchen tru nu misag pasrabigwei utuelø møiløgøsrøn Alejandron
webingarumdiig køn chib eshkaben, judíosmerabe maya misaamerai merrabsrøngatig
purainrrai trawaguchen, Alejandrobe maya misagwei merrab maig kuigwan eshkab
waminchab, ‘niløtø kuy’ cha, tasig kusrubig køn. 34 Inchendø judío kui wetøgørrappe,
katøle søtøbah, søtøbah trashibelø køn, kan pa ura purab trenchib:

—¡Efesosmerai Dianabe purø nuig køn!— chib.

35 Inchen tru ciudayu tru chigurrimbunø mariilanba, maramelanba kilga pørøb wabiibe
misagwan yandø mas trashimumne inchib megaptø, yandø wasrørangaruabe trenchibig
køn:

—Efeso misaamera, tru purø nuig tiusa Dianai tab yawanba, katø tru nø lataigwei
srømbalasrøngurri peñibigwanba, yamba i Efeso ciudabe truilan chi kømønrrai ashib
pasrabig kui ¿kan mube wammørmíig kønrraitamabelø kø chindah? cha. 36 Inchawei
treeg kømubendø chib kan mugucha isan tamgaig købene, ñimbe yandø wasrøramdiig
køn chibig køn, chiwandøgucha ke kan chinchaptø inchib marmøtø. 37 Kaguende i møguelø
ñim srua amrruiløbe namui tiusmerai tab yamerayugurri nilab wesrub kømøwei, namui
tiusan purø trømbøig chi wamab pønrrømøwei indan cha. 38 Inchawei Demetrioba, katø
tru nøba treetøwei marøb pønrrabeløba muba køben aleguiyaig tøgaguabe, truweiwei
maig kuigwan nøm asha martrai truyu purøøra pønsramelø pønrrab, katø maig køn-
rrabigwan asha marøbelø purrab indan cha. Møitøgucha truyube kangurrin kangurri
ñimun maig punrrabigwan treeg asha martra tay, chibig køn. 39 Inchen ñim katøgan
peg wamindamig tøgaguabe, trube, treegwan waminchab tulaamba, trunun purramisra
asamig palønrrun cha. 40 Kaguende møi øyeeg puigwane namune ka kailø køptørre, øyeeg
martrab kurrig kui inchaptiikken køn cha, kan chigurri nambe øyeeg inchib kurrig køn
cha eshkab pønrramig chigaabendøbe. — 41 Incha nøbe øyeeg taitøga misag tru tulya
pasrabigwane chab tarømarøbig køn.

20

Pablo Macedoniamayba, Greciamayba ib

1 Yandø tru øyeeg chindinguen asamgaig marøb kuig wasrøraben, Pablobe Jesucristoi
kusrenanigwan marøb melabelan wamingarua, maig melamigwan treeg marøb melønrri-
gay chib wamincha, trugurrimbe nømun ‘ungwa’ cha, Macedoniasrømay inrrab ibig køn.
2 Incha tru pirau truørø llirab uña, Tiuswei ureemeran maig melamigwan treeg marøb
melønrrigay chib truba nu wamincha ketabe, Greciasrømay ibig køn. 3 Incha nø trusrø
pøn pøl kørrømisra, yandø katøguen Siriamay barcoyu ke inrrabguen incha, judíosmerabe
nilø trubatø nun kaig martrab inchib kui wammørøbig køn. Incha treekkurri katøyug
Macedoniawandøwei purainrrab ibig køn. 4 Inchen bereasriig Pirroi nusrkai Sopater
køben, tesalónicasreelø Aristarco køben, Segundo køben, Derbe pirausreelø Gayo køben,
Timoteo køben, Asia pirausreelø Tíquico køben, Trófimo køben Pablon linchibelø køn.
5 Incha nømbe namui merrabguen webamba, Troas ciudasrø namun muniirain købig køn.
6 Pirri chi levaduragaig main kwalømmera chab patsøben, nambe Filiposkurri barcoyu
webamba amba, trattrø kwaløm wendau Troas ciudasrø nømun wetøgøbelø ker. Incha
truyu trune kørrømisrøbelø ker.

Pablo Troassrø ashchab ib

7 Incha nambe truaalømbe tru pirriwan pirishinrra manrrab tulundzuna køben, Pablobe
waminchab pølbasrøbig køn. Kaguende katø kwalømdø nuimbe webyamig køben, nui
wamindamigwan waminchippe, yem tøbøtakkatig waminchibig køn. 8 Inchen pala pisusrø
nam tulundzuna purrainuube, lámparamera truba yam pilab meløben, 9 kan matsinø,
Eutico taig, pendana pala wabigwane yandø ki kanab arruben, Pablobe ¡katø! waminchibig

waminchen, tru matsinøwane yandø ke kigøbiitø kamarig kib wawa, tru pøn pisusrøngurri
kebinabya, kwabeñen, kwaig kusrabelø køn. [10] Inchen Pablobe kørraarrua, tru matsinan
irab kusrawabe, trenchibig køn:
—Øsiiran cha, kwarmøtay— cha.
[11] Incha Pablobe katøle palasrø nebarrua, tru pirriwan pirisha mab kua, katø nømui
mamigwan chab mabe, tør-rramnegatig wamincha, yandø ibig køn. [12] Inchen tru
matsinane øsiguig pera amben, mayeeløba truba isuin kua, kasrag kuilø kørrømisrøbelø
køn.

Troassrøngurri Miletosrømay ambub

[13] Incha nambe merrab misra amba, Asón ciudasrøngatig barcoyu ambubelø ker, Pablon
trusrø katønrrab, kaguende nøbe barcoyu kømøtø, katsikkatø inrrab misra, nøbe treeg
kørrømisrig køben. [14] Incha Pablobe namba Asónsrø asiyaben, nambe barcoyu nun
nebera, Mitilene ciudasrømay ambubelø ker. [15] Incha truyugurri webamba, katø kwalømbe
Quío ciuda pinrrøguesrø pubelø ker. Incha wendø kwalømbe Samos ciudasrø pua, katø
kwalømsrømbe Mileto ciudasrø pubelø ker. [16] Incha Pablobe Efeso ciudasrømbe barcoyu
purab inrrab isuig køn, kaguende Asia pirau menrra yana kørrømisrmønrrab isua. Pøs
treeg nebubene, Pentecostés kwalømbe Jerusalénsrø wanrrab isuig kua, mallatø inchib
megaig købig køn.

Iglesiayu ashib pønrrabelan Pablo inrrab 'ungwa' taig

[17] Pablobe Miletosrøngurri wamønrrai ørøbig køn, tru Efeso iglesiasrø tru Tiusweim-
burabelan pera marøb pønrrabelan. [18] Incha amrrubene, trenchibig køn:
—Ñimbe na srøsrø kwaløm Asiasrø puinukkurrimbunø, nabe chu urastøgucha ñimui
utu na maig uñibig kuigwan ñimbe tab ashibelø køn cha. [19] Ñimui utu Señorweimbura-
belan maig køben inchimø, tammay marøb, truba kappin kørrøgøb, judíosmera nan
chinetø kaig martrab kurrøben, treeløyu pureb arrigwan. [20] Treeg kuingucha, ñimuyasig
chigøben tabig kønrrabigwane nabe kørig kui inchib sørab pasrømø, maya misagwei
merrab lata, truørø yamørig eshkab kusrenanig købig køn cha, [21] judíosmeran lata,
griegosmeran lata, nømui kaig mariilan isua møra, Tiusweimay lliramigwanba, nømui
isubigwan namui Señor Jesúsweinug pasra tøgagømigwanba eshkab waminchib.
[22] 'Incha møimbe nabe Jerusalénsrømay inrrab inchar cha, ¡katø! nan trusrømay
Espíritu ke inrrai inchen, trusrø nan chi purainrrab kuinguen mørmubendø. [23] Ciudamørig
na yaisrømbe nane chi peg punrrabig pønrrømøtø, ka kailan keeri yau pasramibah,
kaig nebuben isuig megamibatø treeg nebunrrab køn cha. Espíritu Santo eshkaigwan
trunundøwei nabe asha pasrar chibig køn. [24] Inchendø nai øsig kømigwangøba isub
pasrømøwei, øsig kømibe nayasiibe purø tabig kuitamab isub pasrømøwei inchar cha.
Nai chu pumigwan pumsrøngatig pub, katø Tiuswei tru ka yandø tab indig tru tabig srø
wamwan eshkab waminchab na Señor Jesúswan utigwan patsøgøb indikkurrimbunøbe chi
kømønrrautan cha.
[25] 'Inchawei mayeeløba møimbe ñim Tius nø ashib karub pasrainuguigwan na eshkab
kusrenanøb pureb yaisreeløbe nai maløwane katølebe managuen ashchaamøn cha.
[26] Inchawei møimbe kanmaytø nabe kelarrab trendamønrrun cha: Mayeelai ani naim pala
attrain kømø, naimburappe yandø chi isumikkaig chish pasrar cha. [27] Kaguende Tius maig
martrab isua tøgagúigwane nabe kørig kui inchib chi sørab pasrømø, kerriguh eshkab
wamindig kuig køn cha. [28] Inchawei ñimbe ñimasiitøwei tab ashiptø kuy cha, katø ñim
ashib tøgagúig Tiuswei iglesia mayeelan chigucha. Truilan ñim Tiusweimburabelan ashib
pera pønrrønrrai Espíritu Santo pønsraig købene, mayeelø Señorwei iglesiayuelan maig
ashib tøgagømigwan treeg ashib tøgaguy cha. Kaguende truiløbe nuyasig nui anindøga
peniilø køn cha. [29] Kaguende na yugurri webya ibene, ñimui utube mendailø kerrunrrun
cha, ñim ashib tøgagúi ubisha søtøwan pinishinrrabelø, kan lobosmera larrø namiguelø
latailø. [30] Inchen ñimui utueløtøweinguen nømui kaig kusrenaniiløtøga, tru Jesucristoi
kusrenanigwan marøb melabelan peløsrka nømui mendig amøñibelø kønrrai martrabelø

kurrønrrun cha. [31] Inchawei treeg købene, pesannamø tab ashiptø, katø isua kuy cha, tru
na pøn pila ørøba yem, kwaløm ñimun møigwandøgucha maig melamigwan ke isuppatø
melønrrai, ñimun chu uraskucha kanun kanun na kappin kørrøgøb wamindig købig køn
cha.
[32] 'Trube, møimbe øyeeg købene, Señor Jesucristogurri nunelø, ñimun Tius nø ashib
tøgagønrraimba, katø nui tru ka yandø tab indig wamyuba pønsrar cha. Truibe tabig
nørrørab amrrai maramburab marøbig køb, katø tru keta trannrrab kørrømisrigwan,
nuyasiitø tarømariilø mayamba trunun utamig kønrrai marøb inchibig køn cha. [33] Nabe
anwan lata, oron lata, asru keelan lata, muiwangucha naimarømmørø inchib chull incha
kømur cha. [34] Ñimbe ashibelø kuinrrun cha, naimburab chi palabelanba, yu purrabelai
chi palabigwanba tøgagønrrai, marøbiibe i nai tasiimera kui. [35] Chiyutøgucha nabe øyeeg
mariiløtøga, truburab kømeelan kuñab purugunrrab, øyamay kømig købig kuitamab asha
kønrrai marøb ñimun kenamarig købig køn cha. Señor Jesús øyah tailane nai turyube
ke tindøgague: "Tranamibe, utamig lataguen kømø, mayanguen tab kuig køn" cha, tru
trendaigwan.—
[36] Incha iigwan chab trenchabe, Pablobe tømbønsra, søteeløbamisra Tiusba waminchi-
belø køn. [37] Inchen søteeløba truba truba isub kishib, Pablon irab, muchabelø køn. [38] Incha
truba isui kishib waminchibelø køn, kaguende Pablobe nune yandø mas ashmønrrautan
chib wamindikkurri. Incha barcosrøngatig lincha ambubelø køn.

21

Pablo Jerusalénsrømay ib

[1] Incha yandø nambe nømun 'ungwa' cha, tarømisra amba, barcoyu nebambabe,
Cossrømay sølgandø amba, katø kwalømbe Rodasrømay, truyugurrimbe Pátarasrømay
ambubelø ker. [2] Incha Pátarabe kan barco Feniciasrømay inrrabig pasrain køben,
truyu nebamba ambubelø ker. [3] Incha puraambub amba, mar tøbøtag pasrabig tru
Chipre pirøwan nebua asha, truigwane yandø atsimaygatø kørrømarøb, Siriasrøngatig
puraambub amba, Tirosrø pubelø ker, kaguende tru barcobe tru chi niga arrigwan
truyu pinøøramig køben. [4] Incha nambe truyu trune kørrømisrøbelø ker, Jesucristoi
kusrenanigwan marøb melabelø truyu warain køben. Inchen nømbe Espíritu Santogurri
eshkailø kua, Pablone Jerusalénsrømay imønrrain chibelø køn. [5] Inchen yandø tru waram
kwalømmera nemisren, nambe werruben, mayeelø nømui sraløba, ureeba ciudayugurri
wambiisrø werrumnegatig namune lincha werrubelø køn. Incha truyu pi menda søtøba
tømbønsra, nambe Tiusba waminchibelø ker. [6] Incha nambe kangurrin kangurri 'ungwa'
chabe, barcoyu nebamben, nømbe nømui yamay katø ambubelø køn.
[7] Incha nambe piu treeg puramrrub amrrua, Tirogurrimbe Tolemaidasrø pubelø ker.
Incha tru nunelan 'ka lincha warøgue' chib puabe, nømba truyu kan kwaløm kørrømis-
røbelø ker. [8] Incha katø kwalømbe, truyugurri webamba amba, Cesarea ciudasrø puabe,
Felipe tru Tiuswei tabig srø wamwan eshkab uñibigwei yau pubelø ker. Truibe tru srøsrø
siete wesrawa pønsrailai utuig købig køn. Incha nambe truigwei yau kørrømisrøbelø ker.
[9] Inchen Felipebe pibgatø nimbasrmera nømdeelø tøgaig købig køn, truiløbe Tius maig
karuigwan eshkabelø. [10] Nam truyu yam kwaløm warøbene, Judeagurri kan møg, Agabo
taig, Tius maig karuigwan eshkabig kørraarrubig køn. [11] Incha namuinug puabe, Pabloi
pørønaigwan kusrua, nøasiitøwei katsigwanba, tasigwanba lusrabe, trenchibig køn:
—Espíritu Santobe trendan cha: "Jerusalénsrømbe judíosmerabe i pørønaig puaigwane
øyeeg lusra, judíos kømø misaameran tranrrun"— cha.
[12] Inchen trunun mørabe, nambe truyueløba misra, Pablon 'Jerusalénsrømay imøta' chib
truba inchibelø ker. [13] Inchen Pablobe trenchibig køn:
—¿Chinchabrre kishib køgue cha, nai manrrøwan kullaaranøb ke nan ka isui inchai
inchib? Pøs nabe ka lusriitø kønrrab kømøtø, kwamig nebubene, Jerusalénsrø ka
kwanrraptø pasrar cha, Señor Jesúswei munchigurri.—
[14] Inchen nambe imønrrai maya, maya inchib meløwa kaimappe, trenchibelø ker:

—Trube, Señor maig kønrrain køben, treeg kønrrain— cha.
15 Incha yandø truyu treeg warøwa, maig palønrrabigwan srua ambamig chab tamarabe, Jerusalénsrømay nebamben, 16 katø møiløgøsrøn Jesucristoi kusrenanigwan marøb melabelø cesareasreeløgucha namba amrrubelø køn, kan chipresriig Mnasun taigwan perar. Tru Mnasunbe manasrøwei Cristoimburabelan marøbig købig køn. Inchen nambe truigwei yausrø pua, kiamig købig køn.

Pablo Jacobon ashchab ib

17 Incha nam Jerusalénsrø pubene, nuneløbe namune truba tab wamab kasrag utabelø køn. 18 Incha katø kwalømbe Pablobe namba Jacobon ashchab amben, truyu tru Tiusweimburabelan pera marøb pønrrabeløgucha kerrigu tulundzunabelø køn. 19 Inchen Pablobe 'ka lincha warøgue' chabe, lutøgurrih waminchibig køn, tru judíos kømø misaamerai utu nui maramelan marøb uniiløtøga Tius chitø mariilan. 20 Inchen trunun mørabe, Tiuswan truba tabig waminchibelø køn. Inchabe Pablon trenchibelø køn:

—Trube, namui nuneg, judíosmerai utube purø nørrø Jesucriston kørewa, truiløbe mayeeløba tru maig maramigwan martrai Moisés pøriilane nømbe chiwanguen pinab marmønrrab ke chinsraatø inchibelø kuigwan ñibe ashibig køn cha. 21 Pøs nømune ñuimburab treeg wammørøsrkain pasran cha, ñibe tru judíos kømø misaamerai utusrø maya judíosmera warabelane Moisés pørigwan kusrenaniiløyugurri tarømisrøb amrrai treeg kusrenana, nømui ureemerane asru circuncidamøtay chib, katø namui trendø marøb amønailan treeg marøb amøñimøtay chib kusrenanin kui. 22 Trube, ¿møimbe chi martrab? cha, pøs misaabe ñi arrin kui wammørøptøwei inchun cha. 23 Inchawei øyeeg købene, nam maig taigwan mar cha. Yu namui utu pibgatø møguelø køn cha, Tiuswei merrab maig martrab taigwane treeg martrab kørrømisrar. 24 Truilan ñiguen pera ya, tru nøm kaig marig chigaig kønrrab chish misrøb marigwan nømba truguegøtø treegwan ka marøb, nømui pusrugwan køsaazhig partrai tru pusrug parøbigwan ñi pagarab inchi cha. Ñi treeg marene, tru ñi treeg inchibig køn chib tru nøm wammøra kuigwane ka isatø inchib kui mayeeløba wetøgørra, ñigucha tru maig maramigwan martrai Moisés pøriilan maig tailan marøbig kuin kui ashchun chibelø køn. 25 Inchendø tru judíos kømø misaamera Criston kørebelaimburappe tru nam isua treeg martrab cha kørrømisrig, trununduø nambe nømun pørig kuig køn cha: tru animal kweecha taska mari tiusmeran pønsrai yaumeran mamøwei, katø aniwan mamøwei, urkawa kweetsi yauwan mamøwei, katø møguelø lata, ishumbur lata trømbøig marmøwei indamig køn— chib.

Tiuswei yaugurri Pablon merrarrawa, srua ambub

26 Inchen Pablobe tru pibgatø møguelan pera ya, katø kwalømbe truiløba kegøtø tru chish misrøb marigwan nømba kegøtø treeg mara, Pablobe Tiuswei yau kebibig køn, tru kaig marig chigaig kønrrab marøb kuin kwalømmera chi kwaløm nemisren, nømui kanuin kanui Tiuswan tru keta tranamigwan chi kwaløm tranamigwan eshkanrrab.
27 Tru treeg marøb kuin trune patsønrrab kwalømbe, Asia pirausrø warab judíosmerabe Pablon Tiuswei yau ashabe, maya misag ke chindi asamgaig namig kurrønrrai mara, Pablon kemørabe, 28 trashibelø køn:

—¡Namui misag, israelitasmera purugurray! chib. Chutøgucha mayeelan namui misagweimburappa, tru maig maramigwan martrai pøra wariilaimburappa, katø Tiuswei yaweimburappa tsalø køb ka nøørøtø kusrenanøb uñibiibe, i møg køn cha. Incha kan treetø kønrrab kuindø, Tiusweyasiitø tarømarig i nui tab yau kan treeg ya kømui lata kaig trømbøig marøb, griegosmeran yu kertrab arrin køn— cha.
29 Nøm øyeeg chib køppe, kaguende mana køsrøn Jerusalén ciudayu kan efesosriig Trófimoba lincha uni ashibelø kua, trunun Tiuswei yau Pablobe kertrab arritamab isuarre inchibelø køn.
30 Inchen ciudayu misaabe ke chindi asamgaig inchib kurra, mayeeløba namig kurra, kan tulundø misra, luløb amrrua, Pablon kemøra, Tiuswei yaugurri wambiisrømay ¡katø! paluunchib megam srua amben, tru urastø yaskabmeran kasrøbelø køn. 31 Incha yandø

kwetchab inchib køben, Romasrø maya suldau søtømeran ashib karub wabigwan, yu
Jerusalén maya misag chindi asamgaig inchib namig kurrin køn chib eshkab wam puben,
32 møi møi tru maya suldaumeran nø karubiibe suldaumeran køben, katø suldau cienbatø
nøm karubelan køben, pera luløb kørraarrubig køn. Inchen tru maya suldaumeran nø
karubigwanba, suldaumeranba judíosmera ashabe, yandø Pablone mas kurraguchimeelø
køn. 33 Inchen tru maya suldaumeran nø karubig puabe, Pablon merrarrawa, pagatø
cadenastøga lusringarubig køn. Incha nøbe mu kuin kui, chi marøb unig kuin kui payibig
køn. 34 Inchen tru nu misag søtøbe, møiløbe peg chib trashiben, katøganeløbe katø
peetø chib trashiben, treegu chi tainguen mørtrab kaima, suldaumera waraig muguen
chindamga yaumay srua ambingarubig køn. 35 Incha tru nebunab nebambiisrøngatig
srua pubene, tru nu misag søtø purø trømbøig inchen, treekkurri yandø truyugurrimbe
suldaumerabe Pablone pala muta ambam nebubig køn. 36 Kaguende truyu tru nu misag
søtøbe mayeeløba wendautø trenchib trashib amrrubelø køn:

—¡Kweechi!— chib.

Pablo misagwei merrab 'treeg mara pasrømur' chib waminchib

37 Incha Pablon tru suldaumera waraig muguen chindamga yau yandø ke kertrab inchen,
tru maya suldaumeran nø karubigwan Pablobe trenchibig køn:

—¿Na chigøsrøn chinrrab, waminchibashchunrraguh?— cha.

Inchen tru nø karubiibe trenchibig køn:

—¿Ñibe griego wamwan waminchibig køtirru? cha. 38 Trube, tru mariizhiitø, misaam-
eran kaig marøb pera kurra, tru pib mil ka kweechabetaptø amøñibelan mu misag warab
waraimøsrømay pera webibig ¿ñibe tru egipcio køppeendi?— cha.

39 Inchen Pablobe trenchibig køn:

—Isa kømøtø, nabe judío kur cha, Cilicia pirau Tarso ciudayu kal-laweig, chigucha kømø
ciudazhigu kømøtø. Tiusmanda misagwan ka waminchibashcha— chibig køn.

40 Inchen tru suldaumeran nø karubiibe ka wamindingaruben, Pablobe tru nebunab
nebambinug kurra pasramisra, misaameran niløtø kønrrai tasiitøga siñal maren, yandø
wasrønzhig pinøben, hebreomay trenchib waminchib pølbasrøbig køn:

22

1 —Ñim, nai nunelø, nai møskalø, na treeg mara pasrømuigwan waminchab inchar cha,
¡Mørtray!— chib.

2 Inchen nøm wamindig hebreomay wamindi mørøppe, masken wasrønzhig kørrømis-
ren, Pablobe trenchibig køn:

3 —Nabe judío kur cha, Cilicia pirau Tarso ciudayu kal-laweig. Inchendø nurappe,
yu Jerusalén nurawa, katø nabe kusrebgucha Gamaliel maig kusrenanigwan kusreweig,
tru maig maramigwan martrai Moisés pøriilan merrabsrø namui kølli misaamera kan
maizhikken pinab marmø, marøb tøgagúigu treegwan kusrenanig kur cha. Tiusweim-
burabigwan kalø marmønrrab ñim møin kwaløm mayeelø ke chinsraatø inchib pønrrab
lataitøweingue. 4 Nabe merrappe tru i srø maywan amøñibelane kwamnegatig marøb,
møguelan køben, ishumburwan køben merrarrawa, kailan keeri yau keeriingarub indig-
wan, 5 maya sacerdotesmeran nø karub sacerdote lata, katø mayeelø misagwan karubelø
kølli misaamera lata treegwein kuig køn chib nøm eshkanrrab kuinrrun cha. Inchen
nømbe nane kilga pøriilø tranøbelø køn cha, tru nammisag judíosmera Damascosrø
warabelan tru na chi martrab isuigwan martrai. Inchen Damascosrømay ibig kur
cha, Jesucriston kørebelø trusrø warabelan merrarrawa, yu Jerusalénsrømay sruattrab,
ichabetiilø kønrrai.

Pablo nø Tiuswei mayu mandiincha pasramisrigwan waminchib

6 'Indiibe na ib pasrøwa, kwaløm tøbøtag køsrøn Damascosrø na pub lutau ibene, ¡katø!
møi møi naingatan srømbalasrøngurri purø nuig tørig pilabig køn cha. 7 Inchen nabe
pirausrø peñabe, kan wam trendaig mørinabig køn: "Saulo, Saulo ¿nane chindimbarre

kaig martrabgøba inchib arrugu?" chib. [8] Inchene nabe trencha løtabig kur: "¿Señor ñibe
mu kugu?" cha. Incha nøbe nan løtappe: "Nabe Nazaretsrø Jesús ñi kaig martrabgøba
inchib arrig, truig kur" chibig køn. [9] Inchen naim pulu pønrrabeløbe tru tørwan ashippe
ashendø, tru naba waminchibigwei wamwane, chi tainguen mørmeelø køn cha. [10] Inchen
nabe trenchibig kur cha: "¿Señor chi maramøh?" cha. Inchen Señorbe nane trenchibig
køn: "Kurra, Damascosrømay inrrø cha. Truyube chi maramigwan karua pasrigwan
kerriguh eshkanrrun" cha. [11] Inchen nane tru purø tør pilabiibe ashmíig kørrømarig
køppe, tru Damascosrømbe naba lincha amrrubelø tasku kemøra, srua ambindiig kebibig
kur cha.

[12] 'Inchen truyube kan møg Ananías taig, tru maig maramigwan martrai Moisés
pørig maig chibig køben, Tiuswan purø isua marøb megabig, judíosmera Damascosrø
warabelaimbe nøbe chiyuguen chi tamga tab uñib møg, [13] truibe nan ashchab arrua,
puabe, trenchibig køn: "Cristogurri nai nuneg Saulo, katøyug ashibig misr" cha. Inchen
nabe katøle ashibig misra, nun asinabig køn cha. [14] Inchen Ananíasbe nane trenchibig
køn: "Namui merrabsrø møskalai Tiusbe, nø maig marøg kuig waigwan ñi nebua ashchai
ñune manasrøwei kanmaytø wesrawa pasrig købig køn cha, tru Kerrigu Sølgandiigwan
nebua ashib, katø nui triitøga wamindigwan mørøb inchai. [15] Kaguende ñibe Tiusweyasig
maya misagwei merrab maig kuigwan waminchib pasrønrrabig køn cha, ñi asigwan ñi
mørigwan. [16] Treeg købene, ¿chi munig tsunrragu? cha. Kurrø, chibig køn. Incha piu
umbu ulsrø cha. Katø ñibe Señorwei munchin wamab ñui kaig mariilan chish misr" chibig
køn nane.

Pablon judíos kømeelaisrømay ørig

[17] 'Inchen Jerusalénsrømay katø yabe, Tiuswei yau Tiuswan waminchib wawa, kan
piab lataig asamig tøgagúinabig køn cha. [18] Incha truyu na Señorwan ashen, nøbe nan
trenchibig køn cha: "Mallatø incha, møi møi Jerusaléngurri webinrrø cha. Kaguende
yube ñi naimburab maig kuigwan waminchen mørtraamøn" cha. [19] Inchen nabe trenchibig
kur cha: "Señor, nømbe ashibelø køn cha, nabe judíosmera tulundzuni yamørig ya,
ñun kørebelane merrarrawa kailan keeri yau srua yamba ichabetamba indiilan. [20] Katø
ñuimburab maig kuigwan waminchibig Estebanwan kweechib ani lushen, tru uraskucha
nabe 'ka kweetsay' chib truyu pasrøwa, kweechibelø nømui kewagúilan wesra waren,
nabe truilanguen ashib pasrabig kui nømbe ashibelø køn" cha. [21] Inchene nane Señorbe
trenchibig køn: "¡Inrrø! cha. Kaguende nabe ñune yabsrø judíos kømø misaameraisrømay
inrrai øramønrrun"— cha.

Pablo tru maya suldau søtømeran nø karubigwei merrab

[22] Inchen judíosmerabe tru iig srabe trendaigwan ke chab trendamnegatiitø mørabe,
trenchib trashib mendabelø køn:

—¡Øyeeg møwane yu pirau uñmønrrai kweetsay! chib. ¡Kaguende øyeegwane
chinchibguen uñbasamgaig køn!— chib. [23] Incha trashibig trasha, nømui pala kewagúi-
lan wesrawa petamba, usrøwan pala petamba inchibelø køn. [24] Inchen maya sul-
daumeran ashib nø karub wabiibe, tru suldaumera waraig muguen chindamga yau Pablon
keeringarua, ichaguchib maig kuigwan payingarubig køn, misaamerabe chindimbagur-
rinrre nun tsalø køb øyeeg trashib kuigwan ashchab. [25] Inchen lusra srua kua ke yandø
ichagutchabguen inchen, Pablobe tru suldau søtø cienwan nø karub pera pasrabigwane
trenchiptinchibig køn:

—¿Roma pirau kal-laweigwan chi kalø marig køtashchab paya ashibguen paya asiimíig-
wan ñim treeg ichaguchib pønrramibe merig kømuitarru?— cha.

[26] Inchen truigwan mørabe, tru suldau cienwan nø karub pera pasrabiibe tru maya
suldaumeran nø karubigwan trenchib eshkabig køn:

—¿Ñi chi marøb pasraigwan ñigan maig kui asha pasrøtirru? cha. ¡Kan! i møøbe Roma
pirauig kuin køn— cha.

[27] Inchene tru maya suldaumeran nø karubiibe arrua, Pablon payibig køn:

—Ñibe Roma pirauig kuin chindi, eshkarra— cha.

Inchene Pablobe trenchibig køn:

—Øø, treegwein kur— cha.

28 Inchen tru maya suldaumeran nø karubiibe trenchibig køn:

—Nama kan Roma pirau kal-lawei køb lataitøwei misrtrappe, tsabøtø nu an petabe treeg misrar— cha.

Inchene Pablobe trenchibig køn:

—Nabe treeg mara kømøtø, kal-lainukkurri trendø truig kur— cha.

29 Inchen Pablon payrrab inchib srua købeløbe møi møi nuinukkurri chab tarømisrøpt-inchen, tru maya suldaumeran nø karubiitøweinguen Roma pirauig kuin kui ashippe, truba kwaarøbig køn, keerøba cadenastøga merrarrawa, srua kuikkurri.

Pablo treeg mara pasrømur chib waminchib

30 Incha katø kwalømbe tru maya suldaumeran nø karub pasrabiibe tru judíosmera chigurrinrre øyeeg marøbig køn chib kuigwan ke tab ashchab isua, Pablon elacha, sacerdotesmeran karubelanba, katø tru Setenteelø maig maramigwan asha marøbelan mayamba tulundzunønrrai karua, yandø Pablon wesrua, truilai merrab pasrøbig køn.

23

1 Inchen Pablobe tru Setenteelø maig maramigwan asha marøbelan ke tab ashabe, trenchibig køn:

—Nai nunelø, nabe møin kwalømgatig Tiuswei merrab nai isub kebachib pasrabigu chi kalø køn chibig chigaig, chishig uñibig kur— cha.

2 Inchene tru maya sacerdotesmeran nø karub sacerdote Ananíasbe Pabloim pulu purrabelane triibøtø Pablon pashagutsingarubig køn. 3 Inchene Pablobe trenchibig køn:

—¡Ñi ya pirøbanrrig pullin itsig lataigwan! ¡Tiusbe ñunguen pashagutchun! cha. ¿Ñibe uyu wappe, tru maig maramigwan martrai Moisés pørig maig chibig køben, nan treeg asha martrab wamøtirru? cha. ¿Ñibe tru pørigwane utsøguchib ka itøbunab ñigan nan pashagutsingarub watirru?— cha.

4 Inchen truyu purrabeløbe trenchibelø køn:

—¿Maya sacerdotesmeran nø karub sacerdote Tiusweiwan marøb pasrabigwan, ñigan øyeeg tsalø wamøtirru?— cha.

5 Inchene Pablobe trenchibig køn:

—Nai nunelø, maya sacerdotesmeran nø karub sacerdote køben, nabe ashmø inchibrain køn cha. Kaguende Tiuswei wamwan pørigube trenchibig køn cha: "Ñui misaameran ashib karub wabigwane kaig nebubash chib trømbøig wamamig kømøn"— cha.

6 Incha Pablobe tru Setenteelø maig maramigwan asha marøbelø, tøbøbe fariseosmera køben, tøbøbe saduceosmera kui ashabe, tru Setenteelan truba mur trashib trenchibig køn:

—Nai nunelø, nabe fariseo køb, fariseowei nusrkain køb kur cha. Katø kwabelø katøle øsiiramigwan muniirabig kuikkurri, øyeeg indinab payib sruagúinab pasrar— cha.

7 Inchen nø trenchibene, fariseosmeraba, saduceosmeraba nømdø aleguiyab mendappe, ke nøørøtø misra, tru Setenteelø maig maramigwan asha marøbelø tulaamba pasrabiibe chab tarømisrøbelø køn. 8 Kaguende saduceosmerabe tru kwabeløbe katølebe øsi-iramøwei, ángelesmera kawei, møsiimera kawein køn chibelø køben, trune fariseosmer-abe treelane kerriguh treeg købig kuitamab isubelø købig køn. 9 Inchen mayeeløba trashib mendøben, møiløgøsrøn tru Moisés pørigwan kusrenanøbelø fariseosmeraing-teelø kurra pønrramisrabe, trømbøig aleguiyab trenchibelø køn:

—I møwane kaig mariibe chigucha wetørramer cha. Inchippa kan møsig kui, kabe kan ángel kui wamindin købgun cha, Tiuswane esheerrab inchimugun— chibelø køn.

[10] Inchen ambumay imay ke nømdø aleguiyab kurra nøørøtø misren, maya suldaumeran
nø karub pasrabiibe Pablone ke pitis marøbgunmab isua køriimata, suldaumeran kør-
raambingarubig køn, nømui utugurri mallatø merrarrawa wesrawa, suldaumera waraig
mu chindamga yaumay katø pera amrrai.
[11] Inchen katø yembe Pablon Señorbe kenamisra trenchibig køn:
—Pablo, kullaaramø, kørmø mur pasrau cha. Kaguende yu Jerusalénma naimburabig-
wan maig kuigwan wamindiibe Romasrøngucha naimburabigwan katø treetøwei ñune
wamindamig nebunrrun— cha.

Pablon kwetchab inchib

[12] Katø løtsø judíosmerabe kaig martrab nømdø nilø wamincha: "Nam treeg martrab
taigwan marmubene, namundøwei trømbøig nebubash chib pønrramisra, ¡katø! Pablon
kweechimuppe, mamøwei, muchimøwei inchab" chibelø køn. [13] Inchen tru: "Treegwan
marmø kømø, ¡katø! martrab" cha, pønrramisrøbeløbe cuarenta menrra lata købig
køn. [14] Incha truiløbe sacerdotesmeran karubelainuumayba, katø misagwan karubelø kølli
misaamerainuumayba ambabe, trenchibelø køn:
—Nam martrab taigwan nam marmubene, namundøwei trømbøig nebubash chib
pønrramisrer cha. ¡Katø! Pablon kweechimuppe, nambe chigucha mamønrrab ter cha.
[15] Inchawei møimbe ñimbe tru Setenteelø maig maramigwan asha marøbeløbamisra,
tru maya suldaumeran nø karubigwan maig chitashchab waminchab ambamdiig køn
cha, ñimui merrab Pablon srøna wesrai chinrrab, nun tru øyeeg puigwan maikkurrin
kuitashchab ke tab paya ashchab chibelø misrøb. Trune nambe nø trusrø pumøwatø, ke
kwetchab tamara munig kømønrrun— cha.
[16] Inchen Pabloi nuchawei nusrkaimbe tru chi isumø amrrub køben, larab warøwa,
tru kaig martrab inchib kuigwan wamindi, tru suldaumera waraig mugucha chindamga
yausrø nøbe kebya, Pablon eshkaben, [17] Pablobe tru suldau søtø cienwan nøm karub
pønrrabelan kan møigwan køsrøn wamabe, trenchibig køn:
—I matsinan maya suldaumeran nø karubigweimay pera inrrø cha. Kaguende chigøs-
røn eshkamig tøgagøn— cha.
[18] Inchen truibe maya suldaumeran nø karubigweimay, pera yabe, trenchibig køn:
—Pablo kailan keeri yau keerig wabiibe nan wama tiusmanda i matsinan ñuimay pera
irra chitan cha, ñun kan chigøsrøn eshkamig tøgagøn— cha.
[19] Inchen tru maya suldaumeran nø karubiibe tru matsinan tasku kemøra srua ya, nøørø
pera yabe nundø mara payibig køn:
—¿Nan chi eshkamig tøgagugu?— cha
[20] Inchen matsinøbe trenchibig køn:
—Judíosmerabe Pablon srøna tru Setenteelø maig maramigwan asha marøbelai merrab
ke tiusmanda ñun wesrabsrumugu chinrrab, ke kandø isua pønrramisrin køn cha,
nuimburab maig kurrin kuitashchab ke tab paya ashchab chibelø misrøb. [21] Trendaingucha
køremønrrig cha. Kaguende nømui utu møguelø cuarenta menrra lata, kaig mar-
trab larønrrab nilø tamarøb køn cha. "Nam treeg martrab taigwan marmuinabene,
namundøwei kaig nebubash chib pønrramisra, ¡katø! Pablon kweecha kuchimuppe,
mamøwei, muchimøwei inchab" chib køn cha. Incha nømbe ke yandø chab tamara,
møimbe ke ñi mancha løtamigwandø munig køn— cha.
[22] Inchen tru maya suldaumeran nø karubiibe tru matsinane trenchib 'ungwa' cha,
ørøbig køn:
—Ñi nan eshkaigwane nan eshkar cha, mungucha eshkanrrab kømø— cha.

Pablon Félix kubenadurweimay pera ambub

[23] Inchen maya suldaumeran nø karubiibe tru suldau søtø cienwan nøm karub pera
pønrrabelan pailan wama, trenchibig køn:
—Yem las nueve webambamig katsikka amrrabelø suldau doscientosba, kaulli palar
setentaba, lanza sruar doscientosba Cesareamay amrrai tamaray— cha. [24] Incha katø maya

suldaumeran nø karubiibe kaulli itøguanamelø Pabloyasig tamaringarua, kubenadur
Félixweimay chi indiimíig, tabig pera amrrai inchibig køn. [25] Incha øyeeg chibig kilgagucha
pøra trana ørøbig køn:
[26] Na Claudio Lisias, ñi nai purø tab kubenadur Félixwan 'ka uñgu' chinrrab inchar.
[27] Judíosmerabe i møwan kemøra srua kua, kwetchab inchen, trune nabe nune
kan Roma pirauig kuin kui wammørabe, nai suldau søtøba ya, truyugurri wesrar.
[28] Incha nabe chi charre payib srua kuitashchab ashchab isua, Pablone judíosmerai tru
Setenteelø maig maramigwan asha marøbelai merrab pera kørrayar. [29] Incha nabe
tru nømui maig maramigwan martrai Moisés pørigwan ka kalø maran chatørre inchib
kuin kui wetøbeñendø, nune kwanrrai maramdiibe nøbe treekkatig chi trømbøig mara
pasrømøwei, katø kailan keeri yau keera tøgagømdiig kømøwein kuin køn. [30] Inchen
tru møwan søratø kaig martrab inchib køn taig nane wammørøsrøben, nabe tru urastø
ñuisrømay ørar cha, katø tru nun øyeeg mara pasrømøtirru chib payib srua købelan
chigucha chigøben tamig tøgaguabe, trube, ñui merrab tørgandø eshkanrrigay cha,
nømune trenchar cha nabe.
[31] Inchen suldaumerabe nømun maig karuig køben treeg mara, Pablon wesrawa, yem
Antípatrissrøngatig pera ambubelø køn. [32] Incha katø kwalømbe Pablone kaulli pala
ambubeløtø lincha amrrai, suldaumera katsikkateeløbe tru nøm waraig mu chindamga
yaumay katøle legucha amrrubelø køn. [33] Incha Cesareasrø pua, kubenadurwan tru
kilga pøra ørigwan tranabe, Pablongucha nui merrab pera kemallibelø køn. [34] Inchen
kubenadurbe tru kilga ørigwan ashabe, Pablone:
—¿Chu pirausriig kugu?— cha payibig køn. Incha ciliciasriig kuin kui ashabe, trenchibig
køn:
[35] —Trube, ñun øyeeg puigwane tru ñun øyeekkurrin kuig køn chibelø amrruben, trunun
ashchab— cha.
Inchabe Herodeswei purø tab yau Pablone keera wanna, tab ashib tøgagønrrai karubig
køn.

24

Pablo Félixwei merrab 'øyeeg mara pasrømøtirru' tainab

[1] Trattrø kwaløm wendau maya sacerdotesmeran nø karub sacerdote Ananíasba,
møiløgøsrøn misagwan karubelø kølli misaameraba, trugurri kan purø maig waminchibig
Tértulo taiba Cesareasrø kørraambubelø køn. Incha truiløbe tru misaameran ashib
karub wabigwei merrab Pablon tsalø køb 'øyeeg, øyeeg mara pasran' chinrrab amrrua
kemallibelø køn. [2] Inchen yandø Pablon wamøben, Tértulobe Pablone 'øyeeg, øyeeg
marøbig køn' chib menda, Félixwane trenchibig køn:
—Namui purø tab kubenadur Félix, kan nambe ñigurri ambumay imay tab warer cha,
ñun mayanguen ungwa, ungwa chinrrab inchar cha. Incha ñibe purø tab asha marøbig
kuikkurri, nam i pirau mayeelø warabelayasiibe, srøitø, srøitø yunømarøb tammisrøb
arrun cha. [3] Kan ñi namui Félix purø tabig, chusrøndøgucha katø chu uratøgucha, ñune
kashmø mayanguen ungwa, ungwa chibelø ker cha. [4] Inchendø ñun menrra trømbø inchib
menrra waminchimønrrab, kan petøzhiitø tiusmanda kalu pebøbsrumugu chinrrab inder
cha, ñibe chiwandøgucha yan tammay mara tranøb wabig købene. [5] Kaguende i møwane
nambe kan larrø kaig kwanrrø lataig wetørrer cha. Yu pirau chutøgucha judíosmerai
utu misaamerane ke nøørøtø marøb namishib pera kurramba, katø tru Nazarenos taig
søtømeran ke nø pera marøb chib pasrabig kømba indan cha. [6] Katø Tiuswei yawan
chigucha, Tiuswei yaambu kømui lataig kaig trømbøig martrab indamba inchen, nambe
nun kemørig køn cha. Incha nambe tru maig maramigwan martrai Moisés pørig maig
chibig køben, treeg martrab inchen, [7] tru maya suldaumeran nø karubig Lisiasbe nui
suldaumeraba arrua, tsakkandø namui taskugurri Pablone kerraig køn cha, [8] tru øyeeg
mara pasrømøtirru chib srua købelane ñuisrømay ambay chib amrrai ørøppa.
'Trube, 'øyeeg, øyeeg mara pasrømøtirru' chib kuigwan, ñiashib iigwan kerrigu tab
ashabe, maig kuigwan tab ashchabguen— chibig køn.

[9] Inchen judíosmera truyu pønrrabeløgucha:
—Iibe kerriguba isa kømø, treegwein køn— chib truba inchibelø køn.
[10] Inchen tru kubenadurbe Pablon waminchai señas maren, Pablobe trenchibig køn:
—Ñi ya yam pila i pirau maig maramigwan asha marøb wabig kui ashabe, kalø mara pasrømuigwan nabe chi kørmø eshkanrrab inchar cha.
[11] 'Ñitøweinguen asiinrrun cha, na Jerusalénsrø Tiuswan køriibala tabig waminchab arriibe kwalømmera docetøwei purayan cha. [12] Pøs Nane Tiuswei yau muba køben aleguiyab pasrai ashmøwei, namishib misag søtø peragurri ashmøwei, katø judíosmera tulundzuni yamerayu treeg marøb pasrai ashmøwei, kabe chugøben ciudasrø treeg marøb pasrai ashmøwei indig køn cha. [13] Inchawei i misaamerabe møi nan øyeeg mara pasrømøtirru chibeløbe øyeeg marøbig køn chib kuigwane treeg køn chinrrappe kaimanrrun cha. [14] Inchendø nabe maig kuigwan kelarrab, trendamønrrun cha: Nabe merrabsrø namui kølli misaamerai Tiuswan køriibala tabig waminchibig kur cha, tru nøm Tiusweiwan peemaytø marøbelø cha wamig, tru srø may maig køben treekke. Tru maig maramigwan martrai Moisés pøriilan lata, katø Tius maig karuigwan eshkabelø pøriilan lata isa kømø, kerrigu treegwein kuitamab kører cha. [15] Nabe Tius mandø taigwane treeg kønrraitamab isua munig megabig kur cha, tru nøm muniirab kuigwandøwei, tru kwabelø sølgandø tabelø lata, katø tru sølgandø tabelø kømeelø lata katøle øsiirawa kurramigwan. [16] Inchawei treekkurri nabe Tiuswei merrab lata, møguelai merrab lata chigøben kalø mara treegwan nai isub kebachib pasrabigu chi kalø køn chibig chigaig kønrrab inchib megabig kur cha, chu urastøgucha.
[17] 'Nabe truba yam pila peesrø llirab uñabe, ketamig tulisaigwan naim pirau misaameran kettrappa, katø Tiuswan keta trannrrappa arrubig kur cha. [18] Incha nabe tru maig maramigwan martrai pørig maig chibig køben, Tiuswei yau tru chish misrtrab marigwan chab mara pasrøben, møiløgøsrøn judíosmera Asia pirausreelø pubelø køn, na misagwan namishib pera kurra kømøwei, kabe chindinguen asiimíig maringarub pera kurra kømøwein pasrøben. [19] Inchawei møimbe, truilø nømwei amrrumig køn cha, yu ñui merrab nan øyeeg mara pasrømøtirru chib nan tsalø køb chigøben tamig tøgaguabe. [20] Kabe katø tru Setenteelø maig maramigwan asha marøbelai merrab na kemalla pasrab uras nan chi kalø marig wetørraig købene, trube, truburappe nømdøwei yu tørmarbash cha. [21] Nabe tru nømui utu pasrøwa tru urasbeguende mur trashib øyeeg chibwei indig køn: "Kwabelø katøle øsiiramigwan na muniirabig kuikkurri, møi ñim øyeeg indinab paya asinab pasrar"— cha.
[22] Inchen Félixbe tru srø maywan tab wammøraig kuabe:
—Maya suldaumeran nø karubig Lisias arruben, iigwan na maig køtashchab katøwan ashchab— chippa, patsøgøbig køn.
[23] Incha Félixbe suldau søtø cienelan nø karub pera pasrabigwane Pablone elachimø, ashib tøgagønrrai karubig køn. Inchendø nui chi maramdeelane mu merønrrain kømø marøb, katø nui asiilø møiløgøben nun purugunrrab inchene merømøwei inchain karubig køn.

Cesareasrø Pablon kailan keeri yau keerøb

[24] Mam kwaløm wendau køsrøn Félixbe nui srai judía Drusilaba katø pua, Pablon pertrab ørabe, isubigwan Jesucristoinug pasra tøgagømigwan waminchen mørøbig køn. [25] Inchen Pablobe tru sølgandø tabigwanba, chiyugucha srua irramamø amønamigwanba, katø maig kønrrabigwan treeg asha maramig punrrabigwanba waminchen, Félixbe truba kwaara, trenchibig køn:
—Møimbatøbe ka inrrø cha. Inchendø katøwan nan utø køben, wamørrumøn— cha.
[26] Inchagucha Pablo nun elatchai kabe kan maya an tranrrua chinrraitamabrre muniirabig køn Félixbe. Incha treeg isua, Félixbe nuimay Pablone katø katø wamabig køn waminchab. [27] Inchen yandø pa pila puraiben, Félixbe webiben, Porcio Festo truigwan purø wamisrtrab kubenadur kebibig køn. Incha Félixbe judíosmeraba ka tab kørrømisrøg køptø Pablone kailan keeri yau ka wabashippa, webibig køn.

25

Pablo tru srø kubenadur Festoi merrab

1 Inchen tru pirau karub wanrrab uta kebyaig pøn kwaløm wendau, Festobe Cesareagurri
Jerusalénmay nebiben, 2 maya sacerdotesmeran karubeløba, katø judíosmeran ashib
karubeløba Pabloimburab tru treeg puigwan katøle kønøgønrrab Festoimay ambubelø
køn, 3 Pablon tsalø køb, Jerusalénmay pegutcha chib. Kaguende nømbe Pablone mayu lara
kwetchab isua tamarøb købelø køn. 4 Inchen Festobe løtappe trenchibig køn:

—Pablone Cesareasrø ashib tøgagúig wan cha. Naashib trusrømay menrra yana
kømøwatø inrrab isur cha. 5 Inchawei ñimui utu maig maramigwan ñim asha marøb
pønrrabeløbe Cesareasrømay naba kørrørruy chibig køn. I møweinug chigøben kalø
marig pønrrøbene, trube øyeeg mara pasran chib truyu waminchab.—

6 Incha Festobe Jerusalénsrø trune køh, kabe trune y pa kwaløm kø chigøsrøn nømba
kørrømisra, Cesareasrømay katø ya, katø kwaløm be tru maig maramigwan asha marøbelø
purrainug wamisra, Pablon pera amrrunrrai karubig køn. 7 Inchen Pablo trusrø pua
kebarrubene, tru judíosmera Jerusalénsrøngurri amrrubeløbe tulsrua, nune chigøben
truba truba trømbøig marøbig køn chibendø, chigucha ke treeg mariiløbe, wetørranrrab
kaimabelø køn. 8 Inchen Pablobe nøbe 'treeg mara pasrømur' chib, trenchib waminchibig
køn:

—Nabe i tru maig maramigwan martrai Moisés pørig judíosmeraimburabigwan lata,
Jerusalén Tiuswei yaweimburab lata, katø Romasrø maya misagweim pala ashib wabig
Césarweimburab lata chi kalø mara pasrømur— cha.

9 Inchendø Festobe judíosmeraba ka tab kørrømisrøg køptø, Pablone trencha payibig
køn:

—¿Jerusalénmay attragu? cha, tru øyeeg wamindiilan ñuimburabigwan maig kønrra-
bigwan trusrø ashchab— cha.

10 Inchene Pablobe trenchibig køn:

—Roma maya misagweim pala ashib wabig César maig maramigwan asha marøb
wainug nabe truyuweim pasrar cha, tru maig kønrrabigwan nan asha maramnug. Pøs
judíosmeran chigucha chi kalø mariibe chigagøn cha, ñiguen tab asiinrrun cha. 11 Kabe
na chigøben kalø mara pasrain kui, ñim nan kwanrrai maramdiig na treekkatig kaig mara
pasrøbene, nabe kwanrraptøweim pasrar cha. Inchendø nøm øyeeg mara pasrømøtirru
chib kuig ka isiitø webibene, mugucha nane truilane trannrrappe kaimanrrun cha. Nabe
Romasrø tru maya misagweim pala ashib karub wabig César maig maramigwan nø asha
martrai miamønrrun— chibig køn.

12 Inchen Festobe tru maig maramigwan nun isum purugub purrabeløba chab waminch-
abe, trenchibig køn:

—Ñi maya misagwan ashib karub wabig César nø asha martrai miaig kuig købene, trube,
Césarweimay inrrig— cha.

Pablo rey Agripai merrab

13 Inchen yandø mam kwaløm køsrøn puraiben, rey Agripaba, Bereniceba Feston 'ka
uñgu' chib tabig wamab punrrab, Cesareasrømay ambubelø køn. 14 Inchen trusrø nøm
truba yam kwaløm waraig køppe, Festobe tru Pablon øyeeg nebuigwan reywan trenchib
eshkabig køn:

—Yube kan møg wan cha, kailan keeri yau Félix kørrømara wannig. 15 Na Jerusalénsrø-
may ya wabene, truigweimburappe sacerdotesmeran karubeløba, judíosmeran karubelø
kølli misaameraba, ke chinetø køn chib nan eshkab amrrubelø køn cha, Pablon truyu
møra pasrønrrai kørrømara pasramdiig køn chib. 16 Inchen nabe nømune trencha
løtig købig køn cha: "Tru 'øyeeg kaig mara pasran' tainabig; tru 'ñi øyeeg maraweim
pasrømøtirru' chibelø nui malaugue trenchib amrruben, 'øyeeg kømuig køn' chib; 'øyeeg
mara pasrømur' chib nøashib waminchimøwatøbe, romanosmerabe mu møwangucha
mana treebe marmeelø køn" cha. 17 Incha truilø nøm yusrømay naba amrruben, chi
srarrømøtø, katø kwaløm dø, nabe tru maig maramigwan asha marøb wainug wamisra,

tru møwan pera amrrunrrai karuig køn cha. [18] Inchendø tru ‘øyeeg mara pasrømøtirru’
chibeløbe amrrubendø, chigøben trømbøig kalø mariilø tre latailøbe marig wesrumeelø
køn cha, pøs nabe nø treeg trømbøig mara pasraindøweinrre inditamab isubene. [19] Treeg
kømøtø, tru nuimburab waminchib kuibe, tru Tiusweimburabigwan nø marøb unigwan
truikkurrin chabah, katø kan møg, Jesús taig, kwaig købigwan, Pablobe trunun kwaig
kømøtø, ka øsig wan cha, trenchibrre inchen, trugurrimbatørre inchib kuin køn chibig
køn. [20] Inchen nabe øyeeg maramigwane mandø maram kui mørmøwa, Jerusalénsrømay
inrra kuh chibig kur, tru maig kønrrabigwan trusrø asha marig kønrrig cha. [21] Inchendø
Pablobe tru maig kønrrabigwan Augusto César asha marig kønrrab cha, ka ashib tøgagúig
wanrrab cha nø miaig købene, treekkurri Césarweisrømay na øramnegatig nune tab ashib
tøgagønrrai karuig købig køn— cha.

[22] Inchene Agripabe Feston trenchibig køn:

—Nangucha tru møwan mørinrrabna køtan— cha.

Inchene Festobe trenchibig køn:

—Srøna wamindi mørtrabguen— cha.

[23] Indiibe katø kwaløm Agripaba, Bereniceba puppe, purø tabig tamarar ke kan chull
asamdiig amrruabe, tru chigøben waminchappa, katø wamindiilan mørtrappa tru tu-
lundzuniisrø kebambambubelø køn, tru suldaumeran karubelø nørreelø køben, katø nør-
reelø ashib karubelø ciudayuelø købengue. Inchen Festobe Pablon pera amrrungaruben,
pera pubelø køn. [24] Inchabe Festobe trenchibig køn:

—Rey Agripaba køben, ñim maya møguelø yu namba purrabelø køben, i møwan
asay cha. I møweimburappe maya judíosmera søteeløba Jerusalénsrø lata, yu Cesarea
lata ‘yeegwane øsig uñbasamgaig køn’ chib, trashib amrrubelø køn cha. [25] Inchendø
nabe nun kwanrrai maramdiig chigucha chi kaig marmuin kui wetørrab, katø tru maig
kønrrabigwan asha marig kømigwan Augusto nø asha martrai nøtøwei miaig kuig købene,
trusrømay nabe ørtrab isuig køn cha. [26] Inchendø tru Pabloimburabigwan treeg treeg
køn chib nai ashib karub wabig Augusto purø nuigwan na pøra øramig kan chiguen
wetørramur cha. Incha treekkurri ñimuinuumay pera arrur cha, ñi nai tab rey Agripa.
Maig kønrrabigwan tab asha kørrømarene, na maitøguen Auguston eshkab pøramig
kønrrautan chibig køn. [27] Pøs kan kailan keeri yau keerig wabigwan chiburøgurri ‘øyeeg
kuig køn’ chib kuigwan chi cha eshkamubendø, na øramibe ke kan ka wainguenig marig
lataig punrrautan— chibig køn Festobe.

26

Pablo nuimburabigwan rey Agripai merrab eshkab

[1] Inchene Agripabe Pablon trenchibig køn:

—Ñuimburabigwan maig kuigwan ñitøwei waminchi— cha.

Inchen Pablobe yandø waminchab tasigwan kusrawabe, tru nuimburab ‘chi kalø mara
pasrømur’ tamigwan waminchab pølbasrøbig køn: [2] —Møi na naimburab ‘treeg mara pas-
rømur’ chib waminchib pasramig mayaguen tab kuim pasrar cha, nai rey Agripai merrab,
nan judíosmera chigurrimbunø ‘øyeeg mara pasrømøtirru’ chib kuigwan. [3] Inchagucha
ñibe judíosmera chitø, chitø marøbelø kuigwan kerrigu ashib, katø nam judíosmera
mandø melambuyab amrruigwan chigucha ñibe tab nebua ashibig kuig købene, trube,
tiusmanda tammay mørtra chinrrab inchar cha.

[4] ’Maya judíosmera na matsinø-unøgurri nabe nai misaamerai utu Jerusalénsrø maig
tsubig kuigwan ashibelø køn cha. [5] Truiløbe manasrøngurri ashibelø køn cha, nømun
eshkamdiig købene, øyeeg købig køn chib maig kuigwan ñun eshkamdiig kuinrrun cha,
Tiusweiwan kan chizhigwanguen pinab kømø marøb misag søtømerayuig nabe fariseo
købig kur cha. [6] Incha møimbe tru merrabsrø namui kølli misaameran Tius tru trannrrab
misra kørrømisrigwan muniirabig kuikkurri, møimbe øyeeg paya ashib srua kuinab pasrar
chibig køn. [7] Tru Israelweinukkurri namui doce srøig, srøig karrab misaamera Tius
tru trannrrab kørrømisrigwan nømbe nebunrrab isua, yem kwaløm Tiuswan køriibala

tabig waminchib kuigwan, nagucha truigwan muniirabig kuinukkurri, judíosmerabe yu ñi
øyeeg kaig marøbig kømøtirru tainab pasrar chibig køn, nai rey Agripa. [8] ¿Tiusbe kwabelan
kwailai utugurri kusrumibe kaimanrretamab isubelø kø chindah ñimui utube?

[9] 'Pøs isa kømø, naguen Nazaretsrø Jesúswei munchiwane tsalø køb chinetø martrab
isua, [10] Jerusalénsrøma treeg marøbig kur cha. Sacerdotesmeran karubelø nan treegwan
martrai karuigwan uta, Tiuswei misaameran kailan keeri yau pønsrøb, katø kweecha
petøbene, nabe truilaingatøtø inchib pasrabig købig kur cha. [11] Incha katø, katø judíos-
mera tulundzuni yamørig truilane ichabetab ibig kur cha, Tiuswan purø trømbøig nømun
wamingarummørø inchib. Incha ¡katø! kan nømun namig købiitø ke chinchimmørø
inchib, nabe peg pirau ciudamerasrønguen kaig martrab wendautø ibig købig kur cha.

Pablo mandøgurri Tiuswei mayu pasramisrigwan waminchib

[12] 'Nabe øyeeg martrab isua, Damasco ciudasrømay ørig ibig kur cha, tru sacerdotes-
meran karubelø maramburab martrai traniitøga treeg martrab inrrai karua pasrig. [13] ¡Nai
tab rey! mayu kwaløm tøbøtaabe srømbalasrøngurri kan tørbilabig pørr lataguen kømø,
purø tørig naingatanba, tru naba ambubelaingatanba piløben, [14] nambe pirausrø søtøba
kørrinabig køn cha. Inchen kan wam hebreomay trenchib wamindi mørøptindinabig køn
cha: "Saulo, Saulo cha, ¿Chindimbarre nane kaig martrabgøba inchigucha? cha. Ñibe kan
wey kølabus tsøb pønsrailøyu søl yatab lataitøwei incha, ñibe ka ñiasiitø kørriindan" cha.
[15] Inchene nabe: "¿Señor mu kugu?" chiben, nane Señorbe trenchibig køn cha: "Nabe
Jesús, ñi møi kaig martrabgøba indig, nabe truig kur cha. [16] Inchendø kurra, pasramisr
chibig køn. Kaguende nabe ñun kenamisrøppe, naiwan marøb megabig kønrrai wesrawa
pasrtrappa, katø møi naimburab ñui kaptøga ñi asigwan waminchibig kønrraimba, katø
wendøsrø naimburab maig kuigwan kenamaramigwan eshkabig kønrraimba treeg mar-
trab kenamisrar cha. [17] Inchawei nabe ñui misaamerai taskugurri kaig marmønrrai wesrab,
katø judíos kømø misaamerai taskugurri kaig marmønrrai wesrab indamønrrun chibig
køn. Pøs nabe møi tru misaamerayasigwei ørar cha, [18] nebua ashchai ñi nømui kabmeran
kuren, løstøyu amøñibelø købig kuig, tøryumay werrub, katø Satanás maramburab
mariilø kua, Tiusweimay purørrunrrai. Tru nømui kaig mariilan ulø payiimíig pesannaig
kømigwan uta, tru nømui isubigwan nainug pasrikkurri tru Tiusweyasig tarømariiløba
tøgatø, tru keta tranamig tøgagúigwan utamig kønrrain" chibig køn.

Piab lataigu Tius kenamisra maig taigwan Pablo møra marøb

[19] 'Inchawei, nai rey Agripa, tru srømbalasrøngurri piab lataigu kenamisren asigwan
nabe mørmønrrab inchimøtø, [20] Damascosrø warabelaisrømaymerrig ibig kur cha. Incha
trugurrimbe Jerusalénsrømay, trugurrimbe Judea pirau kerrigu truørø ya, katø trugur-
rimbe judíos kømø misaameraisrømay ya, nømui kaig mariilan isua møra, Tiusweimay
llirawa, yandø tru kaig marmønrrab isua mørin kui asamdiig kønrrai tabig marøb inday
chib eshkab waminchibig kur cha nabe. [21] Incha na øyeegwan marikkurri judíosmerabe
Jerusalénsrø Tiuswei yau nane merrarrawa, kwetchab indig køn cha. [22] Inchendø møin
kwalømgatig Tius nan purugúitøga nabe yu pasrar cha, kusrebelan lata, kusremeelan lata
maig kuigwan na waminchib. Nabe waminchippe, ka nøørøtø peetø waminchimøtø, Tius
maig karuigwan eshkabelø maig purainrrun taigwanbah, katø Moisés maig purainrrun
cha eshkaigwan, truigwanbatø waminchar chibig køn: [23] Tru Cristobe truba truba kaig
nebuinab megawa, trugurrimbe kwawa, nømerrig katø øsiirawa, namui judíosmeran lata,
judíos kømø misaameran lata kaigyugurri webambamig tørwan eshkab kusrennrrun chib
trendailan.—

[24] Pablobe 'kaig mara pasrømur' chib, waminchib pasramnetø, Festobe øyah chib
trashibig køn:

—¡Pablo ñibe chugúi mørmíig misriasøna! chib. ¡Menrra kusreptø chugúinguen
mørmíig misrin køn!— chib.

[25] Inchene Pablobe trenchibig køn:

—Nai purø tab Festo, nabe chugúinguen mørmíig kømøtø pasrar cha. Na waminchippe,
ka isatø waminchib pasrømøwei, katø chiwan waminchib pasrarmab isua waminchib
pasrar cha. [26] Pøs rey Agripabe, iilane kerrigu ashibig kuimba, nui merrab chigucha chi
kørig kuin kømø waminchar cha. Kaguende nøbe iilane ashmíig kønrrab kømøtø, nebua
ashibig kuitamab isua pasrar cha. Kaguende iilane kan turiumbu mu søratø marikkucha
kømøn cha. [27] ¿Nai rey Agripa, Tius maig karuigwan eshkabelø maig taigwan ñigan treeg
kuitamab køretirru? cha. Ñibe kørewa wain kui nabe asha pasrar— cha trenchibig køn
Pablobe.

[28] Inchene Agripabe trenchibig køn:

—¡Ke yandiitøgatø Tiuswei mayu puraarrua pasramisrtrai indiibe!— cha.

[29] Inchene Pablobe trenchibig køn:

—Yandiitøgatø kui lata, kabe nu wamindiitøga kui lata, ñitø kømøtø, møi yu mørøb
purrabelan chigucha kerrigueløba na latailøwei misra pønrraimbemab isutan chibig køn,
inchendø nan lata cadenatøga øyeeg merrarraimeelø.—

[30] Inchen rey kurra pasramisren, kubenadurgucha, Bereniceba kurrøben, truyu nømba
purrabeløgucha kurra, yandø webamba, [31] nømdø nøørøsrø ambabe, kangurrin kangurri
trenchib waminchibelø køn:

—I møøbe chiburø kwanrrai maramdiig kømøwei, katø kailan keeri yau keera tø-
gagømdiig kømøwei marøbig kuin køn— cha.

[32] Incha Agripabe Feston trenchibig køn:

—Pablo nøashib César asha marig kønrrab chib miamuig kuimbe, pøs nøbe elatsikken
købsruinrrun— cha.

27

Pablon Romasrømay ørig

[1] Yandø Italiasrømay amrrai treeg wamincha kørrømisren, kan suldau tru cienwan nø
karub pera pasrabig tru Augusto maya misagwan ashib wabigwei suldau søtømerayuig
Julio taigwan ashib tøgagønrrai tranøbelø køn, Pablonba, katøgan kailan keeri yau
pønrrabelanba. [2] Incha adramitiosriig kan barco Asia pirau, tru barcos puisrømay
webinrrab inchib pasrøben, nambe truyu nebambubelø ker. Inchen nambabe Aristarco
kan Macedonia pirausriig Tesalónica ciudayuikkucha arrubig køn. [3] Incha katø kwaløm
Sidón tru barcos puisrø nam pubene, truyube Juliobe Pablon truba tab inchib, nune nui
trendø asiilaisrømay ibashibig køn, tabig wamab utab tøgagúig uñchai. [4] Incha Sidóngurri
webambabe, Chipre pirø pi tøbøtag pasrabiisrø isig srørrø ketawan puraambub ambubelø
ker, kaguende isig ichibiibe ambamgaig merrammay megambub ichen. [5] Incha yandø tru
nu pi tøbøtaasrø Cilicia pirauba, Panfilia pirauba pinrrøguesrø misrøb ambabe, yandø
Licia pirau Mira ciudayu pubelø ker.

[6] Incha truyu suldau søtø cienwan nø karub pera pasrabiibe kan barco Alejandría
pirausriig Italiamay inrrabig pasrain kui wetørrawa, truyu amrrab, namun nebambin-
garubig køn. [7] Incha tsøndatø truba yam kwaløm ambub meløwa, isig ichibig namun
merrammaygøba megambub ichen, ke trendø pumubsruatø Gnido pinrrøguesrø pubelø
ker. Incha Salmón pinrrøguesrø Creta isig srørrø ketawan puraambub ambubelø ker.
[8] Incha mendawandø ke trendø chab kaimab purørrub amrrua, kanbalø Buenos Puertos
taisrø pubelø ker, Lasea ciuda pulusrø.

Maryu kørig kømdiig pi namab kurrab

[9] Inchen amrrub kuig yandø yanaguen misrøb arruben, yandø tru barcoyu am-
bamikkucha purø kørig kønrraptiig misrøb arrubig køn. Kaguende tru ayunain kwaløm
puraibwei inchen, yandø tru sre pøl kebinrrab købig køn. Incha Pablobe øyeeg maramdiig
køn chib waminchibig køn:

[10] —Nai lincha amrrubelø, i barcoyu ambamibe barcon mindisainab, katø purø nørrø
ka yandø pinønrrab kui ashar cha, barco chigøben niga arriilø lata, barco lata yandø ka
pinøben, katø namdøweinguen kwamigwan lanrrun— chib.

11 Inchen tru suldau søtø cienwan nø karub pera pasrabiibe øyeeg maramdiig køn cha
Pablo wamindigwane mørmøtø, tru barco srubigwanba, barco puaigwanba, truilangøba
mørøppe, Pablone mørmíig køn. 12 Inchagucha barcos puinug sre pubweimbe tab
kømøtønug køben, søteelø lutauba truyugurri webamrrab isubelø køn, Creta pirau Fenice
ciudasrø tru barcos puinug puin chindi. Inchen truibe pørr neeshibgatømayba, pørr
pinebgatømayba pinrrøguesrøn købig køn.

Maryu purø trømbøig isig ichibig webarrub

13 Inchen sursrøngurri kan kaizhig isig ichibig webarruben, chu punrrab isuigwan yandø
ke nebuermab isua, barco imønrrai merrarrabig kuatsig tsandzønwan piugurri wesrawa,
yandø tru Creta pirø pulusrø kemallib ambubelø køn. 14 Indiibe yanazhigutø Euraquilón
cha wamig isig purø trømbøig pøtømay pailab ichibig tru pørr kal-labgatømaygurri
webarrua, barcon yamgaig megambub arruben, 15 yandø barcobe isig ichibig srua yaig
kuig køppe, tru isig ichibigwane kamara ambamgaig køben, yandø isig ichibig srua
inrraindø ka purrabelø ker. 16 Incha kan pirø, pi tøbøtag pasrabig Cauda tainug isig
srørrøgatømay purørrub amrrua, truba truba inchib meløwa, tru kwamønrrab webambig
tru kan lamø barcozhigwan nemørøbelø ker. 17 Incha trunun barcoyu neerabe, nu barco
nøørøtiig misrmønrrai, manilastøga pøtøburab kirrøb mendabelø køn. Inchendø piu
umbu pisrum tunmerayu kegalrraitamab kørig køben, barco inrrai isig utabig velas
taigwan kørrøøra, tru mur isig ichibig barcon ka srua inrraindø ka purrabelø køn. 18 Indig
katø kwaløm purø trømbøig namab isig ichib kurrøben, barco niga arrigwan pinøbusrøb
menda, 19 pøn kwalømyube tru barcoyu chi palabelan trendø truyu tøgagúilan nømashib
pinøbusrøbelø køn. 20 Inchen truba yam kwaløm kan pørr kenamisrmøweih, estrellamera
kenamisrmøwei inchen, purø trømbøig isig ichib pi welarmera namab kurrøben, yandø
øsig webammumuitamaptøwei isub melabelø ker.

21 Nambe yandø yam kwalømguen mamø ambig kuig køppe, Pablobe nømui utu
pasramisra, trenchibig køn:

—Au, nai lincha amrrubelø, na maig taigwan møra Cretagurri werrumuig kuinguen,
barcon øyeeg trømbøig mindisainamøwei, øyeeg nørrø pinisha pønrrømøwei inchibsru-
inrrun cha. 22 Treeg kuindøgucha tru isuptø chi kullaaramugun chinrrab inchar cha;
kaguende barcobe chab pinindøgucha, ñimbe møikkucha kwanrraamøn cha. 23 Kaguende
nan tru nuin kønrrai inchib pasrab, katø nui maramigwan nan maringarub inchib pasrab
Tiuswei kan ángel mira yem nan kenamisrtan cha. 24 Incha nane tru ángelbe trenchitan
cha: “Pablo, chi kørig kui inchimøta cha. Kaguende ñibe Roma maya misagwan karub
ashib wabig César purø nuigwei merrab pasramig palønrrab kuimba, barcoyu ñiba amrrub
købelan Tiusbe mayeelanba øsig webambamig kønrrai martrun” chitan cha. 25 Inchawei,
nai lincha amrrubelø, chi kullaarab trunun isumøtay cha. Kaguende nabe Tiuswandø isua
pasrar cha, nø maig taibe treeg kønrraitamab isuague. 26 Inchen køben, kan pi tøbøtag pirø
pasrabiisrø barco namunbañau srua ya trusrø kebusriilø kømig nebunrrun— chibig køn.

27 Indiibe parru kønrrab yembe nam Adriatico maryu ke pi muba srua yaindeelø ambub
kua, yem tøbøtasrø tru barcoyu ambubeløbe yandø ke pirø pulu pub yain kui mørabe,
28 piwan maya umbuig køtashchab tsiwan kegucha ashene, treinta y seis metros køben,
katøguchi ambuurøsrø katø kegucha unaashene, veintisiete metros købig køn. 29 Inchen
nørrø sruumerayu melambumuitamab kørig køben, barcon imønrrai merrarrabig pibgatø
wendaumay kuatsiguelø piu kebusriilan kebeta, ke kan petø tør-rraimbemab isub munig
melabelø køn. 30 Inchen tru barco srubelø barcoyugurri wegørra amrrab isua, tru
merrabmay piu kebusriilø tru kuatsig tsandzønmeran merrarrab tsimeran yabranøbelø
misrøb, tru kwamø øsig webambam barco-unan piu kebenøsrkøbelø køn. 31 Inchen
Pablobe suldau søtø cienwan nø karub pera pasrabigwanba, suldaumeranba trenchib
eshkabig køn:

—Iilø yu barcoyu ka purrømøtø wegørra ambisruandøbe, ñimbe øsig webamrraamøn—
cha.

[32] Inchene suldaumerabe tru øsig webambam barco-unan merrarrab tsimeran para, piyu
ibashiptinchibelø køn.
[33] Inchen yandø tør-rrab arruben, mayeelanba maytøguen chi isumø, ka may chib,
Pablobe trenchibig waminchibig køn:
—Yandø møi chabguen parruguen køn cha, chi puraitashchab muniiraptø ñim chigucha
mamø melaig. [34] Inchawei nabe tiusmanda ka may tamønrrun cha, pøs ñimui asr
tabig chishtø kønrrai. Kaguende ñimune møigwandøgucha kan pusruutøguen mindisaig
kønrraamøn— cha.
[35] Trunun chab waminchabe, Pablobe nui tasku pirriwan muta, mayeelai merrab
Tiuswan 'mayanguen pay' cha, pirisha, trugurrimbe mab pølbasren, [36] mayeeløba ka
mamøtømab isua, nømgucha mabelø køn. [37] Inchen tru barcoyu nam mayeelø amr-
rubeløbe doscientos setenta y seis købelø ker. [38] Incha yandø mamne ma, tirigun maryu
kebetabelø køn, barco chairanrrai.

Barco piu umbu ulsra pasrambub

[39] Incha tør-rrabene tru pirøwane chu pirau kuinguen ashmubendø, kanbalø barco
kebambig wambiitiig pisrum chaabaig nebua asha, trusrø pasrambumdiig købene, bar-
con trusrø pasrambungarunrrab inchibelø køn. [40] Incha barcon imønrrai merrarrabig
tru kuatsig tsandzøn piu kegutsigwan piu wamnetø tsimeran paløppa, trugurrimbe
tru barcon muba inrrai lliskaigwan lusrig pasrabigwan alaaranøb, tru isig utabig vela
taigwan kusrubene, tru barcobe pisrum chaasrømay ib mendabig køn. [41] Inchendø tru
pi ambugurri igurri megambuinug pisrum tunyu pasrambunrrab iben, barcone trusrø
kegaløsrka pasrambungarubelø køn. Inchen merrabmayiibe pisrum tunyu ulsra kønømíig
pasrambuben, wendaumayiibe tru nørrø pi welarmera purø trømbøig megambuben,
barcobe ke nøørøtiig misrøb ibig køn.
[42] Inchen suldaumerabe tru kailan keeri yau pønrrabelan srua amrruilan kwetchab
isubelø køn, wegørra amba møikkucha lulmønrrai. [43] Inchen tru suldau søtø cienwan nø
karub pera pasrabiibe Pablone kweechimønrrai isua, nøm isuigwane ka isuitø purainrrai
marøbig køn. Incha møiløgøben nadam kusrebeløbe truilømerrig kegørra ambingarubig
køn pursrø webamrrai. [44] Inchen katøganelane:
—Tablamerayu kui, kabe tru barco nøørøtiig misra wegørriiløyu kui ambay— chibig
køn. Øyeeg inchib meløwa mayeeløba pirausrø øsig pubelø køn.

28

Pablo Maltasrø chitø marøb purayailø

[1] Incha yandø søtøba øsig webambabe, tru pi tøbøtag pirø pasrabiibe, Malta cha wamim
pirø kuin kui nebua ashibelø ker. [2] Inchen trendø truyu warab misaamerabe namun
kwa tab inchib tab wama, srebub kwa pishin køben, nømbe nag urra, namun søteelanba
kemallchai wamabelø køn. [3] Inchene Pablobe trar mul nu tulisha, nagu kebusrene, møimbe
kan ul nag pachiiraben truyugurri webarruppe, Pabloi tasku tsacha megambuben, [4] trendø
truyu warab misaamerabe ul Pabloi tasku tsacha megai ashabe, kangurrin kangurri
trenchibelø køn:
—I møøbe chiguen kømø kweechaitøwein kuinrrun cha. Maryugurrimbe chindiimíig
ka øsig webarrindøgucha, tru maig kønrrabigwan asha mariibe pinab ashmíig kuabe, øsig
uñbashmønrrab asønan— chibelø køn.
[5] Inchen Pablobe ulwan nagu pabørrgøbene, chigucha inchimíig køn. [6] Inchen nømbe
parab mendøtashchab, kabe møi møi kwain tsumbutashchab ashib muniirab købelø køn.
Inchendø tru chindashchab truba yaana ashib køben, chigucha inchimui ashabe, katøbe
peemaytø isua, Pablone 'kan tius køn' chib mendabelø køn.
[7] Inchen tru warainug trugatanbe Publio taigweim pirømera købig køn, tru pi tøbøtag
pirø pasrabigu misagwan ashib karubigwei. Truibe namun truba tab wamab uta, pøn
kwaløm ørøba truba tab inchib kørrømisringarubig køn. [8] Inchen tru Publioi møskaimbe

pachiibaig, ani larraibiibaig camayu kwanrrø tsuben, Pablobe ashchab ya, Tiusba wamin-
cha, tasigwan kwanrriigweim pala estsarene, tammisrøbig køn. [9] Inchen trugurrimbe
katøgan kwanrreeløgucha tru pi tøbøtag pirø pasrabigu warabeløbe Pabloimay amrrua,
tamariilø købelø køn. [10] Incha chigøben truba ketiiløtøga namun truba truba tab
incha, nam amrrab barcoyu nebammøwatø, ambamig chi palønrrabigwan nømbe chishtø
tranøbelø køn.

Pablo Romasrø pub

[11] Incha tru pi tøbøtag pirø pasrabigu pøn pøl warøwabe, kan barco alejandríasriig
tru srebub pølmera chab purayamne, truyu pasrabigu ambubelø ker. Tru barcobe
Cástorwanba, Póluxwanba marig tøgaig købig køn, chiyuilø kui asamig kønrrai. [12] Incha
barcos puinug Siracusasrø puabe, truyu pøn kwaløm warabelø ker. [13] Trugurrimbe pirø
puluwandø purørrub amrrua, Regio ciudasrøngatig amben, katø kwalømbe sursrøngurri,
isig ichib kurrøben pa kwaløm kønrrabyube Puteolisrø pubelø ker. [14] Incha trusrømbe
nunelø warabelø kuin kui wetørrabelø ker. Inchen nømbe namun truyu kørrømisray
chiben nambe kan trune lincha kørrømisrøbelø ker. Incha øyeeg amba Romasrø pubelø
ker. [15] Inchen Romasrø nuneløbe nam amrrunrrab kui wammøraguen kua, Apio ciudasrø
misag amrrua tulundzuniisrømba, katø tru Tres Tabernas taisrømba namun wamab
utønrrab amrruin købig køn. Inchen Pablobe nømun ashabe, Tiuswan ungwa, ungwa cha,
chi kømui lataig katøle truba tab kui mørøbig køn.

[16] Incha nam Roma chab pubene, Pablone trusrømbe nuin kui nøørø yau tsubashibig
køn, kan suldauwan nun ashchai pasra.

Pablo Romasrø Tiuswei wamwan eshkab kusrenanøb

[17] Incha tru puig pøn kwalømyube judíosmeran ashib karubelan Pablobe linchab
amrrunrrai eshkangarua, yandø truyu chab tulundzunøbene, trenchibig køn:

—Nai nunelø, nabe judíosmeran tsalø køb chi kaig marmøwei, katø namui kølli
misaamera nømui trendø chigøben marøb tøgagúilan treelane marmumig køn chib
pasrømøwei inchendø, Jerusalénsrøwei nane merrarrawa, romanosmerai tasku tranig
køn cha. [18] Inchen truiløbe nan maig kuigwan tab ashabe, elatchab inchibelø køn cha,
kwanrrai maramdiig nainug chigucha chi kalø marig kaaben. [19] Trune judíosmerabe
nan elachimønrrai søtølulen, nane treeg marøg kømuindøgucha nan maig punrrabigwan
César asha martrai nane miamig nebuig køn cha, kabe na naim pirau, nai misaameraim-
burab chi køn chinrrab isua kømøtø. [20] Inchawei øyeeg puikkurri ñimun ashchappa,
waminchappa nabe wamig køn cha. Nam israelitasmera muniiraigwan muniirabikkurri
møi yu i cadenastøga merrarraig pasrar— chibig køn.

[21] Inchene nømbe Pablon trenchibelø køn:

—Nambe Judeagurri ñuimburab eshkabig chi kilga pøra ørig utømøwei, katø namui
misag judíosmera trusrøngurri amrrubelø møikkucha ñi kalø maran chib ñuimburab
namune chigucha waminchimøwei indig køn cha. [22] Inchendø ñi maig isuigwan wamindi
mørinrrabna kuin ker cha. Kaguende tru i søtø Tiusweiwan srøig peemay kusrenanøb
marigwane chutøgucha 'kaig køn' chib, wamindi ashibelø ker— cha.

[23] Incha nømbe kan ø kwaløm Pabloba tulundzunønrrab cha wesrawa pasra, tru Pablo
ya peba tsuinuumay truba nu amrruben, løtsøgurri maabengatig 'Tius tru nø ashib
karub wainuguigwan øyeeg, øyeeg køn' chib eshkab, nøbe maig kuigwan waminchibig
køn. Jesucristoimburab ke treegwei købig kuin kønmab nøm nebua isumne inchib, tru
maig maramigwan martrai Moisés pøriilan pølbasra, Tius maig karuigwan eshkabelø
pøriilanbañau waminchibig køn. [24] Inchen kan utueløbe Pablo wamindigwan treegwein
købig kuin kui isuben, trune kan utueløbe køremeelø køn. [25] Incha nømbe nømui ututøwei
lata kandø isumuig køppe, tarømisra ambub køben, yandø ke srabe Pablobe trenchibig
køn:

—Espíritu Santobe tru Tius maig karuigwan eshkabig Isaíaskurri tru merrabsrø ñimui
kølli misaameran øyah chib, waminchippe, sølwei wamindin køn cha:

[26] "I misaameran iigwan waminchab inrrø cha:

Ñimbe mørøppe, mørendø, managuen chigúi mørmønrrun chib.
Ashippe ashendø, chigúinguen nebua ashchaamøn chib.
[27] Kaguende i misaamerai manrrømerabe nasrkwailø,
katø mørøppe, mørendø, tab chigúinguen mørmeelø køn chib.
Nømui kabmerabe kasrailø køn cha,
kabmeratøga ashmøwei, nømui kalumeratøga mørmøwei inchai.
Katø nømui manrrøtøga mandø kuinguen mørmøwei,
katø naimay lliramøwei,
katø na tamariilø kømøwei kønrrun chinrrig," taimbala.
[28] 'Pøs øyeeg købene, ñimbe isua kuy cha. Judíos kømø misaameran tru kaigyugurri wesrabig Tiusweiwane wammørøsrailø køben, truiløbe mørtrun— chibig køn. [29] Inchen Pablo øyeeg chibene, judíosmerabe nømdø truba truba payiyab waminchib ambubelø køn.
[30] Inchen Pablobe tru an pagarawa pebi yau pa pila ørøba kørrømisra, nun ashchab ambubelane mundøgucha wamab utab wabig køn truyu. [31] Tius nø ashib karub wainuguigwan waminchib, Señor Jesucristoimburabigwan eshkab kusrenanøb inchibig køn, mui malautøgucha trurrigu chi søtø luliimíikke.

Romanos

'Ka amøñigueh' chib pørig

1 Na Pablo, Jesucristoi marøb megabig, Jesucristo nøashib nan karua ørig kønrrai nan
wama pasrøb, Tiuswei tabig srø wamwan eshkab kusrenanøb pasrønrrai nan tarømara
pasrøb indig, i kilga pørigwan ørar.
2 Iig tru tabig srø wambe Tius maig karuigwan eshkabeløgurri nui newan tab wam
pøriiløyu tru merrabsrøwei Tius trannrrab misra kørrømisri wam køn 3 tru nui Nusrkawe-
imburab. Tru Nusrkai nø misag kuigweimburappe, nøbe Davidwei misagugurri arrubig
køben, 4 tru Espíritu Newan Tabigweimburappe, tru maramburab mariitøga nune Tiuswei
Nusrkain køn cha eshkawa pasrig. Treeg køn, tru kwabelai utugurri nø katøle øsiirawa
kurrig kuikkurri, truibe Jesucristo, tru namui Señor.
5 Incha nøgurri tru ka yandø tab indigwanba, nøashib karua ørig kømigwanba nambe
utig køn, judíos kømø misaamera chu pirausreelandøgucha nømui isubigwan nuinuutø
pasrikkurri nø maig taigwan mørøbelø kømigwan nam waminchib ambamig kønrrai,
Cristoi munchiweyasig. 6 Inchen tru maig taigwan mørøbelai utu Jesucristoielø kønrrai
wamiiløba ñimgucha truyu tøga pønrran. 7 Ñim mayeelø Romasrø warabelø Tius un-
daarailø, Tiuswei misaamera kønrrai wamiilan ka yandø tab indiiba, chi isumgaig tab købi-
iba ñimba kønrrai inchar, Tius namui Møskaweinukkurrimba, Señor Jesucristoinukkur-
rimba arrubigwan.

Pablo Romasrømay yainrrabna kui inchib

8 Señor Jesucristogurri nai Tiuswanmerrig ungwa, ungwa chinrrab inchar ñim mayee-
laimburab. Kaguende ñim ñimui isubigwan Cristoinuutø pasra tøgagúigwane chutøgucha
tabig waminchibelø køn. 9 Pøs nai manrraugurri kerrigu newan isua, nui Nusrkawei
tru tabig srø wamwan eshkab kusrenanøb, nuiwan na marøb pasraig Tiusbe nane asha
pasran, tru na nøba wamindigube managuen pesannamø ñimun isubig kuigwan. 10 Nabe
nai Tiuswan 'purugurra' cha, miabig kur, Tius nan inrrain køben, yandø na chinchagøben
ñimun ashchab arrumig may kurtrai. 11 Kaguende nane ñimun asinrrabna køtan, Tiusswe-
imburabeløyuigwan chitøguen ñimun pirishinrrab, ñim mas mur pønrramig kønrrai,
12 masken tru ñim lata, na lata namui isubigwan Jesucristoinug kanguelarrøtø tøga
pønrraitøga nam ambugurri, igurri kuñab pønrramig kønrrai.
13 Pøs nabe ñim, nai nunelan, wammøra kønrrai inchar, nabe ñimuisrømay ñimun
ashchab katø katø attrab isub megaigwan, na judíos kømeelø katøgan misaamerai
utusrø kan ellmarig tulishib latawei, ñimui utugucha maitøguen tulishinrrab. Inchendø
møingatig arrumgaig pasrambuig megabig kur. 14 Nabe griegosmeran lata, griegos
kømø misaameran lata, kusreb misaameran lata, chi kusremø misaameran lata ulø
pasrar Tiuswei wamwan eshkab kusrenanamig. 15 Inchawei treekkurri ñim Romasrø
warabelangucha nabe Tiuswei tabig srø wamwan truba truba eshkab kusrenanøg kuim
pasrar.

Tiuswei tabig srø wambe kaigyugurri wesramig maramburab marøbig køn

16 Pøs Tiuswei tabig srø wamweimburappe nabe chi kørig kui inchib pasrømur, kaguende
truibe Tiuswei maramburab marøbig køn kaigyugurri wesrailø kønrrai mutøgucha
Jesucriston kørebigweimbe, judíosmeramerrig, trugurrimbe katø griegosmeragucha.
17 Kaguende tru tabig srø wamyu kenamisran tru chi kaig marmeelø lataig tabig kørrømisra
pønrramig Tiusweinukkurri arrubig, truibe isubigwan Cristoinuutø pasra pønrraikkur-
rimba, katø isubigwan nuinuutø pasra pønrramig kønrraimba. Tru Tiuswei wamwan
pørigu maig taimbala: "Tiusba tru mandø pasramigwan sølgandø treeg tabig pasrabiibe
nui isubigwan Tiusweinug pasra tøgagúitøgatø uñchun" taig.

Maya misaamera kaig mara pønrraig

[18] Tiuswei purø trømbøig namig købiibe srømbalasrøngurri kenamisrøb arrun, tru
møguelø larrø trømbøig mariilaim palaba, tru sølgandø tabig kømíigwan mariilaim
palaba, tru treeg sølgandø tabig kømíigwan mariiløtøga tru newan cierton tabigwan
søtøgatab pønrrabelan. [19] Kaguende Tiusweimburabig kui asamigwane nømbe tørgandø
ashibelø køn, pøs Tiusbe nøashib trunun nømun kenamarig kua. [20] Kaguende tru
chigurrimbunø pirøwan mara pasrøb uraskurri Tiusweimburabigwan tru kaptøga nebua
asiimeelø, tru managurri managatig nui maramburab marøb pasrabiiba, nø trendø Tius
køppe, treeg kuibabe tørgandø chigúi nebua asamdiig kenamisran tru nø chi mariiløyu.
Inchawei treekkurriwei chi kemesra køben 'ashmeelø ker' chib pønrramibe chigagøn.
[21] Kaguende nømbe Tiuswan nebua ashippe ashendø, Tius kui ashabe, Tiuswan lataig
tabig inchib tøgagømøwei, mayanguen ungwa, ungwa chimøwei inchibelø købig køn.
Treeg kømøtø, nømui isubigube chi purugunrrabgailø isumguengailan isuben, nømui
chugúinguen mørmubendø isub manrrøbe løstøraig kørrømisrig købig køn. [22] Nømbe
truba truba kusrebelø kermab inchendø, chugúinguen mørmeelø kørrømisrig købig
køn. [23] Tius managuen pinønrrabig kømíigwei tru tørguegwalmabigwane møg kwawa
pinønrrabigwei asrwan tre lataitøwei maramba, illimera latailø maramba, pib srøptøga
animalmera latailø maramba, pirau srala ambub animalmera latailø maramba inchib,
øyeeløtøga yunømarøbelø købig køn.
[24] Inchawei treekkurri nømui manrrau møgueløba, ishumburmeraba trømbøig marøg
købig arrubigu trømbøig marøb chinchibgucha warønrrai Tiusbe elatsig køn, nømui
asrmeran nømasiyaitø larrø trømbøig marøb kønrrai. [25] Nømbe Tiuswei tru newan cier-
tonig køreigwane lelacha, isa wamindigwan kørewa, Tius tru mara pønsrailan køriibala
tabig waminchib, truilayasig marøbelø købig køn, tru chigurrimbunø kønrrai Tius mara
pønsrøbig, Tius tru managatig mayanguen tabig wamindigwan tabig wamindi urasbe.
Treeg kønrrun.
[26] Inchawei øyeekkurri nømune purø trømbøig kørikken kønrraptiig marøb køn-
rrai Tiusbe elatsig købig køn, ishumburmerabe nømui asrwan møguelan tranamig
købigwan treeg marmøtø, ishumburmeraasiyaitø trømbøig marøb kebamben. [27] Katø
møgueløbe treetøwei nømui asrtøga ishumburba trendø treeg marigwan elacha,
kanikkurri kanikkurri trømbøig marøg købiitø kan chinsraatø inchib, møgueløbe nøm
møgueløasiyaitø purø trømbøig kørikken kønrraptiig marøb kebambig købig køn. Nøm
treeg trømbøig marøb pønrraimburø nømui asrutøwei nøm møra melamigwan utig købig
køn.
[28] Inchagucha nømbe Tiuswane ni Tius kuitamabguen isug kømui inchen, Tiusbe
elachiptindig købig køn, nømui isubigwane larrø kaig mindiilø tøgagøbashchab chi
maramgaigwan marbashib. [29] Nømbe kalø marøb amrruiløtø netsailø, purø trømbøig
marøbelø, pareelø, trurrigu yandø larrø kailø, treelø køn. Nømbe chigurrin køben
pusrkwai asamig køben, misagwan kweecha petamelø køben, kwayam lamelø køben, isatø
may wamincha kegørrøsrkamelø køben, katøganun kaig martrab isumelø køben, trutø
netsailø køn. [30] Katøganuimburab chine wamincha mørøbelø, wam kusrupteelø, Tiuswane
larrø tsaleelø, møramguenga trømbøig wamabelø, purab nørreelø mørørai inchibelø,
nømasiitø purab nørreelø misrøb waminchibelø, chigurrimbunø kaig maramigwane
srøitø, srøitø isua wesrubelø, usri møskalan chigucha mørmeelø, [31] larrø chugúi mørmeelø,
chi martrab waminchendø ka wamdø waminchibelø, manrrøga latailø, mungucha lastima
ashmeelø, treelø køn. [32] Tru øyeeg marøbeløbe kwamig kønrrai Tius treeg nebunrrai
mara pasrigwan nømbe ashibelø købendø, katøgucha nømbe treegwan ka mariitø kønrrab
kuindø, katøganelø treeg marene, 'øyambe søldøwei maran' chibelø køn.

2

Tiusbe mayeelan maig maramigwan asha martrab pasrainrrun

[1] Inchawei treeg købene, au, ñibe chi kemesra køben 'ashmíig kur' tamibe chigagøn,
ni mu kuingucha, ñi katøganun 'øyeeg, øyeeg marøbig køn' chib pasrabiibe. Kaguende

ñi katøganun ‘øyeeg marøbig køn’ chib pasrappe, ñibe ñiasiitøwei kebeñib pasran. Pøs
katøganun ñi ‘øyeeg, øyeeg marøbig køn’, chib pasraptøga ñigucha treetøwei marøb
pasran. [2] Inchawei nambe ashibelø ker, tru øyeeg marøbelane Tiusbe maig kønrrabigwan
treeg kønrrai mara pasrøppe, tru newan ciertonig maig køben treeg marig kui. [3] Au, ñi
tru katøganelø treeg marøbelan ‘øyeeg, øyeeg marøbelø køn’ chib pasraptøga, ñigucha
treetøwei marøb pasrøbendø, ñi isuppe, ¿Tius tru maig kønrrabigwan treeg kønrrai
mara pasrigugurri chi indiimíig ñigan welulrrurmatirru? [4] ¿Kabe Tiuswei tru purø
tab indig tøgagømburab tøgagúilanba, nø chindingucha tammayig kuigwanba, tammay
munugubig, munugubig kuigwanba, truilan kashchab inchib pasrøtirru, Tiuswei tru purø
tab indiibe ñui kaig mariilan isua møra, Tiusweimay lliranrrai inchib pasrøben, trunun
isua ashmøtø?
[5] Inchendø ñibe ke ñi isuigwandø martrab inchibikkurrimba, mas kaig marmønrrab
ñui manrrau ñi isua mørmuikkurrimba, ñibe Tiuswei namig købigwan nui sølgandø
maig kønrrabigwan asha maram kwalømwei ñuyasiitøwei tunbasrøb yan, Tiuswei tru
maig kønrrabigwan sølgandø asha marig kenamisram kwalømweyasig. [6] Tiusbe møig-
wandøgucha nøm maig marig køben kanun kanun truburø nø maig tranamigwan treeg
tranrrun. [7] Managatig øsig kømigwan tranrrun Tiusbe, tru managuen elachimø, tabig
marøbig marøb melaigu tru maya nuguen tab indigwanba, tabig kui asha tab indigwanba,
managuen patsønrrabig kømíigwanba labelane. [8] Inchendø tru nøm maig isuppe, ke
treegwandø kønrrai isua marøb, tru newan ciertonigwan møra marmøtø, tru sølgandø
tabigwan møra marmeelaim pala attrun Tiuswei tru purø trømbøig namig købiibe.
[9] Tru kaig marøbelaimbe muim palatøgucha purø trømbøig chine nebui melamiba, ni
mumayguen kømíig isui melamiba attrun, judíosmeranmerrig, trugurrimbe judíos kømø
misaameran. [10] Trune mønundøgucha tabig marøbelaimbe tru maya nuguen tab indiiba,
tabig kui asha tab indiiba, chi isumgaig tab købiiba kønrrun nømuimbe, judíosmeranmer-
rig, trugurrimbe judíos kømø misaameran. [11] Kaguende Tiusbe muingatøgucha wamøtø,
lata ashibig køn.

Tru maig maramigwan martrai Moisés pørig

[12] Inchawei maig maramigwan martrai Moisés pørigwan chigarmera kua, mutøgucha
kaig marøbeløbe tru maig maramigwan martrai pørigu asha mariilø kømuingucha, pinab
pinamnuumay amben, katø tru maig maramigwan martrai Moisés pørigwan tøgarmera
kua, kaig marøbeløbe, trube, tru nømui pørig tøgagúitøwei maig kønrrabigwan asha
mariilø kønrrun. [13] Kaguende maig maramigwan martrai pørig maig tailan ka møratø
amøña, Tiuswein kabyu sølgandø tabelø kønrrab kømøtø, tru maig maramigwan mar-
trai Moisés pørig maig tailan møra marøbelø, truiløbeguende Tius tabig kørrømariilø
kønrrun. [14] Pøs tru judíosmera kømeelø tru maig maramigwan martrai pørig chigarguen
tru pørig maig martrain chibigwan nømbe ka trendø treeg marøb amøñippe, nømbe tru
maig maramigwan martrai pørigwane chigarmerabe købendø, nømui mariiløyu tru maig
martrai karuigwane pøri latailø købig køn nømashib. [15] Nømbe tru maig maramigwan
martrai pørigwane nømui manrrau pøri lataig tøgar kuin kui kenamaran. Tru nømui
isub kebachib pasrabiibe nøm maig kuigwan eshkaben, tru nømui isubiibe, ‘ñibe kalø
mara pasran’ tain kui, kabe ‘tabig mara pasran’ tain kui indan. [16] Inchen øyeebe tru
møguelø nømui manrrau mu asiimíig nømuinetø tøgagúilan Cristo Jesúskurri Tius maig
kønrrabigwan asha marøb kwaløm treeg kønrrun, Tiuswei tru tabig srø wamwan na
wamindig maig køben.

Judíosmeraba, tru maig maramigwan martrai Moisés pøriiba

[17] Ñi, judío misag cha wamig, tru maig maramigwan martrai Moisés pørig maig chibig
køben ñibe ke truigwandø kemenda pasrøwa, ‘Tiusbe namunwei lawa wesrailø ker’ chib,
ñi nuig misrøb møg inchib pasrab, [18] katø ñibe Tius maig martrai palai waigwan nebua
ashib, katø tru purø tabigwane ñibe ‘tabigwein køn’ chib, pasrab inchibig køn, kaguende
ñibe tru Moisés pørigwan kusrenanig kua. [19] Ñibe tru chi ashmeelø kabgar latailan

muba ambamigwan ‘nabe sí, pera ibig kurmab’ isua pasrab, katø løstøyuelaimbe ñibe
‘tør kurmab’ isub, [20] katø, ‘chugúi mørmeelan maig kuigwan kusrenanøb, ureg latailan
kusrenanøb inchibig kurmab’ isuinrrun, kaguende tru maig maramigwan martrai Moisés
pørigube nebua ashib kusreelanba, tru newan ciertonigwanba maig kuigwan newan
trendailan ñibe tøgagua. [21] Ñi katøganelanguen kusrenanøbig købendø ¿ñiasiitøweimbe
kusrennrrab inchimøtirru? ‘Nilamig kømøn’ chib, ñi eshkab kusrenanendø, ¿ñigan
niløtirru? [22] Katø ‘itølulmumig køn’ chib, ñi waminchendø, ¿ñigan itøluldirru? Ñibe
taska mari tiusmeran larrø tsaliig købendø, trube, truilø pønrrai yau chi pønrrabigwane
¿ñigan nila wesratirru? [23] Tru maig maramigwan martrai Moisés pørigu ñibe truba nuig
misrøb waminchib pasrøbendø, ¿tru pørigwandøwei kalø marøb itøbunab pasraitøga,
Tiuswane kaigwan lataig inchib ñigan maig købash marøb pasrøtirru? [24] Tiuswei wam
maig pørig pasraimbala: “Ñimgurrindø judíos kømø misaamerabe Tiuswei munchiwan
purø trømbøig wamig køn” taig.

[25] Pøs ñi circuncisiónwan mara tøgagúibe, tru maig maramigwan martrai Moisés
pørig maig chibigwan møra mareneguende, purugubwei indan. Inchendø tru maig
maramigwan martrai Moisés pørigwan ñi kalø marøb itøbunøbene, tru ñi circuncidawa
pasrab taibe chi circuncidamuig lataitøwein køn. [26] Inchawei tru circuncisiónwan mar-
míkken tru maig maramigwan martrai Moisés pørigu maig chibigwan treeg marene
¿circuncidamíig kuingucha, Tiuswein kabyube nui misag kui asamig circuncidaweig kui
lataitøwei kørrømarig kømuitarru? [27] Inchen tru judío kømø misag, asru tru circunci-
damíig købendø, tru maig maramigwan martrai Moisés pørig maig taigwan marøbiibe, ñi,
judío, tru Moisés pørigwan tøgaig, katøgucha circuncidaweig købendø, tru pørigwan kalø
marøb itøbunøbene, nø maig uniitøga ñune nøguen ñi kalø marøptiig kui kørrømartrun.

[28] Kan judío kømibe, ka palatø judío kønrrab kømøwei, asru ka palatø circuncidaweig
kuikkurri judío kønrrab kømøwein køn. [29] Treeg kømøtø, kan cierton judíobe nui
umbugurri treeg køn. Katø tru circuncisiónwan Espíritu Santogurri manrrau marig
køn, tru maig maramigu pøriiløgurrin kønrrab kømøtø. Inchen tru treeg møwane maya
nuguen tabig wamindiibe møguelainukkurrin kømøtø, Tiusweinukkurri arrubig køn.

3

[1] Trube, treeg købene, ¿kan judíoimbe chiyutørre mas tabig kerah kan judío kømíigwei
lata? ¿Katø tru circuncisión mariibe chi purugub pasrah? [2] Pøs, kan judío kømibe
chiyutøgucha truba truba tab køn. Srøtøbe, Tiuswei wamwan nømunwei asha marøb
tøgagønrraimab isua trana pasrig købig køn. [3] Pøs nøm møiløgøben Tiusba maig
pønrramigwan treeg pønrrømuingucha, tru nøm Tiusba treeg pønrrømuikkurrindø, Tius
nø maig tabig kuigwane treeg kømønrrai mana treeg martrab kø. [4] ¡Kah! mumaygucha chi
treeg kønrraamøn. Treeg kømøtø, Tiusbe nø maig martrab taigwane isømø, treeg marøbig
køn, misaabe mutøgucha isapteelø kuingucha. Tiuswei wamwan maig pørig pasraimbala:
“Ñi wamindiiløyu sølwan waminchibig kui asig kønrrain køn taig.

Katø ñun ‘øyeeg, øyeeg marøbig køn’ tainab pasraigu ñibe tab puraya webyan” taig.

[5] Inchen tru nam sølgandø tabig marmub pønrraibe Tius nø sølgandø tabig kuigwane
masken tab nebua asig kønrrai kenamarene, trube, ¿nambe chi chinrrab køh? ¿Tru Tius
nui namig købiitøga namun møra melønrrai marøppe, søl marmíig køptø, treeg marig
kønrrab kø chindah? (Nabe iigwan trenchippe, møguelø maig isubelø køben, trumay isua
trenchar.) [6] ¡Kah! mumaygucha chi treeg kønrraamøn. Trube, øyamay kuimbe ¿pirau
maya misaameran tru maig kønrrabigwan Tiusbe chincha asha martrab kø?

[7] Inchen tru nai isa wamindiibe Tiuswei newan ciertonigwane masken maya nuguen
tabikken kønrrai marendøbe, trube ¿nane katøgucha chindimbarre kaig marøptiig kuig
mara kørrømarah? [8] Trube, øyah chinrrauta (tru møiløgøsrøn namuimburab trømbøig
waminchib itø amrrubeløma namun ke øyeeg chib pønrrabelø kui marøbelø køn):
“Kaigwan margun cha, tabig attraimbe”. Tru trenchibelane møra pønrrønrrai maramig
sølwein køn.

Tabig sølwan marøbeløbe kanguen mu kaagøn

[9] Trube, treeg købene, ¿nam judíosmerabe katøguchi tabelø købra chindah? ¡Kah!
mumaygucha chi treeg kømøn. Kaguende: "Judíosmeran lata, judíos kømeelan lata, kaibe
mayeelanba nø karub tøga pasran" cha. Yandø nambe: "Treeg køn" cha chab trendaig
kuig køn. [10] Tiuswei wamwan pørigu maig taimbala:
"Sølgandø tabiibe ni kan kandøguen mu kawei,
[11] maig kuigwan chi chibig kui mørtrabig muguen kawei,
Tiuswan isub lanrrabiibe muguen kawein køn cha.
[12] Mayeeløba peeburabgøba amba,
møitøgucha chi martrabgaig kailø misrin køn cha.
Tabig marøbiibe muguen kaagøn cha,
ni kan kandøguen mu kaagøn cha.
[13] Nømui mørambe kan kwaig sørin trabwan kura pasri lataig køben,
nømui niløtøgabe may wamincha, isa kegørrøsrkøbelø køn.
Nømui trikkalusyube ulmerai venenon muga latailø, treelø køn cha.
[14] Katø nømui trigube kaig nebunrrai trømbø wamamibah,
larrø pusrkwanrraptiig wamamig møbgølig lataibatø netsailø køn cha.
[15] Nømbe kweechib, ani lushib luløb pønrramig srøbmerabe unchaguen tøgar køn cha.
[16] Nømui amønailøbe purø isumdiig kørrømisra waramig kønrraimba,
chugurringuen kømuielø isuig kørrømisra waramig kønrraimba,
treeg marøbelø køn cha.
[17] Ambumay imay tab amønamigwane ashmø misaamera køn cha.
[18] Nømbe Tiuswan kørig tøgagømigwane
ni managuen isumeelø, treelø køn" cha,
trenchibig køn.

[19] Pøs nambe ashibelø ker, tru maig maramigwan martrai Moisés pøriibe tru pørig maig
chiben truigwan marøb melabelaimburab waminchibig kui, mumeratøgucha chi chinchab
kaima pønrramig kønrraimba, katø Tiuswei merrab pirau maya misaamera kerriguba
nømui chi mariilan eshkab pønrramig kønrraimba. [20] Kaguende tru maig maramigwan
martrai Moisés pørig maig chibig køben trunun marikkurri Tiuswei merrab chi kaig
marmíig lataig munguen tabig kørrømarig kønrraamøn. Treeg kømøtø, tru pøriibe nambe
kaig marøbelø kui trunun kenamarøb pasran.

Kaigyugurri webambamibe isubigwan Jesucristoinug pasra tøgagúikkurrin køn

[21] Inchen møimbe tru chi kaig marmeelø lataig tabig kørrømisra pønrramig kønrrai
marøbig Tiuswei yandø kenamisrin køn, tru maig maramigwan martrai Moisés pøriiba chi
asamikkaig, Tius maig karuigwan tru eshkabeløba, katø tru maig maramigwan martrai
Moisés pøriguba, tru truigweimburab maig wamindig køben, treeg. [22] Iig tru chi kaig
marmeelø lataig tabig kørrømisra pønrramig kønrrai marig Tiusweimbe, isubigwan
Jesucristoinug pasra pønrraikkurri arrubig køn mayeelø nun kørebelaimbe, mungucha
nøørø marøb kandarøtø inchimø. [23] Kaguende mayeeløba kaig mara, Tiuswei tørgueg-
walmabigwane chincha nebumøn. [24] Incha tru chi kailø kømeelø lataig tabig pønrramig
keta traniibe Tius ka yandø tab indikkurrin køn, Cristo Jesúskurri Tiusweyelø kønrrai
wesruilø kuikkurri. [25] Tiusbe Cristone kan animal kweecha tranøb lataitøwei marig køn,
Cristoi ani lusinug nømui isubigwan pasrikkurri misag kaig mariilan Tius ulø paymumig
kønrrai. Øyeeg marøppe, Tius nui tru sølgandø tabigwan ashchai kenamaran, kaguende
tammay muniirabig køptø, tru merrabwan kaig mariilane chi ulø paymønrrab pesannawa.
[26] Nøbe øyeeg marøppe, tru møi øyan kwaløm nui sølgandø tabigwan kenamartrab
indig køn. Katø nøbe isubigwan Jesúsweinug pasrøbigwane chi kaig kømíig lataig tabig
kørrømisrtrai marøbig køn.

[27] Trube, treeg købene, ¿chiyu møg inchib pønrrønrrerah? Pøs treeg indamibe yandø
patsan. Trube, ¿trununе mumay martrai pasriitøga patsøga pasrah? ¿Chigøben tabig

mariiløtøga kønrrab kø chindah? Kah, treeg kømøtø, truibe isubigwan Cristoinug pasrtrai
indiitøga patsøgan. [28] Pøs nambe øyamay køn chibrren pønrrer, tru chi kaig kømíig
lataig tabig pasramibe isubigwan Cristoinug pasra tøgagúikkurrin køn cha, tru maig
maramigwan martrai pørigu truilan mariiløgurrin kønrrab kømøtø.
[29] ¿Kabe Tiusbe judíosmerayasiitø Tius kønrrab kø chindah? ¿Nøbe judíos kømø
misaameraingucha Tius kømuitarru? ¡Pøs yamba treegwein kømuitarru! Judíos kømø
misaameraingucha nøbe Tius køn. [30] Kaguende Tiusbe nøtø kandø køn, isubigwan nuinug
pasrikkurri judíosmera, tru asru circuncidawarmeran chi kailø kømeelø lataig tabig
pønrramig marøb, katø judíos kømeelø, tru asru circuncidawa kømeelangucha nømui
isubigwan nuinug pasrikkurri chi kaig kømeelø lataig tabig pønrramig marøb inchibig.
[31] Pøs treeg købene, ¿isubigwan Tiusweinug pasra tøgagúitøga tru maig maramigwan
martrai pørigwane chigucha kømíig mara kørrømartrautah? ¡Kah! mumaygucha chi
treeg kønrraamøn. Masken nambe tru maig maramigwan martrai pørigwane maig
købiibe, treeg kønrrai inchib pønrrer.

4

Abraham isubigwan Tiusweinug pasrikkurri Tiuswei merrab chi kaig kømíig lataig kørrømarig

[1] Treeg købene, ¿nam judíosmerai tru merrabsrø namui kølli misag Abrahambe chi
wetørraig køn, chinrrab? [2] Pøs Abraham chigøben tabig mariitøga chi kaig kømíig lataig
tabig pasramig kuig kuimbe, møg inchib waminchib pasramig købwei inchibsruinrrun,
inchendø Tiuswei merrab kømøtø. [3] ¿Tiuswei wamwan pørigube mandø chibig køh?:
"Abrahambe Tiuswan køreben, treekkurri nune Tiusbe chi kaig kømíig lataig, tabig treeg
asha pasrig køn" cha, trenchibig køn. [4] Pøs møikkøben kan chigøben marenma, truburø
traniibe keta tranig kømøtø, nui marimburø tranamigwan tranig, treeg køn. [5] Inchen
Tiusba tab pønrrønrrab chi marmuindøgucha, tru kaigwan chi kaig kømíig lataig tabig
kørrømarøb Tiuswan kørebene, tru nui isubigwan nuinug pasrigwane Tiusbe sølgandø
tabig kui asan. [6] Davidbe katø treetøwein taig køn: "Maya nuguen tab kuig køn cha, kan
møg nui tabig mariiløgurrin kømøtø, Tius ka yandø chi kaig kømíig lataig tabig treeg asha
treeg kørrømarinabigweimbe." [7] Øyah chib:

"Mayanguen tab kuilø køn cha,
kaig mariilan Tius nømun chigucha chi ulø paymønrrab pesannab,
katø nømui kaig mariilan chi isua ashmø kasra kørrømarinabelaimbe.
[8] Mayanguen tab kuig køn cha,
Señor nui kaig marigwan trunun isua ashmøtø, Señor kagøbasinab møøbe."

[9] Inchen iig tru mayanguen tab købiibe ¿circuncidawarmeraindø kønrrab kø chindah,
kabe circuncidameelaingucha kønrrab kø chindah? Pøs nambe trendaig kuig køn:
"Abrahambe isubigwan Tiusweinuutø pasra tøgagúikkurri nune Tiusbe chi kaig kømíig
lataig tabig treeg asha pasrig kuig køn" cha. [10] Inchen ¿tru treeg mara kørrømarøb urasbe
nøbe maig uñen kuig køh? ¿Nøbe circuncidaweig køben kuig køh, kabe circuncidamíig
srø køben kuig kø chindah? Nøbe circuncidaweig køben kømøtø, nøbe circuncidamíig
srø købenbatøsrøwei treeg kørrømarig kuig køn. [11] Inchen Abrahambe tru isubigwan
Tiusweinuutø pasra tøgagúikkurri chi kaig kømíig lataig tabig treeg asha kørrømari
wendøsrø, truigweimburab tru circuncisiónwane kan siñal, kan sello lataig utig køn.
Treekkurri Abrahambe circuncidameelø mayeelø Tiuswan kørebelaimbe nøbe møskain
køn, nømgucha kaig kømeelø lataig tabig treeg asiilø kømig kønrrai. [12] Katø Abrahambe
tru circuncidailaingucha møskain køn, tru treegwan ka mariitø kømøtø, tru namui
møskai Abraham circuncidamíig køppatøsrøwei nui isubigwan Tiusweinuutø tøga unigu
truwandøwei trappunabelaimbe.

Tius nø martrab kørrømisriibe isubigwan nuinuutø tøgagúikkurri utønrrun

[13] Kaguende Tius tru treeg trannrrab cha kørrømisrigwan Abrahamwanba, nuinukkurri
karrab misaameranba pirøwan ketig utønrrun chib urasbe, tru maig maramigwan martrai

pøra wesruitøga tranmøtø, nø isubigwan Tiusweinuutø pasra tøgagúigu chi kaig kømíig
lataig nø treeg kuigu tranig køn. [14] Kaguen tru keta trannrrab misrigwan utønrrabeløbe
tru maig maramigwan martrai pørig maig taigwan marøbelø, truiløtø kuig kuimbe, trube,
tru isubigwan Tiusweinug pasra tøgagúibe chi tøgagømuinguenig køben, katø tru treeg
trannrrab cha kørrømisrikkucha ka treeg martrab taitø purebsruinrrun. [15] Pøs kaguende
tru maig maramigwan martrai pøriibe Tiuswei trømbøig namig købigwan tøgaig arrubig
køn mørmeelaim palabe. Inchen tru maig maramigwan martrai pøra wesruig chiganuube,
kalø marøb itubunab kømikkucha chigagøn.

[16] Inchawei Tius tru treeg trannrrab cha kørrømisriibe misaamera nømui isubigwan
Tiusweinug pasrikkurri arrubig køn, truibe Tiuswei tru ka yandø ketig kønrrai. Incha tru
Abrahamweinukkurri amrrub misaamerai mayeelaimba maig marigwane mu kønøgam-
gaig treeg marig kørrømisrtrain kuig køn. Tru maig maramigwan martrai pørig maig
taigwan marøbelaindø kømøtø, tru isubigwan Tiusweinuutø pasrig Abraham tøgagúig-
wandøwei tøgarweimbe nømuingucha kønrrai. Inchawei Abrahambe Tiusweimburabigu
nam mayeelai møskain køn. [17] Tiuswei wamyu maig chibig pørig pasraimbala: "Truba
yambalø peesrøn, peesrø warønrrab misaamerai ñune møskain kønrrai marar" taig. Tru
Abraham kørewa pasraig Tiuswein kabyube Abrahambe namui møskain køben, tru Tiusbe
kwailan øsiirangarub, chi marig kaabendø, chabguen marig pønrrai lataig wamabig, treeg
Tius køn.

[18] Chi treeg kønrraitamab isua muniiramig chigagúingucha, Abrahambe kørewa, mu-
niirab megaig køn. Treekkurri truba yambalø peesrøn, peesrø warønrrab misaamerai
møskai misrig køn, Tius øyah taimbala: "Ñuinukkurri karrab misaabe øyeeg nørrø
kønrrun" taig. [19] Abrahambe isubigwan Tiusweinug pasra tøgagúigube treeg kømuptin-
chaitamab nui asrwan isua, kullaaramuig køn, nøbe yandø kwai lataig kuinaindøgucha.
Kaguende nøbe yandø cien años lutauig købig køn. Katø Saragucha ureg tøgagømibe
kwai lataitøwein købig køn. [20] Øyeeg køben Tius tru treeg martrab cha kørrømisrigwane
Abrahambe treeg kømuptinchaitamab isumuig køn. Treeg kømøtø, nui isubigwan nø
Tiusweinuutø pasra tøgagúibe masken mur pasrønrrai marig pasrøwa, Tiusweyasig maya
nuguen tabig marøbig køn. [21] Abrahambe treeg kønrrab kui newan isua pasrabig køn, Tius
treeg martrab cha kørrømisrigwane maramburab maramigwan tøga Tius kui. [22] Incha nui
isubigwan Tiusweinug pasrikkurri Tiusbe Abrahamwane chi kaig kømíig lataig tabig kui
asha utig køn.

[23] Inchen tru: "Chi kaig kømíig lataig tabig kui asha utig køn" cha pøriibe Abra-
hamweyasiitø kømøtø, [24] namuyasikkucha tøga pøra pasrig køn, tru nam chi kaig kømeelø
lataig tabig kui asha Tius utiilø kønrrabelaimbe, tru namui Señor Jesucriston kwailai
utugurri katøle øsiirangarub Tiuswan nam kørebelaimbe. [25] Cristobe namui kaig mari-
ilaimburø kwanrrai tranig kua, katø nune katøle øsiirangaruig køn, Tius namun chi kaig
kømeelø lataig tab kui asiilø kønrrai.

5

Kaig marig chigar kønrrai yandø tabig kørrømarig

[1] Inchawei isubigwan Cristoinug pasra pønrraikkurri chi kailø kømeelø lataig tabig
pønrramig kua, Tiusba chi isumgaig tab pønrramigwan tøgaguer, Señor Jesucristogurri.
[2] Pøs katø nambe nøgurri namui isubigwan nuinuutø pasriitøga øyeeg tru ka yandø tabig
tranigu kebamba, truyu pønrrøwa, Tiuswei tørguegwalmabigwan namgucha tøgagønrrab,
treegwan isua muniirab tab kui mørøb pønrrer. [3] Incha øyeetø kømøtø, namun chigøben
isumdiig nebuben, katø nambe mayanguen tab kui kasraarabelø ker, kaguen tru chigøben
isumdiig nebui pønrramig arrubiibe maig kuingucha tammay melam kusremig arruben,
[4] tru maig kuingucha melabig melaigugurri arrubiibe, chine pub arrubigu chi kømui
lataig pønrrabelø kømig arruben, tru treeg chi kømui lataig pønrrabelø kuigyugurri
arrubiibe, tru tøgagømigwane yandø tøgaguen pønrrermab isua pønrramig arrubig
kui isubelø kuig køppe. [5] Inchen nam tru tøgaguermab isua munig melaibe, treeg

kømuptincha namun ka isuindø pønrramig kønrrai kørrømartrabig kømøn. Kaguende Tiusbe namui manrrøwan nui undag købiitøga netsøgana pasrig køn, Espíritu Santon namun tøgagønrrai tranikkurri.

6 Pøs nambe chigucha chi martrabgailø pønrrøben, Cristobe kailayasig kwaig køn, yandø ke treeg maramig puben. 7 Tabig sølgandø uñib møweimburø kan mugøben nø purøbasramisra kwanrrab indamibe purø murig køn, ke kan larrø tabig marøb møweimburøgan pøs kan mube nø purøbasramisra kwanrrab pasramisrøbwei inchibsruitarru køben. 8 Trune Tiusbe nui undag købig namuyasig tøgagúigwan øyeeg marigu kenamaran, nam kaig marøbelø købenbatøsrøwei, Cristo namuimburø nø purøbasramisra kwaigu. 9 Møimbe yandø Señor Jesucristoi ani lusiitøga nam chi kaig kømeelø lataig tabig pønrraig køppe, møimbeguende Tiuswei trømbøig namig købig namuim pala attrabig pasrabigwan Cristogurri treeg pumønrrai mariilø kømønrrun. 10 Pøs nam Tiuswan ashig kømui inchib pønrrab urassrøweinguen, nui Nusrkai kwaikkurri Tiusba tammay tabig kørrømisra pønrramig kønrrai mariilø kuig køppe, møimbeguende, yandø nam nøba tabig kørrømisra pønrrønrrai mariiløbe, nambe kaigyugurri wesrailø kømønrrun Nusrkai øsig kuikkurri. 11 Incha katø iitø kømøtø, nambe Tiusweinug maya nuguen kasrag pønrrer namui Señor Jesucristogurri. Pøs nøgurri nambe Tiusba tru tammay tabig kørrømisra pønrramigwan møimbe utig kuig køn.

Adánweiwanba, Cristoiwanba waminchibig

12 Pøs kaig mariima kan møkkurrindø yu pirau kebarruben, kwamibe tru kaig marikkurri arrig købene, øyeetøwei tru kwamibe maya misagwan puraarrub arrig køn, kaguende mayeeløba kaig marig kua. 13 Tru maig maramigwan martrai pørig chigaabenbatøwei, kaig mariibe yu piraube pasrabguen indig køn. Inchendø tru maig maramigwan martrai pørig kaabene, kaig marigwangucha chi isua asamig kaabig køn. 14 Treeg kuindøgucha, tru kwamibe Adán tsub urassrøngurri Moiséskatig mayeelaim pala pasrøben, mayeelanba kwamig arrig køn, Tius karua pasrigwan kalø marøb itøbunab Adán mari lataitøwei marigwan marmeelaim palaguen. Adánbe tru wendau attrabigweimbe tre lataitøwein kuig køn.

15 Inchendø Tius nø keta traniiba, tru karua pasrigwan Adán kaig marøb itøbuniibabe treetøwein kømøtø, peg køn. Kaguende Tius karua pasrigwan kan møg kalø marøb itøbunikkurrindø misag truba nørrø kwamima kuibe, treetøguen kømø, Tiuswei tru ka yandø tab indiibe misag nørrø pønrrabelaim pala arrumburab arrig køn, tru Jesucristo kan møweinukkurrindø ka yandø keta tranig arrubig. 16 Inchagucha Tius tru keta traniibe, tru kan møøtø kaig marigugurri arrubig lataig kømøtø køn. Kaguende tru kaig marimburø maig kønrrabigwan asha mariilø pønrramig arrubiibe, kanbalø kalø marikkurrindø arrua, misagwan kailø kui kørrømara pønsrailø kømigwan tøgaig arrig køn. Trune Tius tru ketiibe møguelø purø nørrø kalø mara pønrrøben, treekkurri arrua, Tiuswein kabyu nam chi kaig kømeelø lataig tabig pønrramig kønrrai mariilø kømigwan tøgaig arrig køn. 17 Pøs Tius tru karua pasrigwan kan møg, nøtø kaig marøb itøbunikkurrindø maya misagweim pala tru kwamig nø karub pasrønrraima, tru kan møøtø øyeeg mariibe, treetøguen kømøtø, tru Jesucristo, nø kan møkkurrindø nøm øsig kuigube chigurrimbunø arrubigwan nøm kanawa puraambub amrrun, tru Tiuswei nørrø ka yandø tab indigwanba, tru chi kaig kømíig lataig kømig ketigwanba Tius tranig utabelø.

18 Pøs Tius karua pasrigwan kan møg kanbalø kaig marøb itøbunikkurrindø maya misaameran møra pønrrønrrai pønsrailø kømima kuibe, katø treetøwei kan møg kanbalø sølgandø tabig mariitøgatø maya misaameran tru chi kaig kømeelø lataig tabig kørrømisramigwan maran, truibe nømuyasig øsig kømigwan tøgaig arrubig. 19 Kaguende kan møøtø maig karuigwan møra marmuikkurrindø misaamera truba nørrø kaig marøbelø kønrrai mara kørrømariibe, katø treetøwei kan møøtø tru maig karuigwan møra mariibe truba nørrø chigucha chi kaig kømeelø lataig tabig kørrømariilø kønrrun.

20 Tru maig maramigwan martrai pøriibe tabigwane tabig kui ashchaimba, kaig marigwane kaig kui ashchaimba asøskønrrab kebarrubene, tru kaig marøb itøbunab kømibe

masken nurab larrøbitsig køn. Tru kaig marig mas larrøbichib nurabene, Tiuswei tru ka
yandø tab indiibe treetøguen kømø, purab nuikken nurab larrøbitsig køn. 21 Inchawei tru
kaig mariibe misagwan Tiusweinukkurri tarømara, kwamigumay srua ib truig kerriguwan
nø karub pasrab lataitøwei, tru ka yandø tab indikkucha tru sølgandø tabig mariitøga
kerriguwan nø karub pasrønrrain kuig køn, managatig øsig kømigwan tøgaig Jesucristo
namui Señorgurri.

6

Kaig marøb melaigugurri yandø wesrailø

1 Trube, treeg købene, ¿mandø chinrrab? ¿Tiuswei tru ka yandø tab indig mas nurab
larrøbichib attraimbe, trube, kabe kaig maramigwan marøbig martrab køh? 2 ¡Kah!
mumaygucha chi treeg kønrraamøn. Kaguende nam kaig maramigweimburappe yandø
kwailøbe tru kaig maramigu katøgucha chincha øsig pønrrønrrab. 3 ¿Kabe ñimbe
ashmeelø køtirru, nam mayeelø Cristo Jesúswei munchiyu piu umbu ulsrøbeløbe, tru nø
kwaigu namgucha nøba kanguegøtø nø kwab lataitøwei mara pønrrain kui? 4 Kaguende
nambe piu umbu ulsraitøga nøba kanguegøtø søri latailø kuig køn, nø kwaigu namgucha
kwanrrab, Møskawei tørguegwalmabiitøga kwabelai utugurri Cristo katøle øsiirawa
kurrab lataitøwei, namgucha katøgan srøig peemay øsig amønamigwan tøgagønrrab.
5 Cristo kwaiguma trakkandø kanbalatø nam nøba pønrrain kuabe, treetøwei nø
øsiirawa kurrigugucha nambe øsiirawa pønrramig kønrrun. 6 Kaguende nambe ashibelø
ker, tru nam trendø kaigwan tøga kal-laig tru køllig namui umbu pasrabigwane Criston
tru kurusyu mesrøben, tøga mesrøb lataig marigwan, tru namui umbu kaig martrai
isungarubigwan pinisaig kønrrai, nam kaig maramigutø melabig melamig kømønrrai.
7 Kaguende yandø kwabiibe, treeg kaig marøb megamigugurrimbe treeg marmønrrab
webya pasran. 8 Pøs namgucha Cristoba kanguegøtø kwab lataitøwei marabe, katø nøba
øsig purramigwangucha purramig kønrrab kui isua pønrrer. 9 Kaguende nambe ashibelø
ker, Cristobe kwabelai utugurri katøle øsiirawa, yandø kurrikkurrimbe katøbe yandø
mana kwamønrrabig køben, tru kwangarub pasrabiibe yandø nune katøbe chigucha
martrab kaimanrrab kui. 10 Cristobe kwappe, tru kaig marigweimburab kan pijitø man-
agatigweyasig kwawa, katø møi øsig wappe, Tiusweyasig øsig wan. 11 Inchawei treetøwei
ñimbe kaig maramigweimburappe yandø kaig marmønrrab kwailø kermab isua pønrray.
Inchendø Tiusweyasiibe Cristo Jesúsba kanbalatø pønrraikkurri øsiguelø kermab isuague.
12 Trube, treeg købene, tru kaig maringarub pasrabig tru ñimui patsønrrab asru nø
karub pasrønrrain kømøtø kuig, tru kaig marøg købig arrubigwan ñim tru kuindø
maramig kømønrrai. 13 Katø ñimui asru tasiimera, srøbmera, øyeelø chine tøgagúilan
kaig maramigweyasig trannrrab inchib pønrrømøtay. Treeg kømøtø, masken ñimbe
kwailø latailø kua, katøle øsiirawa latailøsun Tiusweyasig trannrrab inchib, ñimui asru
chi pønrrabigwane trurrawa sølgandø tabig marøb kømigweyasig trannrrab inday. 14 Pøs
tru kaig mariibe ñimune yandø nø karub pasrømønrrun. Kaguende yandø ñimbe tru maig
maramigwan martrai pørig truig karuig meløløtø, Tius nø ka yandø tab indig truig karuin
pønrran.

Møimbe yandø kaigwan kømø, tabig maramigwan marøb melabelø.

15 ¿Trube, treeg købene, mandø inchab? ¿Tru maig maramigwan martrai pørig truig
karuig meløløtø, Tiuswei tru ka yandø tab indig karuig pønrraig køppe, kabe kaigwan
marøb kønrrab køh? ¡Kah! mumaygucha chi treeg kønrraamøn. 16 ¿Ashmeelø køtirru,
ñimma mungøben nø maig karuben treeg karui mørøb melørrumøn cha melamisrabe,
nø maig karuben ñim møra marøb melai møwaimbe nø karuindiig melamig købig kuin
kui? Pøs, tru kaig maramig nø karub tøga pasraibe kwamigumay srua iben, Tius maig
karuigwan møra marig truig karub tøga pasraibe Tiusba tab pønrramigumay srua ibig køn.
17 Inchendø Tiuswan mayanguen ungwa, ungwa chinrrab. Pøs ñimbe merrappe tru kaig
marig karuindø melabelø kuagucha, tru tabig kusrenanigwan ñim maig utig køben, treeg
marøb kømigu pønrramisra, ñimui manrraugurri newan isua treegwan møra marig køn.

[18] Ñimbe kaig marigugurri yandø wesrailø kua, møimbe ñimbe tru sølgandø tabigweyasig
karuindø melønrrabelø misrin køn.
[19] Nabe waminchippe, misaamera wamindimay waminchar, kaguen ñim misaamera
kuig køppe, isuigu kullaguelø kuimba. Pøs tru merrabwanma ñimui asru tasiimera,
srøbmera øyeelø chine tøgagúilan køsøngønrraptiigweyasig treegwandø, treegwandø
katøguchinguen, katøguchinguen trømbøig marøb kømima kuibe. Møimbe treetøwei
ñimui asru chine pønrrabigwan tru sølgandø tabig marøb kømigweyasig treegwandø
marøb kømig trannrrab inday, ñimuyasiitøwei Tiusweindø tarømarig pønrramig kønrrai.
[20] Pøs tru ñim kaig maramigu trutø trutø marøb køb urasma tru sølgandø tabig maramig
ñimun truig nø karuimíig amøñibelø kuig køn. [21] ¿Inchen tru kaig marigugurrimbe tabiibe
chi wesrawa pønrrøgue? Møi yambalasrømbe ñimune kørikken kuim pønrramitø køn.
Pøs truibe srabebe ka kwamitøwei srua arrubig køn. [22] Trune møimbe ñimun kaig marøb
melaigugurri yandø wesrailø, Tius karuindø melabelø misrikkurrimbe, Tiusweyasiitø
tarømarig pønrramig tøgagøn. Inchen truikkurri arrubiibe tru managatig øsig kømig,
truig køn. [23] Kaguende kaig mariibe tru kaigwan marimburø nø tranøppe, kwamigwane
tranan. Trune Tius keta traniibe managatig øsig kømig, truig køn, namui Señor
Jesucristoba kanbalatø pønrraigu.

7

Kasharawarmera maig køben, treetøwein køn cha wamindig

[1] Nai nunelø, tru maig maramigwan martrai karuigwan ashibelan nabe waminchar.
¿Ñimbe ashmeelø køtirru, tru maig maramigwan martrai karuibe kan møwane øsig
unamnegatiitø nø tøga pasrabig kui? [2] Kaguen kan kasharawa ishuwanma tru maig
maramigwan martrai pasriibe keeba nøørø kønrrain kømø, kandø mara tøgagøn keg
øsig wamnegatiibe. Inchendø yandø keg kwabene, tru pørig nui keeba nøørø kønrrain
kømø, mara kørrømarig købigwane nøbe yandø truburappe chi asamikkaig kørrømisran.
[3] Inchawei keg øsig wamne, katøgan møøba kasharabene, truigwane 'kewan itøluløptø
ishug køn' cha, nune treeg wamig kørrømisrtrun. Inchen nui keg kwabeneguende, tru
maig maramigwan pasrig nui keeba nøørø kønrrain kømø, kørrømarig købigwane, yandø
nøbe truburappe, chi asamikkaig kørrømisran. Katøgan møøba ya, kasharaingucha, yandø
kewan itøluløptø ishug kønrraamøn.
[4] Katø treetøwei ñim, nai nuneløgucha, Cristoi asruelø kuikkurri tru maig maramigwan
martrai pørigweimburappe ñimbe yandø kwai latailø kørrømisrig kuig køn, tru katøgan-
wei misra pønrrønrrab, Cristo tru kwailai utugurri øsiirabigwei, nam øyamay Tiusweyasig
tabig marøbelø kønrrab. [5] Kaguende trendø kaig marøb asr namun nø karuim pønrrab
urasbe, tru maig maramigwan martrai Moisés pørigu kaigwan marmønrrai tru mera
pasriibe namune kaigwan martrab isunrrai masken kiagasrønanen, tru kaig marøg købi-
ibe namui asru marøb pasrabig køn, namun øyamay kwamigumay srua inrrabigweyasig
marøbelø kønrrai marøb. [6] Inchendø møimbe tru Moisés pørig nø karub tøgagúigweim-
burappe nambe yandø kwaikkurri, nambe truigweimburappe chi asamikkar kørrømisrig
køn, Espíritu Santoinug peemay øsig kømig srøizhigu nam Tiusweyasig marøb melamig
kønrrai, tru maig maramigwan martrai merrabsrø køllin pørigu kømøtø.

Tabigwan martrab inchen kaigwan martrai inchibig namui umbu pasrabig

[7] ¿Trube, treeg købene, mandø chinrrab? ¿Tru maig maramigwan martrai pøriibe kaig
marøbig kønrrab kø chindah? ¡Kah! mumaygucha chi treeg kønrraamøn. Kaguende
tru martrai pørig kømuimbe, kaig mariibe maig købig kuin kui nabe nebua ashmub-
srubrainrrun. Pøs tru maig maramigwan martrai pørig: "Mendaigweiwane chull asamig
kømøn" cha, trenchimuig kuimbe, trube, tru mendaigweiwan chull asamibe kalø købig
kuig nabe nebua ashmubsrubrainrrun. [8] Inchen kaig maramibe tru øyeeg marmønrrai
karua pasrinug nø kelula, pasramisra, nane chigurrimbunø chull ashib pasramig kønrrai
nane masken isunrrai kiagasrønanig køn. Kaguende tru maig maramigwan martrai

pørig chi kaabene, tru kaig mariibe chi martrabgaig, kwaig lataig køn. [9] Tru maig
maramigwan martrai pørig maig maringaruigwan merrabsrø chigaig køppatøbe, nabe
øsiguig købig kur. Inchen tru maig maramigwan martrai pasrig arrubene, tru kaig
maramibe nainuube ke øsiirab lata inchen, nabe kwai lataig kørrømisrinabig køn. [10] Pøs
tru maig maramigwan martrai pøriibe tru øsig kømigumay pera inrrabig kuig købendøbe,
nane masken kwamikken kønrrai marøptinndan. [11] Inchen kaig maramibe tru maig
maramigwan martrai pasrinug nø kelula, pasramisra, nane purø may kebenøsrka, tru
karua pasriitøga nane kwaig lataig mara, Tiusweinukkurri tarømartan.
[12] Inchawei tru maig maramigwan martrai pøriibe newan tabig køben, katø tru martrai
karua pasriibe newan tabig, sølgandø maig maramigwan marøbig, tabig køn. [13] ¿Trube, tru
treeg tabig købendøbe nane kwamig kønrrai marøb pasra chindah? ¡Kah! mumaygucha
chi treeg kømøn. Treeg kømøtø, tru kaig mariibe tru tabig martrai pørigwan nø
merrarrawa marøb pasraitøga nane kwanrrai mara, øyamay kaig mariibe kaig marigwein
købig kuin kui ashchai kenamarig køn. Inchen tru maig maramigwan martrai pasriibe tru
kaig marigwane newan kaig købig kui kenamaran.

Møøbe kullaguig køn

[14] Pøs tru maig maramigwan martrai pøriibe Tiuswei newan tabigweimburabigwan
nambe asamig køben, trune nabe asr mumay srua iben treeg kuinawa, trumay isumøtø,
kaig marigu trununDø, trununDø marøb meganrrai yani lataig kur. [15] Pøs natøweinguen
na marøb pasraigwane ni mandø kuinguen mørmuinatan. Kaguende na marinrrabna
indigwane marmubendø, tru tsalø kømdiig na marmønrrab isuigwane, trube, marøptø
marinabig køn. [16] Pøs tru nai isub kebachibigu kalø kui mørendø, na trunun marøptø
marinaig købene, trube, tru maig maramigwan martrai pøriibe chi kaig kømøtø, nabe
truigwane tabig kui asha pasrar. [17] Pøs treeg købene, tru treeg kaig marigwane yandø narre
marøb pasrømøtø, tru nainug kaig martrai inchib pasrabig, truirre marøb pasran. [18] Pøs
Tiusba kømíibe trendø na kaig kuinaigube chigucha tabiibe pasrømuin kui ashar nabe.
Kaguende tabigwan nabe martrappe isuinabendø, truigwane martrappe kaimainatan.
[19] Pøs tru na mariibe tru tabig martrab isuigwan marmøtø, tru kaigwan marmønrrurmab
isuigwane marøptø marinatan. [20] Inchawei tru na marmuinrrabna indigwan na mariibe,
narre marig kømøtø, nainug kaig martrai inchib pasrabig, truirre marøb pasran.
[21] Inchawei nainug kaig martrai inchib pasrabig købig kuin kui nebua ashar, nabe
tabigwan martrab indingucha, tru kaig maramibe nainuube nømerrig, nømerrig pasrabig
kuin kui. [22] Kaguende nabe nai umbube truba truba tab kui mørøb kasraarar tru maig
maramigwan martrai Tius pasrigu kaigwane marmub, tabigwane marøb indamigwan
nebua asha. [23] Inchendø nai asru tasiimera, srøbmera øyeeg chine pønrrabigu øyeegwan
martrai inchibig katøgan nuin kui nainug kaig maringarub pasrabig kuin kui ashar,
tru nai turtrawa isuigu maringarub pasrabig tabig karuigwane marmønrraingøba inchib
pasrabiiba kwayab, tru nai asru chine pønrrabigu kaig maringarub pasrabig, truig køn,
tru nan iløsrka meganrrai nø merrarrawa srua ibig.
[24] ¡Karrengucha kuita kan na waachawane! ¿I tru kaig maringarub pasrabig kwamigu-
may srua ibigugurrimbe nane mu wesranrrerah? [25] ¡Pøs Tiuswan mayanguen ungwa,
ungwa char, namui Señor Jesucristogurri nan wesranrrab kui! Inchawei natøweinguen
nai turyu isuitøgabe Tius martrai karua pasrigu isub megainabendø, tru na trendø kaig
kuinaitøgabe kaig martrai karua pasrigu marøb megainatan.

8

Tiuswei Espíritu maig kønrrain køben amøñibeløbe yandø tabigu webamba pønrran.

[1] Inchawei møimbe Cristo Jesúsba kanbalatø pønrrabelaimbe møra melønrrai maramibe
yandø chigaagøn. [2] Kaguende Espíritu tru martrai karua pasrig øsig kømig Cristo
Jesúsweinug pasrabiibe, tru kaig marøbig kønrrai indamba, kwamig kønrrai indamba
tru martrai karua pasrig treeg inchibigugurri nane wesruig køn. [3] Kaguende tru maig

maramigwan martrai Moisés pøriibe truburab martrab kaimaigwan Tiusbe marig køn,
pøs tru pøriibe yandø truburab martrabgaig køben, tru namui trendø kaig kuinaigu
truikkurri. Inchen Tiusbe nui trag Nusrkai managuen kaig marmíigwan kan kaig marøb
møg kui lataig, kaig mariilaimburø kwanrrai øra, øyamay tru kaig marøb kømig namuinug
maringarub pasrabigwane chinchaingaig kørrømara pasran, [4] tru maig maramigwan
martrai pørigu sølgandø maig marøb kømigwan karuilø namuinug marig kørrømisrtrai,
tru namui trendø kaig kuinaigu marøb amønainug kømøtø, tru Espíritu Santo maig
kønrrain køben marøb amøñibelainug.

[5] Tru trendø kaig kuinaigu treegwan marøb amøñibeløbe, ka truburabigwandø isuben,
trune tru Espíritu Santo maig amøñinrrai inchen treegwan marøb amøñibeløbe, Espíritu
Santoimburabigwan isubelø køn. [6] Inchen tru trendø kaig kuinaigu isub pasraibe Tiuswan
tarømisra, kwaig lataig pasraig, treeg køben, trune Espíritu Santo maig kønrrain køben
treegwan isub pasraibe srøig øsig kømiba, Tiusba chi isumgaig tab kømiba, treeg køn. [7] Pøs
tru trendø kaig kuinaigu treeg isub tøga pasraibe Tiuswan tsalø isub pasran, kaguende
Tiuswei tru maig maramigwan martrai karuilan møra martrab inchimøwei, katø truilan
martrab kaimabwei indig kua. [8] Incha tru trendø kaig kuinaigu isubig maig karuben
treegwan møra marøb amøñibeløbe, Tiuswane tab kui wanrrai martrab kaiman.

[9] Inchen ñimbe tru ñimui trendø kaig kuinaigu isubig maig karuben treegwan møra
marøb amøñibelø kømøtø, Espíritu Santo maig amøñinrrain karuben treeg amøñibelø
køn. Treetøgucha Tiuswei Espíritu ñimuinug pasrøbene kønrrun. Pøs møikkøben
Cristoi Espíritun chigaibe, Cristoin kømøn. [10] Inchendø Cristo ñimuinug pasraikkurrimbe
asrbe kaig mariiløgurri kwamig kuindøgucha, Tius nøba ñimun kaig marmeelø lataig
tabig kørrømara pønsraikkurri, ñimui espíritube øsig pasran. [11] Inchen Tiuswei Espíritu
Jesúswan kwailai utugurri katøle øsiirangarubig ñimuinug pasrøbene, Criston kwailai
utugurri tru katøle kusrubiibe ñimui ka pinønrrab asrmerangucha tru nui Espíritu Santo
ñimuinug pasrabiitøga øsig kømigwan tranrrun.

[12] Inchawei, nai nunelø, nambe uløbe pønrrøbendø, tru trendø kaig kuinaigu tru kaig
maramigwan uløgucha pønrrømer, truig maig marøg kuinchen marøb pønrrønrrab,
[13] kaguende tru trendø kaig kuinaigu isubig maig karuben treegwan marøb amøñabe,
ñimbe kwanrrun Tius malø asamikkaig. Inchendø tru ñim asru kaig marøb tøga pøn-
rraigwan Espíritu Santotøga kwai lataig kønrrai kørrømarabe, ñimbe managatig Tiusba
øsig kønrrun.

[14] Mayeeløba Tiuswei Espíritu maig amøñinrrain køben truwan ambubeløbe Tiuswei
ureemera køn. [15] Pøs ñim Espíritu Santon utiibe ke larrø kwaarøsra srua kuilø lataig
kørig kuindø katøle treeg melønrrai marøbigwan uta pønrrømøtø, kan trag ureemera
lataig kønrrai marøb Espíritu Santon utig køn. Incha nambe nøgurri Tiuswan: "Abba,
nai Møskain" chib wamabelø ker. [16] Inchen tru Espíritu Santotøwei namui espíritune
eshkabig køn, nambe Tiuswei ureemera kui. [17] Trube, nam nui ureemera kuig køppe,
nø keta tranamig tøgagúigwangucha utønrrabelø ker, Tius tru keta tranamigwan nam
utønrrabelø køb, katø Cristo utigwan namgucha kanguelarrøtø utønrrabelø købgue. Pøs
ka yandø kømø, cierton nun chine nebuinab megaigwan namgucha chine puraambub
meløwabe køn, nøba kanbalatø tørguegwalmabiisrø purramig kønrraimbe.

Tru purø tabig wendøsrø attrabig

[18] Pøs møin kwaløm nam chine kaig nebuinab melaibe tru tørguegwalmabig namun
kenamarig kønrrabiibabe, ni kan 'øyeeg køn' cha waminchibguen wamindamgaig purø
nuig køn. [19] Tius chigurrimbunø mara pønsrailøbe truba truba ashig kui muniirab køn
Tiuswei ureemera tørguegwalmabelø kenamisramigwan. [20] Kaguende tru chigurrimbunø
mara pønsrailøbe øyeeg mumayguen tab pumuig pønrramig kønrrain kuig køn, nøm treeg
pønrrønrrab indikkurrin kømøtø, Tius nø trendø treeg kønrrai marikkurri. Inchendø
treetø kørrømisrtrain kømøtø muniiramigwan tøgaig marig kua, [21] tru chigurrimbunø
mara pønsrailøtøweinguen minchib trerab inrrai marigugurri mas treramønrrai wesrailø

kønrrun, tru Tiuswei ureemera purø nuig purø tabigu webamba pønrraigu truiløgucha
pønsrailø kønrrab.
22 Pøs tru chigurrimbunø mara pønsrailøbe møin kwalømgatig kan ishuumisag unø
tammisrtrab truba truba mullib pusrkwai inchib lataig indi aser. 23 Pøs tru treeg tab
kømui pønrrappe, tru chigurrimbunø mara pønsrailø truiløtø kømøtø, Espíritu Santon
namun pølbasra tranigwan uta tøgarmera namdøweinguen namui umbu truba truba
mullib pusrkwai inchib lataitøweim pønrrer, Tius tru namun nui trag ureg lataig
mariilø kømigwan truba truba muniirab, tru namui pirau asrmeran kaigyugurri wesruilø
kømigwan. 24 Kaguende treeg kønrraitamab isua muniirab melaigu kaigyugurri wesrailø
pønrrer. Pøs tru nam muniirab melaigwan nam chab ashaguen pønrraimbe, trube, tru
muniirab melamigwane chinchab muniiramubsruinrrun. ¿Kaguen yandø chab ashaguen
pønrraigwane chiwan muniiraiasamørra? 25 Inchen nam chi nebua asiimíigwan ke
tøgagønrrurmab isua muniirab meløwabe, munig melabiitø munig meler.
26 Katø treetøwei Espíritu Santobe namui kullag kuigu purugubig køn. Pøs nambe
Tiusba wamindigu chi wamindam kuinguen mørmuben, Espíritube namuimburø nø
purøbasramisra miappe, wamdøgabe ni mandø chibguen miamgailan truba truba nu
israb miabig køn. 27 Inchen Tius namui manrrømeran maig køtashchab umbusrøngue tab
ashibiibe, Espíritu Santo nø maig isua pasraigwan ashibig køn. Kaguende Espíritube Tius
maig kønrrain køben, trumay Tiuswei misaamerai purøwaminchib miabig køn.

Tius namun kaigyugurri wesranrrab øyeeg marig

28 Tiuswan undaguelaimbe chitøgucha pub arrubiibe tabguen kønrrai Tiusbe treeg
marøbig kui nambe ashibelø ker, tru nø martrab isua tøgagúig truig maig køben trumay
treeg wamiilaimbe. 29 Tius tru manasrøwei nø asiilane manasrøwei kanmaytø lawa
wesrabgucha wesraig kuig køn, nui Nusrkai maig køben, treeløtøwei misrtrai, Nusrkaimbe
truba nørrø nunelø mayeelai utu nømerrig kønrrai. 30 Incha tru manasrøwei kanmaytø
treelø kønrrai lawa wesrailane katø nøbe nui misaamera misrtrai wama, katø tru nø
wamiilane chi kaig kømeelø lataig tabig pønrrønrrai mara, tru treeg tabelø kønrrai
kørrømariilane nui tørguegwalmabigugucha tøgatø pønrrønrrai marig køn.
31 ¿Trube, iibe øyeeg købene, nambe mandø chinrrab køh? Tiusbe namuingatø pas-
røbene ¿namune mugøben søtøbasramisrøb kurringucha, chigúin kønrrautah? 32 Tiusbe
nui trag Nusrkawanguen namun tranmønrrab inchimøtø, nam mayeelayasig kwanrraima
traniibe, ¿chigurrimbunø tranamburab namun tranamigwangucha tranmønrraitarru,
Nusrkaimba kegøtø? 33 ¿Tius nø lawa wesruilane mu kui 'øyeeg, øyeeg kaig marøbelø
køn' chinrrautah? Pøs, chi kaig kømeelø lataig tabig pønsrøbiibe, Tius, nø køn. 34 Trube,
¿kaigyu pønrrønrrai, mu pønsrønrraitama chindah? Pøs Cristo Jesúsbe mana treeg
martrab kø. Kaguende nøbe kwawa, katø trutø kømøtø, nøbe katøle øsiirawa, Tiuswei
kusrmaygatø wan, katø namuyasig purøwaminchib. 35 ¿Cristoi undag købigugurri namune
mu kui tarømartrab kø? ¿Chine isui melamig pub arrubiiteh, kabe chigøben murig pui
melamig arrubiiteh, kabe kaig indinab melamig arrubiiteh, kabe mamig kaagøbig parø
arrubiiteh, kabe asru kemig chigucha kaagøb arrubiiteh, kabe chigøben kørig kømdiig
pub arrubiiteh, kabe kweecha petiilø kømig arrubiiteh? 36 Pøs Tiuswei wamwan pøriguma
trenchibig køn:
"Nambe ñigurri chu urastøgucha kwaitø, kwaitø meler cha.
Namune ubishameran kweetsamsrømay srua ambamig kui lataig mara tøgagúilø
ker" cha.
37 Inchendø chigurrimbunø øyeeg pub arrubigu chinchaingaig kanawa webamba pønr-
rer, tru namun undaarabikkurri. 38 Pøs Tiuswei undag købigwane ni chigucha tarømartrab
kaimanrrab kui nabe asha pasrar, kwamig lata, øsig kømig lata, ángelesmera lata,
nøm asha karub pønrrabelø lata, møin kwalømig lata, katø wendø attrabig lata, katø
maramburab marøb pønrrabelø lata, 39 purø palasriig lata, purø umbusriig lata, chigur-
rimbunø Tius mara pønsrailøyu købeløbe møikkucha namune chinchagucha tarømartrab
kaimanrrun tru Tiuswei undag købig namui Señor Cristo Jesúsweinug pasrabigugurrimbe.

9

Tius Israelwan lawa wesraig

1 Na Cristoinug pasrawa cierton waminchar. Nabe isa waminchimur. Tru nai isub
kebachib pasrabiibe Espíritu Santogurri isa kømø, treegwein kui eshkatan, 2 tru nai
manrraube truba nu isui pasrab chu uraskucha nabe pusrkwai isuin pasrabig kui. 3 Pøs
nai misag israelitasmera, nai nunelø nammisamera, nøm Criston yeeg kaashene, nøm
kaigyugurri webamrrai nane Cristoinukkurri tarømisra, Tius trømbøig nebunrrai pasrigu
naasiitøweinguen truyu pasrønrrab indamdiig kuimbe, treeg maramdiig køtan. 4 Truiløbe
Israelweinukkurri amrrub misaamera, nømbe Tiuswei trag ureemera kønrrai kørrø-
mariilø, Tius nui tørguegwalmabigwan kenamarig lata, Tius nømba tru acuerdomera
mara kørrømisriilø lata, tru maig maramigwan martrai Moisés pørigwan utig lata,
Tiusweiwan marøb tulundzuni yau nun mandø tabig marøb kømigwan eshkaig lata,
katø Tius trannrrab kørrømisriilan tranamig lata nømunwei traniilø køn nømbe. 5 Tru
merrabsrø kølli misaamera nørreeløbe nømuin køben, katø Cristo møg lataig misra arriibe
tru misaamerayugurri arrig køben, Cristobe, nø Tius chigurrimbunø købigweim pala
pasrabig, ¡managurri managatig mayanguen tab indig køn! Treeg kønrrun.

6 Pøs Tiuswei wambe treeg kønrrabigwan martrab kaimaig kømøtø køn. Kaguen
Israelweinukkurri amrrub misaamerabe mayambagucha nømbe Tiuswei misaasunelø
kømøn. 7 Maya Abrahamweinukkurri amrrub misaamera kuagucha, mayambagucha nui
ureemera kømøn. Treeg kømøtø, Tiusbe Abrahamwan trendaig køn: "Ñuinukkurri
karrab misaamerai utu Isaackurri larrøbichib ambubelandø Abrahamweinukkurri amrrub
misaamera cha, wamiilø kønrrun" cha. 8 Pøs øyeeg chippe, tru Abrahamwei misagugurri
amrruitøgatø Tiuswei ureg kønrrab kømøtø, Tius tru trannrrab kørrømisri unø Isaackurri
larrøbichib amrrub ureemerabeguende Abrahamweinukkurri amrrub misaamera kui
asiilø køn. 9 Kaguende Tius tru trannrrab kørrømisriibe Abramwan øyeeg taig kuig køn:
"Øyan kwalømmerawan na arruben, Sarabe kan nusrkai tøgagønrrun" cha.

10 Katø treetø kømøtø, Rebeca ureg tøgagúiløma kan møskaindø tøgarmera købig
køn, tru merrabsrø namui møskai Isaacwei. 11 Inchawei tru pa ureemera tru urastø
parchig kal-lanrrabelø kal-lamøwatø, tru ureezheelø tabig marig kawei, kaig marig kawein
købenbatøwei, Tius nø tru martrab isua tøgagúig pasramisrtraimbe nø lawa wesruigu,
trumay kønrrai indig køn, 12 kabe chigøben tabig maragurrin kømøtø, Tius tru lawa wesrua
wamikkurrin kønrrai. Pøs Tiusbe Rebecane trendaig købig køn: "Tru srøsrø kal-labiibe
wendau kal-labigweyasig karuig marøb meganrrabig køn" cha. 13 Tru Tiuswei wamwam
pørigu maig taimbala: "Jacobwane nabe undaarappe, Esaúwane tsalø indig købig køn"
taig.

14 Trube, treeg købene, ¿mandø chinrrab? ¿Tiusbe sølgandø tabig marmíig køn,
chinrrab kø chindah? ¡Kah! mumaygucha chi treeg kømøn. 15 Kaguen Tiusbe Moiséswane
trendaig købig køn:

"Nan mun lastima ashig køben,
truigwan lastima ashib,
nan mun tab inchig køben,
truigwan tab indamønrrun" cha.

16 Inchawei treeg købene, Tius tru lawa wesruig kømibe møg nø treeg kønrrab isuigu
kømøwei, kabe møg nuinetø treegwan nebunrrab inchib megawa kømøwein køn. Treeg
kømøtø, Tius lastima asiitøgatø køn. 17 Pøs Tiuswei wamwan pørigube Faraónwanma
Tiusbe trenchibig køn: "Øyeeg martrab ñune rey kønrrai kusraig køn cha, ñi øyeeg inchib
pasraigu tru nai maramburab mariilan kenamartrappa, katø nai munchiwan pirø muba
kuimburab nan mu kui nebua asig kønrrai martrappa." 18 Inchawei Tiusbe mun lastima
ashig køben, truigwan lastima ashib; møigwei manrrøwan køben murig marøg købene,
murig marøb inchibig køn.

Tiuswei lastima asiiba, nui namig købiiba

[19] Pøs ñimui utu møibe nane trenchinrraabe: “Trube, treeg købene, ¿katøgucha Tiusbe
namune chindimbarre kailø køn tah? cha. Kaguende ¿nø martrab indigwane mu kui treeg
marmønrrai indiasamørra?”
[20] ¿Ñi, møøbe, mu kurmagu? Tiuswan: “¿Øyeebe mumay margu?” chib wamincha
mørtrappe. Kabe kan pirøgøtsøma tru marøbigwan øyeeg chinrrautah: “¿Chindimba nan
øyeeg margu?” cha. [21] ¿Chilliitøga chigøben marøbiima tru chilliitøgatøwei kan køtsøne
tabigutø katørab srua kømig marøppe, katøgan køtsøne chiyugøben katørab srua kømig
nun maig maramdiig køben treeg maramig kømuitarru?
[22] Inchippa Tiusbe nui namig købigwanba, katø nui maramburab marigwanba kena-
martrab inchib weig køppeendi, tru manasrøwei kaigu pønrrønrrab amrrai tamariilø
nun yeeg namig kømdø misaameran yeeg tammay awentab. [23] Pøs kabe Tiusbe nui
tørguegwalmabigu chine nørrø købigwan tru nø lastima asiilan kenamartrab indig
køppeendi, manasrøwei nø tamariilan tru tørguegwalmabigweyasig. [24] Inchen tru wami-
iløbe namgucha ker. Pøs tru nam wamiiløbe, judíosmerai utugurrindø wamiilø kømøtø,
judíos kømø misaamerai utugurringucha wamiilø ker. [25] Katø Oseaswei pørigu Tiusbe
trenchibig køn:
“Nai misag søtø kømeelan: ‘Nai misaamera køn’ tamønrrun cha.
Undaaraimíig købigwan: ‘Undaaraig’ cha, wamamønrrun cha.
[26] Katø tru: ‘Ñimbe nai misaamera kømøn’ chib pasrainuutøwei:
Ñimbe: ‘Øsig Wab Tiuswei nusrkalø køn’ chib, wamiilø kønrrun” taig køn.
[27] Israelitasmeraimburab Isaíasbe trenchib trasaig købig køn:
“Israelweinukkurri amrrub misaamera nu køptø,
maryu kan pisrum lataig købendø,
nui misagugurri kan lamø kørrømisrøbiitø
kaigyugurri wesrailø kømigwan tøgagønrrun cha,
[28] kaguende Señorbe yu pirau øyeeg nebuiløgucha warøbash cha,
nø trencha pasrigwane petø kanmaytø newanig martrun” chib.
[29] I wendauigwan trenchimøwatø, mas merrabsrøwei Isaíasbe nøtøwei trendaig købig
køn:
“Señor, Mayeelaim Pala Pasrabig,
tru nam israelitasmeran srøig larrøbichib kurrønrrai kørrømarmuig kuimbe,
nambe Sodoma lataitøwei nebuilø køb,
Gomorra lataitøwei kerriguwan pinisailø købsrubrainrrun” cha.

Judíosmeraba, Tiuswei tabig srø wamba

[30] ¿Øyeeg købene, trube, nambe mandø chinrrab køh? Judíos kømø misaamera tru chi
kaig kømeelø lataig Tiusba tab pønrramigwan nebunrrab chi tranrrømeeløguen treeg
Tiusba tabig pønrramigwan nebuig køn, tru isubigwan Cristoinug pasra tøgagúikkurri.
[31] Trune israelitasmera Tiusba tab pønrramigwan nebunrrab maig maramigwan martrai
pørigu maig taigwan tru kuindø martrab tranrrabeløguen, tru truigwane chincha nebua
tøgagønrrab kaimaig købig køn. [32] ¿Chindimba? Kaguende tru isubigwan Tiusweinug
pasra tøgagúigu lamøtø, chigøben tabig mariitøga nebunrrab inchibelø køn. Incha tru
“srurrengwam srugu” srurrengwaig købig køn. Tru sruube Cristo nøm kaasig, truig køn.
[33] Pøs Tiuswei wamwan pørigube øyah chibig køn:
“¡Au! Nabe tru Jerusalén Sionsrø kan srug srurrengwangarubig trarramønrrun cha,
kan srug tru misagwan kørrøsrkønrrabig.
Inchen nun kørebiibe chi køriimisra kørrømisrmønrrun” cha.

10

[1] Nai nunelø, na nai manrrau truba isuiba, nai Tiuswan na truba miab wamindiibabe
israelitasmera kaigyugurri wesrailø kønrraimab isua inchar. [2] Pøs nabe nømuimburappe,
‘treeg køn’ cha, tørmarøb wamindamønrrun. Nømbe Tiusweiwane truba truba marøb
meløbendø, Tius nø maig martrain kuigwane chigúi møra marøb pønrrømøn. [3] Pøs

misaamera mandø incha Tiusba tab pønrramig Tius nø mara pasrigwane israelitasmerabe
ashmeelø misra, tru Tiusba tab pønrramigwane nøm marøb tøgagúigu ke treeg nebunrrab
inchibelø kuabe, tru chi kaig kømeelø lataig tabig pønrramig Tiusweinukkurri arrubig
maig køben, treeg møra martrab inchimeelø købig køn. 4 Kaguende tru maig maramigwan
martrai pørigwan øyangatiitø kønrrai mara pasrøbiibe, Cristo, nø køn, mutøgucha
isubigwan nuinug pasrøbigwane Tiusba tabig kørrømisra pønrramig kønrrai.
5 Tru chi kaig kømeelø lataig Tiusba tab pønrramig maig maramigwan martrai
pørig maig taigu kømigwane Moisésbe øyeeg cha pørig køn: "Møikkøben øyeeg
karua pønsrailan marabeguende, truikkurri øsig uñchun" cha. 6 Trune tru isubigwan
Tiusweinug pasra tøgagúikkurri Tiusba tab kørrømisra pønrramigwan waminchibiibe
Tiuswei wamwan pørigu øyeeg chibig køn: "Ñui manrraube øyeeg cha, mørmøta cha:
'¿Srømbalasrømaybe mu nebinrrerah?' cha, Criston kørrattrai inchib lataig. 7 Kabe:
'¿Tru purø umbusrø mu kørrainrrerah?' cha, tru kwabelø pønrraisrø truilai utugurri
Criston nebattrai inchib lataig." 8 Treeg chib kunrriibe, trube, ¿Tiuswei wamwan pøriibe
mandø chibig køh?: "Tiuswei wambe ñuim pulu, ñui trigu, ñui manrrau pasran" tan,
tru isubigwan Cristoinug pasra tøgagøm wam, i tru nam øyeeg eshkab kusrenanig: 9 Ñi
ñui triitøga: "Jesúsbe Mayeelaim Pala Nø Karub Pasrabig køn" chib, katø Tiusbe Cristone
kwailai utugurri kusraig købig kuin kui ñui manrrau køreb inchabe, ñibe kaigyugurri wes-
raig kønrrabguen cha. 10 Kaguende tru chi kaig kømíig lataig tabig kørrømarig kømigwan
nebua tøgagømibe, manrrau køreitøga køben, katø kaigyugurri wesraig kømigwan nebua
tøgagømibe, triitøga: "Jesúsbe Mayeelaim Pala Nø Karub Pasrabig køn" taigu køn.
11 Pøs Tiuswei wamwan pøriguma trenchibig køn: "Mutøgucha Tiuswan kørebeløbe chi
kørig misra kørrømisrmønrrun" cha. 12 Kaguende judíosmera lata, judíos kømeelø lata,
møitøgucha chi peg kønrrab kømøtø, treetø køn. Pøs tru Señortøwei mayeelaim pala nø
ashib karub pasrabig kua, mayeelø nun wamab waminchibelane truba truba tab inchibig
køn. 13 Kaguende: "Mutøgucha Señorwei munchiwan wamabiibe kaigyugurri wesraig
kønrrun" chibig køn, Tiuswei wambe. 14 ¿Inchendø nømbe mandø chib wamiasamø
nun køremubendøbe? ¿Katø tru nuimburabigwan wamindi møra kømøwabe, køre-
bgucha mandø incha køreasamø? ¿Katø nuimburabigwan mu eshkab kusrenanmubene,
mørøbgucha chincha møriasamø? 15 ¿Katø tru Tiuswei wamwan eshkab kusrenanrrai
nømun mu karua ørmubendøbe, nømbe mandø incha eshkab kusrenaniasamørra? Øyeeg
pørig pasraimbala: "Tabig srøigwan wammørøskønrrab srua amrrubelaimbe yeekkucha
kasrag kømdiig køn" taig.
16 Inchendø tru tabig srø wamwanma israelitasmera mayeeløbabe møra marmuig
køn. Kaguende Isaíasbe trendaig køn: "Señor, ¿nam waminchib eshkaigwanma mu
køreig kuitarru?" cha. 17 Inchawei isubigwan Cristoinug pasra tøgagømibe wamwan
wamindi mørikkurrin køben, tru wamwan wamindi møriibe Cristoimburabigwan eshkab
kusrenanikkurrin køn.
18 Inchendø nabe payrrab: Trube ¿nømbe mørmuig kønrrab kø chindah? cha. ¡Nømbe
mørøbwei indig køn! Pøs Tiuswei wamwan pøriguma trenchibig køn:
"Tiuswei wamwan eshkab kusrenanøbelai wambe pirau truørø wamindi mørig køben,
katø nømui wamindiiløbe yu pirau maya yabsrøngatikken puig køn" cha.
19 Pøs nabe katøyug payrrab: ¿Trube, israelitasmerabe chi purainrrab kui mørmuig køn-
rrab kø chindah? cha. Tiusbe Moiséswanmerrig trendingaruig køn tru israelitasmeran:
"Israelitasmera, nai misag søtø kømeeløtøga ñim namig ashib kønrrai marøb,
chugúinguen mørmø misag søtømeratøga ñim namig kui inchib kønrrai indamønr-
run" cha.
20 Katø Isaíaskucha tsakkandø kelarrab trendaig køn:
"Nan Tiuswan lameelø israelitasmera kømeeløguen nan wetørraben,
truilø nan paymeelanguen nabe kenamisrig køn" cha.
21 Inchen israelitasmeraimburappe Tiusbe trendaig køn:
"Nabe nømun utønrrab nai kwalmeran chu urastøgucha nabe larrøbicha pasraig køn cha,

yeeg mørmø misaamera, trurrigu nøm maig isuigwandø martrab inchibelan.”

11

Israelwei misagugurri unchibelan Tius nøørø lawa wesruilø

1 Trube, treeg købene, nabe payrrab: Pøs, ¿Tiusbe nui misag søtømera israelitasmeran
kaasig kønrrab kø chindah? ¡Kah! mumaygucha chi treeg kømøn. Kaguende nama
natøweinguen israelita tru Abrahamwei misagugurri arrubig, Benjaminwei misag karra-
bigugurri arrubig kur. 2 Tiusbe israelitasmera nui misaameran kanmaytø manasrøwei
tru nø asha tøgagúilane chi kashmuig købig køn. ¿Ashmeelø køtirru? Pøs Tiuswei
wamwan pørigu nø maig karuigwan eshkabig tru Elíasweimburab waminchibigu, Elías
Tiusba waminchib israelitasmeran ‘øyeelø køn’ chib, mandøtø taigwan: 3 “Señor, ñi maig
karuigwan eshkabelan kweetsamba, ñui altarmeran pøtiitsamba inchen, nabe natøzhiitø
øsig kørrømisra pasrøben, nangucha kwetchab inchib køtan” chib, trendaigwan. 4 Inchen
¿Tiusbe nune mandø cha løtig køh?: “Tru taska marig tius Baalwei merrab tømbønsrømø
møguelø siete mil nayasig tarømarar” cha, trencha løtig køn. 5 Pøs treetøwei møin
kwalømgucha israelitasmera kan tøbø uncha kørrømisrøbelø køn, Tius ka yandø tab
indiitøgatø lawa wesruilø. 6 Trube, tru lawa wesruilø kømibe ka yandø tab indiitøga kuig
købene, yandø chigøben tabig mariiløtøga kømøtø køn. Pøs trumay kuig kuimbe, tru ka
yandø tab indiibe, trube, chi tab indig kømubsruinrrun.

7 ¿Trube, treebe mandø kerah? Tru israelitasmera unchibelø Tius tru lawa wes-
ruiløbeguende Tiusba tab pønrramigwan nebua tøgagøben, trune tru lawa wesruimeelø
Tiusba tab pønrramigwan ke chinsraatø inchib lab melaigwan nømbe nebumuig køn,
nømui manrrømerabe larrø murelø misriilø kua. 8 Tiuswei wamwan pørigu tru nø lawa
wesruimeelaimburab maig taimbala:

“Nømui isubig tøgagúigube chigucha isumeelø nasrkwailø,
kabmerabe chi ashmeelø latailø,
kalumeragucha mørmø kalumera kønrrai
møin kwalømgatig Tius treeg mariilø køn” cha.
9 Incha Davidbe nømuimburaptøwei trendaig købig køn:
“Nøm tulundzuna kasrag warønrrab
mab, muchib waraibe
nøm truyutøwei ka iløsrka melamibah,
kegørra waramibah, treegu srurrengwamibah,
øyeeg marøb kuimburø møra melamigweyasiibatø misrbash cha.
10 Nømui kabmerabe ashmønrrai løstørailø kørrømisren,
nømui lliibe chu urastøgucha kurraashibguen
kurrashmeelø murigu marøb melamig nebuilø købash” cha.

Judíos kømø misaamera kaigyugurri webambub

11 Trube, treeg købene, nabe payrrab inchar: ¿Judíosmera treeg srurrengwawa kør-
rappe, katølebe managuen kurrønrrabikkaig kørrig kø chindah? cha. ¡Kah! mumaygucha
chi treeg kønrraamøn. Tru Tius karua pasrigwan nøm kalø marøb itøbunab kuibe judíos
kømø misaamera kaigyugurri wesrailø kømigweyasig arrin køn, judíosmera nømguen
pusrkwai ashib kømig kønrrai. 12 Inchen judíosmera kalø marøb itøbunab kuibe yu
pirau katøgan misaamera Tiusweimburabigwan nørrø tøgagømigweyasig køben, katø
judíosmera nøm ke ka kømønrraindøzhig tøga pønrraibe judíos kømø misaamerayasiibe
tru Tiusweimburab purø tabigwan nørrø tøgagømig kønrrai marøb inchene, ¡mas maig
tabig kønrrerah tru judíosmera maig pønrramigu nøm newan pønrramisren, truyugurri
arrubiibe!

13 Nabe møimbe ñim judíos kømø misaameran waminchar. Pøs judíos kømø misaamerai
Cristo nøashib nan karua ørig kuikkurri, tru na marøb tøgagúigwane truba tabig kui asha
tøga pasrar. 14 Pøs nabe nai misag judíosmeran pusrkwai ashib kønrrai mumay køben
kiagasrønanrrab isua inchar, truilø møiløgøben kaigyugurri wesrailø kønrrai. 15 Inchen

judíosmeran Tius kaashen, yu pirau tru katøgan misaamera nø Tiusba tabig kørrømisra
pønrramima kuibe, trube, judíosmeran Tius yandø utøbene, ¡ke kwailø latailø kuig, katøle
øsiiraig latailø kønrrun! [16] Pøs tru harina masaigugurrima piti lurra, truigwanmerrig
pirri mara, Tiusweindø kønrrai tranene, tru masaibe kerriguba Tiusweindø kørrømisran.
Inchen katø tru srølwanma Tiusweindø tarømarig kuig købene, srarmeragucha nuindø
tarømariiløtøwein køn.
[17] Pøs tru israelitasmera lawa wesruimeeløbe tab olivo tusryu srarmera latailø kua
kegølsrailø latailø køben, trune ñibe, judío kømíig, kan kau umbu olivo, nøtø peña kal-
lab tusryu srar-unø lataigwan, tru tab olivo tusryu kal-lanrrai kemesra pasren, ñibe tru
ellmarig tab olivo srølyu tab piwan møimbe tøgatø utab pasran. [18] Inchendø tru olivo
tusryu trendø truyu srarmerane ñibe purab tabig kurmab ka isaba inchimøta. Inchen ñi
treeg ka isaba inchib pasrøwabe, trube, srølwan øsig kømigwan ñi tranøb pasrømøtø, øsig
kømigwane srølguen ñun tranøb pasrain kui isuagu.
[19] Pøs ñibe inchippa trendaisruandøbe trenchinrrun: "Tru olivoyu mø srarmerane
kegølsrailø kuig køn cha, truyu nan kemendøsrka kal-lannrrab." [20] Pøs treebe treegwein
køn. Judíosmerabe chigucha chi kørenrrab inchimuben, treekkurri kegølsrailø købwei
indig køn. Inchen ñibe isubigwan Cristoinug pasra tøgagúikkurri truyu pasran. Pøs
inchawei purø nuig kømmørø inchib pasrømøtø, ñibe køriibala isuatø pasrau. [21] Kaguende
Tiusbe tru srarmeran trendø truyuelanguen ka pønrrøbashmøtø, para petiibe, ñungucha
ka pasrøbashmøtø, treetøwei para kutchun.
[22] Pøs isua ash, Tius nø yeeg tammayig kuigwanba, nø chi chippe, kandø wamabig
kuigwanba, tru kørra pønrrabelaimbe nøbe kandø kandø wamabig købendø, trune ñune
tammay indan. Inchendøgucha tru nø tammay indigu ñi truyu pasrabig pasrøbene
kønrrun. Treeg kømuisruandøbe, ñigucha kegølsraig kønrrabguen. [23] Inchen judíosmera
nøm køremø, treetø melønrrab inchimøtø, nøm kørebene, katøle tru olivoyutøwei
nuranrrai kemesra pønsrailø kønrrun. Kaguende Tiusbe maramburab marøbig køn,
katøle kemesra pønsramig. [24] Pøs ñi, judío kømíig, tru ñi kau umbu ka trendø nøtø
peña kal-lab olivo lataigwan para, mana treeg mariimíigwan tru ellmari tab olivo tusryu
nuranrrai truigwanma kemesra pasriibe, kan mas tru ellmari tab olivo tusryu srarmera
kegølsrailø købelane katøle tru tusryutøwei nørrøranrrai kemesrailø kømønrraitarru, tru
judíosmeran.

Israel misagweyasig Tius maig martrab isua tøgagúig

[25] Nai nunelø, israelitasmera kømeelø, Tiuswei tru mu asiimíig pasrabigwan tab chigúi
møra kønrrai inchar, ñim ñimuinetø purø nørreelø misrøb pønrrømønrrai. Israelitas-
merabe ke mayambagucha kømø, kan tøbøtø nømui manrrømeran mur marøb pønrraigu
kegørra pønrrappe, tru judíos kømø misaamera kaigyugurri webamrrabelø mayeeløba
kaigyugurri webambamnegatiitø køn. [26] Inchen øyeeg nebubene, israelitasmerabe
mayamba kaigyugurri wesrailø kønrrun, Tiuswei wamwan pørigu maig taimbala:
"Tru Kaigyugurri Wesrawa Pønsrønrrabiibe Jerusalén Sion Tunsrøngurri arrua,
Jacobweinukkurri amrrub misaamerane nømui kaigwan kerranrrun cha.
[27] Inchen tru kaig marigwan na kerrabene,
tru nømba na acuerdo marig, truig kønrrun" cha.
[28] Pøs judíosmerabe Cristoi tabig srø wamwan kaasikkurri, truburappe Tiusbe tsalø
indiiløwein købig køn, tru ñim judíos kømeelaimburab tabguen kønrrai. Inchendø
nømun Tius lawa wesruikkurri, truburappe tru nømui merrabsrø Tiuswan mørøbelø
kølli misaameragurri nømbe Tius undaarailø køn. [29] Pøs Tiusbe nø keta traniilane katø
kerranrrab kømøwei, katø nø wamigwane wamømuig kui lataig martrabgucha kømøwein
køn. [30] Inchen ñim judíos kømeeløgucha treetøwei merrabwansrømbe Tiuswan larrø
mørmeelø købig kuig, møimbe Tiuswei lastima asigwan nebua tøgagøn, judíosmera
mørmeelø kuikkurri. [31] Inchen tru ñim judíos kømeelan Tius lastima asigwan ñimun
tranikkurri nøm judíosmeragucha møi yambe nømbe larrø mørmeelø misrin køn,
nømgucha Tiuswei lastima asigwan nebua utamig kønrrai. [32] Pøs Tiusbe maya misaameran

larrø mørmeelø misra melamigu mumaygucha wegønønrraingaig pønsrailø pønrran, tru
maya misaameran nø lastima asha tøgagønrrab.
33 ¡Tiuswei kusremburab kusrebig kuiba,
kusrebig kua nebumburab nebua asiiløbabe
purø nørriig muguen nebua isumgailø køn!
¡Nø maramig tøgagúilane ni mandøguen 'øyeeg køn' tamgailø,
nø mandø martrab isuiløbe maig kermab nebua isumgailø, treelø køn!
34 Tiuswei wamwan pørigube trenchibig køn:
"¿Señor isua tøgagúilane mu nebua asitarru cha?
¿Kabe Señorwane 'ñi øyamay marambala'
chinrrabig mu købig kuig kø chindah cha?
35 ¿Kabe Tiuswanmerrig mugøben chi tranig kø chindah cha,
truburø katøle Tius nun trannrrai?"
36 Kaguende chitøgucha købiibe Tiusweinukkurri arrubig køb,
katø nøgurrim pønrrab, katø nuyasig køn.
Tiuswane managatig tørguegwalmabig kønrrun.
Treeg kønrrun.

12

Tius tab kui wanrrai nam tabig amønaig

1 Inchawei nai nunelø, Tiuswei lastima asiitøga nabe ñimun tiusmanda trenchinrrab inchar, ñim møitøgucha ñimui asrmeran kan øsiguig keta tranøb lataig Tiuswan keta tranay cha, Tiusweindø kønrrai tarømarig, nuin kabyu truba tab kui asig, treekke. Iig køn, tru ñim øsig amønaigu Tiusweimburab køriibala tabig maramibe. 2 Møin kwaløm pirau maig pub arrubigu ñimgucha trumay ambub pønrrønrrab kømøtø pønrray. Treeg kømøtø, Cristogurri ñimui srøig peemay isuitøga ñimui amønamigwan yunømariilø kuy. Treeg marabe, Tiuswei isuigube ñim maramig nø møigwan maramig palaiwein kui ñimbe nebua ashchabguen, tru purø tabigwanba, nuinug truba tab kui asigwanba, newan tabigwanba.

3 Tius nui ka yandø tab indigwan nan traniitøga nabe ñim mayeelan trendamønrrun: Møitøgucha ñim mayangatig kuigugurrimbe mas nuig kurmab inchib pasrønrrab kømø cha. Masken treeg kømøtø, tab isua pasramig køn cha, Tius møigwandøgucha pirisha ketig, tru isubigwan Cristoinug maya pasra tøgagúi maig køben, treetøh kuy cha. 4 Pøs nambe møitøgucha asrbe kandø købendø, namui asrube chine pønrran. Inchendø truiløbe chi maramigwan mayambabe truigwandøwei marøbelø kømøn. 5 Øyeetøwei namgucha truba nu købendø, Cristoinuube nambe kan asrtø misra, nambe mayeeløba nøørø kønrrab kømøtø, kangurrin kangurri kanbalatø misra pønrrer.

6 Tiusbe namun chigøben peg peg marøbelø kønrrai keta tranøppe, nui ka yandø tab indig maig køben, treeg tranig køn. Pøs trube, Tius maig eshkangaruigwan wamindamigwan ketig uta tøgaibe nui isubigwan Cristoinug maya pasra tøgagúig maig køben, treetø waminchi. 7 Katøganelan purugub megamigwan ketig uta tøgaibe purugumigu purugu. Kusrenanøbig kømigwan ketig uta tøgaibe kusrenanamigwan kusrenan. 8 Katøganelan øyamay maramdiig køn chib waminchibig kømigwan uta tøgaibe, øyamay maramdiig køn chib waminchi. Chigøben palai melabelan tranøbiibe, merøbala kømø, treeg tranøb; chi maramigwan nø pera marøb pasramigwan uta tøgaibe, trunun martrab isua pera marøb; lastima ashibig kømigwan uta tøgaibe, larrø tab kui kasraatø marøb; treeg maramig køn.

Tiuswei ureemerabe øyamay marøb kømigwan waminchibig

9 Ñimui undag købiibe ka palatø kømø, cierton kømig køn. Kaig maramigwane trømbøig kui mørøb, tabig maramigwane si, merrarrawa maray. 10 Ñimbe kangurrin kangurri trag nunelø lataig undaarayay. Nayasig tab kønrrain kømø, katøganelayasig tab kønrrai, ñimbe treeg marøbelø kuy, ambugurri igurri maig købash kømø.

[11] Ñui chi maramigwane marig kørrømisrtrai marøb, pøilø kømumig køn, Señorweiwane martrurmab isua marøb.

[12] Cristoba purø tabig tørbilabigu pønrramigwan ñim isua munig melaigu kasrag pønrrab, chigøben isumdiig murig pub arrubigu tammay melabig melab, Tiusba wamindamigwane elachimø, marøbig marøb inday.

[13] Tiuswei misaameran chigøben palabig arrubigu purugub, møiløgøben ñimui yau pubelane tabig wamab, treeg maramig køn ñimbe.

[14] Ñimun kaig marøbelane 'chigøben trømbøig nebubash' chib, treeg inchimøtø; 'mayanguen tabig nebunrrun' chib, treeg indamig køn.

[15] Kasraatø purrøbene, tru kasraatø purrabeløba lata kasraarab; kishib purrøbene, tru kishib purrabeløba lata kishib inday.

[16] Ambugurri, igurri lata tabig lincha warab, truba nørreelø kømmørø inchimøtø, chigucha kømø misaazheeløba chi pesriig kui mørmø linchibelø kømig køn. Ñim ñimuinetø truba kusrebelø kermab isumøtay.

[17] Ñimun mugøben kaig maren, truburø ñimgucha treetøwei marøb kønrrab kømøtø, ñimbe maya misaamerai merrab tabigwan marøbelø kønrrab inday. [18] Ñimuimburappe, ñimun mayangatig tabig waramdiig køben mu misaamerabatøgucha ambugurri, igurri tabig warønrrab inday. [19] Ñim, nai undaarailø, kaig marimburø ñimashib treetøwei pagaranrrab inchimøtø, Tiuswei namig købigwan nømuim pala arrubasay. Kaguende Tiuswei wamyube øyeeg chibig pørig pasran: "Kaig marimburø pagaramibe nain køn cha. Truburøbe na asha maramig køn" cha, Señorbe trendan. [20] Masken treeg inchimøtø:

"Ñun ashig kømui inchibig chugurri mamig kaagúin købene, manrrai tranøb,
pi mulgwai inchene, mutchai pi srørrøb indamig køn cha.
Treeg marabe, tru ñun kalø marimburø nune nuba køriimarøb may parra kørrømartrabguen" cha.
[21] Tru chigurrimbunø kaibe ñun nø kananrrain kømøtø,
tru chigurrimbunø kaigwane tabiitøga kanamig køn ñibe.

13

[1] Misagwan ashib karub purrønrrai purrønniilane nøm maig chiben mayeeløba truilan møramig køn. Kaguende ashib karub purrønrrai purrønniiløbe Tiuskurrin kømíibe purrømøn. Inchen treeg purrabeløbe nø treeg kønrrai mariiløgurrim burran. [2] Inchawei tru ashib karub purrabelan søtø pasramisrøb kurrabiibe Tius treeg kønrrai mara pasrigwan treeg kømønrrai søtø pasramisrøb kurran. Inchen tru treeg marøb kurrabeløbe nømuyasiitøwei tru møra pønrramig kønrrai marinab kømigwan lab pønrran. [3] Kaguende tru ashib karub purrabeløbe tru tabig marøbelan truba kwaarøsra tøgagønrrab purrømøtø, kaig marøbelane nømbe treeg martrab purran. ¿Ashib karub wabigwan chi kørig isumø, ñune treeg uñig køtah? Pøs, trube, tabigwan mar, trumaybe nø tabig wamindig kønrrabguen. [4] Kaguende tru ashib karub wabiibe Tiusweimburø mara tranøb wan, ñuimburab tab kønrrai. Inchendø ñi chigøben kalø marabe, trube, kørig tøgagu. Kaguende tru ashib karub wabiibe nui espadane kagatø tøgagømøn. Kaguende nøbe Tiusweimburø mara tranøb pasrappe, kalø marøbigwane Tius øyamay martrai palai waitøga møra melønrrai marøbig køn. [5] Inchawei tru ashib karub purrabelane nøm maig taigwan møramig køn, møra melønrrai mariilø kømigwan kørig isuatø kømøtø, namui isub kebachib pasrabigu chi isumig kaanrraingue.

[6] Inchawei øyeekkurri ñimbe an pagaramigwan pagarabelø køn. Kaguende tru ashib karub purrabeløbe Tiusweimburø marøb purran, tru nøm mandø maramigwan chu urastøgucha trunun merrarrawa marøb. [7] Pøs mønundøgucha ñim maig pagaramigwan trunun treeg pagaramig køn: chi tøgagúimburø chi pagaramigwane trunun pagarab; yanøb, penab indimburø pagaramigwane treeburø pagaramig køn. Inchen tab inchib tøgagømelane tab inchib; maig købash inchimumelane tab inday.

[8] Mungucha chigøben ulø kømøtay. Kangurrin kangurri undaguelø kømigwan, truig-
wane ulø pønrramig køn. Kaguende mendaigwan undaarabiibe tru maig maramigwan
martrai Moisés pørig maig taigwan, trunun maran. [9] Kaguende tru maig maramigwan
martrai pønsrailø, tru: "Itølulmøwei, kweecha petømøwei, nilømøwei, ñui marømmørø
inchib chull ashmøwei indamig køn" chib, tru katøgan maramig karua pasrig chigucha,
tru: "Ñui mendaigwan ñiasiitø lataitøwei undaaramig køn" cha, trencha karua pasrigu,
truyutø chishtø tøga trendain pasran. [10] Pøs tru undag købiibe mendaigwan chi kalø
marmøn. Inchawei undag købiibe tru maig maramigwan martrai Moisés pørig maig
taigwan treeg marig kørrømisrtrai maran.

[11] Pøs ñimbe øyeegwane maramig køn, møi yambe maig kwalømmera kui ashabe.
Pøs yandø ñim kiagasramig puin køn. Kaguen nam kaigyugurri wesrailø kømibe
møimbe katøguchinguen lutau pasran, tru nam Criston srøtø køreb uras lataguen kømø.
[12] Yandø yana yemguen purayain køben, Cristo arrumig tør-rram lutau lataig misrøb
arrun. Chigøben kaig marig løstøyuelane yandø elacha, tøryu kwayab kewa pønrrailan
kewa pønrrøgun, tru tabig sølgandø marig tøryu marøb pønrrailøtøga. [13] Nambe kan
kwalømyu amøñib lataig maig amønamigwan sølwan amøñigun, mabgucha mamburab
mab, mutsiirab, ishumburmeraba, møgueløba trømbøig marøb, chugatig trømbøig marøg
køben treeg marøb, kwayam lab, pusrkwai ashib treeg marøb kømøtø. [14] Masken, Señor
Jesucristo nø pinøbuliilø kønrrab inday, trendø kaig kuinaigu asr maig marøg kui inchen,
treegwan martrab inchab kømøtø.

14

Cristoimburab nuneløbe kullaateelane isuptø maramig køn

[1] Møikkøben nui isubig Cristoinug pasra tøgagúigu newan kømíig kullaatiigwan utappe,
nø chigøben øyamay kui tamab isua tøgagúigwane 'øyeeg, øyeeg køn' chib wam lamøtø,
utamig køn. [2] Pøs møibe chi mamigwandøgucha maben Tiusweimburappe chi kømíig kui
treeg isubene, møibe nui isubigwan Cristoinug pasragúigu kullaatiibe ka mamizhiitø man,
kaguende yau mabene, Tiuswein kabyube kalø kønrrai tamab isua. [3] Inchawei møikkøben
chi mamigwandøgucha lutøgurri mabiibe tru mø mamimerandø mabigwane kashmumig
køn. Inchen tru mø mamimerandø mabiibe, trube, tru chi mamimerandøgucha lutøgurri
mabigwane kalø køn chib chinetø cha mørmumig køn. Kaguen Tiusbe nune kashmø, utig
køn. [4] Kan karuindiig megabig katøganuiwan ñi 'øyeeg, øyeeg køn' chinrrappe, ¿ñibe mu
kurmagu? Pøs nø kebenin kui, kabe kebeñmuin kui tru nø karub pera wabig uyube nø
ashchab kuinrrun. Inchen karuig megabig Señorweimbe kebeñmø pasrønrrun. Kaguende
Señorbe maramburab marøbig køn nune mur pasrønrrai maramig.

[5] Pøs møibe treeg isun, mø kwalømbe katøgan kwaløm lata kømø, mas tabig kuitamab.
Inchen katøgane mø kwalømmeratøgucha treetø kuitamab treeg isun. Pøs øyeeg isuilan
ñim møitøgucha maig isua tøgagúigwane chigurri øyan købig kuin kui ashabe, trube, kan-
maytø treeg isua kømig køn. [6] Inchen møikkøben mø kwalømbe tabig kuitamab isubiibe
tru kwalømwane Señorwan tab indig kønrrai isua maran. Inchen chi mamigwandøgucha
mabiibe Señorwan tab indig kønrrai isua man. Kaguende Señorwan ungwa, ungwa tan.
Inchen tru mø mamigwan mamíig, truikkucha Señorwan tab indig kønrrai isua trunun
mamøwa, Señorwan ungwa, ungwatøwein tan.

[7] Kaguende nambe møitøgucha nayasiitøwei øsig uñmøwei, katø kwabgucha nayasi-
itøwein kwamøwei indan. [8] Pøs nambe øsig warappe, Señorweyasig øsig warab; kwamig
nebubene, Señorweyasig kwamig kønrrun. Inchawei øsig waramig nebui lata, kwamig
nebui lata, nambe Señorweyelø ker. [9] Kaguende Cristobe øyeeg kønrraiwei kwawa,
katøle øsiiraig køn, kwabelai lata, øsiguelai lata mayeelaim pala nø Ashib Karub Pasrabig
kønrrab.

[10] Trube, treeg købene ¿ñibe ñui nunewane chindimbarre 'øyeeg, øyeeg marøbig køn'
chigu? ¿Katø ñui nunewane chindimbarre kashku? Kaguende nambe mayeeløba tru maig

kønrrabigwan Tius nø asha marøb wainug kemalamig kønrrab køn. [11] Kaguende Tiuswei
wamyube trenchibig pørig pasran:
"Señorbe trendan cha: 'Na øsig wamma waibe,
treetøwei nai merrappe mayeeløba tømbønsrøben,
katø mui niløtøgucha 'Tiuswan tabig køn' chib, waminchun' " cha.
[12] Inchawei nambe møitøgucha naimburabigwan Tiuswan eshkamig nebunrrun.
[13] Pøs treeg købene, nambe kangurrin kangurri mas 'øyeeg, øyeeg køn' chimugun.
Masken treeg kømøtø, katøganelan ka srurrengwangarub, søtøbasramisrøb nui nunewein
kabyu kalø kui asigwane marmønrrab isumig køn. [14] Nabe Señor Jesúsweinuube kerrigu
newan øyeeg kuitamab isua pasrar, chi mamimeratøgucha ka yandøbe kaig kømuin
kui. Inchendø møikkøben 'i mamibe kaig kuitamab' isubigweimbe, nuimbe kaløwein
køn. [15] Inchen ñi kan mamigwan maikkurrindø ñui nunewan ka isui uñchaindø mariibe,
yandø ñibe undag købiitøga marøb pasrømøn. Ñui mamikkurrindø ñui nunewan
kerriguwan mindisha kørrømarmøta, Cristo nuyasig kwaig købigwan. [16] Øyeeg marigwan
tru ñuimburappe søl kui asha, ñi treeg tøgagúigwane katøganeløbe chine kaig wamincha
mørøb kønrrain kømøtø kuy, tru ñi øyeeg mariitøgatø. [17] Kaguende Tius nø ashib karub
waibe mamimeragurri chi asamig kønrrab kømøwei, mutsiiløgurri chi asamig kønrrab
kømøwein køn. Treeg kømøtø, Tius tru nø ashib karub waibe tabig sølgandø mariiba,
chi isumgaig tab købiiba, kasrag købiiba, truilø køn, Espíritu Santogurri. [18] Kaguende
Criston øyeeg mariitøga nuyasig marøb pasrabiibe Tiuswan truba tab kønrrai marøb, katø
misaameragucha nune chi tamgaig marøbig kui asig køn.
[19] Inchawei treeg købene, ambumay imay tab kønrrai marøb, ambugurri igurri pu-
ruguyab Señorweimburab nørrørab ambamigwan tøgagønrrab inchigun. [20] Tiuswei
mariilan mamimeragurrindø ka mindisha kørrømarmøta. Isa kømøtø, chi mamimerane
Tiusbe mamønrrain cha meriibe kaaben, tru kalø køppe, tru mamimeragurrindø kan
møg katøganelan treegu ka srurrengwanrrai indig, truirren kalø køn. [21] Pøs trembe yau
mamøwei, vino muchimøwei, katø ñui nunewan penøsrkønrrabig chigøben marmøwei
indikken, søl køn. [22] Pøs ñui isubigwan Cristoinuutø tøgagúigwane ñiba Tiusbatø tøgagu.
Pøs nø chi marøb pasraigu nui manrrau isub kebachibigube chi kalø kui mørmø marøb
pasrabigweimbe mayanguen tab køn. [23] Trune tru kalø kønrraitamabgøba isubendø
mabiibe, maikkurrindø kaig mara pasramisran. Kaguende nui isubigwan Cristoinug tø-
gagømubendø maran. Inchawei chitøgucha isubigwan Cristoinug pasra tøgagúigugurrin
kømøtø arrubiibe, kaig køn.

15

Ñuimburab kui lataitøwei mendaigwan tab kønrrai marøb

[1] Inchawei nam Señorweimburabigu tabig mur pønrrabeløbe tru Señorweimburabigu
kullaateelan nambe purugumig køn, nam namasiitøwei tab kui mørøb pønrrømøtø.
[2] Nambe møitøgucha namui nuneg kullaatiigwan tab kui mørtrai maramig køn nuimburab
tab kønrrai, Señorweimburabigu nurab inrrai marøb. [3] Kaguende Cristo købenguen
nøasiitøwei tab kui mørøb pasramigwan lamøtø, Tiuswei wamwan pørigu Cristo maig
taimbala kuig køn: "Tru tsalø wamabelø ñi Tiuswan tsalø wamiiløbe naim palatø arrig
køn" taig. [4] Kaguende kerrigu tru merrabsrø Tiuswei wamyu pøriibe namun kusrenanrrab
pørig købig køn, tru nam tammay melabig melaikkurrimba, tru Tiuswei wam pørig namun
tabig purugub wamgurrimba, nam Tiuswei tørguegwalmabigu nam Cristoba kanbalatø
pønrramigwan isua muniiramig tøgagønrrai. [5] Inchen tru namun tammay melabig
melamigwan tranøb, katø tru namun tabig purugub Tiusbe ñim kanikkurri kanikkurri
kandø isua pønrramigwan trannrraimab isur, Cristo Jesús nø maig isuig køben, treetøwei,
[6] ñim mayeeløba kandø isua, kan wamdø misra namui Señor Jesucristoi Møskai Tiuswan
truba tabig wamindamig kønrrai.

Tiuswei tabig srø wambe mu misaameraindøgucha køn

7 Inchawei ñimbe ambugurri, igurri wamab utay, Cristo ñimun utab lataitøweingue
Tiusweyasig tørguegwalmabig kønrrai. 8 Pøs nabe ñimun trendamønrrun: Cristobe
judíosmera, tru circuncidawarmeran purugub meganrrab arrig køn cha, tru Tiuswan
mørøbelø merrabsrø kølli misaameran nø maig martrab kørrømisrig købigwan treeg
marig kørrømisrtrai, øyamay Cristobe kenamartrab indig køn, Tiusbe nø maig martrab
taigwane treeg marøbig kui ashchai. 9 Incha katø trutø kømøtø, Cristobe arruppe, tru
judíos kømø misaamera nømun Tius lastima asimburø Tiuswan maya nuguen tab indig
kønrrai arrig køn. Tiuswei wamwan pørigu maig taimbala:
"Øyeekkurri nabe judíos kømø misaamerai utu
ñi, Tiuswan tabig waminchib,
ñui munchiwan cantab indamønrrun" cha, trendaig.
10 Katø katøganbaløsrø trenchibig køn:
"Ñim, judíos kømø misaamera, Tiuswei misaameraba truba kasraaray" cha.
11 Incha katøganbaløsrø katø trenchibig køn:
"Mayeelø judíos kømø misaamera Señorwan purø tabig waminchib,
mu misaameratøgucha nun purø tabig waminday" cha.
12 Katø Isaíaskucha øyeeg taig køn:
"Isaíweinukkurri arrubig kan tusrwan srøldø pasram parig lataigugurri
srøig kal-lab lataitøwei katøgan srøig kurra,
judíos kømø misaameran ashib karub pasrønrrab pasramisren,
truiløbe nøm isua muniirab melaigwan ke nuinuutø pasra tøgagønrrun" cha.
13 Pøs tru nam isua muniirab melamigwan tranøb Tiusbe tru ñim nun køreikkurri maya
nu kømburab kasrag købigwanba, chi isumgaig tab købigwanba ñimun netsøganrrai isur,
tru isua munig melaig, truitø tøgagømburab tøgagønrrai Espíritu Santoi maramburab
mariitøga.

Jesucristo maig karuilan Pablo mariilø

14 Pøs, nai nunelø, nabe ñimuimburab øyeeg kuin kui asha pasrar, tab inchibelø
kømitø netsailø, chigurrimbunø nebua asamig truitø netsailø, ambugurri igurri maig
maramigwan waminchib eshkab pønrrønrrapteelø, ñimbe treelø kui. 15 Inchendø nabe
ñimun iigwan pørøppe, kanmaytø murtø trencha pørar, tru chimerayube maig kømigwan
ñimun katøle isunanrrab isua, nui ka yandø tab indigwan Tius nan tranikkurri, 16 tru na
Cristo Jesúsweiwan judíos kømø misaamerayasig na marøb meganrrai. Pøs, na Tiuswei
tru tabig srø wamwangøba eshkab kusrenanøbig kur, kan sacerdote Tiuswan keta tranøb
latawei tru judíos kømø misaameran na Tiuswan keta tranen, nø ka utamdeelø kønrrai,
nuyasiitø tarømariilø Espíritu Santogurri.
17 Inchawei nabe Cristo Jesúsweinuube truba tab kui mørøb pasramig tøga pasrar, na
mariilø Tiusweimburabeløyu. 18 Pøs nabe katøgan chi pegwan waminchab inchimøtø, na
waminchippe, tru judíos kømø misaamera Tiuswan møra marøbelø kønrrai, tru nagurri
Cristo chi mariilandø wamindamønrrun. Iigwane nabe marøppe, wamindiiløtøgaba,
mariiløtøgaba, 19 Tius naba pasrain kui asamig nørreelø mariiløtøgaba, kwaara asha
kønrrai mariiløtøgaba, iilai tru maramburab mariitøga marøb, katø Tiuswei Espíritui
tru maramburab mariitøga marøb indiilan, nabe trunundø wamindamønrrun. Øya-
may Jerusalénsrøngurri chutøgucha Ilírico pirausrøngatig kerrigu chigucha palømíig na
Cristoi tabig srø wamwan eshkab kusrenanig købig køn. 20 Pøs nabe Criston tru mana
wamindi møriimøsrø, treegu tru tabig srø wamwan eshkab kusrenanøb pasramigwan
mas isua martrab inchibig kur, Cristoi tabig srø wamwan møikkøben eshkab kusrennøbig
pølbasra marinug srøig itø marøb kebimønrrab. 21 Masken Tiuswei wamwan pørig maig
taimbala:
"Managuen nuimburabigwan mu wammørøsraimeelø købelø nun nebua ashib,
wamindigwan mana mørmeelø købelø chigúi nebua mørøb inchun" taig.

Pablo Romasrømay inrrab isub

22 Inchawei øyeekkurri nabe katø katø ñimun ashchab attrab inchen, arrumønrrai
marinab pasrabig kur. 23 Inchendø møimbe yu na tsuim pirausrømbe naimbe yandø chu
maramig kawein køben, katø merrab pilamerawansrøngurri ñimun ashchab truba arrug
kui megaig køppe, 24 Españasrømay na inrrab arrua, pua purainrrab inchar. Kaguende
nabe ñimun asha purainrrab isur, tru petø purainrrab arrua, kan maya yana ñimba lindigu
truba kasraatø puraya, na trusrømay yamigwan ñim nan purugunrrai.
25 Inchendø møimbe nabe Jerusalénsrømay inrrab yar Tiuswei misaameran an purugúig-
wan trannrrab. 26 Kaguende macedoniasreeløba, acayasreeløbabe tru Jerusalénsrø Tiuswei
misaamerai utu waachameran purugumig an tulisamig nømune tabig asønaig køn. 27 Pøs
nømbe tabig martrab isua marig køn. Inchagucha nømbe judíosmerane uløweim pønrran.
Kaguende tru judíos kømø misaamerama Tiusweimburabig purø tabig tru judíosmeraiwan
nøm tøga utab pønrraibe, nømgurringucha nøm chi tøgagúiløtøga judíosmeran tranøb
pirisamig ulø pønrran. 28 Incha i maramigwan nabe yandø chab mara, tru kan mamig
misrizhig latawei tru an purugúigwan nømun purøørabe, Españasrømay inrrab arrua,
ñimun ashchab arrumønrrun. 29 Incha na ñimuisrømay arruppe, Cristoi mayanguen
tabigwan ñimun pirishinrrab tøgagømburab tøga arrum kui nabe asha pasrar.
30 Inchendø nabe, nai nunelan, namui Señor Jesucristogurrimba, Espíritu Santoi
undag købikkurrimba, naimburab ñim Tiusba truba rugab wamindigu, tiusmanda naba
kanbalatø misrtrai chinrrab, Tiuswan truba truba miab melamigu. 31 Pøs tru Judea
pirau Jesucriston chi kørenrrab inchimø misaamerai tasku na kebeñmønrraimba, katø
tru Jerusalénsrø Tiuswei misaamera tru an purugúig srua yaigwan tabig kui ashib
utønrraimba Tiuswan miarrunrrigay, 32 pøs Tius treeg kønrrain købene, na ñimuisrø
arruppe, truba truba kasrag pua, ñimba kanbalatø pishindø tab wamig kønrrai. 33 Inchen
Tius tru chi isumgaig tab købiibe ñim mayeeløba pasrønrrai isur. Treeg kønrrun.

16

'Tab ka amøñigueh' chib, Pablo wam øriilø

1 Cristogurri tru namui nuchag Feben tabig ashib tøgagørrunrrigay chinrrab inchar, tru
Cencrea iglesiayu chi maramigu purugubigwan. 2 Señorwein kuimba ñimbe nun truba
tab wamab utønrrigay chinrrab, Tiuswei misaameran maig utamig køben, trumay. Katø
ñimgurri nun chi purugumig palain købene, purugub inchigay. Kaguende nøma truba
yamelan truba truba purugub megabig køn, katø nan chigucha.
3 Cristo Jesúswei maramigu lincha marøb melabelø, Priscilanba, Aquilanba 'tab ka
amøñigueh' tan chirrunrrigay. 4 Truiløbe naimburab nan chi kømønrraindø kwam
labguen inchibelø køn. Truilane nabe mayanguen ungwa, ungwa tamønrrun. Katø
natø kømøtø, judíos kømø misaamerai iglesiameragucha mayamba nømune ungwa tan.
5 Katø iglesia tru nømui yau tulundzunabelangucha 'ka amøñigueh' tan chirrunrrigay.
Katø tru Epeneto, nai undaaraig, Asia pirausrø ke srøsrøzhiitø Criston nømerrig kørewa
pasramisrøbigwangucha 'ka uñgu' tan chirrunrrigay. 6 Katø ñimuyasig truba truba marøb
megabig Maríangucha 'tab ka uñgu' tan chirrunrrigay. 7 Andróniconba, Juníaswanba,
nai misaameran 'ka amøñigueh' tan chirrunrrigay, kailan pønsraig yau merrarrawa
keeriilø naba lincha pønrrabelø købelan. Truiløbe Cristo nøashib karua øriilø nømune
tabelø mumera kui asiilø, katø nømbe Criston naguen køremøwatø, nømmerrig kørewa
pønrrabelø, treelø køn.
8 Señorweimburab nai undaaraig Ampliaswan 'ka uñgu' tan chirrunrrigay. 9 Katø Cristoi
maramigu namun lincha marøb megabig Urbanonba, katø nai undaaraig Estaquiswanba
'ka amøñigueh' tan chirrunrrigay. 10 Apeles, Cristoimburabigu chine nebuinab puraya
møwanba, katø Aristóbuloi yauelanba 'ka amøñigueh' tan chirrunrrigay. 11 Nai misag
Herodiónwanba, Narcisoi yauelø Señorwan kørewa pønrrabelanba 'ka amøñigueh' tan
chirrunrrigay. 12 Señorwei maramigu truba marøb melabelø Trifenanba, Trifosanba 'ka
amøñigueh' tan chirrunrrigay, katø Pérsida, truba undaaraig, tru Señorwei maramigu
truba truba marøb megabigwanba. 13 Señorweinug purø tabig kui asig Rufonba, nui

usranba ‘ka amøñigueh’ tan chirrunrrigay, pøs truibe nai usri lataig kuig køn. [14] Asíncriton
køben, Flegonten køben, Hermeswan køben, Patrobaswan køben, Hermaswan køben,
katø nunelø nømba warabelan køben ‘ka amøñigueh’ tan chirrunrrigay. [15] Katø ‘ka
amøñigueh’ tan chirrunrrigay Filólogon køben, Julian køben, Nereowan køben, katø
nui nuchawan køben, Olimpaswan køben, katø tru nømba warabelø mayeelø Tiuswei
misaameran købengue.
[16] Kangurrin kangurri ‘ka amøñigueh’ chib tabig wamab Tiuswei undag købiitøga tasig
traniyay. Cristoi iglesiamerabe mayamba ñimun ‘ka amøñigueh’ cha øran.
[17] Pøs nabe ñim, nai nunelan, ashiptø kønrrigay chinrrab inchar ñimun nøørøtø misrtrai
indamba, Cristoi maywan søtøbønrramisramba inchibelan. Truiløbe tru ñimun kusre-
nanigwan ka peemaytø punrrai marøbelø køn. Ñimbe truilane tarømisray. [18] Kaguende
treeg misaamerabe namui Señor Cristoiwan marmeelø køn. Treeg kømøtø, ka nømuimbu-
raptø tab kønrrai labelø kua, waminchibgucha purø tabzhig wamincha, mørøptø wamdiig
tabzhig wamincha, chigucha trunun nebua ashmø misaazheelan kegørrøsrkøbelø køn.
[19] Pøs tru tabig srø wam maig taigwan ñim møra marøbelø kuigwane mayeeløba nebua
asha køn. Treekkurri nane ñimuimburab truba kasrag køtan. Inchendø ñimbe chigøben
tabigwane purø nu kusrebelø, kaigwane kan isubguen isumeelø kuimbe køtan. [20] Inchen
Tius tru chi isumgaig tab købiibe kan maya yanayutø Satanáswane nøbe tambalørtrun
ñim itøbuna pønrrønrrai. Namui Señor Jesúswei ka yandø tab indiibe ñimba kønrrun.
[21] Timoteo, maramigu nan lincha marøb megabig, ñimune ‘ka amøñigueh’ cha øran, katø
trugurri tru nammisaamera Lucio køben, Jasón køben, Sosípater køben, truiløgucha.
[22] Na, Tercio, Pabloi kilga pørøbikkucha ‘ka amøñigueh’ cha ørar, Señorwei munchiyu.
[23] Gayogucha ñimun ‘ka amøñigueh’ cha øran, tru nan truyu tsumig ya pebøb, katø
iglesia mayeelanba pebøb inchibig. Inchen katø Erasto tru ciudayu an asamigwan nø
ashibiiba, katø trugurri namui nuneg Cuartogucha ‘ka amøñigueh’ cha øran.

Tiuswan srabe tabzhig wamindig

[24] Namui Señor Jesúswei ka yandø tab indiibe ñim mayeeløba kønrrun. Treeg kønrrun.
[25] Møimbe Tiuswan maya nuguen tabig waminchigun, Tiuswei tru tabig srø wamwan
na wamindiiba, Jesucristoimburab na eshkab kusrenaniiba iilø maig køben treegu mur
pønrrønrrai marøbigwan. I tru tabig srø wambe tru manasrøngurri mu asiimíig pasrabig
Tius nø maramigwan nuinetø tøgagúigwan tru kenamarig maig køben, treeg køn.
[26] Inchendø møimbe Tius tru maig karuigwan eshkabelø pøriiløgurri tru mu asiimíig
pasrabigwane kenamaran judíos kømeelø chu pirausrø misaamerandøgucha, Tius tru
manasrøngurri managatig wabig nø maig maramigwan martrain pasrig, treeg, nømui
isubigwan Cristoinug pønsra tøgagúigu maig taigwan møra marøbelø kønrrai.
[27] ¡Tius tru nøtø kandø wabig, tru muguen nebua kusremgaig newan kusrebigwan
managatig tørguegwalmabig kønrrun Jesucristogurri! Treeg kønrrun.

1 Corintios

Pablo pørøb

1 Na Pablo, Tius nan trendø treeg kønrrain køben, Cristo Jesús nøashib karua ørig kønrrai wamig, nai nuneg Sóstenesba misra, i kilgawan pørar, 2 Corintosrø iglesiayuelan, Cristo
Jesúskurri tru Tiusweyasig tarømariilø, nuyasiitø newan tabelø kønrrai wamiilanba,
katø tru mayeelø chutøgucha namui Señor Jesucristoi munchiwan wamabelanba, truibe
namuimba, nømuimba Señorwan. 3 Namui Møskai Tiusweimba, Señor Jesucristoimba tru
ka yandø tab indigwan køben, chi isumgaig tab købigwan køben ñim tøgagønrrai inchar.

Cristogurri tabig tranigwan 'ungwa, ungwa' taig

4 Chu urastøgucha nabe Tiuswane ñimuimburab 'ungwa, ungwa' chibig kur, Cristo
Jesúskurri ñimun Tius ka yandø tab indigwan tranikkurri. 5 Kaguende chiyutøgucha
ñimbe nuinug purø nørrø tøgagønrrai traniilø køn, kerrigu wamindigu lata, kerrigu
nebua ashib ambigu lata. 6 Trumay Cristoi tru srøig tabigwan wamindiibe ka wamindiitø
kømø, ñimuinuube cierton kørrømisrin køn, 7 Tiusweiwan marøbelø kømigwan keta
tranig chigucha chi palømeelø kømnegatikke, Jesucristo kenamisramigwan ñim munig
melappe. 8 Katøgucha srabegatig ñim kørrømø mur pønrrønrrai nøbe tøga pasrønrrun,
namui Señor Jesucristo katø arrub kwaløm chi kaig mariilø chigar pønrramig kønrrai.
9 Tiusbe nøbe maig martrab chippe, treegwan marøbig køn. Ñimbe nøgurri wamiilø kuig
køn, nui Nusrkai Jesucristo namui Señorba lincha pønrramig kønrrai.

Corintosrø Tius wami misaamera nøørøtø inchib tarømisrøb

10 Nai nunelø, Señor Jesucristoi munchiyu maig maramigwan tiusmanda øyeeg marøb
melørrunrrigay chib waminchab inchar. Peg peg isub kømøtø, kandø isuy cha, ñimui
utu mas nøørøtø inchib tarømisramig kaanrrai. Masken treeg kømøtø, newan kanbalatø
lincha kandø isub, maig marameløyu kandø isub inchigay cha. 11 Nai nunelø, møiløgøsrøn
Cloéwei yaueløbe nane eshkatan, ñimbe kwayam labrre waran cha. 12 Pøs nabe trench-
inrrab inchar, møiløgøsrøn ñimbe trenchibrren køn tan cha: "Nabe Pabloingatiig kur"
chiben, katøgane: "Apolosweingatiig kur" chiben, katøgane: "Nabe Cefasweingatiig kur"
chiben, katøgane: "Cristoingatiig kur" chib. Treeg inchib køn tan cha.
13 Trube, treeg købene, ¿Cristobe nuin kui, nuin kui misra pasra chindah? Kabe
ñimuyasig kurusyu kwanrrai mesrøppe, ¿na Pablon mesraig kø chindah? Kabe ñimun
piu umbu ulsrøbgucha ¿nai munchiyu piu umbu ulsraig kø chindah? 14 Tiuswan nabe
'mayanguen ungwa, ungwa' tamønrrun, ñimun møigwangucha na piu umbu ulsrømuig-
wan. Nabe piu umbu ulsrøppe, Crisponbah, Gayonbatøwei treeg marig kuig køn, 15 nai
munchiyu 'piu umbu ulsrailø ker' chib mugucha trenchib kømønrrai. 16 (Katø Estéfanaswei
yauelandøbe piu umbu ulsrøbwei indig køn. Inchendø katøgan mas mungucha piu
umbu ulsraibe nane isumøtan). 17 Kaguende nane Cristobe misagwan piu umbu ulsrøb
uñchai ørmøtø, Tiuswei tru tabig srø wamwan eshkab kusrenanrrai ørig køn. Incha
nabe waminchibgucha, nørrø wammeratøga purø may waminchimur, Cristo kurusyu
kwaigwane chigucha kømíig kui lataig marig kømønrrai.

Cristobe tru Tiuswei muguen nebua kusremgaig kusreiba, maramburab mariiba køn

18 Cristo tru kurusyu kwaigweimburab tru eshkab kusrenaniibe yandø tru kaigyu
kegørra pønrrabelaimbe chigucha kømíig, ke chugúinguen mørmubendø wamindi lataig
køn. Inchen nam yandø kaigyugurri wesrailaimbe tru wamindiibe Tiuswei tru maram-
burab marig, truig køn. 19 Kaguende trenchibig pørig pasran:
"Purø kusreb møguelø chigurrimbunø nebua kusrewa tøgagúilane pinisamønrrun cha.
Kusrebelø nøm chigúi møra tøgagúilane chigucha kømíig mara kaasha kørrø-
maramønrrun" chibig

[20] ¿Pøs, tru purø kusrebiiba, katø kusrennøbiiba, katø møi i kwaløm nørrø kusrewa
'treeg, treeg køn' chibeløbabe chu pønrrah? ¿yu pirau chine purø nørrø kusreigwane
chugúinguen mørmubendø marig, Tiusbe treeg mara tøgagømuitarru? [21] Kaguende
Tiusbe, tru nui muguen nebua kusremgaig kusrebig kuigu, yu pirau misaamerabe nømui
tru purø nørrø kusrewa tøgagúitøgabe nun nebua ashmønrrai indig køn. Pøs tru
chugúinguen mørmubendø wamindig mara tøgagúigwan eshkab kusrenaniitøga nun
kørebelane kaigyugurri wesramig, Tiuswane tabig asønaig køn.
[22] Kaguende judíosmerabe kan møg Tius nøba pasrain kui ashchai mariilan miaben,
griegosmerabe tru purø nørrø kusreig wamindiilan mørøg kui inchibelø køn. [23] Trune
nambe Cristo kurusyu kwaigwan eshkab kusrenanøbelø ker. Truibe judíosmeraimbe ke ka
srurrengwangarubig køben, judíos kømø misaameraimbe ke chugúinguen mørmubendø
wamindig, treeg køn. [24] Trune Tius tru wamiilayasiibe, judíosmerai lata, griegosmerai lata,
Cristobe tru Tiuswei maramburab mariiba katø Tiuswei tru muguen nebua kusremgaig
kusreiba, truig køn. [25] Kaguende Tiuswei tru chugúinguen mørmubendø wamindi lataig
asønabiibe møguelø purø may isua wamindi lataig kømøtø, mas purab nuig køben, katø
Tius tru itønaptiig lataig kuibe, kan møwei fuerzas lataikken kømøtø, purab murikken
køn.

Corintosrø Tiuswei misaamera mailø kuig

[26] Inchawei, nai nunelø, tru ñimun wamab uras ñim mailø købelø kuigwan isua asamig
køn. Misaamerain kabyu kusrebeløbe ñimbe ke kan kandøwein køben, katø ashib
karub purrabelø nørreeløbe mamdø køben, katø tab misagugurri amrrub misaamerabe
mamdø køn. [27] Yu pirau chugúinguen mørmubendø wamindi lataig tøgagúigwan Tiusbe
truigwan wesrawa pasrig køn, tru purø nørrø kusrebelan kørig mara kørrømartrab.
Katø yu pirau kwa kaizheelø kønmab asha tøgagúilan Tiusbe truigwan wesrawa pasrig
køn, nørreelan kørig mara kørrømartrab. [28] Yu pirau misagwein kabyu larrø kaizheelø
kønmab asha tøgagúilanba, katø kaashib indiilanba, tru chigucha kømøzheelø kui asiilan,
Tiusbe truilan lawa wesraig køn, tru nørreelan chigucha kømeelø mara kørrømartrab,
[29] mugucha Tiuswei merrab nørreelø misrøb møg inchib pønrrømønrrai. [30] Ñimbe
Tiuskurri Cristo Jesúsba kanbalatø pønrran. Cristo Jesúsbe namuimbe tru mu nebua
kusremgaig kusremiba, katø sølgandø tabiiba, katø Tiusweyasiitø tarømariilø kømiba,
kaigyugurri wesruilø kømiba, treeg køn nøbe. [31] Inchawei Tiuswei wamwan pørigube
trenchibig køn: "Møikkøben truba nuig kømmørø inchib waminchib pasrag købene,
Señorweimburappe møg inchib waminchib pasrøbash" cha.

2

Criston kurusyu mesraigwan wamindig

[1] Inchawei nai nunelø, Tiusweimburabig mun kenamariimíig pasrabigwan na ñimun
eshkab kusrenanøb arrub urasma, ke kan chull møramdiig purø may waminchib, katø
purø nørrø kusreb nebua asiilan waminchib arrumuig køn. [2] Pøs nabe ñimui utube katøgan
chi pegwan isub pasrønrrab kømøtø, Jesucristonba, nun kurusyu mesra kweetsigwanba,
trunundø isua pasrønrrab isuig køn. [3] Incha nabe ñimui utu uñib urasbe truburab chish
kømøwei, trurrigu kørig kuig ¡katø! itønab pasraig købig køn. [4] Inchawei na wamindigu
lata, katø Tiuswei wamwan eshkab kusrenanigu lata, purø nørrø nebua ashib kusreig
wamdøga purø may køremdiig waminchimuig køn. Treeg kømøtø, Tiuswei Espíritui
maramburab mariitøga kenamarøb wamindig køn, [5] tru ñimui isubigwan Jesucristoinuutø
pasriibe møguelø purø nørrø kusreigu pasrig kønrrain kømøtø, Tiuswei maramburab
maramigu pasrig kønrrai.

Tiusbe nui Espíritugurri nebua ashchai marøbig køn

[6] Treeg kuingucha, Tiusweimburabeløyu yandø tsabø nørrørawarwei utubeguende
nørrø nebua kusreigwan waminchibwei inchibelø ker. Nambe waminchippe, tru nørrø
nebua ashib kusreigwan møi nam warain kwalømigwan kømøwei, kabe møin kwaløm

yu pirau nøm ashib karubelø nømguen patsab ambubelaiwan kømøwei wamindig køn.
[7] Treeg kømøtø, nambe waminchippe, Tiuswei tru muguen nebua kusremgaig mu asiimíig,
sørig pasrabigwan wamindig køn, tru chi pønrrabikken kaabenbatøsrøwei namuyasig
maya nuguen tab kønrrai kanmaytø manasrøwei Tius treeg martrab isua tøgagúigwan.
[8] Inchen møi yu pirau nørreelø karub purrabeløbe møitøgucha iig tru muguen nebua
kusremgaigwane chigúinguen mørmuig køn. Pøs iigwan chigúi mørig kuimbe, namui
Señor tru tørguegwalmabigwane kurusyu mesra kweechimubsruig kuinrrun. [9] Inchendø
Tiuswei wamwan pørigu taimbala:
"Mugucha kaptøgabe nebua ashmøwei,
muguen kalutøgabe nebua mørmøwei,
ni muguen øyeeg kuitamappe isubguen isumøwei indigwan,
Tiusbe nun undaguelayasiibe trunun tøgagønrrai tamara pønsrain køn" cha.
[10] Inchendø Tiusbe sørig pasrabigwan nui Espíritugurri namune kenamarig køn, kaguende
tru Espíritube maig kuigwan kerriguh chishtø ashibig kua, Tiuswei tru muguen nebua
asiimíig nø purø umbusrø tøgagúilanguen kerrigu. [11] Pøs ¿kan møwanma nui manrrau
umbusrøngue chi isub pasraigwan nebua ashibiibe nui espíritutøweimbe nebua ash-
muitarru? Øyeetøwei Tius nø purø umbusrø tøgagúilane mugucha nebua ashmuben,
Tiuswei Espíritutøwei nebua asan. [12] Nambe espíritu yu pirauigwan utømøtø, utappe,
Tiusweinukkurri arrubig Tiuswei Espíritun utig køn, nø ka yandø keta tranigwan chigúi
mørøbelø kømig kønrrai. [13] Inchawei nam iigwan waminchippe, møguelø yu pirau
kusremburab kusrebelø kusrenani wamdøga waminchimer. Treeg kømøtø, Espíritu
Santo kusrenaniitøga Tiusweimburabelan øyeeg køn chib waminchippe, Espíritu Santon
tøgarmeran waminchibelø ker.
[14] Kan møg Tiuswei Espíritun chigaibe, Tiuswei Espírituimburabigwane utønrrab
kaiman. Pøs nuimbe ke chugúinguen mørmubendø mari lataig køben, ni mandø kuinguen
mørmøn, kaguende Espíritu Santo purugubendøwei, øyeeg, øyeeg købig kuin kui nebua
asamig kua. [15] Inchen Tiuswei Espíritun tøgaibe chiwandøgucha øyeeg, øyeeg købig kuin
kui nebua isumig tøgaig køn. Inchen nungurrimbe mugucha 'øyeeg, øyeeg køn' chinrrab
kaimanrrun. [16] Pøs Tiuswei wambe trenchibig køn:
"¿Señorwei isuilan kabe mu nebua asitarru? cha.
¿Señorwane kabe mu kusrenrrautah?" cha.
Inchendø nambe Cristo nø isuimay isumigwan tøgar ker.

3

Tiusweimburabeløyu lincha maram purugubelø

[1] Inchawei nai nunelan, nabe Tiuswei Espíritu maig kønrrain køben treeg isubelan
lataig waminchab kaimaig kuig køn. Treeg kømøtø, tru maig amøñig køben amøñibelan
lataig, trumay wamindig køn, Cristoimburabigube kan shush ureezheelø latailan. [2] Nabe
ñimune pitsøtø mutsøsraig køn, tranrrø mamig manrrai manmøtø, kaguende katøgucha
truigwane utønrrabgailø srø kuimba. Ni møi yanguen katøgucha treeg mamigwane
manrrabgailø srø kua, [3] katøgucha ñimbe ñimui asr maig marøg kui inchen treegwan
marøbelø srø køn. Pøs ñimui utube pusrkwai ashib kømig, aleguiyam lab treeg inchib
pønrraibe, ¿ñimui asr maig marøg kui inchen treegwan marøb, maig købash amøñibelø
lataig marøb amøñimøtirru? [4] Kaguende ñim møibe: "Nabe Pabloingatiig kur" chiben,
katøgane: "Nabe Apolosweingatiig kur" chiben, øyeeg inchib pønrrappe, ¿maig amøñig
køben amøñibelø lataig marøb pønrrømøtirru?
[5] ¿Trube, treeg købene, na Pabloba, Apolosbabe chimera købrah? Pøs nambe ka marøb
melabeløtø køben, ñimbe namgurriwei kørewa pønrran, namun møigwandøgucha Señor
maig martrai karua pønsraig køben, treegwan marøbelø. [6] Nabe ellguaben, Apolosbe
pi kuchen, tru tusrwan nurangaruppe, Tius nø nurangarun. [7] Inchawei ellguabig lata,
pi kuchibig lata chigucha kømeelø køben, kal-lawa nuranrrai marøbiibe Tius, nø køn.
[8] Ellguabig lata, pi kuchibig lata, møibe kabe peg kønrrab kuindø trunundøwei marøb køn.

Inchendø nøm møitøgucha nømui maramigwan maig marig køben, Tiusbe tru marimburø
pagaraben, utønrrab kuinrrun. [9] Kaguende nambe maramigwan Tiusba lata lincha maren,
ñimbe Tiuswei ellmari tul køb, katø Tiuswei ya køb indan.
[10] Tius nui ka yandø tab indigwan nan maya traniitøga, kan møg yawan purø may
maram kusrebig lataitøwei yawan niga pasrønrrabigwan nabe pølbasra pasren, katø-
gane tru na pølsrugwan mara pasrim pala, kusrub yan. Inchendø møitøgucha marøb
ambuppe, mandø marøb yainatashchab asha maramig køn. [11] Pøs kaguende yawan
niga pasrønrrabigwan chab marig pasrøbene, mugucha katøgane katø srøig peg nøørø
maramig kømøn. Kaguen tru chab mara pasriibe Jesucristo køn. [12] Inchen tru yawan
niga pasrønrrai pølbasra marim palabe: orotøga marin kui, andøga marin kui, kabe purø
tab sruuzheeløtøga marin kui, tsiitøga marin kui, putøga marin kui, kabe ka shautøgatø
marin kui inchun. [13] Inchen tru nøm treeg mariiløbe møigweindøgucha tørgandø chigúi
asamdiig kenamisrtrun tru maig kønrrabigwan asha marøb kwaløm. Kaguende maig
køtashchab naatøga parra ashen, tru naabe kanuin kanui nøm maig marigwan chigúi
ashchai kenamartrun. [14] Inchen møikkøben tru yawan niga pasrønrrabigwan marim
pala nø marøb kusrab yaig chi kømø, nagu ka puraibene, truburø nøbe tru utamigwan
utønrrun.
[15] Inchen møigwein køben nø chi marøb megaig pachiptinchene, tru nø treeg marig-
wane kaptøashchun. Nøbe truyugurri weluløppe, weluløbwei inchendø, treetøgucha
welulrrab kan nag pilab utuwan purøluløb ib lataig welulabe kønrrun. [16] ¿Ñimbe ashmeelø
køtirru? yamba ñimdøweinguen Tiusweimbe tab ya køben, Tiuswei Espíritube ñimuinug
pasrabig kuin kui. [17] Inchawei møikkøben i Tiuswei yawan pinishibigwane Tiusbe
nungucha pinishinrrun. Kaguende Tiuswei yabe newan tabig nuyasiitø køben, tru Tiuswei
yabe ñimdøwein køn.
[18] Kusrebelø kermab ñimasiitø kegørrab pønrrømøtay. Ñimui utu møikkøben misaam-
era møin kwaløm yu pirau isuigu truba truba nu kusrebig kurmab isubiibe, chi nebua
ashmíig lataig misramig køn, cierton kusrebig kønrrappe. [19] Kaguende kusremburab
kusreig yu pirauibe Tiuswein kabyube ke chugúinguen marmubendø marig treeg køn.
Pøs øyeeg chibig pørig pasran: “Nøm truba truba kusrebelø kermab isuigutøwei Tiusbe
iløsrka kegørrønrrai marig køn” chibig. [20] Katø treekkucha chibig køn: “Señorbe ashibig
køn cha, tru nørrø kusrebelai isuiløbe chi isumuinguenig isuilø kui.” [21] Inchawei mugucha,
ø møøbesin chib, truba truba møg inchib waminchib pasramibe chigagøn. Pøs kerriguba
ñimuin køn: [22] na Pablo lata, Apolos lata, Pedro lata; iig waraig pirø lata, øsig kømig lata,
kwamig lata, møin kwaløm lata, katø wendø attrabig lata; pøs ñimuiwein køn kerriguba.
[23] Katø ñimbe Cristoielø køben, Cristobe Tiuswein køn.

4

Cristo nøashib karua øriilø nøm marøb kuilan waminchibig

[1] Ñimbe mutøgucha namune Cristoi maramigwan marøb, katø Tiuswei tru mu asiimíig
sørig pønrrabigwan nam asha marøb, kusrennøb pønrrønrrai pønsrailø kui, namune
ka treetø isua tøgagørrunrrigay. [2] Pøs tru maramigwan nøm asha marøb kønrrai
pønsrainabeløbe møitøgucha nui mariiløyu chi isumgaig marøbelø kønrrain køn. [3] Nane
naimburappe, chi menrra isumøtan, ñim kui, kabe yu pirauelø mugøben tru maig
kønrrabigwan asha marøb purrabelø, truilø kui, nan ‘ñibe øyeeg, øyeeg marøbig køn’
tainab pasramig. Kaguende nabe naasiitøweinguen ‘øyeeg, øyeeg kur’ chimur. [4] Pøs nabe
naimburappe, nai manrraube chi kalø marig kebachibiibe chigaig pasrar. Inchendø na
treeg pasraitøga ‘chi kalø marmíig kur’ tamig kaagøn. Kaguende nan maig kønrrabigwan
asha marøbiibe Señor, nø køn. [5] Inchawei treeg købene, treeg maramig pumøwatøbe
‘ñibe øyeeg, øyeeg kuin køn’ chib, treeg kui mara kørrømarmøtay. Muniiray Señor
arrumnegatig. Tru sørig pønrrabig løstøyuelan nøbe tøryu wesrawa, møguelø nømui
manrrømerayu chi martrab isua tøgagúilan kuragutchun. Inchen møitøgucha Tius tabig
wamindig kømigwan utønrrun, nøm maig marig køben, treekke.

[6] Nai nunelø, iigwan kerrigu øyeeg pørøppe, Apoloswanba, nanba asha kusrenrrai indig
køn ñimuyasig tab kønrrai, ñim namun asha kusrewa, pørig maig chibigwan purab marøb
pønrrømønrraimba, kanune kaig køn chib, kanuingatøgøba inchib ñim truba møg inchib
nørreelø misrøb pønrrømønrraimba. [7] ¿Ñun mu kui nebua asig kønrraima ñune mu treeg
mara pasrta? ¿Tius tranigwan utiimíibe ñibe chi tøgagugu? Inchen nø tranigwan ñi uta
tøgagúig købene, trube, ¿chindimbarre møg inchib nuig misrku, tranigwan uta kømøwa
lata?
[8] ¡Paare, ñim waachaalleeløbe! Yandø ke newanelø, katø ñimbe yandø chiyutøgucha
palømíig ke newan tøgar køppeendi, ñimbe namun palain kømø, yandø reymera, yandø
ñimdø ke tsabø asha karubelø. ¡Kan waachaalleelø! Ñim isa kømøtø, reymera kua, ke
ñim karub pønrraimbe, namgucha treetøweim pønrrønrrab, ñimba ke amøñigasamig
køtan. [9] Pøs nam Cristo nøashib karua øriilane yandø wendau ke srabesrø melab lataig
treeg pønrrønrrai pønsrailø ker, yandø kwanrrai wesrawa pønsrailan latawei. Pøs
nambe yu pirau mayeelai merrab misagashib srua kuilø kømig køtan, ángelesmera lata,
misaamera lata. [10] Nambe Cristoimburabikkurri ke chugúinguen mørmeelø lataitø køben,
trune ñimbe Cristoimburabeløyu purø kusrebelø latailø køn. Nambe ke itaptø kaizheelø
køben, trune ñimbe purø mur chibelø latailø køn. Ñimbe tabelø kønmab asiilø køben,
trune nambe kaasiilø ker. [11] Pøs nambe møin kwalømgatig parøgwai mørøb, pi mulgwai
mørøb øyeeg nebuig meler, asru kemig truburab kømuielø, ichabeta kørriindiilø, katø
chu waramig ya kaweyelø. [12] Nambe namui tasiimeratøga muraara, muraara marøbelø
ker. Namune trømbøig tsalø wamøben, namgurrimbe nømune mayanguen tabig nebuilø
kønrrai inchibelø ker. Namun kaig maringucha, namgurrimbe awentabelø ker. [13] Namune
kailø kønmab ashchai isa waminchen, namgurrimbe maig købash inchimø, tammay
løtabelø ker. Nambe møi øyan kwalømgatig yu pirau yandø kaasha kørrømarig chilliirrøsr
kørreibig latailø ker, mayeelai kaasi shau.
[14] Nabe ñimun iigwan pørøppe, ka kørig martrab inchimøtø, masken tabig melønrrai
waminchar, nai undaaraig ureemera latailø kuimba. [15] Pøs ñimbe Cristoimburabigu
kusrenanøbeløbe diez milburab tøgagúindøgucha, kan møskai lataibe kandø tøga køn.
Kaguende Cristo Jesúsweinuube Tiuswei tru tabig srø wamgurri nabe ñimuimbe møskai
misrig køn. [16] Inchawei nabe ñimun øyeeg marøb melørrunrrigay cha waminchar, na maig
marøbig køben, ñimgucha treegwei marøb kønrrai.
[17] Inchawei nabe Timoteowan ñimuimay ørig køn, nai undaaraig nusrkai lataig Señor-
wan maikkucha tarømisrmø megabigwan. Nøbe na Cristo Jesúsweimburab maig marøb
uñibig kuigwan ñimun isunanrrun, na chutøgucha iglesiamørig maig kusrenanøb yailan.
[18] Inchen ñim møiløbe na ñimun ashchab arrumønrraitamab purø nørreelø misrøb møg
inchibelø misrin køn. [19] Inchendø nan Señor inrrain købene, peba ñimun ashchab arrua,
nøm truba truba nørreelø misrøb wamindiilan ashmøtø, tru nømui marøb kuigwan
asamønrrun. [20] Kaguende Tius nø ashib karub waibe wamindigu pasrømøtø, maramburab
marigu pasran. [21] ¿Nabe ñimuimay tsig srua arrumig palain køgueh? ¿Kabe undag købi-
itøga larrø tammay waminchab arrumig palain køgueh? ¿Ñimbe møigwan palaingøgue?

5

Møgueløba, ishumburmeraba trømbøig marmumigwan waminchibig

[1] Ñimui utube ishumburmeraba, møgueløba trømbøig marøb kuigwan truba wam køn,
ñimui utube møikkøsrønbe panabusrandøwei pera tsuin kui, judíos kømeelø Tiuswan
ashmø misaameraguen kan øyeekkatig trømbøig maramigwane purø trømbøig kui asha
treeg marbasiimíigwan. [2] ¡Trune treeg kømnebe ñimbe chi kømui lataig nørreelø misrøb
ka møg inchippe pønrran! ¿Ashene, øyeeg pubene, ñimbe isuig kishibguen pønrrømø,
chindah? Tru øyeeg kaig marøb møwane ñimui utugurrimbe wegutchai inday. [3] Pøs
nabe ñimba kømøtø, nai asr pasraigube yabsrø nøørø pasraindøgucha, nai isuigube
ñimba pasrøwa, tru treeg kaig marøb møwane nun maig itø attrabigwan treeg kønrrai
kørrømara pasrøbguen inchar, na ñimui utu pasrøwa lataitøwei. [4] Namui Señor Jesucristoi

munchiyu ñim tulundzunøben, na maig isubig kuigube ñimba pasrøben, Señor Jesúswei
maramburab maramig truyu pasrøben, [5] tru larrø kaig marøb møwane Satanás nø
tøgagønrrai pasrtrigay, nui asrwan pinisaig kønrrai, Señor arrub kwaløm nui espíritune
kaigyugurri wesraig kønrrai.

[6] Ñim nørreelø misrøb waminchib pønrraibe chi tabig kømøn. ¿Ashmeelø køtirru,
harinayu levaduran lamøtø pusriitø maya sømarigwan larrøb pulingarubig kui? [7] Tru
kølli levadura lataig tøgagúigwan wegutsay, harina sømarig chi levadura larriimíig latawei
ñim chishelø kønrrab, ñimbe yandø chabguen treelø kuig køppe. Kaguende Criston, tru
namui Pascua Fiestayu Ubisha-unø kweetsamig købigwane namuimburø kweetsig købig
køn. [8] Inchawei nambe tru Pascua Fiestan marøppe, tru kølli levadura lataigwan tøga
marøb kømøgun, tru kaig martrabgøba isub, chine trømbøig maramigwangøba isub indi
levaduran. Treeg kømøtø, tru pirri chi levadura chigaig lataitøga fiesta margun, tru
pirriyu chi lindisaimíig chi sørig chigaig, ciertongue.

[9] Nabe ñimun kilgayu pørøppe, asrtøga trømbøig marøb ishumburmeraba, trømbøig
marøb møgueløba linchimøtay cha pørig køn. [10] Inchendø nabe iigwan trenchippe, yu pi-
rau tru Tiuswan ashmø misaameran truilaimburab waminchimur, tru ishumburmera lata
møguelø lata trømbøig marøbelan, tru larrø pareelan, chi isa køben an nila wesrabelan,
katø chiwangøben kan tius kui lataig inchibelan. Pøs treeg misaameraba kerriguwan
linchimumig kuimbe, trube, ñimbe yu piraugurrimbe webambam nebubsruinrrun. [11] Pøs
nabe ñimun pørøppe, 'ñimui nuneg kur' chib pasrøbendø, menda ishumburba trømbøig
marøptiig, larrø pariig, katø chiwan køben kan tius kui lataig inchibig, kabe isa waminchib
wam kusruptiig, mutsiiraptiig, purø may isa nila wesraptiiba, øyeeløba lindamig kømøn
cha pørar. Treeg inchibiibabe mabguen lincha mamumig køn. [12] ¿Pøs nagan Tiuswei
misaamera kømeelø nøøreelan kabe na asha marøb pasramig kuitarru? ¿Tru iglesiayuelan
asha maramigwane ñim maramig kømuitarru? [13] Kaguende Tiuswei misaamera kømeelø
nøøreelane maig kønrrabigwan Tius nø asha martrab kuinrrun. Inchendø: "Tru ñimui
utu tru larrø trømbøig marøbigwane ñimbe wegutsamig køn" cha, trenchibig køn Tiuswei
wamwan pørigube.

6

Tiuswei ureemera ambugurri, igurri aleguiyab

[1] ¿Maig marøb pønrrabelø kuaasamø, ñim møikkøben Cristogurri nui nuneeba
aleguiyam laig tøgagua, Tiuswei misaamerainug kømøtø, tru sølgandø tabigwan marmee-
laisrø tru kwayam laigwan 'tamara kettra' chib, treeg inchib pønrrønrrappe? [2] ¿Ñimgan
ashmeelø køtirru Tiuswei misaamerabe yu pirau misagwan maig asha maramigwan
nømguen asha martrabelø kui? ¿Inchen yu pirau misaameran treegwan ñimguen
asha martrabelø købendøbe, trube, chigøben kwayam lailø yandøzhig pub arrubigwane
treetøwei asha martrab kaimabelø kø chindah? [3] ¿Ashmeelø køtirru ángelesmeranguen
maig asha maramigwan nam asha martrabelø kuibe, mas yu pirau chigøben pub arrubig-
wandøbe chincha asha marmønrrab kø? [4] Inchawei tru kwayam lailø yu pirau chigøben
pub arrubigwane iglesiayuelø kømeelan ¿mandøgurri truilan asha martrai pønsrøbelø
køh? [5] Nabe ñimune kørig purørtrab trenchar, tru nunelai utu kwayam lailan maig
kuigwan paya ashib martrabig chigúi mørøb isum kusrebig ñimui utube, ¡paare! ¿ni
kandøguen mu kaagø chindah? [6] Inchen kan treeg martrab isui urasbe kan nuneebe
katøgan nuneeba kwayam lawabe, juezmeran 'tamara kettra' chib, eshkab ambubelø køn
Tiuswan køremø misaameran.

[7] Ñimbe ñimuimburappe chiguen kømø, yandø newan kegørra pønrran, ñimui ututøwei
øyeeg kwayam lab pønrraikkurri. ¿Trembe ñimun sølwan marmø kalø marindøgucha,
treegu ka puraambub melamdiig kømø, chindah? ¿Ñimun isa wamincha nilindøgucha,
trembe ka awentamdiig kømø, chindah? [8] Treeg inchibelø kui urasbe sølwan marmø
ñimguen kalø marøb, isa wamincha nilamba inchibelø køn, kan trutøgucha nunelandøwei.

[9] ¿Tius nø ashib karub waigwan tru sølgandø tabigwan marmeeløbe tru ketig utamigwan
utømønrrabelø kui ashmeelø kø chindah? Ñimguen ñimdøwei kegørrab pønrrømøtay:
møguelø lata, ishumburmera lata trømbøig marøbeløba, chiwangøben kan tius kui lataig
inchibeløba, itøluløpteeløba, møkkølig købendø ishug lataig inchibeløba, møgueløbe
møgueløasiyaitø, ishumburmerabe ishumburasiyaitø trømbøig marøbeløba, [10] nileeløba,
larrø pareeløba, mutsiirapteeløba, isa waminchib wam kusrupteeløba, purø may isa
an nila wesrapteeløba, tru Tius nø ashib karub waigwan truiløbe ketig utømønrrab
kui. [11] Ñimgucha møiløbe merrappe øyeeløwei inchibelø købig køn. Inchendø møimbe
yandø chishtø pillmailø, ñimbe Tiusweyasiitø tarømariilø, chi kaig kømeelø lataig tabig
kørrømariilø køn, Señor Jesucristoi munchiyuba, namui Tiuswei Espíritugurrimba.

Asrbe trømbøig maramigweyasig kømøtø køn

[12] "Chiwandøgucha nan meriimíig, na ka maramdiig købendø", kerrigubabe chi pu-
rugunrrabgailø køn. "Chiwandøgucha nan meriimíig, na ka maramdiig købendø", na
treeg marøb megamig kønrrai na øyeeg marameløyu ni møyutøgucha truig srua yaig
pasrønrrabgucha kømur. [13] "Mamibe patsauweyasig køben, patsøbe mamigweyasig køn".
Inchendø Tiusbe mønundøgucha i pabaløwanba chigaanrrai pinishinrrab køn. Asrbe
ishumburmeraba, møgueløba trømbøig marøb tøgagømigweyasig kømøn. Treeg kømøtø,
asrbe Señorwein køben, Señorbe asrweyasig køn. [14] Pøs Tiusbe Señorwanma katøle øsig
kønrrai kusraig køppe, namungucha katø treetøwei øsig kømig kønrrai nui maramburab
mariitøga kusranrrun.

[15] ¿Ñimgan ashmeelø køtirru, ñimui asrmerabe Cristoi asrutøwei pønrrabelø kui?
¿Inchen nabe Cristoi asru pønrrabelan wesrawa, kan kaig ishug nui asrwan anwei
yanøbigweinug kandø misrtrai mara, truyu pønsrønrraitamaguh? ¡Managuen treebe
kømønrrun! [16] ¿Kabe ashmeelø køtirru, tru treeg kaig ishuuba kandø misra kaig mariibe,
yandø kan asrtø lataig kørrømisrig kui? Kaguende trenchibig pørig pasran: "Tru pailøbe
kan asrtø kønrrun" cha. [17] Inchen møikkøben Señorba kandø misriibe, nøba kan espíritutø
køn.

[18] Ishumburba, møgueløba trømbøig maramigugurrimbe wegørray. Møguelø katøgan
chinetø kalø mariiløbe nømui asrutøwein kømøtø, nøørø køn. Inchen ishuuba, møøba
asrtøga trømbøig mariibe, nui asrwandøwei trømbøig maran. [19] ¿Kabe ashmeelø køtirru,
ñimui asrbe Espíritu Santo nø kebya pasraig tab ya kui, ñimuinug pasrabig tru ñim
Tiuswan uti Espíritu? Ñimbe ñimdøwei ñimuyasig kømøn. [20] Kaguende Jesucristo nuwei
peniilø køn. Inchawei ñimbe ñimui asrtøga Tiuswan maya nuguen tabig indig kønrrai
maray.

7

Kasharawarbe maig kømigwan waminchibig

[1] Trube, møimbe ñim nan kilga pøra paya ørig købigwan trencha løtønrrab inchar:
Pøs tab køn cha, kan møg kasharamø, nøtiig kømig. [2] Inchendø ishumburmeraba,
møgueløba purø trømbøig marøbelø kuikkurri, møgueløbe møitøgucha nui srain tøgaig
kømig køben, ishumburmerabe møitøgucha nui keg tøgaig kømig køn. [3] Pøs keebe srawei
asrwan tab kønrrai maramig køben, sraimbe nui kewei asrwan tab kønrrai maramig køn.
[4] Kaguende sraimbe, nui asr kuimba nuimburaptø tøgagømig kømøtø, keg nø asamig
køben, katø kekkurringucha nui asr kuimba nuimburaptø tøga kømøtø, srai nø asamig
køn. [5] Inchawei tru ñim Tiusba wamindamigutø kebamrrab, kan maya yanagatig ñim
pailø lata tru treegwan marmønrrab wamincha kømøwabe, kanikkurri kanikkurri asrwan
tranmønrrab inchimumig køn. Tiusba wamindamigwan chab wamincha, trugurrimbe
ñimui asrwane katø treetøwei tranamig køn, tru treegwan marmuikkurrindø Satanás
ñimun kegørrøsrkønrrab chigøben mara ashmønrrai.

[6] Nabe iigwane ka øyamay maramdiig køn chatø eshkar. Ke treeg maramig køn
cha, karua pasrmøtø. [7] Pøs maya møgueløba na lataitøwei nømdeelø kuimbemab

isur. Inchendø møitøgucha tru nøm trendø treeg kømigwan keta tranig uta tøgar køn
Tiusweinukkurri arrubigwan, møibe øyamayig købene, katø møibe peemayikke.
[8] Nømdeelanba, piudameranbabe trendamønrrun: Na lataitøwei natø kørrømisrimbe
tab købsruinrrun cha. [9] Inchendø kaig marmø uñibig uñchab kaimabiibe, kaig marøg
købiitø ke chinsraatø inchib uñibgunrriibe kasharaikken søl kønrrun cha.

Kasharawarbe petiyamumig

[10] Inchen kasharawarmerane iigwan karua pasrar; na karua pasrig kømøtø, Señor nø
karua pasrig køn: Sraimbe kewane kuchimumig køn cha. [11] Inchen srai kuchippe, trube,
nøtø tsumig køn. Trengømuppe, nui keeba katøle tammay kørrømisra lindamig køn.
Inchen keebe nui srawane tarømisrøb kutsamig kømøn.
[12] Inchen katøganelane Señor trendaig kømøtø, naimburab na trendamønrrun:
Møikkøben kan nuneg, nui sraimbe Tiuswan køremíig pera kua, nø ka lincha meganrrab
megabene, keebe tarømisrøb kutsamig kømøn cha. [13] Inchen kan srai, keebe Tiuswan
køremíig tøgagua, nø ka lincha uñchab inchene, sraimbe tarømisrøb kutsamig kømøn
cha. [14] Kaguende tru keg Tiuswan køremíibe nui sraingurri Tius kaasiimíig køben,
katø Tiuswan køremø sraimbe, nui kekkurri Tius kaasiimíig køn. Pøs treeg kømuimbe
ñimui ureemerabe kaiba lindig købsruben, møimbe yandø Tius tabig kui asiilø køn.
[15] Inchendø møikkøben tru pailøyu Tiuswan køremíig tarømisra ibene, ka ibasamig
køn. Pøs øyeegube, kan srai lata, kan keg lata Tiuswan kørebeløbe imønrrai inchib ke
treegutø melønrraingucha pønsrailø kømøn. Kaguende Tiusbe ñimun wamappe, chi
isumø pishindø tab waramig kønrrai wamig køn. [16] Pøs, ¿ñi sraimbe ashtirru, ñi ñui kewan
inchippa kaigyugurri wesram kønrrab kui? Kabe ¿Ñi kekkucha ashtirru, ñi ñui srawan
kaigyugurri wesram kønrrab kui?

Tiuswan ashibig maig kømigwan waminchibig

[17] Inchendø ñim møigwandøgucha ñimun Señor maig uñchai marig køben, treegutø
unamig køn, tru ñi Tiuswan nebua ashib uras maig købig kuibe, trumaytø ka unamig
køn. Chu iglesiamerayuelandøgucha iigwan øyamay marøb kønrrai nabe treeg karua
pasrar. [18] ¿Tru ñui isubigwan Cristoinug pasra tøgagønrrai wamab uras yandø circunci-
daweikken købig køtirru? Trube, circuncidaweig kømønmab ashchai inchimøta. ¿Ñim
møikkøben ñui isubigwan Cristoinug pasra tøgagønrrai wamab uras asru circuncidamíig
køben wamig køtirru? Trube, treeg marmíig købig kuabe, circuncidanrrab inchimøta.
[19] Kaguende circuncidaweig kui chi kønrrab kømøwei, circuncidamíig kui chi kønrrab
kømøwein køn. Tius maig maramigwan martrai pønsrailan møra marig, truibe tabig køn.
[20] Tius ñimun wamab uras møitøgucha ñim mailø køben, treeg wamiiløbe, trumaytø ka
kørrømisramig køn. [21] ¿Tru ñun wamab uras karuindiig megabig køtirru? Trube, trununе
chi isumøta. Inchendø ka karuindø megabig kømønrrab indamdiig købene, trube, treeg-
wan mar. [22] Inchen karuindiig megaben Señor waminabiibe, Señorweimburappe yandø
webya pasran. Inchen katø treetøwei ka karuptø srua kuig megabig kømøtø, nuimburab
uñen waminabiibe, Cristo karuindiig meganrrabig køn. [23] Kaguende ñimbe Tius nuwei
peniilø kuig køppe, møguelø karuindiig melabelø kømøtø kuy. [24] Inchawei, nai nunelø,
ñim møitøgucha ñim maigu pønrrøben wamiiløbe, Tiusba treegutø ka kørrømisray.

Nømdeelan wamindig

[25] Inchen tru kasharameelø nømdeelaimburappe, Señor nø karua pasriibe chigagur.
Inchendø Señor nan lastima asigwan nebua tøgagúikkurri, na maig taigwan ñim treeg
kuitamab isumdiig kuinawa, naimburab ñimun øyamay maramdiig køn chinrrab inchar.
[26] Pøs møi ya øyeeg chinetø isumdiig købene, maig pasrabiibe trumaytø kørrømisramig søl
lataig kui ashar. [27] Inchen ñi srain tøgaig kuabe, trube, tarømisrtrab inchimøta. Kabe chi
sraingaig, ñitiig kuabe, trube, srai tøgagønrrab lamøta. [28] Inchendø ñi kasharaikkucha, chi
kaig marig kømøwein køben, katø kan srusrø kasharaikkucha, chi kaig marig kømøwein
køn. Inchen køben tru kasharabeløbe chinetø nebuig pønrramig arruben, isui melamig
kønrrab køn. Pøs nane ñim treeg nebuig melai ashmuinrrabna køtan.

[29] Inchendø nabe, nai nunelan, ñimun trenchinrrab inchar: Srabe kwalømmera pumibe
purø landøraim pasran cha. I landøzhig pasrabigwan Tiusweimburabigwan martrab, sralø
tøgarbe sralø tøgar kømøwa lataig pønrray. [30] Inchen truba isui kishib melabeløbe isuig
kishib pønrrømøwa lataig pønrrøben, truba kasrag pønrrabeløbe chi kasrag pønrrømøwa
lataig pønrrøben, chigøben penabeløbe chigucha penømøwa lataig pønrrøben, [31] katø yu
pirau chine købigu tab kui mørøb amøñibeløbe ke truitø srua yailøgucha amøñimumig
køn. Kaguende yu pirau øyeeg pasrabiibe ka pureb arrubiitø køn.
[32] Nane ñim chigucha chi isumikkaig treeg amønaimbemab køtan. Kaguende kan
kasharamíig nøtiibe Señorweimburabigwan katøguchinguen isun, Señor tab kui wanrrai
maramigwan. [33] Trune kasharaweibe yu pirau chigøben købigwan mas isun, nui srawan
mandø tab kui wanrrai maramigwan. [34] Incha nø chi martrab isuibe pabalø, pabalø isuim
pasran. Inchen kan ishug kasharamíig, nøtiig, kabe kan srusrø nøtiibe Señorweimburab
marøb megamigwan mas isun, nui asru lata, nui espíritu lata Señorweyasiitø kønrrab
isua. Trune kasharawa ishuube yu pirau chi købigwan mas isun, nui kewan mandø tab
kui wanrrai maramigwan.
[35] Iigwan na kerrigu ñimun trenchippe, ñimundøwei tab kønrrai trenchar. Kabe ñimun
ke truyutø iløsrka melønrraingucha inchimøtø, masken mumay amønamigwan treeg
marøb amøña, Señorweimburabigwan tab chi iløsrkaimíig marøb melamig kønrrai inchar.
[36] Inchen mu møøba kimø srusran kan møg kasharanrrab misraig, nø tab marmurmab
kørig isub, katø tru srusrøgucha yandø køligwein køben, treekkurri møøbe yandø
kasharam kui ashabe, trube, maig maramdiig køben treeg maramig køn. Treebe chi
kaig marøb pasraig kømøtø køn. Ka kasharay. [37] Inchen kan møg nui manrrau nø maig
isuigwane treeg martrab kandø isua pasrabig, katø nui asru maig marøg købig arruben,
truig mumaygucha srua irramamø, tru nø maig isua tøgagúigwan isua møra tøga pasrøwa,
tru srusrøba kasharamønrrab nø treeg isua pasrabiibe, kasharamuig søl køn. [38] Inchawei
tru kasharanrrab misri srusrøba kasharaig søldøwein køben, katø kasharamuibe mas
tabguen køn.

Piudameraimburab waminchibig

[39] Keg øsig uñene, sraimbe nøørø kønrrab kømø, kandø køn. Inchen keg
kwabeneguende, yandø nuin kuin køben, mubagøben ka kasharamig køn, Tiuswan ashibi-
ibabe. [40] Pøs na isuibe øyeeg køn: katøle kasharamø, nøtø kørrømisrikken, mayanguen tab
kønrrab kui. Nagucha Tiuswei Espíritun tøgagurmab isua, trenchib pasrar.

8

Cierton tius kømeelan trani yaumeran mandø indamigwan waminchibig

[1] Animalmera kweecha tru yauwan taska mari tiusmeran trana pønsraigweimburappe
nambe mayeeløba nebua ashibelø ker. Pøs tru nebua ashib kusreibe ka nørreelø misrøb
pønrrønrrai maren, trune tru undag købig Tiusweinukkurri arrubiibe Tiusweimburabigu
nørrøram purugubig køn. [2] Møikkøben maitøguen nebua ashibig kurmab isubiibe, tru
maig kuigwan tab nebua asamigwane katøgucha tab ashmø srø køn. [3] Trune møikkøben
Tiuswan undaguigwane Tiusbe nune mu kui nebua asan. [4] Trube, tru taska mari tiusmeran
pønsraig yaumeran maigweimburappe ¿mandø chinrrab? Pøs tru taska mari tiusmerabe
yu piraube chigucha kømeelø kui nambe ashibelø ker, katø Tiusbe nøtø kandø kui. [5] Pøs
srømbalasrø lata, pirau lata tiusmera cha wamiilø møiløgøben købwei indan ('tiusmera
køn' cha, wamiiløba, katø chiwandøgucha nøm karub purrabelø cha wamiiløba truba
nørrø køb lataitøwei). [6] Treeg kuingucha, namuimbe Tiusbe kandø nøtø køn, tru Møskai.
Tru chigurrimbunø arrubiibe nuinukkurrindø arruben, katø nambe nuyasig øsig amøner.
Katø Señor Jesucristo kandø køben, chitøgucha købiibe nøgurriwei pønrrøben, namgucha
nøgurriwei øsig amøñibelø ker.
[7] Inchendø mayeeløbabe iigwane chigúi nebua ashmeelø køn. Møiløbe katøgucha
tru taska mari tiusmeran tøgagøm kusreelø købig kua, tru mamimeran mappe, tru
tiusmeran trani mamig kønmab isua mabelø køn. Incha tru nømui isub kebachib

pasrabigu kullaguelø kuikkurri, yandø kaig mararmab isub kørrømisrøbelø køn. [8] Pøs
mamibe Tiusweinug nam katøguchi kemalla pønrramig kønrrai marmøwei, katø nam
tru mamuikkurri mas kailø misrtrab kømøwei, kabe nam truigwan maikkurri mas tabelø
kønrrab kømøwein køn.
[9] Inchendø ñim tru chi kalø kønrraitamab isumikkaig marøb tøgagúigwane kullaa-
teeløbe truyu srurrengwanrrain kømøtø ashiptø maray. [10] Kaguen møikkøben nui
isub kebachib pasrabigu kullaatiig tøgaig, ñi tru maig kuigwan yandø tab nebua ashib
kusrebig, tru taska mari tiusmerai tab yausrø ñun mab wai ashabe, ¿nøgucha tru taska
mari tiusmeran trani mamimeran ka manrrurmab isumønrrab køh? [11] Inchawei tru
maig kuigwan ñi nebua asha kusrewa tøgagúig, truikkurrindø kan nuneg kullaatiibe
yandø kebeña, pinab pinønrrun, Cristo nuyasig yamba purøgwaig købigwan. [12] Inchawei
øyamay tru nunelan kaig marøb, nømui isub kebachib pasrabigu kullaguigwan kørriincha
kørrømarøb pønrrappe, ñimbe Criston kaig marøb pønrran. [13] Inchawei mamibe nai
nunewan kebenøsrkamitø kønrrab købene, managuen nabe yauwane mamumønrrun, nai
nunewan ka srurrengwangarumønrrappe.

9

Cristo nøashib karua ørig maig marøb pasramig

[1] ¿Maig maramdiig køben treegwan maramig nabe tøgaig pasrømubra chindah? ¿Nabe
Cristo nøashib karua ørig kømubra chindah? ¿Kabe nabe Jesús namui Señorwan ashmuig
kuig kø chindah? ¿Señorweimburab na marøb pasraigu yell kørrømisrøbeløbe ñimwein
kømøtirru? [2] Pøs møilaimbe nabe Cristo nøashib karua ørig lataig utig kømuinaindøgucha,
isa kømøtø, ñimuimbeguende nøashib treeg karua ørig kur. Kaguende Señor nan nøashib
karua ørig kui asamdiibe ñimwein køn.
[3] Nan møiløgøben 'øyeeg marin køn' chib, payibelane 'øyan køn' chib, kusra løtamøn-
rrun. [4] ¿Kabe nam købgan mab, muchib indamig kømuitarru? cha. [5] ¿Kabe nam
købgan Tiuswan ashibigwan srai mara, pera pønrramig kømuitarru? cha, tru katøganelø
Cristo nøashib karua øriiløba, katø tru Señorwei trag nuneløba, katø tru Pedroba, truilø
lataitøweingue. [6] ¿Kabe naba, Bernabébatøgan namui taska maramigwan elatsamig
kømønrrain kuitarru, namui øsig waramig marøb kuigwan?
[7] ¿Kan suldauma maig kuaasamø nø suldau pasraptøga, chi palabigwan nui andø-
gatøwei penabiibe? ¿Kan mu kuaasamø uvas tusrmera ellguawa, uvas misren, truig-
wanguen mamíibe? ¿Kan mu kuaasamø kabramerane ashib tøgagøbendø, pitsøn sunna
muchimíibe? [8] Kabe na øyeeg chib pasrappe, ¿møguelø isuimay trendaig tamagueh? ¿Tru
maig maramigwan martrai Moisés pørikkucha treetøwein chibig kømuitarru? [9] Kaguende
tru maig maramigwan martrai Moisés pøriguma øyeeg chibig pørig pasran: Kan wey
tirigun kwattrai itøbunab megabigwane mabashig kømub pusalgutsamig kømøn cha.
¿Kabe Tiusbe weymeran isua trendaig kø chindah? [10] Øyeeg chippe, ¿namuimburab
trendaig kømønrrab kø chindah? Pøs namuyasigwei pørig kuig køn. Kaguende pirøwan
arab megabiibe mamuitamab isuawei kwallib megaben, katø mugøben tirigun kwattrai
itøbunab megabiibe tru misrigwan manrrab isuawei marøb megan. [11] Inchawei nama
ñimuinug Tiusweimburabelan ellmarig købene, trube, ¿ñim chigøben tøgagúigwan
maitøguen nam utamig menrra indig kønrrab kø chinderah? [12] Tru kaneløma nømui
chi palabigwan ñimun utambuawei utig købene, ¿nambe treetøguen kømø, utamigwein
kømuitarru? Inchen køben, nambe tru treeg utamigwane managuen treebe marmuig
køn, Cristoi tabig srø wamwan chigøben iløsrkøbelø pønsrømønrrab, chigúindøgucha ka
puraambub melaig køn. [13] ¿Ashmeelø køtirru, Tiuswei yau marøb melabeløma truyuigwan
maben, katø Tiuswei altaryu marøb pønrrabeløbe truyuigwan mabelø kui? [14] Inchawei
Señorbe treetøwei karua pasrig køn, Tiuswei tabig srø wamwan eshkab kusrenanøbeløbe
trutøga øsig warønrrain cha.
[15] Inchendø øyeeg maramdeelø kuindøgucha, nabe managuen trunune marmuig køn.
Katø iigwan na pørøbgucha, nan treeg martraimab isua pørmur. Pøs na chi treeg

marmøwagurri na øyeeg purø tab kui mørøb møg inchib waminchib pasraigwan nan
mugøben kerramøwatø, kwamikken søl kønrrautan. [16] Pøs Tiuswei tru tabig srø wamwan
na eshkab kusrenanøb pasraibe nainetø møg inchib waminchib pasramig kømøtø køn.
Kaguende nane truigwane martraim pasrig kur. ¡Pøs Tiuswei tabig srø wamwan na eshkab
waminchimuinaisruandøbe, nane maig kuaasamø! [17] Inchawei maramigwan na naashib
martrab isua marabe, truburø utamigwane utamønrrun. Inchen treeg kømøtø, ke nan
trunun martrai inchendø marinaisruandøbe, trube, tru karua pasrigwan ka marmøn
chimønrraindø marig kørrømisrtrun. [18] ¿Pøs trube, tru na marøb pasraimburø utiibe
chi kønrrab kø? Na Tiuswei tabig srø wamwan eshkab kusrenanøppe, truburø chi
tranrrain kømø, na ka yandø waminchib pasraig, truig køn, tru Tiuswei tabig srø wamwan
waminchib uña, na miambuawei miamigwan treeg utab pasrømø kagøbasig.

[19] Nabe mu karuig megamíig kuagucha, nabe natøwei mayeelø karuindiig meganrrab
pasramisrar, maya nebuingatig Cristoyasig misag nørrø nebua tøgagønrrab. [20] Nabe
judíosmerai utu uñippe, kan judío lataitøwei uñibig kur, nøm Criston nebua ashchai
martrab. Tru maig maramigwan martrai Moisés pørig maig chibig truig ke nø karuig
natøweinguen ke treeg pasrømuinaindøgucha, tru pørig maig chibig køben treeg mela-
belai utube, trube, tru pøriilan marøb megabig lataig uñibig kur, tru pørig maig chiben
treeg melabelan Criston nebua ashchai martrab. [21] Inchen Moisés pørigwan tøgagømeelai
utube, treetøwei nagucha chigaig lataitøwei uñibig kur, tru maig maramigwan pørig
chigaig melabelan Criston nebua ashchai martrab. (Tius maig maramigwan martrai
pørigwan na chi asamig chigaig kønrrab kømøtø, Cristo maig martrai karuigwan trunun
nabe marøb megabig kur.) [22] Kullaateeløbabe nagucha kullaatiig lataitøwein pasrabig
kur, tru kullaateelan Cristoin kønrrai martrab. Mu misaamerabatøgucha, nøm mailø
køben, treeg kønrrab inchibig kur, møilandøguen chinchagøben kaigyugurri wesranrrab.
[23] Iigwan na kerrigu øyeeg marøppe, Tiuswei tabig srø wamgurri øyeeg marøbig kur,
truyugurri purø tabig tøgaig arrubigwan nagucha trunun tøgatø utønrrab.

[24] ¿Ashmeelø køtirru misaamera nørrø tulaamba ashib purrainug møig kanab lul-
dashchab luløbeløma luløppe, søteeløbawei lulendø, tru kanaigwan utabiibe kandø købig
kui? Inchawei ñim luløppe, tru kanawa utamigwan Tius tranig utønrrurmab isua lulay.
[25] Inchawei møikkøben treeg lulameløyu kebya pasramisrøbiibe, chiyutøgucha nui asr
maig marøg køtanmaptø marøb megamøn. Pøs truiløbe kan corona ka petø minchib
pinønrrabigwan utønrraptø treeg maren, trune nambe corona managuen minchib pinøn-
rrabig kømíigwan utønrrab Tiusweiwan marøb meler. [26] Inchawei nabe luløppe, chu
pumgúinguen mørmubendø, luløbig lataig luløb megamøwei, katø kan kwayabig nøørøtø,
nøørøtø kurrøb kwayab lataig pasrømøwei inchar. [27] Treeg kømøtø, nabe naasiitøwei nai
asrwane purø murigu purayam kusrenrrai kusrenanøb ke treegwan kønrrai inchibig kur.
Inchippa na katøganelan eshkab kusrenanøb pera pasrøwa, natøweinguen kaiman tainab
megamønrrappe.

10

Taska mari tiusmeran Tius kui lataig mara tøgagømumig

[1] Nabe, ñim nai nunelan, tru merrabsrø namui kølli misag, judíosmera, mayeeløba
wañi umbu melab, katø mayeeløba mar Rojoyu larraambub indigwan pesannamø, isua
kønrrai inchar. [2] Incha nømbe mayeeløba tru wañimba, marba pinøgasrøb pinøbuliilø
kuikkurri Moisésba kanbalatø pønrran. [3] Incha katø treetøwei mayeeløba Tiusweimburab
mamigwandøwei mab, [4] katø mayeeløba Tiusweimburab piwandøwei muchib indig købig
køn. Kaguende tru nu srug nømun lincha ibig Tius tranigugurri webarrub piwan nømbe
mutsig køn. Inchen tru nu sruube Cristo kuig køn. [5] Inchen treeg amrruig kuindøgucha,
misagwane kerrigu lutauwan Tiusbe chi tab kui ashmuig købig køn. Incha nømui
asrmerabe mu misag warab waraimønug truørø kwaig waramig nebuig køn.

[6] Øyeeg pureppe, nam trunundøguen asha kusremig kønrrain kuig køn, nam ke
chinchimmørø inchib chigøben kailan isub pønrramig kømønrrai, israelitasmera ke

chinchimmørø inchib isub pønrrab lataitøwei. [7] Pøs nøm møiløgøben chiwangøben kan
tius kui lataig inchibelø lataitøwei marmøtay ñimbe. Pøs tru uras nøm øyeeg marigwan
treeg chibig pørig pasran: "Tru misaamerabe manrrab, mutchab purramisra, trugurrimbe
pailamburab pailanrrab kurrig køn" cha. [8] Katø nambe menda møgueløba, menda
ishumburmeraba namui asrtøga trømbøig marøbelø kømumig køn, tru møiløgøben
truilø treeg marøb latawei. Incha treekkurri kan kwalømyutø misaamera 23.000 kwaig
købig køn. [9] Katø Señorwangucha ke chinchibig køtamørtrab kaig inchimumig køn, tru
møiløgøben truilø ke chinchibig køtashchab inchibelø latawei. Pøs truiløma ulmera
tsatsiilø kwamig nebuig købig køn. [10] Nilø waminchib ñimuinetø namig, Tiuswan mulla
mørmøtay, tru møiløgøben truilø treeg marøbelø lataitøwei. Truilanma tru kweechib
ángel arrua, nømune pinisaig køn.

[11] Israelitasmeran øyeeg pureppe, nam trununduøguen asha kusremig kønrrain kuig
køn. Incha nam kusremig kønrrai pøriilø pønrran, nam yandø tru srabe kwalømmera
pui warab misaamerayasig. [12] Inchawei møikkøben Tiusweinug yandø ke tab pasrarmab
isua pasrabiibe, trube, peñchab kømø, purø tab isua pasrau. [13] Ñim kebenøsrkønrrai
indinab chigøben puinab pønrraibe, ke mun treeg nebui asiimíig kømøtø, mundøgucha
treeg nebui asig køn. Inchendø Tiusbe managucha nø maig tabig køppe, trendø treeg kua
¡katø! ke ñim kaima melønrraingatikkucha treeg pønrrøbashmønrrun. Ke chinchibelø
køtashchab puim pønrrøbene, truguetøtø treegugurri wegørramigwan tøgatø tranøbig
køn, ñim kørrømø, ka puraambamig kønrrai.

[14] Inchawei treeg købene, nai undaarailø, tru taska mari tiusmeraimburabigwane
kerriguwan tarømisray. [15] Nabe ñimun waminchippe, yandø tab chigúi mørøbelan lataig
waminchar. Na wamindigwane søl køtashchab isub purray. [16] Tru copa mayanguen tabig,
tru nam, 'mayanguen pay' tain copabe, ¿tru Cristoi ani namgucha kanguelarrøtø lata
nøba pønrraig truig kømuitarru? Katø nam pirriwan pirisha maibe nam kanguelarrøtø
Cristoi asru kanbalatø pønrraig ¿truig kømuitarru? [17] Kaguende pirrima kandø kuig
køppe, namgucha truba nu købendø, nambe kan asrtø ker, pøs mayeeløba kan pirriwandø
mabeløgurri.

[18] Tru israelitasmeranma ñimguen isua asay: Tru kweecha tranig animalmerai yauwan
mabelø, treeg marøppe, ka yauwandø mamøtø, ¿altarweimburabigwangucha tøga marøb
pønrrømuitarru? [19] Iigwan na øyeeg chippe, tru taska mari tiuswan trani yaumbe chi køn
chib, kabe tru taska mari tiusbe chi marøbig køn chib pasrømur. [20] Pøs nabe treeg kømøtø,
Tiuswan ashmø misaamera judíos kømeelø tru animal kweecha traniibe Tiuswan kømøtø,
kwaimandziimeran tranig køn cha trenchar. Incha nabe ñimune kwaimandziimeraba
kanbalatø marøb pønrrømønrrai inchar. [21] Ñimbe Señorwei copayuigwan mutsamba,
kwaimandziimerai copayuigwan mutsamba inchimumig køn. Katø Señorwei mishat-
sigúigwan mamba, kwaimandziimerai mishatsigúigwan mamba inchimumig køn.

[22] ¿Kabe nambe peg tiuswan keesha pønrramisrøb Señorwane ke larrø namishinrrab
inchab kø? ¿Kabe nambe nø lataguen kømø, purab martrapteelø købra chindah?

Chiwandøgucha marøppe, Tiuswan tabig wamindig kønrrai maramig køn

[23] Pøs: "Chiwandøgucha meriimíig, ka maramdiig", købendø, chiwandøgucha lutøgurri
maramibe chi tabig kømøn. Pøs: "Chiwandøgucha meriimíig, ka maramdiig",
købendø, lutøgurri truiløbe Tiusweimburab nørrøramigube chi purugunrrabgailø køn.
[24] Mutøgucha ñuimburabigwandø tab kønrrai lamøtø, katøganelaimburab tab kønrrai
lamig køn.

[25] Yau yanøbyu maig yau yanbashtø ka pena may, ñimui isub kebachib pasrabikkurri
chi paya mørøb pønrrømøtø. [26] Kaguende: "Pirøba, truyu chi pønrrabeløbañau kerriguba
Señorweindø køn."

[27] Inchen møikkøben Tiuswan køremíig nui yamay manrrab ñimun amrrunrrigay
chiben, ñim ambabe, ñimun chi manrrai pønsrøbendø, mamig køn, ñimui isub kebachib
pasrabikkurri chi payib purrømøtø. [28] Inchen ñimun møikkøben: "I yaumbe tru taska mari

tiusmerai kweetsi yaun køn” cha, trenchibene, trube, mamumig køn, tru treeg yaun køn
cha eshkabigwan mindisha kørrømarmønrrappa, katø trugurri isub kebachib pasrabigu
kalø køn chibig tøgagømønrraimba. [29] Inchendø nabe tru isub kebachib pasrabig ñuinug
pasrabigwan waminchib pasrømøtø, nabe tru katøganuinuguigwan waminchib pasrar.
Na chi iløsrkaimíig pasraigwan katøgan møweinug isub kebachib pasrabig nan kalø
marøptiig kui mara, chiburø treeg marinab pasramibe chigagøn. [30] Mamigwan na Tiuswan
‘mayanguen ungwa, ungwa’ cha maben, trube, ¿nane chindimbarre ‘kalø marøptiig køn’
tah, tru na ungwa taig mamigwan maikkurri? [31] Inchawei mabyu lata, muchibyu lata,
kabe chi peg marøbyu lata, chi marigutøgucha Tiuswan maya nuguen tab indig kønrrai
maramig køn ñimbe. [32] Pøs mu misaamerandøgucha, judíosmeran lata, griegosmeran
lata, Tiuswei iglesian lata ka srurrengwanrrai marmøtay, [33] na mundøgucha chiyutøgucha
lata tab kønrrai inchib megab lataitøweingue. Nabe naimburaptø tab kønrrai lamøtø,
misaamera truba nørrøwan tab kønrrai inchibig kur, nøm kaigyugurri wesrailø kønrrai.

11

[1] Na maig marøbig køben, ñimbe trunun asha marøb melønrrigay, Cristo maig marøbig
køben, na trunun asha marøb megab lataitøweingue.

Tiuswei yau maig kømigwan waminchibig

[2] Nabe ‘ñimune tabig marin køn’ chib mayanguen tabig waminchar, kaguende ñimbe
chiyutøgucha nane isua melab, na ñimun maig waminchib kusrenniilane ñimbe elachimø,
tøga pønrraimba. [3] Inchendø nabe iigwan nebua asha kønrrai inchar, Cristobe maya
møguelaim pala nø ashib pasrabig, nø tur køben, katø møøbe ishuwan nø ashibig, nø tur
køben, Tiusbe Criston nø ashib pasrabig, nø tur kui. [4] Mu møøtøgucha turwan nebetsa
Tiusba waminchib, kabe Tius maig karuigwan eshkab waminchib, treeg pasrabiibe, Cristo,
tru turwane chigucha kømíig kuig lataig marøb pasran. [5] Inchen mu ishuutøgucha chi
nebetsømø, turtiig Tiusba waminchib, kabe Tius maig karuigwan eshkab waminchib, treeg
pasrabiibe, møømisag, tru turwane chigucha kømíig kuig lataig marøb pasran. Kaguende
pusrugwan mulla, parig lataitøwein køn. [6] Inchen ishug nebetsømíibe, trube, pusrugwan
mulla, paramig køn. Inchen ishuwan pusrugwan mulla, pariibe kørig kønrraptiig
købene, trube, turwan nebetsaig kømig køn. [7] Inchen møøbe turwan kasrøb nebetsamig
kømøn. Kaguende møøbe Tius nø maig køben treetøwein køb, katø Tiuswei tru purø
nuig tørguegurnabigwan nuinug kenamarøbig køn. Inchen ishuumisaabe møwei tru
tørguegurnabigwan kenamarøbig, treeg køn. [8] Kaguende møøbe ishuumisagweinukkurri
arrubig kømøtø, ishukken møweinukkurri arrubig køn. [9] Inchagucha tru srøsrø Tius
møwan marøppe, ishuumisagweyasig marmøtø, ishuwanguen møømisagweyasig marig
køn. [10] Inchawei treekkurri ishuube møg maig chiben treeg megabig kui ashchai,
ángelesmeragurri nui turwane nebetsaig kømig køn.

[11] Inchendø Señorweinuube møømisag ka nuimburaptø kønrrab kømøwei, ishuumisag
ka nuimburaptø kønrrab kømøwein køn. [12] Inchawei ishuuma møweinukkurri arrub
lataitøwei, møkkucha ishuumisagweinukkurri kal-labig køn. Inchendø kerriguba ar-
ruppe, Tiusweinukkurri arrubig køn. [13] Inchawei ñimdøwei maig køtashchab isuy: ¿Ishug
misaabe turwan chi nebetsømíig Tiusba waminchib pasramig søl købsru chinderah?
[14] ¿Inchen kan møwane pusrugwan yabig wanøsrkøb tøgagømibe trømbøtiig kørikken køn-
rraptiig købig kui, tru trendø treeg kønrrai chine mara pønsrailøtøweinguen kusrennøbig
kømuitarru? [15] Trune ishuwane pusrugwan yabig wanøsrkamibe nuimbe truba tabig køn,
kaguende ishuwane turyu nebetsig lataitøwei pusrugwan tranig kua. [16] Inchen møikkøben
‘øyeelan treeg kømøn’ chib, chinetø chib waminchig kui indindøgucha, nambe øyeelanwei
maren, katø Tiuswei iglesiamera chigucha treetøwei marøbelø køn.

Señorwei mamigwan mabyu maramgailan marøb

[17] Na øyamay maramig køn chib yu wamindamigube, ‘¡kan waachaalleelø! yangucha
tabig marøb melain køn’ chinrrab inchimur. Ñim tulundzunappe, ka trømbøig martrab
tulundzunabelø kuin køn, chi tabig martrab kømøtø. [18] Na pølbasra wamindamibe

øyeemerrig kørre, ñim kan iglesiasun tulundzunøbendø, ka nøørø nøørø misra warøn-
rraptørre tulundzunabelø kuigwan, pøs møyube nabe treegwein købwei inditamar. [19] Pøs
øyeeg nømuin kui nøørø misrøb ñim treeg inchib waramig palabwei indan, ñimui utu
møilø sølwan isua marøbelø kuitashchab truyu asamig kønrrai. [20] Pøs ñim kanbalatø
linchib tulundzunappe, Señorwei mamigwan manrrab tulundzunømøtø, [21] møitøgucha
ñimui mamigwanmerrig manrrab tulundzunabelø køn, katøganelan munugumøtø, kane
parøgwaig wamnebe, kane mutsiguikken wanrrab. [22] ¿Kabe ñimbe yamera chigargøtirru
mab, muchib purramig? ¿Kabe Tiuswei iglesiane kaashib, chigar purrabelane kørig
purørtrab inchigueh? ¿Nabe ñimune mandø chinrrab køh? ¿Kabe, ¡waachaalleelø,
yangucha tabig marin køn! chinrrab kø chindah? ¡Øyeeg marigwane kan waachaalleelø
truba tabig marin køn! chinrrab pasrømur.

Señorwei pirriwanba, copayu mutsigwanba mandø maramigwan Pablo tab eshkab
(Mt 26.26-29; Mc 14.22-25; Lc 22.14-20)

[23] Kaguende tru na ñimun katøle kusrenanigwane nabe Señorwan utig kuig køn:
Señor Jesúswan tru ashig kømui inchibelan tranrrab yem, nøbe pirriwan muta, [24] yandø
'mayanguen pay' cha, pirishabe, trendaig køn: "Iibe nai asr køn cha, tru ñimuyasig
kwanrrai tranig. Iigwan øyeeg marøppe, nan isub kønrrab martrigay" cha. [25] Incha tru
mamigwan chab mabe, katø copangucha mutabe, trendaig køn: "I copabe tru nai anindøga
Tius tru srø acuerdo mara pasrig, truig køn cha. Iigwan mutsimørig, chu uraskucha nan
isub kønrrab martrigay" cha. [26] Inchawei chu uraskucha i pirriwan mab, i copayuigwan
muchib indimørig, Señorbe namuimburø kwaig købig køn cha ñimbe eshkab pønrran nø
arrumnegatig.

Señorwei mamigwan sølwan maramig

[27] Inchawei møikkøben maig købash inchendø, Señorwei pirriwanba, copayuigwanba
mab, muchib inchibiibe, Señorwei asrwanba, aniwanba nuinug trømbøig marøb pasran.
[28] Inchawei møitøgucha ñimashib maig pønrrabraitashchab isummerrig isuy. Trugur-
rimbe pirriwan mab, copayuigwan muchib indamig køn. [29] Kaguende møikkøben Señorwei
asrwane ni kan maig kerahmabguen isua ashmøtø, tru mab, muchib indiibe nuyasiitøwei
lab pasran trømbøig nebui pasramig kønrrai. [30] Inchawei øyeekkurri ñimui utube
kwanrreelø, kullaarailø truba nørrø køben, møiløbe kwaig, mu kaagøn. [31] Inchendø
nam namashib møitøgucha nam mandø pønrramigwan treeg pønrrabraitashchab tab
isubene, trube, Tius namun maig maramigwan asha mara, kørrømariilø kømubsruinrrun.
[32] Inchendø Señor namun maig maramigwan asha mariilø pønrrappe, nam kalø marigwan
nø namun ølmartrab mariilø pønrrer, pirau nun ashmeeløba tøgatø namun kaigyu
pønsrailø kømønrrab.

[33] Inchawei, nai nunelø, ñim tru mamigwan manrrab tulundzunabe, kangurrin kangurri
muniiramig køn. [34] Ñimun møigwan køben parøgwabene, trube, ñimui yausrø mamig
køn, tru ñim tulundzuna waraibe Tius ñimun møra pønrrønrrai marinab waramig
kømønrraimbe. Inchen nøørø katøgan maramelane, na trusrø pua, maig kønrrabigwan
tamara pønsramønrrun.

12

Espíritu Santo møigwandøgucha Tiusweyasig peg peg marøbelø kønrrai pirisha ketig

[1] Nai nunelø, Tiusweimburabeløyu iglesiayasig marøbelø kønrrai Espíritu Santo keta
tranigweimburappe, chigúinguen mørmeelø kørrømisrmønrrai inchar.

[2] Ñimbe isua kuinrrun, ñim judíos kømeelø Tiuswan ashmeelø køb urasbe, mumay
køben srua amrramabelø købig kuigwan tru chi wamgailø taska mari tiusmeraimay.
[3] Inchawei nabe ñimun eshkanrrab inchar, Tiuswei Espíritu trendingaruben waminchibi-
ibe, mugucha øyeeg chinrraamøn cha: "Jesúswane kaig nebubash" chib. Katø Espíritu
Santo trendingarumubene, mugucha øyeeg chinrraamøn cha: "Jesúsbe tru Señor køn"
cha.

[4] Pøs Tiusweimburabigu marøbig kønrrai keta traniiløbe peg, peg købendø, tru traniiløbe Espíritu Santoinukkurrindøwei arrubig køn. [5] Katø chi purugub marameløgucha, peemay, peemay maramig kuindøgucha, Señorbe kandø køn. [6] Katø chi marameløgucha peemay, peemay maramig købendø, tru marameløyu chiwandøgucha trumørig mayeelainug marøb pasrabiibe, tru Tiustøwein køn.

[7] Inchendø Espíritu Santo nø møigweinuutøgucha øyamay marøb kena pasrabig køn, mayeelan kelarrappa tab kønrrai. [8] Kaguende møigwane Espíritu Santo nøgurri nui wamindiiløyu maig kømigwan purø may isua waminchibig kønrrain tranøppe, katøganune maig kuigwan tab chigúi møra waminchibig kønrrai tranan tru Espíritu Santotøwei. [9] Inchen tru Espíritu Santotøwei katøganune nui isubigwan Jesucristoinug tøgagømburab tøgagønrrai tranen, katøganune kwanrreelan tamarøbig kømigwan tru Espíritu Santotøwei tranan. [10] Katøganune Tius maramburab mariilan marøbig kømigwan tranen, katøganune Tius maig karuigwan eshkabig kønrrai trunun tranen, katøganune Tiuswei Espíritu kuin kui, kabe treeg kømuin kui tørgandø nebua ashibig kømigwan, trunun tranan. Inchen katøganune peg, peg wammera waminchibig kønrrain tranen, katøganune tru peg wammera wamindiilan: "Øyeeg tan" cha eshkabig kønrrai, treeg tranan. [11] Inchen iilan kerrigu øyeeg marøb pasrabiibe, nøtø kandø, tru Espíritu Santotøwein køn, møigwandøgucha nun maig tranamdiig køben, treeg tranøbig.

Asrbe kandø købendø, truyube chine pønrran

[12] Asrma kandø købendø, tru asrube chine tøgaig køn. Inchen tru asru pønrrabeløbe truba nu købendø, kan asrtø køn. Inchawei Cristogucha treetøwein køn. [13] Kaguende nambe mayeeløba kan asrtø misrtrab kan Espíritutøgatø pinøbuliilø kuig køn, judíosmera lata, griegosmera lata, karuindiig melabelø lata, treeg melømeelø lata. Incha namune mayeelanba tru Espíritu Santondøwei utønrrai tranig køn.

[14] Inchawei asrbe kanbaløtiig kønrrab kømøtø, chine, chine pønsraig tøgaig køn. [15] Inchawei srøbma øyeeg taimbeh: "Tasig kømuikkurri asruig kømur" cha. ¿Treekkurri, trube, asruig kømøtø, nøøriig kønrrautah? [16] Inchen kalugucha øyeeg taimbeh: "Nabe kab kømuikkurri asruig kømur" cha. ¿Treekkurri, trube, asruig kømøtø, nøøriig kønrrautah? [17] Inchen asr ørøba kaptø kuimbe ¿trube, mandø incha mørøbsruerah? Inchen kerriguba kalutø kuimbe ¿trube, mandø incha irrømørøbsruerah? [18] Pøs Tiusbe asru chiwandøgucha nøm chu pønrrønrrabelan truyu, truyu pønrrønrrai pønsraig køn, nun maig asønaben, treekke. [19] Kaguende asru chi pønrrabig kerriguba kanbaløtiig kuimbe ¿trube, asrbe chu pasrabsruerah? [20] Inchawei nuin kui, nuin kui truba yambalø købendø, asrbe kandø køn.

[21] Pøs kappe tasigwane øyeeg chinrraamøn: "Ñune chi paløløtan" cha. Katø tur chigucha srøbmeran øyeeg chinrraamøn: "Ñimune chi paløløtan" cha. [22] Inchawei treeg kømøtø, asru murguen kebatamgailøbe masken palabig køn. [23] Inchen asru tre tabig kømø lataigwane nambe katøguchinguen tab tøgagøbelø ker. Inchen asru tre tabig kømíig asønabelane nambe masken tabig kasra tøgaguer. [24] Pøs namui asru chi kørig isumgaig tøgagúiløbe tre isua asamig palain kømøn. Inchendø Tiusbe namui asrwan øyamay pønsrøb tamaran, tru trengatig tab inchib tøgagúimeelane mas tab inchab. [25] Øyamay møibe nøørø, nøørø kønrrain kømøtø, masken asru pønrrabeløbe møitøgucha ambugurri, igurri lata isunrrain køn. [26] Asru pønrrabelø møikkøben pusrkwai inchene, truyu pønrrabeløgucha kerriguba truiba pusrkwai møran. Katø asru møigwan køben tab inchene, truyu pønrrabeløbe mayamba truiba tab kui mørøb kasraaran.

[27] Pøs inchawei ñimbe Cristoi asr kua, ñimbe møitøgucha kan kan nui asruelø køn. [28] Incha Tiusbe nui iglesiayu Cristo nøashib karua øriilan nømunmerrig wesrawa, pønsraig køn. Incha tru wendaube Tius maig karuigwan eshkabelan wesrawa, pønsra, yandø tru wendaube kusrennrrabelan wesrawa, pønsrøbig køn. Incha trugurrimbe maramburab mariilø treeg marøbelan, trugurrimbe kwanrreelan tamarøbelø kønrrai keta traniilan, trugurrimbe tru purugubelan, trugurrimbe chi maramigwan asha marøb pønrrabelan, katø møilane peg, peg wammera waminchibelø kønrrai keta traniilan, treeg pønsraig køn.

[29] ¿Kabe mayeeløba Cristo nøashib karua øriiløtø kuitarru? ¿Kabe mayeeløba Tius maig karuigwan eshkabeløtø kuitarru? ¿Kabe mutøgucha kusrennøbeløtø kuitarru? ¿Kabe mayamba maramburab mariilan marøbeløtø kuitarru? [30] ¿Katø mayeeløba kwanrreelan tamarøbelø kømigwan keta tranig utartø kuitarru? ¿Kabe mayamba peg wammera waminchibeløtø kuitarru? ¿Kabe mayamba peg peg wammera wamindiilan 'øyeeg tan' cha, eshkabeløtø kuitarru? [31] Inchendø ñimbe tru keta traniilan mas tabigwan nebua ke tøgagønrrab isua lab melamig køn.

Chiwandøgucha purab nuibe tru undag købig køn

Inchen nabe treetøguen kømø, kan may mas tabigwan eshkanrrab inchar, truwan ambamig.

13

[1] Chi wammera køben møguelø wamindi wamwan na waminchib, katø ángelesmera wamindi wamwanguen na wamindindøgucha, tru na undag købigwan chigaig kuinaisruandøbe, nabe kan tsandzøn wanrrøbig lataig, kabe kan tsandzøn platilloswan ichen ka wanrrøbig lataitø kømønrrun. [2] Tius maig karuben na trunun eshkab pasramig keta tranig tøgaig køb, katø mu nebua asiimíig sørig pønrrabigwan kerriguba chigúi mørøb, katø nebua asamburab kerriguwan nebua ashibig køb, katø nai isubigwan kerriguba Jesucristoinuutø na tøgagømburab tøgagúikkurri nørrø tunmeranguen nøørøsrø puraamba pønrrønrrai marøbig, na treeg tøgagøb indinaindøgucha, undag købigwan chigaig kuinaisruandøbe, nabe chigucha kømur. [3] Na chi tøgagúilan kerrigu ketøb, katø nai asrwanguen parrig kønrrai na tranøb indindøgucha, undag købigwan na tøgagømuinaisruandøbe, treeg maratøbe nabe chigúi wesramø.

[4] Undag købiibe chi puindøgucha tammay ka megabig kømig, larrø tab inchibig kømig, treeg køn. Undag købiibe katøgan chigøben tøgagøben pusrkwai ashib pasrømíig kømig, katø purø møg inchib chib waminchimíig kømig, katø undag købiibe purab nuig misrøb pasrømíig kømig, treeg køn. [5] Undag købiibe larrø tsag inchib maig købash inchimíig kømig, nuimburaptø tab kønrrai inchimíig kømig, ke kuchingurrindø namømíig kømig, kalø marig chab purayeelan katøle isub namig kørrømisrmíig kømig, treeg køn. [6] Undag købiibe chigøben sølgandø tabig mariimeeløyu tab kui mørøb kasrag pasramig kømøtø, isa kømíig, søligube tab kui mørøb kasrag pasramig, treeg køn. [7] Undag købiibe 'øyangatiitø køtan' chimø, awentabig kømig, kerrigu kørewa pasrabig kømig, katø chiwandøgucha ka muniirabig kømig, chine nebub arruben, treegu ka pureb megabig kømig, treeg køn.

[8] Undag købiibe managuen patsønrraamøn. Trune Tius tru maig karuigwan eshkameløbe patsab, katø peg, peg wammera wamindiiløbe yandø patsab, trugurri tru kusremburab kusrewa nebua asiiløgucha patsab inchun. [9] Kaguende nambe newan kømø, mayandøwei nebua asha køben, katø Tius maig karuben nam eshkailøgucha newan kømø, mayandøwei nebua eshkailø køn. [10] Inchen Señorwein kwaløm tru newanig tabig pubene, tru newanig kømíig mayandøwein købiibe yandø pinønrrun.

[11] Na unø køb urasbe unø wamindimay waminchib, unø isuimay isub, øyamay kuitamab unø isuimay isub inchibig købig kur. Inchen yandø kølig misrabe, unø kua maig købig kuigwane elachar. [12] Møimbe nambe kan espejo tre tør kenamíigu ashib lataitø aser. Inchendø tru urasbe nambe malaugue asamig kønrrun. Møi yambe nabe mayangatiitø nebua ashibig kuinaindøgucha, tru urasbe kerrigu newan nebua asamønrrun, na maig kuigwan Tius nan asig køb lataitøwei.

[13] Inchen møi yambe pøngatø pønrrabig pønrran: isubigwan Jesucristoinuutø pasriiba, katø isua munig melaiba, trugurri tru undag købiiba. Inchendø tru i pøngatøyu purab nuibe tru undag købig køn.

14

Peg wammera waminchibig kønrrai traniiløba, Tius maig karuigwan eshkailøba

[1] Ñimbe undag købigwan tøga pønrrabig pønrrab, katø Tiusweimburabeløyu marøbelø
kømig nø keta traniilan tøgagømigwan isub inday. Inchendø Tius tru maig karuigwan
eshkabelø kømigwan, trunun tøgagønrrab indamig køn. [2] Kaguende peg wam møri-
imíig waminchibiibe møguelan kømøtø, Tiusba waminchen, mugucha ni chi tainguen
mørmøn, pøs Espíritu Santogurri chinchaguen wetøgørramgailø waminchen. [3] Trune
Tius tru maig karuigwan eshkabiibe misagwan wamindan, Tiusweimburab mas nørrørab
ambamigweyasiiba, maig melamigwan treeg marøb melønrrai wamindamigweyasiiba,
chigúindøgucha ka puraambub melønrrai purugumigweyasiiba. [4] Møikkøben kan peg
wam møriimíig waminchibiibe Tiusweimburabigu nøasiitøwei nuraben, trune Tius maig
karuigwan eshkabiibe iglesian Tiusweimburabigu nørrøranrrai wamindan. [5] Pøs nane
ñim mayeeløba peg wammera waminchibelø kuimbemab isutan. Inchendø Tius maig
karuigwan ñim trunun eshkabelø kuimbe køtan. Kaguende treegwan waminchibiibe mas
nuikken køn. Inchendø peg wam wamindikkucha tabiitøwein køn, tru peg wam wa-
mindigwan møikkøben 'øyeeg tan' cha eshkabene, iglesiabe Tiusweimburabigu nørrøran-
rrai. [6] Pøs inchawei, nai nunelø, na ñimuisrømay arrua, peg wam wamindimbe ¿ñimune
chigúi purugunrrab kø? Tius maig kenamarigwan eshkamøwei, chigúi mørøb nebua
asiilan waminchimøwei, kabe Tius maig karuigwan eshkamøwei, kabe chi kusrenmøwei
inchene.

[7] Kan chimera køben øsiguig kømeelanguen, luswan lata, arpan lata chiwan urramigwan
chi wanrri mørtrain kønømubene ¿trube, tru lus urrigwan chi urri møramgawei, arpa
kønigwan chiwan køni møramgawei kømønrraitarru? [8] Inchawei katø kan trompetanma
tru chi maramigwan chigúi mørtrai truigwan urrømubene ¿kwayanrrab webamrrab
mu kuin tamartrab kø? [9] Inchawei ñimgucha treetøwein køn. Ñim tru peg wamwan
wamindigu chi tai møramdiig treeg waminchimubene, ¿ñim waminchib pønrraigwane
mandiincha chi tai møriasamø? Ñimui wamindiibe isig ichibigu wamindi lataitø purain-
rrun. [10] Pøs yu pirauma chi wammera køben purø nørrø køn. Inchendø chi wamdøgucha
tru wamwan waminchibigweimbe chi taig møramdiig køn. [11] Inchawei nama møikkøben
peg wam wamindigwan ni chi tainguen mørtrab kaima pasrappe, nabe tru waminchibig-
weimbe nuim pirauig kømøtø, peesriig lataig kømønrrun. Inchen nøgurringucha naimbe
peg pirausriig lataig kønrrun. [12] Inchawei ñim tru Tiusweimburabeløyu maramig nø keta
tranigwan tøgagønrrab inchib melabeløbe, truilan masken, masken tøgagønrrab inday,
iglesian Tiusweimburabigu nørrøram purugumig.

[13] Inchawei møikkøben kan peg wam møriimíig waminchibiibe, trube, tru peg wam
wamindigwan 'øyan tan' cha katøburø eshkabig kønrrab, Tiuswan trunun trannrra cha
miamig køn. [14] Kaguende na peg wamdøga Tiusba waminchib pasrøbene, nai espíritube
Tiusba wamindingucha, nai turyu isubigube chigucha chi kørrømisrmønrrun. [15] ¿Trube,
treeg købene, nabe mandø inchab køh? Nai espíritutøga na Tiusba waminchippe, nai
turyu chigúi mørøb isuitøgagucha Tiusba wamindamønrrun. Katø nai espíritutøga
cantappe, katø turyu chigúi mørøb isuitøgagucha Tiuswan cantamønrrun. [16] Inchawei
ñibe ñui espíritutøgatø 'Tiuswan mayanguen tabig køn' chib, 'ungwa' chib pasrøben,
møikkøben Tiusweimburabigwan chi kusremíibe ñi trenchib pasraigwan chi tainguen
mørmuig køppe 'treegwein køn' chib, maana trenchinrrab kø. [17] Pøs ñibe Tiuswan
mayangucha tabig ungwa taingucha, treeg mariibe kanune Tiusweimburabigu nuramig
chi purugumøn.

[18] Nabe Tiuswan 'mayanguen ungwa, ungwa' char; kaguende nabe peg wammera mas
yamguen waminchibig kur, ñim mayeelø lataitøguen kømø. [19] Inchendø iglesiayube
trattrøgatøtiitøgucha chi taig møramdiig treeg wamindinguen køtan, kaneløgucha chigúi
mørøb kusrenrrai, peg triimay diez milburab chi taig møramgaig waminchib pasrabgun-
rriibe.

[20] Nai nunelø, ñim maig isumigube ureezheelø latailø kønrrab kømøtø, chigøben kaig
maramigwan isua asamigube shushcheelø latailø kømig køn. Inchen maig isumigube

yandø køleeløsun isubelø kømig køn. [21] Pøs tru maig maramigwan martrai Moisés
pøriguma trenchibig køn:
"Señorbe trendaig køn cha:
'I misaameran møguelø peg triimay wamindiiløtøga na wamindamba,
peg pirausrø misaamera nøm wamindigu na wamindamba inchen,
ni treekken nane mørmønrrautan' " cha.
[22] Inchawei tru peg wammera møriimíig wamindiiløbe Tiuswan kørebelayasig kømøtø,
Tiuswan køremø misaamerain køn, Tius truyu pasrain kui asamig kønrrai. Trune tru Tius
maig karuigwan eshkaibe Tiuswan køremø misaamerain kømøtø, Tiuswan kørebelayasig
køn. [23] Inchawei ñim iglesia mayamba tulundzuna, mayamba peg triimay møriimíig
waminchib køben, tru peg wammera waminchibig kønrrai Tius keta tranigweimburabigwan kusremeelø kui, kabe Tiuswan køremeelø kui møin kebambatø pønrrabeløbe,
¿ñimune 'chab lukiain køn' chimønrrab køh? [24] Trune ñim mayeeløba Tius maig karuigwan
trunun eshkabene, Tiuswan køremíig kui, kabe møikkøben Tiusweimburabigwan kusremíig kui kebya pasrabiibe, mayeelø wamindiitøga nøbe kaig marøbigwein købrairrenmab isunrrai marøb, mayeelø wamindiitøga nune kaig marøbig kuin kui asha kørrømarøb
inchun. [25] Inchen nui manrrau nuinetø chi isua tøgagúiløbe tørgandø kenamarig kønrrun.
Inchen øyeekkurri nøbe pirau srala, Tiuswan køriibala tabig waminchib, trenchinrrun:
"¡Isa kømøtø, Tiusbe ñimui utu pasrabwei indan!" cha.

Tiusweyasig marøb tulundzuninug maig maramigwan tabig marøb

[26] Trube, treeg købene, nai nunelø, ¿mandø chinrrab køh? Pøs ñim tulundzunappe,
møitøgucha kane cantamig tøga kuin kui, kabe møibe kusrennamig tøga kuin kui, kabe
møibe Tius nun kenamarigwan wamindamig tøga kuin kui, møibe peg wam møriimíig
wamindamig tøga kuin kui, kabe møibe tru peg wam wamindigwan 'i wamindiibe øyeeg
chibig køn' cha, eshkamig tøga kuin kui, ñimbe treeg purrabelø køn. Trube, truigwan
marøppe, chiwandøgucha iglesiane Tiusweimburabigu mas nørrørab ambamig kønrrai
maramig køn. [27] Inchawei tru peg wamwan waminchippe, pailø kui, kabe pøneløgatig,
treetø wamindamig køn. Treetøgucha kan kan waminchen, kane 'i wamindiibe øyeeg
chibig køn' cha eshkamig køn. [28] Inchen tru peg wamwan wamindigwan 'i wamindiibe
øyeeg tan' cha eshkanrrabig mu kaabene, trube, iglesiayube truigwane esegappa, nuinetø
waminchib katø Tiusbatø wamindamig køn.
[29] Inchen katø Tius maig karuigwan eshkabeløgucha pailø kui, pønelø kui treetø
wamindamig køn. Inchen kaneløbe tru wamindigwan Tiuswein køh, kabe Tiuswein kømø
chinderamab isub purramig køn. [30] Inchen møigwan køben truyu wabigwan inchippa,
chigøben waminchai Tius eshkangaruben wamincheenchene, trube, tru waminchib
pasrabiibe mas waminchimumig køn. [31] Kaguende ñimbe mayeeløba Tius tru maig
karuigwan eshkappe, kan kan wamindamig køn, mayeeløba kusreb, katø mayeeløba tab
melamigwan utab inchai. [32] Inchagucha Tius maig karuigwan eshkabelai espíritumerabe
nøm maig kønrrain køben, treegwan martrab pønrran. [33] Kaguende Tiusbe chi maringuen
asiimíig marøb Tius kømøtø, ambugurri, igurri chi isumgaig lata tab kui møramig, treeg
Tius køn.
Tru Tiuswei misaamera maya iglesiamera maig marøbelø køben, [34] treetøwei ishumburmerabe iglesiayube niløtø purramig køn. Kaguende truyube ishuumisagwane
waminchimønrrai indiilø køn. Pøs tru maig maramigwan martrai Moisés pørigu chigucha
trenchibig køn, nømbe maig chiben treeg melamig køn cha. [35] Nøm chiwan køben nebua
kusremig paløbene, nømui kelan nømui yau payamig køn. Kaguende kan ishug iglesiayu
waminchab indamibe chi søl kømøn. [36] ¿Tiuswei wambe kabe ñimuinukkurri pølbasra
arrig kø chindah? ¿Kabe ke ñimuinuutø puig kø chindah?
[37] Pøs møikkøben 'Tius maig karuigwan eshkabig treeg kurmab' isub, kabe 'Tiusweimburabigwan maramig keta tranig tøgaig kurmab' isub inchabe, trube, tru iig na ñimun
pørigwane Señor nø karua pasrøbwei indig kui, treeg isua asamig køn. [38] Inchen øyeeg kui
ashatøgucha, nø ashmíig misrene, nungucha treetøwei isua ashmuinab pasrønrrun.

[39] Inchawei treeg købene, nai nunelø, Tius maig karuigwan eshkamigwan martrab inchib
melay. Katø tru peg wammera møriimíig wamindamigwangucha merømøtay. [40] Inchendø
chiwandøgucha marøppe, tabig sølwan marammay maramig køn, ambumay, imay ke chi
maringuen asamgaig martrab kømøtø.

15

Cristo kwawa, katøle øsiiraigwan waminchibig

[1] Møimbe, nai nunelø, na Tiuswei tabig srø wamwan eshkab kusrenanig købigwan katøle
ñimun isunanrrab inchar, ñim trunun uta, truigwan elachimø, truyu mur pønrraigwan.
[2] Ñimbe tru Tiuswei tabig srø wamgurriwei kaigyugurri wesrailø køn, na ñimun maig
eshkab kusrenanigwan trunun elachimø, tindøga pønrrøwabe. Trengømuisruandøbe, tru
ñim køreibe chi køremui lataitøwein kuin kønrrun.
[3] Nabe ñimun kusrenanøppe, tru nan mas nuig purø tabig kusrenanig utig købigwan
ñimun kusrenanig køn, Tiuswei wamwan pørigu maig chibig køben, namui kaig mari-
iløgurri Cristobe treeg kwawa, [4] katø nøbe, Tiuswei wamwan pørigu maig chibig køben,
treeg sørig kua, pøn kwalømyube katøle øsiirawa, [5] Pedron kenamisrøb, katø trugurrimbe
tru nøashib karua øriilø tru doceelan kenamisra, [6] trugurrimbe albiji nunelø quinientos
menrrawan kenamisrig købigwan. Tru ashibeløbe mayeelø lutau ka øsig amønan, kan
kandøwei yandø kwaig mu kaaben. [7] Incha trugurrimbe Santiagon kenamisra, trugurri
mas wendøbe tru nøashib karua øriilan mayeelanba kenamisrig køn.
[8] Incha yandø kerrigu srabebe katø nan kenamisrig købig køn, na tru kal-lam kwaløm
kømø, kal-lawa lataigwan. [9] Pøs nabe Cristo nøashib karua øriilai utube truburab kømíig,
purø lamíig kur. Trurrigu Cristo nøashib karua ørig køn cha trenchaguen wamig
kønrrabgaikke, kaguende nabe Tiuswei iglesian larrø kaig marøbig købig kur. [10] Inchendø
na møi øyah pasrappe, Tius nan ka yandø tab indiitøgatø na treeg pasrainatan. Inchen
nui tru ka yandø tab indiibe kagatø purayaig kømøtø køn. Treeg kømøtø, nabe masken
tru Cristo karua øriilø mayeelø nøm lataguen kømø, marinabig køn. Inchendø na marig
kømøtø, Tiuswei tru ka yandø tab indig naba pasraikkurri marig køn. [11] Pøs na wamindig
kui lata, kabe nøm wamindig kui lata, nambe iigwan eshkab kusrenanen, ñimbe iigwan
treeg køreig købig køn.

Kwabelø katøle øsiiramigwan waminchib

[12] Pøs trube, Cristobe tru kwailai utugurri katøle øsiiraig købigwan eshkab kusrenanig
købendøbe, trube, ¿ñim møiløgøben ñimui utu mandøgurrinrre øyeeg chib køh, kwa-
beløbe katøle øsiirawa kurrømønrrun chibrren kønrrappe? [13] Pøs, tru kwabelø katøle
øsiirawa kurrømuig købene, trube, Cristogucha katøle øsiirawa, kurrømuig køn. [14] Trube,
Cristo katøle øsiirawa, kurrømuig kuig købene, nam Tiuswei wamwan eshkab kusre-
naniibe ka yandiig kørrømisren, katø treetøwei ñimui isubigwan Cristoinug pasra pøn-
rraikkucha tøgagømuingueniitø purayan. [15] Katøgucha treetø kømø, nambe Tiusweiwan
ka isatø waminchib pønrrabelø kuig, treeg webinrrun. Kaguende nambe 'Tiusbe Cristone
katøle øsiirangaruig køn' chib pønrraig kuig køn. Inchen kwailø øsiiramønrrab kui cierton
webibene, trube, Tiusbe katøle Criston øsiirangarumuig, treeg køn. [16] Pøs kwailø katøle
øsiiramuig købene, Cristogucha, trube, øsiiramuig køn. [17] Inchen Cristo katøle øsiiramuig
købene, trube, ñimui isubigwan nuinug tøga pønrraikkucha, tøgagømuinguenig tøgagúig
puraiben, trube, ñimbe katøgucha kaig marøb srø amønan. [18] Trube, treeg købene, Criston
tru kørewa kwabeløgucha pinab pinamsrø pønrrønrrab amban. [19] Nam yu øsig amønaigu
ka pirauweyasiitø Criston isub muniirabelø kuisruandøbe, nambe maya misaamerai utu
trembe misag kømuinguenelø ker.
[20] Inchendø treeg kømøtø køn. Cristobeguende kwabelai utugurri katøle øsiirabwei
indig køn, tru kwabelai utugurri ke srøsrøzhiitø ke nømerrig pølbasra øsiirab. [21] Pøs
kwamima kan møkkurrindø arrig købene, katø kwabelø katøle øsiirawa kurramikkucha
kan møkkurrindø arrig køn. [22] Inchawei Adángurrima mayeeløba kwaben, katø treetøwei
Cristogurri øsig kømigwangucha mayeeløba tøgagønrrun. [23] Inchendø møitøgucha

nøm møimerrig pølbasra øsiinrrabig køben, treeg kønrrun: Cristo ke srøsrøzhiitø
nømerrig pølbasra øsiiraben, trugurrimbe nø katøle arruben nuielø øsiiranrrabelø køn.
24 Trugurrimbe yandø tru srabe kwaløm punrrabig køn, Cristo tru nørreelø nøm asha
karub purrabelan køben, mugucha manchinrraingaig nøm karubelan køben, nørreelø
maramburab marøb purrabelan køben, yandø truilan kerriguwan chigucha martrabgailø
kørrømara, tru Cristo ashib karub waigwan yandø Tius Møskawan nø ashchai purøøren.
25 Kaguende Cristobe nun tru ashig kømui inchibelø tsaleelan nui srøb umbu nø maig
chiben treeg pønrrønrrai, Tius nun pønsramnegatig, nøbe ashib karub wanrrabig køn.
26 Inchen tru ashig kømui inchib tsalø inchibig srabeig pasrabigwan pinisaig kønrrabiibe,
tru kwamig køn. 27 Kaguende Tiuswei wamwan pørigube trenchibig køn: "Chigurrimbunø
købigwan kerriguba nui srøb umbu nø maig chiben treeg pønrrønrrai Tius pønsraig køn"
cha. Pøs: "Chigurrimbunø købigwan", nui srøb umbu pønsraig køn chippe, Tiuswangucha
truyu tøga pasrig køn cha trenchimuig kui tørgandø asamdiig køn. Kaguende Tius nøwein
køn tru chiwandøgucha kerriguba Cristo maig chiben treeg pønrrønrrai marøbiibe.
28 Inchen Tius chiwandøgucha kerriguba Cristo maig chiben treeg pønrrønrrai, nun chab
pønsrøbene, Cristo, tru Nusrkaindøweinguen, tru chigurrimbunø købigwan nø maig
chiben treeg pønrrønrrai, nun pønsrøbig Tiuswan maig chiben, nøbe treeg pasrønrrab
pasramisrtrun, chiyutøgucha kerriguwan Tius nø ashib karub pasrønrrai.

29 Pøs trube, ¿tru kwabelayasig piu umbu ulsrailøbe chi martrerah? Tru kwabelø ker-
riguwan øsiiramønrrab købene, trube, ¿chinchabrre tru kwabelaimburab isua piu umbu
ulsrøbelø køh? 30 Inchen ¿nambe chu urastøgucha chindimbarre kwam lab pønrrabrah?
31 Nai nunelø, nabe kwalømmørig ke kwamigu puitø, puitø ka megar. Iibe isatø kømøtø,
namui Señor Cristo Jesúsweinug na purø nuig mørøraim pasramibe ñim køn. 32 Pøs møg
kuinawa, ka treekkurrindø tru Efesosrøma larrø namig animal lataig inchib misaameraba
namig aleguiyab, na treeg marøb megaibe chi marmui lataitøwei webinrrautan. Pøs tru
kwabelø katøle øsiiranrrab kømubene, mugøsrøn chibgunrrig, trube:

"¡Mab, muchib inchab køh,
pøs srønatø kwamig købashtø!"

33 Ñimbe chi isa køben sruamrramamøtay. Mugøsrøn chibgunrrig: "Kaig marøbeløba
linchib pønrraibe tabelø kuigwan ka mindishibig køn." 34 Ñimbe katøle tab chugúi
møra sølgandø pønrrønrrab inday, mas kaig marøb pønrrømøtø. Kaguende møiløbe
Tiusweimburabigwane ni maig kuinguen ashmeelø køn. Iigwan na trenchippe, ñimun
kwaarøsrøb kørig purørtrab trenchar.

Katøle øsiiraig asrbe øyeeg kønrrabig køn

35 Pøs møibe øyeeg chinrraabe: "¿Kwabeløbe mandø øsiiranrrerah? cha. ¿Katøle
øsiirawa amrruppe, maig asrmera tøgar amrrunrrerah?" cha. 36 Kan ñi kui chugúinguen
mørmíig, kan yellwanma ñi ellguabene, kwamøwabe, øsig kømigwan tøgagønrraamøn.
37 Tru ñi ellguappe, tru tusr maig kønrrabigwan ellguamøtø, trulzhigwandø ellguan, tirigu
kui lata, kabe katøgan chi peg yell kui lata. 38 Pøs Tiusbe i yellwanma chi tusr kønrrai
marøppe, nun maig maramdiig køben, treeg marig køn, chi yelldøgucha trumørig chi
tusr kønrrabiibe tru tusr kønrrai. 39 Chi asrmeratøgucha lata treeg asrmeratø kømøn, kane
misag asr køben, kane animalmerai asr køben, kane illimerai asr køben, kane peskaumerai
asr køn. 40 Inchen katø treetøwei srømbala pønrrabelan maig kønrrabelan treeg mariilø
køb, katø pirauelan maig kønrrabelan treeg mariilø køb indan. Inchendø tru srømbala
pønrrabelai tabzhig tør pilabiibe katøgan køben, yu pirau pønrrabelai tabzhig tør pilabiibe
katøgan peemayig køn. 41 Inchen nøsigwei tabzhig tør pilabiibe peemayig køben, katø
pølwei tabzhig tør pilabiibe peemayig køn. Katø estrellamerai tabzhig tør pilabiibe
peemayig køben, tru utu mø estrellamerai tabzhig tør pilabiibe katø peemayig køn.

42 Inchawei øyeetøwein køn tru kwabelø katøle øsiiramikkucha. Tru asrwan søriibe
treranrrabig køben, katøle truig øsiirabiibe yandø managuen treranrrabig kømøtø køn.
43 Yandø chigucha kømíigwan pirau søra trarrig, katøle truig øsiirappe, tør pilab tabig

øsiiranrrun. Chigucha martrabgaig pirau søra trarrig, katøle truig øsiirawa kurrappe, maramburab marøbig kurrønrrun. [44] Trendø yu pirau tøga pasrai asrwan sørig, katøle øsiirawa kurrappe, asr espíritu kurrønrrun. Asr yu pirauig køb, katø asr espírituguchа køn.

[45] Katø Tiuswei wamwan pørigugucha treeg chibig køn: "Tru srøsrø møg Adánbe kan misag øsiguig misrig køn" cha. Inchen Adán tru Srabe Arrubig, Jesucristobe, espíritu køn, nøbe øsig kømigwan tranøbig. [46] Inchawei espírituimburabiimerrig arrumøtø, asr trendø maig kønrrabig truimerrig arruben, trugurrimbe yandø espírituimburabig arrig køn. [47] Tru srøsrø møøbe pirøtøga marig yu pirauig køben, tru wendau møøbe srømbalasrø Tiusweisriig køn. [48] Inchawei tru pirøtøga mari møg maig købig køben, yu piraueløbe treeløtøwein køn. Inchen tru srømbalasrø møg maig køben, tru srømbalasreeløbe truig lataitøwein køn. [49] Yu pirau møg maig køben, nam treelø kømigwanma tøgagúibe, katø tru srømbalasrø møg maig køben, nambe truig lataitøwei kømigwangucha tøgagømønrrun. [50] Inchawei nabe, nai nunelan, trendamønrrun: Tius nø ashib karub waigwane asr yaumbaig animbañauiibe chincha tøgagønrrab kaimanrrun cha. Katø tru trerawa patsønrrabiibe tru mana trerab patsønrrabig kømíigwane chincha nebua tøgagønrrab kaimanrrun cha.

Tru kwamigwan yandø srabe kanawa puraambamig

[51] ¡Au! møimbe kan chigøsrøn mu asiimíig sørig pasrabigwan na ñimun eshkanrrab inchar: Nambe ke mayeeløbabe kwamig kømønrrab køn cha. Inchendø nambe mayeeløba yandø kerriguwan peemayelø kønrrai yunømariilø kømig kønrrun, [52] ¡katø! møi møi, kan kab kasrøb lataitøgue, tru trompeta srabe urrig wanrrøben. Kaguende trompeta wanrrøbene, kwabeløbe øsiirangaruilø kønrrun katøbe managuen treranrrabelø kømíikke. Inchen nambe mayeeløba yandø kerriguwan peemayelø kønrrai yunømariilø kømig kønrrun. [53] Kaguende tru treranrrab asrbe trerab minchabgaitøga pinøbulig kønrrain køben, katø iig tru patsønrrabigwane tru patsønrrabgaitøga pinøbulig kønrrain køn. [54] Inchen tru treranrrabigwane yandø tru managuen trerab minchabgaitøga pinøbulig køb, katø iig tru patsønrrabigwane tru managuen patsønrrabgaitøga pinøbulig kørrømisrøb inchene, iig tru øyeeg cha pøra pasriibe yandø treeg nebunrrun: "Tru kwamigwane yandø kanawa kenaguen kømíig, pinisan" taig.

[55] "¿Ñi, kwangarub pasrabig, ñi kanawa pasraibe møimbe chu pasra? taig.

¿Ñi, kwangarub pasrabig, ñi pusrkwananøb pasraibe møimbe chu pasra?"

[56] Kaguende tru kwamigwei pusrkwangarub pasrabiibe tru kaig marig, truig køn. Inchen tru kaig marig maramburab marøbiibe tru maig maramigwan martrai Moisés pørig, truig køn. [57] Inchendø Tiuswan 'mayanguen ungwa, ungwa' chinrrab, namui Señør Jesucristogurri nam kerriguwan kanawa pønrramig kønrrai tranigwan.

[58] Inchawei treeg købene, nai undaaraig nunelø, kørrønrrabgaig mur pønrrab, mumaygucha wemaløsrkønrraingaig pønrrab, chu uratøgucha Señorwei marameløyube katøguchinguen, katøguchinguen marøb melay, kaguende Señorweimburabeløyu ñim nøba marøb melaibe, ka treeg marøb melaitø puraimønrrab kui ashabe.

16

Jerusalénsrø Tiuswei misaameran purugumig an utig

[1] Tru Jerusalénsrø Tiuswei misaamerayasig an purugúig utamigweimburappe, tru Galacia pirausrø iglesiameran na mandø martrai karua pønsraig køben, ñimgucha treetøwei martrigay. [2] Ñim møitøgucha an maya tulishabe, truyugurri tarømara, esegab amrrigay truaalømmørig, na trusrø puben, ñim ke møin tulishib mendaptindamig kømønrrai. [3] Incha ñim møilan karua øramdeelø kui asha kørrømariilan, na trusrø puabe, tru Jerusalénsrømay trana øramig ñim an ketigwan nømun trana ørøppe, kan kilga pøra, tøga trana øramønrrun, tru i karua øriiløbe chi isumga møguelø kui nøm ashchai. [4] Inchen naimburab nagucha yamig søl kønrraptiig købene, trube, na iben, nømbe naba amrrunrrun.

Pablo nui lincha amrrabeløba mandø ambamigwan wamindig

5 Nabe Macedonia pirauwansrø pureb arrua, yandø ñimuisrø pumønrrun, kaguende
nabe Macedoniawansrø pureb yamig kua. 6 Inchippa kan maya yanagatig kørrømis-
risruandøbe, ñimba ka kørrømisramønrrun, kabe tru pishim pølmera chab purayam-
negatikken, nan chumay yamig nebuben, nai yamigu ñim purugumig kønrrai. 7 Kaguende
møimbe ñimun ke ka petø asha purainrraptø arrug kømøtan. Pøs Señor nan treeg
kønrrain købene, kan maya yanagatig ñimba kørrømisrtrab attrab isur. 8 Inchendø
Pentecostés kwaløm pumnegatig nabe yu Efeso kørrømisrtrab kur. 9 Kaguende yube
kan yaskab purø nuig nayasig kurin køn, Tiusweiwan wamindig nu larrøbichaptiikke.
Inchendø marmønrrai nan søtølulrrabelø truba truba køn.

10 Inchippa Timoteo trusrø pubene, ñimui utu chi kørig kui inchimønrrai inchigay.
Kaguende nøgucha Señorwei marameløyu na lataitøwei marøb megabig køn. 11 Inchawei
nune møitøgucha palabinøtø inchib kønrrab kømø, masken chi isumø inrrai purugua
ørtrigay, naimay katø attrai. Kaguende nabe namui nunelanba, nunba munig megar.

12 Inchen namui nuneg Apolosweimburappe, tru nunelø ñimuisrømay amrrabeløba
nungucha na tiusmanda maya lincha irra taingucha, møimbatøbe nøbe chi inrrab
inchimøn. Inchendø nun chu uras yamig pubene, inrrab kuinrrun.

Maig amønamigwan treeg melønrrai wamindiiløba, 'ka amøñigueh' tailøba

13 Tab ashiptø pønrray. Pesan amøñimøtø, isubigwan Cristoinug tøga pasra pønrraigu
mur pønrrab, chishkandø møgueløsun pønrrabelø køb, trurrigu murelø kuy. 14 Incha
chiwandøgucha ñim marøppe, undag købiitøga maramig køn.

15 Nai nunelø, ñimbe ashibelø køn tru Acaya pirausrø Estéfanaswei yaueløbe ke
srøsrøzhiitø nømmerrig Tiuswan nebua ashibelø misra, Tiuswei misaameran nømbe
purugunrrab pønrramisrigwan. 16 Inchawei nabe ñimun øyeeg melørrunrrigay chinrrab
inchar, tru øyeeg melabelane nøm maig chiben mørøb melønrrigay cha, katø tru mayeelø
i maramigwan purugub marøb melabelan treetøweingue.

17 Nane truba kasrag køtan Estéfanas køben, Fortunato køben, Acaico køben amrruin
køben. Kaguende ñim mu kaagua, purugunrrab kaimaigwan nømbe nan purugua, 18 pøs
truiløbe nai isubigu lata, ñimui isubigu lata chi isumikkaig, tab kønrrai marig køn. Øyeeg
møgueløbe mayanguen tab indig kønrrabelø køn.

'Ka amøñigueh' taiba, 'ungwa' taiba

19 Tru Asia pirausrø iglesiamera ñim corintosreelan 'ka amøñigueh' cha øran. Aquilaba,
Priscilaba, katø iglesia nømui yau tulundzunabelø, truilø chigucha Señorwei munchiyu
'mayanguen tab ka amøñigueh' cha øran. 20 Katø mayeelø nuneløgucha ñimun 'ka
amøñigueh' cha øran. Ñimbe kangurrin kangurri 'ka amøñigueh' chib, Tiuswei undag
købiitøga tasig traniyay.

21 I 'ka amøñigueh' taigwan na Pablo ñimun naashib nai taska pørar.

22 Møikkøben Señørwan undaguig kømíigwane Tiuswei namig købig nuim pala købash.
¡Namui Señor Jesucristo amø!

23 Señør Jesúswei tru ka yandø tab indiibe ñimba pasrønrrai inchar. 24 Cristo Jesúsweinug
nai undag købiibe ñim mayeeløba pasrønrrun. Treeg kønrrun.

2 Corintios

'Ka amøñigueh' chib pørig

1 Tius nan trendø treeg kønrrain kuikkurri, na Pablo Cristo Jesús nøashib karua
ørig, namui nuneg Timoteoba misra, Corintosrø iglesianba, katø tru Acaya pirau muba
kuimburab Tiuswei misaamera warabelanba i kilgawan pørar. 2 Tius namui Møskaweimba,
Señor Jesucristoimba tru ka yandø tab indig køben, chi isumgaig tab købig køben ñimba
kønrrai inder.

Chine isumdeelø nebuingucha Pablo Tiuswan 'ungwa, ungwa' tailø

3 Tru namui Señor Jesucristoi Møskai, Tiusbe mayanguen tabig wamindig kønrrun,
tru lastima ashib pønrrabelø kømigwan tøga Møskai, katø isui meløben chiyutøgucha
isui inchimønrrai purugub Tiuswan. 4 Truibe nam chine puig meløben, namun tab kui
mørtrai purugubig køn, katøganelø chiyugøben treetøwei isui meløben, Tius namun isui
inchimønrrai purugúitøgatøwei namgucha purugubelø kømig kønrrai. 5 Criston tru chine,
chine kaig nebuilø namuinug treetøwei itømaytø nebub arrubene, katø treetøwei tru
isui inchimønrrai purugúikkucha tru kuindø, tru kuindø Cristoinukkurrindøwei arrubig
køn. 6 Inchendø namun chine puig melamig arrubiibe, ñim chi isui inchimø tab kui
pønrramigweyasiiba, kaigyugurri wesrailø kømigweyasiiba køn. Inchen namun tru isui
inchimø pønrramig kønrrai pubiibe, tru ñim chi isui inchimø pønrramig kønrrain kua,
tru namun isui melamig nebub lataitøwei ñimun treeg nebub arruben, ñim chigúingucha
melabig melamig truibe treeg attrun. 7 Inchawei nam ñimuimburab øyah kønrrunmab
isuibe treeg kønrrab køn. Pøs nam chine kaig nebuinab melaiguma treetøwei ñimgucha
pønrrabelø kuig køppe, nam chi isumø tab kui pønrraigugucha, ñimbe treetøwei tab kui
pønrrønrrab kui asha pønrrer.
8 Namui nunelø, namun Asia pirausrø purø isumdiig nebui melaigwan ñim wammøra
kønrrai inder. Yandø mu melamgaig trømbøig arruptø, namuinetøbe yandø chincha
melamgaig purø trømbøig køben, yandø ke øsig webammumuitamab isubelø ker. 9 Pøs
nambe ke yandø kwamigu puermaptøwei isub melabelø ker. Pøs øyeeg puppe, nam
namasiitø namdø tsabø kermab isubelø kønrrain kømøtø, Tius tru kwailanguen katøle
øsiirangarub kusrubigwan isua pønrrabelø kønrrain kuig køn, 10 tru øyeeg trømbøig ke
kwamitø palab melaigugurri nø namun ka puraambingarub, katø namun ka puraambub
ambamig kønrrai martrabigwan. Incha nambe ke nuinuutø isua meler, ka puraambub
ambamig katøgucha namun ashib pasrønrrab kui, 11 ñim Tiuswan namuyasig 'purugurra'
chib miab meløbene. Øyamay truba yamelø namuimburab Tiuswan 'mayanguen ungwa,
ungwa' chib kønrrun, pøs truba yamelø misra Tiuswan namuimburab miaben løtigwan
nam truba nu purugúig utikkurri.

Pablo Corintosrømay chindimba imuigwan eshkab

12 Kaguende nam tab kui mørøb pønrraibe iig køn: yu pirau namui isub kebachib
pasrabigu 'chi kalø marig køn' chibig chigaig pønrraig, mas ñimui utube katøguchinguen
isuptø amønaig købig køn. Amøñippe, tru newan chishchiitøgaba, søratø kømø, sølwan
marig Tiusweinukkurri arrubiitøgaba nambe amønaig køn, chine nørrø kusreelø møgue-
lainukkurri arrubiitøga marmøtø, Tiuswei ka yandø tab indiitøga marøb. 13 Pøs nam ñimun
kilga pørøppe, chi peg waminchibikkucha kønrrab kømøtø, ñim chi leb kuigwan ñim
chigúi nebua mørøb kuigwan truigwan newan chigúi mørtraimab isua pører. 14 Inchawei
namuimburab mayandøguen nebua chigúi mørig køppe, pøs ñimbe tab newan chigúi
mørtrun, ñim namuimburab tab kui mørøb pønrramig kønrrai, tru nam ñimgurri tab kui
mørøb pønrramig kønrrab køb lataitøwei tru Señor Jesús arrub kwaløm.

Pablo Corintosrø ashchab inrrab waminchib

15 Inchawei nabe iigwan treeg kønrraitamab isua, ñimuisrømaymerrig attrab isuig
køn, ñim srøsrø truba tab kui nan utig kømnetø katøle nan tab kui utamig kønrrai.
16 Incha Macedoniasrømay pureppe, ñimuinug pua puraya, katøle trusrøngurri arruppe,
ñimuinug puatøweim purainrrab isuig kuig køn, ñim nan Judeasrøngatig yamigwan
purugunrrai. 17 Tru na øyeegwan martrab isuibe, ¿kabe nabe ke møi møi martrab kurrig
kønrrab kø chindah? ¿Kabe tru na øyeeg martrab indiibe, nai isuigu Tiuswan ashmø
misaamera lataig martrab inchibig kua, møindø ke: "Martrab" taitø, katø: "Marmønrrab"
taitø inchab inditamagueh?
18 Pøs Tiusbe nø maig chippe, nøbe treegwan marøbig køb lataitøwei, nam ñimun
wamindiibe møindø: "Øn" taitø: "Ka" taitø indig kømøtø køn. 19 Kaguende ñimui utu na
køben, Silvano køben, Timoteo køben, nambe Tiuswei Nusrkai Jesucristoimburab eshkab
kusrenanig køn: "Øn" tantø: "Ka" tantø indig kømøtø, nuinuube chu uraskucha: "Øn"
taig. Nøbe truig køn. 20 Kaguende Tius kerrigu nø chi martrab cha kørrømisriiløbe
Cristoinuube: "Treeg martrab" taig, truig køn. Inchawei nambe Cristogurri: "Treeg
køn" chibelø ker, namgurri Tiusbe mayanguen tabig wamindig kønrrai. 21 Inchen Tius
nøtøwein køn Cristoinug mur pønrramig kønrrai marøbiibe namun lata, ñimun lata.
Incha namune nuindø kønrrai tarømara pønsra, 22 nuielø kønrrai sellotøga sellawa, namui
manrrau pasrønrrai Espíritu Santon katsig pasra tranøbguen indig køn, tru trannrrab
kørrømisrigwan kutøguewan trannrrab kui asamig kønrrai.
23 Pøs nabe Tiusken ashen trendamønrrun: Na Corintosrømay katøgucha arrumuppe,
na ñimun kalugueetømønrrab lastima ashiptø arrumuig købig køn cha. 24 Kaguende
ñimui isubigwan Cristoinug pasra pønrramigwane treeg pønrrønrrai inchib ke nam karub
pønrrønrrab kømøtø, masken ñim kasrag pønrrønrrai nambe purugubguen pønrrer.
Kaguende ñimbe tru isubigwan Cristoinug pasra pønrraikkurriwei ñimbe mur pønrran.

2

1 Inchawei na katøle ñimuisrømay arruppe, nabe ñimun truba truba isui inchain
kømøtø, attrab isuig kuig køn. 2 Kaguende na ñimun isui inchai marene, trube, ¿nane mu
kasraaraniasamø? ¿Tru na isui inchai mariiløtøwei kasraaranmønrraitarru? 3 Inchawei
nabe øyeekkurri tru merrab kilgawan na pørøppe, tru nanguen kasraaranrrabelø na
trusrø puben, nan isui indingarumønrraim pørig køn. Pøs na kasrag pasrøbene, ñimgucha
chiguen kømøtø, mayeeløba treetøwei pønrrønrraimab isuague. 4 Kaguende nabe ñimun
pørøppe, truba truba isui pørig kuig køn, nai manrraube purø tab kømui, truba kappin
kørrøgøb. Kabe na ñimun truba truba isui inchai martrab kømøtø, nabe ñimun truba truba
undaguig kui ashchai indig købig køn.

Kalø marøbigwan Pablo truburø ulø paymub

5 Tru øyeeg isuim pasrønrrai møikkøben treeg marøbiibe, nandø kømøtø, kan mayan-
gatig ñim mayeelanba isui inchai mara pasran tamønrrun, ke menrra inchimønrraptø.
6 Inchawei tru møwan ñim mayeelø lutauelø misra, nui kalø marigwan øl martrab ñim asha
mariibe yandø tsabø køn. 7 Truigwane yandø ulø payib kømø, pesannab, masken kuñab
purugumig køn, isubiitø yandø kerriguwan mandøguen kømui inchimønrrai. 8 Inchawei
nabe ñimun tru møweimburab ñimui undag købigwan katøle tiusmanda kenamaray
tamønrrun, ñim undaguelø kui nø ashchai. 9 Kaguende na ñimun pørøppe, øyeegwan isua
pørig køn, chiyutøgucha maig taigwan ñim mørøbelø køtashchab ashchab isua. 10 Inchawei
chigøben kalø marøbigwan ñim chi ulø paymø pesannanrrab isua kørrømarene, nagucha
nune treetøwei ulø paymø kørrømisramønrrun. Pøs chi kalø marigwan na ulø paymø,
pesannappe, (ulø paymumig chi pønrraig kuig køh chindindøbe køben) ñimgurri treeg-
wan marig køn, Señor Jesucristoi merrab, 11 namun Satanás kegørrøsrkøb nø kanailø
kømønrrab. Kaguende nambe tsabø ashibelø ker nøbe chitø martrab inchibig kuigwan.

Cristotøgabe kanawa puraamba pønrramig

12 Na Troas ciudasrø, Cristoi tabig srø wamwan eshkab kusrenanrrab pubene, Señor-
weimburabelan maramig yaskappe tabig kurøppe kurendø, 13 nai nuneg Tito trusrø mu

kaagøptinchene, nane nai isubigube ni mumayguen kømuben, nabe trusrøngurri nømun ungwa chippa, Macedoniasrømay ibig kur.

Tiuswan 'ungwa, ungwa' taig

14 Inchendø Tiuswan 'mayanguen ungwa, ungwa' chinrrab, Cristoinuube nam kaigwan kanawa ¡katø! luchimíig tsimaytø puraambub ambamig kønrrai marøb, katø tru Cristoimburab nebua asiiløbe purø may irrabzhig lataig chutøgucha namgurri larrøbitchai marøb Tiuswan. 15 Kaguende Tiusweimbe nambe Cristoi tru purø may irrabzhig latailøker, kaigyugurri wesraig pønrrabelai lata, tru managatig pinab pinamsrømay amrrab pønrrabelai lata. 16 Incha møilø tru pinab pinamsrømay amrrabelaimbe tru irrabiibe kwaitø irrøben, katøganelø kaigyugurri wesrailaimbe tru may irrabiibe øsig kømigwan irrabig køn. ¿Inchen øyeegwan marøb pasrønrraptiibe mu kø chinderah? 17 Katøganelø misaamera truba nørrø tru Tiuswei wamwan kan chigucha kømíig kui lataig an marøb srua llirabelø latawei, nambe treetøwei marøb pønrrømeelø ker. Treeg kømøtø, Tiuswei merrab waminchippe, maig wamindamigwan søra kømø, sølwan waminchib, Tius øriilø kermab isua, Cristogurri waminchibelø ker.

3

Tru srøig 'øyeeg, øyeeg martrab' cha kørrømisrig

1 ¿Kabe nambe katøguen namashib chi isumgaig 'tabelø ker' chib waminchib pønrrabra chindah? ¿Kabe nambe katøganelø latawei chi isumgaig tabelø kui ashchai, kilga pøriilø ñimun tranamig, kabe ñimgurri kilga pøriilø namun tranamig palaim pønrrabra chindah? 2 Nam mailø kuigwan treeg asønanrrabelø tru namuyasig kilga pørig latailøbe ñimwein køn, tru ñim purø tabig amønaig, tru namui manrrømerayu pørig pasrabig, mu misaameratøgucha ñimun mumera køtashib, mailø køtashib ashib tøgagúilø. 3 Ñimbe tørgandø asamdeelø køn, kan kilgayu Jesucristo nøashib pøri latailøtru namui maramigwan marøb pønrrailøyugurri ñim srøig kurrabelø, tintatøga pørig kømøtø, øsig wab Tiuswei Espíritutøga pøriilø. Kabe srug tambalmerayu pøriilø kømøtø, misaamerai manrrømerayu pøriilø køn.

4 Nambe iigwane Cristogurri Tiuswei merrab treeg kuitamab isua pønrrer. 5 Kabe nam namashib øyeegwan martrapteelø namdø tsabø marøbelø kua, chi arrubiibe namuinukkurri arrubig kui lataig inchib pønrrømøtø, nam øyangatig tsabøtø marøb pønrramig arrubiibe Tiusweinukkurri arrubig køn. 6 Incha Tius nøtøwei namune tru srøig acuerdo marigwan nam sølgandø marøbelø kønrrai mara pønsraig køn, tru acuerdo merrabsriig maig maramigwan martraim pørigwan kømøtø, tru Espíritu Santoiwan. Kaguende tru maig maramigwan martrai pørigwan mørmíigweimbe kwamigwan srua arruben, trune Espíritu Santobe tru srøig øsig kømigwan tranøbig køn.

7 Inchen tru maig maramigu marøptøga pønrraig kwamigwan srua arrubig, srug tambalmerayu pørikken tørguegwalmabig køptø, Israel misaamerabe Moiséswan malauguen ashchab kaimaig købig køn, nui malø tørguegwalmabig køben, tru tørguegwalmabiibe kwab yaindøgucha. 8 Inchen tru øsig kømigwan srua arrubigwan marøb pønrraig tru Espíritu Santoimbe, ¿kan treetøguen kønrrab kømø, maig tørguegwalmabig kuaasamø? 9 Inchen tru maig maramigwan marøptøga pønrraig misagwan kaigyu pønrrønrrai kørrømara pasrøbikken treeg tørguegwalmabig kuibe, tru marøptøga pønrraig misagwan Tiuswei merrab chi kaig kømeelø lataig tabig kønrrai marøbiibe, ¡kan treetøguen kønrrab kømø, mas purø tørig tørguegwalmabig køn! 10 Kaguende truig tørguegwalmabig lataig kuikken tru iig purø tørguegwalmabiibamara ashene, truibe chi tørguegwalmabig kømøn. 11 Inchawei tru tørguegwalmabig kwab ibikken kan treeg tørguegwalmabig tøgaig arriibe, tru mana pinømø pasrabig pasrønrrabiibe ¡mas maig tørguegwalmabig kuaasamørra!

12 Inchawei tru tøgagønrrurmab isuigwan nam tøgaguen pønrraig køppe, nambe chi kørmø maig tamigwan tørgandø waminchibelø ker. 13 Kabe tru Moisés lataig inchib pønrrømer, tru Israel misaamera nui malau tørguegwalmabig kwab arrubig yandø patsi

ashmønrrai, malø kasraitøga kasrøb lataig. [14] Inchendø nømui turmerayube yandø chi
wamindikken kebyainameelø murig misriilø kua, møin kwalømgatig tru merrabsrø Tius
acuerdon marig købigwan leben, chi tainguen mørmeelø køn, tru malø pinøgasrøb
pasrabiitøwei pasrabig pasraikkurri. Kaguende tru pinøgasrøbigwane Cristotøwei ker-
ranrrun. [15] Incha møin kwalømgatig tru maig maramigwan martrai Moisés pøriilan
asiimørig, tru maløwan pinøgasrøbig lataig pasrabiibe nømui manrrømerayube kasrain
pasran. [16] Inchendø møikkøben Señorweimay llirawa pasramisrene, tru pinøgasrøbig
lataig pasrabiibe nuinukkurrimbe kerraig kønrrun. [17] Kaguende Señorbe tru Espíritu
kua, Señorwei Espíritu chu pasrøbene, Tiuswei merrab kemalamig truyube chigucha
iløsrkønrrabiibe chi kaagøn. [18] Inchawei nambe mayeeløba maløwan chi kasra kømø
lataig ashib pønrrabeløbe, kan espejo latailø ker, Señorwei tru tørguegwalmabigwan
kegurnabelø, nø maig køben nam treeløtøwei misrøb, katøguchinguen, katøguchinguen
tørelø misrøb amber. Treebe Señorweinukkurri arrubig køn, tru nø Espírituinug.

4

Jesucristoimburabigwan eshkabelø

[1] Inchawei nambe Tius namun lastima asiitøga i tru marøb pønrramigwan tøga pønrraig
køppe, nambe chi kullaarab melømer. [2] Pøs chigøben ke kørikken kønrrapteelø søratø
mariilane nambe yandø wendøbasrar ker, søratø larrø møg isua marøb pønrrømøwei,
Tiuswei wamwan lliska peemaytø marøb pønrrømøweingue. Treeg marøb pønrrømøtø,
tru newan ciertonigwane maig kuigwan tørgandø kenamarøb pønrraikkurri, nam tabelø
kuigwan namashib kenamarøb pønrrer, maya misaamerai isub kebachib pasrabigu
ka inchib pasrømugumab isumig kaanrrai Tiuswei merrab. [3] Inchen tru tabig srø
wamwan nam eshkab kusrenanig katøgucha pinøgasraig lataig chugúi møriimíig kør-
rømisrøppe, tru yandø pinab pinamnuumay amrrabelaimbe pinøgasraig lataig kørrømis-
ran. [4] Kaguende tru møin kwaløm yu pirau tius, tru nugwaimandziibe, tru chi køremeelane
nøm chigúi møramig isubig tøgagúigwane chigúi mørmeelø kønrrai kasra pasrin køn,
tru Cristoi tørguegwalmabigwei tabig srø wam tørbilabigwan nøm nebua ashmønrrai;
tru Cristobe Tius maig køben, truig køn. [5] Kaguende nambe namuimburabigwandøwei
eshkab kusrenanmøtø, Cristo Jesúsbe mayeelaim pala nø ashib karub pasrabig køn cha
eshkab kusrenanøbelø ker. Katø nambe Jesucristoyasig ñimuimbe ka karuindø melabelø
ker. [6] Kaguende: "Tru løstøyugurri tør pilønrrain" cha, trenchib Tius nøtøwei namui
manrrømerayu nui tørtøga kebilin køn, tru Tiuswei tørguegwalmabig Jesucristoi malau
pilabigwan nebua asam tørwan namun tranig kønrrai.

Chigøben trømbøig puingucha mur pønrrab

[7] Inchendø nambe iig tru purø tabigwane namui asr kan pirø køtsø lataigutø tøgaguer,
tru iig maramburab marøbig purø nuig tabiibe namuin kømøtø, Tiuswein kui kenamar-
trab. [8] Chiyutøgucha chine chine pui melamig nebuingucha, ke truyutø tambal ambagucha
warømer. Ke kan chindamermab isumig pui meløbendø, yandø ke kaimamuitamappe
isuiløgucha melømer. [9] Namun kaig marøb amrruindøgucha, namundø elatsiilø melømer.
Pøtiitsiiløbe kuinabendø, kerriguwan pinisailøbe kømuinatan. [10] Inchawei nambe chu
ambuptøgucha, namui asru Jesucristo kwaigwane tøga amøner, katø Jesucristo øsig
waikkucha namui asru kenamisrtrai. [11] Kaguende nam øsig pønrrabeløbe Jesucristogurri
chu urastøgucha ke kwaitø, kwaitø melamig nebutan, namui ka pinønrrab asru Jesucristoi
øsig pasraikkucha kenamisrtrai. [12] Inchawei namuinuube kwamig marøb pasrøben, trune
ñimuinuube srøig øsig kømig marøb pasran.

[13] Tiuswei wamwan pøriguma trenchibig køn: "Kørewa, treekkurri waminchar" cha.
Pøs namgucha namui isubigwane Cristoinug treetøwei pasra pønrrøwa, treekkurri nambe
kørewa, Tiuswei wamwan waminder. [14] Pøs nambe ashibelø ker, Señor Jesúswan kwailai
utugurri Tius tru katøle øsiirangarubiibe, namungucha Cristo Jesúsba tru kanbalatø
pønrraikkurri kusrua, Tiusbe nui merraptøwei nam ñimba kanbalatø pønrramig kønrrai
martrab kui. [15] Pøs kerrigu øyeeg pub arrubiibe ñimuyasig tab kønrrain køn, tru ka

yandø tab indig misagwan katøguchinguen, katøguchinguen nebub ibene, ‘ungwa, ungwa’
tameløgucha nuramburab nuranrrai, Tiusweyasig maya nuguen tab kønrrai.
16 Inchawei nambe chi kullaaramer. Kaguende namui asrbe patsab yaingucha, namui
umbube kwalømmørig, kwalømmørig srøig misrøb inrrun. 17 Pøs nam chigøben puinab
melamig ka petø pureb arrubig, kan yangucha murig køtanmab isub mur kui melaibe
managuen patsønrrabgaig kan tørguegwalmabig maya nuibaguen øyeeg lataig køn cha,
kemesra trendamgaig tabigwan tøgaig arrubig køn. 18 Kaguen nambe namui kaptøga
asigwan asha pønrrømøtø, chi nebua asiimíigwan asha pønrrer. Kaguende kaptøga nebua
asiiløbe ka purainrrabiitøwein køben, trune tru kaptøga nebua asiimeeløbe managatig-
weyelø køn.

5

1 Pøs nambe yandø ashibelø ker, yu pirau nam øsig pønrraig tru namui asr ka
petøweindiig kan rancho-unø mara pasrindø lataig, yandø minchib patsindøgucha, katø-
gan srø asr purø tab ya lataig, mu møguelø taska mari ya kømøtø, srømbalasrø managuen
patsønrrabig kømíig Tius tranig tøgagømigwan. 2 Inchawei nambe yu pønrrappe, tru
srømbalasrø kewa purramitøga pinøbuliilø kømigwan, mana kønrrermab truba truba
nuisrab isubelø ker. 3 Treebe namune srø asrtøga kenanen, nambe yandeelø asr chigar
kømø, tøgar kømønrrun. 4 Inchawei i asr kan carpa ya lataigu nam øsig pønrrabeløbe larrø
tab kømui, truba truba nuisrab isuig melabelø ker. Pøs namune kwamuinrrabna køtan
nam tøga pønrraig asrwan trubalatø srøig itøguenniilø kømøwatøbe, tru yandø pinab
patsønrrabigwane tru srøig øsig kømibe yandø nøtø kerriguwan pinabgasra pasramisr-
trai. 5 Inchen namun øyeeg pønrramig kønrrai marøbiibe Tius nø køn, tru treeg kønrrai
Espíritu Santon katsig pasra namun tranøbguen inchibig, tru trannrrab kørrømisrigwan
kutøguewan trannrrab kui asamig kønrrai.
6 Inchawei nambe chu urastøgucha chi isumø pønrrer, tru namui asru øsig amøñip-
patøbe, Señorweim pulu kømøtø, nambe yabsrøndø pønrrabelø kui nebua asha.
7 Kaguende nambe amøñippe, namui isubigwan Cristoinug pasriitøgatø amøner, namui
kabrrawa nebua ashagurrin kømøtø. 8 Inchendø nambe treeg kønrraitamab chi isumø
pønrrer, masken namune asrugurri tarømisra ambinrrabna køtan, Señorba kanbalatø
purrønrrab amrrab. 9 Inchawei namui asru øsig pønrrøwa lata, asrugurri tarømisra amba
lata Señor nø tab kui mørøb wanrrai marøbelø kømig namuimbe truig køn. 10 Kaguende
nambe tru maig maramigwan Cristo asha marøb wainug mayeeløba kemalamig køn,
namui asru amøña tabig marig kuin kui, kaig marig kuin kui maig marigwan nam
møitøgucha truburø utønrrab.

Tiusba katøle tab kørrømisramig

11 Inchawei Señorwan mandø kørig tøga pønrramigwan nam ashibelø kuig køppe, mis-
aamera Señorwan kørenrrai inchib melabelø ker. Pøs Tiuswei merrabma nam mailø kuig-
wan tørgandø kenagúibe, katø ñimui isub kebachib pasrabigugucha treetøwei tørgandø
kenagønrraimab isur. 12 Kabe nambe namasiitø katøguen ñimui merrab ‘truba tabelø
ker’ chib pønrrømøtø, ñim namgurri tab kui mørøb kasrag pønrramigwan tøgagønrrai
treeg isua inchib pønrrer, ñim tru mandø løtamigwan tøgagønrrai, tru manrraugurri isua
kømøtø, ka palatø treeg maranmab ashchaindø møg inchib chib pønrrabelan. 13 Namun
‘locos køn’ tainab pønrraibe, Tiusweyasig køn. Inchen maig pønrramigwan chugúi
møra pønrraibe, ñimuyasig køn. 14 Kaguende Cristoi undag købiibe namune martrai
trawaguchibig køn. Pøs iigwan nam isua ashene: Cristoma kwappe, mayeelaimburø
kwaig købene, treekkurri mayeeløba kwaig køn. 15 Inchen Cristobe kwappe, mayeelayasig
kwaig køn, tru øsig amøñibeløbe ka nømuyasiitøwei øsig amøñimøtø, nuyasig amøñibelø
kønrrai, tru kwawa, katøle nømuyasig øsiirabigwei.
16 Inchawei nambe yandø møingurrimbunøbe mundøgucha yu pirauelø isuimay ka
treetø isua ashib pønrrømeelø ker. Pøs nambe merrappe Cristone yu pirauelø isua asimay
ashibelø kuatøgucha, møimbe yandø treetø nebua asha tøga pønrrømer. 17 Inchawei

møikkøben Cristoinug pasrabiibe, yandø nøbe kerrigu srøig køn; merrabiibe yandø chab
puraiben, møimbe yandø kerrigu srøig marig peemayig køn. [18] Inchen kerriguba øyeeg
arrubiibe Tiusweinukkurrin køn. Pøs nam kailø kua nøbatøwei tab kørrømisramigwan
Cristo Jesúskurri treeg kønrrai mara, kailø kua, Tiusba tru tab kørrømisram wamwan nam
marøb pønrrønrrai, nø tranig køn. [19] Tru wambe iig køn: Tiusbe nøbatøwei Cristogurri
pirau maya misaameraba kailø kua, tab kørrømisramigwan marøb pasraig, nømui chi kaig
mariilan ulø payrrab isua ashmøtø. Tru øyeeg nøba tab kørrømisram wamwane namun
waminchai trana pønsraig køn. [20] Nambe Cristoi munchiyu, misag utu Cristo nø waminchib
pasrab lataitøwei nui wamwan waminchib pønrrønrrai pønsrailø ker. Namgurri Tius
nøashib treeg maray chib pasrab lataitøwei, nambe Cristoi munchiyu ñimun tiusmanda
øyeeg martrunrrigay tamønrrun: ¡Tiusba tab kørrømisramigwan maray! cha. [21] Cristobe
chigucha chi kaig marig chigaigwan, Tiusbe namuimburø nune kaig marøbig kui lataig
treeg mara pasrig køn, nam kaig marmua lataig pønrramig kønrrai Cristogurri treeg
martrab.

6

[1] Nam Tiusba marøb pønrrabelø kuig køppe, ñimune øyeeg marøb kørrunrrigay
chinrrab, Tiuswei tru ka yandø tab indigwane ke chi martraamøbendø uta tøgagømøtay
cha. [2] Kaguende nui wamwan pørigube Tiusbe trenchibig køn:
"Yandø tru purugum kwalømmera puim pasrøben, ñun mørig køn cha.
Kaigyugurri wesrailø køm kwaløm puim pasrøben ñun purugúig køn" cha.
¡Møi yan køn, tru tabig purugúigwan utamibe! ¡Møi yan køn, tru kaigyugurri webambam
kwalømbe!

Pablon chine chine nebub arriilø

[3] Mugøben Tiuswei tabig srø wamwan kaashib, nam marøb pønrraigwan kaig køn chib
wamindig kømønrraimbe, nambe kaig marøb mungucha srurrengwangarub pønrrømer.
[4] Masken treeg inchimøtø, nambe chiyutøgucha Tiusweiwan marøb melabelø kui asiilø
kønrrab treeg kenamarøbelø ker: chu uraskucha elachimøtø, marøbig marøb melamigu
lata, chine kaig pub arrubigu lata, chine palai mørøb, isui melamig arrubigu lata,
[5] ichagutsiilø kømig nebui lata, kailan pønsrai yau keerig pønrramig nebui lata, kanbal-
atømisra kaig martrab namig kurrøben treegu melamig nebui lata, maramga murelan
marøb melamig nebui lata, kibguen kimø melamig nebui lata, chigucha mameelø puraam-
bub melamig nebui lata, [6] chi kaig marmø chishig amønamigu lata, nebua ashib ambigu
lata, chine indindøgucha tammay ka melabig melab, tab inchibelø kømigu lata, Espíritu
Santo namba pasraigu lata, nam ka inchib kømø, cierton undaguelø kuigu lata [7] cierton
wamindamigwan treeg waminchibelø ker. Tiuswei maramburab marøbiitøga marøb, tru
chigurrimbunø tabig sølgandø marøb pønrraitøgabe nambe kusrmayba, atsimayba srua
kwayab pønrrer, kan suldau kwayab turiamig kusrmaybe espadan atsimaybe escudon
srua kwayab pasrab lataitøweingue. [8] Kanmaywane truba tab indinab, kanmaywane maig
købash indinab, kanmaywane truba tabelø køn chib wamindinab, kanmaywane larrø kailø
kui mara wamindinab, maig kuigwan nam cierton waminchendø, larrø may wamincha
isapteelø kui marinab, [9] nambe mumera kui nebua asiilø kuinabendø, asiimeelø kui lataig
tøgagúinab, yandø kwawa pinanmab asha tøgagúindøgucha, øsig amøñibig amøñibelø,
trømbøig ichabetiilø kuinabendø, kwamø ka øsig amøñibelø, [10] truba isuilø meløbendø,
purø tab kui kasrag pønrrabelø, larrø waachamera kuinabendø, misag truba nørrøwan
tabigwan tøgagømburab tøgagønrrai marøbelø, chugurringuen kømeelø kerrigu chiga
latailø kuinabendø, kerriguh tøgar treelø kuinatan.

[11] Nambe, ñim corintosreelan, maig wamindamigwan tørgandø treeg waminder. Nam
ñimuimburab isumibe namui manrrømerabe ke kurindø pasran. [12] Ñimuimburab nam
isumibe chugatikkucha kurin pasrøben, ñimweinrre kasrøb tøgagøn namuimburab.
[13] Ambugurri igurri lata treeg kønrraimab isua, kan nai ureg kui lataitøwei nabe ñimune
trenchar: ¡Ñimui manrrømerangucha treetøwei kura tøgagørrunrrigay! cha.

Nambe øsig wab Tiuswei ya ker

14 Ñim Tiuswan kørebeløbe Tiuswan lata køremeeløbabe lincha maramgaigube chi
lincha maramig kømøn. ¿Kaguende tru tabig sølgandø maramiba, sølgandø kømø
mariibabe chincha kandø kønrrab kø? ¿Katø løstiiba, tørbabe chincha trubalatø kønrrab
kø? 15 ¿Cristoba, Belialbabe chincha kandø isunrrab kø? ¿Criston kørebiiba, Criston
køremíibabe chincha kandø isub pønrramdiig kønrrab kø? 16 ¿Katø Tiuswei yaba, taska
mari tiusmerababe chincha trubalatø kønrrab kø? Kaguende nambe tru managuen
kwamø øsig wab Tiuswei ya ker. Pøs nøbe trendaig køn: "Nabe yandø nømuinug pasrabig
pasrab, nømui utu uñib indamønrrun cha. Nabe nømui Tius køben nømgurrimbe nai
misaamera kønrrun" cha.

17 "Inchawei treeg købene:
Tru kaig marøb misaamerai utugurrimbe webamba,
yandø nøørømisray" cha,
Señorbe nui misaameran trendan.
"Chigøben køsøngømdiigwane katøramøtay cha.
Pøs marmubene, nabe ñimun utamønrrun" cha.
18 "Incha nabe ñimuimbe møskai misren,
ñimgurrimbe naimbe nai nusrkalø,
nai nimbasrmera misrtrabguen" cha,
Tius Newan Maramburab Marøbiibe trendan.

7

1 Inchawei ñim, nai undaarailø, tru Tius trannrrab misra kørrømisriilan tøgarbe,
namui asru lata, namui espírituyu lata, kaig marig køsøngønrrapteelan kerriguwan chish
misrkun, Tiuswan køriibala pønrraigu kerriguwan nuindø newan tabelø kønrrab.

corintosreelø yandø mas kaig marmønrrab isua mørøb

2 Namun ñimui manrraugurri isua utørray chinrrab inchar. Nambe møigwangucha
ñimun sølwan marmø kalø mara pønrrømøwei, kaig marøb ñimun møigwangucha
mindisha kørrømarmøwei, kabe nam ñimgurri nam tøgamisrmøwei indig køn. 3 Nabe
iigwan ñimun øyeeg chippe, ñimbe øyeeg kailø køn chinrrab kømøtø inchar. Nabe yamba
trendaig kuig køn, nambe ñimune namui manrrau tøga pønrrer cha, øsig amøña lata,
kwamig kui lata ñimun namui manrrau tøgagønrrab. 4 Nabe ñimune chi isumgailø kui
isua pasrab, chiburø køben ñimgurri na truba tab kui mørøb pasramigwan tøgagøb inchar.
Nan truba tab kønrrai mari pasrar, chine isui pønrramig puindøgucha, kasrag købigwan
tøgagømburab tøga.

5 Nam Macedoniasrø puabe, namui asrwane kan pishindø tabguen israb tøgagømig
nebumíig køn. Treeg kømøtø, chiyutøgucha ka isui melamitø, isui melamitø arrubig
køn namune, namuim pøtøgatanbe chinetø indinab melamig arruben, namui manrraube
kørig isub melamig. 6 Inchendø Tius tru larrø kullaarai isui melabelan isui inchimønrrai
marøbiibe, Tito arriitøga namune truba tab kui melønrrai marig køn. 7 Katø Tito
arrikkurrindø kømøtø, nøgucha ñimgurri truba tab kui mørøb pasramigwan utikkurrimba
køn. Nøbe namun wammørøsrkøtan, ñimbe nan truba ashig kui melaigwanba, ñim tru
merrab kalø marig købigwan isua møra kappin kørrøgaigwanba, ñim naimburab truba
truba isub melaigwanba. Treekkurri nane katøguchinguen kasraaranrrai martan.

8 Pøs na ñimun tru kilga pøra øriitøga ñimun truba isuilø kørrømisrtrai marig købig-
wane nane chi isumøtan. Pøs tru urasbe nane isubwei indig køn, kaguende tru na kilga
pøra øriibe kan maya yanagatiitøbe ñimun isui melønrrai marøbwei inchen. 9 Møimbe
nane kasrag køppe, tru ñim truba isui melaigwan, trunun isua kasrag kømøtø, tru ñim
truba isui indiibe ñimui kaig mariilan isua møra, Tiusweimay lliranrrai marikkurri nane
kasrag køtan. Pøs ñim truba isui inchib pønrrappe, Tius trendø treeg kønrrain køben
kuig kua, nambe ñimune chigucha chi kalø punrraimbe marmuig køn. 10 Tius maig palain
køben nam trumay isui inchib pønrraibe ñimui kaig mariilan isua møra, Tiusweimay

lliranrrai marøbig køn, kaigyugurri wesrailø kømigweyasig trembe kaabashmøtømab isumig chigaikke. Trune isui inchib pønrramig arrubig yu pirauibe, kwamibe tøgaig arrubig køn. 11 Tius maig palai inchen, ñim trumay isui inchib pønrraigwan ñimguen asay: ñimuinug truba marøg kui inchib pønrramig arrub, øyeekkølig kalø marøbrain køn chib tør marøb pønrramig arrub, kalø maren namig isub pønrramig arrub, køriibala pønrramig arrub, truba truba asinrrabna kui inchib pønrramig arrub, tabigweimburab ke chinsraatø inchib pønrramig arrub, kaig marøbigwane møra meganrrai marøb pønrramig arrub, treeg arrin køn. Inchawei kerrigu øyeeg purayaigu ñimbe chi kalø mara pønrrømuin kui kenamarøb pønrran. 12 Inchawei tru kilgawan pørøppe, tru sølwan marmø kaig marøbigwan isua, truikkurrim pørmøwei, kabe tru kalø marinabigwan isua, truikkurrim pørmøwei indig køn. Treeg kømøtø, tru ñim namuimburab truba isubelø kuigwan ñimui utu Tiuswei merrab nebua asig kønrrai indig kuig køn. 13 Inchawei nambe chi isumø tab kui pønrramig kønrrai mariilø ker.

Nam tru treeg tab kui pønrraig kømnetø, Titon truba truba tab kui pasrai ashabe, nambe larrø tab kui truba kasrag pønrrer. Kaguende Titone nui isubigu katøle truba tab kui mørøb pasrønrrai, ñim søteelømisra purugúin køn. 14 Pøs ñim corintiosmeraimburab truba tab kuim pasrar chib Titon na waminchib pasraigwan, chi køriimisra kørrømisrmur. Nam ñimun kerriguba chigøben wamindiima chi isa wamindig kømuig køppe, ñimuimburab truba tab kui mørøb Titon nam waminchib pønrraikkucha treetøwei isa kømø wamindig webyan. 15 Inchawei Titobe møimbe ñimune katøguchinguen undaguig køn, tru nø maig karuigwan ñim mayeeløba mørøb, nun utabgucha, køriibala ke itønab utig købigwan isua. 16 Chiyutøgucha ñimbe chi isumgailø kuimba mayanguen nane tab køtan.

8

Merø kømø, tranamburab tranigwan waminchibig

1 Trube, møimbe ñim nai nunelø, wammøra kønrrai inder, tru Macedonia pirausrø iglesiameran Tius nui ka yandø tab indigwan øyeeg tranigwan. 2 Yeeg chine kaig nebuinab melamig pub arrubig ututø, nømui kasrag købigwan kasrag kømburab tøgagúiba, larrø chugurringuen kømuilø melaibabe, merøbala kømø, tranamburab tranøbelø kønrrai marin køn. 3 Inchawei nabe maig kuigwan wamindamønrrun, tru nømun maig purugumdiig køben treeg purugua, nebumgaigwanguen nebua tranig køn cha, nømun mu trannrrai indig kømøtø. 4 Pøs namune truba rugabelø køn: "Tru Jerusalénsrø Tiuswei misaameran namgucha truilan tøga purugúig kønrrai treeg marbashibsrumøgue" chib. 5 Incha nam treeg martraitamab isuigwandø marmøtø, nømbe Señorweyasimerrig pønrrønrrab nømashib pønrramisra, trugurrimbe namun treetøwei pønrrønrrab pønrramisrøbelø køn, Tius maig kønrrain køben treeg. 6 Inchawei nambe Titone øyeegwan martrunrrig cha waminchibelø ker: "Iig truba tab indigwan ñi maig marøb pølbasriibe, katø treetøwei tru corintiosmera jerusalénsreelayasig tranigwane tabig marøb patsøgørrunrrig" cha. 7 Pøs ñimbe isubigwan Jesucristoinug pasra tøgagømigu lata, Tiusweimburabigwan nebua ashib waminchib ambigu lata, Cristoi maramigwan tab asha maramigu lata, ñim namuimburab undag købig tøgagúigu lata, chiyutøgucha ñimbe ya merrabguen melaig køppe, lastima asha tranøbelø kømigu chigucha iyu treetøwei merrabguen webamrrab inchigay.

8 Maig martrain chippe, ke kandø chibig lataig nabe treeg karua pasrmur, treeg kømøtø, ñim undag købigwan cierton tøgagúitashchab ashchab inchar, katøganeløma treeg tab marøbelø køn cha trunun eshkab. 9 Kaguende ñimbe namui Señor Jesucristoi tru ka yandø tab indigwan nebua ashibelø køn, nøbe chigucha chi palømíig tøgaig købendø, ñimun undag købiitø larrø waacha misra, tru nø treeg waacha misriitøga ñimun Tiusweimburabigwan chigucha chi palømeelø kønrrai marigwan.

10 Incha iigube nabe ñimun øyeeg maramdiig køn chinrrab inchar: tru purugunrrab tulisamigwan ñimbe marig pilawei tranamigwan ñimmerrig tranøb, katø trutø kømøtø,

maramigwan ñimwei isuig kuig købene, [11] trube, ñim pølbasra marigwane møimbe tabig
marøb patsøgamig køn cha. Tru ñim purugunrrab indamigwanma ñim ke martraptø
pønrraig køppe, trube, tru maramigwane treetøwei marøb patsøgamdiig køn cha, ñimun
maig nebubendø. [12] Kaguende møikkøben ke trannrrab isua, mayanzhig tranamdiig køben
treeg tranigwane Tiusbe chi kashmø utabig køn, ke chugurrin kømuingucha trannrrai
inchimøtø.
[13] Inchendø nabe øyeeg chippe, kaneløbe chairailø kørrømisren, ñimbe purugub
meløwa, ke chugurringuen kømui inchib kønrrain kømøtø, [14] mumaytøgucha lata kønrrai
inchar. Møin kwaløm ñim chigucha chi palømíig uncha tøgagúibe nømun purugumig
køben, katøwan ñim palai meløbene, tru nøm uncha tøgagúibe ñimun purugumig kønrrai.
Trumaybe mumaytøgucha lata kønrrun. [15] Tiuswei wamwan pørigu maig taimbala: "Nu
tulishibiibe ke unchagøm tøgagømøwei, lamøtø tulishibiibe palappuin kømøwein køn"
taig.

Titon Corintosrømay karua ørøb

[16] Namui Tiuswan 'mayanguen ungwa, ungwa' chinrrab, ñimuimburab na isui lataitøwei
Titoi manrraugucha isunrrai pasrigwan. [17] Pøs na nun Corintosrømay ya, øyeeg maramdiig
køn cha, na wamindigwan ka møriitø kømøtø, nøbe maramigwane ke marøg kuindø
megaig kuig køppe, nøashib treeg martrab isua, ñimuisrømay yan.
[18] Incha kan nuneg, Tiuswei tabig srø wamwan eshkab kusrenanøb pasraigu, chu
iglesiameratøgucha nune truba tabig wamindinabigwan nambe Titoba lincha inrrai
ører. [19] Incha katø treetø kømøtø, tru iglesiameragucha nun lawa wesraig kuig køn,
tru jerusalénsreelai tab indig purugúigwan nam srua amben, nø namun lincha attrai.
Nambe Señorwan maya nuguen tab indig kønrraimba, nam purugug kui pønrraigwan
katøganelan kenamartrappa, tru an tulisaigwane nam asha marøb pønrrabelø ker.
[20] Mugøben namun 'øyeeg kalø marøpteelø køn' tainab pønrramig kømønrrai inder, tru
yeeg nørrø keta traniilan nam asha marøb tøga pønrrønrrai tranigwan. [21] Kaguende
nambe chiwandøgucha maig maramigwan sølwan martrab inchib melabelø ker, Señorwei
merraptø kømø, misaamerai merrabgucha treetøweingue.
[22] Incha nambe katøgan namui nunewan nømun lincha inrrai ører, nui mariiløyu
chiyugøben ke martraptø pasrabig kui katø katø treeg møg kui nam asigwan. Incha
møimbe nøbe katøguchinguen tru maramigube ke martraptøweim pasran, ñim chi
isumgailø kui nø truba isua tøgagúikkurri. [23] Pøs Titobe, naimbe nan lincha megabig,
katø ñimui utu chi maramigu purugub megabig, treeg køn. Inchen tru katøgan lincha
ambub nuneløbe, tru iglesiamera karua øriilø, Cristoyasiibe maya nuguen tabig kønrrai
pønrrabelø, nømbe treelø køn. [24] Inchawei ñimbe tru møguelane truba undaguelø kuin
kui ashchai kenamartrigay, iigwan tru iglesiamera mayeeløba asha kønrraingue. Katø na
ñimuimburab tab kui mørøb pasraibe chigurrin kui ashchai inday.

9

Cristogurri nunelan purugumig an tulisaig

[1] Inchen tru Tiuswei misaameran purugumig tru an tulisamigweimburappe ñimune chi
pøramikken palømøtan. [2] Pøs tru purugumigwane ñimbe purugunrrab ke muniitø pønrra-
belø kui nabe ñimune ashibig kur. Incha nabe treegwan ñimuimburab macedoniasreelai
utu truba tab kui waminchib pasraig køn, ñim acayasreeløbe tru tranamigwane marig
pilasrøwei trannrrab chab tamara kuig købene. Inchen tru maramigwan ¡katø! marig
kørrømisrtrai isua ñim marøb kuibe, nøm tru macedoniasreelø truba yamelø treetøwei
martrab isunrrai indin køn. [3] Øyeeg kuindøgucha tru ñimuimburab nam øyeegu truba
tab kui mørøb waminchib pønrraibe, ka wamindiitø pureptinchibgunmab isua, i nunelan
ørar, tru ñimuimburab na maig waminchib arrig, masken tamara kønrrai, [4] inchippa mace-
doniasreelø møiløgøben naba amrrub chi inchene, ñim chigucha marmø, pesan køben
puinab meløm ønrrai. Pøs, kan treeg pubene, namune purø nu køriimisram nebunrrab
køn, ñim chab tamara melaitamappa nam ñimun chi wammørøsrømøikkurrindø. Pøs,

ñimune masken køriimisram nebunrrun. [5] Inchawei øyeekkurri, i nunelan ñimuisrømay
merrab ashchab amrrai øramig nabe palai asig kuig køn tru purugumburab purugunrrab
misrig købigwan tulisam purugua yandø ke chab tamara munig kønrrai. Trumay tru ñim
purugumig tulisaibe merøbala kømø, tranig kui asamdiig kønrrai, ke trannrrai inchendø,
tranig kømøtø.

'Merø kømø, purugumigwan øyeeg maray' chib wamindig

[6] Incha ñimbe iigwan isua kuy: møikkøben ke kagømønrraindiig ellguabiibe, katø
treetøwei kagømønrraindiig tulishinrrun. Inchen møikkøben ellguamburab ellguabiibe,
katø ellmarigwan tulisamburab tulishinrrun. [7] Ñim møitøgucha tranamigwan tranøppe,
ñui manrrau maig trannrrab isua tøgagúig køben, treeg tranamig køn, ke tranmuinrrabna
købendø, tranmøwei, kabe ke treeg tranamig kuikkurrindø tranmøweingue. Kaguende
Tiusbe kasraatø tranøbigwane undaguig køn. [8] Inchen Tiusbe maramburab marøbig
køn chigurrimbunø tøgagømigwan ñimuinug tøgagømburab unchaguen tøgagømig køn-
rrai, treeg maramig, chiyutøgucha ñim chi palabigwan chu urastøgucha palømø tø-
gagua, chigøben tabig maramigu kerriguba ñim purugub kømig unchaguen tøgagønrrai.
[9] Inchawei Tiuswei wamwan pørigube trenchibig køn:

"Larrøbitchai tsurøb, waachameran tranøb indig køn cha.

Inchen nui tru tabig sølgandø maramibe managatig pasrabig pasran" cha

[10] Inchen Tius tru ellmarøbigwan yell tranøb, pirri manrrai tranøb inchibiibe, maig
palabigwan tranøb, ñimui yellwan nørrø larrøbitchai marøb, tru ñim tabig sølgandø
maramibe kan ellmarig misrøb lataitøwei nørrø larrøbichib inrrai martrun. [11] Trumaybe
ñimbe chiyutøgucha chi palømíig tøgagønrrai mariilø kønrrun, chiyutøgucha purugu-
migu merøbala kømø, tranamburab tranøbelø kønrrai. Inchen ñim tru purugúigwan
nam nømun tranen, nømbe Tiuswan 'mayanguen ungwa, ungwa' chib kømig kønrrun.
[12] Kaguende ñim øyeeg marøb kuibe Tiuswei misaameran chi palabigwan treeg purugúitø
kørrømisrmøtø, Tiuswan 'mayanguen ungwa, ungwa' chib kømikkucha truba truba
kønrrun. [13] Inchen tru ñim øyeeg purugúigu ñimbe mumera kui asiilø køn. Katø
nømbe Tiuswan truba tabig waminchun, Cristoi tabig srø wamyu pønrrøwa, truig
maig taigwan ñim møra, truigwan kenamarikkurrimba, katø ñimbe nømun merøbala
kømø purugub, katøganelø mayeelan treetøwei purugub indikkurrimba. [14] Katø nøm
tru ñim purugúigwan utabeløbe ñimuyasig Tiusba waminchippe, ñimuimburab truba
nu undaatøga martrun, Tius nui ka yandø tab indigwan tøgagømburab tøgagønrrai
ñimun tranikkurri. [15] ¡Tiuswan 'mayanguen ungwa, ungwa' chinrrab, wamindiitøgabe kan
mandøguen tamgaig purø nuig tabig keta tranigwan!

10

Pablo Tiusweiwan nø marøb pasraigwan chinchaingaig waminchib

[1] Na Pablo ñimun øyeeg martrigay chib waminchar, Cristoi tru purø tammayig
kuitøgaba, purø tab inchibig kuitøgaba. Tru na ñimui malau pasrappe, chi tre chish
waminchib pasrømíig køn tainab, trube, peesrøn pasrappe, maig tamigwan kelarrab,
kelarrab trenchibig køn tainabig. [2] Na ñimun trenchinrrab inchar, na ñimuisrømay arrua,
namun møiløgøsrøn ka namuimburaptø isub yu pirau maig købashtiig amøñibelø køn
chibelan kelarrab, kelarrab tamig tøgagúigwan tiusmanda ñimun trendamig kømønrrai
inchunrrigay cha. [3] Pøs nambe misag kuinabwei inchendø, yu pirauelø maig kwayabelø
køben, treeg kwayab amøñimeelø ker. [4] Kaguende tru chitøga kwayamig nam tøgagúibe,
møguelain kønrrab kømøtø, truibe Tiusweinug maramburab marøbig, treeg køn, ni
mumaygucha chindamga murelø nugwaimandzig pønsraig pønrrabelan pøtiitsamig. [5] Pøs
truitøga nambe tru kusremburab kusrewa wamindiilanba, katø tru purab nørreelø isuilø
misaamera Tiusweimburabigwan nebua ashmønrrai søtø pasramisrøb kurrabigwanba
pøtiitser, tru chigurrimbunø isuilane Cristo maig kønrrai inchen, treegu pønrrønrrai

merrarrawa pønsrøb. [6] Incha ñim newan mørøbelø misra pønrramisrene, tru maig
taigwan mørmeelane nambe møra melønrrai mara kørrømartrab pønrrer.
[7] Ñim kui ñimui kabyu maig kenagøben, ka palatø isua ashibelø. Møikkøben, isa
kømø Cristoin kurmab isua pasrøwabe, trube, iigwan isua kømig køn: Nøma Cristoin
kuig købene, namgucha Cristoieløtøwein kuin kui. [8] Maig maramigwan nam karub tøga
pønrrønrrai Señor namun trana pønsraigwan, iigwan na purø møg inchib waminchib
pasrab lataig indinaindøgucha, nabe chi kørig misrabe pasrømumønrrun. Pøs tru maig
maramigwan karub pønrrønrrai Señor namun trana pønsrøppe, ñimun mindishaguen
kørrømartrain kømøtø, Tiusweimburabigu nørrøram purugunrrainguen tranig kuig køn.
[9] Pøs na kilgamera pøra, ñimun truiløtøga ke kwaarøsrøg køb lataikkucha indig kømønrrai
inchar. [10] Pøs møiløbe trenchibelø køn: "Tru Pablo kilga pøriiløbe purø murtø tranøbig,
ke menrra mur waminchibig treelø køn cha. Inchendø nøashib namba pasrappe, chi
trengatig kømøøllig, waminchibgucha chi may waminchimíig køn" cha. [11] Pøs tru treeg
chibeløbe, trube, iigwan isua kømig køn: nam yabsrøm pønrrøwa, kilga pørigu mandø
chib pørøbeløbe, ñimui utu amrrua, marøbgucha treetøwei martrab kui.

'Nuig misrøb møg inchibig køn' taigwan løtab

[12] Pøs nambe tru nømasiitø 'truba tabelø ker' chib pønrrabelø truilø mailø køben,
namgucha nømba latailø ker chib pønrrømøwei, kabe nøm maig tabelø køben namgucha
treeløtøwein tabelø købraitashchab inchib pønrrømøwei inder. Trune truiløbe nømasiitø
kangurrin kangurri mayangatig køtashib, katøganelø lataitøwein købraitashchab inchib
pønrrappe, chugúinguen mørmeelø køn. [13] Inchen nambe møg inchib ke purabgucha
waminchib pønrrønrrab kømøtø, Tius namun mayangatig martrai pønsraigwan nambe
treegwandø marøb pønrrer, katø ñimuisrøngatikken pumig kønrrai tranigwan marøb.
[14] Kaguende nambe namuinukkurri webunagucha pønrrømer, pøs nam ñimuisrø pumuig
kuig lata. Pøs nambe ñimuisrøngatig Cristoi tabig srø wamwan nammerrigwei srua
amrruig købig køn. [15] Kabe katøganelø nøøreelø marigu kebamba, purab møg inchib
waminchibgucha pønrrømer, namuinukkurri webambub. Masken treeg kømøtø, ñimui
isubigwan Jesucristoinug pasra tøgagúigu katøguchi nørrørab amrraimab isua muniirab
meler, namui maramig ñimui utube nørrø larrøbichib inrrai, [16] Tiuswei tru tabig srø
wamwan ñim corintoelainukkurri mas yabsrønguen eshkab kusrenanig kønrrai; peenug
katøganelø kebamba marinug trusrø nam kebuna møg inchib waminchib pønrrømønrrab.
[17] Inchen møikkøben nui misrøb møg inchib waminchib pasrag købene, nøasiitø
kømø, Señorweiwane tab kui mørøb tabig waminchib pasrøbash. [18] Kaguende nøasiitø
'truba tabig kur' chib, nuimburaptø waminchibigwan tabig kui asha kørrømarig kønrrab
kømøtø, tabig køn cha, Tius nø wamindig, truibe tabig køn.

11

Pabloba, 'Cristo nøashib karua øriilø ker' chib ka isatø inchibeløba

[1] Ke na chugúi mørmíig lataig na mayandø wamincha mørtrab ñim trunun ka awen-
taimbe køtan. Pøs na treeg indingucha ñimun ka awentarray chinrrab inchar. [2] Kaguende
ñim møigweyasig pønrrappe, ke truigweindø kønrrai, na treeg inchib truba isub pasrappe,
Tiusweinukkurri arrubiitøga treeg inchib pasrar. Muba kasharanrrab misrabe, truibatø
kasharanrrai nabe ñimun treeg mara tøga pasrar, truibe tru Cristoba, tru nø perainrrab
arrub kwaløm nui merrab kan mu møøbagucha kimø srusrø newan chishig lataitøwei
na ñimun nun treeg kenamartrab. [3] Inchendø nane kørig isutan, tru ul purø may
kebenøsrkamig tøgagúitøga tru Evan kebenøsrkøb lataitøwei ñimungucha mumay køben
ñimui isubigu peløsrkøngarunrraitamab tru ñim isa kømø pønrraigwanba, tabig chishchig
Cristoinug pønrraigwanba. [4] Kaguende møikkøben ñimun tru nam eshkab kusrenani
lataig kømøtø, Jesúsweiwan peemay eshkab kusrenanøb arrin kui, kabe tru ñim Espíritu
Santo uta tøgagúigwan kømøtø, katøgan peg espíritun waminchib arrin kui, kabe Tiuswei
wamwan ñim uta tøgagúigwan kømøtø, pegwan waminchib arrin kui inchibigwane, trube,
ñimbe chi chimø melabelø køn. [5] Cristo nøashib karua øriilø misrøb, tru purab nørreelø

chib pønrrabelai merrab chiyugucha lamíig kømur nagucha. [6] Pøs nabe nai wamindigube
kan mørøptø purramdiig, may waminchimíig kuinaindøgucha, nebua kusreb asigube nabe
maig kuigwan nebua ashibig kur. Iigwane chiyutøgucha ñim tørgandø ashchai kenamarig
køn.
[7] Ñim nørreelø misrtrai, nabe naasiitø chigucha kømíig misrøb, Tiuswei tabig srø
wamwan truburø chi utømø eshkab kusrenanøb pasrappe, ¿kabe nabe kaig marøb
pasrabraig kø chindah? [8] Na ñimun purugub pasrønrrab, nabe katøgan iglesiameranguen
kerrab lataig utamig nebubig køn, nai chi palab arrubigwan tøgagønrrab. [9] Pøs na ñimui
utu Corintosrø uñib urasma nan chi palab arringucha, munguen trannrra cha, miamuig
køn. Kaguende nan chi palab arrubigwane namui nunelø Macedoniasrøngurri amrrua,
tranig køn. Chiyutøgucha nabe ñim ke nan tranrraindø, tranrraindø inchimønrrab, nabe
purø ashiptø megaig køn. Pøs katøgucha mun miamø, nabe treetø ka megabig megamøn-
rrun. [10] Cristoi newan ciertonig nainug pasrai møra lataitøwei, na chi an purugúig
utømø, tru møg inchib tab kui mørøb waminchib pasraigwane Acaya pirausrøngucha
nane muguen waminchimønrrai katønrraamøn. [11] ¿Chindimbagurri? ¿Pøs kabe na ñimun
undaguig kømubra chindah? ¡Pøs Tiusbe asha pasran, nabe ñimun undaguig kui!
[12] Nabe tru purugurray chib miamø maig marøb arrigwane marøbig maramønrrun,
an utab pønrrøbendø, tru nam lataitøwei marøbelø ker chi køptø tru kemesratøguen
møg inchib waminchib pønrramigwan labelan marbashmø kanmaytø kata pasrtrab.
[13] Kaguende tru treeg inchibeløbe, Cristo cierton nøashib karua øriilø kømøn. Tru
marøbeløbe ka may wamincha isatø marøbelø, Cristo nøashib karua øri latailø misrøb
treeg inchibelø køn. [14] Inchen øyeegwane ke kwaara asamikkucha kømøn. Kaguende
Satanástøweinguen kan ángel tabig tørigwan tøgaig lataitøwei misrøbig køn. [15] Inchawei
øyeebe kwaaramdiikkucha kømøn, pøs tru Satanás karuigwan marøb pønrrabeløgucha
tru sølgandø tabigwan marøbelø misrøb pønrrøben. Pøs nømui kaig marimburø maig
utamig køben, treegutøweim patsønrrun.

Pablo chine chine kaig nebuinab megaig

[16] Pøs nabe katøle trenchinrrab inchar: mugucha nane ke chugúi mørmíig kui
lataikkucha mara srua kømørrunrrigay cha. Inchendø ñim nan treeg isua tøgaguabe,
trube, na chugúi mørmíig kuingucha, nan treeg ka utørray chinrrab, na maitøguen møg
inchib pasramig kønrrai. [17] Tru na naasiitø truba tab kui mørøb møg inchib waminchib
pasraibe, nan Señor wamindingaruben wamindig kømøtø, chugúinguen mørmubendø
wamindi lataig, treeg køn. [18] Pøs truba yamelø møiløgøbenma pirauig maig køben treegu
nømasiitø purø nørreelø mørørai inchib pønrrøbene, nagucha treetøwei purø nuig kui
mørørai inchib pasrønrrab. [19] Ñimbe ya kusrebelø købendø, chugúinguen mørmeelane,
trube, ñimbe ke mørøguen isrømøzhig melabelø køn. [20] Møikkøben ñimun maig mar-
train chippe, ke treeg marøb melønrrai inchibigwanba, ñimun søtø pønsra nø tøga
kørrømisrtrab marøbigwanba, ñimun chi isa køben kerrawa, nui marøbigwanba, ñimune
chigucha kømeelø marøb nuig misrøb pasrabigwanba, ñimun maløbøtø pashaguchib,
treeg inchibigwanbabe, trube, truigwane ñimbe ke chi chimøzhiitø melabelø køn. [21] Pøs
nambe øyeeg kenamarøb pønrramibe yangucha kullaguelø købrain køn tamig, nane
kørikken køtan.
Kaneløma ke nømasiitø chinetø møg inchib wamincha mørene, treetøwei nagucha
martrab, treeg wamindamibe na chugúi mørmøgølig lataig wamindig kuindøgucha.
[22] ¿Nømbe hebreosmera kø chindah? Nagucha hebreotøwein kur. ¿Nømbe Israelwei
misaamera kø chindah? Nagucha Israelwei misaatøwein kur. ¿Nømbe Abrahamwei
misaamera kø chindah? Nagucha Abrahamwei misaatøwein kur. [23] ¿Nømbe Cristoiwan
marøb melabelø kø chindah? (Pøs chugúi mørmíig lataitøwei waminchar) Nabe nøm
lataitøguen kømø, masken marøb, marameløyugucha mas mur marøb, kailan keeri yau
nømun lataitø kømø, katø katø merrarrawa keeriinab, ichaguchibgucha, mam ichagut-
samigwan nømun lataitø kømø, ichagutsamburab ichagutsinab, katø katø ke yandø
øsig kømurmab isui megamig pub, [24] katø trattrø pijibe judíosmera maig ichaguchibelø

kuigwan treinta y nuevebatø ichagutsinab megabig kur. [25] Katø pønmay tsiitøga ichib
srua kuinab, katø kan pijibe kwetchab sruutøga petinab, katø pønmay barco pitis misrøb
chab mincha, piu asentaben, kan pijibe kwalma y mawa nane mar tøbøtaasrø pi srua
yaig megamig nebubig køn. [26] Chu urastøgucha naimbe webya yamitø, yamitø nebuben,
kanmaywane nørrø pimerayu chine purayaig megamig nebuben, kanmaybe nileelai
utuwan chi kuinanrraptiig purayamig nebuben, kanmaybe naim pirau misaameratøwei
chigøben marinanrraptiig pureb yamig nebuben, kanmaywane judíos kømø misaamera
chigøben marinanrraptiig purayamig nebubig køn. Inchen kanmaywane ciudayu kørig
kømdiig inchibeløyu purayamig nebuben, katø kanmaywane mu misag warab waraimøsrø
kørig kømdiigu purayamig nebuben, kanmaywane maryu chigøben kuinanrraptiig treegu
pureb megamig nebuben, katø kanmaymerawane ka isatø 'Cristogurri nunelø ker' chibelø
chigøben marinanrraptiig, treeg unamig nebubig køn. [27] Marameløgucha purø murig,
trurrigu ni mandøguen kømui megamig, treeg nebubig køn. Katø katø kibguen kimøwei,
katø parøgwai mørøb, pi mulgwai mørøb, katø katø chigucha mamíig megamig nebub,
kørrag kui megamig nebub, asru kemig chigagúinab megamig nebub inchibig køn.
[28] Inchen tru kømnetø kwalømmørig na isuim pasramibe iglesiamerabe mayamba
chinchib kermab isub pasramig, truig købig køn. [29] Møikkøben kullaarain pasrøbene,
nan kullaaraig kui lataig købig køn. Inchen møikkøben kaigu srurrengwangaruinab
megabene, nan pusrkwabig køn. [30] Na møg inchib waminchib pasramig nebubene, na
truburab kømíig kullaguig kuigu, truyube møg inchib waminchib pasramønrrun. [31] Namui
Señor Jesucristoi Møskai, Tius tru managurri managatig mayanguen tabig wamindinabi-
ibe nabe ka isatø inchib pasrømui asha pasran. [32] Rey Aretas karuigwan marøb wabig, tru
Damasco ciudayu kubenadurbe tru damacenosmerai ciuda pøtøgatan laringaruin købig
køn, nan kemørtrab. [33] Inchen nane tru ciudayu pøtøgatan srug pirøbanrrig marigugurri
kan pendanayu kørrøørøbelø køn, kan tasinyu waya. Øyamay nabe truigwei taskugurri
welula, ibig kur.

12

Pablon Tius nuimburabig mu asiimíig pønrrabelan kenamarøb

[1] Nabe katøgucha naasiitø møg inchib waminchib pasramig køtan, treeg mariibe chi
purugumíig kuindøgucha. Nabe piab lataigu na chigøben asiilanba, Señor nuimburabelan
nan kenamariilanba, trunun waminchab. [2] Nabe kan møg ashibig kur, Criston kørewa
pasrabigwan, møi ya catorce añosken køn. Truigwane tru pøn srømbalasrøngatig srua
yaig købig køn. Nune asrbañau srua yaig køh, kabe asrbañaun kømø, srua yaig køh,
chindindø, truigwane maig kui mørmur. Trunune Tiustøwei asan. [3-4] Tru møwane tru
srømbala Tiuswei purø tabzhiisrømay srua yaigwan nabe asha kur. (Nune asrbañau srua
yaig køh, kabe asrbañaun kømø, srua yaig køh, chindindø, truigwane maig kui mørmur.
Trunune Tiustøwei asan.) Inchen trusrømbe ni kan mandø chaguen trendamgailø nøbe
wamindi mørig køn, treegwane kan møwane waminchimønrrai meriilan. [5] Pøs nabe tru
møweimburappe si møg inchib waminchib pasrabwei indamønrrun, pøs truibe nawein
kuinaben. Inchendø nabe naasiitø møg inchib waminchib pasrømøtø, na trengatig kømíig
kullaguig kuinaigube møg inchib pasramønrrun. [6] Pøs nan møg inchib waminchib pasrag
køben, na treeg inchib pasrainguen, nabe ke chugúi mørmíig lataig indig kømubsruinrrun.
Kaguende nabe cierton waminchibsrubrainrrun. Inchendø nabe treebe marmumønrrun,
na maig kuigwan asig tre lataitø kømøwei, na waminchen ñim møri lataitø kømøwei, mas
nuikken kuin kui mugøben nan treeg isumønrrai.
[7] Øyeeg chigøben purø nørreelø nan kenamarig, truilø nan purab nuig kurmab isub
pasramig marmønrrai, nane nai asru chu uragucha kan kal lataig kebuchib pasrønrrai
pasrig køn, Satanás ørig, ni mandøguen kømui pasramig kønrrai martrabig, na purab
nuig misrøb pasramig kømønrrai. [8] Inchen nabe iigwan Señorwan pønmay 'tiusmanda
kerrarra' cha miaben, [9] Señorbe nane trenchibig køn: "Tru nai ka yandø tab indig truitø
ñune tsabø køn cha. Kaguende tru nai maramburab marøb pasrabiibe ñi truburab kømíig

kullaguig kuigu masken tab kenamisran” cha. Inchawei treeg købene, na truburab kømíig
kullaguig kuigu mayanguen tab kui mørøb møg inchib waminchib pasramønrrun, Cristoi
maramburab marøbig nainug pasrønrrai. [10] Inchawei nabe na truburab kømíig kullaguig
kuigu lata, nan tsalø waminab pasraigu lata, nan chi palabigu lata, Cristogurri nan kaig
martrabgøba indinab megaigu lata, nabe truba tab kui mørøb kasraarar.

Pablo corintosreelan isub

[11] Pøs nabe kan chugúi mørmíig lataig indig køn. Inchen na treeg inchaimbe nane
ñimweinrre indig køn. Naimburab tabig waminchippe, ñimguen tabig wamindig kønr-
raptiig kur. Kaguende tru Cristo nøashib karua øriilø misrøb purab nørreelø chib pønrra-
belaimbe nabe chiyugucha lamíig kømur, nabe maya chigucha kømíig kuinaindøgucha.
[12] Cristo nan nøashib karua ørig kuin kui asamig, maig kuindøgucha tammay nabe ñimui
utu kenamarig køn: Tius naba pasrain kui ashchai mariilø marøb, kwaara asamdeelø
marøb, maramburab mariilø marøb, treeg. [13] Tru katøgan iglesiameran lataguen kømø,
¿nabe ñimun chiyurren lameelø marøb kørrøra pønsrøbrah? Na ñimun trannrrai
miamuig, trutøwein køn. Pøs na miamub kalø marigwan ulø paymø pesannarrai chinrrab
inchar. [14] ¡Au! Nabe katøguen chab tamaraguen megar ñimun ashchab attrab, møimbabe
chabguen pønmayguen kønrrab køben. Treetøwei katø na ñimun mianrrab kømø
arrumønrrun. Kaguende nabe ñim chi tøgagúigwan isua lamøtø, ñimun isur. Pøs
kaguende ureemera møskalayasig esegab tulisamig kømøtø, uregweyasig esegab tulishib
melamibe møskalainguen køn. [15] Inchawei nabe tab kui kasraatø naiwan kerrigu kas-
tamønrrun, naasiitøweinguen ñimuyasig patsønrrai marøb. Na ñimun mas undaarabene,
¿ñimgurrimbe nane tre undaaramønrrapteh?

[16] Pøs trube, naimburappe ñimbe ashibeløguen na ñimun trannrrai miamuigwan.
Inchendø nabe ke chi maramdiig køtashib ashib megabig køndainabig kuig køppe,
trube, ¿ke chi isa køben kabe ñimun chi wesrabraig køppeendi? [17] ¿Kabe na tru møilan
køsrøn na ñimuisrømay karua øriiløtøga chi isa køben, kabe ñimun chi wesrabraig kø
chindah? [18] Nabe Titone: “Tiusmanda ashchab irrunrrig” cha, Cristogurri namui katøgan
nunewanba nun lincha inrrai ørig kuig køn. ¿Kabe Titobe ñimune chi isa køben chi
wesraig køppeendi? ¿Nambe yamba pailøba treetøwei kandø isua marøb, katø pailøba
yamba tru maywandøwei pønrrammørgøppeh?

[19] Nambe ñimui merrab ka tab wegørrag køptørre inchib pønrrabelø kui, ¿ñimbe
katøgucha møi øyangatig kabe treeg asønain pønrrøgueh? Treeg kømøtø, nambe
waminchippe, Cristoinug pønrrabelø kui asamdiig Tiuswei merrab waminchib pønrrer.
Inchen nam kerrigu mariiløbe, ñim, nai undaarailø, Tiusweimburab ñim nørrørab amrrain
køn. [20] Pøs nane køristø køtan na ñimuisrø puben, na ñimun mailø kønrrai isua pasraig
ñim treelø kømøwei, katø ñimgurri nan maig kønrrai isua pønrraig treeg kømøwein
køptinchen tsaatø indinab pønrrainabgunmab. Nane køristø køtan ñimui utu aleguiyam
lailø, møikkøben chi tøgagøben pusrkwai asiilø, purø trømbøig namig kui indiilø, nøørø
katøgan søtømisrøb tarømisrøb ambiilø, katøganuimburab wam kusrub wamindiilø, isa
wamincha møriilø, purø nørreelø misrøb pønrrailø, mumaygucha kømíig mara pønsrailø,
treeg kønrraitamab. [21] Incha nane kørig isutan na ñimun katø ashchab puben, Tiusbe
ñimui merrab nan kørig purøøren, truba yamelaimburø nan kisamig nebunrraitamab
isua, tru merrabwan nømui køsøngønrraptiig mariilanba, møgueløba, ishumburmeraba
trømbøig mariilanba, mu mandiimíig chi marøg køben trømbøig maramitø srua ambi-
ilanba isua mørmuin køben.

13

‘Isua ashiptø melønrrigay’ chib wamindiilø srabeig

[1] Na ñimun ashchab arrumig møimbabe pønmayguen kønrrab køn. Chigøben kalø
puigwan asha marøppe, kan pailø kui, pønelø kui ‘maig purayaigwan treeg køn’ cha
nømashib eshkabendøwei, maig kønrrabigwan asha maramig køn. [2] Nabe tru pamay
kønrrabyu marig merrabwan arrua, ñimba pasrøwa, kanmaytø isua kønrrai eshkaig

købig kuig køn. Na møi katø ñimba pasrømøwagucha katøle katø eshkanrrab inchar,
tru merrabwan kaig marøbelanba, mayeelø katøganelanba na katøle arruppe, kan
waachaalleelø chib mun lastima ashchab attrab kømur cha, [3] kaguen ñimbe Cristo nagurri
waminchib pasrabig kuitashchab ashig køb ñimbe trurre lab kuig køben. Cristobe ñimba
mumay kømigwane chi martrabga kaizhikkucha kømøtø, nøbe ñimui utu maramburab
marøbig køn. [4] Pøs isa kømø, Cristobe misagwei asr lataitøwei kullag kua, kurusyu
mesrøben, kwaig køn. Inchendø Tiuswei maramburab marøbiitøga øsig wan. Pøs katø
treetøwei nambe Cristoinuube kullaguelø kuinabendø, Tiuswei maramburab marøbiitøga
Cristoba øsig pønrramønrrun ñimuyasig marøb pønrrønrrab.
[5] Ñimui isubigwan Jesucristoinug pasra pønrraigu pønrrabraitashchab tab isua ashib,
maig købraitashchab ñimasiitøwei paya mørøb inday. ¿Jesucristo ñimuinug pasrabig
kuin kui ñimbe ashmeelø kø chindah? tru ñim maig pønrraitashchab isub pønrraigu
chi kalø webammuikkurrimbe. [6] Pøs namui isubigwan Cristoinug pasra tøgar kua nam
tabig webamba pønrraigwan ñim nebua ashchun. [7] Incha nambe Tiuswan purugurra
cha mier, ñim chigucha chi kalø marøb kømønrrai. Kabe tru namun mailø kuitashchab
ashen, tab webambigwan ashchai isua kømøtø, ñim tabigwan marøbelø kønrrai isua
inder, ñimuin kabyube nambe kegørra pønrrai lataig asønaindøgucha. [8] Kaguende
nambe tru newan ciertonigwane chi treeg kømønrrai martrab indamgaig køn. Treeg
kømøtø, tru ciertonigweimburab nam marøb pønrramibe køn. [9] Inchawei namun kullaatø
mørøraingucha, ñim tabig mur pønrrøbene, kasraarabelø ker. Incha nambe Tiuswan
iigwan miabelø ker: ñim newan tabelø kønrraimab isua. [10] Inchawei øyeekkurri nabe
yabsrø pasrappatøwei iigwan pørar, tru na ñimuisrø pua, nai maramigwan na tsakkandø
marøb pasrønrrab arrumig kømønrrai. Señor nan ashib karub pasrønrrai tranøppe,
pinishib inrrain kømøtø, kusrua pønsrøbguen inrrai tranig køn.

'Ka amøñigueh' chib wamindiilø srabeig

[11] Trube, møimbe yandø, nai nunelø, maya nuguen kasraaray. Ñimbe newan tabelø
kønrrab inchib, na 'øyeeg, øyeeg melønrrigay' chib wamindigwan møra marøb, katø
pønrrabgucha kandø isua pønrrønrrigay. Katø kangurrin kangurri tab warønrrigay. Tius
tru undag købig tru chi isumgaig tab købiibe ñimba pasrønrrun. [12] Kangurrin kangurri 'ka
amøñigueh' chib tabig wamab, Tiuswei undag købiitøga tasig tranay. [13] Tiuswei misaamera
mayeeløba yuelø ñimun 'ka amøñigueh' chib wam øran.
[14] Señor Jesucristoi ka yandø tab indiiba, Tiuswei undag købiiba, Espíritu Santoi tru
trakkandø lincha pasraibabe ñim mayeeløba pasrønrraimab isur.

Gálatas

'Ka amøñigueh' chib pørig

1 Na Pablo Jesucristo nøashib karua ørig, mu møguelø nømuimburab karua ørig
kømøwei, mu katøgan inrraincha karua pasrig kømøwein kur. Treeg kømøtø, Jesu-
cristoba, katø Tius Møskai Jesucriston kwailai utugurri øsiirangarubiiba karua ørig kur.
2 Namui nunelø mayeelø naba warabeløba Galacia pirausrø iglesiameran i kilgawan na
pørar. 3 Namui Tius Møskaimba, Señor Jesucristoba nui ka yandø tab indigwan køben,
chi isumgaig tab købigwan køben ñimun tranrrun. 4 Truibe nam kaig mariilaimburab
nøashib kwanrrab pasramisrig køn, nam warain kwaløm larrø kaig pasrabigugurri namun
wesraig kønrrai, tru namui Tius Møskai maig kønrrain køben, trumay. 5 Truigwan
tørguegwalmabig kønrrun managatig. Treeg kønrrun.

Kaigyugurri wesrab wam katøgan peebe chi kaagøn

6 ¡Paare! Kan øyeeg misaamerabe mailø kermab ashar, Tiuswei tabig srø wamwan
peemay yunømara srua pønrrønrrab, tru Cristoi ka yandø tab indiitøga ñimun wamabig
Tiuswan chabguen yandø yanayutø tarømisrøbguen ambin køben. 7 Tabig srø wam
katøgan peg kuimba kømøtø, møiløgøben ñimune ke ka iløsrkøb, Jesucristoi tabig srø
wamwane ke kan mumaygucha kømíig kønrrai mindisha pønsrøg køb indan. 8 Namdøwein
kui lata, kabe kan ángel srømbalasriig kui lata, tru tabig srø wamwan nam ñimun
eshkab kusrenani lataig kømøtø, katøgan peemaytø yunømara waminchibiibe, managatig
trømbøig nebuig pasrønrrai pasrig købash. 9 Nam ñimun eshkaigwan, møi katøle katø
nabe eshkanrrab inchar: tru ñim uti lataig kømøtø, møikkøben tru tabig srø wamwan
yunømara peemaytø eshkab kusrenanøbiibe, managatig trømbøig nebuig pasrønrrai
pasrig købash cha.
10 ¿Nabe misaamera nan tab inchamab lab pasrabrah, kabe Tius tab inchai lab pasrabrah
chindah? ¿Kabe misaamera tabzhig inchai lab pasrabra chindah? Pøs na katøgucha
misaamera tab kui mørtrai na nømun tabzhig inchib pasrabig kuimbe, trube, nabe Cristoi
marøb megabig kømubsrubrainrrun.

Pablon Tius martrai karua pasrig

11 Iigwan ñim, nai nunelan, wammørøsrkønrrab inchar, tru tabig srø wamwan na eshkab
kusrenaniibe møguelø nømdø isua wesruigwan wamindikkucha kømøn. 12 Pøs nabe, kan
møwan utig kømøwei, katø kan møg kusrenanig kømøwein kur. Treeg kømøtø, nan
Jesucristo ashchai kenamaren, treeg utig købig køn.
13 Kaguende ñimbe manawei nane wammørøbelø kuinrrun, judíosmera Tiusweyasig
maig marameløyu, na trunun marøb uñib uras na merrabsrø maig inchib uñibig kuigwan:
kan namig købiitø ¡katø! chindinrrabna kui inchib, Tiuswei iglesian kaig martrab
wendautø llirab, nøm tru treeg marøb tøgagúigwan kerriguwan pinishinrrab truba truba
inchib unig købigwan. 14 Namui misag utu, naba ketøtø nørrørawarwei utu møilan
køben nabe kanab kusrebig købig kur, judíosmera Tiusweyasig maig marameløyube,
kaguende nabe merrabsrø namui kølli misaamera maig marøb amrruigwane maikken
purøbuniimíig kønrrai inchibig købig kua. 15 Inchendø Tiusbe nane nai usrai patsø
umbu wabenbatøsrøwei nane tarømara, nui ka yandø tab indiitøgatø nane wamig køn.
Incha nun tabig asønaben, 16 nui Nusrkawan na nebua ashchai kenamarig køn, judíos
kømø misaamerai utu nuimburabigwan na eshkab kusrenanamig kønrrai. Inchen nabe
tru urastø mu møwan paya mørmøwei, 17 katø naguen treeg kømøwatø Cristo nøashib
karua øriilan payrrab Jerusalénsrømay nebimøwei indig køn. Treeg inchimøtø, Arabia
pirausrømay ya, trugurrimbe katøle Damascosrømay arrig købig køn.

Jesucristo nøashib karua øriilø katøganeløba Pablo lincha waminchib

[18] Indiibe yandø pøn pila puraiben, Jerusalénsrø nabe Pedroba waminchab ya, trusrø
nøba parru kørrømisrøbig kur. [19] Cristo nøashib karua øriilan nabe trusrømbe møigwan-
gucha ashmur. Ashippe, Señorwei nuneg Jacobondøh ashar. [20] Na ñimun pøriibe, Tiuswei
merrab isa kømøtø, treeg køn cha, treeg pørar.
[21] Incha trugurrimbe Siria pirausrømayba, Cilicia pirausrømayba ibig kur. [22] Nane
Judea pirausrø Cristoi iglesiamerabe malauguebe ashmeelø srø købig køn. [23] Truiløbe
øyeegwandøwei wammørøbelø køn: "Tru merrabsrø namun kaig marøb llirab uñibig
købiibe, møimbe tru Jesucristoi tabig srø wamwan eshkab kusrenanøb unan taig, tru
merrabsrømbe nø pinishinrrab inchib unig købigwan." [24] Incha nagurri Tiuswan truba
tabig waminchibelø køn.

2

Cristo nøashib karua øriilø Pablon chi chimø ka utab

[1] Indiibe yandø catorce años misren, katø Jerusalénmay Bernabéba ibig kur, katø
Titongucha tøgatø pera. [2] Inchendø nabe trusrømay ippe, Tius nan trusrømay inrrai nan
kenamaren, nabe treekkurri yaig køn. Incha tru Tiuswei tabig srø wamwan judíos kømø
misaameran na mandø eshkab kusrenanøb unigwan nømun eshkabig kur. Nabe truigwan
marøppe, tru tabelø kui asha tøgagúig nørreeløba, namdø nøørø tulundzuna trunun
wamindig køn, na tru møi marøb pasraigwanba, na tru marøb unig købigwanba, ka treeg
marøb uniitø puraimønrrai. [3] Inchendø na pera yaig Titon købenguen griego kuingucha,
nune circuncidaweig kønrrai inchimuig køn. [4] Tru treegwan martrai inchibeløbe ka
isatø Cristogurri namui nunelø chib isabelø sølwan kømø, peemaytø kusrenanøbelø,
ashmøwatø nilø kegørrin købig køn, nam Cristogurri chi iløsrkaimeelø melaigwan maig
inchibelø køtashchab larønrrab, katøle truyutøwei kegørra melønrrai martrab. [5] Inchen
nambe nøm chi tailan ni kan petøzhiitøguen alrranmeelø ker, Tiuswei tabig srø wam
newan ciertoniibe ñimui utu maig købiibe treetø pasrabig pasrønrrai.
[6] Tru tabelø kui asha tøgagúig, tru nørreeløbe, nane øyeeg martrig cha, srøibe chigucha
eshkawa pasrmuig køn. Tru truilaimburappe, nøm nørreelø kuigwane naimburappe
trunun isua ashib pasramibe chigaagøn. Pøs Tiusbe muingatøgucha pasrømíig køn.
[7] Masken treeg inchibgunrriibe Tiuswei tru tabig srø wamwan judíos kømø misaamera,
tru circuncidameelan na eshkab waminchib unamig kønrrai, nan trana pasrig kuin
kui ashibelø køn, judíosmera circuncidawarwan kusrenanøb waminchib uñchai Pedron
pasrig køb lataitøweingue. [8] Pedron tru judíos misaamerayasig Jesucristo nøashib karua
ørig kønrrai, tru nø marøb uniiløyu marøb pasrab Tiustøwei na marøb uniiløyugucha
marøb pasraig køn, tru judíos kømø misaamerayasig Cristo nøashib karua ørig kønrrai.
[9] Nan øyeeg kønrrai tranig kuin kui nebua ashabe, Jacoboba, Pedroba, Juanba tru tabelø
kui asiilø, kan pilarmera latailø kui asha tøgagúiløbe, nanba, Bernabéwanba kusrmay
tasigwan tranøbelø køn, yandø møimbe lata lincha marøb amøñibelø kønrrab cha, treeg
kenamarøb, nambe judíos kømø misaameraisrømay amben, nømbe judíosmera circun-
cidailaimay ambamig kønrrai. [10] Namune eshkappe, waachameraimburab pesannamø isua
kønrrai, trununduøh eshkabelø køn. Pøs nabe trununwei truba truba isua marøb megabig
kur.

Pablo Antioquíasrø Pedron 'kalø marin køn' cha namab

[11] Inchendø wendø Antioquía ciudasrø Pedro puben, nabe nun malaugue 'øyeebe maig
margu' chib truba mur namabig kur, kaguende nø treeg mariibe, pella marøb pasraig
køben. [12] Kaguende Jacobo karua øriilø møiløgøsrøn amrrumøwatøbe, judíos kømø
misaameraba ka lincha mab uñabe, truilø yandø pubene, trube, nøørøtø inchib, yandø
linchimub kebibig køn, tru judíos kømø misaamera kørebelane, trube, circuncidamig
køn chib, treeg inchib søtømeran kørig køptø. [13] Inchen Jesucriston kørewa pønrrabelø
katøgan judíosmeragucha, Pedro tru kalø marøb pasraigutøwei marøb kebamben, tru
nømguen treeg marmubendø, treeg marøbelø misrøb pønrraigu Bernabéguen tøga
kebeña pasrabig køn. [14] Inchawei Tiuswei tru tabig srø wam newan ciertonig maig køben

treegwan sølgandø amøñimuin kui ashabe, nabe mayeelai merrab Pedrone trenchibig kur:
"Ñi ya judíoguen yandø kan judío kømíig lataig marøb uña, ¿judíos kømø misaamerane,
trube, ñigan judíosmera latailø kønrrai martrab inchib pasrøtirru?" cha.

Isubigwan Jesucristo pasra tøgagúikkurri kaigyugurri webambamigwan tøgagøb

15 Nambe kal-lainukkurri trendø judíos misaamera ker, judíos kømø misaamera kaig
marøbelø kømøtø. 16 Inchendø nambe ashibelø ker, tru maig maramigwan martrai
Moisés pørig truig maig karuilan treeg mara, ni kan muguen chi kaig kømíig lataig tabig
kørrømartrab kaimaigwan. Treeg kømøtø, isubigwan Jesucristoinuutø pasrikkurri, treeg
køn. Namgucha Cristo Jesúswan køreig køn, isubigwan Cristoinug pasra tøgagúikkurri
chigucha chi kaig kømeelø lataig kørrømarig kønrrab, tru maig maramigwan martrai
Moisés pørig maig martrain chibig køben trunun mara kømøtø. Kaguende tru maig
maramigwan pørig, truig maig chibig køben treelan mariitøgabe, muguen chi kaig kømíig
kui lataig tabig kørrømarig kønrraamøn.
17 Pøs nambe Cristogurri chigucha chi kaig marmøwa lataig kønrrab inchib meløben,
trube, møi Cristoinuube katø nambe kaig marøbelø kuin kui treeg puptinchene, trube,
¿Cristobe kaig martrainguen inchib pasrabig køn ta chindah? ¡Kah! mumaygucha chi
treeg kønrraamøn. 18 Tru maig maramigwan martrai Moisés pørig maig chibig køben
trunun na mas treeg marøb pasrømønrrab pinishib patsøgaigwan, katøle trunundøwei
kusrua pasrøb kebyabe, tru na treeg marmønrrab cha wamindigwane natøwei itøbunab
pasraig webinrrun. 19 Tru maig maramigwan martrai Moisés pøriibe yandø nane chi
martrabgaikkurri truigweimburappe yandø nabe kwaig lataig kur, na Tiusweyasig øsig
pasrønrrab. 20 Kaguende nabe Cristoba kegøtø kurusyu mesraig lataig kuig køn. Incha
møimbe nabe yube naimburab naasiitø øsig uñmøtø, Cristo nainug pasran. Møi ya na øsig
uniibe, Tiuswei Nusrkaweinug isubigwan pasrikkurri øsig pasrar, nøbe nan undaarawa,
nøashib nayasig kwaig køn. 21 Nabe Tiuswei ka yandø tab indigwane kashmur. Kaguende
tru maig maramigwan martrai Moisés pørig maig taigwan treeg mariitøga, chi kaig kømíig
lataig tabig pasrønrrab indamig kuig kuimbe, trube, Cristo kwaibe ka kwag køptø kwaig
lataig webibsruinrrun.

3

Isubigwan Jesucristoinuutø pasra pønrraiba, maig maramigwan martrai Moisés pøriiba

1 ¡Ñim Gálatasmera larrø chugúi mørmø misaamera! ¿Ñimune øyeetø mumaygucha
wegønønrraingaig lataig melønrraimbe ñimune murre may søtiicha pønsrøta? Jesucri-
stone tru kurusyu mesraig køn cha, ñimun ke tab asha kønrrai kusrennøb wamindigwan
øyeeg martraimbe. 2 Nabe ñimuimburab chi mas kømøtø, iigwandøh wammørinrrabna
køtan: ¿Tru maig maramigwan martrai Moisés pørig maig chibig køben treegwan mara,
Espíritu Santon utig køh, kabe isubigwan Cristoinuutø pasra, tru tabig srø wamwan
mørikkurrin kø chindah? cha. 3 ¡Kan ñim kui, larrø chugúi mørmø misaamera! Espíritu
Santotøga marøb pølbasra, ¿trube, møimbe chu punrrab indamigwane ka ñimuimburab
ka ñim mariiløtøgatø punrrab inchib køtirru? 4 ¿Ñim chinetø chinetø maig kuig mørøb
puraambiibe, trube, chiweingucha chi purugumuig kønrrab kø chindah? Pøs purugubwei
indig kuinrrun. 5 ¿Kabe Tiusbe nui Espíritun ñimun tranøb, katø tru maramburab mariilan
ñimui utu marøppe, tru maig maramigwan martrai pørig, truig maig chibig køben trunun
ñim marikkurri treeg mara chindah? ¿Kabe tru tabig srø wamwan ñim møra køreikkurrin
kø chindah?

Abraham nui isubigwan Tiusweinug pasrikkurri Tiusbe nune kaig kømíig lataig tabig kui asig

6 Abrahamma Tiuswan øyeetøwei køreben, nune chi kaig kømíig lataig tabig kørrømarig
købig køn. 7 Inchawei isua asamig køn, isubigwan Tiusweinug pønsrøbeløbe si, Abra-
hamwei ureemera kuin kui. 8 Inchawei Tiuswei wamwan pørigube manasrøwei trendaig
købig køn: Isubigwan Tiusweinuutø pasrikkurri judíos kømø misaamerangucha chi kaig
kømeelø lataig tabig kørrømariilø kønrrain cha. Tiusbe kanmaytø nui tru tabig srø

wamwane Abrahamwan eshkaig købig køn, øyah chib: “Judíos kømø misaamera chu
pirausreelandøgucha ñigurri mayanguen tab indiilø kønrrun” cha. [9] Inchawei kørebeløbe
tru Abraham Tiuswan køreb møøba kanbalatø mayanguen tab indiilø køn.
[10] Kaguende mayeeløba tru maig maramigwan martrai Moisés pørig, truig maig chibig
køben treeg mariitøga trumay kaigyugurri webamrrab inchibeløbe, trømbøig nebuig
pønrrønrrai pønsrailø køn. Kaguende treeg pørig pasran: “Mundøgucha trømbøig
nebuig pønrrønrrai pønsrailø kønrrun cha, tru maig maramigwan martrai pørin kilgayu
maig taigwan marøbig marmeelane.” [11] Inchawei tru maig maramigwan martrai pørig
maig chibig køben, treeg mara, Tiuswei merrappe, chi kaig kømeelø lataig muguen
tabig kørrømisrmuig kuin kui tørgandø asamdiig køn. Kaguende: “Sølgandø tabig
uñibiibe isubigwan Tiusweinuutø pasra tøgagúikkurri øsig uñchun.” [12] Inchen tru maig
maramigwan martrai pøriibe, tru isubigwan Tiusweinuutø pasra pønrraigugurri arrumíig
køn. Treeg kømøtø, tru maig maramigwan pøriibe trenchibig køn: “Truig maig karuilan
marabe, treeg mariiløtøga øsig uñchun” cha.
[13] Cristobe nø namun pena, kaigyugurri wesruig køn, tru maig maramigwan martrai
pørig namun trømbøig nebuig pønrrønrrai indigugurri, tru nø namuimburab nøashib
larrø trømbøig nebuig pasramisra. Kaguende Tiuswei wamwan pøriibe trenchibig køn:
“Mutøgucha kan tusryu mesra kweetsinabiibe larrø kaig kui asig kønrrun” cha. [14] Øyeeg
marøppe, Abrahamwan tru mayanguen tabigwan tranig købiibe Cristo Jesúskurri tru
judíos kømø misaameran tøga nebunrrai indig kuig køn, isubigwan Jesucristoinuutø
pasra, Espíritu Santon trannrrab kørrømisrig købigwan nam utamig kønrrai.

Maig maramigwan martrai pøriiba, Tius trannrrab misriiba

[15] Nai nunelø, møimbe misag maig waminchibelø køben nabe trumay isua waminchab
inchar: ‘Øyeeg marig kørrømisrtrai treeg martrab’ cha, kan møg wamindigwan
købenguen yandø treeg marig kørrømisrtrai pøra kørrømarigwane, utsøgutsamig
kømøwei, kabe srøitø nemaramig kømøwein køn. [16] Inchawei Tiusbe Abrahamwan
‘øyeeg marig kørrømisrtrai treeg martrab’ cha kørrømisriilane Abrahamweinukkurri
arrub misagwein kønrrai tøga trencha pasrig køn. Nui wambe: “misaamera srøig srøig
kurrab amrrubelø” chimíig køn, purø nørrø kui lataig. Treeg chimøtø: “ñuinukkurri
kandøzhiitø arrub misagwein” taig køn, truibe Criston. [17] Inchawei nabe trenchinrrab
inchar: Tius Abrahamwan manasrøwei tru nuinukkurri acuerdon treeg martrab cha
kandø isua nø kørrømisrigwane, tru maig maramigwan martrai Moisés pørig 430 años
puraiben wendau arrubiibe, treeg marig kørrømisrmønrrai martrab kaimanrrun cha, Tius
tru øyeeg martrab cha kørrømisrigwan treeg marmuig kui lataig mara kørrømartrab.
[18] Inchawei tru namun keta tranamig tøgagúigwan tru maig maramigwan martrai pørig
truikkurri utamig kønrrab kui kuimbe, trube, tru ketig utamigwane tru ‘tranrrumøn’ cha
kørrømisrikkurri utamig kømubsruinrrun. Inchendø Abrahamwane Tiusbe keta tranamig
tøgagúigwan ka yandø keta tranig købig køn, tru ‘tranrrumøn’ cha kørrømisrig truikkurri.
[19] Trube, treeg købene ¿tru maig maramigwan martrai Moisés pøriibe
chindamigweyasig kerah? Pøs trununе tranøppe, tru kalø marigwan chigúi
nebua ashchai treekkurri tranig købig køn, tru ‘tranrrumøn’ cha kørrømisrig, tru
Abrahamweinukkurri arrubig arrumnegatig truigwan marøb kømig kønrrai. Inchen tru
maig maramigwan martrai pørigwane Tiusbe ángelesmeragurri kan møg katøganelayasig
purøwaminchabigwan trannrrai tranig køn. [20] Inchawei Tiusbe Abrahamwan tru ‘treeg
martrab’ cha wamincha kørrømisrøppe mu katøgan purøwaminchabig palain kømøtø
marig køn, pøs Tiusbe nøtø kandø kua.

Tru maig maramigwan martrai pørigwan Cristobe patsøgøb

[21] Trube, treeg købene, ¿tru maig maramigwan martrai pøriibe, Tius tru ‘treeg martrab’
cha kørrømisriilane treeg marmuig kuig lataig, kabe søtø pasramisrøb nøørøtø kutchab
inda chindah? ¡Mumaygucha chi treeg kønrraamøn! Pøs maig maramigwan martrai
tøgagúig, tru øsig kømigwan trannrraptiig kuig kuimbe, trube, tru sølgandø tabig mariibe

tru maig maramigwan martrai pørikkurrin købsruinrrun. [22] Inchen Tiuswei wamwan
pøriibe trenchibig køn, maya misaamerabe kaig maramigutø melønrrai merrarrawa
tøgagúilø køn cha, tru isubigwan Jesucristoinuutø pasra pønrraikkurri Tius tru trannrrab
misrigwan nun kørebelane tranamig kønrrai.
[23] Inchen tru isubigwan Jesucristoinug pasra tøgagømig arrumøwatøbe, tru maig
maramigwan martrai pøriibe namune nø merrarrawa tøga pasrabig køn, isubigwan
Jesucristoinuutø pasra pønrramigwan ashchai kenamariilø kømnegatig wegønømø pønr-
rønrrai. [24] Inchawei tru maig maramigwan martrai pøriibe namune Cristoinug pegutchab
nø pereb pasrabig lataig kuig køn, isubigwan Jesucristoinuutø pasra tøgagúikkurri nam
chi kaig marmeelø lataig tabig kørrømisra pønrramig kønrrai. [25] Trune møimbe yandø
tru isubigwan Jesucristoinuutø pasra tøgagømig puikkurrimbe peguchib pera lliraindeelø
melømer. [26] Inchawei isubigwan Cristo Jesúsweinug pasra tøgagúikkurrimbe ñimbe
mayeeløba Tiuswei ureemera køn. [27] Incha Cristoba kanbalatø misrtrab mayeeløba ñim
piu umbu ulsrailøbe, yandø Cristotøga pinøbuliilø misrin køn. [28] Møimbe yandø 'judío
køn' tamig kawei, 'griego køn' tamig kawei, 'karuindiig megabig køn' tamig kawei, 'mu
karuimíig nuimburab uñibig køn' tamig kawei, 'møg køn' tamig kawei, 'ishug køn' tamig
kawein køn. Kaguende Cristo Jesúsba kanbalatø pønrraikkurri ñimbe mayeeløba kandø
køn. [29] Incha ñimbe Cristoielø kuikkurrimbe, yandø ñimbe tru Abrahamweinukkurri
amrrub misaamera køn, Tius tru keta trannrrab misrig truig maig køben treeg ketig
utønrrabelø.

4

Møimbe karua srua kuindiig melabelø kømøtø, yandø nusrkalø ker

[1] Incha nabe trenchinrrab inchar: Kan yauma, tru chi købigwan ketig utønrrab
unø lamíig srøbatøbe, kan karuindiig megabig maig køben, treetøwein køn cha, tru
chigurrimbunø købigwan puaibe nøwein købendø. [2] Masken treeg kømøtø, tru unøbe
nøm møilø ashib pera kønrrab kørrømisrøbeløba, katø tru unaimburab chi købigwan
nøm ashib kønrrab pønrramisrøbeløba truilø ashib pera kuindiig køn, møskai tru maya
yanagatig treeg kønrrain cha pasrig truig nebumnegatikke. [3] Inchawei namungucha
treetøwei, nam ureemera latailø srø købenbatøbe, yu pirø muba kuimburab mandø isua
marøb kømig tøgagúilø truig nø merrarrawa tøgagúig melabelø købig ker. [4] Inchen ke
yandø treeg maramig pubene, Tiusbe nui Nusrkawan ørig købig køn, ishug misagweinug
kal-laweig, tru maig maramigwan martrai Moisés pørig maig chibig køben treegwan
marøb megabig. [5] Tru maig maramigwan martrai pørig maig martrain karuben, treegwan
marøb melabelan, namun pena wesranrrai ørig køn, nam nui trendø trag ureemera latailø
kømigwan utamig kønrrai. [6] Incha yandø møimbe Tiuswei ureemera kuig købene, Tiusbe
nui Nusrkawei Espíritun namui manrrømerayu pasrønrrai ørig køn. Inchen tru Espíritu
Santobe truba truba miabig køn: "Abba, nai Møskain" chib. [7] Inchawei treeg købene,
møimbe yandø ñibe karuindiig megabig kømøtø, nusrkain køn, trube, yandø nusrkai
misra kørrømisrikkurrimbe, tru keta tranamigwangucha utønrrabig kønrrai marig køn
Tiusbe.

Tru maig maramigwan pørig ke truig srua ambiilø melømønrrai wamindiilø

[8] Pøs ñimbe Tiuswan nebua ashmeelø køb uras merrabsrømbe chi cierton tiusmera
kømeelan karuindiig melabelø købig køn. [9] Trune møimbe yandø ñim Tiuswan nebua
ashen, kabe Tius ñimun yandø mumera kui asiilø kuig køppe, trube ¿yu pirø muba
kuimburab mandø isua marøb kømig tøgagúilø truig nø merrarrawa pasrabigwan
katøle truigwan chinchab marøb kebamgue? Yeeg chiweingucha chi purugunrrabgaig,
kaizheeløyu, ¿ñimungan katøle truilandøwei marøb melag kuitarru? [10] Ñimbe katøgucha
mø kwalømmerawane øyeeg marmumig køn chib, i pølmerawane iigwan maramig køn
chib, øyeeg pølmera arrubene, øyeelan maramig købig køn chib, i pilamera pubene, iilan
maramig køn chib, ñimbe treeg inchibelø køn. [11] Nane ñimuimburab truba kørig isutan,

na ñimuimburab tab kønrrai marøb megaibe, ke ka treeg marøb megaitø purainrrab kø
chindermab isua.

Nun chitø purayailø

12 Nai nunelø, tiusmanda na lataitøwein kørrunrrigay chinrrab inchar, nama ñim
lataitøwein kønrrab pasramisrig købene. Pøs ñimbe nane chigucha chi kaibe marmuig
køn. 13 Pøs ñimbe ashibelø køn, na srøsrøwan Tiuswei tabig srø wamwan ñimun eshkab
kusrenanøb uras nai asru kwanrrøbe Tiuswei wamwan wamindig kønrrai treeg puig
købigwan. 14 Inchen nai asru tru treeg kwanrrøbe ñimune ke chindashig køb lataig
indingucha, ñimbe nane køsøn kui inchimøwei, kashmøwei indig køn, masken ñimbe
treeg inchimøtø, nane kan Tiuswei ángel kui lataig, kabe Cristo Jesús kui lataig utig
købig køn. 15 ¿Tru ñim treeg tabig kasrag købig tøgagúig købigwane, møimbe chu chincha
pønrrøgue? Pøs nabe ñimuimburab treeg tamig tøgagur: ke ñimbe ñimui kabmeranguen
wesrua, nan tranamdiig kuimbe tranømmørø inchibelø købig kuig køn cha. 16 Maig købig
kuigwan na waminchib pasrappe, ¿kabe na ñimun tsalø køb ashig kømui inchibig misrarre
inchib pasrabra chindah?
17 Tru kusrenanøbelø katøganeløbe ñimune nømui marøg køb ke chinsraatø inchibelø
køn, chi tabig isua kømøtø. Masken ñimune namuinukkurri nøørø misrtrai inchib
køn, ñim nømuingatø misra nømun ke chinsraatø inchib pønrrønrai isua. 18 Pøs tab
kønrraimab isua, chu uraskucha ke chinsraatø inchib isub pønrramibe tabigwein køn,
na ñimui utu uñendø kømøtø. 19 Nai ureezheelø, kan ishuumisag unø tammisrtrab
pusrkwai inchib lataitøwei, katøle pusrkwai isuim pasrar, Cristo ñimuinug ke newan
tab pasramisramnegatig. 20 Kan møiwei nane ñimui utu pasrammørø køtan, øyeeg
murtø waminchimøtø, peemay waminchab. Pøs nane ñimuimburab ni chi isumgúinguen
møramgaig køtan.

Agarwanba, Saranba kemesra wamindig

21 Tru maig maramigwan martrai pørig maig chibig køben ñim treegwan marøb melag
kui inchibeløbe, trube, ¿tru martrai Moisés pøriibe maig chibig kui ashmeelø kø chindah?
22 Kaguende Abrahambe pagatø nusrkalø tøgagúig køn chibig pørig pasran Moisés pørigu:
kan nusrkaimbe tru karuindiig megab ishuwein købene, kane mu karuimíig megab
ishuwei nusrkai. 23 Inchen tru karuindiig megabigwei unøbe, mutøgucha maig tøgagøbelø
køben treeg kal-laig tøgagúig unø køben, trune tru mu karuimíig megabig tru srawei
unøbe, Tius 'treeg tranrrumøn' cha kørrømisrig købig kua treeg kal-laig købig køn. 24 Iig
tru øyeelø purayaibe 'øyeeg lataig køn' cha eshkabig køn: Tru i pagatø ishumburmerabe
Tiuskurri pabalø acuerdo marigwan trunun eshkabig køn: Agar tru ureemera karua srua
kuindiig melabelø kønrrai tøgagøb ishuube Tius tru Sinaí Tunsrø nø øyeeg martrab cha
kandø isua kørrømisrig, truig køn. 25 Kaguende Agarbe Arabia pirausrø Sinaí Tunyu maig
purayaigwan eshkabig kua, tru møin kwaløm Jerusalénwan eshkabig køn, truibe truyu
nui ureebañau karua srua kuindiig megabigwan. 26 Trune tru Jerusalén srømbalasriig tru
namui usrimbe, mu karua srua kuig kømøtø køn. 27 Kaguende øyeeg chibig pørig pasran:
"Ureg tøgagønrrab kaimab ishug,
managuen ureg tøgagømíibe,
truba tab kui mørøb kasraarab trashi cha,
unø tammisrtrab pusrkwabigwan ñi mana maig kui mørmíibe.
Kaguende kan ishug nundø elatsigwei ureebe mas nu køn,
keg tøga ishuwei lataguen kømø."
28 Trube, møimbe nai nunelø, Isaac latawei ñimgucha Tius 'treeg tranrrumøn' cha
kørrømisrig tru ureemera køn. 29 Inchendø tru urassrøma mutøgucha maig tøgagøbelø
køben treeg kal-lab unøbe Espíritu Santo maig kønrrain køben treeg kal-lab unane ashig
kømui inchib kaig martrabgøba inchibig køn. Møingucha treetøwein køn. 30 Inchendø
¿Tiuswei wamwan pøriibe mandø chibig køh? "Karuindiig megab ishuwane unanbañau
weguchi chibig køn. Kaguende tru karuindiig megab ishuwei nusrkaimbe, tru mu

karuimíig megab ishuwei nusrkawan chi købigwan keta tranamigwan tøgatø utamibe
managuen chi kaanrrun” cha. 31 Inchawei, nai nunelø, nambe tru karuindiig megab
ishuwei ureemera kømøtø, tru mu karuimíig megab ishuwei ureemera ker.

5

Cristo chigucha iløsrkaimeelø kønrrai marigu wemallmø pønrramig køn

1 Cristo namun chigucha iløsrkaimeelø kønrrai mara, treegu pønrrønrrai pøn-
sraigugurri mur pønrray. Katø tru maig maramigwan martrai pørig, truig maig karuben
trunun martrab kebamba, truyutø srua kuindiig melønrrab kømøtø.
2 ¡Au ñimguen mørtrai! Na Pablobe ñimun trenchar: Ñim asru circuncidarra-
maysruandøbe, trube, Cristobe ñimune chiweingucha chi purugumíig kui lataig we-
bibsruinrrun cha. 3 Nabe katøle maig tamigwan katø trendamønrrun: Møikkøben
circuncidarramabiibe, trube, tru maig maramigwan martrai Moisés pørig maig karuigwan
kanguen pinab marmø, kerriguwan martrai indig kønrrun cha. 4 Tru maig maramigwan
martrai Moisés pørig maig karuigwan ñim treeg mara, chi kaig kømeelø lataig tabig
kørrømistrab inchibeløbe, Cristoinukkurri tarømisrøb, katø Tius ka yandø tab indiitøga
pønrramigugurrimbe tarømisramba indin køn. 5 Kaguende nambe isubigwan Cristoinuutø
pasra truba muniirab meler, Espíritu Santogurri chi kaig kømeelø lataig tabig kørrømari-
ilø kømigwan muniirab. 6 Kaguende nam Cristo Jesúsba pønraikkurrimbe circuncidaweig
kui chi kønrrab kømøwei, circuncidamíig kui chi kønrrab kømøwein køn. Treeg kømøtø,
isubigwan Cristoinuutø pasra undag købiitøga marøb pønrraig treeg mariibe tabig køn.
7 Ñimbe yamba tsabøtø tab ambub melaigwan, ¿tru newan ciertonig maig taigwan ñim
mørøb meløm ønrraimbe, ñimune murre iløsrkøb søtø pønrramisrta? 8 Øyeeg maramne
inchib pasrabiibe, tru ñimun wamabigweinukkurri arrumíig køn. 9 Pøs: “Levaduran kan
lamøzhig pusriitø harinawan maya sømarimba kerrigu larrøbig køn.” 10 Nabe Señortøgabe
ñimuimburab chi isumø pasrar, na maig isubig køben ñimgucha treetøwei isunrrab
kui. Inchen ñimun øyeeg punrrai marøbigwane mu kuindøgucha møra meganrrai marig
kønrrun.
11 Nai nunelø, naimburamma na katøgucha circuncidamig køn chib eshkab kusrennøb
unimbe, ¿trube, nane kaig martrab lliramubsruinrrun? Pøs na treeg inchib uñibig
kuimbe, trube, tru Cristo kurusyu kwaigwan wamindiibe nømune yandø chi iløsrkøb
namishimubsruinrrun. 12 Ñimun asrwan circuncidangarub, iløsrkøb søtø pønrramisrøb
llirabelane, nømundøweinguen kanmaytø kapainguen køn.

Asr maig marøg kui mariiløba, Espíritu Santogurri mariiløba

13 Nai nunelan, ñimun wamappe, ñimbe chiyugucha iløsrka melønrrain kømøtø wamig
køn. Inchendø tru ñim chigucha chi iløsrkaimeelø kømig tøgagúigwane, treelø ker chiptø
tru kemesra, ñimui asr maig marøg kui inchen trømbøig maramigweyasig tøgagømumig
køn. Masken treeg inchimøtø, undag købiitøga kanikkurri kanikkurri mara tranay.
14 Kaguende tru maig maramigwan martrai Moisés kerrigu pøriibe iigwan martrai karua
pasrigu chishtø tøga pasran: “Ñui mendaigwan ñiasi lataitøwei undaarau” cha, trendaigu.
15 Inchen ñim namig købiitø kanikkurri kanikkurri lasruyab ke chab mab lataig inchib
amøñabe, ñimbe kangurrin kangurri yandø chab pinammay inchib amøñinrrun.

Tiuswei Espíritu maig kønrrain køben amønaig

16 Inchawei nabe ñimun trendamønrrun: Espíritu Santo maig martrain køben trunun
marøb amønay cha, trumaybe ñimui asr maig marøg kui inchen, treegwan marmeelø
kønrrabguen. 17 Kaguende asr maig marøg kui inchen kaig marøg købiibe Espírituimbura-
bigwane chi marbashmø katøben, katø Espíritube asr kaig marøg kui inchen marbashmø
katan. Inchawei møikkurrindøgucha søtø pønrramisrøb marbashmø katab pønrran,
ñimun maig marøg køben treeg marmønrrai. 18 Trune tru Espíritu Santo maig martrai
isunanen treegwan marøb meløwabe, tru maig maramigwan martrai pørig truig karuig
kømøtø marøb melønrrun.

[19] Inchawei asr maig marøg kui inchen treeg mariiløbe tørgandø asamdiig øyeelø køn:
møgueløba, ishumburmeraba trømbøig mariilø, køsøngønrraptiig mariilø, maramburab
trømbøig mariilø, [20] chiwan køben kan tius kui lataig mara tøgagúilø, misag purrønna
kwaimandzigweimburabelan mariilø, ashig kømui inchib tsalø asiiyailø, kwayam lailø,
naiwan katøgan kerranrraitamab isub pusrkwai asiilø, namig købiitø ke kan chinchim-
mørø indiilø, chiyutøgucha ke na pasrainrrabna kui isub indiilø, nøørø katøgan søtømis-
røb tarømisrøb ambiilø, kanuingatøtø inchib trugatø misrøb ambiilø, [21] møikkøben
chigøben tøgagøben pusrkwai asiilø, mutsiirab indiilø, mabgucha maya mag køben
mamburab maig øyeelø køn. Katøgan øyeeg latailan nabe ñimun treeg marøb kømønrrai
kanmaytø waminchar, marigwansrø waminchib lataitøwei. Inchen øyeelan marøbeløbe
Tius nø ashib karub waigwan utamibe chi kaanrrun.

[22] Trune tru Espíritu Santoinukkurri arrubiibe øyeeg køn: undag købig tøgagømig,
kasraatø unamig, chi isumø tab unamig, chine arringucha tammay ka megamig, maig
købash inchimø purø tammayig kømig, larrø tab inchibig kømig, maikkucha tarømisrmø
megamig, [23] chish inchimíig, tammayig kømig, asr mumay srua itanmaptø kømø isua
møra uñibig kømig. Øyeeg mariilan 'kalø køn' chinrrabiibe wesrua pasrig chi kaagøn.
[24] Kaguende Cristo Jesúsweyeløbe tru trendø kaigwan tøga kal-laig asrwane chine kaig
marøg købig arrubigwanba, katø treetø treetø kaig marøg købigwanbañau marmønrrab
elachar køn, tru kurusyu tøgatø mesrøb lataig. [25] Inchen møimbe nam Espíritu Santogurri
øsig amøñibeløbe, trube, Espíritu Santo namun maig amøñinrrain køben treegwan
amøñigun.

[26] Purø nørreelø misrøb ka isaba inchibelø kømugun, kangurrin kangurri namisiyab,
kanikkurri kanikkurri chigurrin køben ka pusrkwai asiyab.

6

Kangurrin kangurri puruguyamig

[1] Nai nunelø, inchippa møikkøben chiyugøben kaig mara kebeña megabene, Espíritu
Santo maig maringaruben ñim treeg pønrrabeløbe, katøle treetøwei tab pasramisrtrai
maig købash inchimø, tammay puruguy. Inchendø ñiasiitøwei ashiptø mar, ñigucha
treegutøwei kebeñib megamønrrappe. [2] Chinetø puig meløben kangurrin kangurri lata
kuñam puruguyamig køn. Treeg marabe, Cristo maig martrai karua pasrigwan ñimbe
marøb kønrrabguen.

[3] Kaguende møikkøben truburab kømíig købendø, truba truba nuig kurmab inchibiibe,
chi treeg kømubendø incha, nøtøwei ka kebeñib pasran. [4] Inchawei ñim møitøgucha chi
marigwan ñuimburabigwan søl køtashchab tab isua asamig køn, trumaybe ñibe ñiasiitø
tab kui mørøb pasramig kønrrun, na marigwanba, katøgan marigwanba, maig køtashchab
ashib pasramig kømøtø. [5] Kaguende møitøgucha nui chi maramigwane mu mendaig
kømøtø, nøashib srua yamig køn.

[6] Tiuswei wamwan kusrebig kønrrai møikkøben ñun kusrenanøbigwane chigurrimbunø
ñi tabig tøgagúitøga nun purugub pirisamig køn.

[7] Chigøben kømønrraitamab ñimguen ñimasiitø treeg isumøtay, Tiusbe nun maig
købash inchib ka indzatø mørtraingucha kømøtø køn, kan møg nø maig ellmara kør-
rømariibe katøburø trununduøwei tulishinrrun. [8] Kaguende ñim asrwan tab kønrrai
ellmarøb pønrraibe, truikkugurrimbe trømbøig marig utønrrun. Inchen Espíritu Santon
tab kønrrai ellmarøb pønrraibe, truikkurrimbe managatig øsig kømigwan uta tøgagømig
kønrrun. [9] Tabig maramigwane muraaramø marøbig marøb meløgun. Kaguende tru
treeg marigwan utamig yandø pubene, treeg marigwan utamig kønrrun, nam kullaaramø
marøb meløwabe. [10] Inchawei treeg købene, chigøben maramdiig købenbatø, mayeelanba
tabig margun. Inchen mas Tiuswei misag, tru isubigwan Cristoinug pasra tøgarmerane
katøguchinguen tabig maramig køn.

Mandø kømigwan Pablo srabe wamindiilø

[11] ¡Au, ñimguen asay! Nabe nai taska ñimuyasig øyeeg nørriig pørar. [12] Møiløgøben
truba tabig marøbelø kønmab asiilø kønrrab inchibeløbe, ñimune asru circuncidamne
inchibelø køn, Cristo kurusyu kwaigwan waminchen, kaig martrab wendautø llirailø
kømønrrab. [13] Pøs tru circuncidawar købenguen, tru maig maramigwan martrai pørig
maig karuben trunun marmeelø købendørre inchibelø køn. Inchendø nømbe ñimune
asrwan circuncidanrrai indan, nømbe ñimui asru truba tab kui mørøb, ka møg inchib
pønrramig kønrraindø. [14] Pøs naimburappe namui Señor Jesucristo kurusyu kwaigweim-
burab kømubene, managuen katøgan chi pegube, møg inchib pasramig pumuimbe køtan.
Jesucristo kurusyu kwaikkurri naimburappe yu pirauibe yandø kwai lataig patsig køben,
katø nagurri pirauigweimburappe kwawa lataitøwei patsig kur. [15] Asru circuncidaweig
kui chi kønrrab kømøwei, circuncidamíig kui chi kønrrab kømøwein køn, treeg kømøtø,
kerrigu srøig peemay amønamig truibeguende tabig købwei indan. [16] Tru iig maig
karuigwan treeg amøñibelane tru chi isumgaig tab købiiba, lastima asiiba, nømuim pala
kønrrai inchar; katø tru cierton mayeelø Tiuswei israelitasmeraim palagucha.
[17] Møingurrimbunøbe mugucha nan chinetø pui pasramig kønrrai marmørrunrrigay.
Kaguende nabe nai asru Jesucristogurri kaig indinab kørriindiilan nai asru asamdiig tøga
pasrar.
[18] Namui Señor Jesucristoi ka yandø tab indiibe, nai nunelø, ñimba pasrønrraimab isur.
Treeg kønrrun.

Efesios

'Ka amøñigueh' chib pørig

1 Na Pablo, Tius trendø øyeeg kønrrain kuikkurri Cristo Jesús nøashib karua ørig,
Tiuswei misaamera, Cristo Jesúswan tarømisrmø pønrrabelø, Efesosrø warabelan, tru-
ilayasig i kilgawan pørar. 2 Tius namui Møskaimba, namui Señor Jesucristoba tru ka yandø
tab indigwan køben katø chi isumgaig tab købigwan køben, ñimun tranrrun.

Tiusbe Cristogurri chigøben tabigwan tranøb

3 Namui Tius Señor Jesucristoi Møskaimbe mayanguen tab indig kønrrun, srømbal-
asrø tru chigurrimbunø nuimburabelø tabig pønrrabiitøga Cristogurri namune trutøga
mayanguen tab kuilø kønrrai marøbigwan. 4 Pøs Tiusbe tru chigurrimbunø pønrrabigwan
nø mara pønsrømøwatø manasrøwei namune Cristogurri tarømara wesraig købig køn,
tabigweindø tarømariilø, kaig mariitøga chillig inchar kømeelø, nui merrab pønrramig
kønrrai. 5 Nøbe namune undag købiitø Jesucristogurri nui trag ureg kønrrai maramig
manasrøwei nø treeg mara tøgagúig købig køn, tru nø trendø treeg martrab isua tøgagúig
truig maig køben treekke, 6 tru nui ka yandø tab indig purø nuig purø tabigwan maya
nuguen tabig wamindamig kønrrai, tru nui truba undaaraig Nusrkaingurri namun ke ka
yandø tab indig tranigwan. 7 Nuinug nambe nui aningurri nuielø kønrrai kaigyugurri
wesrailø ker, namui kaig mariilan ulø payimeelø, Tiuswei tru ka yandø tab indig
tøgagømburab tøgagúig truig maig køben treeg. 8 Tru ka yandø tab indigwan tranøppe,
Tius namun tøgagømburab tøgagønrrai tranig køn, tru chiwandøgucha nam purø tab
asha maram kusrebelø kømigwanba, katø tørgandø chigúi mørøbelø kømigwanba. 9 Nøbe
tru nø trendø treeg martrab isua tøgagúig tru muguen asiimíig pasrabigwan namun
kenamarig køn, Cristoinug nø treeg maramig nun maya nuguen tabig asønaben tru treeg
tøga waig købigwan, 10 tru treeg maram kwalømmera pubene, trunun treeg maramig
pasrønrrai: tru srømbalasrø chi pønrrabigwan lata, katø pirauigwan lata kanbalatø mara,
maig maramigwan Cristo kerriguwan nø asha martrai pønsrønrrab.
11 Katø nambe tru namuimburabigwan nø ketig tranamig tøgagúigwane Cristoinuutøwei
utig købig køn, manasrøwei namun treegwan utønrrain kønrrai marig købig kua, tru
chiwandøgucha Tius nun maig maramdiig asønaben tru treeg kønrrai marøbig, maig
martrab asig køben trumay treeg. 12 Tru srøsrø ke nammerrig Criston muniirab melabelø
kuikkurri, tru nui tørguegwalmabigwan namgurri maya nuguen tabig wamindig kønrrai.
13 Katø treetøwei ñimbe nuinug tru wam newan ciertonig, tru tabig srø wam kaigyugurri
wesrabigwan ñim møra, nun køreben, tru trannrrab misra kørrømisrig Espíritu Santotøga
Tiusweyelø kuin kui asiilø kønrrai ñimbe sellailø kuig køn. 14 Truibe tru namuimburabig
kønrrabigwan ketig utamig kønrrai katsiibasra tranøbguen indig truig køn, tru Tius
nuyasig tøgagønrrab wesrailan ke tab webamba pønrramnegatig, nui tørguegwalmabig-
wan maya nuguen tabig wamindamig kønrrai.

Pablo Tiuswei ureemerayasig Tiuswan miab

15 Inchawei treekkurri tru ñimui isubigwan Señor Jesucristoinug pasra tøgagúigwanba,
katø Tiuswei misaameran mayeelanba ñim truba undaguelø køn taig na wammørabe,
16 chu urastøgucha na Tiusba wamindigu tøgatø isub paløm ø, ñimuimburab 'ungwa' chibig
kur. 17 Nabe tru namui Señor Jesucristoi Tius tru tørguegwalmab Møskawan miabig
kur, ñimun Espíritu Santogurri øyeegwan trannrrai, kusrebelø kømigwanba, katø nebua
asiimíigwan tørgandø tab chigúi nebua ashchaimba, newan nun tab nebua asamig kønrrai.
18 Katø chigúi mørøb nebua asamig ñimui isubigu tørgandø kebiliilø kua, tru ñim
tøgagønrrurmab isua muniirab melønrrai ñimun wamigwan, øyeeg købig kuin kui nebua
ashchaimba, tru nui misaameran keta trannrrab misrig chigucha paløm íig purø nuig
purø tabigwan øyeeg købig kuin kui nebua ashchaimba, 19 katø tru nam nun kørebelainug

maramburab marøbiibe, purø nuig købig kuin kui nebua ashchaimba, miabig kur. Inchen
tru nui purø nuig maramburab marøb pasrabiibe, [20] Tius tru Criston kwailai utugurri
katøle øsiirangarua, tru srømbalasrø nø wainug nui kusrmay wamisrtrai maramburab
mariitøgatøwei marøb pasran. [21] Mayeelaim pala nøm asha karubelaim pala køben, katø
mugucha manchinrraingaig karubelaim pala køben, katø maramburab marøbelaim pala
køben, katø maya misagwan nøm asha karubelaim pala køben, nørrø kusrebelø kuikkurri
nørrø munchimera tøgagønrrai traniilaim pala køben, kerrigu iilaim pala nun wannig køn,
møi i kwalømweindø kømøtø, katø wendøsrø attrabiguwein chigucha. [22] Incha Tiusbe tru
chigurrimbunø købigwanguen Cristo nø maig kønrrain køben treeg pønrrønrrai pønsra,
iglesiaimbe chiyutøgucha nø tur kønrrai pasrig køn. [23] Inchen truibe Cristoi asr køn,
Cristo nøtøwei tru chigucha chi palømíig netsiig pasraig. Cristobe treetøwei chi købigu
mumaytøgucha nøtø netsiig pasrabig køn.

2

Tius ka yandø tab indikkurri kaigyugurri wesrailø

[1] Ñimbe ñimuimburappe, martrai karua pønsrailan mørmø, itøbunab marmuiløyubah,
katø kaig marøb amønailøyubatø kwailø købig køn. [2] Kaguende ñimbe merrabsrømbe
yu pirau maig arrub pasrøben trunun marøb, katø tru srømbala chiguchagayu nø muba
karumburab nø karub pasrabig, tru nugwaimandzig, maig maringaruben treeg marøbelø
købig køn, tru møi ya Tiuswan mørmø misaameran nø kaig maringarub pasrabig karuig.
[3] Namgucha merrabsrømbe mayeeløba namun asr maig trømbøig marøg kui inchen
nømui utu treetøwei marøb amøñibelø købig ker, namui asr maig srua itanmaptø, tru
kuindø kaig marøb, kailan isub. Kaigwan nam trendø tøgagúikkurri, Tiuswei purø
trømbøig namig købigwan utønrrabelø købig ker, katøganelø mayeelø latawei. [4] Inchendø
Tiusbe yeeg purø nuig lastima asamburab isua ashibig køptø, tru purø nuig undag købig
tøgagúitøga namun undag køptø, [5] tru martrai karua pønsrailan møra marmuiløyutø
kwailø amøñibenbatøsrøwei, tru øsig kømigwane Cristoba kanbalatø tøgagønrrai namun
tranig købig køn. ¡Tius tru ka yandø tab indiitøgatø ñimbe kaigyugurri wesrailø køn!

[6] Incha Tiusbe namune Cristo Jesúsba kegøtø øsiirangarua, nøba srømbalasrø Tius
waisrø purramisringaruig købig køn, [7] tru wendøsrø attrabigu nui ka yandø tab indig
tøgagømburab tøgagúigwan kenamartrab, nø namun purø tabig køptø Cristo Jesúskurri.
[8] Kaguende ñimbe Tius ka yandø tab indiitøgatø kaigyugurri wesrailø køn, ñimui isubig-
wan Jesucristoinuutø pasrikkurri. Iibe ñim chigøben marikkurrin kømøtø, iigwane Tiusbe
ka yandø keta tranig køn. [9] Kabe nam chigøben tabig marikkurrin kømøtø køn, 'tabig
marikkurrin køn' cha, mugucha møg inchib pønrramig kaanrrai. [10] Kaguende nambe Tius
nø mariilø ker, Cristo Jesúskurri srøig peemayelø kønrrai mariilø tabigwan marøbelø
kønrrai mariilø, tru treegwan marøb amøñibelø kønrrai Tius manasrøwei pønsrailan.

Cristogurri kanguelarrøtø lincha pønrramisrig

[11] Inchawei ñim tru trendø judíos kømø misaamerane merrabsrømbe tru judíosmera
nømui asru taska circuncidailøbe ñimune: "Circuncidaimø misakkølleelø" cha wamab
tøgagúilan isua kuy. [12] Ñimbe tru urasrømbe Cristone chigar, Israel misaamera chitø
marøbelø køben, ñimbe treegwan maramig chigar kønrrai tarømariilø, katø Tius nui
misagwan øyeeg trannrrab kørrømisri acuerdosmera mariilane chi asamig chigar, katø
chiwan muniirab melamig chigawei, yu pirau ñimbe Tius kaweyelø købig køn. [13] Inchendø
møimbe Cristo Jesúsba kanbalatø pønrraikkurri Tiusweimay kemalsrailø køn, Jesucristoi
anindøga, ñim merrabsrømbe yabsrø pønrrabelø købig kuigwan.

[14] Kaguende tru ambugurri igurri chi isumikkaig tab købig namuinug pasrabiibe
Jesucristo nøwein køn, tru pa søtø købigwan kan søtøtø kønrrai marøbig. Tru ashig kømui
indiyab waraig købig kan pirøbanrrig søtøbasrab lataig pasrabigwan pøtiichippe, [15] tru
maig maramigwan martrai Moisés pøriiløyugurri wesrawa, øyeeg, øyeeg maramig køn
chibig pørig pønrrabigwan chi asamig kaanrrai mara pasra, treeg mariitøga patsøga pasrig
kuig køn, Cristo nø kurusyu kwawa, tru pa søtø nøørøtø købelan nuinug srøig kandø mara

pasrtrab, øyamay ambugurri igurri tabig kørrømisrtrai marøb. [16] Incha katø Cristobe tru
pabalø købigwan kan asrtø lataig mara, Tiusba katøle treetøwei katø tab kørrømisrtrai
marig køn, tru ashig kømui indiyab pønrraigwan yandø mas treeg kømønrrai nø kurusyu
kwaitøga patsøga kørrømarøb.
[17] Incha Cristobe arrua, tru ambugurri igurri tab waramigwan eshkab kusrenanig køn:
ñim judíos kømeelø Tiusweinukkurri yabsrøn pønrrabelan lata, pulutø pønrrabelø judíos-
meran lata. [18] Kaguen nøgurriwei nam lata, nøm lata, Tius Møskawan tru Espíritu Santotø-
gatøwei kemalamig tøga pønrrer. [19] Inchawei yandø ñimbe peg pirausreelø kømøwei, ni
pestø ka pua puramrraptø amrruateelø kømøwein køn. Møimbe treeg kømøtø, Tiuswei
misaameraba kanguelarrøtø marøb tøgagømigwan tøgar, Tiuswei misaameraba kan yautø
latailø, [20] Cristo nøashib karua øriilaim palaba, katø Tius maig karuigwan eshkabelaim
palaba ñimbe pølbasra kusrub mariilø køn, tru katsigugurri niga pasrab sruube Cristo
nøtøwein køben. [21] Inchen nuinug tru yawan, purø may tamara warøb tabig kusrub
marene, tru yabe kurrab ippe, Señorweyasiitø tarømari ya kønrrab kurrab yan. [22] Inchen
tru utu ñimungucha kanbalatø kusrub marøb ambiilø køn, Espíritu Santogurri Tius truyu
nø pasramig kønrrai.

3

Nui tabig srø wamwan judíos kømeelan waminchib inrrai Pablon Tius pasrig

[1] Øyeekkurri na Pablobe Cristo Jesúsweiwan marøb megabig kuikkurri kailan keerig
yau pasrar, ñim judíos kømeelayasig tab kønrrai. [2] Pøs ñimbe manawei wammøraguen
kuinrrun, Tius ka yandø purø tab inchibig køptø ñimuyasig tab kønrrai nan iigwan
martrai pasrigwan. [3] Iibe tru mu asiimíig pasrabigwan nan ashchai Tius kenamarig truig
køn, tru na ñimun landøtiig pørøbguen indig. [4] Inchawei ñim iig tru pørigwan ashabe,
muguen asiimíig pasrabig Cristoiwan, øyeeg chigúi møramgailan nabe nebua ashibig
kuin kui ñimbe wetøgørrønrrabguen. [5] Iig, tru muguen asiimíig pasrabigwane merrabsrø
misaamerane munguen kenamarmuig købig køn, tru møi ya Cristo nøashib karua øriilø,
Tiusweindø tarømariilanba, katø Tius maig karuigwan eshkabelanba, Tius nui Espíritu
Santotøga kenamarøb lataibe. [6] Iig, tru muguen asiimíig pasrabiibe, tru judíos kømø
misaameragucha judíos misaameraba tøgatø tru ketigwan utamig tøgagøb, tru asryutøwei
pønrramig køb, katø Jesucristoinug tru trannrrab misra kørrømisrigwan tøgatø utamig
tøgagøb indamig truig køn, tru Tiuswei tabig srø wamgurri. [7] Nane Tius ka yandø tab
incha ketikkurri, iig tru tabig srø wamwan waminchib marøb meganrrai pasrig kur, nui
maramburab marig maig køben truitøga.
[8] Nabe Tiuswei misaamerai utu tru chigucha kømø waachawan tru Cristoi chine
chine purø tabig, kan øyangatiitø køn tamgaig Tiuswei tru tabig srø wamwan eshkab
kusrenanøb pasramig kønrrai pasrig kur, tru judíos kømø misaameran, [9] katø trugurri
tru mu asiimíig pasrabigwan maitø marøb attrabigwan, Tius tru chiwandøgucha mara
pønsrøbigweinug tru manasrøngurri sørig pønrrabigwan. [10] Iigwane tru iglesiagurri
kerriguba møi ya asig kønrrai kenamartrab isua indig kuig køn, nui tru muguen
nebua isumgaig purø nuig kusrebig kuigwan tru srømbalasrø nøm asha karubelanba,
katø mugucha manchinrraingaig karubelanba. [11] Tius øyeeg maløppe, tru nø trendø
manasrøngurri treeg martrab isua tøgagua, trunun treeg marig købig køn namui Señor
Jesucristoinug. [12] Inchawei nambe chigucha katønrraingaig chi isumø nøgurri Tiusweinug
kemalamig tøgaguer namui isubigwan Jesucristoinuutø pasra tøgagúikkurri. [13] Inchawei
nan øyeeg trømbøig isumdiig puig megaigwan, trunun isuptø kullaaramørrunrrigay
chinrrab inchar. Masken nan øyeeg puibe ñimuyasiibe maya nuguen tab kønrrain køn.

Cristoi undag købig

[14] Inchawei nabe Tius Møskawei merrab tømbønsrøbig kur, [15] tru srømbalasrø lata, yu
pirau lata, kan søtø, kan søtø købelan trumørig munchi pønsra wamabigwei merrab.
[16] Tru nø chigurrimbunø nui tørguegwalmabig chi palømíig maya tøgagúig, truig maig

køben, truyugurri tru ñimui manrrau chishkandø mur pasrønrrai, nui Espíritugurri
maramburab mariitøga martrai miar, [17] Cristo ñimui manrrømerayu pasrønrrai tru
isubigwan nuinuutø pasra tøgagúikkurri. Pøs øyangurrimbe ñimbe umbu srøl keetiilø,
undag købigutø pønrramisra, [18] Jesucristoi undag købig maya nuig kuigwan ñim mayeelø
nui misaameraba kanbalatø pønrramisra, tru Cristoi undag købiibe lendømay treetøwei,
yammay treetøwei, palamay treetøwei, lendegørrab treetøwei nuigwan ñim tab chigúi
mørtrai miar. [19] Katø tru Cristoi undag købig mu newan nebua isumgaigwan ñim nebua
ashchai miar, ñim øyamaybe Tius nø maya nu kømburab kuig truig ñimuinug netsiig
pasrønrrai.

[20] Inchen tru chiwandøgucha nøbe marøppe, tru nam miaigwandø kømøwei, kabe nam
isuigwandø kømøtø, ke uñcha køm tøgagønrrai marøb Tius, tru nui maramburab marøb
pasrabig maig køben namuinug treeg marøb pasrabigwan, [21] Tiuswei iglesiayuba, Cristo
Jesúsweinuuba tørguegwalmabig kønrrun, managatig. ¡Treeg kønrrun!

4

Criston kørebeløbe Espíritugurri kandø køn

[1] Inchawei Señor Jesucristogurri tru kailan keeri yau na pasrabiibe, ñimun trenchinrrab
inchar: Tius ñimun treeg amøñinrraiwei wamiilø kuig køppe, maig amønamigwan trumay
treeg amøñirrunrrigay cha, [2] maig køben inchimeelø larrø kørrøteelø, maig købash
indingucha larrø tammayelø, maig køben kuingucha tammay melabelø, kanikkurri
kanikkurri chigúingucha lata inchimøtø undag købiitøga chi kømui lataig pønrrabelø.
[3] Espíritu Santoinug newan kanbalatø pønrrønrrab indamigwan treeg pønrrønrrab inday,
tru kanbalatø pønrramig ambugurri igurri tab købiitøga, [4] kan asrtø, kan Espíritu Santotø
køn, tru ñim muniirab melønrrai ñimun wamig kandø køb lataitøwei. [5] Señor kandø
køb, tru isubigwan Jesucristoinug pasra pønrramikkucha treetøwei kandø køb, piu
umbu ulsraikkucha treetøwei kandø køb indan. [6] Tius kandø, trurrigu mayeelai Møskai,
nøbe mayeelaim pala nø pasrabig køb, mayeelainug trumørig nø pasrab, mayeelainug
pasrabiibe nøtø køn.

[7] Inchendø namune kanun kanun Tiusweyasig chigøben marøbelø kønrrai keta tranig
køn, Cristo pirisha keta tranig maig køben, treeg. [8] Inchawei Tiusbe trendaig køn:
"Tru srømbalasrømay ippe,
tru merrarrawa srua kuig melabelan
nø merrarrawa, nø pera yaig køn cha.
Incha misaamerane Tiusweyasig chigøben marøbelø kønrrai keta tranøb indig køn"
cha.

[9] Tru øyeeg: "nebyaig køn" cha trenchippe, ¿tru wallibirø umbugatig kørrebmer-
rig kørrayaig køn cha trenchimuitarru? [10] Tru kørraibiibe nøtøwein køn, tru maya
srømbalamera pønrrabigu purø palasrø nebibig, kerriguwan nøtø netsiig pasrønrrab.
[11] Incha truig nøtøwei møilane nøashib karua øriilø kønrrai marøb, møilane Tius maig
karuigwan eshkabelø kønrrai marøb, møilane Tiuswei tabig srø wamwan truørø srua
llirabelø kønrrai marøb, møilane tru Criston kørebelan tab ashib pera pønrrabelø kønrrai
marøb, katø kusrenanøbelø kønrrai øyeeg pønsraig køn, [12] tru Tiuswei misaamera nømui
marøb pønrramigu purø may kusrenniilø kønrrai isua, Criston kørebelø, tru nui asr,
nurab inrrai martrab. [13] Tru nam mayeeløba tru isubigwan Jesucristoinuutø pasra
kanbalatø pønrramiguba, katø Tiuswei Nusrkawan tab nebua asamiguba nam kanbalatø
pønrramigwan nebumnegatig martrab, kan møg ne nuraig lataig misrøb, Cristo maig
køben treeg misramnegatig nebumig kønrrai.

[14] Øyangurrimbe nambe yandø mas shush ureemera latailø kømumønrrun, kan pi
latøgushibig amburab iburab srua ambi latailø, chine srøig peemaytø kusrenaniilø kan
isig ichibig lataig arrubig punø, panrrø sruabetiilø, møguelø kaig maramigwandø isubelø
kaigu kegørrøsrkamig purø may isua pønsrailøtøga kegørrøsrkaimeelø. [15] Masken treeg
kømøtø, tru newan ciertonigwan undag købiitøga waminchib, chiyutøgucha nørrøragun

tru tur Cristoinug nøba kanbalatø. [16] Pøs nøgurriwei asr ørøba kandø misra, tru kønabigu
merrarrab srølmørig ambumay imay lata purugubene, nøm møitøgucha chi maramigwan
trunun trunun marøb pønrramisren, nurab yan, katø undag købiitøga nørrørab ambamig
kønrrai.

Cristogurri srøig peemay amønamigwan tøgagøb

[17] Inchawei nabe iig øyeegwan ñimun eshkappe, marmø kømø, martrai karunrrab inchar
Señorwei munchiyu: møimbe yandø amøñippe, Tiuswan ashmeelø judíos kømø mis-
aamera nøm chiweingucha chi purugunrrabgaig isub amønailøyu ñimgucha amøñimøtay
cha. [18] Nømui isubiibe løstørailø, nømui manrrømera purø murelø kuikkurri chugúinguen
mørmeelø kua, øsig kømig Tius tøgagúigugurrimbe nømbe purø yab pønrran. [19] Yandø
chi kørikkengar misrikkurrimbunøbe, yandø kaig maramigwandø martrab kebambubelø
køn, chigurrimbunø køsøngønrraptiig marøg købig arrubigwan neguen kømuig marøbig
marøb pønrrønrrab. [20] Trune ñimbe Cristoiwan kusreppe, øyeeg marøbelø kømønrrab
kusreig køn. [21] Ñimbe isa kømø, tru newan ciertonig Jesúsweinug pasrabigwan cierton
mørøb, nuinug kusrenaniilø kuig kuinrrun. [22] Tru ñim merrabsrø Tiuswan ashmeelø køb
uras marøb tøga amønaig købigwane wegutsay, tru køllig ñim trendø kaigwan tøga kal-
laig, chi tabig pummørø chull isubig purø trømbøig marøg købig trutø srua yaig, ñimui
umbu kaig pasrabigwan, [23] tru ñimui isubigu srøig peemay isubelø kønrrab. [24] Ñimbe tru
srøig øsig kømigwan kewa pønrray, truibe Tius nø maig køben treetøwein kønrrai marig
køn, cierton sølgandiitøgaba, newan chishchig tabiitøgaba.

[25] Inchawei øyeekkurri ñimbe isa wamindamigwane yandø elacha, masken ñim
møitøgucha ñimui mendaigwane isa kømø, sølwan wamindamig køn. Kaguende nambe
mayeeløba kangurrin kangurri kan asrtø ker.

[26] Namappe, namubendø, namig køtanmaptø chigøben kaig marmøwei, namig købig-
wane ke pørr pinayamnegatikkucha tøga amøñimøwei indamig køn. [27] Katø nug-
waimandzig ñimuinug kelulrrain kømøwein kuy.

[28] Nilaptiig købiibe yandø mas nilømøta. Masken treeg inchimøtø, ñui tasiitøga
chigøben tabig maramigwan mar, møikkøben chi palai inchene, purugumig tøgagønrrab.

[29] Ñimui trigugurrimbe mørøbguen møramgaig trømbøig webinrrain kømøtø kuy.
Treeg kømøtø, Tiusweimburabigu maig palaim purrøben purugunrraptiig, treeg wa-
mindamig køn, mørøbelanguen purugunrraptiig, treeg kønrrai. [30] Tiuswei Espíritu
Santon isuim pasrønrrai marmøtay, tru kerrigu yandø newan kaigyugurri wesram
kwalømweyasig truitøga ñimbe Tiusweyelø kui asamdiig kønrrai sellailø køn.

[31] Ñimui manrrau chu uraskucha møbraindø pønrramig kønrrai marøb pasrabigwanba,
ke chab srurrab namig købigwanba, trømbøig namig købig pasrabigwanba, trømbøgølig
namig trasamigwanba, trømbøig tsalø wamab indamigwanba, chigurrimbunø kaig pøn-
rrabigwan kerrigu truilanbañau chishtø elatsay. [32] Masken treeg inchibgunrriibe, ñimbe
larrø tab inchibelø, lata lastima asiyabelø, Tius ñimun Cristogurri kaig marigwan ulø
paymub pesannab lataitøwei, kangurrin kangurri ñimgucha ulø payiyab pønrrømumig
køn.

5

Tiuswei ureemera mandø amønamig

[1] Inchawei ñimbe Tiuswei undaaraig ureemera kuig køppe, nø maig køben treetøwein
kønrrab inday. [2] Amøñippe, undag købigwane tøga amønay, Cristo namun maig undaguig
køben treetøwei. Nøbe nøashib namuyasig purøbasramisra kwaig køn, kan animal
kweecha purø may irrabzhig Tiuswan keta tranøb lataig.

[3] Ñimbe ñimui utube, møgueløba, ishumburmeraba chigøben trømbøig maramigwanba,
katø chinetø køsøngønrrapteelanba, katø chiwandøgucha ke chinchimmørø inchib parø
indamigwanba, øyeelane mørøguen wamincha mørmumig køn, Tiuswei misaamera kuig
køppe. [4] Mørøbguen møramgaig wamincha ashib pønrrømøwei, chugúinguen mør-
mubendø wamincha mørmøwei, trømbøig wamindamgailan wamincha indza mørmøwei

indamig køn, treeg indamgailan maraashib pønrrømøtø, masken ñimbe Tiuswan ‘ungwa’
chib kømig køn. 5 Kaguende ñimbe yandø iigwane tsabø ashibelø køn: møguelø
ishumburmeraba trømbøig marøbeløba, katø chigøben ashikken kønrrabgaig trømbøig
marøbeløba, chiwandøgucha ke chinchimmørø inchib parø inchib, pønrramigwane ke tius
mara tøgagøbeløba, treeløbe Tiusba, Cristoba nøm ashib karub purraisrømbe mugucha chi
ketig utamig chigar kønrrab kuin kui.

Tørwei ureemera maig amønamigwan waminchibig.

6 Chiweingucha chi purugunrrabgailø wamindiiløtøga mugøben kegørrøsrkainab kønrrab kømø, kaguende øyeekkurrindøwei Tiuswei purø trømbøig namig købiibe tru
mørmø misaameraim pala arrubig køn. 7 Inchawei ñimbe treeg marøbeløba lincha
tøgatø marøb kønrrab kømø. 8 Kaguende ñimbe merrabsrømbe løstøyuelø købig kuig,
møimbe Señorweinuube tøryuelø køn. ¡Ñimbe amøñippe, tørwei ureemerasun amønay!
9 Kaguende tru tøryugurri chi arrubiibe maya nuguen purø tab indiiba, sølgandø tabig
mariiba, ciertoniiba øyeeg køn. 10 Señorwan tab kui wanrrai maramigwan, mumay maren
tab kui mørtashchab treegwan lab melamig køn. 11 Chi tabig marig kørrømisrtrabig
chigaig løstøyuigwan mariilan ñimgucha tøgatø marøb kønrrab kømø, masken ñimbe
treeg inchibgunrriibe øyeebe kalø køn cha eshkabguen pønrramig køn. 12 Kaguende
nømui chigøben søratø mariiløbe wamindamikken kørig kønrraptiig trømbøig mariiløkøn. 13 Inchen tru chigurrimbunø købigwan tøryu pønsrøbene, maig kuigwan tørgandø
asamig kenamisran. Pøs tru chiwandøgucha maig kuigwan asha kømig kønrrai tørgandø
kenamarøbiibe tru tør køn. 14 Inchawei øyeeg chibig køn:

“Ñi, kib lataig tsubiibe, kiagasra,
kwailai utugurri kurrø cha.
Cristobe ñun kebilønrrun” cha.

15 Inchawei tab isuamøra amønay ñim mandø amønamigwane. Kan chugúinguen
mørmeelø lataig amøñimøtø, maig amønamigwan tab isuamøra amøñibelø kuy.
16 Chigøben tabig maramdiig pubene, treegwan ka purainrraindø ashatø pønrrømøtay.
Kaguende purø kaig kwalømmera køn. 17 Inchawei ñimbe ke chugúinguen mørmeelø
kømøtay. Treeg inchimøtø, Señor nam chiwan martraim palai watashchab trunun nebua
ashchab indamig køn. 18 Vino mucha; mutsiiramøtay. Truibe chugatig kaig marøg køben
kaig martrai srua ibig køn. Masken treeg kømøtø, Espíritu Santotø netsailø kømig køn.

19 Ñimbe salmostøga, himnostøga, Tiusweimburabelan cantailøtøga kangurrin kangurri
waminday. Ñimui manrraugurri newan isua cantab, Señorwan maya nuguen tabig
køn chib waminchib. 20 Chu uragucha Tius Møskawan ‘mayanguen ungwa, ungwa’ tay
chiwandøgucha lutøgurri namui Señor Jesucristoi munchiyu.

Tiuswei ureemera keeba, sraimba mandø kømigwan waminchibig

21 Ñimbe kanikkurri kanikkurri lata mørøb melamig køn, Criston køriibala tøgagúikkurri.

22 Sraløbe, kelø maig chiben treeg mørøb melamig køn, Señorwan lataitøweingue.
23 Kaguende keebe srawane nø asha karubig tur køn, Cristo nui iglesiai, tru nui asrwein
tur køb lataitøwei, truigwane tru Kaigyugurri Wesrabig nøtøwein køn. 24 Cristo nø maig
karuigwan iglesia møra marøb melab lataitøwei, sraløgucha kelane treetøwei mørøb
melamig køn chiyutøgucha.

25 Keløbe nømui sralane undaguelø kømig køn. Cristoma nui iglesian undag køptø, nui
øsig kuigwan nøashib tranig køn, 26 tabig nuyasiitø tarømari misaamera kønrrai martrab,
tru nui wamdøga piu umbu ulsraitøga pillmawa, chish mara, 27 iglesia tørguegurnabig, kaig
mariitøga chigucha chillig inchaig kømíig, maig købendiig trømbøtiig mindig kømøwei,
chi tre lataibe chiguchagaig, masken treeg kømøtø, tabigweindø tarømarig, kaig mariitøga
chillig inchaig kømíig treeg pasramig kønrrai nuyasiitøwei øyamay kenamartrab indig
køn. 28 Øyeetøwei keløbe sralan undaguelø kømig køn, nømui asrwan lataitøweingue.
Nui srawan undaguibe nøasiitø undaaran. 29 Kaguende mugucha nui asrwane managuen

nøasiitøweimbe tsaliinchimøn. Treeg kømøtø, asr maig palai inchen mab muchib, maig køben kønrrain kømø ashib tøgagøn, Cristo iglesian ashib tøgagøb lataitøweingue. [30] Pøs kaguende nambe nui asruelø kuimba, namungucha treetøwei ashib tøgagøn. [31] "Inchawei treekkurri møøbe usri møskawane elacha, sraimba kandø misrtrun. Incha tru pailøbe kan asrtø kønrrun." [32] ¡Øyeebe mandø kuinguen møramgaig purø nuig køn! Inchendø iigwan waminchippe, 'Cristonba, nui iglesianba treeg køn' cha waminchar. [33] Inchawei treeg købene, ñim keløbe møitøgucha sralane ñimui asrwan lataitøwei undaguelø kømig køn. Inchen sraløgurrimbe kelane maig købash inchimø, kørig tøgar kømig køn.

6

[1] Señorwan undag købiitø ureemerabe ñimui møskalane mandø chiben treeg møramig køn. Kaguende iibe treeg maramig søl køn. [2] "Ñui usri møskawane maig købash kømø, purø tab inchib tøgagu, [3] yu pirau purø tabig kasraatø tsumig kønrraimba, øsig køllirab tsumig kønrraimba." (Tru maig maramigwan martrai karua pønsrailøyu iimerrig køn, tabig trannrrab misra kørrømisrigwan utamibañauibe.)

[4] Inchen ñim møskaløbe ñimui uregwane namishib namig køtanmaptø menrra inchimø-tay namig isumønrrai. Treeg kømøtø, sølwan maram kusrenrrai kusrenanøb, Señor maig kusrenaniitøga 'øyeeg maramig køn' chib waminchib kusrenanamig køn.

Ka karuindø melabeløba, karub pera købeløba

[5] Ñim, karuindiig melabelø, yu pirau ñimun karub pera købelane møramig køn, køriibala, maig købash inchimø, manrraugurri tabig isua, Criston mørøb melab lataitøweingue. [6] Marøppe, nømba ka tab kørrømisrtraptø marmumig køn, nøm ñimun ke ashib pønrrøbendø. Cristo karuindiig melabelø køppe, Tius maig martrain køben pal-abinøtø kømø, tabig martrurmab isua maramig køn. [7] Maramigwane ka palabinø inchib, møguelayasig marøb pønrrermab isua marmøtø, marøppe, martrab isua Señorweyasig lataig maray. [8] Yandø ñimbe ashibelø køn, karuindiig megabigwan lata, kabe mu karuimíig nuimburab uñibigwan lata, møigwandøgucha chi tabig marigwan tru marimburøbe Señor nø tranrrab kui.

[9] Inchen ñim karub pera købeløbe ñimui karuig mørøb melabelane ñimgurringucha tabig tøgaguy 'yeegwane chigøben martrumøn' chib, chinetø chimøtø. Kaguende ñimbe ashibelø køn, tru nømun ashib karub pasrabig tru Señortøwei ñimun ashib pasrabiibe srømbalasrø wabig kui. Kaguende Tiusbe møigwane purømisrøb, kandarøtø inchimíig køn.

Tiuswei uregwan kwaimandziiba chitøga kwayanrrai traniilø

[10] Trube, møimbe yandø Señorweinuuba, nui maramburab marøb tøgagúig purø nuiguba kørrønrrabgaig mur pønrramisray. [11] Tius tru chitøga kwayanrrai kerrigu traniiløtøga tamara pønrramisray, nugwaimandzig purø may kegørrøsrkønrrab tamara pønsra kua kegørrøsrkønrrab inchen, maig kuingucha kørmø kwayawa, truyu puraambub ambamig kønrrai. [12] Kaguende nambe kwayab puraambub ambamibe yu pirau misag yaumbaig, animbaig, treeløba kwayamig kømøtø, tru nøm asha karubeløba, katø mugucha manchinrraingaig karubeløba, tru løstøyu nøm muba karumburab karub pønrrabeløba, tru kwaimandziimera larrø trømbøig marøbelø srømbalasrø pønrrabeløba, treeløba kwayamig køn. [13] Inchawei øyeeg købene, Tius chitøga kwayanrrai traniilane truigwane kerrigu tøga pønrray, kaig kwaløm pubene, kullaaramø pønrramig kønrrai, incha yandø øyeegwan kerrigu chab mara pønrramisrikkurrimbe kørrønrrabgaig mur pønrrønrrab.

[14] Inchawei kørrønrrabgaig mur pønrray, tru newan cierton wamindiitøga pørønawa lataig. Trugurrimbe tru sølgandø tabig amønaitøgabe, tru pechoburab chinchimøn-rrai katabigwan kewa lataig pønrray. [15] Tiuswei tru tabig srø wam chi isumgaig tab købigwane waminchab amrrab muniitø pønrramig, srøbyu keetigwan lataitøwei tøga pønrray. [16] Kerrigu iilø kømnetø, tru isubigwan Jesucristoinuutø pasra pønrraigwane sølburramamønrrab katab srua pasraigwan lataig tøga pønrray, tru nugwaimandzig flechameran piløga petiilø, chigurrimbunø amrrubigwan kweetsamig kønrrai. [17] Katø

tru kaigyugurri wesraig kømig tøgagúigwane chinchimønrrai turyu petsig kan tsandzøn
cascon lataig tøga pønrray. Espíritu Santoi espadane srua pønrray, truibe Tiuswei
wamwan. [18] Tiuswei Espíritu maig maringaruben, Tiusba waminday, chu urastøgucha ñim
mumay køben Tiusba waminchib, miab indiiløyu. Isua ashiptø kuy, Tiuswan 'purugurra'
cha miab, nui misaamerai mayeelayasig maikkucha pesannab kønrrab kømøtø.
[19] Katø naimburabgucha Tiuswan 'purugurra' chib miarrunrrigay, na ke waminchab
inchen, tru na maig tamelan nan trannrrai, tru Tiuswei tabig srø wam sørig pasrabigwan
nebua ashchai chigucha chi kørig kuin kømø, wamindamig kønrrai. [20] Truigwan Jesucristo
nø waminchib pasrab lataitøwei yu pirau nui wamwan na waminchib pasrønrrai pasrig
kur. Katøgucha kailan keeri yau pasrar. Tiuswei wamwan na maig wamindamigwan
chigucha kørmø wamindamig kønrrai Tiuswan miarrunrrigay.

'Ka amøñigueh' cha wamindig srabeilø

[21] Trube, treeg købene, Tíquico, namui undaaraig nuneg, Señorwei maramigu chu
uragucha tarømisrmø, chi maramelan nø asha marøb megabiibe, na maig tsuigwanba,
katø na chi marøb megaigwanba, kerriguba ñimun eshkanrrab wam srua inrrun. [22] Nabe
nune truweiwei ørar, nam mandø melaigwan ñimun wammørøsrønrraimba, ñim truba
tab kui mørøb kørrømisrtraimba.
[23] Tius Møskaweinukkurrimba, Señor Jesucristoinukkurrimba tru ambugurri igurri tab
købig arrubigwan nunelan trannrrai inchar, undag købig tru isubigwan Jesucristoinuutø
pasra tøgagúigwanbañau. [24] Tiuswei tru ka yandø tab indiibe tru namui Señor Jesucriston
undaaramigwane managucha patsønrraingaig undaarabelø mayeeløba pasrønrrun.

Filipenses

Pablo kailan keeri yaugurri Filipos iglesian pørøb

1 Pabloba, Timoteoba Señor Cristo Jesúsweimburabigwan marøb melabelø Cristo
Jesúskurri Tiuswei misaamera mayeelø Filipos ciudasrø warabelan pørar, tru Tiusweim-
burabelan ashib pera pønrrabelanba, Tiuswei yau purugunrrai wesrawa pønsrailanbañau.
2 Namui Tius Møskaweimba, Señor Jesucristoimba tru ka yandø tab indigwanba, chi
isumgaig tab købigwanba ñim tøgagønrrai inder.

Pablo Tiuswei ureemerayasig Tiuswan 'purugurra' cha miab

3 Na ñimun isuimørig nai Tiuswan 'mayanguen ungwa, ungwa' chib, 4 chu uraskucha na
Tiusba wamindimørig ñim mayeelaimburab kasraatø miabig kur, 5 kaguende ñimbe tru
Tiuswei tabig srø wam tabigweimburabigu srø pølbasrøb kwalømgurri møin kwalømgatig
lincha marøb melabeløgurri. 6 Nabe iigwan treegweinønrrab kui asha indig køn:
ñimuinug tabig marøb pølbasrøbiibe Jesucristo arrum kwalømgatig ñimune newanelø
ønrrai tamarøb pasrønrrab kui. 7 Ñim mayeelaimburab na øyamay isumig søl køn.
Kaguende nabe ñimune nai manrraube tøga pasrabig kur. Na kailan keeri yau pasraigu
lata, mui merraptøgucha Tiuswei tabig srø wamwan purømisrøb, maig kui ashchai 'øyeeg
køn' chib, waminchib pasraigu lata, Tius tru ka yandø tab indigwane ñimbe naba tøgatø
utab køn. 8 Inchawei Tiusbe asha pasran, na ñimun mayeelan pesannamø, truba truba
isubig kuigwan Señor Jesucristoi undag købiitøga. 9 Inchawei na Tiusba waminchippe,
ñimui undag købiibe katøguchinguen katøguchinguen nurab inrraimba, katø purø nu
nebua ashib kusreb amrraimba, maig køb arrubigwan tørgandø nebua ashib amrraimba
miabig kur. 10 Chiwan mas tabig kui nebua ashibelø misra, kaig marig chigar chishelø
'ñibe øyeeg kalø mara pasran' tainab pønrramig chigarønrrai, Jesucristo katø arrub
kwaløm. 11 Jesucristoinukkurri arrubig tru tabig sølgandø marig, treeg ellmarig arrubiitø
netsaim pønrrønrrai inchar, Tiusweyasig maya nuguen tab indigønrraimba, purø tabig
wamindigønrraimba.

Na øsig unamibe Cristo køn

12 Nai nunelø, nan chi pub arrubiibe, Tiuswei tabig srø wamweimburappe masken
purugubguen inchib arrin kui, ñim wammøraønrrai inchar. 13 Inchawei tru palacioyu
suldaumera lata, katø maya misaamera lata, kailan keeri yau na pasrappe, Cristogurri
keerim pasrai asha køn. 14 Inchen nan treeg pasrønrrai keerikkurri, nai nuneløbe,
kerrigu lutauba, chigucha kullaaramø pønrramisra, Tiuswei wamwan chigucha chi kørmø
waminchibelø køn.
15 Pøs ka isatø kømø, møiløbe Cristoimburabigwan eshkab waminchippe, pusrkwai
ashib tsalø køppah, ka kwayam lag køppatø marøbelø køn. Trune kaneløbe tabig isua,
marammay maran. 16 Incha iiløbe Cristoimburab eshkab waminchippe, undaguelø isuar
kua waminchibelø køn, Tiuswei tabig srø wamwan waminchib purømisrøb pasrønrrai,
nan pasrig kui asha. 17 Trune tru kaneløbe Cristoimburab eshkab waminchippe, ka kwayam
lag køptø maran, tabigwan isua kømøtø, ka indzaashig køptørre marøbelø køn, kailan
keeri yau na pasramnebe katøguchinguen isuim pasrønrrai martrab isua. 18 ¡Inchendø
chigúinønrrautah! Ka isatø inchib Cristoimburabigwan ka wamincha møri lata, kabe
cierton wamindi lata, pøs mumaytøgucha Cristoiwan waminchib, kusrenanene, nane
kasrag køtan. Incha nabe katøgucha kasraarabig kasraaramønrrun, 19 ñim Tiuswan nayasig
miab melaikkurrimba, Jesucristoi Espíritu nan purugúikkurrimba, øyeeg pub arrubiibe na
øyeeg keerig pasraigugurri wesraig kømig punrrab kui, nabe asha pasrar.
20 Chiyugucha na chi kørig misrmø purayamuitamab isua pasraig, treeg punrrab kui,
masken chi kullag isumøtø, møi lata, chu urastøgucha, Cristobe nai asru purø nuig
marøb tabig wamindigønrrun, na øsig pasrai lata, kabe na kwaimbala lata. 21 Kaguende

naimbe øsig unamibe Cristo køben, kwamibe maya nuguen tabig tøgaig køn. [22] Inchen
na asru øsig uniibe, Tiuswei marameløyube tsabøtø truba nørrø kønrrai maramdiig
kønrrautan. Trube, ¿nabe møigwan merrarrawa pasramisrtrab køh? Pøs mandøguen
kømøtan. [23] Inchawei nabe mumay yam kuinguen mørmøwa pasrar. Nane yugurri
webya, Cristoba wanrrab yainrrabna køtan. Kaguen trumaybe naimbe masken tab kønr-
rautan. [24] Inchendø na øsig pasramibe katøguchinguen tab kønrrab køn ñimuimburappe.
[25] Inchawei øyeeg kønrrab kui ashabe, chiguen kømøtø, ñimba unamuitamab isur, ñim
mayeeløba kørrømisrtrab, katøguchinguen katøguchinguen nebua asamigwan ñim nebua
ashib, isubigwan Jesucristoinug pasra tøgagúigwan kasrag tøga pønrramig kønrrai. [26] Ñim
naimburab Cristo Jesúsweinug maya nuguen tab kui pønrramig punrrai, na ñimui utu
katøle arrua pasraikkurri.

Jesucristoi srø wam tabig maig chibig køben treeg marøb amønamig køn

[27] Jesucristoi srø wam tabig maig køben, trumay treeg amønamirre mas palan, na ñimun
ashchab arri lata, ashchab arrumui lata, ñimbe masken kanbalatø ke tab pønrramisra, tru
isubigwan Cristoinuutø tøga pasra pønrramig Tiuswei srø wam tabigweimburappe, ñimbe
kanbalatø mayeeløba ke kandø isub truba truba marøb køn tai wammørinrrabna køtan.
[28] Katø ñimun ashig kømui inchibelø 'chigøben martrumøn' cha, kwaarøsra tøgagúilø
kømøweingue. Tru ñim truilø kwaarøsraimíig pønrraibe nømuyasiibe managatig pinøn-
rrab ambamnuumay amrrab pønrrain kui asamig kenamisren, trune ñimbe truyugurri
wesrailø pønrrain kui asamig kenamisran. Inchen iibe Tiusweinukkurri arrubig køn. [29] Pøs
ñimune Cristogurri øyeekkatig tabig pønrrønrrai marøppe, nun ka kørewatø pønrrønrrai
marmøtø, nuimburab chinetø nebuig melamig kønrraingucha marig kuig køn. [30] Nan
maig kaig nebub arri asigutøwei ñimgucha melan. Katø møi ya nan øyeeg kaig puig
pasraigwangucha ñimbe wammøra køn.

2

Jesucristo maig kuigwan nam asha kusremig

[1] Inchawei ñim Cristoinug kanbalatø pønrraikkurri kuñab purugumig tøgagøb, nui
undag købig chi isumig kaanrrai marøbig tøgagøb, Espíritu Santogurri kanguelarrøtø
lincha pønrramig tøgagøb, ñim larrø tab inchibelø, trurrigu lastima ashibelø kømigwan
ñim tøgagøb indig købene, [2] trube, nai kasrag købig palabigwan ñim nemartrunrrigay,
mayeeløba kandø isub, undag købigwan mayeeløba trunundøwei tøgagøb, kandø lataig
pønrrab, kandø lataig isub tøgagøb indiitøga. [3] Chiyutøgucha ke nøtø kønrrab inchimøwei,
purø nuig kømmørø inchib marøb kønrrab kømøwein kømig køn. Masken treeg kømøtø,
larrø tammayig, katøganelane ñim lataitøguen kømø, katøguchinguen nørreelø kønmab
asha tøgagømig køn. [4] Møitøgucha ke nømuimburabigwandø tab kønrrai marøb kebam-
møtø, katøganelayasikkucha tab kønrrai maramig køn.

Cristobe managuen nuig misrmøtø, masken lamíig misrig

[5] Cristo Jesús maig isubig købig køben, ñimgucha treetøwei isubelø kømig køn:
[6] Nøbe trendø Tius købendø, nø treeg kuagucha,
Tiusba lataig kønrrab inchimuig køn, treeg kurmaptø elachimønrrab.
[7] Masken treeg inchimøtø,
nø treeg kuigwane mendamara pasrøb,
kan karuindiig megabig lataig kønrrab treeg misra,
møguelø mailø køben treetøwein kørrømisra,
[8] yandø møg lataitøwei misra pasrøwabe,
nuig kurmab inchimøtø,
nøasiitø chigucha kømíig lataig misra,
maig taigwan mørøbig køptø,
kwamnegatig maig taigwan marig køn,
trurrigu kurusyu mesraig kwamig.

[9] Inchawei treekkurri Tiusbe nune purø nuig kønrrai mara,
maya munchimeraim pala, nui munchiwane mu kui nebua asig kønrrai tranig køn,
[10] Jesúswei munchiwan wamindi møra, mutøgucha tømbønsramig kønrrai,
srømbalasrøm pønrrabelø lata, yu pirauelø lata, pirø umbuelø lata.
[11] Mu misaameratøgucha Jesucristobe Señor tru Mayeelaim Pala Nø Ashib Pasrabig køn chib waminchain kuig køn,
Tius Møskawan maya nuguen tab indig kønrrai.

Tiuswei ureemerabe yu pirau kan tør latailø kømig køn

[12] Inchawei ñim nai undaarailø, na ñimba pasrøben, chu uratøgucha mørøb melabelø, na møi ñimba pasrømubene, katøguchinguen mørøb melabeløbe, kaigyugurri wesruigwan ñim tøga pønrraigu nørrørabig nørrøranrrab marøb ambay, køriibala, purø isuptø. [13] Kaguende Tius, nø køn, tru maramigwan martrab isunrraimba, katø marøbelø kønrrai ñimuinug tranøb inchibiibe, tru nø maig martrab isuigwan treeg marig kønrrai.

[14] Chiwandøgucha marøppe, ñimuinetø chinetø chib mulla mørmøwei, chinetø aleguiyab pønrrømøtø maray. [15] Mugøben ñimun 'ñibe øyeeg køn' tainab pønrrømeelø, kørrøteelø, misaamera larrø minchar, purø kaig misaamerai utu, ñimbe Tiuswei ureemera chigucha kaig mara chillig inchar kømeelø, ñimbe truilai utube yu pirau pala pilab pønrrabelø latailø kuy, [16] Tiuswei wam øsig kømig tranøbigwane elatchab kømø, tab tøga pønrrabelø. Treekkurrimbe Cristo katø arrub kwaløm truba truba tab kui pasramig kønrrautan nane, na larrø muraaraig pasrønrrab luløb lataitøwei, na truba muraaraig marøb megaibe ka yandiig kørrømisrmøwei inchen. [17] Ñimui isubigwan ñim Jesucristoinuutø pasra tøgagúikkurri marøb kuibe kan animal kweecha Tiuswan keta tranøb lataig marøb tøgagúig køben, trubala na øsig kuigwan itølusig kønrrai tranamig nebuinguen mayanguen tab kuimørøb tranamønrrun, ñim mayeeløba mayanguen kasraarab. [18] Inchawei ñimgucha treetøwei mayanguen tab kui mørøb, naba mayanguen kasraaray.

Timoteoba, Epafroditoba

[19] Señor Jesús treeg kønrrain købene, Timoteowan petø ørtrab isur, ñimuisrøngurri wam srua arruben nagucha ñim maig waraigwan wammørabe, katøle tab kuimørøb wamig kønrrai. [20] Pøs katøgan munguen nø lataibe tøgagømur, ñimuimburab tab kønrrai inchib, treegwan martrab truba truba isubig, trurrigu ka isatø inchib pasrømíig. [21] Kaguende mayeeløba nømuimburab tabig pub attraingøba labelø køn, Cristoimburab tab kønrrain kømøtø. [22] Pøs ñimbe Timoteowane yandø mu kui ashibelø køn, kan nusrkai møskawan lataitøwei Tiuswei tabig srø wamwan wamindamigu naba marøb pasrabig køn. [23] Inchawei yu naimburab chi pub arrubig maig kørrømisri ashabe, nun ørtrab isur. [24] Inchendø nagucha naashib ñimun ashchab peba arrumigwan isua tøga pasrar, Tius naba pasraikkurrimbe. [25] Treeg kuindøgucha namui nuneg Epafroditon ñimuimay katøle øramig truba palai ashar, maramigu nan purugub, kan suldau lataitøwei tru maramigu naba lincha megabig, katø ñimuisrøngurri naimay wam srua arrubig, na chi palai megaben nan ashchai ñim ørigwandøwei.

[26] Nøbe ñimune asinrrabna kui truba isui inchib unig kuig køn, kaguende nø kwanrrø tsuin kui ñimbe wammøra kuimba trurrewei isub. [27] Isa kømøtø, yandø ke kwamdø palabig tsubwei indig kuig køn. Inchendø Tiusbe Epafroditon lastima asig køn. Katø nundø kømøtø, nangucha lastima asig køn, na yeeg isuig megamne, srøitø srøitø isuig megamig arrumønrrai. [28] Inchawei nabe nune mas peba ørtrab isur, ñim katøle Epafroditon ashabe truba kasraaraben, na chi isumø tab wamig kønrrai. [29] Señorgurri nune truba kasraatø utay. Katø Epafrodito lataitøwei melab møguelane truba tab inchib tøgagømig køn. [30] Kaguende Cristoi maramelan marøb megaikkurri nøbe yandø ke patsønrraptiig tsuig kuig køn, ñim ñimashib trugatig nan purugunrrab kaimailøyu kwam lab nøguen purugub.

3

Ka namuimburab isuitøgatø Tiuswan nebunrrab inchimumig

1 Møimbe trube, nai nunelø, Señorweinug truba kasraaray. Nane chigucha chi pesriig
kømøtan, na ñimun pørigwan katøle trunundøwei pøramibe, øyamaybe ñimuinguen chi
isub kørrømisramig kaanrrai tabguen køn.

2 Tru wera lataig inchib misaamera, chi tabigwan kømø, kaigwan marøb amøñibelø,
tru asrwan parøb mindishibelan ñimbe purø ashiptø kuy. 3 Kaguende tru treeg circun-
cidailøbe nam ker, Tiuswei Espíritutøga køriibala tabig waminchibelø, Cristo Jesúsweinug
purø tab kui mørøb kasraarabelø, asru chi mariitøga 'øyangurrimbesin' chib pønrrømeelø.
4 Kaguende naimburabgucha asru treeg mariitøga 'øyangurrimbesin' chib pasramig tø-
gagur. Pøs asru treeg mariitøga 'øyangurrimbesin' chib møg inchib pasrønrraptiig mube
købwei inditarru køben, nabesi katøguchinguen 'treeg kur' tamig tøgagur. 5 Naneguende
kal-laig trune kwalømyube circuncidaig købig køn. Nabe katø israelitasmerai misagugurri
arrubig, tru Benjaminwei misag karrabigugurri arrubig køb, hebreo, trendø hebreomerai
anin nusrkain køb, katø tru maig maramigwan martrai Moisés pørig maig chibig køben
trunun purab punømø marøb pasrabig, katøgucha fariseo købig kur. 6 Inchen na maig
chull isuigwan ke chinchimmørø inchib maramibe, tru iglesiayuelan kaig maramig
naimbe truig købig køn. Inchen tru maig maramigwan martrai Moisés pørig maig chibig
køben truigwan na sølgandø tabig kuigube 'kalø maran' chib muguen chi tainamø møg
købig kur.

7 Merrappe øyeeløbe naimbe truba truba nørriig tabig købig kuig, Criston nebua
asikkurrimbe møimbe truiløbe chigucha kømíig købig kuin kui mara tøgagur.
8 Inchagucha treetøguen kømø, Cristo Jesús nai Señorwan na nebua asiibe, kan chibaguen
øyeeg køn cha, kemesra eshkamgaig purø nuig purab tabig køben, tru na tøgagúigwane
chigucha kømeelø mara tøgagur. Inchawei nøgurri nabe kerrigu trunune chi asamig
kaanrrai, wendøbasra øyeegwane chigucha kømíig kan køsøngømdø shau lataig mara
tøgagur, Criston na nebua tøga pasramisra, 9 nuinug na pasramig kønrrai. Tru na naashib
tabig sølgandø marøb taig tru maig maramigwan martrai pørigugurri arrubiitøga
inchimøtø, tru isubigwan Jesucristoinuutø pasra tøgagúikkurri arrubigwan tøgagønrrab
inchar, tru tabig sølgandø marig Tiusweinukkurrigwan. 10 Nane Criston mas nebua ashib,
nø kwawa, katøle øsiiranrrai maramburab marøbigwan nebua ashib indinrrabna køtan,
katø nø chine isumdiig puinab megamigu treetøwei puinab megawa, kwamigugucha
nø lataitøwein kømig nebuben, 11 nagucha mumay køben kwailai utugurri øsiirawa
kurramigwan nebua tøgagømig kønrrai.

Nabe tru pumsrø pumigwandø asha yar

12 Nabe øyeeg chippe, 'kerrigu newan yandø nebua tøga pasrar' cha, kabe 'yandø
chigucha palømíig newan tabig kur' cha trenchimur. Inchendø nabe ibig ibig yamønrrun
tru nebumigwan nebuinatashchab, kaguende Cristo Jesús nømerrig nan nebua tøga
pasramisrig købig køn. 13 Nai nunelø, kabe nabe 'iigwan yandø nebuaguen pasrar'
chimur. Inchendø nabe iigwan marinabig køn: yandø wendau kørrømisrøb arrubigwane
pesannawa, nai pumsrø pumigwan nebunrrab tranrrab megar. 14 Incha nabe chu pumsrø
pumigwan punrrab isua luløb megar, tru lulimburø na kanaigwan utamig kønrrai, tru
treegwan utamig kønrraiwei Tius nan Cristo Jesúskurri srømbalasrømay wamisrømay.

15 Nam mayeeløba Tiusweimburabeløyu newan nørrørawarbe øyamay isumig køn.
Inchen ñim chigøben peemay isua kuin købene, trube, Tiusbe ñimune trununguchа
tørmarøb kenamartrun. 16 Inchen nam yandø nebua tøga pønrramisrigwane truig maig
køben trunun tarømisrmø, amøñibig amøñigun.

17 Nai nunelø, na maig uñibig køben, treetøwei amøñib, katø nam maig amøñibelø køben
treetøwei amøñibelane asha kuy. 18 Nabe møindø kømøtø, ñimune katøle, katøle eshkaig
kuig køn, møimbe kappin kørrøgøbguen eshkar, Cristo kurusyu kwaigwan tsaleelø ashig

kømui inchibelø truba nu amønaimba. [19] Nømuimbe pønrrønrrab ambamibe, pinab pinønrrab ambamsrømay ambamig pasran. Nømuimbe mab muchib waramibe kan tius lataig køben, kørikken kønrraptiig mariitøga nømbe purø nørreelø misrøb pønrrabelø, nømbe ka yu pirauigwandø isua pønrrabelø køn. [20] Trune tru nam purramibe srømbalasrøn køn, tru Kaigyugurri Wesrabig, Señor Jesucristo, trusrøngurri tru nø arrumigwan nam truba truba munig melaig nø waisrø. [21] Nøbe namui asr trengatig kømíigwan peemayelø kønrrai yunømara, nui asr tørguegwalmabig lataitøwein kønrrai martrun, tru chiwandøgucha nø ashib karub wamig kønrrai tru nui maramburab marøbig truitøga.

4

[1] Inchawei, nai nunelø, truba undaarailø, na truba asinrrabna kui inchib isub uniilø, ñimgurri na truba kasrag kui indiilø, katø ñimbe naimbe kan corona lataig tøgagúilø, øyeetø Señorweinug tarømisrmø melabig melønrrigay.

'Øyeeg melønrrigay' chib wamindiilø

[2] Evodianba, Síntiquenba Cristogurri numøsralan peg peg isub pønrrømøtø, Señorgurri kandø isua pønrrørrunrrigay chinrrab inchar. [3] Katø nai maramigu elachimø maram purugub megabigwan ñungucha purugurrunrrig chinrrab inchar, tru iig ishumburmeran ñui nuchalan, na Tiuswei tabig srø wamwan waminchib uñen, nømbe nai mendig lata tranrrab lincha llirab melaig købig køn, katø Clemente køben, katøganelø naba lincha marøb melabelø købengue. Truilai munchimerabe tru managatig øsig purrønrrabelai munchimeran pøri libroyu pørig pønrran.

[4] ¡Chu uraskucha Señorba pønrraikkurri kasraaray! Katøyug trendamønrrun: ¡Kasraaray! cha. [5] Ñimbe truba tab inchibelø kuigwane mayeelø nebua asig kønrrai inday. Señor arrumibe lutau køn.

[6] Ke ka yandø chinsraatø inchib, ke chab pureb kui lataig inchimøtay. Masken treeg inchimøtø, chiyutøgucha Tiuswei merrab, 'øyeeg palai meler' chib, nøba waminchib, 'øyeeg purugurrunrrig' chib miamig køn, trurrigu 'ungwa, ungwa' chib. [7] Inchen Tius tru chi isumgaig tab købig chi isuilan purab nuibe tru ñimui manrrømeranba, ñimui turyu isubigwanba Cristo Jesúsweinug pønrrønrrai tøga pasrønrrun.

[8] Trube, møimbe yandø, ñim nai undaarailø, chiyutøgucha ciertonigwanba, chiyutøgucha maig købash inchimumigwanba, chiyutøgucha sølgandø tabigwanba, chiyutøgucha newan tabig chishigwanba, chiyutøgucha larrø tammayig kømigwanba, chiyutøgucha yeeg tabig kønrrab chib wamindigwanba isumig køn. Katø chigøben purø tabig tøgagúin kui, kabe tabig wamindig kønrraptiig treeg købene, trununguchа, trube, tøga isuy.

[9] Na chigurrimbunø kusrenaniilanba, na chi marigwan ñim uta, na maig kuigwan, na maig mariilan ñim ashib, ñim mørøb indiilanba, iilane marøb ambamig køn. Inchen Tius tru chi isumgaig tab købiibe ñimba pasrønrrun.

Filipossrø Cristogurri nunelø Pabloyasig an purugúig

[10] Nabe Señorweinug truba kasraarar, ñim katøle nan isunrrab indin køben. Pøs ñimbe isuppe, isubwei inchendø, tru øyeeg maramibe pumø srø kuig kuinrrun. [11] Nabe øyeeg chippe, palain pasraptø trenchimur. Kaguende nabe nan maig pub arrindøgucha treegu kasraatø purayam kusrewa kur. [12] Chi palaim pasramig maig kui mørøb, chigucha palømø uncha tøga pasramig maig kuig mørøb inchibig kur. Maig pub arrindøgucha kerrigu treegu purayamigwan kusreweig kur: patsau chi palønrraingaig tøga wamig nebui lata, parø purayamig nebui lata, uncha tøga wamig nebui lata, chugurringuen kømui wamig nebui lata. [13] Cristo naba pasrøbene, chiwandøgucha kaimamø maramønrrun, kaguende nø nan purugub pasraikkurri. [14] Inchendøgucha na truba isui megaben, ñimgucha treetøwei lata naimburab isub purugub melaibe mayanguen tabig køn.

[15] Katø ñim filipossreelø isua kuinrrun, Tiuswei tabig srø wam ke srø kebyaindø køben, tru Macedoniasrøngurri na yandø inrrab inchen, mu katøgan iglesiabe purugumuben, ñimbeguende nan an purugub, nagurri purugúigwan utab indamig kønrrai marig købig

køn. [16] Incha trutø kømøtø, na Tesalónicasrø uñenguen, ñimbe pamayguen purugua ørig købig køn, nai chi palabeløyu nan purugunrrab. [17] Kabe ñim nan ke ka tranrraindø
isua trenchimøtø, tru ñim mariiløbe katøguchinguen ñimuindøwei nurab inrraimab
isua trenchar. [18] Inchendø nabe chi palabigwan kerriguh uta tøgagur, unchaguengue.
Tru ñim nan keta trana øriilø Epafrodito srua arrua traniiløbabe, ¡katø! chigucha
palømøzhig tøgagur. Tru ñim keta traniibe kan animal kweecha Tiuswan tranig, purø
may irrabzhig lataig køn, Tius truba truba tabig kui asha utamdiig. [19] Inchawei nai Tiusbe
ñimune chi palabigwan lutøgurrih tranrrun, nui tru chigurrimbunø chigucha palømíig
tørguegwalmabigu maya købigwan Cristo Jesúskurri. [20] Namui Tius Møskawan managatig
tørguegwalmabig kønrrun. Treeg kønrrun.

Wamindiilø srabeig

[21] Cristo Jesúskurri Tiuswei misaamera mayeelanba 'ka amøñigueh' chirrunrrig. Katø
namui nunelø naba amøñibelø chigucha 'ka amøñigueh' cha øran. [22] Katø Tiuswei
misaamera katøganeløgucha ñimun 'ka amøñigueh' cha øran, trugurri katø mas 'ka
amøñigueh' cha ørøppe, tru Roma maya misagwan ashib karub wabig Césarwei yau
purrabelø, truilø øran.

[23] Namui Señor Jesucristoi ka yandø tab indiibe ñim mayeeløba pasrønrrun. Treeg
kønrrun.

Colosenses

Pablo 'ka amøñigueh' chib pørig

1 Tius trendø treeg kønrrain køben na Pablo Jesucristo nøashib karua ørig nai nuneg
Timoteoba misra, i kilgawan pørar, 2 ñim Tiuswei misaamera chu uragucha tarømisrmø
melab nunelø Cristo Jesúsba kanbalatø pønrrabelø Colosassrø warabelan. Namui Møskai
Tiuswei ka yandø tab indiiba, chi isumgaig tab købiiba ñimba kønrrai inchar.

Pablo Tiuswan 'ungwa, ungwa' chib

3 Chu uraskucha nambe ñimuyasig Tiusba waminchippe, nun 'ungwa, ungwa' chibelø
ker Señor Jesucristoi Møskawan. 4 Kaguende ñim ñimui isubigwan Cristo Jesúsweinug
pasra tøgagúigwanba, katø Tiuswei misaameran mayamba ñimbe truba undaguelø
kuigwanba wammører, 5 tru ñimuyasig srømbalasrø esegaig pasrabigwan ñim muni-
irabelø kuikkurri treeg kuigwan. Truigwane Tiuswei tabig srø wam newan ciertonig-
wan waminchen, ñimbe mørig købig køn, 6 tru ñimuisrø kebiben. Inchawei yu pirau
chutøgucha tru tabig srø wambe truba truba nurab, kan yell larrøbichib ib lataitøwei,
ñimui utugucha treetøwei larrøbichib arrun, tru ñim Tiuswei wamwan mørøb, katø
Tiuswei tru ka yandø tab indigwan maig kuigwan ñim tab chigúi mørøb indin kwalømgur-
rimbunø. 7 Epafras maig kusrenanig køben, trunun ñim kusreig køn. Truibe namui un-
daaraig, tru marameløyu namba lincha marøb megabig, Cristoiwan maizhikken elachimø,
ñimuyasig tab kønrrai marøb megabig køn. 8 Katø, Espíritu Santogurri ñim undag købig
tøgagúigwan nøgucha namun eshkatan.

9 Incha treekkurri namgucha trunun wammørin kwalømgurrimbunø chu urastøgucha
ñimuyasig elachimø, Tiusba waminchib miabelø ker, Tius tru nø maig martrai palai
waigwan ñim nebua asamburab nebua ashibelø kønrrai Tiusweimburabigu, newan
nebua asamig kusreitøgaba, katø tab chigúi møriitøgaba. 10 Amøñippe, Señorweyelø
kui asamdeelø amøñinrrai miabelø ker, chiyutøgucha nø tab kui mørøb wamig kønrrai
marøbelø, ñimui chigøben tabig mariiløbe, yell larrøbichib ib, katø Tiusweimburabigwan
nebua asamigu nørrørab ambamig kønrrai. 11 Nui mayanguen tabig maramburab marig
kerrigu maya tøgagúig, truitøga kullaaramø, ka melamig kønrrai martrai miabelø ker,
maig pub arrindøgucha mur isua melaptø melamigweyasiiba, maig indindøgucha tammay
melabig melamigweyasiiba. 12 Tius Møskawan 'maya nuguen kasraatø ungwa' tay, tru
nø ashib karub waisrø tørguegwalmabnug nui misaamera ketig utamigwan ñim tøgatø
utønrrabelø kønrrai tamara pønsraigwan. 13 Kaguende nugwaimandzig løstiigu nø karub
pasrabigugurri Tiusbe wesrawa, namune nui undaaraig Nusrkai nø ashib karub waisrø
purøørig køn. 14 Nø nuielø kønrrai nambe kaigyugurri wesrailø ker, namui kaig mariilan
yandø pesannab chi ulø payimeelø.

Cristo tru chiwandøgucha purab nuig

15 Tius, tru namui kaptøgabe asiimíigwan øyeeg kuitamab asamig, Cristobe truig
køn, chigurrimbunø pønrrabigwan marmøwatøsrøwei tru srøsrø nømerrig pasrabig.
16 Kaguende Tiusbe Nusrkaingurri mara pønsraig køn tru srømbalasrø chi købigwan lata,
pirau chi købigwan lata, kaptøga asigwan lata, asiimíigwan lata, reymera purramisra
karub purraigwan lata, kerriguwan nøm merrarrawa karuigwan lata, katø nøm asha
karuigwan lata, katø mugucha manchinrraingaig karuigwan lata, kerriguba nøgurri mara
pønsraig køn, trurrigu nuyasig kønrrai. 17 Nøbe chiwangucha marig kaabenbatøsrøwei
manawei købig kua, chigurrimbunø pønrrabiibe pinømø, nøgurri pønrrabig pønrran.
18 Inchagucha nøbe asrwei tru tur køn, tru iglesiai. Nusrkaimbe manawei nømerrig
købig, kwailai utugurri katø nømerrig øsiiraig køn, chiyutøgucha nø purab nuig kømig
kønrrai. 19 Kaguende Møskawane mayanguen tabig asønaig køn, nø maya nu kømburab
kuigwan Nusrkaweinug pasrønrrai pasramig. 20 Incha nui Nusrkaingurri Tiusbe pirau

chigurrimbunø købigwan lata, srømbalasrø chi købigwan lata katøle nøba katø tab kørrømisrtrai martrab isuig køn, nui Nusrkai kurusyu kwawa ani lusiitøga ambugurri igurri tab kønrrai marøb.

21 Pøs ñimbe merrabsrømbe Tiusweinukkurrimbe nøørø pønrrabelø tarømisrar, ñimui isubigwane ke kaig marameløyugøba pasra tøgar kua, Tiuswane ashig kømui inchibelø købig køn. 22 Treeg købig kuigwan møimbe katøle ñim nøba tab kørrømisrtrai kørrømarig køn, Nusrkai nui asru kwaitøga nui merrab tabigweindø tarømariilø, kaig mariitøga chillig incha kømeelø, ñimbe øyeeg køn tainanrrabgailø pønrramig kønrrai martrab. 23 Pøs øyeeg kønrraimbe, tru isubigwan ñim Cristoinuutø pasra tøgagúigu truyutø pønrrabig pønrrab, katø mumaygucha kørrønrrabgailø tru Tiuswei tabig srø wamwan ñim mørigu tru munig melaig pasrabigugurri tarømisrmø, melabig meløwabe kønrrun. Tru srø wamwane yu pirau maya misaameran mundøgucha eshkab kusrenanig køn. Inchen na Pablobe tru wamwan waminchib meganrrai pasrig kur.

Pablo Tiuswei tabig srø wamwan waminchai wesrawa pasrig

24 Na ñimuimburab chine kaig nebuinab megaigwan møimbe nane kasrag køtan, Cristo nui asr, tru iglesiayasig chine kaig nebuinab megaigu tru palabigwan nai asrutøwei kaig indinab megaitøga nemarøb ya. 25 Nabe tru mayeelø nun kørebelayasig tru chiwandøgucha marøb meganrrai wesrawa pasrig kur, ñimuimburab tab kønrrai Tius nø karuig, nui wamwan maig kuigwan newan waminchib pasrønrrai, 26 tru manasrøngurri maya misagwan mungucha Tius kenamariimíig tøgagúigwan. Inchendø truigwane møi yasrømbe nui misaameran kenamaran. 27 Tru judíos kømø misaamerai utu tru mungucha kenamariimíig tøgagúigu tru tørguegwalmabigwei chigurrimbunø palømíig pønrrabigwan Tiusbe nømune asingarunrrab isuig kuig køn. Truibe Cristo yandø ñimuinug pasraig, truig køn, ñim munig melaig tørguegwalmabig.

28 Nambe tru Criston eshkab kusrenanøbelø ker, mundøgucha øyamay melønrrigay chib, kusrenanøb, maig kuigwan tab chigúi mørague, mu misaamerandøgucha Cristo Jesúsweinug newan tabig pønrrønrrai Tiuswan kenamartrab. 29 Treeg kønrraiwei na maya nebumburab truba truba mur tranrrab marøb megar, Cristoi maramburab marig tru nainug marøb pasrabiitøga.

2

1 Pøs nabe ñimuimburappa, laodiceasreelaimburappa, katø mayeelø nan malaugue nebua ashmeelaimburappa, truba truba mur tranrrab marøb megaigwan ñim nebua asimbemab isutan. 2 Undag købigu kanbalatø pønrramisra, nømui manrrømerayu tab kui mørøb kørrømistrai inchib megabig kur, tru chigurrimbunø palømíig pasrabig tabigwan chigúi nebua mørøb ambamnegatig, tru mungucha kenamariimíig Tiuswei pasrabigwan ashmø kømø nebua ashchai, truibe tru Criston. 3 Kaguende chigúi mørøb kusrebig kømiba, chigúi nebua asamiba, tru iig purø tabiibe kerriguba Cristoinuutø sørig pønrran. 4 Nabe øyeegwan øyeeg chippe, ñimun may wamincha mugucha kegørrøsrkømønrrai waminchar. 5 Nabe ñimui utu pasrømuingucha, nai isuigube ñimba pasrar, ñim maig købendiig kømø, maig amønamigwan amøñib, ñimui isubigwan Cristoinug pasra tøgagúigwane elachimø, tøga pønrrøben, nabe truigwan ashib, truba truba kasraarab.

Cristoba pønrraikkurri yandø chigucha iløsrkaig kømumig

6 Ñim Cristo Jesúswan ñimun nø asha karub pasrabig kui asha utamma, utig kuibe, nuinug treeg amønay, 7 umbusrø srøl keyatab lataitøwei, nuinug pølbasra kusrub marøb, ñimun maig kusrenanig køben, ñimui isubigwan Cristoinug pasra tøgagúigwane trumaytø tøgagøbig tøgagøb ambamigwan tøga, tru ungwa tamigwane katøguchinguen nuramburab nurab inrrai marøb. 8 Isua tab ashiptø melay, møguelø nørrø kusreelø chi purugunrrabgailø ka kegørrøsrkamitø marøbiitøga, ñimun srua ambinab melønrrab kømø, tru kusreeløbe chi purugunrrabgailø, ka kegørrøsrkamitø marøbigwan. Truiløbe misaamera nøm merrabsrøngurri trendø isub amrruiløyugurrimba, katø chinetø yu pirau

muba kuimburab mandø isua marøb kømig tøgagúiløyugurrimba arrubig køn, Cristoinug maig køben, treeg kømøtø.

[9] Kaguen Tius maya nu nø kømburab kuibe, Cristoi asru pasran. [10] Inchawei ñimbe chigucha palømíig kerriguwan neilø pønrran, Cristoinuube. Tru nøm asha karuigu lata, katø mugucha manchinrraingaig karuigu lata Cristobe nø pasrabig, chiyutøgucha nø asha karubig nø tur køn. [11] Katø trendø trømbøig marøg kui inchib pasrabigwan ñimui asrugurri kerrab ñimbe nuinug mu kui asiilø kønrrai mariilø køn, tru møguelø tasiitøga asru circuncisión marig tøgagømøtø, tru mu kui ashchai kørrømariibe Cristoinukkurri arrubiitøga. [12] Ñimun piu umbu ulsrøben, Cristoba kegøtø søriilø lataig kuig køn. Incha tru piu umbu ulsraigugurri kurrappe, ñimbe nøba kegøtø øsiirawa kurrig køn, Criston kwailai utugurri kusrubig Tiuswei maramburab marøbigu ñimui isubigwan truyu pasrikkurri.

[13] Tru ñimui chigurrimbunø kaig mariiløyuba, ñimuinug trendø trømbøig marøg kui inchib pasrabigwan kerrab tru asru circuncisiónwan marøb lataitøwei chi mariimeelø ñim kwailø srø københatøwei, Tiusbe Cristoba kanbalatø øsig kømigwan ñimune tranig køn; namui kaig mariilan ulø paymø, kerriguwan pesannab. [14] Tru nam 'øyeeg, øyeeg ulø køn' cha kan kilgayu pøri lataitøwei købigwanba, katø truyutøwei 'øyeeg maramig køn' chib pøri latailø pønrrabigwanba, Criston tru kurusyu mesrøben tøgatø mesrøb lataig mara, Tiusbe chi asamig kaanrrai kerraig køn. [15] Incha katø tru kailø nøm asha karuigwanba, katø mugucha manchinrraingaig karuigwanba yandø truilane chigucha martrabgailø misrtrai kørrømara, nømune mayeelø ashig kui ashchai marig køn, tru kurusyu kwawa, yandø nø kanawa pasramisra.

[16] Inchawei chigøben mamimeran mutsamelan, chigøben fiesta marin kwalømmeran, srø pøl tsumisrin kwalømmeran, isrin kwalømmeran, øyeebe maig marøbelø køgue chib ñimun mugucha wamincha ashmønrrai maray. [17] Inchen øyeeg mariiløbe kerriguba tru wendøsrø attrabigwan øyeeg kønrrabig kuitamab asamig, iibe ka treetø køn. Inchen tru cierton maig kønrrabiibe, Cristo, nø køn. [18] Ñim ketig utamigwan mugøben utøbashmuinab pønrrønrrab kømø. Nømbe ka isatø, purø tabzhig misrøb, ángelesmeran køriibala tabig waminchib tømbønsrøb, truiløbe 'piab lataig kenamisrigu chigøben aser' chib wamindamburab waminchib, nømui trendø kaig isub turyu ke purab nørreelø isumuinguenig isubelø køn, [19] tru asru Cristo turwane trag pulu trakkandø pønrrømøtø, ka nøørøtø misra ambub. Kaguen tru turwein køn, tru asr ørøba truba tabig chishmisrøb, katø asru truørø kønab pønrrabelanba, truyu ambumay imay kandø kønrrai merrarrab srølmeranba asrwan kandø misrøb inrrai marøbiibe. Treebe Tius maig nurab inrrai inchen, trumay nurab yan.

Cristoba pønrraikkurri srøig peemay amønamig tøgagøb

[20] Tru chinetø marøb kømig yu pirau muba kuimburab mandø isua marøb kømig tøgagúilan marøb kømønrrab, ñim Cristoba yandø kwawarbe, katøgucha yu pirauelø kua lata tru maig martrai wesrawa pønsrailan, ¿chindimba tru kuindø marøb pønrrabelø køgue [21] tru øyeeg tailan: "Øigwane kusrawa ashmøta" tamba: "Iigwane mamøta" tamba: "Katøramøta" tamba indiilan? [22] Truiløbe ka katørab, srua kuinuutø pinønrrai mariilø køn, pøs øyeeg marameløbe møguelø nøm karua pønsrailøyugurrimbah, katø nøm isua kusrenanigugurrimbatø arrubig kua. [23] Inchawei øyeelan marøb kuibe, ciertonwei purø may isua mari latailø asønan, tru nøm Tiuswan yangucha isub chib pønrraiba, chigucha kømeelø misrøb pønrraiba, nømui asrwandøweinguen murigu puraambingarub pønrraibabe. Inchendø tru nøm øyeeg marøb pønrrailøbe nømui asru tru kaig marøg købig arrubigwan kerramibe chiweingucha chi purugumíig køn.

3

[1] Inchawei yandø ñimbe Cristoba øsiirawar kuig køppe, ñimbe srømbalasriigwan lamig køn, Cristo tru Tiuswei kusrmay waisreelan. [2] Ñimbe isuppe, srømbalasreelan isuy, yu pirauelan kømøtø. [3] Kaguende ñimbe yandø kwaig latailø kua, møimbe ñimui øsig

kømibe Cristoba Tiusweinug søra tøgagúig pønrran. [4] Inchen Cristo tru ñim øsig pønrraig
kenamisrene, ñimgucha nøba tørguegwalmabigu tøgatø kenamisrtrun.

Møin kwaløm amønaibe merrabsrø amønaig lataig kømøn

[5] Inchawei ñim trendø kaig marøb kuig yu pirauig ñimuinug pasrabigwane patsøga
pasray: ishuuba, møøba trømbøig kaig maramelanba, køsøngønrraptiig maramelanba, ke
chinsraatø inchib trømbøig marøg købigwanba, chigøben kaig maramig isumelanba, parø
indamigwanba (tru parø indiibe tius mara tøgagúi lataig køn). [6] Øyeelan marikkurriwei
tru mørmeelaim pala arrubig køn Tiuswei namig købiibe. [7] Ñimgucha merrabsrømbe
øyeelandøwei marøb amøñibelø købig køn. [8] Ñimbe møimbe iilane kerriguh elatsay:
trømbøig namig købig pasrabigwanba, ke chab srurrab namig købigwanba, katøganun
kaig maramigwangøba isumigwanba, trømbøig wamamelanba, chine møramguengaig
trømbøig wamamelanba elatsamig køn. [9] Ñimbe kanikkurri kanikkurri isa waminchimø-
tay. Tru køllig ñim trendø kaigwan tøga kal-laig ñimui umbu pasrabigwan treetø
treetø marøb tøgagúilanbañau ñimbe wesrua kutsig køn. [10] Incha ñimbe tru srøigwan
kewa pønrran. Tius nø marøbig maig køben treetøwein kønrrai marigwan, tru srøibe
kerriguwan tab nebua asamnegatig srøitø srøitø yunømarøb arrun. [11] Trube, møimbe,
griego køn tamig kawei, judío køn tamig kawei, asru circuncidaweig køn tamig kawei,
circuncidaimíig køn tamig kawei, peg pirausriig køn tamig kawei, escitasmera køn
tamig kawei, karuindiig megabig køn tamig kawei, mu karuimíig nuimburab uñibig køn
tamig kawein køn. Treeg kømøtø, Cristobe chiyutøgucha kerriguwan nøtø køb, katø
mayeelainug nø pasran.

[12] Inchawei Tius lawa wesruilø, ñim newan tabig chishelø, trurrigu undaarailøbe iigwan
kewa lataig pønrray: lastima ashibig kømigwan køben, larrø tab inchibelø kømigwan
køben, kørrøteelø kømigwan køben, larrø tammayig kømigwan køben, maig køben
kuingucha tammay megabig kømigwan køben, [13] kanikkurri kanikkurri chigúingucha
lata inchimumigwan køben, møikkøben 'øig øyeeg inndan' chib pønrramig tøgaguabe,
kanikkurri kanikkurri chi ulø paymø, pesannab inchibelø kømigwan købengue. Señor
ñimun ulø paymø, mandø pesannaig køben, ñimbe treetøwei maray. [14] Inchen køben iilø
kerrigu kømnetø tru palabe, undag købigwan itøguewa pønrramig køn, tru undag købiibe
mumaytøgucha kanbalatø newan purø tabig pønrramig kønrrai marøbig køn. [15] Inchen
Cristo tru chi isumgaig tab købiibe ñimui manrrau maig maramigwan nø karub pasrønrrai
inday. Kaguende ñim kan asrtø kuig køben, øyeegumay wamig køn. Ñimbe 'mayanguen
ungwa, ungwa' chibelø kønrrigay.

[16] Cristoi wambe ñimuinuube maya nu pasramburab pasrønrrai inday, purø tab isua
asha, kanikkurri kanikkurri kusrenanøb 'øyeeg, øyeeg marøb melay' chib waminchib.
Tiuswan ñimui manrraugurri 'mayanguen ungwa, ungwa' chib nuyasig salmoswan, him-
noswan, nuimburab cantailan cantab inchigay. [17] Inchawei chigøben marøppe, wamindigu
lata, chigøben mariiløyu lata, Señor Jesúswei munchiyu maray, nøgurri Tius Møskawan
'ungwa, ungwa' chib.

Tiuswei ureemera nømui yau maig kømigwan waminchibig

[18] Sraløbe, kelø maig chiben treeg mørøb melamig køn, Señor nø maig martrai indig
køben, trumay. [19] Keløbe, ñimui sralane undaguelø kømig køn, namikkølig inchib tsag
inchimøtø.

[20] Ureemerabe, chiyutøgucha nømui møskalane maig chiben møramig køn. Kaguende
øyeeg mariibe Señorwane truba tabig asønan. [21] Møskaløbe, ñimui uregwane purø
trømbøig inchib namig kui inchai marmøtay, chine isub kullaarai inchimønrrai.

[22] Ñim karuindiig melabeløbe, yu pirauelø ñimun karub pera købelane chiyutøgucha
møramig køn. Møgueløba ka tab kørrømisrtraptø marøbelø latawei nøm ñimun ashib
pønrrøbendø martrab kømøtø, ñimui manrraugue tabigwan isua, Tiuswan køriibala
maramig køn. [23] Chiwandøgucha marøppe, martrab isua maramig køn, møguelayasig
kømøtø, Señorweyasig lataig marøb, [24] truburø ketig uta tøgagømigwan trannrrabiibe

Señor nø trannrrab kui ashibeløbe. Kaguen ñim chi marøb pønrraibe Cristo tru
Señorweiwan marøb pønrran. [25] Inchen møikkøben maig maramigwan marmøtø, kalø
marøbigwane nui kalø marig maig køben truburø nøgucha treetøwei kaigwan utønrrun.
Kaguende Tiusbe møigwane purømisrøb kandarøtø inchimíig køn.

4

[1] Ñim karub pera købeløgucha ñimui karuindiig melabelane sølgandø tabig marøb
tøgaguy, ñimgucha srømbalasrømbe ñimun Ashib Karub wabig tøgar kua mørabe.
[2] Chu urastøgucha Tiusba wamindamigwane maikken elachimø melønrrigay, trununе
marøppe, nøørøtø isub palabinø kømø, tab isua marøb, Tiuswan 'ungwa, ungwa' chib.
[3] Katø namuimburabgucha Tiuswan tøgatø miarrunrrigay, nui wamwan wamindamig nø
kan yaskab kurtrai, Cristo, tru asiimíig sørig pasrabigwan eshkab wamindamig kønrrai.
Pøs nabe trunun wamindikkurri kailan keeri yau pasrar. [4] Katø Tiuswan miarrunrrigay,
nui wamwan waminchippe, na maig wamindamig køben tørgandø treeg waminchab.
[5] Tiuswan ashmø misaamerai utube purø tab isua purø ashiptø amønamig køn,
tabigwan maramdiig pubene, treegwan ka purainrraindø ashatø pønrrømøtø. [6] Ñim
waminchibgucha tabig mørøptø purramdiig waminchibelø kømig køn, kan mamigu
tre may larri lataig, chull møramdiikke, mundøgucha mandø løtamigwan tab løtabelø
kønrrab ñim tøgagømig kønrrai.

Pablobe Tíquiconba, Onésimonba karua ørøb

[7] Tíquico, namui undaaraig nuneg, Tiusweiwan maizhikken elachimø marøbig, Señor-
wei marameløyu naba lincha marøb megabig, naimburab chitø wamindamelane nø
waminchun. [8] Nabe nune ñimuisrømay ørøppe, treeg isua ørar: namuimburab maitø pub
arrigwan ñimun wammørøsrkønrraimba, katø ñimui manrrømeran chi isumø tab kønrrai
martraimba. [9] Tíquicobe inrrab køn tru Onésimo namui undaaraig nuneg, maikkucha
elachimø megabig, tru ñimui utuiba. Nømbe yu chitø pub arrigwan kerrigu waminchun.

'Ka amøñigueh' chib Pablo wam øriilø

[10] Aristarco, tru kailan keeri yau naba lincha pasrabikkucha, ñimun 'tab ka amøñigueh'
tan; katø Marcos Bernabéwei lenunekkucha. (Marcosweimburab na maig martrai
eshkaigwan ñimbe wammøra kuinrrun, ñimuisrømay ibene, tab utønrrigay.) [11] Katø Jesús,
tru Justo cha wamig, truikkucha 'ka amøñigueh' tan. Tius nø ashib karub waigweim-
burabeløyu nan maram purugub melabelø, judíosmera kørebeløbe i pøneløtø kuig køn,
nayasiibe truba truba tab kønrrai marøbelø. [12] Katø Epafraskucha ñimun 'ka amøñigueh'
tan, tru ñimui utuig Cristoi marøb megabig. Nøbe chu uraskucha ñimuyasig Tiuswan
truba truba miab megabig køn, ñim kørrønrrabgaig tabig melabelø, Tiusweimburabeløyu
newan nørrørawar, Tius kerriguwan maig palai waben, chiyutøgucha palømíig, newanelø
kønrrai. [13] Nøbe ñimuimburab maramigwan truba truba isuaig kui nabe ñimun eshkamøn-
rrun, ñimuimburappa, laodiceasreelaimburappa, katø hierápolissreelaimburappa purø
isua marøb megaigwan. [14] Lucas, tru mø marøbig undaaraig, truikkucha 'ka amøñigueh'
tan, katø Demaskucha.
[15] Katø namui nunelø Laodiceasrø warabelan chigucha 'ka warøgue' tan chirrunrrigay,
Nimfaswanba, katø tru iglesia nui yau tulundzunabelanba. [16] I kilga pørigwan ñimui utu
chab lebene, Laodiceasrø iglesiangucha lenrrai inchigay. Katø Laodicea iglesiasrøngurri
kilga pørig pubigwan ñimgucha lenrrigay. [17] Ñim Arquipone trenchinrrigay: "Señor ñun
chi martrai karua pasrigwane isuptø marøb megau tan cha, maig maramigwan mara
kørrømartrab."
[18] Iig 'ka amøñigueh' chib pøriibe, na Pablo nai taska pørig køn. Ñimbe pesannamø, isua
kuy nabe kailan keeri yau pasrar. Tiuswei ka yandø tab indiibe ñimba pasrønrrun.

1 Tesalonicenses

Pablo 'ka amøñigueh' chib pørig

1 Na Pabloba, Silasba, Timoteoba kanbalatø misra, Tesalónicasrø iglesian i kilgawan
pørar, Tius Møskaimba, Señor Jesucristoba kanbalatø pønrrabelan. Tius nui ka yandø tab
indiiba, chi isumgaig tab købiiba ñimba pasrønrrun.

Tiuswei ureemerasun Tiuswan 'ungwa' taig

2 Chu uraskucha nambe Tiuswan 'ungwa, ungwa' chibelø ker ñim mayeelayasig. Katø
chu uraskucha nam Tiusba wamindigube ñimuimburab tøga isuppatø melabelø ker.
3 Chu uraskucha nambe Tius namui Møskawei merrab maikken pesannamø isubelø
ker, tru ñimui isubigwan Jesucristoinug pasra tøgagúikkurri chigøben marigwanba, tru
undag købigwan tøga pønrraikkurri marigwanba, katø namui Señor Jesucristoinug muni-
iraikkurri maikken elachimø, melabig melaigwanba. 4 Namui nunelø, Tiuswei undaarailø,
ñimune Tius lawa wesruilø kuin kui aser. 5 Pøs tru Tiuswei tabig srø wam ñimuinug
pub urasma ka wamindiitø kømøtø, maramburab mariitøgaba, Espíritu Santotøgaba puig
købig køn. Katø tru wamindiibe treeg kømønrrab kømøtø, nambe treeg kui ashawei
wamindig købig køn. Ñimuyasiitøwei tab kønrrai, ñimui utu nam amønammay amønaig
købigwan ñimbe ashibelø køn.
6 Ñimbe ñimuimburappe nam lataitøwei, katø Señor lataitøwei mandø amønamigwan
treeg amøñibelø misrin køn, Espíritu Santogurri Tiuswei wamwan tranigwan truba
kasraatø utab, chine purø trømbøig isuig melamig nebuingucha. 7 Øyamay ñimbe
Macedonia pirauba, Acaya pirauba mayeelø Criston kørebelaimbe, truiløguen asha
kusremdiig ñimbe treelø misrin køn. 8 Tru Señorwei wam ñimuinukkurri larrøbichib
ibiibe, Macedonia pirautø kømøwei, Acaya pirautø kømøwei, chusrøndøgucha larrøbitsin
køn. Katø trutø kømøtø, ñim isubigwan Tiusweinug pasra tøgagúigwan chigucha
nebua asig misrin køn. Treekkurri namune yandø mas chi tamig palønrrabga lataig
køtan. 9 Inchawei trusreeløtøweinguen nam ñimuinug kebamben, mandø tab wamab utig
købigwan waminchibelø køn, katø tru øsig wab Tius ciertonigweiwan marøb pønrrønrrab,
tru taska mari tiusmeran wendøbasra, Tiusweimay ñim mandø lliraigwanba, 10 katø Tius
tru kwailai utugurri øsiirangaruig tru srømbalasrøngurri nui Nusrkai arrumigwan muni-
iranrrab pønrramisrigwanba, tru Tiuswei purø trømbøig namig købig attrab pasrabigwan
Jesús namun chi treeg kømønrrai marøbigwan.

2

Pablo Tesalónicasrø marøb uniilø

1 Namui nunelø, ñimdøweinguen ashibelø køn, nam ñimuisrømay amrruibe, ka amr-
ruitø webimuigwan. 2 Pøs ñimbe yandø ashibelø køn tru Filipossrømbe merrabwane chine
purø trømbøig nebuinab, tsalø waminab melaig købigwan. Inchendø treeg kuingucha, na-
mui Tius purugúitøgabe nui tabig srø wamwan chigucha chi kørig kuin kømø, eshkanrrab
pønrramisrig købig køn, marmønrrai namun yeeg trømbøig katingucha. 3 Kaguen nam
ñimun 'øyeeg marøb meløgun' chib wamindiibe, peemaytø pella kusrenaniiløyugurri ar-
rubig kømøwei, kabe chigøben trømbøig martrab isua wamindigugurri arrubig kømøwei,
kabe nam chiyugøben isatø kegørrøsrkønrrab wamindigugurri arrubig kømøwein kuig
køn. 4 Treeg kømøtø, tru Tiuswei srø wamwan namun waminchai pønsrøppe, maig
wamindamigwan waminchibelø kui Tius treelø kui asiilø købelø ker nambe. Inchawei
nambe waminchippe, mu misaamera tab kui mørtrai tabzhig inchib pønrrønrrab kømøtø,
Tiuswan tab kui mørøb wanrrai marøbelø ker, nø namui manrrømeran mailø køtashchab
ashibigwan. 5 Pøs ñimbe ashibelø køn, nambe managuen chull mørtrai isatø tabzhig
waminchimøwei, kabe chiwan køben parøgøb, chine isab truba tabzheelø misrøb am-
rrumøwei indigwan. Tiusbe iigwan asha pasran. 6 Nambe Cristo nøashib karua øriilø

køppe, ñim namun tab inchai indamdiigwein købendø, nambe managuen misaamera
tabelø kønmab asha tab inchai lamuig køn, ñim lata, katøganelø lata.
7 Masken treeg inchimøtø, nambe purø tammay inchibelø købig ker, kan usri nui
shush uregwan maig køben inchimø ashib nørrøranøb lataitøweingue. 8 Namui undag
købigwan ñimuyasig purø nuig tøgagøptø, Tiuswei tabig srø wamwandø ñimun trannrrab
inchimøtø, nam namashibguen øsig kuigwan tranamdiig kuig køn, kaguende ñimbe
namuimbe purø undag kømdeelø misrin køben. 9 Namui nunelø, ñimbe isua kuinrrun,
nam øbøøba muraara, muraara marøb melailan, ñimui utu møikkøben namun chi
palabigwan ka tranrraindø purrømønrrab, yem, kwaløm truba marøb melaig købig køn,
Tiuswei tabig srø wamwan ñimun eshkab kusrenanøb amøñippe.
10 Ñimbe ñimashib ashibelø køben, katø Tiuskucha asha pasran, nambe chishig newan
tabig, sølgandø maig maramigwan marøb, katø muguen chi tamgaig amønaig købigwan,
ñim Criston kørebelai utu. 11 Pøs ñimbe ashibelø køn, nambe ñimun møigwandøgucha
kan møskai nui uregwan waminchib lataitøwei, 12 'øyeeg marøb melamig køn' chib,
'chigúingucha ka meløgun' chib, 'Tius wamabigwei ureesun amønay' chib, Tius nø ashib
karub waisrømayba nui tørguegwalmabiisrømayba ñimun nø wamab wan.

Tiuswei ureemeran kaig martrab kurrig

13 Inchawei nambe chu urastøgucha Tiuswan 'ungwa, ungwa' chibelø ker. Kaguen tru
Tiuswei wamwan nam waminchen ñim mørøb uras, ka møguelø wamindig kui lataitø
mara utømøtø, Tiuswei wam ciertonig kuitamab isua utig køn ñimbe. Truibe tru ñim
kørebelainuube ka pasrømøtø, marig misrøb pasran. 14 Kaguende ñim, nai nunelø,
tru Judea pirausrø Tiuswei iglesiamera tru Cristo Jesúsweinug kanbalatø pønrrabelø
lataitøwei nebuinab melaig køn. Ñimungucha ñimuim pirau misaameratøwei truba truba
kaig indinab melamig nebuig køn, tru Judea pirauelan nøm judíosmera kaig indinab
melab lataitøweingue. 15 Tru judíosmerabe Señor Jesúswan kweetsamba, tru Tius maig
karuigwan eshkabelan kweetsamba, namune nømuinukkurri webetamba indig købig
køn. Incha truiløbe Tiuswane tab kui wanrrai marmeelø, maya misaameran ashig
kømuingøba inchibelø køn, 16 tru judíos kømø misaameran kaigyugurri wesrailø kønrrai
waminchab inchen, waminchamamønrrab namun merab. Øyamay nømui kaig mariilane
katøguchinguen katøguchinguen nemarøb ambubelø køn. Inchendø Tiuswei namig købig
arruppe, nømuim pala purab nuig attrab køn.

Pablo tesalónicasreelan katø ashchab inrrab isub

17 Namui nunelø, nam ñimba maya yana køsrøn tarømisra, ashippe, ashmubendø, namui
manrraube chu uraskucha ñimune pesannamø tøga pønrrøwa, ñimun malaugue ashchab
amrrug købiitø truba truba inchib melaig køn. 18 Incha nambe amrrunrrab inchib melaig
køn. Na Pablobe, katø katø attrab inchib megaben, Satanásbe namun chigøben iløsrka
pønsrøbig køn. 19 Pøs tru nam tøgagønrrurmab isua munig melamiba, namui kasrag
købiiba, katø Señor Jesucristo arruben, nui merrab nam kan corona lataig kanawa nam
uta, purø tab kui mørøb pønrramibe ¿ñimwein kømøtirru? 20 Pøs ñimwein køn tru nam
maya nuguen tab kui mørøb pønrramiba, nam kasrag kui pønrramibabe.

3

Timoteowan ashchab inrrai karua ørig

1 Inchawei treeg isuptø, treeg isuptø meløønrrab, Atenassrømbe trembe namdøgucha
ka kørrømisrtrab isuer. 2 Incha namui nuneg Timoteo Jesucristoi tabig srø wamwan
larrøbichib inrrai wamindameløyu Tiusweimburabelan marøb, namba lincha marøb
megabigwan nambe ñimun ashchai ører, tru ñim kørrønrrabgaig mur isua melønrraimba,
ñimui isubigwan Jesucristoinug pønsra tøgagúigwan elachimø, tøgagøbig tøgagønrrab
isunrrai martraimba. 3 Øyeeg ñimun chine isumdeelø puben, ñim møitøgucha mandøguen
kømuilø meløønrrai isuer. Pøs ñimbe yandø ashibelø køn, namune øyeeløyu pu-
raambub melønrraiwei marigwan. 4 Inchawei nambe ñimba amøñippatøwei, øyeeg

chine isumdiig puig melamig kønrrun cha, kanmaytø eshkaig købig køn, truibe møimbe
ñimguen ashen treeg purebweindan. 5 Inchawei treeg isuptø, treeg isuptø megamønrrab
ñimui isubigwan Jesucristoinuutø pasra pønrraigwan maig melaitashchab ashchai ørar.
Inchippa Satanás, tru kebenøsrkønrrab inchibig ñimun kaigu kegørrøsrkøben, nam
ñimuyasig chigøben mariibe ka yandiig chi mariimíig kui lataig kørrømisrtraitamab isua.
6 Inchendø katøle Timoteobe ñimuisrø uña, puppe, namuyasig tru tab wam wammørøs-
rkønrrab srua arrin køn ñimui isubigwan Jesucristoinuutø pasra amønaigwanba, truba
undaguelø kuigwanba. Katø ñimbe chu uraskucha namune pesannamø, tabig isub
tøgagøbelø kuin køn chib, namgurri ñimun asinrrabna kui melab lataitøwei ñimgucha
treeg isub melabelø kuin køn chib wamindan. 7 Inchawei treekkurri, namui nunelø, namun
purø kaig nebuinab purø isuig melamig nebuingucha, ñimui isubigwan Jesucristoinug
pasra amønaigu treeg tabig melan taig nam wammøriibe, namuimbe truibe purø nu tab
køtan. 8 Ñim Señorweinug tarømisrmø melan tai wammørene, namune ke kan øsiirab
lataig køtan. 9 Tiuswei merrab ñimgurri nam øyeeg kasrag pønrramig kuigwan, ¿nambe
nun mandø incha ungwa tamburab newan ungwa chinrrab køh?

Tiusba wamindig

10 Nambe yem kwaløm Tiuswan miab melabelø ker, katøle ñimun malaugue ashchab
amrrua, ñimui isubigwan Cristoinug pasra tøgagúigu ñim ke truburab nebuimíig palabig-
wan nemartrab isua. 11 Inchawei nam ñimun katøle ashchab amrrumig kønrrai, namui
Møskai Tiusba, Señor Jesúsba namui maywan kura trattraimab isuer. 12 Ñimui undag
købig tøgagúigwan Señorbe truba truba nemarøb nurab inrrai martrun, ñim kangur-
rin kangurri undaarayamigwanba, katø mayeelan undaaramigwan chigucha, namgurri
ñimun undaarab lataitøweingue. 13 Ñimui manrrømeran nøbe tab mur isua pønrrabelø
kønrrai martrun tru newan tabigu, ñimun 'øyeeg marøbelø køn' tainanrrabgailø, Tius
namui Møskawei merrab pønrramig kønrrai, tru namui Señor Jesús nuyasiitø tarømariilø
mayeeløba arrub uras.

4

Tiuswei merrab kasrag kømdiig amøñib

1 Møimbe yandø, namui nunelø, Tius tab kui wanrrai marøb llirab amønamig nam
mandø kusrenanig køben, ñim treeg marøb amøñibeløbe, treegwane katøguchinguen
katøguchinguen marøb melønrrai iigwan Señor Jesúswei munchiyu øyeeg melønrrigay
chib, tiusmanda øyeeg martrurrunrrigay chinrrab inder. 2 Ñimbe ashibelø køn, Señor
Jesús treeg martrai karua pasriitøga maytø marøb kømigwan nam ñimun eshkaigwan.
3 Tiusbe treeg isua wan, ñim newan tabigweindø tarømisrar kønrrai: peg ishuuba, peg
møøba trømbøig marmeelø. 4 Katø ñim møitøgucha ñimui asrwane isua møra tøgagøm
kusremig køn, newan tabig, trømbøig marøb maig købash kømøtø. 5 Judíos kømeelø
Tiuswan ashmø misaamera latawei trømbøig marøg købiitø ke chinchimmørø inchib,
truitø srua ambiilø pønrramig kømøn. 6 Inchawei øyeeløyube nui nuneweiwan nuin
kui lataig merrarrawa marmøwei, ke chi chimíig kønmaptø marmøwei indamig køn,
Señorbe kerrigu øyeeg trømbøig mariiløgurri nømune møra melønrrai martrun. Nambe
kanmaytø ñimun eshkaig købig kuig køn, isuptø kønrrigay cha. 7 Kaguende Tiusbe
namune wamappe, køsøngønrrapteelø marøbelø kønrrai wamømøtø, masken newan
tabig amøñibelø kønrrai wamig kuig køn. 8 Inchawei i kusrenaniilan kaashibiibe, mu
møwan kashmøtø, Tiuswan kaasan, nui Espíritu Santon ñimun tranøbigwan.

9 Ñim nunelan tru undaguelø kømigweimburappe undaguelø kømig køn chib, ñimun
pøramibe chi palømøn. Kaguende Tius kusrenanin køn, kangurrin kangurri ñim
undaguelø kønrrai. 10 Masken ñimbe Macedonia pirau muba kuimburab nunelø wara-
belan mayeelanba undaguelø køn. Inchen køben, nambe, ñim Cristogurri nunelan
'øyeeg melønrrigay' chib wamindamønrrun, katøguchinguen undag købig nurab inrrai.
11 Warappe, ñimuimburab wasrøndaa tab waramigwan isumig køn, mu mendaigweiwan

kømø, ñimuimburabigwan isub, ñimui taska ñimui maramelan marøb, nam ñimun maig
martrain karuig treekke, [12] ñim treeg waraigwan menda misaamera tabikken kui asig
kønrrai, mun chi miab warømønrrab.

Señor katø arrumig

[13] Ñim, namui nunelan, tru kwawa ka kib lataitø warabelaimburabigwan mandø inchab
kuinguen mørmeelø kørrømisrmønrrai nambe eshkanrrab inder, katøganelø tru isua
muniiramigwan chigar lata ke chinsraatø isui inchimønrrai. [14] Jesucristo kwawa, katø øsi-
iraigwanma nam køreibe, treetøwei tru Criston kørewa, kwawa, ka kib lataitø warabelane
Tiusbe Jesucristoba pera attrab kui nambe kørewa ker.
[15] Señor nø maig taig, nambe nø arrumnegatig nam ka øsig amøñibeløbe kwabeløguen
ammøwatø nammerrig ambamibe kaanrrun cha trendamønrrun. [16] Kaguende Señorbe
srømbalasrøngurri wamab kørraarruppe, nø wamigwane mørtrai kandø wamab kørrat-
trun, kan arcángel tru ángelesmeran nø karub pera pasrabigwei wamdøgaba, Tiuswei
trompeta wanrrøbiitøgaba. Inchen Criston kørewa kwabeløbe nømmerrig øsiirawa,
katøle chab kurrønrrun. [17] Inchen nam ka øsig amøñibeløbe tru kwaig warøwa kiagasra-
beløba kanbalatø wañiyu srua ambiilø kømønrrun Señorwan palasrø katønrrab. Øyamay
nambe managatig Señorba purramig kønrrun. [18] Inchawei kangurrin kangurri øyeeg
wamindiiløtøga waminchib puruguyay

5

Señor arrumigwane isuptø melamig køn

[1] Inchen Señor chiwei arrumigwanba, katø mana arrumigwanbabe ñim, namui nunelan,
na chi pøramig palømøn. [2] Tru Señor arrum kwaløbe kan niliig yem arrub lataitøwei
punrrab kui ñimbe tab ashibelø køn. [3] Misaamerabe 'ambumay imay tab waramdiig køb,
møimbesi yandø chi isub melamikkaig tab waramdiig køn' chib købene, kagøppa, møi
møi nømuim palabe pinisailø kømig attrab køn, kan ishuumisag patsø kwanrriigwan
kagøb, møi møi unø tammisrtrab pusrkwab arrub lataitøweingue. Inchen truyugurrimbe
mumaygucha wegørramibe kaanrrun.
[4] Inchendø ñim, namui nuneløbe, løstøyu pønrrømøn, tru kwaløm ñimun kan niliig
arrub lataitøwei, ke chi isumø køben arrinab pønrrønrrain kømø. [5] Kaguende ñimbe
mayeeløba tørwei ureemera, kwalømyuelø køn. Nambe løstiigwei ureemera kømøwei,
yemyuelø kømøwein ker. [6] Inchawei treekkurri, nambe katøganelø lataitøwei kib lataig
amøñimøtø, pesannamø purø isuptø meløgun, trurrigu tab isuamørague. [7] Kaguende
tru kibeløbe yem kian. Inchen mutsiirabeløbe yem mutsiiran. [8] Inchen tru nam
kwalømyueløbe, tab isuamøra amøñigun, isubigwan Jesucristoinug pasra tøgagúitøgaba,
undag købiitøgaba, truigwane pechoburab chinchimønrrai katabiitøga kasra lataig.
Inchen nam kaigyugurri wesrailø kømig munig melaitøgabe petsamig kan tsandzøn
casco lataig mara tøga pønrramig køn. [9] Kaguende Tiusbe namune nui purø trøm-
bøig kørig kømdiig namig købigwan utønrrai mara pønsrømøtø, kaigyugurri wesraig
kømigwan nebua utønrrain kuig køn, namui Señor Jesucristogurri. [10] Nøbe namuyasig
purøbasramisra kwaig kuig køn, nam øsig amønai lata, kabe nam kwaimbala lata nøba
kanbalatø purramig kønrrai. [11] Inchawei kangurrin kangurri masken treeg melamigwan
isunrraimba, katøguchinguen tab mur isua pønrramisrøb amrraimba kangurrin kangurri
puruguyay, ñim chabguen yandø treeg marøb melaig køppe.

Pablo Cristoielan øyeeg martrigay cha waminchib

[12] Katø ñim namui nunelan trenchinrrab inder, ñimui utu marøb, katø karub pønrra-
belane maig købash inchimø, tiusmanda tab inchunrrigay cha, Señorweimburabeløyu
tru pera marøb, maig maramigwan treeg marøb melamig køn chib waminchibelane.
[13] Nømune maya nuguen tab inchib, undaguelø kømig køn, nømui maramelan marøb
melaimburø. Kangurrin kangurri tab amønay.

[14] Katø ñim, namui nunelan, trenchinrrab inder, chigøben marøg kømui inchib pøi-
lane murba waminchigay cha, katø køriiteelane treetø melømønrrai waminchib, katø
chiyugøben purø kullaguelane purugub, mayeelanba larrø tammay inchurrunrrigay cha.
[15] Møikkøben chigøben kaig marene, katøburø nungucha treetøwei marøb kømønrrab
isuptø kuy. Masken chu uragucha ñimui utube kangurrin kangurri tab inchibelø kønrrab
inday, katø mendailø mayeeløba chigucha.
[16] Chu urastøgucha ñimbe kasraatø amøñib, [17] chu urastøgucha Tiusba wamindamigwane
elachimø, nøba waminchib, [18] chi pub arrindøgucha, Tiuswane 'ungwa, ungwa' tamig køn;
kaguende Tiusbe ñim øyeeg marøbelø kønrraiwei isua køn, Cristo Jesúskurri.
[19] Espíritu Santoi marøb pasraig kan nag lataitøwei ñimuinug pilab pasrabigwane
kwabashmøtay. [20] Katø 'chigøben pub attrun' chib Tius maig karuigwan waminchen
kashmumig køn. [21] Chiwandøgucha maig køtashchab isua ashibmerrig asamig køn.
Incha chi tabigwane elachimø, marøb tøgagørrømisrøppe, [22] chigurrimbunø kaigwane
marmumig køn.
[23] Inchen Tius tru chi isumgaig tab kønrrai marøbig, nøtøwei ñimune newan nuindø
kønrrai tarømartrun. Ñimun kerrigu newan ñimui espíritun, ñimui møsigwan, ñimui
asrwan kaig mariitøga chigucha chillig inchar kømeelø, chishcheelø tøga pasrønrrun, tru
namui Señor Jesucristo arrumigweyasig. [24] Tru ñimun wamabiibe, nøbe maig taigwan
treeg marøbig køn. Incha nøbe treegwan martrab kuinrrun.

'Ka amøñigueh' taiba, 'mayanguen tab kønrrain' taiba srabeig

[25] Namui nunelø, namuyasig Tiuswan tøga miarrunrrigay.
[26] Ñimbe namui nunelan mayeelan purø tab wamab, Tiuswei undag købiitøga tasig
tranøb 'ka amøñigueh' chinrrigay.
[27] Señorwei merrab nabe ñimun karua pasramønrrun, i kilgayu na pørigwan namui
maya nunelan lemønrrab kømø, lenrrai.
[28] Namui Señor Jesucristoi ka yandø tab indiibe ñimba pasrønrrun.

2 Tesalonicenses

Pablo 'ka amøñigueh' chib pørig

1 Na Pabloba, Silasba, Timoteoba kanbalatø misra, Tesalónicasrø iglesian i kil-
gawan pørar, namui Tius Møskaimba, Señor Jesucristoba kanbalatø pønrrabelan, 2 Tius
Møskaweinukkurrimba, Señor Jesucristoinukkurrimba tru ka yandø tab indiiba, chi
isumgaig tab købiiba ñimba pasrønrrun.

Cristo katø arruben Tiusbe maig kønrrabigwan asha martrun

3 Chu uraskucha ñimuimburab Tiuswan 'ungwa' chib kømig køtan, namui nunelø, nam
treeg marambuawei maramig søl kuimba. Kaguende ñimui isubigwan Jesucristoinug
pasriibe maramburab katøguchinguen nurab iben, katø ñim møitøgucha kanikkurri
kanikkurri undag købig tøgagúikkucha nurab yain køn. 4 Inchawei treekkurri nambe
Tiuswei iglesiamerayu ñimuimburab truba tab kui waminchibelø ker, ñim melabig
melaigwanba, isubigwan Jesucristoinug pasra melaigwanba, chine kaig indinab melamig
arrubigu, ñim truba isuig puraambub melamig nebuindøgucha. 5 Pøs kerrigu iibe tru maig
kønrrabigwan Tius nø asha mariibe, sølgandø maig maramigwan marøbig kui ashchai
kenamaran, Tius nø ashib karub waisrø ñim kebamrrabgailø købigwan kebambamig
kønrrai marøb. Treekkurri ñimbe truigweimburab møi ya yeeg kaig indinab melan.
6 Tiusbe sølgandø tab asha marøbiibe ñimun kaig nebunrrai marøbelane, nømungucha
treetøwei møra melønrrai martrun. 7 Incha ñim chine kaig nebui melabelan lata, katø
namun lata isramig kønrrai tranrrun. Øyeeg puppe, Señor Jesús nui ángelesmera
maramburab marøbeløba, srømbalasrøngurri naabaig arrua, kenamisrøb kwaløm treeg
punrrun. 8 Tiuswan ashmeelanba, katø namui Señor Jesucristoi tabig srø wamwan
mørøg kømui inchibelanba Tiusbe maig kønrrabigwan møra melønrrai martrab attrun.
9 Truilane tru managatig pinisainug møra pønrrønrrai pønsrailø kønrrun. Incha Señorwei
merrabgurrimba, tru nui maramburab marigwei tørguegwalmabigugurrimba webusriilø
kønrrun, 10 tru nui misaamera nun maya nuguen tab indig kønrrappa, tru mayeelø nun
kørebelø yeekkucha kønrrabmab kwaara asig kønrrappa arrub kwaløm. Inchen ñimgucha
tru utu tøga pønrrønrrun, kaguende nam maig eshkab wamindigwan ñim køreikkurri.
11 Øyeeg punrraiwei nambe chu uraskucha ñimuyasig Tiuswan 'purugurra' cha miabelø
ker, ñim treeg kønrrabgailø kuigwan Señor wamigwane nø wamiilø kui treeg mara
tøgagønrrai. Incha nui maramburab mariitøga ñim chigøben tabig martrab isua tøgagúi-
lanba, katø isubigwan Jesucristoinug pasra chigøben marøb kuigwanba newan treeg marig
kørrømisrtrai, 12 namui Señor Jesúswei munchiwan øyamaybe ñimgurri maya nuguen tab
indig køben, ñimbe nøgurri maya nuguen tab indiilø kønrrai miabelø ker, tru ka yandø
tab indig namui Tiusweimba, Señor Jesucristoimba maig kønrrain køben treeg.

2

Señor katø arrumigwan tab eshkab

1 Pøs trube, Señor Jesucristo katø arrumigweimburappa, katø nam nøba tulundzu-
namigweimburappa, ñim namui nunelan, 2 tiusmanda ñim maig isua pønrraigwan ke møi
møi peetø isub yunømarøb, ke chinsraatø inchib pønrrønrrai kwaarøsrainab pønrrønrrab
kømø chinrrab inder. 'Tru arrum kwalømbe yandø pun' chib, 'Tius treeg wamindingaru-
tan' chib wamindi lata, kabe 'treeg køn' chib eshkaig lata, kabe 'treeg kønrrun' chib 'nam
kilga pørig køn' chib waminchib kui lata mørmønrrigay. 3 Ñimbe mumaygucha kegør-
røsrkainab pønrrønrrab kømø, melay. Kaguende tru Señor arrum kwaløm pumøwatø,
misaamera Tiusweimburabelan elacha, yandø wendøbasrøb, katø tru newan larrø kaig,
tru managatig pinisaig kønrrabigu pasrønrrai pasrig kenamisrmøwatøbe treeg pumønr-
run. 4 Tru møøbe tru chimerandøgucha 'tius køn' chib tøgagúilanba, katø chiwan køben

køriibala tabig waminchib tøgagúilanba, ashig kømui inchib søtø pasramisrøb, purab
nuig misrøb pasrønrrun. Incha treetø kønrrab kuindø, Tiuswei yauguen kebya wamisra,
nøashibguen 'Tius kur' chib wanrrun.
5 ¿Na ñimba uñib uraswei na ñimun iigwan wamindigwan isumuitarru? 6 Tru kaig
martrab møg treeg maramig puben tru uras kenamisrtrai tru merrarrab søtø pasrabiibe
chi søtø pasrain kui ñimbe ashibelø køn. 7 Kaguende tru mu asiimíig purø kaig pasrabiibe
chabguen marøbguen pasran. Inchendø tru treeg marmønrrai møi ya merrarrab søtø
pasrabiibe, søtø katab pasrabig pasrønrrun tru utugurri wesramnegatig. 8 Inchen yandø
tru newan larrø kaibe kenamisrtrun. Inchen truigwan Señor Jesúsbe nui trigugurri urri-
itøgatø kweecha, tru nø tørguegwalmabig arriitøga pinishinrrun. 9 Tru larrø kaig arrua
mariibe, Satanás purugúitøga marøb attrun, marøppe, Satanás maramburab mariiløtø-
gaba, nø pasrain kui ashchai mariilan mariitøgaba, tabig kømíitøga kwaara asha kønrrai
marøb pasrailøtøgaba. 10 Incha tru kaigyu pønrramsrømay amrrabelan kegørrøsrkamig
nøbe chigurrimbunø sølwan kømø, kaløwan marøb kaig martrai pønsrønrrun, kaguende
tru kaigyugurri wesrailø kønrrab tru newan ciertonigwan undaaramø, kaashibeløgurri.
11 Inchawei Tiusbe tru peløsrkøb kegørrøsrkøbigwan maramburab martrai ørtrun, isa
wamindiilan kørenrrai, 12 katø tru newan ciertonigwan køremøtø, sølgandø tabigwan
mariimeeløyu truba tab kui inchib marøb pønrrabelane mayeelanba kaigyu pønrrønrrai
pønsramig kønrrai.

Kaigyugurri wesrailø kønrrai lawa wesrailø

13 Inchendø nambe chu uraskucha Tiuswan ñimuimburab 'ungwa, ungwa' chib kømig
køtan, Señor undaaraig nunelø. Kaguende srøsrøgurri kaigyugurri wesrailø kømig kønr-
rai Tiusbe ñimune lawa wesraig købig køn, Espíritu Santogurri tabig chishmarikkurrimba,
katø ñimui isubigwan newan ciertonigu pasra tøgagúikkurrimba. 14 Tru øyeeg kønrrai
isuawei, Tiusbe ñimun wamig køn, tru tabig srø wamwan nam eshkab wamindiitøga, tru
namui Señor Jesucristoi tørguegwalmabigwan ñimgucha nebua tøgagønrrai.
15 Treeg købene, namui nunelø, maig pønrrabeløbe truyutø tarømisrmø melay, na-
mashib pønrrøwa kusrenaniilan lata, kabe kilgayu pørigwan kusrenaniilan lata truigwane
elatchab kømø, tab tøga pønrray. 16 Namui Señor Jesucristo nøtøwei, namui Tius
Møskaimba tru nø namun undaarawa, tru nui ka yandø tab indiitøga managatig chi isumig
kaanrraimba, munig melamig truba tabigwan tranøbiibe, 17 ñimui manrrømerayu purø tab
kui pønrrønrraimab isub, ñimui chigurrimbunø tabig marigu lata, tabig wamindigu lata
tabig marig kørrømisrtrai treeg martrun.

3

'Tiuswan namuyasig tøga miab kørrunrrigay' cha Pablo miaig

1 Pøs treeg købene, yandø møimbe, namui nunelø, namuyasig Tiuswan miab melør-
runrrigay chinrrab, Señorwei wam petø truørø larrøbichib inrrai, trurrigu tru wambe
maya nuguen tabig kui mørøb utig kønrrai, tru ñimui utusrø puben, utab lataitøweingue.
2 Katø trømbøig marøptø yandø mindiilø, larrø kaig møguelai tasku nam kegørrab
melamig kømønrrai tøga miarrunrrigay. Kaguende isubigwan Jesucristoinug pasra
tøgagømigwane mayeeløbabe tøgagømøn. 3 Inchendø Señorbe chu uraskucha tarømis-
rmíig kua, nøbe ñimun kørrømø, mur pønrrønrrai purugub, Satanás, tru larrø kaigwei
tasku kegørrømønrrai ashib tøga pasrønrrun. 4 Nambe Señortøgabe treeg kuitamab
isua pønrrer, martrai nam karua pønsraigwan ñim møi ya marøb melaigwan lata, katø
maramigwan ñimbe marøbig martrab kui. 5 Tiuswei undag købigwanba, maig kuingucha
yaandø, yaandø melamig Cristo tøgagúigwanba, Señorbe ñimui manrrømeran trunun
nebua tøgagønrrai martraimab isur.

Maramigwane martrai waminchib

6 Namui nunelø, maramigwan treeg marøb melønrrigay chib, Señor Jesucristoi
munchiyu, marmø kømø, treeg martrai ñimun karumønrrun, tru Cristogurri ñimui

nunelø møikkøben ke chigucha chi marmø, ka uñchabgøba inchib, nam ñimun maig
kusrenanig køben treegwan møra marmíibabe linchimøtay cha. 7 Pøs ñimbe yandø
ashibelø køn, nam mandø waraig købigwan ñimgucha treetøwei waramig kønrrai.
Nambe ñimui utu warappe, chi marmø ka warønrrabgøba inchimøwei, 8 kabe namma
møigweiwan køben mappe, chi marmø ka purrøwatø mamøwei indig køn. Masken treeg
kømøtø, namma maramigwane isua møra, muraara muraara yem kwaløm marøbelø
ker, ñimun møilan køben kagatø ka tranrraindø munig purrømønrrappe. 9 Nambe mu
mandamgaig maramig chigar kuagurri ñimun 'purugurra' chinrrab kaima pønrrømøtø,
ñimguen namun asha kusrenrrai isua, øyeeg muraara marig købig køn. 10 Nambe ñimba
amøñib urassrøweinguen øyeeg kønrrain cha iigwan karua pasrig købig køn: møikkøben
maramigwan chi marøg kømui inchibiibe, trube, mabgucha mamumig køn cha. 11 Nambe
wammøra ker, møiløgøben ñimui utuelø ke chigucha chi marmø ka amøñinrrabgøba
inchibelø kuin kui, nømuimburab kømubendø, mendailaisrø ke ka neesha mørøb. 12 Treeg
inchib misaamerane nambe Señor Jesucristoi munchiyu marmø kømø, martrai karua
pasrer, maig maramigwan treeg marøb melønrrain cha, nambe nømun waminder:
warappe, nømuiwan marøb wasrøndaa marøb kuy cha; mappe, nømuiwan manrrab.
13 Inchen ñim, namui nuneløbe, chigøben tabig maramigwane muraarab melønrrab
kømø, maray. 14 Møikkøben tru i kilgayu maig martrain cha trendaigwan mørmíigwane
ñimbe trunune trendø treeg kui yandø asha tøgaguy. Incha truibabe linchibgucha linchi-
mumig køn, treenchene kwartrai. 15 Inchendø kaig kønmab ashiptø ashig kømui inchib
treeg inchib tøgagømøtø, nuneg kui ashabe, 'ashiptø megau cha; øyeebe marmumig køn'
chib, eshkab wamindamig køn.

Tabig wamindiilø srabeig

16 Señor tru chi isumgaig tab købigwan tranøbig, nøtøwei manatøgucha maig
kuindøgucha ñimun tru chi isumgaig tab købigwan tranrrun. Señorbe ñim mayeeløba
pasrønrrun.
17 Na Pablo nai taska iigwan pørar, ñimun 'ka amøñigueh' chib. Kilgamera møitøgucha
na pøriiløbe na pørig kønmab asamdeelø kønrrai, øyamay pørøbig kur. 18 Namui Señor
Jesucristoi ka yandø tab indiibe ñim mayeeløba kønrraimab isur.

1 Timoteo

'Ka amøñigueh' chib pørig

1 Na Pablo Jesucristo nøashib karua ørig, Tius namui Kaigyugurri Wesrabiiba, Cristo
Jesús, tru nam nundø isua munig melaig truiba karua pasrig, 2 nui isubigwan Jesu-
cristoinug pasra tøgaig, tru cierton nai nusrkai lataig ñi Timoteowan i kilgawan pørar.
Tius Møskaimba, Cristo Jesús namui Señorba nui ka yandø tab indigwan køben, lastima
asigwan køben, chi isumgaig tab købigwan køben ørtraimab isua inchar.

Ashiptø kønrrai wamindig

3 Na Macedonia pirausrømay inrrab pasramisra, 'tiusmanda ñune Efeso kørrømisrtra'
cha eshkaig købig kuig køn, tru møiløgøsrøn sølwan kømø, ke peemaytø kusrenani-
iløtøga kusrenanøbelan treegwan kusrenanmønrrai merab ashib pasrønrraimba, 4 katø
chi treeg kømubendø nømdø isua wamindiilanba, katø nømbe 'i misaamerainukkurri
amrrubelø ker' chib, tru munchimera kan managuen patsønrrabgaig arrubigwanba, tru
kuindø mørøb pønrrømønrrai ashib pasrønrraimba. Treeløbe ka kwayab waramigweindø
køn, tru isubigwan Jesucristoinuutø pasra tru Tiusweimburabelan marøbig marøb am-
bamigwan purugunrrab kømøtø.

5 Inchen na iigwan martrai karua pasriibe iig køn: tru manrrau chishchigugurrimba,
isub kebachib pasrabigu chi kalø køn chibig chigaig, tabigugurrimba, katø isubigwan
Jesucristoinuutø ka inchib kømø, cierton pasra tøgagúigugurrimba undag købig ar-
rubiitøga undaaramig. 6 Inchawei møiløgøben truiløma øyeeg kømigwan yandø pella
tarømisra, nømuimburab ke ka chine wamincha mørøb kuiløyutø chab tarømisrin køn.
7 Tru maig maramigwan martrai Moisés pørigwane ke nøm kusrenanøbelø køg kui
inchibelø køn, nøm wamindigwane nømdøweinguen ni chigúinguen mørmøwei, katø 'iibe
treeg kømønrrab kømø, treeg køn' chib wamindiilan chigucha chigúinguen mørmøwei
inchendø.

8 Pøs tru maig maramigwan martrai Moisés pøriibe tabigwein kui ashibwei inchibelø
ker, tru chiyuwei maramigwan treegweyasig merrarrawa marene. 9 Inchawei tru maig
maramigwan pøra warøppe, tru tabig sølwan marøbelain kømøtø pøra warig kui nambe
ashibelø ker. Treeg kømøtø, tru larrø kailaimba, mørmeelaimba, chigucha Tiuska
misaameraimba, kaig marøbelaimba, kaig maramigwane chi kørikkengaig marøb mis-
aameraimba, Tiusweimburabelane ke ka kaigwan lataig inchibelaimba, usri møskalan
kweechibelaimba, ka kweecha petaptø amøñibelaimba, 10 møguelø ishumburba nømui
asrtøga trømbøig marøbelaimba, katø møgueløbe møgueløasiyaitø trømbøig marøbe-
laimba, misagwan karuindiig melønrrai nila yanøbelaimba, isa waminchipteelaimba:
'nabe si, isatø waminchimur' chibendø, isapteelaimba, tru tabig sølwan kusrenanigwan
chigurrimbunø kaitøga itøøra pønsrøbelaimba køn, 11 Tius mayanguen tabigwei tru
tørbilabig tabig srø wam maig køben treetøwei kusrenanigwan. Truigwane na waminchib
tøga pasrønrrai Tius nan tranig køn.

Tiuswan 'maya nuguen ungwa' chib

12 Cristo Jesús namui Señorwan na 'mayanguen ungwa, ungwa' chinrrab, muraaramø
marøb megamig kønrrai tranøbigwan, kaguende tru nui marameløyu chi isumgaig marøb
meganrraptiig kui asha nan pasrigwan. 13 Nabe merrabsrømbe nun purø trømbøig
wamaptiig, katø Tiuswei ureemeran kaig maramigwangøba lab, larrø namiguig maig
købash inchiptiig købig kuingucha, nane lastima asig køn, kaguende nabe chigúinguen
ashmíig køremíig kua, øyeeg marig kuikkurri. 14 Inchendø namui Señorwei tru ka yandø
tab indiibe naim pala purab nuikken arrig køn, tru isubigwan nuinuutø pasra tøgagømiba,
undag købiiba kanbalatø Cristo Jesúsweinug pasrabig.

15 Inchawei i trendaibe chi isumgaig isig kømøtø køn, mayeeløba chi kashmø, ka utamig:
Cristo Jesúsbe piraumay arruppe, kaig marøbelan kaigyugurri wesranrrab arrig køben,

tru truilai utu purab kaibe na kur. [16] Incha Tiusbe treeg køptøwei nane lastima asig køn,
tru kaig marøbelai utu na mas larrø kaigwan Jesucristobe chugatikkucha nø nan tammay
ka awentab wabig kuin kui kenamartrab, tru managatig øsig kømigwan tøgagønrrab, tru
wendøsrø nun kørenrrabelø nan øyeeg marigwan asha kønrrai. [17] Inchawei managurri
managatig mayeelaim pala nø ashib wabigwan, managatig øsig wabigwan, kaptøgabe
asiimíigwan, Tius nø kandø wabigwan managatig nun purø tab indig kønrraimba, maya
nuguen tabig kønrraimba inchar. Treeg kønrrun.

[18] Timoteo, nai nusrkai lataig, 'i maramigwan martrunrrig' cha na ñun karua pas-
rar. Tru ñi maig kønrrabig kuigwan merrabsrøwei ñuimburab Tius maig karuben
eshkailan, truilan isua pasramisra, Señorweimburabelan elatchab kømø, may kwayanrrig,
[19] isubigwan Jesucristoinug pasra tøgagúigwanba, isub kebachib pasrabigu 'chi kalø køn'
chibig chigaig kømigwanbabe tindøgague. Pøs møiløma nømui isub kebachib pasrabigu
'kalø køn' chib kebati mørendøgucha mørmøwa, tru nømui isubigwan Jesucristoinug
pasra tøgagúigwane kan nubi itøgasrai lataig kørrømisra, yandø trubisan. [20] Truilai utube,
Himeneoba, Alejandroba treeg melan. Inchawei nabe truilane Satanás nø asha martrai
nui tasku pønsrar, Tiuswan purø trømbøig wamumum kusrenrrai.

2

Tiusba mandø wamindamig

[1] Inchawei iilanmerrig marøb kønrrai eshkawa pasramønrrun: 'øyeeg, øyeeg palai
meler' chib Tiuswan miab, katø Tiusba waminchib, katøganelayasig Tiuswan 'purugurra'
cha miab, katø mu møguelayasiitøgucha Tiuswan 'ungwa, ungwa' tamig køn, [2] reymerain
køben, katø nørreelø misagwan ashib karub purrabelain køben. Masken chi isumø tab
waramdiig, ambumay imay chigucha chi kuin kømø, Tiusweimburabelan tabig marøb,
chiyutøgucha mu chi tamgaig waramig kønrrai. [3] Kaguende øyeebe tabig køn, Tius
namui Kaigyugurri Wesrabiibe tab kuinguen asig. [4] Kaguende nøbe maya misaam-
era kaigyugurri wesrailø kønrrai indan, tru nui newan ciertonigwan nebua ashchai.
[5] Kaguende Tiusbe kandø nøtø køben, katø Tiusba misaameraimba tøbøtag pasramisra
purø waminchibikkucha kandø køn, Jesucristo møg. [6] Truibe nøashib maya misagwan
kaigyugurri wesranrrab nø kwaitøga pagaraig køn. Incha iigwane yandø ke treeg
maramig puben, eshkab wamindig købig køn. [7] Inchawei øyeegweyasig nabe Señorwei
wamwan waminchib kusrenanrrai wesrawa pasrig, katø Jesucristo nøashib karua ørig kur,
judíos kømø misaameran tru isubigwan Jesucristoinug pasra tøgagømigwanba, newan
ciertonigwanba kusrenanrrai. Iigwan nabe isa waminchimur.

[8] Inchawei chutøgucha møgueløbe Tiusba waminchippe, chi kaig marig chigaig tasigwan
chishig kusrub pønrramig køn, truba namig kuim palatø kømøwei, muba aleguiyawa
kømøweingue. [9] Katø ishumburmeragucha asru keppe, chull ashchai purab tabig ke-
mumig køn, maig kemigwan treetøgue. Pusrugwangucha tamarøppe, ke purø tabig
tamarmøwei indamig køn, orotøga, kabe tab sruuzheeløtøga. Katø keiløgucha ke purab
nørrøweyelø kemøwei indamig køn. [10] Treeg kømøtø, chigøben tabig mariiløyu tabig
kønrrab indamig køn, ishumburmera Tiusweyasig tabiitø martrab pønrramisrøbelø maig
kømig køben treekke. [11] Ishuumisaabe kusreb wappe, niløtø wamig køn, trurrigu maig
købendiig inchimø nømun mørøb. [12] Kaguende nabe kan ishuumisaabe kusrenanmønrrai
inchar, katø møwan ke nø karunrrain kømøweingue. Treeg kømøtø, niløtø wamig
køn. [13] Kaguende Tiusbe srøsrø maløppe, Adánwanmerrig marig køn, trugurrimbe
Evan. [14] Inchagucha isa waminchen truyu kebeñippe, Adán kømøtø, Eva kebenig køn.
Incha yandø kaig srua irramaikkurrimbe, yandø kaigyu kebenig køn. [15] Inchendøgucha
ishuube ureg tøgagua, kaigyugurri wesraig kønrrun, tru isubigwan Jesucristoinuutø pasra
tøgagøbig tøgagøb, undag købigwan tøgagøb, Tiusweyasiitø tarømarig, trurrigu maig
kømigwan tøga uñabe.

3

Tiuswei ureemeran mandø pera pasramigwan wamindig

1 Inchawei i trendaibe chi isumgaig isig kømøtø køn. Møikkøben Tiusweimburabelan
ashib pera pasrønrrab isubiibe, tabigwan marøb meganrrab isun. 2 Trube treeg købene,
tru Tiusweimburabelan ashib pera pasrabiibe, mugøben 'ñibe øyeeg køn' tainanrrabgaig
kømig køn. Kan sraindø tøgaig, chigøbendø incha ashmøtø, maig pasramigwan pasrabig,
maig unamigwan tab isua møra uñibig, katøganelø 'øyeeg køn' cha, chi tainanrrabgaig,
katø mugøben nui yau pubelane, yaambumay wamønrrab muniitø wabig. Katø kus-
renanrrab kaimabig kømø, kusrennøbig, 3 vino menrra mucha mutsiiraptiig kømøwei,
kwayam lamig larrø chullig kømøwei, treeg kømøtø, purø tab inchibig, kwayamigwan
kømø, tab kømigwangøba labig, anwan larrø chullig kømøwei, treeg kømig køn. 4 Katø
nui yaambu mandø maramigwan asam kusrebig, nui ureemeragucha nø maig taigwan
mørøbelø tøgaig kømig køn, maig købash inchimeeløgue. 5 Kaguende nui yaambuguen
mandø maramigwan asam kusremíibe, ¿Tiuswei iglesiayuelane kan mandø asha marøb
pasraiasamø? 6 Tru Tiusweimburabelan asha marøb pasrabiibe, Tiusweiwan ke møi srø
nebua ashib megabigwan pasramig kømøn, ke purab nuig kurmab inchib kebya, inchippa
tru nugwaimandzigwan møra pasrønrrai pasrinuutøwei kebeñib megamønrrai. 7 Katø
nøbe Tiuswan ashmø misaamera mendailø chi tamgaig chiyutøgucha sølwan uñibig
kømig køn, nøguen treeg kømubendø, ka isatø inchib pasran tainab pasrømøwei, katø
nugwaimandzig chiyugøben kebeñchai pasrigu, truyu kebeñib megamøwei inchai.

Iglesiayu purugub pønrrønrrai pønsrailan maig kømigwan wamindig

8 Katø diáconosmera, tru iglesiayu purugunrrai wesrawa pønsrailø chigucha, mugøben
chine cha asinamø møguelø kømig køn, chigøben martrab chippe, ka wamindiitø kømø,
martrab waminchibelø, katø vinon menrra mucha mutsiirapteelø kønrrab kømøweingue,
maramgaigwan mara, ke chincha køben an nørrø katøramigwangøba lamøwei inchibelø.
9 Tru isubigwan Cristoinug pasra tøgagúigwei sørig pasrabigwane tin tøga pønrramig
køn, nømui isub kebachib pasrabigu chi kalø køn chibig chigaig, chishchig tøgague.
10 Tru iglesiayu purugub pønrrønrrabelane maig køtashchab ashibmerrig asiilø kømig
køn. Inchen yandø 'chi køn' tamgailø kuikkurrimbe, iglesiayu purugunrrab diáconosmera
pønrramisrtrun. 11 Katø ishumburmera chigucha, mugøben chine cha asinameelø kømig
køn, ambumay imay wam kusrab, wam niga lliramøwei, ka chigøbendø incha ashmøtø,
maig pønrramigwan pønrrabelø, katø chiyutøgucha chi isumgaig pønrrabelø, treelø
kømig køn. 12 Iglesiayu tru diáconosmerabe kan sraindø tøgar kømig køn, katø nømui
ureemeran tab asam kusreb, nømui yaambu chitø maramigwan asam kusreb inchibelø.
13 Kaguende tru diáconosmera nømui maramigwan tabig marøb pønrrabeløbe truba
tab pera marøbelø kui asiilø køb, katø tru nømui isubigwan Cristo Jesúsweinug pasra
tøgagúigwane masken chigucha chi kørig isumø eshkab pønrrønrrun.

Purø nuig tabigwan mu nebua asiimíig pasrabig

14 Na iigwan ñun pørar, petø ñun ashchab attrab isua. 15 Inchippa nan petø arrum
nebumub chi inchene, trube, Tiuswei yauelai utu ñi mandø megamigwan tab isua
pasramig kønrrai inchar. Truibe Øsig wab Tiuswei iglesia, tru newan ciertonigweyasiibe
pilar lataig, merrarrab pasrabig, truig køn. 16 Inchawei mu 'treeg kømøn' chib pønrramga,
nam Tiusweimburabelan marøb pønrraig mu nebua asiimíig pasrabiibe, purø nuig køn:
Cristobe kan møg lataig asrbaig kenamisrøb,
Espíritu nune chigucha kalø marmíig,
tabig kui kenamarig køb,
katø nøbe ángelesmera asig køb,
judíos kømø misaamera wammøra kønrrai wamindig køb,
yu pirau misaamera nune kørewa pønrramisrig køb,
katø nune srømbalasrø tørguegwalmabiisrø utig køb køn.

4

Tiusweimburabigwan elacha kaigwan marøb kurrabelan wamindig

1 Pøs Espíritu Santobe tørgandø kelarrab eshkan, srabe kwalømmerawane møiløgøben
nømui isubigwan Jesucristoinuutø pasra meløwa truyutø melømøtø, chab tarømisra,
kwaimandziimera kegørrøsrkøbelan tru kuindø mørøb, katø kusrenaniilø kwaimandzi-
imeraimburabigugurri arrubigwan mørøb kebamrrun cha. 2 Treeg kusrenaniiløbe tru
purø trømbøig isa waminchibelø ka palatø tab inchib misaamerainukkurri arrubig køn,
kørig tøgagønrrai tru nømui isub kebachib pasrabiibe yandø nasrkwailø tøgar, kan
tsandzøn pachibiitøga parri latailø. 3 Tru misaamerabe kasharamønrrai meramba, katø
mø mamimerane mamønrrai meramba inchun, tru newan ciertonigwan nebua asha køre-
belø, 'truba ungwa' chib manrrai Tius mara pønsrailan. 4 Kaguende chiwandøgucha, Tius
nø mara pønsraibe kaig kømø, tabig køn. Inchawei Tiuswan 'mayanguen ungwa, ungwa'
chib utigwane nambe chiwangucha kashmumig køn. 5 Kaguende Tiuswei wamgurrimba,
Tiusba wamindikkurrimba tabig chishig kønrrai marig køn.

Jesucristo karua pasrigwan purø tab marøb megabig

6 Inchawei namui nunelan iilan kusrenanøb, katø tru isubigwan Cristo Jesúsweinug
pasra tøgagøm wamdøgaba, purø tabig kusrenanigu treegwan marøb arriitøgaba
chishkandø pasramig kønrrai marig pasrøwabe, ñibe Cristo Jesúswei truba tab marøb
megabig kønrrabguen.
7 Chi treeg kømubendø, nømdø isua chugúinguen mørmubendø wamindiilanba, ishum-
burmera køllizheelø kagatø ka wamincha møriilanba, mørøb pasrømumig køn.
Ñibe masken Tiuswei tabigutø marøbig marøb meganrrab isu. 8 Asr chishtø køn-
rrai eshegøb luliima, maitøguen purugúibe, tru mas Tiusweimburabelan maikken
elachimø marøb megaig truibeguende, chiyutøgucha lutøgurri tab kønrrai purugubig
køn. Kaguende yu møi øsig waraigu lata, katø wendø attrabigu lata, tabigwan trannrrab
misrig tøgaig køn. 9 I trendaibe chi isumgaig isig kømøtø køn, mayeelø treeg kuitamab
isua chi kashmø utamig. 10 Incha øyeekkurriwei nambe i maramigwane ¡katø! martrab
isua marøb, maig kuingucha kullaarab elachimø marøb melabelø ker, kaguende nambe
Øsig wab Tiuswan muniirab melabelø kuikkurri, tru mayeelan kaigyugurri Wesrabigwan,
nun kørebelaneguende wesrabwei inchibigwan.
11 Iilane ñibe maringarub kusrenanrrig. 12 Ñi unøtiig kuikkurri mugucha kaasiinab
pasrønrrab kømøtø, masken ñibe Jesucriston kørebelayasiibe ñi chi wamindiiløyu lata,
maig køben kømø, tab isua unigu lata, undag købigwan tøgagúigu lata, ñui isubigwan
Jesucristoinug pasra tøgagúigu lata, kaig marmø chishig unigu lata, nømguen ñun asha
kusrenrrai megamig køn. 13 Na arrumnegatiibe mayeelai merrab, Tiuswei wamwan
pørigwan leb, 'maig melamigwan treeg marøb melay' chib, kusrenanøb indamig køn.
14 Ñun Tius keta traniitøga chigøben marøbig kuigwane pesannab elachib pasrønrrab
kømø, Tiusweimburabelan pera marøb pønrrabelø nøm mayeelø misra nømui tasiimeran
ñuim pala estsara, ñi chigøben marøbig kønrrun cha Tius maig karuben ñun eshkaig
købigwan.
15 Iilandø ñiguen tab isub kebya, truigwandø martrab pasramisr, Tiusweiwan ñi
katøguchinguen nebua ashib megaigwan mayeelø nebua ashchai. 16 Pøs maig kømigwan
ñiasiitø ñuimburaptøwei tab ashiptø megau, katø tru ñi kusrennøb megaigwan chigucha.
Truigwane elachib pasrønrrab kømø, kerriguba marøbig marøb megau. Ñi treeg marøb
megawabe, ñiasiitøwei kaigyugurri webib, katø tru katøganelø ñun mørøbelan chigucha
kaigyugurri wesrab inchabguen.

5

Tiuswei ureemeraba mandø kømigwan waminchib

1 Kølli misagwane tsakkandø namig wamømøtø, masken tammaytø, wamindamig køn,
maig melamigwan treeg marøb megamig køn chib, kan møskawan lataitøweingue. Inchen

ureeteelane ñui trag nunelø kui lataig indamig køn. [2] Inchen ishumbur køllizheelane ñui
usrin kui lataig inchippe, srusralmerane ñui trag nuchalø kui lataig indamig køn, chigøben
kaig isua kømøtø, tabig chishigwan isuague.

[3] Inchen piudamera kerriguwan nømdø kørrømisrar kerrigu mugucha ashchaptiig
chigarwane tabig purugunrrig. [4] Inchen kan piuda nusrkalø kui, kabe awelumera kui
tøgaig købene, trube, tru ureemerabe Tiusweimburabigu maig maramig køben treeg
marøb, trube, tru nusrkaløbe nømui yauelai chi palabigwane nømwei ashib purrønrrabelø
køn, nømunma maig tabig marig købig køben, kølleelan treetøwei marøb. Kaguende
øyeebe Tiuswei merrab truba tab kui asig køn. [5] Inchen piuda tru kerriguwan nøtøzhig,
yandø nøtø kørrømisraibe, Tiustøwei purugunrraitamab isua pasramisra, yem kwaløm
Tiusba waminchib, purugurrunrrig chib miab megabig megan. [6] Trune piuda tru nøtø
kørrømisrøbig nun maig marøg købendø marøb pasrabiibe, øsig uningucha nøbe kwaig
lataig køn. [7] Øyeeg maramelangucha marmø kømø, martrain karunrrig, mugøben 'kailø
køn' tainab pønrramig chigargønrrai. [8] Pøs møikkøben nui nømmisagwan lata, katø nui
naachaguelandøweinguen isua ashmíibe nui isubigwan Jesucristoinuutø pasra tøgagúig-
wan wendøbasraig, katøganelø Tiuswan køremeelø lataguen kømø, purab kaikken køn.

[9] Tru munchimeran pøra tøgagúigu kan piudai munchiwan keerøppe, sesenta añoskur-
rimbuniigwandø pøra keeramig køn, trurrigu nui keebatø megabig købigwan. [10] Truibe
chigøben tabig mariiløyu mu kui asig kømig køn: nui uregwan nørrøranøbig, katø
mugøben nui yau pubelan, yaambumay tab wamab wabig, katø Tiuswei misaamera yau
puben, srøbmeran kwallibig, katø chine kaig nebuilø melabelan purugub megabig, katø
chine tabigwane marøb megabig treekke.

[11] Inchendø tru piudamera ureeteelø nømdø kørrømisrøbelane, tru munchimeran
pøra tøgagúigu nømungucha tøga kerbasamig kømøn. Kaguende nømui asru kaig
marøg købig arrubiitø, Cristoinukkurri tarømarene, katø kasharag kui inchib mendabelø
køn. [12] Inchabe tru Criston srøtø nebua asha tru nøba pønrrønrrab misrig købigwan
treeg martrab kaima, kaigyu pønsrailø kønrrab pønrramisrøbelø køn. [13] Inchagucha ke
yamørig, yamørig llirab pønrraptø, yandø pøiløguen misrøbelø køn. Trurrigu pøiløtø
misrmøtø, katø ambumay imay wamniga lliramba, katø chiyugøben kegalamørøb, chi
wamindamgailan wamincha møramba inchibelø køn. [14] Inchawei treekkurri piudamera
ureeteelø nømdø kørrømisrarbe nabe ka kasharanrrai inchar. Ureemera tøgagøb, katø
nømui yaambu mandø purramigwan asam kusreb inchai, Satanás, tru ashig kømui
inchibig, chinetø tainab pønrramig chigagønrrab. [15] Inchawei piudamera møiløma, pella
chab tarømisra, Satanáswei maywan wendautø chab ambubguen indin køn. [16] Kan ishug
Jesucriston kørebig nui yau piudamera tøgaguabe, purugub nø asamig køn, iglesia ke
tranrraindø muniirab kømig kømønrrai. Øyamaybe tru piudamera kerriguwan mugucha
ashchaptiig chigarwan, maig palabigwan ashib tøgagømig chi palømønrrun.

[17] Iglesiayu maig køben kømønrrai truba tab ashib, Tiusweimburabelan pera marøb
pønrrabelane nøm mandø tabig indig kønrrabelø køben treegwandø tab inchimøtø, maya
nuguen tab inchib tøgagømig køn. Tru Tiuswei wamwan waminchib eshkamiguba, kus-
rennamiguba, truigwandø truba martrab isua merrarawa pønrramisrøbelan. [18] Kaguende
Tiuswei wamwan pørigube trenchibig køn: "Kan wey, tirigun kwattrai itøbunab megabig-
wane, mabashig kømub pusalgutsamig kømøn" cha. Incha katø trenchibig køn: "Chi
maramigwan marøb megabiibe tru nø marøb megaimburø pagar utamigwein køn" cha.

[19] Tiusweimburabigwan pera marøb pasrabigwane kaig køn tainab kemesrøb srua
kønrrai inchimumig køn, tru treeg marigwan kan pailø kui, pønelø kui nømashib ashibelø
treeg køn chib eshkanrrabelø kaabene.

[20] Inchendø kaig maramigwan elachimø marøbig marøbelane 'øyeeg marmumig køn'
cha, mayeelai merrab mur alegamig køn, katøganeløgucha treegwei marmønrrab køri-
imatønrrai.

[21] Tiuswei merrappa, Jesucristoi merrappa, katø ángelesmeran Tius lawa wesrailai
merrappa, iig øyeeg maramelan marmø kømø, ñi martrai karua pasrar, kabe møig-
wane purømisrøb trugatøtø inchab kømøwei, møigwandøgucha lata asha maramig køn.
[22] Chigøben marøb pasrønrrai wesrawa pasrtrab, ke møi møi tab ashmubendøbe, møig-
weim pala køben, ñui tasiimeran estsarmøta, nømui kaig mariilan ñigucha tøgatø marøb
pasraig webimønrraimbe. Chigucha kaig martrab kømø, tabig chishig pasrønrrig.
[23] Møingurrimbunøbe, tsøøbitø, tsøøbitø muchimøtø, katø lamøzhig vinogucha
mutchig. Kaguende ñibe patsø tre tab kømuinab, kwanrrømeragucha chi kwanrrø køben
katø katø webarrinabig køn.
[24] Kaig mariilø kan utu møguelaimbe maig køtashchab asamig pumøwatø tørgandø
kenamisrøbguen indan. Inchen kaig mariilø katøganelaiwane tsøndatøsrø treeg kuin
kui nebua asiilø køn. [25] Katø treetøwei chigøben tabig mariiløgucha tru urastø tørgandø
asamdiig kenamisran. Inchen tabig mariilø katø møi møi kenamisrmø pønrrabikkucha,
asiimíig treetø kørrømisrmøtø, kenamisrøbig køn.

6

[1] Ñim møitøgucha ka karua srua kuindiig melabeløbe ñimun karub pera købelane
ka palabinø inchib maig købash inchimø, tab indamig køn. Tiuswei munchiwanba,
katø tru tabig kusrenaniilanba purø trømbøig wamindig kømønrrai. [2] Inchen ñim
møiløgøben, ñimun karub pera købelø Jesucriston kørebeløtøwein tøgarbe, Cristogurri
nunelø kønmaptø, maig køben palabinøtø indamig kømøn. Masken treeg kømøtø, purø
tabguen mara tranøb melamig køn, kaguende nømui maramelan ñim mara traninabeløbe
Jesucriston kørebelø undaaraig nunelø kuimba. Iigwane kusrenanøb, øyeeg marøb kømig
køn chib waminchig.

Chigurrimbunø palømíig purø tabig ciertonig

[3] Namui Señor Jesucristoi chigucha chi kalø kusrenaniimíig tabiiba, katø Tiusweimbura-
belan nam marøb kømig kusrenaniiba truig maig køben treetøwein kømøtø, møikkøben
ka peemaytø chi tabig kømíig kusrenanøbiibe, [4] nøasiitø purø kusrebig kurmab indan,
chigucha chi kusremíig købendø. Incha maig kø chib payib aleguiyamig, chigøben
wamindiilan kwayam lab wamindamibe, kan kwanrrø lataig nigaig køn. Incha øyeekkur-
rindøwei truyugurri arruppe, katøgan chigøben tøgagøben pusrkwai asamig arrumba,
kwayam lamig arrumba, katøganun trømbøig marøb tsalø wamamig arrumba, chigøben
kemesra trømbøig isub amønamig arrumba, [5] katø tru kaig maramig isubiitø nømui
turmera mindiilø tøga misaameraba ke chi kømubendø ka kwayab kømig arrumba indan.
Truiløbe tru newan ciertonigwane kerraig chiga misaamera, Tiusweimburabelan marøb
tøgagúigwane nømbe trutøga an marøb pønrramigweyasig tøgar køn.
[6] Inchen nam maig tøgagúizhiitøgatø kasraatø melabelaimbe tru Tiusweimburabelan
marøb tøgagúigugurri, chigurrimbunø tøgagømig arrubwei inchibig køn. [7] Kaguende
nambe yu piraumayma, chigucha chigar yandiig amrruig køppe, katø treetøwei chigucha
chigar ambamig kønrrun. [8] Inchawei nam mamig tøgagøb, asru kemig tøgagøb ind-
inukkurrimbe, trutøgabe kasraatø amønamig køn. [9] Kaguende pua misrøg kui inchibeløbe,
chine tabig lataig kenamisrøb arruben, treegwan chull asha kegørran. Incha chine
chine nebunrrab isuptø maramgaigwan mariiløyuba, katø ka trømbøig mincha pønrramig
kønrrai mariiløyuba kegørra pønrramisren, truiløbe møguelane yandø chindamikkucha-
gaig misra pønrrønrrai kegørrøsrkøb, managatig kaigu kegørra pønrramig kønrrai mara
pønsran. [10] Kaguende chigurrimbunø kaig maramig arrubiibe, anwan ¡katø! ke kan
chinchimmørø inchib chull indiiløyugurri arrubig køn. Inchawei møiløgøbenma an
tøgagug købiitø yandø pella, nømui isubigwan Jesucristoinuutø pasra tøgagúigugurri
tarømisra, nømasiitøwei chine chine purø isumdiig puig melønrrab tøga pønrramisran.

Kørrømisrmø ibig inrrai wamindig

[11] Trune ñi Tiusweyasiitø pasrab møøbe treeg indameløyugurrimbe tarømisramig
køn. Sølgandø tabig kømigwanba, Tiusweimburabeløyu tabig kømigwanba, isubigwan

Jesucristoinug pasra tøgagømigwanba, undag købig tøgagømigwanba elachimø marøbig
marøb megamigwanba, katø maig købendø inchimø, purø tammay megamigwanba,
iilan martrig. [12] Ñui isubigwan Jesucristoinuutø pasra tøgagúigwane ñi tøga pasrønrrab
isua kwayab, tru managatig øsig kømig tøgagúigwane pachamørtrab kømø tab tøga
pasrau, Tius trunun tøgagønrrai wamøben, tru ñi truba yamelai merrab, purø tabig
pasrønrrab waminchib pasraig købigwan. [13] Katø chigurrimbunø pønrrabigwan øsig
kønrrai tranøb Tiuswei merrappa, katø Poncio Pilatoi merrab, purø tabig nø maig
kuigwan 'nabe treeg kur' chib, waminchib eshkab pasrabig Cristo Jesúswei merrappa,
nabe ñune karua pasrar: [14] tru martrai ñun karua pasrigwane kaig mariitøga chillig indig
chigaig, katø chigøben 'kailø køn' tainab pasramig chigaig, treeg tøgagønrrai namui Señor
Jesucristo kenamisramnegatig. [15] Yandø tru treeg maram kwalømmera puben, trunun nø
kenamartrab kuinrrun, tru nø mayanguen tab indig, tru nøtø Mayeelaim Pala Pasrabig
trurrigu maya reymeraim pala nø Rey, katø maya misagwan ashib karub pønrrabelaim
pala Nø Karub Ashib Pasrabig. [16] Managuen kwanrrabig kømíig, muguen kemalamgaigu
tørguegwalmabigu wabig, nune mu møkkucha asiimíig, katø mugucha nune ashchab
kaimaig, Tius nøtø køn. Treegwan purø tab indiiba, managatig mayeelaim pala karub
wamibabe nuyasig kønrrai inchar. Treeg kønrrun.

[17] Møin kwaløm yu pirau pua misaamerane puarmera kermaptø, purab nørreelø kermab
inchib, tru chigurrimbunø tøgagúilø treetø kønrraitamab isumgailøyu ke truyutø isua
pønrrømønrrain karunrrig. Masken treeg inchimøtø, nam kasraatø tab kui warønrrai
Tius tru chigucha palønrraingaig tøgagømburab tøgagønrrai namun tranøbigweinug isua
pønrrønrrai inchig. [18] Tabigwan marøbelø kønrrain karunrrig, truba puarmera misrøppe,
nømui chigøben tabig mariiløyu puarmera misrtrai. Tøgagúigwane chigucha merø kui
inchimø, lata pirishib purugunrrab muniitø købelø kønrrai. [19] Øyamaybe tru wendøsrø
attrabigweyasig, tabig pølbasra marøb esegab kebamrrun, øsig kømig, tru managatig
cierton øsig kømigwan nebua tøgagømig kønrrai.

Timoteowan wamindiilø srabeig

[20] ¡Au! Timoteo, ñun chi martrai trana pasrigwane tabig isua møra tøgagu, Tiuswane
chigucha kømíig marøb wamindiilanba, ke ka wamincha møriilanba, katø tru nømui
nørrø nebua ashib kusreb taig chi cierton kømíigwanba, treelan mørøb pasrønrrab kømø
meganrrig. [21] Pøs møiløgøbenma trunun marøb kebamba, nømui isubigwan Jesucristoin-
uutø pasra tøgagúigugurrimbe yandø pella, chab tarømisran.

Tiuswei ka yandø tab indiibe ñimba pasrønrrun.

2 Timoteo

Timoteowan 'ka uñguh' cha, Pablo pørig

1 Na Pablo, Tius nan trendø treeg kønrrain kuikkurri Jesucristo nøashib karua ørig,
øsig kømigwan Cristo Jesúsweinug trannrrab misra kørrømisrigwan eshkanrrai ørig, 2 nai
undaaraig nusrkai lataig, ñi Timoteowan i kilgawan pørar. Tius Møskaweimba, namui
Señor Cristo Jesúsweimba tru ka yandø tab indigwan køben, lastima asigwan køben, chi
isumgaig tab købigwan køben ñuim pala kønrrai isur.

Cristoimburabigwan kørmø waminchib

3 Chu uraskucha pesannab elachimøtø nabe truigwan, yem kwaløm ñune tøga tøga
isua miab megappe, Tiuswan 'mayanguen ungwa, ungwa' chibig kur, nai isub kebachib
pasrabigu 'chi kalø køn' cha kebachibig chigaig, na treeg marøb pasraig Tiuswan, tru
merrabsrø nai kølli misaamera Tiusweyasig maig marøb melabelø køben treetøwei. 4 Ñi
kappin kørrøgaigwan isubene, nane katø malaugue asinrrabna køtan, na purø tab kui
mørøb truba truba kasrag pasramig kønrrai. 5 Nabe katø katø isuinabig køn, ñi ka isatø
inchib kømø, ñui isubigwan Jesucristoinug cierton pasra tøgagúigwan. Truigwane ñui
awela Loidaba, ñui usri Euniceba truilømerrig pølbasra tøgagúig købig køn. Incha møimbe
ñuinukkucha truibe pasrømø kømø, pasraitamab isua pasrar.
6 Treekkurri na nai tasigwan ñuim pala estsaren, ñi chigøben marøbig kønrrai, Tius keta
tranig tøgagúigwane pesannab elachib imønrrai, katøyug isunanrrab inchar. 7 Kaguende
Tiusbe namune køriiteelø kønrrain kømøtø, chishkandø marøbig kønrrain tranig køn,
undag købigwan tøgar kønrraimba, asr mumay srua itanmaptø pønrrømeelø kønrraimba.
8 Inchawei Señor Jesucristoimburabelan wamindamigwan kørig kui inchib pasrømøwei,
namui Señorgurri kailan keeri yau na pasranmaptø kørig kui inchimøwei inchig. Masken
treeg kørig kui inchimøtø, Tiuswei tabig srø wamgurri na maig kaig nebuig megaben,
treetøwei meganrrab inchi, Tiuswei maramburab marøbig truig maig køben treeg.
9 Kaguende namun kaigyugurri wesrawa, newan tabig chishig amøñinrrai wamabiibe
nøwein køn, kabe nam chigøben mariiløgurrin kømøtø, nø trendø treeg martrab isuit-
øgaba, nui ka yandø tab indiitøgaba køn. Tru iig ka yandø tab indigwane Tiusbe Cristo
Jesúskurri tranig købig køn, chigurrimbunø pønrrabikken kaabenbatøsrøwei. 10 Inchen
møimbe Cristo Jesús namui Kaigyugurri Wesrabig yandø kenamisren, tru ka yandø tab
indig pasrabig købiibe kenamisran. Incha tru managatig kerriguwan kwamig kønrrai
marøb pasrabigwane nøbe kerrigu pinisha, tru Tiuswei tabig srø wamgurri tru øsig kømig
managuen patsømønrrabigwan tøryu wesrawa pasran.
11 Inchen nabe truigwan eshkab waminchibig kønrraimba, Jesucristo nøashib karua
ørig kønrraimba, kusrenanøbig kønrraimba wesrawa pasrig kur. 12 Incha øyeekkurri nabe
øyeeg kaigu pureb megar. Treeg kuingucha øyeeg pasrarmaptø chi kørig kuim pasrømur.
Kaguende nabe mun kørewa pasrarmab isua pasrar. Na tru srabe kwalømweyasig na
nuinug esegawa tøgagúigwane chi puraimønrrai ashib tøga pasramig, nøbe maramburab
maramigwan tøgaig kui, nabe ashmø kømø, asha pasrar.
13 Tru chi kalø kømø tabig kusrenaniilø na wamindigwan ñi mørigwane, trunun
merrarrawa treetøwei marøb yamig tøgagønrrig, isubigwan tru Cristoinug pasriguba,
undag købigwan Cristo Jesúsweinug pasra tøgagúiguba. 14 Tru purø tabigwan ñun marøb
tøgagønrrai tranigwane, tru namuinug pasrabig Espíritu Santo purugúitøga tab asha tøga
pasrau.
15 Pøs ñibe asha kuinrrun mayeelø Asia pirausreeløma nan chab tarømisrigwan, truilai
utube Figelo køben, Hermógenes køben tarømisrig køn. 16 Onesíforoi yauelan Tius lastima
tøgagønrraimab isur. Kaguende Onesíforobe katø katø nan chi isumø pishindø pasrønrrai
purugubig køn, katø nan kailan keeri yau pasranmaptø kørig kui inchimøweingue.
17 Masken treeg inchimøtø, Romasrøma pub latatø, nan wetørramnegatig lawa, wetørrabig

køn. [18] Señor Onesíforon tru lastima asig kømigwan nebua tøgagønrrai trannrrai isua
inchar, tru srabe kwaløm puben. Ñibe yandø tsabø ashibig køn Efesosrøma nøbe namun
yeeg purugub megaig købigwan.

2

Jesucristoi kan tab suldau kømig

[1] Ñi nai nusrkai lataibe, tru ka yandø tab indig Cristo Jesúsweinug pasrabigu mur
isua pasrau. [2] Truba yamelai malau na waminchen, ñui kalutøga ñi mørig købigwane
katøganelan chi isumgaig martraptø møguelan martrai karua pønsrø, nømgurringucha
katøganelan kusrenanrrapteelan.
[3] Chine isuig megamig pub arrubigu, ñibe namba treegu pureb meganrrab isu,
Cristo Jesúswei kan purø tab suldau lataig. [4] Kan suldauma chi maramelan marøb
meganrrab, truyu kebyaikkurrimbe, katøgan nøørø peg marameløyube kebya megamøn,
nun suldau kønrrai pasrøbigwan purø tab kui mørtrai martrab. [5] Katø møig kanab
luldashchab kan luløbig chigucha lulrrab pasramisra, luløbelø chitø maramig køben
treegwan marmøwabe, tru lulimburø coronan utønrrab kaimanrrun. [6] Katø kan kwallibig
chigucha pøsra, pøsra kwallabe, ellmarig misrøbigwane nømerrig tulishinrrabigwein køn.
[7] Inchawei iig na ñun trendailane ñiguen chi chibig kuitashchab tab isu, pøs Señorbe
chiwandøgucha ñi tab chigúi møramigwan tranrrun.
[8] Jesucristo rey Davidwei misagugurri arrubiibe kwawa, kwailai utugurri katøle kurrig-
wan ñibe pesannamø isuagu, tru Tiuswei tabig srø wamwan na maig eshkab kusrenanig,
treegwan. [9] Inchawei tru wamgurri chinetø kaig nebuinab, kailan keeri yau pasramig
nebutan, kan larrø kaig lataikke. Inchendø Tiuswei wambe merrarraig kømøtø pas-
ran. [10] Inchawei treekkurri chinetø kaig nebub arrubigwan treegwan kerrigu ka pureb
megar, Tius nø lawa wesrailayasig tab kønrrai isua, tru kaigyugurri wesrailø kømig
Cristo Jesúsweinug pasrabigwanba, tru managuen patsønrrabgaig tørguegwalmabig-
wanba nømgucha nebua tøgagønrrai.
[11] Iig trendaibe chi isumgaig, isig kømøtø køn:
Nam nøba kwawabe,
katø nøba øsig purramig kønrrun.
[12] Maya kaig nebub arringucha, melabig meløwabe,
katø nø ashib karub waisrøn chigucha nøba ashib karub purramig kønrrun.
Nam nun 'ashmeelø ker' chibene,
namungucha nøbe 'ashmíig kur' chinrrun.
[13] Nambe nøba maig pønrramigwan treeg pønrrømuingucha,
nøbe namba maig pasrabiibe chu uragucha treetø pasrabig køn,
kaguende nøbe maig køppe, managucha treetø kua.

Sølwan marøbig kui asig kønrrab inchi

[14] Iilane pesannamønrrai isunanøppatø, isunanøppatø meganrrig, 'øyeeg martrigay'
chib Tiuswei merrab karua pasrøb, ke kan chi wamindamgaigwan treetøgatø ke lar-
røbitsamburab larrøbichib, ambugurri igurri aleguiyab kømønrrai. Treeg mariibe chi
tabig purugumøtø, tru wamindigwan mørøbelane ka trømbøig mindishatø kørrømarøbig
køn. [15] Ñibe ñuimburappe Tiuswei merrab søl marøbig kui asig pasrønrrab, purø tab
asha isuptø marøb meganrrig. Chi maramigwan marøb pasrabig, chiyugucha køriimisra
pasrønrrabgaig tru wam newan ciertonigwane, maig kønrrabigwan sølgandø kusrenanøb
pasrabig treeg kønrrab. [16] Tiuswane chigucha kømíig marøb wamindiilanba, ke ka wamin-
cha møriilanba, treegwan martrab kømø isua pasrønrrig. Kaguen treeg waminchibeløbe
nømui kaig mariiløyu mas kegørrab ambubelø køn. [17] Inchen nømui treeg wamindiiløbe
kan pill-llab pisrø asrwan trerangarub larrøbichib ib lataitøwei martrun. Treeg marøb
pønrrabelai utube Himeneoba, Filetoba køn. [18] Pøs truiløma tru newan ciertonigugurri
pella tarømisra, tru kwailø øsiiranrrun taibe yandø chab øsiirabguen indin køn chib,
trumay waminchib kebamba, møilanma tru nømui isubigwan Jesucristoinug pasra tøga

melaigwane yandø mumaygucha kømuielø melønrrai mindisha kørrømarøb kebambin køn. [19] Inchendø treeg kuingucha, Tius purø may tamara pølbasra pasriibe muguen
kønøgamgaig pasran. Truyube øyeeg chibig pørig tøgaig: "Señorbe møiløtø nuielø
kuigwan ashibig køn" chibiiba; katø: "Møitøgucha 'Señorwei munchiyu uñibig kur' chib
waminchibiibe kaig marigugurri tarømisramig køn" chibiiba.

[20] Kan nu yauma pasumera, køtsømera pønrrappe, orotøga mariiløtø pønrrømøwei,
andøga mariiløtø pønrrømøwei indan. Treeg kømøtø, tsiitøga mariilø køben, pirøtøga
mariilø køben pønrran. Møiløbe purø tabig marøbyutø katørab srua kømig køben,
møiløbe ka chi marøbyu køben katørab srua kømeelø køn. [21] Inchawei møikkøben øyeeg
kaig mariiløyugurri chish misrabe, purø tabig maramigweyasig kan pasun lataig tø-
gagømig kønrrun, tabigweyasiitø tarømarig, chiyutøgucha Señorweimbe tabig martrabig,
chigøben tabig maramigweyasiibe kaima pasrønrrabgaikke.

[22] Matsørelø chinetø kaig marøg kui indiiløyugurrimbe ñibe tarømisr. Incha tru
sølgandø tabigwanba, isubigwan Cristoinuutø pasra tøgagømigwanba, undag købig-
wanba, ambugurri igurri tab unamigwanba ñibe tøga uñ, tru nømui manrrømeran
chishchiitøga Señorwan 'purugurra' chib wamab tabig waminchibeløba kanbalatø. [23] Ke
chi wamindamgailan aleguiyam lailøyugurrimba, chugúinguen mørmubendø chinetø
cha møriiløyugurrimba tarømisr. Kaguende treeg indiibe ka kwayab kømigweyasiitø
marig kørrømisrøbig kui ñibe ashibig køn. [24] Kaguende Señorweiwan marøb megabiibe
kwayam laptiig kømøtø, masken mayeelan larrø tab inchibig, trurrigu may kusrenanøbig,
chigøben pusrkwanrraptiig taingucha namig mørmíig kømig køn. [25] Katø mørøg kømub
chinetø cha mørøbelane, møi møi tsag wamømøtø, tammaytø sølwan isunrrai purugumig
køn. Nømui kaig mariilan isua møra, Tiusweimay lliramigwan inchippa Tius tranøbgun-
mab isua, tru newan ciertonigwan nøm tab chigúi mørtrai. [26] Incha katøle tab isua møra,
tru nugwaimandzig chinetø mara pønsra nømun kegørrøsrka, nø maig martrain køben,
treeg marøb melønrrai merrarrawa tøgagúigugurri wegørrønrrai.

3

Srabe kwalømmerawan misaamera mailø kønrrabelan waminchib

[1] Katø ñibe iigwangucha isua asha kømig køn, srabe kwalømmerawane tabguen
waramga kwalømmera attrab kui. [2] Møguelø ka nømuimburaptø tabig kønrrai inchibelø,
anwane ke chinchimmørø inchib chull inchibelø, purø nørreelø misrøb waminchibelø,
purab nørreelø misrøb katøganelane keeshaguen ashmeelø, trømbøig tsalø wamamba
inchibelø, nømui møskalan larrø mørmeelø, chiwangucha ungwaguengar, Tius kaagúi
lataig inchib misaamera kønrrun. [3] Ka trendø treeg undaguelø kømigwane chigucha chiga
misaamera, namappe, chinchaguen tamaramgaig namabelø, wam kusrupteelø, trømbøig
maramigwane ke treeg maratøweim puraambubelø, nømun kømøbashtø trømbøig mara
petab misaamera, chigurrimbunø tabigwane larrø tsaleelø, [4] chi kømubendø tabelan kailai
tasku purøøra pønsrøbelø, chi maramigwan tabguen isumubendø møi møi marøbelø,
nørreelø kermab isubiitø ke chinsraatø inchibelø, chine tab kuimørøb maramigwangøba
undaarabelø kønrrun, Tiuswan kømøtø. [5] Tiusweimburabigu truba tabig amøñib lataig
inchendø, tru maramburab marøbig Tiusweiwane chigucha kømíig mara tøgar køn. Øyeeg
misaamerane tarømisr. [6] Kaguende tru treeg marøb møguelai utuelø møiløgøben køn,
ishumburmera chiyu køben mur isua pønrrømøwa, chigurrimbunø kaig marøg købig
arrubig srua ambiilø, kaig mariitø netsailai yamerayu kebamba, tru ishumburmeran
kegørrøsrka treetø treetø melønrrai srua købelø. [7] Inchen tru ishumburmerabe chu
uraskucha kusreb chib meløbendø, tru newan ciertonigwane managuen nebua ashchab
kaiman. [8] Tru Janesba, Jambresba Moiséswan chi marmønrrai søtøluløbelø latawei, tru
møgueløbe tru newan ciertonigwane treetøwei søtøluløbelø køn. Truiløbe nømui turyube
trømbøig maramig isubiitø netsailø, isubigwan Jesucristoinug pasra tøgagúigugurri
tarømisra misaamera køn. [9] Inchendø ke øyeetø, øyeetø kuimbe martrab kaimanrrun.

Kaguende nøm chigúinguen mørmubendørre marøb kuigwane mayeelai malau tørgandø
tørmarig kønrrun, tru pailø Janeswanba, Jambreswanba maig purayaig treetøweingue.

Timoteowan chi maramigwan Pablo karua pasrig

10 Inchendø ñibe ñuimburappe na maig kusrenaniilan tab ashibig køn, na mandø
unigwan, na maig martrab isuigwan, nai isubigwan Jesucristoinuutø pasra tøgagúigwan,
maya chindingucha tammay megaigwan, undag købig tøgagúigwan, chine pub arringucha
tarømisrmø, megabig megaigwan. 11 Katø chine chine nan kaig marinab megaigwan
chigucha, purø isuig megamig chinetø puigwan, Antioquíasrø Iconiosrø, Listrasrø nan
yeeg trømbøig pui megaigwan. Øyeeg chine trømbøig puig isuig megaben, kerrigu
øyeelø chine pub arrubigugurri Señorbe nan chi kømø ka purayamig kønrrai marig køn.
12 Inchawei mutøgucha Cristo Jesúsweimburabeløyu tabig amøñinrrab inchibeløbe, isa
kømøtø, kaig indinab melamig kønrrun. 13 Trune tru larrø kaig møgueløba, katø tabzhig
wamincha kaigyu kegørrøsrkøbeløbabe treetøguen kømø, purø kailøguen misrøb amrrun,
nømguen may wamincha kegørrøsrkailøtøwein købendø, may wamincha katøganelan
kegørrøsrkøb.
14 Trune ñibe tru ñi kusrewa tøgagúigu, truyutø megabig megau, tru ñi trunun treeg
kuitamab kørewa tøgagúigwan. Pøs ñibe isua kuinrrun ñun truigwan mumera kusrenanig
købigwan. 15 Inchagucha ñibe unøgurri Tiuswei tru newan tab wam pøriilan yandø ashibig
køn, truiløbe ñune kusrebig kønrrai martrun, tru isubigwan Cristo Jesúsweinug pas-
rikkurri kaigyugurri wesraig kømig kønrrai. 16 Pøs Tiuswei wamwan pøriibe kerriguba Tius
nui wamwan øyamay chinrrai isungaruben treeg pøriilø køn, trurrigu kusrenanamibe
purø tabig, kalø marigwan nebua ashchai wamindamig lata, kalø maren sølwan martrai
watsamig lata, tru sølgandø maramig kønrrai kusrenanamig lata, 17 Tiuswei møøbe
chigurrimbunø tabig maramigweyasiibe chigucha palømíig newanig kønrraingue.

4

Ñun maig martrai karua pasrigwane martrig

1 Tiuswei merrappa, katø Cristo Jesús, katøle kenamisra arrua, tru nø ashib karub
wamigwan nø tøga pasramisra, tru øsiguelanba, kwaig warabelanba, maig kønrrabigwan
nø asha martrabigwei merrappa, marmø kømø martrai ñun karua pasrar: 2 Tiuswei
wamwan eshkab kusrenanrrig. Wamindamdiig kui lata, wamindamdiig kømui lata nui
wamwane waminchab muniitø pasrabig kønrrig. Katø øyeeg maramig købig kuin kui
nebua ashchai waminchib, kalø marmønrrai wachib, kullaaramø tranrrønrrai purugub,
trurrigu tsag inchimø, tammay Tiuswei wamwan kusrenanøb pasrønrrai pasrar, ñune.
3 Kaguende tru chi kalø kømø tabig kusrenanig Tiuswei wamwan misaamerabe mørøg
kømui inchib pønrram kwalømmera punrrab køn. Nømbe ke chine peetø mørøg køb
mendindø kuig køppe, nømui trømbøig isuiløyu maig køben treegwan marøb kømig,
kusrenanøbelø srøitø srøitø tulishib truba nørrø pera kønrrun, nøm chi mørøg kuin køben
treegwan waminchabelø. 4 Incha tru newan ciertonigwane mørøg kømub tarømisra, chi
treeg kømubendø nømuinetø isua wamindiilan mørøb kønrrab chab lliranrrun. 5 Trune
ñibe ñuimburappe chiyutøgucha maig pasramigwan tab asha pasrau, maya kaig pub
arringucha treegu ka megab, Tiuswei tabig srø wam kaigyugurri wesrabigwan trusrøn
trusrø waminchib llirab, Tiusweiwan ñi maig maramig tøgagúigwane newan martrig.
6 Kaguende nabe yandø naimburappe na øsig kuigwan Tiusweyasig keta trannrrab
kweetsig kømig yandø ke lutau pasrøben, yandø na kwawa webya yamibe puim pas-
ran. 7 Nabe nai kwayamigwane purø may kwayawa pasrar. Katø chu pumsrøngatig
lulamigwane trusrøngatig lula, isubigwan Jesucristoinuutø pasra tøgagúigwane maig
tøga pasrabig kuig treetø ka tøga pasrar. 8 Inchawei maig kønrrabigwan sølgandø tabig
marimburø utam corona esegaig tøgagur. Truigwane Señor, tru maig kønrrabigwan
sølgandø tabig marøbig, tru kwaløm nan tranrrun. Tranøbgucha nandø tranmøtø,
katø mayeelø tru nø arrumigwan truba truba tab kui isub muniirabelane, mayeelanba
trannrrab kuinrrun.

Timoteowan nunashib wamindiilø

9 Timoteo, petø nan ashchab attrab inchunrrig. 10 Kaguende Demasbe i pirauigwangøba
undaarab kebya, yandø nane elachippa, Tesalónicasrømay yaig køn. Inchen Crescentebe
Galacia pirausrømay iben, Titobe Dalmacia pirausrømay yaig køn. 11 Yube ke Lucastøwei
naba kørrømisran. Marcoswane lawa, ñi pera attrunrrig. Kaguende nøbe tru nai
marameløyu truba nu purugunrrautan. 12 Inchen Tíquicone nabe Efeso ciudasrømay ørig
køn. 13 Incha ñi arruppe, Troassrø Carpoi yau tru na kørrømarig, nai pala itøgueigwanba,
kilgamera pøriilanba srua attrunrrig, katø trugurri tru katøgan kilgamera mas palønrra-
belane pesannanrrab kømø.
14 Alejandro, tru tsandzøndøga chigøben marøbiibe, nane chinetø truba truba kaig
marig køn, nø maig marigwan Señorbe truburø maig tranamigwan trannrrab kuinr-
run. 15 Tru møwane ñigucha isuatø ashiptø uñchig. Kaguende Tiuswei wamwan nam
waminchimønrrai truba truba søtøluløb kurrig køn.
16 Tru maig maramigwan asha marøb purrabelai merrab ke srøsrø nan payib srua
ønrrab pølbasrendø, tru naimburab 'na treeg mara pasrømur' chib, megabenma, nane
mugucha purugumøtø, masken nandø elacha, mayeeløba ke chab tarømisrøptindig købig
køn. Nøm øyeeg marigwan Tius isua ulø paymuimbe køn. 17 Treeg kuindøgucha,
Señorbeguende naba pasrøwa, chigúingucha kullaaramø, mur pasrønrrai purugúig køn,
Tiuswei wamwan nagurri eshkab kusrenanig kørrømisren, mayeelø judíos kømø misaam-
era truigwan truyu nebua mørigønrrai. Incha nane Señorbe león lataigwein trigugurri
kerraig køn. 18 Katø Señorbe nane chine kaig nebunrrab pønrrabigugurri chi kømø,
ka purayamigønrrai, chi indiimíig ashib tøgagønrrautan, srømbalasrø nø ashib karub
waisrø tøga wamigweyasig. Tørguegwalmabiibe Tiusweinønrrun managatig. Treeg
ønrrun.

Tabig wamindiilø srabeig

19 Priscilanba, Aquilaswanba, Onesíforoi yauelanba 'tab ka amøñigueh' tan chirrunrrig.
20 Erastobe Corintosrø kørrømisren, Trófimone Miletosrø kwanrrø kørrømarar. 21 Pishim
pølmera kebimøwatø ñibe petø attrab inchig. Eubulo køben, Pudente køben, Lino køben,
Claudia køben, katø nunelø mayeelø truilø chigucha ñun 'ka uñguh' chirrunrrig cha, øran.
22 Señor Jesucristobe ñiba pasrøben, nø ka yandø tab indikkucha ñimba pasrønrraimab
isur.

Tito

Pablo Titon pørøb

1 Na Pablo Tiusweiwan marøb megabig, Jesucristo nøashib karua ørig kur, Tius nø
lawa wesruilan, tru isubigwan Jesucristoinuutø pasra pønrramigwanba, katø tru newan
ciertonigwan nebua asamigwanba na purugub pasrønrrai, tru Tiusweimburab tabig amø-
namigumay amrrai marøb pasrabigwan. 2 Tru isubigwan Jesucristoinug pasra tøgagúiba,
tru maig kuigwan nebua ashib ambiibabe, tru managatig øsig kømigwan tøgagønrrurmab
isua munig melaigu truyu pasran, Tius tru mana isa waminchimíig, chigurrimbunø
købigwan marmøwatøsrøwei tru nø trannrrab misra kørrømisrigu. 3 Inchen møimbe
yandø truigwan maram kwalømmera pubene, Tius namui Kaigyugurri Wesrabig nan
martrai karua pasren, trunun na eshkab kusrennen, nui wambe yandø truyu kenamisran.
4 I kilgawan ñi Titon pørar, nam pailøba namui isubigwan kanguelarrøtø Jesucristoinug
pasra tøgaig, ñi nai trag nusrkai lataigwan. Namui Tius Møskaimba, Cristo Jesús namui
Kaigyugurri Wesrabiiba, nui ka yandø tab indigwan køben, chi isumgaig tab købigwan
køben ñun tranrraimab isur.

Cretasrø chitø maramelø

5 Na ñun tru Cretasrø kørrømarøppe, trusrø tru chi maramelø lutø kørrømisriilan
lutøgurri tab tamarøb kerrigu chab patsø kønrraimba, katø pueblomørig iglesiamerayu
Tiusweiwan pera marøb pønrrønrrabelø wesrawa pønsrønrrai, ñune trusrø treeg kør-
rømarig køn, na ñun maig martrai karuigwan treeg martrai. 6 Tiusweiwan pera marøb
pasrabiibe mugøben 'chi køn' tainanrrabgaig, kan sraindø tøgaig, katø ureemeragucha
Jesucriston kørebelø tøgaig kømig køn, nømun 'maig marøb amøñig køben amøñibelø
køn' chib wamindinabelø, kabe 'mørmeelø larrø kailø køn' chib wamindinabelø treeg ureg
kømøtø. 7 Kaguende Tiusweimburabelan ashib pera pasrabiibe 'øyeeg køn' tainanrrabgaig
kømig køn. Ke nø maig taigwandø, martrai inchibig kømøwei, kuchigurrindø ke
chinsraatø inchib namabig kømøwei, mutsiiraptiig kømøwei, kwayam lamig larrø chullig
kømøwei, ke maramgailan marøb, an nu katøramigwangøba chullig kømøwein kømig
køn. 8 Masken treeg kømøtø, mugøben nui yau pubelane yaambumay wamønrrab muniitø
wabig kømig køn. Tabigwane undaguig, maig unamigwan isua møra uñibig, sølgandø
tabig marøbig, Tiusweimburabeløyu newan tabig uñibig, asr mumay srua itanmaptø
uñmíig kømig køn. 9 Tiuswei wamwan chi isumgaig ciertonigwan maig kusrenanigwane,
tindøga pasrabig kømig køn, chi kalø kømø tabig kusrenaniitøga katøganelan 'maig
maramigwan treeg maray' chib wamindamiba, katø 'kalø maran' chibgøba waminchi-
belan, nømguen kalø marøbelø kuin kui nebua ashchai wamindamiba.

Tru peemaytø yunømara kusrenanøbelø

10 Kaguende nøm maig martrab chippe, ke purab purab pønrramisrøbelø køben, wamdø
nigarmera køben, katø may wamincha ka kegørrøsrkøbelø køben truba nørrø køn. Tru
treeg inchibeløbe judíosmera tru asru circuncidawarmera, truilørre mas inchibelø køn.
11 Inchawei treelane waminchib kømønrrai mera, nømui trigwane kandø kasra pasramig
søl køn. Kaguende chi maramíig mara an nørrø tøgamisrøg køb, ke yaba, yaba yandø
mandøgucha kømuielø melønrrai mara kørrømarøb amrrun, chi kusrenanamgailan
kusrennøb.
12 Tru Cretasrø kan møg nømui utuig nømui tiusmeraiwan waminchibiitøwei nøm
tøgagúima trendaig købig køn: "Cretasrø misaamerabe chu uraskucha isa waminchiptø
warabelø, animal lataitøguen kømø purab kailø, kan mabgucha ¡katø! mamburab mabelø,
trurrigu pøgølelø køn" cha. 13 Truig trencha wamindiibe isa kømø, sølwei wamindig køn.
Inchawei nømune waminchippe mørmø kømø, mørtrai mur waminchig, tru isubigwan
Jesucristoinug pasra tøgagømigwan chi kaiba lindiimíig chishig tabig tøgagúigwane,
14 judíosmera ka nømdø isua wamindiilø tøgagúilan tru kuindø mørøb pønrrømøwei, katø

møguelø tru newan ciertonigugurri tarømisrar chi maramigwan nømdø pønsrailan tru
kuindø marøb pønrrømøwei inchai. 15 Chi trømbøig isumeelø chishig tabig isubelaimbe
chitøgucha tabig chishig køn. Trune Tiuswan chigucha køremeelø, larrø trømbøig
isubelaimbe chigucha chi tabig chishiibe chi kaagøn. Kaguende nømui turyu isubiiba,
isub kebachib pasrabiiba truiløbaguen larrø trømbøig mindiilø tøgar køn. 16 Tiuswei
mayu amøñibelø ker chibendø, nømui chigøben marøb amønaitøgabe chi ashmeelø
kui lataitøweih marøbelø køn, ashikken kønrrabgaig køsøngønrraptiig marøbelø, larrø
mørmø misaamera, chigøben tabig maramigwane martrabga misaamera køn.

2

Chi kalø kømø tabig kusrenanigwan waminchib

1 Trune ñibe waminchippe, tru chi kalø kømø tabig kusrenanig, truig maig køben
treegwan waminchig. 2 Møguelø kølleeløbe chigøben incha ashmø, maig pønrramigwan
pønrrabelø kønrraimba, mugøben chine cha asinab pønrrømeelø kønrraimba, isua møra
misaasun amøñibelø kønrraimba, isubigwan Jesucristoinug pasra tøgagúigwane chi kaiba
lindiimíig chishig tabig tøgagønrraimba, undag købigwan tøgar kønrraimba, chine pub
arringucha melabig melønrraimba waminchig.
3 Katø treetøwei ishumburmera kølleeløbe, Tiuswei ureemerasun maig amønamigwan
amøñibelø kønrraimba, wam kusrab wamniga llirapteelø, vino mutsamigwan larrø
chullelø kømønnrraimba, tabigwane katøganelanguen kusrenanøbelø kønrraimba
waminchig. 4 Øyamay nømbe tru keløbar ureetø ishumburmeran: isua møra misaasun
amønamigwan, nømui kelan, nømui uregwan undaguelø kømigwan, 5 tab isua møra
amønamigwan, chi kaig marmø chishig amønamigwan, nømui yaambu chi maramelan
asha marøb purrabelø kømigwan, tab inchibelø kømigwan, nømui kelø maig chiben
treeg melamigwan waminchibelø kønrrai, 'Tiuswei wamwan chi tabig kømøn' chib kaig
wamindig kømønrraingue.
6 Katø matsørelan chigucha 'øyeeg, øyeeg marøb kømig køn' chib, isua møra amøñi-
belø kønrrai waminchig. 7 Ñi chiyutøgucha tabig mariiløyu nømguen trunun asha
kusrenrrai marøb kenamar. Incha ñui kusrenanamigu ñibe kusrenanøppe, maig kus-
renanamigwan isa kømø sølwan kusrenanøb, ka indzab marøb lataig kømøtø tab kus-
renanøb, 8 katø waminchibgucha wamindamgailan waminchimøwei, mu 'øyeeg kalø
køn' tamgaig waminchib kusrenanrrig. Tru namun tsalø kuin pønrrabeløguen namun
møigwandøgucha chi chaguen kaig waminchab kaima, kørig misraguen kørrømisrtrai.
9 Katø tru karuindiig melabeløbe, nømun karub pera købelø nøm maig karuben,
'chiyutøgucha treeg marøb melamig køn' chib waminchig, karub pera købelø tab kui
mørøb purrønrrai marøbelø kønrraimba, katø trigu trigu løtapteelø kømønrraimba,
10 katø chigøben tsøgøl inchipteelø kømø, masken newan chi isumgaig tabig marøbelø
kui asiilø kønrraimba, Tius namui Kaigyugurri Wesrabigwei tabig kusrenanigwan nøm
chi marigutøgucha purø tab kui asig kørrømisrtrai. 11 Kaguende tru Tiuswei ka yandø tab
indiibe maya misaamera ashchai kenamisrin køn, tru kaigyugurri webambamig kønrrai.
12 Inchen tru ka yandø tab indiibe møi ya nam øsig warain kwaløm, isua møra
misaasun amønamig kønrraimba, maig kønrrabigwan tabig sølgandø maramig køn-
rraimba, Tiuswan maikkucha pesannamø tabig amønamig kønrraimba kusrenanøbig
køn, Tiusweimburab trømbøig kaig maramelanba, chigøben ke trømbøig marøg køtan-
maptø marmumigwanbabe yandø elachar kømig kønrrai, 13 tru nam isua munig melaig
mayanguen tabigwan muniirab melappe, Jesucristo tru namui purø nu Tius namun
Kaigyugurri Wesrabigwei tørguegwalmabig kenamisramigwan muniirab. 14 Kaguen nøbe
nøashib namuyasig kwaig køn, chigurrimbunø purø trømbøigugurri wesranrrappa, katø
kerrigu newan chishelø, nui misag søtømera nuyasiitø kønrrai martrappa, katø tabig
maramigwane marmø kømø martrab inchibelø kønrrai. 15 Ñibe iilan waminchig 'øy-
eeg, øyeeg marøb kømig køn' chib; 'øyeeg maramibe kalø køn chib; marmøtay' chib.
Waminchippe, mu mandamgaig waminchig; ñun mu kaashib kønrrain kømøtøgue.

3

Jesucriston kørebelan mandø amønamigwan waminchibig

1 Misagwan ashib karub purrabelan lata, katø chi maramigwan martrai karub purra-
belan lata, truilø maig chiben treeg melabelø kønrrai, isunanøb waminchig, chi karuben
mørøbelø kønrraimba, chigøben tabig maramigwane martraptø pønrrabelø kønrraimba,
2 mugøben katøganun chi kaig waminchimeelø kønrraimba, kwayam lapteelø kømøtø,
masken tab inchibelø kønrraimba, maig købash inchimø, mu misaamerandøgucha tabig
marøbelø kønrraimba. 3 Kaguende merrabsrømbe namgucha Tiusweimburabelane larrø
chugúi mørmeelø, Tiuswan mørøg kømui inchibelø, pella amøñibelø, chigurrimbunø
trømbøig marøg købiiba kaig mara tab kui mørøb waramibatø srua ambiilø, kaig
maramigwangøba isubelø, chigurrin køben katøganun pusrkwai ashib, namun katøganelø
larrø tsalø asiilø, katøganelan namgurrin treetøwei tsalø ashib nambe treeg amøñibelø
købig ker. 4 Inchen Tius namui Kaigyugurri Wesrabigwei tru ka yandø tab indiiba, nui
undag købiiba maya misagweyasig yandø kenamisren, 5 nam chigøben sølgandø tabig
marøbelø kuimba kømøtø, nøbe lastima asig maig køben, namun kaigyugurri wesraig
køn. Treeg marøppe, srøilø kønrrai pillmaikkurrimba, Espíritu Santo namun peemayelø
kønrrai srøig yunømarikkurrimba køn. 6 Nøbe Espíritu Santon tøgagømburab tøgagønrrai
namuim pala ørig køn, namui Kaigyugurri Wesrabig Jesucristogurri. 7 Nui ka yandø
tab indiitøga namune chi kaig kømeelø lataig tabig kørrømara, ketigwan utønrrab
ureemera kønrrai kørrømarig køn, nam tru managatig øsig kømigwan tøgagønrrurmab
isua munig melaig truig maig køben treeg. 8 I trendaibe chi isumgaig isig kømøtø køn.
Inchawei iigwan waminchippe marmø kømø, treeg martrai waminchig Tiuswan kørewa
pønrrabeløbe chigøben tabig maramelangøba marøb melønrrab inchai. Kaguende tru iig
tabig mariiløbe misagwan truba tabig purugunrrabig køn.

9 Inchen ke ka yandø kwayam lailanba, katø nambe i misaamerainukkurri amrrubelø
ker chib wamindiilanba, kangurrin kangurri ke chab kemøriyab katø tru aleguiyam
lailanba, maig maramigwan martrai Moisés pøriiløyu, øyeeg chibig køn chatø ambugurri
igurri tru wamindiilanba, treelan tru kuindø mørøb pasrønrrab kømø. Øyeebe chi
purugunrrabgailø waminchimuinguen wamindiilø køn.

10 Møikkøben Tiuswei ureemeran nøørø katøgan søtø marøb uñibigwane 'øyeebe
maramig kømøn' chib kan pamaygatig wama wamincha, wamindigwan mørøg kømui
inchene, yandø treeg møwane chi asamig kaanrrai tarømisramig køn.

11 Kaguende øyeeg møøbe yandø nøasiitø tsabø minchaig, kaig marøbig, nui kaig
mariitøgatøwei kaigyu kebeñaig køn.

Nunashib wamindiilø srabeig

12 Artemaswan kui, kabe Tíquicon kui ñuimay na ørene, Nicópolissrømay nan ashchab,
petø attrab inchunrrig. Kaguende nabe tru pishim pølmerawane trusrø tsunrrab inrrab
isur.

13 Tru maig maramigwan martrai romasreelai pøriilan ne ashibig kusreb møg,
Zenaswanba, Apoloswanba, nømui ambamigwan amrrai, chigucha palab punrrain kømø,
purugunrrig.

14 Pøs chigøben ke purugumdiig pub arruben treegu purugunrrab, namuieløgucha tabig
maramigwane kusreb ambamig køn, ke chigucha marmeelø kønrrab kømøtø.

Wamindiilø srabeig

15 Mayeeløba naba amøñibeløbe 'tab ka amøñigueh' cha wam øran. Nam lataitøwei
nømui isubigwan Jesucristoinuutø pasra pønrrøwa namun undaarabelan 'ka amøñigueh'
tan chirrunrrig.

Tius nui ka yandø tab indiibe ñim mayeeløba pasrønrrun.

Filemón

Pablo Filemónwan pørøb

1 Na Pablo Cristo Jesúsweimburabelan marøb megaikkurri kailan keeri yau pasrabiibe,
namui nuneg Timoteoba misra, ñi nai undaaraig namui maramigu lincha marøbig,
Filemónwan køben, 2 katø namui nuchag Apian køben, trugurri Arquipo tru namui
marameløyu, marig kørrømisrtrai tranrrab megabigwan køben, katø tru iglesia ñui yau
tulundzunabelan køben pørar. 3 Tius namui Møskaimba, Señor Jesucristoba nui ka yandø
tab indigwan køben, chi isumgaig tab købigwan køben, ñimun tranrraimab isur.

Jesucristoinuutø pasra tøgagúiba, undag købiiba tøgagúig

4 Tiusba waminchippe, chu urastøgucha 'ungwa, ungwa' chibig kur ñun isub. 5 Kaguende
ñui isubigwan Señor Jesúsweinug pasra tøga megaigwanba, katø Tiuswei misaameran
ñibe truba undaguig køn taigwanba wammørikkurri. 6 Inchawei tru ñui isubigwan
Jesucristoinug namba lata tøgagúig, truibe truba tabig purugub pasrønrrai Tiuswan
miabig kur, tru Cristo Jesúsweinug nam chigurrimbunø purø tabig tøgagúigwan nebua
ashchai. 7 Kaguende nane truba truba kasrag køb, truba tab kuig kuig køn, tru ñui undag
købikkurri. Kaguende Tiuswei misaamerai manrrømerabe, ñigurri pishindø tab kuig
kasraatø pønrrønrrai marin køn, ñi nai nuneg.

Pablo Onésimoyasig purøwaminchib

8 Inchawei nabe Cristogurri mu chi chinrraingaig, ñi maig maramigwan treegwan
martrai karua pasramig tøgagøbendø, 9 treeg inchibgunrriibe tammay undag købiitøga
tiusmanda treeg martrurrunrrig cha, ñun miawa pasrar, na Pablo, yandø køllig, na møi
ya Cristo Jesúsweiwan marøbig kuikkurri kailan keeri yau pasrabig. 10 Nai nusrkai lataig
Onésimoyasig ñui merrab purøwaminchab inchar, na kailan keeri yau pasrøwa, nai unø
lataig misra pasrabigweyasig.

11 Onésimobe merrappe chigucha kømíig købig kuig, møimbe ñuyasig lata, nayasig
lata, chiyutøgucha ke nø purugub megabig misrin køn. 12 Incha nabe katøle nune
ñuimay ørar, tru nai manrraugurri undaaraigwan. 13 Pøs naba kørrømisrtrai nune,
nabe kørrømarømmørø isuig køn, Tiuswei tabig srø wamgurri nan merrarrawa keerig
pasrøben, ñi purugub megab lataitøwei nan purugub meganrrai. 14 Inchendø ñimerrig
maig tainguen ashmøwatøbe, nabe ke treeg martrab inchimuig køn. Tru na ñun
øyeeg martrunrrig taigwane, ke na ñun treeg maramne indig kømøtø, uyube ñi maig
maramdiig køben treeg asha martrai inchar. 15 Onésimo kan maya yanagatig ñun
øyeeg tarømisrøppe, katøle managatig ñi nun yandø tøgagørrømisramig kønrrab kua,
øyeeg tarømisrig kuitamab isur. 16 Møimbe yandø nune karuindiig megabig kui lataig
kømøtø, katøguchinguen tøgagømmay tøgagørrunrrig, kan undaaraig nunewan lataikke,
nøbe naimbe truba undaaraig køn. Trune ñibe treetøguen kømø, katøguchinguen isua
undaaramig køn, nø misag pasraigu lata, Señorweinug pasraigu lata.

17 Inchawei ñi naba lincha marøbig kuabe, trube, nune nan utab lataig uta tøgagør-
runrrig. 18 Inchippa ñun chigøben kalø mara kuin kui, kabe chigøben ulø misra kuin
køb chigøbene, trube, trunun na ashchab, nan ulø payrrunrrig. 19 Na Pablo naashib nai
tasiitøga iigwan pørar: 'Ulø chigúin købene, trube, na purø waramønrrun' chib, ñuim-
burab ñitøweinguen Tiusweimburabeløyu nan truba nørrø ulø kuigwan truigwanguen chi
kebachimøtø. 20 Trube, nai nuneg, ñi Señorgurri øyeeg tabig nayasig marimbe køtan, nai
manrrau chi isumø, tab kui pasramig kønrrai Cristoinug.

21 Na pørøppe, na maig taigwan møra martraitamab isua pørar, katø na maig taigwandø
kømøtø, katøguchinguen tabig martraitamab isuague. 22 Tru kømnetø katø na ñimuisrø-
may arrua, na chu pua kørrømisramigwangucha tamarøb megarrunrrig chinrrab inchar,

na ñun ashchab arrumig kønrrai, ñim Tiuswan miab melaig treeg pubene, katøle ñimun
ashchab arrumuitamab isua.

Wamindiilø srabeig

[23] Cristo Jesúskurri tru kailan keeri yau naba pasrabig Epafraskucha ñimun 'tab ka
amøñigueh' cha øran. [24] Katø Marcos køben, Aristarco køben, Demas køben, Lucas køben
nai maramigu maram purugub melabelø, truiløgucha 'tab ka amøñigueh' cha øran.
[25] Namui Señor Jesucristoi ka yandø tab indiibe ñimba kønrraimab isur.

Hebreos

Tius Nusrkaingurri wamindig

1 Merrabsrømbe Tiusbe namui kølli misaamerane Tius maig karuigwan eshkabeløgurri,
mumay køben, katø katø wamindig købig køn. 2 Incha møi i srabe kwalømmerawane nui
Nusrkaingurri namun wamindan. Tru pirøwanba, katø srømbalasrø kerrigu chigurrim-
bunø købigwanbañau Tiusbe nøgurri mara pasrøb, katø nundøwei tru chigurrimbunø
pønrrabigwan kerrigu keta, nø ashib tøgagønrrai kørrømarig købig køn. 3 Nusrkaimbe
Tius maig tørguegwalmabig køben, treetøwei tørig tørguegwalmabig køn, chiyutøgucha
Tius maig køben nø treetøweingue. Katø nøbe tru chigurrimbunø pønrrabigwane nui
maramburab mari wamdøga trunun nø ashib tøga pasran. Incha nøbe misaamerai kaig
mariilan chab chishmarabe, yandø srømbalasrø Tørbilabig Purø Nu Tiuswei kusrmaygatø
wanrrab wamisrig køn.

Tiuswei Nusrkaimbe ángelesmera lataguen kømø, purab nuig køn

4 Pøs øyamay Nusrkaimbe ángelesmera lataguen kømø, purab nuig misrig køn, "Tiuswei
Nusrkain" cha, wami munchin nø uta tøgagúibe, "ángeles" cha wami munchi lataitøguen
kømø, purab nuig utig køb lataitøwei. 5 Pøs Tiusbe kan mø ángelwan køben managuen
øyeebe chimuig køn:
"Ñibe nai Nusrkain køn cha;
nabe møi ñui Møskai misrar" cha.
Katø mø ángelwangucha øyeeg chimuig køn:
"Nabe nui Møskain køben,
nøgurrimbe nai Nusrkain kønrrun" cha.
6 Incha Tiusbe nui kandø Nusrkawan yu pirau kebattrai ørøb urasma katø trendaig købig
køn:
"Tiuswei ángelesmerabe mayeeløba nun køriibala tabig wamindamig køn" cha.
7 Inchen tru ángelesmeraimburappe Tiusbe trenchibig køn:
"Nui ángelesmerane kan isig ichibig latailø kønrrai maran cha,
katø nuiwan marøb melabelane nag pilabelø latailø kønrraingue."
8 Trune Tius Møskaimbe tru Nusrkaweimburappe trenchibig køn:
"Ñi, Tius, ñi ashib karub wamisra waibe
managatig pasrabig pasrøben,
tru tabig sølgandø marøb tøgaweim pørøtsiibe
ñi ashib karub wainug sølgandø marøb waig,
truig kønrrun cha.
9 Sølgandø tabigwane ñibe undaarawa,
kaigwane ashig kømui indig køn cha.
Incha treekkurri Tius, tru ñui Tiusbe,
tru ñui linchibelan lataguen kømø,
purab nuig kønrrai mara,
ñune aceite srølig køn cha
maya nuguen kasraaranrrai."
10 Katø Tiusbe Nusrkawan trenchibig køn:
"Ñi Señorbe srøsrøzhiitø pirøwane
ñi mara pasrig køben,
srømbalamerabe kerriguba ñui tasiitøga mara
pønsrailø køn cha.
11 Inchen truiløbe kerriguba chab pinøben,
ñibe wabig wanrrun cha.
Srømbalamerabe kerriguba asru kewagúilø lataitøwei

chab kølliranrrun cha.
12 Ñibe tru srømbalamerane kan pala itø tsinigwan welan kitishib lataitøwei kirra,
kewagúilan lataitøwei katøle peemay
srøig yunømartrun cha.
Trune ñibe chu uraskucha yunømarmø,
treetø treetø køben,
ñi øsig wamig pilamerabe managuen patsønrraamøn" cha.
13 Tiusbe mø ángelwan køben managuen trendaig kaagøn:
"Nai kusrmaygatø wamisr cha,
ñun ashig kømui inchib tsalø inchibelan
ñi ñui srøbmeran truilaim pala nebuna
wamig kønrrai pønsramnegatig."
14 ¿Angelesmerabe mayamba espíritumera, Tius karuigwan marøb pønrrabelø, kaigyugurri wesraig kømigwan ketig uta tøgagønrrabelan purugub pønrrønrrai karua øriilø treelø kømuitarru?

2

Kaigyugurri wesraig tøga pønrraigwan chinchaindø elatsamig kømøn

1 Inchawei treeg købene, nam wamindi mørigwane mas tab møramig palan, nam amønaig mayugurri inchippa pella ambinabgunmab. 2 Kaguende Tius ángelesmeragurri wamindikken maig chippe, treeg kønrrain kuig kua, tru maig taigwan mørøg kømub itøbunabelanba, møra marmeelanba truburø møra melamigwan maig utamigwan utønrrai pønsraig købig køn. 3 ¿Namun kaigyugurri wesraig yeeg nuig tøga pønrraigwan nam chinchaindø elacha, amøñabe, trube, nambe tru møra melamigugurrimbe, mandø incha wegørrønrrab? Kaguende kaigyugurri wesraig kømig purø nuigwane Señor Jesús nøashib nømerrig eshkaben, trugurrimbe tru nø wamindigwan mørøbelø, truigwane 'øyeeg køn' cha, namun eshkaig købig køn. 4 Katø Tiusbe nø pasrain kui ashchai mariiløtøgaba, kwaara asha kønrrai mariiløtøgaba, maramburab mariiløtøgaba, Espíritu Santogurri peg, peg marøbelø kønrrai nun maig tranamdiig køben pirisha keta traniitøgaba, tru wamindigwan Tiusbe treeg kuin kui ashchai kenamarøb pasraig køn.

Jesucristo køn nam kaigyugurri webamba pønrramibe

5 Nam møi tru waminchib amrruigwan, waramig katøgan tru wendøsrø srøig attrabigwane ángelesmera nøm karub tøgagønrrai, Tiusbe treeg marig kømøn. 6 Treeg kømøtø, kanbaløsrø Tiuswei wamwan pøriguma møikkøsrøn Tiuswan trencha payig køn:
"¿Misaabe ñuimbe chi kønrrab køh cha,
ñi ya isunrraimbe?
¿Ka møwandø ñi truba isua ashib attraimbe,
nøbe chi køh cha?
7 Pøs kan maya yanagatiitø ángelesmera lataitøguen kømø,
møwane katøguchindø lamíig kønrrai mara,
nune maya nuguen tabig indiitøgaba,
purø tab indiitøgaba,
treetøga corona petsøsrøb lataig purø nuig kønrrai marig køn cha.
8 Incha kerriguba nui srøb umbu pønsraig køn" cha.
Incha kerriguba nui srøb umbu pønsrøppe, Tiusbe chiwan kørrømara kømøtø, kerriguba nø ashchai pønsraig køn. Treeg kuingucha, møi yambatøbe kerrigubabe møg nø ashib tøgagømuin kui aser. 9 Inchendø Jesúswane, kan maya yanatø ángelesmera lataguen kømø, katøguchindø lamíig kønrrai marin kui aser, Tius tru ka yandø tab indikkurri mayeelayasig kwamigwan maig kuig mørøb pasramig kønrrai. Møimbe tru nø kwaikkurri tørguegwalmabiitøgaba, purø tab indiitøgaba, treetøga kan corona petsøsrøb lataig marig køn.

[10] Pøs tru chigurrimbunø pønrrabigwan marøb, katø truilan nuyasiitøwei pønrrønrrai
marøb inchib Tiusbe nui ureemeran truba nørrøwan nui tørguegwalmabiisrømay pera
ippe, Tiusbe tru Jesucristo nømerrig nømun kaigyugurri pera webibigwan tru chine
kaig indinab pureb megaitøga chi palømíig newanig kønrrai maramig, Tiusbe søl kui
asig køn. [11] Kaguende Cristo tru Tiusweindø kønrrai tarømarøbig lata, katø Tiusweindø
kønrrai tarømariilø lata, mayeeløba kan Møskaweyeløtø køn. Inchawei treekkurri Jesúsbe
nømune, "nai nunelø" cha, wamamig chi kørig kuim pasrømøn. [12] Tiuswei wamwan
pøriguma Cristobe Tius Møskawan trenchibig køn:
"Ñui munchiwan nabe nai nunelan wamindamønrrun cha.
Incha ñuielø tulundzuna kuinug mayanguen tabig waminchib cantamønrrun" cha.
[13] Katø Cristobe treekkucha chibig køn:
"Nabe ke Tiuswandø isua pasramønrrun" cha.
Incha katø trendaig køn:
"Tius nan trani ureemeraba nabe yu pasrar" cha.
[14] Pøs ureemerama asr tøgar, animbar kuig købene, Jesucristogucha treeg asrtøwei
tøgaig kørrømisrig køn, nø kwaitøga tru kwamig kønrrai nugwaimandzig mu chin-
damgaig marøb pasrabigwan pinishib, [15] katø nømui øsig amønaigu chu urastøgucha tru
kwamigwan kørig kuindø, kørig kuindø melabelan truyugurri wesrailø kønrrai marøb
inchab. [16] Pøs nøbe purugumma, ángelesmeran purugumøtø, tru Abrahamweinukkurri
amrrub misaameran purugun. [17] Inchawei treekkurri chiyutøgucha nui nunelø Tiuswei
misaamera lataitøwein kømig kuig køn, kan maya Sacerdotesmeran Nø karub Sacerdote
lastima ashibig kømigwanba, katø Tiuswei merrab maig maramigwan elachimø marøb
pasrabig kømigwanba, treeg kønrrab, incha tru maya misagwei kaig mariilan chi ulø
payamig kømønrrai kweetsigwan trannrrab. [18] Pøs chiyugøben kebenøsrkønrrab indinab
nøtøweinguen yeeg chine kaig indinab megabikkurri, chiyugøben kegørrønrrai indinab
melabelan purugumig nøbe maramburab marøbig køn.

3

Jesucristobe Moisés lataitøguen kømø, mas nuig køn

[1] Inchawei treeg købene, ñim, nai nunelø, Tiusweindø tarømariilø, nø srømbalasrøn-
gurri wamigwan ñimgucha lata tøgagønrrai wamiiløbe, Jesúswan, Tius tru Nøashib Karua
Ørig, katø tru Maya Sacerdotesmeran Nø Karub Sacerdoten tab isua asay, tru nam nun
kørewa pønrrer taigu truyutø pønrraigwan. [2] Pøs Jesúsbe nun wesra pasrøbig Tiuswan
kerriguba maig taigwan møra marig køn, Tiuswei misag israelitasweimburab Moisés
kerriguba chi maramelan elachimø, marøb pasrab lataitøweingue. [3] Inchendø Jesúsbe
purabguen tab indig køn, Moisés lataguen kømø, kan ya marøbigwan mas tab indig
køn, tru yawan lataguen kømø. [4] Pøs chi yatøgucha pasrappe, mugøben marigweim
pasrainrrun. Inchendø lutøgurri chiwandøgucha mara pønsrøbiibe, Tius køn. [5] Pøs
Moisésbe maramigu marøb megabig køppe, israelitasmera Tiuswei misagweimburab
kerriguba chi maramelan elachimø, marøb pasraig købig køn. Incha wendøsrø Tius
wamindig kønrrabigwan nøbe kenamarøbig køn. [6] Trune Cristobe, nø Nusrkain kua,
Tiuswei yau chi maramelan elachimø marøb pasran, kerriguwan nø ashib. Inchen tru
yabe namdøwein ker, treetøgucha nam kullaaramø mur pønrramigwanba, nam truba tab
kui mørøb isua munig melaigwanba elachimø, nam tøga pønrrabig pønrrøwabe kønrrun.

Tiuswei ureemerabe israb purramig tøgar køn

[7] Inchawei Tiuswei wamwan pørigu Espíritu Santobe øyeeg taig køn:
"Ñim møin kwaløm Tius maig taigwan mørabe,
[8] mørøg kømui inchib ñimui manrrømeran mur marmøtay cha,
tru mu misag warab waraimønug Tius maig taigwan ñim mørøg kømub namig inchib
kurrab uras,
Tiuswan ke chinchibig køtashchab inchib lataitøwei,

[9] tru ñimui merrabsrø kølli misaamera nan truyu ke chinchibig køtashchab lataig inchib namisainug,
tru cuarenta años ørøba na yeeg chigøben mariilan ashatøgucha.
[10] Inchawei treekkurri tru uras misaameran nan namig køben,
na trendaig købig køn: 'Nømui manrraube chu uraskucha ka pellatø, pellatø pønrrabelø kua,
nai maymeran ashmeelø kuig køn' cha.
[11] Inchawei nabe nømun namig køben,
¡katø! treeg kønrrun cha, trendaig kuig køn:
'Isramig na tøgagúinug nømbe managuen kebamrraamøn' " cha.
[12] ¡Au, nai nunelø, ashiptø kuy! Ñimui utu møikkøben Tiuswan køremø kaig manrrø tøgaig kua, Øsig Wab Tiuswan tarømisrøb megabgunmab. [13] Masken treeg kømøtø, kangurrin kangurri øyamay meløgun chib kwalømmørig puruguyay, Tiuswei wamwan pørigu tru "Møin Kwaløm køn" taig truig pasrøbenbatø, pøs kaig maramibe ñimun truba tabig asønaben, ñim møitøgucha larrø mørmíig misra pasrømønrrappe. [14] Kaguende Cristoba namgucha tøgatø melamigwan tøga pønrrer, treetøgucha tru srøtø ke truyu isua pønrraigwan srabegatig tøga pønrrøwabe kønrrun.
[15] Inchawei Tiuswei wamwan pøriguma trendan:
"Ñim møin kwaløm Tiuswei wamwan mørabe,
ñimui manrrømeran mur marmøtay cha,
Tius maig taigwan mørøg kømub itøbunab uras lataitøwei."
[16] ¿Inchen tru Tiuswei wamwan mørendø, Tius maig taigwan mørøg kømub itøbunabeløbe mumera kuig køh? ¿Moisés tru Egipto piraugurri mayeelan pera webarrig, truilø kømuitarru? [17] ¿Inchen tru cuarenta años ørøba Tiusbe mumeranrre tab kømui waig køh? ¿Tru kaig marøbelø mu misag warab waraimøsrø kwabelø, truilørre namisaig kømuitarru?
[18] Incha Tiusbe tru isramig nø tøga wainug, "¡Katø! kebamrraamøn" cha. Trenchippe, pøs ¿mumeran kui trenchinrrab kø? Pøs tru mørmeelan nømunwein kuig køn. [19] Inchawei nømbe kebamrrab kaimaig kuin kui aser, kaguende kørenrrab inchimeelø kuikkurri.

4

[1] Pøs treeg købene, tru isramig Tius nø tøgagúinug nam kebambamigwan tøgagønrrun cha trannrrab misra kørrømisrig pasrøbenbatø, trunune purø isuptø tøga amønamig køn, inchippa ñim møikkøben kebammubgunmab. [2] Kaguende tru misag warab waraimøsrø mørøg kømui inchibelan lataitøwei namungucha Tiuswei tabig srø wamwan wammørøs-rkaig købig køn. Inchendø tru wamwan nøm wamindi møriibe chiweingucha chi purugumuig køn, kaguende tru mørøbeløbe isubigwan Tiusweinug pasra mørmuikkurri.
[3] Inchendø tru nam kørebelaimbeguende tru isramig Tius nø tøgagúinug kebambubwei indamønrrun. Incha kua, Tiusbe trendaig køn:
"Nabe namig køben, ¡katø! treeg kønrrun cha,
trendaig kuig køn cha:
'Isramig na tøgagúinuube nømbe managuen kebamrraamøn' " cha,
nui chi marameløbe pirøwan chi købigwanbañau chab mara, tru isramigwane tru uras-røngurri pasrig kuindøgucha. [4] Pøs Tiuswei wamwan pørigu kanbaløsrø tru kwalømmera siete nemisrøbigweimburab trendaig køn:
"Nui chi maramelan chab mara, kwalømmera siete nemisren Tiusbe isrig køn" cha.
[5] Mira chab trendainuuma katø trenchibig køn:
"Isramig na tøgagúinuube nømbe managuen kebamrraamøn" cha.
[6] Inchen truilø kømøtø, katøganeløbe katøgucha isramig tru nø tøgagúinug kebambamig palab melan. Tru tab wamwan tru srøsrø nømunmerrig wammørøsrkainabeløbe møra marmeelø kuikkurri kebammuig køn. [7] Incha treekkurri Moisés tsub uraskurri yandø yeeg yana purøguchen, Tiusbe katøle katøgan srøig "Møin Kwaløm" cha pasrig køn. Tiusbe Davidgurri øyeeg taig køn cha, tru mirawei na chab trendaim pala:

"Møin kwaløm ñim Tiuswei wamwan mørabe,
mørøg kømui inchib ñimui manrrømeran
mur marmøtay" cha.
[8] Kaguende Josué tru israelitasmeran Canaan pirausrø pera kebya, Tiuswei tru isramigwan tranig købig kuig kuimbe, trube, Tiusbe Josué uñib uras mas wendøsrø tru isramig Tius tøga waig katøgan kwalømigwan waminchimubsruig kuinrrun. [9] Inchawei treeg købene, tru kwalømmera siete nemisren, Tius tru isrin kwaløm lataitøwei isramig nui misaameraimbe katøgucha truibe ka pasran. [10] Kaguende isramig Tius nø tøgagúinug møitøgucha kebibiibe nui chi maramelan israb wamisran, Tius nui chi maramelan chab mara israb wamisrøb lataitøwei. [11] Inchawei treeg købene, isramig Tius nø tøgagúinug kebamrrab tranrrønrrab inchigun, inchippa møikkøben tru mørmeelø marigwan asha, treegwandøwei marøb pønrrøwa, tru isramigu kebambamigwan kaimamønrrai.
[12] Pøs kaguende Tiuswei wambe øsiguig kømba, ka pasrømø, marøb pasrabig kømba, treeg køn. Kan espada pinrrøba katsig lataitøguen kømø, purø trøsrig lataikke, namui møsiiba, namui espírituba pønrraisrøngatig kebibig køn; namui asru kønabimørig, tsutsigu tutanumerasrønguen kelarrabgue. Incha chitø isua tøgagúilanba, katø manrrau chitø, chitø martrab isua tøgagúilanba tørgandø kelarrab kenamara pønsrøbig køn. [13] Chigurrimbunø kerrigu mara pønsrailø pønrrabiibe Tiuswei merrappe chigucha søriibe pønrrømøn. Treeg kømøtø, tru nam chigøben mariilan eshkab pønrramig Tiuswein kabyube chitøgucha kuragutsiilø tørguelarrø kena pønrran.

Jesucristo, tru Maya Sacerdotesmeran Nø Karub Sacerdote

[14] Pøs treeg købene, Jesús Tiuswei Nusrkai, tru Maya Sacerdotesmeran Nø Karub Sacerdote tru srømbalameranguen puraibig namuyasig purøwaminchibigwan nam tøgaguen pønrraig køppe, tru nam nuimburabigwan kørewa pønrrer taigu, truyutø tarømisrtrab kømø, meløgun. [15] Pøs namui tru Maya Sacerdotesmeran Nø Karub Sacerdotebe nam kullaguelø kuigwan namun lastima ashibig køn. Kaguende namun lataitøwei chiyugøben kebenøsrkønrrab indinab megaig købig kua. Inchendø nøbe managuen kaig marmuig køn. [16] Inchawei treeg købene, Tius nø ka yandø tab inchib wainug chi kørig isumøtø kemallgun, tru nø namun lastima asigwan nebua tøgagønrrappa, katø nam chigøben ke palaig meløben tru nui ka yandø tab indiitøga purugumdiig kui asiilø kønrrappa.

5

[1] Mø sacerdotetøgucha maya sacerdotesmeran nø karub sacerdote yu pirauigwane møguelai utugurri wesrawa pasrig køn, Tiusweimburabeløyu misagweimburø nø marøb pasrønrrai, Tiuswan keta tranøb, katø misaamerai kaig mariilaimburø animal kweecha tranøb, treeg martrai. [2] Inchen tru sacerdotebe mayeelø lataitøwei chine nebuinabig kullaguig kuig køppe, chugúi mørmeelø pella amøñibelan maig købash kømø, tab inchun. [3] Incha nøgucha treetøwei kullaguig kuikkurri animal kweecha Tiuswan tranamig købig køn, misaamerai kaig mariilaimburøtø kømøtø, tru kaig mariilø nuimburabigweiwan chigucha. [4] Pøs øyeeg purø nuig tabig indig sacerdote kømigwane mugøben ka yandø nøasiitøbe tøgagønrraamøn, treeg kømøtø, tru Aarón latawei Tius wamitøwei trunune tøgagønrrun. [5] Katø treetøwei Cristogucha tru Maya Sacerdotesmeran Nø Karub Sacerdote kønrrab nøasiitø purø nuig misrmøtø, nøbe Tius øyeeg chibigweinukkurringuen utig køn:
"Ñibe nai Nusrkain køben,
møin kwaløm nabe ñui Møskai misrar" chibigwan.
[6] Katø katøganbaløsrøngucha Tiuswei wamwan pørigu nøbe Criston trendaig køn:
"Ñibeguende managatigwei sacerdote køn cha,
Melquisedec maig køben, treetøweingue."
[7] Cristobe yu pirau nø uñippatø Tiusba waminchib kappin kørrøgøb, isuig trashib truba miabig køn, Tius tru kwamigugurri wesramø kømø, wesrabigwan. Inchen nune Tiusbe mørig kuig køn, maig taigwan nø køriibala mørøbig kuikkurri. [8] Cristo ya Tiuswei Nusrkain købenguen, chine, chine nebuinab purayaigu maig karuigwan møramig købig kuin kui

treegwan kusreig køn. [9] Incha kerrigu newanig misrabe, tru mayeelø nun mørøbelaimbe
managatigwei kaigyugurri wesraig kømigwane nøgurrin kønrrai, treeg misra pasramisrig
køn. [10] Inchen Tiusbe nune maya sacerdotesmeran nø karub sacerdote kønrrai wesrawa
pasrig købig køn, tru Melquisedec maig køben treetøweingue.

Isubigwan Jesucristoinug pasra tøgagúigwan elachib melønrrab kømø, isuptø tøgaguy

[11] Pøs øyeegweimburab wamindamibe truba truba nu tøgaguer. Inchendø ñimun ni kan
mandø chaguen øyeeg køn tamgailø køn, pøs ñim chi taig møramigwane purø tsøndailø
kuikkurri. [12] Pøs ñim kusreb melaibe yeeg yanaguen køben, ashene, ñimbe manawei
kusrenanøbeløguen kønrrapteelø købendø, katøgucha ñimbe Tiuswei wamwan srøsrø
mandø pølbasra kusrenanigwan katøle møikkøben trununduøwei srøig kusrenanamig
palain køn. Ñimbe palain køppe, tranrrø mamig kømøtø, katøgucha pitsøbe palain
køn. [13] Inchen møitøgucha pitsøtø muchibiibe katøgucha tru sølgandø tabig maram
wamwane ni mandø kuinguen mørtrab kaimabig køn, katøgucha unøzhig lataig srø kua.
[14] Inchen tru tranrrø mamibe tru Tiusweimburabigu yandø ne nørrørawarwein køn, tru
chi maramigwan yandø trendø mara ashibelø tru tabigwanba, kaigwanba maig kuigwan
tab chigúi mørøbelai.

6

[1] Inchawei ke ne nørrøramnegatig ambubig amgun, tru Cristoimburabig ke srøsrø pøl-
basra kusrenanig købelane nøørø wemalsrøppa pønsra. Incha tru pølbasra kusrenaniilø:
tru kaig marmønrrab isua møramigwanba, kwamigumay srua inrrabig kaig mariilan
elachib amrruigwanba, isubigwan Tiusweinug pasra tøgagúigwanba, treeg kusrenanigutø
katøle truigwandøwein kusreptø warømugun, [2] katø pitøga chishmarøb kømeelan kusre-
nanigwanba, Tiuswei ureemeraim pala tasiimeran estsaramigwanba, kwabelø katøle øsi-
iramigwanba, kaig marimburø tru managatig maig kønrrabigwan kørrømaramigwanba,
katøle truilandøweih, truilandøwei waminchib. [3] Pøs Tius treeg kønrrain købene, trube,
nørrøram maywan amrrab inchab.

[4] Kaguende yandø tru Tiuswei tørtrawa tør mariilø, srømbalasrøngurri ketigwan tab
kui mørøb utarmera, katø Espíritu Santoiwan utarmera, [5] katø Tiuswei wamyu tabig-
wanba, tru wendøsrø attrabigu maramburab marøbelø truilanba nømbe purø tab kui
mørøb inchibelø købendø, [6] Criston kerriguwan wendøbasra katøle kørrøbene, nømune
katøyuube nømui kaig mariilan isua møra, Tiusweimay lliranrrai indamibe kaimamdiig
køn, kaguende nømdøwei Tiuswei Nusrkawan katøle kurusyu mesrøb lataig maramba,
misaamera nune kan chigucha kømíig kui lataig inchib ka indzatø mørtrai maramba inchi-
belø kua. [7] Kaguende sre puimørig tru pirø sre piwan muchibiima tru kwallib melabelai tab
kønrrai mamig tusrchig kønrrai tranene, Tiusbe tru pirøzhigwane mayanguen tab inchun.
[8] Inchen kal tusrmerabah, ka kaig kaubatø misrøb pirø tru ellmarig chi misrmíibe, ke kaig
puindø mørtrabig køn. Incha yandø srabebe parrig kønrrun.

[9] Pøs nambe øyamay wamindindøgucha, nai undaarailø, ñimuimburappe mas tabig
munig pasrain kui nambe asha pønrrer, tru kaigyugurri wesraig pønrrabigugurri arrubig.
[10] Pøs kaguende Tiusbe kalø marøptiig kømøtø, sølgandø tabig køppe, ñim chigøben
marigwan pesannanrrab kømøwei, katø nui munchiwan ñim undaatøga kenamarigwan
pesannanrrab kømøwein køn, Tiuswei misaameran ñim purugua, katøgucha purugubig
purugub kuimba. [11] Ñim møitøgucha maig marøb melaigwan srabegatig treetø treetø
kenamarøb melaimbemab isuer, tru ñim Cristoba tørguegwalmabigu purrønrrab isua
munig melaigwan ke treeg kømnegatikke. [12] Pøs nambe ñimun pøilø misrtrain kømøtø,
tru nømui isubigwan Jesucristoinug pasra tøgagúitøgaba, tammay melabig melaitøgaba
Tius tru trannrrab kørrømisrigwan utab pønrrabelø lataitøwein kønrrai inder.

Tius trannrrab misrig chi isumgaig

[13] Kaguende Tius tru Abrahamwan ‘øyeeg martrab’ cha kørrømisrøb urasma, katøgan
mas nuigwei merrab ‘¡katø! marmø kømø, nabe maramønrrun’ cha, trendamdiig

mu katøgan kaabene, pøs Tiusbe nøasiitøwei pasramisra, [14] trendaig købig køn: "Isa
kømø, cierton nabe ñun mayanguen tabig kønrrai marøb, katø ñuinukkurri maya nu
misag larrøbichib kønrrai maramønrrun" cha. [15] Inchen Abrahambe tammay muniirabig
muniirab megawa, Tius tru trannrrab misrigwan utig købig køn.
[16] Pøs møgueløbe nøm lataguen kømø, mas nuigwei merrab pønrramisrabe, martrai
indigwan '¡katø! marmø kømø, nabe maramønrrun' chib pønrrabelø køn. Inchen tru
nuigwei merrab nøm trenchib pønrraigwane nøm trenchib pønrraitøwei treeg marig
kørrømisrtrai marøbig køn, yandø mas wamindamikkaikke. [17] Inchawei tru trannrrab
kørrømisrigwan ketig utønrrabelan Tiusbe nui isuigwane yunømartrab wamíig kuin
kui ashchai tørgandø kenamartrappe, nøbe, '¡katø! marmø kømø, nabe maramønrrun'
cha kørrømisriitøga treeg kønrrai mara pasrig køn. [18] Inchawei iig tru pabaløwane
chinchaguen yunømaramgaig, tru trannrrab kørrømisriitøgaba, tru '¡katø! marmø
kømø, nabe maramønrrun' taitøgaba marig kua, Tiusbe chincha isønrraamøn. Treeg
købene, nambe kullaaramø, mas mur pønrrønrrab inchigun, tru Cristoba tørgueg-
walmabigu purramigwan nam isua munig melamig namui merrab pasrabigwan ke tab
tøga pønrramisra, Tius purømisrøb wainug nam kemendønrrab luløbeløbe. [19] Iig tru
tørguegwalmabiisrø purramigwan isub munig melaibe kan ancla piumbu ellgwawa
barcon merrarrab pasrabig lataitøwei namui møsiizhigwan yandø chi isumikkaig treeg
pasrønrrai merrarrabigwan tøgaguer. Tru muniirab melaibe, tru "Kerriguba Tiusweindiig
Ønrrain" cha pasrinug tru tab llensuzhig kelarrab megai wendausrøngatig kebya pasran,
[20] tru yandø managatigweyasig, tru Melquisedec maig køben treetøwei Jesúsbe Maya
Sacerdotesmeran Nø Karub Sacerdote misra, tru namuyasig may kura trarrøb nømerrig
kebyaisrø.

7

Melquisedec tru sacerdote

[1] Iig tru Melquisedecbe tru Salem ciudayu rey køb, Tius Mayeelaim Pala Pasrabigwei
sacerdote kuig køn. Incha Abraham tru kwayabyu reymeran nø kanawa arruben,
truibe katønrrab webya, Abrahamwan 'mayanguen tab kønrrun' chibig køn. [2] Inchen
Abrahamgucha tru kwayabyu kanawa chitø srua arrigwan cienyu diez wesrawa, nun
tranøbig køn. Tru Melquisedec munchibe: "Tabig sølgandø marøb rey køn" cha wamig
køn. Katø nøbe Salem ciudayu rey kuig kua, tru Salem chippe: "Ambumay imay tab
kønrrai marøbig køn" chibig kua, nøbe: "Chi isumgaig tab kønrrai maramigwan tøga rey
køn" cha treeg munchigucha wamig købig køn. [3] Melquisedecbe møskai usringawei, kølli
misaamerai munchi pøra wariiløyu pørig kawei, nø kal-laigwan wamindig kawei, katø
kwaigwan wamindig kawayig køn. Kan managatigwei sacerdote købig kønrrabig kua,
nøbe Tiuswei Nusrkai maig køben, treeg lataitøwein køn.
[4] Pøs ñimguen isua asay, Melquisedecbe purø nuig køptø, tru namui merrabsrø kølli
misag Abrahamguen tru kwayabyu kanawa chitø srua arrigwan cienyu diez wesrawa, nun
tranig købig køn. [5] Pøs tru maig maramigwan martrai Moisés pøriibe treeg kønrrain
købig køn, tru Levíwei misagugurri amrrubelø sacerdotes kømigwan utabelaimbe tru
cienyu diez wesraigwan israelitasmeran utamig, tru nømui nunelandøwei, truiløbe Abra-
hamwei misagugurrindøwei amrrubelø kuindøgucha. [6] Inchendø Melquisedecbe Levíwei
misagugurri arrumíikken, Abraham Tiusweyasig cienyu diez wesruigwan uta, Abraham
Tius tru 'øyeelø maramønrrun' cha kørrømisriilan uta tøgaigwanguen tru Melquisedecbe
'mayanguen tab kønrrun' cha trendaig køn. [7] Pøs kan muguen treeg kømøn tamgaig køn,
tru 'mayanguen tab kønrrun' cha, trenchibiibe, tru 'mayanguen tab kønrrun' tainabig
lata kømø, mas nuig kui. [8] Tru Levíweinukkurri amrrub sacerdotesmeraimburappe,
tru cienyu diez wesruigwan utabeløbe møguelø ka pinønrrabeløtø køben, trune tru
utabig Melquisedecweimburappe, Tiuswei wamyube ka øsig wabig kui lataig, treeg
waminchibig køn. [9] Pøs, øyeekken isumdiig kørre, tru Leví tru cienyu diez wesruilan
nø utabig købenguen, tru cienyu diez wesruilan Melquisedecwan Abrahamgurri tru

Leví mu kaabenbatøsrøwei traniibe, tru Leví nøguen trani lataig købig kuin kui tru
Melquisedecwan. [10] Pøs kaguende tru Melquisedec Abrahamwan katønrrab webarrub
urasbe, Leví tru srøig kurrønrrabiibe nui kølli misag Abrahamwei asrugurri attrab srø
købig køn.

[11] Inchawei misaamera Tiusba newan tabelø kømigwan tru levitas sacerdotesmera
Tiusweimburabigu marøb pønrraitøga nebua tøgagømig kønrrai marig kuig kuimbe,
trube, chiwei sacerdote katøgan, tru Melquisedec maig køben, treeg tøgagømig srøig palø-
mubsruinrrun, tru Aaróngurri amrrub sacerdotesmerayugurri arruaig kømíig. (Pøs tru
israelitasmerayasig maig maramigwan martrai Moisés pøriibe tru levitasmera Tiusswei-
wan marøb pønrraigugurri arrubig købig kuindøgucha). [12] Kaguende tru sacerdotesmera
truyugurri amrrubelan yunømarene, trube, tru maig maramigwan martrai karuigwan-
gucha srøig katøgan peemaytø yunømaramig køn. [13] Pøs tru Tiuswei wamyu Cristo øyeelan
wamindinabiibe tru Levíwei misag søtømerayugurrin kømøtø, katøgan misag søtøyuig
køben, tru misagugurrimbe muguen trununе tru altaryube marøb pasrømuig køn.
[14] Kaguende trendø asig køn, namui Señor Jesucristobe Judáwei misag søtømerayugurrin
kal-lawa arrig kui. Tru misaameraimburappe sacerdotesmera kønrrun cha Moisésbe
treebe chigucha waminchimuig køn.

[15] Inchen iibe mas tørgandø asamdiikken køn, tru sacerdote katøgan kenamisrøbig,
Cristobe, tru Melquisedec lataitøwein kui. [16] Truibe tru nø sacerdote kømigwan tø-
gagøppe, tru karua pøra pasrig, 'ø misaamerainukkurri arrubiibe sacerdote kønrrun' cha,
trendaitøga kømøtø, tru maramburab marig øsig kømig mana pinønrrabig kømíitøga kuig
køn. [17] Kaguende nuimburappe Tiuswei wamyu øyeegwein chibig køn:

"Ñibe managatig sacerdote køn cha,
Melquisedec maig køben, treetøweingue."

[18] Pøs tru maig maramigwan martrai pasrig merrabsriibe misaameran tabelø kønrrai
chi martrabgawei, chi purugunrrabgaweyig køben, yandø menda mara pasrøppa, kagøba-
shiptindig køn, [19] kaguende tru maig maramigwan martrai Moisés pøriibe chiwangucha
newanig kønrrai marmuig kua. Inchendø møimbe nam isua munig melamig katøgan mas
tabig tøgaigwan Tius namun tranen, truikkurri nambe nun kemaler.

Jesúswan Maya Sacerdotemeran Nø Karub Sacerdote kønrrai wamig

[20] Inchen iigwan treeg kønrrai marøppe, '¡katø! marmø kømø, nabe maramønrrun'
cha, Tius trendaitøga marig køn. Inchen merrabsrø katøgan sacerdotesmerane '¡katø!
marmø kømø, nabe maramønrrun' cha, trendaitøga kømøtø, mariilø købig køn. [21] Trune
Jesúswane sacerdote kønrrai neera wannøppe, '¡katø! marmø kømø, nabe maramønrrun'
taitøga treeg mara wannig køn, tru øyeeg chib uras:

"Señor Tiusbe '¡katø! marmø kømø,
nabe maramønrrun' cha,
Tius nø treeg isuigwane yunømarig kønrraamøn cha:
'Ñibe managatigwei sacerdote køn' " chib.

[22] Incha øyeeg taikkurri, tru srøsrø acuerdo lataig kømøtø, mas purab tabig marigwan
treeg kønrrai, Jesús nø purøbasramisrig køn. [23] Pøs tru merrab katøgan sacerdotesmerabe
nørrø nemisrøb ambubig køn, kaguende nømuimbe tru nøm marøb amrruigwan chu
uraskatig marøbig marøb purrømøtø kwamig kuikkurri. [24] Trune Jesúsbe managatig øsig
wabig køppe, tru sacerdotesmera marøb amrruigwan nøbe managatig marøbig marøb
wamig tøgagøn. [25] Inchawei treekkurri katø nøgurri Tiusweimay kemallibelane nøbe
managatigwei kaigyugurri wesrabig køn, kaguende nøbe nømuimburab purøwaminchib
managatig øsig wabikkurri.

[26] Kaguende Maya Sacerdotesmeran Nø Karub Sacerdote nambe øyeegweim palai melaig
kuig køn, newan tabig kui asig, chigucha kaig marig chigaig, newan chishchig, kaig marø-
belainukkurri tarømarig, purø pala srømbalamerasrønguen puraya wanrrai kusruig. [27] Tru
katøganelø maya sacerdotesmeran nøm karub sacerdotesmera pønrrabeløbe møitøgucha

nømui kaig mariilaimburabigwanmerrig trana, trugurrimbe tru maya misagweyasig kaig marimburø kwalømmørig animalmera kweecha, Tiuswan tranøb pasramig, nøm lata Cristobe treeg maramig palain kømøn; kaguende nøbe nøasiitøwei tranøppe, kan pijitø managatigweyasig tranig køn. [28] Tru maig maramigwan martrai Moisés pøriibe tru maya sacerdotesmeran nøm karub sacerdotesmerane møguelø newan tabig kømeelan neera purrønniilø køben, trune tru Moisés pørigwei wendau arrubig, Tius '¡katø! marmø kømø, nabe maramønrrun' taig wambe, newan tabig kønrrai kørrømari Nusrkawan managatigweyasig neera wannig køn.

8

Jesús namuyasig tru Maya Sacerdotesmeran Nø Karub Sacerdote

[1] Tru nam møi waminchib amrruppe, øyeeg chibrre amrruer: Maya Sacerdotesmeran Nø Karub Sacerdoten nambe tøgaguer cha, tru srømbalasrø Tørbilabig Tius Purø Nuig wainug kusrmaygatø wamisrøbigwan, [2] tru santuario, tru ciertonig mu møg kusrua pasrig carpa ya kømøtø, Tius nø kusrua pasrigu marøb pasrabigwan.

[3] Kaguende tru maya sacerdotesmeran nø karub sacerdotebe møitøgucha Tiuswan ketiilø tranøb, animalmera kweecha tranøb indamig købig køben, tru sacerdote, Cristogucha chigøben tranamig købig køn. [4] Nø yu pirau unimbe, sacerdoteguen kømubsruinrrun. Kaguende Tiuswan ketamelan tru maig maramigwan Moisés pørigu maig tailan treeg marøb sacerdotesmerabe købguen indan. [5] Inchen tru sacerdotesmera nøm marøb pønrrainuube tru srømbalasrø maig kuigwan øyeeg lataitøwein kuitamab asamibah, ka øyeeg kuitamab isumibatø køn. Moisés yandø tru Tiuswei carpa ya tabzhigwan pølbasrtrab inchib megabenma, Tiusbe trendaig køn: ¡Au! Tru tunbalasrø maig martrai eshkaigwan trunun asha maramig køn cha, kerriguba treezhigweingue. [6] Inchen Jesúsbe sacerdotesmera marøb amrruig mas purø tabigwan nebuin køn. Kaguende tru purab nuig trannrrab misriilø purab nørreeløyugurri wesrawa, pønsrai tru srø acuerdon Jesúsbe misaamerai nø pasramisra marøb pasran.

[7] Pøs tru srøsrø acuerdo Tius marig chi maramigwan newan martraptiig kuig kuimbe, truigwan kørrømara, katøgan srøig mara tøgagømig palømubsruinrrun. [8] Inchendø Tiusbe nui misagu kalø mariilø køn tamig wetørrawa, trendaig købig køn:

"Señor Tiusbe trendan cha: Kwalømmera attrun cha,
Israelwei misaameraba, Judáwei misaameraba,
na nømba katøgan srøig acuerdo maramig.
[9] Tru Egipto piraugurri nømun kwalyu kemøra wesrunrrab kwaløm,
tru na nømui møskaløba acuerdo marig lataig kømøtø maramønrrun cha.
Kaguende truiløma na acuerdo marigu pønrrømuikkurri,
nabe nømune isua ashmuptindig køn" cha,
Señorbe trendaig køn.
[10] "Pøs na Israelwei misaameraba acuerdo maramibe
iig køn cha, tru kwalømmerawangurrimbunøbe,
Señorbe trendan cha.
Na maig martrai karua pønsrailane
nømui isuiløyu na pønsrøb,
na nømui manrrømerayu pørøb inchen,
nagurri nømuimbe Tius køben,
nømgurrimbe naimbe nai misaamera kønrrun cha.
[11] Mugucha chi kusrenanamig palømønrrun
nui mendaigwan lata,
nui nunewan lata: 'Señorwan nebua ash' chib,
kaguende mutøgucha nane nebua ashchun,
chigucha kømøzhikkurrimbunø mas nuikkatikke.
[12] Kaguende nabe nøm sølgandø tabig marøb amrrumuilan lastima tøgagøb,

katø nømui kaig mariilan katøle isua wanrrab kømøwein kur” cha.
[13] Inchawei iig tru srø acuerdon, “srøizhig” cha wamappe, tru srøtø marig købigwane,
“køllig køn” cha trendan. Inchen yandø tru køllirab tru patsab arrubiibe yandø ke
pinamitø palab arrun.

9

Srømbalasrø santuariobe yu pirauig lataig kømøn

[1] Pøs trube, tru srøtø acuerdo mariibe Tiuswan køriibala tabig waminchib mandø
maramelan nøørø wesruigwanba, katø tru pirau Tiuswei carpa ya tabzhigwanba
waminchibig treeg tøgaig købig køn. [2] Tru carpa yabe øyeeg marig købig køn: tru
umbu kebibyutø, tru “Tiusweindiig Kønrrain” tain kwartuyube, kandileruba, mishatsiiba,
Tiusweyasiitø tarømarim pirrimeraba tøgaig. [3] Inchen tru katøgan tab llensuzhig mesraig
wendau trusrømbe, tru “Kerriguwan Tiusweindiig Kønrrain” tain kwartu wamig, truig
pasrabig køn. [4] Inchen tru umbube incienso parri altar orotøga mariiba, tru acuerdo
mara kørrømarin caja kerriguba orotøga pinøbulig truiba pønrrabig køn. Inchen tru
cajayube tru køtsø orotøga marigu tru mamig maná taigwan pusriiba, Aarónwei pørøtsig
tru ishiizhig weguchibig købiiba, katø Tius tru acuerdo marigwan pørig tøgaig tru tambal
sruuzheelø køben tøgaig treeg pasrabig køn. [5] Inchen tru caja palabe querubinmera
Tiuswei tru tørguegwalmabig pasrai asamig treeg pønrrabelø køn, tru israelitasmera
kaig mariilan Tius nø ulø payiimíig kønrrai marinug nømui kwaldzariimeran trubalawan
larrøbicha. Kerrigu øyeelane møimbe lutøgurrimbe wamindamgaig køn.
[6] Mira maig taig tru øyamay tamara pasrabe, sacerdotesmerabe Tiusweimburabelan
maramigwan martrab katø katø kebambubelø køn, tru “Tiusweindiig Kønrrain” cha
marin kwartuyu kebambubyutøbe. [7] Trune tru umbusrø tru “Kerriguwan Tiusweindiig
Kønrrain” cha marin kwartuyube pilayutø kebyamig køn, tru maya sacerdotesmeran nø
karub sacerdote nøtø aningaig kømøtø, ani srua, trutøga nuyasiitøwei tranamiba, katø
chugúi mørmøwa misaamera kaig mariilaimburø tranamibague. [8] Incha Espíritu Santobe
namune øyamay kuitamab isumig tør maran, tru santuario srøtiig ka pasrøbenbatøbe,
tru “Kerriguwan Tiusweindiig Kønrrain” cha pasrinuumay misag umbusrø kebambam
maybe kuriimíig srø køn cha. [9] Iig øyeeg marig pasrabiibe tru møi øyan kwalømwei
øyan kønrrabig køn cha eshkanrrabig kuig køn, Tiuswan tru keta tranøb, katø animal
kweecha Tiuswan tranøb, øyamay nun køriibala tabig waminchib marøbelane nømui isub
kebachib pasrabigwan newan chish martrab kaimabig kuin kui ashchai. [10] Tru mamimeran,
mutsamelan, pitøga peemay peemay chish maramelan tru øyeelø karua pønsrailøbe asru
ka palaweindiig købig kua, srøig mandø maramigwan mara pasramnegatiitø kuig køn.

Cristo nø kwaitøga purab nuig marig

[11] Inchen tru chinetø purø tabig pønrrabigwei Cristo, tru Maya Sacerdotesmeran
Nø Karub Sacerdote arruppe, tru merrab carpa ya lata kømø, purø nuig, trurrigu
newan tabigu kebyaig køn, mu taska marig, yu pirauig kømíigu. [12] Nøbe tru “Ker-
riguwan Tiusweindiig Kønrrain” cha marin kwartuyu kebippe, kan pijitø managatig-
weyasig kebyaig køn, møg cabramerai aniwan srua kømøwei, toro-ureemerai aniwan
srua kømøweingue. Treeg kømøtø, nui anindøgatøwei kebya, øyamay nuielø kønrrai
misagwan managatig kaigyugurri wesrabig køn. [13] Tru møg cabramerai aniwan kui,
tru toro-ureemerai aniwan kui, ishug waara-unøzhigwan parri usrøwan kui, tru chish
misramigweimburab Moisés maig martrai pørigwan trumay treeg chish misrmeelaim
pala trunun wiitikken, tru nømui asru pala chish kørrømisrtraima treeg marøbig kuibe
[14] treetøguen kømøtø ¡tru Espíritu Santo managatig pasrabig, truikkurri Cristo Tiuswei
merrab newan chishchig nøashib tranøbigwei animbe namui isub kebachib pasrabigu
kaig mariilø kwamyumay srua ibig pønrrabigwan chishmarmønrraitarru, nam Øsig Wab
Tiusweyasig marøb pønrramig kønrrai!

Møimbe øyeeg martrab cha wamindig srøig

15 Inchawei øyeekkurri Jesucristobe tru srø acuerdo marigwan misagweimburø tru
purøbasramisra marøbiibe nø køn, tru keta trannrrab misrig managatigweyigwan tru
wamiiløbe utønrrai, tru merrab srøsrø acuerdo marigu pønrrøwa, tru nø kwaikkurri kaig
mariiløyu melabelan nuielø kønrrai wesranrrab.
16 Pøs møikkøben kan testamento marigweimburabma, truigwan marøbig kwan cha
kilgamerayu yandø treeg eshkabendøwei truyu pøriibe maig taig treeg pub attrun.
17 Inchawei yandø tru testamento mara kørrømariibe trunun mara kørrømarøbig
kwabendøwei tru pøriibe maig taig treeg pub attrun, tru kwamøwatø kømøtø. 18 Pøs
tru srøsrø marig acuerdoguen anindøga treeg kønrrai mara kørrømarig køn, aningaig
marig kønrrab kømøtø. 19 Inchawei Moisésma tru maig maramigwan martrai maig karua
pønsrailan trumørig tru maya misaameran waminchib chab eshkawabe, toro-ureemerai
aniwanba, møg cabramerai aniwanba, piba lindisha, trugurrimbe hisopo tusrchiiba, pigø
isiizhiibamara, tru lindisaitøga tru maig martrai pørig kilga welan kirrigwanba, katø nui
maya misaameranba itøtsurøb, 20 trenchibig køn: "I anin køn cha, tru acuerdo marigwan
yandø treeg marig kørrømisrtrai marøbiibe, ñim martrai Tius nø karua pasrig." 21 Incha
katø treetøwei tru carpa yawan lata, Tiusweimburab marøb pønrraigu nøm chigøben
marøb lutøgurri srua pønrrailan lata, tru anindøga itø tsurøbig køn. 22 Kaguende tru maig
maramigwan martrai Moisés pøriibe kerrigu lutauba anindøga chish marig kønrrain kua,
chi ani lusha kømíibe tru kaig marigwan ulø paymø, ka kørrømarig kømibe kaagøn.

Cristo kwawa traniibe kaig marigwan kerrabig køn

23 Inchawei iilø, tru srømbalasrø pønrrabelø lataig asønabelanma animal kweecha
trani anindøga chish maramig palaig kuibe, trune tru srømbalasrøngue trendø truyu
pønrrabelane tru purab nuig tabig kweecha keta traniiløtøga chish mariilø kømig kuig
køn, tru animal kweecha keta trani lataitøguen kømø. 24 Kaguende Cristobe tru santu-
ario ciertonig maig køben møguelø ka tre lataig asønabig mara pasrinuutø kebimøtø,
nøbe srømbalasrøngue kebyaig køn, møi ya namuyasig Tiuswei merrab purøwaminchib
wanrrab. 25 Tru maya sacerdotesmeran nø karub sacerdote yu pirauibe pilayu kan
pijitø tru "Kerriguwan Tiusweindiig Kønrrain" cha marin kwartuyu ani nuin kømíigwan
trannrrab srua kebiben, trune Cristobe katø katø nøasiitø trannrrab kømøtø kebyaig køn.
26 Incha Cristo tru sacerdotesmera lataitøwei maramig kui kuimbe, tru pirøwan mara
pasrinukkurrimbunø katø katø kwamig nebubsruig kuinrrun. Incha møi ya kerriguwan
srabe kwalømmerawan nøbe kan pijitø managatigwei kenamisrin køn, tru nøashib
kwaitøga kaig mariilan patsøga pasrtrab. 27 Misaamerane kan pijitø kwamig kønrrai
mara pasrig køn. Inchen tru wendaube yandø maig kønrrabigwan asha kørrømarig
kømig, truig attrun. 28 Katø treetøwei Cristogucha kwappe, nø purøbasramisra kan pijitø
kweetsig kwaig køn, truba nu misagwei kaig mariilan nø kerranrrab. Incha katøle arruppe,
chigøben kaig mariilan nø niirrab kømøtø, nø arrumigwan truba truba munig melabelane
kaigyugurri wesranrrab attrab køn.

10

Maig maramigwan martrai Moisés pøriibe newan marmuig

1 Tru maig maramigwan martrai Moisés pøriibe tru wendøsrø ciertonig attrabigwan
øyeeg kuitamab asamig ka tre lataig asønabiitø kuig køn, ke truiløbe kømuindøgucha. In-
cha øyeekkurri chu urastøgucha katø pilamørig, pilamørig animal kweecha traniilø trutø
trutø marøb melaitøgabe newan tabelø kønrraimbe managuen treeg martrab kaimabig
køn, tru Tiuswan tabig waminchib øyamay mariiløtøga kemallibelane. 2 Inchawei øyeeg
mariitøga tru newan tabelø kønrrai marøbig kui kuimbe, tru kweecha tranamelan
øyangatiitø tranøbsruig kuinrrun. Pøs tru øyamay Tiuswan køriibala tabig waminchibelø
tru nømui kaig mariilan kan pijitø kerriguweyasig chish mariilø kui kuimbe, trube, tru
kaig marigwan tøga pønrrermab isub pønrramig chigagøbsruig kuinrrun. 3 Inchendø
tru animalmera kweecha pilayu pilayu tranøb kuiløbe kaig marigwan katøgucha tøgar

kermab isungarubig køn. [4] Kaguende toro-ureemerai animba, møg cabramerai animbabe
tru kaig mariilan chi kerranrrab kaimabig køn.

Cristo nø kwaitøga kanmaytø newanig marig

[5] Inchawei Cristo yu pirau arruabe, Tiuswan trenchibig køn:
"Ñibe ketig traniilan lata, kweecha traniilan lata
utag kømui indig køn cha.
Inchendø kan asr tøgagønrrai,
ñibe nayasig tamarig køn cha.
[6] Parra keta traniilanba,
kaig mariilaimburø traniilanba
chigucha chi tabig asønamuig køn cha.
[7] Inchen nabe ñun trendaig køn cha:
'Nabe yu pasrar cha, nai Tius,
ñi maig maramig palai waben, na trunun martrab,
tru libroyu naimburab maig pørig pasrøben, treeg.' "
[8] Tru srøtø yu wendau chibgunrrig: "Ñibe kweecha traniilan lata, ketig traniilan lata, parra
keta traniilan lata, kaig mariilaimburø traniilan lata utag kømui inchib, ñune chigucha
chi tabig asønamuig køn" cha, (tru øyeelan traniiløbe tru maig maramigwan martrai
Moisés pørig maig køben treeg traniilø kuingucha). [9] Inchabe katø trendaig køn: "Nabe
yu pasrar cha, ñi maig maramig palai waben, na trunun martrab". Tru animal kweecha
tranøb kuig merrabsriigwane Tiusbe tarømara pasrig køn, Cristo kwaitøga tru wendau
srøig arrubigwan mara pasrtrab. [10] Tius tru maigønrrain køben treegu nambe nuindø
ønrrai tarømariilø ker, Jesucristo nui asrwan keta trana, treeg marikkurri, tru kan pijitø
managatigweyasig kwaitøga.
[11] Chi sacerdotetøgucha kwalømmørig, kwalømmørig Tiusweimburabelan marøb pas-
rappe, kweecha traniilø katø, katø, treetøweih, treetøwein tranøbig køn, tru kaig mariilan
managuen kerranrrabgailan. [12] Trune Jesucristobe kaig mariilaimburø nø kwawa, kan
pijitø managatigweyasig nui asrwan trana, Tiuswei kusrmaygatømay wamisrig køn.
[13] Incha trugurrimbunøbe nui ashig kømui inchibelan nui srøbmeran truilaim pala nebuna
wamigønrrai Tius treeg maramnegatig, truigwan muniirab wan. [14] Kaguende Cristobe
kan pijitø keta traniitøgatø managatigwei newan tabelø marig køn tru Tiusweindø
ønrrai tarømariilane. [15] Katø Espíritu Santogucha 'treeg køn' cha namun truigweimburab
eshkawabe, øyeemerrig chibig køn:
[16] Señorbe trendan cha:
"Tru na nømba acuerdo maramibe iig køn cha:
Tru kwalømmerawangurrimbe na maig martrai karua pønsrailane nømui manrrømerayu
pønsrøb,
nømui isuiløyu trunun na pørøb indamønrrun" cha.
[17] Incha katøgucha trenchibig køn:
"Nømui kaig mariilanba, larrø trømbøig mariilanba
nabe managuen katøle isub wanrrab kømur" cha.
[18] Inchawei iilan yandø chi ulø payamig kømíig kørrømarene, tru ka i mariilaimburøbe keta
tranamig yandø chi palømøn.

Tiusweimay kemallgun

[19] Inchawei, nai nunelø, santuario marinug srømbalasrø Señor Jesúswei aningurri
chigucha chi kørig isumø kebambamig tøgaguer, [20] srø may tru managatig øsig køm
maywan, tru tab llensuzhig kelarrab mesraiwan nø namuyasig kura trarrøb kebyaiwan.
Tru tab llensuzhiibe nui asr køn. [21] Inchawei kan sacerdote purø nuig Tiuswei misaameran
kerriguwan nø ashib pasrabig nam tøgar kuig køppe, [22] nambe namui manrraube chi søra
kømø kandø isub Tiuswan kemallgun, isubigwan Cristoinug pasrigwan chi kørmø tøga,
kaig isub kebachib pasrabig tøga manrrømeran chishmartrab anindøga itøtsura, chish

pizhiitøga namui asrwan chish marague. [23] Tru nam munig melaigwan treeg kørewa tøgagúigwane tab tøga pønrrøgun, ambumay imay srua ambinab kømøtø, kaguende tranamigwan Tius trannrrab misra kørrømisrøbiibe maig taigwan tranmø kømø, tranøbig køn. [24] Inchawei kanikkurri kanikkurri puruguyamigwan isua asiyagun, undag købigwan tøgagømig kønrrai martrappa, chigøben tabig maramig kønrrai martrappa. [25] Nambe kanbalatø linchib Tiusweiwan marøb tulundzunamigwane elachimugun, tru møiløgøben amrrug kømub elachib kebambubelø latawei. Treeg inchimøtø, kangurrin kangurri øyamay meløgun chib puruguyagun tru Cristo Arrum kwaløm yandø pub arri ashabe, masken traatø melab.

[26] Pøs Cristoimburab tru newan ciertonig maig kuigwan nam nebua asigwan utappe, utøbendø, kaigwan ke ka marøg køppa marøb uñene, tru kaig mariilaimburø chiwan kweecha Tiuswan keta tranøptamibe yandø chigagøn. [27] Treeg kømøtø, tru kørig kømdiig maig kønrrabigwan Tius asha marinab pønrramiba, katø tru Tiuswan ashig kømui inchibeløbe nag purø trømbøig naarabiitøga pinisailø kømiba, treegwandø muniirab pønrran. [28] Tru maig maramigwan martrai Moisés karua pasrigwan mørmø, kaashibigwanma pailø kui, pønelø kui 'kalø maran' chibelø werrubene, chigucha lastima asiimíig truibe kwamig købig køn. [29] Inchawei Tiuswei Nusrkawan chi kømíig kui lataig itøbunab, katø tru acuerdo marigwan Tiusweindø kønrrai nømun tarømarøb aniwan larrø trømbøig kui lataig mara tøgagøb, tru ka yandø tab inchib Espíritun tsalø wamamba inchibigwane kan treetøguen kømø, purø trømbøig møra meganrrai marøbwei inchimønrraitarru. [30] Kaguende nambe øyeeg chib Tiuswan ashibelø ker: "Kaig marøbigwan møra meganrrai maramigwane na maramig køben, truburø pagarwane na pagaramønrrun" chibigwan. Katø treekkucha taig køn: "Nui misagwan maig maramigwan asha kørrømarøppe, Señor nø asha kørrømartrun" cha. [31] Øsig wab Tiuswei tasku kebenamibe si, ¡purø trømbøig kørig kømdiig køn!

[32] Ñimguen tru merrab kwalømmerasriigwan katøle isumbala, Cristoi tru srø wam tabig ñimun kebiløbengurrimbunø, kwayamigu lataitøwei purø trømbøig nebuinab, isui pønrramig arruben, tru uras ñimbe ka melaig købigwan. [33] Ñimune kanmaymerawane maya misaamerai merrab indza asamig chine marinab, kaig indinab, katøganelan katø øyeetøwei marøb srua køben, ñimgucha treegutøwei tøga puraambub lincha pønrrabelø køn. [34] Katø kailan keeri yau pønrrabelø lastima isuim pønrrøbene, ñimbe ñimun kui lataitøwei isub, ñimui chi tøgagúilan kerrailø melamig nebuingucha, treegu kasraatø ka melab inchibelø køn, kaguende mas purø tabig mana patsønrrabig kømíigwan tøgar kermab isua ñimbe asha melabelø kuikkurri. [35] Inchawei ñim ke Tiusweinuutø kemenda pønrraigwane elachippa amrrab kømø, kaguende truibe purø nuig tabig utamig kønrrabigwan tøgaig køn. [36] Pøs ñimbe chi isumø tammay melabig melay, Tius maig maramig palai waben trunun ñim chab marikkurrimbe, nø trannrrab misra kørrømisrigwan utamig kønrrai. [37] Kaguende Tiuswei wamwan pørigube trenchibig køn, pøs kan maya yanazhigutø,

"tru attrabiibe attrun cha. Chi srarrønrraamøn cha.
[38] Inchendø tru sølgandø tabig naimbe
nui isubigwan nainuutø pasra tøgagúikkurri øsig uñchun cha.
Inchen nø køriimata wendømay yabe,
trube, nøbe nane tab kui wanrrai martraamøn" cha.
[39] Inchendø nambe tru pinisailø kønrrab køriimata tru wendømay ambupteeløgucha kømøtø, isubigwan Cristoinuutø pasra tøgarmera kaigyugurri wesrailø, truilø ker.

11

Merrab misaamera nømui isubigwan Tiusweinuutø pasra tøgagúig

[1] Pøs isubigwan Tiusweinug pasra tøgagúibe tru munig melaigwan ke treeg kønrraitamab isua pønrramig køb, katø nam chi asiimíigwan chabguen ke asha lataig

pønrraig, treeg køn. [2] Pøs isubigwan Tiusweinug pasra tøgagúikkurri namui merrabsrø
misaamerabe Tius nømun tabig wamindinabelø køn.
[3] Pøs isubigwan Tiusweinug pasra tøgagúikkurri kerrigu chi købigwane Tius nui
wamdøga mara pasrig købig kuin kui wetøgørra pønrrer. Inchawei kaptøga asiibe chi
asiimíigugurri mara pasrig køn.
[4] Isubigwan Tiusweinug pasra tøgagúikkurri Abelbe animal kweecha Tiuswan purø
tabig tranig køn, Caín trani lataitøguen kømø. Abel nui isubigwan Tiusweinug pasra
tøgagúikkurri nøbe sølgandø marøb møg køn cha Tius wamindinabig køn, tru nø keta
tranigwan Tius kashmø utab uras. Isubigwan Tiusweinug pasra tøgagúikkurri Abelbe
kwaig mu kaabendø, katøgucha nøbe wamindan.
[5] Isubigwan Tiusweinug pasra tøgagúikkurri Enocwane yu piraugurri Tius srua iben,
nøbe tru kwab tamigwane maig købig kui mørmuig køn. Incha nune wetørranrrab
kaimaig købig køn, kaguende Tius srua yaig kua. Pøs nun srua yaig kømøwatø, nøbe
wamindinabig køn, Tiuswan tab kui wanrrai marøb møg køn cha. [6] Inchawei isubigwan
Tiusweinug pasra tøgagømøwabe, Tiuswane ni chinchaguen tab kui mørtrai maramgaig
køn. Kaguende Tiusweimay møikkøben kemallibiibe, Tiusbe øsig wabig kuin kui køreb,
katø nun labelane nøbe tranamigwan tranøb inchibig kuin kui køreb indamig køn.
[7] Isubigwan Tiusweinug pasra tøgagúikkurri Noéma chi asiimíig attrabigwan isua
kønrrai Tius eshkabenma, nun truba køriitøga arcan marøbig køn, nui yauelø kwamø,
øsig webamrrai. Noébe tru øyeeg mariitøga pirau maya misagwan kailøgurri Tius møra
pønrrønrrai mariilø købash cha kørrømara, chi kaig kømíig lataig Tius tabig kørrømarig
kømigwan nøbe utig køn, tru isubigwan nuinug pasra tøgagúigugurri arrubigwan.
[8] Abrahamma isubigwan Tiusweinug pasra tøgagúikkurri tru ketigwan wendø utamsrø-
may webya inrrai wamøben, nøbe møra, webya yaig købig køn, chumay yam kuinguen
mørmubendø. [9] Nøbe isubigwan Tiusweinug pasra tøgagúikkurri nuin kønrrai tru
trannrrab misrim pirau Abrahambe ka peesrøngurri arruatø lataig, kan peg pirau lataitø
tsuig købig køn, nun keta tranigwandøwei utabelø tru Isaacba, Jacobpa, truilø lataitøwei
kan carpa yamerayu. [10] Kaguende Abrahambe tru ciuda katsigwan niga pasrønrrabig
tøgaig tru srømbalasriigwan muniirabig købig kua. Inchen tru ciuda maig kønrrabigwan
treegwei unaasha wesrab, truigwan marøb inchibiibe, Tius nø køn.
[11] Abrahambe nøbe yandø maya køllig kuatøgucha isubigwan Tiusweinug pasra tø-
gagúikkurri unøtiig latawei chish kømigwan utig købig køn unø møskain kønrrab, (Sarabe
ureg tøgagønrrab kaimabig kuindøgucha), kaguende tru trannrrab misrøbig Tiusbe
tru trannrrab misrigwane tranmø kømø, trannrrab kui, Abrahambe treeg isua tøga
pasraig kua. [12] Inchawei tru unø tøgagømigweimburappe yandø kwaig lataig kuig, tru
kan møweinukkurrindø ureemera srøig larrøbichib mendappe, nu køptø srømbalasrø
estrellamera lataig, pi menda pisrum lataig købig køn, mu nebua mundzamgaig.
[13] Inchen i misaamerabe mayeeløba isubigwan Tiusweinug pasra tøgagúigutø amønaig
køn nømui kwam kwalømgatig. Tius tru nømun trannrrab misra kørrømisriilane
utømuindøgucha, Tius trannrrab misrig nuisrø pønrrabelan yabsrøngurrindø ke kan asha
lataig kasraarabelø køn, 'nambe srømbalasreelø, peesreelø kua, yu piraube ka petøweindø
warer' chib, tørgandø trenchib waminchib. [14] Inchen øyamay waminchibeløbe tru katøgan
pirø nømuin kønrrabigwan lab ambubelø kui, nømbe tørgandø asamig kenamaran. [15] Pøs
tru nøm werrua amrruin pirøwan isub pønrraig kui kuimbe, katøle trusrømaytøwei
llirawa ambimbe, ka ambamdiig købsruinrrun. [16] Inchendø nømbe treeg marmøtø,
waramig katøgan pirø mas purø tabigwan tøgagønrrab isub pønrraig køn, truibe tru
srømbalasriigwan. Treekkurri Tiusbe chi kørig kuin kømøn 'nømui Tius køn' taig kømig,
pøs nøbe nømuyasig kan ciuda tamarig kua.
[17] Abrahambe isubigwan Tiusweinug pasra tøgagúikkurri Tius Abrahamwan maig
inchibig køtashchab marenma, nøbe Isaacwan tranig køn. Tius tru 'tranrrumøn' cha
kørrømisriilan utabig, tru Abrahambe, nui kandø nusrkai Isaacwan Tiuswan yandø ke
kweecha tranamitø palabig køn [18] Abrahamwane: "Tru ñuinukkurri amrrub misaamerane

Isaackurrin kønrrabelø køn" cha, Tiusbe øyeeg taig købig kuindøgucha. [19] Kaguende Abrahambe isua pasrabig køn, Tiusbe kwailai utugurringuen katøle kusrumig maramburab marøbig kui. Pøs kwailai utugurri katøle øsiiraig lataig kui mara Isaacwane treeg utig køn.

[20] Isaacbe isubigwan Tiusweinug pasra tøgagúikkurri Jacobwanba, Esaúwanba nømune mayanguen tabig pub attrai marig køn tru wendøsrø attrabigwan.

[21] Jacobma isubigwan Tiusweinug pasra tøgagúikkurri yandø kwanrrab wawa, Joséwei uregwan kanun kanun mayanguen tabig nebunrrai mara, nui pøtønain tsigwan pøtønawa pasramisra, Tiuswan køriibala tabig waminchibig køn.

[22] Joséma isubigwan Tiusweinug pasra tøgagúikkurri yandø kwamig lutaurab arruben, israelitasmera mayeeløba Egiptogurri wendøsrø webambamigwan wamincha, nui tsutsiimeran mandø indamigwan eshkab karua pasrig køn.

[23] Isubigwan Tiusweinug pasra tøgagúikkurri Moiséswei møskaløma Moiséswane larrø tab unøzhig kui asha, pøn pøl ørøba nun søra tøgagúig køn, tru Faraón Egipto pirau rey tru kwetchai karua pasrigwan chi køriimatømøtø.

[24] Moisésma isubigwan Tiusweinug pasra tøgagúikkurri yandø kølig misrabe, tru Faraónwei nimbasrwei nusrkain køn cha wamig kømigwan kaasig køn. [25] Moisésbe Tiuswei misaameraba larrø kaig indinab megamigwan isuig køn, tru kaig mariiløyu tab kui mørøb kan maya yanagatiitø kasraarabgunrriibe. [26] Wendøsrø attrabig Cristoyasig chine trømbøig waminab megaibe, egipciosmera chigurrimbunø tøgagúilan kerrigu tøgagúi lataikken kømø, purø nuig kui isua pasrabig køn, kaguende nøbe tru wendøsrø truburø ketig utamigwan, trunun ashib pasrabig kua.

[27] Isubigwan Tiusweinug pasra tøgagúikkurri Moisésbe Egipto piraugurri webyaig køn, rey maya namikkølig waingucha. Inchen trunun kørmøtø, nøbe webya inrrab kandø isua pasraig køn, kaguende tru kaptøgabe nebua asiimø Tiuswan yandø ke asha lataikken pasraig køppe. [28] Isubigwan Tiusweinug pasra tøgagúikkurri tru Pascua Fiesta taigwan mara, katø tru yaskappalamerawan aniwan srølig køn, tru kwangarub ángel israelitasmerai mayor nusrkalane kweechimønrrai.

[29] Isubigwan Tiusweinug pasra tøgagúikkurri israelitasmerabe Mar Rojoyu kan trendø puryu lataig larraambig køn. Inchen egipciosmeragucha larramrrab inchen, pi katøle itøgasrøben, chab kwaig køn.

[30] Israelitasmera isubigwan Tiusweinug pasra tøgagúikkurri tru Jericó ciuda pøtøgatan sruubirøbanrrimerabe chab kegørrig køn, nøm tru pøtøgatanwan kwalømmera siete nemisramne lliraben. [31] Isubigwan Tiusweinug pasra tøgagúikkurri tru Rahab, nui asrwan anwei yanøb ishuuma, tru mørmø misaameraba kanbalatø nøgucha kwamuig køn, kaguende tru pailø israelitasmera maisrøn køtashchab nilø ashchab amrrubelan tab wamab utikkurri.

[32] ¿Masbe chiwan waminchab køh? Pøs nane Gedeónweimburab køben, Baracweimburab køben, Sansónweimburab køben, Jeptéweimburab køben, Davidweimburab køben, Samuelweimburab køben, katø Tius maig karuigwan eshkabelaimburab køben wamindamikken nebumøtan. [33] Isubigwan Tiusweinug pasra tøgagúikkurri katøganelø nøm ashib karub tøgagúigwan nøm kanab, tabig sølgandø maig maramigwan marøb, Tius trannrrab misra kørrømisriilan nebua utab, leónmerai triimeran kasrøb indig køn. [34] Nag kørig kømdiig naarabelan naaramønrrai kweechib, espadatøga kweetsiilø kømigugurri wegørra ambub, truburab chi martrab kaimabelø købig kuig chisheelø misrøb, katø kwayabyugucha kwayamburab kwayabelø misra, peg pirausrøngurri amrrub suldaumerane luløsrkøb inchibelø køn. [35] Isubigwan Tiusweinug pasra tøgagúikkurri ishumburmera nømui kwabelan katøle øsiiraniilø utabelø kuig køn. Inchen møiløbe kwamnegatig purø trømbøig marøb srua kuinabelø køn, elatchab indingucha, elatchamamøtø, kaguende nømbe katøle øsiirawa srømbalasrø purø tabigwan nebunrrab isubelø kua. [36] Inchen katøganeløbe kaig marøb indza ashib srua kuinab, ichabetinab, cadenastøga lusrinab, kailan keeri yau merrarrawa keerinab melabelø køn. [37] Inchen kaneløbe sruutøga peta

kweetsinab, serruchotøga sølbinab para kweetsinab, espadatøga kweetsinab, amburab iburab ubisha kaluschibah cabra kaluschibatø kewar amøñibelø køn, larrø waachamera kømig nebuilø, isubiitø kappinbalatø amønamig nebuilø, katø larrø kaig indinab melamig nebuilø. [38] Øyeeg tab misaameran yu pirau misaamera nømun tøgagømibe nømbe purø nu palabelø købig køn. Nømbe mu misag warab waraimøsrø, nørrø tunmerawansrø chu pumgúinguen mørmeelø amøñibelø køn, nørrø srug yaambumerasrø, lendegørrab pirørrabmerasrø, øyeesrø kebamba warab.

[39] Inchen nømbe isubigwan Tiusweinuutø pasra tøgagúigube tabig wamindiilø købendø, tru Tius trannrrab misra kørrømisriilane møikkucha tranig utømuig køn. [40] Kaguende Tiusbe nømui lata kømø, namuyasiibe purø tabig tøgagúig kua, tru nømbe namba kanbalatø misratøwei tru newan tabig kønrrai indig kuig køn.

12

Maramga murelø amrruben, chi isumø, namgucha mur pønrramig

[1] Inchawei øyeeg købene, tru isubigwan Tiusweinug pasra tøgargøbelø nørrø køptø kan wañi lataig namuim pøtøgatan namun ashib purrabelan namgucha tøgagúig køppe, namun chiguen tab ambamgaig chigøben kwatsiiranøbelanba, tru kaig marøbig namun iløsrkøptø iløsrkønrrai marøb pasrabigwanba webetøgun. Incha tru nam luløb ambamig Tius namui merrab may trarrig tsubig nam tøga pønrraiwan maikkucha kørrømisrmø, luløbig lulgun, [2] namui kaptøgabe Jesúswan ashib, tru nømerrig treegwan pera marøb, katø tru namui isubigwan nuinug pasra tøgagúigwan newanig kønrrai marøb inchibigwan. Pøs Jesúsbe nø pumsrø kasrag kømdiig pasrabigwan asha pasraikkurri kurusyu mesraig kweetsig kwamigwan awentawa, tru kørig marinab pasramigwan chi trunun isua ashmøtø, truyu puraya, Tius wamisra wainug kusrmaygatømay wamisrig køn.

[3] Incha tru kaig marøb misaamera Jesúswan chine kaig maren, treegu ka awentab purayaigwan, trunun ñimguen isuy, ñim chi muraaramøwei, chi kaima kørrømisrmøwei indamig kønrrai. [4] Pøs tru kaig mariiba ñim kwayab melaigu, ñimbe katøgucha ñimui aniwan lusamnegatiibe mara pønrrømøn. [5] ¿Tius nui ureg kuimba tab wamdøga waminchib purugúigwan ñimbe yandø pesannabguen inda chindah?

"Nai nusrkai, ñi mur pasram kusrenrrai Señor ñun murelan kusrennene,
kagatørre inditamab treeg isua tøgagømøwei,
Señor ñun isua mørtrai marene,
truyutø kørrømisrmøwei indamig køn.

[6] Kaguende tru nui undaaraigwane
Señorbe nune mur pasram kusrenrrai kusrennøb,
mundøgucha nui nusrkain kuitamab isua tøgagúigwane
nøbe kalø marigwan ølmartrab murba tranøbig køn" cha, trenchibig køn.

[7] Maramga murig latailø Señor ñun maringaruigwane mur pasram kusrenrrai kusrennrrab inditamab isua awentau. Kaguende Tiusbe ñimune nui nusrkain kuimba øyeeg maran. ¿Kan nusrkawan møskai mur pasram kusrenrrai kusrenniimíig mu treeg nusrkai kø chinderah? [8] Inchen tru kanelø mayeelø mur pønrram kusrenrrai kusrenniilø latawei ñimun kusrenniimeelø kuisruandøbe, trube, Tiuswei trag nusrkalø kømøtø, ka menda ureemera kuin kønrrun. [9] Inchagucha namma yu pirau namui møskalø namun mur pasram kusrenrrai kusrennøbelø nambe tøgar kua, truilanma maig købash inchimøtø, tab inchib tøgagøbelø kuibe, ¿tru namui espíritumerai Møskai Tiuswane treetøguen kømø, masken maig taigwan tru kuindø mørøb meløwa, øsig kømigwan tøgagømig kømønrraitarru? [10] Namui møskaløma nam mur pønrram kusrenrrai nømbe kan maya yanagatiitø namun kusrenanøb tøgagøbelø købig køn, nømun maig maramdiig køben, treeg. Trune Tiusbe nam mur pønrram kusrenrrai kusrennøppe namunguen tab kønrrai maran, nø newan tabig kuigwan namgucha tøgagønrrai. [11] Tru mur pønrram kusrenrrai murigwan kusrenanene, ke kan tru urastøbe chiguen chi kasrag kømdiig kømøtø, mur

kui mørøb pasramibe købig køn. Inchendø tru øyawan kusrenaninab puraambubelaimbe tsøndatøbe sølgandø tabig amønamiba, chi isumgaig tab amønamiba tøgaig arrubig køn.

Tius wamindigwan kaasamibe kørig kømdiig køn

12 Inchawei ñimui kwalmera kullaarailan chishmisrtrai kønøgøb, ñimui tømmera itø-
napteelan katøle mur misrtrai maray. 13 Katø ñim tab punab ambamig kønrrai putur
maymeran ølmaray, tru ñimui kørriindi srøb wetunshimø, tammisrtrai. 14 Ñimbe maya
misaameraba ambugurri igurri lata tab kømigwanba, katø Tiusweyasiitø tarømisra
tabig amønamigwanba martrab inchib kuy. Kaguende Tiusweyasiitø tarømisra tabig
amøñimøwabe, muguen Señorwane ashchaamøn. 15 Ñimbe purø tab isua ashib amønay
Tiuswei tru ka yandø tab indigwan ñim møikkøben wendøbasrøb pønrrabgunmab,
inchippa ñim møigwan køben kan møb srølgølig lataig kal-lawa nurab ya, truig pesriig
iløsrkønrrai maren, misag purø nuwan tru kaitøga mindisailø kømønrrai. 16 Mugucha møg
lata ishug lata trømbøig marøb uñchab kømøwei, kabe Tiusweimburabigwane chigucha
kømui lataig inchibig kømøwein kuy, tru Esaú latawei. Truima kan mamig nindagweindø
kan mayor nusrkai maig tøgagømigwan yanig køn. 17 Kaguende ñimbe yandø asiinrrun,
Esaúbe mas wendøbe tru mayanguen tab indig kønrrai keta tranigwan katøle møskawan
utønrrab inchen, nune yandø ka taig købigwan. Tru mayanguen tab indig kønrrai
tranigwan tøgagønrrab kappin kørrøgøb lawa, yandø treeg kønrrai chab marigwane ni
chinchaguen lliskamgaig kuig køn.

18 Pøs ñimbe, israelitasmera Sinaí Tunyu kemalla pønrrab latawei, kan nu tun
katøramdiigu nagurømera naarabig tøgaigu kemalla kømøwei, kabe løstiig, tru purø
trømbø løstiigu kemalla kømøwei, kabe kørig kømdiig isig ichibigu kemalla kømøwein
køn. 19 Katø ñimbe tru trompeta mur wanrrøbigu kemalla kømøwei, kan wam wamindiilan
mørtrab kemallmøwei indig køn. Inchen tru wam wamindiilan mørøbeløma: "Tiusmanda
yandø waminncha" chibelø køn, 20 kaguende yandø mas awentawa pønrramgaig køben,
Tius tru øyeeg karua pasren: "Kan animaldøguen tru tunwan kebachibiibe sruutøga
peta kweetsig kønrrabig køn cha" trenchiben. 21 Inchen tru treeg pureb pasrabiibe purø
trømbøig kørig kømdiig køben, Moisésbe trenchibig køn: "Kwaarøsraig kørig købiitø ke
itønab pasrar" cha.

22 Ñimbe treegu kemalla pønrrømøtø, møimbe ñimuimburappe tru Sion Tun tainug,
Øsig wab Tiuswei ciudasrø, srømbala Jerusalénsrø, muguen mundzamgaig ángelesmera
tulundzuna kasrag purraisrø, treegu kemalla pønrran. 23 Katø Tiuswei tru srøsrø kal-
lawa ureemera nømui munchimeran srømbalasrø pørig tøgarmera kanbalatø purraisrø,
katø Tius tru maya misagwan maig maramigwan asha marøbig waisrø ñimbe kemalla
pønrrab, katø mayeelø sølgandø tabig misaamerai espíritumera yandø newan tabelø
kønrrai kørrømariilø purraisrø kemalla pønrran. 24 Katø tru srø acuerdo marigwan
misagweimburø purøbasramisrøbig Jesúswangucha kemalla pønrrab, katø tru Abelwei
ani 'tru kaig marøbigwan ñi, Tius, ulø pay' chib, ani lataikken kømøtø, Jesúswei tru
ani itøtsurig mas purø tabig 'tru kaig marøbigwan ulø paymø, ñi, Tius, pesannau' chib
waminchib aniyu kemalla pønrran ñimbe.

25 Inchawei tru waminchibigwan kaashib kønrrab kømø ashiptø kuy. Kaguende Tius
Moiséskurri isuptø kønrrai wamindigwan kaashibeløma yu pirauguen chi indiimíig ka
yandø wegørrømuibe, trube, tru srømbalasrøngurri isuptø kønrrai waminchibigwan
tarømisrabe, nambe truyugurrimbe ni chinchaguen wegørramgaig kønrrun. 26 Tru Moisés
tsub urassrøma Tiuswei wamdøgabe pirøwane kønøgagutsig kuibe, møimbe øyamay
maramønrrun cha kørrømisrig køn: "Nabe katøle pirøwane kønøgagutsamønrrun cha,
trurrigu pirøwandø kømøtø, srømbalameranbañau." 27 Tru, "katøle kønøgagutsamøn-
rrun" cha, tru trendaibe, tru ka mara pønsraindeelø kønøgagutsiilane kerranrrab kui
tørgandø eshkan, tru kønøgagutsamgailø, truiløtø pønrrabig pønrrønrrai. 28 Inchawei tru
nam ashib tøga purramig tru kønøgagutsamgaigwan nambe utab kuig købene, nambe
'mayanguen ungwa, ungwa' chigun, Tiuswan tab kui wanrrai marøppe, nun køriibala tabig

waminchib, kan yeeg tabig kønrrabmab isub. [29] Kaguende namui Tiusbe kan nag lataig køn,
chigucha kørrømisrtraingaig parrøbig.

13

Cristoieløbe mandø amønamig

[1] Ambugurri igurri undaarabig undaaray, kan trag nunelø lataitøwei. [2] Ñimui yau
asiimeelø pubelan tab wamab ya pebamigwane pesannamøtay. Kaguende møiløma
øyamay marøb meløwa, ángelesmeranguen ya pebøbelø køn, chi truilø kuitamab isumøtø.
[3] Katø kailan keeri yau purrabelane ñimbe nømba kanbalatø keerig purrøwa lataitøwei
isub, katø kaig indinab melabelane ñimun treeg indi lataig isumig køn.
[4] Kasharamibe purø tabig købig kui mayeeløba treeg isua tøgagøb, katø kasharawarmer-
abe nømui kiainuube mu pegwan pera kiamig kømøtø køn. Kaguende møg lata, ishug lata
trømbøig marøbelanba, katø itøluløpteelanba, Tiusbe nømun maig kønrrabigwan asha
martrab køn.
[5] Ñim amøñippe, anwane ke chinchimmørø chull inchib amøñimøtø, ñim møi maig
tøgagúitøgatø tab kui mørøb kasraatø amønamig køn. Kaguende Tiusbe trendaig kuig
køn:
"Managuen ñundø elachimøwei,
chinchibgucha tsunrrai managuen ñun tarømisrmøwei indamønrrun" cha.
[6] Inchawei øyeeg taig købene, nambe treeg kønrraitamab isua, chi isumø trenchinrrun:
"Nan purugubiibe Señor nø køben,
nabe chigucha kørmumønrrun cha.
¿Møøbe nane chigúi martrautah?" cha.
[7] Tiuswei wamwan ñimun waminchib, ñimun pera marøb pønrrabelane isua kømig køn.
Nømui tru tabig amønaigu asha kusrenrrai mandø tabig kørrømarig købigwan tab isua
asha, tru nøm isubigwan Jesucristoinug pasra mandø tøgagúigwane treetøweih tøgaguy.
[8] Jesucristobe merrabsrø lata, møiyan kwaløm lata, katø managatig nøbe yunømarmíig,
treetø køn. [9] Chigøben peemaytø kusrenaniilø pesrøteeløtøga amburab iburab srua
ambiilø kønrrab kømøtø kuy. Pøs namui manrrømera Tiuswei tru ka yandø tab indiitøga
mur pønrramigwan utiibe tabig køn, tru chi mamimeran manrrai karua pønsrailan marøb
megaig lata kømøtø, tru øyeelan mariibe chiweingucha chi purugumeelan.
[10] Nambe kan altar tøgaguer tru Tiuswei carpa ya tabzhigu marøb pønrrab sacer-
dotesmerabe tru altaryuigwane mamig kømíig. [11] Pøs tru maya sacerdotesmeran nø
karub sacerdote tru, "Kerriguwan Tiusweindiig Kønrrain" tannug tru animal kweetsiilai
aniwane tru kaig mariilaimburø trannrrab umbusrø srua kebyaindøgucha, tru animal
kwaigwei asrmerane nøm warainukkurri nøørøsrø srua webamba, parriilø købig køn.
[12] Inchawei treetøwei Jesúskucha ciuda yaskabyugurri wambig nøørøsrø kwaig købig køn,
nui anindøga Tiusweindø kønrrai misaameran chish martrab. [13] Inchawei namgucha
nuimay nun katønrrab webamgun ciudayugurri wambig nøørøsrø, nun maig trømbøig
indinab megaigwan namgucha treetøwei kaig marinab melønrrab. [14] Kaguende nambe
yu piraube kan ciuda managatig pasrab pasrønrrabig chigar kua, nambe tru attrabigwan
lab ker. [15] Inchawei Señor Jesucristogurri chu urastøgucha Tiuswan nam animal kweecha
lataig tranøppe, purø tabzhig wamindiilø trangun, nui munchiwan tabig wamindi wam tru
trigugurri webarrubiitøga. [16] Ñimbe tabig maramigwanba, ñim chi tøgagúigwan pirishib
kømigwanbabe pesannanrrab kømø melay. Kaguende kweecha tranøb lataitøwei Tiuswan
keta traniilø øyeeg traniiløbe nø purø tab kui wanrrai marøbig, treeg køn.
[17] Ñimun pera marøb pønrrabelane maig karuigwan mørøb, nøm maig chiben treegwan
melay. Kaguende ñimun chi kømønrrai chu uraskucha ashibeløbe nømwein køn, nømui
chi mariilan nøm Tiuswan eshkab pønrrønrrabelø kua. Nøm maramigwan marøb
melappe, kasraatø, chi isuin kømøtø, marøb kønrrai inchigay. Kaguen trengømuis-
ruandøbe, ñimune chiguen chi tabig kønrraamøn.

[18] Namuimburab ñim Tiuswan miarrunrrigay. Pøs nambe namui isub kebachib
pasrabigu chi ‘kalø køn’ chibig chigar pønrrab, katø chiyutøgucha nambe tabig marøb
melønrrab isua meler. [19] Nabe ke tiusmanda Tiuswan miab kørrunrrigay chinrrab inchar,
na peba ñimuisrømay katøle arrumig kønrrai.

Patsøgønrrab srabe wamindiilø

[20] Tru chi isumgaig tab købigwan tøga Tius, tru managatigwei acuerdo mari anindøga
tru Ubishameran Ashibig purø nuig, namui Señor Jesúswan kwailai utugurri kusrubiibe
[21] tru nø maig maramig palai waigwan martrai chigurrimbunø tabig palabigwan ñimun
tranrrun, Tius nø purø tab kui ashib wamig kønrrai Jesucristogurri namuinug nø marøb
pasraitøga. Jesucristone managatig tørguegwalmabig kønrrun. Treeg kønrrun.

[22] Na øyamay melamig køn chib wamindi wamwane, nai nunelan, tiusmanda tammay
utørrunrrigay chinrrab, pøs nabe landøtiig pørar. [23] Namui nuneg Timoteobe kailan keeri
yaugurri webyain kui ñim wammøra kønrrai inchar. Incha nø petø arrubene, nabe nøba
ñimun ashchab arrumønrrun.

[24] Ñimun ashib pera pønrrabelø mayeelanba, katø mayeelø Tiuswei misaameranba ‘tab
ka amøñigueh’ tan chirrunrrigay. Katø italiasreeløgucha ñimune ‘tab ka amøñigueh’ cha
øran.

[25] Tiuswei tru ka yandø tab indiibe ñim mayeeløba pasrønrrun.

Santiago

Israelwei misag truørø amba warabelan Santiago pørøb

1 Na Santiago Tiusweimba, Señor Jesucristoimba marøb megabig Israelwei doce nus-
rkaløgurri misag nørrø larrøbicha, pirau kan ørøtø amba warabelan 'ka amøñigueh'
chinrrab inchar.

Tiuskurri kusrebig kømig

2 Nai nunelø, chigøben, chigøben puig meløwabe, truba tab kui inchib, kasraaray,
3 kaguende ñimui isubigwan Jesucristoinuutø pasra tøgagúigwan maig køtashchab
marigugurrimbe masken tammay melamig arrubig kui ñim ashibeløbe. 4 Inchendø ñim
tru treeg tammay kullaaramø, ka melaibe, newanig kønrrai inday, chiyugucha neilø, chi
isumgaig newan pønrrabelø, yandø chiyugucha palømø newanelø.
5 Ñimun møigwan køben øyeeløyu tab asha maramigwan kusrebig kømig paløbene,
Tiuswan miau, nøbe tranrrun. Kaguende nøbe mayeelan tranøppe, merøbalatø tran-
møwei, katø chi miabene, namømøtø, tammay tranøbig køn. 6 Inchendø miappe, ke
Tiusbe tranrraitamab isua miamig køn, treeg kømuptinchaitamab maizhikken chi treeg
isumøtøgue. Kaguende chi treeg kømønrrab kø chindermab isubiibe kan maryu pi
welarwan isig ichibig amburab, iburab srua yaig lataig køn. 7 Møikkøben treebe Señorwan
chigøben utamuitamappe isumøta. 8 Kan møg møindø øyeeg martrab isub, katøguen
srønabe peetø isubiibe, chiyutøgucha mumayguen kømíig unan.
9 Kan truburab chiga nuneezhigwan Tius nune truba nuig marene, purø tab kui møramig
køn. 10 Inchen puaibe purø tab kui møramig køn, Tius nune chigucha kømíig lataig
marene. Kaguende puaibe kaumerayu u lataig kua, pasrabig pasrønrrab kaiman. 11 Pøs
pørr webarrua, purø mur pachene, kaube mul-laben, ube peñen, tru tabzhiibe yandø
pinan. Øyeetøwei puaikkucha nui chigøben penab, yanøb uniiløyu pinønrrun.

Chinetø kaig pub arringucha treegu ka megab

12 Chigøben pub arruben, tammay megabig megabiibe mayanguen tab kuig køn.
Kaguende treegu puraya pasramisrøppe, nun undaguelan Tius keta trannrrab kørrømisrig
tru øsig køm coronan utønrrun. 13 Møigwan køben chiyugøben kaigyu kebenamdiig
mørørabene, Tius treeg isunandan chimøta. Kaguende Tiusbe mana kaigu kebenamdiig
kuig mørørai wamøwei, ni katø mun kaigu kebenøsrkønrrab inchimøwei inchibig køn.
14 Treeg kømøtø, møigwandøgucha nui kaig isubeløtøwei srua iben, truiløtø yandø tabig
lataig asønangarua kebenøsrkaim pasran. 15 Inchen tru trømbøig isuilø yandø umbu
kebya, pasramisrikkurrimbe, kaig maramig kal-lan. Inchen tru kaibe yandø ne nurappe,
kwamigwan kal-lanrrai mara pasran.
16 Nai undaaraig nunelø, ñimguen pella peemaytø isub pønrrømøtay, 17 chitøgucha
tabig ketiiba, katø chigøben tabig newan marøbelø kønrrai ketiibabe srømbalasrøngurri
arrubig køn, tru srømbalasrø chine pilab pønrrabigwan marøbig Tiusweinukkurri. Nøbe
nø maig køppe, manatøgucha treetø kua, nuinuube løstørab lata inchib, tørmisrøb
lata inchib, inchibiibe chigagøn. 18 Nun trendø treeg marøg kuikkurri, nui newan
cierton wamdøga namune katøyug srøig kal-langaruig køn, nø kerrigu misagwan ellmara
pønsrailai utu nammerrig ke srøsrø ellmarig misrig latailø kønrrai.

Kalutøga møriitø kømø, maramig køn

19 Nai undaaraig nunelø, iigwan isuy: ñim mayeeløba møramigwane muniitø purramig
køn. Inchen wamindamigwanba, namamigwanbabe tsøndatø isuptø maramig køn.
20 Kaguende kan møg namig køtanmaptø mariibe Tiuswei sølgandø tabigwan marmøn.
21 Inchawei treeg købene, ñimbe ashikken kønrrabgaig marigwanba, chigøben kaig mariilø
trutø netsaig tøgagúilanba webeta elacha, Tiuswei wamwan ñimui manrrau ellgwaigwane

mur kurrashmø, tammay utay. Kaguende tru wam wamindiibe maramburab marøbig køn,
ñimui møsigwan wesramig.
22 Pøs Tiuswei wamwane maig martrain taigwan ñimbe marøbelø kømig køn, ka møratø,
møratø kønrrab kømøtø. Trengømuisruandøbe, chi mørmui lataitøwei ñimasiitø ka
kegørrab pønrraig webinrrun. 23 Kaguende møikkøben Tiuswei wamwan mørøptø møra,
tru maig taigwan møra marmíibe, kan møg nui maløwan espejoyu ashibig lataig køn,
24 nui malø maig kuigwan asha, katø llirawa, ippe, pesannab lataitøweingue. 25 Inchen
møikkøben Cristo maig martrai karua pasrig newan sølgandiig, tru chi iløsrkaimíig
kønrrai marøbigwan ke tab asha, truyu megabig megawa, tru martrai karuigwan pesan-
naptinchimøtø marøbigweimbe, nui mariiløyu mayanguen tab kuig kønrrun.
26 Ñim møikkøben, Tius martrai karua pønsrailøyu maizhikken purø punømø marøbig
kurmab isubendø, nui niløtøgabe maig kurrøbashtø waminchibiibe nøasiitø kebeñib
pasran. Inchen tru nø Tiusweiwan maizhikken purø punømø marøb pasrab taibe
chi marmui lataitøwei webyan. 27 Tius Møskawei merrab tru nø karuilan maizhikken
pinab marmø, chillig indiimíig mariibe, iig køn: usri møskai, peta kwailanba, kelø peta
kwailanba chigøben isuig meløben isua ashchab ambub, katø yu pirau kaig trømbøig
arrubiitøga chillig incha pønrrømøwei indamig.

2

Misaameran møilandøgucha lata wamamig

1 Ñim nai nunelø, ñimui isubigwan namui Señor Jesucristo tørguegwalmabigweinuutø
tøga pønrrøwabe kanundø tab wamab inchimø, mundøgucha lata kømig køn. 2-3 Ñim
tulundzuna purrøbenma, kan truba pua møg oro surtigastiig, truba tabig keweig pubene,
truba tabzhig wamab, ñimbe trenchinrrun: “Yu katøguchi tab wamdønug warra” cha.
Inchen trunetø katøgan, kwa waacha, truba shautøzhig chilliguig keweig pubene, ñimbe
trunune trenchinrrun: “Ñibe øsrøndø, ka pasrau” cha; kabe: “Uyu pirau wamisr”
cha. 4 ¿Treeg marøppe, ñimui utu ñimdøweinguen kanune yandø nøørø marøbguen
pønrrømøtirru? ¿Ñimbe kaig isuaguen treeg inchib pønrrømøtirru?
5 Nai undaaraig nunelø iigwan møray: ¿Tiusbe yamba yu pirau waachameranwei lawa
wesruig kømuitarru? ¿Nømbe isubigwan Jesucristoinuutø pasra pønrraigwan tøgagøm-
burab tøgagøb, katø nun undaguelan tru nø ashib karub waigwan Tius trannrrab misra
kørrømisrigwan chigucha utønrrabeløbe nømwein kønrrai marig kømuitarru? 6 Trune
ñimbe waachamerane chigucha kømíig marøb ka kørig maran. ¿Tru puarmerawein
kømuitarru ñimune møra melønrrai marøb, katø misagwan ashib karub purrabelaimay
ñimun uñchib waram srua ambubeløbe? 7 ¿Tru Cristoi purø tab munchiwan ñimun pasra
wamigwan nømweinrre purø trømbøig wamabelø kømuitarru?
8 Tius tru martrai karua pasrig purø nuig, nui wam pørigu pasrabigwan, maig chibig
køben ñim treeg møra marøb pønrrøwabe, søl marøb pønrrønrrabguen: “Tru mendaig-
wangucha, ñiasig lataitøwei undaarau” cha trendaigwan. 9 Inchen ñim kanune tab
inchib, kanune maig købash inchib pønrrappe, ñimbe kaig marøb pønrran. Inchen
tru maig maramigwan martrai pøra trarriitøwei ñimune ‘kalø marøb itøbunab pønrran’
cha ñimundøwei itøøra pasrtrun. 10 Kaguende tru maig maramigwan martrai Moisés
pørigwan møikkøben kerriguh møra marøppe, marendø, tru utu kanundøguen kalø
marøb itøbunikkurrimbe mayamba kalø mara pasraig kørrømisran. 11 Kaguende: “Itølu-
lamig kømøn” chibiitøwei, treekkucha taig køn: “Kweetsamig kømøn” cha. Inchawei
møikkøben itølulmuingucha, kweechibiibe, tru maig maramigwan martrai Moisés pørig-
wane itøbunan. 12 Ñimbe wamindiiløyu lata, amønailøyu lata tru maig maramig chi
iløsrkaimíig kønrrai marøbig nømun maig asha maramigwan marig kømig, ke yandø treeg
maramig puim pønrrab misaamera lataig kømig køn. 13 Katøganelan lastimaguengaig
marøbelane, nømungucha treetøwei lastimagaig marøb asha kørrømariilø kønrrun.
Trune, tru lastimabaig marøbeløbe, kørmø, tab kui webamba pønrrønrrun, tru maig
kønrrabigwan asha maren.

Isubigwan Jesucristoinuutø pasra kuiba, chigøben tabig mariiløba

14 Nai nunelø, ñim møikkøben ‘isubigwan ke Jesucristoinuutø tøga pasrabig kur’
chibendø, chigucha tabig marøb kenamarmubene, tru ‘isubigwan pasra tøgagur’ taibe,
¿chiwein kuin purugunrrab kø? ¿Kabe tru isubigwan Jesucristoinuutø tøga pasrab taig,
truitø ñun kaigyugurri wesranrrautah? 15 Kan nunewan kui, kabe kan nuchawan kui kemig
truburab chigawei, kwalømmerawan chi mamig chigawei megamne, 16 ñimma møikkøben
trendaimbeh: “Chi isumø, tab inrrig chib. Pachiitø kønrrai tsitsø keb, øska mab, muchib
uñchig” cha. Inchendø asru maig palain pasrøben chi tranmubendøbe, niløtø pasrainguen
kønrrun. 17 Inchawei øyeetøwein køn, ‘isubigwan Jesucristoinuutø pasra tøgagur’ taig,
chigøben mariilø chigaibe, nøasiitø kwaig køn.

18 Inchendøgucha møibe trenchinrrun: “Isubigwan Jesucristoinuutø ñibe tøga pas-
røben, nabe chigøben tabig mariilø tøgagur cha. Ñui isubigwan Jesucristoinuutø
pasra tøgagúigwan chigucha tabig mariilø chigaig nan kenamartra cha. Inchen nai
isubigwan Jesucristoinuutø pasra tøgagúigwane nabe chigøben tabig mariiløtøga ñun
kenamartrumøn” cha. 19 Pøs Tiusbe kandø kønmab isub, ñi kørewa pasraibe, trumaybe
sølwein køn. Inchendø kwaimandziimeragucha Tiusbe kandø kønmab kørewa, katø kørig
køb itønab inchibelø køn. 20 Au, ñi chugúi mørmíig, nebua ashchab inchi, isubigwan
Jesucristoinuutø pasra tøgagúig, chi tabig mariilø chigaig, ka yandiibe chigucha kømíig
kuin kui. 21 ¿Namui merrabsrø møskai Abrahamma nui nusrkai Isaacwan tru altar
marinug truyu Tiuswan trana, kwetchab trarren, nune chi kaig kømíig lataig tabig
kørrømarig kømuitarru? 22 Inchawei, ¿Abrahamweimburabma ashmøtirru, nui isubigwan
Tiusweinuutø pasra tøgagúibe tru chigøben mariiløba truiba misra kanbalatø marøb
pønrrabig kui? ¿Inchen nui isubigwan Tiusweinuutø pasra tøgagúibe tru mariiløgurri
kerrigu newan marig kørrømisrmuitarru? 23 Inchen Tiuswei wamwan pørigu øyeeg taibe
nebuig køn: “Abrahambe Tiuswan køreikkurri Tiusbe nune sølgandø tabig kui asha
tøgagúig køn” taig. Incha nune ‘Tiusba truba tab linchibig’ cha, wamig købig køn.

24 Inchawei ñimguen ashen, Tiusbe kan møwane nui tabig mariiløgurrimba chi kaig
kømíig lataig tabig kørrømaran, isubigwan Jesucristoinug pasriitøgatø kømøtø. 25 Katø
treetøwein kuig køn, ¿tru Rahab, nui asrwan anwei yanøb ishuuma, tru maig køtasha
asha wam sruamrrunrrab ambubelan nøbe ya pebamba, katøgan peg maywan amrrai
eshkamba, øyeeg tabig marikkurri nune chi kaig kømíig lataig tabig kørrømarig kø-
muitarru? 26 Kan asrma chi espíritugaibe kwaig køn; katø treetøwei isubigwan Jesu-
cristoinuutø pasra tøgagøppe, tøgagøbendø, chi tabig mariilø chigaibe kwaitøwein køn.

3

Niløbe truba kaig marøbig køn

1 Nai nunelø, ñimui utube mayeeløbabe kusrenanøbeløtø kønrrab isumøtay, nam
kusrenanøbelane maig kønrrabigwan asha marøppe, ka palatiig kømø, martrab kui
ashibelø kuig køppe. 2 Kaguende nambe mayeeløba chiyugøben kalø marøb pellibelø ker.
Inchen møikkøben nui wamindigu pellmíibe, tabigwan newan sølgandø marøb møg køn.
Treebe nui asrwangucha kerriguba maig købash kømønrrab isua møra tøgagøn.

3 Kaullimeranma nam trigu tsi muusrøppe, muwan inrrain kesruben mørtrai muusrø-
belø ker, asr ørøba kønørramamø merrarramig. 4 Katø barcomeran chigucha asay. Yeeg
nørreelø purø mur isig ichibig srua ambiilø kuingucha, barcon muba inrrai inchib pasrabig
kan lamøtiitøgatø truyu purrabeløbe nøm muwan ambug køben truwan øran. 5 Katø
niløgucha øyeetøwein køn: Asru purø lamíig købendø purø nuig misrøb, chigøben purø
nørreelø martrab waminchibig køn. ¡Kan lamø naazhikkurrindø kan srønø tsibwan muba
kuimburab parrøbig køn! 6 Inchawei niløbe kan nag lataig køn, namui asru kaitø netsaig,
asr ørøba trømbøig marøb mindishibig pasrig tru niløbe. Tru møra melamnug naarab
pasrabiitøgatøwei piløga pasrig køn. Incha nam øsig kuingurrimbunø kwamnegatig pilab
pasrabig pasrønrrun.

7 Møøbe chigurrimbunø namig animalmeran køben, illimeran køben, ulmeran køben,
maryu purrabelan køben kusrenanamdiig køn. Inchawei misaamerabe merrarrawa
kusreezheelø marøbelø køn. 8 Inchendø niløwan kuimbe mugucha kusrenanrrab
kaiman. Purø kaig kua, chinchaguen treeg marmønrrai merrarrawa tøgagønrrab kaimaig,
kweechib larrø trømbø møtø netsaig køn.
9 Nambe niløtøgabe namui Tius Møskawan tabig wamindamba, katø Tius nø lataitøwein
kønrrai mari misaameran tru niløtøgatøwei trømbøig nebunrrai wamindamba inchibelø
ker. 10 Tru trigugurrindøwei mayanguen tabig kønrrai wamindamba, trømbøig nebunrrain
chib wamamba indan. Nai nunelø øyeebe maramig kømøn. 11 ¿Kan pigabyugurrindøwei
chish pi webarrumba, kaig pi webarrumba inchautah? 12 Nai nunelø, ¿kan higuera tusr
købendø, aceitunas niguen, katø kan uvas tusr købendø, higos niirrautah? Katø treetøwei
kan tre pigabma truyutøwei tab pi weguchimøn.

Kusrebig kømigwane Tius tranøbig køn

13 Møikkøben ñimui utu truba kusrebig, trurrigu chiwan køben tab chigúi mørøbig
kuabe, maig købash kømø, tammayig kuitøga kenamar, nuig kurmab inchimøtø,
larrø tammay marøb unigu, truba kusrebig kuiyugurri arrubiitøga. 14 Inchen treeg
kømøtø, katøganweimburab ñimui manrrau ke chinchimmørø inchib pusrkwai asi-
ibah, chiyutøgucha ke nømerrig kønrrab indiibatø tøga pønrrøwabe, ñimbe truba nør-
reelø kusrebelø kermab inchimøwei, tru newan ciertonigwan isab pønrrømøwei inday.
15 Kaguende kusrebig kuig øyeebe Tiusweinukkurri arrumøtø, ka i piraugurrindø arrubig
ka møwei isuiløyugurrimba, nugwaimandzigweinukkurrimbe arrubig køn. 16 Kaguende ke
chinchimmørø inchib pusrkwai asiibah, chiyutøgucha møig kanab marøbig køtashchab
indiibatø pønrrabnuube, ambumay imay ke mumay købashtiibah, katø chigurrimbunø
ka trømbøig mariiløbatø pønrran. 17 Trune tru kusrebig kømig Tiusweinukkurri arrub
iimerrig køn, chishig. Trugurrimbe ambugurri igurri tab kønrrai indamig, katøganelø
chigøben indingucha tammayig kømig, tab kui mørøb kasraatø pønrrønrrai marøbig
kømig, katøganun chigøben nebui megaben, truba truba lastima ashibig kømig, tabig
marøbig kømig, kanelane ørø mara, kanelandø tab inchimíig kømig, ka treeg kønmab
ashchaindø kømø, maig maramigwan marøbig kømig, treeg køn. 18 Inchen ambumay imay
tab kømigwan tøgagønrrab tru ambumay imay tab købiitøga ellmarøbeløbe, sølgandø
tabig ellmariilø tulishinrrun.

4

Pirauigwan tab kui inchib pønrrømumig

1 Trømbøig kwayam lailøba, namishib chinetø cha møriiløbabe ñimui utube ¿chugur-
rinrre arrubig køh? ¿Ñimui umbu trømbøig kaig isubelø ni kan mandøguen kømíig
pønrraptø pønrrøwa, truyugurrinrre arrubig kømuitarru? 2 Ñimbe chigøben tøgagønrrab
inchendø, tøgagønrrab kaiman. Kweetsamba, katøgane chi tøgagømønrrai ke chinsraatø
indamba indan. Inchendø chinchagucha tøgagønrrab kaiman. Incha ñimbe chinetø
chib menda, trømbøig kwayan. Ñimbe chi tøgagønrrab isuigwan tøgagønrrab kaiman,
kaguende Tiuswan miameeløgurri. 3 Kabe miappe, miabendøgucha, utønrrab kaiman,
kaguende søl isua miamøtø, ka ñimui asrwan tab kønrrai kasraarab kømigwayasiitø
miabelø kuikkurri. 4 ¡Ñim, Tiuswan itøluløptø misaamera! ¿I pirauigwan tab inchib chull
inchibiibe Tiuswane ashig kømui inchibelø kui ashmeelø køtirru? Inchawei møikkøben i
pirauigwangøba tab kui mørøb llirabiibe, Tiuswane ashig kømui inchibig misran. 5 Kabe
Tiuswei wamwan pøriiløyu øyah chippe, ¿ka trenchig køptø trendaitamab isutirru 'tru
espíritun Tius namui umbu pasrønrrai traniibe namune ¡katø! nuyasiitø kønrraimab un-
daaran' chibigwan? 6 Inchen Tiusbe nui ka yandø tab indiitøgabe namune katøguchinguen
tranøbig køn. Incha nui wambe trenchibig køn:

"Nuinetø nuig mørørai inchibelane
Tiusbe søtøbasramisrøb kurrappe,

trune chigucha kømeelø tammayelane
nui ka yandø tab indigwan Tiusbe tranøbig køn” cha.
7 Ñimbe Tius maig chiben nune tru kuindø møray. Trune nugwaimandzigwane
mørmønrrab mur isua pønrrai, treeg pønrrøbene, ñimuinukkurrimbe lulrrun. 8 Ñim
Tiusweimay kemallene, nøbe ñimuimay kemallchun. ¡Kaig marøbelø, ñimui tasigwan
chish maray! ¡Ñim Tiuswan undaaranrrab indamba, katø tru urastø yu pirau chi købigwan
undaaranrrab indamba inchib misaamerabe ñimui manrrømeran newan chish maray!
9 ¡Ñimbe truba isui inchib, chindimbarre nambe øyeeg kailø kermab truba isub, katø kishib
inday! Ñimbe indzabgunrriibe kishib; kasraarabgunrriibe truba isui inday. 10 Ñim Tiuswei
merrab utsøbasrene, nøbe ñimune nørreelø kønrrai martrun.

Maig maramigwan nai nunewan ke na asha marmumig

11 Nai nunelø, kangurrin kangurri katøganun chigøben kaig wamincha ashmøtay.
Møikkøben kan nunewan kaig waminchib, kabe ‘øyeeg søl marmíig køn’ chib, waminchibi-
ibe, tru maig maramigwan martrai Moisés pørigwan kaig waminchib ‘søl marmøn’ chib
pasran. Inchen ñi tru Moisés pørigwan kaig kui marøb pasrøwabe, ñibe trunun møra
marøbig kømøtø, ñiguen ‘øyeeg køn’ chib asha marøb pasran. 12 Inchawei mu katøgane
kaaben, Tius nøtø køn tru maig maramigwan martrai pøriilan tranøb, katø nøtøwei maig
maramigwan sølgandø asha marøb inchibiibe. Truibe nø kaigyugurri wesruin kui, kabe
kaigyu pasrin kui nø ashchabig køn. ¿Ñibe chigugu, katøganun ‘øyeeg søl marmíig køn’
chib marøb pasrønrrappe?

Srøna kwalømbe chi punrrab kui asamgaig køn

13 Inchen ñim: “Møin kui, srøna kui, chugøben ciudasrømay amba, trusrø pila ørøba
warøwa penamba, yanamba, an nørrø maramba inchib warønrrab” chibeløbe, møimbe
iigwan mørtrai: 14 Ñimbe srøna trumar ñimui øsig amønamigu ni chi punrrab kuinguen
mørmubendø treendan. Ñimbe ka wañi lataitø køn, møindø kenagúitø, katø yanayube
kenamuptinchibig latailøgue. 15 Trembe ñim øyah tamikken søl kønrrun: “Señor
treeg kønrrain købene, øsig warøwa, iilan marøb, øilan marøb waramønrrun” tamig.
16 Trune ñimbe nørreelø kermab isub, treetø isumøtø, truba nørreelø wamindan. Kan
chiyutøgucha øyeeg nørreelø kermab isub wamindiiløbe purø kaig køn. 17 Møikkøben
tabigwan maramig kui ashendø, marmuibe, yandø nuimbe kaig marig kørrømisran.

5

Puarmeran kaig attrabigwan isua kønrrai waminchib

1 ¡Au, ñim puarmera, iigwan møray! Chigøben yeeg trømbøig ñimun nebub attrab
pasrøben, kishib, trashib inday. 2 Ñimui chigurrimbunø pua misrøb tøgagúiløbe trerailø
køben, ñimui keilane pullilla mailø køn. 3 Ñimui oroba, anbabe, mugusiain køn. Incha tru
i mugusiaitøwei ñimune ‘øyeeg marøbelø køn’ chib, chi marmeelø kui kenamartrun. Tru
tsamdzuraibe kan nag lataitøwei ñimui asrwan pinishinrrun. Truba truba chigurrimbunø
tulishib tunbønsrain køn ñimbe, møi ya srabe kwalømmerawan. 4 Ñimui ellmariilan
tulishib melabelan tru tulisaimburø ñim anwan pagaramø nili andøwei ñimune ‘øyeelø
kømøgue’ chib, wamab trasan. Inchen Tius maramburab marøbiibe tru uløwan tranmuin-
abelø trashib wamigwan mørin køn. 5 Ñimbe yu piraube purø tabig warab, asr maig palai
inchen, ñimuimbe treeg marøb waramig tøga, ñimbe waarameran lataig tsal-lana køn
ñimui manrrømeran, kweetsam kwalømbe yandø punrrabguen køn. 6 Ñimbe tru sølgandø
tabigwane kaig nebunrrai kørrømara, pasra, kweetsig køn, nøm maig martraindø nøbe
chigucha inchimuig køn.

Tiusba wamindamiba, Señorwan munig megabig megamiba

7 Trune ñim nuneløbe namui Señor arrumnegatig tammay muniirab melamig køn.
Kan ellmarøb kwallibiima ellmarabe, tru srø sre attrabzhigwanba, srabe sre attrabzhig-
wanba yaandø, yaandø, munig megan, tru pirau ellmarig misrizhigwan tulishinrrappe.

[8] Ñimgucha treetøwei truba tammay muniirab, katø kørrønrrab kømø, mur pønrray.
Kaguende Señor arrumibe lutaurab pasran. [9] Nai nunelø, kangurrin kangurri chigøben
'øyan køtan' chib; 'treeg inndan' chib, waminchimøtay, ñimun marigwan asha, kaigyu
kørrømara pønsrainab pønrrømønrrappe. ¡Au! Tru ñimun maig maramigwan asha
martrabiibe yandø yaskabuguen pasran.
[10] Au, nai nunelø, ñimgucha asha kusrewa tøga pønrrai tru merrabsreelø Tius maig
karuigwan tru Señor Tiuswei munchiyu eshkabelø chigøben isumdiig nebuinabendø,
yaandø, yaandø tammay melaigwan.
[11] Pøs nambe mayanguen tab kuilø kui aser chigøben isumdiig puingucha, tru kul-
laaramø melaptø melabelane. Jobwanma chigøben yeeg isumdiig nebuingucha, tammay
ka megaptø megaigwan ñimbe wammørøbelø kuinrrun, katø srabebe Señorbe Jobwane
maig indigwan chigucha. Kaguende Señorbe lastima ashib, trurrigu tammay purugub
inchibig køn. [12] Nai nunelø, iigwane masken isua kuy: ñimbe srømbalawan, kabe
pirøwan kabe katøgan chigøben, pegwan truilai merrab pasramisra, '¡katø! marmø kømø,
nabe maramønrrun' chib, pønrrømøtø, ñimbe 'treeg martrab' chippe, treeg maramig
køn. Inchen 'marmønrrab' chippe, marmumig køn, Tius kaigyu pønsrailø kømønrrappe.
[13] Møikkøben ñimui utu chigøben puben, isuig megawabe, Tiusba waminchi. Inchen
møikkøben tab kasraatø wappe, Tiuswan tabig waminchib cantau.
[14] Inchen møikkøben kwanrrø tsuabe, iglesiayu Tiusweimburabelan pera marøb pønrra-
belan wamø, Señorwei munchiyu aceite srøla, nuyasig Tiuswan 'purugurra' chib mianrrai.
[15] Inchen nømbe Tiusbe ke tamartraitamab isub, Señorba waminchene, kwanrrøbe
puraiben, Señorbe tab uñchai kusranrrun. Inchen chigøben kalø marin købene, Señorbe
truigwan pesannab ulø paymønrrun.
[16] Inchawei kangurrin kangurri ñimui kalø mariilan eshkayab, katø kangurrin kangurri
katøganweimburab Tiusba waminday, ñim tammisriiløønrrappe. Kan sølgandø marøb
møg Tiusba wamindiibe truba nørreelø marøbig køn.
[17] Tru Elías, Tius maig karuigwan eshkabiima, kan møg ka nam lataitøwein købig køn,
tru sre pumønrraima, Tiuswan 'sre pumønrrai martrunrrig' chib nøba wamindiibe, pøn
pila y tøbø pilaba srebe pirau pumuig købig køn.
[18] Incha katø sre punrrai Tiusba katøle waminchen, srebe puben, piraube ellmariilø
misrig købig køn. [19] Nai nunelø, ñimui utu ñim møikkøben Tiuswei newan ciertonigugurri
pella, tarømisra iben, [20] katø kalø marøbigwan nui pella yainukkurri lliskøbiibe nui møsig
yandø kwanrrab pasraigwan truyugurri wesrub, katø truba nørrø kaig mariilan kasrøb
inchun.

1 San Pedro

'Ka amøñigueh' chib pørig

1 Na Pedro Jesucristo nan nøashib karua ørig i kilgawan pørar misag nømuim pirau
kømøtø, peesrø tru ørø amba warabelan, Ponto pirausrøn køben, Galacia pirausrøn
køben, Capadocia pirausrøn køben, Asia pirausrøn køben, Bitinia pirausrøn køben,
2 Tius Møskai tru manasrøwei nebua asha, nø lawa wesrailan, tru Espíritu Santogurri
ñimune tabigwei tarømarøb, Jesucristo karuilan møra marøb, katø Jesucristoi anindøga
chishmarøb indiilan. Tius ka yandø tab indigwanba, chi isumgaig tab købigwanba uñcha
tøgagønrraimab isur.

Tiuswan kasrag køb wamindig

3 Namui Señor Jesucristoi Tius Møskaimbe mayanguen tab indig kønrrain køn. Nøbe
purø nu lastima tøgagua, namun katøyug srøig kal-langaruig køn, tru treeg kønrraita-
mab isua munig melamig managucha patsønrrabig kømigwan nam tøgagønrrai, tru
Jesucristo kwabelai utugurri katøle øsiiraikkurri. 4 Tru patsønrrab kømíig Tius namun
keta tranamig tøgagúibe pinønrrabig kømøwei, chigøben kaiba linchabig kømøwei,
merguranrrabig kømøwein køn, tru ñim tøgagønrrai srømbalasrø ñimuyasig esegaig
pasrabig. 5 Ñim isubigwan Jesucristoinuutø pasra tøgagúikkurri Tiusbe nui maramburab
mariitøga chinchimønrrai ashib tøga kuilø køn, yandø kerriguwan tru kaigyugurri wesraig
kømig tamara pasrig tru srabe kwaløm kenamarig kønrrabigweyasig.
6 Øyeekkurri ñimbe truba kasrag kuilø køn, inchippa kan maya yanatø chigøben,
chigøben nebuig isuig melamig punrraptiig kuindøgucha. 7 Kaguende isubigwan ñim
Jesucristoinuutø pasra pønrraibe kan oro lataitøguen kømø, purø tabig køn. Tru oronma
managatig kønrrabig kømíigwanguen maig køtashchab ashchappe, nagu parramig køn.
Inchawei ñimui isubigwan Jesucristoinuutø pasra pønrraigwan maig køtashchab asha
kørrømarikkurrimbe Jesucristo kenamisrøb kwalømbe ñimune søl marig kui asamba,
maya nuguen tabig indamba, katø tabig kui asha tab indamba indiilø kønrrun.
8 Ñimbe Jesucristone ashmuindøgucha, undaarabelø køn. Katø møimbe nun kaptøga
ashippe, ashmubendø, nun kørewa, purø nuig purø tabig kui møra, truba kasraaran, tab
købiitø ni manchaguen chi tamgaikke, 9 pøs tru ñimui isubigwan Jesucristoinuutø pasra
tøgagúig yandø tru nebumigwan nebuben, tru ñimui møsiimera kaigyugurri wesrailø
kørrømisrig.
10 I kaigyugurri wesraig kømigweimburappe Tius tru maig karuigwan eshkabelø Tius
tru ka yandø tab indigwan ñimuin kønrrai nøm waminchibeløbe manasrøwei maig
køtashchab ashchab, truba truba tab ashib, payib laig købig køn. 11 Cristoi Espíritube
truilan manawei eshkaig købig køn, tru Cristobe truba kaig indinab megamigwanba,
katø tru wendaube tørguegwalmabig kønrrabigwanba. Inchen nømbe mu køtashchab
ke ashimmørø inchib, katø treebe mana kønrrermab indig købig køn, tru Espíritu
nømuinug pasrøwa eshkaigwan. 12 Inchen tru nøm eshkab wamindigwane nømuyasig
kønrrain kømøtø, ñimuin kønrrai, Tiusbe nømun kenamarig køn. Tru srømbalasrøn-
gurri Espíritu Santon ørig treeg maringaruitøga tru møin kwaløm srøig purø tabigwan
ñimun eshkabelø kusrenaniibe, tru merrabsrø Tiuswei tabig srø wamwan waminchibelø
wamindigwandøwei ñimune eshkan. Pøs tru øyeelane ángelesmeratøweinguen nebua
asinrrabna kui indan. 13 Inchawei treeg købene, chi maramigwane kanmaytø tab isua,
tab asha maray, tru Jesucristo kenamisrøb kwaløm Tius ka yandø tab indigwan keta
tranamigwane ¡katø! truigwandø muniirab.

Tius namun wamappe, tabigweyasig tarømariilø kønrrai wamig

14 Maig karuigwan møra marøb nusrkalø latailø amønay, Tiuswan ashmeelø køb uras
maig amøñig køben amøñib lataig kømøtø. 15 Treeg kømøtø, kaiba lindiimíig chishig

newan tabig amønay. Kaguende Tius nø wamabiima newan tabig køn. [16] Inchawei nui
wamwan pøriiløyuma Tiusbe trenchibig køn: "Ñimbe newan tabelø kuy cha; nama newan
tabig kur" cha.
[17] Møigwandøgucha atsi marmøtø, nøm maig mariilan maig kønrrabigwan marøb
Tiuswan ñim: "Namui Møskain" cha, wamabeløbe, chu urastøgucha yu pirau managatig
kømø, ka petø warabeløbe, nune køriibala amønamig køn. [18] Kaguende Tiusbe ñimune
chi tabig marig kørrømisrtrabgaigwan marøb amønaigugurri wesraig køn, tru treegwane
ñimui merrabsrø kølli misaamera marøb amønaigwan ñim tøga kørramisrig købigwan.
Inchawei ñimbe tru øyeegugurri wesranrrab purø pagaraigwane tsabøtø ashibelø køn.
Truigwane mana pinønrrabgaitøga purø tranig køn, kan oro lataitøga kømøwei, kabe an
lataitøga kømøwei, treeg kømøtø. [19] Cristobe kwawa, nui purø tab anindøga ñimuyasig
treeg marig køn, kan ubisha-unø chishchig, newan tabzhigwan kweetsi lataitøwei. [20] I
pirøwan marmøwatø Cristone manawei wesrua pasrig købig køn øyeegweyasig. Incha
møin kwalømmerawan kenamisran, ñimuyasig tab kønrrai. [21] Inchawei ñimbe nøgurri
Tiuswan kørewa pønrramisran, tru Criston kwailai utugurri øsiirangarua, katø nune tør-
guegwalmabig kønrrai marøbigwan. Inchawei treeg købene, ñimui isubigwan Cristoinug
pasra tøgagúigwanba, truba truba munig melamigwanba Tiusweinuutø pønsra kønrrain
køn.
[22] Incha møimbe, tru newan ciertonigwan ñimbe møra marikkurri ñimui møsiimeran
chish marin køn, nunelan ka undaaranmab ashchaindø kømøtø, undaaranrrab isua,
undaarabelø kønrrab. Inchawei kangurrin kangurri manrraugurri newan isua undaaram-
burab undaaray. [23] Pøs ñimbe katøyug kal-lawar køn, møskalø pinønrrabelainukkurrin
kømøtø, Tiuswei wam øsiguig, managuen pinønrrabikkaig pasrabig pasrabigugurri.
[24] Kaguende Tiuswei wamwan pøriiløyube trenchibig køn:
"Maya misaabe kan kau lataig køben,
nøm purø nørreelø tabig kuibe
kauyu kan u lataitø køn cha.
Tru kaube mul-laben, ube peñen,
[25] Trune Señorwei wambe managatig kønrrabig køn" cha.
Inchawei i tru wam ñimun eshkaibe tru tabig srø wam truig køn.

2

Tiuswei misaamera

[1] Inchawei treeg købene, chigurrimbunø kailan køben, katø chine may wamincha isiilan
køben, ka palatø tab indiilan køben, mendaigwan chigurrin køben pusrkwai asiilan køben,
chigurrimbunø wam kusrub indiilan køben elatsay. [2] Kan srø kal-laig ureezheelø pitsø
muchig kuinchib lataitøwei, tru Tiusweimburabig pitsø chi peeba lindisaimíig lataigwan
ñimbe ke chindamdø kui inchib lay, truikkurri nørrørawa, kaigyugurri wesraig kømigwan
tøgagønrrab. [3] Kaguende ñimbe yandø Señorwane purø tabig kuin kui tsabø ashibelø køn.

Cristobe tru ya marøbelø pølbasrtrab katsigu wayi srug lataig

[4] Ñimbe Señorwan kemalay, tru Øsig Srugwan. Truigwane misaamera kaashippe, kaasig
købendø, Tiusweimbe lawa wesruig, purø tab sruuzhig køn. [5] Inchawei ñim øsig sru-
umera Tiuswei yayu ñimgucha marøb kusrunrrain kuy, sacerdotesmera Tiusweindø tarø-
mariilø kua, Tiusweimburab maramigu keta tranøb pønrramig kønrrai, Jesucristogurri
Tiusweyasig chull indamdeelø. [6] Inchawei Tiuswei wamwan pørigube trenchibig køn:
"Sionsrø kan srug trarrar cha.
Truibe katsigu pølbasrtrab wayi srug,
lawa wesruig, purø tabzhig køn cha.
Trunundø isua pasramisrøbiibe
køriimisra kørrømisrtraamøn" cha.
[7] Ñim nundø kørebelaimbe tru sruube purø nuig tabig køn. Inchen tru nundø
køremeelaimburappe Tiuswei wamwan pøriiløyu øyah taibe nebun:

"Tru ya marøbelø kaasig sruube
niga pasrønrrai katsigu pølbasrtrab
wayig srukken misrig køn" taig.
[8] Katø øyeekkucha chibig køn:
"Kan srug srurrengwangarumba,
katø penøsrkamba inchib srug køn" taig.
Pøs nømbe Tiuswei wamwan maig taigwan mørmeeløgurri srurrengwan. Nømune trendø øyeeg nebuig melønrrai marig købig køn.

[9] Trune ñimbe Tius lawa wesruig misaamera, reywei sacerdotesmera, newan tab misag purø nørrø, Tius tru nui truba tabig mariilan eshkab misaamera kønrrai mariilø køn, tru ñimun purø løstøyugurri nui purø tørigu pønrramig kønrrai wamabigweiwan. [10] Ñimbe merrappe Tiuswei misaamera kømuig køn. Trune møimbe si, nui misaamera køn. Merrappe ñimbe Tiuswei lastima asigwan utønrrab kaima kuig, møimbe lastima asigwan yandø ñimbe nebua uta pønrran.

Tiuswei karuig melabeløsun amønay

[11] Nai undaarailø, yu piraube kan peg pirausrøngurri ka petø amrruatø latailan ñimun waminchar, ñimui møsigwan kwayab pasrabig tru ñimui asru kaig marøg købig arrubigwan tiusmanda marmøtay cha. [12] Judíos kømø misaamera Tiuswan ashmeelai utube nømguen ñimun asha kusrenrrai amønay, ñimune ke larrø kailø kui lataig wamindindøgucha, ñim tabig mariilan ashabe, mayeelan maig mariilan Tius payib kwaløm truiløbe Tiuswan truba tabig waminchai.

Misagwan asha karub purrabelan møramig

[13] Ashib karub purrønrrai møguelø purrønniilane nøm maig chiben møray, namui Señorweyasig. Tru maya misagwan ashib karub wabig, reywan lata, [14] katø kubenadurmeran lata, kaguen truiløbe kailane mørøsrkøb, katø sølgandø marøbelane nømdøwei tabig waminchai Tius øriilø kuimba, treetøwei nømune møramig køn. [15] Kaguende Tiusbe ñimune sølgandø martraiwei isun. Trumay marene, tru chugúinguen mørmubendø waminchibelø chinetø wamindiilane ñimbe mu mandamgaig kasra pønsrønrrun.

[16] Ñimbe amøñippe, chi iløsrkøbig chigaig ñimuimburab amøñibeløsun amønay. Inchendø 'chi iløsrkaimíig namuimburab amøñibelø ker' chiptø, trunune kaig maramigweyasig merrarrawa, marøb kømumig køn. Treeg kømøtø, Tiuswei maramigu marøb melabelø latailø tab isua amønay. [17] Mundøgucha maig købash inchimø, tab indamigwan treeg tab inchib, nunelan undaarab, Tiuswane køriibala amøñib inday. Katø tru reywan chigucha maig købash inchimub tab indamig køn.

Cristo maig købash indinab megaigwan nam asha kusrenrrai kørrømarig

[18] Karuindiig melabelø, ñimun karub pera købelane maig købendø inchimø, køriibala møramig køn. Tabelø chinchimeelandø kømøtø, martrain chippe, ke kandø kandø wamabelan chigucha treetøwei møramig køn. [19] Kaguende øyeebe tabig køn, møigwan køben isumdiig arruben treegu ka awentab, chi kaig marmubendø, maig købash puinab megamig kuindøgucha Tiuswan isua pasrabig kuikkurri. [20] Inchen ñimun chigøben kaig marikkurri ichabetøbene, ñim tammay ka melaptø melaindøgucha, ¿ñim treeg melaigwane Tiusbe chincha tabig kui ashchab kø? Inchen ñim sølgandø marikkurri maig købash indinab tammay melaptø melaibe, treebeguendø Tiusweimbe truba tabig køn. [21] Tiusbe ñimun wamappe, øyeeg nebunrraiwei wamig køn. Kaguende Cristogucha ñimuyasig truba kaig indinab megaig købig køn. Nøma maig uñibig køben, ñim treetøwei asha kusrenrrain kuig køn, ñim truwandøwei amøñibelø kønrrai.
[22] "Nøma chigucha chi kaig marmøwei,
ni mana kwaløm mungucha may wamincha isømøwei inchibig køn."
[23] Chigøben tsalø wamab trømbøig wamøbene, Cristobe treetøwei løtømuig køn. Nun chigøben truba isumdiig maringucha, nøgucha 'chigøben maramønrrun' chimøtø, maig

kønrrabigwan Tius sølgandø asha marøbigwan nø asha martraim pasrøbig køn. [24] Namui
kaig mariilane Cristo nøtøwei nui asru niga yaig køn, kurusyu mesrøb uras, kaig
maramigweimburappe nambe yandø kwailø latailø kørrømisra, sølgandø tabig amø-
namigu øsiguelø kønrrai. Ñimbe Cristoi kørriindiiløtøga tamariilø kuig køn. [25] Kaguende
ñimbe merrabsrømbe kan ubishamera pella, nøørøtø amøñib latailø kuig, møimbe katøle
Ubisha Ashibigweimay amrruin køn, tru ñimui møsiimeran chu uragucha chinchimønrrai
Ashibigweimay.

3

Kasharawarmera mandø amønamig

[1] Inchawei treetøwei ñim sraløgucha ñimui kelan maig chiben tammay mørøb melay.
Kelø møiløgøben Tiuswei wamwan køremeeløguen, kan triitøguen wamindamig palain
kømø, ñim maig købash kømø, mandø tab melaigwan ashatø, Tiuswei mayu punrrai,
[2] tru ñim chishig tabig amønaigwanba, køriibala melaigwanba nøm nebua asha. [3] Ñimui
tabzhiibe asru pala tamarikkurrin kønrrain kømøtø kuy, pusrugwan purø tabig tamarøb,
oromera tabzheelø pønsrøb, purø nørrøweyelø keb indiiløyu. [4] Treeg kømøtø, ñimui
manrrau kønrrai inday; mana patsab minchabgaig, larrø kørrøtiig kuiguba, larrø tam-
mayig kuiguba kønrrai. Inchen øyeebe si, Tiuswein kabyube purø tabzhig kui asig køn.
[5] Pøs merrabsrøngucha øyeegwein købig køn, ishumburmera Tiusweyasig tarømariilø tru
tabzhig nøm tøgagúibe. Nømbe Tiuswandø muniirabelø kua, nømui kelø maig chiben
treeg melabelø købig køn. [6] Inchawei Sarama treeg kuig køn. Abrahamwan mørøbig køptø:
"Ñi, nai ashib karub" cha wamabig køn. Inchawei ñimbe Sarai nimbasrmera lataig misrin
køn, ñim treeg sølgandø marabe, chiwangucha chi kørig kui pønrrabig chigar.

[7] Katø ñim keløgucha treetøwei ñimui sralane chugúi mørmíig lataig kømøtø, tab
isua møra pera kuy, nømun maig tab tøgagømig køben, trumaygue, ishuumisaabe
møg lata kømø, mas kullaguig kuimba, kaguende nømgucha ñimba kanguelarrøtø øsig
amønamigwan Tius keta tranig tøgar kuikkurri. Øyeeg maray, ñim Tiusba waminchen,
chiyugucha iløsrkaimíig kønrraimbe.

Tabig marendø chinetø puinab

[8] Trube, møimbe ñim mayeeløba kandø lataig isua lincha pønrray. Chigøben kanelan
nebubene, nan kui lataig isub, nunelø lataig undaarab, tab inchibelø køb, køramgailø tam-
mayelø kuy. [9] Mugøben chigøben kaig marene, lata treetøwei marmøwei, tsalø wamøbene,
lata treetøwei løtømøwei inday ñimbe. Treeg kømøtø, ñimgurrimbe 'mayanguen tabig
kønrrun' chinrrigay. Kaguende Tius wamappe, ñimun tabigwan utønrrai wamig køn.
[10] Kaguende:

"Møikkøben nui øsig tsumigwan tabig tøgagøb,
tab kwalømmera tøgagug købene,
nui niløwane isua møra tøgagømig køn,
kaig waminchimønrrab,
nui triitøga isa may wamincha kegørrøsrkømøweingue.
[11] Kaigyugurri wemallib, tabig sølwan maramig køn.
Ambugurri igurri tab kønrrabigwan lab, truwan unamig køn.
[12] Kaguende Señor Tiuswei kabmerabe sølgandø tabelaim pala ashib pasrøben,
nui kalumerabe nøba wamindiilan mørtrab muniitø pasrabig køn.
Trune Señor Tiusbe kaig marøbelane nømuingatø pasrømøn."

[13] Ñim chu uragucha tabigwandø martrab inchib meløbene, ¿ñimune mu kui kaig
martrautah? [14] Inchendø treeg sølgandø tabig maramigwan marøb melaindøgucha,
isumdiig nebubene, ñimbe mayanguen tab kuilø køn. Tru kaig inchibelan kørig kui
inchimøwei, kwarmøwei inday. [15] Masken treeg kømøtø, Cristone ñimui manrraube
nø ashib karub pasrabig mara tøga pønrray. Tru ñim Tiusweimburabigwan muniirab
melaigwan mugøben: "¿Treebe maig kø?" cha ñimun payene, mandø løtamigwan

chu urastøgucha isua pusra amønay. Inchendø treeg marøppe, nømune maig købash
inchimøtø, kwa tammay maray. 16 Ñimbe ñimui isub kebachib pasrabigube chi 'kalø
køn' chibig chigar kømig køn, ñim Cristoinug tabig amønaigwan ke ka indzatø ashibelø
nømguen køriimisra kørrømisrtraingue.
17 Tius trendø treeg kønrrain købene, sølgandø marøb megawa, kaig indinab
megamikken søl køn, kaig mara kømøtø. 18 Kaguende Cristotøweinguen, nøbe sølgandø
tabig kuagucha, tru sølgandø tabig kømeelayasig kaig indinab megawa, kaig mari-
iløgurri kwaig køn, kanmaytø managatigweyasikke, katø, katø kwanrrab kømøtø, namun
Tiusweimay pera inrrab. Nui asrwane kwangaruindøgucha, nui espíritune øsig kungaruig
køn. 19 Incha nøbe espíritu kuig køppe, tru espíritumera merrarrawa, keeriilø pønrrabelan
Tiusweimburabigwan eshkab kusrenanig køn. 20 Tru espíritumera trusrø pønrrabeløbe,
merrabsrø tru Noé tsub kwalømmerawan mørøg kømui inchibelai espíritumera købig køn.
Tiusbe tru uras nømune truba tammay muniiraig købig køn, tru nu barcon marøb kømne.
Tru barcoyu kebamba, piugurri øsig webambubeløbe mamdøzhiitø kuig køn, ochoeløtø.
21 Inchen tru pibe tru møi ya piu umbu ulsra kaigyugurri wesrailø kømigwan eshkabig
kuig køn, Jesucristo kwawa, katøle øsiiraikkurri. Tru piu umbu ulsraibe asrwan chillig
kømønrrai 'chishmarøbig køn' cha eshkabig kømøtø, Tiusweimburab namui isub kebachib
pasrabigu chi 'kalø køn' chibig chigaig møingurrimbe nøbatø pasramigwan eshkabig kuig
køn. 22 Incha nøbe møimbe srømbalasrømay ya, Tius Møskawei kusrmay waben, katø
ángelesmera lata, nøm ashib karub pønrrabelø lata, maramburab marøbelø lata nø maig
chiben mørøbelø køn.

4

Tius ñimun maig martrai traniiløbe trunun maray

1 Inchawei Cristoma nui asru kaig indinab megaig købene, ñimungucha nø mari-
imaytøwei martrab tamara pønrray. Kaguende møikkøben asru maig købash indinabiibe
tru kaig maramigwane yandø nøørø mara pasran, 2 katøguchi øsig unamig arrubigube
yandø asr mumay srua iben, treeg uñchab kømøtø, Tius maig uñchain køben, treeg
uñchab. 3 Tru judíos kømø misaamera Tiuswan ashmeelø maig marøbelø køben,
merrabsrø ñim treegwei marøb amønaibe yandø trutø tsabø køn. Pøs trømbøig kaig
indiiløyu amøñib, trømbøig kailø martrab isub, mutsiirab, kaig fiestamerayu amøñib, katø
tulundzuna mutsiiramburab mutsiirab, katø chiwangøben kan tius kui lataig inchibelø
larrø kailø køn, nømbe. 4 Inchawei nømune møimbe pesriig asønan yandø nømun ñim
treetøwei nøm trømbøig marøb llirab pønrrainug lincha marøb pønrrømubene. Incha
treekkurri ñimune trømbøig waminchibelø køn. 5 Inchendø nømbe Tius tru øsiguelan
lata, kwabelan lata maig kuigwan paya ashib martrab tamara wabigwei merrab kemalla,
chi mariilan eshkamig kønrrun. 6 Inchawei treekkurri kwabelanguen Tiuswei tabig
srø wamwan eshkaig købig køn, Tius øsig køb lataitøwei nømui espírituyu øsiguelø
kønrrai, nømui asrwane misagwan maig asha maramig køben yu piraube treeg asha mara,
kørrømarig kuindøgucha.

Misaameran mandø purugub kømig

7 Chitøgucha yandø patsønrrabig pumibe lutaurab arrun. Inchawei ke tab asha, tab
isua pønrray, Tiusba tab wamindamig kønrraimbe. 8 Ñimui utube undag købigwanmerrig
masken tøgagømig køn. Kaguende undag købiibe purø nørrø kalø mariilan chishtø
kasrøbig køn. 9 Kangurrin kangurri ya pebay, chigøben cha mørmøtø. 10 Ñim møitøgucha
Tiusweyasig marøbelø kønrrai ñimun Tius ketig utiitøgabe katøganelan tab kønrrai
puruguy, Tius ka yandø tab indikkurri ñimun tru peg peg ketigwane kan chigøben
købigwan tab asha marøb tøgagøbelø lataitøwei maray. 11 Møikkøben waminchippe,
tru wamindiibe Tius wamindigwandøwei waminchi. Møikkøben chiyu køben mara
tranøppe, ñui asrwan Tius maya fuerzas traniitøga mara tranø. Chiwandøgucha marøppe,
Jesucristogurri Tiusbe maya nuguen tabig indig kønrrai maray. Tørguegwalmabiiba,
maramburab mariiba managatig nuiwein køn. Treeg kønrrai.

Chine puindøgucha ka pønrrab

12 Nai undaarailø, kan maig inchibig køtashchab purø murig nag lataigu ñimun puraambamig nebubene, chindimbarre øyeeg kermab isumøwei, katø kan managuen treeg pumíig kui lataig isumøwei inday. 13 Treeg kømøtø, masken Cristoimburab nøba treetøwei kaig nebuinab puraambub ambamig tøgaguabe, kasraaray, Cristo tørguegwalmabig kenamisren, ñim truba kasraaramig kønrraimbe. 14 Ñimbe mayanguen tab kuilø køn, ñimun Cristogurrindø mugøben tsalø wamøbene. Kaguende tørguegwalmab Espíritu, tru Tiuswei Espíritube ñimuim pala pasran. 15 Ñim møikkøben kweecha kui, kabe nila kui, kabe larrø kaig kua kui, kabe nuimburab kømubendø, marøb kegala kui, treekkurri kaig nebuinab megabgun. 16 Treeg kømøtø, møikkøben Cristoin kua kaig nebuig megawabe, kørig kui inchimøta. Cristoi munchiwan ñimun pasra wamikkurri masken Tiuswan truba tabig wamindamig køn.

17 Pøs kaguende yandø treeg kønrrabiibe pubguen inchen, Tiuswei yauelainuutøwei maig kønrrabigwan Tius nø asha martrab pølbasrtrun. Tru namunmerrikken maig kønrrabigwan asha marøb pølbasriibe, trube, ¿tru Tiuswei tabig srø wamwan mørøg kømui inchibelane mas maig martrerah? 18 Inchen,

"Sølgandø tabig pasrab møwanguen
kaigyugurri wesraig kømibe truba murig kuibe,
¿Tiuswan køriibala pønrrømeelaimba,
kaig marøbelaimbabe mas maig kønrrerah?"

19 Inchawei Tius maig kønrrain køben kaigyu puraambub melabeløbe sølgandø tabigwan marøbig marøb melamig køn, nømui møsiimeran Tius tru Chiwandøgucha Marøbigwei tasku pønsrøb. Pøs nøbe managucha elachimíig køn.

5

Cristoielø mandø amønamigwan waminchib

1 Møimbe ñimui utu Tiusweimburabelan pera marøb pønrrabelan nabe mandø amønamigwan waminchab inchar, nagucha nøm lataitøwei Tiusweimburabelan pera marøb pasrabig, katø Jesucristo maig købash indinaben ashib, katø Cristo tørguegwalmabig kenamisren, nagucha truyu tøgatø pasrønrrabig. 2 Tius nui ubishameran ñim ashib tøgagønrrai nø ñimun traniilane tab ashib tøgaguy, ke martrai inchendø kømøtø, ñimashib treeg martrab isua marøb, Tius maig palain køben, treeg. Katø ke anwandø chull inchimø, ñimui maramigwan marøppe, palabinø kømø, tab maramig køn. 3 Ñim ashib tøgagønrrai ñimun traniilane ñimuielø kui lata, ke ñim karua srua kømøtø, ñim mandø amønaitøga nømguen asha kusrenrrai maray. 4 Treeg marabe, tru Maya Ubisha Ashibelaim Pala Pasrabig kenamisrene, ñimbe corona tørguegwalmabzhig managuen minchabgaigwan utønrrun.

5 Katø treetøwei ñim matsøreløgucha tru Tiusweimburabelan pera marøb pønrrabelane maig chiben trunun møray. Søteeløba kangurrin kangurri maig køben inchimøtø, tru tammayig kønrrai marøbiitøga truitø pinøgasrailø amønay. Kaguende:

"Nuinetø nuig mørørai inchibelane
Tiusbe søtøbasramisrøb kurrappe,
trune chigucha kømeelø tammayelane
nui ka yandø tab indigwan Tiusbe tranøbig køn" cha.

6 Tiuswei maramburab marøb tasig umbu nørreelø misrøb pønrrømø, utsøbasray, yandø nø treeg maramig puben, ñimun nørreelø martraimbe. 7 Ñim chigøben truba isub tøga pønrrailane Tiuswandø pønsray. Kaguende nøbe ñimuimburab tab kønrrai isua martrab wabig køn.

8 Mumaygucha srua irramamø isuamøra amøñib, chu uragucha pesannamø, isuatø amønay, kaguende ñimun ashig kømui inchibig, tru nugwaimandziibe kan león pøtøgatanwan namig mullib uñib lataig unan, møigwan køben manrrab lab. 9 Inchawei ñimui isubigwan Jesucristoinuutø pasra pønrraitøga truigwane kørtrab kømø, ñimbe mur isua pønrray,

yu pirau chusrøndøgucha ñimui nuneløgucha treetøwei kaig nebuinab puraambub melai
ashabe. [10] Inchendø kan maya yana køsrøndø ñim treeg kaig puraambub melaikkurrimbe
tru chiyutøgucha ka yandø tab inchib Tius managuen patsønrrabgaig tørguegwalmabiisrø
Cristoba kanbalatø purramig kønrrai wamabiibe, nøtøwei ñimune katøle tamara pønsrøb,
chiyugucha kørrønrrabgailø marøb, katø trurrigu kullaaramø murelø kønrrai marøb,
yandø treeg pønrrønrrai kørrømarøb inchun. [11] Tius nø ashib karub tøga pasraibe
managatig nuin kønrrun. Treeg kønrrun.

Srabe wamindiilø

[12] Silas, nai nuneg, chi isumgaig na tabig kui asigwan nabe nun landøtiig pøringarur,
øyeeg, øyeeg amønay chinrrappa, Tius tru ka yandø tab indig ciertoniibe, iig køn cha,
eshkanrrappa. Inchawei truyu mur pønrray.

[13] Tru iglesia Babiloniasrø ñimun latawei lawa wesruig pasrabiibe ñimun 'ka warøgueh'
cha øran, katø Marcos nai nusrkai lataikkucha. [14] Katø kangurrin kangurri undag købiitøga
muchab 'manguen ka amøñigueh' tay.

Ñim Jesucristoieløbe mayeeløba chi isumgaig tab købigwan tøgagønrraimab isur.

2 San Pedro

'Ka amøñigueh' chib pørig

1 Na Simón Pedro, Jesucristoi marøb megabig, katø nøashib karua øriibe, tru namui
Tius Kaigyugurri Wesrabig Jesucristo newan sølgandø tabig marikkurri, ñimui isubigwan
Jesucristoinuutø purø tabzhig tøgagømigwan nam tøgagúigwandøwei nebua tøga pønrra-
belan iigwan pørar. 2 Tiuswanba, namui Señor Jesucristonba nebua asikkurri nui ka yandø
tab indig tranigwanba, chi isumgaig tab købigwanba ñim uñcha tøgagønrraimab isur.

Tiuswei ureg kømibe øyamayelø kømig køn

3 Tius nui maramburab mariitøga namun øsig waramigweyasig lutøgurri chi pal-
abigwanba, nuyasiitø tabig amønamig kønrraimba namun tranig køn, nø trendø tør-
guegwalmabig kuitøgaba, nø purø tab indiitøgaba nø namun nebua asingarua. 4 Tru
øyeeløgurri Tiusbe truba nørreelø, trurrigu purø tabelø namun trannrrab misriilan tranig
køn. Incha tru traniiløgurri ñimune Tiusbe, nø maig køben, treeløwein kømigwan
tøgagønrrai tranig køn, yu pirau tru køsøngønrraptiig purø trømbøig marøg købig
mindishib treranøb pasrabigugurri wegørrønrrai. 5 Inchawei treeg købene, iilan tø-
gagønrrab truba tranrramig køn: Tru isubigwan Jesucristoinuutø pasra tøgagúigwane
iigwan nemaramig køn, maig køben inchimø, tabig amønaitøga. Tru tabig amønaigwane
Tiuswan nebua asiitøga nemaray. 6 Tiuswan nebua asigwane asr maig miaben tru kuindø
marmuitøga nemaray. Asr maig miaben tru kuindø marmuigwane chigúingucha tammay
yandø, yandø melamitøga nemaray. Tru tammay yandø, yandø melaigwane Tiuswan
maikken tarømisrmø tabig amønaitøga nemaray. 7 Tiuswan tarømisrmø amønaigwane
trag nunelø lataig tab indiitøga nemaray. Inchen yandø tru trag nunelø lataig tab
indigwane undag købiitøga nemaray.

8 Iilø ñimuinug kerrigu pønrrøwa larrøbichib nurabene, namui Señor Jesucriston ñim
nebua asha tøgagúigube ñimbe chi marmø, ka amøñinrrab kømøwei, ke ka nebua asiitø
kønrrain kømøwein kønrrabguen. 9 Inchen iilan chigaibe kan kabgaig lataig, kabe kan yab
nebua ashchab kaimabig lataig køn, merrabsrø nui kaig mariilan chish marigwane yandø
chab pesannaweig. 10 Inchawei treeg købene, nai nunelø, ñimun Tius wamigwanba, lawa
wesrub indigwanbabe, ñimuinug tab pasrønrrai katøguchinguen kønrrab inday, kaguende
iilan marabe, managuen srurrengwamønrrabguen. 11 Trumaybe si, namui Señor Jesucristo
tru Kaigyugurri Wesrabigwei managuen patsønrrabgaig ashib karub wainug ñimuimbe
kebambamig yaskabmerabe ke lendø kurim pønrrønrrun.

Mugucha mandamgaig kusrenaniilø

12 Tru iilan nabe ñimun chu uragucha isungaruppatø, isungaruppatø megamønrrun, tru
newan ciertonigwan yandø ñimbe ashib elatchabgaig tøga pønrraindøgucha tru ñimun
kusrenanig købigwan. 13 Na pirau øsig uñippatøbe øyeelø wamindiitøga isuptø melønrrai
kuñappatø megamig søl kuitamab isur. 14 Namui Señor Jesucristo nane tørgandø eshk-
aben, nabe petø kwam kui mørar. 15 Katø nabe mumaytøgucha ñimuyasig maramdiigwane
martrab inchar, na kwaimbala ñim chu uragucha iilan isub marøb kønrrai.

Nømui kaptøga ashibelø

16 Señor Jesucristoi maramburab marøbigwanba, nø arrumigwanba nam kusrenanøppe,
misaamera ka nømdø isua wesrua wamindiilan kusrenanmuig køn. Treeg kømøtø, nambe
namui Señorwei purø nuig tabig purayaigwan namashib namui kaptøga asigwan eshkab
waminder. 17 Kaguende Tius Møskai nun truba tab indigwanba, tørguegwalmabigwanba
utøben, tru Purø Nuig Tørguegwalmabiisrøngurrimbe kan wam arruppe: "Iibe nai
undaaraig Nusrkain køn cha. Nabe nøgurri truba kasrag war" cha, trenchiben, 18 nambe
mørøbelø ker tru wam srømbalasrøngurri nun øyeeg waminchen, Tius tru nuindø tarø-
mara pasrin tunsrø Señorba nam pønrrøwa. 19 Inchen katø Tius maig karuigwan eshkabelø

wamindiibe treetøguen kømø, maig taibe treeg kønrrabigwan tøgaguer. Ñim trunun tab asha pønrraibe tab køn, kan løstøyu tør kønrrai tør-rramnegatig pilabigwan lataig, katø tru løtsøzhig yemdø kal-lab estrella ñimui manrrømerayu kal-lanrrai. [20] Trurrigu iigwane purø tab isua tøgagømig køn: Tius maig karuigwan eshkanrrai Tiuswei wam pørigu pønrrabelane ni mønundøgucha mugøben ka nuinetø isua, 'øyamay køn' chib pasramig kømíig kuin kui. [21] Kaguende Tius maig karuigwan eshkabeløma managuen ka nømuimburaptø isuabe waminchimuig køn. Treeg kømøtø, møguelø waminchippe, Espíritu Santo maig wamindingaruben, treeg waminchibelø købig køn.

2

Maig kuigwan kømøtø, peetø kusrenanøbelø

[1] israelita misaamerai utuma 'Tius maig karuigwan eshkabelø ker' chibelø isapteelø kuig køn. Katø ñimui utugucha treetøwei isatø peemaytø kusrenanøbelø kønrrun, lliska nømui isuitøga kusrenaniilø pinishinrrabigwan mu ashmøwatø treeg kusrenaniilø keera pønsrønrrabelø. Katø treetø kømøtø, Señor tru nømun kaigyugurri wesranrrab penabigwanguen chigucha kømíig kui lataig mara kørrømaran, nømuyasiitøwei møi møi pinisaig kømigwan lab. [2] Inchen møiløgøben truba nu treetøwei truilø nømui køsøngønrraptiig marøb amønaigu marøb amøñinrrab kebamba, nøm treeg marikkurri tru newan ciertonig, Tiuswei maywane misaamerabe kaig waminchun. [3] An pareelø køptø, nømdø isua, purø may isa wamincha, ñimune an wesrab srua kønrrun. Inchendø nømun kaigyu pønrrønrrai manasrøwei pønsraibe mu katamgaig petø punrrun, kaguende nømune pinisailø kønrrai pønsrailø kua.

[4] Tiusbe tru ángelesmeran købenguen kaig marigwane ulø paymø kømø, ulø paya, tru møra melamnug kebeta, larrø løstøyu pønrrønrrai cadenastøga merrarrawa, keerøppa pønsraig køn, Tius tru maig maramigwan asha marøb kwalømweyasig. [5] Katø merrabsrø yu pirau misaameran chigucha Tiusbe kaig marigwan treetø kørrømisrtrain kømø, ulø payig købig køn. Inchendø tru sølgandø tabigwan eshkab waminchibig Noéwanba, katøgan sieteelanbatø chinchimuig købig køn, yu pirau kaig misaameraim pala pi pulabigwan arringarub uras. [6] Katø Tiusbe Sodoma ciudawan lata, Gomorra ciudawan lata pinisaig kønrrai marig købig køn, usrø tuindø misramnegatig parra kørrømarøb. Øyeeg marigwane wendøsrø kaig misaamera øsig warønrrabelø trunundøguen isua asha kønrrai marig købig køn. [7] Inchendø Lotwan, tru sølgandø tabigwane wesraig køn. Tru Lotbe chu uragucha larrø kaig misaamera ashikken kønrrabgaig trømbøig marøb amøñiben asha, truba isui inchib tab kømui megabig køn. [8] Inchen Lot, tru sølgandø tabig, nømui utu tsubiibe yeeg kaig maren, kwalømmørig, kwalømmørig nui sølgandø tab møsigube purø trømbøig kui megabig køn, tru nøm treeg trømbøig mari ashiptø.

[9] Inchawei Señorbe nuyasiitø kønrrab pønrramisra pønrrabelane, maig inchibig kø-tashchab asamig puin pønrrøben, truyugurri wesrappe, sølgandø tabig marmeelane esegappa pønsrøbig køn, tru maig kønrrabigwan asha marøb kwaløm møra melønrrai maramig. [10] Asr purø trømbøigwan marøg kui inchen tru kuindø marøb, katø ashib karub pønrrabelan mundøgucha mørmø kaashib, øyeeg inchibelanwei treeg martrab køn. Iiløbe chine maram patsiilø, purø nørreelø kømmørø inchib, srømbalasrø ashib karub pønrrabelan nørreelanguen chigøben tsalø wamamig kørikkengar køn. [11] Trune ángelesmera murelø kuigu lata, nømui maramburab maramig tøgagúigu lata, tru møguelø lataguen kømø, mas nørreelø købenguen truiløbe, tru srømbalasrø nørreelø karubelan Señorwei merrab tsalø wamømeelø køn, kaig nebuig møra pønrrøbash chib.

[12] Trune tru i møgueløbe chigúinguen mørmubendø, chigøben tsalø wamabelø køn. Kan animalmera købgunrriguelø, chugúinguen mørmeelø, ka merrarrawa tøgagønrraimba, pinisailø kømigweyasiibatø kal-lawar køn, nømui kaig marøb pønrrainuutø chab pinøn-rrabelø. [13] Nømbe sølgandø tabig marmuimburøbe nømbe sølgandø tabig mariimíitøwei utønrrun. Kaguende nømbe kwalømguen nømui asr maig miaben, kaig maramelane, purø tabig mørørai inchib, kasrag marøbelø køn. Truiløbe køsøngønrrapteelø, chillig inchib

mindishibelø treelø køn. Nøm ñimba lincha mab warainug, kaig kegørrøsrkøbigu purø
tab kui mørøb nømbe warabelø køn.
[14] Kan mun køben ashippe, ka yandø ashmøtø, truiba itølulrrab isua ashib, katø
chigøben kaig maramigwane muraaraig mørmø marøbelø køn. Katø Tiusweimburabeløyu
kullaateelane chull asingarua purø may kegørrøsrkøb, katø parø indamigwangucha neyu
kusrebelø køn. Truiløbe kaig nebuig pønrrønrrai pønsraig misaamera køn. [15] Sølgandø
tabig amønaig mayugurri tarømisra, tru Beorwei nusrkai Balaam taig maig marøb
unigwan merrarrawa amba pelig køn. Tru Balaamma kaig mara an pagaraig utamigwan
undaaraben, [16] tru nø treeg marigwane nune mur namig køn. Kan mula waminchimíig
købendø, møwei wamdøga wamincha, Tius tru maig karuigwan eshkabig chugúinguen
mørmø marigwan pasram merrarraig køn.
[17] Tru treeg misaamerabe kan kølømø piguumera chi pigaig, purgølig latailø køn, kan
wañimera mur isig icha srua ambi latailø. Truilane purø trømbø løstøyu pønrrønrrai
pønsrailø køn. [18] Nømui wambe ke purab nørreelø ke ka waminchig køptø wamincha,
asr maig marøg kui inchen, tru kuindø trømbøig treeg mariiløtøga kegørrøsrkøbelø køn,
kailai utu meløwa, ke kaimabsrua tru kaig mayugurri wegørrarwan. [19] Nømbe katøganelan
'chi iløsrkaimíig elatsiilø kønrrai martrumøn' chibelø køn, nømdøweinguen trømbøig
asamguengaig køsøngønrraptiig mariiløyu truitø srua ambiilø købendø. Kaguende
møitøgucha nø chi marøb pasrailø kanarramabiibe, yandø truitø srua yaim pasran.
[20] Kaguende namui Señor Jesucristo tru Kaigyugurri Wesrabigwan nebua asha, i pirau
køsøngømdiig maramigugurri yandø wegørra, katøyug øyeeg kaig mariiløyutøwei iløsrka,
truitø srua irramabeløbe, katøbe srøsrø lataguen kømø, purø kailøguen kørrømisran.
[21] Trembe tru sølgandø tabig amønam maywan nebua ashmuig kuinguen søl købsruinrrun
nømuimbe, yandø truigwan nebua asha, tru maig maramigwan martrai pasrig newan
tabigugurri katøle tarømisra ibgunrriibe. [22] Inchendø nømune misaamera øyan taibe
ciertonwei nebuin køn: "Werabe nuña, katøle trunundøwei man" taig. Inchen: "Kuchibe
chab pirendø, katøle chilligutøwei latøgusan" taig.

3

Señor katø arrumig

[1] Nai undaarailø, na ñimun srøsrø pørig kømnetø katøgan na ñimun pørtrab inchar.
Srøsrø pørigu lata, møim pørigu lata, øyeeg, øyeeg melønrrigay chib watchab inchar,
ñimui tabig chishchig isuiløyu. [2] Katø Tiusweindø tarømariilø Tius maig karuigwan
eshkabelø merrabsrøwei wamindigwanba, Jesucristo tru nøashib karua øriilø ñimun
kusrenanig, Señor tru Kaigyugurri Wesrabig martrai karua pasrigwanba, ñim pesannamø
isua kønrrai ñimun pørar.
[3] Incha iigwanmerrig isua kuy: srabe kwalømmerawane misaamera Tiusweimbura-
bigwane ka indzatø ashib, chigøben cha mørøbelø treeg inchib amrrunrrun, nømui
asr maig palai inchen treeg marøbelø. [4] Inchabe trenchinrrun: "Cristo tru katø attrab
cha kørrømisriibe ¿mandiindah? cha. Chima tru merrabsrø namui kølli misaamera
kwaikkurrimbunø, katø srøsrø pirøwan marikkurrimbunø maig købiibe trubatø kagøn"
cha. [5] Kaguende i misaamerabe iigwan nebua ashibelø købendø, ashmeelø misrøbelø
køn, tru srømbalaba, pirøbabe treeg kønrrai Tius trendaikkurri merrab manasrøwei
pønrrabig kui. Inchen tru pirø pimerayugurri webarrubiibe, katø pitøgatøweim pasrabig
kui. [6] Inchawei tru urassrø pirøwanma sre pua pi pulingarua, chab pinisaig købig køn.
[7] Inchen srømbalameraba, pirøba Tius treeg kønrrai nø trendaikkurrindøwei møin kwaløm
pønrrabeløbe, naatøga parramig kønrrai esegain pønrran tru maig maramigwan Tius asha
maram kwalømweimba, katø tru kaig misaameran pinisailø køm kwalømweimba.
[8] Katøgucha iigwan isua kuy, nai undaarailø: Señorweimbe kan kwalømdø mil años
lataig køben, mil añosbe kan kwalømdø lataig køn. [9] Señorbe nø treeg martrab misra
kørrømisrigwane, peguen marmø ka pinaptinchab kømøtø køn, møiløbe treeg martrab
taigwan peguen marmønmab isua tøgagúindøgucha. Treeg kømøtø, nøbe ñimun tammay

muniitø, muniitø wabig køptø, mugucha ka pinønrrain kømøtø, mayeeløba nømui kaig
mariilan isua møra, Tiusweimay lliranrrai indan.
[10] Pøs tru Señor arrum kwalømbe kan niliig arrub lataitøwei chi isumø køben attrun.
Inchen srømbalamerabe purø trømbøig kørig kømdiig wanrrøb nøørøtø misren, katø
truyu chine pønrrabeløbe naarab pill-llanrrun. Inchen pirøba, truyu chigurrimbunø
pønrrabelane kerrigu parra, pinisaig kønrrun.
[11] Inchawei kerriguba øyeeg kenaguen kømíig chab mindishib pinisaig kønrrabig
købene, ¡Tiusweyasiitø tarømisra amøñib, katø ke nundø isub tabig llirab amønamig
trurren palan! [12] Tius tru arrum kwalømwan muniirab, ke petø punrraimab inday. Tru
kwalømbe srømbalamerabe naarawa, chab pinøben, chigøben truyu pønrrabiibe tru
naarabigu chab piranrrun. [13] Tius tru trannrrab misra kørrømisrigwan nambe munig
meler, tru srømbala srøigwanba, srø pirøwanba truiløyube tru sølgandø tabig marig
tøgaigwan.
[14] Inchawei nai undaarailø, tru iilan munig køppatø, chishchig, ñimbe mu mandamgailø,
nøba chi isumgaig nui merrab treeg pønrramigwandø truba truba tranrrab muniiray.
[15] Ñimbe iigwan isua asha tøgaguy, namui Señor truba tammay muniitø, muniitø waibe,
nam kaigyugurri wesrailø kømigweyasig kui. Iigwandøwei namui undaaraig nuneg
Pablogucha pørin køn ñimun, Tius nun maig kusrebig kønrrai traniitøga. [16] Nui pøri-
iløyu trumørig iilan nøbe ñimun wamindan, truiløyu kanbalømerabe tab chigúinguen
møramgailø køben, truburab nebua ashmeeløba, tab pønrrømeeløbabe Pabloi pøriilan
ke ka kalø marøb, peemaytø kusrenanan, Tiuswei wam pøriilan katøganbalømerasrø
lataitøwei. Nøm treeg maløppe, nømdøwei pinisailø kømigwan lab pønrran. [17] Inchawei
nai undaarailø, iigwan yandø kanmaytø chab wammørarbe, tab asha amønay, tru larrø
kailø may wamindiitøga ñimun peløsrka, ñim tabig mur pønrrainukkurri kørrøsrkainab
pønrrømønrrappe.
[18] Masken ñimbe namui Señor Jesucristo tru Kaigyugurri Wesrabigwan katøguchinguen
tab nebua ashib, katø nui ka yandø tab indigu nørrørab inday. Purø nuig, purø tøriibe,
møiya lata, managatig nuyasiitø kønrrun. Treeg kønrrun.

1 San Juan

Øsig kømigwan tranøb wam

1 Nambe ñimun iigwan pørøppe, tru srøsrøgurri købigwan tru nam mørigwan, na-
mashib namui kaptøga asigwan; maig køtashchab nam tab asigwan, namui tasiimeratøga
katørab indigwan, tru Øsig køm wamweimburab pører. 2 Tru øsig kømibe yandø ashchai
kenamisren, nambe trunun asig køn. Incha nambe trunun øyeeg chib wammørøsrkøb
eshker, tru managatig øsig kømigwan. Truibe Møskaimba pasrøwa, namun kenamisrig
køn. 3 Nam ashib, nam mørøb indigwan, trunun nambe ñimungucha wammørøsrker,
ñimgucha namba kandø lataig kandø isua pønrrønrrai. Inchen tru nam kandø lataig
kandø isua pønrraibe, Møskaimba, nui Nusrkai Jesucristoba pønrraig, truig køn. 4 Iilan
nambe ñimun pører, namui kasrag købigwan newan tøgagønrrab.

Tøryu amøñib

5 Jesucristo namun wammørøsrkøb kusrenanigwan møi ñimun nam eshkaibe iig køn:
Tiusbe tør køben, nuinuube chigucha løstiibe kaagøn cha trendaig. 6 Nambe nøba
kanbalatø tab lincha pønrrer chibendø, nam løstøyutøwei amøñibene, nambe ka isatø
indig webiben, tru newan ciertonig maig køben treeg amønaig kømøtø webinrrun. 7 Tius
tøryu pasrab lataitøwei nam tøryu amøñibene, trumaybe nambe kangurrin kangurri
kandø isua lincha pønrrer. Inchen Tiuswei Nusrkai Jesucristoi animbe chigurrimbunø
namui kaig marigwan chish maran.

8 Nambe 'chi kaig marig chigar ker' chib pønrrøwabe, namasiitøwei kegørrab pønr-
røben, tru newan ciertoniibe namuinug pasrømøn. 9 Nam chigøben kaig mariilan 'treeg
marøbwei inchar' cha Tiuswan eshkabene, nøbe namui kaig mariilan ulø paymø pesannab,
chigurrimbunø namui kaigwan chish marøb indamig nøbe chi isumgaig sølgandø marøbig
køn. 10 Inchen nam 'chigucha kaig mara kømeelø ker' chib pønrrøwabe, trube, nambe
Tiuswane ka isaptiig kui mara tøgagøben, nui wambe namuinug pasrømøn.

2

Namuimburø purøwaminchibig Jesucristo

1 Nai ureezheelø, iigwan ñimun pørar ñim chigøben kaig marmønrrai. Møikkøben
kaig marindøgucha, namuimburab Møskawei merrab kan purøwaminchibig tøgaguer,
Jesucristo tru sølgandø tabigwan. 2 Namui kaig mariiløgurri Tiuswei namig købigwan nø
uta pasramisra namuyasig nø kwaig køn, trurrigu namuiwandø kømøtø, yu pirau maya
misaamerai kerriguelaimba.

3 Tius maig maramigwan martrai pønsrailan nam møra marabe si, trube, nam nun
nebua ashibelø kermab asamigønrrun. 4 Inchen møikkøben: "Nabe Tiuswan ashibig
kur" chibendø, nø maig maramig martrai karuilan møra marmubene, truibe isaptiig
kui webiben, tru newan ciertoniibe nuinuube pasrømøn. 5 Trune Tiuswei wam maig
karuigwan møra marøbig, truibe si, Tiuswan kerrigu newan tabig undaarabig misrin køn.
Trumaybe nambe nøba kanbalatø lincha pønrrermab aser. 6 Møikkøben Tiusba kanbalatø
lincha pasrar chibiibe, Jesucristo nø maig uñibig køben, treetøwei unamig køn.

Kan srøig martrai karua pasrig

7 Nai undaarailø, i maramigwan martrai karua pasrigwan na ñimun pøriibe srøig
kømøtø, tru ñim merrabsrøngurri trendø tøgagúig truitøwein køn, tru martrai karua
pasrig tru trendø merrabsrøngurri tøgagúig tru wamwan ñimbe møra køn. 8 Inchen
køben nabe ñimun martrai karua pasrig ñimun srøig pørar, nuinug lata, ñimuinug lata
ciertonig. Kaguende tru løstiibe yandø pureb iben, tru tør newan ciertoniibe yandø
pilabguen pasran.

[9] Møikkøben ‘tøryu pasrar’ chibendø, nui nunewan tsalø inchibiibe katøgucha løstøyu
srø pasran. [10] Inchen nui nunewan undaarabiibe tøryu pasran. Incha nuinuube srurreng-
wangarubiibe chigagøn. [11] Inchen nui nunewan ashig kømui inchibiibe løstøyu pasrab,
katø løstøyu unan. Incha nøtøwei chumay ib pasrarmabguen ashmøn, kaguende løstiibe
nui kabmeran ashmønrrai kasrøben.
[12] Ñim ureezheelan, na ñimun pørar.
Kaguende Jesucristoi munchigurri ñimui kaig mariilan ulø paymønrrab pesannaig
køn.
[13] Na ñim møskalan pørar,
kaguende srøsrøgurri manawei nø pasrabigwan ñim nebua ashibelø kuimba.
Na ñim matsørelan pørar,
kaguende Satanás, tru larrø kaigwan ñim kanaig kuimba.
Na ñimun ureezheelan pørig køn,
kaguende Møskawan ñim nebua ashibelø kuimba.
[14] Na ñim møskalan pørar,
kaguende nun srøsrøgurri manawei pasrabigwan ñim nebua ashibelø kuimba.
Na ñim matsørelan pørig køn,
kaguende ñimbe kørrømø,
mur pønrrabelø kuikkurri,
katø Tiuswei wam ñimui manrrau pasrøben,
Satanás, tru larrø kaigwan kanaig kuimba.

[15] Yu pirauigwan purø undaaramøwei, katø yu pirau chi købigwangøba undaaramøwei
indamig køn. Møikkøben yu pirauigwangøba undaarabene, Tius Møskawei undag købiibe
nuinuube kaagøn. [16] Kaguende yu piraugurri arrubiibe, øyeeg køn: asr maig marøg køben
mariilø, kaptøga chigøben chull asiilø, katø namui chigøben købiitøga truba nørreelø
kømmørø indiilø. Øyeeløbe Tius Møskaweinukkurri arrumøtø, yu piraugurrindøwei
arrubig køn. [17] Inchendø pirøbe, katø truyu chigurrimbunø chull indiiløbañau patsab iben,
trune Tius maig kønrrain køben treegwan marøbiibe managatig øsig kønrrun.

Criston ashig kømui inchibelø

[18] Ureezheelø, yandø srabe kwalømmera puin køn. Tru Criston ashig kømui inchibig
attrab kui ñimbe wammørøbelø køn. Inchawei møi yangucha tru ‘Cristo ker’ chibelø truba
truba amrruin køn. Treekkurri nambe yandø srabe kwalømmera kui aser. [19] Truiløbe
namui utugurri webambuppe, webambubwei inchendø, namuielø kømuig køn. Pøs
namuielø kui kuimbe, namba pønrrabig pønrrabsruig kuinrrun. Inchendø webambuppe,
ke mayeeløbabe kerrigu namui utuelø kømuin kui tørgandø ashchain kuig køn.

[20] Inchendø ñimbe Espíritu Santoiwan itølusig tøgar kua, treekkurri ñimbe chi-
wandøgucha ashibelø køn. [21] Nabe ñimun pørøppe, newan ciertonigwan ashmeelø kuimba
kømøtø, ñim ashibelø kuimba pørar. Katø ñimbe ashibelø køn, chitøgucha isatø indiibe
tru newan ciertonigugurri arrumíig kuin kui. [22] ¿Tru isaptiibe mu kerah? ¿Tru isaptiibe
Jesúswan ‘Cristo kømøn’ chibig kømuitarru? Iig køn tru Criston ashig kømui inchibiibe,
tru Møskawan lata, Nusrkawan lata ‘Tius kømøn’ chibig, truig. [23] Mutøgucha Nusrkawan
‘ashmíig kur’ chibiibe Møskawangucha chigaig køn. Inchen møikkøben Nusrkaweimburab
‘nøbe mu kui ashig kur’ chibiibe, truibe Møskawangucha treetøwei tøga pasran.

[24] Inchawei ñim srøsrøgurri wamindi mørigwane truyutø pønrrabig pønrrønrrab inday.
Tru ñim srøsrøgurri wamindi mørøb amrruig ñimuinug pasrabig pasrøbene, trube,
ñimgucha Nusrkaweinuuba, Møskaweinuuba pønrrabig pønrrønrrabguen. [25] Inchen
Jesucristo tru namun trannrrab misra kørrømisriibe iig køn, tru managatig øsig kømig.

[26] Na ñimun iigwan pørøppe, isatø may wamincha ñimun kegørrøsrkønrrab inchi-
belaimburab pørar. [27] Pøs ñimuimburappe, tru Espíritu Santoi itølusigwan ñim nun uta
tøgagúig ñimui manrrau pasrabig pasraikkurri, ñimbe mu katøgane chi kusrennamig
palain kømøn. Kaguende tru itølusiitøwei ñimune chiwandøgucha kerriguh kusrenanen,

tru kusrenaniibe ciertonig, ka isatø indig kømøwein køben, nui Espíritu ñimun maig
kusrenanen, trumay Cristoinug pønrrabig pønrray.
[28] Inchawei ureezheelø, møimbe nuinug kanbalatø pønrrabig pønrray, nø kenamisren,
chi isumø, nui merrab pønrrab, katø, nø arruben, nui merrab kørig misra kørrømisramig
kaanrrai. [29] Jesucristobe sølgandø tabig kui ñim ashibelø kuabe, trube, mutøgucha
sølgandø marøbelane Cristoinug kal-lawar kuin kui asamig køn.

3

Tiuswei ureemera

[1] ¡Au ñimguen asay! Tius nui undag købig namun yeeg nuig tranigwan, Tiuswei ure-
emera køn chaguen namun wamiilø kømnegatig. Pøs nambe treeløwein ker. Treekkurri
pirau misaamerabe namune ashmeelø køn, kaguende nømbe Tiuswan ashmeelø kua.
[2] Nai undaarailø, yandø nambe Tiuswei ureemera ker. Incha namune møimbatøbe
tru wendøsrø nam maig kømigwane kenamarmø srø kuindøgucha, yandø Jesucristo
kenamisrene, nø lataitøwein kømig kønrrab kui nambe asha ker. Kaguende nø maig
kuigwan yandø truyube nam nebua asam kønrrab køn. [3] Møitøgucha nuinuube treeg
punrraitamab isua munig megamig tøgaibe nøasiitø nui manrrøwan chishchig tøgagøn,
Jesucristo chishchig køb lataitøwei.
[4] Mutøgucha kaig marøbiibe tru maig maramigwan martrai Moisés pørigwane kalø
marøb itøbunan. Kaguende tru kaig mariibe tru pørigwane itøbunig, treeg køn. [5] Ñimbe
yandø ashibelø køn, Jesucristobe yu piraumay arruppe, namui kaig mariilan kerranrrab
arrig kui. Katø nuinuube chigucha chi kaig mariibe kaagøn. [6] Mutøgucha nuinuutø
pasrabig pasrabiibe kaigwan marøbig marmuben, katø mutøgucha kaigwan marøb uñibi-
ibe nune ashmøwei, katø mu kui nebua ashmíig køn. [7] Ureezheelø, mugøben ñimun
peløsrkainab pønrrønrrab kømø. Sølgandø marøb uñibiibe, sølgandø tabig køn, Cristo
nø newan sølgandø tabig køb lataitøwei. [8] Kaigwan marøb uñibiibe nugwaimandzigwein
køn. Kaguende nugwaimandziima srøsrøgurri kaigwan marøbig køn. Inchawei Tiuswei
Nusrkai kenamisrøppe, tru nugwaimandzig kaig mariilan pinishinrrabwein kenamisrig
køn.
[9] Mutøgucha Tiusweinug kal-labiibe kaigwane marøb uñmøn, kaguende tru øsig
kømig Tiusweinug pasrabig nuinug pasrøben. Treekkurri kaigwane marøbig martrab
kaiman, kaguende nøbe Tiusweinug kal-laweig kuikkurri. [10] Møilø Tiuswei ureemera
kuin kui, katø møilø nugwaimandzigwei ureemera kuin kui, øyeegu nebua asamdiig køn:
mutøgucha maig kønrrabigwan sølgandø tabigwan marøb uñmøwei, katø nui nunewan
undaaramøwei inchibiibe Tiuswein kømøn.

Kangurrin kangurri undaarayagun

[11] Kaguende Tiuswei wamwan srøsrøgurri ñim wamindi møriibe iig køn: nam kangurrin
kangurri undaarayamig. [12] Caín lataitøwein kømugun. Truima tru kwaimandzig, larrø
kaigwein kua, nui nunewan kweetsig køn. ¿Nøbe chigurrin kweetsig køh? Kaguende Caín
nø mariiløbe kaig mariilø køben, nuneg mariiløbe sølgandø tabig mariiløgurrin kuig køn.
[13] Nai nunelø, kan ¿øyeebe chincharre? treeg kermab isumøtay, pirau misaamera
ñimun ashig kømui inchene. [14] Nambe kwamigugurri øsig pønrramnuumay puraamba
pønrrabrain kui, asha pønrrer, kaguende namui nunelan nam undaarabelø kuikkurri.
Nunewan undaaramíibe kwamigugurri webimø, srø pasran. [15] Mutøgucha nui nunewan
ashig kømui inchibgøba uñibiibe kweechiptiig køn. Ñimbe ashibelø kuinrrun kan
kweechiptiibe tru managatig øsig kømigwane chigaig kui. [16] Jesucristobe nui øsig kuigwan
namuyasig trana, kwaben, øyeeg marigu nui undag købigwan nambe truyu nebua
aser. Inchawei namgucha treetøwei namui nunelayasig nam øsig pønrraigwan tranamig
køn. [17] Inchen møikkøben yu pirau chi palømíig tøgaig købendø, nui nuneebe palaig
megamne trunun ashatøgucha merø kui inchib, purugumubene, trube ¿Tiuswei undag
købiibe nuinuube chincha pasrønrrab kø? [18] Nai ureezheelø, undaarappe, ka wamdøgatø

kømøwei, ka wamincha møriitøgatø kømøwei, ñimui mariiløtøga kenamarøb, cierton
undaarayagun.

Tiuswei merrab chi isumø pønrramig

19 Nam øyamay marøb pønrrøwabe, newan ciertonigweimburabeløyu pønrrabelø
købrain kui møra, yandø namui manrrømeran Tiuswei merrab chi isumø tøga pønrramig
ønrrun. 20 Namui manrrøguen namun chiwan køben kalø køn chib kebachib pasrøbene,
Tiusbe namui manrrø lataitøguen kømø, purø nuig kui køppe, nøbe chiwandøgucha
kerrigu ashibig køn. 21 Undaarailø, namui manrrø chiyu køben 'kalø køn' chib namun
kebachimubene, nambe Tiuswei merrab chi isumø pønrramig tøgaguer. 22 Incha katø nam
chigøben nun miawabe, nun utønrrun, kaguende marmø kømø, nui maig maramigwan
martrai pønsrailan nambe møra marøb, katø chiwan køben nui merrab marøppe, nun
kasrag kømdiig marøbelø kuikkurri. 23 Inchen martrai tru nø karua pønsraibe iig køn:
nui Nusrkai Jesucristoi munchiyu køreb, katø kangurrin kangurri nø maig karuig køben
treeg undaarab indamig. 24 Nui maig maramigwan martrain pønsrailan møra marøbeløbe
Tiusweinuutø pønrrabig pønrrøben, katø treetøwei Tiusbe nømuinug pasrabig pasran.
Øyeekkurri Tiusbe namuinug pasrai asha ker, tru Espíritu Santon namun tranig truikkurri.

4

Espíritumeran Tiuswei Espíritu køtashchab tab asamig

1 Nai undaarailø 'nambe Tiuswei Espíritutøga waminchibelø ker' chibelan mundøgucha
ke chi tain kuindø køreb pønrrømøtay. Treeg kømøtø, nøm espíritu tøgagúigwan maig
køtashchab ashibmerrig asamig køn, Tiuswei Espíritu kuin kui, kabe peg espíritu kuin
kui. Kaguende yu piraube webambin køn ka isatø 'Tius maig karuigwan eshkabelø ker'
chibelø. 2 Ñimbe Tiuswei Espíritun øyeegu ashchun: chi espíritutøgucha 'Jesucristobe
møg misra arrig køn' chibiibe si, truibe Tiusweinukkurri arrubig kuin kui. 3 Inchen chi
espíritutøgucha 'Jesucristobe møg misra arrumuig køn' chibiibe, truibe Tiusweinukkurri
arrubig kømøtø køn. Truibe tru Jesucriston ashig kømui inchib tsalø inchibigwei espíritu
køn, tru attrab køn taigwan ñim wammøra kuig. Incha møimbe yandø chabguen yu pirau
pasrabguen indan.

4 Nai ureezheelø, ñimbe Tiusweyelø kua, tru isa waminchipteelan ñimbe chinchamamø,
kanawa puraambin køn. Kaguende ñimuinug pasrabiibe, pirau pasrabig lataig kømø, mas
purø nuig køn. 5 Nømbe yu piraueløtø kua, yu pirau chi købigwan nøm waminchen, yu
piraueløbe nømune ke tru kuindø møran. 6 Inchen nambe Tiusweyelø ker. Inchawei
mutøgucha Tiuswan nebua ashibiibe namune møren, Tiuswan ashmíibe namune mør-
møn. Øyeegu nambe aser, tru newan cierton Espíritunba, katø tru isa peløsrkøptø
espíritunba.

Tiusbe tru undag købig køn

7 Nai undaarailø, kangurrin kangurri undaarayagun. Kaguende undag købiibe
Tiusweinukkurri arrubig køn. Inchen mutøgucha undaguibe Tiusweinug kal-laweig køb,
katø Tiuswan nebua ashib inchibig køn. 8 Undag købigwan chigaibe Tiuswan nebua
ashmíig køn, kaguende Tiusbe tru undag købig køben. 9 Tius nui undag købigwan namun
kenamarøppe, øyamay kenamarig køn: tru nui kandø Nusrkawan yu piraumay øra,
nøgurri nam srøig øsig kømigwan tøgagønrrai. 10 Tru undag købiibe øyeeg marigu pasran:
Tiuswan nam undaguelø kuig kuimba kømøtø, nø namun undaarawa, nui Nusrkawan nam
kaig mariilaimburø Tiuswei namig købigwan nø utab namuyasig kwanrrai ørigu.

11 Nai undaarailø, Tiusma namune øyamay undaaraig købene, namgucha treetøwei
kangurrin kangurri undaarayamig køn. 12 Mugucha Tiuswane managuen asiibe kaagøn.
Inchendø nam kangurrin kangurri undaarayabene, Tiusbe namuinug pasrabig pasrøben,
nui undag købiibe namuinug kerrigu newan tabig pasramisrin køn. 13 Nambe nuinug nøba
pønrrabig pønrrab, katø nøbe namba pasrabig pasranmab asamigønrraimbe, nø namun
nui Espíritun tranikkurrin køn. 14 Incha nambe namashib asha, maig kuigwan eshker,

Tius Møskai nui Nusrkawan yu pirau misagwan Kaigyugurri Wesrabig kønrrai ørigwan.
15 Møikkøben 'Jesúsbe Tiuswei Nusrkain køn' chibiibe Tiusweinuutø pasrabig pasrøben,
katø Tiusbe nuinug pasrabig pasran.
16 Tius nui undag købigwan namuimburab tøga pasraigwan nambe nebua ashib, køreb
inder. Tiusbe tru undag købig køn. Inchen møikkøben undag købigwan tøga pasrabiibe
Tiusweinug pasrøben, katø Tiusbe nuinug pasran. 17 Øyamaybe Tiuswei undag købiibe
namuinug kerrigu newan tabig kørrømisran, Tius tru maig kuigwan asha marøb kwaløm
nambe nun chi kørmø pønrramig kønrrai. Kaguende Jesucristo maig køben, nambe yu
pirau treelø ker. 18 Inchawei undag købig pasrøbene, kørig købiibe chigagøn. Masken
treeg kømøtø, undag købig kerrigu newan tabiibe kørig købigwane kerrigu tarømaran.
Kaguende kørig købiibe tru purø trømbøig attrabigwan utam kønrrab kuimba køriiran.
Møikkøben kørig købigwan tøgaibe katøgucha tru undag købigwan kerrigu newan
tøgagømø, palab pasran.
19 Nambe undaarabelø ker, kaguende Tius nømerrig namun undaaraig kua.
20 Møikkøben: "Nabe Tiuswan undaguig kur" chibendø, nui nunewan tsalø ashibiibe,
truibe treeg kømubendø, isaptiig køn. Kaguende nui nunewan nui kaptøga asigwanguen
undaaramíibe mas Tiuswan kaptøga mana asiimíigwane ¿chincha undaaranrrab kø?
21 Katø tru martrai Tius nø karua pasrig iigwan tøgaguer: Tiuswan undaguibe katø nui
nunewangucha undaarau taigwan.

5

Isubigwan Jesucristoinuutø pasra tøgagúitøga chi arrubigutøgucha puraambub

1 Mutøgucha Jesúsbe Cristo kuitamab kørebiibe Tiusweinug kal-laweig køn. Incha
mutøgucha Møskawan undaarabiibe katø truigwei uregwangucha undaaran. 2 Nambe øya-
may tru Tiuswei ureemeran undaguelø kermab wetøgørrer, Tiuswan nam undaaraikkur-
rimba, katø nui tru maig maramigwan martrai pønsrailan møra marikkurrimba. 3 Tiuswan
nam undaaraibe nui tru maig maramigwan martrai pønsrailan nam møra marig, truig køn.
Inchen tru martrai nø karua pønsrailøbe ke martrab kaimamdiibe kømøn. 4 Mutøgucha
Tiusweinug srøig kal-lawaibe yu pirau chine pureb arrubigu kebeñmø, purayan. Tru
namun pirau treegu kebeñmø, kanawa purainrrai marøbiibe tru namui isubigwan Jesu-
cristoinuutø pasra tøgagúig, truig køn. 5 ¿Yu pirau chine pureb arrubigu kebeñmø, kanawa
puraibiibe mu køh? Jesúsbe tru Tiuswei Nusrkain kuitamab kørebig, truitøwein køn.

Tiuswei Nusrkaweimburab maig kuigwan eshkab

6 Tru pitøgaba, anindøgaba arrubiibe, tru i Jesucristo køn, pitøgatø kømøtø, pitøgaba,
anindøgaba arrubig. Tru treeg arrigwane Espíritu Santo eshkan, kaguende tru Espíritube
tru newan ciertonig kua. 7 Inchawei pøn køn, tru 'treeg køn' cha eshkabeløbe. 8 Truiløbe
Espíritu Santoba, piba, animba køn. Inchen tru pønbe chi pegwan waminchimøtø,
trunundøwei wamindan. 9 Møguelø 'treeg køn' cha, eshkaigwanguen nam ka utiibe,
Tius namun 'treeg køn' cha, eshkawa pasriibe treetøguen kømø, purø nuikken køn.
Kaguende Tius 'treeg køn' cha, nø eshkawa pasrøppe, nui Nusrkaweimburab wamindig
køn. 10 Tiuswei Nusrkawan kørebiibe, Tius nui Nusrkaweimburab 'treeg køn' cha,
eshkaigwane nøasiitø nui manrrau tøga pasran. Trune Tius maig taigwan køremíibe
Tiuswane ka isaptiig kui lataig maran, kaguende Tius tru nui Nusrkaweimburab 'treeg
køn' cha, wamindigwane treeg kuitamab køremuikkurri. 11 Inchen Tius tru 'treeg køn'
cha, wamindiibe iig køn: 'Tru managatig øsig kømigwan Tius nø namun tranen, tru øsig
kømibe nui Nusrkaweinug pasran' taig. 12 Inchawei Nusrkawan tøgaibe tru øsig kømigwan
tøgagøben, Tiuswei Nusrkawan chigaibe tru øsig kømigwan chigaig køn.

Maig kømigwan srabe wamindiilø

13 Ñim Tiuswei Nusrkawei munchiyu kørewa pønrrabelan nabe ñimun iigwan pørar,
managatig øsig kømigwan ñim tøgar kui ashchai.

[14] Inchawei nambe Tiuswane chi kørmø kemalla miamdiig kui aser, kaguende nam nun
chigøben miappe, nø maig kønrrain køben nam trumay miabene, nøbe namune mørøbig
kuimba. [15] Trube, nam chigøben miailan nø mørøbig kui ashibelø kuig køppe, namun
chigøben paløtan cha, nam miawa pønsrailane, trube, utabguen indermab isumig køn.
[16] Møikkøben ñui nunewan kaig marøb pasrai asig, tru managatig møra pasramsrømay
srua inrrabgaig købene, nuyasig Tiuswan 'purugurra' cha miamig køn. Inchen truigwane
Tiusbe nui øsig kuigwan tøgagønrrai tranrrun. Iibe kalø marig ke kwamigugatig srua
inrrabgaigwan marøbelayasig køn. Kaig marig kwamigugatig srua inrrai marøbikkucha
køn. Truigweimburappe, Tiuswan 'purugurra' cha, nabe miay chimur. [17] Chigurrimbunø
sølgandø tabig mariimíibe kaig marig kørrømisran. Inchendøgucha tru kaig mariilø
møiløbe tru managatig møra pasramsrømay srua inrrabgailø køn.
[18] Mutøgucha Tiusweinug kal-lawaibe kaig maramigwan marøbig marøb uñmuin kui
aser. Kaguende tru Tiuswei Nusrkai nune ashib tøga pasrøben, tru kwaimandzig, larrø
kaibe nune chinchab kaiman. [19] Nambe Tiusweyelø kermab asha pønrrer. Inchen yu
pirauigwane kerrigu mayamba tru kwaimandzig, larrø kaibe nø merrarrawa, nø ashib
karub pasran. [20] Katø Tiuswei Nusrkaimbe arrua, namune chigúi møramigwan tranin
kui aser, tru newan ciertonigwan nebua ashchai. Incha nambe kanbalatø pønrrer tru
newan ciertoniguba, tru nui Nusrkai Jesucristoinuuba. Truibe tru cierton Tius køb, katø
managatig øsiguig køb køn. [21] Nai ureezheelø, tru taska mari tiusmerane mendamisray.

2 San Juan

Ciertoniiba, undag købiiba

1 Na, Tiusweimburabelan pera marøb pasrabig i kilgawan pørar, Tius lawa wesrua
tøgagúig ishuumisagwan nui ureemeranba, tru na newan ciertonigu undaarailan. Katø
natø kømøtø, mayeeløba tru newan ciertonigwan nebua ashibeløbe truiløgucha ñimune
undaaran. 2 Nambe ñimun undaarappe, tru newan ciertonig namui manrrau pasraikkur-
rin køn. Inchen tru ciertoniibe namba managatig pasrønrrun. 3 Tius Møskaweimba, katø
Señor Jesucristo, tru Møskawei Nusrkaweimba, nui ka yandø tab indig køben, namun
lastima asig køben, chi isumgaig tab købig køben namuim pala pønrrønrrun, tru newan
ciertoniguba, undag købiguba.

Undaguelø kømigwan karua pasrig

4 Nabe truba truba kasraarar ñimui ureemerai utu møiløgøben Tiuswei newan cier-
tonigu amønain kuimba, Tius Møskai namun maig karua pasrig køben, treekke. 5 Ñi,
ishug misagwan, na møi ñun pørigwan, martrai kan srøig karua pasra pørig kuig lataig
inchimørrunrrig chinrrainchar. Treeg kømøtø, tru srøsrøgurri namun maig karua
pasrigwan trunundøweim pørar, tru kangurrin kangurri undaarayagun taigwan. 6 Iig køn
nam tru undag købigwan tøga pønrramibe, Tius tru maig maramigwan martrai pønsrailan
trunun møra marøb amønamig. Inchen tru martrai karua pasrigwan ñim srøsrøgurri
møriibe undag købigu amøñinrrain taig, truig kuig køn.

Namui isubigwan Cristoinug pønsra amønaig

7 Pøs yu piraube isa may wamincha kegørrøsrkøbelø truba truba webambin køn
'Jesucristobe yu piraumay møg lataig misra arrumuig køn' chibelø. Øyeeg inchibiibe
tru may wamincha kegørrøsrkøbig, tru Criston ashig kømui inchib tsalø ashibig, truig
kønrrun. 8 Ñimasiitøwei tab asha melay, ñim chigøben tabig marøb melailan kaptøasha
pønrrømønrrappe. Treeg kømøtø, ñimui utamigwan kerrigu newan utamig kønrrai
melay.
9 Møikkøben Cristo kusrenanigutø pasrønrrab inchimøtø, nuinetø nemarøb purab
kusrennrrab inchibiibe, Tiuswane chigaig køn. Trune Cristo maig kusrenanigutø pasrabig
pasrabiibe, truibe si, Møskawanba, Nusrkawanba tøgaig køn. 10 Møikkøben ñimuinug
arrua, tru treeg kusrenanigwan kømø kusrenanene, ñimui yau 'amø' cha, kebermøwei, ni
katø 'manguen arrin køn' tamig kømøwein køn. 11 Kaguende 'manguen arrin køn' chibiibe
tru nø kaig mariiløyu nøgucha tøgatø marøb pasran.

Srabe wamindiilø

12 Nabe ñimun truba truba pøramig tøgagøbendø, kilgayu tintatøga pørmøtø, nabe
ñimuimay attrab isur, malaugue ñimba waminchab namui kasrag købigwan newan
tøgagønrrab.
13 Tru ñui lawa wesruig numøsrawei ureemerabe ñun 'tab ka uñguh' chib wam øran.

3 San Juan

Gayoimburab tab waminchib

1 Na, Tiusweimburabelan pera marøb pasrabig, nai tab linchibig Gayon pørar, newan
ciertonigu na undaaraigwan. 2 Nai undaaraig, nabe ñuyasig Tiuswan miappe, ñui møsig
Tiusweimburab tab køb lataitøwei, chiyutøgucha tab pub attraimba, katø ñui asrugucha
kwanrrø kømø, tab unamig kønrraimba miabig kur. 3 Nabe truba truba kasraarar
møiløgøsrøn namui nunelø amrrua, tru newan ciertonig maig køben ñibe truyutø pasrab,
katø treegutø ñi maig unigwan nan eshkaben. 4 Tru newan ciertonig maig køben, nai
ureemera treeg amønan taig wammøramibe, katøgan chi peg wammøri lataitøguen kømø,
purø nu tab køtan.
5 Nai undaaraig, namui nunelan ñi tabig purugub pasraibe, ñi purø tabig marig køn,
ñuimbe asiimeelø kuingucha katøguchinguen tabig marøb. 6 Truiløbe iglesiayuelai merrab
ñi treeg undaguig køn cha wamindan. Ñi nømui ambamigwan ambub amrrai puruguabe,
Tiuswan kasrag kømdiig kønrrai, tabig martrabguen. 7 Kaguende nømbe Jesucristoi
munchin undag køb webambamig køn, Tiuswan ashmø misaamerane chigucha chi
purugúig utømø. 8 Inchawei treekkurri nambe treeg marøb møguelane purugub asamig
nebunrrun, Tiuswei tru newan ciertonigweimburab namgucha purugúig kørrømisrtrai.

Diótrefes søl marmø kaig marøb

9 Nabe iglesian kan kilga pørig kuig køn. Inchendø Diótrefesbe na karuilan mørmíig
køn, kaguende nømui utu chiyutøgucha ke nø karub pasrønrrab inchibig kua. 10 Inchawei
treekkurri nabe ippe, nø chi mariilan ñim isunrrai wamindamønrrun, tru nø namun isa
wamincha wam kusruigwan. Incha trutø kømøtø, nøbe nunelan utømøwei, katø utønrrab
inchibelan meramba, iglesiayugurri webetamba inchibig køn.
11 Nai undaaraig, kaig mariilan asha marmøtø, tabigwan asha mar. Tabig marøbiibe
Tiuswein køn. Inchen kaig marøbiibe Tiuswane ashmíig køn.
12 Mayeeløba Demetrioimburappe tabig waminchibelø køn. Tiuswei tru newan ciertoni-
itøweinguen nune treeg marøbig køn cha eshkan. Inchen namgucha truigweimburappe
'treegwein køn' chib eshkab waminder. Inchen nam 'treeg køn' cha wamindiibe, isa kømø
trendaig kuig ñibe ashibig køn.

Srabe wamindiilø

13 Nabe ñun eshkamig truba truba tøgagøbendø kilgayu tintatøga pørøg kømøtan.
14-15 Nabe maya yanayutø ñun ashchab attrab isur malaugue waminchab.
Chi isumgaig tab købiibe ñiba pasrønrrai isur. Tru tab lincha amøñibeløbe ñune 'ka
uñgu' tan. Katø ñigucha namui asiilan kanun kanun nømunashib treetøweih chirrunrrig.

San Judas

1 Na Judas, Santiagoi nuneg, Jesucristoi marøb megabiibe Tius Møskai wamiilø undaarailan, Jesucristobe chi kømønrrai ashib tøga pasrailan na pørar. 2 Purø lastima
asigwanba, chi isumgaig tab købigwanba, undag købigwanba ñim uncha tøgagønrraimab
isur.

Isa peetø kusrenanøbelø

3 Nai undaarailø, ñim lata, na lata kanguelarrøtø tru nam kaigyugurri wesraig pønrraigweimburab ñimun pørtrab truba truba isuig kuig køn. Inchendø truburab pørmøtø,
'øyeeg, øyeeg melay' chib waminchib pøramig truba palai ashar, tru Tiuswei misaameran
Tiuswei tru tabig srø wamwan Jesucristoimburab managatigweyasig treetø kønrrai
kanmaytø tranig købigwane mur tranrrab pønrrai chinrrab. 4 Kaguende møiløgøben
mu ashmøwatø ñimui utu nilø kebambin køn. Truiløbe kaigyu pønrramig kønrrai
manasrøwei treeg mariilø købig køn. Tru Tiuswan ashmeelø kaig møgueløbe namui
Tiuswei ka yandø tab indigwane nømun maig marøg køben maramigweyasig merrarrawa
tøgagøn. Katø, tru nøtø kandø Mayeelaim Pala Pasrabig, namui Señor Jesucristone nømbe
'ashmeelø ker' chibelø køn.
5 Ñimbe yandø ashibelø kuindøgucha, nabe katø isungarunrrab inchar, Israel misaameranma Egipto piraugurri Señorbe wesrappe, wesrabendø, wendøsrømbe nun tru
køremeelane pinisaig købigwan. 6 Katø ángelesmeran chigucha nømune srøsrø chiyu
pønrrønrrai pønsrøben, truyutø pønrrømøtø, trunun elachippa, tarømisrøbelane purø
trømbø løstiigu pønrrønrrai Tiusbe managatig cadenastøga merrarrawa pønsraig køn, tru
maig maramigwan asha maramig purø nu kwalømweyasig. 7 Katø Sodoma misaameraba,
Gomorra misaameraba, tru puluwan ciudameraba treetøwei, ishumburba, møgueløba
trømbøig kaig marøb, katø møgueløbe nøm møgueløasiyaitø trømbøig marøb kømig,
trutø srua ambiilan managuen kwamø nagu møra melønrrai kebeta, pønsraig køn, trunun
katøganelø isua asha kømig kønrrai.
8 Katø øyeeg købenguen tru møguelø piaig lataigutø amøñibeløbe nømui asrwan kaig
kønrrai marøb, katø ashib karub purrabelane mørmø, kaashib, katø tru srømbalasreelø
truba nørreelanguen tsalø wamab inchibelø køn. 9 Trune tru arcángel Miguel købenguen,
tru nugwaimandziiba Moiséswei asr cha aleguiyab kua, truikken tsalø wamab kaig
nebubash chinrrab inchimøtø: "Øyeebe maramig kømøn chib, Señor ñun namubash" cha.
Trutøh taig købig køn. 10 Trune tru i møgueløbe nøm chigúinguen mørmubendø, tsalø
wamabelø køn. Nømun tre lataig asønaigutø nøm chigúi mørigwane, animalmera chugúi
mørmeelø lataig trømbøig marøbelø køn, nømasiitø minchib treramig.
11 ¡Ay, nømuimbe maig kønrrerah! Kaguende nømbe Caínwei maywan merrarrawa
amban. Nømbe an kanag købiitø Balaam kebeninuutøwei kegørra, katø mørmuikkurri
Coréwan pinisailø lataitøwei pinisailø køn. 12 Ñim Tiuswei undag købigwan tøga kasraatø
lincha mab waramig tøgagúiløyube, nømbe ke ka trømbøig mindishibelø treelø køn.
Nømbe chigucha kørikkar ka nømuimburab øska mab, øska muchibashtø inchibelø.
Nømbe wañimera chi pigarwan ambumay imay isig srua ambig latailø køn. Katø mamig
nigamig puben, niimø tusrmera latailø, srølbañau kitiilø, pamay kwailø køn. 13 Nømbe
maryu pi welarmera namig latøgushib kurrab arrubigu, kan pichall weguchib latailø køn,
tru nømui trømbøig ashikken kønrrabgaig mariiløbe. Estrellasmera nømui ambamwan
kømø, pella ambub latailø køn. Truilaimbe purø trømbøig løstøyu managatig pønrrønrrai
pønsramig tamariilø pønrran.
14 Adánweinukkurrimbunø misaamera srøig, srøig kurrab arrubig siete nemisren arrubig tru Enockucha, tru i kaig misagweimburab manawei trencha eshkawa pasrig
købig køn: "Au, Señorbe nui tarømari ángelesmeran purø nørrø søtø peraig arrun cha,
15 maya misaameran maig kønrrabigwan asha marøb, nøm chu pønrramigwan pønrrønrrai

pønsrønrrab, tru larrø kailane nøm kailø kuimaytø larrø kaig mariilan mundøgucha
treeg martrab. Katø tru larrø kailø chigurrimbunø mørøbguen møram kaig wamindi
wammeratøga nun waminchibelan treeg kørrømartrappa arrun taig køn." [16] Nømbe
chiwandøgucha kaig køtangøba chib, chiwandøgucha søl marmø, kalø marangøba chib
waminchibelø køn, nømui kaig isuilø maig køben, nømbe treeg amøñibelø kua. Katø
nømui triitøgabe nømasiitø purø nørreelø misrøb wamindamba, katøganelane truba
tabzhig misrøb wamindamba inchibelø køn, nømuyasig chigøben tøgagug købiitø.

Tiuswei misaameran isuatø amøñinrrai waminchib

[17] Trune ñim, nai undaarailøbe, namui Señor Jesucristo nøashib karua øriilø merrab-
srøwei wamindigwan isua kuy. [18] Kaguende truiløbe ñimune øyeeg taig købig køn: "Yandø
srabe kwalømmerawane misaamera tabigwane ke ka indzatø mørøbelø, nømun maig
amøñig køben treeg trømbøig marøb amøñibelø kønrrun" taigwan. [19] Iiløwein køn, tru
misaameran ka nøørøtø marøb pirisha pønsrøbelø. Nømbe nømui asr maig palai inchen,
treeg marøbelø, Tiuswei Espíritune chigar køn.

[20] Trune ñim, nai undaarailøbe, ñimui isubig newan chishchig Tiusweinuutø tøga pøn-
rraigu katøguchinguen nørrørab ambay, Espíritu Santo maig wamindingaruben trumay
Tiusba waminchib. [21] Ñimbe Tiuswei undag købigutø amøñippe, truyutø amønay, namui
Señor Jesucristoi lastima asiitøga managatig øsig kømigwan tranrraitamab isua muniirab.

[22] Møiløgøben treeg kuitamab isumba, katø treeg kømuitamab isumba inchibelane
ñimbe lastima tøgaguy. [23] Katøganelane nagugurri wesruy, trumay kaigyugurri wesrub.
Inchen katøganelane lastima tøgagømig køn. Inchendø purø ashiptø maray, trømbøig
marøg købigu nøm trømbøig mariiløtøga chillig inchib kewa llirab pønrrailanguen
ashikken kømui inchib.

Tiuswan tabig wamindiilø srabeig

[24] Tru ñim kaigyu kørrømønrrai asamig maramburab maramig tøgaig, katø truba truba
kasrag nui tørguegwalmabiisrø chigucha chi tamgailø chishchig ñim kemalla pønrramig
kønrrai tøga pasrabig, [25] Tius kandø wabig, namun Kaigyugurri Wesrabigwan namui Señor
Jesucristogurri tørguegwalmabiiba, purø nuig muguen nebua isumgaiba, mayeelaim pala
asamburab ashib pasraiba, mugucha manchinrraingaig karuiba, iilan nuin kønrrai inder,
manasrøngurri, møiya lata, katø managatig. Treeg kønrrun.

El Apocalipsis

Jesucristo San Juanwan tørgandø ashchai kenamarig

1 Iibe Jesucriston Tius tørgandø kenamarig køn, nø nui karuig melabelan kenamartrai,
tru maya yanayutø purainrrabigwan. Jesucristobe nui marøb megabig Juanwan kan
ángelwan øra, kenamarig køn. 2 Inchen Juanbe nø maig asigwan kerrigu isa kømø, maig
kuigwan wamindan, Tiuswei wamwanba, Jesucristo maig eshkaigwanba.
3 Mayanguen tab kuig køn, tru chinetø pub attrabig pørigwan lebigweimbe. Katø trunun
leben møra, tru maig taigwan marøbelø chigucha maya nuguen tab kuilø køn. Kaguende
yandø tru pub attrabiibe pub pasran.

Juan siete iglesiameran pørøb

4 Na, Juanbe, Asia pirau siete iglesiameran pørar. Ka yandø tab indigwanba, katø tru
chi isumgaig tab købigwanba ñimuin kønrraimab isur, Tius tru møi ya køb, merrabsrø
køb, attrabig køb, truigweinukkurrimba, katø siete espíritumera, tru Tius wamisra karub
waigwei merrab pønrrabelainukkurrimba, 5 katø Jesucristoinukkurrimba arrubigwan.
Nøbe waminchippe, maig kuigwan eshkabig køb, katø tru maya kwabelai utu nømerrig
øsiirabig køb, katø nøbe pirau maya reymeraim pala nø karub pasrabig køb indan.
Truibe namune undaarab, nambe kaig mariiløyu lusri latailø kuigwan nui anindøga
elatsøsrka, 6 katø namune reymera latawei ashib karub pønrrønrrai mara pønsraig køn,
sacerdotesmera Tius nui Møskaweyasig. ¡Tørguegwalmabiiba, maramburab mariibabe
nuin kønrrai managatig! Treeg kønrrai.
7 ¡Au! Cristobe wañiyu arrun.
Inchen mayeelø ashen,
katø nun tru kelarrab kwanøbeløguen ashchun.
Inchen pirau maya misaamerabe
truba truba isui inchib kishchun nun ashippe.
Øø, øyeeg kønrrun.
8 Tru Señor Tius, Newan Maramburab Marøbiibe trendan: "Srøsriiba, Srabeibabe na kur
cha, Aba, Zetaba latawei, tru møi ya køb, merrabsrø køb, katø attrabig."

Juan kan piab lataigu Criston asig

9 Na Juan, ñimui nuneg, chigøben purø trømbøig puben isumdiigu lata, katø Tius
nø ashib karub wainug lata, chigúindøgucha ñimba, Jesucristoba kanbalatø pasrabig
pasrabig kur. Nan kan pi tøbøtag pirø pasrabig, Patmos tainug wanrrai kegutsig wabig
kur, Tiuswei wamgurrimba, katø Jesucristoimburabigwan eshkaikkurrimba. 10 Kan isrin
kwaløm Espíritu nan tøga pasramisren, nai wendaube kan wam kan trompeta wanrrøb
lataig nan truba mur trenchibig køn:
11 —Ñi chi asigwan kan kilgayu pøra, tru siete iglesiameran ør cha, Efesomayba, Esmir-
namayba, Pergamomayba, Tiatiramayba, Sardismayba, Filadelfiamayba, katø Laodicea-
mayba.—
12 Inchen tru wam nan waminchibiibe muin køtashchab keesha ashene, truyube oro
kandilerumera siete nørreelø pønrraptinchibig køn. 13 Inchene tru siete kandilerumerai
tøbøtaabe kan mugøsrøn møg lataig pasraptinchibig køn, nui kewagúibe katsig søchi
kørriig keweikke. Inchen nui pechoyu pørønaibe oro købig køn. 14 Turyu pusruube kan
pulø isig lataig, wañi lataig puløzhig, nui kabmerabe kan nagurø lataig køben, 15 nui
srøbmerabe broncen nagu pill-llanen tørbilabig lataig pilabig køben, nui wambe kan nu
pi mullib wanrrøb lataig købig køn. 16 Nui kusrmay taskube estrellamera siete sruaig, nui
trigugurrimbe kan espada pinrrøba purø trøsrig tøgaig webarrubig køn; nui maløbe nøsig
tør køptø pilamburab pilab lataikke.

17 Inchen nabe nun ashippe, nui katsigu kwaig lataig peninabig køn. Inchen nøbe nui
kusrmay tasiitøga nan trenchib estsarøbig køn:
—Chi kørig kui inchimøta cha. Nabe Srøsriiba, Srabeiba, 18 tru Øsig Wabig kur cha, kwain
tsubig kua. Inchendø ash, chibig køn, øsiguig war cha, managatig. Nabe kwamigwei
llavimeranba, katø tru kwabelø pønrrainug llavimeranba tøgagur cha.
19 'Inchawei ñi chi asigwane pør chibig køn, møi ya maig kuigwanba, katø wendøsrø
maig kønrrabigwanba. 20 Inchen tru estrellamera siete nai kusrmay tasigu ñi asigweimbu-
rappa, katø tru siete oro kandilerumeraimburappa tru mu asiimíig pasrabiibe øyeegwan
eshkabig køn: tru siete estrellamerabe siete iglesiamerayu ángelesmera køben, tru siete
kandilerumerabe tru siete iglesiameran eshkabig køn.

2

Efeso iglesian wam ørøb

1 'Efeso iglesiai ángelwan iigwan pør:
Tru siete estrellameran kusrmay tasigu srua pasrab, katø tru siete oro
kandilerumerai utu uñib inchibiibe øyah tan cha: 2 Nabe ñui chi mariilan ashar
cha, ñui maramelan mur tranrrab megaigwanba, megabig megaigwanba. Katø ñibe
kaig marøbelane ka tøgagømig awentanrrab kaimab, katø truilø kømubendø, 'Cristo
nøashib karua øriilø ker' chibelan, nøm treeløwein kuitashchab ñi asha, ka isapteelø
kuin kui merrarrab indi ashar. 3 Katø maya kaig nebuindøgucha ñibe megabig megab,
nagurrindø treegu kørrømisrmø megain kui ashar.
4 Inchendø nabe ñun chiyu køsrøn kalø køn tamig tøgagur: ñibe srøsrøbe truba
undaguig kuig, møimbe trunun elatsin køn. 5 Inchawei mandøgurri peñibrermab
isu, tru srøsrø undag købigwan, ñui kaig mariilan isua møra, Tiusweimay llirawa,
srøsrø marigwan mar. Treeg inchimuisruandøbe, nabe ñuimay arrua, ñui kandilerune
pasrainukkurri kusramønrrun, ñi isua mørmubene. 6 Treeg kuindøgucha, ñibe ñuim-
burappe iigwan tøgagøn: Nicolaítasmera marigwane tsaliig køben, nagucha truilø
marigwane tsaliig kur.
7 Kalubaibe mør Espíritu iglesiameran wamindigwan. Maig kuindøgucha truyu pureb
ibigwane tru øsig køm tusryu mamigwan manrrai nabe tranamønrrun, Tius nø waisrø
purø tabzhiisrø tru tøbøtag pasrabigwan.

Esmirna iglesian wam ørøb

8 'Esmirna iglesiai ángelwan iigwan pør:
Tru Srøsriig køb katø Srabeig køb, tru kwawa, katøyug øsiirab inchibiibe øyah tan
cha: 9 Nabe ñi truba truba chigøben kaig nebuinab megaigwanba, ñi waacha kuigwanba
ashar cha. Inchendø ñibe waacha kømøtø, puaig køn. Katø tru 'judíos ker' chibelø
ñuimburab truba truba chigøben kaig waminchen ashar cha. Inchendø nømbe treelø
kømøn, nømui tulundzuni yaueløbe mayamba nømbe Satanáswein køn. 10 Ñimbe
kørig kui inchimøtay, maya yana kømøwatø chigøben nebuinab pønrramigwan. Au,
nugwaimandziibe møilan køben ñimui utugurri kailan keeri yau kebetønrrun, maig
inchibelø køtashchab ashchab. Inchen ñimbe kwalømmera diez nemisramne truba kaig
indinab melamig nebunrrun. Kwamnegatig megabig megau, nabe øsig køm coronan
tranamønrrun cha.
11 Kalubaibe mør Espíritu iglesiameran wamindigwan. Maig kuindøgucha truyu pureb
ibiibe katøle kwangarunrrabig mindisaig kønrraamøn cha.

Pergamo iglesian wam ørøb

12 'Pergamo iglesiai ángelwan iigwan pør:
Tru espada pinrrøba purø trøsrigwan srua pasrabiibe øyah tan cha: 13 Satanás nø
wamisra merrarrawa karub wainug ñibe truyu pasrabig kui nabe ashar cha. Inchendø
ñibe nai munchiwan pesannamø, tøgagøbig tøgagøb, ñui isubigwan nainuutø pasra
tøgagúigwan elachib 'trugatiig kømur' chib pasrømøwei indig køn, tru Antipas nan

elachimø pasrabig naimburab waminchibigwan kweechib kwalømmerawanguen Satanás nø marøb uninug.
[14] Inchendø kan chigøsrøndø ñun kalø køn tamig tøgagur: møiløgøsrøn tru Balaam kusrenanigwan marøbelan ñibe truyu tøgagøn cha. Tru Balaambe Balacwan øyamay martrai kusrenanig køn, Israelwei misaameran srurrengwangarub taska mari tiusmerayasig kweetsi mamimeran mangarumba, katø møgueløba, ishumburmeraba trømbøig martrai karumba inchib. [15] Katø treetøwei ñigucha ñuinug tøgagøn møiløgøsrøn Nicolaítasmerai kusrenaniilan elachig kømui inchibelan. [16] Treeg købene, ñui kaig mariilan isua møra, Tiusweimay llirau. Treeg marmøwabe, nabe petø ñuimay arrua, nai trigu espadatøga truiløba kwayamønrrun.
[17] Kalubaibe mør Espíritu iglesiameran wamindigwan. Maig kuindøgucha truyu pureb ibigwane nabe tru mamig maná taig sørig pasrabigwan manrrai tranøb, katø kan pulø sruuzhig tranøb indamønrrun. Incha tru sruuzhigube kan munchi srøig pørig pasrønrrun, truigwane mugucha asiimíig tru utabiitøwei nebua ashchun.

Tiatira iglesian wam ørøb

[18] 'Katø Tiatira iglesiai ángelwan iigwan pør:
Tiuswei Nusrkai, tru nui kabmerabe kan nagurø latailø tøgaig, katø nui srøbmerabe kan broncen chishtø pinømøren, tørbilabig lataig tøgaibe øyah tan cha: [19] Nabe ñui chi mariilan ashar cha, ñui undag købigwan køben, ñui isubigwan nainuutø pasra tøgagúigwan køben, ñi marøb megaigwan køben, katø chigúingucha tammay megaigwan købengue. Incha katø møimbe srøsrø lata kømø, katøguchinguen marøb megai ashar.
[20] Inchendø kan chigøsrøn ñun kalø køn tamig tøgagur: isatø 'Tius maig karuigwan eshkabig kur' chibig, tru ishug Jezabelwan ñibe tøgagømgaig kuingucha ka tøgagøn cha, nøbe kusrenniitøgaba, katø chull asøska trømbøig isungaruitøgaba, tru nai marøb melabelan ishumburmeranba, møguelanba trømbøig maringarub, katø taska mari tiusmerayasig kweetsi mamimeran mangarub inchibigwan. [21] Nabe nune maya yana køsrøn muniiraig køn, nui kaig mariilan isua møra, Tiusweimay lliranrrai. Inchen nøbe nui trømbøig maramigwane treeg marmønrrab katøyug isua mørøg kømuindan. [22] Au, nabe nune camayu tsunrrai kwanrrø kutsamønrrun. Katø nøba itøluløpteelane nabe truba truba trømbøig nebuilø kønrrai maramønrrun, tru ishuubamisra nømui kaig mariilan nøm isua mørmuisruandøbe. [23] Incha katø tru mendig amøñib ureemerane nabe purø isumdiig mara, kweetsamønrrun. Nabe isuigwan lata, manrrøwan lata nabe tørguelarrab ashibig kuin kui maya iglesiamera nebua ashchun. Incha nabe ñimun møigwandøgucha ñimui mariilø maig køben, kanun kanun treeg tranamønrrun. [24] Trune ñim katøgan søtø Tiatirasrø warabelø tru kaig kusrenaniilan marmøwei, Satanáskurri purø nørrø kusreb chib tøgagúilan nebua ashmøwei inchibelane nabe ñimune trenchar: Katøgan chi peg maramibe maskucha negwanmumønrrun cha. [25] Inchendø ñim tøgagøbguen indigwane na arrumnegatig elachimø, isua møra tøgaguy.
[26] Maig kuindøgucha truyu pureb ibiibe, na maig martrai karuig køben trunun srabegatig marøbigwane chu pirausrøn køben misag nørrø pønrrabelan truilaim pala mugucha mandamgaig karumigwan tøgagønrrai tranamønrrun, [27] nan nai Møskai martrai tranøb lataitøwei.
'Inchen tru treeg karumigwan utabiibe
tru misag nørrø pønrrabelane
kan tsandzøn pørøtsiitøga mu kurraasamgaig karub martrun,
nømune kan pirø køtsømeran lataitø pusha petab.'
[28] Incha katø tru tør-rrab arruben webarrub estrellan tranamønrrun. [29] Espíritu iglesiameran wamindigwan, kalubaibe mør.

3

Sardis iglesian wam ørøb

1 'Katø Sardis iglesiai ángelwan iigwan pør:
Tru Tiuswei siete espíritumeranba, siete estrellameranba tøgaibe øyah tan cha:
Nabe ñui mariilan ashar cha. Ñibe øsiguig køn chib waminabig købendø, kwaig køn.
2 ¡Kiagasrø! Chiwan køben ke pinamitø palab pønrrabelane tamar. Kaguende nai
Tiuswein kabyu ñui mariiløbe newan tabig kømui ashar. 3 Inchawei kusrenaniilan ñi
møra utigwane møra marøb, ñui kaig mariilan isua møra, Tiusweimay llirab inchi. Ñi
kiagasrømuisruandøbe, kan niliig lataig nabe ñuimay arrumønrrun, ñi chu ura attrab
kuinguen mørmøwatø.
4 Inchen køben misaamera Sardissrø kan mamdø køn nømui kewagúilan chillig
incha kømeelø. Truiløbe naba amøñinrrun puløzheelan kewar, kaguende nømbe
øyeegwanwei kenrrabelø køn. 5 Maig kuindøgucha truyu pureb ibiibe puløzheelø
kenanig kønrrun. Incha nabe managatig øsig purrønrrabelai munchimeran pørig li-
broyugurri nui munchiwan kerramumønrrun. Incha nabe nai Møskawei merrappa, nui
ángelesmerai merrappa, øibe nain køn cha, nui munchiwan eshkamønrrun. 6 Kalubaibe
mør Espíritu iglesiameran wamindigwan.

Filadelfia iglesian wam ørøb

7 'Katø Filadelfia iglesiai ángelwan iigwan pør:
Tru Newan Tabig, Newan Ciertonig, tru rey Davidwei llaviwan sruaig, tru nø kurene,
mugucha kasrønrrab kaimab, katø nø kasrøbene, mugucha kurtrab kaimab inchai
marøbiibe, øyah tan cha: 8 Ñi chi mariilan kerrigu nabe ashar cha. Au, nabe ñui
merrab kan yaskab kura pasrar, truigwane mugucha kasramgaig. Ke trengatig nebua
marøppe, marmubendø, nai wamwan møra marøb, ñibe nai munchiwan 'ashmíig kur'
chib isømøn. 9 Au, nabe Satanáswei tulundzuni yauelø 'Judíosmera ker' chibendø, judíos
kømeelø, ka isatø inchibelan, ñui merrab tømbønsrønrrai indamønrrun. Incha nabe
ñune undaguig kui nebua ashchun. 10 Kaguende na karuilan tammay marøbig marøb
megaikkurri nagucha ñun asamønrrun chi kømønrrai pirau muba kuimburab warab
misaameran maig inchibelø køtashchab asamig pirau ørøba yandø purø trømbøig
puben.
11 Nabe petø arrumønrrun. Ñi tabig tøgagúigwane elachimøta, ñui coronan mu katø-
gan merrarramønrraimbe. 12 Maig kuindøgucha truyu pureb ibigwane nai Tiuswei yau
kan pilar lataig maramønrrun. Inchen managuen nøbe truyugurrimbe webinrraamøn.
Inchen nabe nuinuube nai Tiuswei munchiwan pørøb, nai Tiuswei ciuda, tru srø
Jerusalén, nai Tiuswei srømbalasrøngurri kørraarrubigwei munchiwan pørøb, nai srø
munchin pørøb indamønrrun. 13 Kalubaibe mør Espíritu iglesiameran wamindigwan.

Laodicea iglesian wam ørøb

14 'Katø Laodicea iglesiai ángelwan iigwan pør:
Tru Amen, tru treeg køppe treeg, tru newan ciertonigwan eshkabig, tru Tius
chiwandøgucha pølbasra maren, nømerrig trendø pasrabiibe iilan øyah tan cha: 15 Ñui
chi mariilan ashar cha. Ñibe pishin kømøwei, pachibig kømøwein køn. Pishin kui, kabe
pachibig kui, treeg kuikken søl købsruinrrun. 16 Inchawei pishin kømøwei, pachibig
kømøwei, mørøtø kurag kuikkurri, nabe nai trigugurri wennamønrrun. 17 Ñibe trendan:
"Nabe puaig, truba tøga misraig, chigucha yandø palaimíig kur" cha. Inchendø ñibe
uñmuinguen uñib waacha, ñiguen øyeezhig misrin kønmab asamdiig, katø waacha
chiguchagaig, ashchab kaimabig, køsaatiig, øyeeg købendø, ñibe ashmøn. 18 Inchawei
nabe ñun øyeeg mar tamønrrun. Nagu parra purøørig oro chishchigwan naiwan penø
cha, trutøgabe puaig kønrrig cha. Katø kemeløgucha naiwan puløzheelø penø cha, ñui
asr køsaatiig kørig kømdiigwan kasrønrrappe. Katø ñi ashibig misramig kabyu srølamig
møgucha naiwan penø.
19 Mayeelan na undaarailane øyeeg marmøta chib nabe namab, katø ichaguchib
inchibig kur, søl martrai. Maig isuppe, treegwan martrab kandø isua, ñui kaig mariilan
isua møra, Tiusweimay llirau. 20 Au, nabe yaskabu wamab pasrar. Møikkøben nai

wamwan møra, yaskabwan kurene, nuinug kebya, nabe nøba maben, nøbe naba manrrun.
[21] Maig kuindøgucha truyu pureb ibigwane na wamisra karub wainug naba wanrrai tranamønrrun, maig kuindøgucha na truyu puraarrub arrua, nai Møskaimba nø wainug wamisrøb lataitøwei wamig kønrrai. [22] Kalubaibe mør Espíritu iglesiameran wamindigwan.—

4

Tiuswan srømbalasreelø truba truba tabig waminchib

[1] Øyeelø chab puraiben, na ashene, kan yaskab srømbalasrø kurig pasraptinchibig køn. Inchen kan wam trompeta wanrrøb lataig srøtø tru na møriibe nan øyah waminchib trenchibig køn:

—Yusrø nebamø cha; iilai wendau purainrrabigwan na ñun kenamartrumøn— cha.

[2] Inchen tru urastø Espíritu nø nan tøga pasramisren, srømbalasrømbe tru karub wamisra wamig kan pasrig pasrai nabe ashibig kur. Inchen truyube kan mugøsrøn wabig køn. [3] Inchen truyu wabiibe kan jaspe sruuba, cornalina sruuba lataig købig køn. Inchen tru nø waim pøtøgatanbe kan køshømbøtø kan esmeralda srug latazhig pasrabig køn. [4] Tru wamisra karub waim pøtøgatanbe wamisra karub purrailø katøgan veinticuatro pønrrai ashibig kur. Truiløyube kølli misaamera veinticuatro purrabelø køn, puløzheelø kewar, nømui turyube corona orotøga mariilø petsargue. [5] Inchen tru nø wamisra karub wainug truyugurrimbe sre pilabelø køben, wammera køben, palaig trashibelø køben webambubig køn. Katø tru karub waig merrappe lámparamera nag pilabelø siete pilab pønrrabig køn, truiløbe tru Tiuswei siete espíritumera køn. [6] Inchen tru karub waig merrappe kan mar wabig køn, pigriu tørguelarrøzhig lataig.

Tru karub wainug pøtøgatanbe merrabmayba, wendaumayba, pinrrø mendamayba pibgatø øsiguelø pønrrabelø køn, truiløbe merrabmayba, wendaumayba kabmeratø netseelø. [7] Inchen tru øsiguig srøsriibe kan león lataig køben, tru wendauibe kan toro lataig køben, katø tru wendauibe kan møwei malø lataig køben, tru pib kønrrabyuibe kan wasrø pala uñib lataig købig køn. [8] Inchen tru pibgatø øsigueløbe møitøgucha kwaldzariimera seisbatø tøgar, truiløbe wambiimay, umbumay kabmeratø netseelø, yem kwaløm øyah tamigwane pinømø, trenchibelø køn:

"Newan tabig, newan tabig, newan tabig
Señor Tius Newan Maramburab Marøbig;
tru købig, møi ya wabig, tru attrabig" chib.

[9] Tru managatig øsig wanrrabig, tru karub wainug wabigwan, tru pibgatø øsiguelø maya nuguen tab kønrrun chib, tabig kui asha tab inchib, ungwa, ungwa chibelø køn. [10] Incha trendaimørig tru kølli misaamera veinticuatroeløbe nui merrab tømbønsrøb sraløptø sraløbelø køn køriibala tabig waminchab tru managatig øsig wabigwan. Incha nømui coronameran tru nø karub wainug merrab trenchib petabelø køn:

[11] "Señor namui Tius,
ñibe maya nuguen tabigwanba,
tabig kui asha tab indigwanba,
maramburab maramigwanba
utambuawei utønrrabiibe ñi køn chib,
kaguende chiwandøgucha kerrigu ñi marig kuimba,
Ñi treeg kønrrai isuikkurri treeg mariilø,
treeg pønrran" chib.

5

Ubisha-unø kilgawan kurøb

[1] Incha tru wamisra karub wainug wabigwei kusrmay taskube kan libro palamay
umbumay pørigwan nabe srua wai ashibig kur, truibe siete sellostøga melsra kasraig.
[2] Inchen kan ángel maramburab maramig tøgaig truba mur trenchib payibig køn:
—Sellomeran kølsrøb, kilgawan kurøb, ¿treegwan martraptiig tabiibe mu kerah?—
cha. [3] Inchendø ni srømbalasrø lata, pirau lata, pirø umbu lata tru libron kurtraptiibe
mu kawei, katø tru umbu pørigwan maig køtashchab trawashchaptiibe mu kawein købig
køn. [4] Inchen nabe truba kishibig kur, kaguende tru libron kurtraptiibe mu kawei, katø
tru umbumay pørigwan maig køtashchab trawashchaptiibe mu kawein køben. [5] Inchen
møikkøsrøn tru utuig kan kølli misaabe nane trenchibig køn:
—¡Kishmøta! cha. ¡Ash! cha. Tru León Judáwei misag søtøyugurriig, tru Davidwei
misagugurri arrubiibe nun tru ashig kømui inchibelan nømun kerriguwan chi inchaingaig
kanawa kørrømarøb pureb yaig køn cha, sellomeran kølsrøb, kilgawan kurøb inchabig.—
[6] Inchen tru karub wainuube kan ubisha-unø kweetsig købig lataig asønabendø, katøle
kurra pasrai ashibig kur, tru pibgatø øsiguelaimba, kølli misaameraimba tøbøtaabe.
Tru Ubisha-unøbe siete kigulmeraba, siete kabmeraba tøgaig købig køn. Inchen tru
kabmerabe tru Tiuswei siete espíritumera købig køn, tru pirau ørøba truørø øriilø.
[7] Inchen nøbe arrua, tru karub wainug wabigwei kusrmay taskugurri libron utabig køn.
[8] Inchen nø libron utøbene, tru pibgatø øsigueløba, tru veinticuatro kølli misaamerababe
tru Ubisha-unai merrab tømbønsrøb sraløptinchibelø køn. Møitøgucha arpa sruartø,
katø oro copamera may irrabzhiitø netsig sruar købig køn. Tru may irrabzhiibe Tiuswei
misaamera Tiusba wamindiilø truig købig køn. [9] Katø kan cantaig srøig øyeeg cantabelø
køn trenchib:
"Libron uta, sellomeran kølsrøb inchabiibe
ñitøwein køn chib.
Kaguende ñibe kweetsig kua,
ñui anindøga namune Tiusweyasig ñi penig køn chib,
chi misaamerandøgucha,
chi wam waminchibelandøgucha,
chi misag søtømerandøgucha,
misaamera nørrø pønrrabelø
chu pirausreelandøgucha.
[10] Incha ñibe nømune namui Tiusweyasig reymera latawei karub purrabelø kønrraimba,
sacerdotesmera kønrraimba mara purrønnen,
nømbe pirau karumburab karunrrun" chib.
[11] Incha katø na ashene, tru karub waim pøtøgatanbe ángelesmera truba nørrø pasra-
bigwei wamwanba, tru øsiguelai wamwanba, tru kølli misaamerai wamwanba mørøbig
kur. Truiløbe purø nørrø køptø, millones y millones købig køn. [12] Incha truba truba mur
trenchibelø køn:
"Tru Ubisha-unø kweetsig købiibe
tru maramburab maramigwan køben,
chiwandøgucha palømø, tøgagúigwan køben,
muguen nebua kusremgaigwan køben,
maramburab maramigwan køben,
tabig kui asha tab indigwan køben,
tørguegwalmabigwan køben,
purø tabig wamindigwan køben,
utambuawei utønrrabiibe ñitøwein køn" cha.
[13] Incha katø tru srømbalasrø lata, pirau lata, pirø umbu lata, maryu lata tru chigurrim-
bunø Tius marig øsiguig pønrrabeløbe øyah taig mørøbig kur:
"Tru wamisra karub wainug wabigwanba,
katø tru Ubisha-unanbabe,
tru purø tabig wamindiiba,
tabig kui asha tab indiiba,

tørbilabiiba, maramburab maramibabe,
managatig patsømíig nuin kønrrain” chib.
14 Inchen tru pibgatø øsigueløbe trenchibelø køn: “¡Treeg kønrrun!” chib. Inchen tru
kølli misaamerabe tømbønsrøb srala, køriibala Tiuswan tabig waminchibelø køn.

6

Tru siete sellosmera

1 Inchen tru srøsrø sellon Ubisha-unø kølsra, kuren, na ashene, tru pibgatø øsiguelai
utuig, møikkøsrøn kan wam palaig trashib lataig truba mur trendaig mørøbig kur:
—¡Amø!— chib.
2 Inchen na ashene, kan pulø kaulli pasraptinchibig køn. Inchen truigwan itøgwana
wabiibe nui taskube kan arco sruaig købig køn. Inchen nune petsamig kan corona tranen,
nun ashig kømui inchibelan kerriguwan chinchaingaig kanawa kørrømarøb pureb yaig
køn, katø kanabig kananrrab.
3 Inchen Ubisha-unø tru pamay kønrrabyu sellon kølsra, kurene, tru øsiguig srøsriigwei
wendauibe nane:
—¡Amø!— chibig køn.
4 Inchen katøgan kaulli webiptinchibig køn, piguiig. Inchen truyu itøgwana wabigwane
pirau muba kuimburab ambumay, imay tab waramigwan kerranrrai nune mu katønrrain-
gaig treegwan martrai tranig køn, kangurrin kangurri kwetchai. Katø nune kan truba nu
espadagucha tranig køn.
5 Inchen Ubisha-unø tru pøn kønrrabyu sellon kølsra, kurene, tru pøn kønrrabyu
øsiguiibe trendaig mørøbig kur:
—¡Amø!— cha.
Inchen na ashene, kan yalø kaulli pasraptinchibig køn. Inchen truyu itøgwana wabiibe
tasigube palansa sruaig købig køn. 6 Inchene tru øsiguelai utube kan wam øyah taig nabe
mørøbig kur: “Mawa, mawa marøb megaig anbe tirigu pa libra penam netø køben, katø
mawa, mawa marøb megaig anbe cebada seis libras penam netø kønrrun cha. Inchendø
aceitenba, vinonbabe mindishinrrab kømø” cha.
7 Inchen Ubisha-unø tru pib kønrrabyu sellon kølsra, kurene, tru pib kønrrabyu
øsiguiibe trendaig mørøbig kur:
—¡Amø!— cha.
8 Inchen na ashene, kan pulø øskø kaulli pasraptinchibig køn. Inchen truyu itøgwana
wabiibe, “Kwamig” cha wamig køben, tru wendaube, tru kwabelø pønrraig, “Hades” cha
wamig, truig arrubig køn. Inchen tru i parwane maramburab marøb kweechib martrai
traniilø købig køn espadatøga køben, parøtøga køben, kaig kwanrrømeratøga køben, kau
umbu namig animalmeratøga køben pirø muba kuimburab pib millonesyube millonbatø,
pib milyube milbatø, kwetchai.

Trattrøgatø kønrrabyu selloba, seis kønrrabyu selloba

9 Inchen Ubisha-unø tru trattrøgatø kønrrabyu sellon kølsra kuren, na ashene, tru
Tiuswei wamgurrimba, Tiusweimburab eshkaikkurrimba kweetsiilai møsiimerane altar
umbu ashibig kur. 10 Inchen truiløbe mur trashib trenchibelø køn: “Señor, Mayeelaim Pala
Pasrabig, newan tabig, newan ciertonig, ¿tru pirau warab misaameran maig maramigwan
asha marøb, namui ani lusigwan ulø payib indamigwane, chu uraskatig munugunrrab?”
cha.
11 Inchen nømune kanun kanun kemig puløzheelø tranabe: “Maya yanatø katøguchi
ka israb munuguy chibig køn, ñimui nunelø Cristoiwan ñim lataitøwei marøb melabelan
treetøwei kweetsiilø nemisramnegatig.”
12 Inchen Ubisha-unø tru seis kønrrabyu sellon kølsra kuren, na ashene, purø trømbøig
mur pirø kønøben, pørrbe ¡katø! yaliig misrøbig køn, kan yalø llensu lataikke. Inchen
pølbe kerriguba ani lataig misrøbig køn. 13 Inchen estrellamerabe srømbalasrøngurri
pirausrø kørrabelø køn, kan higuera tusr nui srabe higos niguiizheelan mur isig icha

kørrøsrkøb lataitøweingue. [14] Inchen srømbalabe kan kilga kirrøb lataitø pinøben, nørrø
tunmeraba, katø pi tøbøtag pønrrab pirømeraba truiløbe mayamba nøm pønrrainukkurri
nøørøsrø malsrailø købig køn. [15] Inchen pirau reymera køben, nørrø kusreb møguelø
køben, maya suldaumeraim pala ashib karub pønrrabelø køben, puarmera køben, mas
nørriig marøbelø køben, karuindiig melabelø køben, karuindiig melømeelø køben, sø-
teeløba pirø trabmerayuba, nørrø tunmerayu tru nørrø srug utuwanba trubabelø køn.
[16] Incha tunmeranba, peñameranba trenchib trashibelø køn:
—¡Namuim pala itøgørrørray! cha. Tru karub wainug wamisra wabigwei maløwanba,
tru Ubisha-unai purø trømbøig namig købigwanba ashmønrrab sørørray chib. [17] Kaguende
tru purø trømbøig kørig kømdiig nø namig wam kwaløm puin køn cha. ¿Kan treegube mu
kuim pasramisra pasramdiig kønrrab kø?— chibelø køn.

7

Israel misaameran 144.000-wan Tiuswein kui asamdiig kønrrai marcailø

[1] Øyeeg chab puraiben, nabe pibgatø ángelesmera pørr kal-labgatømay køben, pørr
kebibgatømay køben, kandarøgatømaysrøn køben, imaygatømaysrøn køben, pirau pib
palø pønrrai ashibig kur, tru pib paløyugurri isig ichib webarrubigwan pirau lata, maryu
lata, chi tusrmerandøgucha isig ichimønrrai katab. [2] Inchen katøgan ángel, pørr kal-
labgatøsrøngurri nebarri ashibig kur. Truibe Øsig Wab Tiuswei marcan sruaig tru pibgatø
ángelesmera pirøwanba, marwanba mindishinrrab maramburab maramigwan utabelan
mur trashib trenchibig køn: [3] —Pirøwan lata, marwan lata, tusrmeran lata mindishimøtay
cha, namui Tius tru marøb melabelan nuielø kui asamdiig kønrrai nømui kappalømerayu
chab marcamnegatig.—
[4] Inchen tru marcailø mam køn chitamørtrab na mørene, 144.000 mil køn, chibig køn,
tru doce nusrkalø Israelweinukkurri nørrø karrab misaamera,
[5] Judáweinukkurri karrab misaamera 12.000 køben,
Rubénweinukkurri karrab misaamera 12.000 køben,
Gadweinukkurri karrab misaamera 12.000 køben,
[6] Aserweinukkurri karrab misaamera 12.000 køben,
Neftaliweinukkurri karrab misaamera 12.000 køben,
Manasésweinukkurri karrab misaamera 12.000 køben,
[7] Simeónweinukkurri karrab misaamera 12.000 køben,
Levíweinukkurri karrab misaamera 12.000 køben,
Isacarweinukkurri karrab misaamera 12.000 køben,
[8] Zabulónweinukkurri karrab misaamera 12.000 køben,
Joséweinukkurri karrab misaamera 12.000 køben,
Benjaminweinukkurri karrab misaamera 12.000 køn taig mørøbig kur.

Truba truba nu misag søtø puliig kewar

[9] Øyeeg chab puraiben, na ashene, møimbe tru wamisra karub waigwei merrappa, tru
Ubisha-unai merrappabe misag purø nu, muguen mundzamgaig pønrrabelø køn, mis-
aamera nørrø pønrrabig chu pirausreelø køben, nørrø kanbalatø warabelø chi misaamera
køben, peg peg misag søtømera køben, peg peg wam waminchib misaamera købengue.
Truiløbe puløzheelø kewar, tasigube palma ishiimera sruar, [10] mayeeløba trenchib mur
trashibelø køn:
"Kaigyugurri wesraibe namui Tius,
tru wamisra karub wainug wabigweinukkurrimba,
tru Ubisha-unainukkurrimba arrubig køn" chib.
[11] Inchen maya ángelesmerabe tru karub wainuuba, kølli misaameraimba, tru pibgatø
øsiguelaimba, truilaim pøtøgatan pønrrøwa, tru karub waigwei merrab piraugatig tøm-
bønsrøb srala, Tiuswan køriibala tabig waminchib, [12] trenchibelø køn:
"¡Treeg kønrrun! cha.
Purø tabig wamindiiba,
tørguegwalmabiiba,

muguen nebua kusremgaiba,
maya nuguen ungwa, ungwa taiba,
tabig kui asha tab indiiba,
maramburab mariiba,
mugucha chindamgaiba,
iiløbe managatig namui Tiuswein kønrrain chibelø køn.
Treeg kønrrun."
13 Inchene møikkøsrøn kan kølli misag nan payibig køn:
—¿I puløzhig kewarbe mumera køh? cha. ¿Chugurri amrruh?— cha.
14 Inchene nabe:
—Nai Señor, ñibe asha pasrainrrabguen— chibene, nøbe nan trenchibig køn:
—Iiløbe tru purø trømbøig isumdiigugurri purørruwar køn cha. Nømbe nømui keilan tsarar, Ubisha-unai anindøga puløzhig marar køn cha.
15 Treekkurri nømbe Tius tru wamisra karub wainug merrab pønrran cha.
Yem, kwaløm nui tab yau nuyasig marøb pønrran cha.
Inchen tru karub wainug wabiibe,
nømuim pala nø søtø pasraitøga
nømun chinchimønrrai ashchun cha.
16 Yandø nømbe parøgwai mørmøwei,
pimulgwai mørmøwei, pørr pati mørmøwei,
kabe katøgan pekkurri pachig kui mørmøwei inchun cha.
17 Kaguende tru wamisra karub wain tøbøtag Ubisha-unø pasrabiibe
nømune kan ubishameran lataig ashib pera pasrøwa,
tru øsig kømigwan tranøb pigabmerasrømay pera inrrun cha.
Inchen Tiusbe nømui kabmerayu kappiwan pinømørtrun— cha, trenchibig køn.

8

Tru siete kønrrabyu sello

1 Ubisha-unø tru siete kønrrabyu sellon kølsra kurene, srømbalasrømbe kan media ura wasrønzhig kørrømisrøbig køn.
2 Inchene ángelesmera sieteelø Tiuswei merrab pønrrai ashibig kur. Inchen nømune siete trompetas tranøbig køn. 3 Inchen katøgan ángel arruabe, tru altar keta pasramisrøbig køn, truibe may irrabzheelø pusramig, orotøga marigwan mutaig. Inchen nune may irrabzheelø truba nu tranøbig køn, tru mayeelø Tiuswei misaamera Tiusba wamindiilan tru may irrabzhiibamara, tru wamisra karub waigwei merrab tru altar orotøga marig pasrabiibala trannrrai. 4 Inchen tru may irrabig patig naguishba, Tiuswei misaamera tru nøba wamindiiløbabe Tiuswei merrab nebibig køn tru ángelwei tasigugurri. 5 Inchen tru ángelbe tru may irrabzhig pusrigwan muta, tru altaryugurri trøsr naarrøsrwan netsø-gana, pirausrø pinøguchene, palaig trasamba, chi wanrringuen møramgaig wanrramba, sre pilamba, pirø kønamba inchibig køn.

Trompetamera siete

6 Inchen tru ángelesmera sieteelø tru siete trompetameran sruarbe urrønrrab yandø tamara pønrramisrøbelø køn.
7 Inchen tru srøsrø ángel nui trompetan urrøbene, sre srug naaba, animba lindisaig arruben, pirau trunun kørrøbetig købig køn. Inchen truørø pirøbe muba kuimburab tøbøtag lutau pachen, katø tusrmera treetøwei pirø muba kuimburab tøbøtag lutau pachen, katø mayam pumera pillizheelø chigucha chishtø pachibig køn.
8 Inchen tru ángel pagatø kønrrabyuig nui trompetan urrøbene, kan purø nu tun ørøba naarab lataigwan maryu keguchene, marbe tøbøtag lutau ani misren, 9 truyu øsig purrabeløbe tøbøtag lutau chab kwaben, katø tru maryu barcomera maya købiibe tøbøtag lutau chab pinabig køn.

10 Inchen tru ángel pøn kønrrabyuig nui trompetan urrøbene, kan truba nu estrella
srømbalasrøngurri nu nag tulu lataig naarab peñippe, pimera kuimørig nørrø pimeran
køben, katø kølømø pi kal-labzheelan køben, mayamba pøngatøyu partø, partø ka
kørrømisren, kane itøbenig kørrømisrøbig køn. 11 Tru estrellabe Ajenjo munchi købig
køn. Inchen pimera tru pønyu kanun itøbenimburappe, larrø trømbø møbgølig misren,
misaamerabe tru møb pimeragurri truba truba nørrø kwabelø køn.
12 Inchen tru ángel pib kønrrabyuig nui trompetan urrøbene, nøsig lata, katø pøl lata
tøbøtag lutau mindisailø kørrømisren, katø estrellamera chigucha maya købig tøbøtag
lutau mindisaig pilømeelø kørrømisrøbig køn, yem lata, kwaløm lata pib urabatø purø
løstiig kønrrai.
13 Inchen na møimbe ashene, kan wasrø srømbalawan llirab arri mørøbig kur, mur
trashib, øyah chib: "¡Ay karrengucha kuita! ¡Ay karrengucha kuita! ¡Ay karrengucha kuita!
¡Pirau warab misag waachameran maig kønrrer! chib, tru katøgan pøngatø ángelesmera
trompetan urrøbene."

9

Tru trattrøgatø kønrrabyu trompeta

1 Inchen tru ángel trattrøgatø kønrrabyuig nui trompetan urrøbene, kan estrella
srømbalasrøngurri pirausrø peni ashibig kur. Inchen tru estrellane tru purø trømbø
umbu trabyu llaviwan tranig køn. 2 Tru purø trømbø umbu trabwan kurene, truyugur-
rimbe naguish kan nu hornoyugurri lataig nebarrubig køn. Inchen nøsiiba, pala
srønzhig chishchig pasrabiibabe tru trabyu naguishkurri løstørabig køn. 3 Inchen
tru naguishyugurrimbe chapullmera piraumay werruben, truilane pirau alacránmera
lataitøwei mu chindamgaig martrai tranig køn. 4 Incha truilane pirau puwan lata, kauwan
lata, chi tusrwandøgucha mindishimønrrain karuig køn, tru Tiuswei sellon kappaløyu
chiga misaamerandø mindishinrraingue. 5 Inchendø kweechippe, kweechimøtø, trattrø
pøl ørøba purø trømbøig pusrkwaig melønrrain købig køn. Inchen tru pusrkwabiibe
misagwan kan alacrán kwanen pusrkwabig lataig købig køn.
6 Inchen tru kwalømmerawane misaamerabe kwamigwane labendø, chinchagucha
kwanrrab kaimanrrun. Kwag kuimbe inchendø, kwamibe nømuinukkurrimbe tarømis-
rtrun.
7 Tru chapullmerabe kaullimera guerrayu kwayamig tamariilø lataig asønabelø købig
køn. Nømui turyube orotøga marig latailø corona petsar købig køn. Inchen nømui
maløbe kan misag malø latailøgue. 8 Inchen nømui pusruube ishuwei lataig køben, nømui
trugulmerabe kan leónwein trugul lataig tøgar købig køn. 9 Nømui asrwan merrammay
chinchimønrrai katabig kan tsandzøn lataig tøgar, katø nømui kwaldzarig ichen wanr-
røbiibe, kan guerrayu kwayanrrab carretillameran kaulli søtø srua lulen wanrrab lataig
trømbøig wanrrabig køn. 10 Inchen tru mørrmerabe kan alacránwei lataig køben, katø
kalmera kwanøbig tøgar købig køn. Inchen nømui mørrmerayube misaameran trattrø
pøl ørøba maramburab marøb mindisamig tøgar købig køn. 11 Inchen nømun ashib karub
pera pasrabiibe, tru purø trømbø umbu trabyu ángel købig køn, hebreomaybe Abadon
munchi køben, griegomaybe Apolión munchi.
12 Tru i trømbøig kørig kømdiig srøsriibe chab puraiben, katøgucha trømbøig kørig
kømdiig attrabig par palabig køn.

Seis kønrrabyu trompeta

13 Inchen tru ángel seis kønrrabyuig nui trompetan urrabig køn. Inchen Tiuswei merrab
pasrabig orotøga mari altaryu, tru pibgatø kigulmerayugurrimbe kan wam webarri
mørøbig kur, 14 tru seis kønrrabyuig trompeta srua ángelwane trenchib:
—Tru pibgatø ángelesmera Eufrates nu pi menda lusrig pønrrabelan lelachi— cha.
15 Inchen tru pibgatø ángelesmeran ke yandø treeg pumweimba, tru kwalømweimba, tru
pølweimba, tru pilaweimba treeg martrai tamariilø pønrrabelan pirau muba kuimburab

maya misag pasrabigwan tres milyu milbatø kwetchai, tru ángelesmerane elatsiilø købelø
køn. [16] Inchen tru suldaumera kaulli palartø doscientos millones køn taig mørøbig kur.
[17] Pøs øyamay nan piab lataigu øyeeg kenamisren kaullimeran øyeeg ashar: tru
itøgwanarbe nømui asrwan merrammay chinchimønrrai katabiibe, nag lata piguig køben,
pillizhig køben, øskøig azufre lataig køben tøgar købig køn. Tru kaullimerai turmerabe
leónmerain tur latailø køben, nømui trigugurrimbe naaba, naguishba, azufreba webarru-
big køn. [18] Inchen pirau muba kuimburab misaamera pøn millonyube millonbatø kwaben,
pøn milyube milbatø kwabig køn, tru i pøngatø trømbøig naaba, naguishba, azufreba
kaullimerai trigugurri webarruben. [19] Pøs tru kaullimera mu chindamgaig maramig
tøgagúibe nømui triguba, mørryuba pasrabig køn. Kaguende nømui mørrmerabe ulmera
latailø turmera tøgar købig køn, truiløtøga misaameran mindishibelø.
[20] Inchen misaamera tru i øyeeg trømbøig chab puraiben, kwamø kørrømisrøbeløbe
øyeeg puraibenguen nømui taska mariilan treeg marmønrrab isua mørøb elachimeelø
køn, tru kwaimandziimeran køriibala tabig wamindamigwan lata, nømui taska mari
tiusmeran lata, tru nøm orotøga mariilan lata, tsandzøn andøga mariilan lata, broncetøga
mariilan lata, sruutøga mariilan lata, tsiitøga mariilan lata, truilan elachig kømub,
truiløbe ashmøwei, mørmøwei, ammøwei inchibelan. [21] Katø kweetsamigwan lata, misag
wanna trømbø maramelan lata, møgueløba, ishumburmeraba trømbøig maramigwan
lata, nilamigwan lata treeg marmønrrab isua møra, Tiusweimay llirameelø køn.

10

Angel kan libro-unan sruaig

[1] Inchen katøgan ángel maramburab marøbig srømbalasrøngurri kørraarrubig køn.
Truibe wañindøga pinøgasraig, tur palabe kan køshømbøtø tøgaig, nui maløbe kan nøsig
lataig pilabig køben, nui srøbmerabe ølneb kan nag pilabig lataig købig køn. [2] Taskube
kan libro-unan kura sruaig pasrabig køn. Incha kusrmay srøbwane mar pala punappe,
atsimay srøbwane pirau puna pasramisrøbig køn. [3] Inchabe truba mur trashibig køn, kan
león trashib lataikke. Inchen tru trashibene, siete palaig trashibeløbe tru trasaigwan
treetøweih trashib løtabelø køn. [4] Inchen tru siete palaig trashibelø chab waminchen, nabe
pørtrab inchene, srømbalasrøngurri nane kan wam treeg mørø waminchibig køn:

—Tru siete palaig trashibelø wamindigwane pørmøtø, ñuinetø esegau— cha.

[5] Inchen tru ángel mar palaba, pirø palaba na pasrai asiibe kusrmay tasigwan srømbal-
aneb kusrawabe, trenchibig køn:

[6] "Srømbalawan lata, truyu pønrrabelan lata, pirøwan lata, tru pirau pønrrabelan lata,
marwan lata, truyu chine purrabelan lata marøbig, tru managatig øsig wabikken ashen,
truigwei merrab trendamønrrun cha: Yandø mas srarrønrraamøn cha. [7] Pøs tru ángel siete
ønrrabyuig trompetan urram kwalømmera puben, urrab pølbasrene, Tiuswei chigøben
maramig søriilø pønrrabeløbe yandø marig kørrømistrun cha, tru nui marøb melabelø tru
nø maig karuigwan eshkabelø maig eshkaig, treeg."

[8] Tru srømbalasrø wam na møriibe nan katøyug waminchib trenchibig køn:

—Inrrø cha. Incha tru ángel mar palaba, pirø palaba puna pasrabig tasku libro-unø kura
srua pasraigwan utø— cha.

[9] Inchen nabe ángelweimay ya, tru libro-unan trannrra chibene:

—¡Cha! chibig køn. Inchabe, ¡Ma! chibig køn. Ñui trigube kuizhig miel lataig kua, ñui
patsaube møbig misrtrun— cha.

[10] Inchen nabe tru libro-unan ángelwan uta, mabene, nai trigube kan miel lataig kuizhig
købendø, na chab mabene, nai patsaube larrø møbgølig misrøbig køn. [11] Inchabe nane
trenchibelø køn:

—Ñibe misaamera nørrø kanbalatø warabelanba, misag nørrø pønrrabelanba, peg
peg wam waminchib misaameranba, reymeranba Tius maig eshkanrrai karuigwan treeg
ønrrun chib katøyug eshkamig nebunrrun— cha.

11

Tiusweimburab maig kuigwan eshkabelø pailø

1 Incha nane kan caña, unaasin tsig lataig tranabe, trenchibig køn:
—Kurra, Tiuswei yawanba, tru altarwanba unaasha, katø truyu Tiuswan køriibala tabig
waminchibelan munchi cha. 2 Inchendø Tiuswei yau, tru yawambigwane unashmøta
cha. Kaguende judíos kømø misaamera Tiuswan ashmeelan tranig pasran cha. Truiløbe
tru Tiusweindø tarømari ciudawane pøn pila y tøbø pilaba itølulrrab køn cha. 3 Inchen
nabe pailø naimburab maig kuigwan waminchibelan øramønrrun cha, eshkanrrab amrrai.
Truiløbe yaliig trøsrkøleelø kewar kwalømmera mil doscientos sesenta nemisramne
naimburab eshkab waminchun— cha.
4 I tru pailø naimburab maig kuigwan waminchibeløbe, tru pagatø olivo tusrmera køb,
tru pagatø kandilerumera køb køn, Tius pirøwan nø ashib karub pasrabigwei merrab
pønrrabelø. 5 Møikkøben chigøben nømun kaig martrab inchene, nømui trigugurrimbe
nag webarringarua, nømune kerrigu chishtø parrøbelø køn. Møikkøben nømun mindish-
inrrab inchibeløbe øyeeg kwamig nebunrrun. 6 Tru Tiusweimburabigwan eshkabeløbe
srømbalawan kasramig maramburab martrabelø køn, nøm Tiusweimburabigwan eshkab
amoñib kwalømmerawan sre pumønrrai. Katø treetøwei pimerangucha anim pimera
misrtrai marøg købene, anim pimera martrabelø køn. Katø pirøwangucha kaig nebunrrai,
kaig kwanrrømera køben, kaig pølømmera mindishinrrabelø ørtrun, nømun mammay
mindishig køben mindishinrrai.
7 Yandø tru Tiusweimburabigwan maig kuigwan nøm chab eshkabene, tru purø trømbø
umbu trabyugurri animal purø trømbøgølig nebarrua nømba kwayam lawa, nø kanawa,
truilane kwetchun. 8 Inchen kwailai asrmerabe ciudayu mayeelø llirai mayu waramis-
rtrun tru nømui Señorwan kurusyu mesraig nu ciudayu, truibe Sodomaba, Egiptoba
lataig asønabig køn cha waminug. 9 Inchen misag nørrø kanbalatø warabeløba, peg
peg misag søtømeraba, peg peg wam waminchibeløba, chu pirausreelø køben misag
nørrø pønrrabeløba, truiløbe pøn kwaløm menrra tru kwailai asrmerane ashib kønrrun.
Incha truilai asrmerane sørinrrabmerayu sørøbashmønrrun. 10 Inchen misaamera pirau
warabeløbe tru kwaig warabelaimburab truba truba kasraarawa, kasrag købiitø kangurrin
kangurri ketiilø ørtrun, kaguende tru pailø Tius maig karuigwan eshkabeløbe tru nømune
mumaygucha kømíig ¡katø! isua møra melønrrai marøbelø kuikkurri.
11 Indiibe pøn kwaløm menrrayube øsig kømig Tiusweinukkurri arrubig nømuinug
kebiben øsiiranrrai Tius nømun urrøben, katø kurra, pønrramisrøptinchen, mayeelø
ashibelane purø trømbøig kørig købig arrubig køn. 12 Inchene tru pailøbe srømbalas-
røngurri kan wam truba mur wamindi mørøbelø køn, trenchibig: “Yusrø nerruy” cha.
Inchen nømun ashig kømui inchibeløbe ashibelø køn, nømbe kan wañiyu srømbalasrømay
nebamben. 13 Inchen treeg puraibendø, kan truba mur pirø kønabig arruben, tru pirø
kønabikkurri ciudayu yamerabe milmørig cienbatø kegørrabig køn. Inchen treegu
misaamera siete mil kwabelø køn. Inchen kwamø kørrømisrøbeløbe truba trømbøig kørig
kuilø, Tius srømbalasrø wabigwan truba truba tabig waminchibelø køn.
14 Srøsriigwei wendauig trømbøig chab puraibendø, tru kørig kømdiig pøn kønrrabyuibe
petø attrun.

Tru siete kønrrabyu trompeta

15 Inchen tru ángel siete kønrrabyuig nui trompetan urrøbene, srømbalasrømbe
wammera purø mur trenchibelø køn:
“Pirau reymera nøm ashib karub tøgagúiløbe namui Señorweimba, nui Cristoimba misran
cha.
Inchen nøbe managatig ashib karub wanrrun” cha.
16 Inchen tru kølli misaamera veinticuatroelø tru nøm karub purrainug Tiuswei merrab
purrabeløbe pirau tømbønsrøb srala, Tiuswan køriibala tabig waminchib, 17 trenchibelø
køn:
“Mayanguen ungwa, ungwa,

Señor Tius Newan Maramburab Marøbig,
møi ya pasrabig, katø manawei købig.
Kaguende ñui purø nuig maramburab mariitøga
ñibe ashib karub pølbasran cha.
18 Misaamera nørrø pønrrabeløbe truba truba namig kurrig køn cha.
Inchendø ñui purø trømbøig namig købig pub,
katø tru kwabelan maig kønrrabigwan asha maramikkucha yandø pub indin køn cha.
Inchen ñui marøb melabelø
tru ñi maig karuigwan eshkabelanba,
katø tru ñui misaameranba,
ñui munchiwan kaig kui lataig maramigwan køriguelanba,
nørrø kusrebelanba, treeg kømeelanba,
truilan truburø ketamikkucha puin køn cha.
Trugurri pirøwan mindishib pinishibelangucha pinisamig puin køn" cha, trenchibelø
køn.
19 Inchen Tiuswei ya tru srømbalasrø pasrabig kurene, tru israelitasmeraba Tius acuerdo marig, tru arcabe, truyu kena pasrabig køn. Inchen palaig pilabelø køben, wammera køben, palaig trashibelø køben, katø kan truba mur pirø kønabig køben, purø trømbøig sre srug pubig køben arrubig køn.

12

Ishuuba, dragonba

1 Inchene srømbalasrømbe kan truba nuig chigøben kønrrab kuitamab asha kømig kenamisrøbig køn. Kan ishug nui asrwan pøsrtøga pinøbuli lataig, srøb umbube pølwan tøgaig, turyu corona estrellamera doce tøgaig petsaig købig køn. 2 Tru ishuube kwanrriig kua, yandø unø tammisrtrab trømbøig pusrkwai inchib, truba trashibig køn.
3 Inchene srømbalasrømbe katøgan chigøben kønrrab kuitamab asha kømig kenamisrøbig køn. Kan dragon piguiig purø nuig, turmerabe siete tøgaig, katø kigulmera diez tøgaig, turmørig tabzheelø petsartø købig køn. 4 Incha srømbalasrø estrellamerane kanbalø ørøba nui mørrtøga srua, tøbøtag lutau pirau pinøbetabig køn. Incha tru dragonbe tru unø tammisrtrab ishuweim pinrrøgue pasramisrøbig køn, tammisren latatø unan manrrab. 5 Inchen tru ishuube kan møg-unø tammisren, truibe misag nørrø pønrrabelan chuelandøgucha ashib karuppe, kan tsandzøn pørøtsigwan srua pasramisra mu kurraasamgaig karub martrabig købig køn. Inchendø nui nusrkawane kerrappa, Tiusweimayba, nø wamisra karub wainuumayba nune srua yaig køn. 6 Inchen ishuube mu misag warab waraimøsrømay luløbig køn, tru ishug tsumig Tius tamara pasriisrømay, kwalømmera mil doscientos sesenta nemisramne trusrø mannøb tøgagønrrai.
7 Inchen trugurrimbe srømbalasrømbe Miguel nui ángelesmeraba purø trømbøig kwayabelø køn tru dragonba. Inchen dragonbe nui kaig ángelesmeraba kwayabendø, 8 chinchaguen kanab kwayanrrab kaimaben, yandø trugurri srømbalasrømbe nømuimbe yandø chu pønrramikkaig patsabig køn. 9 Inchen tru purø nu dragon, tru merrabsrø ulwane pinøgutsig køn, truigwane nugwaimandzig cha wamamba, Satanás cha wamamba indigwan, tru pirau maya misagwan kegørrøsrkøbigwan. Truigwane nui kaig ángelesmeranbañau pirau pinøbusrig køn.
10 Inchen nabe srømbalasrø kan wam truba mur trendaig mørøbig kur:
"Møimbe yandø kaigyugurri wesraiba,
katø maramburab maramiba,
namui Tius nø ashib karub wamiba,
katø nui Cristo mu mandamgaig karub marøb wamiba puin køn cha.
Kaguende Satanás Tiuswei merrab yem, kwaløm
namui nunelan 'yeeg kailø køn' chib,
'øyeeg marøbelø køn' chib pasrabigwane pinøgutsin køn cha.
11 Namui nuneløbe tru Ubisha-unai aningurrimba,

nøm Tiuswei wamwan wamindikkurrimba
kanawa pønrramisran cha.
Kwamig nebubene, kwanrraptø pønrraig køn cha,
nømbe øsig kømigwangøba isumøtø.
12 Inchawei treekkurri, srømbalameraba,
katø kerrigu truyu pønrrabelø
chigucha truba kasraaray cha.
Inchendø ¡nusiamus, pirau chi øsig købelø lata,
marmerayu lata øsigueløbe chincher! cha.
Kaguende nugwaimandzig ñimuimay
ke ne namig kuin kørrayan cha,
nui llirab unamibe yana unamig kømønrrab kuimba."
13 Inchen dragon nune pirausrø pinøgutsi mørabe, tru ishug møg-unø tøgagøbigwane
pasraarøb mendøben, 14 tru ishuwane purø nu wasrøwei pagatø kwaldzariimeran tranig
køn, ulweim pulugurri purø yabsrø nø tsumsrømay pala kurra inrrai tru mu misag warab
waraimøsrømay. Tru pøn pila y tøbø pilaba nun mannøb tøgagømsrømay. 15 Inchen ulbe
ishuwan pasraarøb ya, nui triimay pi weguchibig køn, kan nu piiburabig, tru ishuwan
pi srua yaig kønrrai. 16 Inchendø pirøbe tru dragon trigugurri nu pi wegutsigwane
anchippa kerrigu piñiptinchibig køn, tru ishuwan purugunrrab. 17-18 Treenchene, dragonbe
ishuwan purø trømbøig namaptø, tru ishuweinukkurri katøburø amrrub misaameraba
kwayam lanrrab ibig køn, Tius tru maig maramigwan martrai karuigwan møra marøbelø,
Jesucristoimburabigwan tabigwan elachimø marøb tøga pønrrabig pønrrabeløba. Incha
tru dragonbe tru mar menda pisrumyu pasramisrøbig køn.

13

Pagatø animal trømbøgøleelø

1 Inchen maryugurrimbe kan animal purø trømbøgølig webarrubig køn, turmera siete,
kigulmera diez tøgaig, kigulmørig purø tabzhig petsargue. Inchen turmørig munchi pøri-
ibe Tiuswan purø trømbøig wamabig pørig tøgar købig køn. 2 Inchen tru trømbøgøligwan
na asiibe kan tiiri lataig købig køn, srøbmerabe wig srøb lataig køben, nui triibe leónwein
trig lataikke. Trunun tru dragonbe nui maramburab maramigwanba, nø wamisra
karub waigwanba, mu mandamgaig mayangatikkucha karug køben karub martrai tru
animal trømbøgøligwan tranøbig køn. 3 Inchen tru trømbøgøligwei turmerabe, mø tur
køsrønbe purø trømbøig kørriindig kwanrraptiig lataig købendø, tru treeg kørriindiibe
tammisrin køben, mayeelø yu piraueløbe truba kwaara ashib, tru wendautø ambubelø
køn. 4 Incha misaamerabe tru dragonwan køriibala tabig waminchibelø køn, kaguende
dragonbe tru trømbøgøligwan nui karumburab karumigwan martrai tranikkurri. Katø
tru trømbøgøligwangucha treetøwei køriibala tabig waminchib trenchibelø køn:

—¿Kan i trømbøgølig lataibe katøgane mu kuin kønrrab kø? chib. ¿Kan nøbabe mu kuin
kwayam lanrrautah?— chib.

5 Incha tru animal trømbøgøligwane katø kan trig tranig køn purab nuig misrøb wa-
mindamba, purø trømbøig wamamba inchai, katø pøn pila y tøbø pilaba mu mandamgaig
martraimba. 6 Inchen tru animal trømbøgøliibe nui trigwan kurøbig køn, Tiuswan purø
trømbøig waminchab. Incha Tiuswei munchiwanba, nø pasraigwanba, srømbalasrø
purrabelanba purø trømbøig wamabig køn. 7 Incha tru Tiuswei misaameraba kwayabasha,
nø ka kanabasig køn. Incha chi misag søtømeran køben, kanbalatø warabelø chi mis-
aameran køben, peg peg wam waminchib misaameran køben, nørrø misag pønrrabig chu
pirausreelan køben, truilaim pala mu manchinrraingaig karumigwan tøgagønrraingucha
tranig køn. 8 Tru animal trømbøgøligwane tru maya misag pirau warabeløbe køriibala
tabig waminchibelø køn, tru chiwangurrimbunø marøb urassrøwei Ubisha-unø kweetsig
kønrrabigwei libroyu tru managatig øsig purrønrrabelan pørigu nømui munchimeran
truyu chigarbe.

[9] Møikkøben kalubaibe mør.
[10] Merrarrawa srua ambinanrrabelane,
merrarrawa srua amben,
espadatøga kweetsinanrrabelane,
espadatøga kwetchun.
Øyeelø pubene, tru Tiuswei misaamerabe chi arringucha ka melaptø melamiguba, katø isubigwan Jesucristoinuutø pasra tøga pønrramiguba masken treegutø melabig melamitøwein kønrrun.

Tru animal purø trømbøgølig

[11] Inchen katøgan animal trømbøgølig piraugurri nebarri ashar. Truibe pagatø kigulmera ubisha-unai lataig asønabig tøgaig købendø, waminchippe, dragon lataig waminchibig køn. [12] Truibe tru animal trømbøgølig srøsriigwei mu manchinrraingaig marøb karuigwan nø tøga pasramisra, nui merrab treetøweih marøb karubig køn. Incha pirøwanba, pirau warab misaameranbabe tru animal trømbøgølig srøtiig tru purø trømbøig kørriindig tøgaig købig, chi øsig kønrrabgaig kua, tammisraigwan køriibala tabig waminchai inchibig køn. [13] Incha katø nøgucha misaamera nui maramburab marigwan asha kønrrai chigøben truba nørreelø marøbig køn, misaamera ashen srømbalasrøngurringuen piraumay nag kørraarringarub. [14] Tru treeg asha kømig tru animal trømbøgølig srøsriigwei merrab marbasikkurri, nøbe pirau warabelan peløsrka chab kegørrøsrkøbig køn. Incha tru trømbøgølig srøsriibe tru espadatøga truba kørrø kørriindig købendø, kwamø, øsig købigwan tab inchab, trunun asha, treetøwei mara pasrtrai pirau misaameran karubig køn. [15] Incha tru trømbøgølig srøtiigwan treetøwei mara pasrigwane øsig kømigwan nøbe tranøbig køn, tru mara pasriibe waminchibig misra, nun køriibala tabig waminchimeelane mayeelan kwanrrai martrai. [16] Incha trutø kømøtø, nørrø kusreb møguelan køben, treeg kømeelan køben, puarmeran køben, waachameran køben, karuindiig melabelan køben, karuindiig melømeelan køben mayeelanba kusrmay tasigu kui, kappaløyu kui marcangarubig køn, [17] tru trømbøgøligwei munchin kui, numeron kui marcaig chigaibe mugucha yanmøwei, penømøwei inchai.

[18] Yubesi chigúi ashchappe, purø nu isumig pasran. Tab chigúi mørøbiibe, tru trømbøgøligwei numeron maya trandashchab ash. Kaguende kan møwei numero køn. Tru numerobe 666 køn.

14

144.000-elø cantaig

[1] Inchen na ashene, Ubisha-unøbe Sion taig Tun pala pasrai ashibig kur. Inchen 144.000 tru nøba pønrrabeløbe Ubisha-unai munchiwanba, Møskawei munchiwanba nømui kappaløyu pørig tøgar pønrrabelø køn. [2] Inchen srømbalasrøngurrimbe kan wanrrøbig mørøbig kur, kan truba truba nu pi wanrrøb lataig, kabe kan palaig mur trashib mullib lataig, truba yamelø arpas kønabelø kønøben wanrrøb lataig wanrrøbig køn, truibe. [3] Incha tru wamisra karub waigwei merrappa, tru pibgatø øsiguelai merrappa, kølli misaamerai merrappa tru 144.000-eløbe kerrigu srøig mana møriimøzhig cantabelø køn. Tru cantaigwane mugucha cantam kusrenrrab kaimaben, pirau tru misaamerai utugurri 144.000 tru Tiuswein kønrrai wesruiløtøwei cantabelø køn, trunune. [4] Iiløbe ishumburmeraba trømbøig marmøwar, nømui asrwan trømbøig marøb mun katørameelø, chishelø køn. Iiløbe Ubisha-unø chu iben, chu uragucha elachimø, mendig amøñibelø køn. Iiløbe maya misagwei utugurri nømune nuin kønrrai wesruilø køn, Tiusweyasiiba, Ubisha-unayasiiba nømunmerrig pølbasra traniilø. [5] Nømui trigube chigucha isa wamindiibe chigar købig køn, mu mandamgaig chishelø.

Pøngatø ángelesmera eshkab wamindiilø

[6] Inchen katøgan ángel srømbalawan pala arri ashibig kur, Tiuswei tabig srø wam mana patsømíigwan pirau warabelan eshkanrrab: chu pirausrøn køben misag nørrø pønrrabelanba, chi misag søtømera køben warabelanba, peg peg waminchib misaameranba,

kanbalatø warabelø chi misaameran køben truilanba. [7] Inchabe truba mur waminchib
øyah chibig køn: "Tiuswane køriibala marøb, truba truba tabig wamindamig køn chib.
Kaguende tru maig kønrrabigwan asha maramig yandø pun chib. Srømbalawanba,
pirøwanba, marwanba, kølømø pimeranba marøbigwane køriibala tabig waminday" chib.
[8] Inchen katøgan ángel tru wendau øyah chib, ibig køn: "¡Babilonia truba truba nuibe
yandø penan, yandø penan! chib, truørø tru misag nørrø pønrrabelan kerriguba nui trøm-
bøig marøg købiitø keerøba chinchimmørø indi vinon mutsamne incha, mutsiiranøbig."
[9] Inchen tru wendau katøgan ángel tru pøn kønrrabyuibe truba mur øyah trenchib ibig
køn: "Møikkøben tru trømbøgøligwanba, tru nø maig kuig treetøwei asha marigwanba
køriibala tabig waminchib, katø nui marcan kappaløyu kui, tasku kui utab inchibiibe
[10] nøgucha tru mumaygucha kømui møra melønrrai mari vinon Tiusweinukkurri arrubig-
wan mutchun cha, Tiuswei namig købigwan truigwandø tamara copayu usrigwan. Katø
Tiusweindø tarømari ángelesmerai merrappa, Ubisha-unai merrappa naaba, azufrebaigu
mumaygucha kømui purø trømbøig kui meganrrun. [11] Tru purø trømbøig kui melønrrai
marøb naguishbe managatig nebarrub pasrøben, nømuimbe yem kwaløm pishindø tab
purramibe managuen kaagøn, tru trømbøgøligwanba, katø nundøwei asha treezhigwei
marigwanba køriibala tabig waminchibelaimba, katø tru nui munchitøga marcarrama-
belaimba." [12] Incha øyeekkurriwei melabig melamig palan, tru Tiuswei misaamera Tius
tru maig maramigwan martrai karuigwan møra marøb, Jesúswan tarømisrmø trag pulu
melabelaimbe.
[13] Inchen nabe srømbalasrøngurri kan wam trendaig mørøbig kur:
—Iigwan pør cha: "Møingurrimbunøbe mayanguen tab kuilø køn cha, Señorwan
kørewa kwabelaimbe."—
"Øø, treegwein køn tan, Espíritu Santobe. Nømbe nømui muraara, muraara marøb
melailøyugurri isrønrrun. Kaguende nømui mariiløbe nømba lincha pasrabig pasrønr-
run" cha.

Pirau ellmariilan tulishib

[14] Inchen, na ashene, kan pulø wañi kenamisren, tru wañim palabe Møg Misra Arrubig
lataig wamisra wabig køn, turyube orotøga marig kan corona petsaig, tasigube kan uses
purø trøsrig sruaig. [15] Inchen katøgan ángel Tiuswei yaugurri webarrua, truba mur trashib,
tru wañim pala wabigwane trenchibig køn: "Ñui usestøga parøb tulishi cha. Kaguende
piraube paramig yandø srønø køben, parøb tulisamig nebun" cha.
[16] Trenchibene, tru wañim pala wabiibe pirau ellmarigu nui usestøga parøb puraibene,
tru pirau ellmariibe tulisaig kørrømisrøbig køn.
[17] Inchen katøgan ángel srømbalasrø Tiuswei yaugurri webarruppe, truikkucha kan uses
truba trøsrig sruaig købig køn. [18] Inchen katøgan ángel webarrubig køn, altaryugurri
truibe nag piløgamigwan nø ashibig. Incha tru trøsr uses sruaigwane truba mur trenchib
wamabig køn: "Ñui trøsr useswan srua, pirau uvas traamerayu, uvas lusrømeran parøb
tulishi cha. Kaguende uvasmerabe yandø srønø køn" cha.
[19] Inchen ángelbe useswan pirø palawan parøb, puraya, pirau tru uvas tusryu uvas
lusrømeran parabe, tru uvas kwaramig marig pasrabigu kebusrøbig køn, uvas piwan
wesraig kønrrai. Truibe Tiuswei tru purø trømbøig kørig kømdiig namig købigwan
eshkabig køn. [20] Tru uvas pi wesraibe ciudayu kømøtø, wambig nøørøsrøn pasrøben truyu
piwan wesraben, truyugurri ani webarruppe, kaullimeran frenossrøngatig neguchibig
webarrubig køn, trescientos kilómetros ørøba ani luløbikke.

15

Angelesmera tru srabe siete plagaswan sruar

[1] Srømbalasrømbe katøgan chigøben kønrrab kuitamab asha kømig truba nuig ashibig
kur kwaara asamdiig, siete ángelesmera siete chine kaig nebunrrai marøb amrrunrrabelø
yandø srabeelan tøgar. Truiløtøga yandø tru Tiuswei namig købiibe truyu yandø newan
patsøgaig kørrømisrøbig køn. [2] Katø kan mar pigriu lataig naaba lindisaig ashibig kur.

Tru animal trømbøgøligwanba, nundøwei tru treetøwei asha marigwanba, nui munchi numeronba utømø, treegu chinchamamø webambarbe tru mar tørguelarrøzhig pala Tius arpas traniilan srua pønrrabelø køn. [3] Nømbe tru Moisés Tiuswei marøb megabig cantaigwanba, katø Ubisha-unø cantaigwanba trenchib cantabelø køn:
"Señor, purø nørreelø ñi chigøben mariiløbe,
kwaara asamdeelø mariilø køn chib,
Señor Tius Newan Maramburab Marøbig.
Ñui maymerabe tabig sølgandeelø,
newan ciertonelø køn chib.
¡Chusrøn køben misag purø nørrø pønrrabelai
ñi Rey køn! chib.
[4] ¡Ay Señor! ¿Ñun kørmíibe mu kuaasamø? chib.
¿Ñui munchiwan tabig waminchimíibe mu kua asamø? chib.
Newan tabig chishiibe ñitøwein køben,
truørø tru misag nørrø pønrrabelø kerriguba
ñui merrab amrrua køriibala tabig waminchun chib.
Kaguende mumaytøgucha ñui sølgandø tabig mariilø kenamisran" chib cantabelø køn.

[5] Øyeelø chab puraiben, na ashene, srømbalasrø Tiuswei yaambusrø tru Tius nø pasramig nuyasiitø tarømarig pasrabiibe kuri ashibig kur. [6] Inchen truyugurrimbe tru siete ángelesmera tru siete chine kaig nebunrrai marøb amrrunrrabelan sruar werrui ashibig kur. Truiløbe linotøga marig chishcheelø, tørbilabzheelø kewar, pørønaig orotøga marig pechoburab pørønawar købig køn. [7] Inchen møikkøsrøn tru pibgatø øsiguelai utuibe tru siete ángelesmeran oro copamera siete tranøbig køn, Tius tru managatig øsig wabig, nui namig købigwan truyu netsøganiilan. [8] Inchen Tiuswei tru tab yaube Tiuswei tørguegwalmabikkurrimba, maramburab marig pasraikkurrimba naguishtø tinbuløben, mugucha kebamrrab kaimabelø køn truyube, tru ángelesmera siete tru chine kaig nebunrrai marøb amrrunrrabelan ángelesmera kan kan srua ambiilø maig punrrabig chab purayamnegatig.

16

Copamera tiuswei namig købiitø netsailø

[1] Inchen kan wam truba mur wamindi mørøbig kur, Tiuswei purø tab yaugurri tru siete ángelesmeran trenchib:

"Ambay cha. Incha tru siete copas Tiusweinukkurri purø trømbøig kørig kømdiig namig købig tøgaig arrubigwan pirau lushchigay" cha.

[2] Inchen tru srøsrø ángelbe ya, nui copan pirø palawan lushene, tru animal trømbøgøligwei marcan tøgarwanba, nun tru treetøwei asha marigwan køriibala tabig waminchibelanba kan pisrø purø trømbøig pusrkwab pill-llabig webarrubig køn.

[3] Inchen tru ángel parønrrabyuig nui copan mar pala lushene, maryu pibe kan kwaigwei ani lataig misrøbig køn. Inchen maryu chine øsiguig purrabeløbe mayamba chab kwabig køn.

[4] Inchen tru ángel pønønrrabyuig nui copan nørrø pimerayuba, pigabmerayuba lushene, kerriguba anindø misrøbig køn. [5] Inchen tru pimeran ani misrtrai marøb pasrab ángelbe trendaig mørøbig kur:
"Ñi, Señor, tabig sølgandø marøbig,
møi ya køb, katø manasrøngurri købig,
Tius Newan Tabig ñibe treeg køn cha.
Kaguende ñibe iilan maigønrrabigwan asha maran cha.
[6] Pøs tru pirau misaamerabe tru ñui misaameranba,
Tius maig karuigwan eshkabelanba
kweecha aniwan lusikkurri,

møimbe nømungucha ñibe ani mutsøsrain køn cha.
Kaguende nømune øyeeg maramigweim palaig kuig køn” cha.
7 Inchen tru altaryugurri trendaig mørøbig kur:
“¡Øø, treegwein køn cha,
kan ñi Señor Tius Newan Maramburab Marøbig.
Ñui maig maramigwan ñi asha mariibe,
ciertonig, sølgandø tabig mariilø køn!” chib.
8 Inchen tru ángel pib kønrrabyuig nui copan nøsig pala itølushene, tru nøsiibe
nui pachibiitøga misagwan parrøbig køn. 9 Inchen misaamerabe tru purø trømbøig
pachibiitøga parrig kørrømisra, Tiuswei munchiwan tsalø wamabelø køn, tru øyeeg chine
kaig nebub attrai arringarub maram purab marøbigwan. Treeg kuindøgucha nømbe isua
møra, Tiusweimay llirameelø køn, nun truba tabig waminchab.
10 Inchen tru ángel trattrøgatø kønrrabyuig nui copan tru animal trømbøgølig wamisra
karub waigwan itølushene, nø ashib karub tøga waibe kerriguba løstiig kørrømisrøbig
køn. Inchen misaamerabe pusrkwabiitø nilømeran ke tsachatø mørøbelø køn. 11 Incha tru
srømbalasrø wab Tiuswan tsalø wamabelø køn, tru chine nømun pusrkwabeløgurrimba,
katø trømbøig pill-llab pisrømeragurrimba. Treeg indingucha, nømui kaig mariilan isua
møra Tiusweimay llirameelø køn.
12 Inchen tru ángel seis kønrrabyuig nui copan tru Eufrates purø nu pi pala kelushene,
tru pimerabe kølaptinchibig køn, pørr kal-labsrøngurri amrrub reymera puraambamig
kønrrai may kura kørrømartrab.
13 Inchen dragonwei trigugurrimba, tru animal trømbøgøligwei trigugurrimba, tru
ka isatø ‘Tius maig karuigwan eshkabig kur’ chibigwei trigugurrimba pøngatø trøm-
bøig marøb kwaimandziimera urututuumera lataig asønabelø werrubelø køn. 14 Iiløbe
kwaimandziimerai møsiimera købig køn, nui maramburab marigwan kenamarøbelø.
Truiløbe pirø ørøba maya reymeraisrømay webambubelø køn, kwayamig truilan
tulundzuningarunrrab, Tius Newan Maramburab Marøbigwei tru purø nu kwaløm
kwayamig.
15 “Au, nabe kan niliig lataig arrumønrrun. Mayanguen tab kuig køn pesannamø, ashiptø
megabigweimbe, nui keigwan tab asha tøgagøb, katø ñi køsaatiig uñen, ñui køsagwan
misagasinab, kørig puraimønrrappe.”
16 Incha truiløbe tru reymeran tru hebreomaybe Armagedón tainug
tulundzuningarubelø køn.
17 Inchen tru ángel siete kønrrabyuig nui copan tru chiguchagayu srønzhig pala lushene,
srømbalasrø tru Tiuswei yau tru wamisra karub wainukkurrimbe kan wam truba mur
trenchibig webarrubig køn:
—Yandø chab patsøgaig kørrømisran— cha. 18 Inchen palaig pilabelø køben, sre
mullibelø køben, palaig trashibelø køben arruben, pirøbe purø trømbøig kønabig køn,
misaamera yu pirau srøtø warab urassrøngurri øyeeg lataibe managuen kønømuinr-
runikke. 19 Inchen tru purø nu ciudabe pønbaliig misrøb lanrra, pirisaig kørrømisren,
yu pirau ciudamera pønrrabeløbe kerrigu tuin pitis kegørrabelø køn. Inchen Tiusbe tru
Babilonia purø nu ciudawan isua, tru nui copayu purø trømbøig namig købig tøgaigwan
mutsøsrøbig køn. 20 Inchen tru pirø pi tøbøtag pønrrabeløbe mayamba trubab chab
lulen, katø nørrø tunmera chigucha chab trubabelø køn. 21 Inchen srømbalasrøngurrimbe
misaameraim pala sre srug ibig køn, truba nørreelø, pib arroba lutau kuatsiguelø. Inchen
møgueløbe tru treeg trømbøig srug kørrøben, Tiuswan tsalø wamabelø køn. Kaguende
tru treeg kaig nebub arrubiibe ¡katø! purø trømbøig købig køn.

17

Tru trømbøig marøb ishuwan nø chu pasramnug pasrønrrai pasrøb

1 Inchen tru siete ángelesmera tru copas siete srua pønrrabelai utuig kan ángel arruabe,
nan trenchibig køn:

—Amø cha. Tru nørrø pi palamerawan wabig tru nui asrwan møguelan anwei yanøb
ishuwan nun chu pasrønrrai pasramigwan eshkarrumøn cha. [2] Pirau reymerabe tru
ishuuba purø trømbøig maren, katø pirau warab misaamerabe mutsiirain køn cha, nø tru
treeg trømbøig mariibe vino lataig køben trunun mucha.—
[3] Inchen Espíritu nø nan tøga pasramisren, tru ángelbe mu misag warab waraimøsrømay
nan srua iben, trusrømbe kan ishug kan animal piguiig trømbøgøligu itøgwana wai
ashibig kur. Tru animalbe Tiuswan purø trømbøig wamabig munchimera pøriitø netsaig,
truibe turmera siete, kigulmera diez tøgaig købig køn. [4] Tru ishuube piguiiba, yalø
piguiiba keweig købig køn, orotøgagøben, tab sruuzheeløtøgagøben, perlastøgagøben
tabzhig tamaraig. Tasigube kan oro copa mutaig købig køn, tru møgueløba trømbøig
marøptø køsøngømdiig mariiba, ashikken kønrrabgaig mariibatø netsiigwan. [5] Katø nui
kappaløyube kan munchi øyeebe mandø termab muguen nebua isumgaig pørig tøgaig
købig køn:
Babilonia purø nuig,
møgueløba kaig marøptø warab ishumburweimba,
pirau trømbøig køsøngønrraptiig mariilaimba usrin køn.
[6] Tru ishuwane mutsiguig wai ashibig kur, Tiuswei misaamera kweetsiilai aniwanba, katø
Jesúsweimburab waminchibelan kweetsiilai aniwanba mucha.
Inchen nabe ashippe, truba kørrø kwaarig kørrømisrinaben, [7] tru ángelbe nan
trenchibig køn:
—¿Chindimbarre kwargu? cha. Nabe ñune tru ishuweimburappa, tru animal trøm-
bøgølig ishuwan niga pasrabig turmera siete, kigulmera diez tøgaigweimburappa, øyeebe
mandø chibig kermab mu nebua isumgaigwan chi chibig kui eshkarrumøn cha. [8] Tru
animal trømbøgølig ñi asiibe merrabsrømbe øsig købig yandø treeg kømøn cha. Inchendø
tru purø trømbø umbu trabyugurri nebattrun cha, tru managatig møra pasramnuumay
inrrab. Inchen chiwangurrimbunø marøb urassrøwei yu pirau warab misaamera nømui
munchimeran tru managatig øsig purrønrrabelai pørig libroyu pørig chigarbe, tru animal
trømbøgøligwan ke kwaara ashchun cha, srøtøbe øsig kua, møi yambe pinig mu kaagua,
katøyug attrabig kui ashippe.
[9] ’Iigwan tab maig køtashchab ashchappe, yube purø may isubig kømig palønrrun: Tru
siete turmerabe tru siete tunmera køn, tru ishug pøtø waig. Katø tru turmeratøwei siete
reymerangucha eshkabig køn. [10] Tru siete reymerai utu trattrøgatøbe chab kørrabguen
inchen, kan møikkøsrøn truiløyuibe møin kwaløm ashib karub pasrøben, kane katøgucha
arrumø, srø køn cha. Inchendø yandø truig arruabe, nune maya yanatø kørrømisramig
nebunrrun. [11] Tru animal trømbøgølig, merrabsrømbe øsig pasrabig købig, møi yambe
øsig pasrømíibe, tru ocho kønrrabyu rey køn, tru sieteelai utugurri webarrub reytøwei,
truibe tru managatig møra pasramnuumay inrrabig.
[12] ’Tru diez kigulmera ñi asiibe ashib karub purramigwan utømø srø pønrrab reymera
køn cha. Inchendø tru animal trømbøgøliiba kegøtø, truiløbe reymera lataitøwei
mugucha manchinrraingaig karumigwan kan uratø tøgagømig utønrrun cha. [13] I tru
reymera diezeløbe ke kandø isua pønrramisra, nømui maramburab maramig tøgagúig-
wanba, mugucha manchinrraingaig karumig tøgagúigwanba tru animal trømbøgøligwan
tranrrun cha. [14] Inchen nømbe Ubisha-unøba kwayaben, Ubisha-unøbe nømune kanan-
rrun. Kaguende nøbe Maya Misagwan Karub Ashib Pønrrabelaim Pala Nø Karub Ashib
Pasrabig, katø Maya Reymerai Nø Rey kua. Inchen nøba pønrrabeløbe Tius wamiilø, lawa
wesruilø, nun elachimø melabelø købig køn— cha.
[15] Katø ángelbe nane trenchibig køn:
—Møgueløba kaig marøptø tsub ishug wamisra wainug, tru pimera ñi asiibe, tru chi
misaamera køben, misaamera purø nørrø pønrrabelø køben, misag nørrø pønrrabig
køben, peg peg wam waminchibelø køben, truilø køn cha. [16] Inchen diez tru kigulmera
ñi asiiba, tru animal trømbøgøliibabe tru ishug nui asrwan møguelan anwei yanøbigwane
ashig kømui inchib tsalø asha, nundø mu keesha asiimíig tsunrrai mara, køsaatiig yandiig

kørrømarabe, tru ishuwei yauwane ma, naatøga pattrun chibig køn. [17] Kaguende Tiusbe nø
maig martrab isuigwan trunun nøm isua martrai nømui manrrømerayu pasrin køn cha.
Treeg punrraimbe nømbe kandø isua pønrramisra, tru animal trømbøgøligwan nømui
ashib karub purraigwan tranøb inchai, Tius nø mandø wamindig treeg nebumnegatig.
[18] Tru ishug ñi asiibe tru purø nu ciuda køn cha, pirau reymeran nø merrarrawa
karumburab karub tøga pasrabig.—

18

Babilonia purø nu ciuda yandø pinab

[1] Øyeeg chab puraibene, katøgan ángel srømbalasrøngurri kørraarri ashibig kur, mu
mandamgaig karub maramigwan purø nuig tøgaig. Inchen pirøbe tru ángelwei tørgueg-
walmabiitøga tørgwaløm kørrømisrøbig køn. [2] Incha truba mur wamab trashib trenchibig
køn:
"¡Tru purø nu ciuda Babiloniabe
yandø penan, yandø penan! chib.
Møimbe kwaimandziimera yandø nøm waramig nømui misrøb,
chigurrimbunø kaig møsiimerai warain trab misrøb,
kaig illimera køsøngømdiig asamguengailai kanbalatø waraig le misrøb indin køn chib.
[3] Kaguende misaamera nørrø pønrrabelø mayamba,
nø ke chinchimmørø inchib, møgueløba trømbøig maringarub vinon mucha, mutsi-
irain køn cha.
Inchen pirau reymerabe tru ishuuba trømbøig maren,
pirau yanøb, penab inchibeløbe puarmera misrin køn cha,
tru nun maig marøg køben trømbøig marøb pasrai anmeratøga."
[4] Inchen srømbalasrøngurri katøgan wam trendaig mørøbig kur:
—Ñim nai misaamerabe tru ciudayugurri webambay cha,
nø kaig mariiløyu ñimgucha treetøwei tøgatø marøb melømøwei,
katø chine kaig nebunrrai marøb arrubig nebumøwei inchain chib.
[5] Kaguende nui kaig mariiløtø srømbalasrøngatig tunbasrig pasrøben,
Tiusbe tru ishug sølgandø tabig marmuilan isua pasran cha.
[6] Nø kanelan maig tranig,
nungucha truburø treetøwei pamay tranay chib.
Mutsamig nø katøganelai tamarin copayutøwei
nuimbe pamay mutsamigwan kandiig lindisha tamaray chib.
[7] Nøbe maya nuguen tabigu wag køben wab,
katø nø maig isuigwan maig købash tsuig købene,
møimbe treetøwei mandøguen kømui møra meganrraimba,
kishib meganrraimba maray chib.
Kaguende nøbe nui manrraube trenchibig køn:
"Nabe yube kan reina lataig wamisra war cha.
Nabe keg kucha kwaitøguen kømøwei,
katø managuen isub kisamig chigawein kømønrrun" cha.
[8] Inchawei treekkurri ke kan kwalømyutø chine kaig nebunrrai marøb amrrunrrabeløbe
itømaytø attrun cha:
kwamig køben, kisamig køben, parø arrubig købengue.
Nun naatøga pattrun.
Kaguende Señor Tius Newan Maramburab Marøbiibe maig maramigwan truig nø
asha maran cha, nune.
[9] 'Inchen pirau reymera tru ishuuba larrø trømbøig marøb, chull køtanmaptø chine
palømíig purø tabigu nøba warabeløbe nun isub, truba truba wamab kishchun nun tru
parrig naguishwan ashippe. [10] Nun øyeekkatig nebui meganrrai maren, nømbe trunun
kørig køb yabsrøndøø pønrrabelø køn trenchib:

"¡Karrengucha kuita! ¡Karrengucha kuita!
¡Babilonia, kan yeeg purø nu ciuda,
chigøben nørriig marøbig!
¡Ke kagøppa, ke kan urayutø ñune øyeeg pinisainab pasramig nebuita!" chib.
11 'Inchen pirau yanøb, penab inchibeløbe nun isub wamab kisan, kaguende yandø nø-
mui yanamelan mugucha penønrrabig kaaben. 12 Nømui chine nørrø yanamelø, oro køben,
an køben, tab sruuzheelø køben, perlas køben, linotøga marig purø tab llensuzheelø
køben, yalø pigøzheelø køben, seda llensumera køben, pigø llensuzheelø køben, chine
tsiimera may irrabzheelø køben, marfildøga mariilø køben, tab tsiizheeløtøga mariilø
køben, broncetøga mariilø køben, hierrotøga køben, marmoldøga mariilø køben, 13 canela
køben, chigøben may irrabzheelø køben, incienso køben, mirra køben, asru srøliilø may
irrabzheelø køben, vino køben, aceite køben, purø tab harina køben, tirigu køben, niisrai
animalmera køben, ubishamera køben, kaullimera køben, kaulli sruig karrumera køben,
karuindiig melabelan køben, misaameran køben, øyeelan yandø mu penønrrabig kaaben.
14 'Incha ciudawane trenchinrrun cha: "¡Ñi purø chull inchib lurra maig mamimer-
abe ñuyasiibe kaanrrai chab pinøben, katø ñi chull inchib mailø mayzheelø trur-
rigu tabzheeløbe ñuyasiibe kaanrrai chab pinin køn chib, yandø managuen katøbe
asamikkaikke!" 15 Inchen penab, yanøb inchibelø tru ciudayugurri pua misra købeløbe,
ciudawan øyeekkatig trømbøig nebunrrai maren, kørig købiitø yabsrøndøø pønrrønrrun
cha, truba truba wamab, kishib, 16 trenchib:
"¡Karrengucha kuita! ¡Karrengucha kuita!
¡Kan yeeg purø nu ciuda,
kemig lino llensu purø tabiitøga marig,
yalø pigøzheelø køben, pigøzheelø køben,
orotøgaba, tab sruuzheeløtøgaba, perlastøgaba
tabzhig tamarigwan keweig købig!
17 ¡Ke kagøppa, kan urayutø chigurrimbunø nørrø købig yeekkucha chab pinita!" chib.
'Inchen mayeelø tru barcomeran srubeløba, mayeelø maryu amburab iburab misag
llirabeløba, barcon ashib truyu purugub llirabeløba, tru maryu llirab an marøbeløba,
truilø kerriguelø yabsrøndøø pønrrabelø køn cha. 18 Incha tru Babilonia ciuda parrig
naguishwan ashabe, trenchib trashibelø køn cha: "¡Øyeeg nu ciudatøweimbe katøgane
chuguen kaagúig køn!" chib. 19 Incha nømui tur pala usrø pusrøb, trenchib wamab
kishibelø køn cha:
"¡Karrengucha kuita! ¡Karrengucha kuita!
¡kan yeeg purø nu ciuda chib,
mayeelø maryu barcos tøgarmerabe truyu yeeg chine købiitøga puarmera misrig!
¡Møimbe ke kan urayutø chab pinisaig kørrømisrin køn! chib.
20 ¡Inchen ñi, srømbalabe, tru ciuda øyeeg pinøben kasraarau! chib.
¡Ñim Tiuswei misaameraba,
katø Cristo nøashib karua øriiløba,
Tius maig karuigwan eshkabeløba kasraaray! chib.
Kaguende Tiusbe ciudawan øyeeg nebunrrai marøppe,
ñimgurri øyeeg maramigwan asha mara pasrin køn."—
21 Inchen kan ángel purø murig, kan tirigu kichib srug lataig, purø nuigwan kusrawa,
muta, maryu trenchib keguchibig køn:
"Babilonia nu ciudawane øyeetøwei tsakkandø tranrra keguchen,
katøbe managuen asamig kaanrrun cha.
22 Yandø ñuinuube arpasønabelø kønøben møramig kawei,
chigøbenønabelan tabzhig køni møramig kawei,
lus urrabelø urri møramig kawei,
trompetas urrabelø urri møramig kawei,
katø taska chigøben tabzhig marøbelø mu kawei,

tirigu kichib srug tirigun kichen
katøbe managuen wanrri møramig kawein kønrrun chib.
23 Katøbe managuen ñuinuube lámpara piløben,
tru tørwan asamig kawei,
katø kasharabyu keg misrtrabiiba,
srai misrtrabiiba kasrag waminchen,
trunun møramig kawein kønrrun cha.
Kaguende ñuinug penab, yanøb inchibeløbe
yu pirau purø nørreelø købig køn chib.
Katø ñibe trømbø marøb piimailøtøga
pirau misag nørrø pønrrabelan mayamba
chab kegørrøsrkaig køn cha.
24 Babilonia ciudayube
Tius maig karuigwan eshkabelan kweetsiilai aniwanba,
Tiuswei misaameran kweetsiilai aniwanba,
katø yu pirau mayeelan kweetsiilai aniwanba
wetørraig køn."

19

Srømbalasrø cantailø

1 Øyeelø chab puraiben, srømbalasrømbe kan wam purø nu søteelai lataig øyah chib kui mørøbig kur:
"¡Kan øyeebe maya nuguen tab køn! chib.
¡Kaigyugurri wesraiba, tørguegwalmabiiba,
maramburab maramibabe namui Tiuswein køn! chib.
2 Kaguende maig maramigwan nø asha mariibe,
ciertonig, sølgandø tabig mariilø køn chib.
Kaguen nøbe tru møgueløba purø trømbøig marøb ishug
tru nui trømbøig mariiløtøga pirau mindishibigwan
møra pasrønrrai pasrin køn chib.
Katø Tiuswei karuindiig melabelan
nø ani lusingaruigwan
nungucha ulø payib treetøwei maran" chib.
3 Incha katøyug trenchibelø køn:
"¡Kan øyeebe maya nuguen tab køn! chib.
Tru ishuwei parrig naguishbe
managatig nebib pasrabig pasrønrrun" chib.
4 Inchen tru veinticuatro kølli misaameraba, tru pibgatø øsig purrabeløbabe pirausrøngatig tømbønsrøb srala, tru wamisra karub wainug wabig, Tiuswan køriibala tabig waminchib trenchibelø køn:
"¡Treeg kønrrun! chib.
¡Kan øyeebe maya nuguen tab køn!" chib.
5 Inchen tru wamisra karub wainukkurrimbe kan wam mørø trenchibig køn:
—¡Ñim Tiusweiwan marøb melabelø mayeeløba,
katø Tiuswan køriibala pønrrabeløba,
tru nørreelø kusrebelø køben,
katø treeg kømeelø køben,
namui Tiuswane purø tabig waminday!— chib.

Ubisha-unø kasharam kwaløm

6 Inchen kan truba nu søteelai wammera lataig, kabe kan truba nu pi wanrrøb lataig, kabe kan palaig trashibelø lataig trendaig mørøbig kur:
—¡Kan øyeebe maya nuguen tab køn! chib.

Kaguende namui Tius Newan Maramburab Marøbiibe nø ashib karub pasran chib.
7 Kasraarab, katø truba tab kui mørøb,
katø nune maya nuguen tabig waminchigun chib.
Kaguende møimbe Ubisha-unø kasharab kasraaramig pun cha.
Nui srain kønrrabiibe tamara pasran cha.
8 Incha srain kønrrabigwane lino llensu,
chishig tørbilabigwan kenrrai tranig køn— chib.
(Pøs tru lino purø tab llensuzhiibe tru Tiuswei misaamera nøm sølgandø tabig mariilan eshkabig køn.)
9 Inchen ángelbe nan trenchibig køn:
—Iigwan pør cha: "Tru Ubisha-unai kasharab yaumay manrrab linchab amrrunrrai eshkailøbe mayanguen tab kuilø køn"— cha.
Inchabe nane treekkucha chibig køn:
—Iiløbe Tius nø newan cierton wamindiilø køn— chib.
10 Inchen nabe ángelwei merrab tømbønsra køriibala tabig waminchab inchene, ángelbe nane trenchiptinchibig køn:
—¡Au, øyeeg marmøta! cha. Ñiba, ñui nuneløba tru ciertonigwan Jesús kenamarigwan treetøwei elachimø, pønrrabelø lataitøwei, nagucha Tiuswei marøb megabiitøwein kur cha. ¡Tiuswane køriibala tabig waminchi! cha. Kaguende tru ciertonigwan Jesús kenamariibe Tius maig karuigwan eshkabelan Tius maig tamigwan isungarub pasrabig, truitøwein køn— cha.

Pulø kaulli itøgwanaig

11 Inchen srømbalabe kurig pasrai ashiptindinaben, truyube kan kaulli puliig kenamisrøbig køn. Inchen truyu tru itøgwana wabigwane trencha wamig købig køn: "Nø maig køppe, Managucha Treetø Tabig, katø Newan Ciertonig" cha, treeg wamig, kaguende nøbe sølgandø tabig mariitøga maig maramigwan asha marøb, katø kwayab inchibig køn. 12 Nui kabmerabe kan nagurø pilab lataig pilabelø køben, nui turyube coronamera truba yam petsaig, kan munchi pørig tøgaig købig køn, trununе chi chibig kuigwane nøtøwei asha købig køn. 13 Nui kewagúibe anindøga pisig keweig købig køn. Inchen nui munchibe "Tiuswei Wam" cha wamig købig køn. 14 Inchen tru nørrø søtø srømbalasreelø mayamba pasrabiibe lino llensuzheelø puløzhig chishcheelø kewar, pulø kaulli itøgwanar nui wendautø amrrubelø køn. 15 Inchen nui trigugurrimbe kan trøsr espada webarrubig køn, trutøga misaamera nørrø pønrrabelan kørrinchab. "Incha nøbe ashib karuppe, kan tsandzøn pørøtsiitøga karub lataig ashib karunrrun." Incha katø nøbe tru uvaswan pi wesrunrrab kwarainug kebusra, Tius Newan Maramburab Marøbigwei purø trømbøig namig købiitøga tru uvas piwan wesrunrrab pusøbunønrrun. 16 Incha nui kewagúiguba, srøptsimburappa øyeeg munchi pørig tøgaig købig køn:
Maya Reymeraim Pala Nø Rey;
Maya Misagwan Ashib Karub Pønrrabelaim Pala
Nø Karub Ashib Pasrabig, chibig.

Tru animal trømbøgøligwan chinchamamub

17 Inchen kan ángel nøsigu pasramisrabe, maya illimera srømbalawan llirab amøñibelan mur wamab trendai ashibig kur: "Amrrua, tulundzunay cha, mamig purø nørrø, Tius tamarigwan manrrab. 18 Reymerai yauwan køben, maya suldaumeran ashib pønrrabelai yauwan køben, chiwangucha kørmø kwayam møguelai yauwan køben, kaullimerai yauwan køben, tru itøgwanabelai yauwan køben, mayeelai yauwan, tru karuindiig melabelai yauwan køben, karuindiig melømeelai yauwan køben, kusreb møguelai yauwan køben, katø treeg kømeelaiwan købengue."
19 Inchen tru animal trømbøgøligwanba, pirau reymeranba, nømui suldau søtømeranba tulundzunin kui ashibig kur, truiløbe tru pulø kaulli itøgwanaiba, truigwei suldaumeraba kwayanrrab. 20 Inchen tru animal trømbøgøligwane merrarraig købig køn, tru isatø 'Tius

maig karuigwan eshkabig kur' chibigwanbañau. Truibe tru trømbøgøligwei merrab tru
maramburab mariilan asha kønrrai marøbig købig køn. Tru treeg mariitøga peløsrka chab
kegørrøsrkaig købig køn, tru trømbøgøligwei marcatøga marcarramabelanba, katø tru
trømbøgøligwan treezhigwei asha marigwan køriibala tabig waminchibelanba. Inchen
tru animal trømbøgøligwanba, tru Tiusweinukkurri arrubig lataig marendø, peemaytø
marøbgøligwanba tru nag pisu lataig azufreba, naarabigu øsiiba kebusriilø købig køn.
21 Inchen tru katøganelø kørrømisrøbelane tru kaulli palaigwei trigugurri espada webar-
rubig chab kweechen, maya illimerabe truilai yaumeran ke kaasha mabelø køn.

20

Tru mil años

1 Inchen kan ángel tru purø trømbø umbu trabyu llaviwanba, truba nu cadenanba
tasku sruaig srømbalasrøngurri kørraarri ashibig kur. 2 Incha tru ángelbe tru dragon
trømbøgølig, tru ul merrabsriig, tru nugwaimandzig, Satanás taigwane cadenatøga mil
añoswei merrarrawa, lusra pasrøbig køn. 3 Incha tru purø trømbø umbu trabyu kegucha,
yaskabwane muguen kurtraingaig kasra pasrøbig køn, misaamera nørrø pønrrabelan
peløsrkøb kegørrøsrkømønrrai tru mil años nebumnegatig. Yandø treeg chab puraiben,
katø kan maya yanatø picha, elatsamig kømig palønrrun.
4 Katø purramisra karub purrailø ashibig kur. Inchen truyube maig maramigwan
asha marøb purramigwan utabeløbe purramisrøbelø køn. Katø Jesúsweimburabigwan
eshkaikkurrimba, Tiuswei wamgurrimba nømui turmeran pariilø købelai møsiimeran-
gucha ashibig kur. Truiløbe tru trømbøgøligwanba, tru nun treetøwei asha marigwanba
køriibala tabig waminchimøwei, katø kappaløyu lata, tasigu lata, marcarramamøwei
inchar købig køn. Incha truiløbe katøle øsiirawa, Cristoba mil años ashib karub purrabelø
køn. 5 Inchen tru kwabelø katøganeløbe tru mil años purayamnegatig øsiirameelø køn. Iig
køn, tru kwawa katøyug srøsrø øsiiraibe. 6 Mayanguen tab kuilø køn trurrigu Tiusweindø
tarømariilø, tru kwawa katøyug srøsrø øsiirabelai utu øsiirabelaimbe. Yandø tru kwab
kwanrrai katøle kwangarub arrubiibe nømune chigucha chi martrab kaimanrrun, nømbe
masken Tiusweimba, Cristoimba sacerdotesmera kua, nøba mil años ashib karub purrøn-
rrun.

Nugwaimandzigwan yandø kerriguwan kanawa kørrømarøb

7 Incha yandø tru mil años nebuben, tru Satanáswane tru merrarrawa keera wan-
ninukkurri elachen, 8 nøbe pirau misaamera nørrø pønrrabelan kegørrøsrkønrrab webinr-
run, yu pirau walligurri, wagurri, ambugurri, igurri misag warabelan —tru Gog taigwanba,
Magog taigwanba— kwayamig tulundzunønrrab. Inchen tru kwayanrrabeløbe nu køptø
mar mendawan kan pisrum lataig købig køn. 9 Incha Tiuswei misaamera warainug tru
pøtøgatanba, Tiuswei undaaraig ciuda pøtøgatanba pirau ørøba nømbe algønab amrrua
tulsruben, nag srømbalasrøngurri kørraarruppe, chishtø parrøbig køn. 10 Inchen tru
nugwaimandzig chine mara peløsrka nømun kegørrøsrkøbigwane tru nag pisu lataig
azufreba naarabigu kegutsig købig køn, tru animal trømbøgøligwanba, tru isatø 'Tius maig
karuigwan eshkabig kur' chibigwanba kebetinug. Inchen truyube nømune yem, kwaløm
managatig purø trømbøig kui møra melønrrai martrun.

Wamisra karub waig purø nuig køramdiig

11 Inchen kan wamisra karub waig puliig purø nuig pasrai ashibig kur, truyu wabig-
wanba. Inchen nui merrabgurrimbe pirøba, srømbalababe yandø kerrigu trubab chab
lulen, nømuimbe chuguen pønrramig kaabig køn. 12 Katø truyube tru kwabelø nørrø
kusreb misaamera køben, treeg kømø misaamera køben, Tiuswei merrab pønrrai ashibig
kur. Inchen libromeran kuren, katøgan libro, tru managatig øsig purrønrrabelai
munchimeran pøri librongucha kurøbig køn. Inchen tru kwabelane tru libromerayu
maig pørig pønrrøben truyu asha, maig maramigwan treeg asha marøbig køn, nøm maig
mariilø køben treekke. 13 Inchen marbe tru piyu kwaig purrabelø købelan tranen, katø tru

kwangarubig taiba, tru kwabelø pønrraig "Hades" taiba, truilø chigucha nømuinug tru
kwabelø pønrrabelan tranen, nømune møigwandøgucha maig maramigwan treeg asha
mariilø købig køn, nøm maig mariilø køben treekke. [14] Inchen tru kwangarubigwanba,
tru kwabelø pønrraigwanbabe tru nag pisu lataigu kebetiilø købig køn. Inchen tru
nag pisu lataibe tru srøsrø kwaig kømnetø katøyug kwamig, truig køn. [15] Inchen tru
managatig øsig purrønrrabelai munchimeran pøri libroyu nømui munchimeran truyu
wetørramuinabeløbe mutøgucha tru nag pisu lataigu kebetiilø købig køn.

21

Srømbalaba, pirøba srøizheelø

[1] Incha katø kan srømbala srøiba, srø pirøba ashibig kur. Kaguende yandø srømbalaba,
pirøba srøteelø købeløbe yandø chab pinøben, yandø mar chigucha pinin købig køn.
[2] Inchen nabe tru ciuda Tiusweindø tarømarig, tru Jerusalén srøigwane srømbalasrøngurri
kørraarri ashibig kur, Tiuswei merrabgurri. Tru ciudabe kan srai misrtrabig tabzhig
keweig tamara pasrab lataig pasrabig køn nui keg kønrrabigweyasig. [3] Inchen tru wamisra
karub wainukkurrimbe kan wam truba mur waminchib øyah taig mørøbig kur:
"¡Au! møimbe Tius nø pasraig yabe yandø misaameraba pasran cha.
Tiusbe nømba pasrønrrab pasrøben,
nømgurrimbe nui misaamera kønrrun cha.
Inchen Tiustøwei nøashib truyu nømba pasrøwa,
nømui Tius kønrrun chib.
[4] Incha nøbe nømui kappimeran kerrigu pinømørtrun cha.
Inchen yandø kwamig kawei, kisamig kawei,
wamab trasamig kawei, pusrkwabig kawein kønrrun chib.
Kaguende merrab chi købiibe chab purayan" cha.
[5] Inchen tru wamisra karub wainug wabiibe trenchibig køn: "Nabe chiwangurrimbunø
srøitø maramønrrun" cha. Inchabe katø nane trenchibig køn:
—Pør cha. Kaguende i wambe maig taibe treeg køb, katø ciertonig køb køn— cha.
[6] Inchabe katø nan trenchibig køn:
—Yandø chab marig kørrømisran cha. Nabe Aba, Zetaba latawei, Srøsriiba, Srabeiba
kur cha. Møikkøben pimulgwaigwane øsig kønrrai tranøb pi, tru kølømø pigabyu
piwan, ka yandø ketig mutchai tranamønrrun cha. [7] Møikkøben chine nebuingucha
truyu pureb ibiibe iilan keta tranamig tøgagúigwan ketig utønrrun chibig køn. Inchen
nabe nui Tius køben, nøgurrimbe nai nusrkain kønrrun cha. [8] Inchen chigøben kaig
puben kørab llirawa ambubeløba, chiweingucha køremeeløba, ashikken kønrrabgaig
trømbøig marøbeløba, kweechipteeløba, møguelø ishumburba trømbøig marøbeløba,
kwaimandzigweimburabelan marøb, trømbø marøb piimabeløba, chiwangøben kan tius
kui lataig inchibeløba, mayeelø isapteeløba, mayamba iiløbe nømuimburappe tru nag pisu
lataig azufreba naarabigumay ambamig kønrrun cha. Truibe tru srøsrø kwaig kømnetø
tru katøyug kwamig truig køn— cha.

Tru srø Jerusalén

[9] Inchen kan ángel tru sieteelai utuig tru srabeig chine kaig nebunrrai marøb amrrun-
rrabelan tru siete copas netsiig mutarwei utuig arruabe, nan trenchibig køn:
—Yusrø amø cha. Ubisha-unai srai misrtrabig, tru srawan eshkarrumøn— cha.
[10] Inchen Espíritu nø nan tøga pasramisren ángelbe kan truba nu tun trurrigu pala tun-
srømay pera ya, nane Jerusalén, tru ciuda Tiusweindø tarømarigwan kenamarøbig køn,
srømbalasrøngurri, Tiusweinukkurri kørraarrubigwan. [11] Tru ciudabe Tiuswei tørgueg-
walmabigwan tøgaig tørbilabig kørraarrubig køn, kan purø tab sruuzhig, kan jaspe srug
tørbilabzhig lataig, kabe kan pigriu tørguelarrøzhig lataikke. [12] Tru ciuda pøtøgatanbe
srug pusrig lendiig trurrigu palaig kusraig købig køn, yaskabmera doce tøgaig. Tru
yaskabmørig kan ángel pønrrøben, tru yaskabmerayube munchimera pøriilø pønrrabig
køn, Israelweinukkurri karrab misaamerai tru doceelai munchimeran. [13] Ciudayu tru

yaskabmerabe pørr kal-labgatømay pøn, kandarøgatømay pøn, katøgandarøgatømaysrø pøn, pørr pinebgatømay pøn købig køn. [14] Inchen tru ciudayu pøtøgatan tru srug pusrig palaig kusruigwan niga pasrønrrabig pølsrugu pøtøburab doce warig tøgaig købig køn. Inchen trumørig tru Ubisha-unai tru doce nøashib karua øriilai munchimeran pøriilø købig køn.
[15] Incha tru naba waminchibiibe ciudawan køben, truyu yaskabmeran køben, tru sruutøga pusrig palaig marigwan køben unaasamig kan oro caña tsig sruaig købig køn. [16] Tru ciudabe mumaytøgucha atsi kømíig latazhig købig køn, lendømay lata, yammay lata. Angelbe tru ciudawan cañatøga unaashene, 2.200 kilómetros købig køn. Yammay lata, lendømay lata, mumaytøgucha latazhig købig køn. [17] Incha tru pøtøburab palaig marigwan palamay mayan køtashchab unaashene, 75 metrosig købig køn, tru ángel misag unaasimay unaashen.
[18] Tru pøtøburab palaig kusrub mariibe jaspe sruutøga marig køben, ciudabe orotøgatø marig kan pigriu tørguelarrøzhig lataig købig køn. [19] Inchen tru ciudayu palaig marigwan niga pasrønrrabig katsigwan pusriiløbe chi sruutøgagøben tabzheeløtøga purø tabzhig kønrrai marig købig køn:
Srøsriibe jaspetøga marig køben,
tru wendauibe zafirotøga marig køben,
pøn kønrrabyuibe ágatatøga marig køben,
pib kønrrabyuibe esmeraldatøga marig køben,
[20] trattrøgatø kønrrabyuibe ónicetøga marig købig køn.
Inchen seis kønrrabyuibe cornalinatøga marig køben,
siete kønrrabyuibe crisólitotøga marig køben,
ocho kønrrabyuibe berilotøga marig køben,
nueve kønrrabyuibe topasiotøga marig køben,
diez kønrrabyuibe crisoprasatøga marig køben,
once kønrrabyuibe jacinto taig sruutøga marig køben,
srabeig doce kønrrabyuibe amatistatøga. Øyeeg sruumeratøga marig købig køn.
[21] Tru doce yaskabmerabe doce perlas købig køn, yaskabmørig kan perlatøgatø marig kandiig kemesraimøzhikke. Inchen tru ciudayu mas lendiig llirainuube orotøgatø marig købig køn, ¡katø! kan pigriu tørguelarrøzhig lataikke.
[22] Tru ciudayube Tiuswei yawane ashmur; kaguende Señor Tius Newan Maramburab Marøbiiba, Ubisha-unøba, nømashib tru ya købig køn. [23] Tru ciudabe tør kønrrai pørr pilamig palain kømøwei, pøl pilamig palain kømøwein køn; kaguende Tiuswei tørguegwalmabiibe tru ciudawan kebiløben, tru ciudayu pilab pasrabiibe Ubisha-unø køn. [24] Inchen misaamera purø nørrø pønrrabelø tru kaigyugurri wesrailøbe tru ciudawei tøryu amøñiben, pirau reymerabe nømui chigurrimbunø purø tabzheelø tøgagúilane srua amba, tranrrun. [25] Kwaløbe chu uraskucha yaskabmerabe kurindø pønrrønrrun. Kaguende truyube yem misrøbiibe kaanrrun. [26] Misag nørrø pønrrabelø nømui chigurrimbunø purø tabzheelø tøgagúigwanba, maya nuguen tab indigwanba ciudayumay srua amrrunrrun. [27] Truyube chishig kømíig kaiba, katø ashikken kønrrabgaig marøbeløba, katø isapteeløbabe managuen kebamrraamøn. Truyu kebambuppe, tru Ubisha-unai libroyu managatig øsig purrønrrabelai munchimeran pørig tøgartøwei kebamrrun.

22

[1] Incha ángelbe kan nu pi chishchig, tru øsig kømig tranøb piwan nan eshkabig køn. Truibe tørguegwalmabzhig kan pigriu lataig, tru Tiusweimba, Ubisha-unaimba wamisra karub wainukkurri webarrubig køn. [2] Tru ciuda tøbøtagwan mas lendiig llirainuube, tru nu pi mendabe øsig kømigwan tranøb tusr ambumay imay pinøgasrøbig pasrabig køn, truibe mamimera peg, peezhig doce nigabig køn, pølmørig, pølmørig lurramig. Inchen tru tusryu ishiimerabe misag nørrø pønrrabelai kwanrrømeran tamaramigweyasig købig køn. [3] Tru ciudayube Tius kaig nebui warønrrun tainamig kaanrrun. Inchen Tiusweimba,

Ubisha-unaimba wamisra karub waibe tru ciudayu pasrøben, nuiwan marøb melabeløbe
truyu køriibala tabig waminchun. [4] Malaugue nun ashib, nui munchiwan nømui kap-
paløMerayu pørig tøgagøb inchun. [5] Truyube yandø yem misrtrabig kawei, truyube tør
kønrrai piløgamig palain kømøwei, nøsig pilam palain kømøweim purrønrrun. Kaguende
Tius Señorbe nømune nø pilønrrun. Inchen nømbe managatig ashib karub purrønrrun.

Cristo arrumibe lutau køn

[6] Angelbe katø nan trenchibig køn:

—I wamindiiløbe maig taibe treeg køb, katø ciertonig køb køn cha. Señor, tru nø maig
karuigwan eshkabelan nø maig tamigwan isungarub pasrab Tiusbe, nui ángelwan ørin køn
cha, tru petø chigøben pureb attrabigwan nuiwan marøb melabelan eshkanrrai.—

[7] "¡Au! Nabe petø arrumønrrun tan. Chi pureb attrabigwan i libroyu pøriilan møra
marøbigweimbe mayanguen tab kuig køn" tan.

[8] Iigwan ashib, mørøb inchibiibe, Juan, na kur. Incha yandø tru chab ashib, chab mørabe,
tru ángel nan kenamarøbigwei merrab nun køriibala tabig waminchab tømbønsrøb
sralene, [9] nøbe nane trenchiptinchibig køn:

—¡Øyeeg marmøta! cha. Nagucha Tiuswei marøb megabiitøwein kur cha, ñiba, ñui
nunelø, tru Tius maig karuigwan eshkabeløba, katø mayeelø i libroyu wamindiilan møra
marøbeløba, truilø lataitøweingue. ¡Tiuswane køriibala tabig waminchi!— chibig køn.

[10] Inchabe katø nane trenchibig køn:

—Chi pureb attrabigwan i kilgayu wamindig pønrrabelane kasrøppa, esegamøta cha.
Kaguende tru treeg nebunrrabiibe yandø lutau pasran cha. [11] Sølgandø tabig marmíibe,
trube, katøgucha treegwan ka marøb uñ cha. Trømbøig ashikkenønrrabgaig marøbiibe,
trube, katøgucha treeg ka marøb uñ cha. Inchen sølgandø tabig marøbig kuabe, trube,
katøgucha treeg marøbig marøb uñ cha. Inchen Tiusweyasiitø tarømarig kuabe, treetø
pasrabig pasrau— cha.

[12] "Au, na, Jesúsbe, petø arrumønrrun cha, nøm møitøgucha maig marig køben, truburø
na tranamig tøgagúigwan trannrrab srua. [13] Nabe Aba, Zetaba lataig, Srøsriiba, Srabeiba,
katø Pølbasrøbiiba, Patsabiiba, truibe na kur cha.

[14] 'Mayanguen tab kuilø køn, nømui keilan tsarøbeløbe, tru øsig kømig tranøb tusryuig-
wan mu merønrraingaig mamig tøgagøb, tru ciudayu yaskabmerawan kebambub indamig.
[15] Trune tru wera lataig inchibeløba, trømbø marøb piimabeløba, møgueløba, ishumburba
trømbøig marøbeløba, kweechipteeløba, chiwangøben kan tius kui lataig inchibeløba,
mutøgucha isa wamindamigwane larrø chullelø ke chi tabig kui lataig isa waminchibeløba,
iiløbe wambig kørrømisrtrun.

[16] 'Na, Jesúsbe, nai ángelwan iigwan ñimun eshkanrrai ørar tru iglesiamerayasig. David
ønrrai tru srøl namerrig pasrabig kua, katø nabe Davidweinukkurrindøwei larrøbicha
arrubig kur, tru løtsø tør-rram uras tørguegwalmab estrella."

[17] Inchen Espíritu Santoba, Ubisha-unai Sraimbabe: "¡Amø!" tan. Iigwan mørøbikkucha:
"¡Amø!" chi. Inchen møikkøben pimulgwaibe, amø. Katø møikkøben mutchappe, tru øsig
kømig tranøb piwan, ka yandø ketig, muchi.

[18] Maig pub attrabigwan i libroyu pørigwan wamindi mørøbelane mundøgucha, isuptø
martrai, nabe eshkar: Møikkøben iilan ka yandø nemarøbigwane chine kaig nebub
amrrunrrabigwan nune Tiusbe nemartrun tru i libroyu pørig pønrrabelan. [19] Katø
møikkøben i libroyu maig pub attrabigwan wamindiilan kerrabigwane tru øsig kømigwan
tranøb tusrwanba, tru Tius nuindø tarømari ciudawanba, Tiusbe nungucha kerranrrun, i
libroyu truilaimburab chi pørig pønrrabigwan.

[20] Iilan maigønrrabigwan waminchib eshkabiibe trendan: "Arrumø kømø, nabe petø
arrumønrrun" cha.

Treegønrrun. Amø pøs, Señor Jesús.

[21] Namui Señor Jesucristoi tru ka yandø tab indiibe mayeeløba pasrønrrun. Treeg
ønrrun.